

Dokument nr. 15:1

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1

Innlevert 2. oktober 1999 av stortingsrepresentant Aud Gaundal

Besvart 7. oktober 1999 av finansminister Gudmund Restad

Spørsmål:

«Forvaltningslovens bestemmelser er slik at en klage alltid går til et annet organ enn det som har gjort vedtak. Imidlertid er det slik at for skattesaker har man en klageordning som avviker fra forvaltningslovens bestemmelser. Det er uheldig og betenkelig at likningskontoret, som treffer likningsavgjørelser i første instans, også er saksforberedende organ når klagesaker behandles. Mener finansministeren dette er riktig i forhold til rettssikkerhet og almenhetens tillit til ligningsforvaltningen?»

Svar:

1. Klageadgang etter forvaltningsloven

Etter forvaltningsloven § 28 kan enkeltvedtak påklages til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen). Klageinstansens vedtak i klagesak kan som hovedregel ikke påklages.

Etter forvaltningsloven § 32 første ledd bokstav a skal klagen sendes til underinstansen, og ikke direkte til klageinstansen. Underinstansen skal forberede klagesaken før sakens dokumenter sendes klageinstansen.

Ved saksforberedelsen skal underinstansen foreta de undersøkelser som klagen gir grunn til. Klageinstansen kan også pålegge underinstansen å foreta nærmere undersøkelser for å påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Det er med andre ord underinstansen som behandler klagesaken i første hånd. Klageinstansen vil normalt ikke opptre direkte i saksbehandlingen før underinstansen sender over sakens dokumenter etter at saksforberedelsen ansees ferdig.

2. Klageadgang etter ligningsloven

Etter ligningsloven § 9-2 nr. 1 a kan skattyter klage over ligningen til ligningsnemnda. Ligningskontoret forbereder de klagesaker som skal forelegges for ligningsnemnda, men det er ligningsnemnda som avgjør endringsspørsmålet, jf. ligningsloven § 9-8 nr. 1. Verken ligningskontoret eller dets overordnede organer har myndighet til å instruere de folkevalgte, kollegiale organer om hvilken lovforståelse de skal legge til grunn for sin avgjørelse. Etter ligningsloven § 9-8 nr. 3 kan ligningsnemnda delegere sin avgjørelsesmyndighet i klagesaker til ligningskontoret. Dette gjelder imidlertid ikke i saker som gjelder tilleggsatt, endring til skade for skattyteren av ligningsmyndighetenes skjønnsmessige fastsetting eller deres anvendelse av skattelovgivningen, eller klage over vedtak som er truffet uten at skattyter er varslet etter ligningsloven § 9-7 første punktum.

Etter ligningsloven § 9-2 nr. 1 b kan skattyter klage til overligningsnemnda over vedtak truffet av ligningskontoret eller ligningsnemnda i endringssak. Ligningskontoret forbereder også de klagesaker som skal forelegges for overligningsnemnda. Jeg vil understreke at det er overligningsnemnda som avgjør endringsspørsmålet selv om ligningskontoret forbereder klagesaken. Ligningskontoret og dets overordnede

organer har heller ikke her noen myndighet til å instruere overligningsnemnda om hvilken lovforståelse den skal legge til grunn for sin avgjørelse.

3. Hensynet til rettssikkerheten og allmennhetens tillit

Det fremgår av redegjørelsen under punkt 1 og 2 at det organ som treffer avgjørelse i første instans også vil være saksforberedende organ for klagesaker. Dette gjelder både ved klage etter forvaltningsloven § 28, og ved klage etter ligningsloven § 9-2.

Skattyters rettssikkerhet ved klage etter ligningsloven ivaretas for det første ved at nemndene er uavhengige organer som kan overprøve ligningskontorenes faglige utredninger og vurderinger. Nemndene kan også sende en sak tilbake til ligningskontoret dersom de ønsker en nærmere utredning av sakens faktum eller juridiske spørsmål saken reiser.

For det andre vil jeg peke på at etter forvaltningslovens system gjelder klageretten som hovedregel kun for én instans, mens den etter ligningslovens system i utgangspunktet gjelder for to instanser. I de tilfeller der ligningsnemndas avgjørelse er delegert til ligningskontoret, vil skattyter fremdeles ha klagerett til overligningsnemnda. I tillegg kan skattyter i visse tilfeller klage til fylkesskattenemnda over overligningsnemndas vedtak, og til riksskattenemnda over fylkesskattenemndas vedtak.

På bakgrunn av det ovennevnte er jeg av den oppfatning at klageadgangen etter ligningslovens system ivaretar både hensynet til rettssikkerhet og allmennhetens tillit til forvaltningen på en tilfredsstillende måte. Jeg vil også avslutningsvis nevne at ligningsmyndighetenes avgjørelse kan prøves av domstolene.

Spørsmål nr. 2

Innlevert 4. oktober 1999 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui

Besvart 11. oktober 1999 av forsvarsminister Eldbjørg Løwer

Spørsmål:

«I Innst. S. nr. 203 (1998-99) står det på side 4 om Sjøforsvarsdistrikt Sør: «Komiteen mener det er viktig å sikre Marvika Orlogsstasjon, Kristiansand, et tilstrekkelig antall årsverk, slik at orlogsstasjonen kan løse sine arbeidsoppgaver tilfredsstillende ved alliert besøk m.v.»

Sørger ministeren for å følge opp disse merknadene fra en enstemmig komite?»

Svar:

Jeg viser til spørsmål fra stortingsrepresentant Anne Helen Rui vedrørende oppfølging av forsvarskomiteens merknad om bemanningen ved Marvika orlogsstasjon.

Komiteens merknad er fulgt opp gjennom Forsvarsdepartementets iverksettelsesbrev til Forsvarets overkommando (FO) - datert 30 juli 1999. Som en del av oppdraget til FO skriver departementet følgende:

«Marvika orlogsstasjon skal gis et tilstrekkelig antall årsverk slik at orlogsstasjonen kan løse sine arbeidsoppgaver tilfredsstillende i forbindelse med alliert besøk mv.»

Generelt er det oppgavetype og -mengde som vil være avgjørende for bemanningen ved orlogsstasjonene. Det skal legges vekt på løsninger som utnytter mulighetene for samordning i Sjøforsvaret eller på tvers av forsvarsgrener og avdelinger. Bemanningen ved den enkelte orlogsstasjon vil følgelig variere.

Det er også andre pågående prosesser som kan få innvirkning på bemanningen. La meg her nevne utredninger om Sjøforsvarets logistikkfunksjoner, oppfølgingen av NOU 1999:8 Materiellforvaltningen i Forsvaret (STYFOR-utredningen) og vurderingen av ordningen med lokal forvaltningsmyndighet (LFM).

Med dette som utgangspunkt vil Forsvaret i tiden frem til 2001 gjennomføre de tilpasninger i Sjøforsvarets regionale organisasjon som Stortinget vedtok 7 juni 1999.

Spørsmål nr. 3

Innlevert 5. oktober 1999 av stortingsrepresentant Trond Helleland

Besvart 13. oktober 1999 av kulturminister Åslaug Marie Haga

Spørsmål:

«Hvorfor er oppfølgingen av frivillighetsmeldingen skjedd bare på idrettsiden og ikke på kultursiden, og vil Kulturdepartementet sørge for at de frivillige organisasjonene får tilskudd til frivillig lokalt virke fra år 2000?»

Begrunnelse:

Etter at Kulturdepartementets budsjett ble lagt fram har Høyre mottatt en rekke henvendelser fra representanter fra de frivillige organisasjonene som er skuffet over at Kulturdepartementet bare fordeler midler til idretten (frivillig lokalt virke) og ikke fordeler midler på kultursiden. I Kulturdepartementets budsjettforslag blir det gitt en redegjørelse for denne situasjonen på side 12. Jeg kan ikke finne gode begrunnelser for en utsettelse i prp.nr.1.

Svar:

I Innst. S. nr. 101 (1998-99) om statens forhold til frivillige organisasjoner uttaler familie-, kultur- og administrasjonskomiteen bl.a. følgende:

«Komiteen gir også sin tilslutning til den skisserte finansieringsordningen med sammenslåing av spill og avsetning av 10% av tippeoverskuddet innen formålene idrett og kultur, og har merket seg at bevilgningens endelige størrelse vil bli fastsatt i forbindelse med den årlige budsjettbehandling.»

Innstillingen ble behandlet av Stortinget 11. mai 1999.

Departementet har i opplegget for 2000 tatt et betydelig skritt i oppfølgingen av den nye finansieringsordningen ved at den iverksettes på idrettsiden (utenom statsbudsjettet) allerede fra hovedfordelingen av spillemidler til idrettsformål i 2000, jf. St. prp. nr. 1 (1999-2000) Kulturdepartementet. Den økte innsatsen dekkes ved økte spilleinntekter til idrettsformål som følge av sammenslåingen av spillene.

Som det er redegjort for i Kulturdepartementets budsjettproposisjon for 2000 ble sammenslåingen av spill gjennomført budsjettnøytralt for både forskningsformål og kulturformål. Det er dermed ikke vekst i disponible spillemidler til kulturformål i 2000. Hel eller delvis iverksettelse av tilskuddsordningen i 2000 ville dermed ha gått på bekostning av andre kulturtiltak på Kulturdepartementets budsjett, noe Kulturdepartementet ikke har funnet å kunne gå inn for.

Som redegjort for i budsjettproposisjonen for 2000 vil igangsettelse av spillet «spill på spillerkort» gi et økonomisk grunnlag for en ny tilskuddsordning til frivillig virke på kultursiden. Spillet vil ifølge Norsk Tipping kunne igangsettes i februar/mars 2000 og vil, i likhet med overskuddet fra selskapets øvrige spill i 2000, komme til fordeling i statsbudsjettet for 2001.

Etablering og oppbygging av den nye tilskuddsordningen på kultursiden vil derfor skje gradvis over noen år. Departementet vil komme tilbake til saken i budsjettet for 2001.

Spørsmål nr. 4

Innlevert 7. oktober 1999 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 12. oktober 1999 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Lørdag 2. oktober iverksatte dere utsendelse av familien Kalaishelevan Kailasapany(Kalai). Han sitter nå i fengsel i Negombo. Ifølge Stavanger Aftenblad (SA) i dag(7/10) er han tiltalt fra å ha rømt landet for å samle inn penger til de tamilske tigrene. Han sier til SA at han har blitt mishandlet i fengselet. Den norske ambassaden gjør ingenting før den får beskjed om å gjøre noe. Hva vil Justisministeren gjøre for Kalai, eventuelt hvilke tiltak kan vi nå forvente fra Norges stedlige representanter ?»

Begrunnelse:

Det vises til tidligere spørsmål i saken, og deres svar om at tilbakesendelse av Kalai til Sri Lanka ikke ville føre til at han ville «bli utsatt for umenneskelig behandling» (jfr. svar på undertegnede spørsmål 397 datert 20.09.99). Det vises også til Stavanger Aftenblads dekning av saken de siste dagene.

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til mitt tidligere brev til deg om saken til Kalaishelevan Kalaisapathy datert 20.09.1999.

Srilankisk borger Kalaishelevan Kalaisapathy (Kalai) har som kjent, fått avslag på sin søknad om asyl. Han er videre utvist fra Norge grunnet fremleggelse av uriktige opplysninger i asylsøknaden som hadde betydning for at Kalai opprinnelig fikk innvilget oppholdstillatelse på humanitært grunnlag. Kalai ble uttransportert til Sri Lanka 02.10.1999. Han var i besittelse av et srilankisk midlertidig reisedokument.

Kalai ankom Sri Lanka 03.01.1999 og ble møtt på flyplassen av en representant for den norske ambassaden i Colombo. Han ble gjort oppmerksom på at han måtte forvente å bli kontrollert av både immigrasjonsmyndighetene og av politiet. Kalai bekreftet for øvrig overfor ambassadens representant at han hadde familie i Colombo, og at familien var orientert om hans ankomst. Kalai ble videre informert om at han kunne kontakte ambassaden etter at han hadde ankommet Colombo dersom han mente at han hadde behov for dette. Kalai ble klarert for innreise og fremstilt for retten i Negombo, men løslatt samme dag.

Norske myndigheter ble 06.10.1999 kjent med at Kalai er blitt fengslet, da en journalist fra Stavanger Aftenblad som oppholder seg i Colombo, kontaktet ambassaden. Kalai skal overfor journalisten selv ha opplyst at han er fengslet grunnet brudd på immigrasjonslovgivningen. Journalisten skal ha besøkt Kalai i fengselet i Negombo.

Jeg vil rent generelt bemerke at norske myndigheter ikke anser at det foreligger forfølgelse dersom en oppholdsnektet asylsøker ved retur til hjemlandet blir anklaget, siktet og domfelt for et regulært strafferettslig forhold. I forbindelse med vurderingen knyttet til retur til Sri Lanka er norske myndigheter kjent med og legger til grunn at oppholdsnektede srilankiske borgere, kan bli ilagt straff for brudd på immigrasjonslovgivningen. Norske myndigheter finner ikke at slike reaksjoner er til hinder for retur, da disse reaksjonene verken kan karakteriseres som forfølgelse eller umenneskelig behandling.

Justisdepartementet har likevel den 07.10.1999 anmodet den norske ambassaden i Colombo om å bringe på det rene bakgrunnen for fengslingen av Kalai, samt gi en redegjørelse for fremdriften av behandlingen av saken i det srilankiske rettssystemet. En har også anmodet om ambassadens vurdering av mulig utfall av saken.

Ambassaden arbeider nå med saken. Jeg vil imidlertid understreke at Kalai er en srilankisk borger som nå oppholder seg i Sri Lanka, og vise til de klare begrensningene dette forhold har for ambassadens arbeid med saken.

Spørsmål nr. 5

Innlevert 11. oktober 1999 av stortingsrepresentant Eirin Faldet
Besvart 15. oktober 1999 av samferdselsminister Dag Jostein Fjærvoll

Spørsmål:

«Vil det være mulig å gi dispensasjon fra piggdekkavgiften for de lastebilene som kommer fra områder som har behov for å benytte piggdekk, og hva har Samferdselsministeren tenkt å gjøre med denne saken?»

Begrunnelse:

Til vinteren må alle som kjører med piggdekk i Oslo betale piggdekkavgift til Staten.

Brøytebilsjåførere i Oslo vil ikke betale denne piggdekkavgiften fordi de hevder at det går ut over sikkerheten til dem som må ut på veien under vanskelige vær- og føreforhold.

Av sikkerhetsmessige årsaker bør det være mulig å gi dispensasjon fra bestemmelsen om piggdekkavgiften.

I samme forbindelse vil jeg spørre samferdselsministeren om en vurdering av transportnæringen i distriktene. Næringslivet i distriktsnorge transporterer sine varer til og fra Oslo-området. Vær- og føreforhold varierer mye i vårt land.

Jeg vil her peke på de utgifter som næringslivet allerede har i forbindelse med dyr transport.

Svar:

Forskrift om gebyr for bruk av piggdekk og tilleggsgebyr ble vedtatt ved kgl. res. 7. mai 1999, i tråd med Stortingets forutsetninger i Innst. S. nr. 273 (1996-97), jf. St.meld. nr. 37 (1996-97) Norsk veg- og vegtrafikkplan samt lovgrunnlaget for piggdekkgebyrordninger i Innst. O. nr. 6 (1997-98), jf. Ot.prp. nr. 13 (1997-98).

Bakgrunnen for lovendringen er et behov for å kunne regulere helse- og trivselsulemper ved piggdekkbruk bedre. Høye konsentrasjoner av partikler kan utløse negative helseeffekter i form av lunge- og luftveissykdommer. Hovedkilden er piggdekkens slitasje av vegdekket og oppvirvling av dette støvet fra vegbanen i perioder med bar og tørr veg vinterstid.

Kommunene er gjennom den vedtatte lovendringen gitt adgang til å innføre gebyr for kjøring med piggdekk innenfor et nærmere fastsatt område, der som bruken av slike dekk ikke blir vesentlig redusert. Det er trolig nødvendig at om lag 80 pst. av bilene i byområdene Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger kjører piggfritt i år 2002 for at grenseverdiforskriften i forurensningsloven skal tilfredsstilles mht. svevestøv.

Forskrift nr. 437 om gebyr for bruk av piggdekk og tilleggsgebyr av 7. mai 1999 inneholder ikke bestemmelser som åpner for at Samferdselsdepartementet kan gi dispensasjon fra forskriften i enkelttilfeller. Gebyrordningen er valgt fremfor en forbudsordning nettopp for at grupper som av ulike grunner foretrekker å kjøre med piggdekk skal ha mulighet til dette mot at det betales et gebyr for den miljøulempe bruk av piggdekk medfører.

I forskriften fastsettes gebyret til kr 1000 pr. sesong, kr 350 pr. måned og kr 25 pr. dag. For bil med tillatt totalvekt 3500 kg eller mer skal gebyrsatsene dobles. Kommunen fastsetter størrelsen på gebyrsonen. Jf. §§ 3 og 4 i forskrift nr. 437. Forskriften er vedlagt.

Så langt har Oslo og Bergen besluttet å innføre en ordning med gebyr for bruk av piggdekk i samsvar med ovennevnte forskrift. Nærmere presisering av den lokale reguleringen vil bli gitt av bykommunene i lokale forskrifter i løpet av høsten 1999. De kommunale myndighetene synes å vektlegge enkle og hensiktsmessige løsninger for bilister og lastebiler når det gjelder avgiftsbetaling.

Jeg finner ikke nødvendig grunnlag for å gripe inn i den lokale behandlingen av denne saken.

Vedlegg til svar:

FORSKRIFT OM GEBYR FOR BRUK AV PIGGDEKK OG TILLEGGSGEBYR

Fastsatt ved kgl. res. av 7. mai 1999 med hjemmel i vegtrafikklov 18 juni 1965 nr. 4 §§ 13, 31, 31a og lov 10. februar 1967 om behandlingssmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 28 tredje ledd.

§ 1. Virkeområde

Denne forskrift gjelder bruk av bil jf. forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 (kjøretøyforskriften) § 2-2 med piggedekk i nærmere fastsatt område (gebyrsone) jf. § 3, på veg skiltet med offentlig trafikkskilt.

§ 2. Innføring av piggedekkgebyr

En kommune kan ved forskrift innføre gebyr for bruk av piggedekk i nærmere fastsatt gebyrsone, dersom omfang og utbredelse av miljøproblemer knyttet til piggedekkbruk krever det. Vedtak om innføring av piggedekkgebyr i kommunene Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger krever samtykke fra Vegdirektoratet. Vedtak om innføring av gebyr for andre kommuner enn de som nevnt i annet ledd, krever samtykke fra Samferdselsdepartementet. I særlige tilfelle kan Samferdselsdepartementet pålegge en kommune å gjennomføre ordning som nevnt i denne forskrift. Med gebyr forstås den pris en eier eller fører av en bil må betale for å lovlig kunne benytte piggedekk, jf. forskriften § 4.

§ 3. Gebyrsonestørrelse

En kommune fastsetter størrelsen på gebyrsonen. Sonegrensen kan begrenses til en del av kommunen.

Flere nærliggende kommuner kan ved felles forskrift fastsette en felles gebyrsone, dersom miljøkrav jf. § 2 og administrative hensyn tilsier dette. Disse kommuner avtaler hvordan inntekter og kostnader ved ordningen skal fordeles.

§ 4. Gebyrets størrelse

Gebyret fastsettes til kr 1000 pr. sesong, kr 350 pr. måned og kr 25 pr. dag. Betalt gebyr i en gebyrsone, er gyldig betaling i andre gebyrsoner. For bil med tillatt totalvekt 3500 kg eller mer skal gebyrsatsene i første ledd doubles.

§ 5. Betaling av gebyr

Kommunen er ansvarlig for informasjon om, tilretteleggelse og gjennomføring av et forsvarlig salgssystem for betaling av gebyr for bruk av piggedekk med varighet for sesong, måned eller dag. Inntektene fra gebyrordningen tilfaller kommunen. Betaling for sesong har gyldighet ett år fra betalingsdato, og et dagskort fra betalingstidspunktet til ut vedkommende dato, på de dager piggedekk lovlig kan benyttes, jf. forskrift 25. januar 1990 nr. 92 om bruk av kjøretøy § 1-4 nr. 3. Betalt gebyr er kun gyldig for én bil.

§ 6. Kontroll av gebyr

Utstedes oblat for betaling av piggedekkgebyr skal dette være påført bilens kjennemerke og gyldighetsperiode før piggedekk kan tas i bruk. For at kontroll enkelt skal la seg gjennomføre, må utstedt oblat være plassert godt synlig bak frontruten. Dersom det ikke utstedes oblat for gyldig betaling av piggedekkgebyr må enhver som lovlig vil benytte piggedekk følge de anvisninger som da gjelder for kontroll med betaling av piggedekkgebyr.

§ 7. Tilleggsgebyr

I områder der gebyr for bruk av piggedekk er innført, jf. § 2, kan tilleggsgebyr ilegges hvis gyldig betaling ikke foreligger eller dersom utstedt oblat ikke er utfylt og plassert som beskrevet i § 6 første og annet punktum. Tilsvarende kan det ilegges tilleggsgebyr dersom anvisninger for gyldig betaling av piggedekkgebyr som nevnt i § 6 tredje punktum ikke er fulgt. Tilleggsgebyret er kr 500.

§ 8. Ansvar for betaling, forhøyet tilleggsgebyr

Tilleggsgebyr blir ilagt fører av kjøretøyet på stedet. Dersom føreren av kjøretøyet er en annen enn den som var registrert som eier ved overtredelsen, er de solidarisk ansvarlige, med mindre kjøretøyet var fravendt eieren ved en forbrytelse. Blanketten for tilleggsgebyr skal festes på kjøretøyet sammen med innbetalingskort, eller leveres føreren. I særlige tilfeller kan den likevel sendes fører eller eier i posten. Er tilleggsgebyret ikke betalt innen tre uker etter at det er ilagt, forhøyes det med 50 prosent. Dette gjelder selv om tilleggsgebyret er påklaget. Betalingsplikt gjelder selv om det klages på ileggelsen. Tilleggsgebyr/forhøyet tilleggsgebyr tilfaller kommunen dersom overtredelse er håndhevet av kommune som er tildelt myndighet etter § 10 annet ledd, og staten dersom overtredelse er håndhevet av politi/vegkontor, jf. § 10 første ledd.

§ 9. Inndriving av gebyr/tilleggsgebyr

Er tilleggsgebyr ikke betalt innen tre uker etter ileggelsen, kan tilleggsgebyr og forhøyet tilleggsgebyr inndrives i overensstemmelse med vegtrafikkloven § 38, men tidligst fjorten dager etter at varsel om inndriving er kommet fram til den skyldige. Gebyret kan også inndrives hos eieren av kjøretøyet etter samme prinsipper. Skyldneren har ikke erstatningsplikt for kostnader ved utenrettslig inndriving.

§ 10. Håndheving

Politi og vegkontor kan ilegge tilleggsgebyr, jf. § 7.

En kommune kan etter å ha søkt Vegdirektoratet tildeles myndighet til å ilegge tilleggsgebyr, jf. vegtrafikkloven § 31 a. Uttalelse fra vedkommende politimester skal følge søknaden. Kommunal håndheving skal utføres av den etat som håndhever parkeringsreglene, jf. Forskrift 1. oktober 1993 nr. 921 om offentlig parkeringsregulering mv § 18. Personell skal være uniformert, og må ha fått tilfredsstillende opplæring. Dersom føreren krever det må personell legitimere seg, eventuelt med et tjenestenummer. Dersom flere kommuner omfattes av en gebyrsone, kan disse gå sammen om felles administrasjon og håndheving.

§ 11. Klage

Ilagt tilleggsgebyr kan påklages innen tre uker etter ileggelsen. For beregning av fristen gjelder reglene i forvaltningsloven §§ 29 og 30. Klagen utformes i samsvar med forvaltningsloven § 32. Klagen fremsettes for politi eller vegkontor i det distrikt gebyret ble ilagt. Er gebyret ilagt av myndighet som nevnt i § 10 annet ledd, sendes klagen til kommunen der dette er ilagt. Politi/vegkontor/kommunen behandler klagen og gir skriftlig begrunnelse dersom klageren ikke får medhold. Disse myndigheter kan, dersom særlige grunner tilsier det, frafalle tilleggsgebyret/forhøyet tilleggsgebyr. Klage på ilagt tilleggsgebyr/forhøyet tilleggsgebyr som ikke gis medhold jf. tredje ledd, kan innen tre uker etter at klageren er underrettet om resultatet kreves forelagt for forhørsretten. Politi/vegkontor/ kommunen forbereder klagebehandlingen.

§ 12. Kompetent forhørsrett

Politi/vegkontor/kommunen sender klagen til forhørsretten på stedet der gebyret ble ilagt.

§ 13. Klagebehandlingen i forhørsretten

Forhørsrett som nevnt i § 12 behandler klagen, med mindre retten av særlige grunner mener klagen bør behandles av en annen forhørsrett. Klageren skal innkalles til rettsmøte ved stevning. Klagen kan likevel avgjøres uten slikt rettsmøte, dersom retten finner det ubetenkelig. Klageren trenger heller ikke kalles inn når det bare skal avsies kjennelse. Dersom klageren eller vitner blir innkalt til rettsmøte, skal også politi, vegkontor eller kommunen varsles. Når det er bedt om oppreisning for oversittelse av klagefrist i sak som skal behandles av forhørsretten, kan forhørsretten samtidig avgjøre selve saken. Ellers gjelder reglene i straffeprosessloven, herunder reglene i kap. 30 om saksomkostninger så langt de passer, jf. også vegtrafikkloven § 31 a fjerde ledd. Reglene i straffeprosessloven kap. 9 om offentlig forsvarer gjelder ikke. Forkynnelse i klagesaker kan utføres av polititjenestemann.

§ 14. Opphør av piggdekkgebyrordningen

Når en kommune har innført piggdekkgebyrordning som beskrevet i denne forskrift plikter kommunen å overvåke utviklingen av piggdekkbruken etter beregningsmetoder fastsatt i samråd med Vegdirektoratet.

En kommune kan søke Vegdirektoratet om avvikling av ordning som beskrevet i denne forskrift.

Samferdselsdepartementet kan i særlige tilfelle pålegge en kommune å avvikle ordningen.

§ 15 Endringer av forskriften

Samferdselsdepartementet kan gjøre endringer i forskriften.

§ 16. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft fra det tidspunkt Samferdselsdepartementet bestemmer.

Spørsmål nr. 6

Innlevert 12. oktober 1999 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 20. oktober 1999 av arbeids- og administrasjonsminister Laila Dåvøy

Spørsmål:

«Helsehuset Fysioterapi og Manuell Terapi AS driver helsestudio og solarium i Vefsn kommune. Det kommunalt eide Kippermoen idrettsanlegg tilbyr samme tjenester til sterkt subsidierte priser. Dette medfører at Helsehuset er i ferd med å gå konkurs. Konkurransetilsynet varslet i brev av 18. mai 1999 inngrep for å motvirke offentlig monopol og sikre konkurranse på like vilkår, men departementet har ennå ikke fattet endelig vedtak. Vil statsråden nå fatte vedtak som foreslått av Konkurransetilsynet.»

Svar:

AAD har i brev av 18. mai 1999 fra Konkurransetilsynet mottatt en anmodning om å gripe inn etter konkurranseloven § 3-10 mot Vefsn kommune. Anmodningen går ut på at Vefsn kommune skal pålegges å skille ut Kippermoen helsestudio som egen organisatorisk enhet som det skal føres eget regnskap for. Videre ber tilsynet AAD om å pålegge Vefsn kommune å fastsette priser for bruk av helsestudio basert på reelle kostnader og at subsidieordninger tilsvarende subsidiering av driften ved Kippermoen skal tilbys andre private helsestudioer. Bakgrunnen for anmodningen er at Konkurransetilsynet frykter subsidieringen av virksomheten ved Kippermoen vil kunne medføre at private aktører, i dette tilfellet Helsehuset AS, må innstille sin virksomhet. Tilsynet mener støtten til virksomheten ved Kippermoen er konkurransevridende og på sikt kan gi Kippermoen en monopolstilling i det aktuelle lokalmarkedet. Med monopol vil ikke, slik tilsynet ser det, kommunen ha tilstrekkelig incitament til å drive på mest mulig effektiv måte.

Etter min oppfatning er det nødvendig å se saken i et større perspektiv enn det rent konkurransepolitiske. Det reises her spørsmål som krever en prinsipiell vurdering av konsekvensene knyttet til ulike former for, og grader av, subsidiering av kommunale selskap som driver virksomhet i direkte konkurranse med private aktører. Konkurransetilsynet har vurdert den konkrete saken, men en avgjørelse vil ha en prinsipiell betydning fordi det antas å være flere tilsvarende tilfeller der kommunal og privat virksomhet konkurrerer med hverandre.

I denne konkrete saken hevdes det at etableringen av den offentlige virksomheten, dvs. et helsestudio med solarium ved Kippermoen idrettsanlegg, er basert på helsepolitiske målsetninger. Virksomheten ved Kippermoen idrettsanlegg kan betraktes som en del av det kommunale velferdstilbudet som ikke drives med økonomisk fortjeneste som mål. Kommunehelsetjenesteloven pålegger kommunen å legge til rette for innbyggernes fysiske aktivitet. Dette må vurderes opp mot de konkurransemessige hensyn Konkurransetilsynet har påpekt.

Det reises i samband med Kippermoen-saken også spørsmål om hvordan bruken av anlegg som har fått tilskudd fra statlige spillemidler, skal prises.

Videre må et eventuelt inngrep vurderes i forhold til det kommunale selvstyre.

Det fremgår av ovennevnte at saken reiser flere problemstillinger som må vurderes før den avgjøres.

Spørsmål nr. 7

Innlevert 13. oktober 1999 av stortingsrepresentant Morten Lund

Besvart 20. oktober 1999 av nærings- og handelsminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«Det har i den siste tiden vært en del oppmerksomhet rundt Hydro og Orklas planer om salg av sine eierandeler i Dyno. Hydro er den største aksjonæren i Dyno og staten forvalter den største aksjeposten i Hydro. Gjennom ervervsloven har en mulighet for å få avklart den eventuelle nye eiers hensikter med hensyn til drift, bevaring av kompetansemiljø og arbeidsplasser i Norge. Kan Nærings- og handelsministeren orientere om de foreliggende planer for salget av Dyno?»

Begrunnelse:

Dyno er et norsk industrikonsern med en betydelig internasjonal virksomhet. Selskapet er verdens største produsent av sivilt sprengstoff, og er også på

verdensbasis stort innen kjemi (lim). Dyno har aktiviteter i over 40 land, og omsetter årlig for mer enn 10 milliarder kroner. Selskapet sysselsetter om lag 8700 mennesker, hvorav 1800 arbeidsplasser er i Norge.

Hydro og Orkla eier til sammen ca 56% av aksjene i Dyno Industrier. Dersom de selger sine andeler samlet til samme interessent, vil det for kjøper inntre tilbudsplikt for hele selskapet etter verdipapirlovens bestemmelser.

Salget vil kunne medføre at Dyno kommer på utenlandske hender. Dette vil igjen kunne ha betydning for Dynos videre virksomhet i Norge. Det fryktes at hovedkvarteret vil flyttes ut til utlandet, virksomheten stykkes opp, og at et betydelig kompetansemiljø innen bl.a. kjemiforskning her i landet vil forsvinne.

Svar:

Norsk Hydro ASA har på vår forespørsel orientert departementet om det planlagte salget av selskapets aksjepost på ca. 38 % i Dyno Industrier ASA. Hydro opplyser at bakgrunnen for planene om salg av egne aksjer i Dyno er at Hydro anser dette som et nødvendig ledd i selskapets forbedringsprogram.

I de senere år har utviklingen i de internasjonale markeder ført til omstrukturering og konsentrasjon innenfor de fleste industrier. Dette gjelder ikke minst innenfor industrier der Norsk Hydro har en vesentlig del av sin virksomhet: oljeindustrien og aluminiumsindustrien. Finansmarkedene har samtidig utviklet seg slik at det stilles stadig strengere krav til bedriftenes avkastning. For å sikre sin konkurranseevne og sitt fremtidige vekstgrunnlag, opplyser Norsk Hydro at selskapet på denne bakgrunn har sett det nødvendig å konsentrere sin virksomhet rundt selskapets kjerneområder. Dynos virksomhet faller etter denne strategien utenfor Hydros fremtidige satsningsområde.

Hydro sier at endringen i synet på Dynos rolle er en vurdering som har vokst frem over tid. Den ble synlig for omverdenen i fjor høst, da aksjeposten i Dyno ble omgruppert fra anleggsmidler til en ren finansiell plassering (jf. Norsk Hydros pressemelding 3. november 1998). At Hydro ønsker å selge sine Dyno-aksjer, ble gjort klart for markedet i forbindelse med fremleggelsen av Hydros resultat for 1998, i midten av februar i år. I samme periode kom det fram at Orkla, som er Dynos nest største aksjonær, også kunne være interessert i å selge sine aksjer, tilsvarende 18 pst. av selskapets aksjekapital. Samlet utgjør Hydro og Orklas aksjeposter ca. 56 pst. av Dynos aksjekapital. Et samlet kjøp av disse to aksjepostene vil medføre plikt til å gi tilbud om kjøp av de øvrige aksjene i selskapet etter reglene i verdipapirhandelloven.

Det ble fram mot sommeren etablert kontakt med mulige interessenter, og det fantes holdepunkter for at det kunne være interesse for å legge inn bud på samtlige aksjer i Dyno. I forståelse med hovedaksjonærene Hydro og Orkla, besluttet styret i Dyno på møte 11. august i år å gå aktivt inn i arbeidet med å finne nye eiere til selskapet. Denne prosessen pågår fortsatt.

Hydro opplyser at selskapet er opptatt av at norske virksomheter kan legge frem bud på Dyno. Hydro har ivarettatt dette både gjennom det arbeid som hittil har funnet sted, og gjennom den prosessen som nå er igangsatt i regi av Dynos styre. Hydro har imidlertid klart tilkjennegitt at det ikke vil være aktuelt for dem å favorisere norske kjøpere dersom dette er til ugunst for Hydros egne aksjonærer.

Det er et grunnleggende prinsipp for Nærings- og handelsdepartementet ved forvaltningen av statens eierinteresser, at det legges vekt på å følge de regler aksjeloven fastsetter om kompetansefordelingen mellom organene i et aksjeselskap. Ledelsen av den forretningsmessige virksomheten hører under styret og adm. direktør. Norsk Hydros beslutning om å selge sine aksjer i Dyno Industrier er en avgjørelse som etter aksjeloven tilligger styret, eventuelt bedriftsforsamlingen. Nærings- og handelsdepartementet, som forvalter av statens aksjer i Hydro, finner det riktig å respektere Hydros forretningsmessige frihet i et slikt tilfelle.

Dette er i samsvar med etablerte retningslinjer for forvaltningen av statens eierinteresser i forretningsforetak der staten deltar som aksjonær sammen med andre. Stortinget har nylig fått seg forelagt dette materialet. Jeg viser særlig til St.meld. nr. 18 for 1998- 99 Bedrifter hvor staten v/Nærings- og handelsdepartementet har eierinteresser, som redegjør generelt for departementets strategi for utøvelsen av statlig eierskap.

St.prp. nr. 81 for 1998-99 Kapitalutvidelse i Norsk Hydro ASA som ledd i et tilbud om å overta Saga Petroleum ASA, som Stortinget behandlet så sent som 18. juni i år, redegjør i vedlegg nr. 1 for statens opptreden som majoritetsaksjonær i et selskap som Norsk Hydro. Samme regler vil gjelde selv om statens eierandel i Hydro nå er redusert til 43,82 pst.

Vi kan ikke se bort fra at dersom aksjene i Dyno Industrier ASA legges ut for salg samlet, er det en mulighet for at selskapet kan bli kjøpt av en utenlandsk interessent. I tråd med overstående retningslinjer vil departementet imidlertid ikke gripe inn overfor Hydro i denne saken.

Jeg er allikevel opptatt av at det blir funnet gode og seriøse kjøpere til Dyno, og vil holde meg orientert om salgsprosessen. Jeg har blant annet hatt en samtale med konsernsjefen i Dyno. Også Hydro har gitt uttrykk for at det er svært viktig å finne en seriøs kjøper som kan bidra til en fornuftig videreutvikling av de industrielle aktiviteter i Dyno.

Salget av aksjene i Dyno Industrier vil utløse meldeplikt til Nærings- og handelsdepartementet for den nye erververen etter Lov om erverv av nærings-virksomhet av 23. desember 1994 nr. 79 (ervervsloven).

Ved behandlingen av en slik sak vil jeg legge vekt på å få avklart og vurdert den nye eiers intensjoner med hensyn til videre drift, opprettholdelse av kompetansemiljø og arbeidsplasser i Norge, med videre.

Spørsmål nr. 8

Innlevert 13. oktober 1999 av stortingsrepresentant Signe Øye

Besvart 21. oktober 1999 av arbeids- og administrasjonsminister Laila Dåvøy

Spørsmål:

«Det meldes fra arbeidsmarkedsbedriftene om at det fra 1.5.97 er vedtatt å dekke reiseutgifter til de personene som er i fase 2, men at dette ikke gjelder for de som er inne på SPA-tiltak i de samme bedriftene. Ordningen har tilbakevirkende kraft.

Hva er begrunnelsen for at det er bare den ene gruppen, som er på attføringstiltak, som får dekket sine reiseutgifter?»

Svar:

Jeg forstår det slik at du er opptatt av at yrkeshemmede arbeidstakere som deltar i fase 2 i arbeidsmarkedsbedrifter kan få dekket sine reiseutgifter, men at dette ikke gjelder alle.

Formålet med attføringsvirksomheten i AMB er avklaring og kvalifisering av yrkeshemmede med sikte på formidling til ordinært arbeidsliv eller utdanning. I forskrift om støtte- og styringssystemet for arbeidsmarkedsbedriftene av 29.11.93 § 4 heter det at yrkeshemmede i fase 1 mottar ytelse med hjemmel i folketrygdloven. Dette vil være sykepenger, ytelser til yrkesrettet attføring eller dagpenger. Det kan også gis ytelser med hjemmel i støtte til spesielle attføringstiltak (SPA). Sistnevnte støtte er hjemlet i en egen forskrift datert 20.12.1996. Da fase 1 er en avklarings- og rekrutteringsfase er det naturlig at trygdeytelser utgjør livsoppholdsytelsen.

Arbeidstakere i fase 2 og 3 mottar lønn etter forskriftenes § 5. Denne fastsettes som i arbeidslivet for øvrig. Grunnlaget for å yte lønn i fase 2 er at deltakerne gjennomgår kvalifisering/arbeidstrening og er arbeidstakere i bedriftene ansatt på tidsbestemte kontrakter.

I vurderingen av om personer skal kunne tilstå dekning av reiseutgifter eller ikke, går det et nokså avgjørende skille mellom de som i bedriftene hever vanlig tariffestet lønn, og de som hever trygdeytelser. Med unntak av sykepenger, vil livsoppholdsytelsene dagpenger, attføringspenger og tilskott etter SPA-forskriften, i alminnelighet være lavere enn lønn.

Jeg har notert at praksis i dag gir grunnlag for å tilstå dekning av reiseutgifter til yrkeshemmede i fase 2 samtidig som disse oppbærer full lønn. Dette omfatter kun den gruppe som har rettigheter etter folketrygdlovens kapittel 11 og bygger på en forståelse av retten til attføringsstønad.

Jeg finner at det ikke uten videre er rimelig at personer på full tariffestet lønn i arbeidsmarkedstiltak samtidig tilstå stønader. Det er behov for å se denne praksisen i en større sammenheng. Jeg vil derfor se nærmere på de aktuelle bestemmelser som regulerer dette området og forståelsen av dem.

Spørsmål nr. 9

Innlevert 13. oktober 1999 av stortingsrepresentant Grethe G. Fossum

Besvart 21. oktober 1999 av finansminister Gudmund Restad

Spørsmål:

«Hvordan er reglene for ungdommer som mottar barnebidrag og samtidig har inntektgivende arbeid i forhold til klassefradrag og skatt, også sett i forhold til familiens samlede inntekt og skatt?»

Svar:

Etter skatteloven § 16 skal barn som er 16 år eller yngre lignedes under ett med foreldrene. Dette gjelder både arbeidsinntekt og eventuelt underholdsbidrag (barnebidrag). Barn lignedes likevel særskilt for all arbeidsinntekt fra og med det året de fyller 13 år. Dersom foreldrene ikke bor sammen, skal barnets inntekt i utgangspunktet tilordnes den ene av foreldrene. Har bare den ene av foreldrene omsorgen for barnet, skal barnets inntekt lignedes hos vedkommende. Dersom foreldrene har delt omsorg, skal barnets inntekt lignedes hos den av foreldrene som det angjeldende år får enslig forsørgerstatus (klasse 2) for barnet.

Ungdom som er 17 år eller eldre skal som hovedregel lignedes selvstendig for all formue og inntekt, inkludert underholdsbidrag. Ungdommen lignedes i klasse 1, med mindre vedkommende selv er enslig forsørger.

Barn som mottar underholdsbidrag og i tillegg har arbeidsinntekt skal ha to minstefradrag. Fradraget beregnes særskilt for henholdsvis arbeidsinntekt og underholdsbidrag. Det ekstra minstefradraget gis hos foreldrene dersom underholdsbidraget lignedes hos dem, dvs når barnet er 16 år eller yngre. Grunnlaget for beregning av minstefradrag skal ikke reduseres med det særskilte inntektsfradraget som gis barn som har arbeidsinntekt i tillegg til underholdsbidrag, se nedenfor.

Barn som har arbeidsinntekt og som i tillegg lignedes for underholdsbidrag, skal ha et særskilt inntektsfradrag som maksimalt kan tilsvare et klassefradrag i klasse 1 (26 300 kroner for inntektsåret 1999), jf. skatteloven § 44 femtende ledd. Fradraget skal ikke overstige barnets inntekt eller mottatt underholdsbidrag redusert med minstefradraget.

En enslig person som har omsorgen for barn som er 17 år eller yngre skal lignedes i klasse 2, jf. skatteloven § 75 annet ledd. Det er ikke noe krav om det foreligger forsørgelse i økonomisk forstand. Det kan derfor gis klasse 2 selv om barnet er selvforsørget og eventuelt lignedes for seg.

Den enslige forsørgeren kan også settes i klasse 2 når barnet er 18 år eller eldre. Det er i prinsippet ingen øvre aldersgrense for ungdommen, men det kreves at der foreligger «virkelig forsørgelse», jf. skatteloven § 75 annet ledd. Ved avgjørelsen av om det foreligger virkelig forsørgelse bygger en på de samme krav til forsørgelse som stilles for å gi fullt forsørgerfradrag, bl.a. med hensyn til ungdommens inntekt.

Den enslige forsørgeren gis klasse 2 dersom det er innrømmet fullt forsørgerfradrag for en ungdom som er 18 år. Er det bare gitt et halvt forsørgerfradrag, skal vedkommende lignedes i klasse 1. En enslig forsørger mottar fullt forsørgerfradrag for ungdom som har alminnelig inntekt opp til 18 000. For ungdom som har en alminnelig inntekt mellom 18 100 kroner og 28 500 kroner gis det et halvt forsørgerfradrag. Dersom ungdommen har en alminnelig inntekt over 28 600 kroner innrømmes det ikke forsørgerfradrag. Underholdsbidraget regnes med i dette grensebeløpet. Ved fastsettelsen av inntekten skal ikke det særskilte inntektsfradraget etter skatteloven § 44 femtende ledd tas i betraktning. Inntekten skal imidlertid reduseres med eventuelt dobbelt minstefradrag og eventuelle særfradrag.

For ungdom som er 19 år eller eldre vil virkelig forsørgelse foreligge når den enslige forsørger er innrømmet fullt særfradrag etter skatteloven § 76 for vedkommende. Forsørgeren skal da settes i klasse 2. Dersom det ikke er gitt slikt særfradrag eller det bare blir gitt et halvt særfradrag, kan det likevel gis klasse 2. Dette vil være tilfellet dersom det foreligger virkelig forsørgelse av ungdommen, men det ikke er innrømmet særfradrag fordi ungdommen har rett til lån i Statens lånekasse for utdanning uten behovsprøving av foreldrenes inntekt. Den enslige forsørgeren vil ha krav på klasse 2 dersom det ville blitt innrømmet fullt forsørgerfradrag om vedkommende hadde vært i alderen 17 til 18 år, jf. ovenfor.

Spørsmål nr. 10

Innlevert 14. oktober 1999 av stortingsrepresentant Eirin Faldet

Besvart 20. oktober 1999 av samferdselsminister Dag Jostein Fjærvoll

Spørsmål:

«Kan statsråden endre 10 dagers-regelen slik at 18-åringer kan avlegge teoriprøven for førerkort slik at førerkortkandidater kan tilpasse denne mer fleksibelt?»

Begrunnelse:

I forbindelse med å avlegge teoriprøven til førerkort er det bestemt at teoriprøven ikke kan avlegges før 10 dager før eleven fyller 18 år. Men 18-åringer går på skole og ønsker å benytte ferie/fridager til å avlegge teoriprøven for å unngå fravær fra skolen.

Svar:

Førerkortforskriften § 12, første ledd, fastsetter at den praktiske delen av førerprøven kan avlegges når kandidaten har nådd minstealder for førerkort i aktuell klasse, det vil si 18 år for blant annet klasse B. Bestemmelsens tredje ledd gir mulighet for å avvike fra hovedregelen om at praktisk og teoretisk prøve så vidt mulig skal avlegges samme dag, og gir anledning til å avlegge praktisk prøve inntil 10 dager etter den teoretiske. Vegdirektoratet har tolket første og tredje ledd samlet til at det i særskilte tilfelle kan gis adgang til å avlegge teoriprøven inntil 10 dager før kandidaten fyller 18 år.

Jeg har forstått spørsmålet slik at det ønskes en utvidelse av ovennevnte ordning.

Jeg legger til grunn at de aldersgrenser for erverv av førerkort som er fastsatt skal opprettholdes, og at det ikke vil bli gitt mulighet utover de særregler som forefinnes i dag for visse grupper, til å avlegge praktisk prøve før fastsatt alder er oppnådd.

På bakgrunn av dette og et ønske om at kandidatene, av både praktiske og pedagogiske hensyn, som hovedregel bør prøves praktisk og teoretisk på tilnærmet samme tidspunkt, ønsker jeg ikke å utvide den aktuelle ordningen.

Dokument nr. 15:10

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 119

Innlevert 16. desember 1999 av stortingsrepresentant Terje Johansen

Besvart 6. januar 2000 av arbeids- og administrasjonsminister Laila Dåvøy

Spørsmål:

«Det vises til vedlagte brev fra Bjarnar Fagervik, Langhus, vedr. konkurs hos arbeidsgiver, og de konsekvenser den har for enkelte arbeidstakere i forhold til lønnsgaranti og dagpenger.

Vil statsråden foreslå en løsning på dette problemet, slik at også arbeidstakere med lengre oppsigelsestid enn én måned, og med lønnskrav i boet, kan få forskuttert dagpenger etter en konkurs hos arbeidsgiver?

Vedlegg til spørsmål:

Dette er et likelydende brev til alle partiledere i de største politiske partiene.

Bakgrunnen for henvendelsen er en svært utsatt regel den vanlige menigmann helt uforskyldt kan komme i, og som kan få tragiske utfall. Dette er et eksempel fra konkursen til Color Air AS, men vil være lik for alle i samme situasjon.

Jeg håper derfor at noen av Dere ønsker å se på denne saken, og få endret dette.

Saken er som følger;

Color Air AS ble som Dere vet nedlagt 1999-09- 27, og samtlige ansatte ble oppsagt med virkning fra 30 september.

Konkursbegjæring av selskapet var den 1999-11- 02 og den behandlet i skifteretten 1999-11-17, hvor selskapet ikke kunne imøtekomme saksøker og konkurs ble begjært.

Samme dag ble det oppnevnt bobestyrer.

Da dette i utgangspunktet skulle være en styrt avvikling fikk de tidligere ansatte lønn i oktober, det vil si første måned etter oppsigelse. Konkurs ble satt 17 november, 3 dager før lønnsutbetaling. Det var ingen i Color Air som hadde tariffavtale da dette ikke var prioritert i selskapet. Den daglige driften i oppstart fasen var den viktigste.

Da ingen hadde tariffavtale, fikk alle ansatte i henhold til Arbeidsmiljøloven 1 mnd. oppsigelse uavhengig av de avtaler og kontrakter den enkelte hadde med selskapet. Siden Color Air ble slått konkurs 17 nov, fikk ingen utbetalt lønn i november.

Det vil si at siste dato jeg og mine kollegaer fikk utbetalt lønn var 20 oktober.

Så kommer det paradoksale; De som hadde en mnd. oppsigelse i henhold til avtale med Color Air, får dagpenger fra og med 17. nov. De som har lenger oppsigelse, vil ikke få dagpenger før boet er gjort opp eller oppsigelse med selskapet er utløpt.

Dette med bakgrunn i at hver enkelt har et uoppgjort krav mot boet. Selv om man fraskriver seg alt krav mot boet, hjelper heller ikke dette for å få dagpenger. For mitt vedkommende har jeg 6 mnd. oppsigelse i henhold til avtale med selskapet. I henhold til Arbeidsmiljøloven får jeg kun en mnd. fra lønns- garantiordningen da det som tidligere nevnt, ikke var tariffavtale i selskapet. Lønn i henhold til Arbeidsmiljøloven fikk jeg fra Color Air i oktober. Det vil si at om jeg ikke får meg nytt arbeid i mellomtiden, vil jeg gå uten noen form for inntekt frem til 2000-04- 01. Jeg får ikke lønn fra selskapet da dette er konkurs, jeg

får ikke forskudd på dagpenger da vi ikke hadde tariffavtale og arbeidsmiljøloven sier en mnd. oppsigelse i dette tilfellet uavhengig av avtale med bedriften.

Jeg får ikke ordinære dagpenger da min oppsigelse i Color Air var på 6 mnd og når det gjelder krav på dagpenger, forholder man seg til en avtale med et selskap som er slått konkurs. Her må det være dobbelt moral. Staten sikrer seg slik at den må bli vinner og arbeidstakerne blir de store taperene. Er dette riktig og rettferdig?

Er dette hensikten med bestemmelsen? I så fall er spørsmålet hvordan jeg skal kunne forsørge en familie på 4? Vi har ikke enebolig, men rekkehusleilighet på Langhus, vi har ikke dyr BMW, men en ordinær familiebil, Volkswagen Passat stasjonsvogn.

Vi har alltid vært opptatt av å ikke ha for mye gjeld, men om dette er en praksis som skal opprettholdes, vil vi nå selvsagt få store problemer med å holde på det vi møysommelig har opparbeidet oss gjennom flere år. Det er hardt nok å leve på arbeidsledighetstrygd.

Det paradoksale i alt dette er at når boet er oppgjort, som for øvrig kan ta år, og det viser seg at det ikke er penger i boet, får man etterbetalt dagpenger fra konkursdagen. Hva hjelper det når man eventuelt har måttet selge bil og hjem i mellomtiden?

Det er nå man trenger hjelp, fra dag en! Dette er ikke en situasjon man har satt seg frivillig i, og det blir mye verre om man ikke får den hjelpen man trenger når man trenger den. Vi har vært habile skattebetaler i mange år, og vi også må kunne få hjelp de få gangene man har behov for det? Stiller jeg for store krav?

Det er bekreftet fra Arbeidsdirektoratet at man har krav på etterbetaling av dagpenger fra dag en om det viser seg at boet ikke har penger. Hvorfor lar det seg da ikke gjøre å få forskudd på samme måte som ved lønnsgaranti ordningen? Det bør enkelt kunne gjøres ved å bruke tilnærmet samme reglement. Spørsmålet er om Dere ville klart Dere uten inntekt i flere måneder? Jeg har fått beskjed om å henvende meg på sosialkontoret om dette er nødvendig, men må belage meg på å selge hus og bil da man ikke dekker utgifter til lån, kun minimum for mat. For øvrig har jeg også fått vite at mest sannsynlig må bankkonto også være tom. Hvordan kan jeg da få betalt mine løpende utgifter? Skal man måtte kripe for å få hjelp?

Jeg har flere ganger vært i kontakt med lokalt arbeidskontor, Jessheim arbeidskontor, som er det kontor som skal styre alle henvendelser da Color Air var underlagt deres distrikt, samt Arbeidsdirektoratet. Det er fattet en prinsippavgjørelse som ikke kan endres før man får instruks fra høyere hold. Kan noen av Dere gjøre noe?

Hvem ønsker å gjøre noe med dette?

Undertegnede med flere kollegaer venter i spenning på svar.

Bjarnar Fagervik

Tlf. privat :64867746»

Svar:

Med utgangspunkt i en henvendelse fra Bjarnar Fagervik stiller du spørsmål om det vil bli foreslått en løsning slik at også arbeidstakere med lengre oppsigelsestid enn en måned og med lønnskrav i boet kan få forskuttert dagpenger etter en konkurs hos arbeidsgiver.

Reglene for forskuttering av dagpenger ved konkurs er utformet slik at de følger reglene for lønnsgarantiordningen. Det innebærer at en person kan få forskuttert dagpenger for perioder hvor vedkommende har lønnskrav som er berettiget til dekning etter lov av 14. desember 1973 om statsgaranti for lønnskrav ved konkurs, når dette ennå ikke er dekket.

Lønnsgarantiordningen gir dekning ikke bare i tilfeller der vedkommende har en oppsigelsesfrist på en måned. Oppsigelsesfrister opp til 6 måneder går også inn under ordningen, jfr. arbeidsmiljølovens oppsigelsesregler, eller dersom vedkommende er omfattet av tariffavtale som er inngått tidligere enn seks måneder før frisdagen (dekningslovens §9-3 nr. 1 fjerde ledd). Bjarnar Fagervik var imidlertid ikke omfattet av tariffavtale, slik at han ikke kommer inn under denne bestemmelsen, og dermed heller ikke inn under lønnsgarantiordningen.

Å endre reglene for forskuttering av dagpenger ved konkurs, slik at et tilfelle som det her gjelder, vil omfattes av forskutteringsadgangen, anser jeg som problematisk. Ordningen med forskuttering av dagpenger dreier seg i realiteten om forskuttering av lønnsgarantimidler. Til forskjell fra vanlige dagpenger skal forskutterte dagpenger ikke gå til fradrag i stønadsperioden, og de skal innberettes som lønn som skal

kvalifisere til dagpenger senere. Det er på dette grunnlag ordningen med forskuttering av dagpenger etablert.

Det følger av dagpengereglene (ftrl. §4-3 første ledd) at personer som etter en konkurs har krav på lønn i oppsigelsestid, ikke har rett til dagpenger, selv om man fraskriver seg lønnskravet. Dette for å unngå at bedrifter og enkeltpersoner velter sine lønnsforpliktelser over på det offentlige. Samtidig er det åpnet adgang til å innvilge dagpenger i visse situasjoner. I henhold til gjeldende praksis kan personer som i et konkursoppgjør bare får dekket deler av lønnskravet, få etterbetalt dagpenger for den udekkede del av kravet. Videre kan det, selv om bobehandlingen ikke er endelig avsluttet, utbetales hele eller delvise dagpenger dersom det er på det rene at bobehandlingen ikke vil gi noe dekning eller bare delvis dekning av lønnskravet. (En forutsetning for å kunne utbetale delvise dagpenger i tilfelle delvis dekning av lønnskravet er at en vet hvor meget av lønnskravet som vil bli dekket.) En skriftlig erklæring fra bobestyreren vil normalt anses tilstrekkelig. Hvorvidt det forannevnte vil kunne fremstå som en mulighet for Bjarnar Fagervik til å få hele eller delvise dagpenger før

bobehandlingen er avsluttet, har jeg ikke grunnlag for å uttale meg om.

Etter dette ser jeg ikke nå tilstrekkelige grunner til å endre gjeldende ordning for forskuttering av dagpenger ved konkurs. Jeg vil likevel forelegge ditt spørsmål for Kommunal- og regionaldepartementet for at de kan vurdere problemstillingen i forhold til lønnsgarantiordningen, og etter det på nytt se på dagpengeregelverket.

Spørsmål nr. 120

Innlevert 16. desember 1999 av stortingsrepresentant Inger Stolt-Nielsen

Besvart 27. desember 1999 av barne- og familieminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«En fosterfamilie får 3970 kr i fosterhjemsgodtgjørelse for et barn under 3 år. Godtgjørelsen regnes som skattbar inntekt. Barnetrygd for fosterbarnet utbetales ikke til fosterforeldrene, men settes på sperret konto for barnet. Fosterforeldrene har fått avslag på søknad om kontantstøtte. Hva er årsaken til og hjemmelen for at der ikke gis kontantstøtte for barn i fosterhjem?»

Svar:

Regelen om at kontantstøtte ikke skal ytes for barn i fosterhjem er hjemlet i kontantstøtteloven av 26. juni 1998 nr. 41 § 6. Det fremgår av denne bestemmelsen at det ikke ytes kontantstøtte for barn som i medhold av lov 17. juni 1992 nr. 100 om barneverntjenester har opphold i fosterhjem eller institusjon.

Begrunnelsen for unntaket finnes i St prp nr 53 (1997-98) Innføring av kontantstøtte til småbarnsforeldre og i Ot prp nr 56 (1997-98) Om lov om kontantstøtte til småbarnsforeldre (kontantstøtteloven).

Argumentasjonen i de ovennevnte dokumenter går på at hvis barn mellom 1 og 3 år plasseres i fosterhjem, vil det ofte bli gitt særlig kompensasjon for at en av fosterforeldrene skal kunne være hjemme med barnet på heltid (forsterket fosterhjem). Hvis det bestemmes at barnet skal være i barnehage, vil kommunen dekke utgiftene til dette. I de formaliserte fosterforhold utfører fosterforeldrene sine oppgaver på vegne av barneverntjenesten, de får dekket sine utgifter og mottar godtgjøring for arbeidet de utfører. Valg av omsorgsløsning for barnet er det barneverntjenesten som foretar.

På denne bakgrunn kom Regjeringen til at familier som er definert som fosterhjem i henhold til barnevernloven, ikke skal kunne motta kontantstøtte. For denne gruppen fosterforeldre er ikke problemstillingene om mer tid til omsorg, valgfrihet og likhet i statlige overføringer uavhengig av valg av omsorgsløsning, aktuelle. Fosterforeldre får godtgjøring for den jobben de utfører og må gjøre valg på grunnlag av de vedtak kommunen fatter angående barnet.

Jeg vil for øvrig legge til at Høyre ikke hadde merknader til denne regelen under komitébehandlingen.

Spørsmål nr. 121

Innlevert 16. desember 1999 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 28. desember 1999 av arbeids- og administrasjonsminister Laila Dåvøy

Spørsmål:

«Fra mange hold fremholdes klager på forskjellsbehandling ved kommunale tilskudd til barnehager, som resulterer i svært ulike priser for kundene, og ulike vilkår for eierne. Konkurransetilsynet har etter en gjennomgang av dokumentasjon fra Private Barnehagers Landsforbund konkludert med at det er behov for en større utredning for å avdekke omfang og konsekvenser av forskjellsbehandling. Dette avviser AAD i brev av 16.11.d.å.

Hvorfor avviser AAD Konkurransetilsynets ønske om utredning av denne viktige saken?»

Svar:

Departementet har begrensede midler til utredning av konkurransepolitiske problemstillinger. Det er derfor naturlig å prioritere de utredninger som reiser spørsmål av større konkurransemessig betydning. Jeg har vurdert det slik at de konkurransemessige virkningene av en eventuell forskjellsbehandling i

støtten til henholdsvis kommunale og private barnehager, ikke er av et omfang som tilsier at Konkurransetilsynet kan få tildelt særskilte midler til utredning av de problemstillingene Private Barnehagers Landsforbund har reist. Min beslutning om å ikke tildele særskilte midler betyr imidlertid ikke at Konkurransetilsynet ikke kan arbeide med saken.

Jeg er enig i at dersom den angivelige forskjellsbehandlingen er reell vil dette ha uheldige samfunnsøkonomiske virkninger. Det var bakgrunn for min uttalelse til Barne- og familiedepartementets høring av utkast til stortingsmelding om barnehager, der jeg gjør sistnevnte oppmerksom på problemstillingen og de samfunnsøkonomiske virkninger som kan følge av en forskjellsbehandling i støtten til barnehager ut i fra eierskap.

Spørsmål nr. 122

Innlevert 17. desember 1999 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 27. desember 1999 av miljøvernminister Guro Fjellanger

Spørsmål:

«Tall som er lagt frem av fylkesmannen i Troms viser at de samlede erstatningsutbetalingene er økt med 50% etter årets beitesesong. Det er to mill. mer enn i 1998, og det har aldri vært registrert så store rovdyrskader i fylket. Jeg er klar over at endringer i viltloven er ute til høring, men disse konfliktene må løses før neste beitesesong. Hvilke konkrete tiltak vil Statsråden gjøre for å redusere de enorme tapene før neste beitesesong?»

Svar:

Det er riktig at det har vært en markert økning i erstatningsutbetalingene i forbindelse med rovviltskader på sau i Troms i 1999 i forhold til året før. Ifølge Fylkesmannen i Troms er det meste av økningen knyttet til nærmere bestemte områder i fylket. Det dreier seg særlig om kommunene Skånland, Gratangen og Lavangen i Sør-Troms og Nordreisa, Kåfjord og Storfjord i Nord-Troms. Gaupe og jerv står for de største skadene.

Felling av rovvilt er et aktuelt tiltak for å redusere tapene neste beitesesong. I hvilken grad en lykkes med å redusere tapene gjennom rovviltfelling, er avhengig av en rekke faktorer, bl.a. i hvilke områder felling skjer. Det pågår nå lisensjakt på jerv. Jervenemnda for Nord-Norge har fastsatt en fellingskvote på 12 dyr i

Troms og nordlige deler av Nordland. I samarbeid med jervenemnda har fylkesmannen i høst forsøkt å styre utøvelsen av lisensjakta slik at fellingskvoten tas ut i de områder som har hatt størst tap.

Videre har fylkesmannen nylig sendt på høring forslag til kvoter for vinterens jakt på gaupe. Fylkesmannen har foreslått en kvote på 13 dyr i Troms for 2000, som er ett dyr mer enn året før. På grunnlag av de opplysninger som foreligger om bestand og skader, er fylkesmannen innstilt på at en økt andel av kvoten blir tatt ut i Nord-Troms. Fylkesmannen vil i tillegg oppfordre jegerne til å konsentrere jakta til de delområder i de ulike kvotejaktområdene som har hatt størst gaupeskadener.

Det legges også opp til å avsette midler til forebyggende tiltak i beitesesongen i de skadeutsatte områdene.

Jeg mener disse konkrete tiltakene vil være godt egnet til å redusere rovviltsskadene på sau i Troms.

Spørsmål nr. 123

Innlevert 17. desember 1999 av stortingsrepresentant Gunnar Halvorsen

Besvart 23. desember 1999 av samferdselsminister Dag Jostein Fjærvoll

Spørsmål:

«Ifølge Agderposten/Fædrelandsvennen har statsministeren kjørt E18 fra Grimstad til Kristiansand og ved selvsyn opplevd den dårlige standard på landets mest ulykkesbelastede veistrekning.

Vil det medføre at Regjeringen i revidert nasjonalbudsjett foreslår å legge inn ekstra bevilgninger til E18 i Aust-Agder?»

Svar:

Spørsmålet er stilet til statsministeren som har bedt meg om å besvare det.

Jeg viser til tidligere spørsmål til skriftlig besvarelse, spørsmål 100 og 110, om samme tema. Disse ble besvart ved brev datert 17.12.1999.

Utbedring av E18 i Aust-Agder er viktig med hensyn til trafikkulykker, framkommelighet og miljøforhold. Ulykkesfrekvensen, både for antall ulykker og alvorlighetsgrad, ligger over gjennomsnittet for riksvegnettet på landsbasis.

Ny E18 gjennom Agderfylkene er høyt prioritert. Dessverre kan det ikke avsettes nok midler til at vi får fullgod standard så raskt som ønskelig. I mellomtiden vil Statens vegvesen kontinuerlig vurdere mulige strakstiltak.

Drifts- og vedlikeholdsmessig har E18 prioritet i fylket, og det vil i 2000 bli iverksatt flere typer fartsdempende tiltak. Åtte nye fotobokser vil bli satt i drift langs E18 øst for Arendal, mens kontrollintensiteten vil bli økt for eksisterende fotobokser i Lillesand. Fartsgrensen gjennom Lillesand ble i år satt ned til 70 km/t. Strekingen ved vestre Vallesverd i Lillesand vil bli skiltet som ulykkesstrekning. Statens vegvesen vil øke tungbil- og bilbeltekontrollen.

Det vurderes også å øke politiets kontrollvirksomhet langs E18 i fylket.

På utbyggingssiden pågår nå bygging av ny E18 mellom Arendal og Grimstad for statlige midler. Vegen skal etter planen åpnes for trafikk høsten 2000. Neste prioriterte utbyggingsprosjekt er parsellen Brokelandsheia - Vinterkjær lenger øst i fylket. Begge strekninger bygges/planlegges som to- og trefelts motorveg med egne forbi kjøringfelt på deler av parsellene. Når disse prosjektene er ferdigstilt, vil strekningene Telemark grense - Risør og Arendal - Grimstad få et moderne vegsystem med bl.a. sikre kryss og med muligheter for forbi kjøring uten å benytte motgående kjørefelt. Særlig oppnås forbedringer i utviklingen av sommertrafikken, som i snitt er 35 pst. høyere enn trafikkmengden gjennom året.

Jeg har nylig vært på befaring i Agder-fylkene og må konstatere at vi står overfor store investeringer for å bedre trafiksikkerhet og framkommelighet.

Vegdirektoratet har til behandling en søknad fra Aust-Agder om delvis bompengefinansiering av E18 gjennom fylket. Når søknaden er ferdig-behandlet i Vegdirektoratet og Samferdselsdepartementet, vil Samferdselsdepartementet fremme en bompengeproposisjon for E18 i Aust-Agder.

Jeg vil ellers vise til Nasjonal transportplan 2002- 2011 som legges fram i mars 2000, samt de årlige budsjettene. Her vil en avklare de fremtidige prioriteringer.

Spørsmål nr. 124

Innlevert 17. desember 1999 av stortingsrepresentant Oddvard Nilsen

Besvart 22. desember 1999 av nærings- og handelsminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«Ifølge Bergens Tidende 17. desember oppfyller ikke kvaliteten på redningsvestene som ble brukt på "Sleipner" kravene som FN's skipsfartsorganisasjon IMO og norske myndigheter stiller. Likevel har Sjøfartsdirektoratet godkjent denne vesttypen. Hva vil statsråden gjøre for at redningsvestene som Sjøfartsdirektoratet godkjenner oppfyller kravene som norske og internasjonale myndigheter stiller?»

Svar:

Til anførselen i Bergens Tidende har jeg fått opplyst at Sjøfartsdirektoratet er gjort kjent med at prøver foretatt ved SINTEF i uke 50, viser at redningsvestene som var i bruk på hurtigbåten "Sleipner" ikke synes å tilfredsstillende viktige deler av krav i den internasjonale sjøsikkerhetskonvensjonen. Dette til tross for at de er typegodkjent av italienske myndigheter og av klasseinstitusjonen Bureau Veritas på vegne av britiske sjøfartsmyndigheter.

Jeg vil fremholde at redningsvestene av det fabrikat som var om bord i "Sleipner" ikke har vært gjenstand for typegodkjenning av Sjøfartsdirektoratet. På grunnlag av ovennevnte typegodkjenninger ble vestene, i henhold til gjeldende regelverk, akseptert til bruk på norske skip. Denne prosedyre for godkjenning er i henhold til innarbeidede internasjonale prinsipper om gjensidig aksept av godkjent skipsutstyr. Disse prinsippene er nedfelt i norske forskrifter. Dette innebærer at redningsutstyr og andre typer skipsutstyr aksepteres til bruk på norske skip når det er godkjent etter relevante internasjonale krav av sjøfartsmyndighetene i land tilsluttet den internasjonale sjøsikkerhetskonvensjonen, en av de fem klasseinstitusjonene Norge har anerkjent eller et teknisk kontrollorgan innenfor EU/EØS-området.

På samme måte skal utstyr med norsk typegodkjenning aksepteres til bruk på andre lands skip, uten ny testing og godkjenning. Det ville ikke være gjennomførbart om sjøfartsmyndighetene i alle land skulle foreta full testing og egen godkjenning for alle de ulike typer skipsutstyr som finnes.

Ved direktiv 96/98/EØF, innarbeidet i norske forskrifter med virkning fra 1. januar 1999, er godkjenning av skipsutstyr produsert etter denne dato etter internasjonale standarder tillagt godkjente tekniske kontrollorganer. Sjøfartsmyndighetene kan foreta

markedsovervåkning, i tillegg til de årlige besiktelser og stikkprøvekontroller om bord.

På nevnte bakgrunn sendte Sjøfartsdirektoratet 17. d.m. et krav til alle landets rederier om umiddelbart å skifte ut de aktuelle vestene. Dette har direktoratet samtidig meddelt Bureau Veritas i Frankrike og britiske sjøfartsmyndigheter. Videre ba direktoratet 16. d.m. rederiet HSD om å sende 8 av vestene til SINTEF for ytterligere testing i forhold til IMO's sjøsikkerhetskonvensjons krav. Testresultatet vil av direktoratet bli forelagt involverte sjøfartsmyndigheter og classeselskaper.

For øvrig foretar Sjøfartsdirektoratet nå en gjennomgang av redningsvester direktoratet selv har typegodkjent. Videre vil direktoratet ta kontakt med myndigheter eller institusjoner som har typegodkjent vester direktoratet har akseptert, dersom det kan reises tvil om at godkjennelsesprosedyrene sikrer at gjeldende krav er tilfredsstillende. I tillegg vil direktoratet nå foreta intensiverte stikkprøver om bord for å sikre at vestene på norske skip er i tilfredsstillende stand.

Spørsmål nr. 125

Innlevert 20. desember 1999 av stortingsrepresentant Ane Sofie Tømmerås

Besvart 3. januar 2000 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Vil justisministeren foreta en gjennomgang av hvordan instruksene for biljakt i politiet blir praktisert, hva det blir lagt vekt på i opplæring og etterutdanning, og eventuelt ta initiativ for å sørge for at politiet i mindre grad blir innblandet i ulykker og farlige situasjoner i trafikken?»

Begrunnelse:

De siste årene har politi i flere politidistrikter vært innblandet i flere alvorlige ulykker i trafikken, og opplevd mange farlige situasjoner som følge av biljakt.

Det blir stadig vist til at politiets instruks for biljakt i tilstrekkelig grad ivaretar hensyn til trafikksikkerhet. Ved ulykker blir også sakene automatisk oversendt SEFO. Imidlertid rommer instruksene en stor grad av skjønn. Dessuten etterforsker SEFO bare om brudd på reglene eller noe ulovlig har funnet sted fra politiets side.

De mange ulykkene burde gi grunn til å undersøke nærmere hvordan instruksene blir praktisert. Selv om det ikke har funnet sted klare regelbrudd, kan det være grunn til å undersøke om skjønnet blir forvaltet på en tilstrekkelig betryggende måte i forhold til å ivareta sikkerheten i trafikken. Det kan være grunn til både å se nærmere på enkelte episoder, men også hvordan opplæring og etterutdanning på dette feltet foregår, og hvilke holdninger til regelverket som råder i politiet.

Svar:

Den siste tids hendelser i forbindelse med politiets biljakter er meget beklagelige. Instruks- og regelverk som regulerer politiets opptreden ved forfølgelse av kjøretøy er klare. Utrykningssjåførene må imidlertid fortløpende foreta vanskelige skjønnsmessige vurderinger i løpet av kort tid. Dette er generelt en av de vanskeligste sidene ved politiyrket. En feilvurdering kan få alvorlige konsekvenser.

Opplæringen og bevisstgjøringen i forbindelse med utrykningskjøring er til stadig diskusjon. Departementets oppgave vil være å øke bevisstheten med hensyn til regelverk og farene knyttet til utrykningskjøring. Jeg vil ta initiativ til å sende ut et brev til samtlige politidistrikter og særorganer hvor jeg vil be om at instruksene gjennomgås for operative tjenestemenn.

Kompetansegivende opplæring for førere av utrykningskjøretøy er et ansvarsområde som er tillagt Politihøgskolen. Elevene skal gjennomføre 80 timer teoretisk og praktisk opplæring i utrykningskjøring. Opplæringen tar for seg områdene presisjonskjøring, kjøretøyet, trafikkteori med avansert kjøring/trafikkpsykologi m.v. Avansert kjøring med og uten kommentar. Man blir lært opp i nødsituasjoner og hva man skal gjøre når kritiske situasjoner oppstår. Det blir lagt spesielt vekt på førerens ansvar.

Det er i dag ingen obligatorisk etterutdanning av utrykningssjåfører i politiet. På politioperative kurs som gjennomføres årlig blir det ofte lagt inn øvelse i forfølgelse og stans av kjøretøy. Allikevel er det den langsiktige trening og erfaring som vil dyktiggjøre den enkelte sjåfør og sjåførens risikovurdering og handling.

Jeg vil be Politihøgskolens forskningsavdeling kartlegge nærmere hva som er årsakene til ulykkene, slik at resultatene kan bli grunnlag for læring.

Spørsmål nr. 126

Innlevert 20. desember 1999 av stortingsrepresentant Siv Jensen

Besvart 6. januar 2000 av finansminister Gudmund Restad

Spørsmål:

«Jeg viser til brev fra John Christensen, samt brev om fortolkning av forskrifter fra Skattedirektoratet vedr. beskatning av diett for utenlandske statsborgere. Det fremgår av dokumentene at ett og samme regelverk praktiseres svært forskjellig av forskjellige ligningskontor.

Hva er den riktige fortolkningen av regelverket og hva vil finansministeren gjøre for å sørge for at regelverket praktiseres likt av alle ligningskontorer?

2 vedlegg til spørsmål:

Vedlegg 1

Brev fra John Christensen, Regal Mølle avdeling Kristiansand, vedrørende beskatning av diett for utenlandske statsborgere. Datert 19. januar 1999.

Vedlegg 2

Brev fra Skattedirektoratet ved saksbehandler Siri Line Helseth, telefon 22 07 72 44, vedrørende fortolkning av forskrifter. Datert 13. mai 1997.»

Svar:

Spørsmålet gjelder beskatning av diett for utenlandske statsborgere. Som ved arbeidsgivers utgiftsdekninger ellers, er utgangspunktet ved vurderingen av om arbeidsgivers dekning av diett skal anses skattepliktig, om arbeidstakeren har en underliggende fradragsrett for utgiftene til kost. Dersom utgiften er fradragsberettiget, kan arbeidsgiver dekke den uten at arbeidstakeren må skatte av utgiftsdekningen. Utgiftsdekningen behandles da etter den såkalte nettometoden, der arbeidstakeren kun må skatte av eventuelt overskudd på utgiftsdekningen. Dersom utgiften ikke er fradragsberettiget, er hele beløpet i utgangspunktet skattepliktig som lønn, ettersom arbeidsgiveren da i realiteten dekker arbeidstakerens private utgifter.

I forhold til det konkrete tilfellet som er bakgrunn for spørsmålet, synes det for det første å være et spørsmål om arbeidstakeren i det hele tatt har et opphold utenfor hjemmet. Det er bare i tilfeller med opphold utenfor hjemmet at det er aktuelt med fradrag for merutgifter til kost (og losji) eller skattefri utgiftsdekning av disse.

I forhold til problemstillingen knyttet til opphold utenfor hjemmet, må det først tas standpunkt til om arbeidstakeren har et annet hjem enn boligen på arbeidsstedet. Har han ikke det, vil boligen på arbeidsstedet være hans hjem, og han vil ikke anses å ha opphold utenfor hjemmet. Det stemmer, som det framgår av Skattedirektoratets brev av 13. mai 1997, at det i denne sammenhengen tidligere ble lagt avgjørende vekt på hvor arbeidstakeren var skattemessig bosatt. For den som var skattemessig bosatt i Norge var det derfor ikke mulig å få lagt et hjem i utlandet til grunn, selv om tilknytningen dit skulle tilfredsstillende kravene til å bli ansett som pendler til bolig innenlands. Dette ble imidlertid forandret ved endring i skatteloven høsten 1998, jf. forslaget i St. prp. nr. 1 (1998-1999) kap. 12, og Finansdepartementets forskrift av 15. juni 1999. Etter de nye reglene kan en person som er skattemessig bosatt i Norge, samtidig anses å pendle til og fra et hjem i et annet EØS-land. Det er de samme kriteriene som for pendling innenlands som legges til grunn; døgnhvile, familietilknytning til boligen i utlandet, standarden på boligene og så videre. Som det framgår av det nevnte brevet fra Skattedirektoratet, omfatter disse reglene også enslige. Med hensyn til den grunnleggende vurderingen av om arbeidstakeren har opphold utenfor hjemmet, kan jeg etter dette ikke se at det nå foreligger noen urimelig forskjellsbehandling mellom enslige arbeidstakere med bolig i Norge og enslige arbeidstakere med bolig i et annet EØS-land.

Dersom en arbeidstaker etter gjeldende regler for vurdering av pendlerstatus anses å pendle til et hjem i utlandet, vil han ha fradragsrett for merkostnader til kost. Arbeidsgivers dekning av slike utgifter vil da bli behandlet etter nettometoden.

Det er korrekt, som Skattedirektoratet skriver i det nevnte brevet, at det etter innføringen av standardfradraget i 1979 utviklet seg en praksis der arbeidsgivers dekning av merutgifter til blant annet kost for arbeidstakere med ektefelle og/eller barn i utlandet, ble behandlet etter nettometoden. Dette ble gjort til tross

for at det ikke forelå noen underliggende fradragsrett for utgiften, og innebar altså en praksis til gunst for en gruppe skattytere. Innføringen av fradragsretten for pendling til annet EØS-land betyr at det igjen blir konsistens i regelen og praksis for vesentlige grupper, ved at det nå vil foreligge en underliggende fradragsrett som grunnlag for den skattefrie utgiftsdekningen.

Det er også korrekt, som det påpekes i brevet fra John Christensen til deg, at enkelte likningskontor har godtatt slik skattefrie utgiftsdekning også for enslige.

Jeg finner det uheldig at like tilfeller behandles ulikt ved forskjellige likningskontor, selv om forskjellsbehandlingen framkommer ved at praksis en

kelte steder er lempeligere overfor skattyterne enn reglene gir grunnlag for. Men når først praksisen har fått lov til å utvikle seg til å bli forholdsvis fast ved enkelte likningskontor, bør ikke oppretting komme ved en plutselig, lokal innstramning av praksis. Departementet har derfor i et høringsnotat av 7. november 1999 blant annet tatt opp spørsmålet om justeringer av reglene for arbeidsgivers utgiftsgodtgjørelser. Departementet går der inn for at det bør bli full konsistens mellom fradragsretten og skattefrie utgiftsdekning, ved at godtgjørelse fra arbeidsgiver for utgifter til pendling til og fra utlandet bare skal behandles etter nettometoden i de tilfellene der arbeidstakeren ville hatt rett til fradrag for disse utgiftene etter EØS-pendlerforskriften. Kombinasjonen av innføringen av fradragsrett for pendling til annet EØS-land og en viss liberalisering i pendlerreglene, som også er omtalt i det nevnte høringsnotatet, begrenser effekten av en slik endring, og synes som en rimelig måte å få til likebehandling på.

Den andre hovedproblemstillingen som oppstår på grunnlag av det konkrete tilfellet som er bakgrunn for spørsmålet ditt, er hvor stort fradrag, og dermed hvor stor skattefrie utgiftsdekning, skattyteren skal ha for merutgiftene ved å oppholde seg utenfor hjemmet. Brevet fra John Christensen gir ikke tilstrekkelige opplysninger til å vurdere om det i de tilfellene som nevnes er forskjeller med hensyn til pendlerstatus og måten å innrette seg på arbeidsstedet, som tilsier ulikt resultat i de ulike tilfellene. Det er likningsmyndighetene som må ta stilling til enkeltsaker. Jeg vil derfor begrense meg til å redegjøre kort for reglene for størrelsen på fradraget for kost, som også er avgjørende for hvor stor den skattefrie utgiftsdekning fra arbeidsgiver kan være.

Det alminnelige utgangspunktet for fradrag ved likningen er at det er de kostnadene som er pådratt for å erverve inntekten, som det kan kreves fradrag for. Når det gjelder pendleres fradrag for kostnader til kost ved arbeidsoppholdet utenfor hjemmet, innebærer dette at kostnadene er fradragsberettiget så langt de er dekket av pendleren selv. Av rasjonaliseringsgrunner er det for disse tilfellene fastsatt en standardsats for daglige kostnader til kost. Denne kan pendleren benytte uten å dokumentere de konkrete kostnadene. Det gis fradrag etter ulike satser etter hvordan skattyter har innrettet seg. Det skilles mellom hotell med og uten frokost, pensjonat, hybel/brakke uten kokemuligheter, og privat innkvartering, hybel, brakke, leilighet mv. med kokemuligheter. Som et alternativ til å kreve fradrag etter standardsatsene eller få skattefrie utgiftsdekning etter disse, kan pendleren dokumentere sine faktiske kostnader, og få fradrag for disse (reduisert med en beregnet kostbesparelse i hjemmet på 62 kroner for 1998).

Det ligger i standardsatsenes natur at de i enkelttilfeller kan gi en overkompensasjon. Dette kan ikke begrunne at alle skal ha krav på en slik overkompensasjon i forhold til de konkrete utgiftene. Standardsatsene tar i rimelig grad hensyn til hvordan skattytere generelt innretter seg, men det er uforenlig med anvendelsen av standardsatser at alle skal få en like stor kompensasjon i forhold til sine konkrete utgifter. Så lenge skattyteren kan få skattefrie utgiftsdekning for sine faktiske kostnader, kan jeg ikke se det er grunnlag for å besvære seg over at den som innretter seg på en måte som vanligvis gir høyere utgifter, skal få et høyere fradrag.

På grunnlag av det ovenstående er det etter min vurderingen ikke behov for initiativ fra min side i forhold til beskatningen av diett for utenlandske arbeidstakere ut over de endringene som er gjort, og de forslagene til endringer som er ute til høring.

Spørsmål nr. 127

Innlevert 20. desember 1999 av stortingsrepresentant Ansgar Gabrielsen

Besvart 4. januar 2000 av nærings- og handelsminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«Ved behandlingen av eierskapsmeldingen og Innst. S. nr 77 (1998-99) mente næringskomiteens flertall at det kan være problematisk at eierskap, reguleringer og økonomiske virkemidler utøves av samme departement. Flertallet mente det måtte vurderes å samle de statlige eierinteresser i ett departement. I stortingsdebatten uttalte statsråden at han ville ta med seg dette videre. Spørsmålet er aktualisert i forbindelse med den avbrutte fusjonen mellom Telia og Telenor. Hvor langt er denne vurderingen kommet?»

Begrunnelse:

Statens omfattende eierskap i norsk næringsliv reiser en rekke prinsipielle problemstillinger. En av disse er den rollekonflikten som oppstår når staten både er eier og reguleringsmyndighet for den samme bedriften. Denne dobbeltrollen kan føre til forskjellsbehandling og uheldige konkurransevridninger. I til

legg risikerer man at statlig eide bedrifter får andre målsetninger enn de rent forretningsmessige og dermed får et annet fokus enn private bedrifter. Dersom staten som eier velger å vektlegge andre samfunnsmessige hensyn kan det gå utover bedriftens lønnsomhet og soliditet.

Ansvar for statens eierskap i næringslivet er fordelt på flere departementer. Et og samme departement er som regel tillagt både regulerings- og eierskapet, noe som forsterker konflikten mellom statens roller. Denne organiseringen er i mange tilfeller historisk betinget siden kontrollen med en forvaltningsbedrift tidligere ofte ble betraktet som et ledd i regulerings- og industripolitikken. Men til tross for at de fleste tidligere forvaltningsbedriftene er omdannet til statsaksjeselskap og etter hvert opplever konkurranse fra andre aktører, er de fortsatt eiermessig underlagt det departementet som har reguleringsansvaret.

Det er også grunn til å anta at fragmenteringen av statens eierskap svekker mulighetene til å utvikle kompetente statlige eiermiljø som kan utøve et profesjonelt eierskap i statsaksjeselskapene. Ved å samle statens eierinteresser i et departement kan staten bygge opp et profesjonelt eiermiljø som i større grad kan tilføre bedriftene industriell, økonomisk og juridisk kompetanse. Prosessen knyttet til den avbrutte fusjonen mellom Telenor og Telia tyder på at det er et betydelig behov for slik eierkompetanse.

Ved behandlingen av eierskapsmeldingen i Innst. S. nr. 77 (1998-99) tok næringskomiteens flertall, bestående av regjeringspartiene, Fremskrittspartiet og Høyre opp disse problemstillingene og konkluderte med at det: "må vurderes å samle de statlige eierinteresser i ett departement." I den påfølgende stortingsdebatten eksemplifiserte undertegnende de problemene som kan oppstå med henvisning til Telenors situasjon:

"For å ta en aktuell sak, Telenor, så hadde det kanskje vært naturlig at næringsministeren - som i Sverige for Telias del - hadde håndtert eierskapsinteressene for staten, og at samferdselsministeren fremdeles hadde håndtert regulatørrollen på teleområdet. Også hensynet til konkurrentene og konkurransen på telemarkedet burde tilsi dette. Regjeringspartiene og Fremskrittspartiet og Høyre mener at staten bør vurdere å samle alle de statlige eierandelene i ett departement. Jeg håper at statsråden merker seg dette og følger det opp."

I den samme debatten uttalte næringsministeren:

"Et annet viktig forhold knyttet til statens eierskap, er forholdet mellom rollen som eier og rollen som regulatør. Regjeringen har vært opptatt av at det skal være ryddige rammebetingelser på dette området. Jeg har merket meg at komiteens flertall mener det må vurderes å samle de statlige eierinteressene i ett departement. Dette forslaget vil jeg ta med meg videre."

På bakgrunn av tiden som er gått og de erfaringene Regjeringen må ha gjort fra prosessene knyttet til oppkjøpet av Saga Petroleum A/S og den avbrutte fusjonen mellom Telia og Telenor, finner jeg det betimelig å spørre statsråden hvor langt han er kommet i denne vurderingen.

Svar:

Regjeringen varslet i eierskapsmeldingen at det omfattende statlige eierskapet i norsk næringsliv gir grunnlag for å se nærmere på prinsippene for statlig eierskap. Dette gjelder både for hvordan staten håndterer rollen som eier og regulatør og hvorvidt omfanget av det statlige eierskapet bør reduseres. Regjeringen

varslet at det vil være behov for å foreta en nærmere drøfting både av omfanget og organiseringen av det statlige eierskapet.

I innstillingen fra næringskomiteen til Stortinget framheves det at det blant annet av konkurransemessige grunner kan være problematisk at eierskap, reguleringer og økonomiske virkemidler utøves av samme departement. Flertallet mente man må gjøre det som er mulig for å sikre likeverdige konkurranseforhold mellom private og offentlig eide virksomheter. I denne sammenheng mente flertallet det må vurderes å samle de statlige eierinteresser i ett departement.

Forvaltning av de statlige eierinteressene er et viktig spørsmål som jeg har med meg i alle de vurderinger som Regjeringen foretar i forbindelse med statens eierskap. Det er også nødvendig å ta hensyn til at de statlige selskapene er i ulike situasjoner. Både vurderinger knyttet til delprivatisering og forvaltning av statens eierrolle kan derfor variere fra selskap til selskap. Det er flere eksempler på at vi har foretatt overføringer av forvaltningen mellom departementene de siste årene nettopp for å sikre en god rollefordeling mellom disse.

Et aktuelt eksempel er virksomheten Norsk Avfallshåndtering AS - NOAH. Her ble forvaltningen av den statlige eierandelen fra årsskiftet overført fra Miljøverndepartementet til Nærings- og handelsdepartementet. Under oppbyggingen av selskapet har den statlige eierandelen vært dominerende, og Miljøverndepartementet har hatt ansvaret for forvaltning av statens eierinteresser. Etter hvert som NOAH har gjennomført de nødvendige investeringer og kommet i gang med ordinær drift, tar regjeringen sikte på å redusere den statlige eierandelen i selskapet ved å få inn langsiktige, strategiske eiere med kompetanse innen spesialavfall.

Et annet eksempel er at forvaltningen av det statlige eierskapet i Norsk Medisinaldepot ble overført fra Sosial- og helsedepartementet til Næringsdepartementet i fjor.

Telenæringen er også en næring der problemstillinger knyttet til forholdet mellom eier og regulatør har gjort seg gjeldende. På teleområdet er det etablert tilsynsorgan utenfor departementet noe som bidrar til å redusere faren for sammenblanding av roller.

Det foreligger som kjent en budsjettavtale mellom Regjeringen og Høyre og Fremskrittspartiet, som innebærer delprivatisering av Telenor AS. Regjeringen vil senere komme tilbake til Stortinget med forslag om hvordan dette bør skje, siden sammenslåingen mellom Telenor og Telia ikke blir gjennomført. Jeg ser det som naturlig at en vurdering av organiseringen av de statlige eierinteressene også blir foretatt i forbindelse med privatiseringen.

Det kan for øvrig nevnes at EFTAs overvåkingsorgan, ESA, i en såkalt grunngitt uttalelse (reasoned opinion) av 8. desember 1999 har bedt Norge om å sikre et tilstrekkelig skille mellom de regulatoriske og eierskapsmessige funksjoner for å være i samsvar med EØS-reglene på teleområdet.

Spørsmål nr. 128

Innlevert 22. desember 1999 av stortingsrepresentant Gunn Karin Gjøl

Besvart 5. januar 2000 av miljøvernminister Guro Fjellanger

Spørsmål:

«Tyske forskere har de siste årene vært på leting etter råstoffer til nye legemidler som kan finnes i korallrevene utenfor Frøya i Sør-Trøndelag. Norge står i fare for å tape milliardbeløp fordi vi ikke har regelverk som regulerer uttak av genressurser. Ifølge Adresseavisen 03.12.99 forbereder Miljøverndepartementet nå et regelverk som vil sikre nasjonal kontroll. Når vil dette regelverket være på plass og hva kan statsråden gjøre for å hindre at betydelige verdier kan gå tapt før loven er trådt i kraft?»

Begrunnelse:

Oljedirektoratet har med hjemmel i kontinentalsokkelloven gitt tyske forskere tillatelse til vitenskapelige undersøkelser etter naturforekomster. De tyske forskerne har formelt søkt om uttak av dypvannskoraller og svamp. De kan inneholde enzymer som blir benyttet i forsvarssystemer mot andre organismer. Enzymene kan være interessante i medisinsk sammenheng ved at de blir brukt i medikamenter som har god effekt på immunsystemet hos mennesker. Tillatelsen som er gitt tar ikke hensyn til at begrenset prøvetaking faktisk gir tilgang til genressurser og senere kommersiell utnyttning og eventuell patentering av disse. Norge står derfor i fare for å tape milliardbeløp fordi vi ikke har regelverk som regulerer uttak av genressurser. Biodiversitetskonvensjonen som ble ratifisert i 1993 legger til grunn at hver stat har suveren rett til genressursene og kan bestemme over tilgangen til dem. Norge har i motsetning til mange andre land ikke fulgt opp konvensjonen på dette området. Dette har nå resultert i at utenlandske forskere utnytter manglene i vårt regelverk til å få fri tilgang til verdifulle genressurser.

Svar:

Miljøverndepartementet har nedsatt en interdepartemental gruppe som består av representanter fra 7 ulike departement (Utenriks-, Landbruks-, Fiskeri-, Miljøvern-, Sosial- og helse og Kirke-, undervisnings og forskningsdepartementet). Gruppen skal vurdere og fremme forslag til politiske og juridiske virkemidler knyttet til uttak av genressurser i alle typer miljø. På bakgrunn av møte i denne gruppen er arbeidet med å utforme et notat som drøfter behovet for en grundigere utredning om tilgang og rettigheter til genressurser igangsatt. Notatet diskuterer dessuten bruk av eksisterende virkemidler og behovet for et eventuelt midlertidig regelverk.

I St.prp nr 56 (1992-93) "Om samtykke til ratifikasjon av en konvensjon om biologisk mangfold" slås det fast at behovet for et lovverk på feltet vil avhenge av den internasjonale utviklingen og at det på tidspunktet da protokollen ble ratifisert ikke var behov for endringer av norsk lovverk på området.

Det er liten tvil om at situasjonen nå er endret og at lovverket er ufullstendig med tanke på å ivareta de økonomiske interessene ved uttak av genetiske ressurser i alle typer miljø. Det vil derfor være et mål å utforme juridiske virkemidler som omfatter dette området så raskt som mulig.

Spørsmål nr. 129

Innlevert 22. desember 1999 av stortingsrepresentant Gunn Karin Gjøl

Besvart 5. januar 2000 av miljøvernminister Guro Fjellanger

Spørsmål:

«Senterpartileder og kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen hevder i Aftenposten den 21. desember 1999 at spørsmålet om forvaltningen av ulvebestanden i Norge nå er avklart og at "man har fått et opplegg alle kan leve med". Hva innebærer denne avklaringen og hva er innholdet i det opplegget det refereres til?»

Svar:

Jeg har ved flere anledninger høsten 1999 besvart spørsmål om rovviltforvaltningen i Stortingets spørretime. I Spørretimen 27.10.99 sa jeg blant annet at jeg kontinuerlig vurderer tiltak knyttet til ulveforvaltningen på bakgrunn av at ulvebestanden i Sør- Skandinavia er i vekst. Jeg viste i den forbindelse til forslag til endringer i viltloven som er sendt på høring. Forslaget skal sikre en aktiv og differensiert forvaltning av de store rovdyrene når bestandene har nådd bestemte nivåer. Jeg pekte på at en differensiert forvaltning av ulv vil innebære et mindre strengt vern i enkelte områder.

Jeg viser til mine uttalelser i Spørretimen og finner ikke at det på dette tidspunkt er grunnlag for noen ytterligere utdyping om forvaltningen av ulv. I mitt svar i Spørretimen signaliserte jeg at det er lagt opp til en tett dialog med Stortinget om den videre utviklingen på dette forvaltningsområdet og at jeg vil komme tilbake til Stortinget med en redegjørelse for ulveforvaltningen før neste beitesesong. Dette vil skje i forbindelse med at Stortinget får seg forelagt forslaget om endringer i viltloven.

Dokument nr. 15:11

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 130

Innlevert 4. januar 2000 av stortingsrepresentant Per Sandberg

Besvart 13. januar 2000 av finansminister Gudmund Restad

Spørsmål:

«Samboere» har verken opplysningsplikt eller innsynsrett i hverandres inntekt og formue. Mener finansministeren det finnes unntak fra taushetsplikten for tjenestemenn i kommunal og statlig forvaltning som åpner for at disse tjenestemenn eventuelt kan oppgi personopplysninger om inntekts- og formuesforhold til tredjeperson (samboer) og finnes det åpning for slike unntak i Skattebetalingslovens § 33 eller ligningslovens § 3-13 2h?»

Svar:

Jeg oppfatter spørsmålet slik at det gjelder en situasjon med pålagt trekk i lønn etter skattebetalingsloven § 33.

Forvaltningsloven har generelle bestemmelser om taushetsplikt for tjenestemenn i forvaltningen. Disse bestemmelsene gjelder imidlertid ikke for saker som behandles etter ligningsloven, jf. ligningsloven § 1-2.

Ligningsloven § 3-13 har bestemmelser om taushetsplikt for enhver som har eller har hatt verv, stilling eller oppdrag knyttet til ligningsforvaltningen. Etter § 3-13 nr. 1 gjelder en alminnelig plikt for slike personer til å hindre at uvedkommende får adgang eller kjennskap til opplysninger om noens formues- eller inntektsforhold eller andre økonomiske, bedriftsmessige eller personlige forhold som han har fått vite om i sitt arbeid. Taushetsplikten gjelder i utgangspunktet også overfor ektefelle og samboer til den opplysningene gjelder, men ikke dersom denne nærstående person ikke kan anses som «uvedkommende» i forhold til opplysningen.

I ligningsloven § 3-13 nr. 2 er det en oppregning over tilfeller hvor opplysninger som i utgangspunktet er underlagt taushetsplikt etter nr. 1, likevel kan gis til tredjepersoner. Med unntak av bokstav g, gjelder dette bare avgivelse av slike opplysninger til offentlige myndigheter. Bokstav g åpner for at opplysninger også kan gis til andre enn offentlige myndigheter, der det følger av eller er klart forutsatt i et lovpåbud at taushetsplikten ikke er til hinder for å gi opplysninger. Se eksempelvis § 39 i lov om ekteskap av 4. juli 1991 nr. 47 som bygger på en forutsetning om at ligningsmyndighetene kan gi opplysninger om eller kopi av den felles eller den andre ektefellens selvangivelse og ligning. Etter lov om registrert partnerskap av 30. april 1993 nr. 40 § 3, jf. § 4 gjelder dette også registrerte partnere. Det er imidlertid ikke gitt tilsvarende bestemmelser for samboere. Det er derfor som utgangspunkt ikke hjemmel for å gi opplysninger som nevnt i ligningsloven § 3-13 nr. 1 til samboeren til den opplysningene gjelder. Ligningsloven § 3-13 nr. 2 bokstav h gjelder kun adgangen til å gi opplysninger til namsmyndighetene, og påvirker derfor ikke adgangen til å gi personlige opplysninger mv. om noen til øvrige tredjemenn.

Forvaltningsloven gjelder ikke for saker som behandles etter skattebetalingsloven, jf. skattebetalingsloven § 58. Enhver som har eller har hatt stilling eller verv knyttet til skatteoppkreverens kontor har i henhold til instruks gitt av Skattedirektoratet taushetsplikt etter tilsvarende bestemmelser som ligningsloven § 3-13.

Skattebetalingsloven § 33 nr. 1 regulerer skatteoppkreverens adgang til å inndrive manglende innbetalt skatt mv. ved pålegg om trekk i lønn eller andre

lignende ytelser etter reglene i lov om fordringshavernes dekningsrett (dekningsloven) av 8. juni 1984 nr. 59 § 2-7. Skattebetalingsloven § 33 nr. 2 til 6 inneholder bestemmelser om gjennomføringen av en forretning for trekk i lønn mv. etter § 33 nr. 1. Disse bestemmelsene suppleres av §§ 5-6 til 5-19 og §§ 7-9 til 7-29 i lov om tvangfullbyrdelse og midlertidig sikring (tvangfullbyrdelsesloven) av 26. juni 1992 nr. 86, jf. skattebetalingsloven § 40 a.

Forvaltningsloven gjelder heller ikke for saker som behandles etter tvangfullbyrdelsesloven, jf. forvaltningsloven § 4 første ledd bokstav b.

Når det vurderes om og eventuelt hvor stort trekk i lønn mv. som kan gjennomføres, må skatteoppkreveren vurdere hvor stor del av lønnen som med rimelighet trengs til underhold av skyldneren og skyldnerens husstand, jf. dekningsloven § 2-7. For å kunne fastslå hva som med rimelighet trengs til underhold, må han innhente oversikt over husstandens utgifter og inntekter. En husstand kan i denne sammenheng også omfatte en eventuell samboer. Det følger av tvangfullbyrdelsesloven § 5-9 at skyldner har plikt, etter pålegg fra namsmyndigheten, til å gi de opplysninger som er nødvendige for tvangfullbyrdelsen.

Dersom skyldner ikke gir tilstrekkelig informasjon om husstandens inntekts- og formuesforhold, vil taushetsplikten ikke være til hinder for at skatteoppkreveren henvender seg til eksempelvis skyldnerens samboer for å innhente slik informasjon, jf. tvangfullbyrdelsesloven § 5-7. Dette gjelder selv om skatteoppkreveren, ved å grunngi sin henvendelse til skyldners samboer, gir opplysninger som i utgangspunktet er taushetsbelagt.

Det vises i denne sammenheng til tvangfullbyrdelsesloven § 7-11 om innledning av en utleggsforretning. I forarbeidene til tvangfullbyrdelsesloven, Ot. prp. Nr. 65 (1990-91), uttales følgende om denne bestemmelsen:

«Første ledd første punktum bestemmer at utleggsforretningen begynner med at saksøkte oppfordres til å betale saksøkerens krav etter tvangsgrunnlaget med sakskostnader. ... Dersom saksøkte ikke er til stede, kan en forsiktig oppfordring i stedet gis til saksøktes ektefelle eller et annet myndig husstandsmedlem som er til stede. Namsmannen har ikke taushetsplikt etter § 2-6 overfor husstandsmedlemmer når det gjelder grunnen til at namsmannen innfinner seg i hjemmet.»

Hvilke opplysninger det er nødvendig å gi for å begrunne en henvendelse til tredjemann, kan variere fra tilfelle til tilfelle. Normalt vil det imidlertid være tilstrekkelig å henvise til at det foreligger et krav mot skyldneren, og at skatteoppkreveren i forbindelse med innkrevingen av dette kravet har behov for opplysninger. Det følger av dette at det i utgangspunktet ikke er anledning for en tjenestemann hos skatteoppkreveren til å gi opplysninger om en persons formues- og inntektsforhold til dennes samboer.

Avslutningsvis vil jeg bemerke at eventuelle konkrete tilfeller hvor det kan være grunn til å undersøke om det har blitt gitt opplysninger i strid med taushetsplikt, bør tas opp med nærmeste overordnede forvaltningsorgan.

Spørsmål nr. 131

Innlevert 4. januar 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 12. januar 2000 av barne- og familieminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«FNs kvinnekongress i Beijing september 1995 vedtok «The Beijing Declaration and Platform of Action». FN skal i 2000 evaluere arbeidet med å følge opp og iverksette tiltakene i plattformen både nasjonalt, regionalt og internasjonalt.

Når vil Regjeringens arbeid med å kartlegge status for Norges oppfølging vært klart og på hvilken måte vil Stortinget bli orientert om status for oppfølgingen og eventuelle behov for nye tiltak?»

Svar:

La meg først få peke på at i det nasjonale likestillingsarbeidet er det vanskelig, om det i det hele tatt er mulig, å skille hva vi gjør av nasjonale hensyn og hva vi gjør av internasjonale hensyn. Internasjonale forpliktende dokumenter, som for eksempel handlingsplanen vedtatt i Beijing, er en viktig inspirasjonskilde for det arbeidet som skjer i Norge, og handlingsplanen er godt integrert i norsk likestillingspolitikk. Internasjonalt har Norge vært og er et foregangsland på likestillingsområdet, og vi ligger i tet, sammen med resten av Norden.

FNs handlingsplan legger stor vekt på at det skal tas hensyn til et kjønnsperspektiv på alle områder. Innspill fra departementene om situasjonen og arbeidet med likestilling på egne politikkområder er blitt brukt som underlag for de to nasjonale rapportene som er sendt til FN om vår oppfølging av Beijing konferansen. Den første rapporten gikk til FN i 1997.

Den siste rapporten, som er et svar på et spørreskjema FN har sendt ut, ble oversendt i 1999. Denne rapporten vil inngå i FN's samlede gjennomgang av landenes arbeid i forbindelse med «Beijing + 5» FN's spesialsesjon til generalforsamlingen, 5-9 juni i år. Denne oversikten vil også danne utgangspunkt for arbeidet videre. Utkastet til rapport ble sendt en rekke organisasjoner til uttalelse. Den norske rapporten inneholder kommentarene vi fikk inn. Jeg er også kjent med at organisasjonene vil bidra med en egen rapport. Dette gjelder særlig de som ikke benyttet anledningen til å gi innspill til vår nasjonale rapport.

Regjeringen legger vekt på å holde nær kontakt med organisasjonene i forberedelsesarbeidet til FN's spesialsesjon til generalforsamlingen, «Beijing + 5». Det har hittil vært avholdt ett møte der Kompetansesenter for likestilling, Likestillingsombudet og kvinne- og likestillingsorganisasjonene deltok. Møtet, som ble ledet av menneskerettighetsministeren og meg selv, tok for seg prosessen frem mot spesialsesjonen. Videre redegjorde jeg for regjeringens prioriteringer; å holde fast på de resultater som ble oppnådd i Beijing og å legge hovedvekten nå på den videre implementering av handlingsplanen. Viktige stikkord i denne sammenheng er integrering av likestilling på alle politikkområder, og styrking av kvinners posisjon på alle områder. Jeg fikk viktige innspill på møtet som jeg tar med meg i det videre arbeidet.

Det tas sikte på å arrangere ytterligere to konsultasjonsmøter med organisasjonene, ett i midten av februar og ett i midten av mai. I tillegg til departementenes representanter vil vi også invitere til observatørrerdeltakelse i delegasjonen. Dette gjelder også til forberedelsesmøtene i FN's regi.

Jeg kan også nevne at vi jevnlig sender FN detaljerte rapporter om Norges oppfølging av FN's kvinnekonvensjon, vedlagt oppdatert statistisk kartlegging av situasjonen på en rekke områder. Norge har rapportert 5 ganger på kvinnekonvensjonen.

Jeg vil også minne om at jeg holdt en redegjørelse om likestillingspolitikken i Stortinget 11 mai 1999. Jeg la i redegjørelsen særlig vekt på enkelte områder som står sentralt i handlingsplanen fra Beijing, dette gjelder særlig vedleggene om kjønn, makt og innflytelse, ungdom og likestilling og handel med kvinner. Videre har Regjeringen nylig lagt frem en handlingsplan mot vold mot kvinner, som også er et av de prioriterte områdene fra Beijing.

Når det for øvrig gjelder orienteringer til Stortinget om oppfølging av handlingsplanen, gjør Regjeringen også bruk av andre kanaler, som for eksempel i budsjettproposisjonen.

Når det gjelder FN's arbeid, bl.a. med kvinnespørsmål, gir Utenriksdepartementet årlig ut en publikasjon med oversikt over sentrale spørsmål som kommer opp på FN's generalforsamling. Heftet behandler spesielt Norges holdning til de ulike sakene. Publikasjonen har en egen omtale av Norges rolle i FN's arbeid med kvinners stilling.

Jeg legger ved et eksemplar av våre to rapporter til FN som viser vår oppfølging av Beijing handlingsplanen til orientering, og jeg sender gjerne over flere hvis det er ønskelig.

3 vedlegg til svar:

Vedlegg 1

Aktuelle FN-spørsmål. FN's 54. generalforsamling, høsten 1999. Utgitt av Utenriksdepartementet 4. august 1999. ISBN 82-7177-572-3. ISSN 0801- 5635.

Vedlegg 2

Report: Implementation of the Beijing Platform for Action, Norway 1999. Utgitt av Barne- og familiedepartementet i desember 1999. Q-1000/E.

Vedlegg 3

Norway's National Report on the follow-up to the United Nations' Fourth World Conference On Women, Beijing 1995. Utgitt i mai 1997.

Spørsmål nr. 132

Innlevert 4. januar 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 13. januar 2000 av sosialminister Magnhild Meltveit Kleppa

Spørsmål:

«I kombinerte alders- og sjukehjem regulerer kommunehelsetjenesteloven driften av sjukehjemsdelen. Sosialtjenesteloven regulerer resten av institusjonen. Pasientene er begge steder like pleietrengende og mottar samme tjenester. To lovverk og ulike bestemmelser virker uhensiktsmessig. Ser statsråden behov for et nytt og samordnet lovverk som kan fokusere på hjelpebehov og krav som skal stilles til tjenestene, uavhengig av boform?»

Svar:

Jeg er enig i at det kan virke lite hensiktsmessig at tjenester i aldershjem er regulert i lov om sosiale tjenester og tjenester i sykehjem er regulert i lov om helsetjenesten i kommunene. De to lovene med forskrifter inneholder til dels ulike regler, både om organisering, tjenestetilbud og saksbehandling i alders- og sykehjem. Dette kan skape praktiske problemer, særlig i kombinerte alders- og sykehjem, der det kan være vanskelig å avgjøre hvilke tjenester som er regulert i den ene og andre loven.

Tjenestene som blir gitt i de to institusjonstypene er til dels de samme, men det er forutsatt at sykehjemmene skal ha et tilbud om helsehjelp som aldershjemmene ikke har. Det kan likevel i noen tilfeller hende at beboere ved aldershjem har det samme pleiebehov og de samme tjenestene som pasienter ved sykehjem. Det er i disse tilfellene vanskelig å se gode grunner til at tjenestene skal være regulert på ulik måte.

Selv om strukturen i lov om sosiale tjenester og lov om helsetjenesten i kommunene er ulik, er det også stor likhet mellom de to lovene. For eksempel gjelder dette retten til tjenester. Når bestemte vilkår knyttet til behovet for pleie og omsorg er oppfylt, har den enkelte rettskrav på tjenester på et forsvarlig minstenivå.

Ved behandlingen av St. meld. nr. 50 (1996-97) «Handlingsplan for eldreomsorgen», ba Stortinget Regjeringen «fremme forslag om en harmonisering av regelverket i lov om sosiale tjenester og lov om helsetjenesten i kommunene med henblikk på et felles regelverk for de som har behov for pleie og omsorg» (vedtak IX). Oppfølgingen av dette vedtaket vil bli nærmere omtalt i en egen stortingsmelding om toårgjennomgangen for handlingsplanen. Denne vil bli lagt fram denne våren. Så langt har det blitt arbeidet med harmonisering av de to lovene innenfor gjeldende regelverksstruktur. Det foreligger ikke planer om en felles lov på kort sikt. Jeg vil i det følgende gi en kort omtale av viktige endringsarbeider som er satt i gang.

Et høringsnotat med forslag til regler om internkontroll og tilsyn ble sendt ut høsten 1999. Det er foreslått plikt for kommunene til å etablere internkontroll i forhold til pleie- og omsorgstjenester etter sosialtjenesteloven, og nye regler om tilsyn. Tilsvarende regler om internkontroll og tilsynsmetoder gjelder for helsetjenesten i dag. I det samme høringsnotatet er det også tatt inn forslag til lovhjemmel for forskrifter om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene i lov om sosiale tjenester. I dag gjelder det en forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene etter lov om helsetjenesten i kommunene, men for tjenester etter lov om sosiale tjenester er det gitt retningslinjer om kvalitet med tilsvarende innhold. Når en eventuell lovhjemmel er vedtatt av Stortinget, kan det gis en felles forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene etter begge

lovene. Etter planen skal en odelstingsproposisjon om tilsyn, internkontroll og lovhjemmel for forskrifter om kvalitet legges fram denne våren.

Det er satt i gang et arbeid med harmonisering av to forskjellige forskrifter om disponering av beboernes økonomiske midler, den ene for aldershjem og den andre for sykehjem. Forskriftene får virkning for disponering av kontantytelser fra folketrygden for personer som ikke selv er i stand til å ivareta sine økonomiske interesser.

I tillegg vil departementet utrede muligheten for en harmonisering av regler om taushetsplikt og klageordninger etter de to lovene.

Spørsmål nr. 133

Innlevert 4. januar 2000 av stortingsrepresentant Per-Kristian Foss

Besvart 12. januar 2000 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Kan justisministeren få Justisdepartementets lovavdeling til å gi en tolkning av Aksjelovens § 8 - 10 Kreditt til erverv av aksjer m.v. og gjøre denne betenkning offentlig tilgjengelig?»

Begrunnelse:

Bakgrunnen er den brede offentlige interesse som har knyttet seg til det lånefinansierte oppkjøpet av Aker RGI.

Svar:

Jeg er enig i at det knytter seg bred samfunnsmessig interesse til det lånefinansierte oppkjøpet av Aker RGI ASA, og til tolkingen av de aktuelle regler i aksjelovgivningen. Som spørsmålstilleren antyder, er det i forbindelse med oppkjøpet reist spørsmål om forståelsen og anvendelsen av aksjelovgivningens bestemmelse om kreditt til erverv av aksjer mv (allmennaksjeloven § 8-10 og aksjeloven § 8-10). I et søksmål som tre private aksjeeiere har reist mot Aker RGI ASA ved stevning 29. desember 1999, har de påberopt allmennaksjeloven § 8-10 som grunnlag for sin påstand.

For å holde klare linjer i den konstitusjonelle funksjonsfordelingen mellom regjering og domstoler, er det fast praksis gjennom mange år at Justisdepartementets lovavdeling ikke gir uttalelse om et rettsspørsmål når det gjelder en sak mellom private parter som står for retten. Denne praksis skyldes særlig at det ikke bør kunne bli oppfattet som om Justisdepartementet søker å påvirke domstolenes avgjørelse av en tvist mellom private parter. Når en sak er bragt inn for domstolene, må man dessuten anta at det er unødvendig med en rådgivende uttalelse fra Justisdepartementets lovavdeling. Jeg finner det ikke riktig å følge en annen praksis i forbindelse med den sak som det nå gjelder.

Spørsmål nr. 134

Innlevert 4. januar 2000 av stortingsrepresentant Per-Kristian Foss

Besvart 18. januar 2000 av utviklings- og menneskerettighetsminister Hilde Frafjord Johnson

Spørsmål:

«I nysalderingen av budsjettet for 1999, ble det bevilget ekstraordinære midler til økt innsats til humanitære tiltak, nødhjelp og menneskerettighetstiltak (kap. 191, post 70).

Er det mulig å få en oversikt over hvordan utbetalingene i desember fordeler seg på formål og organisasjoner/institusjoner?»

Svar:

På grunn av et generelt høyt forbruksnivå på budsjettet for utviklingshjelp, var det ikke aktuelt å fremme egen omfordelingsproposisjon høsten 1999. Som følge av ekstraordinære humanitære tiltak, særlig i forbindelse med krisen etter valget på Øst-Timor, var det likevel behov for enkelte omdisponeringer innenfor bistandsbudsjettet, jf. St.prp. nr. 30 (1999- 2000).

Det ble derfor fremmet forslag om å øke bevilgningen for 1999 under kap. 191.70 ved omfordeling innen bistandsrammen. Det vises for øvrig til brev fra finansministeren av 21.12.99. De omfordelte midlene (NOK 32.6 millioner) ble i sin helhet benyttet som følger:

- NOK 13 millioner gjennom Norges Røde Kors til tiltak for mineofre
- NOK 5.65 millioner til FN/World Food Programme for program i Angola
- NOK 7.8 millioner gjennom Organisation of American States til minetiltak i Guatemala
- NOK 6.15 millioner til menneskerettighetstiltak gjennom Høykommissæren for menneskerettigheter, MR-fondet, Redd Barna og Anti Slavery International

Med ovennevnte tilleggsbevilgning til Angola, ble den norske humanitære bistanden til land i Afrika i 1999 opprettholdt på samme nivå som for 1998. Videre ble planlagte tiltak bl.a. til mineofre og tiltak for fremme av menneskerettigheter realisert.

Tilleggsbevilgningen ble utbetalt i slutten av desember 1999.

Spørsmål nr. 135

Innlevert 6. januar 2000 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 12. januar 2000 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Jeg viser til mitt spørsmål i spørretimen til Kommunalministeren 1. desember 1999. Der sier bl.a statsråden at det ved anmeldelser av beboere på asylmottak skal gis melding både til UDI-kontoret regionalt og sentralt. Politiet er kun pålagt å gi melding til UDI sentralt. Hvorfor gis ikke også politiet instruks om å gi melding til det regionale UDI-kontor?»

Begrunnelse:

Jeg forstår ut fra Kommunalministerens svar at det er opp til lederen av hvert enkelt asylmottak om melding skal gis til det enkelte UDI regionkontor ved anmeldelser av beboere på asylmottak. Ved anmeldelser er det politiet som sitter med oversikt over sakene og det burde være politiets oppgave å gi melding videre til UDI, ikke bare til det sentrale kontor, men også regionalt.

Svar:

I Kommunal- og regionalministerens svar i spørretimen 1. desember 1999 er det retningslinjene for mottaksledelsen om å anmelde/melde straffbare forhold til politiet, UDI sentralt og regionkontorene som omtales. Ifølge reglement for drift av statlige mottak skal mottaksledelsen politianmelde straffbare forhold der mottaket er den fornærmede part. Det samme gjelder dersom beboere eller ansatte som gruppe(r) er fornærmet. Når enkeltpersoner blant beboere eller personale er å betrakte som fornærmet må vedkommende selv anmelde forholdet. Mottaksledelsen bør imidlertid bistå og kan eventuelt legge ved følgeskriv til støtte for anmeldelsen. Når mottaksledelsen er kjent med straffbare forhold som involverer beboere, men uten selv å være den fornærmede part, skal mottaksledelsen gjøre politiet skriftlig oppmerksom på forholdet. Videre

skal mottaksledelsen gi beskjed til UDI sentralt, samt sende kopi av meldingen til det berørte regionkontoret. Det er derfor ikke opp til lederen av det enkelte asylmottak å vurdere om det respektive regionkontor skal bli informert om forholdet.

Påtaleinstruksen § 5 -13 omhandler politiets plikt til å melde fra til Utlendingsdirektoratet når en utlending er siktet for straffbare forhold. Politiet har en plikt/instruks om å melde fra til UDI sentralt om eventuelle siktelser mot beboere i mottak. Politiet har imidlertid ikke en instruks om å melde fra til UDIs regionkontorer.

Etter min vurdering er det ingen sterke grunner til at verken politiet eller UDI rent generelt burde ha en plikt om å orientere det enkelte regionkontor om beboere som er siktet for straffbare forhold. Dersom mottaksledelsen eller andre beboere på et mottak er den fornærmede part, er regionkontoret allerede orientert om saken, jf ovenfor. Dersom det er mistanke om straffbare forhold som ikke vedrører verken ledelse eller andre beboere på et mottak, er dette forhold som etter vår vurdering kun vedrører vedkommende selv, politiet og UDI sentralt. UDI sentralt har behov for denne type informasjon fordi forholdet kan få konsekvenser for søknaden om asyl dersom vilkårene for det er tilstede. Siden regionkontorene ikke behandler asylsøknader, har de ikke behov for denne type informasjon. Det er opp til UDI sentralt å vurdere hvert enkelt tilfelle med henblikk på om regionkontorene har behov for denne type informasjon.

Spørsmål nr. 136

Innlevert 6. januar 2000 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 12. januar 2000 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«I det statlige asylmottaket i Narvik befinner det seg 21 asylsøkere som har vært der i mer enn 3 år, 3 av disse har vært der i over 7 år.

Hva har Justisministeren tenkt å gjøre for å rette opp disse uverdige forholdene og hvilke tiltak tenkes iverksatt for å få avgjort behandlingen av asylsaker innenfor 15 månedersfristen?»

Begrunnelse:

I oppslag i NRK Nordland 5. januar 2000 kommer det fram at det ved det statlige asylmottaket i Narvik befinner seg 21 asylsøkere som har vært der i mer enn 3 år. 3 av disse har sittet der i over 7 år! Det virker som om disse er glemt av systemet. Dette er neppe noe enkelttilfelle, det er grunn til å tro at rundt 70 personer rundt om i landet har sittet i flere år i asylmottak.

Nå er det slik at asylanter gis automatisk opphold i landet når de har vært her i ca. 15 måneder, kanskje til og med uten å ha vært avhørt.

Svar:

Det er ikke ønskelig at asylsøkere sitter mer enn tre år i mottak. Dersom en asylsøker har sittet så lenge i et asylmottak må det foreligge en begrunnelse for det. Vi har flere ganger gjennomgått et antall asylsaker der det hevdes at søkerne ikke har fått noen avklaring av sin sak etter flere år i Norge. Hver gang viser de undersøkelserne vi har foretatt at det gjennomgående dreier seg om personer som har fått endelig avslag på sin asylsøknad til dels for mange år siden og som vanligvis har fått avgjort minst en omgjøringsbegjæring. De har således fått avklart sin søknad om asyl og plikter i henhold til norsk lov å forlate landet.

Bakgrunnen for at deres vedtak ikke er iverksatt er at de selv ikke i tilstrekkelig grad bidrar til å klargjøre egen identitet og/eller lar seg fremstille for hjemlandets ambassade for utstedelse av reisedokument. Når søkerne selv på denne måten ulovlig forhindrer at det endelige vedtaket i saken iverksettes, er de selv ansvarlig for at de har blitt sittende lenge i mottak.

Det er viktig for norske myndigheter å vite hvem som oppholder seg i landet. For å få oppholds- eller arbeidstillatelse i Norge er det derfor etter norsk lov krav om at søkeren klarlegger sin identitet/nasjonalitet. Enhver utlending har etter utlendingsloven § 44 plikt til å gi opplysninger for å bringe sin identitet på det rene. Viktigheten av kravet er understreket ved at overtredelse av bestemmelsen kan medføre straff, jf lovens § 47.

For å gi myndighetene bedre mulighet til å utøve kontroll med hvem som oppholder seg i landet, er det med virkning fra 01.01.2000, gitt en rekke nye bestemmelser i utlendingsforskriften som gir en bedre mulighet til å fastslå uavklart identitet/nasjonalitet til utlendinger her i landet. Eksempelvis kan en utlending pålegges å la seg fremstille ved en utenriksstasjon for avklaring av sin identitet. Gjennom disse be-

stemmelsene håper man også at det totale antallet asylsøkere som har flere års opphold i mottak vil kunne reduseres.

Når det gjelder den såkalte 15-måneders-regelen, har denne sitt grunnlag i et rundskriv gitt av Justisdepartementet den 8. mars 1989 (G-97/89). Ifølge rundskrivet er utgangspunktet at en person hvis søknad om asyl ikke er ferdigbehandlet av utlendingsmyndighetene innen 15 måneder etter registrering som asylsøker har rett til oppholdstillatelse. Det presiseres at unntak gjelder bl.a der vedkommende har bidratt til å trenere saken, typisk ved bevisst å gi uriktige opplysninger av avgjørende betydning for vedtaket. I henhold til utlendingsmyndighetenes praksis vil personer som ikke bidrar til å klarlegge sin egen identitet/nasjonalitet omfattes av dette unntaket.

Det klare flertallet av asylsøknadene blir avgjort innenfor 15-månedersfristen. Dersom det ikke har skjedd i noen av de ovennevnte sakene kan årsaken ligge i at søkerne selv vanskeliggjør en avklaring av saken ved å gi uriktige og/eller motstridende opplysninger til myndighetene, hvilket naturlig nok forlenger saksbehandlingstiden.

Spørsmål nr. 137

Innlevert 11. januar 2000 av stortingsrepresentant Aud Gaundal

Besvart 19. januar 2000 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«Med bakgrunn i Kommunal- og regionaldepartementets svar datert 16.12 -99 på mitt spørsmål av samme dato, ønsker jeg svar på om statsråden vurderer å gi klarere retningslinjer for husleienemndene, slik at de kan utøve skjønn ved tilpasning til gjengs leie eller markedsleie. Bakgrunnen er at en del pensjonister og andre får økonomiske problemer når husleien blir økt så drastisk som en del eksempler viser. Mener statsråden det eksempelvis ved en prosentvise økning kan sies hva som er en urimelig husleieøkning?»

Svar:

Etter en lovendring i desember 1999, kan husleienemndene ta stilling til hva som er urimelig husleie etter § 35 i husleieloven fra 1939. Dette gir husleienemnda rett til å sette leien ned dersom den nye leien overstiger «rimelig markedsleie». Som det fremgår av mitt brev til Kommunalkomiteen 16. desember 1999, har to jurister ved Universitetet i Bergen (professor Kåre Lilleholt og amanuensis Morten Pind) også antatt at bestemmelsen gir husleienemnda rett til å tilsidesette urimelig store prosentvise økninger av husleien, selv om den nye husleien isolert sett ikke fremstår som urimelig sammenlignet med leien andre betaler for tilsvarende boliger. Av ovennevnte brev fremgår det også at Kommunal- og regionaldepartementet har sagt seg enig i denne lovtolkningen. Dette har Stortingets Kommunalkomiteé tatt til etterretning, jf. Innst. O. nr. 38 (1999-2000).

Avgjørelsesmyndighet i slike saker tilligger bl.a. husleienemndene, og avgjørelsen får virkning som rettskraftig dom, dersom den ikke blir brakt inn for domstolene innen en fastsatt frist. Verken regjeringen eller departementet har instruksjonsmyndighet overfor nemndene. Departementet har derfor ikke myndighet til å instruere husleienemndene i deres skjønnsutøvelse. Vi har likevel vært innstilt på i rundskriv til husleienemndene å gi uttrykk for professor Lilleholts og vår fortolkning av bestemmelsen, og da spesielt fokusere på plikten til å tilsidesette urimelig store prosentvise økninger i husleien. Vi forstår også Huseiernes Landsforbund slik, at de har akseptert denne fortolkningen. Ettersom fortolkningen går i leienes favør, er det derfor god grunn til å anta at husleienemndene vil basere sine vedtak på denne lovforståelsen.

Vi er skeptisk til å fastsette en eksakt prosentvise økning for hva som kan aksepteres i det enkelte tilfelle. Etter vårt skjønn kan det føre til urimelige resultater både for leier og utleier, avhengig av forholdene i den enkelte sak. Er gammel husleie svært lav, vil selv en stor prosentvis økning kunne resultere i en liten husleieøkning målt i kroner og øre - og motsatt - er husleien i utgangspunktet høy, vil selv en mindre prosentvis stigning kunne føre til store leietillegg målt i kroner. Av disse grunner mener vi det vil være bedre å uttrykke vår lovforståelse ved prinsipper og noen illustrerende eksempler i rundskriv, enn å lovfeste en eksakt prosentvise økning for hva som i alminnelighet skal ansees som akseptable leietillegg. Etter vår vurdering vil en slik «lovtolkningsmodell» gjøre det lettere for husleienemndene å fastsette rimelige vedtak i den enkelte sak.

På den annen side har Lovavdelingen i Justisdepartementet i en uttalelse 17. januar 2000 uttrykt at de for sin del er tilbøyelig til å anta at § 35 i husleieloven fra 1939 bare gir grunnlag for leiereduksjon der den nye leien fremstår som urimelig høy sammenlignet med leien for tilsvarende boliger. Samtidig påpeker Lovavdelingen at generalklausulen mot urimelige avtalevilkår i avtaleloven § 36 trolig kan danne grunnlag

for også å sette leien ned i tilfelle der den prosentvise stigningen blir for høy. Hvilke slutninger Lovavdelingen trekker av dette i forhold til husleienemndenes kompetanse, er noe uklart, men vil bli avklart i løpet av få dager.

Uttalelsen fra Lovavdelingen fører til en større usikkerhet om rettstilstanden på området. Vi har derfor invitert Norges Leieboerforbund og Huseiernes Landsforbund til et møte for å drøfte situasjonen. Etter dette vil vi vurdere om det er behov for lovendring eller andre tiltak for å sikre at beboere ikke avkreves urimelig store påslag i husleiene.

Spørsmål nr. 138

Innlevert 12. januar 2000 av stortingsrepresentant Vidar Kleppe

Besvart 19. januar 2000 av samferdselsminister Dag Jostein Fjærvoll

Spørsmål:

«Hva vil samferdselsministeren konkret foreta seg overfor NSB, slik at Flekkefjord og de omliggende områder med et befolkningsgrunnlag på ca. 10 000 mennesker også etter den 13. juni 2000 er garantert å få togstopp ved Sira stasjon?»

Begrunnelse:

Siden 1. november 1999 har krengetoget Signatur hatt to avganger daglig mellom Kristiansand og Oslo. Fra søndag 9. januar 2000 blir det også to avganger mellom Kristiansand og Stavanger. Antallet avganger inn til hovedstaden økes til fire, og økes ytterligere til seks avganger 25. februar 2000.

På turen mellom Kristiansand og Stavanger vil Signatur i første omgang stanse ved tre stasjoner, Snartemo, Storekvina og Sira. Også Moi stasjon i Lund i Rogaland vil innledningsvis bli stoppested for krengetoget. Fra 13. juni vil toget kun stoppe ved to av disse stedene. Valget vil stå mellom Snartemo og Storekvina og Sira eller Moi.

Flekkefjord har med sine nærområder som Sira, Gyland, Sirdal ca. 10 000 mennesker som naturlig hører inn under Sira stasjon. Tar du med Moi i Rogaland så bor det ca. 2 500 der. Det må nevnes at det i fjor ble solgt billetter for 2 millioner i Flekkefjord, pluss de billetter som blir solgt direkte på toget.

Flekkefjord jobber nå også for å bli et Regionalsenter, mellom Kristiansand og Stavanger og skulle de da miste togstoppen er det et langt skritt tilbake for hele vestre deler av Vest-Agder.

Svar:

NSBs krengetogsatsing (Signatur) på Sørlandsbanen er et av selskapets kommersielle satsingsområder. For togtilbudet som forutsettes drevet på kommersielt grunnlag er det styret i selskapet sitt ansvar å finne fram til det driftsmønster som gir selskapet best økonomisk lønnsomhet og derigjennom stoppmønster. Jeg kan derfor ikke gripe inn i prosessen med å fastsette stoppmønster for Signatur-togene.

For å finne fram til et mest mulig hensiktsmessig stoppmønster for Signatur-togene på Sørlandsbanen, legger NSB opp til et nært samarbeid med Vest-Agder fylkeskommune. I den forbindelse vil det fra NSBs side bli lagt stor vekt på markedsgrunnlaget og muligheten for tilbringertjenester fra kystbyene som for eksempel Flekkefjord. NSB ser på Flekkefjord som et meget interessant marked og det er tilbudet på tilbringertransporten og markedets respons på tilbudet som vil være avgjørende for om krengetogene fortsatt vil stoppe på Sira stasjon.

For øvrig vil jeg vise til at det fortsatt vil være et regiontogtilbud på Sørlandsbanen som også vil stoppe på Sira stasjon. Dette tilbudet omfattes av statlig kjøp av persontransporttjenester og vil være statens virkemiddel til å sikre de som bor langs Sørlandsbanen et tilfredsstillende kollektivtilbud.

Spørsmål nr. 139

Innlevert 13. januar 2000 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 19. januar 2000 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«Skattedirektoratet stengte i 1999 skatteregnskapet for regnskapsføring 28 desember. Dette er 6 dager tidligere enn i fjor. Mange kommuner hadde 2.termins forfall for restskatt i perioden 17 - 22 desember. Dette gir en lavere registret skatteinngang i 1999 for disse kommunene. Løpende inntektsutjevning vil skatteinntektene for 1999 som blir registrert i år 2000 og trekkes inn . Synes statsråden at en slik teknisk endring i skattedirektoratet skal ha en real økonomisk virkning for kommunene?»

Begrunnelse:

Skattedirektoratets endring av avslutningstidspunkt for regnskapsføring av skatteregnskapet viser seg å ha en realøkonomisk virkning for en rekke kommuner. Som nevnt i spørsmålet ble regnskapsførselen avsluttet 28. desember kl.16.00 som er 6 da

ger tidligere enn for 1998. Når 2.termin for restskatteinnbetaling for de fleste større byene var mellom 17 og 22 desember gir det store muligheter for at skatteinntekter som ordinært skulle vært bokført på 1999 regnskapet faktisk blir bokført i år 2000. Mange kommuner har rapporter om lavere innbetalingsprosent for 2.termins forfall i 1999 i forhold til 1998. Denne svikten i innbetalinger kommer plutselig tidligere terminforfall har ikke vist en lavere innbetalingstendens. Bergen Kommune kan dokumentere at svikten for alle skattekreditorene utgjør ca. 75 millioner, Bergen Kommunes andel av dette er 20 millioner. Kristiansand Kommune opererer med en svikt i sine inntekter ved 2. forfall på ca. 10 millioner. Det er derfor overveiende sannsynlig at 6 dager kortere registreringstid for innbetalingene må ta mye av skylden for den lavere beløpsregistreringen.

Som departementet vet vil dette får realøkonomiske virkninger siden inntektsutjevningen endres fra 2 års etterskuddsvis til løpende inntektsutjevning i år 2000. Det at skattedirektoratet måtte forberede seg på mulige år 2000 problemer kan neppe være en god nok grunn til å gi f.eks Bergen og Kristiansand inntektssvikt i denne størrelsesklassen.

Svar:

Som nevnt i spørsmålet stengte Skattedirektoratet skatteregnskapet for regnskapsføring 28 desember. Dette har medført at skatteinntekter som er blitt innbetalt før årsskiftet 99/00 ikke har kommet med i skatteregnskapet for 1999. Som følge av innføringen av løpende inntektsutjevning fra år 2000 vil skatteinntekter som kommer inn i 1999 ikke bli omfattet av inntektsutjevningsordningen. Dette kan medføre at enkeltkommuner vil få lavere inntektsutjevning i 2000 enn det de normalt ville ha fått.

Kommunaldepartementet har vært i kontakt med Skattedirektoratet for å finne en løsning på dette problemet. Departementet har bedt skattedirektoratet om å frembringe tall over skatteinngang innbetalt i 1999, men som ikke er kommet med i skatteregnskapet for 1999. Så langt som det er mulig tar jeg sikte på å korrigere de skattetallene som legges til grunn for inntektsutjevningen gjennom inntektssystemet i 2000 for ovennevnte forhold. Så snart som vi får tall fra skattedirektoratet vil Kommunaldepartementet informere kommunene om de korreksjonene som vil bli gjort.

Dokument nr. 15:12

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 140

Innlevert 13. januar 2000 av stortingsrepresentant Bjørn Hernæs

Besvart 21. januar 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«De statlige reglene for skyssgodtgjørelse for skoleelever er, ifølge det fylkeskommunale foretaket Hedmark Trafikk, slik at det koster fylkeskommunen 25.000 kroner i årlige drosjeutgifter for en elev, i stedet for 5.000 i bilgodtgjørelsen til elevens foreldre. Det er Hamar Arbeiderblad som dokumenterer dette 13.1.2000.

Vil statsråden sørge for at reglene blir tilpasset realitetenes verden, til beste for elevene, foreldrene og samfunnet?»

Svar:

Elever i den videregående skolen har i mange år hatt lovfestet rett til gratis skoleskyss når de bor mer enn 6 km fra skolen. I 1994 vedtok Stortinget en presisering om at dersom ikke fylkeskommunen tilbyr gratis skyss, skal elevene ha full skyssgodtgjørelse. Den gangen stod disse reglene i velferdsloven. Bakgrunnen for lovendringen var en dom fra Eidsivating lagmannsrett, som slo fast at praksisen i enkelte fylkeskommuner med å kreve egenandel ved skyss, var i strid med loven. Stortingsflertallet la den gangen til grunn at kostnadene til skoleskyss for elever i den videregående skolen skulle dekkes av den enkelte fylkeskommune innenfor fastsatte rammer.

Da velferdsloven ble opphevet, vedtok Stortinget i 1998 at lovreglene om gratis skyss og full skyssgodtgjørelse skulle legges inn i den nye opplæringsloven. Selv om opplæringsloven, som trådte i kraft 1. august 1999, var en ny lov, var altså reglene om skyss ikke nye, men bare en videreføring av de lovreglene vi hadde hatt i flere år.

Lovreglene om full skyssgodtgjørelse har blitt tolket ulikt. En sak for domstolene og en avgjørelse tatt av Sivilombudsmannen illustrerer dette. En herredsrettsdom i Telemark slo fast at eleven i det konkrete tilfellet hadde rett til skyssgodtgjørelse beregnet etter drosjetakst. Dommen ble anket til lagmannsretten, men saken endte i forlik. I den andre saken konkluderte Sivilombudsmannen med at en elev har rett til å få dekket full skyssgodtgjørelse. Dersom fylkeskommunen ikke på annen måte oppfyller denne retten, skal eleven ha rett til å bruke egen bil. Utgangspunktet for beregningen av skyssgodtgjørelsen skal være de faktiske kostnadene ved bruk av egen bil.

Etter en bred høring trådte ny forskrift i kraft fra 12. august 1999. Forskriften er en presisering innenfor lovretten til gratis skyss eller full skyssgodtgjørelse når elevene bor mer enn 6 km fra skolen.

Etter forskriften er det fylkeskommunen som velger om den selv vil organisere gratis skyss for eleven eller gi full godtgjørelse for de utgiftene eleven får ved å sørge for egen skyss. Forskriften presiserer at full skyssgodtgjørelse innebærer at de nødvendige faktiske skyssutgiftene til eleven blir dekket. Den satsen som fylkeskommunen skal benytte for skyssgodtgjørelse ved bruk av privat bil, er i forskriften fastsatt lik den satsen en i 1997 fikk forskriftsfestet for dekning av utgifter ved reise for undersøkelse og behandling i

folketrygdsammenheng. Satsen gjelder bare i de tilfellene fylkeskommunen ikke selv velger å stå for transporten. Elevene kan altså ikke kreve å få godtgjørelse i stedet for gratis skyss.

Fylkeskommunen kan ikke pålegge foreldrene å sørge for skyss på de strekningene fylkeskommunen

ikke har et transporttilbud. Dersom foreldrene ikke påtar seg å kjøre eleven til og fra skolen, kan det i enkelte tilfelle være nødvendig å bruke drosje. I disse tilfellene vil satsen for kjøring med privat bil ikke være tilstrekkelig for å oppfylle lovens krav om full skyssgodtgjørelse.

Jeg vil i denne forbindelse presisere at forskriften legger til grunn at valg av transportmiddel skal avklares med fylkeskommunen så snart som mulig etter at eleven har fått tildelt skoleplass. Det betyr både at eleven har en plikt til å melde behov for skyss, samtidig som fylkeskommunen har en plikt til å sørge for at skysspørsmålet blir avklart. Fylkeskommunen kan da vurdere å gi et skysstilbud på den aktuelle strekningen.

Spørsmål nr. 141

Innlevert 14. januar 2000 av stortingsrepresentant Inge Lønning

Besvart 20. januar 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«Skagerak International School i Sandefjord har søkt om å få godkjent en privat grunnskole, bygget på et opplegg som benyttes innenfor International Baccalaureat-systemet verden over. Søknaden er støttet av kommunen og det lokale næringsråd.

Når vil det foreligge en avgjørelse i saken?»

Svar:

Departementet mottok søknad om støtte etter privatskoleloven fra Skagerak Primary and Middle School 28.5.1999. Søknaden støttes av Sandefjord kommune som også er representert i skolens styre. Videre har søknaden på vanlig måte vært forelagt statens utdanningskontor til uttalelse. Utdanningskontoret i Vestfold avga uttalelse til departementet 9.11.1999.

Departementet har som målsetning at behandlingen av søknader om å få godkjent nye skoler etter privatskoleloven, ikke skal ta særlig lenger tid enn ett år. Ett vilkår er likevel at søknaden tilfredsstillende de fastsatte kvalitetskrav og inneholder alle nødvendige opplysninger. Jeg viser til St prp nr 1 (1996-97) der denne målsetningen første gang ble presentert for Stortinget.

Søknaden fra Skagerak Primary and Middle School vil bli behandlet i henhold til ovennevnte målsetning.

Spørsmål nr. 142

Innlevert 14. januar 2000 av stortingsrepresentant Bjørn Hernæs

Besvart 21. januar 2000 av statsminister Kjell Magne Bondevik

Spørsmål:

«Det er alminnelig kjent at det kriminelle motorsykkelmiljøet bruker kjente politikere, kunstnere, artister og andre kjente personer for å forbedre sitt tvilsomme renommé.

Er det mulig at statsministeren ikke er kjent med dette, eller hvordan forklarer han ellers sin omgang med Bandidos og bemerkningen «Vi tar i bruk alle gode krefter.», slik det er gjengitt i Aftenposten 3. desember 1999?»

Svar:

2. mars 1999 var jeg til stede på et anti-vold arrangement i regi av den kristne stiftelsen «With one voice». 7000 ungdommer deltok på møtet i Spektrum i Oslo.

Bak scenen ble det av arrangøren holdt en pressekonferanse. I den forbindelse var det også en fotoseanse med personer som skulle delta på scenen. Jeg har senere forstått at disse var fra motorsykelklubben Bandidos, men jeg var der og da ikke kjent med det. Om det var arrangøren eller fotografene som ba meg hilse på dem husker jeg ikke.

Mye kan tyde på at enkelte innen kriminelt belastede MC-miljøer ønsker å profilere seg gjennom å bli avbildet i forbindelse med positive arrangementer, eventuelt sammen med politikere. Min holdning til slik opptreden har jeg gitt klart uttrykk for, blant annet ved at jeg i Aftenposten 3.12.99 uttalte følgende: «Hvis det er mennesker som engasjerer seg i et anti- vold arrangement uten den hensikt å stoppe sin kriminelle løpebane, så er det frekt.»

Jeg vil tro at arrangører av anti-vold-tiltak så langt som mulig forsøker å unngå en slik form for infiltrasjon, men det kan være vanskelig å gardere seg mot folk som opptrer under falsk foregivende.

Organisert kriminalitet opptrer i mange former og er vanskelig å avdekke. Regjeringen tar trusselen fra den organiserte kriminaliteten på alvor og gir bekjempelse av slik kriminalitet høy prioritet. Norsk politi samarbeider derfor med andre land, særlig innen Norden og Interpol. Det er initiert flere felles prosjekter.

Når dette er sagt, må det sies at jeg som statsminister og offentlig person daglig møter mange personer og det er vanlig høflighet å hilse på mennesker en møter. Muligheten for at noen av disse personene er kriminelle og i enkelte tilfeller vil kunne prøve å utnytte situasjonen til egen fordel, er noe som vanskelig lar seg forhindre.

Spørsmål nr. 143

Innlevert 14. januar 2000 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 24. januar 2000 av kulturminister Åslaug Marie Haga

Spørsmål:

«Et stort flertall i Kulturkomiteen imøteser den varslede gjennomgangen av scenekunstheltet. I forbindelse med budsjettbehandlingen bebudet statsråden en bred samling der alle scenekunstfolk skal kunne delta i prosessen, som en oppstart til dette viktige arbeidet. Iflg. Nationen er samlingen utsatt på ubestemt tid.

Er dette uttrykk for at gjennomgangen av scenekunstheltet er utsatt, når vil den komme i gang og vil statsråden legge fram gjennomgangen i form av en stortingsmelding?»

Svar:

Kulturdepartementet er allerede godt i gang med arbeidet med gjennomgåelsen av scenekunstheltet. Som påpekt i budsjettproposisjonen for 2000 legger departementet stor vekt på å holde en god dialog med berørte institusjoner og miljøer. Dette vil bli ivaretatt på forskjellige måter, både ved kontakt med representanter for enkeltinstitusjoner og organisasjoner og ved større møter. Departementet har tatt initiativ til slike kontakter. Gjennomgåelsen av scenekunstheltet er et omfattende prosjekt som vil pågå også i 2001. Resultatet vil bli lagt frem for Stortinget i form av en stortingsmelding, men det er ennå for tidlig å fastsette tidspunkt for fremleggelsen av stortingsmeldingen.

Spørsmål nr. 144

Innlevert 18. januar 2000 av stortingsrepresentant Børge Brende

Besvart 25. januar 2000 av samferdselsminister Dag Jostein Fjærvoll

Spørsmål:

«I henhold til oppslag i pressen har Regjeringen bevilget 30 mill. kr til asfaltering av grusveier i Sør-Trøndelag. Det er i tråd med statsrådets løfter i valgkampen og er positivt. I etterkant har det fremkommet opplysninger som kan tyde på at dette er en bevilgning for å dekke inn tidligere utført asfaltering. Da er ikke reaksjonene så positive, da man har trodd at dette blant annet kunne benyttes til å asfaltere strekningen fra Roan til og med Hognestad. Hva er de faktiske forhold i denne saken?»

Svar:

Midlene over post 32 Legging av fast dekke på riksveger, er forutsatt benyttet til å legge fast dekke på gjenværende grusvegstreknings på riksvegnettet, jf. St.prp. nr. 1 (1999-2000). Strekningen Roan - Hongsand i Sør-Trøndelag ligger på fylkesvegnettet. Jeg regner med at dette er identisk med strekningen som i spørsmålet er omtalt som Roan - Hognestad. Det vil derfor ikke være aktuelt å bevilge midler over post 32 til å legge fast dekke på denne strekningen.

Frøya kommune forskutterte 6,5 mill. kr i 1999 til å fullføre arbeidet med å legge fast dekke på en parsell av rv 716 mellom Steinsvatnet og Flatval. Vegdirektoratet ga sin tillatelse til dette ved brev av 25. mars 1999, og forskutteringen ble forutsatt refundert når prosjektet prioriteres for sluttbevilgning over riksvegbudsjettet.

I vegkontorets handlingsprogram for perioden

1998-2007 er legging av fast dekke på rv 716 gitt høyest prioritet av de gjenværende grusvegstrekningsene på riksvegnettet i Sør-Trøndelag, og det er forutsatt midler til dette i 1998, 1999 og 2000. Vegkontoret ønsker derfor å refundere forskutteringen innenfor tildelte midler over post 32 i 2000.

Gjennom forskutteringen fra Frøya kommune ble det mulig å fullføre arbeidet på den omtalte parsellen i 1999, i stedet for i 2000. Jeg kan derfor akseptere at midlene som er forutsatt bevilget for å fullfinansiere arbeidet i 2000, dekkes over post 32. Jeg forutsetter imidlertid at øvrige grusvegstreknings på riksvegnettet i Sør-Trøndelag får fast dekke innen utgangen av 2003, som forutsatt i St.prp. nr. 1 (1999-2000). Vegkontoret bekrefter at det er lagt opp til dette innenfor en tildelt planleggingsramme på totalt 130 mill. kr.

Spørsmål nr. 145

Innlevert 18. januar 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 21. januar 2000 av nærings- og handelsminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«Foreløpig oversikt på fylkesvis fordeling av SND-Invests A/S portefølje viser stor skeivfordeling. Oslo, Akershus og Møre- og Romsdal har fått mest. Østfold og Rogaland, Nord Trøndelag, Buskerud og Oppland minst. Hvilke årsaker mener statsråden det er til den store skeivfordelinga og mener statsråden det er ønskelig og akseptabelt at SND-Invest forsterker skeivfordelinga av kapitaltilgangen i finansmarkedet ellers?»

Vedlegg til spørsmål:

Årsrapport 1998, SND Invest AS, side 43.»

Svar:

SND Invest AS skal investere i aksjer i fortrinnsvis små og mellomstore bedrifter i både nye som etablerte bedrifter innenfor de fleste næringer. Selskapet kan også investere i ventureselskaper som har klare forretningsmessige mål.

SND Invest AS har hele landet som investeringsområde. Det er samme avkastningskrav for investeringer i distriktene som i de sentrale områdene. Selskapet går inn i bedrifter sammen med andre. Det er derfor avhengig av at private aktører har forretningsideer som de ønsker å ha med SND Invest AS på å realisere. Tilgangen på prosjekter mellom fylkene varierer derfor over tid. Fylkesfordelingen avhenger også av ulikheter i næringsstrukturen fylkene imellom og lokaliseringen av gründermiljøer knyttet til forsknings- og utdanningsinstitusjoner.

SND Invest AS har i dag investeringer i alle fylker. Som det framgår av spørsmålet er det både sentrale- og distriktsfylker blant fylkene med høy andel av investeringene. Oversikten viser videre at vi har sentrale fylker med liten andel. Av distriktsfylkene peker Nord-Trøndelag seg ut med liten andel direkte investeringer. SND Invest AS har imidlertid gått inn i Trøndelag Vekst. Dette selskapet har foretatt seks investeringer i Nord-Trøndelag med et samlet beløp på kr. 8.834.000.

Hovedkontorets adresse danner grunnlaget for statistikk etter geografisk fordeling. Mange av selskapene SND Invest AS har investert i har hovedkontor i Oslo-området, mens virksomheten finner sted i andre deler av landet. Det samme gjør seg gjeldende når det gjelder investeringer i selskaper i andre deler av landet. Som et eksempel kan en nevne SND Invest AS' investering i Fjord Seafood ASA på 50 mill. kroner. Dette selskapet har hovedkontor i Brønnøysund i Nordland. Selskapet hadde en omsetning på om lag 400 mill. kroner i 1999, hvorav omtrent halvparten av all lakseproduksjon i konsernet foregår i Nord-Trøndelag.

SND Invest AS er i dag den største investoren i Norge innenfor segmentet små- og mellomstore bedrifter. Selskapet har stor betydning i områder med begrenset kapitaltilgang. Jeg mener det er viktig å videreutvikle SND Invest AS som en aktiv investor også i distriktene.

Nærings- og handelsdepartementet har igangsatt et arbeid sammen med SND Invest AS for å utvikle et godt rapporteringssystem for selskapet. I den anledning vil vi også vurdere om det er mulig å utvikle rapporteringen når det gjelder geografi, for å få fram et mer helhetlig bilde av hvor bedriftenes virksomhetsområde er lokalisert og til hvilke områder kapitaltilførselen skjer.

Spørsmål nr. 146

Innlevert 18. januar 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 21. januar 2000 av nærings- og handelsminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«SND-Invests retningslinjer sier at: «investeringer skal skje på forretningsmessig grunnlag», og «delta i kapitalutvidelse på samme vilkår som private investorer». Private investorer og meglere har personlig gevinst eller tap av sine investeringer. Betyr begrepet «samme vilkår» at det foreligger personlige incitament ordninger og interne systemer i SND-Invest, der gis personlig «gevinst» til medarbeidere av investeringer fondet foretar?»

Svar:

I de nåværende retningslinjene for SNDs egenkapitalordning, som forvaltes av SND Invest AS, heter det at «SND skal i de enkelte engasjementer gå inn på vilkår som de private investorene». Disse retningslinjene ble fastsatt 10.10.97.

De vilkår det her er snakk om er de krav SND Invest AS som investor skal stille til sine investeringer. Av samfunnsøkonomiske hensyn kreves det en viss avkastning av alle investeringer. Dette avkastningskravet vil variere med risikoen i det enkelte prosjekt. Avkastningen kan materialisere seg både som verdistigning på aksjene og som utbytte fra selskapet. For å sikre at statens kapital forvaltes på en forsvarlig måte må SND Invest AS sette krav som ligger på et riktig nivå. Det private investormarkedet kan fungere som en god rettesnor i så henseende.

I spørsmålet fra representanten Andersen spørres det om retningslinjenes formuleringer dreier seg om lønns- og arbeidsvilkår for de ansatte i SND Invest AS. Jeg kan bekrefte at så ikke er tilfelle. Begrepet «på

vilkår som de private investorene» relaterer seg utelukkende til de vilkår SND Invest AS som investor stiller for avkastning på sine investeringer. De ansattes lønns- og arbeidsforhold er gjenstand for forhandlinger mellom arbeidsgiver og -taker på ordinær måte.

Spørsmål nr. 147

Innlevert 19. januar 2000 av stortingsrepresentant Sigvald Oppebøen Hansen

Besvart 25. januar 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«Kvadraturen vidaregåande skule i Kristiansand fekk den 3. mars 1999 avslag på å opprette elektroklasse i England av di ordninga ikkje var ferdig evaluert. I august 1999 sendte dei ein ny søknad. Vil statsråden bidra til at Kvadraturen vidaregåande skule kan kome i gang med ei slik klasse frå hausten 2000?»

Grunngjeving:

Stortinget har tidlegare vedteke ei forsøksordning der elevar i sju skuleklasser kunne søke lån og stipend til godkjent tilbod om utdanning i utlandet, som del av ein treårig utdanning i Norge. Stortinget har seinare utvida dette til tre nye klasser (Innst S nr 16 (1996/97)/ Innst S nr 165 (1997-98)).

Svar:

Eg kan opplyse at forsøksordninga med å gi støtte frå Statens lånekasse for utdanning til elevar som går på godkjende tilbod i utlandet og som får dette tilpassa som ein del av ei treårig vidaregåande utdanning, nyleg har vore evaluert. Departementet arbeider for tida med oppfølginga av rapporten, og resultatet av vurderinga i departementet vil liggje føre om kort tid. Eg kan ikkje gå i detalj, men eg kan seie at evalueringa konkluderer med at ordninga i det store og heile har vore vellukka for internasjonaliseringsarbeidet i den vidaregåande skulen. Rapporten frå Møreforsking Molde, datert desember 1999, vert lagd ved.

Så snart det er teke avgjerd om støtteordninga i framtida, blir søknaden frå Kvadraturen vidaregåande skole behandla. Eg tek sikte på å få saka avgjort så raskt som mogleg.

Vedlegg til svar:

Arbeidsrapport M 9919 av Kjersti Hasselø og Kristin Tornese om en evaluering av støtteordning i Statens lånekasse for Utdanning til videregående opplæring i utlandet i skoleårene 1996/-97 og 1997/- 98. Møreforsking Molde, desember 1999. ISSN 0803-9259.

Spørsmål nr. 148

Innlevert 19. januar 2000 av stortingsrepresentant Reidun Gravdahl

Besvart 26. januar 2000 av nærings- og handelsminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«Viser til videre utvikling og refinansiering for Raufoss ASA-konsernet. Næringsdepartementet har varslet at staten vil kjøpe opp konsernets andeler i NAMMO. Det sittende styret i NAMMO har imidlertid vedtatt en prosess som tar sikte på å flytte produksjonen av småkalibret ammunisjon fra Raufoss til Sverige og Finland.

Vil regjeringen ta initiativ til å forhindre at produksjonen flyttes ut av landet, i en tid da regjeringen vurderer å kjøpe seg opp i selskapet?»

Begrunnelse:

Ledelsen i Raufoss ASA har hatt møter med Departementet om videre utvikling og refinansiering av selskapet. Saken var ventet å komme til Stortinget i november/desember 1999. Dette ble ikke varslet før denne uken etter at de ansatte på Raufoss gjennomførte en aksjon i forbindelse med at NAMMOs styre hadde en strategiplan til behandling med forslag om en videre prosess for å flytte produksjonen av håndvåpen-ammunisjon til Sverige (leveranser til Forsvaret) og Finland (sivile leveranser).

NATO-landet Norge blir med dette avhengig av leveranser fra et ikke-NATO land når det gjelder produksjon av ammunisjon til landets styrker.

Det i seg selv burde være betenkelig for Forsvaret.

Det er på Raufoss det har vært produsert slik ammunisjon til det norske forsvaret, der er NATO-godkjenning og testsenter etter kravene, det er på Raufoss kompetansen finnes etter et over hundreårig samarbeid med forsvaret. Jeg viser også til at bedriften i utgangspunktet var en forvaltningsbedrift under Forsvarsdepartementet.

Ved forberedelsene til dannelsen av selskapet NAMMO var det en forutsetning fra de ansattes side at Raufoss skulle eie over 50% og ha styring med selskapet. NAMMO ble vedtatt og satt ut i livet med 45% eierskapsandel til Raufoss ASA, 27,5% hver til svensker og finner.

Saken ble ikke behandlet på konsernets generalforsamling, og småaksjonærene reagerer på statens manglende engasjement og stiller spørsmål ved lovligheten i forhold til aksjelovgivningen. Det er ikke aktivt eierskap å la svensker og finner styre hele virksomheten i NAMMO, vi må få igjen norsk flertall og styringsmulighet i denne bedriften som er så viktig for oss nasjonalt og lokalt. Det er uklokt å la det sittende styret med flertall av svensker og finner fatte beslutninger som har store konsekvenser for innlandets største bedrift og for det norske forsvaret.

Svar:

Forsvarsvirksomheten på Raufoss ble i 1998 integrert i det nordiske ammunisjons-selskapet Nammo AS, der Raufoss ASA (RA) eier 45 %, svenske Celsius AB 27,5 % og finske Patria Industries Oyj 27,5 % av aksjene. Celsius og Patria førte også forsvarsrettet virksomhet inn i selskapet. Styret i RA har nå foreslått at selskapets egenkapital styrkes ved salg av dets aksjepost i Nammo AS til staten. Nærings- og handelsdepartementet har nylig erklært seg villig til dette, etter et opplegg som RA har akseptert. Celsius og Patria må samtykke i salget. Det er fra vår side tatt forbehold om Stortingets samtykke, og jeg regner med å kunne fremme proposisjon om saken i løpet av februar.

Nammo AS ble operativt i 2. halvår 1998, med hovedkontor på Raufoss. Forretningsområdene omfatter finkaliber- og mellomkaliberammunisjon, komponenter, rakettmotorer og demilitarisering/destruksjon av utrangert ammunisjon. Konsernet har selskaper i Norge, Sverige, Finland og Tyskland, ca. 1.500 ansatte (hvorav vel 600 på Raufoss) og en samlet omsetning rundt 1,5 milliard kroner pr. år. Hensikten har vært å skape et sterkt selskap som kunne konkurrere globalt. Dette forutsetter at forretningsområdene må omstruktureres slik at dobbel virksomhet unngås.

Styret går nå inn for en restruktureringsplan, etter forslag fra administrasjonen, som omfatter konsentrasjon av fremtidig produksjon. Målet er at planen skal bli iverksatt innenfor en tidsramme på to år. Det er startet en formell prosess innen Nammos produktdivisjoner for å forberede en endelig beslutning i februar. De ansattes representanter i Nammo-styret har reservert seg mot dette vedtaket. De generalforsamlingsvalgte medlemmene av styret, som blant annet inkluderer representanter for de tre eierselskapene, har gått inn for vedtaket. Av disse styremedlemmene er for øvrig tre nominert av Raufoss ASA, mens Celsius og Patria har nominert ett medlem hver.

Nærings- og handelsdepartementet har fått opplyst fra Nammo AS at produksjonen av småkalibrert ammunisjon vil bli flyttet fra Raufoss til bedrifter i Sverige og Finland, men at Raufoss vil bli tilført andre oppgaver slik at det i et bredere perspektiv ikke vil gå tapt arbeidsplasser på stedet. Jeg ser det slik at gjennomføringen av en restruktureringsplan innen Nammo-konsernet er påkrevet for å realisere de økonomiske synergieffektene som var forventet ved etableringen av det nordiske ammunisjonsselskapet, og at det er nødvendig med tempo i dette. Den konkrete utformingen av planen innebærer forretningsmessige

vurderinger som tilligger selskapets styre og administrasjon.

Jeg anser det ikke aktuelt å overprøve disse vurderingene, og det hadde vært tilfellet enten staten hadde hatt 45 eller 51 % av aksjene i Nammo AS.

Forsvarsdepartementet har for øvrig pekt på at formålet med å etablere Nammo AS var å utvikle en konkurransedyktig ammunisjonsleverandør som, med utgangspunkt i et nordisk hjemmemarked, kunne delta i en bredere restrukturering av europeisk ammunisjonsindustri. I denne sammenheng er det påkrevet at nødvendige tiltak iverksettes for å påse at overkapasitet elimineres og at en unngår overlappende aktiviteter ved bedriftens utviklings- og produksjonsanlegg. Dette krever at de tre berørte nasjoner er innstilt på å akseptere at en blir avhengig av hverandre for å sikre leveranser av ammunisjon til sine respektive forsvar. Forsvarsdepartementet og de to andre berørte forsvarsdepartement er derfor i ferd med å forhandle en myndighetsavtale om leveransesikkerhet som skal gjøre det mulig å ta ut gevinster gjennom rasjonalisering og omstrukturering.

Spørsmål nr. 149

Innlevert 20. januar 2000 av stortingsrepresentant Jan Johnsen

Besvart 27. januar 2000 av sosialminister Magnhild Meltveit Kleppa

Spørsmål:

«28.04.99 spurte jeg sosialministeren om fritak for kunnskapsprøven for personer med fagbrev som kokk/servitør, eller eksamen fra Norsk Hotell Høgskole. Etter dette har statsråden fått fagplanene for kokk/servitør. Jeg har også i samtaler med statsråden forstått at hun ville se på dette igjen. Kan statsråden si om det skjer noe på dette området, eller om svaret fra spørretimen blir opprettholdt?»

Svar:

Jeg har forståelse for at spørsmålet blir stilt.

Jeg viser til at den nye forskriften om avleggelse av kunnskapsprøve som kjent presiserer at styrer og stedfortreder i en virksomhet som har bevilling til salg eller skjenking av alkoholholdig drikk, må avlegge en kunnskapsprøve. Formålet med kunnskapsprøven er at den skal sikre at alle styrere og stedfortreder har nødvendige kunnskaper om alkoholloven uavhengig av den enkeltes utdanning.

På bakgrunn av at det har vært reist spørsmål om fritak fra prøven for enkelte utdanningstyper hvor alkoholloven inngår som en del av pensum, vurderer jeg nå på nytt hvorvidt det skal gjøres unntak fra kunnskapsprøven for personer med fagbrev som kokk/servitør eller med eksamen fra Norsk hotellhøgskole.

Siden høgskolene selv fastsetter sine studieplaner, har jeg bedt om nærmere opplysninger om undervisningsopplegget i alkoholloven ved Norsk hotellhøgskole, studiet i Hotelladministrasjon. Så snart dette materialet foreligger, vil jeg vurdere eksamen fra studiet i Hotelladministrasjon i forhold til dokumentasjonskravet i alkoholloven eventuelt om slik eksamen kan tilsi fritak for særskilt kunnskapsprøve.

Når det gjelder undervisningsopplegget for kokk og servitørlærlinger, er det Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet som godkjenner lærerplanene for undervisningen. Sosial- og helsedepartementet har drøftet de spørsmålene som saken reiser med Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet og har senest i brev av 19. januar i år fra dette departement mottatt nærmere informasjon om læreplanene og de målene som ligger i planene i forhold til alkohollovgivning. Jeg ser nå nærmere på om dette undervisningsopplegget eventuelt gjør det unødvendig for personer med fagbrev som kokk eller servitør å avlegge særskilt kunnskapsprøve.

En mulighet som også vil bli vurdert i forhold til omtalte undervisningsopplegg, er om elevene eventuelt kan få adgang til å avlegge kunnskapsprøven i forbindelse med undervisningen i faget. Det må også tas stilling til fra hvilket tidspunkt (eksamensår) eventuelt fritak kan gjelde, jf det forhold at alkoholloven ble revidert med virkning fra 1. januar 1998.

Jeg legger stort press på for en raskest mulig avklaring av disse spørsmålene, og vil ta stilling så snart avklaring foreligger. Jeg tar sikte på at dette kan skje i løpet av april i år.

Spørsmål nr. 150

Innlevert 20. januar 2000 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 26. januar 2000 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«En norsk statsborger har siden november 1997 sittet fengslet i Thailand, og soner en dom på 33 år og 4 mnd. Nordmannen soner under forhold som er anmeldt av Amnesty International, med bl.a fotlenker og et særdeles sterkt psykisk press. Den norske stat har ved tidligere anledninger bistått til at norske statsborgere kan overføres til norsk soning.

Vil justisministeren vurdere denne saken og bidra til at nordmannen kan overføres til soning i Norge?»

Svar:

Justisdepartementet er klar over at det fra tid til annen forekommer at norske statsborgere blir idømt straff i utlandet. Soning av dommer på frihetsstraff i utlandet kan være en stor belastning for den domfelte og dennes nærmeste. Den domfelte vil som oftest være langt fra sine slektninger og kan til tider ikke språket. Videre kan soningsforholdene være dårligere enn i Norge. Av denne grunn er det ønskelig at nordmenn som straffedømmes utenlands skal få mulighet til å sone straffen her i landet.

Hvis domsstaten er et nordisk land eller en stat som er part i den europeiske konvensjon om overføring av domfelte eller den europeiske konvensjon om internasjonal gyldighet av straffedommer, kan fullbyrding skje i Norge. Reglene er gitt i lov 15.11.63 om fullbyrding av nordiske dommer på straff m.v. eller lov 20.07.91 nr. 67 om overføring av domfelte. Hvis domsstaten ikke er blant de ovennevnte, slik som tilfellet er med Thailand, er utgangspunktet at straffedommen ikke kan fullbyrdes i Norge. Det er således ikke adgang til på det nåværende tidspunkt å overføre den angjeldende domfelte til soning her i landet.

Norske myndigheter fremforhandlet i mai 1998 en avtale med thailandske myndigheter om samarbeid om fullbyrding av strafferettslige reaksjoner. Overenskomsten ble undertegnet 20.05.1999, men krever ratifikasjon for å bli bindende. Avtalen kan heller ikke iverksettes uten lovendring. Stortingets medvirkning i form av samtykke til ratifikasjon og lovendring er således nødvendig.

Justisdepartementet slutfører i disse dager arbeidet med en proposisjon der de nødvendige lovendringer og anmodning om samtykke til ratifikasjon vil bli forelagt Stortinget.

Dokument nr. 15:13

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 151

Innlevert 21. januar 2000 av stortingsrepresentant Signe Øye

Besvart 28. januar 2000 av arbeids- og administrasjonsminister Laila Dævøy

Spørsmål:

«Sørvangen Næringspark, som er en ASVO-bedrift, søkte om utvidelse av antall plasser både i 96 og 98. Søknadene ble ikke videresendt. Bedriften klaget til Arbeidsdirektoratet 3. mai og 25. oktober 1999. Ennå er det ikke kommet noe svar på klagen, verken fra Direktoratet eller Fylkesarbeidskontoret. Statsråden uttalte i Stortinget før jul at hun pr. dato ikke er kjent med at det er problemer med å få flere ASVO- plasser.

Hva vil statsråden gjøre for å opprette flere ASVO-plasser slik Stortinget har pålagt?»

Svar:

Arbeids- og administrasjonsdepartementet ba i 1999 arbeidsmarkedsetaten foreta en kartlegging av behovet for plasser i arbeidssamvirketiltak. Kartleggingen viste at det er et framtidig behov for utbygging av tiltaksplasser rettet mot yrkeshemmede med stort bistandsbehov, jf. omtale i St.prp. nr. 1 (1999- 2000) for Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Det ble registrert et klart behov for flere ASVO-plasser. Men etaten vurderte det samtidig som like viktig å bygge ut tiltaksplasser innenfor utprøvende og integrerende tiltak som Arbeid med bistand og Arbeidsforberedende trening.

Departementet var enig i en slik vurdering og foreslo avsatt midler for å øke antall plasser i alle disse tre tiltakene i årets budsjett. I tillegg foreslo vi satt av midler til et forsøk med lønnstilskudd av lengre varighet. Stortinget sluttet seg til dette ved behandlingen av statsbudsjettet for 2000.

Spørsmål om antall tiltaksplasser for personer med stort bistandsbehov, er blant de forhold jeg vil vurdere i forbindelse med utarbeiding av forslag til kommende statsbudsjett. Det er så Stortinget som fatter beslutning om nivået på arbeidsmarkedstiltakene ved sin behandling av budsjettet.

Når det gjelder søknaden fra Sørvangen Næringspark A/S om flere ASVO-plasser, har jeg innhentet opplysninger om dette fra Arbeidsdirektoratet. Det er direktoratet som tar beslutning om etablering av nye arbeidssamvirketiltak og utvidelse av plasser innenfor vedtatte budsjetttrammer. Dette skjer på grunnlag av prioritert innstilling fra fylkesarbeidskontorene. Arbeidsdirektoratet har opplyst at fylkesarbeidskontoret i Buskerud ikke har prioritert en økning i antall tiltaksplasser ved Sørvangen Næringspark A/S. Bedriften er den nest største ASVO-bedriften i landet med 55 godkjente plasser. Fylkesarbeidskontoret ønsket å fordele plassene på mindre virksomheter.

Arbeidsdirektoratet opplyser at bedriften kun fikk en muntlig tilbakemelding fra fylkesarbeidskontoret, og at det beklageligvis ikke ble sendt et skriftlig svar. Etter at bedriften henvendte seg direkte til direktoratet, ble henvendelsen besvart i brev til bedriften av 30. november 1999. I brevet ble det stadfestet at bedriften ikke har fått godkjent flere tiltaksplasser.

Spørsmål nr. 152

Innlevert 24. januar 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 26. januar 2000 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«Ved overgangen til løpende inntektsutjamning i 2000, ønsket ikke flertallet noen kompensasjonsordning for dette året. Skatteveksten i 1999 varierer sterkt og noen kommuner taper mye på manglende kompensasjon. Kommuner har også forsøkt å få skatteinntekter for 2000 innbetalt i 1999 for å unngå utjamning.

Vil statsråden i kommuneøkonomiproposisjonen for 2000 vurdere å kompensere for kommuner som på grunn av omleggingen har tappt mye i 1999 ?»

Svar:

Overgangen til løpende inntektsutjevning i 2000 innebærer at 1998 og 1999 bortfaller som grunnlag for inntektsutjevning. I 2000 gis det gjennom en overgangsordning kompensasjon til kommuner og fylkeskommuner som taper på at 1998 bortfaller som grunnlag for inntektsutjevningen. Denne overgangsordningen tar utgangspunkt i skatteinntektene i 1998 sammenlignet med et beregnet normalår, jf. St. prp. nr. 69 (1998-99) om kommuneøkonomien 2000 m.v.

Det lar seg vanskelig gjøre å utforme tilsvarende overgangsordning i 2001 for kommuner og fylkeskommuner som taper på at 1999 bortfaller som grunnlag for inntektsutjevningen. Dette skyldes i hovedsak bortfall av selskapsskatten som kommunal skatt fra 1999. Dette medfører at skattetall for 1999 ikke blir direkte sammenlignbare med skattetall for tidligere år. Departementet foreslo derfor i St. prp. nr. 69 (1998-99) om kommuneøkonomien 2000 m.v. at det ikke lages egen overgangsordning for 2001, men at kommuner og fylkeskommuner som eventuelt kommer spesielt dårlig ut vurderes i forhold til skjønnsfordelingen i 2002. I Innst. S. nr. 220 (1998- 1999) fikk dette forslaget støtte fra flertallet i kommunakomiteen.

Spørsmål nr. 153

Innlevert 25. januar 2000 av stortingsrepresentant Ola Røtvei

Besvart 1. februar 2000 av miljøvernminister Guro Fjellanger

Spørsmål:

«I brev av 30.11.98 oversendte Fylkesmannen i Sør-Trøndelag Skaun kommunes vedtatte traséalternativ for ny E 39 bl.a. i Buvika.

Når vil det foreligge en endelig traséavklaring for E 39 gjennom Buvika?»

Begrunnelse:

Fylkesmannen har i sitt oversendelsesbrev vist til at det foreligger innsigelse fra Fylkeslandbruksstyret og Fylkesmannen i Sør-Trøndelag for alle alternativene i forbindelse med E 39's passering av tettstedet Buvika. Fylkesmannen viser videre til at E 39 mellom Øysand og Thamshavn er en sterkt trafikkert og ulykkesbelastet veistrekning, og det vil være av stor regional og lokal interesse å få ny vei på strekningen.

Miljøverndepartementet har overfor Skaun kommune opplyst at det legges til grunn en behandlingstid på 6 mndr i innsigelsessaker, og at en avklaring i denne saken dermed skulle vært ferdig i juni 1999.

Stortinget skal i løpet av våren behandle Nasjonal transportplan for perioden 2002-2011. Det er derfor avgjørende for denne stamveikorridoren at det foreligger en snarlig avklaring av hensyn til dette traséalternativet. Det vises også til samferdselskomiteens innstilling i budsjettet for 2000, hvor komiteens flertall uttalte følgende:

«Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Høyre, viser til planleggingen av prosjektet E 39 Øysand-Thamshavn har pågått siden 1995 på ulike nivåer i plansystemet. Flertallet viser til det langvarige arbeidet med konsekvensutredningen for prosjektet som ble godkjent våren 1998. Trasévedtak på kommuneplannivå for hele strekningen er gjort med unntak av Buvika hvor avgjørelse fra Miljøverndepartementet ventes i løpet av 1999. Flertallet er lite tilfreds med den lange tiden det tar før det foreligger en traséavklaring for mange vegprosjekter rundt om i landet.

Flertallet vil be Regjeringen følge opp dette i forhold til berørte departement, først og fremst med Miljøverndepartementet, med sikte på å redusere saksbehandlingstiden.

Flertallet viser til at reguleringsplaner for dette prosjektet er under utarbeidelse og forutsetter at det

blir stilt midler til disposisjon slik at planarbeidet kan fortsette i 2000.»

Svar:

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag oversendte saken til Miljøverndepartementet til avgjørelse i henhold til plan- og bygningslovens §20-5 femte ledd, fordi fylkesmannen har fremmet innsigelse til kommunens vedtak om traséalternativ. Oversendelsen er besvart med brev av 26. januar 2000. Kopi av avgjørelsesbrevet følger vedlagt. Fylkesmannens innsigelse mot det ytterste fjærealternativet, benevnt C-G ble tatt til følge.

Jeg har i avgjørelsen anbefalt at videre planlegging tar utgangspunkt i traséalternativet som er benevnt E-H i kommuneplanen, som er det ytterste av de indre traséalternativene. Jeg regner med at tilpasning av vegtraséen kan skje i forbindelse med reguleringsplanarbeidet.

Vedlegg til svar:

Brev fra Miljøverndepartementet til fylkesmannen i Sør-Trøndelag om Skaun kommuneinnsigelse til kommuneplanens arealdel for ny trasé for E39 fra fylkesmannen i Sør-Trøndelag. Referanse 98/4008- 45 PAK/mtv. Datert 26. januar 2000.

Spørsmål nr. 154

Innlevert 25. januar 2000 av stortingsrepresentant Sigvald Oppebøen Hansen

Besvart 2. februar 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«Hopen vidaregåande skule, som blir drevet av Pinsevennenes Evangeliesenter, gir eit utdanningstilbod for ungdom med russkader. For å kunne utvide tilbodet frå grunnkurs til vidaregåande kurs, treng skulen å

bygge på sine lokaler. Dette har skulen søkt departementet om. Vil og kan departementet gje støtte til ei slik utbygging?»

Grunngjeving:

Hopen vidaregåande skule ønskjer å gje desse ungdommane eit tilbod til å fullføre ei utdanning innanfor den tette sosiale oppfølginga som skulen tilbyr. Mange elevar har fått problem når dei må bytte skule for å gå på VK I. Viser elles til at skulen er godkjent som privatskule for funksjonshemma etter Privatskulelova sin paragraf 26, tilskotsregel nr. 2.

Svar:

Hopen vidaregåande skole får tilskot etter privatskulelova § 26 tilskotsregel nr. 2 vidaregåande skular for funksjonshemma. Etter denne tilskotsregelen blir «Alle driftsutgifter dekte ved statstilskot». I tillegg kan skulane «etter søknad få statstilskot til investeringsutgifter». Tilskotsordninga blir praktisert slik at skulane får husleigetilskot som ein del av driftstilskotet. Der skulen eig lokala sjølv, går husleigetilskotet til å dekkja kapitalutgifter, avskrivningar og vedlikehald knytt til skulelokala. Det er difor ikkje aktuelt at departementet gjev tilskot til utbygging av lokala.

Departementet har nettopp godkjent Hopen vidaregåande skole for VKII allmennfagleg påbygging. Departementet har vidare godkjent ei utviding med 4 elevar på VKI snekkarfag. Dersom det etter dette er naudsynt å utvida lokala, kan skulen søkja departementet om tilskot til dei auka husleigekostnadene. I vurderinga av slike søknader legg departementet vekt på om det samla arealet skulen rår over er rimeleg i høve til undervisningstilbodet, og om leigeprisen er innanfor den vanlege marknadsleiga i området.

Spørsmål nr. 155

Innlevert 25. januar 2000 av stortingsrepresentant Mimmi Bæivi

Besvart 2. februar 2000 av miljøvernminister Guro Fjellanger

Spørsmål:

«I desember 1994 fikk befolkninga i Sørvær, Hasvik kommune, en «julegave» som de helst skulle vært foruten. Krysseren Murmansk havarerte under slep. 14000 tonn rustjern er i dag, 6 år etter, fortsatt en forurensningstrussel og et forsøplingsproblem. I 1998 svarte miljøvernministeren skriftlig på et spørsmål om saken at SFT skulle foreta en nærmere vurdering og foreslå mulige tiltak.

Hva har skjedd etter dette, og hvilke tiltak vil departementet iverksette?»

Svar:

Den russiske krysseren «Murmansk» har ligget utenfor tettstedet Sørvær på Sørøya siden den gikk på grunn i 1994. Det ble sommeren 1995 gjort forsøk på å berge fartøyet uten at det lykkes, og fartøyet ble deretter liggende som vrak. Nishant Eksport og Import CO LLC erkjente eierskap og ansvar for fartøyet ved grunnstøtingen, men det er usikkert om firmaet er eier av vraket i dag.

Skipsvraket «Murmansk» er et av mange skipsvrak som ligger langs norskekysten. Statens forurensningstilsyn (SFT) ferdigstilte i 1998 en tilstandsundersøkelse av de 30 vrakene med høyest forurensningspotensial p.g.a. gjenværende olje i vrakene og anbefalte en nærmere undersøkelse av seks av disse vrakene. Det ble i 1999 gjennomført en nærmere undersøkelse av fire vrak, mens de resterende to vrakene vil bli undersøkt nærmere i år.

Skipsvrakene «Boiky» som ligger i Øksnes kommune i Vesterålen og «Murmansk» befinner seg i en annen kategori enn de øvrige vrakene fordi de ikke representerer fare for oljeforurensning, men er et forsøplingsproblem. SFT foretok en vurdering av vrakene våren 1999, og la disse frem for Miljøverndepartementet i en rapport av 29. juli 1999. I rapporten fremholder SFT at «Boiky» og «Murmansk» primært har skjemmende effekt for lokalmiljøet og at de representerer en viss sikkerhetsrisiko for personer som av en eller annen grunn oppholder seg om bord eller i umiddelbar nærhet av vrakene. SFT anslår i sin rapport at det vil koste 2 - 4 mill. kroner å få «Boiky» fjernet og nærmere 10 mill. kroner å fjerne «Murmansk». Erfaringsvis er det svært vanskelig å anslå hva eventuelle tiltak vil kunne koste. Det er derfor mulig at kostnadene kan bli adskillig høyere. Det ansees også som tilnærmet umulig å få kostnadene dekket av eierne eller å finne eierne. SFT anbefalte på denne bakgrunn at det ikke gjennomføres tiltak nå.

Jeg har full forståelse for at lokalmiljøet rundt vrakene «Boiky» og «Murmansk» ønsker å få vrakene fjernet. Siden gjennomføring av tiltak ved vrak kan være svært vanskelig og kostnadskrevenende, må jeg foreta en prioritering. Jeg har derfor i første omgang bedt SFT gjennomføre en undersøkelse av de vrakene med høyest fare for forurensning. Når samlet resultat av disse undersøkelsene foreligger i løpet av høsten 2000 vil jeg avgjøre om det bør foretas ytterligere tiltak for å få tømt disse vrakene for olje. Jeg har samtidig tatt initiativ ovenfor SFT at de i samarbeid med berørte parter skal prøve å få skipsvraket «Boiky» fjernet i løpet av sommeren 2000. Jeg ser at det på sikt også bør finnes en løsning med «Murmansk». Dette må jeg vurdere nærmere mot slutten av året når resultatene av undersøkelsene av de vrakene med høyt forurensningspotensial foreligger.

Spørsmål nr. 156

Innlevert 26. januar 2000 av stortingsrepresentant Kjellaug Nakkim

Besvart 1. februar 2000 av finansminister Gudmund Restad

Spørsmål:

«Flere interkommunale revisjonsdistrikter har søkt Kredittilsynet om godkjenning som revisjonsselskap, men blitt avvist på grunn av kravet til organisering. I brev av 22.10.98 og 4.12.98 til finanskomiteen fremgår det at kommune- og fylkesrevisjon ikke vil være utelukket fra å revidere kommunale eller fylkeskommunale foretak bare kvalifikasjons- og uavhengighetskrav er oppfylt. Er Kredittilsynets avslag i tråd med finansministerens intensjoner i brevene?»

Begrunnelse:

Brev av 30.11.98 fra Kommunenes Sentralforbund til finanskomiteen reiser KS forslag om at revisorlovens § 3-5 etter vilkårene bør få en tilføyelse: «Offentlig eiet revisjonsvirksomhet iflg. kommune-loven/lov om interkommunale selskaper unntas fra kravet i første ledd nr. 1 og 2.»

Brevet ble oversendt Finansdepartementet til uttalelse. I svar til finanskomiteen av 4.12.98 fremgår det både på side 1 og på side 3 at: «I den grad kvalifikasjonskravene er oppfylt, og uavhengighetskravene etter en konkret vurdering anses oppfylt, vil det som ovenfor nevnt ikke være noe til hinder for at et revisjonsdistrikt reviderer et kommunalt eid aksjeselskap på linje med et privat revisjonsselskap.

Jeg vil avslutningsvis bemerke at jeg finner KS forslag til lovforslaget § 3-5 lite hensiktsmessig..... Jeg kan vanskelig se at en tilføyelse som foreslått i § 3-5 vil ha noen innvirkning på rekkevidden av disse bestemmelsene.»

Da finansministeren i sine svar til finanskomiteen ikke berører selve organiseringen av kommunale/fylkeskommune revisjonsselskaper, men samtidig gir uttrykk for at de kan velges som revisorer i fylkeskommunale/kommunale foretak, ber jeg finansministeren utdype dette.

Svar:

Jeg vil bemerke at det følger av lov 15. januar 1999 nr. 2, om revisjon og revisorer § 3-5 at et revisjonsselskap skal være organisert som ansvarlig selskap, aksjeselskap eller allmennaksjeselskap og oppfylle følgende vilkår:

1. selskapet skal ha et godkjent styre der flertallet av både medlemmene og varamedlemmene er revisorer som er godkjent etter denne lov eller av myndighetene i annet EØS-land eller et land Norge har inngått avtale om gjensidig godkjenning av revisorer med,

2. revisorer eller revisjonsselskap som oppfyller kravene i nr. 1, skal inneha mer enn halvparten av aksje- eller innskuddskapitalen og stemmene i selskapet,

3. i henhold til selskapsavtale eller vedtekter skal gyldig vedtak i selskapsmøte eller generalforsamling ikke kunne treffes med mindre minst halvparten av både de stemmeberettigede og den samlede selskapskapital har stemt for,

4. selskapet skal være i stand til å oppfylle sine forpliktelser etter hvert som de forfaller, og

5. selskapet skal ha fast kontorsted i Norge.

Kravene til organisering av revisjonsselskap er satt for å ivareta ulike hensyn. Kravet om at selskapet skal være organisert i visse foretaksformer regulert av selskapslovgivningen bidrar til å sikre klare organisasjons- og ansvarsforhold i selskapet. Videre skal kravene til organisering blant annet bidra til å sikre revisors styringsmulighet i selskapet.

Kredittilsynet har mottatt flere søknader fra kommunerevisjon/kommunale revisjonsdistrikter om godkjenning som revisjonsselskap. Kredittilsynet har avslått søknadene på bakgrunn av at det ikke er fremlagt dokumentasjon som viser at organiseringen er i overensstemmelse med kravene i ovennevnte bestemmelse. Etter at vedtakene om avslag er påklaget, er sakene oversendt til behandling i Finansdepartementet. Departementet vil behandle klagen på vanlig måte. For øvrig vil jeg tilføye at en revisor i en kommunal/fylkeskommunal revisjonsenhet som oppfyller kravene til uavhengighet, kan arbeide innenfor årsregnskapsrevisjon av for eksempel kommunale aksjeselskap forutsatt at vedkommende oppfyller kravene til faglig kompetanse.

Spørsmål nr. 157

Innlevert 26. januar 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 4. februar 2000 av landbruksminister Kåre Gjønnes

Spørsmål:

«Stadig flere dyr dør på veien mellom bonde og slakteri. I Nationen 26/1. 2000 står det at fra -93 til - 97 økte dødsprosenten ved transport eller oppbevaring i slakteri, med 77%.

Det dreier seg om flere dyreslag. Hvis dette stemmer er det fullstendig uakseptabelt og er rett og slett dyreplageri. Hva vil statsråden gjøre for å stoppe dette dyreplageriet?»

Svar:

Transport av levende dyr er regulert gjennom forskrift av 8/2-99, med hjemmel i lov om dyrevern 20. desember 1974. Forskriften som også omfatter lasting og lossing, setter en rekke generelle krav til transport av dyr, samt spesielle krav til transport av det enkelte dyreslag. Forskriften setter også krav til transportmiddel og transporttid. Forskriften er harmonisert med EU's regelverk på området.

Det er transportør som er ansvarlig for at transporten foregår i henhold til forskriften. Tilsynet med at regelverket overholdes under lasting og selve transporten er lagt til Statens dyrehelsetilsyn ved distriktsveterinæren.

Innenfor slakteriet sitt område er de dyrevernmessige forhold regulert gjennom forskrift om dyrevern i slakterier av 28.08.95. Ifølge denne forskrift er tilsynsmyndigheten innenfor slakteriets område tillagt tilsynsveterinæren. Tilsynsveterinæren har imidlertid også plikt til å sende melding til dyrevernemnda ved mulige brudd på dyrevernbestemmelser som har skjedd før dyret ankommer slakteriet, dette gjelder også i forbindelse med transport.

I følge statistikk fra Statens næringsmiddeltilsyn er antall dyr som er skadet eller døde i forbindelse med transport og oppstalling på slaktefjøs for 1998 følgende for de mest vanlige slaktedy: av 316 018 slaktede storfe, døde 8 under transport og 15 under oppstalling, av 1.105.157 slaktede gris, døde 403 under transport og 179 under oppstalling, av 1.096.443 slaktede sau, døde 180 under transport og 85 under oppstalling. De foreløpige tall for 1999 tyder på en bedring når det gjelder disse dyreartene. Når det gjelder fjørfe ble det i 1998 slaktet 25.521.020 kyllinger. Av disse døde 31.609 under transport og oppstalling. For høner er tallene henholdsvis 2.379.397 slaktet og 13.136 døde. Tallene for 1999 er ennå ikke klare.

Når det gjelder aktuelle tiltak som er iverksatt den siste tiden for å bedre på forholdene vil jeg spesielt peke på følgende:

1. Distriktsveterinærene har i 1999 spesielt fulgt opp tilsynet med slaktedytransporter i medhold av den nye forskriften. Der hvor avvik er registrert ved lasting og selve transporten er forholdene tatt opp med dyreeier, transportør og slakteri. I enkelte tilfeller har dyrevernemndene vært trukket med i arbeidet. Dette har vært nødvendig i bare noen få tilfeller.

2. Et utdannings- og opplæringsprogram for dyretransportsjåfører er i ferd med å komme på plass i et samarbeid mellom Dyrehelsetilsynet - Sentralforvaltningen, Fagsenteret for kjøtt og Lastebileierforbundet.

3. Tilsynet med lasting og transporter av fjørfe er også blitt intensivert. Lasting og transport foregår her oftest om natten slik at dyrene er framme på slakteriet innen slaktingen starter om morgenen. Tilsynet må derfor foregå på disse tidspunkter.

4. Det er mye som tyder på at overgangen til transport av fjørfe i containere i stedet for kasser har medført økte tapstall. Dette er tidligere påpekt av Dyrehelsetilsynet, og departementet har i brev av 12.02.99 bedt Dyrehelsetilsynet om å utrede problemet, et arbeid som er i gang.

Bransjen selv er også klar over disse problemene. Containertransportene er bygget for transport under andre klimatiske forhold enn vi har i vårt land. Det er derfor behov for en ombygging og modifisering av transportene. Muligheten for en temperaturregulering i transporten er svært viktig. Noe av problemene med dødsfall under transport i container kan også ha sammenheng med behandling av dyrene i forbindelse med uttak fra bur, bæring til container og plasseringen i containeren.

5. For å få regulert også disse forholdene arbeider Dyrehelsetilsynet i nært samarbeid med en referansegruppe fra næringen, med å utarbeide forslag til en forskrift om hold av fjørfe. Forskriftsutkastet forventes å være ferdig i løpet av april 2000.

Transport av dyr til slakt er et sammensatt problemområde som jeg er sterkt opptatt av. Når det gjelder transport av de vanligste slaktedyrene storfe, gris og sau, foregår denne hos oss på en betryggende måte. Vi har forskrifter som regulerer transporten på en tilfredsstillende måte og et tilsyn som fungerer etter sin hensikt. Men som i de fleste andre forhold er det også her forbedringsmuligheter, og det arbeides kontinuerlig med dette fra flere hold. Med det store antall dyr som transporteres, må vi nok dessverre likevel se i øynene at det ikke er mulig å komme ned på et tapstall på null. Siktemålet er likevel å komme nærmest mulig et tapstall på null.

Overgang til containertransport av fjørfe har dessverre skapt problemer med et økt tapstall for denne arten. Departementet er klar over og opptatt av problemet. Jeg vil forsikre meg om at det arbeidet som er satt i gang gir positive resultater.

Spørsmål nr. 158

Innlevert 26. januar 2000 av stortingsrepresentant Finn Kristian Marthinsen

Besvart 2. februar 2000 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Justiskomiteen har ved en rekke anledninger, bl.a. i Innst. O. nr. 38 (1997-98), Budsjett-innst. S. nr. 4 (1997-98) s.10-11, (1998-99) s. 10 og (1999-2000) s. 12 understreket at straffeutmålingsnivået i overgrepssaker bør skjerpes. Dagens rettspraksis viser at det fortsatt avsies milde dommer som begrunnes med praksis i Høyesterett. Hva vil statsråden gjøre for at straffereaksjonene for seksuelle overgrep generelt og mot barn spesielt, blir skjerpet?»

Svar:

Jeg er enig med representanten Kristiansen i at straffenivået i noen typer saker om seksuelle overgrep er for lavt.

I Ot. prp. nr. 28 (1999-2000) om endringer i straffeloven mv. (seksuallovbrudd) gir Justisdepartementet uttrykk for at straffenivået i grove voldtektssaker og ved alvorlige seksuelle overgrep mot barn bør skjerpes innenfor de strafferammene vi allerede har. En redegjørelse for straffenivået og for departementets standpunkt finnes på s. 36-38 i proposisjonen når det gjelder voldtekt, og på s. 58-59 i forhold til seksuelle overgrep mot barn.

Et eksemplar av proposisjonen ligger ved. Proposisjonen ble godkjent i statsråd 28. januar og er oversendt Stortinget.

Vedlegg til svar:

Lov om endringer i straffeloven m.v. (seksuallovbrudd)
(Ot.prp. nr. 28 (1999-2000))

Spørsmål nr. 159

Innlevert 26. januar 2000 av stortingsrepresentant Inger Lise Husøy

Besvart 3. februar 2000 av utenriksminister Knut Vollebæk

Spørsmål:

«Tidligere har økonomiske argumenter vært begrunnelsen for at Norge ikke etablerer ambassade på Cuba. Utenriksministerens svar om dette i stortingsdebatten 10. desember kan tyde på at han også legger politiske argumenter til grunn for ikke å etablere ambassade der.

Betyr dette at det ikke lenger utelukkende er økonomiske årsaker til at Norge ikke etablerer ambassade eller oppgraderer våre diplomatiske forbindelser med Cuba, og hva så i tilfellet med Iran som jeg mener er et atskillig mer problematisk regime enn Cuba?»

Begrunnelse:

Jeg viser til uttalelsen om at «Jeg synes ikke regimet på Cuba er helt uproblematisk...» noe jeg kan si meg enig i, men er ikke enig dersom du legger det til grunn for ikke å etablere ambassade der.

I ditt første svar oppfatter jeg ikke avvisningen som en reaksjon på regimet, men mer i tråd med dine tidligere uttalelser basert på økonomiske argumenter.

Svar:

Norge og Cuba har gode bilaterale forbindelser, både på det økonomiske og politiske plan. Imidlertid er bredden i samarbeidet begrenset. I senere tid har det vært en økt kontakt mellom våre to land, bl.a. gjennomføringen av den norsk-kubanske menneskerettighetsdialogen og Sosialkomitéens besøk til Cuba i begynnelsen av januar d.å.

De bilaterale forbindelsene vi har med Cuba, er positive. Vi ønsker å vedlikeholde dem og eventuelt utvide dem. Likevel er de ikke av et slikt omfang at det tilsier opprettelse av en ambassade på Cuba på

det nåværende tidspunktet. Inntil videre vil derfor forbindelsene fortsatt ivaretas gjennom vår ambassade i Mexico, som er sideakkreditert til Cuba.

Når det gjelder ambassaden i Iran, var den bestyrt av en chargé d'affaires fra 1995 til 1999. Regjeringen besluttet å gjenbesette stillingen som ambassadør i Teheran i 1998. Årsaken til dette var den positive utviklingen for demokratiet og ytringsfriheten i landet, bl.a. valget av president Khatami. Med den positive utviklingen i Iran vil det også være naturlig at de store potensielle norske næringslivsinteressene blir utnyttet.

Beslutningen fikk virkning fra august 1999. Vi har nå også mottatt en iransk ambassadør i Oslo.

Spørsmål nr. 160

Spørsmålet bortfalt.

Spørsmål nr. 161

Innlevert 27. januar 2000 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 4. februar 2000 av utenriksminister Knut Vollebæk

Spørsmål:

«I henhold til et oppslag i VG den 21/1-00 har Utenriksdepartementet fått bekreftet at et hemmelig forsvarsanlegg ved Murmansk mest sannsynlig er et lager for kjemiske stridsmidler. Spørsmålet om lagring av kjemiske stridsmidler på Kola har vært belyst i en rekke VG-artikler fra medio juli -99. Hvilke initiativ har utenriksministeren tatt i saken, og hvilke resultater er kommet ut av disse initiativene?»

Svar:

Det er ikke riktig at Utenriksdepartementet har fått bekreftet at det lagres kjemiske stridsmidler på Kola.

Etter at VG 15. juli i fjor brakte oppslag om saken, har det vært en rekke kontakter mellom norske og russiske myndigheter.

Etter det første oppslaget tok Utenriksdepartementet umiddelbart saken opp med den russiske ambassaden og ba om en snarlig reaksjon. Fra russisk side ble det 22. juli i fjor svart med henvisning til de erklæringene Russland har gitt i henhold til Kjemivåpenkonvensjonen. Både Russland og Norge er parter til konvensjonen og dermed forpliktet av dens bestemmelser. Blant forpliktelsene er et pålegg om å gjøre rede for beliggenhet og innhold i eventuelle lagre av slike våpen. Russland har erklært 7 slike lagre, som alle ligger øst for Moskva. VGs påstander ble med andre ord avvist fra russisk side.

På bakgrunn av nye oppslag i VG og uro blant folk i Nord-Norge tok jeg saken opp på nytt med utenriksminister Ivanov under mine samtaler i Moskva 7. september i fjor. Ivanov viste til det offisielle svaret som allerede var blitt gitt fra russisk side, og som konkluderte med at det ikke fantes lagre av slike våpen i dette området. Jeg bekreftet at jeg var kjent med det russiske svaret, og at jeg ikke hadde noe grunnlag for å betvile riktigheten av det. Jeg pekte imidlertid på at saken fortsatt var en kilde til uro for befolkningen i Nord-Norge. Det ville derfor være nyttig å få informasjon fra russisk side om hva som faktisk var avbildet i VG. En slik presisering ville gi det russiske svaret større troverdighet overfor befolkningen i området. Ivanov lovet å gjøre hva han kunne og komme tilbake til spørsmålet.

I mangel av et svar ble saken igjen tatt opp med den russiske ambassadøren i Oslo i januar i år. Han lovet å bringe saken videre til myndighetene i Moskva. Dersom det ikke foreligger et svar i løpet av kort tid, vil vi på nytt ta saken opp med ambassadøren.

Parallelt med våre kontakter med russerne har Utenriksdepartementet foretatt en vurdering av om det er grunnlag for å forfølge saken i henhold til bestemmelsene om stedlig inspeksjonsadgang under Kjemivåpenkonvensjonen. Bestemmelsene finnes i konvensjonens artikkel IX. Her fremgår det at før en part ber om en slik inspeksjon, skal partene bilateralt gjøre sitt ytterste for å klargjøre og løse ethvert spørsmål som kan skape tvil om etterlevelsen av konvensjonen. Dette skal skje gjennom utveksling av informasjon og konsultasjoner.

En eventuell anmodning om inspeksjon på stedet etter at alle muligheter til å avklare en sak gjennom bilaterale kontakter er uttømt, skal fremmes via Kjemivåpenorganisasjonen (Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons). En slik anmodning må være godt begrunnet for å bli tatt til følge. Hittil har det aldri vært anmodet om eller foretatt stedlige inspeksjoner i henhold til konvensjonens bestemmelser. Etter de opplysningene vi sitter inne med, har vi så langt ikke godt nok grunnlag for å forfølge saken under Kjemivåpenkonvensjonen.

Jeg vil i denne sammenheng vise til at ingen av de 165 statene som har undertegnet eller ratifisert konvensjonen, har så langt stilt spørsmål ved riktigheten av de russiske erklæringene.

Spørsmål nr. 162

Innlevert 27. januar 2000 av stortingsrepresentant Grethe G. Fossum

Besvart 4. februar 2000 av finansminister Gudmund Restad

Spørsmål:

«Organisasjoner, foreninger og idrettslag får fra tid til annen gaver fra utlandet i form av utstyr, materiell osv. Men blir avkrevd toll og avgifter. Kan man med dagens regler sikre at ikke disse organisasjonene må takke nei til gavene p.g.a toll og avgifter, og hvis ikke, vil statsråden sørge for å endre reglene?»

Begrunnelse:

Norges Soft&Baseball Forbund har mottatt en donasjon fra sitt Europeiske moderforbund. Denne pakken inneholder utstyr som skal benyttes som opplæringsutstyr til barn i barneskolen.

EBA har gitt dette utstyret som en gave, og forsikret utstyret for ca. 50.000,-. Tollstasjonen i Oslo forlanger nå kr.14.000,- i toll og avgifter. Norges Soft&Baseball Forbund har begrensede midler, og må antakelig sende utstyret tilbake til EBA.

Svar:

Det vises til brev av 28. januar 2000 fra Stortingets president vedlagt spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Grethe G. Fossum om toll- og avgifter som innkreves på gavesendinger til organisasjoner, foreninger og idrettslag. Spørsmålet er stilt til Kulturministeren, men er oversendt fra Kulturdepartementet til meg for besvarelse, siden Finansdepartementet har ansvar for de toll- og avgiftsbestemmelsene som det er reist spørsmål om.

Det følger av tolltariffens innledende bestemmelser § 2 nr 2 bokstav a og merverdiavgiftsloven § 62 at det skal betales toll og merverdiavgift av varer som importeres for å nyttes eller brukes i Norge. Unntak fra dette kan følge av de innledende bestemmelser eller av administrative vedtak som er gitt med hjemmel i Stortingets vedtak. Det er plikten til å betale merverdiavgift som i hovedsak utgjør hovedkravet, da tollsatsen på dette området er svært lav.

Etter Finansdepartementets forskrift av 12. desember 1975 nr 2 om beregning og oppkreving av merverdiavgift ved innførsel, skal det ikke beregnes merverdiavgift av gavesendinger med verdi under kr 500.

Finansdepartementet kan etter tolltariffens innledende bestemmelser § 12 første ledd, jf. kongelig resolusjon av 16. desember 1969 og merverdiavgiftsloven § 70, tilstå fritak for toll og merverdiavgift dersom det foreligger særlige grunner.

Forvaltningen mottar relativt få søknader om dispensasjon for gaver. Slike søknader må vurderes særskilt for hvert enkelt tilfelle. Praksis opp gjennom årene har imidlertid vært relativt streng.

Støtte og tilskudd til ideelle virksomheter bør prinsipielt ikke gis gjennom fritak for toll og avgifter. Slike unntak fra den generelle plikten til å svare toll og avgifter vil innebære en uheldig uthuling av beskatningssystemet. Eventuelle bevilgninger over budsjettets utgiftssider anses som et mer treffsikkert virkemiddel i så måte. Et eventuelt fritak basert på avsenders intensjoner med varen, og hvem som er mottaker, vil være vanskelig å praktisere og vil åpne for omfattende omgåelser. Det vil også representere en svært uheldig forskjellsbehandling i forhold til tilsvarende vare som innføres i beskattet stand til eller fra andre personer.

Jeg anser ikke at det nå er aktuelt å vurdere endringer av nevnte regler som gjelder for innførsel av gavesendinger.

Spørsmål nr. 163

Innlevert 28. januar 2000 av stortingsrepresentant **Bent Hegna**

Besvart 3. februar 2000 av olje- og energiminister **Marit Arnstad**

Spørsmål:

«Er den siste tids praksis vedrørende kraftimport og krafteksport i tråd med Stortingets tidligere vedtak og intensjoner om kraftutveksling?»

Svar:

Dagens krafthandel mellom Norge og Sverige/ Finland bygger på prinsippene fremmet av regjeringen Brundtland i St. meld. nr. 11 Om organiseringen av krafthandelen med Sverige, jf. Innst S. nr. 97 for 1995-96. Den fysiske kraftutvekslingen er i stor grad basert på handel over Nord Pools elspotmarked. Kraftflyten mellom landene bestemmes av produksjons- og forbruksforholdene i de enkelte land, i tillegg av overføringskapasiteten mellom landene og disponeringen av disse.

I St. meld. nr. 11 for 1995-96 sies det at de justeringer man legger opp til på norsk side ved etablering av et felles norsk-svensk kraftmarked kun forventes å få liten innvirkning på det norske kraftprisnivået, og dermed også liten innvirkning på netto kraftutveksling mellom landene. De interne endringene i det svenske kraftmarkedet er trolig av større betydning for det norske kraftmarkedet.

Kraftutvekslingsavtaler basert på kabler mellom Norge og kontinentet reguleres i henhold til de prinsipper regjeringen Brundtland la frem i St. meld. nr. 46 Om langsiktig kraftutveksling med utlandet, jf. Innst. S. nr. 229 for 1992-93. Bruken av eksisterende kabler, dvs. mellom Norge og Danmark, er regulert gjennom kraftutvekslingsavtaler med henholdsvis danske ELSAM og tyske PreussenElektra. Avtalene omfatter forpliktelser om faste leveranser og forpliktelser om å utveksle kraft i henhold til norske kraftpriser og utenlandske kostnader/børspriser.

I St. meld. nr 46 for 1992-93 ble det blant annet lagt vekt på at Norge gjennom økt kraftutveksling med utlandet ville få større muligheter til å importere kraft i perioder med lavt tilsig. Økt kraftutveksling med utlandet ville derfor bidra til å stabilisere prisene i det norske kraftmarkedet.

Hvorvidt det ble nettoimport eller nettoeksport til/fra Norge, ville ifølge meldingen blant annet avhenge av den fremtidige kostnadsutviklingen i varmekraftlandene samt prisutviklingen i Norge. I meldingen påpekte regjeringen Brundtland at det var knyttet stor usikkerhet til den langsiktige energiutviklingen og at kostnadene ved å bygge ut ny vannkraft tilsa at Norge neppe ville bli noen stor nettoeksportør av elektrisk kraft på lang sikt. Det ble også lagt vekt på at kraftutvekslingsavtalene ville være et viktig bidrag for å sikre den innenlandske forsyningssikkerheten. Videre påpekes det i meldingen at langsiktige kraftutvekslingsavtaler med utlandet gjør at det kan legges mindre vekt på balansen for elektrisk energi, samtidig som det legges mer vekt på den fremtidige effektbalansen. Det understrekes videre at en økt kraftutveksling med utlandet understreker behovet for internasjonale miljøavtaler.

Hovedprinsippet som er lagt til grunn for kraftutvekslingen med utlandet er å sikre en effektiv og fleksibel kraftutveksling mellom Norge og nabolandene. Utvekslingen er i hovedsak basert på prisen i det norske kraftmarkedet og marginalkostnad/ børspris i utlandet. Kraften skal på denne bakgrunn eksporteres fra Norge når prisene/kostnadene i utlandet er høyere enn i Norge, og videre importeres til Norge når kraftprisene i Norge er høyere enn i utlandet. Nord Pools børspriser er viktige i den sammenheng.

Norges vassdrags- og energidirektorat kontrollerer at bestemmelsene i konsesjonene for kraftutvekslingen med utlandet blir fulgt opp for å sikre en effektiv kraftutveksling.

Figuren nedenfor viser den faktiske kraftutvekslingen mellom Norge og utlandet i perioden 1990- 1999. I perioden 1990 til 1995 var Norge nettoeksportør av kraft. I perioden 1996 til og med 1998 var vi nettoimportør av kraft. I 1999 hadde Norge en nettoeksport på 1,9 TWh til utlandet. I tillegg til variasjonene i tilsiget, må utviklingen i kraftutvekslingen de siste ti årene ses i lys av økningen i det innenlandske forbruket av kraft, samt at økningen i ny produksjonskapasitet har vært på et lavt nivå. Epoken med store vannkraftprosjekter er over. Kraftutvekslingen må videre ses i lys av markedsforholdene i våre naboland.

Jeg mener at dagens praksis og erfaringer vedrørende kraftimport og krafteksport er i tråd med Stortingets tidligere vedtak og intensjoner om kraftutveksling.

Dokument nr. 15:14

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 164

Innlevert 28. januar 2000 av stortingsrepresentant Per Roar Bredvold

Besvart 7. februar 2000 av forsvarsminister Eldbjørg Løwer

Spørsmål:

«Undertegnede er kjent med at det praktiseres ulike lønn- og arbeidsvilkår ved Hærens verksteder og at dette fremkommer gjennom anvendelse av to ulike lønnsystemer der det ene er basert på statligregulativlønn og det annet på såkalte overenskomstlønn. Dette synes å medføre ulik avlønning og ulike vilkår ved f.eks. etterutdanning for personell som i den praktiske hverdag utfører det samme arbeidet. Undertegnede mener at dette er situasjonen ved 3 av i alt 29 tekniske verksteder.

Mener statsråden dette er en akseptabel situasjon, og hva kan statsråden eventuelt gjøre for å legge forholdene til rette slik at arbeidsbetingelsene kan bli mest mulig lik innenfor verksteder i Forsvaret innenfor samme kategorier?»

Svar:

Det er riktig at mekanikere i Forsvaret lønnes dels som tjenestemenn med lønn etter hovedtariffavtalen i staten, dels som overenskomstlønte med lønn etter verkstedoverenskomsten for Forsvaret. Det er også riktig at overenskomstlønte i Forsvaret er høyere avlønnet enn regulativlønte mekanikere.

Jeg er klar over de problemer dette kan skape, spesielt for den gruppen mekanikere som oppfatter seg som lavere avlønnet enn fagarbeidere de finner det naturlig å sammenligne seg med. Jeg har registrert at saken av den grunn også har vært omtalt i media.

Historisk har overenskomstavlønning etter mønster fra privat sektor lang tradisjon i Forsvaret. Verkstedoverenskomsten for Forsvaret har røtter tilbake til 1922. Mens andre arbeidstakergrupper i Forsvaret og staten generelt er overført til hovedtariffavtalen i staten, har ansatte i Forsvaret som primært er beskjeftiget med verksteddrift forblitt overenskomstlønnede. De om lag 1800 overenskomstlønnede arbeidstakerne ved Forsvarets tekniske verksteder utgjør i dag den største enkeltgruppen overenskomstlønnede i staten.

Det overordnede statlige utgangspunkt med hensyn til valg av tariffsystem fremgår av Lønnskomiteen av 1988, jfr NOU 1990: 32, s 9, men er prinsipielt sett ikke endret i forhold til tidligere lønnskomiteer, jfr for eksempel Lønnskomiteen av 1971 (NOU 1974: 7, s 141). For staten har det vært en målsetting å samle alle arbeidstakergrupper under samme regelverk, dvs hovedtariffavtalen i staten. Det er imidlertid ikke realistisk på kort sikt å endre den tariffmessige tilknytningen for storparten av våre verkstedsansatte.

Et mindre antall mekanikere ved blant annen Haslemoen, Jørstadmoen og Porsanger tekniske verksteder lønnes som tjenestemenn. Med bakgrunn i disse verkstedene er spørsmålet om utlikning av lønnsforskjeller reist. En partssammensatt arbeidsgruppe utredet problemstillingene foran hovedtariffoppgjørene i 1998. Arbeidsgruppen lyktes imidlertid ikke å komme frem til omforente anbefalinger. Verken hovedtariffavtalen eller departementets generelle fullmakter gir adgang til å føre forhandlinger lokalt med sikte på å overføre grupper mellom tariffområdene.

Problemstillingene med ulik avlønning for noenlunde sammenlignbare oppgaver har imidlertid vært gjenstand for forhandlinger mellom partene. Jeg vi

ser bl a til resultatet av forhandlingene pr 1 august 1996 mellom staten og hovedsammenslutningene for mekanikere under teknisk vedlikeholdstjeneste og for drifts- og vedlikeholdspersonale i Forsvaret. Bakgrunnen for forhandlingsresultatet var bl a lønsmessige ulikheter i forhold til arbeidstakere lønnet etter verkstedsoverenskomsten. De lønsmessige forskjellene mellom de to tariffområdene ble imidlertid ikke fullt ut utliknet ved disse forhandlingene.

Jeg erkjenner imidlertid problemene knyttet til å ha to sideordnede tariffområder i samme virksomhet slik forholdet er med hovedtariffavtalen og verkstedsoverenskomsten for Forsvaret. Løsningen for de regulativlønnte stillingsgruppene må etter mitt skjønn imidlertid finnes innen rammen av hovedtariffavtalen ved de ordinære forhandlinger mellom partene på sentralt og lokalt nivå.

Spørsmål nr. 165

Innlevert 28. januar 2000 av stortingsrepresentant Børge Brende

Besvart 7. februar 2000 av finansminister Gudmund Restad

Spørsmål:

«For Skiforeningen er regnskapsåret 1.9.-31.8 det naturlige da foreningens aktivitet for hver enkelt sesong påbegynnes om høsten og avsluttes etter sommeren det påfølgende år. Kredittilsynet har avslått søknaden om å benytte avvikende regnskapsår da man mener Skiforeningens aktivitet ikke er sterkt nok sesongbetont! Da man fikk en unntaks-bestemmelse som åpnet for avvikende regnskapsår var det tilfeller som dette man hadde i tankene. Er finansministeren enig og vil han innvilge unntak?»

Begrunnelse:

Skiforeningen har gjennom en årrekke fulgt regnskapsåret 1. september - 31. august. Foreningen oppgir at bakgrunnen for anvendelse av slikt avvikende regnskapsår har vært og er fortsatt at Skiforeningens aktivitet for hver enkelt sesong påbegynnes om høsten og avsluttes etter sommeren det påfølgende år. Resultatet av en sesongs virksomhet vil være det representative resultat for driften i et enkelt regnskapsår. Et regnskapsår som påbegynnes i januar og avsluttes i desember det samme år, vil nødvendigvis måtte inkludere delresultater fra to sesongers drift. Dette gir en lite hensiktsmessig og unaturlig størrelse for måling av resultater og sammenligning av resultatene for hver enkelt driftssesong.

På bakgrunn av ikrafttredelse av lov om årsregnskap m.v (regnskapsloven) av 17. juli 1998 nr. 56 har Skiforeningen vært nødt til å fremme søknad om eksplisitt tillatelse til anvendelse av annet regnskapsår enn det som fastsettes i henhold til regnskapslovens § 1-7. Kredittilsynet har i brev til Skiforeningen av 15.12 avslått søknaden.

Svar:

Det følger av lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) § 1-7 første ledd at regnskapsåret er kalenderåret og at departementet i særlige tilfeller ved forskrift eller enkeltvedtak kan gjøre unntak fra denne bestemmelsen. Kompetansen til å gjøre unntak ved enkeltvedtak er ved Finansdepartementets vedtak 24. august 1999 delegert til Kredittilsynet.

I Innst. O. nr. 61 (1997-98) side 47 er det blant annet sagt følgende om bakgrunnen for unntaksadgangen:

«Komiteen viser til at regnskapslovutvalget foreslo å videreføre en adgang til å ha annet regnskapsår enn kalenderåret, begrunnet med å vise til informasjonsverdien. I sesongbetonte virksomheter vil et annet avslutningstidspunkt enn 31. desember gi mer informative årsregnskap.»

Kredittilsynet har i vedtak 15. desember 1999 avslått en søknad fra Skiforeningen om tillatelse til å anvende avvikende regnskapsår. Dette vedtaket er påklaget. Klagen er for tiden til forberedende behandling i

Kredittilsynet. Dersom Kredittilsynet ikke finner å ville oppheve eller endre sitt vedtak i samsvar med klagen, blir saken oversendt departementet som klageinstans. Jeg kan av naturlige årsaker ikke gå nærmere inn på realitetene i saken, før klagen fra Skiforeningen er blitt behandlet her i departementet.

Spørsmål nr. 166

Innlevert 28. januar 2000 av stortingsrepresentant Børge Brende

Besvart 7. februar 2000 av miljøvernminister Guro Fjellanger

Spørsmål:

«Miljøvernministeren har valgt å tilsidesette et enstemmig kommunestyret i Skaun kommune når det gjelder trasévalg for fremtidig E-39. Samtidig er det en økende skepsis i kommunen til grunnforholdene knyttet til aktuelle trasé. I tillegg kommer den manglende utredning av den trasé kommunestyret har anbefalt jfr. første avsnitt nedenfor i begrunnelsen. Synes statsråden det harmonerer med Voksenåsenerklæringen, som vektlegger økt fokus på lokaldemokratiet, å tilsidesette en samlet kommune?»

Begrunnelse:

Vedr. Miljøverndept.'s valg av trasé for E-39 gjennom Buvika i Skaun.

Vegtraseen gjennom Buvika, som Skaun kommunestyre enstemmig gikk inn for, var opprinnelig ikke med blant de alternative løsninger for ny E-39. Det måtte et visst press til fra kommunestyret før Vegvesenet fikk denne løsningen tegnet ut og tatt med på lik linje med de andre forslag. Men dette alternativet er aldri blitt skikkelig utredet når det gjelder teknisk løsning for å få best mulig vanngjennomstrømming. Det er heller ikke laget kostnadsoverslag over forskjellige tekniske løsninger for dette alternativet. Med henvisning til MD's brev av 26.01. til kommunestyret, 3. avsnitt side 6, må det kunne være på sin plass å påpeke at dette alternativet burde vært utredet.

Skaun kommune har i denne saken vært «prøvekanin» for en ny planprosess som nettopp har som intensjon at lokale politikere skal få større innflytelse. Kommunestyret har lagt ned et stort arbeid i vegsaken og har fått rosende omtale for dette fra alle hold. Men det som skjer er at et enstemmig kommunestyre blir overkjørt av MD, kommunens vedtak blir ikke engang skikkelig utredet.

Svar:

Det er lagt til kommunene å gjøre endelig planvedtak så lenge det skjer innenfor rammer og retningslinjer som er fastsatt på nasjonalt og regionalt nivå. Kommunene har her et ansvar for å ivareta statlige og regionale interesser. Når fylkeskommunen eller statlige fagmyndigheter fremmer innsigelse, innebærer dette at kommunens adgang til å egengodkjenne planen faller bort. I Skaun oppsto den spesielle situasjon at det var fremmet innsigelser mot alle de utredede traséalternativene for vegen gjennom Buvika. Siden en lokalt ikke kom til enighet, og mekling heller ikke ga noen løsning på konflikten, følger det av regelverket at saken oversendes Miljøverndepartementet for avgjørelse.

Det er gjennomført konsekvensutredning etter plan- og bygningsloven for seks alternative traséer gjennom Skaun. Utredningen er godkjent av Vegdirektoratet som ansvarlig myndighet. Det er gjennomført en tilleggsutredning for utforminger av trasé C- G, som kommunestyret har ønsket. Konsekvensene av denne traséen er utredet på lik linje med de andre aktuelle traséene i Buvika. Forut for konsekvensutredningen ble det av Norsk Institutt for Naturforskning og Zoologisk avdeling ved Universitetet i Trondheim utført to omfattende og uavhengige studier av Buvikfjæras betydning som fuglehabitat. Dette arbeidet har i stor grad dannet grunnlaget for det arbeidet som er gjort med hensyn til å vurdere hvilke konsekvenser denne traséen ville kunne få for fuglelivet i området. Tilleggsutredningene så særskilt på utforminger med henblikk på å oppnå en vanngjennomstrømming som er mest mulig gunstig for fjærområdet. SINTEF konkluderer med at

de åpninger i fyllingen som er antydnet i konsekvensutredningen vil være tilstrekkelig for å oppnå god vannkvalitet. For naturmiljøet er konklusjonen at uansett utforming av trasé C-G vil konsekvensene være svært negative for fuglelivet i Buvika og for våtmarkssystemet i Gaulosen.

Fylkesmannen har i oversendelsen gitt sine vurderinger og avveininger i saken. I tillegg har departementet innhentet uttalelser fra Landbruks-departementet, Samferdselsdepartementet (SD), Direktoratet for naturforvaltning og Riksantikvaren. Saken har også vært drøftet med departementene.

Når det gjelder den økende skepsis til grunnforholdene, viser samferdselsmyndighetene til at det er utført omfattende grunnundersøkelser for trasé E-H. I tillegg til vegvesenets analyse og vurdering av prøvene, har Vegdirektoratet (VD) og det geotekniske firmaet SCC Kummeneje foretatt de samme vurderingene som en uavhengig kvalitetskontroll. Konklusjonene fra alle fagmiljøene er at prosjektet er gjennomførbart og innenfor det sikkerhetsnivå som retnings-linjer for vegbygging setter. I tillegg vil det bli lagt stor vekt på å bygge inn sikkerhet gjennom den videre planleggingen av E39. Blant annet vil enda flere og mer detaljerte undersøkelser bli gjennomført både i regulerings- og byggeplanfasen slik at det nødvendige sikkerhetsnivået er tilstede før bygging, og ikke minst i selve byggefasen. Miljøverndepartementet har lagt vekt på samferdselsmyndighetenes vurdering av at sikkerheten kan ivaretas.

Ut fra konklusjonene i rapportene om konsekven

ser av alternativ C-G, har ikke Statens Vegvesen funnet det formålstjenlig å kostnadsberegne åpenbart dyrere alternativer som ikke gir forbedringer i forhold til vannkvalitet og konsekvenser for naturmiljøet i fjæra.

Som en del av departementets vurdering av saken, ble likevel muligheten av å sende saken tilbake for en ny runde med utredning av en lengre bruløsning ute i fjæra drøftet med SD og VD. Dette ville ha medført en ny plan- og utredningsprosess som de ulike myndighetene måtte ta stilling til. Konklusjonen ble at jeg ikke anbefalte dette. Selv om et brualternativ vil kunne bedre gjennomstrømnings-forholdene sammenlignet med fylling, vil det fortsatt innebære inngrep i et svært verdifullt område der konsekvensene kan vise seg å være uakseptable. Det vil også innebære en betydelig kostnadsøkning, av SD anslått til ca.10 ganger dyrere enn veg på fylling for den strekningen en eventuell bru ville omfatte.

Regjeringen legger vekt på at et levende og desentralisert demokrati med bred deltakelse er grunnleggende for å møte de store utfordringene i samfunnet, slik det også framgår av Voksenåsen erklæringen. Det kommunale selvstyret er et grunnprinsipp. Det framgår imidlertid også av erklæringen at det på viktige områder er nødvendig med nasjonale standardkrav, blant annet når det gjelder miljø.

Det kommunale selvstyret og kommunens ansvar for planlegging og ressursforvaltning er også et grunnprinsipp i plan- og bygningsloven. En skal være varsom med å overprøve kommunens skjønn. I praksis er det også slik at kommunen i nesten alle plansaker fatter endelig vedtak (egengodkjenning). Miljøverndepartementet behandler ca. 30 saker årlig der en ikke har lyktes i å komme fram til enighet mellom kommunen, fylkeskommunen og statlige myndigheter. Dette er en svært liten andel av det samlede antall planer som vedtas hvert år. Når konflikter mellom viktige samfunnsinteresser ikke finner sin løsning lokalt, er det Miljøvernministerens ansvar å gjøre de nødvendige avveininger i slike saker.

Spørsmål nr. 167

Innlevert 31. januar 2000 av stortingsrepresentant Jan Johnsen

Besvart 7. februar 2000 av finansminister Gudmund Restad

Spørsmål:

«Som statsråden sikkert kjenner til så sliter Øglænd DBS i et tøft marked. Da vi står utenfor EU, blir DBS sykkelen pålagt samme tollbarriere til EU som sykler fra Østen, 15 pst. Dette fordi norske sykler har så stor andel komponenter fra Østen. I tillegg er det norske markedet mindre vernet av toll mot sykler fra Østen enn EUs marked, 3 pst.

Ser statsråden en mulighet til å samordne tollene på dette området med EU, eller at dette tas opp ved rullering av EØS-avtalen?»

Svar:

I spørsmålet er det vist til at Øglænd DBS AS blir pålagt en toll på 15 pst. ved eksport av sykler til EU. Ved import av sykler fra Østen til Norge påløper det en toll på 3 pst.

Eksport av sykler til EU

1. januar 1997 trådte det i kraft et system med felles opprinnelsesregler i de europeiske frihandelsavtalene, såkalt europeisk kumulasjon, som i dag omfatter 30 europeiske land. Ordningen innebærer blant annet at enhver innsatsvare (råvare eller komponent) fra kumulasjonsområdet kan anvendes i produksjon av ferdigvarer, uten at produsenten risikerer at ferdigvarene mister sin status som frihandelsvare ved videre eksport innenfor området. Dette betyr f. eks. at norske sykkelprodusenter kan bruke innsatsvarer med opprinnelse i eksempelvis øst-europeiske land som inngår i kumulasjonsområdet og deretter eksportere den ferdige sykkelen tollfritt til EU i henhold til EØS-avtalen eller til andre land vi har slik frihandelsavtale med.

Dette forutsetter at innsatsvaren har opprinnelse innenfor det europeiske kumulasjonsområdet. Er ikke dette tilfelle, f. eks. dersom innsatsvarene kommer fra Asia slik som i Øglænd DBS AS' tilfelle, må bearbeidingskravene i opprinnelsesreglene være oppfylt for at ferdigvaren skal få status som frihandelsvare. For sykler er det et krav om at 40 pst. eller mer av eksportverdien må bestå av komponenter fra et land innenfor det europeiske kumulasjonsområdet for å oppnå preferansetollbehandling.

Dagens opprinnelsesregler er et resultat av forhandlinger mellom landene som deltar i europeisk kumulasjon. Skal man endre kravene til bearbeidning, må dette skje ved enstemmighet landene imellom. Sannsynligheten for at Norge skal få gjennomslag for en liberalisering på dette området må i dag anses liten. Det vises bl.a. til at EU i dag har antidumpingtoll

på sykler og sykkeldeler overfor enkelte tredjeland. Endres reglene slik at en større andel av ferdigvarens verdi kan ha sin opprinnelse utenfor kumulasjonsområdet, vil dette i større utstrekning åpne for tollfri import av tredjelandsmaterialer.

Import av sykler til Norge fra Østen

Sykler som innføres på ordinære betingelser (MFN-vilkår, Most Favoured Nation) fra andre WTO-land som Norge ikke har preferanseavtale med, har en tollsats på 3 pst. Denne tollsatsen er bundet i WTO som maksimal tollsats på sykler importert til Norge.

I henhold til WTO-avtalen vil det under bestemte forutsetninger kunne iverksettes særlige handelstiltak, deriblant antidumpingtoll eller utjevningstoll. Ileggelse av antidumpingtoll forutsetter blant annet at det foreligger et tilfelle av dumping i det norske markedet, det vil si at produsenten selger varen vesentlig billigere her enn i eksportlandet. Videre kreves det at innførselen medfører skade for nasjonale produsenter eller hindrer etablering av slik produksjon. En vurdering om det fra norsk side bør ilegges antidumpingtoll, vil blant annet ta utgangspunkt i WTO-avtalens regler om antidumpingtiltak og de tilsvarende regler i tolltariffens innledende bestemmelser. Også andre forhold, som f. eks. handelspolitiske hensyn, vil være sentrale i en slik vurdering.

I henhold til reglene må det foreligge en formell dumpingklage fra nasjonal industri for at offentlige undersøkelser skal iverksettes. Klagen må ledsages av nødvendig bevismateriale. Det vil i utgangspunktet påhvile klageren å sannsynliggjøre at det foreligger dumping, og at denne volder eller truer med å volde skade for innenlands næringsvirksomhet. Siste gang Norge benyttet seg av antidumpingtoll var i 1984, hvor det ble ilagt antidumpingtoll på sementimport fra det tidligere DDR.

Når det gjelder utjevningstoll, er dette en type tiltak som forutsetter at vareeksporten er subsidiert av eksportlandet. Ileggelse av utjevningstoll forutsetter på samme måte som antidumpingtoll at myndighetene går fram etter til dels svært detaljerte regler om blant annet dokumentasjon, varsling og notifikasjon.

Jeg kan for øvrig tilføye at det, etter initiativ fra ledelsen i DBS, ble avholdt møte med DBS sommeren 99. I møtet ble det gitt orientering om det foreliggende regelverket.

Spørsmål nr. 168

Innlevert 31. januar 2000 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 8. februar 2000 av samferdselsminister Dag Jostein Fjærvoll

Spørsmål:

«Ved behandlingen av budsjettet for år 2000 uttalte fleirtallet i Stortinget at rassikring knytt til Trollstigen skal finansierast utanfor vegrammene til Møre og Romsdal.

Kva tid og på kva måte vil statsråden følgje opp dette?»

Grunngjeving:

Møre og Romsdal har ei rekkje vegar som er utsette for ras heile året. På to av dei prioriterte strekningane, i Stordal kommune og i Volda kommune, er første byggesteg ferdig, og planane er klare for å fullføre prosjekta som kan gi sikker veg. Vegløyvingane for inneverande år er imidlertid så små at det vert vanskeleg å kome i gang med arbeidet.

Med det som er sagt frå Stortinget og vist til i spørsmålet ovanfor, har desse lokalsamfunna fått eit håp om at ein kan kome i gang med arbeidet. Behovet vert understreka av stadige ras på dei to strekningane, seinast sist helg då eit stort steinras var nær ved å treffe bilar på strekninga Greifsneseet - Løvikneseet i Volda kommune.

Svar:

Jeg vil vise til at samferdselskomiteen har i Budsjett-innst. S. nr. 13 (1999-2000) pekt på at den finner det urimelig at rassikring knyttet til Trollstigen som har nasjonal interesse som turistveg, skal finansieres innenfor fylkets rassikringsmidler.

Jeg har fulgt dette opp overfor Vegdirektoratet i samband med tildelingsbrevet til statsbudsjettet for 2000. Det er her stilt som vilkår at midler til Trollstigen i 2000 ikke skal tas fra rassikringsmidlene på post 31 Tilskudd til rassikring, jf. kapittel 1320 Statens vegvesen.

Jeg kan i tillegg opplyse at pga. gunstige værforhold er anleggsarbeidene for prosjektet kommet vesentlig lenger enn opprinnelig forutsatt. Det er derfor ventet at arbeidene hovedsakelig kan fullføres i år i stedet for 2001 som tidligere forutsatt.

Spørsmål nr. 169

Innlevert 31. januar 2000 av stortingsrepresentant Vidar Bjørnstad

Besvart 7. februar 2000 av finansminister Gudmund Restad

Spørsmål:

«Hvordan er Forskrift om folkeregistrering å forstå når det gjelder melding om flytting for mindreårige ved foreldres samlivsbrudd?»

Begrunnelse:

Når en av foreldrene flytter fra samboer/ektefelle og skal ha med seg felles barn, må vedkommende melde flytting for seg og barnet. I forskrift om folkeregistrering § 9, 2. ledd står det: «For personer under 18 år er det den eller de som har foreldreansvar og som barnet bor fast sammen med som skal underskrive». Dette blir visnok tolket som at begge foreldrene må skrive under hvis barnet skal flytte med en av dem.

Nekter den ene å undertegne flyttemeldingen, godtas ikke denne av Folkeregisteret. På denne måten kan den av foreldrene som blir boende i tidligere felles bolig hindre at den andre får registrert flytting med felles barn. Om barnet ikke er registrert bosatt i tilflyttingskommunen, vil det kunne få problemer med eks. plass i barnehage og skole.

Svar:

Forskrift av 4. mars 1994 nr. 161 om folkeregistrering fastsetter i § 9, annet ledd at for personer under 18 år er det den eller de som har foreldreansvar og som barnet bor fast sammen med, som skal underskrive flyttemelding. Dette betyr at når barnet bor sammen med begge foreldrene og begge har foreldreansvaret, må begge underskrive flyttemelding for barnet. I rundskriv nr 9 - 1997, har Sentralkontoret for folkeregistrering utdypet hvordan folkeregistrene skal praktisere denne bestemmelsen. Jeg siterer fra rundskrivet:

«Folkeregisterforskriftens § 9 siste ledd siste punktum bestemmer at det er den som har den daglige omsorgen for barnet som må underskrive flyttemelding for barn under 18 år. Barneloven bruker begrepet «bo fast sammen med» i stedet for «daglig omsorg». Begrepet «bo fast sammen med» er i henhold til forarbeidene til loven definert som det folkeregistrerte bosted. Som følge av dette er folkeregisterforskriften endret slik at det nå heter «For personer under 18 år er det den eller de som har foreldreansvaret og som barnet bor fast sammen med som skal underskrive». Begge vilkår må altså være oppfylt.

-Dersom begge foreldre bor sammen med barn på flyttetidspunktet og har felles foreldreansvar, må således begge underskrive flyttemeldingen. Hvis den ene nekter å underskrive, må meldingen avvises uten at det fattes vedtak. Imidlertid kan det forekomme at bare den som flytter ut av tidligere felles hjem med barn underskriver flyttemeldingen fordi vedkommende nå krever å få foreldreansvaret alene. Slikt krav kan fremmes for fylkesmannen hvis begge foreldrene samtykker i administrativ behandling. Er barnet over 15 år, kan spørsmålet avgjøres av fylkesmannen selv om bare en av foreldrene ber om det. Ellers må saken avgjøres av domstolen (jf barnel. § 34, 3. ledd). Folkeregisteret kan i slike tilfelle vente med å behandle flyttemeldingen til avgjørelse fra disse myndigheter foreligger, og underrette vedkommende om dette uten å fatte vedtak. Dersom slik avgjørelse ikke foreligger innen 6-månedersfristen i folkeregisterforskriften § 2 nr 1, må imidlertid vedtak om bostedsregistrering fattes på vanlig måte.»

Bakgrunnen for bestemmelsen i folkeregisterforskriften er således barnelovens utgangspunkt om at en forelder ikke ensidig kan bestemme hvor barnet skal bo. At det kreves enighet mellom foreldrene i en så viktig sak, anses å være til barnets beste. Dersom ikke foreldrene enes, kan saken bringes inn for fylkesmannen eller domstolen. Foreligger det ikke slik avgjørelse innen 6 måneder, kan folkeregisteret fatte vedtak om at barnet skal regnes som bosatt på oppholdsstedet, jf § 2 nr 1, 2. ledd i folkeregisterforskriften.

Spørsmål nr. 170

Innlevert 31. januar 2000 av stortingsrepresentant Sylvia Brustad

Besvart 4. februar 2000 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«Av Kommunal Rapport (KR) av 28.1.00 framgår det at ordfører Anne Strifeldt Ballo i Vadsø risikerer å miste sin ordinære jobb hvis hun fortsetter som ordfører. Ballo har ennå ikke fått fornyet permisjon fra stillingen sin ved Vadsø apotek. Ifølge kommunelovens § 40 har folkevalgte politikere rett til permisjon i fire år. Det står videre i KR at Kommunaldepartementet tolker loven slik at det er usikkert om denne regelen også gjelder for en ny periode. Hvordan tolker statsråden denne paragrafen?»

Svar:

Kommunal- og regionaldepartementet har ved brev den 15.12.1999 besvart en henvendelse fra Ann-Marie Jernsletten ved Vadsø apotek. Hennes spørsmål var om en av arbeidstakerne ved Vadsø apotek hadde krav på permisjon i fire nye år etter de nye reglene i kommuneloven § 40. Arbeidstakeren var i forrige valgperiode innvilget permisjon i fire år etter avtale med arbeidsgiveren. I vårt svarbrev (se vedlegg) uttalte departementet at vi tolker bestemmelsen slik at alle kommunalt og fylkeskommunalt folkevalgte har rett til permisjon i fire år. Dette gjelder uavhengig om den folkevalgte i forrige periode ble innvilget permisjon etter avtale med arbeidsgiver.

Jeg kan ikke se at vårt svarbrev gir grunnlag for å si at departementet er usikre på hvordan loven er å fortolke i denne konkrete saken. Ut fra mine vurderinger er konklusjonen vi kom fram til i brevet korrekt, det vil si at vedkommende ordfører har krav på permisjon for denne valgperioden.

Spørsmål nr. 171

Innlevert 1. februar 2000 av stortingsrepresentant Synnøve Konglevoll

Besvart 7. februar 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«På grunn av bestemmelser i forskrift om folkeregistrering må samboende studenter som gifter seg, melde flytting til den kommunen de studerer i. Dermed mister de for eksempel adgangen til å motta reisestipend.

Hva vil regjeringen gjøre for å rette opp denne forskjellsbehandlingen mellom samboende og gifte studenter?»

Begrunnelse:

Spørsmålet om hvor studenter skal bostedsregistreres har tidligere vært diskutert. Blant annet er det et ønske blant noen studenter å ha muligheten til å melde flytting til den kommunen de studerer, selv om de ikke er gift eller har barn. Dette kan være dersom de er politisk engasjert. Samtidig er det mange som ønsker å være registrert i hjemkommunen sin, på grunn av politisk engasjement, at de føler tilhørighet der eller andre grunner. Det er mange gode grunner til at studenter som oppholder seg ved et studiested utenfor sin hjemkommune selv bør kunne velge hvor de skal bostedsregistreres.

Svar:

Jeg ser også at det kan framstå som urettferdig om studenter som er gifte ikke får støtte til å reise til sitt felles hjemsted på grunn av reglene for folkeregistrering. Lånkassen er imidlertid avhengig av å ha en behandlingsmåte for tildeling av reisestipend som gjør at behandlingen skjer automatisk ved at datasystemet sammenholder opplysninger om studiested med Folkeregisterets opplysninger om hjemsted.

Aamodtutvalget som avga sin innstilling før jul, har drøftet spørsmålet om tilskudd til reiser. Forslag fra et flertall i utvalget går ut på å endre dagens ordning med en kombinasjon mellom rabatter og kontantstipend til en ordning med bedre rabatter ved reiser i Norge uavhengig av reisemål. Utredningen blir nå sendt ut på høring med tre måneders frist. Om resultatet etter behandlingen blir en endring av reglene for reisestøtte og fra hvilket tidspunkt er for tidlig å si, men en slik ordning vil skape like forhold for alle studenter som kan få støtte fra Lånkassen. Stortinget vil få anledning til å se på dette spørsmålet.

Det blir i begrunnelsen for spørsmålet vist til at reglene for bostedsregistrering for studenter i dag

legger hindringer i veien for studentenes politiske engasjement. Jeg viser i den sammenheng til at Vertskommuneutvalget vil legge fram sin rapport i nær framtid. Det ligger ikke i utvalgets mandat å se på alle sider ved en forskriftsendring for bostedsregistrering, men studenters mulighet til politisk engasjement vil bli drøftet av utvalget.

Spørsmål nr. 172

Innlevert 1. februar 2000 av stortingsrepresentant Arvid Falch

Besvart 10. februar 2000 av miljøvernminister Guro Fjellanger

Spørsmål:

«Jeg viser til mitt dokument 8:20 (1998-99) om gentesting av ulv for å konstantere om det er ulvehybrider. Gentesting av en ulvefamilie har nå vist at ungene med stor sannsynlighet er hybrider og de skal avlives, jfr. testresultatene som ble offentliggjort 28.01. Man kan ha grunn til å tro at når valpene er hybrider, så kan også foreldrene være det og også at det i flere familier finnes hybrider. Ser statsråden dette som et problem og vil det bli tatt initiativ for å få gentestet alle familiegrupper?»

Svar:

Etter at spørsmålet om krysninger mellom ulv og hund, såkalte ulv-hund-hybrider, ble reist første gang, tok departementet straks initiativ for å videreutvikle genetiske metoder som kan benyttes for å fastslå om slike blandingsdyr faktisk forekommer. Stortinget behandlet Dok. nr. 8:20 (1998-99) - om å foreta gentesting av ulv i Norge i 1999. I den forbindelse gjorde departementet i brev av 12.1.99 rede for de tiltak som er igangsatt for å gjennomføre og utvikle genetiske metoder og analyser for ulv, og vurderte disse som tilstrekkelige for å imøtekomme de kunnskapsbehov viltmyndighetene har på dette området. Saken ble også tatt opp i Stortingets spørretime 24.11.99, der jeg opplyste bl.a. at prøver av ulv fra tidligere tider og fra dagens bestand rutinemessig sendes til et genetikklaboratorium i Sverige.

Jeg mener fortsatt at det arbeidet som er i gang på dette feltet, vil gi den kunnskap fagmyndighetene trenger i forvaltningen av ulvebestanden. I mitt svar på en interpellasjon den 28. januar har jeg orientert om

undersøkelser som er gjennomført i forbindelse med mistankene om ulv-hund-krysninger i en ulveflokk i Østfold. Valpene i denne flokken er med stor sannsynlighet resultat av krysning mellom en hann- hund og en hunn-ulv. Saken er fulgt opp ved at Direktoratet for naturforvaltning nylig har gitt fellingstillatelse på de fire blandingsvalpene.

Det er fastslått at både moren til de fire valpene og den voksne hann-ulven som nå oppholder seg sammen med ulvetispa, er renrasert ulv. Ingen andre individer av den sør-skandinaviske ulvestammen som til nå er analysert, viser en genetisk struktur som tilsier at de er ulv-hund-hybrider. Det er derfor ingen grunn til å anta at hybridisering mellom ulv og hund har vært eller er et problem i de andre familiegruppene.

Spørsmål nr. 173

Innlevert 2. februar 2000 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 8. februar 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«Stortingsmeldinga om studier i utlandet (jfr Innst. S. nr. 173 (1996-97)) vart handsama av Stortinget i april 1997. Stortinget bad Regjeringa legge fram forslag om å opprette eit stimuleringsfond for utdanningsinstitusjonar til å utvikle utvekslingsavtalar med institusjonar utanfor Vest-Europa. Eit viktig formål var å legge til rette for studentutveksling.

Når vil Regjeringa følgje opp Stortinget sitt vedtak?»

Svar:

Gjennom 1990-talet har det vore ein auke i Noregs deltaking i internasjonale utdannings- og forskingssamarbeid, spesielt i EUs utdannings- og rammeprogram. Det har vore omfattande utveksling og samarbeid mellom norske og utanlandske institusjonar også utanom dei etablerte programma, både når det gjeld forskarar, doktorgradsstipendiatar, undervisningspersonale og studentar.

I tillegg til dei etablerte utdanningsprogramma Sokrates, Leonardo og Norplus har norske utdanningsinstitusjonar utveksling gjennom mindre program som NUFU (Det norske universitetsråds utval for utviklingsrelatert forskning og utdanning), Samarbeidsprogrammet med Sentral- og Aust-Europa, NORAD og Nordisk Ministerråds nettverksprogram for Baltikum og Nordvest-Russland. Vidare har opninga av EUs utdanningsprogram og EUs femte rammeprogram for forskning til alle de 11 søkjarlanda til EU ført til strukturar for samarbeid også med dei fleste landa i Sentral- og Aust-Europa.

Talet på studentar i utlandet som får lån frå Statens lånekasse for utdanning, har auka jamt dei siste 5 åra. Det er også eit aukande tal på utanlandske studentar ved norske universitet og høgskoler .

Eg vil vise til at det i brev om løyvingar både for 1999 og 2000 til universiteta og høgskolane er det lagt inn ein føresetnad om at institusjonane skal leggje tilhøva til rette slik at ein aukande del av studentane og dei tilsette kan ta del i internasjonalt samarbeid gjennom utveksling og/eller fagleg utviklingsarbeid.

Utvalet for høgare utdanning, Mjøs-utvalet, legg fram utgreiinga si 1. april 2000. Utvalet skal, i samsvar med mandatet, mellom anna vurdere behov for endringar i universitets- og høgskolesektoren som følgje av auka internasjonalisering, u-landssamarbeid og utviklinga av ein internasjonal kompetansemarknad. Eit særskilt stimuleringsfond vil eg sjå i samband med utgreiing frå Mjøs-utvalet og høyringsfråsegnene til denne.

Spørsmål nr. 174

Innlevert 2. februar 2000 av stortingsrepresentant Gunnar Breimo

Besvart 10. februar 2000 av kulturminister Åslaug Marie Haga

Spørsmål:

«Hvilke kostnader og hvilke problemer vil en stå ovenfor dersom NRK skulle utbygges slik at det ble mulig å ta inn NRK2 over hele landet og hvordan vurderer statsråden muligheten for at den urettferdigheten mange føler kan fjernes?»

Begrunnelse:

Som statsråden er kjent med har overføringen av programmer fra NRK1 til NRK2 skapt tildels sterke reaksjoner. Fra flere hold er kravet om redusert lisens for de som ikke får inn NRK2 reist. Det hevdes bl.a. at det ikke kan være riktig at man må betale for en vare man ikke får. Det er ikke vanskelig å forstå at mange føler dagens ordning svært urettferdig. Flere politikere, også i Stortinget, har engasjert seg i saken.

Det synes klart at dette er i ferd med å bli et politisk spørsmål spesielt for distrikts-Norge. For at den politiske diskusjonen skal bli så reell og saklig som mulig er det nødvendig at departementet klarlegger en del faktiske forhold. Jeg tillater meg derfor å be om departementets redegjørelse for hvilke problemer av teknisk karakter vi vil stå overfor dersom tilbudet om NRK2 skulle utvides slik at kanalen kan tas inn over hele landet, og hvilke kostnader det vil være snakk om.

Svar:

Som nevnt i mine svar i spørretimen til representanten Bastesen 19. januar og representanten Svendsen 2. februar i år, har utbyggingen av NRKTO skjedd i samsvar med Stortingets forutsetninger.

Stortinget har forutsatt at NRKTO primært skal være en satellittkanal med en viss tilleggsdekning via bakkesendere. Dekningsgraden skal være minst 80 pst. NRKTOs dekningsgrad per i dag er ca. 85 pst., inkludert dekning via kabel og parabol. Da Stortinget behandlet saken om opprettelsen av NRKTO, ble det dessuten lagt til grunn at en full utbygging av bakkesendere ikke var forsvarlig av bl.a. økonomiske grunner.

Norkring AS - som eier sendernet for kringkasting i Norge - opplyser at dersom man skal øke dekningsgraden av NRKTO til 90 pst., vil det måtte bygges ut mer enn 100 nye sendere. Investeringene vil være ca. 45 mill. kroner. I tillegg kommer økte driftsutgifter. Kostnadene ved en økning av dekningsgraden ut over 90 pst. vil være betydelige.

Ut fra dette kan det konstateres at en økning i NRKTOs dekningsgrad vil innebære betydelige merkostnader. Jeg legger imidlertid vel så stor vekt på de tekniske konsekvenser av en eventuell utbygging. De tekniske konsekvenser vil i første rekke være knyttet til muligheten til å bygge ut et bakkenett for digitalt fjernsyn. En utbygging av analoge bakkesendere vil

le redusere mulighetene for utbygging av et eventuelt digitalt bakkenett. Denne forutsetningen lå også til grunn for Stortingets vedtak om å opprette NRKTO.

Jeg vil også vise til at departementet i samarbeid med telemyndighetene på ny kartlegger hvilke ledige frekvenser som finnes til fjernsyn. Denne kartleggingen skjer på bakgrunn av Stortingets behandling av St. meld. nr. 46 (1998-99), Digitalt fjernsyn, der departementet ble bedt om å vurdere om det er mulig å frigjøre frekvenser slik at kapasiteten til digitalt bakkesendt fjernsyn kan økes. Stortinget ønsket å få utredet hvorvidt man ved en slik frigjøring av frekvenser kan tilby minst tre multipleksere ved en eventuell utbygging av et digitalt bakkesendt fjernsyn, dvs. én multipleksere mer enn det departementet foreslo. Det er for tidlig å si noe om utfallet av den kartlegging som nå foretas. Av denne grunn er det også for tidlig å si noe helt presist om hvilke konsekvenser det vil ha for muligheten for en digital utbygging, dersom ytterligere frekvensressurser skulle bli tildelt analog kringkasting. Det synes imidlertid klart, ut fra de data vi til nå har bygget på, at det ikke er mulig å øke distribusjonen av NRKTO i bakkenettet uten at dette på en uakseptabel måte begrenser vårt fremtidige handlingsrom.

Avslutningsvis vil jeg uttrykke forståelse for at enkelte kan oppfatte det som urimelig at NRKTO ikke har full geografisk dekning. Jeg vil imidlertid presisere at kringkastingslisensen ikke kan ses på som betaling for en vare, men som en avgift på innhav av en fjernsynsmottaker. Denne avgiften må betales uansett hvilke

kanaler man mottar. Etableringen og driften av NRKTO har for øvrig skjedd uten økning i kringkastingavgiften, i tråd med Stortingets forutsetning.

Spørsmål nr. 175

Innlevert 2. februar 2000 av stortingsrepresentant Eirin Faldet

Besvart 11. februar 2000 av forsvarsminister Eldbjørg Løwer

Spørsmål:

«Forsvaret er i ferd med å omorganisere sitt system for avlønning. Forsvarsdepartementet har tidligere bedt forsvaret om andre utredninger enn Oslo-Alternativet. Det er ikke påvist klare innsparinger i antall årsverk ved å samlokalisere lønnsorganisasjon til Oslo. Lønnsorganisasjonen vil ha behov for samme antall årsverk, uavhengig av lokalisering. Lønningskontoret ved DK Østlandet har den nødvendige spisskompetanse på lov som det er nødvendig for Forsvaret å ta vare på. Hva er statsrådets svar på dette?»

Svar:

Sammen med en rekke andre endringstiltak, er Forsvarssjefens anbefaling i denne aktuelle saken under behandling i Forsvarsdepartementet.

For å gjøre Forsvaret til en organisasjon med ressursene konsentrert mot Forsvarets framtidige virksomhet, må organisasjonsutviklingen av Forsvaret også omfatte de lønnsadministrative ledd. Endringer i Forsvarets lønnsadministrasjon har bakgrunn i behovet for kvalitetsheving av lønnsarbeidet, endrede arbeidsfunksjoner, endret organisering mv. Hvordan disse endringene kan iverksettes er en av flere faktorer departementet må ta stilling til.

Videre saksbehandling av Forsvarssjefens anbefalte endring av Forsvarets lønnsadministrasjon vil bli avgjort i tilknytning og parallelt med de andre anbefalinger fra Forsvarssjefen denne våren. Deres synspunkter på saken vil bli vurdert under dette arbeidet.

Spørsmål nr. 176

Innlevert 3. februar 2000 av stortingsrepresentant Vidar Bjørnstad

Besvart 9. februar 2000 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Gir målingen av alkoholkonsentrasjon ved utåndingsprøve sikre resultater?»

Begrunnelse:

I Bergens Tidende lørdag 29. januar d.a. fremkommer det påstand om at det er en betydelig usikkerhet knyttet til målingen av alkoholkonsentrasjon ved utåndingsprøve når målingen foretas med pusteapparatet Intoxilyzer. Å måle alkoholnivået i kroppen med blodprøve gir mye sikrere resultater. I vegtrafikkloven er måling med Intoxilyzer likestilt med blodprøve.

De påstander som nå fremkommer kan derfor tyde på en uakseptabel forskjellsbehandling, avhengig av hvilken målemetode som benyttes. Det er avgjørende med hensyn til den enkeltes rettssikkerhet at målemetodene man benytter seg av i promillesaker gir sikre resultater.

Svar:

Utåndingsprøve ble ved endring i vegtrafikkloven i 1988 likestilt med blodprøve som bevismiddel i saker som gjelder føring av motorvogn i alkoholpåvirket tilstand. Etter lovens ordlyd i vegtrafikkloven § 22, første ledd er en person å anse som påvirket dersom vedkommende enten har over 0,5 promille alkohol i blodet eller over 0,25 mg alkohol/liter utåndingsluft.

Det er således i loven ikke noe krav at en person skal ha overtrådt grensene i begge medier for å bli ansett som straffbar. I denne sammenheng er det dessuten viktig å være klar over at bevisinstrumentet som ble tatt i bruk, Intoxilyzer 5000N, ble innført for å måle alkohol/liter utåndingsluft og ikke for å måle konsentrasjon av alkohol i blodet.

En ekspertgruppe oppnevnt av Justisdepartementet, vurderte innføring av utåndingsprøve som metode i Norge. Utåndingsinstrumentet Intoxilyzer 5000N ble anbefalt og senere godkjent som bevismiddel ved utåndingsprøver. Instrumentet måler mengden alkohol i den luften en person puster ut. Dette angis i milligram per liter luft. Det ble utarbeidet instruks for bruken av utåndingsinstrumentet i samarbeid med Riksadvokaten. I denne sammenheng er det interessant å merke seg hva Riksadvokaten sa i sine kommentarer til utåndingsprøver 23.12.1994:

«Det kan være grunn til å minne om at vegtrafikkloven § 22,1. ledd likestiller påvisning konstatert ved blodprøve og ved måling av utåndingsluften. Loven gir ikke det ene målesystem forrang fremfor det annet. For såvidt kan man si at det ved lovendringen ble etablert en promillegrense i tillegg til den gamle, i den forstand at det ikke i alle tilfeller er fullt ut samsvar mellom promilleverdien i blod og luft.»

Enhver måling av alkoholkonsentrasjon vil enten den skjer i luft eller blod innebære en viss variasjon i de analytiske resultater ved gjentatt måling av samme luft- eller blodprøve. Denne variasjonen skyldes både systematiske og tilfeldige variasjoner i måleprosedyre fra gang til gang og kan bestemmes statistisk med

utgangspunkt i et stort antall prøver. På bakgrunn av slike kan man beregne hvilket fradrag man må gjøre i et enkelt måleresultat for at dette med ønsket grad av sikkerhet skal være over en gitt grense.

Ved Stortingets behandling av lovproposisjonen i 1988, knyttet justiskomiteen følgende kommentar til spørsmålet om sikkerhetsfradrag:

«Komiteen forutsetter at det ikke blir behov for sikkerhetsmarginer av annen størrelsesorden ved bruk av utåndingsprøver enn det i dag er ved bruk av blodprøver»

På dette tidspunkt var sikkerhetsfradraget for blodprøver 0,1 promille. Ekspertgruppen la følgende forutsetning til grunn:

Sikkerhetsfradraget må settes slik at person målt med luftalkoholkonsentrasjon, over lovens grenser, med 99,9% sannsynlighet har en faktisk luftalkoholkonsentrasjon over de samme grenseverdier.

Med utgangspunkt i disse forutsetningene og feltforsøk som ble foretatt, ble sikkerhetsfradraget beregnet til 0,01 mg/liter utåndingsluft, pluss 8 % av alkoholverdien.

Setter man straffbarhetsgrensen inn i denne formelen, får man et sikkerhetsfradrag på 0,03 mg/liter. Med utgangspunkt i at verdien for alkohol i blod i lovteksten er det dobbelte av alkoholverdien i utåndingsluften, vil 0,03 mg/liter tilsvare 0,06 promille. Justiskomiteens forutsetning er således oppfylt med god margin. Senere har man senket sikkerhetsfradraget i blodprøver til 0,06 promille. Jusiskomiteens forutsetning er således fortsatt ivaretatt.

Det overordnede målet ved bruk av utåndingsprøver må hele tiden være at allmenne krav til rettssikkerhet skal ivaretas. Den legale straffbarhetsgrense for utåndingsluft må kunne praktiseres slik at den enkelte sikres rettssikkerhet. Bruk av utåndingsprøver har økt i omfang og det er til nå tatt rundt 10 000 prøver. Antallet saker ført for domstolene har følgelig også økt.

Justisdepartementet har siden utåndingsprøver ble tatt i bruk oppnevnt en gruppe, Referansegruppen for utåndingsprøver, som har teknisk, medisinsk og juridisk kompetanse. Referansegruppen er rådgivende organ for Justisdepartementet og skal blant annet sørge for at relevante problem og spørsmål knyttet til utåndingsinstrumenter blir undersøkt og utredet.

Referansegruppen gjør seg også kjent med rettsavgjørelser hvor alkoholkonsentrasjon målt i utåndingsluft har vært avgjørende for om en person skal kjennes skyldig eller ikke.

Referansegruppen har i en konkret sak blant annet gitt følgende uttalelse:

«Referansegruppen vil få bemerke at selve alkoholkonsentrasjonsmålingen i utåndingsprøven tilnærmevis er like presis og nøyaktig som måling av alkoholkonsentrasjonen i blod, også ved lave alkoholkonsentrasjoner»

Med den såkalte usikkerhet som omtales i Bergens Tidende menes sannsynligvis det faktum at forholdet mellom alkoholkonsentrasjonen i blodet og i utåndingsluften kan variere fra person til person, over tid og med inntatt alkoholemengde. Dette kan sammenlignes med at personer tåler alkohol på forskjellig måte og skyldes ikke instrumentene, men fysiologiske forhold hos hver enkelt person.

Etter min oppfatning er det ikke rimelig grunn til tvil om at utåndingsprøver, brukt etter de retningslinjer som gjelder, setter den enkeltes rettssikkerhet i fare.

Spørsmål nr. 177

Innlevert 3. februar 2000 av stortingsrepresentant Vidar Kleppe

Besvart 11. februar 2000 av sosialminister Magnhild Meltveit Kleppa

Spørsmål:

«Hvor ofte og på hvilken måte kontrolleres det at man ved opptreningsinstitusjoner (rekonvalesenthjem og kurbad) innehar den nødvendige faglige kompetanse for å motta offentlig tilskudd til institusjonen?»

Begrunnelse:

En kvinne som er dårlig i hofter og føtter på grunn av diabetes gjennom mer enn 25 år, fikk etter søknad fra lege og trygdekontor innvilget 3 ukers opphold på et privat kurbad. Kurbadet er godkjent som opptreningsinstitusjon under Gruppe 1 etter Rundskriv av 1/10/93 fra Sosialdepartementet datert 4.3.1993.

Kvinnen har reagert på at institusjonens personell ikke har hatt den nødvendige kompetanse til å gi henne en tilfredsstillende behandling.

Videre var det for henne et sjokk å oppdage at i så godt som alle funksjoner manglet det kompetanse i de ulike stillingene. Dette medførte at hun avbrøt oppholdet ved kurbadet.

Svar:

Det er i dag 40 opptreningsinstitusjoner i Norge. Disse er alle godkjent etter departementets forskrift av 14.10.91 (Rundskriv I-41/91). Denne forskriften har sin hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 57 om sykehus m.v. § 3 annet ledd.

Forskriften stiller krav til bygningsmessige, personellmessige og organisatoriske forhold. Den enkelte institusjon er gitt godkjenning i forhold til et gitt antall plasser.

I henhold til forskriften skal fylkeslegen føre tilsyn med at driften ved den enkelte institusjon er faglig forsvarlig og i samsvar med den godkjenning som er gitt.

I utgangspunktet er det den enkelte opptreningsinstitusjon som på fritt grunnlag vurderer om institusjonen har et egnet behandlings-/rehabiliteringstilbud til den som søker plass etter henvisning fra lege. I tillegg er det slik at forskriften krever at det ved starten av et opphold skal utarbeides en individuell behandlingsplan for den enkelte bruker.

Alle helseinstitusjoner har en lovbestemt plikt til å drive faglig forsvarlig. De har også en plikt til å ha internkontrollsystem som skal bidra til å sikre dette. I dette ligger bl. a. plikten til å sikre at de til enhver tid har personell med rett kompetanse i forhold til de oppgaver som skal utføres. Dessuten er det krav om at det skal foreligge en organisasjons- og funksjonsplan for institusjonen. Denne planen skal bl. a. også inneholde opplysninger om egenkontroll.

Med hjemmel i lov om statlig tilsyn med helsetjenesten § 2 skal fylkeslegen føre tilsyn med alt helsepersonell i fylket. Fylkeslegen vil ved tilsyn se om det er samsvar mellom forskriftens generelle krav og det som reelt finnes av kompetanse ved den enkelte

institusjon. Dersom fylkeslegen finner at standarden er lavere enn det som er grunnlaget for godkjenningen, vil dette bli ført som avvik som institusjonen får et visst tidsrom til å forbedre.

Etter det departementet har fått opplyst fra Statens Helsetilsyn føres det liten kontroll med at opptreningsinstitusjonene har tilsatt det personell som er nedfelt i godkjenningsordningen, bortsett fra ved tilsynsbesøk.

Det opplyses videre fra Statens helsetilsyn, at tilsyn i de fleste fylker har vært utført i forbindelse med klagesaker. Unntak er fylkeslegene i Oppland og Troms der oppfølgingen er mer systematisert. Mange av opptreningsinstitusjonene ligger i Oppland fylke.

Departementet har gjennom årets tildelingsbrev bedt Statens Helsetilsyn innen utgangen av første halvår 2000 å utarbeide grunnlag for nærmere fastsettelse av kvalitetskriterier for opptreningsinstitusjonene. På dette grunnlaget vil departementet be Statens Helsetilsyn om at tilsyn i forhold til opptreningsinstitusjonene vil bli en prioritert oppgave for 2001.

Spørsmål nr. 178

Innlevert 3. februar 2000 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 8. februar 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«Hva er status for behandlingen av Høgskolen i Buskeruds søknad om etablering av allmennlærerutdanning i Buskerud - og hvordan stiller statsråden seg til søknaden?»

Begrunnelse:

Som statsråden er kjent med er Buskerud klart det fylke som har færre studieplasser sett i forhold til befolkningen. Likeså er fylket uten tilbud med hensyn til lærerutdanning.

Ut fra de opplysninger undertegnede sitter med ser det også ut til at behovet for denne type utdanning er betydelig. Dette understrekes av at undertegnede har fått opplyst at Høgskolen i Telemark har arbeidet med desentralisert lærerutdanning i Drammen, Høgskolen i Sogn og Fjordane på Gol, og Høgskolen i Hedmark på Jevnaker (tett ved Buskeruds grense).

Den utdanningen som Høgskolen i Buskerud har søkt har også en rekke interessante nye perspektiver. Blant annet kan nevnes integrert bruk av IKT, et tettere samarbeid med praksisskoler, et samarbeid med den lokale folkehøgskole på Ringerike, og de flerkulturelle problemstillinger - som stadig ser ut til å gripe om seg i skolen og samfunnet for øvrig.

Det vises også til at tilbudet er tenk etablert ved delvis intern omdisponering.

Svar:

Høgskolen har i brev av 21. desember 1999 og 20. januar 2000 søkt om etablering av allmennlærerutdanning med et årlig opptak på 60 studenter. Høgskolen viser til at 30 av studieplassene langt på vei kan finansieres ved intern omdisponering. Ut fra dette ber høgskolen om tildeling av 30 nye studieplasser, totalt 120 etter 4 år. Det er planlagt oppstarting fra høsten 2000 med 30 studieplasser og deretter 60 studieplasser fra 2001. Utdanningen skal profileres mot blant annet IKT, det flerkulturelle aspektet, samarbeid med praksisfeltet og deltid/fjernundervisning i 4. studieåret.

Høgskolen har sendt forslaget om etablering av allmennlærerutdanning på høring til relevante instanser med høringsfrist 6. mars. Dette er bl.a. andre høgskoler i østlandsregionen som i dag rekrutterer studenter fra Buskerud til sine allmennlærerutdanninger. Det er nødvendig å få oversendt høringsuttalelsene før departementet slutfører behandlingen av søknaden. Fordi det er forutsatt i søknaden en overføring av nye studieplasser til høgskolen fra høsten 2001, bør saken sees i sammenheng med statsbudsjettet for 2001. Ut fra behovet for å vurdere høringsuttalelsene og videre behandling av spørsmålet om fullfinansiering av studietilbudet, ser jeg det som lite realistisk med en etablering av allmennlærerutdanning ved Høgskolen i Buskerud allerede fra høsten 2000.

Dokument nr. 15:15

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 179

Innlevert 3. februar 2000 av stortingsrepresentant Liv Marit Moland

Besvart 11. februar 2000 av kulturminister Åslaug Marie Haga

Spørsmål:

«Flertallet i Familie-, kultur- og administrasjonskomiteen vedtok at de teknisk-industrielle museenes tilskudd skulle økes med 8,3% i 2000. I 1999 skulle tilskuddet økes med 9%. Dette er ikke fulgt opp i Aust-Agder for Næs Jernverksmuseum, de har i stedet fått øremerka tilskudd til spesielle tiltak.

Hva vil kulturministeren gjøre med dette?

2 vedlegg til spørsmål:

Vedlegg 1.

Brev fra Næs Jernverk til Aust-Agder fylkeskommune om museets driftstilskudd for 2000. Datert 24. januar 2000. Referanse 19/00/TBL.

Aust-Agder Fylkeskommune
4800 Arendal
Ad museets driftstilskudd for 2000.

Vi viser til Aust-Agder Fylkeskommunes tildelingsbrev til Næs Jernverksmuseum om driftstilskuddet for 2000, datert 6. januar 2000, og Kulturdepartementets tilsagnsbrev til Fylkeskommunen, datert 17. desember 1999 (vedlagt tildelingsbrevet som kopi).

Saken ble behandlet på styremøte i Stiftelsen Næs Jernverksmuseum 19. januar 2000.

I den forbindelse ønsker styret å gi uttrykk for at det etter vår oppfatning er manglende samsvar mellom de retningslinjene som slås fast i Departementets tilsagnsbrev og Fylkeskommunens tildeling av tilskudd.

I Kulturdepartementets tilsagnsbrev heter det:

«Fastsettelsen av tilskuddet er basert på en økning på 8,3 % i forhold til statstilskuddet i 1999. Familie-, kultur og administrasjonskomiteen i Stortinget understreker i Innst. S. nr. 2 (1999-2000) viktigheten av at også det teknisk-industrielle kulturminnet Næs Jernverk blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte, og komiteen forutsetter at dette kulturminnet gis en tilsvarende økning i tilskuddet for 2000 som de øvrige museene på tilskuddsordningen.»

I Familie-, kultur- og administrasjonskomiteens innstilling B.innst.S.Nr.2 (1999-2000) heter det:

«Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti, viser til at denne posten er økt med 8,3 %. Dette flertallet vil understreke betydningen av at også de teknisk-industrielle kulturminnene blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte, og forutsetter at disse gis en tilsvarende økning i tilskuddene for 2000».

Museet mottok i 1999 kr. 942 000 i driftstilskudd fra Staten og Aust-Agder Fylkeskommune. For 2000 er vi blitt tildelt et tilskudd på kr. 970 000. Ifølge tildelingsbrevet er summen kun oppjustert med tanke på prisendringen. Det er overhodet ikke tatt hensyn til merknaden om at tilskuddet til Næs Jernverksmuseum skal økes med 8,3 %.

Vedlegg 2.

Brev fra Næs jernverk til familie-, kultur-, og administrasjonskomiteen i Stortinget og til Kulturdepartementet. Dater 24. januar 2000. Referanse 20/00/ GM.

Familie-, kultur- og administrasjonskomiteen i Stortinget og Kulturdepartementet

Ad driftstilskudd til teknisk-industrielle museer/Næs Jernverksmuseum

Vedlagt følger kopi av brev som styret i Stiftelsen Næs Jernverksmuseum i dag har sendt til Aust-Agder Fylkeskommune i anledning museets driftstilskudd for 2000.

Etter styrets oppfatning er det manglende samsvar mellom de retningslinjene som slås fast i Departementets tilsagnsbrev av 17. desember 1999, som henviser til Familie-, kultur- og administrasjonskomiteens merknad om tilskuddet til de teknisk-industrielle kulturminnene under behandlingen av Statsbudsjettet 2000, og Fylkeskommunens tildeling av driftstilskudd for 2000.

Vennlig hilsen
Gunnar Molden,
bestyrer»

Svar:

Næs Jernverk er ett av åtte teknisk-industrielle kulturminner som er prioritert for å formidle industrialiseringen av Norge. Kulturdepartementet ser derfor på Næs Jernverksmuseum som en viktig institusjon i det norske museumslandskapet. Utviklingen av museet vil kreve økonomiske ressurser både til investering og til løpende drift i de nærmeste årene.

Næs Jernverksmuseum gis driftstilskudd over Kulturdepartementets kapittel 328 Museums- og andre kulturvernformål post 60 Tilskuddsordning for museer. Midlene fordeles til fylkeskommunene som igjen fordeler dem på fylkets museer sammen med egne midler. Stortingets forutsetninger om økte driftstilskudd til de prioriterte teknisk-industrielle kulturminnene er gjort kjent overfor fylkeskommunene i de årlige tildelingsbrevene for 1998, 1999 og 2000. Dette gjelder også for Aust-Agder fylkeskommune, der det i tildelingsbrevet for 1999 heter: «Fastsettelsen av tilskuddet er basert på en økning på 9% i forhold til statstilskuddet i 1998. Det er en forutsetning for tilskuddet til fylkeskommunen at tilskuddet til det tekniske og industrielle kulturminnet Næs Jernverk blir øket i samme takt som til de andre tilskuddsinstitusjonene (jf B. innst. S. nr. 2 (1998-99) frå Familie- kultur- og administrasjonskomiteen).»

I henvendelse til departementet mottatt 25. januar 1999 foreslår Aust-Agder fylkeskommune at det økte tilskuddet blir fordelt som prosjekttilskudd. I brev fra departementet til Aust-Agder fylkeskommune, datert 15. februar 1999 hadde departementet ingen merknader til fordelingen.

I tilsagn om statstilskudd for 2000 fra Kulturdepartementet til Aust-Agder fylkeskommune heter det: «Fastsettelsen av tilskuddet er basert på en økning på 8,3 % i forhold til statstilskuddet i 1999. Familie-, kultur- og administrasjonskomiteen i Stortinget understreker i Innst. S. nr. 2 (1999-2000) viktigheten av at også det teknisk-industrielle kulturminnet Næs Jernverk blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte, og komiteen forutsetter at dette kulturminnet gis en tilsvarende økning i tilskuddet for 2000 som de øvrige museene på tilskuddsordningen».

Aust-Agder fylkeskommune har overfor Kulturdepartementet redegjort for fordelingen av museumstilskuddet for 2000. Av redegjørelsen framkommer det at Næs Jernverksmuseum samlet tilføres midler som tilsvarer den prosentvise økning som er forutsatt fra statlig hold. At det for en mindre del av dette tilskuddet er stilt opp en forutsetning om å bruke midlene til en jernverksutstilling, er etter min mening ikke i strid med de premisser som gjelder for bevilgningen for 2000 og de retningslinjer som gjelder for tilskuddsordningen.

Spørsmål nr. 180

Innlevert 3. februar 2000 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 10. februar 2000 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Gabriel Machotta er opprinnelig fra Tanzania, men giftet seg i -94 med en norsk kvinne, og kom til Norge samme år. Han har siden vært bosatt i Finnmark, de siste årene i Hammerfest der han også er i fullt arbeid. Av formelle grunner (grunnet separasjon og senere skilsmisse) har han ikke fått forlenget sin arbeids- og oppholdstillatelse. Vil justisministeren bidra til at Machotta gis permanent arbeids- og oppholdstillatelse i Norge?»

Begrunnelse:

Machotta er 58 år. Han har etter at han kom til Finnmark i -95, vært i faste arbeidsforhold først som gårdsavløser og gårdsarbeider i Kvalsund kommune, og deretter som produksjonsarbeider ved fiskeindustribedriften Nestle i Hammerfest. Så langt jeg forstår fyller Machotta formelle krav om fire års ekteskap med norsk statsborger, men hans egne opplysninger om å ha flyttet fra ektefellen etter tre år grunnet vansker i ekteskapet (før uttak av formell separasjon)

skal ha bidratt til revurdering av saken i UDI, og påfølgende avslag om oppholdstillatelse. Spørsmålet nå blir hva man eventuelt skulle oppnå ved å bortvise en person som har funnet seg vel til rette i sitt lokalmiljø, og der lokalmiljøet selv angir både ønsker og behov for at personen får bli. Jeg håper og tror at det vil være mulig for justisministeren å bidra til en løsning i denne saken som gjør at Machotta vil kunne gis permanent oppholdstillatelse i Norge. Justisdepartementet er tilsendt sakspapirer fra ordføreren i Hammerfest m.m., som det vises til.

Svar:

Gabriel Machotta kom til Norge i 1994 i familiegjengenforening med sin kone, og fikk 16.12.1994 innvilget arbeidstillatelse på denne bakgrunn.

Vilkårene for arbeidstillatelse i familiegjengenforening fremgår av utlendingsforskriften § 22, jf § 23 første ledd bokstav a). Det oppstilles visse vilkår. For det første er det et vilkår at ekteskapet består i den perioden det gis tillatelse for og for det andre at ektefellene bor sammen. Hensynet bak en slik regel er blant annet at lovgiver ønsket å begrense muligheten til omgåelse av regelverket ved blant annet såkalte proforma-ekteskap.

En utlending som de siste tre år har oppholdt seg sammenhengende i Norge med arbeidstillatelse uten begrensninger, har etter søknad rett til bosettingstillatelse. Dette følger av utlendingsforskriften § 43 første ledd. En forutsetning for innvilgelse av bosettingstillatelse er imidlertid at vilkårene for den gitte tillatelse fortsatt er oppfylt.

Gabriel Machotta ble innvilget bosettingstillatelse 12.02.1998. Tillatelsen ble tilbakekalt ved Utlendingsdirektoratets vedtak av 29.12.1998, under henvisning til at Gabriel Machotta ikke bodde sammen med sin ektefelle på det tidspunkt det ble søkt om bosettingstillatelse. Dette var en forutsetning for at bosettingstillatelse kunne innvilges 12.02.1998.

Justisdepartementet opprettholdt direktoratets vedtak om tilbakekallelse av bosettingstillatelse ved sitt vedtak av 20.12.1999. Vi har for tiden en omgjøringsbegjæring til behandling som det vil bli tatt stilling til med det første.

Det understrekes at saken hele tiden er blitt behandlet i henhold til regelverk og praksis.

Gabriel Machotta har søkt ny arbeidstillatelse her i landet under henvisning til den såkalte spesialistbestemmelsen i utlendingsforskriften § 3 annet ledd bokstav a). Behandlingen av denne søknaden er ikke avsluttet i Utlendingsdirektoratet.

Spørsmål nr. 181

Innlevert 3. februar 2000 av stortingsrepresentant Rita Tveiten

Besvart 10. februar 2000 av finansminister Gudmund Restad

Spørsmål:

«Fiskarar med lottinntekt har ikkje rett til minstefrådrag ettersom lottinntekt vert handsama som næringsinntekt. Havfiskarane er på lik linje som arbeidstakarar på skip, omfatta av bestemmelsane i Sjømannslova når det gjeld både tilsetjing og oppseiing. Dei er også bundne av kollektive tariffavtalar mellom hovedorganisasjonane. Inneber dette etter finansministeren sitt syn ei rimeleg skattemessig hand-saming av fiskarane i høve til det som gjeld for arbeidstakarar på skip?»

Grunngjeving:

Det finns mange arbeidstakargrupper som har prosentavlønning som kan samanliknast med fiskarane sit lottsystem utan at dei dermed vert skattelagt og handsama som sjølvstendig næringsdrivande.

Svar:

I forhold til skattelova er all inntekt av fiske, med visse unntak, blitt rekna som næringsinntekt. Etter langvarig likningspraksis gjeld dette også inntekt som mannskap har fått i form av lott av fangsten, utan at dei eig fartøyet, delar av fartøyet eller reiskap. Desse fiskarane blir såleis rekna som næringsdrivande sjølv om dei ikkje fyller dei alminnelege kriteria for næringsverksemd etter skattelova.

Etter gjeldande rett inngår ikkje lottinntekter i grunnlaget for utrekning av minstefrådraget, og fiskarar som tek i mot lottinntekt kan derfor ikkje krevje minstefrådrag i inntekta si. Ordinær hyreinntekt for arbeid om bord på fiskefartøy blir derimot rekna som lønnsinntekt og følgjer dei alminnelege reglane for skattlegging av slike inntekter etter skattelova. Fiskarar som tek i mot hyre kan derfor krevje eit minstefrådrag i den skattepliktige inntekta si.

Ei omfattande omlegging av skattlegginga mv. av fiskarar, også spørsmålet om skattemessig klassifisering av fiskarar, er behandla i NOU 1990:18 Beskatning av fiskere. Utvalet konkluderte med at den inntekta mannskapslottakarane har frå fiske, skil seg vesentleg frå det som normalt kjenneteiknar næringsinntekter etter skattelova. På denne bakgrunn foreslo

utvalet at betaling av mannskapslott skal reknast som lønnsbetaling.

I 1997 utarbeida departementet eit utkast til proposisjon om ei reform av skatte-, avgifts- og trygdeforholda for fiskarar. Utkastet tok mellom anna for seg spørsmålet om skattemessig klassifisering av fiskarar. Proposisjonen følgde opp NOU 1990:18, og dei høringsfråsegnene som var kome i samband med den.

Det går fram av utkastet at departementet meiner at klassifiseringa av mannskapslottakarar som næringsdrivande i skatterettsleg samanheng skil seg frå det som er vanleg i andre næringar. Produksjonsavhengig godtgjersle for arbeid gjer normalt ikkje mottakaren til næringsdrivande. Departementet uttalar at lottinntekt til mannskap som ikkje er medeigarar i fartøyet eller reiskap (mannskapslott), ikkje er ei typisk næringsinntekt. Mannskapslott har derimot monalege felles trekk med lønnsinntekter. Departementet konkluderer med at ei omklassifisering til lønnsinntekt etter alt å dømme vil vere meir i samsvar med det alminnelege skilje mellom næringsinntekt og lønnsinntekt i skattelova. Ei slik omdanning ville innebere ei normal skattlegging på line med andre arbeidstakarar.

Departementet uttalar i utkastet at ei omklassifisering av skattestatusen til fiskarane, slik at betaling av lott i større utstrekning blir rekna som lønnsinntekter, vil verke inn på storleiken på minstefrådraget. All betaling av lott til fiskarar som blir omklassifisert til lønnsstakarar, vil da bli rekna som lønnsinntekt og inngå i grunnlaget for utrekning av minstefrådraget. Ei omklassifisering vil derfor innebere at dei aller fleste fiskarar får større rett til frådrag i inntekta. Fiskarar som har større reelle yrkesutgifter enn dei som blir dekte av minstefrådraget, kan da krevje frådrag for dei utgiftene som verkeleg har gått med.

Utkastet til proposisjon ble sendt fiskerierorganisasjonane til gjennomsyn i desember 1997. Organisasjonane hadde delte oppfatningar om utkastet sitt innhald, også om spørsmålet om skattemessig klassifisering. På bakgrunn av motstand mot det samla opplegget i utkastet, blei utkastet ikkje fremma.

Spørsmål nr. 182

Innlevert 3. februar 2000 av stortingsrepresentant Rita Tveiten

Besvart 10. februar 2000 av finansminister Gudmund Restad

Spørsmål:

«Fiskarfrådraget og sjømannsfrådraget er i utgangspunktet likt ved at begge er 30% av arbeidsinntekt ombord, avgrensa til kr.70.000. Minstekravet er 130 arbeidsdagar ombord i løpet av eit kalenderår. Sjøfolk som er i fast stilling får eit høvesvis frådrag sjølv om dei ikkje har 130 dagar ombord ved t.d. skulegong. Fiskarane kan også koma i ein slik situasjon m.a ved at fiskekvotane no er reduserte. Kva kan gjerast for å gje fiskarane same retten til frådrag som det andre sjøfolk har?»

Grunngjeving:

Det er vanskeleg å sjå kva som er årsaka til at fiskarane skal ha heilt andre vilkår knytt til fiskarfrådraget/sjømannsfrådraget når det gjeld krav om antal dagar ombord. Dette kan verta meir aktuelt ettersom auka utdanningkrav og betre avløyсарordningar gjer seg gjeldande også for fiskarane. Nedgong i fiskekvotane kan også føra med seg kortare driftstid enn 130 dagar utan at dette er noko den einskilde fiskar kan påverka.

Svar:

Hovudvilkåret for å ha rett til sjømannsfrådrag er at skattytar har arbeid om bord på skip i fart som hovudsyssel og at han har arbeidd minst 130 dagar i inntektsåret. Tilsvarende krav for fiskarfrådraget er at skattytar i minst 130 dagar av inntektsåret personleg har drive eller delteke i fiske eller fangst på havet eller langs kysten.

Etter praksis kan også anna enn arbeid om bord reknast med ved oppfyllinga av 130-dagarskravet. Til dømes skal periodar med sjukemelding reknast med ved vurderinga av om 130-dagarskravet er oppfylt både når det gjeld sjømannsfrådraget og fiskarfrådraget.

Elles er det nokon skilnader på dei nærmare reglane og praksis rundt dei to frådraga når det gjeld oppfylling av 130-dagarskravet. Dette er i hovudsak grunna typiske ulikskapar mellom fiskaryrke og anna sjømannsyrke.

Den største forskjellen er at når det gjeld sjømannsfrådraget er det i forskrift gitt av Finansdepartementet fastsett at vilkåret om 130 dagar om bord i inntektsåret reknast som oppfylt for arbeidstakarar som er omfatta av ein tariffavtale som forutsett i

gjennomsnitt minst 130 dagar om bord pr. inntektsår. Det blir i tillegg kravd at arbeidet om bord er hovudsysselen til vedkommande. For sjømenn som elles oppfyller disse vilkåra, hindrar det ikkje sjømannsfrådrag at arbeidsforholdet avsluttast tidleg eller blir påbegynt seint i inntektsåret.

Bakgrunnen for regelen er at ein ville imøtekomme sjøfolk som pga. turnusordning enkelte år er noe under 130 dagar om bord, men som andre år er noe over 130 dagar om bord. Slike turnusordningar er ikkje uvanlege i offshoreverksemd. Etter det departementet har kjennskap til, finst det ikkje liknande tariffavtalar innan fisket. Departementet har derfor ikkje sett behov for ein liknande regel for fiskerfrådraget. (Sidan arbeid på flytande installasjonar ikkje lenger kvalifiserer til sjømannsfrådrag, er behovet for regelen når det gjeld sjømannsfrådrag også blitt mindre.)

Regelen kan bare nyttast dersom sjømannen faktisk følgjer den turnusen som går fram av tariffavtalen, og det er turnusen og ikkje andre høve som er årsaka til at 130-dagarskravet ikkje blir oppfylt i enkelte år. Har han fråvær grunna skulegong, og det er derfor han ikkje oppfyller 130-dager kravet, vil han ikkje ha rett til sjømannsfrådrag. Det er såleis ikkje ein slik forskjell mellom vilkåra for frådraga som representanten hevdar.

Spørsmål nr. 183

Innlevert 4. februar 2000 av stortingsrepresentant Tor Nymo

Besvart 11. februar 2000 av forsvarsminister Eldbjørg Løwer

Spørsmål:

«I forbindelse med statsråd Løwers besøk i Finnmark i januar er det gjennom media skapt usikkerhet om hva statsråden har uttalt på møte med representanter fra Porsanger kommune. På bakgrunn av dette tillater jeg meg å stille følgende spørsmål:

Medfører det riktighet at statsråden har uttalt at ILO-konvensjonen kan medføre at forsvaret legger ned sin virksomhet i Porsanger?»

Svar:

Jeg viser til spørsmål fra stortingsrepresentant Tor Nymo vedrørende påståtte uttalelser om sammenhengen mellom hensynet til ILO-konvensjonen og Forsvarets virksomhet i Porsanger kommune.

Som jeg også tidligere har dementert i media, har jeg ikke på noen måte uttalt meg i retning av at hensynet til ILO-konvensjonen kan medføre at Forsvaret legger ned sin virksomheten i Porsanger.

Når det gjelder Forsvarets fremtidige virksomhet i Finnmark vil jeg på generelt grunnlag vise til det omfattende utredningsarbeidet som nå gjennomføres både fagmilitært og av det bredt politisk sammensatte Forsvarspolitisk utvalg. Disse utredningene vil samlet utgjøre et viktig grunnlag i departementets arbeid med nye hovedretningslinjer for Forsvarets virksomhet og utvikling.

Spørsmål nr. 184

Innlevert 4. februar 2000 av stortingsrepresentant Børge Brende

Besvart 10. februar 2000 av landbruksminister Kåre Gjønnes

Spørsmål:

«Avisen Hitra-Frøya melder at det nå innføres avgifter på opptil 2000 kroner for å få behandlet fritakssøknader knyttet til bo- og driveplikt. Dette er en gebyrpraksis som lett kan utarte seg voldsomt. Det er også noe uklart om det finnes retningslinjer for denne type gebyr utover de generelle. Er det slik at man kan pålegge gebyr i denne størrelsesorden for fritakssøknader og er det i så fall rimelig?»

Svar:

I medhold av forvaltningsloven § 27 a har Landbruksdepartementet i forskrift av 29. desember 1993 fastsatt at det skal betales gebyr for behandling av konsesjonssaker m.v. Forskriften gir ikke hjemmel for å ilegge gebyr for behandling av søknader om fritak fra bo- og driveplikt.

Spørsmål nr. 185

Innlevert 7. februar 2000 av stortingsrepresentant Vidar Kleppe

Besvart 15. februar 2000 av samferdselsminister Dag Jostein Fjærvoll

Spørsmål:

«Vil statsråden ta et initiativ overfor Posten slik at Gunhild Eftestøl og eventuelt andre postkunder i samme situasjon slipper å kjøre 6 kilometer eller mer for å hente posten?»

Begrunnelse:

Gunhild Eftestøl i Kvinesdal kommune har fått beskjed om at Posten kutter ut ombæringen som medfører at hun nå får en tur på 6 kilometer for å hente posten. De siste årene har landpostbudet kommet til Eftestøl hver torsdag, men nå er også det slutt. Post og postombæring er en infrastruktur som binder landet sammen ved at Posten har monopol på dette. Nå må Gunhild Eftestøl kjøre de 14 kilometer til Kvinlog dersom hun skal sende pakker eller betale regninger. De elleve husstandene i Østerdalen og Vesterdalen i Kvinesdal har fått et dårligere posttilbud nå enn tidligere. Distriktssjef Gunnar Aanesland ved Kristiansand postområde som hadde det overordnede ansvaret for postomdelingen i Kvinesdal har uttalt at grunnen til den reduserte posttjenesten er større krav til innsparinger og at det for Posten har blitt nødvendig å rasjonalisere postdistribusjonen. Denne rasjonaliseringen medfører at de nevnte husstander, elleve i tallet, nå har fått et uforsvarlig dårlig posttilbud.

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at Samferdselsdepartementet ordinært ikke går inn i Posten Norge BAs (Postens) vurderinger og avgjørelser i enkeltsaker om plassering av postkasser og nedlegging av postkontor m.v. Regjeringen har lagt til grunn at Posten, innenfor de overordnede rammer som er trukket for virksomheten, har stor frihet til å tilpasse nettet til behovene i markedet og en forsvarlig økonomi, herunder til å utvikle sitt tjenestetilbud og å velge de betjeningsformer som er mest effektive og best egnet i de enkelte tilfeller, og Stortinget har sluttet seg til dette.

Det er i første rekke konsesjonen til Posten og servicekravene der som setter grenser for hvor langt selskapet kan gå i effektivisering/omlegging av nettstrukturen. Konsesjonen stiller blant annet krav til utleveringshyppighet og utleveringssted. Det er Post- og teletilsynet som fører tilsyn med at konsesjonskravene etterleves.

Det fremgår av konsesjonen at utlevering av prioritert brevpost (A-post) og lettgoods skal utføres alle virkedager, det vil si mandag til og med lørdag. Dette kravet gjelder ikke dersom det foreligger ekstraordinære omstendigheter eller særlige geografiske forhold. Utlevering skal imidlertid uansett utføres minst tre dager per uke. Jeg vil understreke at dette kravet innebærer en innstramming i forhold til tidligere konsesjonskrav. For at ikke unntaksmuligheten i konsesjonen, som nå er formulert som «ekstraordinære omstendigheter eller særlig geografiske forhold», skal benyttes for vidt, har Samferdselsdepartementet valgt å fastsette et absolutt krav om minimum tre dagers utlevering i uken.

Når det gjelder utleveringssted, fastsetter konsesjonen at brevpost, aviser og blad samt meldesedler for registrerte sendinger (brev og pakker) skal utleveres til alle fysiske og juridiske personers bosted eller fysiske adresse eller i særlige tilfeller til egnede innretninger. Dette kravet gjelder ikke dersom det foreligger ekstraordinære omstendigheter eller særlige geografiske forhold. Disse formuleringene innebærer en innarbeiding av ordlyden i EUs postdirektiv og postloven på dette punktet og gir rom for fortolkninger.

Det pågår for tiden en dialog mellom Posten og Post- og teletilsynet om generelle kriterier for avstand til mottakernes postkasser. Drøftelsene skal resultere i en mer konkret felles forståelse mellom tilsynet og Posten om hvilke avstander til postkasser som bør praktiseres ut fra konsesjonskravene, og hva som må regnes som ekstraordinære omstendigheter eller særlige geografiske forhold. Samferdselsdepartementet har bedt om at denne dialogen nå slutføres, slik at man oppnår enighet om en enhetlig praksis på dette området. Jeg vil i denne forbindelse understreke at de avveiningene som nå skjer i Posten og Post- og teletilsynet er vanskelige, blant annet på grunn av de spesielle og varierte geografiske forholdene i landet vårt.

Når det gjelder forholdet til postomdelingen til Gunhild Eftestøl, har jeg fått opplyst fra Posten at hun får post levert i postkassen sin ved Fjotland landhandel seks dager i uken. Fram til 1. januar 1999 fikk hun posten og avisen levert inn til huset en gang i uken. Eftestøl har nå i stedet anledning til å bruke «gul brikke» en gang i uken for å kalle landpostbudet inn til sin bolig. Avstanden fra hovedveien inn til Gunhild Eftestøls bolig er 6 km.

Ut fra de opplysningene jeg har i saken, kan dette være et brudd på konsesjonskravene om utleveringssted og utleveringshyppighet. Jeg vil derfor be Post- og teletilsynet om å ta opp denne saken med Posten, sett i lys av konsesjonskravene.

Spørsmål nr. 186

Innlevert 7. februar 2000 av stortingsrepresentant **Annelise Høegh**

Besvart 14. februar 2000 av barne- og familieminister **Valgerd Svarstad Haugland**

Spørsmål:

«Det er i dag store variasjoner mellom kommunene når det gjelder tilbudet til familier som får trillinger. Vil Statsråden vurdere tiltak som kan bidra til å sikre et godt tilbud til denne relativt lille gruppen foreldre uavhengig av hvor de bor og om de har krefter til å kjempe for sin sak i forhold til det kommunale byråkratiet?»

Begrunnelse:

Ifølge Tvillingforeldreforeningen (TFF), som også representerer en rekke trillingforeldre, finnes det i dag ingen lover eller forskrifter som forplikter det offentlige til å gi særlig støtte til familier som får omsorg for tre eller fire små barn på en gang. Det tilbudet som gis, varierer sterkt fra kommune til kommune. Avhengig av bosted, får enkelte familier opp til 40 timer hjelp pr uke, mens andre får lite eller ingen hjelp i det hele tatt.

Dette dreier seg om et lite antall familier pr år, som under graviditeten sliter med usikkerhet knyttet til selve graviditeten, men også usikkerhet knyttet til hvorvidt de vil få nødvendig hjelp og støtte etter fødselen, eller om de vil bli mer eller mindre overlatt til seg selv. F. eks. kunne VG den 23. september i fjor fortelle om et par med trillinger som først etter syv måneders kamp mot ulike kommunale organer og klage til fylkesmannen fikk en støtteordning som fungerer.

Svar:

Jeg har forelagt spørsmålet for Sosial- og helsedepartementet, ettersom det er det departementet som forvalter sosialtjenesteloven.

Sosialtjenesteloven (§ 4-3, jf. § 4-2 bokstav a-d) gir de som ikke kan dra omsorg for seg selv eller er helt avhengig av praktisk eller personlig hjelp for å greie dagliglivets gjøremål, krav på hjelp. Bestemmelsene tar i første rekke sikte på å gi rett til hjelp for personer som ikke greier seg selv p.g.a. sykdom, alder eller funksjonshemming, men kan også gi rett til praktisk hjelp av andre årsaker. Bestemmelsene omfatter også foreldre og deres mindreårige barn hvis omsorgen for barna overgår foreldrenes omsorgsevne, f. eks. ved flerbarnsfødsler. Aktuell hjelp i slike tilfeller kan være praktisk bistand i hjemmet eller avlastningstiltak.

Både foreldrenes omsorgsevne og barnas omsorgsbehov kan variere sterkt ved flerbarnsfødsler. Det må vurderes konkret i forhold til den enkelte familie om vilkårene for å få rett til hjelp er oppfylt. Hjelpen må ligge på et forsvarlig nivå i forhold til de behovene som skal dekkes. Omfanget og utformingen av hjelpetilbudet må avgjøres etter en individuell, skjønnsmessig vurdering av hva familien trenger hjelp til, hvor mye hjelp familien trenger og hvor lenge hjelpebehovet er til stede. Det er opp til den enkelte kommune å vurdere hjelpebehovet og ta stilling til arten og omfanget av hjelpen. Lovgiver har lagt opp til at hjelpens omfang kan være forskjellig fra kommune til kommune, tatt i betraktning forholdene i den enkelte kommune

og hensynet til det kommunale selvstyre. Hensynet til brukernes rettssikkerhet er søkt ivaretatt ved at de kan påklage kommunens vedtak til fylkesmannen.

Det foreligger for tiden ingen planer om endringer på dette området.

Når det gjelder de ordninger Barne- og familiedepartementet har ansvaret for, vil jeg for det første nevne fødselspengeordningen. Yrkesaktive foreldre som får trillinger, har etter folketrygdloven § 14-7 tredje ledd krav på en stønadperiode på 52 uker med full dekningsgrad eller 66 uker med 80 prosent dekningsgrad. I forhold til den normale stønadperioden ved fødsel innebærer dette en forlengelse på 10 uker når mor har valgt full dekningsgrad og 14 uker når hun har valgt 80 prosent dekningsgrad.

Som følge av merbelastningen ved å få flere barn samtidig, er det ved flerbarnsfødsel gjort unntak fra hovedregelen om at foreldrene ikke kan motta fødselspenger for samme periode. Mulighet til samtidig uttak er imidlertid begrenset til den ekstra stønadperioden som foreldrene er berettiget til. Dette betyr at de kan velge mellom å ta ut den ekstra stønadperioden som en ren forlengelse, eller å bruke forlengelsen til et samtidig uttak av fødselspenger innenfor den ordinære stønadperioden.

Ved flerbarnsfødsel kan faren ta ut fødselspenger samtidig med moren også i de første seks ukene etter fødselen. Dette bryter med hovedregelen etter folketrygdloven § 14-9 første ledd om at faren normalt ikke kan ta ut fødselspenger i de første seks ukene etter fødselen. Når det er gjort unntak, er det nettopp på grunn av at behovet for samtidig uttak vil kunne være ekstra stort i denne perioden.

Kvinner som ikke har opptjent rett til fødselspenger, vil etter folketrygdloven § 14-12 ha krav på en engangsstønad for hvert barn. Beløpsmessig vil dette utgjøre kr. 96 414 ved trillingfødsel.

Familien vil dessuten få utbetalt barnetrygd for hvert barn, og forutsatt at barna ikke går i barnehage når de fyller ett år, vil det bli utbetalt kontantstøtte for hvert barn. Ettersom stønadperioden ved flerbarnsfødsel kan vare utover ett år, vil disse familiene kunne motta fødselspenger og kontantstøtte samtidig.

Spørsmål nr. 187

Innlevert 7. februar 2000 av stortingsrepresentant Jan Johnsen

Besvart 11. februar 2000 av finansminister Gudmund Restad

Spørsmål:

«I bladet Kapital av 18.12.98 kommer det frem at Lysebu Konferansesenter har momsfrigjøring på servering. Det blir opplyst at rundt en tredjedel dreier seg om ideell virksomhet, mens den øvrige virksomheten er kommersiell. Dette er etter mitt skjønn en klar konkurransevridning overfor andre bedrifter i næringen. Hvis Lysebu skal subsidieres må det skje på annen måte enn ved momsfrigjøring. Vil finansministeren ta et initiativ slik at det blir en lik konkurranse mellom bedriftene?»

Svar:

Lysebu ble i 1947 gitt i gave til Danmark fra det norske folk. På midten av 1970- og tidlig på 1980-tallet ble registrerings- og avgiftsplikten for Lysebu vurdert. Etter det som den gang ble opplyst ble Lysebu drevet av Fondet for Dansk-Norsk samarbeid, som er et fond med ideelt formål. Virksomheten bestod i undervisning i norsk kultur for danske studenter, og oppholdet ble finansiert av fondets midler. Lysebu var også åpen for kurs- og møtevirksomhet for offentlige og private institusjoner i Norge.

Undervisning er utenfor merverdiavgiftlovens (mval.) anvendelsesområde. Skolevirksomheten til Lysebu var derfor ikke avgiftspliktig. Etter en fortolkning av mval. § 13 annet ledd nr. 10 ble serveringen til de danske studentene også ansett å være utenfor avgiftsområdet. Etter denne bestemmelsen er servering i eller fra kafeer, restauranter, hoteller og lignende avgiftspliktig. Avgiftsplikten gjelder imidlertid bare serveringssteder hvor offentligheten har adgang eller servering rettet mot publikum. Dersom det bare er en «lukket» krets av personer, vil det ikke foreligge avgiftsplikt etter denne bestemmelse. Servering fra bedriftskantiner til ansatte, studentkantiner til studenter, eller skolekantine til elever er ikke avgiftspliktig. Slik virksomhet har da heller ikke fradragsrett for sine anskaffelser til denne virksomheten.

Ovennevnte bestemmelse tolkes som nevnt slik at bevertning av kursdeltakere som ikke er en del av en «lukket» krets, er avgiftspliktig omsetning. Lysebu ble gitt avgiftsfritak i medhold av mval. § 70 for denne typen serveringsvirksomhet, dvs. servering til eksterne gjester. Ut fra de opplysninger som forelå på det aktuelle tidspunkt, synes det som om den kommersielle delen av virksomheten den gang var av underordnet betydning og at dette var utslagsgivende for at fritaket ble gitt. I forbindelse med avgiftsfritaket ble det uttrykkelig påpekt overfor Lysebu at en omlegging av virksomheten kunne medføre registrerings- og avgiftsplikt.

Avgiftsfritaket innebar at Lysebu ikke ble registrert i avgiftsmanntallet. Etter opplysninger fra Oslo fylkesskattekontor er ikke institusjonen registrert pr. i dag. En følge av at Lysebu ikke er registrert, er at det som nevnt heller ikke gis fradrag for inngående avgift på anskaffelser til virksomheten og at det ikke skal beregnes merverdiavgift av omsetningen.

Finansdepartementet har ikke i ettertid vurdert Lysebus virksomhet i forhold til det fritaket som ble gitt. Jeg er imidlertid enig i at et av hovedprinsippene bak merverdiavgiftssystemet er at like tjenester skal behandles avgiftsmessig likt. På bakgrunn av spørsmålet som nå er stilt, vil Finansdepartementet be Skattedirektoratet om å se på forutsetningene som ble lagt til grunn og vurdere om det er grunnlag for å opprettholde fritaket.

Spørsmål nr. 188

Innlevert 7. februar 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 14. februar 2000 av helseminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«En rapport som bla er utarbeidet for miljøsenderet GRIP avdekker at miljøhensyn ikke er et prioritert område for sykehusene. Innkjøpsansvarlige viser til at det er prisen som er avgjørende. Dette betyr at så lenge sykehusene, uten særlig kostnad f.eks kan forbrenne PVC-plast og derved slippe ut giftige dioksiner, så vil det ikke lønne seg å være miljøvennlig. Hva vil statsråden gjøre for at sykehusene skjerper sin miljøprofil, og kan utslippstillatelsene skjerpes, evt forbrenningsanleggene stenges?»

Begrunnelse:

Det vises til undersøkelsen som er gjennomført av MMI på vegne av GRIP og Astra Tech.

Det vises også til spørsmål nr 23 i spørretimen 12.01.00 til arbeids- og administrasjonsministeren, og svaret på dette vedr. ledere i staten som ikke tar miljøhensyn.

På denne bakgrunn kan det virke som det offentlige ikke følger opp vedtatte mål og intensjoner i spørsmål om miljøhensyn.

Svar:

Følgende sykehus har forbrenningsanlegg for avfall i dag:

- Haukeland sykehus (Bergen)
- Innherred sykehus (Levanger)
- Harstad sykehus
- Kirkenes sykehus
- Regionsykehuset i Tromsø
- Regionsykehuset i Trondheim
- Fredrikstad / Østfold sykehus (FREVAR kommunale avfallsforbrenningsanlegg har egen ovn for sykehusavfall)

I tillegg har Stokmarknes sykehus et forbrenningsanlegg, men dette vil trolig bli lagt ned i løpet av året.

Totalt forbrenner sykehusanleggene mellom 1500 og 2000 tonn avfall per år. Samtlige forbrenningsanlegg ved sykehusene har konsesjon fra Statens forurensningstilsyn (SFT). Konsesjonene stiller krav til utslipp til luft og vann, samt til driften av anleggene. Kravene varierer etter hvilke typer avfall som tillates forbrent i anlegget. Kun to av anleggene, i tillegg til FREVAR, har utslippskrav til dioksiner til luft. Samtlige anlegg har utslippskrav til støv, karbonmonoksid (CO), kvikksølv (Hg) og saltsyre (HCl) til luft.

SFT stiller krav om konsesjonsmålinger. Konsesjonsmåling er utslippsmålinger som anleggene gjør for samtlige parametere som er regulert i deres utslippstillatelse. Dette gjøres i utgangspunktet en gang per år, hvert annet år for noen av de minste forbrenningsanleggene. SFT stiller også krav om årlig egenrapportering fra alle forbrenningsanlegg. I rapporteringen skal anleggene gjøre rede for utslipp i løpet av siste år, sett i

sammenheng med konsesjonen. Eventuelle overutslipp eller andre avvik fra konsesjonen skal også rapporteres. SFT følger opp anleggene der det rapporteres om avvik i forhold til konsesjonen.

Ved rapportering for 1998 ble 3 av sykehusanleggene fulgt opp videre av SFT på bakgrunn av overutslipp. Ved to av anleggene ble det meldt om overutslipp av HCl og ved et anlegg ble det meldt om overutslipp av dioksiner. Anlegg som rapporterer om overutslipp blir i første omgang bedt om å sette i verk tiltak for å forhindre overutslippet, og må senere dokumentere at utslippet er redusert slik at anlegget overholder konsesjonskravene. Dersom anleggene ikke klarer å overholde konsesjonskravene over tid kan SFT sette i verk andre virkemidler. Dette kan være pålegg til sykehusene om å sette i verk tiltak som reduserer utslippet, pålegg om å dokumentere at disse tiltakene har effekt, forurensningsgebyr eller i ytterste konsekvens pålegg om å stenge anlegget. Tiltakene sykehusene melder om når det gjelder overutslipp av HCl og dioksiner er ofte å bedre kontrollen med avfallet som går inn i ovnen, og da spesielt knyttet til PVC-plast.

I tillegg til virkemidlene SFT har i henhold til forurensningsloven, og som et siste sikkerhetsnett, gir kommunehelsetjenestelovens bestemmelser om miljørettet helsevern adgang til å pålegge retting av forhold ved avfallshåndteringen i et sykehus dersom forholdene direkte eller indirekte kan ha negativ innvirkning på helsen.

EU er i ferd med å utarbeide et direktiv om avfallsforbrenning. Når dette blir vedtatt og implementert, vil det også gjelde for forbrenningsanlegg ved sykehus. Samtlige forbrenningsanlegg har fått følgende informasjon om framtidige utslippskrav sammen med tilbakemelding i forbindelse med egenrapportering for 1998:

Til Deres orientering har regjeringen i stortingsmelding nr 8 (1999-2000) om Rikets miljøtilstand varslet at den støtter EUs utarbeidelse av direktiv om avfallsforbrenning, og signaliserer at kravene til for

brenningsanleggene i Norge vil skjerpes i tråd med direktivet. Forbrenningsanleggene må påregne at en innskjerpelse av kravene kan bli gjort gjeldende tidligere enn det som er signalisert i EU-direktivet. Nye forbrenningsanlegg får allerede i dag utslippskrav i tråd med EUs forslag til direktiv om avfallsforbrenning. SFT vil komme nærmere tilbake til dette når dette blir aktuelt for Deres anlegg.

Miljøvern er i stor grad et ansvar for eierne og ledelsen ved det enkelte sykehus. Disse har en plikt til å sørge for at virksomheten drives i samsvar med de krav som er fastsatt i lovverket. Sykehuseier og sykehusledelsens ansvar er fokusert og fremhevet i lov om spesialisthelsetjenesten. Fylkeskommunene og ledelsen ved det enkelte sykehus har ansvar bl.a. for at lover og regler på miljøområdet for de fylkeskommunale sykehus etterleves.

Når det gjelder de sykehusene som eies av Sosial- og helsedepartementet, så vil departementet gjennom den styringsdialogen det har med disse, arbeide for at miljøhensyn blir integrert som en del av sykehusenes strategiske tenkning.

Å vurdere tiltak som stimulerer sykehusene til i større grad å ta hensyn til miljøet vil også bli en viktig del av den sektorvise miljøhandlingsplanen som Sosial- og helsedepartementet som en del av Regjeringens overordnede miljøpolitikk skal utarbeide.

I undersøkelsen fra MMI ble respondentene spurt om hvilke tiltak de anser som mest fornuftige og effektive for å fremme miljøkunnskap og miljøtiltak i sykehusene. I tillegg til klar prioritering fra ledelsen, påbud fra myndighetene og økonomiske incitament ble informasjon, både fra leverandør og myndighetene, nevnt som effektive og fornuftige tiltak. Å bedre tilgangen på miljøinformasjon er et av satsingsområdene i Regjeringens miljøvernpolitikk. Det er nedsatt et eget utvalg som skal vurdere om rettighetene til slik informasjon er tilstrekkelig ivaretatt i lovverket. Videre utredes nå mulighetene for å opprette en egen database på Internett med informasjon om innholdet av farlige kjemikaler i ulike produkter.

For øvrig vil jeg vise til prosjektet Grønn stat og arbeider med utformingen av en helhetlig innkjøpspolicy med miljøprofil i staten.

Dokument nr. 15:16

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 189

Innlevert 8. februar 2000 av stortingsrepresentant **Annelise Høegh**

Besvart 15. februar 2000 av helseminister **Dagfinn Høybråten**

Spørsmål:

«Vil Helseministeren sørge for at Rikshospitalet ikke avbryter igangsatt behandling av de som ønsker å skifte kjønn?»

Begrunnelse:

Transseksuelles tilbud om kjønnsskiftebehandling ved Rikshospitalet blir nedlagt ifølge mediaoppslag. Det må være akseptabelt at offentlig finansierte sykehus i en tid med strenge prioriteringer ikke lenger finner å kunne gi slike tilbud. Behovet bør løses av private helsetjenestetilbud. Jeg reagerer likevel sterkt på at det synes som om også pågående behandling ved Rikshospitalet blir stoppet med øyeblikkelig virkning. Behandlingen innebærer store inngrep/ endringer så vel av fysisk som av psykisk karakter. Pasientene risikerer å bli etterlatt i et ingemannsland hvis behandlingen avbrytes. Dette er etisk uakseptabelt.

Svar:

Når det gjelder behandling av sykdommen transseksualisme er Rikshospitalet tillagt en landsfunksjon for dette. Arbeidet med pasienter som på grunn av transeksualisme har ønsket kirurgisk kjønnskonertering hadde sin spede begynnelse i 1963. Siden den gang har Rikshospitalet foretatt kirurgisk kjønnskonertering av om lag 170 pasienter. Antallet som ønsker kjønnskonertering er økende.

Behandling av denne lidelsen er imidlertid langt mer omfattende enn de kirurgiske konverteringer og korreksjoner. Psykiatrisk veiledning og støttebehandling er en helt vesentlig del i utvelgelsen av pasienter som bør tilbys hormonell behandling, som ofte foregår over 1 til 2 år, og deretter kirurgisk konvertering som ofte involverer flere operasjoner. Psykiatrisk støtte og etterbehandling er viktig også i disse fasene samt i den videre oppfølgingen av pasientene.

Rikshospitalet har derfor knyttet til seg et tverrfaglig behandlingsteam (arbeidsgruppe) bestående av enkeltpersoner med spesiell faglig innsikt for denne pasientgruppen. Arbeidsgruppen besto frem til årsskiftet av 1 plastikkirurg, 2 psykiatere og 1 endokrin, 1 gynekolog og 1 psykiatrisk sykepleier.

De psykiatere som til nå har vært tilknyttet arbeidsgruppen har meddelt at de trekker seg, og den plastikkirurgen som har forestått de kirurgiske konverteringene har sagt opp sin stilling ved Rikshospitalet.

Rikshospitalet har imidlertid i brev til Sosial- og helsedepartementet av 11.02.00 understreket at de pasientene som har startet kirurgisk behandling, og hvor det altså gjenstår en eller flere operasjoner, selvfølgelig vil bli ferdigbehandlet. På samme måte vil de pasienter som har startet med hormonbehandling og er forespeilet kirurgisk konvertering, også få gjennomført denne behandlingen ved Rikshospitalet.

Rikshospitalet har dessuten orientert om at situasjonen innebærer at hospitalet pr i dag ikke kan tilby behandling til nye pasienter, men at de vil arbeide for at arbeidsgruppens funksjon skal bli formalisert slik at nye pasienter i fremtiden vil kunne tilbys behandling.

Rikshospitalet får ikke øremerkede midler for å ivareta landsfunksjoner, men er en nettobudsjettet tilskuddsinstitusjon med vide budsjettfullmakter. Rikshospitalet er nå bedt om snarest å komme tilbake med en sak til departementet, hvor de redegjør for hvordan de kan ivareta tilbudet til de transseksuelle.

Spørsmål nr. 190

Innlevert 9. februar 2000 av stortingsrepresentant Dag Danielsen

Besvart 15. februar 2000 av utenriksminister Knut Vollebæk

Spørsmål:

«Oberst Alaa Hussein Ali Al-Gber, innsatt som statsminister i Kuwait av Irak etter invasjonen i 1990, har ifølge media oppholdt seg i Norge på "humanitært grunnlag". Al-Gber er ansett som krigsforbryter og en quisling i Kuwait. Norge har ifølge de opplysninger som har fremkommet verken beklaget saken overfor Kuwait, eller tatt initiativ til at Al-Gber stilles til ansvar for sine handlinger.

Hva har Regjeringen foretatt seg overfor Kuwait, og hva akter den å gjøre i sakens anledning?»

Svar:

Justisministeren redegjorde i spørretimen 9. februar d.å. for kriterier og prosedyrer som legges til grunn for gjenbosetting av kvoteflyktninger i Norge. Han redegjorde også for forhold som ble lagt til grunn for den beslutningen Utlendingsdirektoratet fattet om samtykke om gjenbosetting for Al-Gber i Norge. Jeg sa i utenriksdebatten 27. januar at Utenriksdepartementet ikke har hatt noen befatning med denne saken før nyheten om Al-Gbers tilbakereise og arrestasjon ble omtalt i pressen. Utenriksdepartementet gjorde da en henvendelse til kuwaitiske myndigheter med tanke på å få frem faktiske opplysninger i saken.

Al-Gbers opphold i Norge har trolig vært kjent i Kuwait i lengre tid. Utenriksdepartementet har likevel ikke på noe tidspunkt fått noen henvendelse fra kuwaitiske myndigheter om bistand i denne saken. Vi er heller ikke gjort kjent med enkeltheter om hvordan saken nå forfølges rettslig i Kuwait. Fra norsk side vil vi naturligvis når som helst være villig til å diskutere saken med kuwaitiske myndigheter dersom de skulle ønske det.

Jeg vil for øvrig føye til at Utenriksdepartementet har hatt kontakt med Justisdepartementet med sikte på å finne en ordning som kan sikre at det gjøres nødvendige konsultasjoner i eventuelle lignende saker i fremtiden.

Spørsmål nr. 191

Innlevert 9. februar 2000 av stortingsrepresentant Sylvia Brustad

Besvart 15. februar 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«Det vises til St.meld. nr. 17 (1996-97) "Om innvandring og det flerkulturelle Norge" hvor det står: "Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet vil ta initiativet til at det for en periode på 6-8 år etableres to kvalifiseringssentra for lærere som underviser minoritetsspråklige" (s. 74). Høgskolen i Hedmark har vist sin interesse for saken. Hvor langt er man kommet i arbeidet med å etablere slike sentra og hvor skal disse etableres?»

Svar:

Det henvises til St.meld. nr. 17 (1996-97) "Om innvandring og det flerkulturelle Norge". Representanten er interessert i hvordan det går med oppfølgingen av forslaget om at jeg skal ta initiativ til at det for en periode på 6-8 år etableres to kvalifiseringssentra for lærere som underviser minoritetsspråklige.

Jeg nedsatte en arbeidsgruppe til å følge opp forslaget. I St.meld. nr. 25(1998-1999) "Morsmålopplæring i grunnskolen" meldte jeg at det arbeides med å identifisere hvilke oppgaver og funksjoner som skal tillegges sentrene. Etter forslag fra arbeidsgruppa ble Statens utdanningskontor i Oslo og Akershus tildelt midler for å utrede dette nærmere og komme med konkrete forslag til oppfølging. Utredningen ble oversendt meg 30.04.99. I tråd med forslagene i utredningen tok jeg initiativ til at det foreløpig skulle opprettes ett kvalifiseringssenter. Dette omtalte jeg i St.meld. nr. 12 (1999-2000) " ...og yrke skal båten bera".

I St.prp. nr. 1 (1999-2000) for Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet ble senteret omtalt flere steder. Under kap. 274 står det bl.a. at det skal etableres ved Høgskolen i Oslo. Dette er også i tråd med utredningens tilråding. Senteret skal tildeles til sammen kr. 2.4 millioner per år foreløpig i 3 år. Etter denne perioden skal senteret vurderes med hensyn på hvordan senteret bør videreutvikles og om det er behov for å etablere et senter til.

Senterets overordnede mål skal være å bedre opp

læringsvilkårene for elever i den flerkulturelle skolen i hele landet. Det skal være et nasjonalt senter med arbeidsoppgaver som fokuserer på kompetanseutvikling for lærere som underviser i den flerkulturelle skolen. Det er en forutsetning at senteret skal samarbeide med relevante partnere. Det skal etableres en styringsgruppe for senteret der aktuelle fagmiljøer skal være representert.

Som nevnt var det St.meld 17 (1996-97) som introduserte forslaget om kvalifiseringssenter for lærere som underviser minoritetsspråklige. Utredningen foreslo at senteret burde hete Ressurssenter for den flerkulturelle skolen. Departementet har ennå ikke tatt endelig stilling til navneforslaget.

Mange med meg ser fram til å følge utviklingen av dette senteret som jeg vet blir hilst velkommen i kommuner og fylker. Jeg vil holde Stortinget orientert om det videre arbeid med senteret.

Spørsmål nr. 192

Innlevert 9. februar 2000 av stortingsrepresentant Inge Myrvoll

Besvart 16. februar 2000 av fiskeriminister Lars Peder Brekk

Spørsmål:

«I svar av 27.04.99 bekrefter departementet prosedyren for avhending av nedlagte fyr. Statlige etater og institusjoner har første prioritet. I Dagbladet 10 januar i år hevdes det at en privat interessent vil bruke en omvei, biskopen i Stavanger, for å nytte Kvasheim fyr for avgrensede formål. Vil departementet sørge for at ikke bruk av bispedømmet som innfallsport ved avhending hindrer allmennhetens adgang til Kvasheim fyr?»

Svar:

Den prosessen som ble beskrevet i vårt brev av 27. april 1999 vil bli fulgt for avhending av Kvasheim fyr. Kystdirektoratet har søkt å bringe klarhet i ulike eiendomsforhold knyttet til Kvasheim fyrstasjon tilbake til etableringen i 1912. Dette arbeidet nærmer seg nå sin avslutning, og Kystdirektoratet vil snarest innhente fullmakt til avhending hos Statsbygg. Direktoratet vil også innhente uttalelse fra Riksantikvaren, samt forespørre departementene, den aktuelle fylkesmann og Statsbygg om det foreligger et statlig behov for eiendommen. Dersom slike behov ikke foreligger vil eiendommen bli kunngjort offentlig for salg, i henhold til statens regelverk, samt de retningslinjer som tidligere er lagt fram for Stortinget. Fiskeridepartementet har, på bakgrunn av en henvendelse til departementet fra Hå kommunes advokat, gjort det klart at Stavanger bispedømmeråd ikke har noe løfte på å få overta Kvasheim fyrstasjon.

Etter en gjennomgang av innkomne bud vil Kystdirektoratet legge saken fram for Fiskeridepartementet til avgjørelse. Det tas sikte på at dette vil skje før påske.

Spørsmål nr. 193

Innlevert 10. februar 2000 av stortingsrepresentant Jon Olav Alstad

Besvart 18. februar 2000 av kulturminister Åslaug Marie Haga

Spørsmål:

«Norsk Folkemusikk- og Danselag har fått beskjed om at tilskuddet deres kuttes fra 946.000 kr. til 616.000 kr. Dette er en endring som ikke er presisert i budsjettet for år 2000, derimot er det slått fast at det ikke skal gjøres vesentlige endringer i bevilgningen. En slik endring vil medføre at arbeidet med Norsk Folkemusikkatalog må avsluttes før det er kommet ordentlig i gang. Hvilken begrunnelse ligger bak denne endringen i bevilgningen og hvordan kan statsråden bidra slik at ordningen videreføres?»

Svar:

Norsk Folkemusikk- og Danselag fikk i 1998 et statstilskudd på kr. 575.000. For 1999 ble tilskuddet økt til kr 596.000. I tillegg fikk Norsk Folkemusikk- og Danselag for dette år et tilskudd på kr. 350.000 ".. til etablering av en Internettbasert katalog for formidling av folkemusikk og folkemusikkutøvere.", jfr. Budsjett-innst. S. nr. 2 (1998-99), s. 86. Departementet la til grunn at tilskuddet til etablering av katalogen var å anse som et engangstilskudd for 1999, og det ble opprinnelig ikke lagt opp til å videreføre dette for 2000.

Norsk folkemusikk- og Danselag har i brev av 19. januar 2000 og 10. januar 2000 til henholdsvis Norsk kulturråd og Kulturdepartementet redegjort for katalogarbeidet og arbeidsplanene for 2000. I brevet til departementet skriver Norsk Folkemusikk- og Danselag bl.a.: "ØKONOMI: Etableringskostnadene for Norsk Folkemusikkatalog er spredt ut over flere år gjennom leasing av datamaskiner og scanner, og ved at initierende programmeringskostnader er spredt på to år. Tilsetting av konsulent og etablering av kontor for denne ble gjort pr. 01.04.99, slik at lønns- og driftskostnadene tilknyttet stillingen er utbetalt for 9 mnd. i 1999. For 2000 vil disse kostnadene løpe i 12 mnd. .."

Departementet vil på denne bakgrunn øke tilskuddet for 2000 til Norsk Folkemusikk- og Danselag utover det som lå i tilsagnet av 15. januar 2000, slik at arbeidet med katalogen kan videreføres.

Spørsmål nr. 194

Innlevert 11. februar 2000 av stortingsrepresentant Einar Olav Skogholt

Besvart 18. februar 2000 av samferdselsminister Dag Jostein Fjærvoll

Spørsmål:

«Som kjent bidrar blant andre Hedmark fylkeskommune og flere kommuner økonomisk til forsøksordningen med tog på strekningen Charlottenberg- Kongsvinger fram til september 2001. NSB har antydnet at antall lokaltog Kongsvinger-Oslo vil bli sterkt redusert når krengetogene mellom Oslo og Stockholm settes i drift i september 2001.

Hvordan vil statsråden bidra til at regionaltoget over grensen kan samordnes med lokaltog og fjerntog samt opprettholde et best mulig lokaltogtilbud?»

Svar:

Forsøksordningen med tog på strekningen Charlottenberg - Kongsvinger er en del av "Kungspil"-prosjektet og prosjektet omfattes ikke av ordningen med statlig kjøp av persontransporttjenester fra NSB BA.

Togtilbudet på Kongsvingerbanen ble endret i 1994. Strekningen Årnes - Kongsvinger ble da innlemmet i lokaltogtilbudet og antall avganger Kongsvinger - Oslo økte betraktelig. Trafikken økte med ca. 30 prosent fram til 1996/97.

De to siste årene har imidlertid trafikken på denne strekningen sunket med over 30 prosent og er nå ca. 10 prosent lavere enn tidlig på 1990-tallet. Dette synes å ha sammenheng med et godt busstilbud Kongsvinger - Oslo med høy frekvens og lave priser. NSB ser ikke Kongsvingermarkedet stort nok til å kunne konkurrere med bussen på frekvens og pris. For å konkurrere på reisetid med lokaltog ville det være nødvendig å kutte antall togstopp mellom Kongsvinger og Oslo betydelig, noe som jeg anser ville gi et dårligere tilbud for de lokalreisende på denne strekningen.

Jeg er kjent med at NSB har til vurdering flere alternativer fra 2001, herunder ett med en reduksjon i antall lokaltogavganger mellom Årnes og Kongsvinger fra 15 til fire i hver retning på virkedager. Dette vil gi mulighet for en omdisponering av togene som gjør at tilbudet på andre og bedre belagte strekninger kommer flere kunder til gode. Dette gjelder spesielt trafikken rundt Oslo, som har betydelige kapasitetsproblemer. Kongsvinger har fremdeles et relativt godt kollektivtilbud gjennom bussrutene.

Før eventuelle endringer blir gjennomført, skal imidlertid NSB ha en tett dialog med pendlerforeningene, berørte fylkeskommuner og Samferdselsdepartementet.

Det planlegges fem avganger hver vei med det nye togtilbudet "Nordlys" med kregende ekspresstoget Oslo - Stockholm. Tre av avgangene er planlagt å stoppe i Kongsvinger. Når det gjelder regiontog over grensen, er jeg kjent med at "Nordlys" er i dialog med organisasjonen ARKO (kommunene i Arvika-Kongsvingerregionen) og Hedmark fylkeskommune som utreder et utvidet regionalt togtilbud over grensen. Et slikt samarbeid vil kunne bedre tilbudet mellom denne regionen og Oslo og Stockholm.

Spørsmål nr. 195

Innlevert 11. februar 2000 av stortingsrepresentant Unn Aarrestad

Besvart 18. februar 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«I eit brev av 11. november 1999 frå departementet (ref.99/8141) har departementet oppheva resultatet av skulemålsrøystinga i Vesterdalen skule i Kvinesdal. Det var sist røysting der 20. oktober 1997.

Kan statsråden godta at Stortinget sitt vedtak om ny opplæringslov vert tolka slik at femårsregelen mellom røystingane vert oppheva, og vil statsråden gripa inn i den aktuelle saka for at norsk lov vert fylgd og hindra at departementet gir dispensasjon frå dette?»

Grunngjeving:

I 1999 tok den nye opplæringslova til å gjelda. Lova vart endra slik at der lova før ga alle over 18 år i skulekrinsen røysterett ved skulemålsrøystingar, gir dagens lov berre denne retten til foreldre til born som går på den aktuelle skulen det skuleåret røystinga er. Med unnatak av denne innsnevringa av røysteretten, er paragrafen om skulemålsrøysting identisk med den tidlegare lova, m.a. ved at det skal gå minst fem år mellom kvar røysting.

Då Stortinget vedtok opplæringslova i juni 1999, vedtok ikkje Stortinget å oppheva resultatet av røystingane dei siste fem åra. Lova slår fast at det skal gå fem år frå førre røysting til eit eventuelt nytt vedtak kan gjerast.

For ro og stabilitet i skulekrinsane er det viktig at valet av hovudmål ligg fast i det minste i ein femårsperiode før ny røysting kan krevast, noko Stortinget vedtok å oppretthalda.

Nå har departementet støtta Kvinesdal kommune i vedtaket om å halda ny røysting i Vesterdalen alt etter to år, trass i at lova ikkje er endra på dette punktet.

Departementet skriv m.a. i brevet av 11. november 1999:

"Regelen i grunnskolelovens §40 nr. 4 fjerde ledd om at nytt vedtak om målform ikke kan gjøres før det er gått minst fem år, gjelder kun for vedtak truffet med hjemmel i grunnskoleloven. Femårsregelen etter grunnskoleloven kan ikke suspendere avstemming og vedtak om målform truffet med hjemmel i opplæringslovens §2-5 syvende ledd. Vi viser i den sammenheng til det er en ny velgergruppe som vedtaket skal forholde seg til.

Det kan således gjennomføres avstemming og vedtak om målform selv om femårsfristen etter grunnskolelovens §40 nr. 4 fjerde ledd ikke er utløpt ved tidspunktet for vedtak etter opplæringsloven."

Etter dette brevet har Kvinesdal kommune vedteke å lya ut ny røysting om skulemålet i Vesterdalen alt den 14. mars 2000. I utlysinga i avisa "Agder" 28.januar viser kommunestyret til godkjenning frå departementet. Godkjenninga vart gjeve i ovannemnde brev til Åse G. Versland, Storekvina, 4480 Kvinesdal.

Svar:

Etter opplæringslova § 2-5 sjuande ledd skal det

"I samband med skifte av hovudmål eller når eit fleirtal i kommunestyret eller minst ¼ av dei røysteføre krev det, ... haldast rådgjevande røysting i det området som soknar til skolen, ... Røysteføre er foreldre til elevar ved den skolen dette vedkjem."

Etter tidlegare grunnskulelov § 40 nr. 4 kunne alle myndige personar i skulekrinsen røyste. Opplæringslova har no avgrensa røysteretten til berre å gjelde foreldre som har elevar ved den aktuelle skulen.

Det er ikkje korrekt at paragrafen om skulemålsrøysting bortsett frå innsnevringa av røysteretten er identisk med den tidlegare lova.

Opplæringslova omtaler ikkje i det heile teke den aktuelle femårsregelen. I forarbeida til lova står rett nok dette (Innst. O. nr. 70 (1997-98) side 13):

"Komiteen er enig i at en fastsetter de detaljerte reglene i forskrift, og vil i denne sammenheng peke på at slike rådgivende folkeavstemninger om mål opplæring ikke bør avholdes for ofte i respekt for resultatet av avstemningen. Komiteen mener derfor det ikke er grunnlag for å fravike den gamle 5 årsregelen for når ny avstemning kan finne sted."

På denne bakgrunnen tok departementet inn i forskrifta til opplæringslova ein regel om at nytt vedtak om hovudmål etter den nye regelen i opplæringslova ikkje kan gjerast før det er gått fem år.

Stortinget grunngir femårsregelen med omsynet til respekt for resultatet av den rådgivande folkerøystinga. Veljargruppa har såleis krav på respekt for resultatet av røystinga. Den tidlegare veljargruppa kan likevel ikkje ha krav på respekt for resultatet av røystinga når vedtak om hovudmål etter innføringa av opplæringslova skal relaterast til ei ny og vesentleg annleis veljargruppe.

Ei løysing der femårsregelen i høve til vedtak etter grunnskulelova også gjeld røystingar etter opplæringslova, vil i realiteten suspendere den lovendringa Stortinget gjorde i inntil fem år. Det er ikkje lovfesta nokon overgangsregel med slikt innhald.

På denne bakgrunnen ser eg ikkje grunn til å gripe inn i den aktuelle saka.

Spørsmål nr. 196

Innlevert 11. februar 2000 av stortingsrepresentant Ola D. Gløtvold

Besvart 18. februar 2000 av helseminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Undertegnede ønsker en oversikt over hvilke forskningsprosjekt når det gjelder helse- og miljøeffekter av genmodifisert mat som er i gang, og hvilke som er under planlegging, Videre ønskes det en redegjørelse for hvorfor enkelte søknader innenfor dette feltet er avslått. På hvilken måte mener statsråden at forskningsarbeidet omkring helse- og miljøeffekter av genmodifisert mat kan prioriteres og intensiveres?»

Begrunnelse:

Forbrukerrådet har i brev til Norges Forskningsråd bedt om en oversikt over hvilke prosjekt som er igangsatt og er under planlegging når det gjelder helse- og miljøeffekter av genmodifisert mat. I den senere tid er søknader om å forske mer på helseeffekten av genmat blitt avslått. Ren mat må være den fremste forutsetningen for å kunne sikre mat som ikke er helsefarlig. Forskning innenfor dette feltet bør derfor være et prioritert område innen vår forskningsvirksomhet.

Svar:

Sosial- og helsedepartementet tar normalt ikke selv stilling til hvilke forskningsprosjekter som bør få støtte. Departementets forskningsmidler overføres til Forskningsrådet som så behandler alle søknadene ut fra rent vitenskapelige kriterier. I tildelingsbrevet til Forskningsrådet fra departementet legges visse føringer for hvilke områder departementet ønsker at Forskningsrådet skal prioritere, men dette blir på et overordnet plan og ikke i forhold til den enkelte søknad. SHDs midler går i stor grad til Området Medisin og helse. I tillegg ga Sosial- og helsedepartementet et direkte tilskudd til drift av Institutt for genøkologi i 1999. Studier som gjøres ved dette instituttet omfatter studier av risikomomenter i forbindelse med anvendelse av genteknologi og genmodifisering.

SHD har innhentet opplysninger fra Norges Forskningsråd om aktuell forskning på området.

Området Medisin og helse mottok ingen søknader innenfor dette temaet for 2000. Innenfor den forskningen som Forskningsrådet prioriterer, er det imidlertid flere muligheter for å støtte prosjekter med problemstillinger knyttet til helse- og miljøeffekter ved genmodifisert mat (GMO). Dette gjelder strategiske program, ulike tematiske program og frie prosjekter.

I denne forbindelse er det grunn til å peke på flere viktige forhold knyttet til søknadsbehandlingen i Forskningsrådet. Det er en viktig forutsetning at Forskningsrådet mottar søknader som tar opp forskningsspørsmål om GMO. Til nå har Forskningsrådet mottatt relativt få søknader fra våre forskningsmiljøer innen dette temaet. De få søknadene som er mottatt, har kommet til området Bioproduksjon og foredling (BF).

De søknadene som mottas, sendes ut for vurdering av fagekspertene på området. Dette kan være norske forskere, men ofte vil det være eksperter fra utlandet. Vanlig praksis er at BF innhenter to uavhengige uttalelser for hver søknad. Denne faglige vurderingen legger Forskningsrådet stor vekt på. Det er av avgjørende betydning for landet at den forskningen som støttes med offentlige midler, har faglig kvalitet på internasjonalt nivå. Dette er i tråd med signaler som gis i Forskningsmeldingen (St meld nr 39, 1998-99) Forskning ved et tidsskille, som legger stor vekt på kvaliteten i forskningen.

Med de begrensede midler som Forskningsrådet har til disposisjon, må det gis avslag på flertallet av de søknader som vurderes som faglig sett svært gode. Mange av disse søknadene er innenfor tema som er viktige for landet på en rekke tematiske områder. Innenfor de satsingene som er relevante for GMO-søknader, innvilges bare 15 - 20 % av mottatte søknader. Vedtakene om en prosjektsøknad skal støttes eller ikke gjøres av valgte organer i Forskningsrådet. I disse organene (områdestyret eller programstyret) sitter kompetente representanter fra FOU-miljøer, forvaltningen og i en del tilfelle fra norsk industri. Forskningsrådet legger vekt på å bruke strenge regler knyttet til habilitet i beslutningsprosedyren.

BF har støttet et prosjekt der forskere ved Veterinærinstituttet har arbeidet med å utvikle gode analysemetoder for GMO, og de har brukt metodene for å analysere flere matvarer som inneholder tomat eller potet i det norske markedet. Tittel på dette prosjektet er "Utvikling av metodikk for hurtig påvisning og kvantifisering av produkter fra genmodifiserte organismer i næringsmidler". Prosjektet ble avsluttet ved utgangen av 1999. Området finansierer videre en stipendiat ved det samme instituttet for en treårs periode. Stipendiaten skal arbeide videre med utvikling av gode analysemetoder for GMO. Dette er i seg selv et omfattende forskningsområde. Tittel på prosjektet er "Genetically modified organisms (GMOs) in foods; qualitative and quantitative detection". Prosjektet var en del av en større søknad om et strategisk program med oppstart i 2000. Det ble stilt en del spørsmål om

den faglige kvaliteten ved søknaden. Isolert sett ville dette sannsynligvis ført til avslag. Områdestyret i BF vedtok likevel å gi noe midler til prosjektet. Begrunnelsen var at områdestyret anså det som svært viktig å få i gang forskning på temaet. Området har også til behandling en søknad med tittel "Production of transgenic strawberry plants - environmental, ethical and sociological consequences". Området mottok videre en søknad fra Norsk institutt for naturforskning med tittel "Molecular tools for monitoring of genetically modified organisms (GMOs)". De to fagekspertene som vurderte søknaden konkluderte med at den faglige kvaliteten ikke var spesielt god, og søknaden ble derfor avslått. Området mottok to søknader fra Senter for bygdeforskning i Trondheim. Titlene på disse prosjektene var "Forbrukarhaldningar og åtfærd i møte med genmodifiserte matvarer og andre kontroversielle matvarer" og "Public and scientific perceptions of ethical aspects concerning genetic engineering". Den andre søknaden fikk en rimelig bra sakkyndig vurdering, mens den første søknaden ble vurdert som litt svak. I den harde konkurransen om midler fikk derfor begge søknadene avslag. Endelig mottok området søknaden "Mytologi eller vitenskap? Meningsdanning forstått i

lys av debatten omkring bruk av genmodifiserte organismer (GMO) i mat- og forproduksjonen" fra NTNU. Søknaden ble vurdert som litt for svak faglig sett, og den ble ikke innvilget.

Veterinærinstituttet og MATFORSK har tatt initiativet til et større prosjekt som har fått midler innenfor rammen av EUs 5. rammeprogram. I dette prosjektet samarbeider de to norske miljøene med 11 forskningsinstitutter og bedrifter i Frankrike, Belgia, England, Tyskland, Italia, Nederland og Spania. Veterinærinstituttet har koordineringsansvaret for dette prosjektet. Tittel på prosjektet er "Reliable, standardized, specific, quantitative detection of genetically modified food".

Selv om forskning på GMO kan inngå i flere satsinger som Forskningsrådet har, er det ingen midler i dag som utelukkende er øremerket for forskning på GMO. Etter Forskningsrådets mening vil dette temaet bli for snevert som et eget program sammenlignet med andre høyt prioriterte satsingsområder. Forskningsrådet satte i 1999 i gang en forskningsinnsats innenfor temaet Mat og helse, som er et samarbeid mellom områdestyrene Medisin og helse og Bioproduksjon og foredling. I denne satsingen inneholder alle prosjektene både næringsmiddelforskning og ernæringsforskning. Det var en egen utlysning av disse midlene, men Forskningsrådet mottok ingen søknader knyttet til GMO.

Til nå har ikke Forskningsrådet mottatt noen søknader om helse- og miljøeffekter av GMO i mat fra norsk næringsmiddelindustri. Det er Forskningsrådets inntrykk at næringsmiddelindustrien i Norge aksepterer den skepsisen som norske forbrukere har til genmodifisert mat, og at de derfor ikke har planer om å utvikle slike produkter for det norske markedet i dag.

Foreløpig ser det også ut til at næringsmiddelindustrien i Norge har mulighet til å skaffe seg råvarer og ingredienser fra utlandet som ikke er genmodifiserte. På sikt kan dette bli noe mer usikkert fordi en sterkt økende andel av flere viktige råvarer som brukes, er genmodifiserte. I en rapport fra OECD som nylig er laget, er det gjort et anslag som viser at ca 35 % av maisproduksjonen, ca 55 % av soyaproduksjonen og ca 50 % av bomullsproduksjonen i USA skjer i genmodifiserte planter i 1999.

I tillegg til den aktive forskningen som drives, har Regjeringen nedsatt et offentlig utvalg til å vurdere kunnskapsgrunnlaget som eksisterer i dag med hensyn til helsemessige konsekvenser ved bruk av genmodifiserte næringsmidler og næringsmiddel ingredienser. Utvalget er bredt sammensatt med representanter fra de forskningsmiljøene som har kompetanse på genmodifiserte næringsmidler i relasjon til helse.

Utvalget skal avgi sin innstilling innen 1. oktober 2000.

SHD har innhentet opplysninger fra Miljøverndepartementet om aktuell forskning vedrørende miljøeffekter av genmodifisert mat. Miljøverndepartementet ser at det er et klart behov for uavhengig forskning på miljøeffekter av genmodifiserte organismer. For å møte dette behovet må Forskningsrådet sikre oppbygging og videre utvikling av forskningsmiljøene som arbeider med denne type forskning.

I inneværende år har bevilgningene fra Miljøverndepartementet (MD) til miljøvirkninger av bioteknologi under programmet "biologisk mangfold" til sammen vært på 2 mill. Årsaken til at enkelte søknader innen dette programmet ble avslått, var at antallet søknader tilsvarte et beløp som gikk utover de rammer som Forskningsrådet har til rådighet. Forskningsrådet har dessuten et ansvar for å sikre kvalitet.

Miljøverndepartementet påpeker at den enkelte sektor har et ansvar for å ivareta forskning på helse- og miljøvirkninger av bioteknologi i tråd med Forskningsrådets strategi. Det er den enkelte sektor som har mest kunnskap om effekter av egen virksomhet. Sektorene vil derfor være de fremste til å vite på hvilke felter det er nødvendig med ny forskningsinnsats.

Avslutningsvis kan det være grunn til å peke på at maten som vi spiser hver eneste dag inneholder et stort antall gener og har alltid gjort det. I løpet av det forrige århundret er disse genene blitt endret i vesentlig grad ved hjelp av tradisjonell avl og kryssningsforsøk blant annet for å øke avlinger og ernæringsmessig kvalitet. Det er fortsatt et spørsmål om i hvilken grad den moderne genteknologien brukt i matvareproduksjonen gir nye problemstillinger innen

helse- og miljømessig risiko. Det er behov for god forskning for å få svar på dette spørsmålet.

Jeg ser det som viktig at forskningsområdet intensiveres og gis prioritet fremover, og at det gis rammebetingelser som gjør dette mulig. Dette avhenger av mange aktørers beslutninger, som blant annet de enkelte forskningsinstitusjonene, næringsliv, Forskningsrådet og flere av våre departementer. Utfordringen er å få aktørene til å trekke i samme retning. Jeg viser i denne sammenheng til St meld nr 39 (1998-99) Forskning ved et veiskille, som ble behandlet i Stortinget 17. februar 2000. Meldingen trekker opp retningslinjer og strategier for forskningspolitikken som vil bli viktig også for dette området av forskningen.

Spørsmål nr. 197

Innlevert 11. februar 2000 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 18. februar 2000 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«Inntektssystemet for kommunesektoren er basert på at objektive kriterier fastsetter kommuner og fylker i ulike beregnede utgiftskategorier. En del kommuner mener utgiftberegningen tar for lite hensyn til store endringer i befolkningstørrelsen og problemene med å justere offentlige tjenestetilbud på kort sikt. Dette gjelder både ved fraflytting og ved sterk økning i folketallet. Vil statsråden se nærmere på både fraflytting og vekstproblemene i den kommende gjennomgangen av inntektssystemet?»

Begrunnelse:

Både stor fraflytting og stor tilflytting skaper problemer i tilpassingen av det kommunale og fylkeskommunale tjenestetilbud. For vekstkommunene er problemene ofte knyttet til et svært høyt investeringsnivå og press på infrastruktur som er i utakt med en betraktning om gjennomsnittsutgifter. For fraflyttingskommunene vil det ofte være problemer med for stor bygningsmasse og vanskeligheter med overbemanning og få en effektiv drift av ulike institusjoner. Ikke bare primærkommuner har slike vekst og fraflyttingsproblemer, både Vestfold og Akershus Fylkeskommuner har vist til slike problemer. Det kan derfor være et behov for å se om de objektive kriteriene i inntektssystemet avspeiler en for statisk og lineær oppfatning av tilpassingsmulighetene til endringer for den enkelte kommune og det enkelte fylke.

Svar:

Som følge av inntektssystemutvalgets første delinnstilling ble inntektssystemet i 1997 endret slik at kriterieendringer får fullt gjennomslag første året. Dette betyr for eksempel at en økning i antall barn mellom 6-15 år gir full effekt første året i rammetilskuddet til den aktuelle kommunen. I prinsippet vil derfor merkostnader, eventuelt mindrekostnader, kompenseres fullt ut ved befolkningsendringer. I den kommende gjennomgangen av inntektssystemet tas det ikke sikte på noen særskilt gjennomgang av tilpassingsproblematikk i tjenestetilbudet som følge av sterk fraflytting eller tilflytting.

Flyttemønstrene på 90-tallet har imidlertid aktualisert spørsmålet om til eller fraflytting kan gi kommunene ekstraordinære utgifter som ikke fanges opp av inntektssystemet. Parallelt med befolkningsnedgang i andre områder av landet har for eksempel det sentrale Oslo-området på 90-tallet opplevd en kraftig befolkningsvekst. Departementet vurderer derfor nå støtte til et prosjekt der utgiftsbehovet i kommuner med lang og vedvarende befolkningsvekst utredes. Departementet vil også vurdere å se nærmere på problemer knyttet til fraflyttingskommuner.

Spørsmål nr. 198

Innlevert 11. februar 2000 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 18. februar 2000 av landbruksminister Kåre Gjønnes

Spørsmål:

«Jeg viser til mitt skriftlige spørsmål til landbruksministeren av 11.12. 1998 om å endre dokumentasjonskravene ved parallellimport av bearbeidede jordbruksvarer slik at tollavgift kan beregnes basert på oppskrift innsendt av hovedimportør. I sitt svar lover statsråden å se nærmere på spørsmålet. Hvor langt er departementet kommet i sin vurdering?»

Svar:

Stortingsrepresentant Erna Solberg viser til sitt skriftlige spørsmål til meg av 11. desember 1998 om å endre dokumentasjonskravene ved parallellimport av bearbeidede jordbruksvarer slik at tollavgift kan beregnes basert på oppskrift innsendt av hovedimportør og min skriftlige besvarelse av 18. desember 1998 hvor jeg lovet å se nærmere på saken. Stortingsrepresentant Erna Solberg spør etter dette hvor langt departementet er kommet i sin vurdering.

Som jeg viste til i mitt svarbrev av 18. desember 1998, reguleres tollsatser for bearbeidede jordbruksvarer med opprinnelse EF av protokoll 2 til frihandelsavtalen mellom Norge og EF av 1973 og som sist ble revidert i 1996. Ved fastsettelse av tollsatser på bearbeidede jordbruksvarer omfattet av avtalen, skal en blant annet ta utgangspunkt i de råvaresatser som til enhver tid er avtalt med EF. For visse bearbeidede jordbruksvarer, skal tollsatsen beregnes etter innhold av råvarer, også kalt råvareavhengig toll. For disse bearbeidede jordbruksvarene må importøren dokumentere det prosentvise råvareinnholdet. Som dokumentasjon kan godtas datablad fra produsent som viser råvareinnholdet/resepten for varen, emballasjen eller kopi av emballasjen for varen som viser råvareinnholdet, vareprøve der råvareinnholdet fremgår eller laboratorieanalyser bekostet av importør.

Etter min mening, har det ikke landbrukspolitisk relevans hvem som måtte ønske å importere ulike bearbeidede jordbruksvarer. På bakgrunn av en ny gjennomgang vurderer jeg det fremdeles som helt sentralt at den dokumentasjon som sendes Statens Kornforretning er riktig og kan etterprøves. Det er derfor av kontrollhensyn ikke ønskelig slik de foreslår at en hovedimportør A's dokumentasjon av råvareinnholdet i en konkret vare kan anvendes for en vare som en importør B hevder er den samme som hovedimportør A i sin tid importerte eller importerer. Det er enhver importørs ansvar å dokumentere råvareinnholdet i de varer de selv til enhver tid måtte importere.

Landbruksmyndighetene og tollmyndighetene har ut fra kontrollhensyn behov for teknisk utstyr som kan måle innholdet av ulike råvarer i ferdigvarer. Hovedformålet med slikt utstyr vil nødvendigvis være kontroll av et utvalg importerte varer. En har imidlertid ikke ressurser til å basere ordinær søknadsbehandling på bruk av slikt utstyr.

Det må derfor fremdeles være slik at det er importørens ansvar å dokumentere innholdet etter metoder nevnt ovenfor av ulike råvarer i en bearbeidet jordbruksvare.

Spørsmål nr. 199

Innlevert 11. februar 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 22. februar 2000 av arbeids- og administrasjonsminister Laila Dåvøy

Spørsmål:

«I Budsjett-innst. S. nr. 5 (1999-2000) understreker en enstemmig kommunalkomite viktigheten av at arbeidsmarkedsmyndighetene sørger for at personer med lese- og skriveproblemer får tilgang til tilpasset og hensiktsmessig opplæring og at regelverket ikke må hindre at hensiktsmessig tilbud gis som del av et utføringssopplegg. Dette vil kunne dreie seg om både policy-ændring i arbeidsmarkedsetaten og om regel-ændring.

Hva har statsråden gjort for å følge opp denne saken?»

Svar:

Jeg er kjent med ditt tidligere spørsmål og merknaden fra kommunalkomiteén.

Saken har vært utredet i departementet, som også har vært i dialog med Arbeidsdirektoratet. Jeg vil om kort tid ta stilling til hvilke endringer som er nødvendige. Hvis det blir aktuelt med en forskriftsendring må forslaget trolig sendes på høring. Jeg vil orientere Stortinget om min beslutning på en egnet måte.

Spørsmål nr. 200

Innlevert 11. februar 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 22. februar 2000 av finansminister Gudmund Restad

Spørsmål:

«Ifølge Aftenpostens kveldsavis 27.01.00 avdekket kemneren i Oslo 85 millioner tapte skattekrone i bygg- og anleggsbransjen. Kontroll viste at fire av ti jobbet svart. Økningen er kraftig fra året før. Det offentlige taper store summer og seriøse bedrifter rammes av umulige konkurranseforhold. Kontrollører møtes med trusler og forholdene beskrives som kyniske og tøffe. Ser statsråden at det er behov for en stor offensiv med nye tiltak mot svart arbeid og lovløse tilstander i norsk arbeidsliv?

Vedlegg til spørsmål:

Artikkel i Aftenposten Aften 27. januar 2000, "Byggebransjen blir svartere og svartere". Tekst og foto av Einar Haakaas.»

Svar:

1. Generelt

Regjeringen la den 18. januar i år fram en handlingsplan med tiltak mot ulik økonomisk kriminalitet. Planen omhandler tiltak mot blant annet regnskapsovertredelser, skatte- og avgiftskriminalitet, overtredelser i verdipapirmarkedet, konkurserkriminalitet, konkurransekriminalitet, korrupsjon og hvitvasking.

Økonomisk kriminalitet rammer ofte økonomiske eller ideelle interesser av kollektiv natur. Den svarte økonomien representerer uten tvil et betydelig inntektstap og en uheldig konkurransevridning innen utsatte næringer. Arbeidet mot denne formen for kriminalitet har i mange år vært prioritert fra myndighetenes side. Regjeringen har som målsetting å holde innsatsen mot økonomisk kriminalitet på et fortsatt høyt nivå.

Innsatsen mot svart arbeid og annen kriminalitet i næringslivet er organisert slik at myndighetsutøvelse er fordelt på enheter som hver har sine spesialfelt. På denne bakgrunn har Finansdepartementet tatt initiativ til opprettelsen av et eget embetsmannsutvalg mot økonomisk kriminalitet. Utvalget skal være en pådriver og initiativtaker i arbeidet rettet mot økonomisk kriminalitet. Utvalget skal sikre en bedre koordinering, framdrift og oppfølging, særlig i de tilfeller hvor en står overfor felles problemstillinger og behov for å samarbeide over etatsgrensene. Embetsmannsutvalget startet sitt arbeide i januar 1999. Arbeidet dette første

året har først og fremst vært knyttet til Regjeringens handlingsplan mot økonomisk kriminalitet. Det vil også være naturlig at embetsmannsutvalget fanger opp behovet for eventuelle nye tiltak på området.

Kontrollressursene mot svart arbeid bestemmes dels gjennom Stortingets årlige etatsbevilgninger, dels gjennom etatenes prioriteringer av sin samlede virksomhet. Jeg går ikke inn på den budsjettmessige siden her, men nevner at kontroll er høyt prioritert i bl.a. skatteetaten. Samlet brukes det betydelige ressurser til kontroll. God, samordnet utnyttelse av de ressurser som en i alt rår over i kontrollarbeidet, er et viktig bidrag til den samlede kontrollinnsats, jf nærmere avsnitt 3 nedenfor.

2. Regelendringer for å redusere svart økonomi på Finansdepartementets område

Arbeidet med fastsettelse, kontroll og innkreving av skatter og avgifter samt regelverksutvikling og forbedring av rutiner pågår kontinuerlig. Hensynet til å redusere skatte- og avgiftsunndragelser er en sentral faktor i arbeidet. Kriminalitetsformene på dette området er sterkt knyttet til utformingen av lovverket, og jeg vil nedenfor kort gå inn på enkelte lovendringer som nylig er foretatt.

Ny regnskapslov ble vedtatt 17. juli 1998. Forskrift om regnskapssystem, registrering, dokumentasjon og oppbevaring av regnskapsopplysninger ble fastsatt (blant annet i medhold av regnskapsloven) 6. mai 1999. Forskriften gir i kapittel 7 særregler for frisører, bygg- og anlegg, taxinæringen, serveringssteder, brukthandlere og enkelte andre bransjer. Kravet til inntektslegitimasjon er særlig viktig for disse bransjene.

Lov om revisjon og revisorer (revisorloven) av 15. januar 1999 nr. 2, jf Ot.prp. nr 75 (1997-98), trådte i kraft 1. august 1999 og erstatter den tidligere revisorloven fra 1964. Revisorloven har som formål å bidra til å sikre at ulike brukere av regnskapsinformasjon har sikkerhet for at årsregnskapet er fastsatt i samsvar med gjeldende regelverk. Under utarbeidelsen av den nye loven er det lagt vekt på revisors rolle som objektiv og uavhengig kontrollør av årsregnskapet. I loven er det nå også slått fast at revisor ved utøvelsen av sine funksjoner skal medvirke til bekjempelsen av ulike former for økonomisk kriminalitet, herunder skatte- og avgiftskriminalitet.

I Ot.prp. nr 21 (1999-2000) er det foreslått å utvide adgangen til å utveksle opplysninger mellom ligningsmyndighetene og Arbeidstilsynet, samt å innføre en adgang for lignings- og tollmyndighetene til å rapportere autoriserte regnskapsførere til Kredittilsynet når de har brutt lovbestemte plikter. Det er også foreslått å innføre en adgang for lignings- og avgifts-

myndighetene til å innhente opplysninger om skatte- og avgiftspliktiges hemmelige telefonnummer mv., når særlige hensyn gjør det nødvendig og det er grunn til mistanke om overtredelse av toll-, skatte- og avgiftslovgivningen. Formålet med forslagene er å motvirke skatte- og avgiftsunndragelser og brudd på regnskapslovgivningen.

Restaurantbransjen har i mange år vært preget av useriøse aktører. Blant annet for å motvirke økonomisk kriminalitet i denne bransjen har vi fått ny serveringslov og omfattende endringer i alkoholloven (begge med ikrafttredelse januar 1998). Både serveringsloven og alkoholloven stiller nå strenge vandelskrav for å hindre at useriøse aktører etablerer seg eller driver restaurantvirksomhet. Vandelskravet gjelder ikke bare bevillingshaver, men også andre sentrale personer knyttet til virksomheten, herunder personer som oppbærer en vesentlig del av virksomhetens inntekter. Ved kommunens vurdering av om bevilling kan gis har politiet og andre offentlige myndigheter, herunder skatte- og avgiftsmyndighetene fått en opplysningsrett. Når bevilling er gitt, og det er mistanke om brudd på vandelskravet, har politiet og skatte- og avgiftsmyndighetene fått en plikt til å opplyse kommunen om forhold som kan føre til inndragning av bevilling. Skattemyndighetene er av den oppfatning at de nye reglene har gjort det vanskeligere for useriøse å operere i bransjen.

3. Spesielt om samarbeid for å redusere svart økonomi

Fordi innsatsen mot økonomisk kriminalitet er fordelt på ulike departement, underliggende etater, politi- og påtalemyndighet osv, er det viktig at alle enhetene samarbeider. Den nye handlingsplanen mot økonomisk kriminalitet som jeg nevnte innledningsvis viser at det nå satses på økt tverretattlig samarbeid.

Skattemyndighetene forvalter et omfattende regelverk. Kontrollstrategien er for tiden under utvikling. Tidligere har noe av energien som skulle ha gått til samarbeid kommet i annen rekke. Dette er i ferd med å endre seg. Skattedirektoratet innser at det ikke kan gjøre alt selv, og at det ligger et stort potensial i å

samarbeide med andre offentlige myndigheter og underliggende etater. Det satses nå også mye på samarbeid i egen etat bl a ved felles kontrollplaner. Det er nødvendig å utvikle positive holdninger til samarbeid, og skatte- og avgiftsmyndighetene har beveget seg klart i positiv retning når det gjelder dette.

Tollvesenet og skatteetaten har inngått avtale om samarbeid i kontroll saker. Samarbeidet skal foregå både sentralt mellom direktoratene og regionalt og lokalt mellom fylkesskattesjef og tolldistriktssjef. De to etatene har samarbeidet om flere kontrollaksjoner. Eksempelvis har tollvesenet gjennomført en kontrollaksjon i forhold til lystbåtimportører. Aksjonen har avdekket store unndragelser av innførselsmerverdiavgift og båtmotoravgift. Skatteetaten følger opp denne kontrollaksjonen ved å etablere et eget regionalt kontrolltiltak for å kartlegge kontrollområder, omfang og avgrensninger i forhold til lystbåter. Dette vil skje i samarbeid med tollvesenet. Det har også vært gjennomført felles kontrollaksjoner i bilbransjen.

Også å forebygge feil og misforståelser ved å gi veiledning må ses som en del av kontrollvirksomheten. I denne sammenheng vil det være fruktbart å få til et godt samarbeid med næringslivet. Det er en avgjørende faktor for skatte- og avgiftsmyndighetene at de klarer å skape allianser med ulike bransjer innenfor næringslivet. Interessen for å holde orden i egen bransje blir da stor. Skatte- og avgiftsmyndighetene arbeider mye med informasjon til ulike bransjer. Det kan eksempelvis nevnes at skatte- og avgiftsmyndighetene kom tidlig på banen i forbindelse med Gardermoutbyggingen, både med informasjon og kontroll.

I desember 1997 ble samarbeidsavtale mot svart økonomi undertegnet av LO, NHO, KS og Skattedirektoratet. Avtalen er en videreføring av "Aksjon mot svart arbeid" som var et flerårig samarbeidsprosjekt mellom Finansdepartementet, Kommunal- og arbeidsdepartementet, Skattedirektoratet, LO, NHO, KS og Statens informasjonstjeneste. Samarbeidsforumet er organisert med fylkesgrupper på operativt nivå som arbeider med temaer som partene prioriterer i fellesskap. I 1998 og 1999 har det først og fremst vært satsset på informasjonstiltak mot skoler og næringsliv, bransjefokus (først og fremst kontroller og informasjon) mot restaurantbransjen, frisørbransjen, bygg og anlegg, renhold og blomster og gartneri. I 1999 har samarbeidsforumet hatt en felleskampanje med Servicebedriftenes Landsforbund og Norsk Arbeidsmannsforbund rettet mot innkjøpsproblematikken i renholdsbransjen. Per i dag utarbeides det en fellesbrosjyre om dette. Reiselivsbedriftenes Landsforening deltar i Samarbeidsforum mot svart økonomi. Sentralt i organisasjonens arbeid er en kampanje som har fått navnet Lov & Rett. Bedrifter som ønsker å inneha Lov & Rett-merket må dokumentere at de etterlever regelverket på en rekke punkter. Unnlattelse kan føre til eksklusjon fra bransjeorganisasjoner.

Våren 1998 ba Finansdepartementet Skattedirektoratet om å se nærmere på de muligheter etaten har til å bedre kriminalitetsbekjempelsen gjennom økt innsats mot hvitvasking og annen straffbar bistand til alvorlig kriminalitet. I dette arbeidet har Skattedirektoratet lagt vekt på behovet for å aktivisere dem som arbeider operativt ute i distriktene. Det er satt i gang et prosjekt som omfatter sju fylker. Skattedirektoratet har oppfordret til tverretattlig samarbeid lokalt, og de lokale gruppene har trukket inn både politi og tollvesen i sitt arbeid. Fra skatteetaten er fylkesskattekontorer, ligningskontorer, skattefogdkontorer og skatteoppkrevere representert. Ved siden av praktisk

kontrollarbeid holdes det seminarer for å bedre det faglige grunnlaget for erfaringsutveksling. Sakene det arbeides med i prosjektet har sin opprinnelse i ulike bransjer, f eks restaurant, bygg og anlegg, postordre og banker. Prosjektet pågår ennå.

Jeg vil også nevne at Regjeringen arbeider med innføringen av forskrift, med hjemmel i lov om offentlige anskaffelser, som krever at det skal fremlegges skatteattest fra leverandører ved statlige anskaffelser. I dag er kravet om skatteattest ved offentlige anskaffelser over en viss størrelse fastsatt i instruks K-2/95 fra Nærings- og handelsdepartementet. Krav om skatteattest skal hindre at staten inngår kontrakter med virksomheter som har oppnådd konkurransefordeler ved ikke å dekke sine forpliktelser. Det vurderes også om kommune og stat skal ha felles regelverk på området offentlige anskaffelser.

Avslutningsvis vil jeg si meg enig i kemner Bjørn Røses uttalelse i den artikkel som ledsaget spørsmål nr 200 til meg, om at økt kontroll i utsatte bransjer er nødvendig for å bedre forholdene i disse bransjene. Skatte- og avgiftsmyndighetene arbeider mye med målrettet kontroll, f eks ved felles kontrollplaner som nevnt ovenfor. Etter min mening er det behov for vedvarende høy oppmerksomhet fra myndighetenes side omkring arbeidet mot økonomisk kriminalitet. Jeg kan forsikre om at Regjeringen fortsatt vil gi dette arbeidet høy prioritet.

Spørsmål nr. 201

Innlevert 14. februar 2000 av stortingsrepresentant Rita Tveiten

Besvart 21. februar 2000 av fiskeriminister Lars Peder Brekk

Spørsmål:

«Kva vil fiskeriministeren gjera for å styrkja testingskapasiteten for blåskjell og kvalitetssikra analysemetodane slik at desse vert harmoniserte i høve til EU-praksis?»

Grunngjeving:

Fleire blåskjellsdyrkarar slit med å koma i gong med hausting og sal ettersom testar tatt av same parti skjell, syner ulikt resultat. Dette heng saman med at analysane er utførte i Noreg og i Danmark. Dette er ein uholdbar situasjon som kan skapa unødvendige hindringar for ei næring med eit stort potensiale og som er i startfasen.

Svar:

I St.prp. nr. 1 (1999-2000 under kap. 1023 post 71 - "Tilskudd til utviklingstiltak" går det fram at det skal øyremerkast 5 mill. kroner til offentleg innsats på skjel i år 2000 - til overvakingsprogram, kvalitetskontroll og sjukdomsspørsmål. Dette er ein auke på 3,5 mill. kr frå 1999. Hovudsatsinga vil bli retta mot kvalitetskontroll, for å sikre at skjel som vert bydd fram og eksportert er helsemessig trygge.

I Noreg vert musetestar for innhald av alggift i skjel i dag berre utført ved Noregs veterinærhøgskule. Ein del av midlane for år 2000 vil difor verte nytta til å få utført musetestar ved eit laboratorium til. På denne måten vil ytterlegare analysekapasitet og kompetanse bli bygd opp i Noreg.

Eg er kjend med at behovet for offentleg innsats på området har auka etter at St.prp. nr. 1 (1999-2000) vart lagd fram sist haust. I Næringskomiteen si innstilling til budsjett-forslaget vart Fiskeridepartementet invitert til å komme attende i revidert budsjett, om andre finansieringsløyisingar ikkje kan finnast til desse oppgåvene. Fiskeridepartementet vil følge opp dette.

Den godkjende referansemetoden for testing av marine alggifter er bruk av biologisk metode. Algegiftene ein testar for er i hovudsak PSP og DSP (diarégifter). I tillegg testar ein for andre typar gifter, der den reelle effekten på mennesket er meir ukjend. Analyseresultat kan variere når ein arbeider med biologiske metodar, særleg når ein nyttar forsøksdyr til testane. Det finst variasjonar i analyseresultat på testing i ulike land. I hovudsak ser det ut til å komme av noko ulik praksis i forhold til korleis ein vektlegg undersøkinga av dei andre typar gifter som kan førekomme i tillegg til PSP og diarégiftene. Noreg har lagt seg på ein praksis, jf tilrådingane frå EUs referanselaboratorier, der ein også testar for desse andre gifttypane. Dette heng saman med at alggiftbildet i fleire norske fjordområde er komplisert. Det kan også sjå ut som om enkelte norske fjordområde har eit meir komplisert alggiftbilde enn mange område i EU.

Noregs veterinærhøgskule er Noregs referanselaboratorium på området marine alggifter, og representerer Noreg i det internasjonale arbeidet på området, blant anna i utval med EUs referanselaboratorier. Problemstillinga som kjem fram i Dykkar brev, vil Noreg ta opp i desse internasjonale utvala.

Internasjonalt blir det ikkje sett andre grenseverdiar for desse stoffa før det føreligg meir dokumentasjon om giftene. Dette er eit viktig område for Noreg, jf det kan synast som om alggiftbildet i enkelte område i Noreg er komplisert med omsyn på desse giftene. Det er i denne samanhengen at det er viktig å bygge opp den kjemiske analyse-kapasiteten, noko som krev investeringar i utstyr ved Noregs veterinærhøgskule. Fiskeridepartementet fann ikkje dekning for dette innanfor budsjettet for i år, men arbeider for at dette kan få prioritet framover, jf Næringskomiteen si innstilling til budsjettforslaget. Departementet vil derfor komme attende til dette i samband med revidert budsjett.

Mattrygghet er avgjerande for å etablere norske skjel i den internasjonale marknaden. Enkelte område og lokalitetar i Noreg har synt seg å ha eit meir komplisert alggiftbilde enn andre. Ein kan ikkje analysere bort innhald av alggift i skjel, og auka prøvetaking frå slike lokalitetar vil ikkje alltid gje som resultat at skjela kan omsetjast. I staden må Noreg baseres seg på eit utviklingsarbeid for å få kartlagt giftene og effektane av desse, og utvikle betre analysemetodar for sikre resultat av dei ulike typane alggifter som kan førekomme.

Spørsmål nr. 202

Innlevert 14. februar 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 18. februar 2000 av forsvarsminister Eldbjørg Løwer

Spørsmål:

«I ordinær spørretime 6. mai 1998 tilbakeviste forsvarsministeren at Globus II (Vardø-radaren) var en del av USAs rakettforsvar. Det ble dessuten presisert at radaren var under norsk kontroll. Professor Ted Postol sier til Bergens Tidende 10. februar 2000 at dette ikke er i samsvar med virkeligheten.

Er Globus II under full norsk kontroll, og kan statsråden tilbakevise at den kan bli brukt som en del av USAs rakettforsvar?»

Svar:

Det vises i spørsmålet til forsvarsministerens svar i spørretimen 6 mai 1998. Det har i mellomtiden ikke vært noen forandringer i prosjektet med å etablere radaren i Vardø, med ett unntak: det er blitt forsinket fordi beskyttelsesduken rundt radaren, den såkalte radomen, ble revet av under en storm i november 1999. Radaren ventes nå å bli operativ i løpet av neste år.

6 mai 1998 ble Stortinget opplyst om at radaren var under full norsk kontroll: den ville bli bemannet utelukkende med norsk personell, all utveksling av data ville bli underlagt norsk kontroll, og det var bare norsk personell som skulle ha adgang til data i såkalt "sann tid". Det er ingen endringer i disse forholdene, som er regulert i en avtale mellom Norge og USA.

Når den kommer i drift, vil Globus II bli brukt til å overvåke objekter i rommet, som en del av det amerikanske romovervåkings-nettverket. Overføringen av data fra denne virksomheten til USA vil ikke skje automatisk, men være kontrollert av det norske personellet som bemanner radaren. Data fra romovervåkningen er for øvrig tilgjengelig på internett, via den amerikanske romorganisasjonen NASA.

Radaren vil også styrke Etterretningstjenestens evne til å overvåke norsk interesseområde. Detaljert informasjon om denne virksomheten er rimeligvis gradert og kan ikke offentliggjøres. Også her er det imidlertid full norsk kontroll over driften av radaren.

Globus-radaren er teknisk svært dårlig egnet til å fungere i en tidligvarslings-rolle eller som ABM-radar. Uten å gå for mye i detalj, skyldes dette at den sender ut én smal radarstråle, og hverken kan søke i store områder eller følge flere mål hvis det er stor avstand mellom dem. Dette er, i tillegg til muligheten for å overføre data i sann tid, forutsetninger for å kunne fungere i et rakettforsvarssystem.

Før den ble overført til Vardø, var radaren satt opp på en amerikansk base i California, og het "Have Stare". Den ble da også brukt til data- og kommunikasjonstester i tilknytning til det amerikanske missilforsvarsprogrammet, men ikke i strid med ABM-avtalen. For disse prøvene var radaren utstyrt med en spesielt utviklet programvare, som ikke var del av leveransen til Norge. "Have Stare" er derfor ikke uten videre sammenlignbar med Globus II. USA er nå imidlertid i ferd med å utvikle en annen radar, kalt Ground Based Radar og med helt andre egenskaper enn Globus II. Den vil ha en rolle i et eventuelt amerikansk missilforsvar.

Det har aldri vært forutsetningen, hverken på norsk eller amerikansk hold, at Globus II skulle ha noen rolle i et eventuelt fremtidig amerikansk rakettforsvar. Noen slikt er heller ikke nevnt i den bilaterale, norsk-amerikanske avtalen.

En eventuell etablering av en radar som skulle være et element i et amerikansk missilforsvar vil for det første kreve utarbeidelsen av en ny bilateral avta

le mellom Norge og USA. Det ville med andre ord være nødvendig med en politisk beslutning i Norge. For det annet ville det være nødvendig med omfattende ombygginger av radaren som nå står i Vardø.

Helt til slutt vil jeg nevne at Stortingets kontrollutvalg for EOS-tjenestene er blitt informert i detalj om Globus II-prosjektet, og har vært på befaring i Vardø.

Spørsmål nr. 203

Innlevert 16. februar 2000 av stortingsrepresentant Per Sandberg

Besvart 22. februar 2000 av miljøvernminister Guro Fjellanger

Spørsmål:

«Er lov om naturvern ved kgl. res av 24. november 1995 under betegnelsen "Rinnleiret naturreservat" fortsatt gjeldende for det nevnte naturreservat i Levanger og Verdal kommune?»

Begrunnelse:

Undertegnede har mottatt en del henvendelser vedrørende gjeldende grenser til Rinnleiret naturreservat i Levanger og Verdal kommune.

Rinnleiret naturreservat ble opprettet i medhold av lov om naturvern ved kgl. res av 24. november 1995 under betegnelsen "Rinnleiret naturreservat".

På bakgrunn av de henvendelser jeg har mottatt vil jeg sette stor pris på en snarlig tilbakemelding vedrørende ovennevnte spørsmål.

Skulle svaret på mitt spørsmål være at kgl. res av 24. november 1995 under betegnelsen "Rinnleiret naturreservat" ikke lenger er gjeldende, vil jeg sette pris på å få en kort orientering om hvilke verneforskrifter som i dag er gjeldende for det angivelige området, samt når disse forskriftene trådte i kraft.

Svar:

Rinnleiret naturreservat ble opprettet ved kongelig resolusjon i medhold av naturvernloven 24. november 1995. Formålet med fredningen er å bevare et viktig våtmarksområde i sin naturgitte tilstand, verne om vegetasjon, det spesielt rike og interessante fuglelivet samt annet dyreliv som naturlig er knyttet til området. Dette framgår av kap III i gjeldende fredningsforskrift fra 24. november 1995. Det er også viktig å ta vare på området av hensyn til friluftsliv, forskning og undervisning. Det er ikke foretatt endringer i forskriften hverken når det gjelder avgrensing av området eller andre forhold som gjelder bestemmelsene for reservatet siden opprettelsen i 1995.

Dersom det i verneområder som er opprettet i medhold av naturvernloven, skulle være aktuelt å vurdere mindre grensejusteringer eller andre mindre vesentlige endringer i forskriften, er Direktoratet for naturforvaltning delegert myndighet til å gjøre dette. Dersom det i slike verneområder er snakk om større endringer, må dette eventuelt vedtas gjennom en ny kongelig resolusjon.

Det foreligger pr. i dag ingen planer som er av en slik karakter, at det er aktuelt å vurdere endring av fredningsforskriften pga grenseendringer eller andre endringer av gjeldende bestemmelser for Rinnleiret naturreservat.

Spørsmål nr. 204

Innlevert 16. februar 2000 av stortingsrepresentant Odd Eriksen

Besvart 21. februar 2000 av forsvarsminister Eldbjørg Løwer

Spørsmål:

«Hvordan har Regjeringen tenkt å følge opp de lovnadene som Lødingen Kommune fikk i forbindelse med nedleggningen av Hålogaland Sjøforsvarsdistrikt?»

Begrunnelse:

Regjeringen skriver i St.prp. nr. 33 (1998-99) som Stortinget behandlet i juni 1999 at:

"I sammenheng med den tilrådde omstillinga i Sjøforsvaret legg departementet opp til at kommunane Rissa og Lødingen vil bli synt særleg merksemd. I samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet vil Forsvarsdepartementet leggje til rette for eit særskilt oppfølgingsprogram mot kommunane Rissa og Lødingen. Programmet vil innehalde både økonomisk støtte og tilføre kompetanse innanfor næringsutvikling. Føremålet med programmet vil vere å bidra til ei målretta utvikling i kommunane med siktemål å skape aktivitet og nye arbeidsplassar. Innhaldet i programmet vil bli trekt opp i Regjeringa sitt framlegg til budsjett for år 2000 innafør ei økonomisk ramme på 24 millionar kroner fordelt over tre år."

Selv om Stortinget valgte et annet lokaliseringalternativ enn det Regjeringen anbefalte, ble konsekvensene for Lødingen Kommune de samme.

Jeg vil derfor be Forsvarsministeren redegjøre for hvilke tiltak som vil bli iverksatt ut over bevilgningen på 0,5 mill. kroner som ble foretatt i forbindelse med Stortingets behandling av St.prp. nr. 1 (1999- 2000).

Svar:

For å lykkes i arbeidet med utvikling av ny næringsvirksomhet som reduserer kommunens avhengighet til enkeltbedrifter/enkelt næringer eller offentlig virksomhet, er det en forutsetning at arbeidet bygger på lokale ressurser og strategier.

Sammen med andre erfaringer som er høstet gjennom tidligere omstillingsprogrammer, utgjorde dette grunnlaget for at Forsvarsdepartementet i Stortingsproposisjon nr. 1 (1999-2000) Forsvarsbudsjettet, foreslo at det ble avsatt 0,5 mill kroner som særskilt tilskudd til Lødingen kommune i forbindelse med utarbeidelse av tiltaksplan for næringsutvikling. Forslaget ble fremmet i samråd med Kommunal- og regionaldepartementet.

Stortinget ga gjennom behandlingen av Innst. S. nr. 7 (1999-2000) sin tilslutning til forslaget.

Midlene som ble bevilget over forsvarsbudsjettet er overført Kommunal- og regionaldepartementet, som også vil ivareta det faglige ansvaret i forhold til kommunens arbeid med tiltaksplanen.

Når det gjelder eventuell støtte til fremtidig realisering av konkrete prosjekter fra tiltaksplanen, er det foreløpig ikke tatt endelig stilling til dette. Hovedalternativet vil imidlertid være finansiering gjennom det ordinære virkemiddelapparatet.

Kommunal- og regionaldepartementet tar nærmere kontakt med kommunen i forbindelse med tildelingen av midler.

Dokument nr. 15:17

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 205

Innlevert 16. februar 2000 av stortingsrepresentant Siri Frost Sterri

Besvart 23. februar 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«I brev av 22.6.99 søkte Stiftelsen Steinerskolen på Rotvoll om godkjenning av fullt utbygd steinerskole og helsepedagogisk steinerskole som tilskuddsberettiget etter privatskoleloven. Når vil departementets avgjørelse foreligge?»

Begrunnelse:

Sør-Trøndelag Fylkesting besluttet i møte 16.12.99 at Stiftelsen Steinerskolen på Rotvoll får kjøpe eiendommen Rotvoll Gård. Skjøteoverdragelse vil skje i mai - juni i år og innebærer at stiftelsen fra dette tidspunkt må forsvare løpende utgifter. Det er derfor avgjørende for stiftelsen å få en rask og positiv avgjørelse på søknaden slik at skolen kan komme i gang fra høsten av.

Svar:

I brev av 23.06.99 søkte Stiftelsen Steinerskolen på Rotvoll om godkjenning med rett til statstilskudd etter privatskoleloven for 10-årig grunnskole, 3-årig videregående skole og 1-årig forberedende grunnkurs. I tillegg ble det søkt om oppstart av en helsepedagogisk klasse integrert i skolen. Stiftelsen har etter et møte med Statens utdanningskontor i Sør-Trøndelag kommet med enkelte presiseringer med hensyn til de omsøkte tilbudene mv. i brev datert 20.10.99.

Som ledd i departementets saksbehandling er det i henhold til privatskoleloven § 25 nr 2 bedt om uttalelser fra Sør-Trøndelag fylkeskommune, Trondheim kommune og Statens utdanningskontor i Sør-Trøndelag i brev datert 03.08.99. Departementet har mottatt disse høringsuttalelsene og de er datert henholdsvis den 06.12.99 og 15.11.99.

Departementet har som målsetning at behandlingen av søknader om å få godkjent nye skoler etter privatskoleloven ikke skal ta særlig lenger tid enn ett år. Et vilkår er likevel at søknaden tilfredsstillende fastsatt kvalitetskrav og inneholder alle nødvendige opplysninger. Jeg viser til St prp nr 1 (1996-97) der denne målsetningen første gang ble presentert for Stortinget. Dette har også Stiftelsen Steinerskolen på Rotvoll fått melding om. Det vises her til brev til stiftelsen datert 03.08.99.

Søknaden fra Stiftelsen Steinerskolen på Rotvoll vil bli behandlet i henhold til ovennevnte målsetning.

Spørsmål nr. 206

Innlevert 17. februar 2000 av stortingsrepresentant Inger Lise Husøy

Besvart 23. februar 2000 av helseminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Kvinne-barn-avdelingen på det nye Rikshospitalet skal etter planen starte driften før sommeren. Det kan se ut som at kapasiteten allerede er for liten i forhold til behovet. Hva vil statsråden gjøre med det?»

Begrunnelse:

Kontrollkomiten har vært på befaring i forbindelse med behandling av Riksrevisjonens rapporter. Det var påfallende små arealer avsatt til avdelingen for barn, særlig lokalitetene som var avsatt til for tidlig fødte barn og til overnatting og besøk av foreldre. Jeg reagerte både på hvor trangt det var og kapasiteten for antall kuvøsebarn man kan ha til behandling. Jeg finner dette særlig bekymringsfullt når vi i dag vet hvordan kuvøse-barn sendes fra sykehus til sykehus. Det er urovekkende om kapasiteten allerede er sprengt - før innflytting er startet.

Svar:

I dimensjoneringsgrunnlaget for arealer og senger i nytt Rikshospital på Gaustad i 1992, inngikk bruken av senger i årene 1988-1990. Alle tallene ble justert for 80% belegg.

For nyfødt intensivheten ved Barneklubben viste beregningene at det var behov for 22 senger i nytt Rikshospital. I løpet av tida etter stortingsvedtaket i 1992 om at nytt Rikshospital skulle ha 540 senger, har det blitt et økende press på nyfødt medisins intensivheten. Avdelingen har i perioder hatt et stort overbelegg. Det er flere grunner til dette:

- Antall fødsler og antall levende fødte barn har økt med ca. 20 prosent de siste ti årene.
- Den medisinske utvikling har ledet til at barn som fødes med alvorlige misdannelser nå kan tilbys effektiv kirurgisk behandling og blir derfor pasienter i nyfødt intensivheten. Antall barn som behandles med respirator økte med 20 prosent fra 1994 til 1998. Dødeligheten ved livstruende sykdom i denne pasientgruppa er halvert de siste ti årene og overlevelse i gruppa med 500-1000 gram fødselsvekt er i dag på 85-90 prosent.
- Arealnormene for hver enkelt seng i barneintensivhetene har vært under kontinuerlig utvikling, og de normer som ble lagt til grunn ved prosjekteringen vil i dagens lys bli sett på som snaue.

Dette og det faktum at det er stor mangel på barneintensivsykepleiere gjør at nyfødte kuvøsebarn i perioder må overføres til andre sykehus for å få plass til enda sykere barn. Dette er en uholdbar situasjon. Jeg har derfor tatt initiativ til en gjennomgang av kapasitets- og kompetansebehov i et samarbeid med de fylkeskommunale og regionale helsemyndigheter. I dette arbeidet har en identifisert tiltak som kan settes inn på kort og noe lengre sikt.

Til nå er det mangelen på intensivsykepleiere som har vært den største begrensning i å utnytte sengene ved barneintensivhetene i Østlandsområdet. Dette har blant annet ført til at det nå til enhver tid er 6-7

intensivplasser som ikke er i bruk ved nyfødtavdelingen på Ullevål sykehus. Dette bidrar til ytterligere å øke presset på kapasiteten ved Rikshospitalet. Det må derfor satses på utdanning av nye sykepleiere, samt sikre videre- og etterutdanning av dem som i dag er barneintensivsykepleiere. Departementet vil stille 2 millioner kroner til disposisjon i 2000 for å starte opp et utdanningstilbud for sykepleiere fra høsten av. Dette tiltaket vil også være aktuelt for sentralsykehusene som også utgjør en betydelig ressurs for intensivbehandling av nyfødte. Det er imidlertid behov for å avklare nærmere hvilke pasientgrupper som kan behandles ved sentralsykehusene. Nå varierer dette fra fylke til fylke. Dette vil komme i forlengelsen av en pågående høring i alle landets fylkeskommuner av rapporter fra to arbeidsgrupper som har vurdert framtidig kapasitetsbehov og aktuelle tiltak innen intensivbehandling av nyfødte.

En gradvis utvidelse av sengekapasiteten vil være aktuelt når det er tilstrekkelig bemanning til å utnytte eksisterende kapasitet. Intensivbehandling av nyfødte vil bli også bli satt på dagsorden i de pågående drøftinger mellom Sosial- og helsedepartementet og Oslo kommune om funksjonsfordeling mellom Rikshospitalet og Ullevål sykehus når det gjelder region- og landsfunksjoner. Planer for framtidig dimensjonering, bemannings- og investeringsbehov må vurderes i lys av den samlede kapasiteten ved de to sykehus.

For Rikshospitalets del vil det etter innflytting i nytt bygg på Gaustad, bli en kontinuerlig prosess med å "finne" riktige dimensjoner for de ulike avdelinger. Ved en slik tilpassing må også arealer til pårørende til barn på sykehus bli vurdert.

Spørsmål nr. 207

Innlevert 18. februar 2000 av stortingsrepresentant Tor Nymo

Besvart 24. februar 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«I et oppslag i Dagsavisen fredag 18. februar går det fram at nordnorske studenter vil tape stort på omleggingen av Lånecassens regler for utenlandsstudenter. Ifølge organisasjonen for utenlandsstudenter ANSA vil en student fra Nord-Norge som studerer i Vancouver i Canada tape i overkant av 5000 kroner som følge av omleggingen. Hva er årsaken til denne omleggingen av støtten til utenlandsstudentene og hva vil statsråden gjøre for å fjerne denne urettferdigheten?»

Svar:

Reglene for reisestøtte for studenter som studerer i land utenfor Norden ble lagt om etter vedtak i Stortinget under behandlingen av St. meld. nr 19 (1996- 97) om utdanning i utlandet. Tidligere ble gitt støtte kun til en turreturreise fra Oslo til studiestedet og ordinær støtte, dvs tre turreturreiser for reiser innen Norge. Vedtaket lød: "Reisestøtte for utenlandsstudenter omlegges til 2 tur-returreiser per år til studentpris fra studiested i utlandet til registrert bopel i Norge, og blir utbetalt som stipend."

Stortingsvedtaket ble fulgt opp av departementet i budsjettforslaget for 1999 hvor det ble foreslått å tildele reisestøtte som stipend for to turreturreiser fra hjemsted i Norge til studiestedet i utlandet. Ved behandlingen i Stortinget høsten 1998, ble det vedtatt å gi støtten med 70 % stipend og 30 % lån.

Ved den tidligere ordningen ble det for de fleste reiser gitt en viss overdekning ved at Lånecassen brukte høyere satser enn det studenter kan oppnå ved studentflypriser. F eks ble det til oversjøiske land som Canada, USA, Storbritannia gitt reisestøtte etter normalpris for ordinær turistklasse. I tillegg ble det gitt reisestipend for tre turreturreiser i Norge. Dette ble det gjort rede for i stortingsmeldingen. Årsaken til nedgang i utbetalt støtte til reiser, er at det med studentflypriser blir en lavere dekning i kroner enn før selv om det gis støtte til turreturreiser fra hjemsted i Norge til studiestedet.

I avisoppslaget det vises til, er det fastslått at studenter fra Nord-Norge har fått sin reisestøtte redusert, mens studenter fra sentrale østlandsområder har fått mer. Det er hevet over tvil at om studenter fra Nord-Norge og østlandsområdet studerer ved samme studiested i utlandet, vil studenten fra Nord-Norge få høyest støtte. Men studenter fra østlandsområdet vil kunne få mer støtte nå enn de fikk før f eks til land på

kontinentet, fordi reiseutgiftene beregnes ut fra studentflypriser, mens de før til flere land ble beregnet ut fra NSBs satser på tog (2. klasse).

I sin innstilling NOU 1999: 33 Nyttige lærepenger, foreslår et flertall i Aamodtutvalget å endre reise støtten med sikte på å legge ytterligere vekt på at det skal dekkes reelle kostnader ved reise til utlandet. Innstillingen er nå ute på høring og Stortinget vil senere få saken til behandling.

Spørsmål nr. 208

Innlevert 18. februar 2000 av stortingsrepresentant Sylvia Brustad

Besvart 24. februar 2000 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«Det vises til "KRD Nytt" nr. 1/00, side 20, hvor det framgår at forsøket med rammefinansiering i 20 kommuner startet som planlagt etter nyttår. Jeg har mottatt henvendelser fra kommuner som opplever at retningslinjene for forsøket er noe uklart, spesielt med tanke på disponering av tilskudd til kommunale og private barnehager.

Hvilke retningslinjer for forsøket har statsråden gitt, og kan vi få oversendt de rundskrivene som KRD har sendt til de 20 forsøkskommunene?»

Svar:

Det ble høsten 1999 besluttet at barnehagetilskuddet skal beregnes med utgangspunkt i det beløpet den enkelte forsøkskommune fikk i 1999, med endringer de påfølgende forsøksårene avhengig av endringene på statsbudsjettposten. Forsøkskommunenes samlede andel av endringen fordeles mellom dem etter antallet 1-5-åringer.

Tilskuddene som inngår i rammeforsøket utbetales nå som en ramme til forsøkskommunene. Denne er fordelt på ti utbetalinger i året, og overføres sam

tidig med det ordinære rammetilskuddet til kommunene.

KRD har sendt fylkesmennene informasjon om hvordan de skal forholde seg til forsøkskommunene så lenge forsøket pågår. Denne informasjonen er også sendt forsøkskommunene.

I desember fikk forsøkskommunene informasjon fra BFD om en rekke praktiske forhold tilknyttet barnehagetilskuddet, blant annet forholdet til de private barnehagene. Forsøket er også omtalt i BFDs rundskriv om statstilskudd til drift av barnehager i 2000.

I januar i år fikk forsøkskommunene de endelige beløpene for de enkelte postene for 2000. I dette brevet ble det også gitt en beskrivelse av beregningsgrunnlaget for de enkelte tilskuddene. Kopi av nevnte informasjon følger vedlagt.

5 vedlegg til svar:

Vedlegg 1.

Kopi av brev fra Kommunal- og regionaldepartementet til forsøkskommunene v/rådmannen om forsøk med rammefinansiering av øremerkede tilskudd - informasjon om endelig fordeling av midler fra kap. 571 post 68 til den enkelte forsøkskommune. Brevet er datert 19. januar 2000. Referansenummer 99/ 3033-69.

Vedlegg 2.

Oversikt over hvilke beregningsmodeller som benyttes for de enkelte tilskuddene som inngår i forsøket.

Vedlegg 3.

Kopi av brev fra Barne- og familiedepartementet til deltakende kommuner v/rådmannen om forsøk med rammefinansiering av øremerkede tilskudd i 20 kommuner - tilskudd til drift av barnehager. Brevet er datert 21. desember 1999. Referansenummer 98/ 05640 L tou.

Vedlegg 4.

Forsøk med rammefinansiering - endringer i fylkeskommunens/fylkeslegens/Statens utdanningskontors oppgaver.

Vedlegg 5.

Rundskriv fra Barne- og familiedepartementet - Rundskriv Q-2/2000 B.

STATSTILSKUDD TIL DRIFT AV BARNEHAGER I 2000 - Til barnehageeiere, kommuner, fylkesmenn, o.a.

Spørsmål nr. 209

Innlevert 18. februar 2000 av stortingsrepresentant Torbjørn Andersen

Besvart 25. februar 2000 av samferdselsminister Dag Jostein Fjærvoll

Spørsmål:

«Grovere overtredelser av veitrafikkloven blir i dag ofte straffet med store bøter. Størrelsen på bøkene synes ikke i tilstrekkelig grad å ha den ønskede effekt på adferd i trafikken. Et system, spesielt for yngre bilførere, der førerkortet inndras for en periode ville for mange være en strengere reaksjon enn en bot.

Kan statsråden tenke seg å vurdere et system der man i økende grad fratras førerkortet for en tid fremfor ileggelse av store trafikkbøter for å bedre trafikkadferden hos enkelte yngre bilførere?»

Svar:

Yngre trafikanter er en ulykkesutsatt gruppe. Som eksempel kan nevnes at ca. en fjerdedel av antall trafikkdrepte i 1999 var unge mennesker i aldersgruppen 15 - 24 år. Jeg ser det som svært viktig å finne frem til tiltak som kan bidra til en reduksjon av disse tragiske ulykkene.

Jeg er enig i at inndragning av førerkortet ved overtredelser av vegtrafikklovgevingen kan være et egnet virkemiddel for å oppnå en atferdsendring i trafikken. Inndragning i kombinasjon med bot og/eller fengselsstraff brukes da også i relativt stor utstrekning ved alvorlige overtredelser, selvfølgelig også overfor yngre bilførere.

Med dagens regelverk er det imidlertid vanskelig å reagere med inndragning overfor bilførere som hyppig overtrer bestemmelsene, men der alvorlighetsgraden ikke er slik at den enkelte forseelse medfører inndragning.

For å kunne reagere på en hensiktsmessig måte i disse tilfellene, er det satt i gang arbeid med å utforme en ordning med prikkbelastning av førerkort. Systemet er ment å fungere slik at et nærmere antall prikker gitt for konkrete overtredelser av vegtrafikklovgivningen medfører inndragning av førerkortet. En slik ordning vil også kunne utformes med særlig

strengte reaksjoner på overtredelser av regelverket i prøveperioden, jf. førerkortforskriften § 30. Bestemmelsen om prøveperiode gjelder ved førstegangsutstedelse av førerkort, og det vil dermed i det alt vesentlige være ungdom som omfattes av et strengere regelverk. Det kan også vurderes om det skal settes særlige vilkår for å få førerkortet tilbake etter slik inndragning.

Jeg stiller meg noe tvilende til en ordning der inndragning av førerkortet kommer i stedet for bøter. Etter foreløpige vurderinger som er gjort, synes det mest hensiktsmessig at en prikkbelastningsordning kommer i tillegg til dagens øvrige reaksjoner ved brudd på vegtrafikklovgivningen. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med forslag om dette.

Spørsmål nr. 210

Innlevert 18. februar 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 24. februar 2000 av landbruksminister Kåre Gjønnes

Spørsmål:

«Stiftelsen Ullandhaug Økologiske gård har fått avslag på søknad om 750 000 kroner i Omsetningsrådet. Søknaden var sendt til Landbruksdepartementet. Gården ligger like ved høyskoleområdet i Stavanger og er derved knyttet opp til Gastronomisk institutt, Norsk Hotellhøgskole og fagforum for Mat og Drikke. Det er innlysende at det er store utviklingsmuligheter for dette prosjektet, men mulighetene for å få fart på økologisk landbruk er jo også store.

Vil Landbruksministeren vurdere saken på ny?»

Begrunnelse:

Det vises til den nylig fremlagte Landbruksmeldingen om mål og virkemidler for å styrke det økologiske landbruket og regjeringens uttalte mål i Voksenåsen erklæringen s 25: "En sentrumsregjering vil stimulere til produksjon og foredling som i større grad utnytter lokale produktvarianter og nisjer i markedet, med sikte på å oppfylle forbrukernes ønske om et bredere produktutvalg, også med hensyn til økologisk produserte matvarer."

I dette perspektivet og med den tilknytning og beliggenhet Ullandhaug Økologiske gård har, er det helt uforståelig at denne søknaden er avslått.

Svar:

Som en oppfølging av jordbruksavtalen i 1999 (St.prp 75 (1998-99)) ble Omsetningsrådet i september 1999 tillagt ansvaret for å administrere markedsarbeidet innen økologisk landbruk. Gjennom tildelingsbrev fra Landbruksdepartementet av 08.09.99 fikk Omsetningsrådet ansvaret for å forvalte midler bevilget over jordbruksavtalen i 1998 og 1999, til sammen kr 6,3 mill. Videre fikk Omsetningsrådet i oppgave å utarbeide en handlingsplan for markedsstiltak innen økologisk landbruk for perioden 2000 - 2003.

Stiftelsen Ullandhaug økologiske gård søkte i brev av 25.05.99 Landbruksdepartementet om støtte på kr 750.000 til et nasjonalt pilotprosjekt om økologisk mat. Søknaden fra Stiftelsen Ullandhaug økologiske gård ble ikke vurdert i Landbruksdepartementet, men ble videresendt til Omsetningsrådet for behandling sammen med andre søknader Landbruksdepartementet hadde mottatt på midler til markedsstiltak innen økologisk landbruk. Omsetningsrådet avslå søknaden.

Landbruksdepartementet kan ikke behandle søknaden fra Stiftelsen Ullandhaug Økologiske Gård på nytt med mindre Omsetningsrådets vedtak blir påklaget. Omsetningsrådets vedtak kan påklages til Landbruksdepartementet i henhold til forvaltningslovens kap VI.

Spørsmål nr. 211

Innlevert 18. februar 2000 av stortingsrepresentant Sylvia Brustad

Besvart 25. februar 2000 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«Vi har mottatt en henvendelse fra Hamar kommune, Hamar og Omegn Boligbyggelag og Access AS vedr. tilskudd til montering av heis i blokker. Eldre og pleietrengende kan bli boende lenger hjemme, hvis det blir montert heis der de bor. På denne måten kan tilgjengeligheten øke og behovet for omsorgsboliger reduseres noe. Vil KRD vurdere å gi Husbanken mulighet til at bevilgede midler til bygging av omsorgsboliger også kan benyttes til tilskudd for borettslag og sameier som har behov for å montere heis?»

Svar:

Husbanken kan i dag innenfor tildelt ramme gi tilskudd til borettslag, sameier, selskaper, stiftelser og lignende, som ønsker å installere heis i blokker. Tilskuddene gis over statsbudsjettets kap 581 post 71 Tilskudd til byfornyelse og boligkvalitet, og går til installering av heis i både nye og eksisterende blokker.

Når det gjelder nybygg, kan det gis et tilskudd på 10 000 kr pr bolig dersom det bygges heis i et bygg hvor det ikke er krav om heis i henhold til byggeforskriftene og boligene bygges med livsløpstandard. I treårsperioden 1997 - 99 ble det gitt tilskudd for til sammen 11,2 mill kr til 1 100 boliger. Tilskuddet gis normalt i kombinasjon med oppføringslån med lånetillegg for tilgjengelighet.

I eksisterende blokker kan Husbanken gi tilskudd til tiltak, bl.a. installering av heis, som bedrer tilgjengeligheten og legger til rette for hjemmebasert omsorg. I perioden 1997 - 99 ble det gitt tilskudd for i alt 29,6 mill kr til 780 boliger, dvs i gjennomsnitt 38 000 kr pr bolig.

Når det gjelder tilskudd til omsorgsboliger og sykehjem kan slike tilskudd gis til kommuner både ved bygging, kjøp eller utbedring. Slik regelverket er utformet kan kommuner utbedre eksisterende boliger til omsorgsboliger, forutsatt at prosjektene oppfyller de vilkår som er satt i retningslinjene (det skal bl.a. være personer med pleie- og omsorgsbehov som skal bo i boligene, og kommunen har tildelingsplikt i 20 år). Beregning av tilskudd ved utbedring/kjøp av omsorgsboliger/sykehjem tar utgangspunkt i kostnadene knyttet til privatareal, fellesareal og andre areal. Kostnader ved "annet areal" kan bli tatt med etter et samlet skjønn, der det legges særlig vekt på god planløsning og funksjonalitet i forhold til drift. Dette innebærer at heis kan inngå som en del av kostnadsgrunnlaget ved utbedring.

Det er få kommuner som til nå har utbedret eksisterende boliger til omsorgsboliger. De bygger i stor grad nytt. Ved behandling av St. meld. nr. 50 (1996- 97) Handlingsplanen for eldreomsorgen ba sosialkomiteen om at det ble foretatt en gjennomgang av behovsanslagene og virkemidlene etter 2 år (jf Innst. S. nr. 294 (1996-97)). Gjennomgangen vil bli lagt frem for Stortinget som egen melding til våren, der det tas sikte på å foreta en gjennomgang av bruken av tilskuddene og tilskuddenes fremtidige innretning.

Jeg er enig i at utbedring av eksisterende boligmasse og installering av heis vil kunne redusere noe av behovet for nye omsorgsboliger. Departementet stiller seg derfor positiv til at tilskuddene til omsorgsboliger og sykehjemsplasser i større grad enn i dag benyttes til å gjøre eksisterende boligmasse tilgjengelig slik at pleie og omsorg kan gis i eget hjem.

Spørsmål nr. 212

Innlevert 21. februar 2000 av stortingsrepresentant Signe Øye

Besvart 1. mars 2000 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«Det kommer nå melding fra veldig mange kommuner/fylkeskommuner om at de har tapt på omleggingen av selskapsskatten fra 1999.

Kan statsråden gi en detaljert oppstilling på kommunenivå/fylkeskommunenivå over hvilke kommuner og fylkeskommuner som har tapt og hvilke som har tjent på omleggingen, og mener statsråden at omleggingen er blitt slik det var forutsatt?»

Svar:

I det økonomiske opplegget for 1999 ble det bestemt at skatt på alminnelig inntekt fra etterskuddspliktige skatteyttere (selskapsskatt) skulle tilfalle staten. Det var en forutsetning at kommunesektoren samlet skulle kompenseres for inntektsbortfallet ved økt skatt fra personlige skatteyttere. Det ble samtidig gjort klart at omleggingen ville gi fordelingsvirkninger kommuner og fylkeskommuner imellom.

I kapittel 20 i St. prp. nr. 60 (1997-98) om kommuneøkonomien 1999 m.v. er det gitt en oversikt over fordelingsvirkningene av bortfall av kommunal selskapsskatt for de enkelte kommuner og fylkeskommuner. Fordelingsberegningene er basert på gjennomsnittlig utliknet skatt for etterskuddspliktige for inntektsårene 1992 til 1996, samt gjennomsnittlig utliknet skatt for personlige skatteyttere for inntektsårene 1995 og 1996.

Stortinget har for øvrig bedt Regjeringen om å legge fram for Stortinget en gjennomgang og evaluering av inntektssystemet for kommunesektoren, jf. B.innst.S.nr.5 (1999-2000). I tråd med dette vil Regjeringen i kommuneøkonomi-proposisjonen for 2001 se nærmere på om de år som er lagt til grunn for fordelingsberegningene gir et riktig bilde.

Spørsmål nr. 213

Innlevert 21. februar 2000 av stortingsrepresentant Torbjørn Andersen

Besvart 1. mars 2000 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«Stortinget vedtok før nyttår at regjeringen skulle utrede kreftfaren for de ansatte i silisiumkarbidindustrien, samt i bygge- og anleggssektoren i forbindelse med den støveksponering disse arbeiderne ofte er utsatt for. Hva har regjeringen foretatt seg for å følge opp dette vedtaket?»

Svar:

Helseministeren har oversendt saken til Kommunal- og regionaldepartementet som rette fagmyndighet til besvarelse.

Forslaget om å be regjeringen om å undersøke og redegjøre nærmere for kreftfaren for ansatte i silisiumkarbidindustrien ble vedtatt av Stortinget i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2000, jf. Budsj. innst S nr. 5 (1999-2000). Regjeringen har så langt foretatt følgende oppfølging av vedtaket:

Kreftregisteret, Institutt for epidemiologisk kreftforskning, driver utstrakt forskning knyttet til kreftfare og yrke. Det ble i 1999 sluttført et større forskningsprosjekt på kreft og dødelighet i norsk silisiumkarbidindustri. Høsten 1999 ble analyser av materialet foretatt. Resultatene ble presentert for ansatte og ledelse i silisiumkarbidindustrien gjennom muntlig og skriftlig orientering. I tillegg er den internasjonale konsernledelsen orientert. I 2000 vil det bli foretatt publisering av materialet.

Kreftregisteret arbeider videre for tiden på vegne av WHO med en undersøkelse finansiert av den internasjonale mineralullindustrien (bygg og anlegg). Resultatene av undersøkelsen vil bli gjort kjent for oppdragsgiveren i juni, samt lagt frem på en konferanse i august 2000. Kreftregisteret tar sikte på å publisere resultatene i to artikler rundt årsskiftet 2000/ 01.

Kommunal- og regionaldepartementet har i tildelingsbrevene for 2000 bedt våre fagmyndigheter Arbeidstilsynet og Statens arbeidsmiljøinstitutt om å bistå oss i oppfølgingen av saken. Vi har bedt etatene om i fellesskap å utarbeide et forslag til oppfølging av Stortingets henstilling, f. eks. i form av et eget prosjekt. Departementet vil få tilbakemelding i saken i mars i år.

Regjeringen vil redegjøre for status i saken i forbindelse med statsbudsjettet for 2001.

Spørsmål nr. 214

Innlevert 21. februar 2000 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 28. februar 2000 av kulturminister Åslaug Marie Haga

Spørsmål:

«Rikskonsertene vil på grunn av budsjettkutt ikke arrangere konserter i barnehagene høsten 2000. Barnehagebarna vil dermed miste muligheter til å få gode musikkopplevelser. På grunn av den dårlige kommuneøkonomien kommer kuttet sannsynligvis på toppen av kutt i andre kulturtilbud i mange kommuner. Det er et overordna mål at barn og unge skal kunne få gode kunst- og kulturopplevelser.

Hva vil statsråden gjøre for at Rikskonsertene likevel arrangerer konserter i barnehagene høsten 2000?»

Begrunnelse:

Rikskonsertene må ta sin del av det budsjettkuttet som sentrumspartiene og Arbeiderpartiet vedtok før jul. På toppen kommer pålegget fra Finansdepartementet om stipulert innsparing som følge av et antatt

sjukefravær. Styret i Rikskonsertene har vedtatt å sløyfe alle konserter i barnehagene høsten 2000. Det er et overordna mål å sikre barn og unge gode kunst- og kulturopplevelser. Det vedtatte kuttet kan umulig være i samsvar med dette målet. Sv oppfordrer statsråden med dette om å sikre at konsertene blir holdt, enten ved å se om Rikskonsertene kan prioritere på en annen måte, eller ved å sørge for mer midler til Rikskonsertene. Det kan i så fall gjøres ved behandlinga av Revidert Nasjonalbudsjett. Statsråden oppfordres også til å ta opp den pålagte sjukelønnsinnsparinga med Finansdepartementet

Svar:

Tiltak for barn og unge har og vil fortsatt få høy prioritet i regjeringens kulturpolitikk. Vedtatt budsjett for Rikskonsertene for 2000 innebar en reduksjon på 898.000 kroner i forhold til forslaget i St. prp. nr. 1 (1999-2000). I tillegg kommer effekten av omleggingen av ordningen med refusjon for sykelønn som gjelder fra og med 2000. Rikskonsertene anslår at den samlede virkning av disse endringer i forhold til St.prp. nr. 1 (1999-2000) innebærer en reduksjon på omlag 1,5 mill kroner.

Rikskonsertene har i brev til departementet av 11. februar i år og i senere notat redegjort for de prioriteringer som er gjort innenfor den budsjetttrammen som er stilt til disposisjon. Rikskonsertene peker på at deres virksomhet er av en slik art at det i praksis inngås avtaler som strekker seg langt ut over budsjettåret. Formelle musiker- og arrangørkontrakter inngås normalt mellom noen få måneder og ett år før en konsertturne starter. Men avtaler i form av forpliktende samtaler om samarbeid, framtidig engasjement, medvirkning av forskjellig slag med mer, pågår ofte i et par år før et prosjekt blir virkelighet. Rikskonsertene peker også på avtalene som er inngått med et stort antall kommuner om leveranse av skolekonserter. Disse avtalene er basert på tilbud til kommunene med svarfrist rundt 1. oktober, og Rikskonsertene føler forpliktelse til å levere konserter det kommende år. Dette innebærer at en svært betydelig del av Rikskonsertenes budsjett rent faktisk er bundet opp. Konserter for barn i førskolealder er det området som har kortest planleggingshorisont og Rikskonsertene har ikke faste, bindende avtaler om konserter i bestemte barnehager eller kommuner.

Rikskonsertene må gjennomføre virksomheten i 2000 innenfor den budsjetttramme som er til disposisjon. Kulturdepartementet finner ikke grunnlag for å overprøve den prioritering som Rikskonsertene har foretatt i sin virksomhetsplan og arbeidsbudsjett for 2000. Det er imidlertid viktig at et kontinuerlig konserttilbud for barn i førskolealder kan gjenopprettes fra og med 2001. Kulturdepartementet vil legge betydelig vekt på at forholdene kan legges til rette for dette i fremtidige års budsjetter.

Spørsmål nr. 215

Innlevert 21. februar 2000 av stortingsrepresentant Grethe G. Fossum

Besvart 29. februar 2000 av barne- og familieminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Hva oppfatter statsråden som evt. frittstående forvaltningsorgan som står faglig ansvarlig for egne-prioriteringer, hvilken instruksjonsmyndighet har statsråden over et slikt organ og er statsråden enig i at forbrukerombudet, barneombudet og likestillingsombudet skal ha et uavhengigforhold til bl.a. regjeringen?»

Begrunnelse:

I Innst. S. nr. 107 (1996-97) skriver medlemmene fra AP, Sp og Krf at "flertallet vil understreke at ombudene skal ha et uavhengig forhold til offentlig forvaltning".

I sitt brev av 18.02.00 til familie-, kultur- og administrasjonskomiteen hevder statsråden at Forbrukerombudet er en underliggende etat. I Innst. S. nr. 107 (1996-97) flertallet også: "at Barneombudet, Forbrukerombudet og Likestillingsombudet har en viktig rolle å spille som uavhengige instanser i samfunnet både i forhold til Regjeringen, partipolitiske føringer, offentlige instanser, næringslivet osv.

Svar:

De tre ombudene under Barne- og familiedepartementet, Likestillingsombudet, Barneombudet og Forbrukerombudet, er frittstående forvaltningsorganer i den forstand at de ikke er underlagt faglig instruksjonsmyndighet fra departementet. Det er også klare ulikheter mellom ombudene. Likestillingsombudet håndhever likestillingsloven og Forbrukerombudet markedsføringsloven, begge som selvstendige myndigheter. Når det gjelder Forbrukerombudet, forvalter ombudet imidlertid på et begrenset fagområde forskriftsmyndighet som er delegert fra departementet. På dette konkrete området har departementet også faglig instruksjonsmyndighet.

At ombudene er frittstående, innebærer at departementet verken kan eller skal påvirke behandlingen eller vurderingen deres i faglige saker. Departementet kan heller ikke begrense ombudenes frihet til offentlig å være uenige med verken dette eller andre departementer så lenge slike ytringer faller innenfor deres definerte arbeidsområde. Etter min vurdering er det viktig at ombudene har en slik frihet og integritet for å kunne ivareta sine roller som ombud.

Det er samtidig ingen tvil om at ombudene er en del av offentlig forvaltning og bl.a. underlagt statlige budsjettregler, offentlighetslov og forvaltningslov. I den konkrete saken som jeg antar ligger til grunn for representanten Fossums spørsmål, var temaet for komiteens møter med Forbrukerombudet og Barneombudet, en stortingsmelding fra regjeringen der et sentralt tema i meldingen er organiseringen av forbrukerapparatet. I en slik sak ser jeg det som viktig å kjenne til de forholdene som tas opp av komiteen.

I begrunnelsen for spørsmålet sitt viser representanten Fossum til at jeg i mitt brev av 18. februar 2000 hevder at Forbrukerombudet er en underliggende etat. Jeg finner grunn til å presisere at uttrykket er knyttet til avsnittet om økonomiske og administrative forhold. Det kan neppe være tvil om at Forbrukerombudet er en etat som ligger administrativt og budsjettmessig under Barne- og familiedepartementet.

Spørsmål nr. 216

Innlevert 21. februar 2000 av stortingsrepresentant Grethe G. Fossum

Besvart 29. februar 2000 av barne- og familieminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Hvor mange registrerte dagmammaer er det pr.1.2.2000, og ser regjeringen den uheldige signaleffekten det er ved ikke å ville ha kontroll med denne type barnetilsyn både i forhold til å sikre trygge og gode omsorgstilbud for barna, samt at det unndras skatt?»

Begrunnelse:

Statsråden uttalte til mediene søndag 20. februar at hun ikke hadde til hensikt å lage et dagmamma-register for å motvirke bl.a. det uregistrerte dagmamma-markedet. Statsråden mente dette var et så lite problem at et slikt register ikke er nødvendig. Ifølge SSB har andelen som bruker dagmamma/praktikant som hovedtilsynsform fra 1998 til 1999 økt fra 12 til 17%. I samme periode har antallet registrerte dagmammaer gått ned fra 9273 (mars 1998) til 6280 (mars 1999).

Svar:

I henhold til tall fra Skattedirektoratet var det per 23. februar 2000 registrert 4 652 lønns- og trekkoppgaver for inntektsåret 1999. Erfaringsmessig kommer det inn flere oppgaver i løpet av året. For eksempel kom det inn vel 2000 lønns- og trekkoppgaver for 1998 etter 11. mars 1999. Det er derfor vanskelig å si nå hva det totale tallet for 1999 kommer til å ende opp på.

Utover på 80-tallet steg småbarnsmødrenes yrkesaktivitet langt sterkere enn barnehagedekningen. Det var dermed et udekket behov for barnepass som blant annet ble fylt av dagmamma. Fra slutten av 80-tallet var imidlertid utviklingen den motsatte, sterkere vekst i barnehagetilbudet enn i yrkesaktiviteten. I takt med utbyggingen av barnehager og oppretting av familiebarnehager har den forsiktige nedgangen i andelen barn som ble passet av dagmamma fortsatt utover 90-tallet. I henhold til tall fra NOVA ble 11 prosent av barn under skolealder passet av dagmamma i 1998.

Da kontantstøtten ble innført antok mange at det kunne bli en økning i antall dagmammaer, og jeg stilte meg derfor positiv til å se på om det kunne innføres en registreringsordning. En NOVA-analyse av data-materialet fra undersøkelsene som Statistisk sentralbyrå gjennomførte våren 1998 og våren 1999 viser bare en svak økning (4 prosentpoeng) i tilsynsordninger der dagmamma eller praktikant er inne i bildet, og kun for 1-åringer. Både heldagsløsninger og deltidsordninger er regnet med her. For 2-åringer er bruk av denne tilsynsordningen uendret. For alle de andre årsklassene er bruken enten lik den i 1998 eller den har gått noe tilbake. Det kan med andre ord langt fra sies å ha funnet sted noen oppblomstring av dagmammamarkedet.

Departementet har vurdert hvordan en dagmammaregistrering skulle kunne gjennomføres. Dersom hensikten med en registreringsordning skulle være å sikre trygge og gode omsorgstilbud for barna, ville det være nødvendig å innføre en type kontrollordning med dagmammaer. Dette ville kreve at et nytt regelverk ble utformet, og en kontrolladgang ville måtte hjemles i lovs form. Jeg ser også at det ville bli problemer med å foreta en grenseoppgang mellom pass

av dagmamma, venner og slektninger, og jeg ser ikke noe poeng i å ha et regelsett for alle typer pass av barn. Jeg tror heller ikke at vi ville nå alle dagmammaene med en registreringsordning. Ansvaret for registrering av dagmammaer ville antagelig måtte legges til kommunene. I tråd med regjeringens prosjekt "Et enklere Norge" mener jeg vi skal være restriktive med å pålegge kommunene nye oppgaver, og denne oppgaven er etter mitt syn ikke godt nok begrunnet. Etter en samlet vurdering er jeg derfor kommet til at det er lite hensiktsmessig å innføre noen registreringsordning nå.

I løpet av 1990-årene ble det foretatt en del endringer i skattereglene for å gjøre det mer attraktivt for dagmammaer å registrere inntekten. Nylig er reglene for foreldrefradraget blitt endret slik at det kun gis fradrag for dokumenterte utgifter til stell og pass av barn. Det er dermed i foreldrenes interesse at dagmammaens inntekter blir oppgitt til skattemyndighetene. Barne- og familiedepartementet har hatt et møte med Skattedirektoratet for å drøfte hvordan informasjon om skattereglene kan bli bedre og mer målrettet mot

foreldre og dagmammaer. Skattedirektoratet utgir en egen brosjyre om skatteregler ved barnepass, og informerer på Tekst-TV. Barne- og familiedepartementet vil ta med informasjon om skattereglene i brosjyren "Småbarnsforeldres rettigheter" ved årets revidering av brosjyren.

Spørsmål nr. 217

Innlevert 22. februar 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 24. februar 2000 av forsvarsminister Eldbjørg Løwer

Spørsmål:

«Ifølge opplysninger i Bergens Tidende 14. februar 2000 kan data frå Globus II-radaren i Vardø brukast til å skilje mellom stridshovud og narreobjekt. Dette er ifølge avisa naudsynt forskning som ligg til grunn for utviklinga av eit rakettforsvar.

Er det riktig at data som radaren har samla inn kan bli brukt slik, og kan det eventuelt innebere eit brot på ABM-avtalen (Anti-ballistic missile)?»

Svar:

I samband med behandlinga av radarprosjektet vart det gjort vurderingar av prosjektet sitt forholdet til ABM-avtalen både på norsk og amerikansk side. Konklusjonen var at etablering av Globus II i Vardø ikkje er i strid med avtalen, og at det heller ikkje var grunnlag for å hevda at Noreg, som ikkje er part i avtalen, har påverka til avtalebrot.

ABM-avtalen frå 1972 er i ettertid endra og presisert fleire gonger. Russland og USA har jamlege møte i ein eigen kommisjon (Standing Consultative Commission - SCC) for å drøfta spørsmål knytt til praktiseringa av avtalen, noko som ikkje har vore ei lett oppgåve. I den seinare tid har diskusjonane i SCC som kjent fokusert på dei amerikanske planane om eit nasjonalt missilforsvar (NMD).

ABM-avtalen er innvikla og svært teknisk. I ein felleserklæring frå 1978 vert det slege fast at dei radarane som skal nyttast til følgjing av objekt i det ytre rom, og dei med etterretningsformål ikkje skal definerast som om dei var utprøvde i ein ABM-rolle. Det same gjeld for radarar til tidleg varsling av ballistiske missil, men her vart partane samde om at dei heretter berre kunne plasserast i randa av statane sitt territorium og peika utover.

Globus II vil, når den er i full drift til neste år, få tre typar oppgåver: overvaking av det ytre rom, forskning og overvaking av norsk interesseområde. Ingen av desse oppgåvene medfører brot, eller bidrag til brot på ABM-avtalen. Dei to første er heilt åpne, og data frå romovervakinga vil verta tilgjengeleg offentleg, blant anna over internett.

Heller ikkje Globus IIs etterretningsoppgåver er relevante i forhold til ABM-avtalen. Radarens kapasitet og oppgåver i samband med etterretning er gradert informasjon, og dette kan eg difor ikkje kommentera.

Spørsmål nr. 218

Innlevert 22. februar 2000 av stortingsrepresentant Oddvard Nilsen

Besvart 29. februar 2000 av samferdselsminister Dag Jostein Fjærvoll

Spørsmål:

«Kan statsråden presentere en oversikt over de planlagte reduksjonene i rutetilbudet for ferger og hurtigbåter som innføringen av grunnavgiften på fyringsolje har medvirket til, og hva vil statsråden gjøre for å motvirke denne svekkelsen av kystens transporttilbud, er statsråden villig til å fjerne grunnavgiften på fyringsolje?»

Begrunnelse:

Som en del av statsbudsjettet for 2000 vedtok Arbeiderpartiet og regjeringspartiene å øke elektrisitetsavgiften. For å unngå at denne avgiften skal medføre at enkelte brukere går over til å bruke olje, foreslo man også å innføre en Grunnavgift på fyringsolje. Grunnavgiften forutsettes å tilsvare samme nivå som elektrisitetsavgiften, regnet pr kWh. og er satt til 19 øre pr liter olje. Avgiftsvedtaket er slik utformet at det gjelder flere anvendelser av mineralolje, herunder olje til skip i innenriks passasjerrutefart. For brukere av marin diesel eller annen bunkersolje til fremdrift av skip vil overgang til elektrisitet av naturlige årsaker ikke være noe alternativ. Avgiften vil dermed kun virke kostnadsdrivende. Merkostnadene anslås i år 2000 av Rederienes Landsforbund å bli omtrent 24 mill. kr i riksveifergedriften og 15 mill. kr i lokalfarten, hovedsakelig hurtigbåtruter. I tillegg kommer moms på disse beløpene. Situasjonen blir ytterligere forverret ved at drivstoffprisene samtidig har steget slik at mange rederier nå vurderer å redusere rutetilbudet for ferger og hurtigbåter.

Svar:

Spørsmålet tar utgangspunkt i grunnavgiften og dens eventuelle betydning for rutereduksjoner i ferje- og hurtigbåttektoren. Innledningsvis kan det være formålstjenlig å minne om forvaltningsansvaret for ferjer og hurtigbåter.

Tilskottsmidler til riksvegferjedrifta forvaltes av Statens vegvesen, og tilskottsforhandlinger gjennomføres mellom lokale vegkontorer og rederiene. Tilskottsmidler bevilges over kap 1320, post 23 som dekker trafikktilsyn, drift og vedlikehold av riksveger m.m. For 2000 utgjør bevilgningen på posten 5372 mill. kr. For 1999 utgjorde tilskott til riksvegferjedrifta 644 mill. kr.

Fylkesvegferjene, som utgjør en mindre del av ferjeflåten, er fylkeskommunenes ansvar. På vegne av den enkelte fylkeskommune forestår de lokale vegkontorer forvaltninga av disse ferjene. Fylkesinterne hurtigbåtruter er også en del av den lokale rutedrift som ligger under fylkeskommunene, og tilskott til fylkesvegferjer og hurtigbåter priorites i konkurranse mot andre fylkesinterne formål, og dekkes av fylkeskommunenes fri midler.

Statens vegvesen gjennomfører for tida forhandlinger om rutetilbud i ferjesektoren. Forhandlingene er bare avsluttet i to mindre ferjefylker. Statens vegvesen opplyser at forhandlingene er vanskelige, det er stor avstand mellom rederiene og de enkelte vegsjefer. Det er derfor ikke mulig på det nåværende tidspunkt å si hvordan rutetilbudet vil bli i 2000 jamført med 1999.

Statens vegvesen har overfor departementet tatt opp budsjettssituasjonen på vegsektoren. Budsjettssituasjonen opplyses å være stram, og kostnadsutviklinga i ferjesektoren er gitt brei omtale i den sammen-

hengen. Som ett av flere kostnadselementer blir grunnavgifta trukket fram. Grunnavgifta er likevel bare ett mindre kostnadselement som utgjør anslagsvis 25 mill. kr. Under forhandlingene med ferjerederiene er det den totale kostnadssituasjonen som er avgjørende. Departementet vurderer for tida innspillet fra Statens vegvesen. Tilskott til riksvegferjene utgjør 10-12 % av midlene som bevilges til trafikktilsyn, drift og vedlikehold.

Lokal hurtigbåtdrift er fylkeskommunenes ansvar, og departementet har ikke oversikt over hvordan rutetilpassinga er på dette området. Generelt er å si, som for ferjene, at det har liten mening å skille ut effekten av grunnavgifta. Det totale kostnadsbildet og fylkeskommunenes finansielle situasjon er avgjørende. Fylkeskommunenes finansielle situasjon oppfattes som anstrengt for tida, og dette vil trolig også reflekteres i tilbudet på kollektivområdet.

Siste punkt i spørsmålet gjelder om det er vilje til å fjerne grunnavgifta på fyringsolje. Finansministeren er ansvarlig for avgiftsspørsmål, og spørsmålet er forelagt ham. Finansministeren uttaler:

"Innledningsvis vil jeg påpeke at grunnavgiften på fyringsolje mv. er vedtatt av Stortinget, jf. Grunnloven § 75 bokstav a. Avgiften er vedtatt for år 2000 og gjelder hele året dersom ikke Stortinget endrer sitt vedtak.

Etter Stortingets vedtak om grunnavgift på fyringsolje mv. skal det betales avgift på mineralolje til statskassen med 19 øre per liter. Avgiften ble innført for å hindre at økningen i el-avgiften skulle bidra til en miljømessig uheldig overgang fra bruk av elektrisitet til olje til oppvarming, jf. St.prp. nr. 1 (1999-2000) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

Avgiften omfatter i utgangspunktet all mineralolje. Mineralolje som benyttes til framdrift av motorvogn blir i tillegg belastet autodieselavgift. Olje som er belastet autodieselavgift er unntatt fra grunnavgiften. Slik olje skal for øvrig ikke merkes. All annen mineralolje skal som hovedregel omfattes av den nye grunnavgiften. Slik mineralolje ilegges også en CO₂-avgift.

En rekke anvendelsesområder er fritatt for CO₂-avgiften på mineralolje, eksempelvis godstransport i innenriks sjøfart, fiske og fangst mv. Det er i dag in

gen regler om fritak for CO₂-avgift for olje til bruk i skip i innenriks passasjertrafikk. Ved avgrensningen av avgiftsplikten for grunnavgiften valgte man å gi tilsvarende fritak som de som gjelder for CO₂-avgiften. I tillegg gis det fritak for grunnavgiften for de anvendelsesområder som belastes redusert CO₂-avgiftssats (godstransport i innenriks sjøfart, supplyflåten mv. og treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien). Bakgrunnen for denne avgrensningen og koblingen til CO₂-avgiften, er at grunnavgiften og CO₂-avgiften ilegges de samme produkter (mineralolje). Videre vil andre avgrensninger medføre økte administrative kostnader ved at det må etableres andre/nye fritaks- eller refusjonsordninger. Å knytte fritak for grunnavgift til gjeldende fritak for CO₂-avgift innebærer dermed at man kan knytte fritaket til etablerte ordninger der avgrensningsspørsmål mv. allerede er avklart.

Etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift er olje til godstransport i innenriks sjøfart fritatt for avgift. Tidligere var også passasjertransport i innenriks sjøfart fritatt for avgift. Fritaket ble imidlertid opphevet fra 1. januar 1992. Bakgrunnen for dette var at ordningen var begrunnet med konkurransen fra utenlandske fraktefartøyer og faren for økt bunkring i utenlandske havner. Disse hensyn var i første rekke relevante for godstransport - ikke passasjertransport. Dessuten ble det vist til at det bør være et langsiktig mål å oppheve fritaksordningene for miljøavgiftene. I denne forbindelse viser jeg for øvrig til at godstransport i innenriks sjøfart fra 1. januar 1999 kun får refundert deler av CO₂-avgiften, jf. St.prp. nr. 54 (1997-98) Grønne skatter.

På denne bakgrunn ser jeg det som lite hensiktsmessig at gjeldende fritak for CO₂-avgift utvides til å omfatte passasjertransport. Som nevnt ovenfor er fritak for grunnavgift knyttet til fritak for CO₂-avgift. Å etablere fritak utenfor CO₂-avgiftssystemet innebærer ulemper som beskrevet ovenfor. Dette taler mot å innføre fritak kun for grunnavgiften for olje som benyttes i passasjertransport".

Det er i Samferdselsdepartementets budsjettframlegg ikke tatt høyde for at den nye grunnavgiften også skulle omfatte passasjertransport.

Spørsmål nr. 219

Innlevert 23. februar 2000 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 29. februar 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«Omlegging av Lånekassens regler for utenlandsstudenter, reduserer reisestøtten til studenter fra Nord-Norge i dramatisk grad, og representerer økte kostnader i størrelsesorden kr. 5200 - kr. 5500. Kun ca. 5,3% av Norges utenlandsstudenter kommer fra Nord-Norge, en landsdel som har stor mangel på folk med høyere utdanning. Vil statsråden ta initiativ til å fjerne denne urimelige økonomiske ekstrabelastningen som rammer utenlandsstudenter fra Nord Norge?»

Begrunnelse:

Stortinget vedtok i 1998 en omlegging av reisestøtteordningen for utenlandsstudentene med virkning fra studieåret 1999-2000. Praktiseringen av endringene har resultert i et kutt i reisestøtten for utenlandsstudenter fra bl.a. Nord Norge.

Svar:

Reglene for reisestøtte for studenter som studerer i land utenfor Norden ble lagt om etter vedtak i Stortinget under behandlingen av St. meld. nr 19 (1996- 97) om utdanning i utlandet. Tidligere ble det gitt støtte til én tur-returreise fra Oslo til studiestedet, og ordinær støtte, dvs til tre tur-returreiser innen Norge. Vedtaket lød: "Reisestøtte for utenlandsstudenter omlegges til 2 tur-returreiser per år til studentpris fra studiested i utlandet til registrert bopel i Norge, og blir utbetalt som stipend."

Storingsvedtaket ble fulgt opp av departementet i budsjettforslaget for 1999 hvor det ble foreslått å tildele reisestøtte som stipend for to tur-returreiser fra hjemsted i Norge til studiestedet i utlandet. Ved behandlingen i Stortinget høsten 1998, ble det vedtatt å gi støtten med 70 % stipend og 30 % lån.

Ved den tidligere ordningen fikk mange studenter en viss overdekning fordi reisestøtte ble tildelt ut fra ordinær billettpris, mens studenter kunne kjøpe billett med studentrabatt. F eks ble det til oversjøiske land som Canada og USA, gitt reisestøtte etter normalpris for ordinær turistklasse. I tillegg fikk studenter reisestipend for tre tur-returreiser i Norge. Disse forholdene ble det gjort rede for i stortingsmeldingen. Årsaken til nedgangen i utbetalt støtte til reiser, er at det med studentflypriser blir en lavere dekning i kroner enn før, selv om det gis støtte til to turretteriser fra hjemsted i Norge til studiestedet. Før omleggingen ga overdekningen studenter mulighet til å bruke deler av reisestøtten til andre formål, f eks til dekning av høye skolepenger. For studenter som er inne i et flerårig studieløp, vil omleggingen dermed kunne oppleves som en nedgang i totalstøtten. Men man kan likevel vanskelig fortsette å gi overdekning av reisekostnadene, når regelverket sier at studentene skal ha støtte til to tur-returreiser.

I sin innstilling NOU 1999: 33 Nyttige lærepenger, foreslår et flertall i Aamodtutvalget å endre reisestøtten med sikte på å legge ytterligere vekt på at den skal dekke reelle kostnader ved reise til utlandet. Innstillingen er nå ute på høring, og Stortinget vil senere få saken til behandling.

Dokument nr. 15:18

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 220

Innlevert 23. februar 2000 av stortingsrepresentant Anneliese Dørum

Spørsmål:

«Trygdekontoret i Lørenskog vil ikke betale ut engangsstønad til en kvinne i kommunen som sendte inn søknaden to måneder for sent. Kvinnen hadde vært hjemmeværende i flere år da hun fødte sitt tredje barn og trodde ikke hun hadde krav på slik stønad før hun tilfeldigvis fikk greie på det da barnet var åtte måneder. Finnes det muligheter for å bruke skjønn i slike saker og hva kan gjøres for at denne kvinnen og kvinner i tilsvarende situasjon kan få utbetalt engangsstønaden de rettmessig har krav på?»

Begrunnelse:

Ifølge Romerikes Blad av 23. februar 2000 ga hverken Sentralsykehuset i Akershus, helsesøster eller trygdekontoret opplysninger om at hun hadde krav på engangsstønad da hun fødte sitt tredje barn. Da hun ble klar over det, søkte hun straks trygdekontoret om stønad, og fikk beskjed om at hun hadde krav på disse pengene, men at søknaden dessverre kom to måneder for sent og at hun derfor ikke kunne få utbetalt noe. Dersom regelverket er så stivbeint bør det gjennomgås med tanke på endring. Et minstekrav burde være at trygdekontoret sender brev til alle nybakte mødre om hvilke rettigheter de har.

Svar:

På grunn av Regjeringen Bondeviks avskjedssøknad bortfaller svaret.

Spørsmål nr. 221

Innlevert 24. februar 2000 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 3. mars 2000 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«Det rapporteres til stadighet om lange køer for å bosette flyktninger og problemer med at flere og flere kommuner sier nei til ytterligere bosettinger for kortere eller lengre tid. Har departementet oversikt over hvilke kommuner som ikke vil bosette flyktninger eller personer med opphold på humanitært opphold, og er denne listen offentlig tilgjengelig?»

Svar:

I 1999 ble det bosatt 5 368 flyktninger i norske kommuner, utenom 1 370 familiegjenforente. Behovet var imidlertid større, og ved årsskiftet var det ca 1 400 personer med oppholdstillatelse i statlige mottak, personer som kunne vært bosatt dersom kommunene hadde tatt imot flere. Utlendingsdirektoratet (UDI) har beregnet at behovet for kommuneplasser

for inneværende år vil være på ca 8 000, men så langt har kommunene stilt bare 4 500 plasser til disposisjon. Det betyr at det oppstår en stadig lengre kø av personer som skal bosettes. De fleste i denne køen er enslige personer fra Irak og Somalia.

Det er flere årsaker til at det oppstår kø, selv om det er 4 500 kommuneplasser tilgjengelige for bosetting. Det er ofte knyttet betingelser til vedtakene om bosetting. Det kan være ønsker om bestemte nasjonalitetsgrupper, bestemte familiestørrelser, eller forutsetninger om at bolig kan skaffes, osv. Disse betingelsene rammer spesielt enslige personer fra Irak og Somalia, og enslige mindreårige asylsøkere, som i hovedsak også kommer fra disse landene.

Departementet har ingen fullstendig liste over kommuner som har sagt nei til bosetting av flyktninger. Bosetting av flyktninger er en frivillig oppgave for kommunene og skjer på grunnlag av en anmodning fra UDI. Anmodningen blir behandlet i det enkelte kommunestyre og vedtaket er offentlig tilgjengelig. UDI har oversikt over både anmodninger og vedtak i de enkelte kommuner.

Vedtakene om antall danner grunnlag for et videre samarbeid mellom UDI og den enkelte kommune om bosetting av navngitte personer. Det kan være at noen kommuner i forståelse med UDI har bestemt seg for å ikke bosette noen i år av ulike grunner. Det kan også være kommuner som har sagt nei, men som har fått en ny anmodning den ikke har ferdigbehandlet ennå. En egen liste over kommuner som har sagt nei vil derfor kunne være misvisende og ha liten verdi.

Spørsmål nr. 222

Innlevert 24. februar 2000 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 3. mars 2000 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«I 1998 vedtok stortingsflertallet å frata kommunene deres andel av selskapskatten. I proposisjonen ble det ved siden av Oslo og kraftkommunene antatt at det var ca. 10 kommuner som vil tape mer enn det som ble kompensert gjennom økningen i kommunenes andel av personinntektsskatten. Nå hevder en lang rekke kommuner at de har tapt penger på inndragningen av selskapskatteinntektene. Vil statsråden sikre at det foretas en ny gjennomgang av konsekvensene av omleggingen for de enkelte kommunene?»

Svar:

I det økonomiske opplegget for 1999 ble det bestemt at skatt på alminnelig inntekt fra etterskuddspliktige skatteyttere (selskapsskatt) skulle tilfalle staten. Det var en forutsetning at kommunesektoren samlet skulle kompenseres for inntektsbortfallet ved økt skatt fra personlige skatteyttere. Det ble samtidig gjort klart at omleggingen ville gi fordelingsvirkninger kommuner og fylkeskommuner imellom.

I kapittel 20 i St.prp. nr. 60 (1997-98) om kommuneøkonomien 1999 m.v. er det gitt en oversikt over fordelingsvirkningene av bortfall av kommunal selskapsskatt for de enkelte kommuner og fylkeskommuner. Fordelingsberegningene er basert på gjennomsnittlig utliknet skatt for etterskuddspliktige for inntektsårene 1992 til 1996, samt gjennomsnittlig utliknet skatt for personlige skatteyttere for inntektsårene 1995 og 1996.

Stortinget har for øvrig bedt Regjeringen om å legge fram for Stortinget en gjennomgang og evaluering av inntektssystemet for kommunesektoren, jf. B.innst.S.nr.5 (1999-2000). I tråd med dette vil Regjeringen i kommuneøkonomiproposisjonen for 2001 se nærmere på om de år som er lagt til grunn for fordelingsberegningene gir et riktig bilde.

Spørsmål nr. 223

Innlevert 25. februar 2000 av stortingsrepresentant Liv Marit Moland

Besvart 8. mars 2000 av miljøvernminister Guro Fjellanger

Spørsmål:

«Statens Forurensingstilsyn har på oppdrag fra Miljøverndepartementet utarbeidet forslag til endring av forskrift om kommunale vann- og avløpsgebyrer. Høringsfristen var 1. oktober 1999. Forskriftene skulle tre i kraft 1. januar 2000.

Når kan en forvente at forskriftene er på plass?»

Svar:

Jeg viser også til mitt tidligere svar av 10. juni 1999 på spørsmål om samme tema fra Moland, hvor jeg påpekte at bakgrunnen for forslaget om å endre forskriften var en henvendelse i 1996 til Miljøverndepartementet fra en rekke organisasjoner (Huseiernes landsforbund, Norges huseierforbund, Forbrukerrådet, NHO, NBBL, NORVAR m.fl. i fellesskap) med forslag om å revidere dagens forskrift, slik at kommunene får mulighet til å dele kostnadene på vann- og avløpssektoren i en fast og en variabel gebyrdel.

På oppdrag fra departementet har SFT utarbeidet et forslag til forskriftsendring, som ble sendt på høring 7. juli 1999 med frist til å komme med merknader innen 1. oktober 1999. Det kom inn 73 uttalelser til forslaget som til sammen dekker 85 høringsinstanser. Det har vært ressurskrevende for SFT å gå grundig gjennom det store antallet høringsuttalelser, noe som igjen har medvirket til at forslaget til forskriftsendring fortsatt er til behandling i SFT.

Ifølge SFT vil forslaget bli oversendt departementet i nær framtid, og departementet vil da gå grundig gjennom forslaget. På bakgrunn av de ulike hensyn som gjør seg gjeldende i en slik revideringsprosess, kan jeg ikke gi noen eksakt dato for når forskriften fastsettes. Jeg kan imidlertid love at departementet vil prioritere arbeidet med å ferdigstille forskriften med sikte på fastsettelse i god tid før 2001.

Spørsmål nr. 224

Innlevert 25. februar 2000 av stortingsrepresentant Børge Brende

Besvart 3. mars 2000 av helseminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Et godt fysisk ute- og innemiljø er et viktig grunnlag for å kunne skape en god læringssituasjon. Det er derfor bekymringsfullt at flere kommuner ikke har fulgt opp forskriften om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. Vil statsråden ta initiativ til at det opprettes et nasjonalt fagråd for inneklimate og læringsmiljø som skal veilede kommunene, og ha som mål å bidra til at skolene oppfyller kravene til helse, miljø og sikkerhet?»

Begrunnelse:

Anslagsvis 50% av norske skoler har et dårlig innemiljø som krever til dels kostbare tiltak for å tilfredsstille gjeldende forskrifter. Det er dokumentert at et dårlig innemiljø i skoler bidrar til mer og verre allergi, astma, hodepine og andre inneklimasjukdommer, nedsatt læring, dårligere trivsel og mer uro. I alle kommuner investeres betydelige beløp i nybygg og rehabilitering av skoler (og barnehager), men mange mangler den nødvendige helhetlige kompetanse og gjør til dels betydelige og kostbare feil som fører til uheldige forhold i innemiljøet. Det er et klart behov for et nasjonalt fagutvalg med bredt sammensatt spisskompetanse på innemiljø og helse. Fagutvalgets mandat bør gå ut på å bidra til at alle kommuner i landet får tilgang til den kompetanse som kreves for å unngå feil i bygg og pengebruk knyttet til barns innemiljø. I Norge er allerede NFBIB (Norsk Forum for Bedre Innemiljø for Barn) en etablert og samkjørt arbeidsgruppe med de ønskelige faglige og forvaltningsmessige kvalifikasjoner.

Stortingsmelding 37/1999 har sammen med ny bygningslov og "Forskrifter for miljørettet helsevern for barn i barnehager og skoler m.v." virket stimulerende på mange kommuner. Flertallet av kommunene i Norge ønsker nå å skape akseptable innemiljø for barn i skoler og barnehager.

Mange kommuner mangler imidlertid den nødvendige helhetlige kompetanse. Dette fører til at det gjøres mange til dels betydelige feil som resulterer i uakseptable forhold i innemiljøet og feilaktig bruk av millionbeløp. Feil og feilinvesteringer skyldes ofte manglende kompetanse i flere ledd av prosessen.

Vanlig er at det gjøres feil i beslutnings- og planfasen på grunn av manglende innsikt i viktige elementer av helheten.

Svar:

Det vises til brev fra Stortinget av 25. februar 2000 til sosialministeren, overført til helseministeren.

Jeg er enig i at et godt oppholdsmiljø ikke bare er viktig for å forebygge helseproblemer, men også et viktig grunnlag for å skape en god lærings situasjon.

Virkemidlene i arbeidet med å bedre oppholdsmiljøet er ikke først og fremst knyttet til helsesektoren, men finnes innenfor flere ulike sektors ansvarsområder. En rekke lover inneholder bestemmelser for å sikre kvalitetsnivået innen helse, miljø og sikkerhet: Plan- og bygningsloven, kommunehelsetjenesteloven, arbeidsmiljøloven, brannvernloven, tobakksskadeloven, forurensningsloven, produktkontrollloven, næringsmiddeloven, kommuneloven, opplæringsloven, samt tilhørende forskrifter. Dette fører til at det er helt avgjørende med samarbeid på tvers av sektorer. Det vide ansvarsområdet var også bakgrunnen for at det ble utarbeidet en tverrdepartemental handlingsplan for forebygging av astma, allergi og inneklimasjukdommer (vedlagt).

Når det gjelder situasjonen i skoler og barnehager spesielt, vil forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler være sentral. Formålet med forskriften er å bidra til at miljøet i barnehager og skoler fremmer helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold, og forebygge sykdom og skade. Et godt oppholdsmiljø vil som nevnt også være en forutsetning for et godt læringsmiljø.

På oppdrag fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, Barne- og familiedepartementet og Sosial- og helsedepartementet har Asplan Analyse evaluert gjennomføringen av forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Sluttrapport ble levert 4. februar i år. Evalueringsrapporten (vedlagt) viser at nær 90 % av virksomhetene er i gang med å tilfredsstille kravene i forskriften, og i underkant av halvparten av disse opplyser at de har ambisjoner om å ha virksomhetene sine ferdig utbedret innen to år. En tredjedel trenger likevel lenger tid enn dette, de fleste fra tre til fem år. Samlet sett viser resultatene at det store flertall er godt i gang med å realisere forskriftens mål om helsemessig tilfredsstillende skoler og barnehager, men at det fortsatt gjenstår en del arbeid i kommuner hvor det er store vedlikeholdsetterslep. Der hvor godkjenning ikke er gitt, er det fra kommunenivået nesten ingen som oppgir at manglende kompetanse er årsak til manglende godkjenning (tabell 5.10). Fra skole/barnehagenivået er det 13 % av informantene som begrunner manglende etterlevelse av forskriften med manglende kompetanse til å utbedre forholdene (tabell 6.9).

Et godt organisert forvaltnings-, drifts- og vedlikeholdsarbeid knyttet til byggene er et godt forebyggende tiltak mot inneklimateproblemer. Der hvor problemer oppstår kan dette skyldes at det er valgt uheldige bygnings- og ventilasjonstekniske løsninger i utgangspunktet. Eller det kan være sviktende drift og vedlikehold av bygningen og de tekniske anleggene. Jeg forutsetter at kommunene sørger for å innhente tilstrekkelig kompetanse ved større ombygginger eller vedlikeholdsarbeid der hvor slik kunnskap ikke

allerede foreligger. De aller fleste inneklimateproblemer kan løses tilfredsstillende med dagens kunnskaper. Det finnes mange fagmiljøer med betydelig kompetanse innen inneklimateproblemer. I tillegg foreligger det en stor mengde veiledningsmateriale fra ulike instanser. Det meste av dette er allerede distribuert til kommuner og andre relevante mottakere eller er gjort tilgjengelig på annen måte. Eksempelvis kan nevnes :

- Hvordan lage sunt innemiljø i skolebygg - veileder F 4062 utgitt av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet desember 1998
- Veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler - veileder 3-98 utgitt av Statens helsetilsyn juni 1998
- Inneklimate - en veileder for kommunehelsetjenesten - veileder 4-95 utgitt av Statens helsetilsyn i 1995
- Anbefalte faglige normer for inneklimate - rapport fra Statens institutt for folkehelse utgitt november 1998

En mer omfattende oversikt over relevant veiledningsmateriale følger vedlagt.

Mange aktører bidrar til å veilede skolene når det gjelder elevenes oppholds- og læringsmiljø. Et nasjonalt fagråd for inneklimate m.v. har ikke vært vurdert, men kan virke ytterligere tungt og byråkratisk. Berørte departementer arbeider nå med å avklare hvilke tiltak som bør settes i verk for å få fortlgang i arbeidet med å oppfylle kravene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Dette arbeidet har høy prioritet. For øvrig vil jeg vise til at kirke-, utdannings- og forskningsministeren i den muntlige spørretimen 12. januar opplyste at han ville informere Stortinget om hva Regjeringen vil gjøre med dette i løpet av inneværende stortingsssesjon. Ytterligere informasjonsspredning til de aktuelle partene kan være ett av flere mulige oppfølgningstiltak i denne sammenheng.

4 vedlegg til svar:

Vedlegg 1.

Evaluering av forskrift: miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Sidsel Sverdrup og Halvor Kr. Halvorsen. Asplan Analyse, 2000. ISBN 82-7261-001-9.

Vedlegg 2.

Handlingsplan. Forebygging av astma, allergi og inneklimate sykdommer 1998-2002. I-0932 B.

Vedlegg 3.

Faktarapport til handlingsplan. Faktarapport om forebygging av astma, allergi og inneklimate sykdommer. I-0933 B.

Vedlegg 4.

Eksempelsamling av eksisterende veiledningsmateriale. Litteraturliste. - Hvordan lage sunt innemiljø i skolebygg?

Spørsmål nr. 225

Innlevert 28. februar 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 3. mars 2000 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Den 28. september 1999 søkte Marcela Rodríguez oppholdstillatelse i Norge på humanitært grunnlag. Søknaden ble levert den norske ambassade i Chile. Denne fikk hun avslag på. Hun er syk og i arrest ved Lucio Córdova (sykehus) uten mulighet for den rehabilitering eller medisinsk behandling som hun trenger.

Hva kan Justisministeren gjøre for å bedre hennes tilhold, evt vet statsråden om Norges stedlige representanter følger opp og hjelper til for å bedre hennes situasjon ?»

Begrunnelse:

Det vises til den rettergang som hun har vært utsatt for, og som vel i utgangspunktet ikke er i samsvar med det som kan sies å være anerkjent rettspraksis.

Svar:

Spørsmålet fra representant Langeland hører delvis inn under Utenriksdepartementets ansvarsområde. Etter samråd med utenriksministeren besvares det likevel av meg.

Marcela Rodríguez oppsøkte den norske ambassade i Chile 28.09.1999, angivelig for å innhente turistinformasjon. Hun søkte under møtet om politisk asyl i Norge. Rodríguez oppfylte ikke kriteriene for å få asyl. Hun er dømt i Chile for en voldelig aksjon i november 1990, under den demokratisk valgte president Aylwin. Rodríguez nektet å forlate ambassaden under henvisning til at hennes helse gjorde at hun ikke var soningsdyktig. Etter et par dager forlot hun likevel ambassaden frivillig, og ble overført til soning på sykehus. Det må understrekes at medisinsk behandling i Chile, av en straffedømt chilensk statsborger, er et anliggende for de chilenske myndigheter. Norske myndigheter og utenriksstjeneste har derfor liten mulighet til å påvirke dette. Jeg kan likevel bekrefte at våre stedlige representanter i Chile har fulgt med i hennes situasjon, og at de beskriver denne som noe bedre enn det den var opprinnelig. Menneskerettsorganisasjonen FASIC har også engasjert seg i Rodríguez videre skjebne, og deres advokater følger saken. Det er opprettet en "solidaritetskonto" for Rodríguez, der sympatisører i inn- og utland kan bidra. Med midler fra denne er det blant annet kjøpt inn medisiner og en anti-liggesår madrass til bedring av hennes liggekomfort. Ambassaden vil i fremtiden fortsatt utvise interesse for Rodríguez humanitære situasjon. Utover dette anser man at menneskerettighetsorganisasjonen FASIC er rette vedkommende for oppfølging av saken.

Spørsmål nr. 226

Innlevert 28. februar 2000 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 6. mars 2000 av kulturminister Åslaug Marie Haga

Spørsmål:

«Teatrene, som mottar 670 millioner i offentlige tilskudd, følger ikke offentlighetslova. Lova skal sikre innsyn og er en forutsetning for en åpen og levende debatt rundt beslutninger som tas. Offentligheten er ikke sikret innsyn i teatrenes drift og disposisjoner. Åpenhet vil kunne føre til mer kulturdebatt og dermed også være gunstig for kunst- og kulturlivet. Mener statsråden at kulturinstitusjoner som mottar betydelig offentlig støtte skal følge offentlighetslova, og hva kan gjøres for at lova følges?»

Svar:

Kulturinstitusjoner som mottar offentlige driftstilskudd, er pålagt omfattende regnskaps- og rapporteringsplikt. De teatre som får tilskudd over Kulturdepartementets budsjett, må som et minimum sende inn regnskapsrapport per 30. juni hvert år, og i tillegg til endelig godkjent årsregnskap må de ved utgangen av året avlegge et foreløpig årsregnskap og utarbeide en særskilt rapport som blant annet skal redegjøre for aktivitetsmessige resultater i forhold til forhåndsdefinerte mål og prioriteringer og de konkrete resultatkrav som departementet har stilt i tildelingsbrevet. De årlige budsjettsøknader vil også inneholde viktig informasjon om teatrenes aktiviteter og økonomiske disposisjoner. Oppstår det uklarheter, problemer eller uregelmessigheter av noe omfang, utløser dette ytterligere korrespondanse mellom teatret og departementet. Det vil også foregå korrespondanse av annen art, avhengig av spørsmål og situasjoner som måtte oppstå. For de teatre som også har andre offentlige bidragsyttere, vil det være mye tilsvarende skriftlig kommunikasjon med disse. All korrespondanse som her er nevnt, er offentlig tilgjengelig på departementets, fylkeskommunens eller kommunens hånd, og gir dermed et bredt grunnlag for allmennheten til å følge med i teatrenes økonomiske disposisjoner m.v.

Om allmennheten også bør ha lovfestet rett til innsyn i andre forhold ved teatre og andre kulturinstitusjoner som er organisert på utsiden av den offentlige forvaltning, dvs. opplysninger som man ikke vil finne i korrespondansen med statlige og kommunale organer, er et spørsmål som indirekte inngår i mandatet til det lovutvalget som regjeringen har nedsatt som et ledd i oppfølgingen av Stortingets behandling av meldingen om offentlighetsprinsippet (St.meld. nr. 32 - 1997-98).

Hittil har teatrene selv, og også Kulturdepartementet, lagt til grunn at offentlighetsloven ikke gjelder for slike institusjoner. Sist ble dette vurdert i 1998 i forhold til Den Norske Opera AS og Den Nationale Scene AS, og både Lovavdelingen i Justisdepartementet og senere Sivilombudsmannen (i 1999) kom til samme resultat. Den rettslige vurderingen er imidlertid vanskelig, fordi den til dels bygger på en skjønnsmessig avveining av forskjellige kriterier, og det må i prinsippet bedømmes konkret i forhold til hver enkelt institusjon. Jeg er kjent med at Justisdepartementets lovavdeling nå er i ferd med å vurdere flere av de aktuelle teatrene på foranledning av innkomne klager.

Hvor mye man kan vinne i form av ytterligere åpenhet og innsyn ved å pålegge de aktuelle teatrene å føre postjournal og formelt underlegge dem offentlighetslovens bestemmelser, i forhold til de eventuelle ulemper dette måtte medføre, bl.a. i form av administrativt merarbeid, er av de ting som det er svært interessant å få vurdert nærmere i forbindelse med det utvalgsarbeid som regjeringen har tatt initiativet til. En eventuell slik

utvidelse av offentlighetslovens virkeområde er det naturlig å ta endelig stilling til når alle berørte parter har fått anledning til å uttale seg om et konkret lovforslag i en alminnelig høringsrunde. Dette vil være i samsvar med den behandlingsmåte regjeringen la opp til i stortingsmeldingen om offentlighetsprinsippet, og som et bredt flertall i Stortinget sluttet seg til.

Avgrensningen av offentlighetslovens virkeområde i forhold til de mange ulike typer av selvstendige rettssubjekter med en eller annen form for offentlig tilknytning er et særlig vanskelig og sammensatt spørsmål, som ikke bare berører kultursektoren. Man får et godt inntrykk av de mange avveiningsspørsmål man her står overfor gjennom den framstilling som er gitt i stortingsmeldingen. Jeg tillater meg derfor å vise til kap. 5.2 i St.meld. nr. 32 (1997-98) og justiskomiteens merknader under kap. 4.2 i Innst. S. nr. 21 (1998-99).

La meg avslutningsvis gjøre det klart at Regjeringen er opptatt av å praktisere stor grad av offentlighet. Det er videre mitt inntrykk at teatrene er positivt innstilt til åpenhet og innsyn. Dette er en holdning jeg vil oppfordre dem til å videreutvikle.

Spørsmål nr. 227

Innlevert 28. februar 2000 av stortingsrepresentant Tor Nymo

Besvart 7. mars 2000 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«I et forslag fra EUs 15 justisministere legges det opp til at det skal bli mulig for politi og etterretningstjenester å avlytte samtaler over hele Europa uten på forhånd å involvere de berørte landenes myndigheter.

Vil en slik regel være i tråd med norsk rett, og vil departementet ta initiativ til å hindre at dette eller lignende forslag blir en del av norsk rett gjennom en tredjelandsavtale om politisamarbeid med EU; hvordan stiller Justisministeren seg til dette forslaget?»

Svar:

Jeg er ikke kjent med at EUs justisministre har foreslått å legge opp til at politi og etterretningstjeneste skal kunne avlytte samtaler over landegrensene i Europa uten noen myndigheters tillatelse.

EUs utkast til konvensjon om gjensidig bistand i straffesaker, inneholder bl.a. regler om gjensidig bistand mellom politiet innen medlemslandene når det gjelder telekommunikasjonsavlytting i straffesaker. Reglene forutsetter nasjonal lovgivning om dette herunder samtykke fra relevante myndigheter i hvert medvirkende land.

Forsåvidt gjelder vår lovgivning om telefonavlytting i straffesaker, forstår jeg representanten Nymos spørsmål slik at han spør om norsk lov tillater at politi og etterretningstjenester i EU land avlytter samtaler i Norge uten at norske myndigheter er involvert.

Et slikt forhold vil, etter alt å dømme, være straffbart etter straffelovens § 145 a, 1. ledd jf. § 12.

Jeg vil for fullstendighetens skyld henviser til straffeprosesslovens kapittel 16 a, slik den lyder etter lovendring av 3.12.1999. Bestemmelsen hjemler en viss adgang for politiet til å avlytte telefoner og andre kommunikasjonsanlegg som ledd i bekjempelsen av alvorlig kriminalitet, men det er et vilkår at en domstol ved kjennelse har samtykket i avlyttingen. Unntaksvis kan påtalemyndighetene selv beslutte avlytting for et begrenset tidsrom. I begge tilfeller følger det av alminnelig interlegale prinsipper at loven må tolkes slik at det er norske domstoler og norske påtalemyndigheter som kan tillate avlytting. Verken straffeprosessloven eller annen norsk lovgivning gir utenlandske myndigheter kompetanse til å beslutte avlytting av samtaler der samtalepartene befinner seg i Norge. Det samme gjelder ved telefonavlytting i spionsaker.

Det er ikke aktuelt for Norge å inngå noen avtale med andre land som endrer denne rettstilstanden.

Spørsmål nr. 228

Innlevert 1. mars 2000 av stortingsrepresentant Harald Hove

Besvart 8. mars 2000 av samferdselsminister Dag Jostein Fjærvoll

Spørsmål:

«Vikafjellsvegen er nå stengt, og etter det som er opplyst legger Vegkontoret i Sogn og Fjordane til grunn at vegen er vinterstengt. Dette er etter Vik kommunes oppfatning i strid med avgjørelser truffet av Samferdselsdepartementet, jf. brev av 14.06.94 og svar på mitt spørsmål av 05.02.99, besvart 10.02.99, spørsmål 154 (1998-99).

Vil Samferdselsministeren nå sørge for at Vegkontoret i Sogn og Fjordane legger til grunn at Vikafjellsvegen er vinteråpen, og at den brøytes dersom værforholdene gjør det mulig?»

Begrunnelse:

Vikafjellsvegen er svært viktig for forbindelsen nord-sør på Vestlandet, og for forbindelsen mellom Midtre og Indre Sogn og Hordaland, ikke minst Bergen. Jeg viser for øvrig til begrunnelsen for spørsmålet i fjor, der jeg bl.a. også framhever forholdet for næringslivet, og at de samfunnsmessige kostnadene med stengt veg er vesentlig høyere enn brøytekostnadene.

Jeg vil dessuten legge til at det er meget viktig å forhindre at vegkontoret opptrer i strid med departementets avgjørelser.

Svar:

I spørsmålet er det vist til at Vik kommune mener at vinterstenging av Vikafjellsvegen er i strid med avgjørelser truffet av Samferdselsdepartementet og svar på representanten Hove sitt spørsmål av 05.02.99.

I begge disse tilfellene er det lagt til grunn at vegen blir holdt åpen så sant værforholdene tillater det.

Vikafjellsvegen har lav standard. For å være sikret at vegen kan holdes åpen om vinteren, kreves det full ombygging fra Høla i Hordaland til Hestavollen i Sogn og Fjordane. Videre må vegen utbedres mellom Hestavollen og Storehaug. Hvor lenge vegen skal holdes stengt om vintrene, må vegkontorene i Sogn og Fjordane og Hordaland avgjøre etter en konkret vurdering av sikkerheten til brøytemannskaper og trafikanter og ellers forventet regularitet på vegen.

Jeg har fått opplyst at det har vært svært mye snø og mye vind i området i år. Vegkontorene i Sogn og Fjordane og Hordaland har gjort en stor innsats for å prøve å holde vegen åpen. Vegen var stengt i en lengre periode i januar (14 dager). Men etter hvert er forholdene blitt så vanskelige at vegsjefene besluttet i samråd med vegdirektøren, å stenge vegen for vinteren. Denne avgjørelsen er tatt ut fra en vurdering av sikkerheten både for brøytemannskapene og trafikantene. I tillegg til sikkerheten er det lagt til grunn at det ville bli svært dårlig regularitet på vegen. Med brøytekanter på opptil 4 meter og løs snø skal det svært lite vind til før vegen vil måtte stenges på nytt.

Jeg viser til brev av 10.02.99 fra daværende samferdselsminister Dørum og legger til grunn de samme vurderinger som der ble fastsatt.

Rv 13 Vikafjellsvegen bør brøytes opp igjen i 2000, så snart dette er mulig ut fra værforhold og sikkerhet til brøytemannskaper og trafikanter. Dette er i tråd med det Samferdselsdepartementet skrev i brev av 14.06.94 til fylkesordføreren i Sogn og Fjordane, nemlig at vegen blir holdt åpen så sant værforhold og sikkerhet tillater det.

Jeg må som samferdselsminister ha tillit til de lokale vurderingene når forholdene tilsier stenging av vegen ut fra de forhold som her er nevnt.

Spørsmål nr. 229

Innlevert 1. mars 2000 av stortingsrepresentant Signe Øye

Spørsmål:

«Vil Forsvarsministeren sørge for at Fredriksten blir vurdert som lokaliseringalternativ på lik linje med Akershus, og at en kost/nytte vurdering av Fredriksten-alternativet ligger ved saksframlegget til Stortinget?»

Begrunnelse:

Forsvarssjefen vil, etter forsvarsministerens pressemelding 2. februar, planlegge å samlokalisere all forvaltningsutdanning i Forsvaret til Akershus festning. Dette innebærer investeringer og kostnader som Forsvaret ikke ville få om man lokaliserte denne utdanningen til Hærens forvaltningsskole på Fredriksten. Dette er forsvarssjefen orientert om, men vil ikke utrede dette alternativ. Dette synes noe besynderlig.

Svar:

På grunn av Regjeringen Bondeviks avskjedssøknad bortfaller svaret.

Spørsmål nr. 230

Innlevert 2. mars 2000 av stortingsrepresentant Erik Solheim

Spørsmål:

«Mustafa Dirani, libanesisk statsborger med slektninger i Norden, har nå i snart seks år sittet arrestert i Israel. Dirani ble i strid med internasjonal rett kidnappet fra sitt hjem i Bekaadalen i 1994. Han har i sin tid i fangenskap ikke fått ta i mot besøk fra familien, fra Røde Kors eller andre humanitære organisasjoner. Dirani holdes i strengt isolat.

Hva kan Norge gjøre for å sikre at Dirani får motta besøk og ellers behandles i henhold til aksepterte internasjonale normer?»

Svar:

På grunn av Regjeringen Bondeviks avskjedssøknad bortfaller svaret.

Spørsmål nr. 231

Innlevert 2. mars 2000 av stortingsrepresentant Per-Kristian Foss

Besvart 8. mars 2000 av fiskeriminister Lars Peder Brekk

Spørsmål:

«Jeg viser til at Kystdirektoratet har truet Oslo Kommune med å overprøve vedtak i Oslo Bystyre m h t Plandokumentet "Fjordby eller havneby? (brev av 22. febr.)

Er Kystdirektoratets fremgangsmåte i tråd med regjeringens syn på kommunalt selvstyre, og vil departementet ta initiativ til å fremme et samarbeid innen Oslofjord-regionen om hensiktsmessige havneløsninger?»

Begrunnelse:

Jeg viser til at Oslo Bystyre har prioritert en Fjordby-løsning fordi dette muliggjør frigjøring av nye arealer til boligbygging uten å endre Marka- grensen. Jeg viser også til at Oslo Bystyrets planvedtak på grunnlag av utredningen "Fjordby eller havneby?" er fattet for å klargjøre rammene for Oslo Havnevesen i årene fremover m h t arealbehov og arealbruk.

Svar:

Det er Regjeringens syn at det kommunale selvstyre må balanseres mot nasjonale hensyn slik at tungtveiende nasjonale hensyn gis prioritet. I St. melding nr. 46 (1996-97) Havner og infrastruktur for sjøtransport, ble Oslo havn sammen med 7 andre havner klassifisert som nasjonal havn. Klassifiseringen innebærer at Oslo havn har særlig viktige funksjoner i nasjonal transportsammenheng i tillegg til lokale og regionale funksjoner. Regjeringen tar, som Stortinget ba om i Innst. S. nr. 254 1996- 97, sikte på å komme tilbake til Stortinget med en nærmere gjennomgang av kriterier for klassifiseringen. Etter Regjeringens syn har staten et ansvar for å sikre langsiktige og nasjonale prioriteringer i de nasjonale havnene og vil derfor arbeide for å gi klassifiseringen et effektivt innhold.

Initiativ til havnesamarbeidsløsninger i Oslofjordregionen ble tatt allerede ved fremleggelsen av St. melding nr. 46 (1996-97) Havner og infrastruktur for sjøtransport, der følgende ble uttalt: "Regjeringen vil vurdere de framtidige utbyggingsbehovene i Oslo havn i nært samspill med Oslo kommune. Regjeringen vil også vurdere mulighetene for styrket havnesamarbeid i Oslofjordregionen. Det vil i denne forbindelse bli vurdert hvordan samarbeidet mellom Oslo havn og de øvrige havner i Oslofjordregionen samlet sett kan bidra til en best mulig havneløsning for regionen."

Fiskeridepartementet oppnevnte på denne bakgrunn 24. april 1998 et utvalg som skulle vurdere framtidig havnesamarbeid og havnestruktur i Oslofjordregionen. Utvalgets innstilling ble lagt frem 2. juni 1999 og trykt som NOU 1999:24 Havnestrukturen i Oslofjordregionen. I forhold til byutvikling fant utvalget å kunne delvis imøtekomme både Oslo havns ønsker og de visjoner som er innbakt i utredningen "Fjordby eller havneby" med hensyn til å vitalisere "fjordbyen". Dessuten imøtekommer løsningen også målsetningen om fordeling av vekst på havnene og begrensnig av miljøproblemene i de øvrige havner som er aktuelle for håndtering av containertrafikk.

Utvalgets innstilling har vært på bred høring og det vil bli gitt en nærmere orientering om dette i Nasjonal transportplan som skal fremmes for Stortinget våren 2000.

Oslo kommune har i bystyrevedtak den 19. januar 2000 vedtatt å legge den såkalte Fjordbystrategien til grunn for utviklingen av Oslos havne- og sjøside. Dette innebærer blant annet at Oslo kommune ønsker å løse ut lo-lo (den kranbaserte) container-virksomheten på Oslo havn. Det skal fortsatt legges til rette for havnevirksomhet knyttet til cruise- og fergetrafikk samt våt- og tørrbulk i Oslo. Det er videre uttalt fra kommunen at havnevirksomhet og godshåndtering må sees i et regionalt perspektiv, og kommunen ønsker å innlede et samarbeid med Staten, fylkeskommuner og aktuelle kommuner for å utvikle en langsiktig strategi for regionale havneløsninger.

Fiskeridepartementet har merket seg Oslo kommunes uttalelse om samarbeid med så vel statlige som regionale og lokale myndigheter i denne saken. Som nevnt vil oppfølgingen av NOU 1999:24 bli forelagt Stortinget i Nasjonal transportplan. Fiskeridepartementet ønsker på denne bakgrunn å gå i en dialog med Oslo kommune, slik at nasjonale, regionale og lokale behov best mulig kan ivaretas i forhold til utviklingen av Oslos fjordside.

Spørsmål nr. 232

Innlevert 3. mars 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 10. mars 2000 av landbruksminister Kåre Gjønnes

Spørsmål:

«I Aftenposten fredag 3 mars 2000, står det at norske griser fôres med beinmel, til tross for at forsøk viser at gris kan smittes av kugalskap. I Storbritannia ble det etter -96 forbudt å fôre alle gårdsdyr med slikt fôr. Forbudet gjelder også hester og oppdrettsfisk, og kom som en konsekvens av at alt tyder på at det var slik fôr som forårsaket BSE-katasrofen.

Mener statsråden at norske regler og praksis kan garantere at ikke smitte oppstår i norskprodusert mat?»

Svar:

La meg først slå fast at BSE ikke er en smittsom sykdom, den smitter altså ikke fra dyr til dyr.

Sykdommen kan kun overføres ved at smittestoffet kommer inn i dyret ved inntak av fôr, eller fra mordyr før fødsel, eller ved eksperimentell poding. Liknende sykdomstilstander eksisterer hos andre dyrearter som mink, sau, hjortedyr, og hos mennesker (Creutzfeldt-Jacobs).

BSE er aldri påvist i Norge

Å utdele noen garantier for at "ikke smitte oppstår i norsk mat" er ikke mulig. Et system med nullrisiko vil i de fleste tilfeller være uoppnåelig. Jeg mener imidlertid at vårt strenge regelverk når det gjelder bruk av kjøttbeinmel (KBM) til matproduserende dyr, gir nødvendig sikkerhet for at BSE-smitte ikke oppstår i norskprodusert mat.

Vi har til tross for at BSE ikke er påvist i Norge, forbudt KBM i fôr til drøvtyggere som et forebyggende tiltak siden 1990. Det tillates bare til gris og fjørfe. I 1995 kom det i tillegg påbud om merking av fôr som inneholdt KBM, med at fôret er forbudt å bruke til drøvtyggere. Det materialet som tillates brukt i fôr til gris og fjørfe blir sterilisert ved hjelp av høy temperatur og trykk.

I spørsmålet hevdes det at gris kan få BSE. Det er riktig at en ved eksperimentelle studier har klart å overføre BSE-smitte til gris. Måten det er gjort på må imidlertid sees på som en laboratoriemetode. Grisen fikk i den omtalte studien tilført BSE-smittestoff direkte i hjernen gjennom en sprøyte. Ved fôring av gris med smittsomt materiale, har en imidlertid ikke fått utviklet sykdommen.

Selv om jeg mener at det systemet vi har i dag er bra, kan det alltid gjøres bedre. Jeg mener det derfor bør tas initiativ til en gjennomgang av de prinsippene vi benytter i Norge både når det gjelder rutiner på slakterier, avfallsbehandling og bruk av animalsk avfall i fôr til produksjonsdyr.

Spørsmål nr. 233

Innlevert 3. mars 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 10. mars 2000 av landbruksminister Kåre Gjønnes

Spørsmål:

«Sykdommen kugalskap er registret i Danmark. I alt 5 europeiske land har registrerte tilfeller i 2000. Det kan ta opp til 15 år fra smitten kommer inn i kroppen til den bryter ut. Derfor er smittebildet svært uklart og det tar svært lang tid før en vet om en har kontroll over situasjonen.

Mener statsråden at det kan være grunn til å stramme inn regimet for import av levende dyr, for å hindre at smitte sprer seg?»

Svar:

Jeg deler stortingsrepresentantens bekymring for at BSE (kugalskap) påvises i stadig nye land. I forbindelse med påvisningen i Danmark, vil jeg uttrykke min anerkjennelse og ros til den måten de danske landbruksmyndigheter har håndtert situasjonen på, og den åpenhet som våre fagmyndigheter har blitt møtt med i Danmark i forbindelse med utarbeidelse av de tiltakene Norge har iverksatt. Det har vært, og er en god og konstruktiv dialog på tvers av landegrensene i denne saken. Jeg synes også det er bekymringsfullt at det etter at epidemien i Storbritannia er på retur, viser seg at forekomsten er økende i andre europeiske land.

Regelverket legger opp til barrierer for å hindre introduksjon og spredning av BSE. Risikoen for spredning av sykdommen er prinsipielt avhengig av tre forhold:

1. Risikoen for at smittestoffet finnes her i landet uten at det er kjent, eller blir introdusert via innførsel.
2. Risikoen for at smittestoffet har "overlevd" de behandlingsprosesser som gjennomføres før animalske biprodukter kan inngå i dyrefôr.
3. Risikoen for at storfe er fôret med slikt fôr i tilstrekkelige mengder til å forårsake sykdom (fôring av storfe med fôr som inneholder proteiner fra andre pattedyr er forbudt).

Som jeg gjorde rede for under det foregående spørsmålet, bidrar tiltak hjemlet i det norske regelverket på animalsk avfall og fôr en god sikkerhet.

Når det gjelder innførsel av levende dyr, har det blitt importert noen dyr fra land med BSE. På 1990-tallet er det importert 14 dyr fra Frankrike og om lag 500 dyr fra Danmark. Et krav for innførsel er naturligvis at de kommer fra besetninger som ikke har BSE, og at de ved undersøkelse av veterinær blir funnet å være friske. For ytterligere å redusere risikoen for spredning av sykdommer ved handel med levende storfe er det igangsatt en rekke overvåknings- og kontrollprogram, også for BSE. Overvåkningsprogrammet for BSE går ut på at dyr som viser nervøse tendenser, dør uten synlige tegn på annen sykdom, eller på annen måte ansees som mistenkelige skal undersøkes med hensyn på BSE. I 1999 ble det undersøkt omlag 30 dyr på grunnlag av disse kriteriene, alle med negativt resultat. De merkeordninger og registre som er etablert, gir mulighet for å følge importerte dyr frem til slakteriet, for om nødvendig å foreta ytterligere undersøkelser eller gjennomføre særskilte tiltak i forbindelse med slakting.

Importen av levende storfe har over flere år har vært liten. Dette kan tilskrives betydelige tollsatser og en restriktiv holdning i næringen. Både myndigheter og næring stimulerer til at innførsel av avlsmateriale skal foregå ved inntak av sæd og embryo, som representerer en vesentlig mindre risiko når det gjelder alle typer smittestoffer enn levende dyr.

Statens dyrehelsetilsyn har allerede bedt Veterinærinstituttet om en faglig vurdering av risikobildet i lys av den utviklingen vi har sett når det gjelder BSE i Europa. Viktige problemstillinger som ligger til grunn for anmodningen er om det er forhold ved situasjonen når det gjelder import av kjøttbeinmel (som er tillatt importert, men ikke importeres) eller av levende dyr. Sammen med den gjennomgangen jeg tillyste i mitt svar på spørsmål knyttet til bruk av kjøttbeinmel, vil en slik vurdering danne grunnlaget for om det kan være aktuelt å iverksette ytterligere tiltak for å holde risikoen på en akseptabelt nivå.

Slike vurderinger og gjennomganger som jeg nå tillyser, er helt i tråd med hva Regjeringen sa ved fremleggelse av St prp nr 6 (1998-99) om revisjon av Vedlegg 1 til EØS-avtalen (veterinæravtalen). Regjeringen varslet at den ville foreta en løpende vurdering av de tiltak som er iverksatt, for å tilpasse disse i tråd med endringer i sykdomssituasjonen.

Spørsmål nr. 234

Innlevert 3. mars 2000 av stortingsrepresentant Grethe G. Fossum

Besvart 9. mars 2000 av barne- og familieminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Anser ikke statsråden at Forbrukerombudet har en selvstendig rett og plikt til på fritt grunnlag å gi sine svar på komiteens spørsmål i forbindelse med omorganisering av forbrukerapparatet, og i hvilken grad er statsrådets "overvåking" av spørsmål og svar fra Forbrukerombudet nødvendig for det videre arbeidet med saken i departementet?»

Begrunnelse:

I sitt svar på mitt spørsmål nr 215 om ombudenes uavhengighetsforhold i forhold til departementet antyder statsråden at omorganiseringen av forbrukerapparatet vil være et sentralt område for komiteens spørsmålsstilling, og at det er i departementets interesse å kjenne forbrukerombudets svar til komiteen.

Svar:

Jeg tror det er viktig å sondre mellom to ulike problemstillinger i denne saken. Den ene gjelder ombudets mulighet for å kunne uttale seg fritt til komiteen, den andre gjelder hvordan jeg som statsråd best kan ivareta min informasjons- og opplysningsplikt overfor Stortinget.

Til den første problemstillingen vil jeg bemerke følgende:

Organiseringen av forbrukerapparatet kan ha betydning for Forbrukerombudets utførelse av arbeidsoppgaver etter markedsføringsloven. Innen denne rammen står det Forbrukerombudet fritt å gi uttrykk for sitt syn også på spørsmål knyttet til organisering av arbeidsfeltet. Departementet er for øvrig godt kjent med Forbrukerombudets generelle synspunkter

siden ombudet deltar i en referansegruppe i departementet som nettopp drøfter organiseringsspørsmål. Jeg har derfor ikke noe behov for å "overvåke" verken spørsmål eller svar fra ombudet, slik representanten Fossum uttrykker det. Jeg vil videre på nytt understreke at ombudet ikke tidligere har gitt uttrykk for at det er noe problem ved at departementet deltar i komitémøter sammen med ombudet.

Til den andre problemstillingen:

Presidentskapet i Stortinget har i sitt brev til fagkomiteene av 20.11.98 uttalt at statsråden/departementet kan forlange å få være til stede ved høringer en komité har med departementets underliggende etater for å ivareta sitt konstitusjonelle og parlamentariske ansvar overfor Stortinget.

Jeg har ønske om å fullt ut etterleve min informasjonsplikt overfor Stortinget. I en slik sammenheng er det nyttig å være direkte informert om dialogen mellom komiteen og Forbrukerombudet i en sak av stor betydning for meg som statsråd.

Jeg vil understreke på nytt at det er forholdet til mitt ansvar overfor Stortinget som er mitt hovedansvar i denne saken, ikke ombudets frihet til å gi uttrykk for sine meninger i komiteen.

Spørsmål nr. 235

Innlevert 7. mars 2000 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Spørsmål:

«Ved import av fisk fra 3. land, krever kontrollverket at fisken skal være emballert med kartong og plast, noe norske fiskere slipper. For tiden ser vi eksempler på at fisk fra 3.land som blir avvist i Norge p.g.a.

manglende emballasje, leveres i Danmark og England uten problemer. Nord-norsk industri går dermed glipp av råstoff, en situasjon som kan forsterke seg p.g.a. de norske bestemmelser.

Vil statsråden ta initiativ til at vi får på plass importregler som ikke diskriminerer norsk fiskeindustri i forhold til utlandet?»

Begrunnelse:

Fra årsskifte er mer enn 700 tonn fisk fra Russland avvist av kontrollverket for leveranse til Nord- norsk fiskeindustri. Kontrollverket forholder seg til forskrifter og EU-direktiv, som tilsynelatende praktiseres svært ulikt i Norge og EU. Med det resultat at Nord-norsk industri og sysselsetting blir taperen.

Svar:

På grunn av Regjeringen Bondeviks avskjedssøknad bortfaller svaret.

Spørsmål nr. 236

Innlevert 7. april 2000 av stortingsrepresentant Aud Gaundal

Spørsmål:

«Jeg viser til at et flertall bestående av Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Sosialistisk Venstreparti i Innst. S. nr. 100 (1998-99), mente det bør settes igang 1 000 flere nøkterne og rimelige utleieboliger i år, med en opptrappingsplan opp mot 4 000-5 000 flere pr. år i de kommende år.

Hva er kostnaden med 2 000 utleieboliger/lavinnskuddsboliger for 2001, både når det gjelder boligtilskudd og lånebehov, og hvis vi i 2004 skal nå 4 000- 5 000 pr. år, hvilken budsjettmessige økninger kreves?»

Svar:

På grunn av Regjeringen Bondeviks avskjedssøknad bortfaller svaret.

Spørsmål nr. 237

Innlevert 7. mars 2000 av stortingsrepresentant Oddbjørg Ausdal Starrfelt

Spørsmål:

«Brev frå Jæren Sorenskrivarembete og Stavanger Byfogdembete av 4. og 12. januar 2000 syner ingen planar om endring/samordning for å opna for borgarleg vigsel på laurdag.

Kva er statsråden sin reaksjon på dette, og kva initiativ vil han ta for å få til endringar som lova i spørjetimen 3. november 1999?

2 vedlegg til spørsmål:

Vedlegg 1.

Brev fra Jæren Sorenskriverembete, Arne Garborgs veg 15/17, postboks 220, 4349 Bryne til Grethe Regine Braut og Jostein Rubæk Ueland om vigsel på lørdag. Brevet er datert 4. januar 2000.

Vedlegg 2.

Brev fra Stavanger Byfogdembete, Bergelandsgt. 10, postboks 179, 4001 Stavanger til Grethe Regine Braut om lørdagsvigsel 22. juli 2000. Referanse: 2000/St.byfogd/EM/419. Brevet er datert 12. januar 2000.»

Svar:

På grunn av Regjeringen Bondeviks avskjedssøknad bortfaller svaret.

Spørsmål nr. 238

Innlevert 7. mars 2000 av stortingsrepresentant Signe Øye

Spørsmål:

«Jeg viser til spørsmål nr. 212. Statsråden viser i sitt svar til St.prp. nr. 60 (1997-98) som svar på de spørsmålene jeg stilte. Det er allerede kjente tall. Det som er av interesse er å få lagt fram tall basert på kjøringer som viser hva omleggingen har gitt av konsekvenser i en detaljert oppstilling på kommunenivå/fylkesnivå, etter at selskapsskatten ble statlig. Mitt andre spørsmål var om statsråden mener at omleggingen er blitt slik det var forutsatt. Heller ikke på dette spørsmålet svarer statsråden.

Kan statsråden nå gi meg svar?»

Svar:

På grunn av Regjeringen Bondeviks avskjedssøknad bortfaller svaret.

Spørsmål nr. 239

Innlevert 7. mars 2000 av stortingsrepresentant John I. Alvheim

Spørsmål:

«I et svar til meg i spørretimen i januar 1997 svarte samferdselsminister Sissel Rønbeck at det var et arbeid i gang om utrykningskjøretøy i den kommunale legevaktjenesten. Arbeidet er tydeligvis enda ikke avsluttet, for I sitt svar til representanten Gløtvold på et spørsmål den 16. februar i år, om leger burde være utstyrt med varsellys ved utrykning, svarte samferdselsministeren at arbeidet med nytt regelverk hadde tatt svært lang tid og ville bli påskyndet.

Når kan vi vente at dette arbeidet blir ferdig?»

Begrunnelse:

Forbudet mot at leger under utrykning kan bruke blålys på sin egen private bil har, i enkelte tilfeller, gitt som resultat at legen er kommet for sent til å redde pasientens liv. Nyere forskning innen hjerte- og karsykdommer viser at rask medisinerings av infarktpasienter og pasienter ved hjerneblødning kan redusere dødsfall og langvarig invaliditet med helt opp til 50 %. Der er derfor særdeles viktig at tilkalt lege kommer raskt frem og kan intensivere behandlingen som fort som det overhodet er mulig - og ikke bli stående i trafikkø når en slik pasient skal besøkes. Det er heller ikke akseptabelt at leger som må følge en ambulanseløp for å være tilstede når en akutt og alvorlig

syk eller skadet pasient ankommer sykehuset blir straffet for å ha kjørt for fort. Det er svært lenge siden, snart 3 år, siden jeg fikk svar fra daværende samferdselsminister at et arbeid i forbindelse med denne problematikken var i gang. For 14 dager siden fikk representanten Ola D. Gløtvold omtrent samme svaret fra nåværende statsråd. Det er på tide at dette arbeidet blir avsluttet - og med et resultat som bidrar til å løse problemene for leger og pasienter i akutte, alvorlige situasjoner.

Svar:

På grunn av Regjeringen Bondeviks avskjedssøknad bortfaller svaret.

Spørsmål nr. 240

Innlevert 8. mars 2000 av stortingsrepresentant Hill-Marta Solberg

Spørsmål:

«I 1996 ble det fastsatt gradvis avvikling av ordningen med statsgaranterte fiskelån for Nordland og Sør-Troms innen 5 år. Ordningen skulle videreføres i Nord-Troms og Finnmark, men med en ny gjennomgang etter utløpet av en 5-års periode regnet fra 1996. Jeg har fått kjennskap til at det likevel nå vurderes å legge ned hele ordningen for fiskeindustrien i Nord-Norge.

Finansministeren bes gjøre nærmere rede for de vurderinger som nå gjøres i forhold til denne ordningen?»

Svar:

På grunn av Regjeringen Bondeviks avskjedssøknad bortfaller svaret.

Spørsmål nr. 241

Innlevert 8. mars 2000 av stortingsrepresentant Thore Aksel Nistad

Spørsmål:

«Hvorledes er status for Oslopakke 1 når det gjelder prosjekter som gjenstår, når vil de resterende vei-prosjektene bli fullført og til hvilken kostnad?»

Svar:

På grunn av Regjeringen Bondeviks avskjedssøknad bortfaller svaret.

Spørsmål nr. 242

Innlevert 9. mars 2000 av stortingsrepresentant Gunn Olsen

Spørsmål:

«29. okt.1999 fikk jeg svar fra statsråd Peter Angelsen på spørsmål angående Trafikksentralen i Grenland, Telemark. I sitt svar skriver statråden at departementet vil se nærmere på saken, og vil ta saken opp til ny vurdering når direktoratets vurdering foreligger. På lokal henvendelse til Kystdirektoratet 11.2 februar 2000 ble det informert om at henvendelsen fra departementet var mottatt, men ikke ville bli prioritert uten klarere direktiver fra departementet.

Hva vil statsråden gjøre med dette?»

Begrunnelse:

Trafikksentralen i Grenland i Telemark ble etablert i 1997,uten radardekning av Grenlandsfarvannet. I 1986 ble det anskaffet radar i farvannet for å bedre oversikten. Denne dekker bare en brøkdel av området som trafikksentralen er satt til å overvåke. Brevik trafikksentral overvåker det farvannet i Norge hvor det fraktes desidert mest farlig last.

Svar:

På grunn av Regjeringen Bondeviks avskjedssøknad bortfaller svaret.

Dokument nr. 15:19

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 243

Innlevert 17. mars 2000 av stortingsrepresentant Kristin Krohn Devold

Besvart 23. mars 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Høyre tok i en interpellasjonsdebatt i januar 98 initiativ til at det ble utarbeidet tiltak for å bekjempe narkotika i fengslene. Dette ble fulgt opp med en tiltaksplan fra Justisdepartementet i oktober samme år. Blant tiltakene var utvidede muligheter for kroppsvisitasjon. Dette er foreløpig ikke fulgt opp med forslag til lovendring. Når vil Justisministeren fremme de nødvendige lovendringsforslag for å følge opp tiltakspakken for å bekjempe narkotika i fengslene?»

Begrunnelse:

Situasjonen i norske fengsler er alvorlig når det gjelder misbruk av narkotika. Beregninger gjort i 1998 viste at 40-60 % av de innsatte bruker narkotika en eller flere ganger under soning. Det er endog mange som prøver narkotika for første gang under soning! Det er dessverre ikke noen signaler som tyder på at det har blitt vesentlig bedre siden 98. Ifølge TV2 nyhetene 16. mars har ikke Regjeringen fulgt opp de signalene de fikk fra Stortinget i 1998 om nye tiltak for å bekjempe narkotika i fengslene. Regjeringens tiltaksplan inneholdt blant annet forslag om økt visitasjon av besøkende, bruk av narkotikahunder og økte muligheter for urinprøver og andre undersøkelser. Dette er gode tiltak som det er viktig å få iverksatt snarest mulig.

Svar:

Utkast til Lov om gjennomføring av straff ble sendt på høring 14. mars i år. De nye tiltak i tiltaksplanen av 1998 for å bekjempe narkotika i fengslene er behandlet i lovutkastet. Det er i høringsutkastet imidlertid ikke foreslått noen hjemmel for kroppsvisitasjon av besøkende. Dette skyldtes en revurdering av den effekt et slikt tiltak antas å ha.

Da tiltaket ble foreslått i tiltaksplanen, var det tenkt som en ytre visitasjon av de besøkendes klær, noe som ble antatt å ha en preventiv effekt. Vurderingen i høringsutkastet er at en ytre visitasjon av klær ikke i seg selv vil være tilstrekkelig til å hindre innsmugling av narkotika. Derimot vil antagelig bruk av narkotikahund også i forhold til besøkende kunne ha en vesentlig effekt. Sammen med de øvrige kontrolltiltak, vil dette kunne gi indikasjon på om besøket må anses som et innsmuglingsforsøk. Når hunden markerer kan politiet tilkalles for kroppsvisitasjon, og besøkende avvises eller besøket kan tillates med f.eks. glassvegg slik at nærkontakt med innsatte unngås. Spørsmålet er derfor ikke om visitasjon i det hele tatt skal kunne foretas, men snarere om det er politiet eller fengselspersonalet som bør foreta den.

Høringsfrist for lovutkastet er 15. juni. Det endelige lovforslaget vil etter planen bli fremlagt for Stortinget tidlig i høstsesjonen. Før dette vil jeg naturlig nok vurdere alle sider av lovutkastet.

Spørsmål nr. 244

Innlevert 20. mars 2000 av stortingsrepresentant Vidar Kleppe

Besvart 28. mars 2000 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Finner sosialministeren det akseptabelt at det ikke opplyses søkere som har fått avslag om krigspensjon at Rikstrygdeverket har endret "praksis" hva gjelder graden av påkjenning for å komme under Lov om om krigspensjonering, slik at disse kan få muligheter til å gjenoppta sine søknader?»

Begrunnelse:

Etter Hovedloven av 1946 om krigspensjonering kreves det årsakssammenheng mellom krigspåkjenningene og krigsskaden, mens det etter Tilleggsloven av 1968 ikke kreves slik sammenheng. Til gjengjeld har tilleggsloven krav om at påkjenningen må ha vært "usedvanlig hard". Med andre ord: For å få rett til stønad etter Hovedloven må man ha fått men eller være ufør på grunn av skade eller sykdom som ble påført ved krigsulykke i Norge, på norske skip eller i fiendtlig politisk fangenskap. For å få rett til stønad etter Tilleggsloven kreves at tjenestene og/eller fangenskapet har vart i seks måneder til sammen og har medført "usedvanlig hard påkjenning". Arbeidsevnen må være varig nedsatt med minst 50 % i yrkesaktiv alder.

For ca. 10 år siden endret Rikstrygdeverket "praksis" hva gjelder graden av påkjenning for å komme under Tilleggsloven. Dette innebar at søkere som tidligere hadde fått avslag på sin søknad om krigspensjon etter endringene lettere ville kunne få pensjon. Problemet er imidlertid at Rikstrygdeverket ikke har orientert noen om "endring av praksis".

Det antydes at det ligger ca. 6000 avslagssaker om krigspensjon i Rikstrygdeverket. Hvor mange av disse som etter "endring av praksis" vil være berettiget til krigspensjon, er uklart.

Det synes imidlertid at det er uhørt og et alvorlig brudd på rettssikkerheten når Rikstrygdeverket ikke gjør noe med dette.

Svar:

Det er uklart om Vidar Kleppe sikter til hovedlovene av 1946 eller tilleggsloven av 1968.

Jeg kan opplyse at Rikstrygdeverket ikke har endret praksis når det gjelder påkjenningskravet i tilleggsloven av 1968.

Når det gjelder kravet til årsakssammenheng i hovedlovene av 1946, ble det i desember 1988 foreslått en viss omlegging av saksbehandlingen. Forslaget kom fra en arbeidsgruppe som var nedsatt av Sosial- og helsedepartementet - det såkalte "Eitinger-utvalget". Utvalgets rapport er bl.a. gjengitt i NOU 1998: 12 som vedlegg nr. 11.

Utgangspunktet for gruppens arbeid var de vanskelighetene man hadde med å praktisere årsakskravet i hovedloven etter sin opprinnelige hensikt - så lang tid etter krigens avslutning. Arbeidsgruppen foreslo en endring i behandlingen av saker vedrørende psykiske senskader som følge av krigspåkjenninger. Det ble her foreslått at det ved vurderingen av om årsakskravet var oppfylt i den enkelte sak, ble lagt større vekt på de påkjenningene søkeren hadde vært utsatt for under krigstjenesten/ fangenskapet. Man la til grunn nyere forskningsresultater når det gjelder posttraumatiske stressforstyrrelser. Saksbehandlingen av disse saken kunne da forenkles og i større grad gjøres uavhengig av medisinsk spesialistvurdering. Når uttalelse fra

spesialisthold i enkelte tilfeller nødvendigvis måtte innhentes, gikk forslaget ut på å bruke eksperter i katastrofepsykiatri.

I utvalgets rapport er det opplyst at Rikstrygdeverket hadde rundt 6000 avslag etter hovedlovene.

Det var en klar forutsetning at den nye praksisen med forenklet saksbehandling, bare skulle få betydning for framtidige nye søknader (inkludert søknader om ny vurdering av tidligere avgjørelser) og søknader som var under behandling på det tidspunktet forslaget trådte i kraft. Det var videre en klar forutsetning at det ikke ble tale om noen generell gjennomgang av tidligere behandlede saker.

Stortinget ble informert i St.prp.nr. 1 (1989-90), jfr. Kap. 660 Krigspensjonering for militære. Sosialkomiteen hadde ingen merknad, jf. Budsjett-innst. S. nr. 11 (1989-90).

Rikstrygdeverket la på denne bakgrunn om praksis etter "Eitingerutvalgets" forslag fra 1. januar 1990. Endringen ble kunngjort ved riksannonse.

Spørsmål nr. 245

Innlevert 21. mars 2000 av stortingsrepresentant John I. Alvheim

Besvart 28. mars 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«I et svar til meg i spørretimen i januar 1997 svarte samferdselsminister Sissel Rønbeck at det var et arbeid igang om utrykningskjøretøy i den kommunale legevaktjenesten. Arbeidet er tydeligvis enda ikke avsluttet, for i sitt svar til representanten Gløtvold på et spørsmål den 16 februar i år, om leger burde være utstyrt med varsellys ved utrykning, svarte samferdselsministeren at arbeidet med nytt regelverk hadde tatt svært lang tid og ville bli påskyndet. Når kan vi vente at dette arbeidet blir ferdig?»

Begrunnelse:

Forbudet mot at leger under utrykning kan bruke blålys på sin egen private bil har, i enkelte tilfeller, gitt som resultat at legen er kommet for sent til å redde pasientens liv. Nyere forskning innen hjerte- og karsykdommer viser at rask medisinerings av infarktpasienter og pasienter ved hjerneblødning kan redusere dødsfall og langvarig invaliditet med helt opp til 50%. Der er derfor særdeles viktig at tilkalt lege kommer raskt frem og kan intensivere behandlingen så fort som det overhodet er mulig - og ikke bli stående i trafikkø når en slik pasient skal besøkes. Det er heller ikke akseptabelt at leger som må følge en ambulanse for å være tilstede når en akutt og alvorlig syk eller skadet pasient ankommer sykehuset blir straffet for å ha kjørt for fort. Det er svært lenge siden, snart 3 år, siden jeg fikk svar fra daværende samferdselsminister at et arbeid i forbindelse med denne problematikken var i gang. For 14 dager siden fikk representanten Ola D. Gløtvold omtrent samme svaret fra nåværende statsråd. Det er på tide at dette arbeidet blir avsluttet - og med et resultat som bidrar til å løse problemene for leger og pasienter i akutte, alvorlige situasjoner.

Svar:

Vegdirektoratet har i utkast til ny forskrift om godkjenning og registrering av utrykningskjøretøy bl.a. foreslått at biler brukt av leger i kommunal legevaktjeneste skal kunne godkjennes som utrykningskjøretøy. Utrykningskjøring er imidlertid forbundet med høy ulykkesrisiko. For å redusere denne er det viktig at sjåførene har den nødvendige kompetanse. Vegdirektoratet har derfor også arbeidet med en forskrift om kompetansebevis for førere av utrykningskjøretøy. Begge forskriftsforslagene har nå vært på høring.

Innføring av krav om kompetansebevis for førere av utrykningskjøretøy vil kunne medføre økonomiske og administrative konsekvenser for arbeidsgivere som har utrykningskjøretøy i sin virksomhet. Konsekvensene for den enkelte virksomhet vil bl.a. avhenge av hvor mange personer som må gjennomgå opplæring for å få kompetansebevis. Dersom leger tilsluttet kommunal legevaktjeneste skal kunne kjøre utrykning - som foreslått i forslaget til ny forskrift om godkjenning av utrykningskjøretøy - vil disse også måtte gjennomgå opplæring for å få kompetansebevis. I vurderingen av de administrative og økonomiske konsekvenser er det derfor nødvendig å se begge forskriftsforslagene i sammenheng. Flere sentrale høringsinstanser har etterlyst en mer omfattende konsekvensanalyse enn det som ble presentert i høringsrunden. Departementet har derfor bedt Vegdirektoratet foreta en grundigere analyse av økonomiske og administrative konsekvenser av forslagene, som grunnlag for departementets behandling.

Jeg er kjent med at arbeidet med nytt regelverk for godkjenning av utrykningskjøretøy har tatt lengre tid enn forventet. Innhenting av opplysninger vedrørende bl.a. behovet for opplæring i de ulike etatene er imidlertid nå godt i gang. Grunnet stor arbeidsbelastning innenfor det aktuelle fagområdet i Vegdirektoratet, kan det ikke fastslås med sikkerhet når saken vil bli oversendt til departementet. Jeg legger imidlertid vekt på at arbeidet skal bli prioritert så høyt det lar seg gjøre med de personellressurser direktoratet har til rådighet. Samferdselsdepartementet tar deretter sikte på en rask behandling av begge forskriftsforslagene.

Spørsmål nr. 246

Innlevert 22. mars 2000 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 27. mars 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Kva er status for arbeidet med å skaffe fram læremiddel for blinde og svaksynte i skulen, og kva vil statsråden gjere for at slike læremiddel skal ligge føre ved skulestart?»

Grunngjeving:

I Opplæringslova heiter det m.a. at: "Departementet skal sørge for at det blir utarbeidet lærebøker og andre læremidler for spesialundervisning". Dette omfattar også læremiddel for blinde og svaksynte. Det har fleire gonger blitt peika på at læremiddelsituasjonen for denne gruppa ikkje er tilfredsstillande. M.a. er fleire læremiddel ikkje tilgjengelege ved skulestart.

Svar:

Eg vil om kort tid leggje fram ein lovproposisjon om endringar i opplæringslova, som mellom anna foreslår rett til opplæring i punktskrift for blinde og sterkt svaksynte elevar. I same proposisjonen vil eg også omtale læremiddelsituasjonen for punktskriftbrukarar.

Spørsmål nr. 247

Innlevert 22. mars 2000 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 30. mars 2000 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«I Stortingets spørretime 8. mars tok undertegnede opp spørsmål knyttet til ambassadenes dekking av utgifter ved hjemreise for ungdom under trussel av tvangsgifte. Eksempelet som ble knyttet til spørsmålet dreide seg om en 14 år gammel jente som er kidnappet til Libanon av sin far. Daværende Utenriksminister Vollebæk svarte på det oppfølgende spørsmål at han ville følge opp den konkrete saken. Hvordan vil den nye utenriksministeren følge opp saken?»

Svar:

Regjeringen står bak handlingsplanen mot tvangsekteskap som Barne- og Familiedepartementet offentliggjorde i desember 1998, og som blant annet inneholder et kapittel om Utenriksdepartementets rolle.

Norske utenriksstasjoner kontaktes stadig oftere med anmodning om hjelp i slike saker, både før og etter ekteskapsinngåelse. Slike henvendelser gis alltid høy prioritet. Antallet slike henvendelser ventes å stige som

følge av økt fokus på tvangsekteskapsproblematikken og bevisstgjøring av innvanderungdom når det gjelder deres rettigheter i forbindelse med ekteskapsinngåelse.

I henhold til Utenriksloven har utenriktjenesten til oppgave å yte bistand til nordmenn i utlandet. Bistand i saker om tvangsekteskap er utvilsomt en viktig konsulær oppgave for enhver utenriksstasjon.

I alle de tilfellene hvor spørsmål om hjemreise har oppstått i forbindelse med slike saker, har Utenriksdepartementet funnet dekning for hjemreisen innenfor sine budsjetttrammer.

Når det gjelder den konkrete saken det vises til i spørsmålet verserer det i øyeblikket sak om foreldretten ved Oslo Byrett. Utenriktjenestens videre håndtering av saken vil avhenge av innholdet av en rettskraftig norsk dom og eventuelle anmodninger om bistand for å følge opp en slik dom. Både Utenriksdepartementet og den berørte utenriksstasjonen har fått saken presentert som en barnebortføringssak. Det har ikke vært framsatt noen påstand om at det kan være spørsmål om tvangsgifte verken overfor Utenriksdepartementet eller utenriksstasjonen.

I Stortingets spørretime 8 mars 2000 lovet daværende utenriksminister Knut Vollebæk at han ville se på denne saken på nytt. Dette har vært gjort. Det er ikke samsvar mellom den saksframstilling som ligger til grunn for spørsmålet og de opplysninger Utenriksdepartementet sitter inne med. Så langt Utenriksdepartementet kjenner til dreier det seg om en sak om foreldreansvar og daglig omsorg, og ikke om tvangsgifte. Følgelig er det ikke naturlig at Utenriksdepartementet dekker reiseutgifter til Norge for den unge piken saken gjelder. Personvern hensyn gjør det ikke mulig her å gå inn i sakens detaljer.

Spørsmål nr. 248

Innlevert 23. mars 2000 av stortingsrepresentant Gunnar Kvasheim

Besvart 31. mars 2000 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«I budsjett-innst. S. nr. 1 (1999-2000) side 187, ble det vedtatt at kraft som er produsert ved energigjenvinning kan fritas for avgift. Bakgrunnen for vedtaket er å realisere ulønnsom miljøvennlig produksjon av energi. Toll- og avgifts-direktoratet innvilger ikke avgiftsfritak/refusjon for kraft som leveres til nettet, kun til eget forbruk på stedet.

Er denne praktisering i tråd meg intensjonene i budsjettvedtaket?»

Begrunnelse:

På Sele fyllplass i Rogaland er en pålagt å samle opp og brenne metangassen som utvikles i fyllingen. Den årlige energimengden tilsvarer 20 GWh og vil kunne produseres i 25 år. Det er idag mulig å nytte 10 GWh i form av elektrisitet dersom refusjon av el-avgift blir innvilget. Avstand til mulige brukere og økonomi har til idag ikke muliggjort en fornuftig anvendelse av energien. Den eneste muligheten på kort sikt er å nytte metangassen til elektrisitetsproduksjon. Med dagens praktisering av Stortingets vedtak er det ikke mulig å realisere elektrisitetsproduksjon uten refusjon av el-avgift.

I dag blir gassen samlet i oppsamlingsanlegg og brent på stedet.

Svar:

Etter Stortingets vedtak om forbruksavgift på elektrisk kraft § 2 bokstav b er kraft produsert ved energigjenvinningsanlegg fritatt for avgift. Fritaket omfatter etter sin ordlyd både kraft som forbrukes internt og kraft som videreselges direkte til sluttforbruker eller et el-verk.

Fritaket trådte i kraft 1. januar 1977 og er siden vedtatt hvert år av Stortinget. Bakgrunnen for fritaket var at bedrifter innenfor smelteindustrien satte i gang prosjekter for å nyttiggjøre seg sine høytempererte avgasser til produksjon av ny kraft. Ved gjenvinning av slik energi fant en det rimelig at det ble gitt avgiftsfritak. Det ble i denne forbindelse vist til at det opprinnelig er betalt avgift for energien. Ut fra et ønske

om økonomisering av energiressursene fant en det heller ikke formålstjenlig å avgiftsbelegge slik gjenvunnet energi. Videre er det lagt til grunn at en fritaksordning vil kunne styrke lønnsomheten i energigjenvinningsanlegget og vil føre til at flere av disse blir realisert.

Fritaket gjennomføres ved at kraftprodusenten selger kraften uten avgift. Departementet vil presisere at fritaket omfatter både kraft som forbrukes i produksjonsbedriften og kraft som videreselges direkte til sluttbruker eller til et e-verk.

Dersom kraften fra energigjenvinningsanlegget leveres til et e-verk for videresalg derfra, er det ikke ansett for å være mulig å skille ut kraft som stammer fra energigjenvinningsanlegget og annen kraft. Ved slikt videresalg av kraft fra e-verk oppstår derfor avgiftsplikten på vanlig måte.

Ved levering av kraft direkte fra energigjenvinningsanlegget til avgiftspliktig bruker vil kjøper slippe el-avgift og dermed være villig til å betale mer til produsenten for denne kraften enn for annen, avgiftsbelagt kraft. Produsenten vil dermed få et påslag i prisen som kan ligge opp mot el-avgiften.

På denne bakgrunn har departementet lagt til grunn at det ikke er behov for å gjøre ytterligere endringer i praktiseringen av fritaket for kraft produsert i energigjenvinningsanlegg. Departementet redegjorde for praktiseringen av fritaket i St.prp. nr. 1 (1998-99) Skatte-, avgifts- og tollvedtak side 49 flg. Finanskomiteen tok departementets orientering til etterretning, jf. Budsjett-innst. S. nr. 1 (1998-99) side 67.

På denne bakgrunn må praktiseringen av fritaket sies å være i overensstemmelse med fritakets formål og begrunnelse. Jeg kan derfor ikke se at det bør gjøres endringer i praktiseringen av denne.

Spørsmål nr. 249

Innlevert 23. mars 2000 av stortingsrepresentant Torbjørn Andersen

Besvart 31. mars 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Lov om eiendomsskatt til kommunene gir kommunestyrene rett til å avgjøre om det skal skrives ut eiendomsskatt. I Ot.prp.nr.44 (1974-75) gis det uttrykk for at kommunene bør stå relativt fritt når det gjelder å benytte dette skattegrunnlaget. Eiendomsskatt er heller ikke omfattet av inntektssystemet til kommunene.

Kan statsråden bekrefte at kommuner som ikke har innført eller ikke vil innføre eiendomsskatt ikke risikerer å tape på dette på noen måte når det gjelder de ulike overføringene kommunene får fra staten?»

Begrunnelse:

Det synes å herske usikkerhet hos en del lokalpolitikere hvorvidt man er tvunget til innføre eiendomsskatt for å bedre på en dårlig kommunal økonomi. Blant annet er enkelte ordførere overbeviste om at man må innføre eiendomsskatt før man i det hele tatt kan be sentrale myndigheter om forståelse for sin dårlige økonomi og eventuelt få tilført ekstra økonomiske midler. Dersom dette er tilfelle kan man hevde at eiendomsskatten er blitt indirekte obligatorisk og at det reelt sett slett ikke er tillagt kommunestyret å bestemme dette fritt selv.

Enkelte fylkesmenn synes å vektlegge tildeling av skjønnsmidler ut i fra om kommunen har innført eiendomsskatt eller ikke. Har kommunen ikke innført eiendomsskatt er dette et kriterium som går i disfavør av mulighetene for skjønnsmidler via fylkesmannen. Det synes også å være slik at enkelte fylkesmenn praktiserer dette ulikt. Noen fylkesmenn stiller det som en forutsetning at eiendomsskatt er innført for tildeling av skjønnsmidler, mens andre fylkesmenn ikke vektlegger dette kravet.

Det synes således å være behov for en generell avklaring hvordan man skal forstå den lokale friheten til eventuelt å innføre eller la være å innføre eiendomsskatt. Dette gjelder da i første rekke eventuell eiendomsskatt på vanlige bolighus da denne form for skatt er en særdeles upopulær og kontroversiell skatteart som kommunene ofte kvier seg i det lengste for å innføre.

Det bør av flere grunner ikke være noen form for press eller forutsetning fra sentrale myndigheter om at kommuner med dårlig økonomi må utnytte denne skatteformen for i det hele tatt å kunne be om forståelse hos sentrale myndigheter for sin vanskelige økonomi.

Denne problemstilling bør blant annet av disse grunner avklares så presist som mulig fra sentrale myndigheters side slik at det ikke skal herske misforståelser rundt dette spørsmålet ute i kommunene.

Svar:

Rammetilskuddet til kommunene blir fordelt etter objektive kriterier og etter skjønn. En kommunes rammetilskudd etter objektive kriterier blir ikke påvirket av om den har innført eiendomsskatt eller ikke. Hvorvidt det kan tas hensyn til eiendomsskatt i skjønntildelingen, ble vurdert av Stortinget ved behandlingen av St.prp.nr. 69 (1998-99) om kommuneøkonomien 2000 m.v. I proposisjonen fremgår følgende om retningslinjene for tildeling av ordinært skjønnsstilskudd:

"Det inntektsutjevneende tilskuddet i inntektssystemet omfatter kun kommunenes skatt på inntekt og formue. Eiendomsskatt, konsesjonskraftinntekter og eierinntekter er blant de inntektene som av den grunn

ikke inngår i grunnlaget for det inntektsutjevneende tilskuddet. I retningslinjene heter det at dette ikke er til hinder for at fylkesmennene i skjønnsfordelingen kan ta hensyn til slike inntekter i en totalvurdering av kommunenes økonomi."

I innst. S. nr. 220 om kommuneøkonomien 2000 m.v. uttaler en samlet kommunalkomitee følgende: "Komiteen har merket seg den redegjørelse Regjeringen gir for kriteriene for tildeling av skjønnsstilskudd." I innstillingen går et mindretall fra Fremskrittspartiet og Høyre imot at nivået på avgifter og eiendomsskatt skal påvirke tildelingen av skjønnsstilskuddet.

Jeg tolker dette slik at flertallet i komiteen støtter gjeldende praksis, hvor eiendomsskatt som en frivillig skatt ikke inngår i grunnlaget for det inntektsutjevneende tilskuddet i inntektssystemet. Ved tildeling av skjønnsmidler kan imidlertid eiendomsskatt inngå i en helhetlig vurdering. Dette kan eksempelvis være relevant ved spørsmål om tildeling av skjønnsstilskudd til en kommune som har brakt seg selv i en vanskelig økonomisk situasjon. Det er da rimelig å vurdere i hvilken grad kommunen har utnyttet sitt eget inntektsgrunnlag før staten bidrar gjennom skjønnsstilskudd.

Spørsmål nr. 250

Innlevert 24. mars 2000 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 3. april 2000 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Et Arbeiderparti/LO-utvalg uttalte i fjor: "Riktig organisering av kommunal virksomhet, der ansatte kan utnytte sin kompetanse, gir større økonomiske gevinster enn konkurranseutsetting av deler av kommunal sektor..(..)Det viktigste verktøyet for å utløse en best mulig og kostnadseffektiv tjenesteproduksjon er ikke konkurranseutsetting og privatisering, men satsing på egne ansatte gjennom motivasjon, skolering, tillit og rammebetingelser." Deler statsråden denne oppfatningen?»

Svar:

Jeg deler den oppfatning som kommer til uttrykk i ovennevnte sitat fra innstillingen "Modernisering av offentlig sektor lokalt" som ble avgitt av et utvalg oppnevnt av samarbeidskomiteen mellom Dna og LO. I spørsmålet peker representanten Ballo på en av flere viktige konklusjoner som utvalget kom frem til.

Utvalget starter oppsummeringen av sine konklusjoner med å slå fast at kommunene til en hver tid skal fokusere på brukernes behov i nåtid og fremtid. Hovedmålet er at kommunene skal levere de nasjonalt vedtatte tjenestetilbud til kommunenes innbyggere til en riktig kvalitet. Deretter peker utvalget på nødvendigheten av å sikre kommunene et nødvendig økonomisk handlingsrom, at kommunene selv må velge organisasjonsform for eget tjenestetilbud. Deretter slår utvalget fast viktigheten av å utvikle egen organisasjon og satse på egne ansatte, som representanten Ballo viser til i sitt spørsmål. Utvalget går også inn for størst mulig grad av delegering, overordnet styring og revisjon og kontroll basert på oppnådd resultat. Man peker på behovet for å stimulere og motivere de ansatte, hvilke eierformer som er aktuelle, betingelser som bør være tilstede ved konkurranseutsetting, betingelser for utskilling av kommunale virksomheter i egne selskaper, statens rolle. Til sist oppfordrer utvalget til en egen gjennomgang av hele det offentlige forvaltningsapparatet med sikte på å forenkle og bygge ned det administrative apparat i norsk forvaltning.

De analyser som er gjort av konkurranseutsetting i Norge tyder på at de økonomiske gevinstene er moderate, men de tyder heller ikke på at konkurranseutsetting generelt sett fører til at forholdene for brukerne blir dårligere. I Norge er det mange eksempler på konkurranseutsetting av tekniske tjenester i kommunesektoren, mens det er relativt få i helse- og sosialsektoren. Samtidig er det et stort innslag av private tjenesteytere i primærhelsetjenesten hvor et flertall av legene er selvstendig næringsdrivende.

Det er gjort noen forsøk med konkurranseutsetting og/eller privat drift av pleie- og omsorgstjenester. Evalueringene av disse forsøkene gir ikke grunnlag for å slå fast at privat drift er mer eller mindre effektiv

enn offentlig drift, men de norske erfaringene er så begrenset at de neppe gir grunnlag for endelige konklusjoner. OECDs Public Management Committee utgav en rapport i 1997 om konkurranseutsetting av offentlige tjenester i 9 medlemsland. Rapporten konkluderte med at konkurranseutsetting generelt kan føre til effektiviseringsgevinster samtidig som kvalitetsnivået opprettholdes. I Sverige finnes eksempler på store innsparinger ved konkurranseutsetting av pleie- og omsorgstjenester, og det finnes eksempler på det motsatte. De positive erfaringene som er gjort i andre land er nødvendigvis ikke overførbare til Norge, men det kan vi neppe slå fast med sikkerhet før vi har høstet en bredere erfaring med bruk av disse virkemidlene i norsk helse- og sosialsektor.

Jeg er derfor positiv til at konkurranseutsetting fortsatt prøves ut som ett virkemiddel til å forbedre helse- og sosialtjenestene i Norge. Jeg oppfatter det som om Kosmo-utvalget også går inn for fortsatt utprøving av konkurranseutsetting sammen med andre viktige tiltak for å bedre tjenesteproduksjonen i kommunesektoren. I utprøvingen av konkurranseutsetting, og for så vidt andre virkemidler, er det helt nødvendig å skape en åpen og ryddig prosess. Dette gjelder i forholdet til brukere og ansatte, og det gjelder i forhold til kommunenes og statens politiske ansvar for tjenestene. Utvalgets innstilling er et viktig bidrag til å sikre en god og konstruktiv prosess som har brukerne i sentrum, samtidig som man erkjenner at offentlig tjenesteproduksjon også er avhengig av motiverte og skolerte medarbeidere.

Etter mitt syn er Kosmo-utvalgets innstilling ett viktig bidrag til den prosess for omstilling og fornyelse av offentlig tjenesteyting som Regjeringen har varslet i sin tiltredelseserklæring. Jeg er opptatt av å være åpen for nytenkning og læring underveis. Innstillingen er på ingen måte slutten på denne prosessen, men begynnelsen. Det betyr at alle parter må være villig til å vurdere alle tilgjengelige virkemidler og strategier for å nå hovedmålet, nemlig en best mulig fungerende offentlig sektor. Dette er ikke bare viktig for å få til en effektiv ressursutnyttelse, men for å bevare oppslutningen om fellesskapsløsningene. Konkurranseutsetting og privatisering kan ha både positive og negative sider for så vel brukere

som for arbeidstagere. Etter mitt syn er fornuftig bruk av konkurranse for å heve nivået på offentlige tjenester, en mindre trussel mot velferdsstaten enn ad hoc fremvekst av private løsninger som kun et fåtall av befolkningen vil benytte seg av.

Spørsmål nr. 251

Innlevert 24. mars 2000 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 4. april 2000 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«I Telemark vil fylkestyrgdekontoret ikke dekke pasientenes merutgifter for reiser til polikliniske undersøkelser ved andre sykehus enn det nærmeste, med henvisning til Folketrygdens bestemmelser, og retningslinjer for disse gitt av Rikstrygdeverket. Dette innebærer blant annet at pasienter ikke ser seg råd til å dra til Rjukan sykehus for ortopediske undersøkelser der. Saken har vært omtalt i avisa Varden en rekke ganger i febr./mars-00. Vil sosialministeren bidra til at pasientene får dekket sine reisekostnader?»

Svar:

Folketrygden gir stønad til dekning av utgifter til reise for nødvendig undersøkelse og behandling. Taksten for billigste reisemåte med rutegående transportmiddel til det nærmeste stedet der helsetjenesten kan gis, legges til grunn. Dette gjelder også i utgangspunktet ved reise til offentlig poliklinikk.

Ved poliklinisk behandling regnes den offentlige poliklinikk pasienten skal behandles ved i henhold til fylkets helseplan som nærmeste behandlingssted. I fylker hvor fylkeskommunen har gitt retningslinjer om at pasienten selv kan velge hvor han vil bli behandlet i fylket, dekker folketrygden i dag reiseutgifter til den poliklinikken i fylket der pasienten blir behandlet, uansett om dette er nærmeste poliklinikk eller ikke i forhold til pasientens bosted. Det samme gjelder ved innleggelse i sykehus. Ved sykehusinnleggelse kan trygden også dekke reiseutgifter til offentlig helseinstitusjon utenfor bostedsfylket hvis pasienten er henvist i

samsvar med fylkeskommunale retningslinjer for hvor pasienten skal behandles og bostedsfylket betaler behandlingsutgiftene.

Når det gjelder den konkrete saken fra Telemark har jeg nå fått opplyst fra Rikstrykdeverket og Telemark fylkestyngdekantor at Telemark skal anses som ett sykehusområde. Fylkeshelsesjefen har gitt en presisering av hvordan fylkets helseplan skal forstås. Dette innebærer at:

- Ved innleggelse i sykehus innen fylket skal folketrygden dekke reiseutgifter til det sykehus pasienten legges inn.
- Nødvendige reiseutgifter dekkes til poliklinisk undersøkelse og behandling forut for og etter innleggelse i helseinstitusjon.

Reiseutgifter til poliklinisk behandling dekkes til den poliklinikk pasienten henvises til.

Saken skal etter dette være løst. Pasientene i Telemark vil etter dette få dekket sine reiseutgifter til poliklinisk undersøkelse når det foreligger henvisning.

Jeg kan ellers opplyse at departementet tar sikte på at ny lov om pasientrettigheter skal tre i kraft i løpet av 2000. Når loven har trådt i kraft, skal reiseutgiftene ved fritt sykehusvalg deles mellom folketrygden og pasienten. I statsbudsjettet for 2000 ble det foreslått at pasienter skal dekke reiseutgifter på inntil 200 kr per reise - 400 kr ved reise tur-retur ved fritt valg av sykehus. Merutgiftene for folketrygden ved innføring av fritt sykehusvalg forutsettes finansiert ved en heving av den alminnelige egenandelen ved syketransport. Stortinget sluttet seg til dette.

Fritt sykehusvalg etter ny lov om pasientrettigheter omfatter foruten offentlige sykehus også de distriktpsikiatriske sentra i hele landet. Med offentlig menes de sykehus eller de distriktpsikiatriske sentra som framgår i en regional helseplan. Inn under sykehus faller også poliklinikk som er organisert som en del av et sykehus, selv om poliklinikken fysisk sett ligger utenfor sykehusets område. Dekning av reiseutgifter ved fritt sykehusvalg gjelder således også poliklinisk behandling.

Når ordningen med fritt sykehusvalg etableres vil problemet med dekning av reiseutgifter til annen poliklinikk enn nærmeste i forhold til bosted kunne forventes å bli mindre. Det er som nevnt forutsatt at reiseutgifter til behandling også skal dekkes utenfor hjemfylket, men med en vesentlig høyere egenandel. Det er forutsatt at fritt sykehusvalg også skal gjelde for behandling innen eget fylke, dvs. at ventetid for behandling kan være en grunn til å benytte fritt sykehusvalg innen fylket.

Spørsmål nr. 252

Innlevert 27. mars 2000 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 4. april 2000 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Iberiske snegler er blitt en svært stor plage Stord. Sneglene som er en fremmedart i norsk fauna sprer seg meget raskt. Stord Kommune har arbeidet mye med problemet og har fått utprøvd et miljøvennlig preparat Escar-Go som har gitt gode resultat. Preparatet ble søkt godkjent i Norge 10/8 1998. Det er ennå ikke behandlet for godkjenning i Statens landbrukstilsyn. Kan statsråden sikre at landbrukstilsynet ferdigbehandler søknaden raskt, slik at snegleplagen kan bekjempes effektiv?»

Begrunnelse:

I 1988 oppdaget man på Stord forekomsten av både Iberiasnegl og Boasnegl - begge sneglearter som er fremmede arter i norsk miljø. Siden den gang har snegleplagen økt betraktelig og er i dag et stort problem både for hageeiere og for kommunens grøntanlegg, gravplasser og blomsterbed. Kommunen har laget et program for utprøving av metoder for bekjempelse av sneglene bl.a. har de anskaffet mokusender som plasseres ut hos hageeiere.

Det mest effektive som har vært utprøvd er middelet "Escar-GO" også kalt "Ferramol Sneckenkorn". Stord Kommune har bekostet forsøket og kommunens miljøvernrådsgiver har gjennomført det under rettleiding og oppsyn av Statens Plantevern.

Preparatet er godkjent for bruk bl.a. i Tyskland og USA , og er altså søkt godkjent i 1998 i Norge av Vadheim-Groplex i Bergen. Foreløpig er ikke søknaden behandlet at Statens Landbrukstilsyn. Opprinnelig ble det anslått at søknad først ville bli behandlet våren år 2003, nå er det antydnet at det kan komme opp raskere.

Alternativet til å bruke det omtalte preparatet er i dag å håndplukke snegler og ta livet av dem. En tidkrevende prosess som mange vegrer seg for. Dimensjonene på problemet kan illustreres ved at en eldre dame i fjor sommer i løpet en uke plukket 8-9 kg snegler. Hvis ikke det snart finnes frem mer effektive metoder vil snegleplagen også spre seg raskt.

Svar:

Jeg viser til oversendte spørsmål fra Stortingets presidentskap på vegne av stortingsrepresentant Erna Solberg hvor det stilles spørsmål vedrørende godkjenning av et plantevernmiddel til bekjemping av snegl.

Norsk lovgivning på plantevernmiddeleområdet skal sikre at det til en hver tid kun er de plantevernmidler som representerer minst risiko for både helse og miljø som er tillatt brukt.

Godkjenning av plantevernmidler er en svært arbeids- og tidkrevende prosess. Ved søknad om godkjenning av et plantevernmiddel blir det foretatt en omfattende vurdering av preparatet både med hensyn til toksikologi, økotoksikologi og agronomisk virkning. Statens landbrukstilsyn sine vurderinger legges fram for et sakkyndig råd, Rådet for plantevernmidler. Rådet består av 9 medlemmer som er eksperter innen fagfeltet plantevernmidler og toksikologi/medisin, økotoksikologi/miljøkjemi og agronomi. På bakgrunn av anbefalinger fra Rådet fatter Statens landbrukstilsyn endelig vedtak i saken.

I de senere år har kravene til dokumentasjon økt. Årsaken til økt dokumentasjonskrav er blant annet observerte utilsiktede effekter på miljøet ved bruk av plantevernmidler, og dette er følgelig et helt nødvendig krav. Det medfører imidlertid at godkjenningsbehandlingen har blitt ytterligere tidkrevende de seinere år.

Det er ønskelig at ventetiden for vurdering og revurdering av plantevernmidler reduseres. Landbruksdepartementet anser dette som en viktig del av arbeidet for å sikre at det til en hver tid er de gunstigste preparatene som er tilgjengelig på markedet. I Departementets handlingsplan for redusert risiko ved bruk av plantevernmidler (1998-2002) er et av tiltakene at ventetiden for godkjenning og revurdering reduseres til mindre enn et halvt år i løpet av planperioden.

Jeg er kjent med at iberiaskogsnegl kan være et stort problem for hageeiere i enkelte kommuner. Særlig på Vestlandet har denne sneglearten vært observert i store mengder.

Per i dag eksisterer det ett hobbypreparat i Norge som er tillatt å benytte mot alle typer snegl.

Når det gjelder det spesifikke preparatet De ønsker godkjent mot snegl, viste forsøket De refererer til, lovende resultater med hensyn til mulighet til effektiv bekjempelse av iberiaskogsnegl. Plantevernet har på bakgrunn av resultatene gitt en foreløpig anbefaling til Statens landbrukstilsyn om godkjenning av dette plantevernmiddelet. Middelet skal imidlertid prøves ut ytterligere i regi av Plantevernet denne sesongen. Slik biologisk effektivitetsprøving av preparater er første steg i godkjenningsprosessen. Statens landbrukstilsyn vurderer resultatene fra slike forsøk sammen med dokumentasjon vedrørende preparatets helse- og miljømessige egenskaper. Videre vurderes produsentenes eller hageeierne sitt behov for prepa-

ratet. Ved godkjenningsbehandlingen tas det således en rekke ulike hensyn og vedtaket blir fattet på bakgrunn av en helhetsvurdering.

Statens landbrukstilsyn opplyser at preparatet vil tas opp til vurdering i Rådet i løpet av førstkommende høst. Etter behandling i Rådet vil det ta om lag 1- 2 måneder før søknaden om godkjenning er avgjort.

Spørsmål nr. 253

Innlevert 28. mars 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 4. april 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Underskudd i kommunesektoren har økt betydelig de siste åra, og ser for år 2000 ut til å bli opp mot 12 milliarder kroner. Gjeldssituasjonen etter grunnskolereformen og eldrereformen er svært tyngende og i følge det tekniske beregningsutvalget viser tall fra Husbankens 4. kvartalsrapport at de faktiske kostnadene for investeringene ligger langt over de normerte satser kommunene får refundert. Vil Regjeringen endre kompensasjonsreglene slik at kompensasjon skjer fortløpende og etter reelle kostnader?»

Svar:

I dag får kommunene dekket alle kostnader knyttet til investeringer opp til 740 000 kr for en omsorgsbolig og 830 000 kr for en sykehjemsplass. St.meld. nr. 50 (1996-97) Handlingsplanen for eldreomsorgen og Innst. S. nr. 294 (1996-97) la til grunn premissene og nivået for tilskuddsutmåling, noe som er godt kjent for kommunene. Det er riktig som du peker på at kostnadene for omsorgsboliger og sykehjem har økt siden handlingsplanen for eldreomsorgen ble satt i gang i 1998. Både kostnader og kostnadsutviklingen samt virkemidler er spørsmål vi ønsker å gå nærmere inn på i forbindelse med den bebudede stortingsmeldingen om 2-års gjennomgangen av handlingsplanen, bli i lys av at det er en sentral oppgave for Husbanken å dempe kostnadsutviklingen i bygge- og anleggssektoren.

Dokument nr. 15:2

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 11

Innlevert 15. oktober 1999 av stortingsrepresentant Ane Sofie Tømmerås

Besvart 22. oktober 1999 av finansminister Gudmund Restad

Spørsmål:

«Kan finansministeren gi en vurdering av mulighetene for at aviser kan unngå å bli pliktige til å betale merverdiavgift når de gir bort gratisannonser som gave til hjelpeorganisasjoner?»

Begrunnelse:

Foran aksjoner veldedige organisasjoner holder, slik som Amnesty Internationals TV-aksjon 24. oktober i år, har organisasjonene ofte behov for gratis annonser for å gjøre aksjonen kjent. Reglene om merverdiavgift er utformet slik at aviser som gir slik gratis annonse blir avgiftspliktig for uttak av varen (annonse) fra sin virksomhet. Dette fører til at særlig mindre aviser eller aviser med dårlig økonomi ikke ser seg i stand til å gi gratis annonse. Selv om avisa ser seg i stand til å stille gratis annonseplass til disposisjon, kan det være at den ikke ser seg råd til å betale merverdiavgiften til staten.

Svar:

Jeg viser til ditt brev av 15. oktober 1999, hvor det er reist spørsmål om det kan gis en vurdering av mulighetene for at aviser kan unngå å bli pliktige til å betale merverdiavgift når de gir bort gratisannonser som gave til hjelpeorganisasjoner.

Etter merverdiavgiftsloven § 14 annet ledd nr 4 skal det svares merverdiavgift som ved uttak når varer eller tjenester fra avgiftspliktig virksomheten brukes til gave.

Dette innebærer eksempelvis at dersom en virksomhet som anskaffer varer til bruk for videresalg velger å ta en del av disse varene ut fra varelageret og overdra varene videre som gave enten til ansatte eller andre, så må virksomheten også svare merverdiavgift for disse varene i likhet med det som gjelder for de varene som omsettes på vanlig måte. Et av hovedprinsippene bak merverdiavgiftssystemet er at alt forbruk av varer og avgiftspliktige tjenester skal avgiftsbelegges. Uttaksbestemmelser er et nødvendig element i et slikt avgiftssystem.

Avisers annonsevirkosomhet er avgiftspliktig virksomhet. I de tilfellene hvor avisene gir bort annonseplass uten å kreve vederlag må dette i utgangspunktet antas å være en gave. Avisene må derfor betale avgift av omsetningsverdien av gratis - annonsene etter uttaksbestemmelsene.

Det har vært en bred gjennomgang av virkningene av avgiftsregelverket for veldedige organisasjoner, jf. NOU 1998:17 Frivillige organisasjoner, også omtalt som Korvaldutvalget. Som følge av forslag fra utvalget, ble det blant annet gitt et fritak fra uttaksregelen for vederlagsfri tjenester ytet til frivillige organisasjoner i forbindelse med dugnad. Fritaket er begrenset oppad til 100 dugnadstimer. Bakgrunnen for forslaget var at det etter utvalgets oppfatning, var urimelig å avgiftsbelegge en avgiftspliktig håndverker som personlig yter gratis tjenester på fritiden i forbindelse med dugnadsarbeid.

Det finnes imidlertid ingen tilsvarende bestemmelse som fritar fra plikten til beregne merverdiavgift for gratisannonser som aviser yter til veldedige organisasjoner.

Innenfor gjeldende regelverk er det derfor ikke adgang til å unnta å beregne merverdiavgift i slike tilfeller.

Spørsmål nr. 12

Innlevert 19. oktober 1999 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 26. oktober 1999 av helseminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«En overlege ved Bærum sykehus er under etterforskning etter at en kollega anmeldte ham for å ha utført aktiv dødshjelp. Kollegaen som tok opp saken er nå permittert fra sin stilling, mens sykehusledelsen utfra et oppslag i Aftenposten den 19/10 fortsatt ikke har foretatt seg noe aktivt overfor den aktuelle legen i saken. Utfra et oppslag i Aftenposten den 28/5-99 ville helseministeren se nærmere på denne saken. Hva har helseministeren gjort, og hva vil han eventuelt videre gjøre i saken?»

Begrunnelse:

Å yte aktiv dødshjelp er som kjent forbudt i Norge, både for helsepersonell og for befolkningen for øvrig. De ganger spørsmålet har vært drøftet i Stortinget tyder alt på at et nær samlet Storting går mot aktiv dødshjelp, slik at det pr dato ikke foreligger noen signaler om en liberalisering av lovverket på dette punkt. I den grad det får utvikle seg en praksis ved norske helseinstitusjoner som kommer i strid med lovverket, må dette etter undertegnedes vurdering betraktes som svært alvorlig, både fordi det reiser spørsmål ved helsepersonells etiske standard, og fordi det skaper utrygghet i befolkningen for hva som skjer i norske helseinstitusjoner. Jeg vil ikke her ta stilling til hva som rent faktisk har funnet sted ved Bærum sykehus, idet jeg antar at dette vil være en politioppgave. Men sett i lys av eksisterende lovverk, er det etter mitt syn viktig at saken undergis en behandling som raskest mulig kan bidra til å avdekke de rent faktiske forhold med bakgrunn i de alvorlige prinsipielle spørsmål som saken reiser.

Svar:

Sosial- og helsedepartementet ba i brev av 28. mai 1999 Statens helsetilsyn om en redegjørelse av sitt arbeid med saken. I forbindelse med sin gjennomgang av saken, besluttet Helsetilsynet å ta den opp til ny vurdering. Helsetilsynet har arbeidet med å oppnevne nye sakkyndige. I dette arbeidet har det vært helt vesentlig å oppnevne sakkyndige som har bred tillit i det medisinske miljø og hos de involverte i saken. Det har vært lagt opp til å oppnevne sakkyndige med ulik kompetanse fra Danmark, Sverige og Norge. Det er også lagt vekt på at de spurte har relevant yrkesbakgrunn for å kunne vurdere den aktuelle formen for behandling.

Oppnevningen av sakkyndige har vært mer tidkrevende enn det Helsetilsynet regnet med. En av grunnene er antagelig at dette åpenbart er en vanskelig oppgave å påta seg. 22. oktober 1999 mottok Helsetilsynet positivt svar fra den siste. De sakkyndige er hhv norsk overlege i indremedisin med lang erfaring i arbeid med pasienter med hematologisk kreft, norsk professor i klinisk farmakologi, svensk spesialist i palliativ medisin, dansk spesialist i palliativ medisin med doktorgrad i farmakologi og svensk psykiater/onkolog. To svenske leger som tidligere har uttalt seg til media i denne saken er ikke blant disse fem. De nye sakkyndige er nå oppnevnt. De har fått tilsendt sitt mandat, og skal avgi uttalelse innen 04.01.2000 til Statens helsetilsyn.

Så lenge saken er til ny gjennomgang, vil jeg avvente utfallet av Helsetilsynets nye behandling før jeg tar stilling til eventuell videre oppfølging.

Spørsmål nr. 13

Innlevert 20. oktober 1999 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 28. oktober 1999 av utenriksminister Knut Vollebæk

Spørsmål:

«Norge har signert Statute of the International Criminal Court av 17. juli 1998. For at avtalen skal tre i kraft må 60 land ratifisere. Bare 5 land har til nå gjort dette.

Hva slags tidsplan og prosess har Regjeringen lagt for å ratifisere denne avtalen?»

Svar:

Fra norsk side prioriterer vi arbeidet med etablering av Den internasjonale straffedomstolen meget høyt. Regjeringen er kommet godt i gang med de omfattende forberedelsene til ratifikasjon av vedtektene til Domstolen. Disse reiser en rekke rettslige spørsmål, blant annet om tilpasning av nasjonal rett for fullt ut å sikre samarbeid mellom de ulike statene og Domstolen.

Et høringsbrev om fremleggelse av Domstolens vedtekter for Stortinget for samtykke til ratifikasjon er sendt til en rekke høringsinstanser. Høringsfristen er satt til 5. november d.å.. Regjeringen tar deretter sikte på så snart som mulig å fremlegge en stortingsproposisjon om samtykke til ratifikasjon av vedtektene.

Fra norsk side har vi fortløpende kontakt med andre stater som også arbeider med forberedelsene til ratifikasjon av vedtektene. På denne bakgrunn er Regjeringen optimistisk når det gjelder spørsmålet om det i løpet av de nærmeste årene vil foreligge et tilstrekkelig antall ratifikasjoner til at vedtektene kan tre i kraft.

Spørsmål nr. 14

Innlevert 20. oktober 1999 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 28. oktober 1999 av utenriksminister Knut Vollebæk

Spørsmål:

«Belgia har vedtatt et nasjonalt lovverk som under bestemte forhold gjør det mulig å tiltale og dømme forbrytelser mot menneskeheten og folkemord i belgisk domstol, uavhengig av hvem som forbrytelsen er begått mot eller av hvem. Unntak er gjort der belgiske statsborgere er involvert.

Kjenner Regjeringen til den belgiske loven og hvilken vurdering har Regjeringen av denne eller lignende nasjonale lovbestemmelser som et tillegg og supplement til internasjonale domstolsordninger?»

Vedlegg til spørsmål:

Kopi av Belgias lovtekst:

February 10, 1999 - Law respecting the punishment of serious violations of international humanitarian law.

Ministry of Justice F. 93 - 1856 (S-C - 9688)

June 16, 1993 - Law respecting the suppression of serious offences under the Geneva International Conventions dated August 12, 1949 and Additional Protocols I and II to those Conventions.»

Svar:

I en rekke stater foretas det nå en nærmere gjennomgang av egen lovgivning i forbindelse med forberedelsene til ikrafttredelsen av vedtektene for Den internasjonale straffedomstolen. Utenriksdepartementet er vel kjent med situasjonen i Belgia, så vel som i en rekke andre land.

I enkelte stater har man gått til det skritt å innarbeide i nasjonale straffelover definisjoner på internasjonale forbrytelser som etter folkeretten karakteriseres som folkemord, forbrytelser mot menneskeheten og alvorlige krigsforbrytelser. I andre stater velger man derimot å bygge på ordinære straffebestemmelser om drap, legemsbeskadigelse osv. for å ramme nevnte forbrytelser. Uansett er det viktig at disse forbrytelsene blir gjenstand for effektiv nasjonal straffeforfølgning. Et sentralt hensyn er at det må være adgang for nasjonale domstoler til å straffeforfølge slike forbrytelser uavhengig av hvor de er begått og av hvem. Dette innebærer at en også vil måtte kunne straffeforfølge handlinger begått i utlandet av utlendinger.

Sammenlignet med mange andre land er det i norsk rett en mer omfattende adgang til å straffeforfølge handlinger begått i utlandet. Vi kan blant annet straffeforfølge for drap og mishandling uavhengig av hvor forbrytelsen er begått, hvem som har begått den, og hvem den er begått mot. Selv om den norske straffeloven ikke inneholder særskilte bestemmelser om forbrytelse mot menneskeheten og folkemord, vil derfor slike forbrytelser kunne straffeforfølges i Norge hvis den mistenkte befinner seg her.

I forbindelse med norsk ratifikasjon av vedtektene til Den internasjonale straffedomstolen tar Regjeringen i første omgang sikte på å vedta lovgivning som er nødvendig i den sammenheng. De norske ratifikasjonsforberedelsene skjer i tett samarbeid med de andre nordiske landene, som synes å ha lagt seg på en tilsvarende linje. Uavhengig av hvilke lovforslag som er nødvendige som følge av ratifikasjon, vil vedtektene dessuten bli tatt med i betraktning når det gjelder vurderinger av en eventuell revisjon av norsk straffelovgivning.

Etter Regjeringens syn er det ideelt sett de nasjonale domstolene som skal ta seg av straffeforfølgningen. I en idealverden er internasjonale straffedomstoler overflødige. Det viser seg imidlertid at de nasjonale domstolene ved en rekke anledninger kommer til kort, som følge av manglende vilje eller evne til å foreta straffeforfølgning. Dette er også bakgrunnen

for at FNs sikkerhetsråd opprettet de to midlertidige domstolene for det tidligere Jugoslavia og Rwanda og for vedtakelsen av vedtektene til Den internasjonale straffedomstol.

De nevnte vedtektene presiserer at hver enkelt stat har plikt til å utøve sin strafferettslige myndighet overfor de som er ansvarlige for internasjonale forbrytelser, og at Domstolen skal være komplementær i forhold til nasjonale straffejurisdiksjoner. For øvrig ville det rent praktisk og kapasitetsmessig ikke vært mulig for Domstolen å straffeforfølge alle straffbare handlinger som etter sin art faller inn under dens jurisdiksjon. Nasjonal domsmyndighet overfor alvorlige internasjonale forbrytelser, uavhengig av hvor de er begått og av hvem, er viktig for å forhindre at de ansvarlige går straffri.

Det finnes en rekke eksempler fra nasjonal strafferettspraksis på at utlendinger er blitt straffeforfulgt og dømt for alvorlige forbrytelser begått på en annen stats territorium. Disse eksemplene illustrerer nasjonale tiltaks praktiske betydning. Under krigsoppgjøret etter andre verdenskrig var det i tillegg til Nürnbergdomstolen rundt 1000 straffesaker som gikk for nasjonale domstoler. Videre ble Alfred Eichmann i 1961 straffet i Israel for forbrytelser mot menneskeheten på grunnlag av handlinger utført under 2. verdenskrig. Avgjørelsen fra dansk lagmannsrett i 1994 i saken mot Refik Šarić er et annet eksempel. I denne saken ble en person fra Bosnia og Hercegovina straffet for handlinger som ble begått under konflikten i hjemlandet.

Blant nyere saker som har fått stor oppmerksomhet, kan nevnes Spanias utleveringsbegjæring overfor Storbritannia vedrørende Chiles tidligere president Augusto Pinochet og den påfølgende behandlingen av utleveringsbegjæringen for britiske domstoler. Behandlingen av Pinochet-saken har vist at straffeforfølgning over landegrensene kan reise en rekke vanskelige juridiske spørsmål. I vedtektene til Den internasjonale straffedomstol har imidlertid en rekke regler og prinsipper blitt nærmere avklart. Etter vedtektenes ikrafttredelse vil dette kunne bidra til en folkerettsutvikling som innebærer større forutsigbarhet og klarhet på dette feltet.

Spørsmål nr. 15

Innlevert 20. oktober 1999 av stortingsrepresentant Liv Marit Moland

Besvart 28. oktober 1999 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«I VG 15.10.99 står historien om en renholder fra Ghana som ble lagt i jern og kastet på glattcelle av politiet etter at alarmen ble utløst i banken hun jobbet.

Hva vil justisministeren gjøre for at lignende episoder ikke skjer igjen, og anser justisministeren dette som diskriminering, dersom saken er korrekt fremstilt i VG?»

Svar:

Denne saken har fått stor omtale i media, men jeg er usikker på om media har hatt tilstrekkelig kunnskap om alle enkeltheter i saken. Saken er oversendt til SEFO til etterforskning. Jeg er selvfølgelig sterkt opptatt av at personer med utenlandsk opprinnelse ikke skal behandles annerledes enn våre egne norske borgere. Dette vet jeg er viktig også for Trondheim politidistrikt, hvor dette skjedde. De har som mål i sin strategiplan for år 2000 at «Trondheim politidistrikt fortsatt har et politikorps fritt for rasistiske holdninger og etnisk diskriminering, slik at de fremstår som troverdig overfor publikum og kan motvirke at rasistisk eller etnisk motiverte holdninger, utnyttelse, trakassering, forskjellsbehandling og vold får fotfeste Trondheim». Skulle opplysninger vise at det har vært diskriminerende holdninger hos tjenestemennene som utførte oppdraget, kan dette selvfølgelig ikke aksepteres, men jeg har full tillit til at politimesteren i Trondheim politidistrikt håndterer dette på en god måte.

Spørsmål nr. 16

Innlevert 20. oktober 1999 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 27. oktober 1999 av barne- og familieminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«I Aftenposten 15/10 uttaler Gerd Fleischer i SEIF at handlingsplanen mot tvangsekteskap er en godt bevart offentlig hemmelighet. «Hverken barnevernet eller sosialkontorene kjenner til den. Ingen av de mange forslag til tiltak er iverksatt så vidt oss bekjent». Kan statsråden orientere om status for iverksettelse av tiltakene, og det informasjonsarbeidet som er gjort om handlingsplanen og tiltakene?»

Svar:

Informasjonsarbeid som er gjort om handlingsplanen:

Når det gjelder påstanden om at handlingsplan mot tvangsekteskap er en «offentlig godt bevart hemmelighet» «så er departementet ikke enig i det. Det kan skje at enkelte instanser som kunne hatt behov for planen ikke har fått den, eller at de som har fått den av ulike årsaker ikke har videreformidlet den til rette instans.

I forbindelse med offentliggjøringen av planen ble den sendt til frivillige organisasjoner og miljøer som hadde engasjert seg i og var opptatt av problematikken. Planen ble også sendt til alle landets kommuner, fylkeskommuner og fylkesmenn. I tillegg er det blitt orientert om planen på ulike konferanser som departementet har hatt med ulike organisasjoner og miljøer, både offentlige og private, der dette har vært naturlig.

Status for handlingsplanen pr 25.10.99

Informasjonstiltak

2.1 Tre informasjonsbrosjyrer. (BFD)

BFD har arbeidet med klargjøring av mål, form og innhold. Ulike målgrupper inviteres til samarbeid om den endelige om utformingen. Manusene ferdigstilles i 1999.

2.2 Informasjonsmagasiner til ungdom. (BFD med flere)

Det er viktig å nå ut til ungdom om temaet tvangsekteskap. Magasinet UNG som alle elever i ungdomsskolen får, behandlet temaet våren 1999. Skolebladet «Camilla» vil behandle tvangsekteskap i et nummer høsten 1999.

2.3 Utvikling av informasjonsvideo. (BFD)

Arbeidet starter i 2000.

2.4 TV-spot om tvangsekteskap. (BFD)

Arbeidet starter i 2000.

2.5 Tvangsekteskap som emne i undervisning. (KUF)

Arbeidet med «Veiledning i arbeid med likestilling» er igang. Tvangsekteskap som emne inngår i denne. Veiledningen ferdigstilles i løpet av våren 2000.

2.6 Tilskudd til informasjonstiltak i kommunene. (Utlendingsdirektoratet)

Arbeidet starter først i 2000.

2.7 Hefte om lover og konvensjoner relatert til tvangsekteskap. (BFD) Arbeidet er igang. Manus ferdigstilles i 1999.

2.8 Hefte om valg av ektefeller i ulike religioner. (BFD)

Arbeidet er igang. Manus ferdigstilles i 1999.

Dialog og samhandling

3.1 Temahefte for innvandrereforeldre som del av Foreldreveiledningsprogrammet. (BFD)

Arbeidet er startet. Manus ferdigstilles i 2000.

3.2 Opplysningstiltak overfor innvandrereforeldre. (BFD)

Arbeidet med å utvikle opplysningstiltak er startet.

3.3 Informasjonstilbud ved helsestasjoner. (SHD)

Arbeidet er startet. Helsestasjoner for barn og ungdom er prioritert i fire år framover fra 2000.

3.4 Veiledning i likestilling for grunnskolen og videregående skole, der også tvangsgifte blir tatt opp. (KUF)

Se også 2.5. Veiledningen ferdigstilles våren 2000 og vil bli brukt i grunnskolen og videregående opplæring som hjelpemiddel for å integrere likestilling.

3.5 Prioritering av prosjektsøknader. (Utlendingsdirektoratet)

Søknader er prioritert til formålet.

3.6 Debattforum på Internett. (BFD)

Arbeidet starter i 2000.

Hjelpetiltak

4.1 Midler til organisasjoner for mekling og lignende. (BFD og KRD)

Søknader er prioritert til formålet.

4.2 Utrede hvordan en kan organisere en rådgivningstjeneste om tvangsekteskap gjennom en eksisterende kontakttelefon. (BFD)

Arbeidet med utredningen vil starte i løpet av høsten 1999.

4.3 Systematisere erfaringer fra tiltak som har fått midler over storbybevilgningen. (BFD)

Arbeidet med innhenting av erfaringer er startet og vil være ferdig i løpet av 1999.

4.4 Oppfølging av elever gjennom Oppfølgingstjenesten. (KUF)

KUF vil i løpet av høsten 1999 drøfte med Oppfølgingstjenestene hvordan slike saker kan følges opp.

Krisetiltak

5.1 Midler til organisasjoner for konfliktløsning og lignende. (BFD og KRD)

Søknader er prioritert til formålet.

5.2 Prosjekter som gjelder bruk av kulturveiledere ved mekling. (BFD)

BFD har ikke mottatt søknader på området.

5.3 Plasser i beredskapshjem i fylkene. (BFD)

Et samarbeid med noen fylkeskommuner vil starte opp i løpet av høsten 1999.

5.4 Utarbeiding av rutiner i barnevernet og sosialtjenesten. (BFD og SHD)

Arbeidet med en rutinehåndbok vil starte opp i løpet av høsten 1999.

5.5 Utrede botilbud for ungdom som utsettes for tvangsekteskap. (BFD og KR D)

Arbeidet starter først i 2000.

Opplæring og kompetanse

6.1 Flerkulturell forståelse som del av grunnutdanningen på høyskoler. (KUF)

Flerkulturell forståelse er innarbeidet i rammeplanene for lærerutdanning og helse- og sosialarbeiderutdanningene.

6.2 Tvangsekteskap som tilbud innen videreutdanning. (KUF)

Temaer som tar opp i seg tvangsekteskap vil bli innarbeidet i videreutdanningstilbudene i løpet av høsten 1999.

6.3 Tvangsekteskap som tilbud innen etterutdanning. (KUF)

Tilbud innen etterutdanning vil bli drøftet i møte med utdanningsdirektørene i november 1999.

6.4 Etterutdanningstilbud gjennom barnevernet. (BFD)

Et samarbeid med aktuelle læresteder vil starte høsten 1999.

6.5 Informasjon og kompetansebygging ved familievernkontorene. (BFD)

Et samarbeid med familievernkontorene vil starte høsten 1999.

6.6 Utredning for rekruttering til arbeid med barn og ungdom. (BFD og KR D)

Arbeidet starter først i 2000.

Utenriksdepartementets rolle

7.1 Utbygge samarbeid mellom norske instanser og Utenriksdepartementet. (UD)

UD har startet arbeidet.

7.2 Utbygge kontakter i de relevante land. (UD)

UD har startet arbeidet.

7.3 Informasjonsmateriell knyttet til handlingsplanen skal omfatte informasjon om muligheter for bistand fra Utenriksdepartementet. (Alle departementer)

Dette er en løpende oppgave.

7.4 Informasjonsutveksling med nærstående land. (UD)

UD har startet arbeidet.

Endringer i lovverket

8.1 Opphold i Norge etter ugyldiggjøring av ekteskap. (BFD og JD)

Justisdepartementet har startet utredningsarbeidet.

Forskning og dokumentasjon

9.1 Endring av registreringene i Fremmedkontrollregisteret, Fremkon. (Utlendingsdirektoratet)

Utlendingsdirektoratet har foretatt en stor ombygging av databasen som registrerer på hvilket grunnlag den enkelte utlending får oppholdstillatelse i Norge. Det medfører at den nye basen gjør det enklere å få fram opplysninger på konkret forespørsel / etter oppdrag.

9.2 Forsknings- og utviklingsprosjekt rettet mot jenter og gutter med minoritetsbakgrunn. (KUF)

KUF vil i arbeidet med likestilling ta initiativ til et FoU-prosjekt i 2000 rettet mot jenter og gutter med minoritetsbakgrunn. Tvangsekteskap vil være en av problemstillingene som søkes belyst.

9.3 Støtte til forskning knyttet til familieinnvandring. (KRD)

KRD har utformet et prosjekt og er i ferd med å innhente anbud.

9.4 Systematisering og dokumentering av arbeidet med tvangsekteskap. (BFD)

Arbeidet starter først i 2000.

9.5 Kontakter til andre land for erfaringsutveksling. (BFD)

Arbeidet starter først i 2000.

9.6 Forskning om tvangsekteskap. (BFD)

Det vil bli tatt initiativ overfor Norges Forskningsråd i løpet av høsten 1999.

Vedlegg til svar:

Handlingsplan mot tvangsekteskap.

Utgitt av Barne- og familiedepartementet

2. utgave - 12/98

Spørsmål nr. 17

Innlevert 20. oktober 1999 av stortingsrepresentant Inger Lise Husøy

Besvart 2. november 1999 av nærings- og handelsminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«Næringsdepartementet planlegger en delegasjonsreise til Iran som ledd i normalisering av forbindelsen med landet. Demonstrasjoner av studenter og arbeidere for demokratiske rettigheter ble i sommer slått ned av prestestyret i Iran. Minst 18 ble drept, 21 fikk 9 års fengselsstraff og 4 ble dømt til døden. Fortsatt er 700 arrestert.

På hvilken måte vil brudd på menneskerettighetene bli tatt opp med Irans myndigheter i forbindelse med reisen?»

Svar:

Regjeringen følger utviklingen når det gjelder menneskerettigheter i Iran nøye. Under de samtaler vi fører med iranske myndigheter står menneskerettigheter på dagsordenen. Dette gjelder for samtaler på embetsnivå så vel som på politisk nivå, senest i forbindelse med besøket til Teheran av Statssekretær Wegger Strømmen

i Utenriksdepartementet. Vi benytter også muligheten vi har til å ta opp dette spørsmålet i FN, og Regjeringen står i nær kontakt med likesinnede land for å drøfte hvordan respekten for menneskerettighetene kan fremmes mest effektivt.

En næringslivsdelegasjon vil etter planen besøke Iran i perioden 19-23 november under ledelse av Statssekretær Harriet E. Berg i Nærings- og handelsdepartementet. Programmet for besøket er ikke fastlagt, men man vil fra norsk side ta opp menneskerettighetsspørsmål med iranske myndigheter på en formålstjenlig måte også i denne sammenheng.

Spørsmål nr. 18

Innlevert 20. oktober 1999 av stortingsrepresentant Inger Lise Husøy

Besvart 28. oktober 1999 av olje- og energiminister Marit Arnstad

Spørsmål:

«Ifølge Åndalsnes Avis gikk det 15 år fra Palmer Grøvdal i Isfjorden søkte om tillatelse om elveforebygging mot elva Isa i brev datert 22. mai 1984 og til svaret fra NVE kom i oktober i år. Søknaden ble avslått. Ved årsskiftet lå det om lag 250 søknader om ulike forebyggingstiltak hos NVE Region Vest.

Hva vil statsråden gjøre for å få slutt på slik uansvarlig lang saksbehandlingstid?»

Begrunnelse:

Region Vest klager over at det har hopet seg opp mange søknader og viser til manglende kapasitet. De kan heller ikke love noen forbedring innen overskuelig framtid.

Saken var omtalt i Åndalsnes Avis 14. oktober 1999.

Svar:

Antall søknader om forbyggingstiltak har siden midten av 1970-årene økt kraftig. En del av denne økningen skyldes at det har inntruffet betydelige flomskader i denne perioden. At ordningen med distriktsandel falt bort 1. januar 1976 medførte også at søknadsmengden økte sterkt. Ordningen med distriktsandel ble gjeninnført fra og med 1. januar 1990.

Distriktsandel vil si at berørte kommuner og private grunneiere som får nytte av flom- og erosjonssikringstiltak blir avkrevd en egenandel. For tiden er egenandelen minimum 20 prosent.

Bortfallet av distriktsandelen medførte at praktisk talt samtlige anlegg som ble bevilget over Norges vassdrag- og energidirektorats (NVE) budsjett også ble vedtatt av kommunen. Det ble derfor et stort misforhold mellom antall søknader og bevilgede midler til denne type tiltak. Erfaring har vist at når det praktiseres en distriktsandel, foretar kommunen en betydelig sortering av hvilke tiltak som skal bevilges midler.

NVE har tidligere fulgt en praksis som går ut på at søknader som ikke er kommet til utførelse, har blitt liggende som aktuelle fremtidige prosjekter. Dagens krav og prioriteringer er forskjellige fra det som var retningsgivende tidligere. Dette medfører at søknader som en gang var aktuelle, ikke får tilskudd i dag. Samtlige av NVEs regionkontorer har på denne bakgrunn hatt en opprydningsaksjon.

Under opprydningsaksjonen har det dessverre kommet frem en del gamle søknader som må avslås, fordi de er uaktuelle i forhold til dagens prioriteringer.

Når det gjelder nye søknader tar NVE i en tidlig fase stilling til hvorvidt søknaden er aktuell for utbygging eller ikke. Avklaringer vedrørende avslag eller videre planlegging som kan føre til tiltak gjøres innen relativt kort tid.

Som det fremgår av uttalelsen fra NVE Region Vest er det fortsatt et misforhold mellom antall søknader og bevilgede midler til denne type tiltak. Regjeringen har dessverre ikke funnet plass til noen styrking av dette området i budsjettet for 2000.

Jeg vil til slutt nevne at NVEs nye kvalitetssikringssystem trer i kraft 1. november. Ved å innføre et kvalitetssikringssystem skal NVE bli bedre til å gjøre de riktige tingene til riktig tid, og riktig kvalitet og

pris. Planleggingsprosessen vil også bli omfattet av dette systemet, noe som vil føre til at kvaliteten på saksbehandlingen vil bli bedret.

Spørsmål nr. 19

Innlevert 22. oktober 1999 av stortingsrepresentant Annelise Høegh

Besvart 28. oktober 1999 av sosialminister Magnhild Meltveit Kleppa

Spørsmål:

«Forskriften om stønad til dekning av utgifter til ortopediske hjelpemidler ble endret 15. februar i år. Pasienter som har behov for å kjøpe to par sko ved hvert skokjøp p.g.a. ulik fotstørrelse slapp tidligere med en egenandel på 600 kr for hvert skokjøp (inntil to i året). Etter 15. februar må de selv dekke alle utgifter over 700 kr pr skokjøp. Hva er departementets begrunnelse for denne endringen?»

Svar:

Ved vesentlig og varig funksjonsforstyrrelse i føttene kan det ytes stønad fra folketrygden til anskaffelse og tilpassing av nødvendig ortopedisk skotøy.

Formidling av ortopedisk skotøy gjøres ved ortopediske veksteder. Ortopedisk skotøy kan deles i to grupper: Skotøy som er håndsydd til den enkelte bruker og ortopediske spesialsko som er serieprodusert over standard lester, og som har spesielle egenskaper og kvaliteter. Alminnelig skotøy regnes ikke som ortopedisk hjelpemiddel. Verkstedene har ikke anledning til å utlevere vanlige sko som kan kjøpes i vanlige forretninger (konfeksjonssko) for folketrygdens regning.

Ifølge tidligere forskrift om ortopediske hjelpemidler ga ikke folketrygden stønad til personer som kunne anvende konfeksjonssko. Det utviklet seg likevel en langvarig praksis for å yte stønad til sko til personer som har minst to skonummer i størrelsesforskjell på føttene. I slike tilfeller ble det gitt stønad til to par konfeksjonssko. Bruker måtte betale en egenandel tilsvarende egenandelen for ortopediske sko. I dag dekkes utgiftene ved anskaffelse av ortopediske sko i den utstrekning de overstiger 600 kroner per anskaffelse. For barn under 10 år dekkes utgifter over 350 kroner per anskaffelse.

Den 15. februar 1999 ble forskriften endret slik at det nå foreligger hjemmel for å yte stønad til konfeksjonssko ved ulik fotstørrelse. Etter forskriften skal stønadsmottakeren betale for det ene skoparet selv. Folketrygden yter stønad med inntil 700 kroner til dekning av merutgifter som det ekstra skoparet representerer for brukeren. I den forbindelse kan det opplyses at ifølge Skorådet er gjennomsnittsprisen for et par skinnsko ca. kr. 650. Dagens stønad til konfeksjonssko skulle derfor stå i godt forhold til gjennomsnittlig prisnivå for vanlig fottøy.

Etter dagens ordning ytes det stønad til anskaffelse av inntil to ekstra par alminnelige sko i året. Det kan gjøres unntak for antallsbegrensningen til barn i vekst og når legen godtgjør at funksjonsforstyrrelsen er av en slik art at skoene slites mer enn normalt. Når det gjøres unntak fra antallsbegrensningen dekkes utgiftene til begge par skotøy med inntil 700 kroner.

Spørsmål nr. 20

Innlevert 22. oktober 1999 av stortingsrepresentant Synnøve Kongevoll

Besvart 1. november 1999 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«Det ble i fjor innført en kvoteordning for kunstfagstudenter i Storbritannia. Dette har ført til at det skjer en forskjellsbehandling mellom norske studenter på enkelte skoler der noen får gebyrstipend, mens andre ikke får. Hvilke kriterier har Statsråden lagt til grunn for hvem som får gebyrstipend og hva vil eventuelt Statsråden gjøre for å rette opp denne forskjellsbehandlingen?»

Svar:

Fram til studieåret 1999-2000 kunne alle norske studenter som var støtteberettiget i Statens lånekasse for utdanning, og som var tatt opp til en kunstfaglig utdanning i Storbritannia, få støtte ikke bare til livsopphold og reise, men også til skolepenger i form av et stipend på inntil 47 400 kr per år (gebyrstipendet). For å redusere tallet på studenter innenfor fagområdene kunst, kunsthåndverk, design (ikke industridesign) og dans i Storbritannia, besluttet departementet høsten 1998 at det bare skulle gis gebyrstipend til et begrenset antall nye studenter. Avhengig av hvor mange norske studenter lærestedet hadde fra før, ble lærestedet tildelt en kvote på mellom én og fem studenter. Ordningen trådte i kraft fra studieåret 1999- 2000. Til sammen utgjør kvotene ca 150 studenter med gebyrstipend, hvilket innebærer omtrent en

halvering av nye studenter med gebyrstipend sammenlignet med studieåret 1998-1999. Jeg gjør oppmerksom på at studenter som allerede var i gang med en utdanning, ikke ble berørt av omleggingen. Det ble heller ikke gjort noen endringer i muligheten for å få tildelt gebyrstipend til mastergradsstudier innenfor kunstfag.

Dersom det britiske lærestedet tar opp flere studenter enn kvoten på 1-5 som kan få gebyrstipend, må lærestedet selv prioritere blant studentene. Jeg har sett det som en selvfølge at denne prioriteringen blir gjort ut fra en faglig vurdering, hvor lærestedet kan legge vekt på portefølje, opptaksprøver, praksis og formelle kvalifikasjoner. Lærestedet vil da sikre seg at den eller de av studentene som den britiske institusjonen selv anser som faglig best kvalifisert for studiet, også kan få gebyrstipend fra Lånekassen.

Siden lærestedene kan ta opp flere studenter enn kvoten for gebyrstipend tilsier, kan det tenkes at det finnes en del norske studenter ved de britiske lærestedene som finansierer skolepengene på annen måte enn gjennom Lånekassen. Jeg kan likevel ikke se at dette er noe som departementet kan eller bør gripe inn mot. Statens og studentenes interesser skulle være tilstrekkelig ivaretatt ved at man sikrer at de dyktigste studentene får gebyrstipend.

Jeg må imidlertid tilføye at selv om jeg ikke kan se at ordningen med kvoter er urettferdig, er den uheldig av andre grunner. Det alvorligste ankepunktet mot den er usikkerheten den skaper ved at studenter kan få opptak ved et lærested uten å ha noen forsikring om at de er blant dem som lærestedet prioriterer for gebyrstipend.

Kvotene som er innført, har aldri vært ment som en varig ordning. Departementet har bedt Rådgivende utvalget for gebyr- og tilleggsstipend om å utrede alternative måter for tildeling av gebyrstipend til kunstfagutdanning i utlandet. Det er vårt ønske å ha en ny ordning på plass helst allerede fra studieåret 2000-2001.

Spørsmål nr. 21

Innlevert 26. oktober 1999 av stortingsrepresentant Sigrun Eng

Besvart 1. november 1999 av samferdselsminister Dag Jostein Fjærvoll

Spørsmål:

«Kan statsråden svare på om det i samband med anbudsutlysninga vart vurdert å forlenge eksisterande rute ifrå Sola-Dagali til Gardermoen, og i tilfelle kvifor vart det ikkje gjort, og eventuelt kan departementet legge til rette for mellomlanding av ei rute ifrå Bergen-Dagali-Gardermoen også?»

Grunngjeving:

Geilo Lufthavn Dagali får idag AFIS tilskot. Pr. i dag blir det gitt grunna rutedrift ifrå Sola Lufthavn Stavanger med Coast Air. Elles er det chartertrafikk som gir grunnlaget for dagens passasjertal. Flyplassen har bevist sin eksistens. Reiselivskommunane i øvre Buskerud ville ved utvida rutetilbod fått ein auka tilgang til marknaden. Som ledd i å styrke drifta av flyplassen ville det vori ynskjeleg med eit utvida rutemønster og eller fleire landingar ifrå andre destinasjonar.

Svar:

Samferdselsdepartementet har ansvar for å sikre et flytilbud til de regionale lufthavnene som inngår i statens engasjement i regional luftfart, jf. St.meld. nr. 15/Innst. S. nr. 128 (1994-95) Om statens engasjement i regional luftfart. Dette ivaretas ved utlysning av anbud der ingen selskaper vil fly uten statstilskudd eller markedsbeskyttelse.

Geilo lufthavn, Dagali, inngår i tråd med nevnte stortingsdokumenter ikke i statens engasjement i regional luftfart. Dette er begrunnet med de transportalternativer som veg- og jernbaneforbindelser gir til fylkessenter, Vestlandet og Oslo. Staten bidrar like fullt til drifta av lufthavnen gjennom tilskudd til flygeinformasjonstjenesten (såkalt AFIS-tilskudd), som ytes både til Geilo og andre ikke-statlige lufthavner med rutetraffikk.

Tilbudet fra andre transportformer i Geilo-regionen vil bli ytterligere bedret med den nært forestående satsingen på krengetog på Bergensbanen. Dette innebærer at det ikke foreligger grunnlag som tilsier fornyede vurderinger av statens engasjement i regional luftfart på Geilo lufthavn, Dagali.

Dokument nr. 15:20

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 254

Innlevert 28. mars 2000 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 5. april 2000 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Ved import av fisk fra 3. land, krever kontrollverket at fisken skal være emballert med kartong og plast, noe norske fiskere slipper. For tiden ser vi eksempler på at fisk fra 3.land som blir avvist i Norge p.g.a. manglende emballasje, leveres i Danmark og England uten problemer. Nord-norsk industri går dermed glipp av råstoff, en situasjon som kan forsterke seg p.g.a. de norske bestemmelser. Vil statsråden ta initiativ til at vi får på plass importregler som ikke diskriminerer norsk fiskeindustri i forhold til utlandet?»

Begrunnelse:

Fra årsskiftet er mer enn 700 tonn fisk fra Russland avvist av kontrollverket for leveranse til Nord- norsk fiskeindustri. Kontrollverket forholder seg til forskrifter og EU-direktiv, som tilsynelatende praktiseres svært ulikt i Norge og EU. Med det resultat at Nord-norsk industri og sysselsetting blir taperen.

Svar:

Det følger av kvalitetsforskriften for fisk og fiskevarer av 14. juni 1996 § 20-2.1 at emballasje skal være fremstilt av materialer med tilstrekkelig mekanisk styrke, ha glatt overflate og en slik utforming at den effektivt beskytter varen og sikrer dens kvalitet under normale transport- og oppbevaringsforhold. Videre må emballasjen ikke kunne endre fiskevarens lukt- og smaksegenskaper mv. Fiskeridirektoratets fortolkning av denne bestemmelsen har hele tiden vært at fisken i tillegg til ytteremballasje i papp, må være omgitt av innerplast, glasur eller annen diffusjonssperre (som vokset kartong, diffusjonsmateriale i pappen e.l.) Dette er krav som Fiskeridirektoratet også stiller ved eksport av norske varer.

EU-regelverket fastsetter plikt til å emballere. Per i dag foreligger det imidlertid ikke detaljerte EU- krav for hvordan emballeringen skal være, utover at den skal være "tilstrekkelig." Kravene til emballering vil således fremgå av nasjonale bestemmelser, og de norske bestemmelsene på dette området ivaretar etter min mening EU-kravet til tilstrekkelig emballasje.

Grunnet tredjelandsfartøyenes problemer med å overholde regelverket, ble det 19. nov. 1999 gitt en generell tidsbegrenset dispensasjon fra emballasjekravene frem til 31. des. 1999. Denne unntaksordningen ble etablert for å gi fartøyene tid til å tilpasse seg kravene.

Etter dispensasjonsperiodens utløp forekommer det fremdeles leveranser med mangelfull emballering. Disse blir i utgangspunktet avvist, med mindre det foreligger spesielle omstendigheter som tilsier at det bør gis dispensasjon.

Norske fartøyer har dispensasjon fra emballasjekravet dersom fisken (sløyet og hodekappet) landes direkte ved et norsk anlegg som skal bearbeide fisken. Denne dispensasjonen ble gitt i 1996 og var i utgangspunktet tidsbegrenset fram til 1. aug. 1998, for at fartøyene skulle få en omstillingsperiode. Fiskeridirektoratet varslet at man etter denne dato ville håndheve emballeringskravet til disse fartøyene fullt ut.

Etter påtrykk fra næringen ble denne dispensasjonen forlenget frem til 1. aug. 2000. Det tas ikke sikte på å forlenge denne ytterligere.

Når et parti blir avvist for import i Norge anses det automatisk som avvist i hele EU/EØS-området.

Dersom den enkelte grensekontrollstasjon har en formening om hvor fartøyene med det avviste partiet skal videre, blir det for dette formålet sendt en melding til de aktuelle landingsstedene om at partiet er avvist. Denne ordningen representerer en midlertidig løsning. Når grensekontrollstasjonenes nye datasystem blir satt i verk, vil slike meldinger automatisk bli sendt til alle grensekontrollstasjonene i EU/EØS-området. Det er ikke intensjonen ved den felles grensekontrollen at andre grensekontrollstasjoner skal kunne utøve overprøving av den første grensekontrollstasjonens vedtak.

Påstandene om at fisk fra tredjeland som er avvist i Norge p.g.a. manglende eller mangelfull emballasje, senere er blitt levert i Danmark og England, er ikke offisielt bekreftet. Dersom slik bekreftelse skulle bli fremlagt eller at det på annen måte, i større grad enn i dag, godgjøres at slike tilfeller finner sted, vil det være grunnlag for å ta opp spørsmålet med EU.

Det er således min holdning at emballeringsbestemmelsene ikke bør svekkes. I den grad det måtte foreligge ulike oppfatninger på dette området blant EU/EØS-landene, må det være en naturlig målsetning å arbeide for en bedret samforståelse av regelverket.

Spørsmål nr. 255

Innlevert 28. mars 2000 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 5. april 2000 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«I omstillingskommunen Ballangen eksisterer det i dag ingen konsesjoner for oppdrett av laks og ørret. I dag foreligger det planer for lakseoppdrett i kommunen i samarbeide med næringsinteresser i Lødingen, og det er anmeldt et behov i denne omgang for tre konsesjoner. I dagens situasjon har Ballangen et sterkt behov for at det iverksettes positive næringspolitiske tiltak. Vil fiskeriministeren stille seg positiv til en utdeling av laksekonsesjoner lokalisert til Ballangen Kommune?»

Svar:

Vekstpotensialet for havbruksnæringen er stort, og det er bred enighet om at denne sektoren skal være et satsningsområde. Fokuset og interessen for denne næringen er økende, noe som er positivt.

Det kommer fra tid til annen henvendelser fra kommuner som på særskilt grunnlag ønsker å bli tildelt konsesjoner til å drive matfiskoppdrett av laks og ørret. Dette gjelder særlig kommuner hvor andre alternative næringsaktiviteter er begrenset. Fiskeridepartementet har av flere grunner en svært restriktiv praksis når det gjelder tildeling av nye konsesjoner.

Lakseavtalen med EU utløper sommeren 2002. Fiskeridepartementet tar i den forbindelse sikte på å videreføre den stabile situasjonen i næringen i forhold til markedet, noe som kommer hele næringen til gode. Dette medfører at Fiskeridepartementet vil legge til rette for en balansert vekst som vil videreutvikle havbruksnæringen ytterligere.

Fiskeridepartementet regulerer produksjonen i næringen på flere måter. I de senere år har den meget restriktive tildelingspraksisen sammen med fôrkvoter vært de viktigste reguleringsformene. Fôrkvotene har blitt justert opp hvert år siden ordningen ble innført i 1996.

Departementet har begynt arbeide med å se på tilretteleggingen av den videre veksten i havbruksnæringen, bl.a. etter Stortingets behandling av St. meld. nr. 51 (1997-98). Perspektiver på utvikling av norsk fiskerinæring, jf. Innst. S. nr. 93 (1998-99). Dette er et tidkrevende arbeid som nå er i en fase hvor det er flere sider som må utredes nærmere i departementet.

Havbruksnæringen er i sin natur en distriktsnæring. Gode lokaliteter langs kysten er en forutsetning for å få realisert potensialet som ligger i denne fremtidsrettede næringen. Det er således klart at den videre veksten

i næringen vil komme distriktene til gode. I den forbindelse er det viktig at kommunene legger til rette for næringen gjennom sin arealplanlegging etter plan- og bygningsloven, ved å ta hensyn til næringens krav til lokaliteter.

Som nevnt ovenfor er arbeidet med å tilrettelegge for videre produksjonsvekst i havbruksnæringen nettopp påbegynt, det er for tidlig å si hvor eventuelle nye konsesjoner vil bli tildelt. De områdene hvor det lagt til rette for havbruksnæringen med hensyn til lokaliteter, infrastruktur og miljø vil naturlig nok være særlig aktuelle i denne sammenheng.

Spørsmål nr. 256

Innlevert 28. mars 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 4. april 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Store områder i landet er sterkt skredutsatt. Det ekstreme været i vinter har ført til store rasulykker og mange må evakueres fra sine boliger. Tiltak må settes inn dersom ikke flere menneskeliv skal gå tapt. Både rassikring og flytting fra de mest utsatte områdene kan være nødvendig.

Hvilke tiltak vil statsråden iverksette for å redusere skredfaren og skadeomfanget i risikoområdene?»

Svar:

30 mars 2000 besøkte jeg Hammerfest. Jeg dro til Hammerfest for å sette meg bedre inn i forholdene i de skredutsatte områdene, samt samle meg kunnskaper og inntrykk for å få et bedre grunnlag for beslutninger. For å hjelpe meg med å danne et godt beslutningsgrunnlag hadde jeg med ekspertise fra Kommunal- og regionaldepartementet, Statens bygningstekniske etat og Statens Naturskadefond.

Norge har et virkemiddelapparat å bygge på når det gjelder kartlegging og utredning av skredfare, og også når det gjelder planlegging og gjennomføring av sikringstiltak mot skred. Det er imidlertid knyttet relativt store kostnader til utnyttelsen av kapasiteten i de aktuelle planleggings- og utredningsinstansene og til gjennomføring av konkrete sikringsplaner.

Etter lov 25. mars 1994 nr. 7, naturskadeloven, § 20 er det kommunen som primært plikter å treffe forholdsregler mot naturskader, også ved nødvendige sikringstiltak. Staten kan imidlertid hjelpe til med slike tiltak.

Statens naturskadefond/Statens naturskadeordning har siden 1962 bl. annet hatt som oppgave å yte tilskudd til sikringstiltak.

I tillegg har naturskadefondet som oppgave

1. -å yte erstatning for naturskader (i de tilfeller hvor det ikke er adgang til å forsikre seg mot skaden ved en alminnelig forsikringsordning).

2. - å fremme sikring mot naturskade (dvs. yte tilskudd til virksomheter i de forskningsinstansene som arbeider med skredanalyser og planlegging av sikringstiltak mot naturskader, spesielt Norges geotekniske Institutt (NGI), Norges geologiske undersøkelse (NGU) og NTNU-Trondheim).

Selv om det er kommunene som i dagens lovgivning har det primære ansvaret for sikring må staten bidra. Dette gjelder i særlig grad i forhold til kommuner som har en beliggenhet som gjør kommunene spesielt utsatt for skredfare. Jeg vil derfor i samarbeid med andre berørte fagstatsråder innen forholdsvis kort tid vurdere både kortsiktige og mer langsiktige tiltak for statens medvirkning.

Spørsmål nr. 257

Innlevert 29. mars 2000 av stortingsrepresentant Sverre J. Hoddevik

Besvart 6. april 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Selskapet Suletrål A/S ble oppløst 14/2-2000 i medhold av Aksjeloven § 16-15 (1) nr.4.

P.g.a. sviktende postgang var selskapet Suletrål A/S avskåret fra å rette opp mangler i skjemarapportering vedr. revisor før tvangsoppløsning var et faktum. Mener statsråden at det er hensiktsmessig at det her ikke rapporteres trygt tilbake og ser statsråden behov for å sikre bedre mot at formalfeil får slike konsekvenser?»

Begrunnelse:

Denne saken har påført det angjeldende selskap store utgifter vedrørende reetablering. I Brønnøysundregisterets andre avdeling forelå det dessuten samtidig tilfredsstillende regnskapsopplysninger, men tilfellet har avslørt manglende kommunikasjon mellom Regnskapsregisteret og Foretaksregisteret. Plan- og bygningslovens krav til rekommandert nabovarsel står i kontrast til praktisering av aksjeloven på dette punkt.

Svar:

Henvendelsen gjelder reglene om oppløsning og avvikling av aksjeselskaper etter kjennelse fra skifteretten. Dette er regulert i aksjeloven 13. juni 1997 nr. 44 kapittel 16 II (§§ 16-15 til 16-18). Oppløsning som følge av at et selskap ikke har meldt fra til Fore

taksregisteret om en revisor som fyller lovens vilkår, er hjemlet i aksjeloven § 16-15 (1) nr. 4.

Det spørres om rutineene for å varsle selskapet før skifteretten ved kjennelse treffer beslutning om oppløsning, er betryggende.

Før skifteretten ved kjennelse kan beslutte oppløsning av selskapet, skal selskapet varsles om grunnlaget for oppløsningen, samt gis anledning til å rette på forholdet. Siden melding om revisor skal gis til Foretaksregisteret, er det Foretaksregisteret som skal varsle selskapet om lovstridigheten, jf. § 16-16 (1) jf. § 16-15 (1) nr. 4. I varslet skal selskapet også opplyses om følgene av at fristen oversittes. Selskapet skal gis en frist på en måned til å bringe forholdet i orden.

Jeg er ikke kjent med at det er et problem i praksis at slikt varsel ikke kommer frem. Et krav om at det skal foreligge bekreftelse på at varselet er mottatt vil kunne være problematisk, idet de selskaper dette er aktuelt for, ofte ikke har noen fungerende administrasjon. I tillegg kommer at det også skal varsles på annen måte, jf. nedenfor. Jeg legger likevel til at tvangsoppløsning av selskaper er alvorlig og stiller store krav til involverte offentlige instanser, her Foretaksregisteret.

Om forholdene ikke rettes innen fristen, skal Foretaksregisteret gi selskapet nytt varsel og ny mulighet til å rette på forholdet. Denne gangen skjer varselet ved offentlig kunngjøring i Norsk lysingsblad og i kortform i en avis som er alminnelig lest på selskapets forretningssted, jf. aksjeloven § 16-16 (2). Konsekvensene av at fristen oversittes, skal også angis. Selskapet får nå en frist på to uker fra kunngjøringen i Norsk lysingsblad til å bringe forholdene i orden.

Oversittes også den fristen som er satt ved annen gangs varsel, skal Foretaksregisteret varsle skifteretten om dette, jf. aksjeloven § 16-17 (1). Uten ytterligere varsel skal så skifteretten beslutte selskapet oppløst, med mindre selskapets generalforsamling allerede har truffet en slik beslutning, jf. aksjeloven § 16-17 (2). Skifterettens kjennelse kan påkjæres til lagmannsretten etter reglene i tvistemålsloven kapittel 26, jf. aksjeloven § 18-3 (2).

Etter mitt syn fremstår varslingsreglene som rimelig betryggende. Jeg legger da særlig vekt på lovens ordningen med to varsler og derved to muligheter for selskapet til å rette opp forholdene.

Spørsmål nr. 258

Innlevert 29. mars 2000 av stortingsrepresentant Sverre J. Hoddevik

Besvart 4. april 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Når vil departementet legge frem for Stortinget resultatene av utredningene som ble avsluttet ved årsskiftet 1998/99 om innsparingspotensialet ved kommunesammenslåinger og interkommunalt samarbeid?»

Begrunnelse:

19 kommuner i seks ulike områder av landet inngikk i et prosjekt i regi av KRD som ble tillyst våren 1997, der kommunene skulle utrede fordeler og ulemper ved kommunesammenslåinger. Senere ble utredning av interkommunalt samarbeid implementert i prosjektet. Utredningene ble ferdigstilt ved årsskiftet 1998/99. I St. prp. nr 60 (1998-99) blir det referert til en rapport utarbeidet av Høgskolen i Sogn og Fjordane som på bakgrunn av utredningene i de seks områdene, konkludere med at det er gevinster å hente på sammenslåing og samarbeid.

Svar:

19 kommuner i seks ulike områder i landet utredet i 1998 fordeler og ulemper ved interkommunalt samarbeid eller kommunesammenslåinger som strategi for å møte de utfordringene kommunene nå står over for. En oppsummering av resultatet av dette utredningsprosjektet ble gitt i St.prp. nr 69 (1998-99). Når det gjelder videre arbeid i de ulike områdene, vil status for dette bli redegjort for i kommuneøkonomi-proposisjonen for 2001, som legges frem i mai 2000.

Spørsmål nr. 259

Innlevert 29. mars 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 6. april 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Peter Emmanuel Kyemaire ble tvangssendt ut av Norge til Uganda 16. mars i år. Han hadde flykta fra borgerkrigen i Rwanda, etter å ha blitt torturert, og etter at hans familie var drept. Han kom til Norge 13. august 1995 for å søke beskyttelse, på et ugandisk pass som han hadde tilegnet seg ulovlig, men som var hans eneste mulighet å komme inn i Norge på. Han sitter nå i arrest i Uganda, på grunn av dette passet. Hva kan Justisministeren gjøre for avhjelpe situasjonen, kan han eventuelt hentes tilbake ?»

Svar:

Ovennevnte ankom Norge som asylsøker på et ekte ugandisk pass utstedt til Peter Emmanuel Rukyema, den 13.08.95. Han oppgav å være rwandesisk borger Peter Emmanuel Kyemaire. Asylsøknaden er vurdert ut fra Rukyemas behov for beskyttelse i Norge. Fordi han kom til landet på et ugandisk pass, og på bakgrunn av hans egen forklaring, ble det lagt til grunn at han har beskyttelse i Uganda og han fikk derfor endelig avslag på sin søknad den 14.10.96.

Rukyema har gjennom sine støttegrupper hevdet at han er rwandesisk borger og som sådan må innvilges beskyttelse i Norge. Vi har ikke benektet at Rukyema kan være født av rwandesiske foreldre og således er, eller har vært, rwandesisk borger. Det utelukker imidlertid ikke at han senere kan ha fått beskyttelse i Uganda. Det er som kjent et stort antall rwandesiske flyktninger i Uganda og mange har i årenes løp blitt naturaliserte ugandere.

Vi har for øvrig ikke klare holdepunkter for at Rukyema er mer å betrakte som rwandesisk enn som ugandisk borger. Språktester knytter ham heller ikke entydig til Rwanda.

Det er videre i brev av 11.01.2000 bekreftet av den ugandiske ambassaden at Rukyema er ugandisk borger. Rukyema trakk etter dette sitt søksmål mot Staten den 25.01.2000.

Politiet gav etter dette Rukyema utreisefrist og han ble den 16.03.2000 uttransportert til Entebbe/Uganda. Uttransporten fant sted uten problemer. Politiet returnerte ikke før de fikk bekreftet av ugandiske immigrasjonsmyndigheter at Rukyema var akseptert mottatt. De snakket også med Rukyema selv, som sa at samtalen med immigrasjonsmyndighetene hadde gått greit og uten problemer.

Vår ambassade i Kampala ble i løpet av den påfølgende helgen kontaktet av ugandisk politi som muntlig meddelte at Rukyema overfor dem insisterte på at han hadde erhvervet ugandisk pass på ulovlig vis. Han sitter etter det opplyste i dag varetektsfengslet på dette grunnlag.

En lokalt ansatt jurist ved Den norske Ambassaden, som tidligere arbeidet både i The Legal Aid Project som støttes av Den norske Advokatforening og i en organisasjon for fangers rettigheter, besøkte Rukyema 31. mars. Han hadde det etter forholdene bra og var i god form.

Det at Rukyema etter det opplyste i dag sitter i varetekt fordi han selv hevder han har fått utstedt ugandisk pass på ulovlig vis, gir ikke alene grunnlag for å ta han tilbake til Norge.

Spørsmål nr. 260

Innlevert 30. mars 2000 av stortingsrepresentant Thore Aksel Nistad

Besvart 5. april 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Hvorledes er status for Oslopakke 1 når det gjelder prosjekter som gjenstår, når vil de resterende vei-prosjektene bli fullført og til hvilken kostnad?»

Svar:

I Budsjett-innst. S. nr. 13 (1999-2000) side 44 ba flertallet bestående av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Høyre departementet om å foreta en total gjennomgang av oppfølgingen av Oslopakke 1 i Nasjonal transportplan (NTP).

Jeg legger derfor opp til at Stortinget skal orienteres om saken i NTP for perioden 2002-2011 som legges fram senere i år. De gjenstående prosjektene i Oslopakke 1 må i denne sammenheng vurderes og prioriteres i forhold til de økonomiske rammene i planen. Jeg ser derfor ikke grunnlag for å gå nærmere inn i det spørsmålet som er reist nå.

Spørsmål nr. 261

Innlevert 30. mars 2000 av stortingsrepresentant Bjørn Hernæs

Besvart 6. april 2000 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«Ifølge Aftenposten 30.3. har samarbeidsproblemer i Forsvarets Bygningstjeneste ført til at prosjektlederen for Regionfelt Østlandet er fjernet fra sin stilling.

Hvordan påvirker dette fremdriften i skytefeltsaken?»

Svar:

Jeg har foretatt undersøkelser omkring det spørsmålet som opptar representanten Bjørn Hernæs og som også opptar meg, med hensyn til framdriften i arbeidet for prosjektet Regionfelt Østlandet.

Forsvarets bygningstjeneste er i ferd med å revurdere prosjekt Regionfelt Østlandets interne forankring og organisasjon, herunder ansvars- og rollefordelingen. Dette arbeidet er ennå ikke slutført, men sees som nødvendig bl. a. for å redusere/minimalisere risiko for nettopp å kunne sikre framdriften og gjennomføringen av prosjektet i samsvar med Stortingets forutsetninger.

I denne fasen er ulike problemstillinger blitt drøftet for å finne de beste løsninger og, sikre et godt resultat. Det forhold at dette arbeidet har resultert i interne samarbeidsproblemer vil ikke påvirke framdriften i prosjekt Regionfelt Østlandet.

Prosjektets planlagte aktiviteter - herunder nødvendig dialog og avklaringer med myndigheter og samarbeidspartnere - pågår etter planen.

Spørsmål nr. 262

Innlevert 31. mars 2000 av stortingsrepresentant Ansgar Gabrielsen

Besvart 10. april 2000 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Delingspliktige selskaper behandles etter skattereglene om liberale yrker selv om bare en beskjeden del av selskapets virksomhet faller innenfor definisjonen av liberale yrker. Etter de siste forverringene i skattereglene har flere selskaper med virksomhet som i all hovedsak ikke omfatter liberal yrkesutøvelse på denne måten fått en betydelig skatteskjerpelse. Vil finansministeren ta initiativ til en avgrensingsregel som sikrer at slike selskaper ikke får en urimelig høy skattebyrde?»

Begrunnelse:

Etter gjeldende regler skal delingspliktige selskaper med virksomhet som faller innenfor definisjonen av liberale yrker beskattes etter særlige skatteregler. Dette gjelder selv om bare en mindre del av selskapets virksomhet faller innenfor forskriftens definisjon av liberale yrkesgrupper. Etter de siste årenes forverring av skattereglene for liberale yrker som bl.a. innebærer at personinntektstaket er fjernet og kretsen av nærstående til den aktive eieren er utvidet, har derfor også bedrifter med beskjeden liberal yrkesvirksomhet fått en betydelig økt skattebyrde. Reglene fører samtidig til uheldige vridningseffekter bl.a. fordi betydelige synergieffekter fra ellers komplementære virksomheter av skattemessige årsaker ikke utnyttes. Resultatet er reduserte utviklingsmuligheter og mindre nyskaping i norsk næringsliv. For de næringsdrivende oppleves reglene som dypt urettferdige.

I et konkret eksempel har et lite forlag i Garnes fått beskjed om at det faller inn under reglene for liberale yrkesutøvere. Årsaken er at en av de aktive eierne har utgitt en bok til bruk i skolen. Uavhengig av hvor mange bøker forlaget ellers utgir vil tilstedeværelsen av denne ene egenproduserte boka føre til at selskapet som helhet faller inn under de særskilte og mye strengere skattereglene for liberal yrkesvirksomhet.

For å sikre at bedrifter i denne og tilsvarende situasjoner ikke går glipp av betydelige utviklingsmuligheter er det behov for en avgrensningsregel. En slik regel må sikre at ikke hele selskapets virksomhet beskattes etter de strengere reglene for liberale yrker selv om en mindre del av selskapets virksomhet faller inn under definisjonen for liberale yrker. Jeg ber derfor finansministeren ta initiativ til en slik avgrensningsregel senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2000.

Svar:

Etter skatteloven § 12-17 skal beregnet personinntekt begrenses dersom skattyters samlede personinntekt fra foretak der det fastsettes beregnet personinntekt overstiger visse beløpsgrenser.

Det følger av § 12-17 annet ledd at personinntekt fra foretak hvor den eller de aktives arbeidsinnsats på grunn av bransje, særlige kvalifikasjoner eller andre forhold muliggjør en særlig stor foretaksinntekt likevel ikke skal begrenses. I Finansdepartementets skattelovforskrift § 12-17-1 er det gitt nærmere regler om unntak fra begrensning av personinntekt for visse typer foretak, såkalte "liberale yrker".

Det følger av forskriften § 12-17-1 tredje ledd at dersom det drives flere virksomheter i samme foretak, skal personinntekt fra foretaket ikke begrenses dersom minst én av virksomhetene anses som liberalt yrke. Det er gjort uttrykkelig unntak for virksomhet som i det vesentlige bare har interne funksjoner i foretaket med sikte på fremme av dets øvrige virksomhet. Dersom virksomheten som er å anse som liberalt yrke ikke bare har slike interne funksjoner, regnes den etter forskriften med ved vurderingen av om personinntekten skal begrenses. Dette gjelder uansett hvor liten del av foretakets totale omsetning denne virksomheten utgjør.

Ved lov av 17. desember 1999 nr. 94 ble skatteloven § 12-11 første ledd om identifikasjon mellom nærstående endret. Ved endringen ble kretsen av nærstående utvidet for skattyter i foretak som nevnt i § 12-17 annet ledd, dvs. som driver virksomhet som anses som liberalt yrke. Forskriften § 12-17-1 viser til reglene for begrensning av personinntekt fra foretaket.

Jeg er enig i at disse reglene kan synes å gi mindre rimelige resultater i tilfeller hvor bare en svært liten del av den totale omsetning i foretaket kan knyttes til virksomhet som er å anse som liberalt yrke. På den annen side kan det være problematisk å finne hensiktsmessige avgrensningsregler for foretak med både liberal og ikke-liberal virksomhet. Så lenge skattereglene i delingsmodellen er ulike for liberal og ikke-liberal virksomhet, er det neppe mulig å oppnå ideelle løsninger for kombinert virksomhet i samme foretak. Vi må også unngå for kompliserte avgrensningsregler.

I og med at anvendelsesområdet for definisjonen av liberal virksomhet er utvidet til også å gjelde i forbindelse med identifikasjonsreglene, er det grunn til å vurdere om dette foranlediger endringer eller presiseringer i definisjonen. Departementet vil derfor foreta en generell gjennomgang av definisjonen, og det vil i den forbindelse også være aktuelt å vurdere nærmere om det bør foretas endringer i forbindelse med temaet kombinert virksomhet. Det er ikke mulig å legge noen endelig tidsplan for denne gjennomgangen ennå.

Spørsmål nr. 263

Innlevert 31. mars 2000 av stortingsrepresentant Kari Økland

Besvart 7. april 2000 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«SINTEFs rapport "Tilbakeføringer med luftambulansefly - en kartlegging av omfang og kostnader" tyder på at konsekvensene av Stortingets vedtak om at fylkeskommuner selv skal dekke utgifter til tilbakeføringer mellom sykehus med luftambulans, slår svært ulikt ut mellom fylkene. Vil departementet medvirke til å finne en løsning for å motvirke/unngå de konsekvenser dette kan medføre både for pasienter og fylker?»

Begrunnelse:

Det vises til Post 72 Luftambulans i statsbudsjettet, SINTEFs rapport samt skriv av 10/3-00 fra de medisinske ledere ved luftambulansbasene i Alta og Tromsø.

Opplysningene tyder på at Stortingets vedtak slår svært uheldig ut for noen fylker. Med henvisning til EØS-reglene for flysikkerhet opplyses det videre om at båretransporter med rutefly blir ulovlig i dagens situasjon og at dette derved er et uaktuelt transportalternativ for fylkeskommunene.

Etter forskrift om dekning av utgifter til luftambulansetransport, dekker ikke folketrygden utgifter ved overføring av pasienter mellom helseinstitusjoner, med mindre overføringen skjer av akuttmedisinske grunner. Selv om Stortingets vedtak prinsipielt er greit etter forskriftene, tyder forholdene på at konsekvensene bør vurderes nærmere. Hensynet til pasientene bør uansett komme i første rekke.

Svar:

1. Bakgrunn

Etter sykehusloven har staten ansvaret for planlegging- utbygging- og drift av luftambulansetjenesten. Folketrygdloven har bestemmelser om at folke

trygden skal gi stønad ved bruk av luftambulans dersom fly- eller helikopterselskapet har avtale med trygden. Etter forskrift om dekning av utgifter til luftambulansetransport skal folketrygden ikke dekke utgifter ved overføring av pasienter mellom helseinstitusjoner med mindre overføringen skjer av akuttmedisinske grunner.

Etter dagens regelverk skal staten ikke betale for tilbakeføringsoppdrag. Denne bestemmelsen er imidlertid ikke blitt fulgt opp av trygdeetaten. Fylkeskommunene har dermed siden 1988 kostnadsfritt kunnet bruke en ambulansetjeneste de var forutsatt å skulle betale for.

Bakgrunnen for denne regelen var Stortingets merknader i Innst. O. nr. 28 (1984 - 85) til proposisjonen om transporttjenestene i helsevesenet. I innstillingen uttalte sosialkomiteen følgende:

"Komiteen mener likevel at fylkeskommuner som finner det hensiktsmessig at deler av den ordinære ambulansetjenesten skal utføres av luftambulans istedenfor bil/båt, selv skal dekke omkostningene for disse tjenester."

I NOU 1998:8 Luftambulansetjenesten i Norge, ble det foreslått at tilbakeføringsoppdrag skal betales av fylkeskommunen der pasienten er hjemmehørende. Utvalget mente at det ville føre til en grundigere vurdering av hvilken ambulansform som bør benyttes ved tilbakeføringsoppdrag.

2. Statsbudsjettet 2000

I St. prp. nr. 1 (1999 - 2000), Folketrygden, er det under kap 2750 Syketransport m v post 72 Luftambulansetransport, foreslått følgende (side 184):

"Etter forskrift om dekning av utgifter til luftambulansetransport, dekker ikke folketrygden utgifter ved overføring av pasienter mellom helseinstitusjoner, med mindre overføringen skjer av akuttmedisinske grunner. Denne bestemmelsen er ikke blitt fulgt opp av trygdeetaten i praksis. Fylkeskommunene har dermed kostnadsfritt kunnet bruke en ambulansetjeneste de var forutsatt å skulle betale for. NOU 1998:8 Luftambulansetjenesten i

Norge, anbefaler en innskjerping av bestemmelsen i forskriften. Departementet foreslår at fylkeskommuner som ønsker å benytte flyene til tilbakeføringer må dekke kostnadene selv. Innsparingene er anslått til 5 mill kroner."

Saken er også omtalt under del I, Oversikt over Sosial- og helsedepartementets del av trygdebudsjettet, programområde 30 Helsevern på side 50:

"Samordning av luftambulansetransport

Luftambulanseutvalget (NOU 1998:8) har påpekt at dagens regelverk for dekning av utgifter til luftambulansetransport ikke blir fulgt opp i praksis. Det foreslås derfor en innskjerping av bestemmelsen om at fylkeskommunene skal betale for tilbakeføringsoppdrag. Tiltaket er anslått å gi en innsparing på 5 mill kroner i 2000."

Under budsjettbehandlingen hadde Stortinget ingen merknader til forslaget i budsjettet, jf Budsjett - innst. S. Nr. 11.

3. Vurderinger

Selv om luftambulansetjenestens primære funksjon skal være akuttmedisin, har tilbakeføringsoppdragene fått stadig større plass innenfor flytjenestens totale aktivitet. Dette er oppdrag som ikke er akuttmedisinsk begrunnet, og omtrent alle tilbakeføringer er bestilte oppdrag. For 1998 utgjorde tilbakeføringene ca 30 prosent av alle pasienttransportene med luftambulansens fly.

Ved tilbakeføringsoppdrag transporteres pasienten fra et sykehus til et lavere behandlingsnivå. Begrunnelsen for slike overføringer kan f.eks. enten være å frigjøre kostbare høyspesialiserte sengeplasser, ønske om en reduksjon i fylkeskommunens gjestepasientutgifter eller et ønske fra pasienten om å komme nærmere hjemstedet.

Også for tilbakeføringsoppdragene vil behovet være sterkt knyttet til sykehusstruktur, spesialisering og funksjonsdeling mellom sykehusene. Utviklingen tilsier at behovet kan øke betydelig.

Om og i hvilken grad luftambulansetjeneste bør brukes til slike oppdrag må bero på en helsemessig og transportøkonomisk vurdering. Allerede i dag oppleves kapasitetsproblemer i forhold til tilgjengeligheten av ambulansfly. Det har vært en sterk økning i flyaktiviteten fram til 1998. Fra 1992 har antall tilbakeføringer i Nord - Norge økt fra 659 oppdrag til 1458 oppdrag i 1998. Fra 1998 synes økningen i aktiviteten å ha avtatt, noe som kan skyldes at man har nådd maksimal utnyttelsesgrad.

Tilbakeføringsoppdrag har for luftambulansetjenesten lavere prioritet enn primær- og sekundæroppdrag, og må ikke få et omfang som i vesentlig grad svekker den primære målsetting for luftambulansetjenesten. Da tjenesten ble opprettet var det forutsetningen at den i hovedsak skulle være forbeholdt akuttmedisinske tilstander.

Luftambulansetjenesten har imidlertid utviklet seg til å bli en svært sammensatt tjeneste som dekker svært ulike funksjoner og oppgaver, alt fra et spesialisert nivå der det utøves avansert akuttmedisinsk intervensjon til et relativt basalt nivå der formålet først og fremst er rask transport til og fra eller mellom sykehus. Dette er en viktig faktor for den sterke aktivitetsøkningen for tjenesten i de senere år.

Stortinget har i forbindelse med statsbudsjettet for 2000 bestemt at fylkeskommuner som ønsker å benytte flyene til tilbakeføringer må dekke kostnadene selv. Innsparingen ble anslått til 5 mill kroner.

SINTEF Unimed har i en rapport til departementet i februar måned gjort en kartlegging av omfang og kostnader ved tilbakeføringer med ambulansfly. Kartleggingen viser at det er ni fylker som benytter seg av ordningen med tilbakeføringer. Ut fra de beregninger som SINTEF har utført vil fylkeskommunene refundere staten ca 3 mill kr mer enn forutsatt i budsjettet. Det er særlig de tre nordligste fylkene og Møre og Romsdal som får økte utgifter.

Jeg vil for ordens skyld gjøre oppmerksom på at det aldri har vært forutsetningen at fylkene skal betale fullt ut for tilbakeføringstransportene. Gjennomsnittlig kostnad for et luftambulansoppdrag utgjør ca kr 25 000. Tilsvarende kostnad for en bilambulans er på drøye kr 2 000. Staten vil fortsatt betale for de faste kostnadene (beredskapskostnadene) og for helsepersonellet. Fylkene skal bare betale for teknisk flytimepris per oppdrag (ca kr 5 200).

Jeg legger til grunn de vedtak og premisser som Stortinget har fattet i forbindelse med budsjettet for 2000. Beregningene fra SINTEF viser imidlertid at kostnadene kan bli noe større enn forventet for fyl-

keskommunene. Jeg vil derfor ta kontakt med Rikstrygdeverket og be dem om at fylkeskommunene refunderer en noe lavere flytimepris slik at Stortingets intensjon om 5 mill kroner kan bli oppfylt. Ordningen vil bli evaluert i forbindelse med budsjettet for 2001.

Dokument nr. 15:21

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 264

Innlevert 3. april 2000 av stortingsrepresentant Sverre J. Hoddevik

Besvart 13. april 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Vil statsråden gi kommuner og fylkeskommuner anledning til å foreta regnskapsføringen av merverdiavgift etter anordningsprinsippet?»

Begrunnelse:

Etter hovedregelen for føring skal kompensasjonsbeløpene for betalt merverdiavgift inntektsføres når varen/tjenesten fra registrert næringsdrivende leveres, eller anordningsprinsippet som det heter.

Kommunesektoren får nå momskompensasjonsbeløpene med to års etterslep. Skatt og rammetilskudd avregnes jo nå mot hverandre gjennom året. Det er uheldig og lite naturlig med to års etterslep når det gjelder momskompensasjonsordningen. Inntektsføringen samme år som utgiftene oppstår, vil dessuten gi en mer rettidig kobling f. eks mellom investeringsutgifter og finansiering (i form av momsrefusjon, m.m) av slike utgifter.

Svar:

Kommuneregnskapet skal som hovedregel føres etter anordningsprinsippet. Det innebærer at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i bevilgningsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke når regnskapene avsluttes.

Kommunene og fylkeskommunene har krav på kompensasjon for merverdiavgift ved kjøp av visse tjenester fra registrerte næringsdrivende i henhold til lov om kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner m.v.

Kommunene og fylkeskommunene får slik kompensasjon først to kalenderår etter at anskaffelsen er foretatt, jf. forskrift om kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner mv. Etter gjeldende regler registreres kompensasjonen i kommuneregnskapet det år kompensasjonen mottas.

Ved innføringen av ordningen med momskompensasjon var forutsetningen at ordningen skulle finansieres av kommunesektoren selv. Ved første års utbetaling av kompensasjon i 1997 ble et beløp tilsvarende forventet kompensasjon til kommunene i et normalår trukket ut av rammetilskuddet til kommunene. Dette trekket er videreført i rammene for de påfølgende år. Trekket vil vedvare så lenge ordningen står ved lag.

Etter min vurdering bør det være tidsmessig samsvar mellom regnskapsføring av kompensasjonen og trekket i rammetilskuddet. Dagens system med regnskapsføring det året kompensasjonen mottas, sikrer et slikt samsvar.

Spørsmål nr. 265

Innlevert 4. april 2000 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 13. april 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«I Finnmark har deler av befolkningen i en rekke kommuner måttet evakueres de siste ukene på grunn av store snemengder med påfølgende skredfare. Statsråden besøkte selv fylket den 30/3. Kommunene har hatt betydelige uforutsette merutgifter til snerydding, og et framtidig sikringsarbeid vil innebære så store kostnader at kommunene alene ikke vil kunne bære disse.

Hvilke kort- og langsiktige tiltak vil statsråden gjennomføre for å komme nevnte behov i møte?»

Svar:

Jeg vil i samarbeid med andre berørte fagstatsråder innen kort tid vurdere både kortsiktige og mer langsiktige tiltak for statens medvirkning, og komme tilbake med tiltak.

Jeg viser for øvrig til spørsmål nr. 256 fra representanten Karin Andersen.

Spørsmål nr. 266

Innlevert 4. april 2000 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 12. april 2000 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«En familie med et barn med hjerneskade etter en drukningsulykke (Nicolai Ruud, f. 26/8-97; jfr. VG-oppslag 11/5,26/6,22/7-99,5/3-00 m.m.) har søkt departementet om midler til behandling av barnet ved Glenn Doman-instituttet i USA, begrunnet i mangel på tilsvarende behandlingstilbud i Norge.

Hvordan vurderer helseministeren behandlingstilbudet ved Glenn-Doman-instituttet, og vil det ut fra helseministerens vurdering være aktuelt med inndekning av behandlingstkostnadene ved instituttet?»

Svar:

Sosial- og helsedepartementet har gitt prosjektmidler over Handlingsplanen for funksjonshemmede som engangstilskudd til åtte familier til trening av deres hjerneskadde barn etter Doman-metoden. Sosial- og helsedepartementet ba i 1999 Statens helsetilsyn om å nedsette en arbeidsgruppe for å gjøre en faglig vurdering av alternative treningsopplegg som Domanmetoden og lignende metoder for barn med hjerneskader.

Rapporten ble oversendt til Sosial- og helsedepartementet 10. januar 2000. Statens helsetilsyn har gitt sin tilslutning til de vurderinger, forslag og anbefalinger som framkommer i rapporten.

Arbeidsgruppen kan etter en samlet faglig vurdering ikke anbefale Domanmetoden som et alternativt habiliteringstilbud i Norge. Arbeidsgruppen har først og fremst vektlagt manglende dokumentasjon av metodens teori, gjennomføring og effekt. Arbeidsgruppen mener at Domanmetoden innebærer risiko for at barnet, helhetlig sett, ikke er sikret den beste behandlingen, og at grunnleggende livsverdier som medbestemmelse og muligheter for sosial integrasjon og livsutfoldelse er vanskelig å ivareta.

Arbeidsgruppen har også vurdert Petø-metoden, og kan anbefale denne til en begrenset gruppe barn med cerebral parese. Arbeidsgruppen har spesielt vektlagt at Petømetoden kan være et viktig supplement til behandlingen hos ca. 1/3 av pasienter med cerebral parese.

Departementet har sendt rapporten på høring. Høringsfrist er satt til 1. juni 2000. Departementet vil først ta stilling til hvordan behovet for trening for barn med hjerneskade bør ivaretas etter at høringsuttalelsene er gjennomgått.

Når det gjelder spørsmål om bidrag til behandling i utlandet, er det fastsatt forskrift med hjemmel i folketrygdloven som fastsetter kriterier for når bidrag kan ytes. Forskrift om bidrag til behandling i utlandet og om klagenemnd for bidrag til behandling i utlandet vil også gjelde for søknad om bidrag til denne typen behandling. I henhold til denne forskriften kan det ytes bidrag når behandling i Norge ikke kan gis på grunn av manglende medisinsk kompetanse. Manglende kapasitet ved norske sykehus gir ikke grunnlag for bidrag. Bidrag kan ytes når

- a) det foreligger en livstruende eller sterkt belastende langvarig sykdom eller tilstand og
- b) behandling ikke kan utføres forsvarlig i Norge etter akseptert metode.

Det skal foreligge uttalelse fra norsk regionsykehus eller sykehus med regionfunksjon innen angjeldende område.

Det ytes ikke bidrag til eksperimentell eller utprøvende behandling.

Spørsmål nr. 267

Innlevert 4. april 2000 av stortingsrepresentant Vidar Kleppe

Besvart 13. april 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Vil statsråden snarlig foreta en ny gjennomgang av vergemålsloven slik at det blir mulig for personer under 18 år i samsvar med sine foreldre å kjøpe aksjer som gir en gevinst på over 75 000 i formue uten at Overformynderiet tar pengene til barna i forvaltning til de fyller 18 år?»

Begrunnelse:

Brødrene Christian (13) og Tommy (17) Øverland fra Sogndalen kommune har fått en gevinst på nesten 200 000 kroner i aksjemarkedet. Overformynderiet tok beslag i pengene. Barna har ikke lov til å forvalte en formue over 75 000 kroner etter norsk lov. Familien som har hjulpet sine barn til å spleise på aksjeposten, føler at barna blir "frarøvet sine penger" ved at Overformynderiet har tatt pengene til barna i forvaltning til de fyller 18 år. Dersom barna hadde hatt under 75 000 kroner kunne de disponert dette fritt uten Overformynderiets inngripen. Overformynderiet forvalter i dag over 4 milliarder kroner. Mange av formynderiene forvalter pengene dårlig med lav avkastning (ca. 6%). En må stille spørsmålstegn ved om Overformynderiet har vist tilstrekkelig grad av skjønn i forholdet rundt foreldre og barn i denne sak.

Svar:

Jeg kan ikke kommentere den konkrete saken som er angitt som begrunnelse for spørsmålet fra stortingsrepresentant Vidar Kleppe. I svaret her vil jeg bare gjøre rede for gjeldende regler, samt for det lovarbeidet som Justisdepartementet tar sikte på å sette i gang på området.

Det følger av vergemålsloven § 62 første ledd at umyndiges midler skal forvaltes av overformyndieriet (med mindre foreldrene har bestemt noe annet i henhold til reglene i § 89, jf. nedenfor). Etter § 63 gjelder dette likevel ikke dersom den umyndiges midler utgjør mindre enn et beløp fastsatt av departementet. Justisdepartementet har nylig øket dette beløpet fra kr. 30.000 til kr. 75.000, jf. forskrift 8.2.2000 om grense for når overformyndieriet skal forvalte umyndiges midler. Av vergemålsloven § 64 første ledd fremgår det at midler som forvaltes av overformyndieriet, skal plasseres med tilstrekkelig sikkerhet og slik at de gir tilfredsstillende avkastning. Justisdepartementet har nylig vurdert hvilke plasseringsalternativer som bør tillates, jf. forskrift 8.2.2000 om plassering av umyndiges midler. Justisdepartementet har bl. a. uttalt følgende om forskriften, se brev 8.2.00, som vedlegges:

"Valg av plasseringsregler må sees i sammenheng med organiseringen av økonomiforvaltningen. Det er ikke aktuelt å innføre organisatoriske endringer nå. Slike endringer vil bli vurdert i forbindelse med totalrevisjon av vergemålsloven".

Foreldre som gir sine barn arv eller gave, kan i forbindelse med denne disposisjonen bestemme at midlene skal forvaltes eller brukes på en nærmere fastsatt måte, og at overformyndieriet ikke skal forvalte midlene. Dette følger av vergemålsloven § 89. Det er derfor bare når foreldrene ikke har bestemt dette i forbindelse med en gave til barna at overformyndieriet har plikt til å forvalte midlene.

Jeg er i ferd med å forberede nedsettelsen av et lovutvalg som skal foreta en generell og prinsipiell vurdering av lovgivningen om umyndiggjøring og vergemål. Utvalget skal foreslå en ny lov til avløsning av lov 28. november 1898 om umyndiggjørelse og lov 22. april 1927 nr. 3 om vergemål for umyndige. Et av målene for dette lovarbeidet skal være at reglene på best mulig måte skal sikre en forsvarlig forvaltning av økonomiske forhold.

3 vedlegg til svar:

Vedlegg 1.

Det konglige norske justis- og politidepartementet, Dato 08.02.00. Referanse 98/7070 AAGTL.

Nye forskrifter som erstatter forskrift 11.11.88 nr. 930 om grense for når overformyndieriet skal forvalte midler og forskrift 11.11.88 nr 931 om plassering av umyndige midler.

Vedlegg 2.

Forskrift 08.02.2000 om plassering av umyndiges midler gitt av Justisdepartementet i medhold av vergemålslovens § 64 første ledd, 65 annet ledd og § 71 (jfr. regj. resolusjon 10. november 1988 med senere endringer).

Vedlegg 3.

Forskrift 08.02.2000 om grense for når overformyndieriet skal forvalte umyndiges midler gitt av Justisdepartementet i medhold av vergemålsloven § 63.

Spørsmål nr. 268

Innlevert 4. april 2000 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 12. april 2000 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«I 1996 søkte Bærum kommune om utvidet vakttid for Sandvika apotek. Det ble primært søkt om døgnkontinuerlig vakt, alternativt ble det søkt om utvidet vakttid. Søknaden ble avslått.

Hvordan ser man på dette spørsmålet i dag, og mener statsråden at det er rimelig at et område med omlag 150.000 innbyggere (Asker og Bærum) ikke skal ha et apotek med døgnkontinuerlig vakt alternativt med utvidet åpningstid ?»

Begrunnelse:

Spørsmålet om døgnkontinuerlig vakt ved et apotek i Bærum kommune har vært på dagsorden gjennom mange år. Behovet er åpenbart. Asker og Bærum kommune har til sammen omlag 150.000 innbyggere, Bærum har alene over 100.000 innbyggere. Da Bærum kommune søkte om utvidet åpningstid/døgnkontinuerlig vakt i 1996, ble søknaden avvist under henvisning til at det eksisterer et tilbud i Oslo. Jeg kan ikke se at dette argumentet er godt nok. For mange er det problematisk å reise til Oslo sentrum på kvelds og nattetid. Dette gjelder særlig foreldre med små barn og bevegelsehemmede. Jeg vil også understreke at behovet har vokst siden 1996, begge kommuner har vokst i innbyggerantall og kravet til service har økt generelt i samfunnet.

Svar:

På bakgrunn av de siste årenes befolkningsvekst i Asker og Bærum, er jeg bedt om å svare på hvorfor Sandvika apotek ikke har døgnkontinuerlig vakt eller annen utvidet vakttid.

Det er Statens Helsetilsyn som i første instans behandler og avgjør spørsmål om åpningstid for apotek. De viktigste kriteriene for om en søknad om utvidet åpningstid skal innvilges er befolkningsgrunnlaget på stedet og avstand/kommunikasjon til nærmeste vaktapotek. I så måte støtter Helsetilsynet seg til følgende retningslinjer inntatt i IK-36/95 : Et befolkningsgrunnlag på mer enn 200 000 tilsier døgnvakt, et befolkningsgrunnlag på 100 000 - 200 000 tilsier kveldsvakt til ca. kl. 24.00 og 6 - 10 timers vakt på søn-/helligdager, mens et befolkningsgrunnlag på 50 000 - 100 000 tilsier 2 - 4 timers vakt på søn-/helligdager.

Bærum kommune søkte i 1996 om utvidet åpningstid for Sandvika apotek. Åpningstiden ble da utvidet, men ikke så mye som Bærum kommune ønsket. Utvidelsen ble foretatt i tråd med de ovenfor nevnte retningslinjer, basert på et befolkningsgrunnlag i Bærum på 95 000 innbyggere. Samtidig innførte imidlertid Sandvika apotek en ordning med at små pakninger smertestillende legemidler, antibiotika og andre akuttpregede legemidler lagerholdes og utdeles ved legevakten i Bærum til de pasienter som trenger dette.

Siden 1996 har befolkningen i Bærum økt, og jeg har derfor bedt Helsetilsynet på nytt å vurdere behovet for utvidede åpningstider ved Sandvika apotek. Dette må skje i samarbeid med lokale myndigheter og selvsagt med apotekeren selv. Hvis det er grunnlag for det, kan apoteket pålegges utvidede åpningstider.

Imidlertid er det viktig å understreke at et slikt pålegg må behandles etter forvaltningslovens regler om enkeltvedtak. Så vel apotekeren som fylkeslegen og kommunale organer må få anledning til å uttale seg før vedtak fattes. Pålegg om utvidet åpningstid kan på denne bakgrunn ikke utelukkende basere seg på befolkningens størrelse, men også på andre momenter av betydning som fremkommer ved høringen. Høringsrunden kan ta noen uker, og det vil nødvendigvis gå noe tid før Helsetilsynet kan fatte sitt vedtak i saken.

Spørsmål om åpningstider for apotek har for øvrig fått en betydelig enklere løsning i den nye apotekloven, som Odelstinget nylig har vedtatt, jf. Innst. O. Nr. 52 for 1999-2000. Etter denne lovens § 5-2 får alle apotek en lovfestet rett til å holde oppe mellom kl. 6.00 og 24.00 på alle hverdager, mens pålegg om vakt kan gis med hjemmel i § 2-8 første ledd bokstav d. For Bærum kommunes vedkommende er det grunn til å regne med så vel flere apotek som lengre åpningstider som følge av den nye apotekloven.

Spørsmål nr. 269

Innlevert 5. april 2000 av stortingsrepresentant Thore Aksel Nistad

Besvart 14. april 2000 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«Ifølge Statens Personall håndbok er satsene for tapt arbeidsfortjeneste kr. 40,- pr. time for selvstendig næringsdrivende ved møter i Ligningsnemndene. I tillegg kommer møtegodtgjørelse som blir delt opp i antall timer møtet varer. Synes Statsråden dette er riktig godtgjørelse for selvstendig næringsdrivende som er folkevalgte?»

Begrunnelse:

Utregningen for selvstendig næringsdrivende som er folkevalgte viser at disse mottar kun kr. 40,- pr. møtetime i Ligningsnemndene. Unntak er advokater som er medlem av utvalget, der satsene er kr. 495,- pr. time. Møtegodtgjørelse kr. 450,- regnes ut etter antall minutter man sitter i møtet og betales kun etter antall møteminutter. Dette begrunnes etter Statens Personall håndbok 1995. Det gis ingen reise/kostgodtgjørelse og heller ingen servering på møtene.

Svar:

Godtgjørelse og erstatning for tapt arbeidsinntekt til medlemmer av skatteetatens nemnder er fastsatt i rundskriv R-14/1994 fra Finans- og tolldepartementet, Skattelovavdelingen, etter samtykke fra Administrasjonsdepartementet (AD) med bakgrunn i det da gjeldende "Regulativ for godtgjøring mv. til leder, medlemmer og sekretær i utvalg".

Rundskrivet viser til reglene i Statens Personall håndbok når det gjelder reise- og kostgodtgjøring (Regulativ for reiser innenlands for statens regning) og erstatning for tapt arbeidsinntekt (Regulativ for godtgjøring mv. til leder, medlemmer og sekretær i utvalg).

Ved samtykke til godkjenning av rundskrivet la AD vekt på at satsene var tilpasset den godtgjørelse som utbetales medlemmer av sammenlignbare nemnder og utvalg.

I 1995 kunne ulegitimert tapt arbeidsinntekt erstattes med inntil 40 kroner pr. time, men ikke over 313 kroner pr. dag etter nevnte regulativ.

Fra 01.01.98 ble "Regulativ for godtgjøring mv. til leder, medlemmer og sekretær i utvalg" sagt opp, og fra dette tidspunkt fastsetter Arbeids- og administrasjonsdepartementet administrativt satsene for godtgjøring og erstatning for tapt arbeidsinntekt. Etter disse bestemmelsene dekkes tapt arbeidsinntekt, som ikke kan dokumenteres men sannsynliggjøres, med inntil 500 kroner pr. dag. Tapt arbeidsinntekt som kan dokumenteres ble fra 01.01.98 dekket med inntil 1 000 kroner pr. dag, denne satsen er fra 01.01.2000 hevet til 1 100 kroner pr. dag. Erstatning for tapt arbeidsinntekt kan etter rundskriv R-14/1994 også gis for reisetid.

Oppsummering

Selvstendig næringsdrivende som sannsynliggjør inntektstap vil kunne motta erstatning for tapt arbeidsinntekt med inntil 500 kroner pr. dag. I tillegg gis det møtegodtgjørelse med 450 kroner pr. dag, under forutsetning av at møtet varer 4 timer. For medlemmene i kommuner med mer enn 10 000 innbyggere gis det i tillegg en fast årlig godtgjørelse fra 2 000 kroner til 45 000 kroner pr. år avhengig av kommunens størrelse og verv. I tillegg gis det reise- og kostgodtgjørelse etter regulativ for reiser innenlands.

Jeg finner på denne bakgrunn godtgjørelsen og erstatningen for tapt arbeidsinntekt å være på et akseptabelt nivå for selvstendig næringsdrivende.

Vedlegg til svar:

Fra Finans- og tolldepartementet, Skattelovavdelingen, "Arbeidsgodtgjørelse m. v. til medlem av nemnder etter likningsloven i fylke og kommunar." Rundskriv R-14/1994. Saksnr. 90/2918 S.

18. november 1994.

Spørsmål nr. 270

Spørsmålet bortfalt.

Spørsmål nr. 271

Innlevert 6. april 2000 av stortingsrepresentant **Kristin Krohn Devold**

Besvart 13. april 2000 av barne- og familieminister **Karita Bekkemellem Orheim**

Spørsmål:

«Narkotikaproblemer blant barn er et alvorlig og voksende problem. Det er mange unge som beveger seg i faresonen i forhold til å falle inn i langvarig misbruk. I en slik situasjon er det viktig å komme inn med gode og forebyggende tiltak. Dessverre ser vi at lang saksbehandlingstid for tvangstiltak i flere tilfeller fører til at barn i en vanskelig situasjon blir gående uten tilbud. Hva vil Statsråden gjøre for å forenkle rutinene og øke tempoet for tvangsvedtak i fylkesnemndene vedrørende narkomane barn?»

Svar:

Jeg er enig med representanten Krohn Devold i at det er viktig å komme inn med gode og forebyggende tiltak i forhold til rusmisbruk blant barn og ungdom. Når det gjelder forebygging, er det både nødvendig med individrettede tiltak overfor spesielt utsatte barn og unge, samt generelle tiltak for å bedre oppvekstmiljøet for barn og ungdom.

Jeg ønsker allikevel å få presisere at selv om jeg er enig med representanten Krohn Devold i at dette er et alvorlig problem, er det ikke slik at tvangstiltak skal være den primære tilnæringsmåten til disse barna/ungdommene. Det beste utgangspunktet skapes gjennom tiltak som barn/ungdom og foreldre frivillig deltar i. Det gir som oftest godt grunnlag for endring. Men av og til er ikke dette tilstrekkelig, og da har samfunnet både en rett og en plikt til å vurdere tvangstiltak.

Tvangstiltak kan bare benyttes når barnets situasjon er alvorlig. Etter barnevernloven § 4-24 kan det bl.a. treffes vedtak om tvangstiltak overfor barn som ved vedvarende misbruk av rusmidler har vist alvorlige atferdsvansker. Er vilkårene i loven oppfylt, kan barnet plasseres og tilbakeholdes i institusjon mot barnets og eventuelt foreldrenes vilje. Barnet kan plasseres for undersøkelse, observasjon og korttidsbehandling i inntil fire uker med mulighet til forlengelse i ytterligere fire uker. Har barnet behov for mer langvarig behandling, kan det treffes vedtak om plassering for inntil tolv måneder, med mulighet til forlengelse i inntil ytterligere tolv måneder. Et tilleggsvilkår for å treffe vedtak om tvangsplassering er at den aktuelle institusjonen faglig og materielt er i stand til å tilby tilfredsstillende hjelp sett i forhold til formålet med plasseringen. Etter barnevernloven § 4-1 er det hensynet til barnets beste som skal være avgjørende for valg av tiltak. Det kan derfor ikke iverksettes tvangstiltak dersom andre tiltak vurderes å være bedre for barnet. Det kan heller ikke treffes vedtak om tvangstiltak dersom barnets situasjon kan avhjelpes ved frivillige hjelpetiltak.

Tvangstiltak etter barnevernloven § 4-24 er svært inngripende, og vilkårene for slike tiltak er derfor av rettssikkerhetshensyn strenge.

Det er fylkesnemnda som har myndighet til å treffe vedtak om tvangsplassering etter lovens § 4-24, mens det er kommunen som har ansvaret for saksforberedelsen. Etter barnevernloven § 7-1g jf. sosialtjenesteloven § 9-8 skal forhandlingsmøte i saken avholdes snarest og hvis mulig innen fire uker etter at fylkesnemnda har mottatt saken fra kommunen.

De ordinære saksbehandlingsreglene for saker som skal behandles i fylkesnemnda innebærer at det alltid vil måtte gå noe tid fra kommunens saksforberedelse til fylkesnemndas vedtak. Nettopp fordi et barn kan

være i en så kritisk situasjon at barnet kan bli skadelidende om ikke noe gjøres umiddelbart, gir barnevernloven hjemmel til å treffe midlertidige vedtak i akuttsituasjoner. I disse tilfellene gir loven anvisning på en enklere saksbehandling. Midlertidig vedtak kan treffes av barneverntjenestens leder og av påtalemyndigheten. Vedtaket kan fattes og iverksettes umiddelbart. Fylkesnemndene er altså ikke inne i selve vedtaksprosessen, men skal foreta en etterfølgende og foreløpig godkjenning av vedtaket snarest og om mulig innen 48 timer. Reglene for midlertidige vedtak kan neppe forenkles ytterligere uten at dette vil representere et alvorlig rettssikkerhetsproblem. Jeg kan heller ikke se at det er behov for ytterligere forenklinger, i det slike vedtak - som nevnt - kan fattes og iverksettes umiddelbart.

Når barn og unge med alvorlige problemer, herunder barn med rusproblemer, ikke alltid får et godt nok tilbud i tide, skyldes nok dette oftere mangel på gode tiltak, herunder institusjonsplasser. Utbygging og utvikling av slike tiltak er et ressurs spørsmål. Denne regjeringen ser det som svært viktig å styrke innsatsen overfor de mest utsatte barn og unge.

Spørsmål nr. 272

Innlevert 6. april 2000 av stortingsrepresentant **Kristin Krohn Devold**

Besvart 13. april 2000 av justisminister **Hanne Harlem**

Spørsmål:

«Barnebortføring er et alvorlig overgrep overfor unge barn, og de mødre eller fedre som blir utsatt for dette. Samka Dreshaj er innvandrер fra Kosovo. Hun har to barn fra tidligere ekteskap som hun har omsorgen for. Hennes tidligere mann har brukt besøksretten til å bortføre barna til Makedonia. Hva vil Justisministeren gjøre for å intensivere arbeidet mot barnebortføring generelt, og hva har myndighetene tenkt å foreta seg i denne konkrete saken?»

Svar:

Rundt månedsskiftet august/september 1999 tok Samka Dreshajs tidligere ektemann deres to felles barn ut av Norge i strid med Samka Dreshajs rett til foreldreansvar, og i strid med en kjennelse fra Borgarting lagmannsrett av 24. juni 1999. Bortføringen ble politianmeldt, og en arrestordre ble utstedt på barnas far av Tønsberg politikammer. Arrestordren ble også formidlet til andre europeiske land gjennom Interpol Oslo.

14. september 1999 begjærte Samka Dreshaj gjennom Justisdepartementet barna tilbakelevert til Norge etter Haagkonvensjonen om de sivile sider ved internasjonal barnebortføring. Da hun på dette tidspunktet antok at faren hadde brakt barna til Makedonia, rettet Justisdepartementet tilbakeleveringsbegjæringen til den makedonske sentralmyndigheten. Makedonske myndigheter undersøkte flere mulige oppholdssteder for far og barn, men de ble ikke funnet.

På bakgrunn av nye opplysninger fra Samka Dreshaj om at far og barn muligens kunne oppholde seg i Tyskland, fremmet Justisdepartementet 9. desember 1999 en tilsvarende begjæring om tilbakelevering til den tyske sentralmyndigheten. Den 14. januar 2000 meddelte den tyske sentralmyndigheten Justisdepartementet at faren og barna sannsynligvis var observert i Apolda i Tyskland. Departementet formidlet opplysningene videre til Tønsberg politikammer som via Interpol begjærte faren pågrepet. Faren ble pågrepet 21. januar 2000, og barna ble anbrakt på en lokal barnevernsinstitusjon. Samka Dreshaj reiste umiddelbart ned til Tyskland og hentet barna. Dette ble så meddelt makedonske og tyske myndigheter, og saken etter Haagkonvensjonen ble på denne bakgrunn ansett avsluttet. Justisdepartementet har ikke hørt noe om at barna skulle være bortført på nytt.

Om internasjonal barnebortføring generelt vil jeg bemerke:

Barnebortføring over landegrensene synes å være en uunngåelig konsekvens av stadig åpnere grenser og et stadig bedre kommunikasjonsnett verden over. Det finnes imidlertid et internasjonalt regelverk som tar sikte på å løse slike saker, nemlig Haagkonvensjonen om de sivile sider ved internasjonal barnebortføring. Konvensjonen har vist seg å fungere godt. I de senere år har stadig flere stater tiltrådt dette samarbeidet. Pr. 4. april 2000 hadde 59 stater tiltrådt konvensjonen, og de aller fleste tiltredelsene er godkjent av Norge. På denne måten lettes tilbakeleveringsarbeidet i forhold til stadig flere stater.

Justisdepartementet er norsk sentralmyndighet for saker under Haagkonvensjonen. I 1999 behandlet departementet 48 saker etter konvensjonen, hvorav 32 gjaldt bortføring fra Norge, og 16 gjaldt bortføring til Norge. I noen tilfelle er det far som utøver selvtekt, i andre tilfelle er det mor som gjør det. De aller fleste av disse sakene løses raskt og uten at det er nødvendig å søke bistand hos politiet.

Hvor barn bortføres til stater som ikke har tiltrådt Haagkonvensjonen, har man ikke et tilsvarende internasjonalt regelverk å spille på. Utenriksdepartementet vil imidlertid kunne yte praktisk bistand bl.a. gjennom sine utenriksstasjoner. Det internasjonale politisamarbeidet gjennom Interpol vil også kunne være til hjelp. Barnebortføring er straffbart i de fleste land, og Samka Dreshajs sak er et eksempel på at det internasjonale politisamarbeidet fungerer.

Utfordringen i arbeidet for å motvirke internasjonal barnebortføring er å få flest mulig land til å slutte seg til Haagkonvensjonen.

Spørsmål nr. 273

Innlevert 7. april 2000 av stortingsrepresentant Jan Sahl

Besvart 13. april 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Det er framforhandlet nye retningslinjer for plassering av postkasser mellom Post- og teletilsynet og Posten Norge BA. Dersom en bor i tettbebygde strøk, skal avstanden være på maksimalt 100 m og i spredtbygde strøk maksimalt 250 m til postkassen. Men så er det visse unntak fra regelen, bl.a. der det er mindre enn tre husstander pr. km vei. Dette medfører at det i en del utkanter kan bli flere km vei mellom bosted og postkasse.

Hvordan mener samferdselsministeren at unntakene skal praktiseres?»

Svar:

I forbindelse med utarbeidelsen av endringer i konsesjonen til Posten Norge BA (Posten) i 1999 ble behovet for å eventuelt fastsette nærmere kriterier for avstand til postkasser vurdert. Det ble i revidert konsesjon av 29. oktober 1999 innarbeidet at:

"Posten skal utlevere brevpost, aviser og blad samt meldesedler for registrerte sendinger (brev og pakker) til alle fysiske og juridiske personers bosted eller fysiske adresse eller i særlige tilfeller til egnede innretninger. Kravet gjelder ikke dersom det foreligger ekstraordinære omstendigheter eller særlige geografiske forhold. Alternativt skal postsendingene fås utlevert på nærmeste postkontor/kontraktspostkontor, om postmottaker ønsker dette."

Formuleringene i konsesjonen er en innarbeiding av ordlyden i postdirektivet og lov 29. november 1996 om formidling av landsdekkende postsendinger (postloven).

Ved fastsettelsen av endringer i konsesjon til Posten ba Samferdselsdepartementet om at Posten og Post- og teletilsynet avsluttet tidligere igangsatt dialog om generelle kriterier for avstand til mottakernes postkasser. Dette mente Samferdselsdepartementet burde kunne resultere i en mer konkret felles forståelse mellom tilsynet og Posten om hvilke avstander til postkasser som bør praktiseres ut fra konsesjonskravene. Videre ba departementet om å bli orientert om den felles forståelsen som vil legges til grunn ved vurdering av avstandskriterier i forhold til konsesjonskrav.

Posten og tilsynet har nå kommet frem til felles forståelse av de aktuelle konsesjonskrav, og har på dette grunnlag utarbeidet "Retningslinjer for plassering av utleveringspostkasser" som ble oversendt til Samferdselsdepartementet til orientering ved brev av 3. mars 2000 fra tilsynet. Retningslinjene vil legges til grunn straks i alle postområder.

Tilsynet har opplyst at retningslinjene er basert på tidligere praksis i Posten og selskapets egne "Retningslinjer for utvikling av Postens ekspedisjonsnett (RUP)". Praktiseringen av nevnte retningslinjer, hovedsakelig i spredtbygde strøk, samt mangelen på tilsvarende retningslinjer i tettbygde strøk, hadde medført en ikke enhetlig praksis i sammenlignbare strøk i landet. For å sikre en mer enhetlig praktisering av kravene i konsesjon til Posten, var det nødvendig å gjennomgå de tidligere retningslinjer med tanke på forenkling.

Det har ved utarbeidelsen av retningslinjene blitt lagt vekt på å sikre at det eksisterende servicenivået opprettholdes og at kravene praktiseres likt under ellers like forhold. Med dagens bosettingsmønster betyr dette at ikke flere enn tidligere vil komme inn under unntaket som fremgår av retningslinjene.

Det er viktig å merke seg at hovedreglene i retningslinjene gir uttrykk for at flytting og/eller samling av enkeltpostkasser i samlestativ fortsatt skal tillates dersom postkassene ikke plasseres mer enn 100 meter og 250 meter i henholdsvis tettbygde (hussamlinger med minst 200 hjemmehørende personer der husene normalt ikke ligger mer enn 50 meter fra hverandre) og spredtbygde strøk. I denne forbindelse er det opplyst fra Posten at et betydelig antall mottakere i tettbygde strøk har postkassen plassert mellom 50 og 100 meter fra port/innkjøring til bolig/eiendom.

Videre er avstandskravene fastsatt som krav om maksimalavstander og kan kun avvikes ved "særlige tilfeller". Følgende forhold kan etter retningslinjene karakteriseres som "særlige tilfeller":

- 1) færre enn 3 husstander i gjennomsnitt pr. km vei
- 2) når offentlige reguleringer gjør det nødvendig å avvike fra hovedreglene
- 3) ikke farbar vei
- 4) isolerte bosettinger uten transportforbindelse og hvor utlevering er uhensiktsmessig i forhold til beboerens ferdselsmønster.

Posten skal registrere og rapportere til tilsynet omfanget og geografisk fordeling av mottakere som kommer inn under de "særlige tilfeller". Det skal ved rapportering også angis hvilke løsninger som er valgt for hvert enkelt tilfelle.

Retningslinjene understreker også at Posten skal søke å oppnå enighet med mottakeren om hvor eventuell ny plassering av postkassen/stativet skal være.

Videre skal Posten også sikre at den nye plasseringen ikke er i strid med offentlige reguleringer. Det er i retningslinjene fastsatt krav om at Posten skal opplyse om mottakernes klagemuligheter hva angår postkasseplasseringer.

Tilsynet har opplyst at det i forhold til tidligere praksis var krav om at det skulle være minimum 3 husstander pr. km vei noenlunde jevnt fordelt. Dette innebar at en samling av for eksempel 10 husholdninger som lå 1 km fra rutetraséen, kunne komme inn under unntaket. Kravet er nå endret slik at det skal være minimum 3 husholdninger i gjennomsnitt pr km vei. De 10 husholdningene i dette eksempelet vil nå kunne få utlevert sine postsendinger i henhold til hovedregelen. I praksis vil således færre nå kunne komme inn under dette unntaket enn tidligere.

Det finnes i dag ikke noen oversikt over hvor mange tilfeller som vil kunne omfattes av forhold karakterisert som "særlige forhold". Slike forhold skal som nevnt rapporteres til tilsynet og vil i den forbindelse bli vurdert om de faller innenfor eller utenfor konsesjonskrav og retningslinjer for plassering av utleveringspostkasser.

Jeg har tiltro til at Posten i sin praktisering av retningslinjene vil legge stor vekt på å prøve å møte publikums ønsker så langt det er praktisk mulig. Dette for å oppnå en omdeling av post som både er effektiv og basert på service og kvalitet for postmottakerne. Videre vil jeg vise til at Post- og teletilsynet som tilsynsmyndighet etter konsesjon til Posten, vil føre tilsyn med at konsesjonsvilkår, herunder retningslinjer for plassering av utleverings-postkasser, blir oppfylt av Posten.

Spørsmål nr. 274

Innlevert 7. april 2000 av stortingsrepresentant Odd Roger Enoksen

Besvart 12. april 2000 av statsminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

«Gjennom Aftenposten fredag 06.04 d.å. er det blitt kjent at også den nåværende ledelsen i Statoil har fallskjermer og pensjonsordninger i millionklassen. Slike ordninger øker forskjellene mellom folk, bidrar til å svekke vanlige menneskers respekt for ledere og kan også komme til å få betydning for andre gruppers

lønnskav. Vil Statsministeren ta initiativ til en gjennomgang av praksis i statseide bedrifter både med hensyn til lederlønninger, fallskjermer, pensjonsordninger og styrehonorarer?»

Svar:

De ordinære selskapsrettslige regler i aksjelovene gjelder for statlige selskaper. Det er blant annet redegjort for praksis i St.meld. nr. 18 for 1998-99 Bedrifter hvor staten v/Nærings- og handelsdepartementet har eierinteresser, der kap. 2 gir en oversikt over departementets strategi for forvaltningen av selskapene. Statens styring er utformet slik at styret og daglig ledelse får forretningsmessig handlerom innenfor gitte rammebetingelser.

I henhold til aksjelovens § 6-2 (2) tilsettes daglig leder av styret, hvor ikke annet er bestemt. Det følger av dette at det også er styret som avtaler daglig leders lønn og andre vilkår.

Forhandlinger om lønn, pensjon og andre økonomiske vilkår vil være forretningsmessige spørsmål, der selskapet må ta de hensyn som arbeidsmarkedet og konkurransen fra andre bedrifter i samme bransje tilsier.

I henhold til regnskapslovens kap 7. Noteopplysninger, skal etter § 7-11 lønnskostnader spesifiseres på lønninger, folketrygdavgift, pensjonskostnader og andre ytelser. Det skal opplyses om beregning av pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser.

Regnskapslovens § 7-31. Ytelser til ledende personer m.v., har dette innhold:

Det skal opplyses om de samlede utgifter til henholdsvis lønn, pensjonsforpliktelser og annen godtgjørelse til daglig leder og medlemmer av styret og bedriftsforsamlingen.

Det skal opplyses om arten og omfanget av forpliktelser til å gi daglig leder eller leder av styret særskilt vederlag ved opphør eller endring av ansettelsesforhold eller vervet. Tilsvarende gjelder avtaler om bonuser, overskuddsdelinger, opsjoner og lignende til fordel for daglig leder eller leder av styret.

Det skal gis opplysninger om den regnskapspliktiges forpliktelser knyttet til tegningsretter, opsjoner og tilsvarende rettigheter som gir ansatte eller tillitsvalgte rett til tegning, kjøp eller salg av aksjer eller grunnfondsbevis.

Store foretak skal gi opplysninger som nevnt i annet ledd spesifisert på de enkelte medlemmer av styret og de enkelte ledende ansatte.

Ovenstående bestemmelser gjelder store foretak - som de statseide vanligvis vil være - og trådte i kraft 1. januar 1999.

Departementene, som forvalter av statlige eierinteresser, vil i sin oppfølging og gjennomgangen av selskapenes årsoppgjør for 1999 legge vekt på at ovenstående regler blir fulgt. Jeg er kjent med at det i Sverige praktiseres en ordning med retningslinjer for ansettelsesvilkår for personer i ledelsen for heleide statsselskaper. Retningslinjene endrer ikke styrenes ansvar for slike vilkår. Regjeringen vurderer hvorvidt det vil være hensiktsmessig å innføre slike retningslinjer også i Norge.

Regjeringen vil videre innføre som praksis et vedlegg til fagdepartementenes årlige budsjettproposisjoner, hvor det gis en samlet framstilling av ledernes ansettelsesvilkår i det enkelte heleide statlige foretak.

Dokument nr. 15:22

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 275

Innlevert 10. april 2000 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 25. april 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Når det iverksettes forsøk antar undertegnede at man forsøker å få frem kunnskap som et grunnlag for omlegginger av politikk. En må derfor forutsette at vilkårene i forsøket gjøres mest mulig likt det man antar blir fremtidige rammevilkår. Basert på dette vil jeg be om en orientering fra kommunalministeren om hensikten med å innlemme statstilskuddet til barnehager i "rammeoverføringsforsøket" på en måte som ikke gir rom for et økt barnehagetilbud og som skaper stor usikkerhet for private barnehager?»

Begrunnelse:

Driftstilskuddet for barnehager er innlemmet i forsøket med å overføre en rekke øremerkede tilskudd til rammefinansiering i 20 kommuner. Kriteriene for tildeling og totalrammen for hele forsøket gjør at enkelte kommuner får mindre tildelt til barnehager enn det de ville ha hvis barnehagene hadde fått ordinær statsstøtte til barnehagene. Samtidig er det ikke lagt inn stønad til nyetablerte barnehageplasser. I Tønsberg er det f.eks. 450 barn på venteliste og 3 nye barnehager skal åpne og disse er ikke tatt med i bevilgningsforslaget. Differansen mellom det som er innlemmet i forsøket og situasjonen hvis man hadde vært utenfor vil for 2001 bli over 7 millioner. Dette gjør det aktuelt å stille spørsmål med om hensikten med selve rammeforsøket oppfylles, når rammebetingelsene blir så mye dårligere enn det ville vært hvis man var utenom forsøket. I de 415 andre kommunene som i denne sammenhengen fungerer som kontrollgruppe for forsøket vil flere barnehageplasser gir mer midler. Rammebetingelsene i forsøket kan derfor gi resultater i forsøkskommunene som ikke avspeiler valg i kommunene og det som er formålet med forsøket, men resultat som er en konsekvens av at rammebetingelsene er dårligere. Samtidig gir forsøket meget vanskelige rammebetingelser for de private barnehagene som er etablert basert på statstilskuddet som et viktig fundament i inntektene til barnehagene. Usikkerheten om hvordan retningslinjene blir skaper allerede stor engstelse.

Barnehagemeldingen som ligger til behandlingen i Stortinget skisserer en innlemmelse av hele statstilskuddet i kommunesektoren etter år 2003. Men da er det basert på full behovsdekning og en økning i overføringen til kommunene for å gi likebehandling mellom private og offentlige barnehager. Det er vanskelig å se at "rammeoverføringsforsøket" på barnehagesektoren har noen overføringsverdi når rammebetingelsene blir så ulike mellom forsøk og hva som er skissert fremtidig politikk.

Svar:

I samråd med forsøkskommunene ble det høsten 1999 besluttet at barnehagetilskuddet skal beregnes med utgangspunkt i det beløpet den enkelte forsøkskommune fikk i 1999, med samlede endringer de påfølgende forsøksårene avhengig av endringene på statsbudsjettposten. Forsøkskommunenes samlede andel av endringen fordeles mellom dem etter antallet 1-5-åringer. Forsøkskommunene vil dermed få en andel av en eventuell økning på statsbudsjettposten. I tillegg kan de på lik linje med de andre kommunene søke om stimuleringstilskudd ved opprettelse av nye barnehageplasser.

Det er lagt til grunn for forsøket at kommunene ikke skal tape på å delta, samtidig er det viktig at forsøket i størst mulig grad er basert på rammeoverføringer. Disse hensynene står i et visst motsetningsforhold. Barnehagetilskuddet er beløpsmessig det største tilskuddet som er med i forsøket. Dersom dette tilskuddet skulle ha blitt behandlet som et øremerket tilskudd ved at utbetalingene til forsøkskommunene ble justert i forhold til faktisk aktivitet, ville det ha redusert forsøkets verdi som grunnlag for kunnskap om rammefinansiering av kommunesektoren.

De fleste kommuner er i dag avhengig av de private barnehagene for å opprettholde et tilbud, dette gjelder også forsøkskommunene. Imidlertid er det opp til den enkelte kommune å bestemme sammensetningen av tilbudet i sektoren. Det er liten grunn til å tro at forsøkskommunene ikke vil videreføre driften i de private barnehagene.

Spørsmål nr. 276

Innlevert 10. april 2000 av stortingsrepresentant Kristin Krohn Devold

Besvart 17. april 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Det er i dag en ordning med kommunale namsmenn i fire kommuner i Norge. Disse namsmennene har de siste ti årene fått tildelt nye oppgaver uten at kommunene har fått økte midler til nødvendige investeringer. Hele organiseringen av den sivile rettspleien er under vurdering. Vil Statsråden ta initiativ til at de kommunene som har en uforholdsmessig belastning ved å ivareta namsmannsfunksjoner blir kompensert frem til en ny struktur for sivil rettspleie er på plass?»

Begrunnelse:

Sandefjord kommune og tre andre kommuner har etter anmodning fra Justisdepartementet påtatt seg namsmannsoppgavene i kommunen. Arbeidsoppgavene til namsmannen (kommunene) ble endret da de nye tvangsfullbyrdsels- og gjeldsordningslovene trådte i kraft. Blant annet kom det betydelige nye investeringer i datautstyr. Disse utgiftene til utstyr har ikke blitt kompensert. Hele ordningen med sivil rettspleie på grunnplan er under utredning. Derfor retter spørsmålet seg mot perioden frem til systemet er revurdert.

Svar:

Siden gjeldsordningsloven trådte i kraft i 1993, har de kommunale namsmennene i Holmestrand, Sandefjord, Haugesund og Fredrikstad mottatt et årlig tilskudd fra Justisdepartementet i forbindelse med arbeidet med saker etter gjeldsordningsloven. I 1999 mottok disse kommunene et samlet tilskudd på kr 116 000,-. Tilskuddet er ment å kompensere merarbeid kommunene har med å behandle sakene etter gjeldsordningsloven, og vil bli videreført så lenge kommunene ivaretar disse oppgavene.

Når det gjelder behovet for maskintekniske løsninger, ble kommunene allerede i 1992, før innføringen av gjeldsordningsloven, gjort oppmerksom på at departementet ikke stilte midler til disposisjon til anskaffelse av maskinvare. Det ble imidlertid sagt at også kommunene ville få tilgang til saksbehandlingssystemet NAMSAK til behandling av gjeldsordningssaker. Samtidig ble det understreket at det ikke var noen forutsetning for å behandle gjeldsordningssakene at NAMSAK ble benyttet.

Den enkelte kommune må derfor selv avgjøre om det vil være regningssvarende å gjennomføre investeringer i maskinparken for å tilfredsstille de krav som NAMSAK stiller, eller om behandlingen av gjeldsordningssaker skal ordnes på en annen måte.

Spørsmål nr. 277

Innlevert 10. april 2000 av stortingsrepresentant Torbjørn Andersen

Besvart 25. april 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Intensjonen med de siste omfattende endringene av plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter var å oppnå en betydelig reduksjon i skader på nye boligbygg som var forårsaket av mangelfull prosjektering, feil materialvalg eller håndverksmessig slurv. Den nye loven har nå fått virke en stund.

Når kan Departementet legge frem en evaluering som eventuelt viser at intensjonen med loven virkelig er nådd?»

Begrunnelse:

De betydelig skjerpede kravene til aktørene i byggebransjen som den siste revisjonen av plan- og bygningsloven medførte var ment å gi som resultat at de økonomiske tapene som skyldtes feil og slurv i byggebransjen skulle reduseres vesentlig. Lovendringene har medført betydelige ekstraomkostninger for både ansvarsgivende myndigheter og de ulike aktørene i bransjen og til syvende og sist byggherren selv som er den som får regningen. Det er anslått at en vanlig enebolig som en følge av dette blir rundt 100 000 kroner dyrere. Det må da være et helt vesentlig poeng at det er mulig å dokumentere at alle disse ekstrakostnadene spares inn gjennom at feil og skader på nye bygg er redusert tilsvarende. Har endringene i loven bare medført økt byråkrati og skjemavelde uten at dette har medvirket til at hovedmålsettingen i loven er nådd setter dette i så fall hele lovrevisjonen i et grelt lys. Det er på denne bakgrunn meget interessant å etterlyse statistikk som kan dokumentere at det økonomiske omfanget forårsaket av feil, mangler og skader på nye bygg reelt sett er blitt betydelig redusert siden loven trådte i kraft. Dersom dette ikke kan påvises i tilstrekkelig grad bør hele den kompliserende lovrevisjonen tas opp til revurdering.

Svar:

Intensjonen med de endringene i plan- og bygningsloven som trådte i kraft sommeren 1997 - den såkalte byggesaksreformen - var å sikre kvalitet på bygg og anlegg. For å redusere omfanget av byggsaker og øke etterlevelsen av regelverket ble det vedtatt nye regler om ansvar, dokumentasjon og profesjonalitet, samtidig som det ble større adgang til egenkontroll som del av kvalitetssikringen. Kommunens rolle ble endret fra kontrollmyndighet til tilsyn.

Jeg er fullt klar over at kommuner og bransjer har opplevd omstillingsvansker knyttet til byggesaksreformen. Det har bl. a. nedfelt seg i debatten om kommunenes saksbehandlingstid. Det er viktig å være seg bevisst at større lovendringer ofte innebærer overgangsproblemer. Noen endringer som oppleves som vanskelige, fører til justeringer underveis, mens andre må få tid til å gå seg til. Derfor er det viktig å ha fokus både på kortsiktige og langsiktige samfunnsmessige virkninger i evalueringsarbeidet.

Jeg kan forsikre at evaluering av endringer i kvalitet og byggskadeomfang er et høyt prioritert område fra departementets side. Allerede ved byggesaksreformens ikrafttreden ble det satt i gang arbeid med å evaluere endringene på flere områder. Departementet startet med å vurdere virkningene for kommunene, og Norges Forskningsråd startet samtidig evaluering for bransjene. Både i regi av departementet og forskningsrådet ble det igangsatt flere prosjekter. Evalueringsarbeidet er pr. 1. januar 2000 i sin helhet overtatt av Område for

kultur og samfunn i Norges Forskningsråd. Evalueringsprogrammet skal løpe i 4-5 år, og delprosjektene vil rapporteres underveis i programmet. Tilbakemelding til Stortinget vil skje på hensiktsmessig måte, jf tidligere tilbakemelding i St.prp. nr. 69 (1998-99) Om kommuneøkonomien. Foreliggende prosjekter gjelder bl.a. kompetanseendringer i kommunene, kommunenes rolle, saksbehandlingstid, bransjestruktur, kvalitet og byggskader.

Norges Byggforskningsinstitutt arbeider konkret for å påvise årsakssammenhenger mellom regelverk og kvalitet. Det er imidlertid på det rene at målbare endringer i kvalitet og omfang av byggskader først vil vise seg etter et lengre tidsrom. Det er en betydelig utfordring å skille regelverk som årsak ut fra eventuelle andre årsaker. Antakelig vil endelig rapportering på dette området først kunne skje etter ca ti år.

I brevet fra stortingsrepresentant Torbjørn Andersen hevdes det at eneboliger blir rundt 100 000 kroner dyrere p.g.a. endringene i plan- og bygningsloven. Til dette vil jeg kommentere at prisene på nye boliger, ifølge data fra Statistisk sentralbyrå, har økt med 19,2% i perioden 1997-99. Forklaringene er flere og har både sammenheng med generell prisstigning, tomtekostnader, høyere fortjeneste og økt boligstørrelse. I samme tidsrom har bruktboligprisene steget med hele 23,8% - altså mer enn prisen på nye boliger og uten at økningene kan relateres til endringene i plan- og bygningsloven.

Spørsmål nr. 278

Innlevert 10. april 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 14. april 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Årlig transporteres over 10 millioner tonn farlig gods på norske veier og jernbaner. I Budsjett S. nr. 5 (1998-99) ba kommunalkomiteen om at Regjeringen skulle komme til Stortinget med en sak angående transport av farlig gods. Bakgrunnen var at kontroller hadde avslørt store mangler og feil som var av vesentlig betydning for sikkerheten ved slike transporter.

Gjeldende regelverk og sikkerhetsforskrifter ble ikke fulgt. Hva gjør Regjeringen med saken?»

Svar:

Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern og Sjøfartsdirektoratet skal i 2000 gjennomføre to store farlig gods containerkontroller, hvor kontrollpersonell fra andre kontrollmyndigheter vil delta. Kontrollene er i seg selv med på å gi en nyttig signaleffekt til bransjen ved at man blir gjort oppmerksom på at Norge foretar kontroller av containere og at det reageres med sanksjoner ved regelbrudd. Erfaring fra kontroller med farlig gods generelt, har vist at anmeldelse, bøtelegging og tilbakeholdelse av farlig gods gir en positiv effekt med hensyn til virksomheters etterlevelse av regelverket.

I tillegg til særskilte containerkontroller som nevnt ovenfor, kontrolleres nærmere 2000 kjøretøyer ute på veiene årlig. Disse løpende kontrollene gir inntrykk av at kunnskap om regelverket på farlig godsområdet og ikke minst etterlevelsen av disse er blitt betydelig bedre enn de var tidligere. Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern planlegger også en særskilt oppfølging av farlig gods på jernbanen på bakgrunn av en systemrevisjon av NSB gods i 1999.

Videre trådte forskrift om sikkerhetsrådgiver i forbindelse med transport av farlig gods på veg og jernbane i kraft 1. januar i år. Den stiller krav om at alle virksomheter som har befattning med farlig gods skal ha en sikkerhetsrådgiver som skal ha kompetanse og bestått eksamen på sikkerhet i forbindelse med transport av farlig gods. Sikkerhetsrådgiveren skal se til at alle bestemmelsene om farlig gods overholdes i virksomheten og generelt gi råd og veiledning. Direktoratet vil føre tilsyn med at forskriften om sikkerhetsrådgiver overholdes.

Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med en nærmere omtale av farlig godsområdet ved en passende anledning, eventuelt i forbindelse med orienteringen som gis i forbindelse med statsbudsjettet for 2001.

Avslutningsvis vil jeg nevne at informasjon er et viktig virkemiddel i arbeidet med å holde et tilfredsstillende sikkerhetsnivå på området for farlig gods ved siden av regelverk og kontroll. Derfor vil det satses på omfattende informasjonsvirksomhet også i tiden fremover.

Spørsmål nr. 279

Innlevert 10. april 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 14. april 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Det haster med å oppretta fleir plasser for enslige asylsøklarar. Utlendingsdirektoratet har bede Flora kommune om å drive ei avdeling for dei yngste av dei einslege, mindreårige asylsøklarane. Søknaden var sendt 16. desember 1999, og ein har enno ikkje fått svar. Søknaden er nyleg oversendt frå kommunal- og regionaldepartementet til finansdepartementet.

Kor langt er sakshandsaminga komme, og kortid ventar ein ferdighandsaming?»

Grunngjeving:

Flora kommune er driftsoperatør for Solbakken asylmottak i Florø. Mottaket har inntil 95 bebuarar, og av desse er inntil 20 einslege mindreårige, dei fleste i alderen 15-18 år. Utlendingsdirektoratet (UDI) har no bede Flora kommune om å drive ei avdeling for dei yngste av dei einslege, mindreårige asylsøklarane. Avdelinga vil framleis ha 20 plassar, men alle barna vil vere under 15 år. Dette er ei utfordring Flora kommune ikkje kan ta utan tilførsel av midlar utover dei vanlege midlane som står til disposisjon i øyremerka tilskott.

Ein har, med utgangspunkt i røynsler frå noverande avdeling og UDI sin eigen rapport: "En vurdering av tilbudet til einslege mindreårige i statlege mottak", vurdert kva føresetnader ein må ha på plass. Krava er særleg knytt til auka bemanning på avdelinga, samt å sikre seg mot store underskott i grunnskuleundervisninga.

I 1999 kom det nesten 600 einslege, mindreårige flyktningbarn til Noreg, som søkte om politisk asyl. Det viser seg at dei fleste av desse, i hovudsak, kjem for å få tryggleik og nye sjansar i livet, og i liten grad seinare vert gjenforeina med familien sin. Det er viktig at vi tek imot desse barna på ein god trygg måte. Dei kjem frå krig, trakassering og ulike former for naudsituasjonar. Felles for dei alle er at dei av ulike årsaker kjem til eit framandt land, åleine, utan nære omsorgspersonar. Møte med Noreg og asylmottaket må difor, allereie frå første dag, opplevast som trygg og god. Noreg ynskjer å framstå som forkjempar for menneskerettar og barnrettar. Det er ei viktig forplikting for oss som nasjon, å kunne hjelpe desse barna vidare i livet. Ein måte å gjere det på, er å opprette eigne mottak for einslege mindreårige under 15 år, noko som UDI sjølv tilrår, og som dei slår fast vil krevje m.a. auka ressursar til bemanning og fagkompetanse.

Svar:

Saka om oppretting av ei avdeling for dei yngste av dei einslege mindreårige asylsøklarane er til behandling i departementet. Eg vil gjere nærmare greie for saka når den er ferdig behandla.

Spørsmål nr. 280

Innlevert 10. april 2000 av stortingsrepresentant Åse Gunhild Woie Duesund

Besvart 17. april 2000 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim

Spørsmål:

«Hvordan vurderer departementet mulighetene for kvelds-/nattåpent ut fra gjeldende lov og forskrifter, evt. behov for forskriftsendringer, for søkere som foretrekker dette framfor søndagsåpent?»

2 vedlegg til spørsmål:

Vedlegg 1.

Artikkel i Fædrelandsvennen 17. desember 1999, "Nei i Vennesla - ja i Grimstad."

Vedlegg 2.

Artikkel i Fædrelandsvennen 17. desember 1999, "Departementet sier nei til langåpent i Vennesla."»

Begrunnelse:

Jeg viser til vedlagte kopier av avisklipp, som viser at det knytter seg usikkerhet til fylkesmennenes praktisering og tolkning av åpningstidsloven når det gjelder kvelds-/nattåpent i forhold til søndagsåpent.

Fylkesmannen i Aust-Agder mener at "ut fra vanlig lovtolkning er det rimelig å gi dispensasjon for to fredagskvelder".

Fylkesmannen i Vest-Agder har ifølge Fædrelandsvennen 17.12.99 en annen oppfatning og støttes av avdelingsdir. Bodhild Fisknes i BFD.

Saken vil igjen bli aktualisert ved at butikkene i Grimstad sentrum og Oddensenteret i Grimstad etter hva jeg kjenner til, er innstilt på å søke Fylkesmannen om anledning til kvelds-/nattåpent til kl. 2300, tre ganger til sommeren og to ganger i desember, til sammen 15 timer. Alternativet er fire ganger søndagsåpent i desember, til sammen min. 24 timer. Dette siste alternativet ønsker etter hva jeg forstår butikkene i Grimstad ikke å benytte seg av i utgangspunktet, de foretrekker heller noen ganger kvelds-/ nattåpent.

På meg virker det urimelig om lovens praktisering gjør det vanskelig for dem som vil skjerme søndagene og i stedet ha åpent noen kvelder. For de aktuelle butikker i Grimstad vil det være nyttig å kjenne departementets syn før de evt. søker Fylkesmannen i Aust-Agder.

Svar:

Åpningstidsloven skal ivareta kryssende interesser som hensynet til handelsnæringen, forbrukerne og arbeidstakerne. Samtidig er det et bredt ønske om å ivareta søndagen som en annerledes dag. Dette gjenspeiles også i loven.

I åpningstidsloven av 26. juni 1998 er det innført ensartede åpningstidsrammer for hele landet.

Åpningstidsloven gir forretningene på hverdager anledning til å holde åpent til kl. 21.00 og til kl. 18.00 dager før søn- og helgedager.

På søn- og helgedager skal utsalgssteder som omfattes av åpningstidsloven som hovedregel være lukket.

Imidlertid kan slike utsalgssteder holde åpent mellom kl. 14.00 og kl. 20.00 de tre siste søndagene før julaften. Dette følger direkte av åpningstidsloven § 2 fjerde ledd.

Det gis ikke lenger forskrifter som regulerer åpningstidene for utsalgssteder, med unntak av at fylkesmannen etter søknad fra kommunen kan bestemme at et område skal regnes som typisk turiststed.

Fylkesmannen kan gi dispensasjon etter åpningstidsloven § 4 dersom det foreligger særlige grunner. Hva som ligger i begrepet "særlige grunner" framgår av merknadene til § 4 i Ot. prp. nr. 75 (1996-97) Om lov om åpningstider for utsalgssteder (åpningstidsloven). Her uttrykkes bl.a. følgende:

"Formuleringen "særlige grunner" vil kunne omfatte ulike forhold som også kan variere fra distrikt til distrikt. Større begivenheter, som idrettsmesterskap, jubileer, stevner, markeder o l, og som berører hele eller store deler av en kommune eller et distrikt, vil kunne danne grunnlag for dispensasjon. Det samme gjelder periodisk tilbakevendende begivenheter som anløp av turistskip og årlige fiskerier, som har stor næringsmessig betydning for en kommune eller et distrikt.

Det kan også gis dispensasjon for mindre arrangementer som "handelens dag", eller markering av en spesiell begivenhet for et utsalgssted, som f eks 5, 10 og 25-års jubileum e l. Slike arrangementer bør likevel ikke tillates på søn- og helgedager."

Det følger av dette at det må foreligge en konkret begrunnelse for den enkelte søknad. Dersom fylkesmannen finner at lovens krav til særlige grunner er oppfylt, vil det bero på et skjønn fra fylkesmannen om det bør gis dispensasjon. Den skjønnsmessige vurderingen kan variere noe fra fylke til fylke. Departementet ser det imidlertid som viktig at loven praktiseres mest mulig likt over hele landet og tar sikte på å utarbeide en veiledning til fylkesmennene om fortolkning av loven.

Loven åpner ikke for at en kan søke om dispensasjon for et visst antall dager som en selv fordeler utover året, eller at en "bytter" en søndag før jul mot nattåpent på et annet tidspunkt. Når det gjelder søndagsåpent før jul, gir åpningstidsloven § 2 fjerde ledd en lovbestemt rett til å holde åpent de tre siste søndagene før julaften. En kan i en dispensasjonssak ikke legge vekt på det forhold at forretninger ikke ønsker å holde åpent noen søndager før julaften.

Jeg gjør oppmerksom på at saken som Fædrelandsvennen referer til fra Vennesla i Vest-Agder, ble avgjort ved departementets vedtak av 8. desember 1999 hvor departementet stadfestet fylkesmannens vedtak. Den saken det refereres til i Aust-Agder har ikke vært påklaget til departementet.

Departementet har for øvrig praktisert en streng fortolkning av begrepet "særlige grunner" også i forbindelse med julehandel/juleaktiviteter. En har bl.a. lagt vekt på at lovgiver ikke har funnet å ville lovfeste lengre åpningstider på hverdager i forbindelse med julehandelen, men har lovfestet retten til å kunne holde åpent de tre siste søndagene før julaften. Lovgiver har således spesielt vurdert behovet for lengre åpningstider i forbindelse med juleaktiviteter/julehandelen.

Spørsmål nr. 281

Innlevert 10. april 2000 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 18. april 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Voldasaken, der ei kvinne, ble dømt for ærekrenkelses etter at hun hadde sagt fra om at hun var blitt voldtatt, har aktualisert spørsmålet om etterforskningskompetansen i voldtektssaker. Alt tyder på at for få voldtekter blir anmeldt og at for mange saker blir henlagt. Dette er en alvorlig trussel mot kvinners rettsikkerhet i forhold til voldtektssaker.

Vil statsråden styrke kompetansen, ved blant annet å foreslå regionale enheter for etterforskning og påtale av saker som gjelder seksuelle overgrep?»

Svar:

Jeg er selvsagt enig i at alle som faktisk har begått voldtekt, bør dømmes og straffes for dette. Det er dessverre grunn til å anta at så ikke skjer i Norge i dag. Dette har flere årsaker, først og fremst at mange voldtekter er vanskelige å bevise fordi det sjelden er vitner til slike hendelser. De tekniske bevisene vil også etter forholdene kunne være få og utilstrekkelige. Uansett hva man gjør, vil det nok være umulig å få straffedømt alle voldtektsforbrytere, på samme måte som det ikke vil være mulig å få dømt alle andre forbrytere. Men jeg ser grunn til å treffe tiltak - gjennom lovendring eller på annen måte - for å oppnå et større antall domfellelser for begåtte voldtektsforbrytelser enn i dag.

På den annen side kan det heller ikke utelukkes at det inngis voldtektsanmeldelser som er uriktige. Dette hører imidlertid trolig til unntakstilfellene. Statistisk sett er det derfor riktig at hovedproblemet er at for mange voldtektsforbrytere slipper fri, ikke at noen menn på uriktig grunnlag henges ut som voldtektsforbrytere. For den mann som uriktig anklages for voldtekt, er en statistisk tilnærming derimot lite egnet.

I tilfeller der en kvinne hevder at hun er blitt voldtatt, men dette ikke kan bevises, står man overfor en vanskelig situasjon. Det er forferdelig for en kvinne om hun ikke blir trodd dersom hun faktisk har blitt voldtatt.

Det er påtalemyndigheten som har ansvaret for å se til at anmeldte forbrytelser får den nødvendige og adekvate oppfølging og behandling. Justisdepartementet har ansvaret for viktige områder som kompetanseoppbygging og organisering av polititjenesten.

Det er sterkt å beklage dersom kvinner oppfatter det slik at det ikke tjener noen hensikt å anmelde slike seksuelle overgrep. Etterforskningen og den påtalemessige behandlingen må vise om det er tilstrekkelig bevis til å ta ut tiltale. Vi må ikke få en situasjon hvor ofrene selv foretar bevisvurdering og av den grunn unnlater å anmelde forholdet.

Det er viktig at politiet stadig arbeider for å vedlikeholde og utvide sin kompetanse på dette området. Jeg legger stor vekt på å arbeide for større profesjonalitet i alle ledd av etterforskningen. Det har gjennom flere år skjedd en forbedring av politiets kompetanse m.h.t. etterforskning av seksuelle overgrepssaker. Arbeidet med å styrke og vedlikeholde etterforskernes kompetanse og erfaring er prioriterte områder ved Politihøgskolen og Kriminalpolitisentralen. Vold mot kvinner var for øvrig tema under vårens politisjefmøte, hvor man drøftet tiltak for å forbedre politiets behandling av denne type saker.

Ved Politihøgskolen gis det en grunnleggende innføring i lovene, mottak av anmeldelse, avhør, sporsikring og legeundersøkelse, samt andre etaters arbeid i overgrepssaker. Etterutdanningskurs i etterforskning av seksuelle overgrep gjennomføres nå regionalt, slik at de mindre politidistriktene skal kunne ha tilstrekkelige ressurser til å delta. Dette tilbudet ble i 1997 ytterligere utvidet med et fordypningskurs trinn II som gjør dem som har noe erfaring fra området, enda bedre rustet til å etterforske slike saker. Fra høsten 1999 har Politihøgskolen utvidet etterutdanningstilbudet med ytterligere et trinn III, der også etterforskning av voldtekt og annen sedelighetskriminalitet, i tillegg til seksuelle overgrep mot barn, er tatt inn for ytterligere å styrke kompetansen til dem som fra før har erfaring med etterforskning av denne type saker. På trinn III legges det særskilt vekt på å gjennomgå og informere om de spesielt vanskelige sakene, slik at spisskompetansen kan bygges opp over hele landet.

I tillegg vil jeg understreke at det generelt er en særskilt prioritert oppgave å fremme tiltak for å redusere saksbehandlingstiden i straffesaker, samtidig som oppklaringsprosenten og kvaliteten på straffesaksbehandlingen holdes høy. En raskere saksbehandling gjør det lettere å oppklare sakene, fordi bevisene vil være ferskere. Tiltak for å korte ned saksbehandlingstiden er et satsingsområde. Dette vil åpenbart også gjelde for seksuelle overgrepssaker.

Jeg nevner også at det er innført regler om tidsfrist for gjennomføring av dommeravhør og observasjon som følger av den nye forskriften om dommeravhør som trådte i kraft 1. november 1998.

Kriminalpolitisentralen med sin særskilte spisskompetanse skal ved behov og på anmodning bistå politiet i konkrete saker. Jeg vil imidlertid her peke på at det er lokalt politi som må vurdere om sakene er så kompliserte at det er behov for å tilkalle bistand fra Kriminalpolitisentralen. Så langt departementet kjenner til har ikke KRIPOS avslått noen bistanstandmodning i slike saker.

Etablering av regionale enheter for å etterforske og påtale slike saker er ingen ny tanke. Blant annet med bakgrunn i forslag om dette nedsatte riksadvokaten en arbeidsgruppe for å vurdere kvaliteten på etterforskningen i seksuelle overgrepssaker. Arbeidsgruppen vil avgi sin innstilling med det første. Gruppens konklusjoner vil være viktige i forhold til det videre arbeidet på dette området.

Justisdepartementet forbereder nå en stortingsmelding "Politiet 2000". I denne meldingen vil det bl.a bli foreslått en reduksjon av antallet politidistrikter. Med færre og større politidistrikter vil det kunne bli en bedre mulighet til å utvikle etterforskningskompetanse knyttet til seksuelle overgrepssaker i det enkelte distrikt. Dette vil også gjelde andre områder som krever spesialkompetanse.

Med utgangspunkt i arbeidet vil jeg derfor avvende konklusjonen på spørsmålet om hensiktsmessigheten av å opprette regionale enheter for etterforskning og påtale i saker som gjelder seksuelle overgrep til fremleggelse av Stortingsmelding "Politiet 2000".

Spørsmål nr. 282

Innlevert 10. april 2000 av stortingsrepresentant Sonja Irene Sjøli

Besvart 17. april 2000 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Hvilke tiltak vil helseministeren sette i verk for å sikre at gjennomføringen av psykiatriplanen skjer i tråd med Stortingets vedtak, og har helseministeren vurdert mulighetene for alternativ bruk av bevilgede midler som har blitt stående urørt, f. eks. gjennom å styrke eksisterende behandlingstilbud?»

Begrunnelse:

Stortinget vedtok opptrappingsplan for psykiatrien i 1998, som en forpliktende plan for å styrke tilbudet til pasienter med psykiske lidelser. I henhold til Stortingets vedtak skal det investeres for ca 6,3 mrd kr i løpet av planperioden på 8 år, og driftsutgiftene skal gradvis økes til et nivå som ligger ca 4,6 mrd kr over utgiftsnivået i 1998. Aftenposten kan 10. april i år fortelle at Sosial- og helsedepartementets arbeid med å gjennomføre psykiatriplanen er sterkt forsinket. Av 256 mill kr som Stortinget i 1998 bevilget til psykisk helsevern for barn, ungdom og voksne, sto 108,2 mill kr eller 42,3 pst urørt ved utgangen av 1999. Når det gjelder tiltak for barn og ungdom med psykiske helseproblemer sto hele 63,5 pst av bevilgningen for 1999 ubenyttet ved årets slutt. Psykiatrien har lenge vært et forsømt område i norsk helsevesen. Gjennom psykiatriplanen er det nå lagt til rette for utbygging av et bedre tilbud på dette feltet. Men det forutsetter at de midler Stortinget har stilt til rådighet faktisk blir brukt. Det har ikke vært grunn til å tro at så ikke har vært tilfelle. I budsjettproposisjonen for 2000 het det at psykiatrisatsingen blir fulgt opp "ved at det settes av 408 mill. kroner mer til opptrappingsplanen for psykisk helse sammenlignet med vedtatt budsjett for 1999". Den forrige statsministeren, Kjell Magne Bondevik, fremhevet senest i sitt innlegg i debatten om Stoltenberg-regjeringens tiltredelseerklæring det arbeidet som var gjort i forhold til opptrappingsplanen for psykiatrien. Oppslaget i Aftenposten tyder på at dette arbeidet har gått for halv maskin.

Svar:

Innledningsvis vil jeg peke på at medieoppslagene gir et noe misvisende bilde av bruken av bevilgningene til psykisk helsearbeid.

For 1999 ble det bevilget ca 1.500.000.000 kroner til psykisk helsevern over SHDs budsjett. De største postene er tilskudd til drift av kommunale og fylkeskommunale tjenester for mennesker med psykiske lidelser med henholdsvis 564 mill. kroner og 503 mill. kroner, og tilskudd til investeringer i fylkeskommunale institusjoner med i alt 173 mill. kroner.

Av de samlede bevilgningene på 1,5 mrd kroner er ca 118 mill. kroner ikke kommet til utbetaling, og dette skyldes i all hovedsak at en del byggeprosjekter som har fått tilsagn om tilskudd fra staten ikke er ferdigstilt slik at tilskuddsmidlene ikke er kommet til utbetaling. Bevilgningene til investeringsformål er gjort overførbare nettopp for å kunne fange opp eventuelle forsinkelser i framdriften av byggeprosjektene.

Til de konkrete spørsmålene kan jeg opplyse følgende:

For å sikre at Opptrappingsplan for psykisk helse blir gjennomført i tråd med Stortingets vedtak, er det satt i verk to typer tiltak:

1. Alle landets kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide planer som viser hvordan de skal realisere de mål og oppgaver som følger av Opptrappingsplanen. Fristen for utarbeidelse av slike planer var årsskiftet 1999-2000. For fylkeskommunenes vedkommende skal disse planene godkjennes av departementet. Pr. april 2000 har 18 av 19 fylkeskommuner sendt inn mer eller mindre komplett planmateriale. Som et supplement til plandokumentene skal det sendes inn tallmateriale som viser hvilket år i opptrappingsperioden de ulike tiltakene skal iverksettes, og hva tiltakene representerer mht. investeringsbehov, driftsutgifter, årsverksforbruk for de ulike personellkategorier og behandlingsskapasitet. Pr. april 2000 foreligger det foreløpig tallmateriale for 14 av 19 fylkeskommuner.

2. Kommunene og fylkeskommunene skal rapportere til henholdsvis fylkesmann/fylkeslege og til departementet om bruk av de øremerkede tilskuddene til styrking av psykisk helsearbeid. Gjennom dette kontrolleres det at midlene nyttes etter forutsetningene, og at det er samsvar mellom tilskuddenes størrelse og den gevinst tjenestemottakerne får gjennom et bedre og mer omfattende tilbud. Når det gjelder fylkeskommunale investeringsprosjekter skal det rapporteres på gjennomføringen av det enkelte prosjekt, og tilskudd til investeringskostnader blir utbetalt ved ferdigstilling.

I tiden fra Opptrappingsplanen ble vedtatt og fram til innsendelse av fylkeskommunale planer med tall for utbyggingstakt, har departementets budsjettforslag vært basert på anslag for utbyggingstakt supplert med tallmateriale fra enkeltsøknader om tilskudd. Det har vist seg at planlegging og gjennomføring av en del prosjekter har tatt lengre tid enn det

departementet la til grunn ved utarbeidelse av statsbudsjettet for 1999. Av denne grunn er bevilgningene til investeringsformål gjort overførbare, jfr. St.prp. nr. 67 (1998-99) og St.prp. nr. 1 (1999-2000).

Vedrørende alternativ bruk av ubenyttet bevilgning vil jeg understreke at dette i all hovedsak er midler som er avsatt til investeringsprosjekter der departementet har gitt tilsagn om tilskudd, og at det derfor er vanskelig å omdisponere disse midlene til tiltak med faste driftsutgifter. Imidlertid er det allerede gitt tilskudd fra den aktuelle bevilgningen til styrking av eksisterende behandlingstilbud og etablering av nye som en "forskottering" av framtidig økt statstilskudd til drift av psykisk helsevern for barn og ungdom.

Jeg vil ellers bemerke at arbeidet med å gjennomføre Opptrappingsplanen går for "full maskin". De innsendte planene viser at fylkeskommunene har tatt opptrappingsplanen på alvor, og at det er i ferd med å bli tatt et betydelig løft i forhold til mennesker med psykiske lidelser. Foreløpige plantall fra 14 fylkeskommuner, som representerer ca 60 % av befolkningen, viser at det i perioden 1999-2006 skal investeres for ca 3,8 mrd. kroner i psykisk helsevern, driftsutgiftene skal økes med 2 mrd. kroner og det skal ytes 2800 nye årsverk.. Dette ligger vesentlig over tilsvarende tall i Opptrappingsplanen (St.prp. nr. 63 (1997-98)).

For øvrig kan jeg opplyse at departementet har sendt ut en pressemelding der feilaktige opplysninger i media er korrigert, se vedlegg.

Vedlegg til svar:

Pressemelding fra Sosial- og helsedepartementet, "Psykisk helse: Ikke en krone tapt for psykisk helse."
Nr. 51/2000

Dato: 10. april 2000

Kontaktperson: Thor Rogan 22 24 87 15

Spørsmål nr. 283

Innlevert 10. april 2000 av stortingsrepresentant Terje Knudsen

Besvart 18. april 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Stortinget vedtok i møte 19. mars 1999: "Stortinget ber Regjeringen drøfte fremtidig drift og vedlikehold av Christian Radich, Statsraad Lehmkuhl og Sørlandet med de respektive stiftelser, dernest fremme saken for Stortinget."

Undertegnede vedlegger brev fra stiftelsen Statsråd Lehmkuhl.

Kan jeg be om et svar fra statsråd Giske som står i forhold til stortingsvedtaket?

Vedlegg til spørsmål:

Brev fra Stiftelsen Seilskipet Statsraad Lehmkuhl til stortingsrepresentant Terje Knudsen.

Stortingsrepresentant Terje Knudsen

Stortinget

0026 OSLO

Deres ref.: Vår ref.: PL/002444 - 021.1

Bergen, 21. mars 2000

Kjære Terje Knudsen,

Vi trenger igjen stortingsrepresentantenes hjelp; Dokument 8 forslaget skjebne sett fra seilskipenes ståsted.

Stortinget behandlet Dokument nr. 8:122 den 19. mars 1999. Et enstemmig Storting bifalt komiteens innstilling:

Stortinget ber Regjeringen drøfte framtidig drift og vedlikehold av "Christian Radich", "Statsraad Lehmkuhl" og "Sørlandet" med de respektive stiftelser, dernest fremme saken for Stortinget.

Fra seilskipenes side er vi bekymret over sakens fremdrift, og det later til at det finner sted en pulverisering av ansvaret mellom flere departementer.

Hvis skipene skal sikres må det finne sted langt større bevilgninger til Vedlikeholdsfondet mens departementene vurderer driftsfasen slik den er beskrevet gjennom Dokument 8 forslaget.

Bakgrunn

Den saken som skal fremmes gjelder i korthet å sikre de tre seilskipene finansiering av drift i vinterhalvåret, hvilket det er enighet om er nødvendig for å bevare skipene. Helårsdrift er nødvendig fordi det i økende grad er blitt vanskelig å rekruttere sjøfolk på sesongbasis. Uten helårsdrift er det vanskelig å bemanne skipene også om sommeren, og dermed stopper virksomheten. Skipene skal gi motytelser til fellesskapet gjennom opplæring for spesielle ungdomsgrupper. Det var tydelig uttrykt både i innstillingen og i stortingsdebatten at samtlige talere ønsket å medvirke med økonomisk bistand til snarlig rehabilitering av skipene.

Fra skipenes side har vi lagt opp til et program for rehabilitering som vi mente burde være avsluttet før

vi gikk inn i et opplegg med helårsdrift. Vi anser det som uheldig å begynne på et slikt engasjement dersom det relativt hurtig må avbrytes grunnet behov for verkstedsopphold.

Regjeringens initiativ

Lederne av de tre stiftelsene ble invitert til møte i Norsk museumsutvikling medio juni, som en konsekvens av Stortingets behandling av saken. I dette møtet ble stiftelsene bedt om å utarbeide en fullstendig oversikt over statlige bidrag til virksomheten gjennom de siste 3 år. Samtidig ble vi bedt om å fremlegge investeringsbudsjett og driftsbudsjett for de kommende år under henvisning til Dokument 8 saken. Vi leverte dette innenfor en tre dagers frist som vi ble gitt til å produsere dette for at det skulle rekke Stortinget.

Rehabilitering - Vedlikeholdsfondet

I møtet med Norsk museumsutvikling ble det fra skipenes side lagt vekt på behovet for å avslutte programmet for rehabilitering av skipene før vi gikk inn i et langsiktig engasjement med statlig medvirkning. For "Statsraad Lehmkuhl"s vedkommende var resterende arbeider kostnadsberegnet til ca. kr. 15,0 millioner, og det ble fremmet en søknad om bidrag over Vedlikeholdsfondet på kr. 10,0 millioner til dette formål.

Bakgrunnen var at staten, etter vår mening, har vært underrepresentert i finansiering av tidligere arbeider om bord.

Den 24. august ble representanter for de 3 seilskipene igjen innkalt til Oslo; denne gangen til møte med Kirke-, Utdannings- og Forskningsdepartementet. Også her ble det referert til Stortingets behandling av Dokument 8 forslaget. Det ble tilføyd at siden det lå et undervisningselement i saken, hadde de fått den oversendt fra Kulturdepartementet. En representant fra Norsk museumsutvikling deltok på dette møtet.

Driftsfasen - Utdanningsdepartementet

I KUF ble det redegjort for hvilke skoleordninger de 3 seilskipene eventuelt kunne komme inn under. Departementets folk ga uttrykk for at det ikke fantes noen skoleordninger som var spesielt veltilpasset skipenes behov, og mente at dette ville bli en langvarig og tidkrevende prosess. Det ble pekt på at det ville være lettest å komme inn under en ordning som folkehøgskoler, og vi ble bedt om å formulere en søknad til Departementet på denne basis. Det ble gjort klart at vi måtte regne med en behandlingstid på 2 år.

Vi var selvsagt ikke særlig tilfreds med dette, men regnet med at den mellomliggende tid måtte kunne anvendes til de nødvendige arbeider om bord, slik at skipene i enhver henseende ville være klar for engasjement for staten.

På statsrådets invitasjon ble skipenes søknad stilet direkte til statsråd Jon Lilletun, som stilte seg meget positiv til tiltaket. Vår søknad var datert 20. februar 2000.

I den hensikt å følge opp saken ble det i inneværende uke tatt kontakt med KUF for å få i stand et møte slik at saken kunne bli akselerert. Fra departementet er vi underrettet om at vår søknad er "forsvunnet" sammen med statsråd Lilletun, og at vi må fremme en ny søknad.

Språk mellom søknad og anbefaling

I mellomtiden har vi foretatt en henvendelse til Norsk museumsutvikling for å forhøre oss om sannsynligheten for tilskudd fra Vedlikeholdsfondet. Vi registrerte med beklagelse at regjeringen ikke hadde foreslått bevilgninger til Vedlikeholdsfondet over statsbudsjettet for 2000. På anmodning har vi fått oversendt kopi av NMUs budsjettforslag til Kulturdepartementet. Her ser vi, til vår forskrekkelse, at det er søkt om kr. 5,0 millioner til fondet i 2001, ytterligere kr. 5,0 millioner i 2002 og kr. 2,5 millioner for hvert av de etterfølgende år. Dette har skjedd i samme periode som seilskipene har trodd at det ligger inne søknader på vesentlig større beløp, og dette har skipene også basert deler av sin planlegging på. De reparasjonsarbeider vi har planlagt om bord i "Statsraad Lehmkühl" vinteren 2001 kan tidligst gjennomføres om 10 år dersom vi legger NMUs budsjettsøknader til grunn. Mest alvorlig finner vi det likevel at vi ikke blir holdt orientert om vesentlig den vesentlige omarbeidelse av vår egen søknad.

Skipenes forslag om opprusting av Vedlikeholdsfondet

På vegne av de tre seilskipene ber vi om at det i forbindelse med revidert budsjett avsettes kr. 10,0 millioner til Vedlikeholdsfondet for år 2000, et tilsvarende beløp i år 2001 og kr. 5,0 millioner for 2002. I forbindelse med restfinansieringen fra andre kilder er det avgjørende at den statlige del er på plass.

Avsluttende kommentarer

Større arbeider som skal finansieres delvis av staten, kommunen, fylkeskommunen og private bidragsytere vil ha den klare forutsetning at prosjektet er fullfinansiert. Dette blir en umulig situasjon for oss når staten behandler saken slik det fortøner seg fra vårt ståsted.

Norske ungdommer som søker maritim yrkesutdanning har ikke et tilstrekkelig antall lærlingplasser! Andre grupper som Dokument 8 forslaget var ment å ta hensyn til, ser ingen utvikling i saken. Det gjør heller ikke de norske seilskipene. Vi er redd for at det kan komme til å gå en stund før Stortinget får seg fremmet en sak fra Regjeringen.

Mens "Christian Radich" og "Sørlandet" ser ut til å bli liggende i opplag også neste vinter, er i hvert fall "Statsraad Lehmkühl" sikret engasjement i store deler av vinterhalvåret takket være den tyske regjeringens handlingskraft.

Vi håper på et nytt politisk initiativ i sakens anledning.

Med vennlig hilsen
Stiftelsen Seilskipet Statsraad Lehmkuhl
Per Langhelle
Daglig leder

Kopi sendt: Samtlige medlemmer av Stortingets hordalandsbenk.
Styret i Stiftelsen Seilskipet Statsraad Lehmkuhl
Styret i Statsraad Lehmkuhls Venner
Generalsekretær Per Rønnevig, Stiftelsen Skoleskipet Christian Radich
Direktør Rune Teisrud, Stiftelsen Fullriggeren Sørlandet»

Begrunnelse:

Denne saken var ment til å sikre de tre seilskipene Christian Radich, Statsraad Lehmkuhl og Sørlandet finansiering av drift i vinterhalvåret, hvilket det er enighet om er nødvendig for å bevare skipene. Helårsdrift er nødvendig fordi det i økende grad er blitt vanskeligere å rekruttere sjøfolk på sesongbasis. Uten helårsdrift er det vanskelig å bemanne skipene om sommeren, og dermed stopper virksomheten. Skipene skal gi motytelser til fellesskapet gjennom opplæring for spesielle ungdomsgrupper. Det var tydelig uttrykt både i innstilling og i stortingsdebatten at samtlige talere ønsket å medvirke med økonomisk bistand til snarlig rehabilitering av skipene. Etter en del kontakt mellom de berørte parter endte det opp med at daværende statsråd Lilletun anbefalte at skipenes søknader ble stilet direkte til statsråd Lilletun. I den hensikt å følge opp saken ble det i uke 12 tatt kontakt med KUF for å få i stand et møte slik at saken kunne bli akselerert. Fra departementet kom det underretning om at saken var forsvunnet sammen med statsråd Lilletun, og at ny søknad måtte fremmes. Stiftelsen har i mellomtiden gjort seg kjent med NMUs budsjettforslag til Kulturdepartementet. Her ser stiftelsen med vantro at det ikke er søkt om midler for 2000 og videre for år 2001 og utover er det søkt om for lite penger i forhold til intensjonen.

Svar:

Jeg viser til møte mellom de tre stiftelsene, Kirke,- utdannings- og forskningsdepartementet og Kulturdepartementet 8. juli 1999 samt møte mellom representanter fra de tre stiftelsene og Kirke,- utdannings- og forskningsdepartementet 24. august 1999 der det fremkom at skipene ville søke godkjenning enten som privatskole eller som folkehøyskole. Søknaden fra skipene ble sent 20. februar 2000. Jeg vil nevne at søknaden er utformet slik at skolestyrene ser for seg en løsning som kombinerer folkehøgskolens fleksibilitet med tilskuddsordning etter privatskoleloven med en dekning av 85 pst av utgiftene. En slik kombinasjon av støtte og regulering gjennom ulike regelverk er ikke uten videre uproblematisk. Jeg har nå søknaden til behandling og vil komme tilbake til partene så snart som mulig. De tre skipene er informert om at saken er under behandling. Til orientering er normal saksbehandlingstid ved godkjenning av private skoler og folkehøgskoler om lag ett år.

Spørsmål nr. 284

Innlevert 11. april 2000 av stortingsrepresentant Ane Sofie Tømmerås

Besvart 18. april 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Ifølge Dagsavisen har politiet i Oslo bedt om å få tilbake 200 konfliktsaker for å hindre at de blir strafferettslig foreldet. I Budsjett-innst. S. nr. 4 (1999-2000) understreker justiskomiteen viktigheten av at departementets oppsatte mål om at det ordinært ikke skal gå mer enn to uker, og tre uker i mer kompliserte saker, til mekling settes i gang. Vil justisministeren ta initiativ til en gjennomgang av rutiner og ressurser med sikte på å nå disse målene?»

Begrunnelse:

Justiskomiteen mener det må være et mål å få flere saker oversendt til konfliktråd. Erfaringene med konfliktråd viser at den form for reaksjon som mekling i konfliktråd gir fungerer godt, særlig overfor mindreårige lovbrutere. Men det er viktig at det går så kort tid som mulig fra lovbruddet er begått til mekling finner sted, for at dette skal fungere hensiktsmessig.

I politiet er det i gang prosjekter for å korte ned tiden fra gjerningstidspunkt til reaksjon, hvor man regner med at politiets behandlingstid for saker som oversendes til mekling i konfliktråd etter hvert blir redusert. Også konfliktrådene har ansvar for at ordningen med mekling i konfliktråd skal fungere. Leder for Konfliktrådet i Oslo oppgir to hovedgrunner til at saker blir liggende alt for lenge. Avtaler som ble inngått ved mekling får løpe over altfor lang tid uten

at politiet informeres, samtidig som Konfliktrådet i Oslo mangler meklere.

Svar:

Siden konfliktrådene ble opprettet har det skjedd en utvikling med hensyn til hvilke sakstyper som oversendes fra politiet og påtalemyndigheten til konfliktrådene. Man startet ut med enkle og oversiktlige saker som var raske å behandle. Etter hvert som påtalemyndigheten er blitt fortrolig med konfliktrådsordningen og ser hvilke muligheter som ligger i den, har sakene som oversendes økt i kompleksitet. Dette medfører også at sakene for konfliktrådets del er mer tidkrevende.

Når det gjelder Oslo spesielt, viser konfliktrådsstatistikken for 1999 at det bare var innhentet samtykke til mekling i 18% av sakene som ble overført fra påtalemyndigheten til behandling ved konfliktrådene. Konfliktrådenes saksbehandlingstid øker når det også må innhente samtykke. Normalt skal dette ifølge forskrift om konfliktråd § 8 annet ledd første punktum være gjort før oversendelse. I paragrafens tredje punktum åpnes det imidlertid for at konfliktrådslederen eller en megler kan bistå i å innhente partenes og vergens samtykke. I Oslo har dette vært praktisert i utstrakt grad.

Jeg er kjent med at påtaleenheten ved Oslo politidistrikt og Konfliktrådene i Oslo nylig har avholdt et møte der man har gått igjennom og blitt enige om nye samarbeidsrutiner. Dette medfører også at politiet i større grad vil innhente samtykke til konfliktrådsbehandling før saker oversendes.

Fredag 14.04.2000 ble det hos fylkesmannen avholdt et møte med konfliktrådslederne i Oslo, representanter for Oslo kommune og Justisdepartementet. Konfliktrådene i Oslo vil gå kritisk igjennom sine interne saksbehandlingsrutiner for å forbedre disse. Fylkesmannen vil i den nærmeste fremtid ha en tett oppfølging av situasjonen ved Konfliktrådene, og Justisdepartementet vil bli holdt løpende orientert. Oslo kommune på sin side har nå satt fortgang i arbeidet med en organisasjonsplan for Konfliktrådene. Til dette har de innhentet konsulentbistand fra Globe Systems.

Når det gjelder saksbehandlingsrutiner og saksbehandlingstid ved konfliktrådene generelt, sendte departementet den 25. februar 2000 et brev til Forum for Konfliktrådsledere omhandlende dette.

Forum for Konfliktrådsledere er godt kjent med forholdene ved de ulike konfliktrådene med hensyn til de ressurser det enkelte konfliktråd disponerer og hvordan saksbehandlingen foregår. Departementet har bedt Forumet velge ut et passende antall konfliktråd av ulik karakter og bedt dem gå igjennom og redegjøre for den rutinemessige siden av saksbehandlingen fra saken mottas til den er avsluttet. Som hjelpemiddel for gjennomgangen har departementet utarbeidet et spørreskjema som de utvalgte konfliktrådene er bedt om å besvare. Spørsmålene kartlegger også om det finnes tilstrekkelig med meglerressurser ved konfliktrådene. I alt dreier det seg om 15 av totalt 40 konfliktråd. Konfliktrådene i Oslo inngår i utvalget på 15. Departementet har også bedt om Forumets vurdering av saksbehandlingstiden og saksbehandlingsrutinene ved konfliktrådene. Svarfristen til departementet er 1. mai 2000.

Målet med gjennomgangen er å finne ut om enkelte konfliktråd, sett i forhold til tilgjengelige ressurser, benytter seg av mer hensiktsmessige saksbehandlingsrutiner enn andre. Når resultatet foreligger vil departementet i samarbeid med Forum for Konfliktrådsledere vurdere om det vil være hensiktsmessig å innføre mer standardiserte saksbehandlingsrutiner ved konfliktrådene. Med de til dels store ulikhetene som finnes mellom konfliktrådene, vil det imidlertid trolig fortsatt være behov for enkelte lokale tilpasninger.

Innlevert 11. april 2000 av stortingsrepresentant Oddbjørg Ausdal Starrfelt

Besvart 18. april 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Brev frå Jæren Sorenskriverembete og Stavanger Byfogdembete av 4. og 12. januar 2000 syner ingen planar om endring/samordning for å opna for borgarleg vigsel på laurdag.

Kva er Statsråden sin reaksjon på dette, og kva initiativ vil ho ta for å få til endringar som lova i spørjetimen 03.11.99?

2 vedlegg til spørsmål:

Vedlegg 1.

Brev frå Jæren Sorenskriverembete v/ Jon Høyland til Grethe Regine og Jostein Rubæk Ueland, Bergen vedr. Vigsel på laurdag. Datert 4. januar 2000.

Vedlegg 2.

Brev fra Førstebyfogd Ernst Moe ved Stavanger Byfogdembete til Grethe Regine Braut, Bergen. Datert 12. januar 2000. ref. 1/2000/St.byfogd/EM/419.»

Svar:

Domstolane er i dag ikkje pålagt å tilby laurdagsvigsel. Dei fleste byfogdane i dei større byane, og nokre sorenskrivarar tilbyr laurdagsvigsel som ei fast ordning. Utover dette er det opp til den enkelte domar å avgjere førespnader om laurdagsvigsel.

Justisdepartementet har som mål at publikum skal få eit tilbod om laurdagsvigsel. Ei arbeidsgruppe har utarbeida ein rapport med framlegg til service-erklæringar i by- og heradsrettane. I rapporten vert mellom anna laurdagsvigsler omtala. Arbeidsgruppa gjer framlegg om at publikum skal få eit tilbod om laurdagsvigsler enkelte laurdagar i året, enten ved den lokale domstolen eller ved ein domstol i rimeleg nærleik. Arbeidsgruppa meinte innhaldet i framlegga burde liggja til grunn som minstekrav ved den enkelte domstol. Framlegget har vore på høyring og eit fleirtal av dei som uttala seg var einig med arbeidsgruppa på dette punktet.

Justisdepartementet kom likevel til, etter ei totalvurdering, at ein burde vera tilbakehaldne med å instruera domstolane på dette området inntil det er tatt stilling til sentrale problemstillingar i Domstolkommisjonen og Strukturutvalget sine utgreingar. Rapporten frå arbeidsgruppa vart difor sendt alle by- og heradsrettar med oppmoding om å fylgje opp arbeidet med serviceerklæringar, herunder oppmoding om å tilby laurdagsvigsler enkelte dager om sumaren eventuelt i samarbeid med andre nærliggjande domstolar.

Eg har imidlertid merka meg at byfogden i Stavanger ikkje har eit slikt tilbod, og at sorenskrivaren i Jæren tilbyr laurdagsvigsel ein laurdag på sumaren.

Med bakgrunn i det ovanfor nemnde ynskjer eg likevel ikkje å påleggje igangsatt laurdagsvigsler på det noverande tidspunkt, men fasthaldar oppfordringen til den enkelte domstol om å forsøke å finne løysingar for å tilby laurdagsvigsler i alle fall nokre laurdagar.

Spørsmål nr. 286

Innlevert 12. april 2000 av stortingsrepresentant Ola T. Lånke

Besvart 14. april 2000 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«De norske selskapene Elkem og Fesil er havnet i en alvorlig rettslig konflikt med de galiciske delstatsmyndigheter om retten til å drive en kvartsgrube i den spanske delstaten. Dette skjer samtidig som Norge nå skal undertegne avtale med Spania om kjøp av fregatter til det norske forsvaret.

Hva er gjort fra Regjeringens side for å rydde opp i denne uheldige konflikten, og hvordan vurderer Nærings- og handelsministeren denne saken med tanke på det norske handelssamarbeidet med Spania?»

Begrunnelse:

Et stort antall arbeidsplasser i fire norske smelteverk er truet gjennom denne tvisten som omhandler rettighetene til en svært viktig råvarekilde i delstaten Galicia i Spania. Saken gjelder selskapet ERIMSA som leverer kvarts til Elkem og Fesil for produksjon av høyspesialiserte silisium-produkter. ERIMSA som kontrolleres av de norske selskapene, har drevet en kvartsgrube i Galicia etter en avtale fra 1980. Denne avtalen som gir rettighetene til å drive den aktuelle kvartsgruben, ble forlenget senest 1997. På tross av den tinglyste avtalen ble samme rettighet senere solgt også til et annet selskap. Saken er nå tatt opp av spansk rettsvesen, men avklaringen kan ta tid. ERIMSA har derfor fått utstedt en midlertidig konsesjon til å drive kvartsgruben i påvente av en rettslig avklaring. Det er imidlertid god grunn til å frykte at denne midlertidige konsesjonen kan være ledd i et politisk spill for å sikre Spanske Bazan kontrakten om byggingen av de norske fregattene.

For Elkem/Fesil er tilgangen til kvartsförekomsten i Galicia av vital betydning. Det finnes få alternativer og det vil ta flere år å utvikle nye råvarekilder. Et brudd i forsyningen herfra vil derfor være et svært alvorlig tilbakeslag for de norske selskapene og en direkte trusel mot viktige arbeidsplasser i distriktsnorge.

Svar:

Saken mellom galiciske delstatsmyndigheter og Elkem og Fesil er en tvistesak som omhandler juridiske spørsmål og videreføringen av tildelt midlertidig konsesjon.

Norske myndigheter har bistått selskapene aktivt og har tatt den opp direkte med den spanske regjeringen. I tillegg er saken fulgt opp kontinuerlig av den norske ambassaden i Madrid og av Norges Eksportråd.

Regjeringen avventer svar fra spanske myndigheter. Vi håper og tror at saken vil finne en snarlig løsning, også tatt i betraktning det gode handelssamarbeidet med Spania.

Dokument nr. 15:23

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 287

Innlevert 12. april 2000 av stortingsrepresentant Ola T. Lånke

Besvart 26. april 2000 av kulturminister Ellen Horn

Spørsmål:

«Hva er begrunnelsen for at Kulturdepartementet/Kulturrådet ikke innvilger økonomisk støtte til f.eks. musikkkonkurranser og hvilke kriterier eller regelverk ligger til grunn for avslag på søknader om støtte til konkurranser?»

Begrunnelse:

Stiftelsen Trondheim Kammermusikk Festival planlegger en større internasjonal kammermusikkonkurranse i september 2000. I den forbindelse henvendte arrangøren seg til Kulturdepartementet med tanke på søknad om økonomisk støtte. Departementet henviste saken videre til Kulturrådet. Søknaden om prosjektstøtte, som ble avsendt 1. desember 1999 til Kulturrådet, ble imidlertid avslått og meddelt i brev av 31. mars 2000. Begrunnelsen for avslaget var at "kulturrådet ikke støtter konkurranser" og søkeren ble videre henvist tilbake til Kulturdepartementet.

Trondheim Kammermusikk Festival er en nyskaping i norsk kulturliv. Konkurransen vil kunne bli en nasjonal begivenhet med ringvirkninger utenfor landets grenser. Tilsvarende konkurranser har vært arrangert bl.a. i Mebourne og London. Det er gitt tilsagn om støtte fra Trondheim kommune, samt private sponsorer.

Svar:

Over Kulturdepartementets budsjett for 2000 er det ikke avsatt midler under kap. 323 Musikkformål til musikkkonkurranser. Tilskudd til slike arrangementer må dekkes under bevilgningen til Norsk kulturråd kap 320 Allmenne kulturformål, post 50 Norsk kulturfond eller post 74 Tilskudd til faste tiltak under Norsk kulturråd.

Dronning Sonjas Internasjonale Musikkonkurranse/Prinsesse Astrids musikkpris har i en årrekke mottatt støtte. De to konkurransene blir arrangert hvert annet år - slik at Dronning Sonjas Internasjonale Musikkonkurranse blir arrangert det ene året og Prinsesse Astrids musikkpris det andre. Tilskuddet til disse arrangementene ble tidligere forvaltet av Rikskonsertene og forvaltes fra og med 2000 av Norsk kulturråd.

Stiftelsen Trondheim Kammermusikk Festival søkte Norsk kulturråd om støtte til å arrangere kammermusikkonkurransen i brev datert 25. november 1999. I brev til Norsk kulturråd datert 14. februar 2000 har stiftelsen oversendt tilleggsopplysninger til søknaden.

Kulturdepartementet har bedt Norsk kulturråd om å uttale seg om behandlingen i Kulturrådet av denne sak. I brev til departementet av 14. april i år skriver Kulturrådet:

"Norsk kulturråds faglig utvalg for musikk behandlet i sitt møte 2. og 3. mars i år søknaden fra Stiftelsen Trondheim Kammermusikk Festival om støtte til stiftelsens kammermusikkonkurranse. Søknaden nådde ikke opp

blant 220 andre søknader om støtte til ulike musikkformål som også ble behandlet i dette møtet. Musikkutvalgets vedtak:

"Avslag, søknaden prioriteres ikke innenfor den aktuelle budsjetttrammen"

ble tatt til etterretning i Kulturrådets møte den 21. mars.

I vedtaksbrevet til Stiftelsen Trondheim Kammermusikk Festival, gjøres stiftelsen oppmerksom på at Kulturrådet med sine begrensede midler ikke kan gi støtte til alle gode prosjekter som kunne fortjene dette, og at et avslag fra Kulturrådet derfor ikke er en underkjenning av prosjektet.

Trondheim Kammermusikk Festival har sendt inn klage på vedtaket. Klagen vil bli behandlet på Kulturrådets neste møte den 6. juni.

Gjennom året behandler Kulturrådet søknader om støtte til musikkformål med en samlet søknadssum som er 5 ganger så høy som midlene som skal fordeles. Det sier seg selv at rådet derfor må gjøre klare valg/prioriteringer i sin søknadsbehandling. Det settes opp målformuleringer og strategier/prioriteringer

knyttet til disse. Støtte til nyetableringer av musikkkonkurranser har til nå ikke vært en del av rådets prioriterte satsingsområder. Likevel understrekes det at hver enkelt søknad som sendes inn til Kulturrådet gis en faglig vurdering før vedtak fattes."

Kulturdepartementet er ved kopi av brev fra Stiftelsen Trondheim Kammermusikk Festival av 31. mars i år orientert om at stiftelsen har anket vedtaket, og at anken vil bli behandlet av Kulturrådet 6. juni d.å.

Spørsmål nr. 288

Innlevert 14. april 2000 av stortingsrepresentant May-Helen Molvær Grimstad

Besvart 27. april 2000 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Vil Sosialministeren se på muligheten for at foreldre til syke barn over 12 år som av lege blir bedt om å ha tilsyn med barnet, f.eks. etter en operasjon, får rett til permisjon fra sitt arbeid med lønn, evt. rett til permisjon uten lønn?»

Begrunnelse:

I dag er det vanlig med korte opphold på sykehus ved operasjoner, ja mange operasjoner utføres poliklinisk. Dette fører til at barn har fått behov for lengre tilsyn hjemme fra en av foreldrene etter blant annet operasjoner.

Etter hva jeg har fått opplyst, har foreldre til barn over 12 år ikke rett til permisjon med lønn i slike tilfeller. De har heller ikke rett til permisjon uten lønn.

Svar:

Etter folketrygdlovens kap. 9 har arbeidstaker som har omsorg for barn rett til omsorgspenger dersom vedkommende er borte fra arbeid p.g.a. nødvendig tilsyn med og pleie av et sykt barn. Retten til omsorgspenger gjelder tom det kalenderåret barnet fyller 12 år. Er barnet kronisk syk gjelder retten til omsorgspenger tom året barnet fyller 18 år. Omsorgspenger ytes i opptil 10 stønadsdager for hvert kalenderår. Har vedkommende tre eller flere barn ytes omsorgspenger i opptil 15 dager. Når arbeidstakeren er alene om omsorgen, økes antall dager til hhv. 20 og 30 dager. Er barnet kronisk sykt ytes det omsorgspenger i opptil 20 dager til hver av foreldrene, og i opptil 40 dager til enslige forsørgere. Omsorgspenger utbetales av arbeidsgiveren. Når arbeidsgiveren har betalt omsorgspenger til arbeidstakeren i mer enn 10 stønadsdager i et kalenderår, kan arbeidsgiveren kreve å få refusjon fra trygdekontoret for det overskytende antall dager.

Dersom et barn under 12 år er innlagt i sykehus i over en uke, ytes det pleiepenger fom åttende dag fra trygdekontoret. Etter et slikt langvarig sykehusopphold kan det også ytes pleiepenger etter at barnet er utskrevet så lenge barnet trenger kontinuerlig tilsyn og pleie. Er barnet kronisk sykt gjelder retten til pleiepenger til barnet fyller 18 år.

Lider barnet av en svært alvorlig sykdom kan det ytes pleiepenger mens barnet er innlagt, uavhengig av hvor lenge sykehusoppholdet varer, eller når en av foreldrene må være hjemme fordi barnet trenger kontinuerlig tilsyn og pleie. Også dette gjelder fram til barnet fyller 18 år. For psykisk utviklingshemmede er det ingen aldersgrense.

Arbeidsmiljøloven § 33 A har bestemmelser om rett til permisjon som tilsvarende folketrygdlovens bestemmelser om rett til omsorgspenger og pleiepenger. Arbeidsmiljøloven gir ikke rett til permisjon p.g.a. barns sykdom utover dette.

Rett til permisjon med lønn er blitt utvidet betydelig i de senere år både med hensyn til aldersgrensene og antall dager.

En ytterligere utvidelse av rett til omsorgs- og pleiepenger fra folketrygden vil måtte vurderes og prioriteres i forhold til andre viktige velferdsoppgaver i forbindelse med de årlige budsjetter. Med de store utfordringer vi står overfor i helsesektoren og når det gjelder pleie og omsorg av eldre finner jeg for tiden ikke å kunne prioritere en ytterligere utvidelse.

Heller ikke når det gjelder utvidet ulønnet permisjon etter arbeidsmiljøloven er det riktig å prioritere dette nå. Arbeidslivet står overfor store utfordringer når det gjelder behovet for fleksibilitet og tilpasninger både for den enkelte arbeidstaker og virksomhetene. Kommunal- og regionaldepartementet har et større arbeid på gang med sikte på å tilpasse arbeidsmiljøloven dagens ønsker og behov. Jeg finner det naturlig at temaet eventuelt inngår i dette arbeidet.

Spørsmål nr. 289

Innlevert 14. april 2000 av stortingsrepresentant Børge Brende

Besvart 28. april 2000 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Kredittilsynet har i brev til FD 22.10.98 tatt opp spørsmålet om å åpne for at foretak som forvalter investorerers midler gis adgang til å sette bort investeringsbeslutninger til andre eksterne forvaltere. Vil finansministeren åpne for at man skal kunne yte en mer effektiv kapitalforvaltning gjennom at foretakene gis adgang til å kjøpe investeringstjenester fra kvalifiserte utenlandske foretak?»

Begrunnelse:

Det mest brukte argument for at det er et behov for å benytte underleverandører er at norske forvaltere ikke kan forventes å ha fullstendige kunnskaper om alle markeder. Selv spesialiserte og profesjonelle forvaltere i store norske forvaltningsmiljøer vil kunne ha nytte av å benytte en utenlandsk forvalter i større eller mindre grad. Bl.a. vil bruk av underleverandører kunne gi bedre holdepunkter for å vurdere egne presentasjoner ved plasseringer i utlandet. For de fleste internasjonalt rettede forvaltere vil kanskje en blanding av egen forvaltning og kjøp av underleverandører være optimalt. Som kjent har Norges Bank i sin forvaltning av Statens Petroleumsfond lagt opp til en utstrakt bruk av utenlandske forvaltere.

Mange norske forbrukere som etterspør investeringstjenester og fondssparing vil ønske å holde seg til norske tilbydere som de føler seg trygge på. Disse forbrukere kan samtidig ha behov for et bredt forvaltningstilbud som blant annet inkluderer plasseringer i utlandet. Kunden kan ut i fra sitt samtidige behov for trygghet og bredde i plasseringer være tjent med at en norsk mellommann (verdipapirforetak eller verdipapirfond) får ansvaret for å velge ut en velrenommert forvalter i utlandet samt å følge opp forvaltningen i utlandet på kundens vegne. I motsatt fall må kunden enten selv vurdere hvilke utenlandske tilbydere han ønsker å benytte, eller gå til en norsk rådgiver. En slik rådgiver vil imidlertid ikke ha noe klart juridisk

ansvar i forhold til den investeringsbeslutning kunden tar. Følgelig vil det normalt være en tyngre prosess for den norske kunden å følge opp uheldige beslutninger samt manglende oppfølging fra den utenlandske tilbyderens side.

En fremgangsmåte for å kunne tilby investeringstjenester rettet mot andre markeder enn det norske, vil være å bygge opp egen kompetanse. Det vil imidlertid raskt kunne bli uforholdsmessig dyrt, og således lite realistisk, å etablere en slik spesialkompetanse innenfor samtlige av de markeder kunden ønsker å investere i. Når det gjelder de mer overordnede allokeringsvalg, som fordeling på rentebærende instrumenter og egenkapitalinstrumenter, bruk av derivater, bransjeutvikling etc. vil det kunne bygges opp miljøer også i norske foretak. Imidlertid må den som forvalter porteføljen ha kunnskap på et langt mer detaljert nivå for å fatte de faktiske investeringsbeslutningene. I denne sammenheng vil den eller de som skal besitte den nødvendige kompetanse dermed ofte i liten grad kunne trekke på annen kompetanse innenfor samme miljø ved avgjørelsen av hvilke konkrete finansielle instrumenter det skal investeres i.

Tidsforskjellen utgjør en praktisk ulempe for så vidt gjelder fjerntliggende markeder. Dersom en portefølje skal være gjenstand for en trading-basert forvaltning, vil dette medføre at forvalter må følge med innenfor markedenes åpningstid, som med tidsforskjellen kan medføre til dels betydelig avvikende arbeidstid. I motsatt fall må det i realiteten handles på ukjent kurs, evnt. med limit-ordre til de lokale meglerne. Dette vil ikke uten videre være en god løsning, da den norske forvaltningen på selve handelstidspunktet ikke vil ha oversikt over de siste utviklinger i markedet.

Disse forhold medfører at det for de fleste norske forvaltningsselskap for verdipapirfond og verdipapirforetak vil være lite aktuelt å bygge opp detaljkompetanse innenfor en rekke forskjellige markeder.

Svar:

Finansdepartementet mottok som opplyst i spørsmålet et brev fra Kredittilsynet datert 22. oktober 1998, hvor Kredittilsynet foreslo at det for forvaltningsselskap, for verdipapirfond og for verdipapirforetak som tilbyr aktiv forvaltning ble fastsatt en forskrift som regulerte såkalt "utkontrahering", eller bortsetting av arbeidsoppgaver.

Departementet stilte en del spørsmål i brev til Kredittilsynet 17. mars 1999. Kredittilsynet behandlet disse spørsmålene i brev til departementet 10. juni 1999. I brev til Kredittilsynet 1. september 1999 trakk Finansdepartementet følgende konklusjon:

"Etter departementets syn bør adgangen til utkontrahering av konsesjonspliktig virksomhet vurderes på bredt grunnlag, uavhengig av hvilken type av konsesjonspliktig virksomhet det dreier seg om. Finansdepartementet vil derfor avvente Banklovkommisjonens utredning nr. 5 og eventuelle endringer i ovennevnte direktiv før eventuelle endringer i reglene for forvaltningsselskap for verdipapirfond og verdipapirforetak vil bli vurdert."

Kopi av dette siste brevet ble sendt til Banklovkommisjonen til orientering 10. september 1999.

Kopi av de nevnte brevene ligger ved.

Jeg vil ta opp til vurdering spørsmålet om, og i hvilken utstrekning, norske verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond skal kunne kjøpe tjenester fra utenlandske foretak i forbindelse med en bredere vurdering av i hvilken utstrekning det skal være adgang til å utkontrahere konsesjonspliktig virksomhet.

4 vedlegg til svar:

Vedlegg 1.

Finans- og tolldepartementets brev til Kredittilsynet 17. mars 1999, Referansenummer 98/8598-2 FM KTN.

Vedlegg 2.

Kredittilsynets brev til Finans- og tolldepartementet 10. juni 1999, Referansenummer 1998/ 05326-320.01,3111.1 LBR/KLU.

Vedlegg 3.

Finans- og tolldepartementets brev til Kredittilsynet 1. september 1999, Referansenummer 98/8598-4 FM KTN.

Vedlegg 4.

Finans- og tolldepartementets brev til Banklovkomisjonen 10. september 1999, Referansenummer 98/8598-5 FM KTN.

Spørsmål nr. 290

Innlevert 14. april 2000 av stortingsrepresentant Rolf Reikvam

Besvart 27. april 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Susan Jafari og hennes to barn ankom Norge januar 1997. Hun hadde flyktet hovedsakelig grunnet arrestasjon av hennes arbeidsgiver, redaktør Faraj Sarkhoui i magasinet Adineh. Hun arbeidet som sekretær for Faraj Sarkhoui og var en støttespiller i det politiske arbeidet i og rundt Adineh. Arrestasjonen har utløst store protester både fra vår egen utenriksminister som en rekke andre ministre verden rundt. Vil Statsråden omgjøre tidligere fattede vedtak, slik at hun og hennes barn får oppholdstillatelse i Norge?»

Begrunnelse:

Ved gjennomgang av dokumentene i saken, finner jeg det bekymringsverdig at UDI, tilsynelatende uten forhåndsundersøkelser, konstaterer følgende "...finner direktoratet ikke å kunne legge til grunn at søkeren har vært Sarkhouis sekretær". Denne påstand godtar Justisdepartementet. Dette er særlig betenkelig siden en frivillig organisasjon som kontaktes i saken, raskt kan fremlegge dokumentasjon til Justisdepartementet fra Faraj Sarkhoui som bekrefter Susans tilknytning til Adineh og Faraj Sarkhoui.

I nevnte bekreftelse fra Faraj Sarkhoui appellerer han til norske myndigheter om at Susan på grunnlag av hennes engasjement, skal få asyl i Norge. Denne appellen har ikke nådd frem i Justisdepartementet. Det bør her også nevnes at Justisdepartementet, i vedtak fra 05.11.1997, uttaler følgende "En vil forøvrig bemerke at ifølge de opplysninger som departementet har innhentet, sitter Faraj Sarkouhi arrestert anklaget for spionasje. Departementet anser ikke at arrestasjonen i hovedsak er knyttet til Sarkouhis tilknytning til tidsskriftet Adineh.." Dette skjer nesten samtidig med at utenriksministeren ber Iran om en rettferdig behandling av Faraj Sarkouhi.

I saken er det underveis kommet inn en rekke uttalelser fra psykiatrisk og barnefaglig kompetanse som Justisdepartementet heller ikke har funnet å kunne ta hensyn til. Dette skjer på tross av hennes opplysninger om mishandling i ekteskapet og den kunnskap vi har om fedres absolutte rettigheter overfor barn i hennes hjemland.

Jeg finner det videre nødvendig å minne om daværende justisminister Aud Inger Aures fremleggelse av justisdepartementets regningslinjer for nye asylkriterier 13.01.1998. Jeg siterer: side 2: "Det minnes ellers om at flyktningsdefinisjonen oppstiller flere kumulative vilkår". I denne saken har hvert moment Susan Jafari har fremmet blitt vurdert isolert. I hvert tilfelle har departementet konkludert med at dette momentet i seg selv ikke gir grunnlag for oppholdstillatelse i Norge. Jeg etterlyser vurderingen av momentenes kumulative effekt.

Svar:

Iransk borger Susan Jafari har vært i Norge siden januar 1997. Hun ble ikke innvilget oppholdstillatelse i Norge, og fikk endelig avslag ved Justisdepartementets vedtak av 05.11.97.

Avslaget var delvis begrunnet med manglende troverdighet mht Susan Jafaris bakgrunn. Man fester ikke lit til hennes forklaring mht. tilknytningen til Faraj Sarkouhi og tidsskriftet Adineh. Departementet vil understreke at hvorvidt Susan Jafari har vært Sarkouhis sekretær eller ikke, eller på annen måte tilknyttet tidsskriftet Adinehs

Redaksjon som skrivehjelp, uansett ikke kan danne grunnlag for opphold i Norge.

Det er heller ikke grunnlag for å innvilge oppholdstillatelse på humanitært grunnlag. Hensynet til barna er vurdert, men man kan ikke se at det foreligger opplysninger som tilsier at det av den grunn bør innvilges oppholdstillatelse.

Det skal bemerkes at vedtaket av 05.11.97 innebærer at Susan Jafari i utgangspunktet plikter å forlate landet frivillig.

Senere har departementet tatt stilling til tre omgjøringsbegjæringer datert henholdsvis 27.11.97, 28.03.98 og 18.06.98. Det ble for alle disse tre begjæringene besluttet ikke å omgjøre vedtaket av 05.11.97.

Departementet tilbakeviser at anførselene i omgjøringsbegjæringene er vurdert isolert sett, uten at det er tatt hensyn til hvorvidt de nye opplysningene samlet sett tilsa at Susan Jafari burde gis oppholdstillatelse i Norge.

Etter fast praksis blir nye opplysninger som innkommer, vurdert i lys av saken for øvrig. Dette er også blitt gjort i dette tilfelle. Alle de faktiske opplysningene som Susan Jafari har fremmet, både ved søknaden om oppholdstillatelse og ved senere omgjøringsbegjæringer, har vært gjenstand for en samlet vurdering. Det vises til departementets beslutninger i forbindelse med omgjøringsbegjæringene, der det kommer frem at de nye opplysningene er vurdert, men at det ikke er funnet at disse er av en slik art at de tilsier omgjøring av vedtaket. Hennes behov for beskyttelse i Norge er således vurdert gjentatte ganger.

De siste omgjøringsbegjæringene er datert henholdsvis 01.12.99 og 02.02.2000. Disse har departementet fortsatt til behandling.

Spørsmål nr. 291

Innlevert 17. april 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 3. mai 2000 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«Posten BA har vedtatt å legge ned 300- 450 postkontorer og tilbyr staten å overta de ledige lokalene og ansatte til offentlige servicekontorer. Skatteetaten varsler nedlegging av 140 ligningskontorer. De kunne også være en naturlig del av et servicekontor. Hver etat sees isolert og legges ned. Ingen tar ansvar for samordning. Vil Regjeringen nå sørge for at ikke flere tjenester eller lokaliseringer blir nedlagt og at alle offentlige etater blir pålagt å delta i servicekontorordningen?»

Svar:

Regjeringen arbeider for at nivået på de offentlige tjenestene i kommunene skal opprettholdes og for at statlige etater og kommunene i så stor grad som mulig skal tilby brukerne tjenester i offentlige servicekontor. En bredt sammensatt arbeidsgruppe har utredet ulike spørsmål knyttet til etablering av offentlige servicekontor i kommunene og la den 31. mars frem en rapport for mitt departement. Denne rapporten vil bli sendt på bred høring så raskt som mulig. Departementet vil ta stilling til rapportens forslag når høringsuttalelsene foreligger.

Departementet er tillagt et spesielt ansvar når det gjelder samordning, også når det gjelder arbeidet for et samordnet tilbud om statlige og kommunale tjenester i lokalsamfunnene. Dette vil også gjelde postale tjenester og ligningstjenester som representanten Andersen spesielt nevner.

Spørsmål nr. 292

Innlevert 25. april 2000 av stortingsrepresentant Marit Tingelstad

Besvart 5. mai 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Stortinget har vedtatt salg av prestegardene. Det hevdes at Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet har budsjettert vedlikehold av flere prestegarder meget lavt av den grunn. Samtidig er forpaktningssavgiften økt betydelig. Dette gjelder bl. a. Skjåk prestegard.

Hvor langt er prosessen med salg av denne prestegarden kommet?»

Svar:

Som det også går fram av svar på spørsmål i spørretimen 28. april 1999 om samme tema, er det nødvendig med strenge prioriteringer når det gjelder vedlikehold på prestegardene. Det er derfor en generell praksis for at eiendommer som er til vurdering for salg ikke blir prioritert med tanke på store investeringer, men at kun det nødvendigste vedlikehold blir utført inntil spørsmål om salg er avklart. Disponible vedlikeholdsmidler blir i første rekke brukt til investeringer i eiendommer som blir beholdt av Opplysningsvesenets fond og til å innfri offentlige pålegg om utbedringer. Det er derfor foretatt en registrering av nødvendige påkostningsbehov på prestegardene som følge av strengere forskrifter knyttet til husdyrproduksjon. For disse eiendommene er det et mål å få avklart spørsmål om salg slik at nødvendige tiltak kan bli gjennomført innenfor oppsatte frister.

Når det gjelder forpaktningssavgift, er denne til grundig gjennomgang hver gang en forpaktningsskontrakt skal fornyes. Alle kontrakter vedrørende arealer eller ressurser på Opplysningsvesenets fonds eiendommer skal forvaltes slik at de til enhver tid gir så høy avkastning som mulig. For forpaktningssbrukene er det derfor en målsetting å finne det avgiftsnivået som gjelder for sammenlignbare eiendommer og som kan forsvares utfra driftsgrunnlag, verdi av bygninger og det som ellers følger med i forpaktningsskontrakten.

I de tilfelle en slik vurdering har ført til betydelig økning i avgift, er det som følge av at avgiftsnivået har vært for lavt tidligere. En slik vurdering har også vært foretatt for Skjåk prestegard.

Spørsmål om salg av Skjåk prestegard er på det nærmeste ferdigvurdert, og vi regner med at en avgjørelse vil bli tatt før sommerferien.

Spørsmål nr. 293

Innlevert 25. april 2000 av stortingsrepresentant Marit Tingelstad

Besvart 5. mai 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Det er stort behov for vedlikehold av våre middelalderkirker. Stram kommuneøkonomi har ført til at flere menigheter har søkt Riksantikvaren om økonomisk støtte, men fått avslag da det ikke vil være riktig å gi støtte til vanlig vedlikehold.

Vil statsråden, i forbindelse med gjennomgang av kirkeøkonomien, vurdere å bruke midler fra Opplysningsvesenets Fond for å sikre disse verdifulle deler av kulturarven vår?»

Svar:

Det vil bli lagt fram en stortingsmelding om økonomien i Den norske kirke. I meldingen vil bl.a. bruken av avkastningen av Opplysningsvesenets fond bli drøftet. Spørsmålet fra representanten Tingelstad om å bruke midler fra Opplysningsvesenets fond til vedlikehold av våre middelalderkirker, vil være relevant i denne sammenhengen. Jeg finner det imidlertid ikke naturlig nå å gå nærmere inn på meldingens drøftinger av bruken av avkastningen fra Opplysningsvesenets fond.

Spørsmål nr. 294

Innlevert 26. april 2000 av stortingsrepresentant Bjørn Hernæs

Besvart 4. mai 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Ifølge "Nationen" 25. april 2000, ble rapporten "Ulvers næringssøk og mennesker", som ble utgitt av Direktoratet for Naturforvaltning og som slår fast at "det er ikke myter at ulver angriper mennesker", stoppet av Miljøverndepartementet den 2. august 1987.

Kan statsråden bekrefte oppslaget i "Nationen" og hvordan vil hun i så fall forholde seg til en så oppsiktsvekkende handling?»

Svar:

I 1987 ble det publisert en rapport med tittelen "Ulvers næringssøk og mennesket" som del av en arbeidsrapportserie fra det såkalte "Rovviltprosjektet" i Direktoratet for naturforvaltning, Viltforskningen. Rapporten inneholdt stort sett en oversettelse av deler av M. Pavlovs bok om ulv, utgitt i Moskva i 1982. Pavlov skrev om ulvers angrep på mennesker i Kirov-området i Russland.

Direktoratet stanset den videre distribusjonen av rapporten 4.8.87 etter beskjed fra departementet. Departementet mente at referatet fra Pavlovs bok ikke burde ha vært publisert som en arbeidsrapport fra "Rovviltprosjektet" i Direktoratet for naturforvaltning. Blant annet ble det påpekt at "Rovviltprosjektet" opphørte i 1985. Den delen av rapport-opplaget som ikke var distribuert, ble kassert.

Jeg mener at det var en uheldig framgangsmåte den gang å kassere det resterende rapport-opplaget. I stedet burde rapporten ha blitt supplert med et forklarende tilleggsnotat.

Jeg vil understreke at åpenhet omkring forskning og formidling av forskningsresultater i dag anses som et av de viktigste tiltak for å unngå konflikter omkring det faglige grunnlaget for rovviltforvaltningen.

Spørsmål nr. 295

Innlevert 26. april 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 4. mai 2000 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Bondevik-regjeringen innvilget like før jul i 1999 lisens for salg av Pingvin-raketter til Tyrkia. Dette ble begrunnet med at Tyrkia hadde avsluttet militæroperasjonene i Nord-Irak, jf vedtak i Stortinget 1995 om forbud mot våpensalg. 1. april i år rykket store tyrkiske styrker på ny inn i Nord-Irak for å knekke kurderne. Samtidig rapporteres det om massive brudd på menneskerettighetene i landet. Vil statsråden i samsvar med vedtaket i Stortinget i 1995 vurdere å stanse rakettsalget?»

Svar:

Den forrige regjeringen innvilget i desember 1999 lisens til eksport av sjømålsmissiler til Tyrkia utfra en vurdering av at situasjonen i landet - på grunnlag av flere faktorer - var en annen enn i 1995.

Det har utvilsomt skjedd en positiv utvikling i Tyrkia de to siste år selv om mange forbedringer gjenstår. På lovområdet er det gjort en rekke forbedringer, herunder strengere krav til forbud av politiske partier, suspensjon av ytringsfrihetsdommer og økt strafferamme for tortur. Sikkerhetsdomstolene er nå sammensatt av bare sivile dommere. En ny lov sikrer videre at embetsmenn stilles ansvarlig for sine handlinger.

Den offentlige debatt om menneskerettigheter og ytringsfrihet er friere enn før, og regjeringen har forpliktet seg til å arbeide for økonomisk og sosial utjevning i landets sørøstlige regioner. Dette vil først og fremst komme den kurdiske del av befolkningen til gode. Klare uttalelser fra representanter for den tyrkiske regjering om behovet for ytterligere reformer har dessuten forpliktet myndighetene til en ansvarlig menneskerettighetspolitikk i årene som kommer. Det er også regjeringens håp at Tyrkias kandidatstatus i forhold til EU-medlemskap vil trekke i positiv retning.

Samtidig er det på det rene at Tyrkia har langt igjen før landet når en akseptabel standard på menneskerettighetsområdet. Slik arrestasjonene av tre ordførere i Sør-øst Tyrkia viser, vil utviklingen fortsette å gå i bølger, men utviklingen går tross alt i rik

tig retning. Det faktum at de tre ordførere nå er sluppet fri, er et tegn på nettopp dette. Et annet eksempel er konfiskeringen av bøker til forfatteren Uzun, etter vedtak av en lokal domstol som senere heldigvis er funnet ugyldig av en høyere rettsinstans. Norge har klart markert sitt syn i slike saker.

Et annet forhold er tyrkiske militære operasjoner rettet mot kurdere på grensen til Nord-Irak. Disse operasjonene har forekommet i perioder. På norsk side har man prinsipielt tatt avstand fra slike aksjoner. Det har vært et klart inntrykk at den militære aktivitet i området har vært avtagende i den senere tid, selv om det ikke kan sies at de helt har opphørt. Som du viser til i ditt brev skal det ha forekommet aksjoner i begynnelsen av april. Det er vanskelig å få verifisert informasjon om slike aksjoner. Den borgerkrigslignende situasjonen som hersket i sør-øst Tyrkia for fem år siden, er imidlertid ikke lenger til stede.

Regjeringen ser det som en viktig oppgave å videreutvikle vårt samarbeid med Tyrkia, herunder dialogen om menneskerettigheter. Med hensyn til den forrige regjeringens beslutning om salg av Pingvin-raketter til Tyrkia, kan jeg ikke se at de grunnleggende forutsetninger for denne beslutning er endret.

Spørsmål nr. 296

Innlevert 27. april 2000 av stortingsrepresentant Finn Kristian Marthinsen

Besvart 3. mai 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Farrokh Jamshid Safa (Fk-nr.98005172) fikk avslag på asylsøknad og ble sendt tilbake til Iran hvor han nå er fengslet. Iranske myndigheter vil også forhøre og anklage hans kone Sultan, og de har truet med å ta ifra henne parets barn som ble født i Norge, da hun ikke er god nok muslim. Kan og vil justisministeren gjøre noe for at Sultan Kilic og Manolia Jamshid Safa kan bringes i sikkerhet, og vil eventuell asylsøknad ved ankomst i Norge bli behandlet på fritt grunnlag uavhengig av tidligere vedtak?»

Begrunnelse:

F.J.Safa flyktet fra Iran på grunn av forholdene der og fordi han var involvert i politisk motstandsarbeid. Han flyktet først til Tyrkia, hvor han var noen år. Der ble han gift med Sultan Kilic, som forøvrig var medlem i en islamsk sekt, ahlavittene. Denne sekten er delvis forfulgt i Tyrkia. Etter en tid ble Sultan ettersøkt og var i en nokså farlig situasjon i Tyrkia. Derfor flyktet ekteparet og kom til Norge. Her fikk de datteren Manolia (f. 15.10.98).

Ekteparet fikk avslag på asylsøknaden, og avslag på anken. De ble fortvilet, og Farrokh forsøkte å ta sitt liv. Han havnet på sykehus hvor han kom i god kontakt med representanter for Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn, Dalane menighet. Etter hvert begynte han å lese Bibelen og be til Jesus. Han ble utskrevet fra sykehuset og begynte kristendomsopplæring i nevnte menighet. 10. oktober 1999 ble han døpt sammen med sin datter og to andre iranere.

Selve saksgangen og behandlingen trenger jeg ikke repetere da dette er kjent i Departementet.

Ekteparet ble sendt til Iran 29. desember 1999. Etter noen uker fikk representanter for menigheten i Dalane telefonkontakt med familien. Da fikk de opplyst at Farrokh hadde vært ut og inn til forhør og opphold i fengsel. De hadde ikke hatt noe pass, og da var det vanlig med forhør og et kort fengselsopphold.

Men etter hvert ble han holdt mer og mer i fengsel, inntil han ble sittende der permanent. Kona får nå ikke snakke med ham. De siste gangene hun så ham, så han meget elendig ut, sannsynligvis mishandlet. Iranske myndigheter hadde funnet et kristent hefte i Farrokhs bagasje. Han ble da presset hardt angående troen, og som visstnok skal være typisk: anklaget for spionasje.

Menigheten i Dalane har hatt kontakt med en kristen organisasjon som har gjort undersøkelser på stedet for å finne ut hvordan Sultan og barnet har det. Disse mener norske myndigheter gjennom den norske ambassaden i Iran bør undersøke og hjelpe til slik at i alle fall Sultan og barnet kan komme tilbake til Norge, for de er i en svært dårlig og truende situasjon.

Svar:

Norske myndigheter har ikke mottatt noen skriftlig forespørsel om bistand vedrørende dette ekteparet. Verken ektefellen eller andre familiemedlemmer har kontaktet ambassaden i Teheran med opplysninger eller anmodning om hjelp. I denne forbindelse må jeg presisere at verken jeg, eller andre representanter for norske myndigheter, har anledning til å gripe inn overfor iranske borgere som befinner seg i hjemlandet.

Om ekteparet, ved en senere anledning igjen skulle søke oppholdstillatelse i Norge, vil den nye søkna den bli behandlet på et fritt grunnlag, uten at det tidligere avslaget i seg selv vil stå i veien.

Jeg finner det umulig i denne situasjonen å kommentere opplysninger gitt av ekteparet i forbindelse med deres søknad, da forvaltningen har taushetsplikt etter forvaltningsloven i slike saker.

Jeg vil likevel presisere at ekteparet, etter endelig avslag og flere omgjøringsbegjæringer, frivillig valgte å reise til Iran og at de reiste tilbake til hjemlandet med gyldige reisedokumenter. Videre vil jeg på et generelt grunnlag opplyse om at det ikke er praksis i Iran at myndighetene griper inn og fjerner et barn fra moren eller familien for øvrig.

Spørsmål nr. 297

Innlevert 27. april 2000 av stortingsrepresentant Signe Øye

Besvart 5. mai 2000 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«Vil Forsvarsministeren sørge for at Fredriksten blir vurdert som lokaliseringalternativ på lik linje med Akershus, og at en kost/nytte vurdering av Fredriksten-alternativet ligger ved saksframlegget til Stortinget?»

Begrunnelse:

Forsvarssjefen vil, etter Forsvarsministerens pressemelding 2.2., planlegge å samlokalisere all forvaltningsutdanning i Forsvaret til Akershus festning. Dette innebærer investeringer og kostnader som Forsvaret ikke ville få om man lokaliserte denne utdanningen til Hærens forvaltningsskole på Fredriksten. Dette er forsvarssjefen orientert om, men vil ikke utrede dette alternativ. Dette synes noe besynderlig.

Svar:

Det er et klart mål for omstillingsprosessen i Forsvaret å samordne utdanningen på tvers av forsvarsgrenene der dette er hensiktsmessig. Der det er mulig bør sivile høyskole- og universitetsmiljøer danne basis for kompetanseoppbygging fremfor å bygge opp egne kompetansemiljøer i Forsvaret. Forsvarsgrenenes utdanningsordninger skal så langt mulig bygges over samme lest og etter de retningslinjer som er nedfelt i St.meld. nr. 22 (1992-93) og St.prp. nr. 38 (1995-96).

I dag foregår forvaltningsutdanningen i Forsvaret ved Hærens forvaltningsskole i Halden, Luftforsvarets skoler Stavern og ved KNM Tordenskjold i Bergen. Utdanningen er til dels parallell og overlappende.

Som et ledd i arbeidet med å finne løsninger på Forsvarets omfattende organisatoriske og økonomiske utfordringer har departementet i samarbeid med forsvarssjefen fremmet en rekke konkrete tiltak for utredning. Et av disse er samordning av forvaltningsutdanningen.

Samordning av forvaltningsutdanningen innebærer ikke sentralisering av eksisterende ordninger. Hensikten er eventuelt å etablere en ny karriere- og fagrettet utdanningsplattform på tvers av forsvarsgrenene. I denne sammenheng vurderes bl. a. større bruk av fjernundervisning, bruk av sivile kursplasser, regionale kurs, modulbasert utdanningsopplegg m.m.

Utdanningsmodellen vil være et grunnleggende premiss for anbefaling om lokalisering av skolevirksomheten. Lokaliseringsspørsmålet er derfor helt åpent og det er på det nåværende tidspunkt for tidlig å ta stilling til alternativer.

Forsvarssjefen skal utrede de relevante alternativ og gi sin anbefaling til departementet. Departementet vil deretter gjennomgå og vurdere anbefalingen innenfor en helhetlig forsvarspolitisk ramme hvor også Forsvarets fremtidige tilstedeværelse på Fredriksten festning vil være et av elementene.

Dokument nr. 15:24

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 298

Innlevert 2. mai 2000 av stortingsrepresentant Øystein Djupedal

Besvart 9. mai 2000 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Det viser seg at samboere med samboerkontrakt ikke sidestilles med gifte i forskrift som regulerer omregistrering av bil - feks. i tilfeller der den ene part faller bort. Vedkommende må i slike tilfeller betale full omregistreringsavgift, mens gifte ville sluppet. Forskriftene er med andre ord ikke i tråd med den generelle utvikling om likestilling av samboende og gifte. Vil Statsråden sørge for en opprydding i definisjonen i forskriftene på dette området slik at samboende og gifte ikke forskjellsbehandles?»

Begrunnelse:

Bakgrunnen for mitt spørsmål er en kvinne som mistet sin samboer og måtte betale omregistreringsavgift, til tross for at de hadde både samboerkontrakt, testamente og begge var oppført som eier i bilens vognkort. Det viser seg at forskriftene på dette området ikke er i tråd med den generelle utvikling der samboere med samboerkontrakt likestilles med gifte. Kvinnen måtte i dette tilfelle betale 8580 kr i omregistreringsavgift på en bil hun i utgangspunktet eide sammen med sin samboer. Mellom ektefeller ville omregistrering i dette tilfelle ha medført avgiftsfritak, mens samboende er avgiftspliktige. Vedkommende er heller ikke innvilget dispensasjon.

Svar:

Etter Stortingets vedtak om omregistreringsavgift skal det betales avgift til statskassen ved omregistrering av motorvogner og tilhengere på ny eier. Avgiftsplikten omfatter også omregistrering etter at forrige eier er død, men det er unntak for gjenlevende ektefelle og barn som overtar bilen på skifte. Ekteskap må dokumenteres ovenfor vegmyndighetenes trafikkstasjon ved fremleggelse av vigselsattest eller ved attest for at ektefelle er død.

Etter dagens regelverk er det ikke mulig på generelt grunnlag å likestille omregistrering mellom på den ene siden ektefeller hvor det er fritak og på den annen side mellom samboere hvor det foreligger ordinær avgiftsplikt. Bakgrunnen for denne rettstilstanden er at samboerforhold ikke i samme grad som ekteskap lar seg dokumentere. Omregistreringsavgiften har i sin nåværende form eksistert siden 1978. Avgiften må være dokumentert innbetalt før omregistreringen gjennomføres. Avgiften er forutsatt å være enkel å administrere som en over- disk avgift. Omregistreringen foretas av det lokale biltilsyn, som også skal vurdere fritakene. Årlig omregistreres ca 450- 500 000 avgiftspliktige transaksjoner. Et slikt omfang understreker viktigheten av å ha enkle regler.

Særlige spørsmål oppstår når bilen ved dødsfallet var registrert på begge samboerne, ikke bare på avdøde. I den konkrete saken som det også vises til i ditt spørsmål er det spesielle omstendigheter som gjør at avgiftsplikt framstår som urimelig. Jeg er gjort kjent med at Toll- og avgiftsdirektoratet nå har saken til behandling og har forstått at direktoratet i dette spesielle tilfellet mener at det bør gis dispensasjon fra regelverket.

En mer generell likestilling må imidlertid gjennomføres som en endring av regelverket, og vurderes i lys av utviklingen ellers i forholdet mellom ektefelle-regler og samboer-regler. Dette vil bli vurdert i nær fremtid.

Spørsmål nr. 299

Innlevert 2. mai 2000 av stortingsrepresentant May-Helen Molvær Grimstad

Besvart 8. mai 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Kva tiltak har samferdselsministeren sett i verk for at ferjetilbodet i år 2000 i hovudsak blir vidareført som i 1999, og vil ein sette i verk ytterlegare tiltak?»

Grunngjeving:

I Sunnmørsposten 15. april 2000 går det fram at Vegdirektoratet varslar om reduksjon i ferjetilbodet etter 1. september og ein ferjetakstauke på 5 prosent frå 1. mai. Møre og Romsdal fylkesbåtar manglar 17 mill kroner på å få endane til å møtast etter 1. mai, trass i den hastige påbodet om 5 prosent takstauke.

I det framlagte og vedteke statsbudsjett for år 2000, går det fram at ferjetilbodet i 1999 i hovudsak skal vidareførast i år 2000.

Endringar i takstar og rutetilbod kan få store konsekvenser for lokalsamfunn som er avhengig av ferjer.

I spørjetimen 29 mars fekk samferdselsministeren spørsmål om statsråden kunne forete seg noko straks for å sikre at noverande rutetilbod vert oppretthalde. Statsråden svarte blant anna sitat "Jeg legger fortsatt til grunn at målsettingen om ferjetilbudet fra budsjettproposisjonen for 2000 skal stå ved lag. Saken er viktig og tidskritisk og har derfor høy prioritet"

Mange er avhengig av ferjer, som einaste "veg" for å kome til fastlandet. Det opplevast frustrerande for mange å måtte kjempe for sin "veg" kvart år, for å kunne pendle til arbeid og skule. Og for eit verdiskapende næringsliv som skal frakte varer ut på marknaden. Eit godt ferjetilbod og til ein akseptabel pris kan vere avgjerande både for busetting og et livskraftig næringsliv i distrikta. Det er difor viktig med stabile og gode ferjetilbod.

Svar:

"I budsjett 2000 heiter det, som representanten Molvær Grimstad og viser til, at ferjetilbodet i 1999 i hovudsak skal vidareførast i 2000. I budsjettproposisjonen er det likevel tatt atterhald om at tilbodet vil vera avhengig av resultatet av forhandlingane mellom vegvesenet og ferjeselskapa.

Det er ei klar målsetting frå mi side at ferjetilbodet frå 1999 vert vidareført i 2000, utan for store reduksjonar i tilbodet. Det er likevel på nytt grunn til å minna om at tilbodet vert fastsett i forhandlingar med reiarlaga. Å oppnå eit tilfredsstillande resultat stiller derfor store krav både til vegsjefane og reiarlaga.

Ferjedrifta har så langt i 2000 opplevd ein kraftig kostnadsvekst. Det er serleg utviklinga i oljeprisen som er hovudgrunnen til dette. Kostnadsveksten har ført til at forhandlingane mellom vegvesenet og reiarlaga har vore vanskelege.

Vintervedlikehaldet (brøyteutgifter) har og vore omfattande i år. Midlar til ferjedrifta og vedlikehald av riksvegnettet vert løyvt over same post (kap 1320, post 23). Budsjettsituasjonen innanfor drift og vedlikehald er med andre ord svært vanskeleg. Også rammene til investeringar på vegsida er svært stramme. Den stramme budsjettsituasjonen er bakgrunnen for at det er innført takstauke på 5 prosent i ferjedrifta frå 1. mai, for at kostnadsauken i ferjedrifta ikkje skal ramma andre formål på vegbudsjettet for sterkt. Utviklinga av oljeprisen har og ført til auke i kostnadene for trafikantar elles som ikkje nyttar ferje. Takstauken og andre

budsjettiltak som vil verta presenterte for Stortinget i samband med Revidert nasjonalbudsjett 2000, vil vera vesentlege bidrag til å oppnå eit ferjetilbod i 2000 om lag på nivå med tilbodet i 1999.

Statens vegvesen opplyser at forhandlingane er avslutta i tre fylke, og at det er venta at det vil verta inngått avtale i resterande fylke i mai."

Spørsmål nr. 300

Innlevert 4. mai 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 11. mai 2000 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Det har vært en uttalt politikk i Norge å arbeide for å styrke FN sin posisjon og anseelse i Verdenssamfunnet. Det kan nå virke som om FN nå virkelig trenger hjelp til å få igang fredsprosessen i Vest Sahara.

Hva vil Norge gjøre for å sikre at FN kan følge opp sitt mandat, samtidig som at den regionale situasjonen i nordvest Afrika holdes stabil?»

Begrunnelse:

Fredsprosessen mellom Marokko og Saharawiene, representert av POLISARIO er i en meget kritisk fase. FN spiller en viktig rolle som internasjonal konfliktløser, men i Vest Sahara konflikten mellom Marokko og Saharawiene ser det ut som FN har gitt opp og i den forstand risikerer å mislykkes med å legge til rette for en folkeavstemning for denne Afrikas siste koloni. Både FN-resolusjonen om kolonifolks rett til selvbestemmelse samt en klar uttalelse av den Internasjonale Domstolen i Haag understreker at Saharawiene skal ha rett til selvbestemmelse over egen territoriell status. Dersom dette ikke lykkes, innebærer dette et alvorlig tilbakeslag for FN's troverdighet, og en fortsatt nedverdiggende situasjon for de over 150.000 flyktningene som befinner seg i Algerie.

Svar:

Norge er en forkjemper for FNs rolle som konfliktløser og fredsbevarer i internasjonal politikk. Vi ønsker derfor at FNs fredsbevarende operasjoner er mest mulig effektive og målrettede. Hva angår Vest-Sahara har det vært en voksende erkjennelse internasjonalt av at FN-operasjonen - MINURSO - ikke har nådd de målsettinger som ligger i mandatet.

Helt siden MINURSO ble etablert i 1991, har dyp uenighet om spørsmål relatert til registrering av velgere i forbindelse med en evt. folkeavstemning torpedert videre fremdrift i iverksettelsen av fredsplanen. Etter at MINURSO offentliggjorde det endelige mandat for folkeavstemningen i januar i år, har situasjonen vært tilsynelatende helt fastlåst.

Som fjerde største bidragsyter er Norge en betydelig støttespiller til UNHCRs arbeid blant flyktninger fra Vest-Sahara. Vi har også støttet aktivt andre internasjonale organisasjoners innsats for flyktningene. Bl.a. et mineprosjekt i regi av Norsk Folkehjelp og et ernæringsprosjekt i regi av Kirkens Nødhjelp. I tillegg har Norge helt siden 1991 bidratt med tjenestemenn til MINURSOs politistyrke.

FNs generalsekretær la i februar 2000 fram en rapport (S/2000/1331) om situasjonen i Vest-Sahara. Det ble her slått fast at det nåværende mandat for MINURSO ikke har vist seg å være effektivt og operasjonelt. I rapporten understreker generalsekretæren også behovet for å vurdere aktuelle alternativer til fredsplanen fra 1991. Dette for å bidra til en oppmykning av en fastlåst situasjon, samt å gi et nytt og revidert grunnlag for en fortsatt rolle for FN i Vest-Sahara.

Norge støtter hovedkonklusjonene i generalsekretærens rapport. Intensjonen må være at FN bidrar til utformingen av en mer realistisk tilnærming og forhandlingslinje som partene kan slutte seg til. FN bør fortsatt spille en helt sentral rolle.

For øvrig er FNs spesialutsending James Baker III nå påny involvert i prosessen. I april i år foretok han en første rundreise til de berørte partene til konflikten. FNs generalsekretær har videre invitert partene til samtaler i London 14. mai d.å.

Vårt ønske er å bidra til en politisk og varig løsning på Vest-Sahara spørsmålet. Dette er av meget stor betydning ikke bare for utviklingen i Vest-Sahara, men ikke minst for hele nord-vest Afrika.

Spørsmål nr. 301

Innlevert 5. mai 2000 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 11. mai 2000 av kulturminister Ellen Horn

Spørsmål:

«Det er uro rundt spørsmålet om kultur på moms. Aktørene i kulturlivet frykter at innføring av moms på kulturtilbud kan føre til økte priser, som igjen vil bety større forskjeller i tilgjengelighet til kulturopplevelser. Moms vil også føre til større byråkratisering i et kulturliv som er avhengig av de mange idealistene som signaliserer behovet for mindre skjemavelde, og ikke mer. Deler statsråden disse vurderingene, og vil hun på den bakgrunn gå mot innføring av moms på kulturtilbud?»

Svar:

I 1990 avga det såkalte "Storvik-utvalget" sin innstilling med forslag om en omfattende reformering av dagens merverdiavgiftssystem, jf. NOU 1990:11. Med utgangspunkt i Storvik-utvalgets forslag har skiftende regjeringer arbeidet med spørsmålet om å reformere dagens merverdiavgiftssystem. Den forrige regjeringen skisserte i Nasjonalbudsjettet for 2000 visse generelle prinsipper et nytt avgiftssystem kunne baseres på, uten at det ble fremmet konkrete avgiftsforslag.

Det fremgår ikke av spørsmålet hvilke varer og tjenester som skal klassifiseres som "kulturtilbud" og således skjermes for merverdiavgift. Jeg vil i denne forbindelse vise til at varer på kulturområdet allerede under dagens merverdiavgiftsregime undergis avgiftsmessig forskjellsbehandling, jf. den såkalte "nullsatsen" på kulturpolitisk viktige områder som eksempelvis bøker, tidsskrifter og aviser. Dette illustrerer for så vidt behovet for en drøftelse av merverdiavgiftssystemet også på kulturområdet.

Jeg kan opplyse at regjeringen om kort tid vil starte opp arbeidet med en bred gjennomgåelse av merverdiavgiftssystemet med sikte på at et konkret forslag til reformering av hele systemet skal legges frem for Stortinget i forbindelse med statsbudsjett- proposisjonen for 2001. Før regjeringen har avsluttet sitt arbeid med merverdiavgiftsreformen kan jeg ikke gå inn på konkrete enkeltelementer i reformen, og da selvfølgelig heller ikke hvordan ulike kulturtilbud avgiftsmessig bør behandles.

Spørsmål nr. 302

Innlevert 5. mai 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 12. mai 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«For andre gang på kort tid har Statens vegvesen i Nord Trøndelag tapt en sak vedr. mangeårig bruk av vikar/midlertidige tilsetninger. Sakene endte med fast tilsettelse, etterbetaling og erstatning. Det er også kjent

at det finnes flere lignende saker, bla en sak i Rogaland, hvor en ansatt tilsammen i løpet av 6 - 7 år har arbeidet ca 4 årsverk. Også her vurderes det rettsak. Kan statsråden sørge for at Statens vegvesen pålegges å rydde opp i disse ulovligheter nasjonalt, slik at flere rettsaker kan unngås ?»

Svar:

Tjenestemannsloven gir som kjent anledning til midlertidige tilsetninger, men da på nærmere gitte vilkår. I en så stor etat som Statens vegvesen vil det til enhver tid være mange midlertidig tilsatte. Pr. midten av april var noe i overkant av 700 personer registrert som tilsatt i midlertidig stilling. Det vil da neppe være til å unngå at det i enkelttilfelle kan oppstå diskusjon og uenighet om lovens vilkår for midlertidighet er til stede. Løses ikke disse sakene i minnelighet, vil et mulig utfall være at domstolene bringes inn og avgjør saken utfra de konkrete opplysninger i saken.

Det påhviler vegdirektør og vegsjefer et klart ansvar for at gjeldende regler - også når det gjelder midlertidig tilsetning - blir fulgt. Jeg føler meg overbevist om at Vegvesenet tar alvorlig de domstolsavgjørelser representanten Langeland viser til og setter alt inn på å unngå tilsvarende i fremtiden.

Spørsmål nr. 303

Innlevert 5. mai 2000 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 11. mai 2000 av kulturminister Ellen Horn

Spørsmål:

«Det Norske Solistkor "truer" med å legge ned drifta fordi koret ikke har økonomiske rammer som gjør koret i stand til langsiktig planlegging. Solistkoret er ved siden av Operakoret, Norges eneste profesjonelle kor, men er ikke sikret statlig støtte. Er statsråden enig at det er viktig at vi i Norge har et stabilt profesjonelt kor som kan bidra til å videreutvikle korsang og korlitteratur på et høgt nivå, og vil statsråden sørge for at Det Norske Solistkor kan få en bevilgning som gjør dette mulig?»

Svar:

Kulturdepartementet ser det som viktig å bidra til et levedyktig, bredt og aktivt kormiljø i Norge og til at kor på et høyt kunstnerisk nivå kan gis mulighet for videreutvikling og fornyelse. Det er under Norsk kulturråd opprettet en ensemblestøtteordning, som blant annet bidrar til å nå dette målet. Kulturrådet opplyser at tilskudd kan tildeles profesjonelle musikkensembler på et høyt kunstnerisk nivå som gjennom sin virksomhet har vist et stort kunstnerisk potensial. Tilskudd kan videre gis til tiltak som omfatter utvikling og fornyelse. Kulturrådet opplyser at Det Norske Solistkor er gitt statstilskudd over denne ordningen med 100.000 kroner for 1998 og 200.000 kroner per år for 1999 og 2000. 90 ensembler søkte Norsk kulturråd om tilskudd for 2000. 35 søkere innenfor sjangrene klassisk-/samtidensembler, vokalensembler og jazzensembler har fått innvilget sin søknad. Fem vokale ensembler, herunder som nevnt Det Norske Solistkor, er gitt tilskudd for 2000. Avsetningen til ensemblestøtteordningen utgjør omlag 5,1 millioner kroner for 2000. I tillegg har Norsk kulturråd fra 2000 overtatt forvaltningen av fast årlig tilskudd til syv ensembler fra Rikskonsertene. Disse tilskuddene utgjør for 2000 i alt omlag 7,8 millioner kroner. Avsetningen til ensemblestøtteordningen er generelt lav i forhold til å imøtekomme den store og allsidige aktivitet vi ser på feltet i Norge i dag. Mange ensembler representerer en imponerende kvalitet og bidrar dessuten vesentlig til nyskaping i musikklivet. Norsk kulturråd legger høyt kunstnerisk nivå til grunn for sin fordeling. Det Norske Solistkor markerer seg som et fremragende vokalensemble som gir gjenlyd også internasjonalt. Jeg har forståelse for at en statlig støtte til Det Norske Solistkor på kr 200.000 for 2000 neppe er tilstrekkelig til å gi et godt nok finansielt grunnlag for driften av koret. Situasjonen for det Norske Solistkor gir grunn til stor bevåkenhet i tiden fremover. I samråd med Norsk kulturråd vil derfor Kulturdepartementet vurdere ensemblestøtteordningen nærmere i forbindelse med statsbudsjettet for 2001.

Spørsmål nr. 304

Innlevert 8. mai 2000 av stortingsrepresentant Øystein Hedstrøm

Besvart 11. mai 2000 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«En heltidsbonde har utviklet produksjon og salg av brente mandler som tilleggsnæring slik at arbeidsplassen fortsatt kan være hjemme på gården. Da det må betales sukkeravgift etter vekten av det ferdige produktet, utgjør dette en betydelig kostnad fordi det går med ett kilo sukker til fire kilo mandler. Dette bidrar sterkt til redusert lønnsomhet. Vil statsråden endre regelverket slik at sukkeravgiften betales etter medgått mengde sukker?»

Begrunnelse:

Holmsens Brente Mandler er startet som nisjeproduksjon i tillegg til landbruket. Produksjon og salg har økt hvert år siden starten i 1991. Bonden har lagt ned et stort arbeid og mye ressurser i utviklingen av produksjonsutstyr for denne virksomheten. Det er også investert betydelige midler til utbygging av lokaler for lager og produksjon. Med en økning av sukkeravgiften hvert år, kan produksjonen av brente mandler bli ulønnsom på sikt. Produkter konkurrerer med mange andre varesorter. I en slik konkurranse synes det urimelig at det skal betales en sukkeravgift på kr. 14,17 for ferdig produkt. Det blir forholdsvis store summer i avgiften fordi det brukes ett kilo sukker til fire kilo mandler. Produsenten betaler avgift både for mandlene og sukkeret. En ordning med avgift på sukkeret og kun toll for mandlene uten en ekstra avgift på kr. 14,17, vil bety at mandelproduksjonen lettere kan videreføres med lønnsomhet.

Svar:

Etter Stortingets vedtak om avgift på sukker m.v. § 1 skal det betales avgift til statskassen på sukker med kr 5,49 pr. kg av varens avgiftspliktige vekt. Sukker som brukes i ervervsmessig fremstilling av varer er imidlertid fritatt for avgift, jf. vedtakets § 4 bokstav c. Dermed er sukker som nyttes til produksjon av brente mandler fritatt for sukkeravgiften.

Omsetning av brente mandler er imidlertid avgiftspliktig etter Stortingets vedtak om avgift på sjokolade- og sukkervarer m.m § 1 med kr 14,17 pr. kilo, jf. forskrift om sjokolade- og sukkervarer m.m. § 1 nr. 1 bokstav d. Avgiften beregnes på grunnlag av varens nettovekt. Etter dette skal det betales avgift av nettovekten av de ferdig produserte brente mandlene. Jeg gjør imidlertid oppmerksom på at denne særavgiften ble innført i 1922, og Stortinget har vedtatt den hvert år siden som et ledd i behandlingen av de årlige statsbudsjetter.

En eventuell endring i regelverket slik at avgiften på sukkervarer skal beregnes ut fra mengden medgått sukker vil medføre avgiftstekniske problemer. Det vil bli en nærmest uoverkommelig oppgave å fastsette avgiften for de enkelte produkter med en slik avgiftsberegning. På grunn av hensynet til en enkel fastsettelse av avgiften samt kontrollhensyn, blir det pr. i dag ikke vurdert noen regelendring på dette punkt.

Spørsmål nr. 305

Innlevert 8. mai 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 19. mai 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Eg viser til mitt spørsmål nr 279, der eg spør om tidspunkt for ferdighandsaming av søknaden frå Solbakken asylmottak i Flora kommune, vedkommande drifta av ei avdeling for einslege, mindreårige asylsøkjjarar. Eg kan ikkje sjå at Statsråden svarte på spørsmålet. Statsråden har jo sjølv vore oppteken av denne gruppa, og tilhøva i mottak. Eg ber igjen om å få vite kor langt sakshandsaminga har komme, og om Statsråden vil få fortgang i sakshandsaminga, og gi positivt svar til Solbakken asylmottak?»

Svar:

Det vil bli oppretta ei avdeling for dei einslege mindreårige asylsøkjjarane under 15 år ved Solbakken mottak så snart det er praktisk mogleg.

Spørsmål nr. 306

Innlevert 8. mai 2000 av stortingsrepresentant Lisbet Rugtvedt

Besvart 11. mai 2000 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«SV ser positivt på at Norge trapper opp innsatsen for fred i Colombia. SV mener at hovedfokus i arbeidet med å få til en fredelig utvikling i Colombia må være på sosiale tiltak og fredelig konfliktløsning. SV ser det derfor som bekymringsfullt når den skisserte Plan Colombia vil innebære en stor satsing på militær opprusting gjennom midler fra USA. Hva er regjeringens syn på Plan Colombia og hvilke krav vil Norge stille i forbindelse med eventuelle bidrag fra Norge til satsingen?»

Begrunnelse:

Plan Colombia er en pakke med ulike komponenter som skal bidra til å løse årsaker til konfliktene i Colombia. Det internasjonale samfunnet er invitert til å delta i tiltak for institusjonell styrking, sosial utvikling, økonomisk og sosial gjenoppbygging og i forhandlingsprosessen. Det er mye positivt i denne planen, men deler av pakken er sterkt omdiskutert. Bekymringene gjelder blant annet sosiale effekter av strukturtilpasninger i økonomien (bl.a. med nedskjæringer i offentlige utgifter) og en sterk militær vekst som følge av amerikansk støtte til narkotikabekjempelse. Norge er invitert til å være tilstede på et donormøte i Madrid hvor en vil konsentrere diskusjonen omkring program for utvikling og demokrati.

Svar:

Situasjonen i Colombia har vært preget av indre uro og konflikt i de siste 40 år.

Den sittende president, Andrés Pastrana, har klart

noe som ingen presidenter før ham har greid, nemlig å komme i dialog med begge de to store geriljaorganisasjonene - FARC og ELN. Omtrent samtidig har hans regjering også lagt frem en stort anlagt plan - "Plan Colombia". Både planen og dialogene henger nær sammen med ønsket om å finne en fredelig løsning på konfliktene i Colombia til beste for alle som bor i landet.

Som nevnt i spørsmålet, inneholder planen forskjellige komponenter. En viktig del av planen gjelder bekjempelse av narkotikaområdet. Jeg kan her nevne at colombianske myndigheter og geriljaorganisasjonen FARC har nylig bedt Norge og Spania om å fasilitere gjennomføringen av en offentlig høring omkring problemene forbundet med narkotiske stoffer i Colombia. Fra norsk side har vi påtatt oss dette oppdraget.

Det kan være ulike syn på deler av "Plan Colombia". Situasjonen er imidlertid den at det er denne planen den colombianske regjering har valgt. Vårt primære ønske er å hjelpe det colombianske folk og regjeringen i landet til fred og forsoning. Vi støtter aktivt FN's arbeid. Samtidig ønsker partene norsk deltakelse i fredsprosessen, og vi har sagt oss villige til å bidra i arbeidet for en fredelig politisk løsning. Vi vil kunne bidra på ulike måter, bl.a. å dele våre erfaringer i hvordan en fredsprosess kan bygges opp.

For øvrig vil vi fortsette vår humanitære bistand på nettopp de felter som nevnes i spørsmålet, slik som institusjonell styrking og sosial utvikling. Dette vil skje i samarbeid med også andre bidragsytende land.

Spørsmål nr. 307

Innlevert 8. mai 2000 av stortingsrepresentant Anneliese Dørum

Besvart 15. mai 2000 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim

Spørsmål:

«Trygdekontoret i Lørenskog vil ikke betale ut engangsstønad til en kvinne i kommunen som sendte inn søknaden to måneder for sent. Kvinnen hadde vært hjemmeværende i flere år da hun fødte sitt tredje barn og trodde ikke hun hadde krav på slik stønad før hun tilfeldigvis fikk greie på det da barnet var åtte måneder. Finnes det muligheter for å bruke skjønn i slike saker og hva kan gjøres for at denne kvinnen og kvinner i tilsvarende situasjon kan få utbetalt engangsstønaden de rettmessig har krav på?»

Begrunnelse:

Ifølge Romerikes Blad av 23. februar 2000 ga hverken Sentralsykehuset i Akershus, helsesøster eller trygdekontoret opplysninger om at hun hadde krav på engangsstønad da hun fødte sitt tredje barn. Da hun ble klar over det, søkte hun straks trygdekontoret om stønad, og fikk beskjed om at hun hadde krav på disse pengene, men at søknaden dessverre kom to måneder for sent og at hun derfor ikke kunne få utbetalt noe. Dersom regelverket er så stivbeint bør det gjennomgås med tanke på endring. Et minstekrav burde være at trygdekontoret sender brev til alle nybakte mødre om hvilke rettigheter de har.

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at jeg ikke har kjennskap til den konkrete saken og at Barne- og familiedepartementet ikke treffer vedtak i enkeltsaker.

Når det gjelder regelverket, følger det av folketrygdloven § 22-13 at for å få en ytelse etter loven må den som har rett til ytelsen sette fram krav. Krav om en ytelse som utbetales som et engangsbeløp, må settes fram innen seks måneder etter at kravet tidligst kunne ha vært satt fram. Grunnen til at man har frister, er først og fremst at trygdemyndighetenes kontrollmuligheter vanskeliggjøres når krav settes fram lang tid etter det tidspunkt da den begivenhet som ga rett til ytelsen, inntraff. I forbindelse med vedtakelsen av ny folketrygdlov, som trådte i kraft 1. mai 1997, ble det på dette punktet foretatt en materiell endring i forhold til tidligere lov. Fristen for å sette fram krav om blant annet engangsstønad ved fødsel, ble forkortet fra tre år til seks måneder. Hensikten var å oppnå en lovteknisk forenkling ved at det ble lik frist for alle engangsytelser etter folketrygdloven. I Ot prp nr. 29 (1995-96) ble det i kommentaren til § 22-13 lagt vekt på at det er alminnelig kjent at fødsel utløser rett til visse ytelser fra folketrygden, og det er dessuten lett for den som har krav på ytelsen å konstatere at denne retten foreligger.

I kriteriet "kunne ha vært satt fram" ligger en mulighet for at fristen ikke løper selv om den begivenhet som utløste retten til ytelse har funnet sted. Fristbestemmelsen tolkes imidlertid strengt. Etter bestemmelsens sjettede ledd forlenges imidlertid fristen til tre år dersom den som har rett til ytelsen åpenbart ikke har vært i stand til å sette fram krav tidligere eller når det ikke er satt fram krav på grunn av misvisende opplysninger fra trygdens organer. Denne bestem

melse skal bøte på urimelige resultater av fristen. Trygdeetaten legger til grunn at inn under begrepet misvisende opplysninger hører også manglende opplysninger.

Det fremgår av Rikstrygdeverkets rundskriv til folketrygdloven kapittel 14 at trygdekontoret ved fødsel vanligvis vil motta melding om innleggelse fra sykehus. På bakgrunn av denne meldingen blir RTV- blankett for krav om fødselspenger, adopsjonspenger og engangsstønad rutinemessig sendt kvinnen. Når kravblanketten returneres trygdekontoret i utfylt stand, må det vurderes om vedkommende har rett til fødselspenger eller engangsstønad. Som følge av denne rutinen, vil kvinner som har født, vanligvis bli fanget opp.

Jeg vet ikke hva som har skjedd i den konkrete saken, men kvinnen bør uansett benytte ankemulighetene etter loven. Det vil være avgjørende å få brakt på det rene om trygdens organer kan bebreides for at kvinnen ikke har fått kunnskap om sine rettigheter.

Trygdekontoets vedtak kan i medhold av folketrygdloven § 21-12 tredje ledd påklages til fylkes-trygdekontoet. Etter folketrygdloven § 21-12 femte ledd kan vedtak i klagesak ankes inn for Trygderetten. Disse instansene må på bakgrunn av opplysningene i saken ta stilling til om skjønnsbestemmelsen kan komme til anvendelse.

Spørsmål nr. 308

Innlevert 8. mai 2000 av stortingsrepresentant Øystein Hedstrøm

Besvart 12. mai 2000 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Både energibransjen og forbrukersiden ønsker en lov som sikrer fullgod kontroll av strømmålere fordi gjeldende regelverk er ufullstendig og kan true forbrukernes interesser. De fleste EØS-land har kontrollordninger for slike målere innenfor rammen av et foreslått EU-direktiv.

Vil statsråden etablere en lovpålagt kontrollordning på nivået som gjelder i Europa?»

Begrunnelse:

Forbrukerrådet mener mange feil kunne vært unngått ved at man fikk en bedre kontroll av strømmålerne. Forbrukermyndighetene sier at ansvarsforholdene er uklare både når det gjelder måling og avregning, og de vil ha justerplikt både for strømmålere og kontrollutstyr. I dag er det opp til el-verkene eventuelt å sjekke måleren for å påse at den fungerer riktig. Den enkelte abonnent som vil klage på en antatt for høy strømrregning, kan ikke selv få koblet ut strømmåleren og sendt den til en uavhengig instans.

I de 5 første årene Energimåling AS eksisterte, fant firmaet feil ved cirka 20 prosent av undersøkte målere.

Undertegnede hadde denne saken oppe i Stortingets spørretime i oktober 1999. Nærings- og handelsdepartementet var innstilt på å få frem en snarlig avgjørelse i saken.

Svar:

Jeg viser til likelydende spørsmål nr 3 i Stortingets ordinære spørretime 20. oktober 1999. Nærings- og handelsdepartementets svar var at departementet skulle utrede spørsmålet, for deretter å kunne ta en beslutning av om det er behov for å innføre en kontrollordning for elektrisitetsmålere i Norge og eventuelt hvordan denne best mulig kan organiseres.

Departementet har nylig mottatt en betenkning om saken fra Justervesenet, og forventer å kunne ta en beslutning i saken innen 1. september 2000.

Dersom man kommer til at det skal innføres en kontrollordning for elektrisitetsmålere vil det være nødvendig å endre forskrift av 24. august 1999 nr 964 om justering og eventuelt lov av 31. oktober 1946 nr 2 om mål og vekt. Dette arbeidet vil i tilfelle settes i gang etter at beslutningen er tatt.

Spørsmål nr. 309

Innlevert 9. mai 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 18. mai 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Justisdepartementet opprettholder hjemsendelse av en voldtatt og mishandlet chilensk kvinne (bosatt i Haugesund) og hennes to barn. I stedet for å få tilbud om bearbeidelse av de traumatiske opplevelsene de har vært gjennom, skal såvel mor som barn utvises. Kan Justisministeren forklare hvorfor det ikke foreligger "sterke menneskelige hensyn" i denne saken, evt revurdere vedtak om hjemsendelse, samt sørge for tilbud om behandling for moren og hennes barn?»

Begrunnelse:

Det vises til oppslag i media, bla Stavanger Aftenblad 29. april, og et betydelig engasjement fra fag-, solidaritets- og kvinnebevegelse. Alle uttrykker forundring over det som betegnes som en "umenneskelig handling fra norske myndigheter".

Svar:

Først vil jeg gjøre oppmerksom på at jeg ikke kan kommentere enkeltheter knyttet til saken det refereres til på grunn av taushetsplikt, men svare på spørsmålet ut i fra de reglene som gjelder generelt på dette området. For ordens skyld må jeg også påpeke at hvis kvinnen har blitt utsatt for straffbare handlinger, er det forhold som følges opp av politi og påtalemyndighetene.

Etter reglene i utlendingsforskriften vil en utenlandsk ektefelle av en herboende, i utgangspunktet ha rett til å få tillatelse her, slik at det ekteskapelige samlivet kan utøves i Norge. Denne regelen har bl a sammenheng med internasjonale forpliktelser om retten til å utøve et familieliv. Forutsetningen for en slik tillatelse er, naturlig nok, at det foreligger et ekteskap.

Gis det tillatelse som følge av ekteskapet, vil for øvrig kravet om at ekteskapet består og at partene bor sammen (utøver familieliv), være et vilkår for fornyelse av tillatelsen. Dette vilkåret gjelder i tre år. Vi har imidlertid særskilte regler som fastsetter at en utenlandsk kvinne som har hatt familiegjennforeningstillatelse i Norge, likevel har rett til å få en ny tillatelse i Norge selv om det ekteskapelige samlivet blir brutt før det er gått tre år, når årsaken til samlivsbruddet er at kvinnen har blitt mishandlet i samlivsforholdet. Begrunnelsen for denne regelen er at kvinner ikke skal føle seg tvunget til å fortsette et samliv hvor de blir mishandlet, i redsel for å miste sin tillatelse. Dette er en bestemmelse som forutsetter at kvinnen tidligere har fått en formell tillatelse som følge av at vilkårene for gjennforening tidligere var oppfylt.

I de tilfeller der partene har vært gift, men er skilt før en søknad om familiegjennforening fremmes, vil hensynet til familiens rett til å utøve et familieliv ikke gjøre seg gjeldende i samme grad og et tidligere ekteskap kan således i seg selv ikke begrunne at det gis familiegjennforening. I en situasjon der kvinnen ikke har hatt tillatelse til familiegjennforening, faller dette utenfor de ovennevnte regler om rett til fortsatt opphold etter samlivsbrudd. Det at en kvinne rent faktisk har oppholdt seg i Norge og blitt mishandlet, er altså ikke en situasjon som omfattes av gjeldende regelverk.

Utlendinger som søker om oppholds- eller arbeidstillatelse i Norge og som ikke fyller andre vilkår for en tillatelse, vil få vurdert om det foreligger sterke menneskelige hensyn eller en særlig tilknytning som tilsier at

tillatelse likevel bør gis, jf. utlendingsloven § 8 annet ledd jf utlendingsforskriften § 21. Dette er også gjort i den aktuelle saken.

Innvilgelser på dette grunnlaget fattes etter en bred helhetsvurdering. Flere ulike velferdsgrunner og andre typer hensyn kan foreligge i en og samme sak. Enkelte ganger kan det være slik at ett enkelt forhold blir avgjørende, men ofte er det slik at flere momenter, som hver for seg ikke kan anses som avgjørende, etter en samlet vurdering likevel kan tilsi at det gis tillatelse. De forhold som taler for en innvilgelse veies opp mot innvandringspolitiske hensyn. Faktum varierer fra sak til sak og noen konkret beskrivelse av hvordan de ulike hensynene etter gjeldende praksis veies opp mot hverandre lar seg vanskelig oppstille. Praksis viser imidlertid at tillatelser også gis i en rekke enkeltsaker fordi en type velferdshensyn i tilstrekkelig grad er tilstede. Generelt kan man ellers si at det kreves noe mindre med hensyn til velferdsgrunner dersom søkeren har etablert en god tilknytning til Norge. Tilknytning som er opparbeidet mens utlendingen søker en tillatelse for første gang, vil i seg selv ikke være tungtveiende.

I denne vurderingen av saker som dette er det også et viktig perspektiv at ikke alle nødvendigvis vil få det best i Norge, og at hjelp mot ulike typer av problemer i mange tilfeller også kan mottas i hjemlandet. For øvrig vil alle i Norge, også utlendinger, kunne få hjelp av politiet og eventuelt politibeskyttelse mot overgrep og mishandling. Det offentlige hjelpeapparatet vil også være tilgjengelig for akutt hjelp.

Spørsmål nr. 310

Innlevert 10. mai 2000 av stortingsrepresentant Gunnar Kvassheim

Besvart 18. mai 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Det er et viktig mål at elevene i videregående skole tilegner seg gode språkkunnskaper. Dagens system motarbeider dette på noen punkter. I praksis kan elevene eksempelvis tjene på å ta minst mulig tysk, fordi karakteren i tysk på vitnemålet har samme formelle verdi om den representerer fem år med tysk eller to. Er statsråden enig i at dette er et problem, og kan han tenke seg å medvirke til en løsning eksempelvis ved at det gis en form for tilleggspoeng for den mest krevende fagplanen?»

Begrunnelse:

Saken gjelder "det andre fremmedspråket" i allmenne fag i den videregående skole, her eksemplifisert med tysk. Den "bevisste" elev kan her greie seg med to år med tysk som begynnerspråk. Dette er i praksis mulig selv om han har hatt tysk både to og tre år i ungdomsskolen.

Naturlig nok vil eleven få klart bedre karakter i begynnertysk, og han har like store muligheter for videre studier uansett om han tar begynnertysk eller velger en mer krevende fagplan. Det paradoksale i denne situasjonen er at Norge vil ha språkkunnskaper, men motarbeider dette ved å gi en karakter på vitnemålet samme formelle verdi om den representerer fem eller to år med tysk.

Svar:

Bakgrunnen for dagens praksis ligger i forskjellen på det som i skoleterminologien kalles B-språk og C-språk i videregående skole. B-språk er elevens andre fremmedspråk (etter obligatorisk engelsk), og bygger på opplæring i grunnskolen. C-språk er elevens andre eller tredje fremmedspråk, og opplæringen bygger ikke på kunnskaper og ferdigheter fra grunnskolen.

I grunnskolen er det valgfritt hvorvidt man ønsker ytterligere opplæring i språk utover den obligatoriske opplæringen i engelsk. Det er videre en forutsetning at de valgene en gjør i grunnskolen, ikke skal være bindende for elevens muligheter i videregående skole.

Konkret innebærer dette at en elev som har valgt (eksempelvis) tysk i grunnskolen, i prinsippet fortsetter med tysk B-språk, dvs. med et gjennomsnittlig uketimetall på fire i grunnkurs og videregående kurs 1, dvs.

åtte timer over to år. Etter to års opplæring vil eleven kunne gå opp til eksamen i B-språk 2. En elev som ikke har hatt tysk i grunnskolen, starter i videregående skole med en begynneropplæring i faget som strekker seg over tre år med et gjennomsnittlig uketimetall på fire, dvs. tolv timer over tre år. Denne begynneropplæringen fører fram til eksamen i C-språk 3 som andre fremmedspråk.

Det er i dag felles eksamen for B-språk 2 og C-språk 3, og elevene med disse fagene får dermed lik kompetanse i faget. En helt annen problemstilling gjelder de elevene som innenfor studieretning for allmenne, økonomiske og administrative fag velger økonomisk og administrativ retning og de elevene som går studieretning for musikk, dans og drama og studieretning for idrettsfag. Disse elevene kan ta B-språk 2 eller C-språk 2 (med et gjennomsnittlig uketimetall på fire over to år). Ordningen med at noen elever på denne måten får en relativt lite omfattende opplæring i fremmedspråk, er noe departementet fortløpende vurderer. Dette vil jeg derfor komme tilbake til i forbindelse med den nødvendige revisjonen av innholdet i studieretning for allmenne, økonomiske og administrative fag som gjøres i forbindelse med opprettelsen av de nye studieretningene for salg og service og medier og kommunikasjon.

Det er et overordnet prinsipp at elevens valg i grunnskolen ikke kan være bindende for videre valg i den videregående skolen. En del elever som ikke har forutsetninger for å ta B-språk i videregående skole, må få anledning til å velge andre fremmedspråk på nytt. En konsekvens av et slikt valg kan være at eleven enten velger et annet fremmedspråk som C-språk, eller som i dette tilfellet - tar tysk som C-språk. Departementet har i eget rundskriv åpnet for at faglig svake elever fra grunnskolen kan velge å ta det aktuelle tilvalgsspråket i grunnskolen som C-språk i videregående skole. Dette må i så fall skje etter samråd med skole og foresatte; bl.a. må eleven være klar over at vedkommende da vil bruke i alt tolv timer over tre år på det andre fremmedspråket, mens en B-språkelev kun vil trenge åtte timer over to år. Eleven med B-språk vil derfor få bedre muligheter til fordypning i studieretningsfag i videregående kurs 2.

Det er rett at karakteren ved inntak ikke er vektet etter timetall. Dette gjelder både mellom forskjellige fag med ulike timetall og ved forskjellige antall timer i samme fag. Denne ordningen kan selvfølgelig føre til at enkelte elever foretar valg utfra taktiske hensyn. Vi har imidlertid ingen indikasjoner på at dette har noe stort omfang.

Siden innføringen av Reform '97 har ført til at opplæringen i andre fremmedspråk har blitt mer omfattende enn tidligere, er departementet i gang med drøfting av andre fremmedspråk sin stilling.

Dokument nr. 15:25

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 311

Innlevert 10. mai 2000 av stortingsrepresentant Leif Helge Kongshaug

Besvart 23. mai 2000 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Selskapet TGS Nopec har planlagt seismikkskyting på fiskefeltene utenfor Vesterålen, i et svært kystnært område og delvis innenfor grunnlinjen. Dette er et nøkkelområde for norsk fiskeriaktivitet. Undersøkelsene kan få uheldige kortsiktige økonomiske skadevirkninger for fiskeriene, så vel som dramatiske konsekvenser ved en eventuell framtidig oljeutvinning i området.

Hva vil Fiskeriministeren gjøre for å hindre at det åpnes opp for oljeleting i stadig mer kystnære og sårbare områder?»

Begrunnelse:

Lofoten og Vesterålen er et av verdens største fiskeriområder, og havet utenfor er et vitalt gyteområde for bl.a. torsk, hyse, sei, blåkkeite og sild. Fra fiskerifaglige instanser blir det understreket at områdets unike kvaliteter gjør det nødvendig å utvise spesielt stor aktsomhet, og i det aktuelle området er det pr i dag ikke åpnet opp for oljeleting tidligere. Området er ikke konsesjonsbelagt.

Havforskningsinstituttet fraråder i sin høringsuttalelse av 05.05.00 den planlagte seismiske aktiviteten, spesielt med hensyn til torskebestandens kritiske tilstand. På bakgrunn av dette, og på grunn av områdets vitale betydning for fiskeriinteressene forøvrig, fraråder også Fiskeridirektoratet undersøkelsen i brev til Oljedirektoratet av 08.05.00.

Begge faginstansene uttrykker også stor bekymring for mulige fremtidige konflikter med fiskeriinteressene dersom en fremtidig oljeutvinning skulle bli aktuelt.

Svar:

De områder som nå er åpnet for letevirksomhet ble foreslått av regjeringen i sin tid i Stortingsmelding nr. 26 (1993-94) "Utfordringer og perspektiver for petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen". I denne stortingsmeldingen gikk regjeringen inn for at kystnære områder av Norskehavet ikke skulle utredes på daværende tidspunkt. Stortinget sluttet seg til dette.

Hvis regjeringen vil endre sin strategi på dette området, vil forslag til endringer bli forelagt Stortinget.

Som Fiskeriminister vil jeg, hvis regjeringen vil vurdere en åpning av nye områder for letevirksomhet, påse at konsekvenser for fiskeriene og havmiljøet blir grundig utredet, slik at grunnlaget for regjeringens anbefaling blir så godt som mulig.

Spørsmål nr. 312

Innlevert 10. mai 2000 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 18. mai 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Hvilke konkrete tiltak mener statsråden bør iverksettes for å få bukt med de stadig økende problemene med uro og bråk i skolen, og vil statsråden som en del av dette vurdere å anbefale ungdomsskoler å innføre ordninger med at elevene må reise seg opp for lærerne før timen begynner, slik man med hell har gjort ved Høyland Ungdomsskole i Austrått?»

Begrunnelse:

Fra Sandnesposten 19. januar 2000 siteres: "På Høyland Ungdomsskole må elevene reise seg opp for lærerne før timen begynner. - Det er viktig at det er lærerne som bestemmer og vinner klasserommet, sier rektor Rannveig Bærheim."

Ifølge avisen mener rektoren at det er lettere og raskere å få ro blant elevene når de må reise seg og hilse på læreren. Hun innrømmer overfor avisen at hun synes metoden er gammeldags og umoderne, men stiller samtidig spørsmål om hvorfor man skal slutte med et tiltak som man vet fungerer.

Ifølge avisartikkelen er det delte meninger blant elevene om tiltaket, men også de som mener det er gammeldags innser at ordningen bidrar til å gjøre timene mer effektive.

I avisartikkelen pekes det også på at det er blitt svært vanskelig å vise ut elever fra skolen. Man står maktesløse overfor elever som gir blaffen. "- Vi kan utvise dem noen dager, men når de kommer tilbake til skolen begynner de på ny frisk. Vi har regelrett ikke gode nok virkemidler overfor disse elevene," sier rektoren. Hun opplyser også overfor avisen at skolen vurderer å gjeninnføre parade. Da må elevene møte lenge før skolen begynner.

Etter undertegnede syn tar ingen elever skade av å måtte reise seg og vise respekt for lærerne, og når dette bidrar til å øke ro og orden - burde det være innført på flest mulig skoler. Gjeninnføring av parade vil også være et godt virkemiddel mht. å klargjøre for elevene hva som er uønsket adferd i en skolesituasjon. Undertegnede ser det som svært viktig at man fokuserer på ro og orden i skolesammenheng, og tar i bruk de virkemidler som kan være egnet for å skape en situasjon der læring settes i høysetet.

Svar:

Situasjonen i ungdomsskolene våre er mer nyansert enn man får inntrykk av gjennom medias reportasjer. For å få kunnskap om læringsmiljøet i grunnskolen, tok derfor departementet i 1996 initiativet til en undersøkelse om lærernes erfaringer og syn på elevatferd og læringsmiljø. Resultatene fra denne undersøkelsen (Ogden 1998) gir ikke grunn til å hevde at problemene med uro og bråk i skolen er økende.

Som statsråd tar jeg imidlertid problemene med uro og bråk i skolen svært alvorlig. God læring forutsetter et godt skolemiljø, noe både elever og lærere har krav på. I den utdanningspolitiske redegjørelsen varslet jeg at jeg vil se på det helhetlige lærings- og arbeidsmiljøet.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet og Barne- og familiedepartementet har fra februar 2000 satt ned en felles, uavhengig faggruppe som på forskningsbasert grunnlag skal vurdere ulike program som

retter seg mot skolen med det formål å bedre lærings- og oppvekstmiljøet. Faggruppens rapport skal foreligge 01.06.00.

Ifølge opplæringsloven § 2-9 er det kommunene som gir forskrifter om ordensreglement for den enkelte grunnskolen. Reglementet skal gi regler om elevenes retter og plikter. Det skal videre inneholde regler om oppførsel, regler om hvilke tiltak som skal kunne brukes mot elever som bryter reglementet og regler om fremgangsmåten når slike saker skal behandles.

§ 2-10 i opplæringsloven begrenser straffetiltakene og fastslår at ordensreglementet kan inneholde regler om at elever på ungdomstrinnet som alvorlig eller flere ganger bryter reglementet, kan vises bort fra undervisningen i inntil tre dager, og at elever på barnetrinnet kan vises bort fra undervisningen for enkelttimer eller for resten av dagen.

Kommunene delegerer ofte arbeidet med å utarbeide ordensregler til den enkelte skole og godkjenner hvert år skolens ordensreglement. Ved skolene skal ordensreglementet gjennomgås hvert år og legges frem for Samarbeidsutvalget.

Det er derfor opp til den enkelte skole å fastsette hvilke tiltak som bør iverksettes for å få bukt med problemene med uro og bråk på egen skole, enten det gjelder å reise seg opp for læreren eller andre enkelttiltak. Den enkelte skole må komme frem til hvilke tiltak de mener fungerer. Et nært samarbeid mellom elever, foreldre, ledelse, lærere og andre ansatte gir ofte positive resultater i denne prosessen. Mange skoler har gjort et godt arbeid på dette feltet, og erfaringsutveksling mellom skolene er nyttig.

Spørsmål nr. 313

Innlevert 11. mai 2000 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 19. mai 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Hva er status for behandlingen av Høgskolen i Buskeruds søknad om etablering av allmennlære utdanning i Buskerud - og hvordan stiller statsråden seg til søknaden?»

Begrunnelse:

Det vises til at ovennevnte sak tidligere er tatt opp med statsråd Jon Lilletun. Det vises også til at statsråd Giske nylig besøkte Buskerud, hvor statsråden ble informert av rektor ved Høgskolen i Buskerud om søknaden.

Som statsråden trolig er kjent med er Buskerud klart det fylke som har færrest studieplasser sett i forhold til befolkningen. Likeså er fylket uten tilbud med hensyn til lærerutdanning.

Ut i fra de opplysninger undertegnede sitter med ser det også ut til at behovet for denne type utdanning er betydelig. Dette understrekes av at Høgskolen i Telemark ønsker å etablere "desentralisert" lærerutdanning i Drammen, likeså har jeg fått opplyst at tilsvarende prosjekter vurderes av Høgskolen i Sogn og Fjordane på Gol, og av Høgskolen i Hedmark på Jevnaker (tett ved Buskeruds grense).

Den utdanningen som Høgskolen i Buskerud har søkt om har også en rekke interessante nye perspektiver. Blant annet kan nevnes integrert bruk av IKT, et tettere samarbeid med praksisskoler, et samarbeid med den lokale folkehøgskole på Ringerike og de flerkulturelle problemstillinger som stadig ser ut til å gripe om seg i skolen og samfunnet for øvrig.

Når det gjelder viktigheten av IKT vises det til at en enstemmig Kirke-, Utdanning og Forskningskomite i Innstilling S. Nr. 120 (1999-2000) på side 7 uttaler "... herunder særlig at man satser på prosjekter hvor IKT er en integrert del av lærerutdanningen". Det synes altså klart at Høgskolen i Buskeruds ønsker er i tråd med Stortingets ønsker.

Det vises også til at tilbudet i Buskerud er tenkt etablert ved delvis intern omdisponering.

Svar:

Jeg viser til spørsmål til skriftlig besvarelse fra representanten Ulf Erik Knudsen om status for departementets behandling av søknad fra Høgskolen i Buskerud om etablering av allmennlærerutdanning. I spørsmålet vises det også til planer ved andre høgskoler om å tilby desentralisert allmennlærerutdanning i regionen.

Høgskolen i Buskerud søker om etablering av allmennlærerutdanning med et årlig opptak på 60 studenter. 30 av studieplassene kan langt på vei finansieres ved intern omdisponering. Utdanningen skal profileres mot blant annet IKT, det flerkulturelle aspektet, samarbeid med praksisfeltet og deltid/fjer- undervisning i 4. studieåret. Høgskolen har sendt saken på høring og mottatt tilbakemeldinger fra 16 instanser, blant annet andre høgskoler i østlandsregionen som i dag rekrutterer studenter fra Buskerud til sine allmennlærerutdanninger.

Søknaden fra Høgskolen i Buskerud er under behandling, og vil bli avgjort om ikke lang tid.

Spørsmål nr. 314

Innlevert 11. mai 2000 av stortingsrepresentant Gunhild Øyangen

Besvart 19. mai 2000 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«Kan departementet gi en nærmere beskrivelse av hvordan ungdomsgarantien har virket, og kan departementet gi et anslag over hvor mange som faller utenfor ordinært arbeid og utdanning i den aktuelle aldersgruppen?»

Svar:

Ungdomsgarantien gjelder ungdom i aldersgruppen 16-19 år. Garantien sier at ungdom under 20 år som står uten jobb eller skoleplass, skal ha tilbud om arbeidsmarkedstiltak.

Ved innføring av Reform 94 fikk ungdom i alderen 16-19 år en lovfestet rett til videregående opplæring. Som en del av Reform 94 ble det innført en fylkeskommunal oppfølgingstjeneste som skal fange opp og samordne tilbud til ungdom med rett til videregående opplæring, men som ikke har søkt eller tatt imot en opplæringsplass eller som avbryter opplæringen i løpet av skoleåret, og som ikke er i arbeid.

Aetat (arbeidsmarkedsetaten) er en hovedsamarbeidspartner for Oppfølgingstjenesten. Aetat rapporterer om et gjennomgående godt samarbeid med denne tjenesten.

Når det gjelder spørsmålet om anslag på hvor mange som faller utenfor ordinært arbeid eller utdanning, vil jeg vise til arbeidsmarkedsetatens tall for registrerte arbeidsledige og personer på tiltak. Som gjennomsnitt for 1999 var det registrert om lag 2 500 helt arbeidsledige i alderen 16-19 år og vel 1 300 på ordinære arbeidsmarkedstiltak. I gjennomsnitt var det 63 personer som var langtidsledige i 1999, dvs. at de hadde vært sammenhengende registrert ledig mer enn et halvt år.

F.o.m. 2. halvår 1995 ble det iverksatt en økt innsats for å gi tilbud om tiltak til langtidsledige 20-24 åringer. Bedringen på arbeidsmarkedet i 1997/98 slo særlig gunstig ut for denne aldersgruppen, og den ekstra innsatsen ble avviklet f.o.m. 2. halvår 1998.

Spørsmål nr. 315

Innlevert 15. mai 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 23. mai 2000 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«I veiledningen fra A-etaten om Arbeidsforberedende trening, AFT, 3.1 står det at: "overskudd av tiltaksarrangørens drift skal bli i AFT og komme attføringsvirksomheten og de yrkeshemmede der til gode."

Dersom AFT virksomheten er en del av et AMB- aksjeselskap, vil da aksjelovens bestemmelser sette denne politiske føringen ut av spill slik at overskudd i AFT kan bli overført til morselskapet?»

Svar:

Jeg viser til ditt brev av 15. mai 2000 med spørsmål om aksjelovens bestemmelser vedrørende overføring av overskudd i tiltaket Arbeidsforberedende trening (AFT), der AFT-virksomheten er en del av en Arbeidsmarkedsbedrift (AMB).

Jeg forstår det slik at du er opptatt av at driftsoverskudd i AFT forblir i AFT slik at det kommer attføringsvirksomheten og de yrkeshemmede til gode, og at aksjelovens bestemmelser vedrørende overføring av driftsoverskudd ikke bidrar til å svekke dette.

Når det gjelder kontroll med at tiltaksmidler til AFT kommer de yrkeshemmede deltakerne til gode, er dette omtalt i henholdsvis forskrift, retningslinjer og veiledningen til tiltaket.

I forskriftens §7 heter det bl.a. at "tiltaket skal organiseres som egen faglig og økonomisk enhet". I retningslinjene (pkt 3.1.b) heter det at "regnskapene skal innrettes slik at AFT-driften føres for seg, og kan vurderes uavhengig av resten av selskapet. Dette gjelder både inntekter og utgifter, herunder utgifter som dekker deler av fellesutgiftene i selskapet. Tiltaket må melde fra til arbeidskontoret om AFT isolert sett går med underskudd, eller det er fare for at midler fra eventuelt overskudd i AFT går med til å dekke utgifter knyttet til resten av selskapet". I veiledningen heter det videre at "AFT er et tiltak med egne målsettinger og en definert målgruppe. Det er derfor viktig at attføringsarbeidet i AFT ikke blandes sammen med tiltaksarrangørens evt. øvrige virksomhet. AFT skal derfor ha eget fagpersonell, og bør dessuten ha egne lokaler. Ved etablering av nye AFT forutsettes det egne lokaler til virksomheten. Det er på denne bakgrunn viktig å unngå at en AFT-avdelings ressurser trekkes ut og benyttes til annen virksomhet som tiltaksarrangør driver. Hensikten er at tilskuddsmidler gitt til AFT skal benyttes i AFT og komme attføringsvirksomheten og de yrkeshemmede til gode. Arbeidskontorene må derfor ha dette hensynet for øyet i sitt arbeid med AFT."

Dette regelverket legger sterke føringer på tiltaksarrangør for AFT. En slik tiltaksarrangør er ofte et selskap som også driver ASVO (Arbeidssamvirke i offentlig virksomhet) og/eller AMB. Tiltaksarrangørs organisasjonsform er som hovedregel et aksjeselskap med egne krav til selskapets vedtekter. For slike selskaper gjelder imidlertid aksjeloven, slik at for eksempel ved underskudd ved et tiltak som AMB, kan selskapets øvrige virksomhet, som en AFT-avdeling, være forpliktet til å dekke underskuddet. Dette reguleres av aksjeloven, og overstyrer arbeidsmarkedsetatens forskrifter og retningslinjer for tiltakene.

En tiltaksarrangør har imidlertid også muligheter til å overføre midler mellom tiltakene ved å prise produksjon/underleveranser, husleie, tjenester osv på en uriktig måte. Dette er i så fall ikke i henhold til regelverket for AFT. Selv om uriktige overføringer i liten

skala kan være vanskelig å avdekke, er regelverk, rutiner og tiltaksarrangørs rapporteringsplikt utarbeidet for å gi et godt grunnlag for arbeidsmarkedsetatens oppfølging og kontroll av virksomheten i disse tiltakene.

Siden AFT i liten grad har mulighet til å finansiere attføringsvirksomheten ved inntjening fra produksjon (jfr. retningslinjene), er det spesielt viktig at midler bevilget til AFT i sin helhet kommer dette tiltaket til gode. I denne sammenheng vil jeg også vise til at en del av AFTs plikter er å melde fra til arbeidsmarkedsetaten lokalt om evt. uriktig overføring av midler fra AFT til den øvrige delen av selskapet.

Min vurdering er at retningslinjene ivaretar behovet for at driftsoverskudd i AFT skal forbli i AFT. Samtidig forutsetter dette at AFT og arbeidsmarkedsetaten følger opp. Aksjeloven sier noe om hvordan overskudd kan disponeres, mens etatens retningslinjer sier noe om hvordan overskudd skal disponeres. Dersom det oppstår situasjoner som er i motstrid til etatens regelverk, vil etaten kunne trekke tilbake godkjennelsen av tiltaksarrangør.

Spørsmål nr. 316

Innlevert 16. mai 2000 av stortingsrepresentant Børge Brende

Besvart 25. mai 2000 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«En rekke aktører innen regnskapsmiljøet samt store næringsorganisasjoner fremholder at flere av bokføringsreglene i den nye regnskapsloven ikke lar seg forene med god regnskapsskikk. Man kan frem til 1. januar 2001 velge om man vil gjennomføre regnskapslovens kapittel 2 om registrering og dokumentasjon, og i stedet forholde seg til tidligere regler. Vil finansministeren åpne for en dialog om en forlengelse av overgangsperioden og se den i sammenheng med evalueringen som skal skje etter 2001?»

Begrunnelse:

Arbeidet med å forberede implementeringen av kapittel 2 har avdekket flere uklare og til dels uheldige sider av regelverket, som ikke kan ha vært fullt ut overskuet. Forskriften til kapittel 2 forelå våren 1999, og Norsk RegnskapsStiftelse (NRS) har etter dette arbeidet med å utarbeide en standard om God Regnskapsskikk (GRS) i tilknytning til kapittel 2.

Dagens regnskapssystemer for tilnærmet alle bransjer er utviklet i tråd med de rapporteringsplikter som følger av regnskapslovgivningen (løsblad-forskriften etc.). En så omfattende omlegging og endring av disse pliktene som kapittel 2 med tilhørende forskriftsverk medfører, innebærer derfor en meget omfattende omlegging av regnskapssystemene. For at systemleverandørene skal vite hva de skal utvikle, kan systemomleggingen ikke starte før GRS foreligger. Både store og små foretak er avhengige av at det utvikles omfattende dataprogrammer for det området som omhandles i kapittel 2. Det er avgjørende for regnskapenes riktighet, at disse programmene er gode og har et klart regelverk å forholde seg til. Slik situasjonen nå ligger an, er dette ikke tilfelle. Regnskapsloven krever som eneste land i Europa registrering av avtaler. Det er fortsatt ikke avklart hvilke avtaler som kreves registrert. Så langt er det avklart at også konfidensielle avtaler må registreres, hvilket stiller nye og kompliserte krav til de foretak som velger å registrere avtaler i et EDB-basert registreringssystem. Lovens kapittel 2 og forskriften har en rekke krav til registrering og dokumentasjon av kontantsalg. Merverdiavgiftspliktige næringer som har kontantsalg er nå forpliktet til å benytte kassaapparater. Man plikter også å registrere kontantsalg på motpart når motpart er avgiftspliktig næringsdrivende. Dagens kassasystemer er ikke konstruert for slik reskontroregistrering. Agregert innebærer det at samtlige butikker må ha et system for registrering av salg til næringslivet, som altså skal registreres annerledes enn salg til forbruker. Dette kan løses ved at betjeningen fører manuelle systemer parallelt. Særlig effektive er ikke slike løsninger, og mange mener at handelen står overfor betydelige investeringer i nye kassasystemer, dersom lovens krav skal gjennomføres på en effektiv og profesjonell måte.

Loven krever at systemet kan legge ut en eller flere filer i standard dataformat til bruk for kontrollmyndighetene. Først i disse dager er dette begrepet avklart mellom det utvalget som arbeider med regnskapsstandard og systemleverandørene. Kravspesifikasjon til regnskapssystemene vil først bli orientert om hvilke krav som ligger inne i "standard dataformat" når regnskapsstandard er klar. Først da kan investeringsbehov defineres og systemer bestilles. Loven krever oppbevaring av tre fysiske salgsdokumenter: ordreseddel, pakkseddel og selve fakturaen. I de elektroniske systemer er dette utskrift med samme herkomst som kun skifter status i prosessen. Loven synes her å bygge på den gamle tradisjonelle løsningen hvor dette er uavhengige papirdokumen

ter. Det spørsmålet som må avklares er om bedrifter med slike systemer kun behøver å arkivere et eksemplar, eller om man elektronisk må kopiere samme dokument til tre adskilte oppbevaringsmedia. Spørsmålet er helt avgjørende for hvilket system man skal investere i. Slik loven er formulert, må denne muligens forstås slik at inngående ordrebekreftelser og inngående pakksedler må oppbevares. Systemer for å fange opp slike dokumenter er ikke standardisert, og omfattende rutiner må iverksettes i bedrifter med vesentlig spredning i sin virksomhet innenfor og utenfor landets grenser. Loven krever lagerregnskap for produksjonsbedrifter. Dette gjelder både små og store foretak og er totalt nytt og enestående i Europa som spesifikt lovkrav. Forskriften følger opp kravet med å gi særskilte regler for særavgiftsvarer.

Svar:

Det vises til brev 15. mai 2000 med spørsmål vedrørende implementering av regnskapsloven kapittel 2.

Regnskapslovens kapittel 2 med forskrifter inneholder regler om registrering, dokumentasjon og oppbevaring av regnskapsopplysninger. Regnskapsloven er en rammelov som skal utfylles gjennom forskrifter og standarder for god regnskapsskikk. Som en naturlig følge av vedtakelsen av en ny regnskapslov, er det behov for enkelte endringer i god regnskapsskikk.

Av regnskapslovens § 9-2 følger at regnskappliktige fram til 1. januar 2001 kan velge å utsette implementeringen av lovens kapittel 2 med forskrifter, og i stedet benytte bokføringsreglene i gammel regnskapslov. Stortinget ba i tilknytning til lovvedtaket regjeringen om å evaluere den nye regnskapsloven etter tre regnskapsår, det vil si etter regnskapsåret 2001.

Jeg finner grunn til å gjøre oppmerksom på at det i forskrift er fastsatt relativt omfattende regler som utfyller bestemmelsene i regnskapsloven kapittel 2. Forskriften ble fastsatt 6. mai 1999. I arbeidet med forskriftene var en rekke høringsinstanser relativt tungt involvert. I tillegg til den formelle høringsrunden ble det avholdt møter mellom departementet, Skattedirektoratet og sentrale aktører innen regnskapsmiljøet samt

store næringsorganisasjoner. Departementets siktemål i arbeidet var å utforme regler som på en best mulig måte ivaretar hensynet til kontroll med regnskapspliktig virksomhet og som samtidig lar seg gjennomføre innenfor en kostnadmessig akseptabel ramme. En rekke av de problemstillinger som tas opp i Deres spørsmål ble tatt opp av høringsinstansene i deres høringsuttalelser og diskutert i de nevnte møtene i tilknytning til forskriftsarbeidet, uten at departementet fant tilstrekkelig grunn til å endre forskriftene på disse punktene. Enkelte spørsmål har ikke vært tatt opp tidligere.

På bakgrunn av en henvendelse fra en del av de sentrale næringsorganisasjonene i brev 12. april 2000, har departementet forelagt spørsmålet om en forlengelse av overgangsperioden for Skattedirektoratet og Kredittilsynet. Kredittilsynet har i brev 2. mai 2000 stilt seg bak de synspunkter som fremkommer, og støtter organisasjonenes forslag om å forlenge lovens overgangsperiode. Skattedirektoratet har i brev 9. mai 2000 gitt uttrykk for at det vil være uheldig om implementeringen av hele kapittel 2 utsettes, men ser behovet for presiseringer av enkelte deler av kapitlet og legger til grunn at det vil være en fordel om ikrafttredelse av enkelte deler av kapittel 2 blir utsatt i et år. Saken ligger nå til behandling i departementet. Departementet vil vurdere behovet for forlengelse av overgangsperioden for bestemmelser i regnskapsloven kapittel 2. I den grad departementet kommer til at det kan være behov for lovendringer vil departementet sende forslag om dette på høring. I en slik høring vil berørte parter få anledning til å fremme sine syn.

I spørsmålet tas opp muligheten for å se en eventuell forlengelse av overgangsperioden i sammenheng med evalueringen av regnskapsloven som skal skje etter 2001. Stortingets anmodning om at regnskapsloven skulle evalueres etter tre år hadde sin bakgrunn i at lovendringene var omfattende, både innholdsmessig og i forhold til redigering av lovteksten.

Etter mitt syn vil en evaluering av reglene i regnskapsloven kapittel 2 best kunne skje etter at de aktuelle lovbestemmelser har vært i kraft i en viss tid. Jeg anser det derfor ikke naturlig å knytte spørsmålet om en forlengelse av overgangsperioden, til den generelle evalueringen av loven som skal foretas.

Spørsmål nr. 317

Innlevert 18. mai 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 26. mai 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Miljømagasinet Natur & Miljø Bulletin meldte i siste nummer at Norge ikke utelukker å akseptere atomkraft som klimatiltak gjennom Den grønne utviklingsmekanismen (CDM).

Kan statsråden redegjøre for norsk posisjon til dette spørsmålet dersom det kommer opp i forhandlingene i de innledende forhandlingsrundene i juni og september?»

Svar:

Ikrafttredelsen av Kyotoprotokollen er for tiden den viktigste internasjonale utfordringen på miljøområdet. Under den fjerde Partskonferansen under Klimakonvensjonen i 1998 ble Partene enige om at den sjette Partskonferansen i 2000 skal fatte en rekke viktige beslutninger som vil kunne få avgjørende betydning for ratifikasjon og ikrafttredelse av Kyotoprotokollen. Årets Partskonferanse, som avholdes i Haag/Nederland 13.-24. november, er derfor svært viktig for Kyotoprotokollens framtid. Blant de mest sentrale spørsmålene er utformingen av regler og retningslinjer for Kyotomekanismene - internasjonal kvotehandel, felles gjennomføring og Den grønne utviklingsmekanismen (CDM).

Forhandlingene om operasjonalisering av Kyotomekanismene har vært vanskeligere og har tatt lengre tid enn mange hadde forventet. Den grønne utviklingsmekanismen er den mest kompliserte av disse mekanismene, med mange sprikende synspunkter mellom Partene på enkeltspørsmål. Det drives nå et intenst arbeid med å klargjøre forhandlingstekster for å finne løsninger på de mange tekniske og institusjonelle spørsmålene som må avklares. Samtidig må vi innse at det nok også vil være spørsmål som vil bli løst etter årets Partskonferanse. Vi må imidlertid ha beslutninger i Haag som gir Partene tilstrekkelig grunnlag for å kunne igangsette nasjonale prosesser for ratifikasjon av Protokollen.

Fra norsk side vil en i forhandlingene fortsatt arbeide for løsninger som gjør det mulig å overholde utslippsforpliktelsene under Protokollen på en mest mulig kostnadseffektiv måte. Det er viktig å finne fram til løsninger som sikrer reelle utslippsreduksjoner og miljømessig troverdighet, og at en unngår å løse et miljøproblem ved å skape et annet.

Det har hittil ikke vært fokus på særskilte prosjektkategorier innen CDM, som for eksempel kjernekraft. Drøftingene så langt har fokusert på å få en felles forståelse for hvordan CDM bør utformes og hvilke regler og retningslinjer som må på plass. Spørsmålet om hvilke typer prosjekter som skal kunne godkjennes som CDM-prosjekter vil likevel kunne komme opp i klimaforhandlingene.

Norge ønsker ikke at kjernekraft skal kunne inngå i CDM-prosjekter og vil uttrykke dette dersom spørsmålet kommer opp i klimaforhandlingene. Dette synet deler vi med noen land. Det antas at andre land vil ønske å få kjernekraft-relaterte prosjekter godkjent som CDM-prosjekter, enten som investor eller som vertsland. Vi vil i forhandlingene fra norsk side fortsatt legge hovedvekten på å få enighet om et godt regelverk, kriterier og krav til prosjekter som skal kunne godkjennes som CDM-prosjekter. Disse reglene og kriteriene må legges til grunn for vurderinger av prosjekter og må være gode nok til å sikre at prosjektet bidrar til bærekraftig utvikling i vertslandet og at de bidrar til reduserte klimagassutslipp. Norske forhandlingsposisjoner knyttet til regler og kriterier vurderes løpende basert på utviklingen i forhandlingene.

Regjeringen har for tiden hele forhandlingsmandatet til vurdering. Det legges ikke opp til større endringer i posisjonene, selv om det kan være nødvendig å spesifisere posisjonene på noen områder. Mandatet vil for øvrig vurderes fortløpende basert på utviklingen i forhandlingene.

Spørsmål nr. 318

Innlevert 19. mai 2000 av stortingsrepresentant Bjørn Hernæs

Besvart 29. mai 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Høyt kvalifiserte fagfolk blant asylsøkere nektes arbeidstillatelse fordi en bestemmelse pålegger dem å reise hjem før de kan søke om arbeidstillatelse. Dette gjelder både søkere som har fått avslag og søkere som fortsatt er i asylmottak. Høyre har tatt til orde for å myke opp denne praksisen, til beste både for asylsøkerne og det norske samfunnet.

Vil statsråden sørge for at asylsøkere med jobbtilbud kan bli innvilget opphold uten først å måtte reise tilbake til sitt hjemland?»

Svar:

For utlendinger som ikke er omfattet av EØS-reglene er utlendingslovens hovedregel at søknad om "ordinær" arbeids- eller oppholdstillatelse skal fremmes fra hjemlandet, og at innreise ikke skal skje før tillatelse er innvilget, jf. utlendingsloven § 6 fjerde ledd.

Begrunnelsen for denne regelen fremgår av Ot prp nr 46 (1986-87) side 53 og 54. Utover det som fremgår her, vil jeg påpeke at det ofte i forbindelse med behandlingen av en søknad om arbeids- eller oppholdstillatelse, vil være behov for f eks å be søkeren fremlegge ytterligere dokumentasjon, innhente attester, bekreftelser m.v. Også i denne fasen er det en fordel at søkeren er i sitt hjemland. Først når alle opplysninger er kommet frem kan avgjørelsen treffes i saken. Innvilges søknaden, kan søkeren innrette seg etter dette og forlate sitt hjemland med sikte på å ta opphold i Norge.

Utlendingsforskriften § 10 angir ellers konkrete unntak fra ovennevnte hovedregel. Det kan også gjøres unntak når sterke rimelighetsgrunner tilsier det. Ved vurderingen av om slike foreligger, vil flere momenter være relevante. Det forhold at søkeren er en asylsøker som har fått avslag på søknad om asyl, vil imidlertid ikke være avgjørende for den vurderingen som foretas i forhold til om man skal gjøre unntak fra hovedregelen.

Asylsøkere kommer til Norge for å søke om asyl, i det de påberoper seg å ha behov for beskyttelse. Her er det ikke et krav om at søknaden skal avgjøres før innreise. Under henvisning til beskyttelsesbehovet de har påberopt seg, får de bli i Norge mens søknaden behandles. Fyller de vilkårene for å få asyl eller opphold på humanitært grunnlag, vil de få bli og kan derved også ta seg arbeid. Blir søknaden avslått fordi de ikke fyller vilkårene for å få asyl eller opphold på humanitært grunnlag, betyr dette at de må reise hjem. Ønsker de å fremme en søknad om arbeidstillatelse på grunnlag av et konkret arbeidstilbud, betyr det at de må søke en "ordinær" arbeidstillatelse, og at de må følge de regler som gjelder for alle andre utlendinger som ønsker å søke en vanlig arbeidstillatelse.

Jeg vil ellers påpeke at det i forbindelse med flere yrker er et krav om at utdannelsen er godkjent i Norge. Så er bl.a. tilfelle for flere yrker innen helsesektoren. De kriterier som legges til grunn ved vurderingen av om godkjennelse skal gis, reguleres ikke av utlendingsloven, men av de respektive særregler på området. Godkjennes ikke utdannelsen i Norge, kan heller ikke utlendingsmyndighetene gi søkeren tillatelse til å arbeide her for å utøve dette yrket.

Utover dette vil jeg understreke at utlending som søker asyl i Norge som hovedregel får adgang til å arbeide i Norge etter at vedkommende har registrert seg som asylsøker. Dette er en midlertidig arbeidstillatelse som gir asylsøkeren adgang til å ta all slags lovlig arbeid inntil asylsøknaden er avgjort. Når asylsøknaden er endelig avgjort vil den midlertidige tillatelse ikke lenger gjelde.

En endring i forhold til at asylsøkere generelt skal kunne fremme en søknad om "ordinær" arbeidstillatelse fra Norge vil ellers kunne få uheldige virkninger. Det er blant annet grunn til å forvente at en slik endring vil gi signaler som i neste omgang vil medføre en økt tilstrømning av asylsøkere som primært ønsker å få en norsk arbeidstillatelse. Man risikerer dermed at beskyttelsesinstituttet uthules ved at utlendinger søker asyl for å omgå reglene om at vanlige arbeidstillatelser skal søkes fra hjemlandet. Asylsøkeren vil også få et lengre opphold i landet mens søknaden om arbeidstillatelse er under behandling, og derved større tilknytning til Norge. Dersom søknaden om arbeidstillatelse ikke fører frem, vil det igjen innebære større vanskeligheter med å akseptere et avslag og reise hjem i henhold til det.

Jeg mener derfor at innvandringspolitiske hensyn tilsier at vi opprettholder det tosporede systemet vi har, samtidig som jeg mener at adgangen til å dispensere fra hovedreglen om at søknader om arbeidstillatelser skal fremmes fra hjemlandet, gir nødvendig og tilstrekkelig fleksibilitet i regelverket.

Spørsmål nr. 319

Innlevert 19. mai 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 26. mai 2000 av utviklingsminister Anne Kristin Sydnes

Spørsmål:

«Fretex produserer hvert år ca. 150.000 nødhjelpstepper som selges gjennom Norges Røde Kors, FN og andre nødhjelpsorganisasjoner. Teppene er produsert av ødelagte strikkeplagg som ellers ville gått på deponi og arbeidet utføres av ansatte på arbeidsmarkedstiltak. Denne produksjonen er pr. i dag ustabil og risikofylt, i og med at frekvensen i katastrofer og private og offentlige bistandsmidler varierer. Er det mulig å inngå en avtale med Fretex om en årlig leveranse på et bestemt antall tepper?»

Svar:

Fretex produserer tepper basert på plagg som ellers ville ha blitt kassert. Teppene er etterspurt av så vel nasjonale som internasjonale hjelpeorganisasjoner, og er blant annet blitt brukt under jordskjelvkatastrofen i Tyrkia i august i fjor, under Kosovokrisen og under flommen i Mosambik tidligere i år.

Fretex er blant de bedrifter som deltar i beredskapsordningen NOREPS, "Norwegian Emergency Preparedness System", som fungerer som et trepartssamarbeid mellom Utenriksdepartementet, Eksportrådet og en del av de frivillige, norske humanitære hjelpeorganisasjonene. Ordningen er vel kjent internasjonalt, og trer i virksomhet i forbindelse med naturkatastrofer og komplekse humanitære kriser.

Som representanten Langeland er inne på varierer frekvensen av denne typen kriser, og dermed også etterspørselen etter produkter som Fretex-teppene. Vi er klar over at dette utgjør et problem for bedriften som produserer teppene, og har forståelse for behovet for større regularitet i produksjon og leveranser.

De budsjettmidlene som er til rådighet for kortsiktig innsats under naturkatastrofer og komplekse kriser er under vedvarende og økende press. Det er nødvendig å ha stor fleksibilitet innenfor budsjetttrammene for å kunne reagere raskt på slike kriser, og stille midler til disposisjon for hjelpeorganisasjonene for øyeblikkelig innsats. Disse budsjettmidlene må derfor i stor grad være ubundet, blant annet for å få mest mulig nødhjelp ut av hver krone.

Det er organisasjonene selv som treffer beslutning om hva slags produkter som skal kjøpes inn, basert på egne vurderinger og behovene i felt. Regjeringen er ikke selv operatør i denne type aksjoner, og inngår heller ikke forretningsavtaler om slike varer.

Kjernepunktene i nøds- og katastrofebistand er å redde liv og gi beskyttelse. Blant annet gjennom vår deltakelse i NOREPS-systemet bidrar vi til å gjøre produkter som Fretex-teppene kjent og brukt, også internasjonalt, og vi ser frem til fortsatt samarbeid med Fretex i dette arbeidet.

Spørsmål nr. 320

Innlevert 19. mai 2000 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 24. mai 2000 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«I forbindelse med veterinæravtalen ble det forsikret at fiskeindustrien ikke skulle få dårligere eller konkurransevridende vilkår.

Mener statsråden at det er tilfredsstillende når eksempelvis frossenfisk fra tredjeland ikke landes i Vardø til tross for at man i nær dialog med fiskerimyndighetene har etablert kontrollsentre, og hva vil statsråden gjøre på dette området for å sikre fiskeindustrien de rammevilkårene den var lovet?»

Svar:

Ved utvidelsen av EØS-avtalen fra 1. januar 1999 ble Norge en del av EUs yttergrense mht. importkontroll for produkter av animalsk opprinnelse (inklusive fisk) som kommer fra land utenfor EØS-området. Utvidelsen av EØS-avtalen innebar også at den veterinære grensekontrollen mellom Norge og EU falt bort slik at man unngikk forsinkende prosedyrer og omveier ved eksport av sjømat fra Norge til EU.

Norge aksepterte samtidig å innføre en strengere kontroll med fisk og fiskeprodukter fra land utenfor EØS-området for å sikre trygg sjømat. Det ble satset på en modell for grensekontroll av fisk og fiskeprodukter som sikret at eksisterende handelsmønstre for import av fisk og fiskeprodukter skulle kunne opprettholdes. Fiskeråvarer skal fortsatt kunne importeres fra 3. land direkte til norske fiskerivirksomheter dersom disse etablerer såkalte kontrollsentre som blir godkjent av ESA.

EU-Kommisjonen godkjenner grensekontrollstasjonene i EU-landene, mens ESA (EFTA Surveillance Authority) godkjenner norske grensekontrollstasjoner. EU-Kommisjonen følger imidlertid nøye med i den norske grensekontrollen av fisk og fiskeprodukter fordi store deler av produksjonen fra norsk fiskeindustri eksporteres til EU-markedet.

På denne bakgrunn finner jeg det beklagelig at den bygningsmessige og hygieniske standarden ved kontrollsentret i Vardø - slik lokalene framstod for ESA i februar i år - ikke var god nok. Dette førte som kjent til at ESAs inspektørteam ikke ville tilrå ESAs kollegium å tillate at veterinær grensekontroll av fisk og fiskeprodukter kan foregå ved anlegget.

Norske myndigheter har gitt en rekke innspill til ESAs rapport etter inspeksjonene som ble gjennomført sist februar. Det er imidlertid ikke grunnlag for å trekke ESAs faglige konklusjoner i tvil når disse er begrunnet i dokumenterte observasjoner gjort under inspeksjonen - slik tilfellet er bl.a. for Vardøs vedkommende.

Norske grensekontrollstasjoner og kontrollsentre vil igjen bli inspisert av ESA i en ny godkjenningrunde. Dersom de påtalte forholdene er utbedret, vil lokalene i Vardø kunne bli framstilt for godkjenning. Inntil dette kan skje, må det finnes andre løsninger for å få gjennomført veterinær grensekontroll på korrekt måte. Jeg forutsetter at det i dialog med Fiskeridirektoratet kan avklares hvilke krav som stilles - og hvilke muligheter som finnes - innenfor regelverket i den utvidete EØS-avtalen.

Spørsmål nr. 321

Innlevert 19. mai 2000 av stortingsrepresentant Marit Tingelstad

Besvart 26. mai 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Hvor langt har departementet kommet med oppfølging av romertallvedtak VII i Innst. S. nr. 173 (1996-97) om opprettelse av et stimuleringsfond for utdanningsinstitusjoner til å utvikle gjensidige utvekslingsavtaler med institusjoner utenfor Vest-Europa?»

Svar:

Norske utdanningsinstitusjoners deltakelse i internasjonalt utdannings- og forskningssamarbeid har økt gjennom hele 1990-tallet og spesielt innen EUs utdanningsprogram (Erasmus og Comett, deretter Sokrates og Leonardo da Vinci) og rammeprogrammene for forskning. I tillegg er det nordiske samarbeidet bl. a. i regi av Nordplus svært viktig. Utdanningsinstitusjonene har også samarbeid og utvekslinger i regi av mindre program som NUFU (Det norske universitetsråds Nasjonalt utvalg for utviklingsrelatert forskning og utvikling), Samarbeidsprogrammet med Sentral- og Øst-Europa, NORAD og Nordisk Ministerråds nettverksprogram for Baltikum og Nordvest-Russland.

I tildelingsbrevene til universitetene og høyskolene for 1999 og 2000 er det lagt inn en forutsetning om at institusjonene skal legge til rette for at en økende andel av studentene og de tilsatte kan ta del i internasjonalt samarbeid gjennom utveksling og/eller faglig utviklingsarbeid. Imidlertid har det innenfor departementets budsjett hittil ikke blitt funnet rom for et eget stimuleringsfond for utvekslingsavtaler med institusjoner utenfor Vest-Europa.

Utvalget for høyere utdanning, Mjøsutvalget, la nylig fram sin svært omfattende rapport "Frihet med ansvar Om høgre utdanning og forskning i Norge". Ifølge mandatet skulle utvalget blant annet vurdere behovet for endringer i universitets- og høyskolesektoren som følge av økt internasjonalisering, u-lands-samarbeid og utvikling av et internasjonalt kompetansemarked. Det av utvalgets forslag som berører representants Tingelstads spørsmål lyder slik:

"Det bør etableres et program med ressurser bevilget over statsbudsjettet for å finansiere utvekslingsavtaler mellom norske fagmiljøer og vitenskapelige utdanningsinstitusjoner i andre land. Avtaler for samarbeid om utdanninger på høyere grad og doktorgrad bør bli prioritert."

Jeg vil se nærmere på spørsmålet om et særskilt stimuleringsfond i forbindelse med oppfølgingen av Mjøsutvalget.

Dokument nr. 15:26

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 322

Innlevert 19. mai 2000 av stortingsrepresentant Kristin Halvorsen

Besvart 29. mai 2000 av statsminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

«En rapport fra forskningsprosjektet RegClim peker på muligheten for store klimatiske forandringer i Norge i løpet av de neste 50 årene. Et scenario viser at årsmiddeltemperaturen i ulike deler av Norge kan øke med så mye som 0,5°C pr. tiår, årsnedbøren vil øke i de fleste områdene i landet og antall stormer vil kunne øke. Dette vil ha store sosiale og økonomiske konsekvenser for landet. På hvilke områder vil Regjeringen foreslå endret politikk for å hindre en slik utvikling?»

Begrunnelse:

Klimaforskere har lenge visst at de stadig økende utslippene av drivhusgasser vil føre til en oppvarming av atmosfæren, med følgende klimaforandringer på jorden. Denne kunnskapen førte til først FNs rammekonvensjon for klimaendringer, UNFCCC, signert i Rio de Janeiro i Brasil i 1992, og deretter til Kyotoprotokollen, signert i Kyoto i Japan i desember 1997.

Siden den gang har både den generelle kunnskapen om problemet og forståelsen av de regionale konsekvensene av klimaendringer økt. Ikke minst norske forskere har bidratt til dette. RegClim er kortnavnet på et koordinert forskningsprosjekt for utvikling av scenarier for klimautviklingen i Norden, omliggende havområder og deler av Arktis ved en global oppvarming. Følgende seks norske institutter deltar: Det norske meteorologiske institutt, Havforskningsinstituttet, Institutt for geofysikk (UiO og UiB), Nansen senter for miljø og Fjernmåling og Norsk Institutt for luftforskning.

Et av scenariene prosjektet presenterer peker på tildels store klimatiske endringer i Norge i løpet av de neste 50 årene, med øket tildels stor øking av årsmiddeltemperatur, øket årsnedbør og øket antall stormer. Imidlertid er det viktig å merke seg at scenarier er ikke uttrykk for en sannsynlig men en mulig, utvikling. Andre scenarier, gitt andre forutsetninger, er også mulige.

Endringene RegClim peker på, som er beskrevet over, vil ha store sosiale og økonomiske konsekvenser for Norge. Andre scenarier, med enda større konsentrasjoner av CO₂ i atmosfæren og enda alvorligere følger, er også mulige. Pr. idag er utslippene av drivhusgasser i Norge økende og langt over nivået i 1990, til tross for at Kyoto-protokollen forplikter Norge til kun å øke de totale utslippene med 1 prosent i perioden 2008 til 2012 sammenlignet med 1990.

Det vil derfor være ønskelig at norsk politikk dreies i en retning hvor utslippene reduseres, både i Norge og i verden som helhet.

Svar:

FNs klimapanel slo i sin andre hovedrapport (1995) fast at utslipp fra menneskelig aktivitet i vesentlig grad bidrar til å øke konsentrasjonen av klimagasser i atmosfæren. Klimapanelet har også anslått en rekke miljømessige konsekvenser dersom tiltak ikke iverksettes. I nasjonal sammenheng har et koordinert

forskningsprosjekt finansiert av Norges Forskningsråd (RegClim) nylig lagt fram et mulig scenario for hvordan klimaet kan bli i Norge. Slik representanten Halvorsen påpeker kan vi komme til å stå overfor store klimatiske forandringer i Norge i løpet av de neste 50 årene.

Regjeringen oppfatter klimaproblemet som en av de store økologiske hovedutfordringene vi står overfor. I lys av at klimaproblemet er globalt vil det på lengre sikt være avgjørende hvordan landene sammen kan utvikle en felles ambisiøs politikk for å realisere Klimakonvensjonens langsiktige mål om å forhindre en alvorlig, menneskeskapt påvirkning av klimasystemet. Kyotoprotokollen som ble vedtatt i 1997, representerer en milepæl i den globale innsatsen for å motvirke menneskeskapte klimaendringer. På kort sikt er Regjeringens overordnede prioritet å bidra til at utfallet av den sjettede partskonferansen (COP 6) under Klimakonvensjonen i Haag i november 2000 blir godt nok til at det blir mulig for et tilstrekkelig antall land å ratifisere Kyotoprotokollen slik at den kan tre i kraft så raskt som mulig. Protokollen er imidlertid bare et første skritt i retning av å oppnå Klimakonvensjonens målsetting om å unngå farlige menneskeskapte klimaendringer. Dette vil kreve enda kraftigere kutt i industrilandenes utslipp, samtidig som utslippene fra utviklingslandene også må begrenses.

Regjeringen legger vekt på at utformingen av virkemiddelbruken på klimaområdet skal tilstrebe kostnadseffektivitet både nasjonalt og globalt. Det er også viktig å vise demonstrerbar fremgang i å nå våre forpliktelser innen 2005, slik Kyotoprotokollen krever. Regjeringen legger opp til at Norge skal ta i bruk Kyotomekanismene for å redusere de samlede kostnadene ved å oppfylle våre forpliktelser. I tråd med bestemmelsene i Kyotoprotokollen vil bruk av disse fleksible gjennomføringsmekanismene være et supplement til nasjonale tiltak.

Regjeringen arbeider videre med å utvikle de nasjonale virkemidlene på klimaområdet for å få utløst flere kostnadseffektive nasjonale tiltak. Statens forurensningstilsyn la i februar frem en tiltaksanalyse som viser at det er rom for betydelige nasjonale utslippsreduksjoner til moderate kostnader. Etablering av et kvotesystem vil kunne gi incentiver til at disse potensialene blir realisert, noe som i mer begrenset grad oppnås med dagens utforming av klimamotiverte virkemidler som CO₂-avgiften, sluttbehandlingsavgiften for avfall, direkte reguleringer og avtalen med aluminiumsindustrien. Også andre virkemidler bidrar for øvrig til å begrense utslippene av klimagasser. Selv om det skulle bli anledning til fri bruk av Kyotomekanismene, vil det bli utløst tiltak nasjonalt fordi reduksjoner nasjonalt vil redusere utgiftene til kjøp av kvoter. Dette vil være et betydelig økonomisk incitament til å gjennomføre utslippsreduksjoner. Bruken av Kyotomekanismene vil derfor være et supplement til nasjonale tiltak.

Et nasjonalt kvotesystem for klimagasser vil kunne ivareta kriteriene om kostnadseffektivitet og styringseffektivitet fra norsk side. Dette virkemidlet er også godt egnet til å tilpasses både globale og regionale mekanismer og virkemidler. Regjeringen vil bidra til at det utvikles et internasjonalt kvotemarked blant industrilandene som stimulerer til at de billigste tiltakene blir realisert, og at det norske kvotesystemet skal kobles til dette. Dette vil gjøre det mulig å bli enige om mer ambisiøse forpliktelser senere.

I det internasjonale arbeidet vil Regjeringen arbeide for at forhandlinger om nye forpliktelser for perioden etter Kyoto-perioden kan starte opp så raskt som mulig.

Spørsmål nr. 323

Innlevert 19. mai 2000 av stortingsrepresentant Marit Tingelstad

Besvart 26. mai 2000 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Spørsmålet om omdisponering av trygdemidler til dekning av utgifter til satelittanalyse er tatt opp med departementet flere ganger og på flere måter tidligere.

Det er gitt positive muntlige utsagn om dette, men ingen forslag til konkrete regelendringer. Når vil departementet komme med de nødvendige regelendringene?»

Begrunnelse:

Pasienter som mottar dialyse i distriktene har store menneskelige og sosiale fordeler ved å slippe å reise den lange vegen til sykehuset 2-3 ganger i uka. De sparte reiseutgiftene ved gjennomføring av satelittdialyse i distriktet bør overføres til det nivået som faktisk utfører behandlingen.

I dag er regelverket slik at de sparte utgiftene ikke kan omdisponeres fra Folketrygdens budsjett til helsetjenestene som utfører behandlingen.

Dette stivbente regelverket er etter mitt skjønn ikke i tråd med effektiv bruk av offentlige midler. Folk flest vil miste tilliten til offentlig forvaltning dersom vi ikke finner løsninger på så stivbente regler.

I Oppland er det gjort "forsøk" med satelittdialyse med godt resultat.

Samarbeid mellom primærkommuner og fylkeskommune gjorde dette mulig i en kort periode. Nå forventes det at statlige myndigheter foretar de nødvendige regelendringene. En forutsetning er selvsagt at den faglige kompetansen er på plass.

Svar:

1. Bakgrunn

Dialysebehandling er en spesialisert helsetjeneste som kan gis både i og utenfor sykehus. Det er det medisinske fagmiljøet som må vurdere om den enkelte pasient bør ha denne behandlingen i sykehus, eller om det er mer hensiktsmessig at behandlingen gis i pasientens hjem. Det må legges til grunn at de som er ansvarlig for å gi tilbudet også gir det tilbudet som er best for pasienten.

Folketrygden dekket tidligere utgifter til dialyse utenfor sykehus. De midler som folketrygden brukte til dette formålet ble overført til fylkeskommunenes rammer (1. januar 1985). Samtidig fikk fylkeskommunene det økonomiske ansvaret for dialysebehandling også utenfor sykehus.

Dette er i samsvar med prinsippet om at fylkeskommunen skal ha både det faglige og økonomiske ansvaret for spesialiserte helsetjenester. Ansvaret er ikke begrenset til hvor slike tjenester gis - i eller utenfor sykehus.

I det tilfelle som det refereres til i begrunnelsen til spørsmålet har fylkeskommunen vurdert det slik at satelittdialyse medfører økte kostnader for fylkeskommunen. De sparte utgifter vil tilfalle folketrygden.

Tidligere Regjeringer har flere ganger, bl.a i Ot.prp. nr. 39 for 1991-92, Ansvar for syketransport og skyss av helsepersonell, og i St.meld. nr. 50 for 1993-94, Samarbeid og styring - Helsemeldingen, foreslått fylkeskommunalt ansvar for syketransporttjenestene. Bakgrunnen var bl a å stimulere til hensiktsmessige og fleksible løsninger og til å bidra til at transport ble sett i sammenheng med selv helsetjenesten. Som kjent har et flertall i Stortinget gått imot en slik løsning.

I grenseområder mellom hhv. statlige og fylkeskommunalt finansierte kan det oppstå uønskede økonomiske incentiver og tilpasninger, helsemessig og menneskelig sett. Det må likevel forutsettes at spesialisthelsetjenesten i slike tilfeller, når dette er innenfor rimelige rammer, legger størst vekt på de helsemessige sider og legger til rette for den behandling som er best for pasienten.

Fylkeskommunene har tidligere fått overført midler til å dekke utgifter til dialyse utenfor sykehus. Eksempelet synliggjør etter min mening at en deling av ansvaret for selve behandlingen og transporten kan være uheldig.

2. Samleproposisjon våren 2000

I Ot.prp. nr. 38 (1999-2000) Om lov om endringer i folketrygdloven og i enkelte andre lover (samleproposisjon våren 2000) er det foreslått at folketrygden får en generell hjemmel i folketrygdloven for å drive forsøksvirksomhet.

Etter folketrygdloven § 25 - 13 kan departementet i dag samtykke til at det gjøres avvik fra loven i forbindelse med visse typer forsøksvirksomhet. Det er lite hensiktsmessig å måtte endre loven hver gang det oppstår behov for å gjennomføre en forsøksordning. Departementet har derfor i proposisjonen foreslått at det tas inn en generell forsøkshjemmel i § 25 - 13.

Det er i folketrygden et stort behov for å kunne se ytelser og utgifter til de enkelte stønadsordninger i sammenheng. Ved endringer i regelverket og ved innføring av nye stønadsordninger kan det videre være hensiktsmessig og nødvendig at det på forhånd gjennomføres avgrensede forsøk for å klarlegge sosiale, praktiske, administrative og økonomiske konsekvenser.

På denne bakgrunn har departementet foreslått at det tas inn en generell forsøks hjemmel i folketrygdloven. Det foreslås at departementet får hjemmel til å gi forskrifter om forsøksvirksomhet. Det tas sikte på å regulere forsøksvirksomhet innen de aktuelle områder som i dag er nevnt i loven i disse forskriftene. Ved behov for forsøk på nye områder vil dette kunne skje ved forskrifts endring. Dette kan f.eks. gjelde ved dialysebehandling. Departementet har bl.a. vært i kontakt med Oppland fylkeskommune og avventer en søknad fra fylkeskommunen over sommeren om et prøveprosjekt i fylket. Forutsetningen for et prøveprosjekt er imidlertid at forslaget i proposisjonen blir vedtatt i Stortinget, og at det kan dokumenteres nærmere at innsparingen på syketransporten blir større enn utgiftene til investeringer av nytt dialyseapparat lokalt.

3. Eventuell overføring av ansvar for syketransport og skyss av helsepersonell til kommunesektoren

Rikstrygdeverket har fått i oppdrag av Sosial- og helsedepartementet å foreta en gjennomgang av syketransportområdet. Stortinget ble orientert om dette i forbindelse med statsbudsjettet for 1999. Et flertall i Stortingets sosialkomite ba i budsjettinnstillingen om at det i dette arbeidet også inngår en vurdering av virkningen av å knytte det økonomiske ansvaret for transport til det nivå som behandler pasienten. Det vises til St.prp. nr. 1 (1999-2000) og Innst. S. nr. 1 (1999-2000) kap. 2750.

Mandatet for prosjektet ble todelt. For det første har Rikstrygdeverket vurdert tiltak innenfor dagens ordning med finansiering over folketrygdens budsjett.

Denne delen av gjennomgangen ble avgitt 30. juli 1999. Det ble lagt fram en rekke forslag til tiltak vedrørende samordning, ressursbruk, rekvirering og endringer i regelverket.

Rikstrygdeverket har høsten 1999 utredet konsekvensene ved en overføring av ansvar for syketransport og skyss av helsepersonell fra folketrygden til kommunesektoren. Utredningen ble avgitt til Sosial- og helsedepartementet den 11. februar 2000.

I rapporten gir Rikstrygdeverket en oversikt over dagens ordning og en gjennomgang av tidligere behandling av spørsmålet om ansvarsoverføring. Videre gis det en vurdering av sterke og svake sider ved dagens organisering i forhold til fylkeskommunal/ kommunal organisering. Rapporten skisserer videre ulike modeller for en ansvarsoverføring til kommunesektoren og det gis en redegjørelse for virkningene.

Rikstrygdeverket gir i rapporten ingen klar anbefaling om at ansvaret for syketransport-tjenestene bør overføres. I rapporten anbefales det at en eventuell overføring av ansvar for syketransport bør skje til fylkeskommunen i stedet for en delt løsning med både kommunalt og fylkeskommunalt ansvar.

Rapporten er nå på høring. Departementet tar sikte på å komme tilbake til saken i forbindelse med statsbudsjettet for 2001.

Spørsmål nr. 324

Innlevert 19. mai 2000 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 29. mai 2000 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Cato-senteret i Son har måttet permittere deler av arbeidsstokken fordi senteret mangler offentlig godkjenning og dermed rett til refusjon fra folketrygden som rehabiliteringsinstitusjon. Hvorvidt institusjonen skal godkjennes avgjør departementet etter utgang av høringsfristen den 1. juni. Vil statsråden bidra til en rask avklaring av den endelige godkjenningen når høringsfristen går ut 1. juni?»

Svar:

Cato-senteret er etablert uten godkjenning som opptreningsinstitusjon eller spesiell helseinstitusjon, og har heller ikke fått noe løfte om statlig finansiering. Etableringen var derfor på egen risiko og med viten om at driftssituasjonen kunne bli usikker.

I brev av 11.03.99 søkte Cato-senteret om godkjenning som spesiell helseinstitusjon, som innebærer 100 % dekning av godkjente driftsutgifter fra folketrygden. Som svar på denne henvendelsen ble det i brev av 06.07.1999 vist til at departementet ville gjennomgå institusjonene innenfor rehabiliteringsfeltet, og at det ikke er aktuelt å gjennomgå Cato-senteret spesielt med sikte på godkjenning før en gjennomgang av institusjonssektoren som helhet er foretatt.

De institusjoner som er godkjent for 100 % dekning fra folketrygden, som denne institusjonen kan sammenlignes med, er Beitostølen helsesportsenter, Valnesfjord helsesportsenter, Hernes institutt og Attføringscenteret i Rauland.

I St.meld. nr. 21 (1998-99) "Ansvar og meistring" ga departementet uttrykk for at en ville:

- vurdere oppgavene til og rollefordelingen mellom enkelte spesielle helseinstitusjoner, landsdekkende tilbud og sentra
- gjennomføre evalueringer av virksomheten ved de spesielle helseinstitusjonene og i samarbeid med institusjonene utvikle et tilfredsstillende mål- og resultatstyringssystem, med basis i økonomireglementet i staten.

På denne bakgrunn nedsatte departementet en arbeidsgruppe som skulle gi en samlet beskrivelse av de spesielle helseinstitusjonene. I tillegg skulle det legges til rette for en beskrivelse av Røde Kors Haugland Rehabiliteringssenter og Cato-senteret.

Arbeidsgruppens rapport er nå på høring, med høringsfrist 01.06.2000. Departementet vil ikke ta stilling til spørsmålet om godkjenning av flere institusjoner for 100 % dekning av driftsutgiftene fra folketrygden før høringsuttalelsene er gjennomgått. En slik gjennomgang vil tidligst være sluttført til budsjettforslaget for 2001 skal legges fram.

Spørsmål om godkjenning av institusjoner for økonomisk dekning over folketrygden må, etter mitt syn, ses i en helhetlig sammenheng. Godkjenning må bl.a. vurderes i forhold til fylkeskommunenes og kommunenes oppgaver, og de oppgaver som de godkjente institusjoner alt dekker. Jeg kan nevne at en godkjenning av Cato-senteret som spesiell helseinstitusjon med 100 % dekning av godkjente driftsutgifter fra folketrygden, vil utgjøre om lag 40 - 45 mill. kroner på årsbasis. Til sammenligning kan nevnes at det øremerkede tilskuddet til fylkeskommunene til rehabilitering for 2000 er 98,3 mill. kroner.

Spørsmål nr. 325

Innlevert 19. mai 2000 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 29. mai 2000 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Innkjøp av forbruksvarer og utstyr til norske sykehus medfører betydelige kostnader, men også en betydelig miljøbelastning, som varierer fra produkt til produkt. Den totale miljøbelastningen som sykehusene representerer vil dermed være avhengig av innkjøpspolitikken og miljøorganiseringsen til det enkelte sykehus.

Vil statsråden ta initiativ til at det lages retningslinjer for miljøvennlig innkjøp og miljøledelse ved norske sykehus, samt ved andre norske helseinstitusjoner?»

Svar:

Miljøhensyn ved drift av sykehus er et stort og viktig område. Innsatsen for å ivareta miljøhensyn må skje på flere måter, og jeg vil her presentere de innfallsvinkler vårt arbeid har på dette området i dag. Miljøvern er først og fremst et ansvar for eierne og ledelsen ved det enkelte sykehus. Disse har en plikt til å sørge for at virksomheten drives i samsvar med de krav som er fastsatt i lovverket. Sykehuseier og sykehusledelsens ansvar er fremhevet i lov om spesialisthelsetjenesten. Fylkeskommunene og ledelsen ved det enkelte sykehus har ansvar bl.a. for at lover og regler på miljøområdet for de fylkeskommunale sykehus etterleves.

Når det gjelder de sykehusene som eies av Sosial- og helsedepartementet, vil departementet gjennom den styringsdialogen det har med disse, arbeide for at miljøhensyn blir integrert som en del av sykehusenes strategiske tenkning.

Å bedre tilgangen på miljøinformasjon er et av satsingsområdene i Regjeringens miljøvernpolitikk. Det er nedsatt et eget utvalg som skal vurdere om rettighetene til slik informasjon er tilstrekkelig ivaretatt i lovverket. Videre utredes nå mulighetene for å opprette en egen database på Internett med informasjon om innholdet av farlige kjemikalier i ulike produkter.

Tiltak som stimulerer sykehusene til i større grad å ivareta miljøhensyn vil være en viktig del av den sektorvise miljøhandlingsplanen som Sosial- og helsedepartementet skal utarbeide. I denne forbindelse vil det også være mulig å ta opp problemstillingen omkring miljøvennlig innkjøp og miljøledelse ved norske sykehus.

Forbrenning av avfall er et område som må med i denne sammenheng. I alt 8 sykehus har forbrenningsanlegg for avfall i dag. Totalt forbrenner sykehusanleggene mellom 1500 og 2000 tonn avfall per år. Samtlige forbrenningsanlegg ved sykehusene har konsesjon fra Statens forurensningstilsyn (SFT). Konsesjonene stiller krav mht utslipp til luft og vann, samt til driften av anleggene. Kravene varierer etter hvilke typer avfall som tillates forbrent i anlegget. Kun tre av anleggene har utslippskrav til dioksiner til luft. Samtlige anlegg har utslippskrav til støv, karbonmonoksid (CO), kvikksølv (Hg) og saltsyre (HCl) til luft.

SFT stiller krav om konsesjonsmålinger. Konsesjonsmåling er utslippsmålinger som anleggene gjør for samtlige parametere som er regulert i deres utslippstillatelse. Dette gjøres i utgangspunktet en gang per år, hvert annet år for noen av de minste forbrenningsanleggene. SFT stiller også krav om årlig egenrapportering fra alle forbrenningsanlegg. I rapporteringen skal anleggene gjøre rede for utslipp i løpet av siste år, sett i sammenheng med konsesjonen. Eventuelle overutslipp eller andre avvik fra konsesjonen skal også rapporteres. SFT følger opp anleggene der det rapporteres om avvik i forhold til konsesjonen.

I tillegg til virkemidlene SFT har i henhold til forurensningsloven og som et siste sikkerhetsnett, gir kommunehelsetjenestelovens bestemmelser om miljørettet helsevern adgang til å pålegge retting av forhold ved avfallshåndteringen i et sykehus dersom forholdene direkte eller indirekte kan ha negativ innvirkning på helsen.

EU er i ferd med å utarbeide et direktiv om avfallsforbrenning, som trolig blir vedtatt i løpet av året. Kravene til forbrenningsanlegg i Norge vil da bli strengere, i tråd med direktivet. Disse kravene vil også gjelde for forbrenningsanlegg ved sykehus. Nye forbrenningsanlegg får allerede i dag utslippskrav i tråd med EUs forslag til direktiv om avfallsforbrenning.

Miljøtiltak skjer altså innenfor de rammer som er referert ovenfor. Jeg har foreløpig ikke planer om initiativ til å lage særskilte retningslinjer for miljøvennlig innkjøp og miljøledelse, men arbeide for at disse hensyn blir ivaretatt innenfor de rammer vi nå har.

Spørsmål nr. 326

Innlevert 23. mai 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 30. mai 2000 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Et økende antall dyr dør på veien mellom bonde og slakteri. Dødsprosenten ved transport eller oppbevaring i slakteri økte med 77% fra 1993 til 1997. Ut fra et dyrevelferdsperspektiv er dette uakseptabelt. Myndighetene må derfor ta ansvar for å få tallet kraftig ned. Forbrukerkravet om etisk forsvarlig produsert mat øker og krever derfor også umiddelbare reaksjoner.

Hva vil statsråden gjøre for å redusere antall dyr som dør under transport?»

Svar:

Transport av levende dyr herunder slaktedyr, er hos oss regulert i forskrift av 8/2 - 99, hjemlet i lov om dyrevern 20. desember 1974. Forskriften er harmonisert med EU's regelverk på området.

Transport av dyr til slakt er et sammensatt problemområde som er blitt viet mye oppmerksomhet i den senere tid. Både næringen selv og det offentlige har satt i verk forskjellige tiltak for å bedre forholdene og redusere tapstallene. Innføring av transport av fjørfe i containere istedenfor kasser i 1997, medførte dessverre en økning i dødeligheten under transport for denne dyrearten. Dette er problemer som bransjen selv er klar over og som den arbeider med å forbedre.

I 1999 ble det totalt transportert 35 452 423 dyr til slakt her i landet av artene svin, storfe/kalv, sau, geit, hest, rein og fjørfe, mot totalt 31 239 713 dyr i 1998, altså en økning på ca 13%.

For de mest vanlige slaktedyrarter har utviklingen i tapstallene i disse to årene vært følgende:

Svin: Økning i antall transporterte dyr 4,6%, økning i antall døde fra 0,055 til 0,058%

Storfe/kalv: Økning i antall transporterte dyr 10,3%, økning i antall døde fra 0,006 til 0,009%

Sau: Økning i antall transporterte dyr 2,6%, reduksjon i antall døde fra 0,026 til 0,016%

Rein: Økning i antall transporterte dyr 63,7%, reduksjon i antall døde fra 0,097 til 0,032%

Fjørfe: Økning i antall transporterte dyr 14%, reduksjon i antall døde fra 0,159 til 0,129%

Tapstallene i prosent er heldigvis relativt små selv om antallet dyr som dør på grunn av det store antall som transporteres, ikke er ubetydelig. Særlig gjelder dette fjørfe, og det arbeides kontinuerlig for å bedre forholdene for denne spesielle arten. Det er selvsagt forbedringsmuligheter også for de andre artene, og dette arbeides det også med.

I sin årsrapport for 1999 sier Statens dyrehelsetilsyn som forvalter dyrevernloven og regelverk gitt med hjemmel i loven, regionalt og lokalt: "Andelen av dyr som dør under transport til og oppstalling på slakteri er totalt på et nivå som ikke indikerer vesentlige dyrevernproblemer på dette området"

Jeg slutter meg til Statens dyrehelsetilsyns konklusjon. Det er en viss avgang på grunn av dødsfall i alle besetninger også utenom transport. Vi må nok derfor dessverre se i øynene at det ikke er mulig å komme ned på et tapstall på null, selv om dette vil være vårt ultimate siktemål.

Spørsmål nr. 327

Innlevert 23. mai 2000 av stortingsrepresentant Tor Nymo

Besvart 31. mai 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Flere utenlandsstudenter står i fare for å måtte avbryte studiene på grunn av sterk kursutvikling i de land de studerer i.

Hva vil statsråden gjøre for å kompensere for de kraftige svingningene i valutakursene studentene har opplevd i den senere tid?»

Begrunnelse:

Den sterke kursutviklingen har, ifølge ANSA, rammet 8.000 studenter i USA, Storbritannia og Australia.

Flere utenlandsstudenter står i fare for å måtte avbryte studiene, og mange har allerede tatt opp større personlige lån. Lånekassen benyttet for studieåret 1999-2000 en kurs som ble fastsatt i april 1999. I mellomtiden har for eksempel dollarkursen steget med 13 prosent, og pundkursen med 9 prosent.

Ifølge ANSA gir Sverige kompensasjon for de kraftige svingningene i valutakursene som rammer studentene i disse landene.

Svar:

I tråd med departementets forslag i St.meld. nr. 19 (1996-97) om utdanning i utlandet, er det tatt i bruk en blokkmodell for fastsetting av kostnadssetser for studier i utlandet. Dette innebærer at kostnadssetsene for hvert land er plassert innenfor et spenn - en blokk.

Hvert år vurderes om kostnadssetsen for utenlandsstudentene skal justeres på grunn av valuta-svingninger. Dersom valutasingninger fører til at et land går over fra en blokk til en annen innen blokk-systemet for beregning av støttebeløp, foretas justering av setsen. Det skjer i høstsemesteret og får virkning for vårsemesteret. Det er bare bostøtten som er gjenstand for justering, reisestøtten, gebyrstipend og tilleggsstipend justeres ikke. Dette nye systemet for fastsetting av kostnadsnorm var nettopp tenkt å skulle være robust i forhold til svingninger i valutakursene. I praksis utgjør kostnader i land som ligger i bunnen av spennet en "overdekning" i forhold til det tidspunktet kostnadene ble fastsatt. ANSA har i møte med departementet nylig lagt fram eksempler på kurssvingninger rundt årsskiftet som organisasjonen mente måtte føre til at det aktuelle landet skiftet blokk. Eksempelene gjaldt australske dollar, britiske pund og amerikanske dollar. For australske dollar var det tatt utgangspunkt i at kursen 14.01.00 hadde en økning på 8,1 % i forhold til ved tidspunktet for fastsetting av kostnadssetsen i april 1999. Kostnaden for Australia lå nederst i kostnadsblokken og kursøkningen førte ikke til at landet skiftet blokk. Det samme var tilfellet for Storbritannia og USA.

Lånekassen foretok valutajustering for vårsemesteret 2000 med utgangspunkt i gjennomsnittlig valutakurs for oktober 1999. Det var kun endringene for yen som var så stor at Japan skiftet blokk og kostnader for Japan ble justert for vårsemesteret. Kursene for britiske pund og amerikanske og australske dollar var på det tidspunktet ikke endret så mye at det utløste justering.

De store valutasingningene har skjedd etter nyttår og særlig nå i slutten av april og i mai. Størstedelen av studentene fikk støtten for inneværende studieår utbetalt i august 1999 når det gjaldt støtten for høsten, og månedsskiftet desember - januar for våren. Om studentene straks vekslet om i utenlandsk valuta, ville problemet med den senere valutasingningen ikke være så merkbart.

Som det framgår over, er det ikke grunnlag for å gi valutakompensasjon i vår med det gjeldende systemet for kostnadssetser. Fra studieåret 2000-01 vil valutajustering bli vurdert to ganger i studieåret. Men også da vil det være studentenes ansvar å sørge for raskt å veksle støtten fra Lånekassen inn i nasjonal valuta for å unngå senere, negative kurssvingninger.

Det er riktig at den svenske Lånekassen, CSN (Centrala studiestödsnämnden) har gitt svenske utenlandsstudenter kompensasjon på grunn av valutasingninger nå i vår. Ved kontakt med CSN har departementet fått opplyst at CSN fastsatte setsen for oppholdskostnader så tidlig som i slutten av januar 1999.

Vurdering av eventuell justering foregår 1. november og 1. april. 1. april nå i vår var endringen i valuta fra 29. januar 1999 så stor at studenter i USA, Canada, Australia og Japan fikk et tillegg i oppholdskostnadene fra 1. januar i år. Støttesystemet for svenske og norske studenter i utlandet er meget forskjellig og tillegget til svenske studenter ble gitt kun som lån. En justering for norske studenter vil i praksis bli gitt i form av stipend.

En sterkt medvirkende faktor til at især studenter i Storbritannia og USA opplever en vanskelig økonomisk situasjon, er nok at skolepengene i disse landene er meget høye. Studenter som velger å studere i disse landene blir orientert av Lånekassen om at de må være forberedt på å dekke en god del av utgiftene til skolepenger selv. Det vil være et spørsmål om prioritering om vi skal dekke enda mer av skolepengene enn vi gjør nå. Det ordinære gebyrstipendet er for 1999-00 på kr 48 960 per studieår. For noen få fag gis ved utvalgte læresteder ytterligere dekning ved et tilleggsstipend slik at maksimal dekning av skolepenger kan bli opp til kr 100 720.

Spørsmål nr. 328

Innlevert 23. mai 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 30. mai 2000 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Etter EUs forbud mot tradisjonell burhønsdrift i 1999, bad departementet Norges Landbrukshøgskole og Norges Veterinærhøgskole om forslag til et forskningsprogram på området "Driftsformer i norsk eggproduksjon". Program er ferdig, men svarer ikke til retningslinjene og konsentreres om burhønsdrift.

Forskning på hold av frittgående høner nedprioriteres, og viktige aspekter ved dyrevelferd og forbrukerpolitikk utelates. Hva vil statsråden gjøre for at prosjektet skal svare til retningslinjene?»

Begrunnelse:

I forbindelse med at EU har bestemt at hold av verpehøns i tradisjonelle bur blir forbudt, bad Landbruksdepartementet i 1999 Norges Landbrukshøgskole og Norges Veterinærhøgskole om forslag til et forsknings- og utviklingsprogram (FoU-program) på området "Driftsformer i norsk eggproduksjon". I retningslinjene het det bl.a. at FoU-programmet skulle klarlegge "den relative betydning av de faktorer som er relevante ved valg av system, slik som dyrevelferd, foring, arbeidsmiljø, produktkvalitet og økonomi". Programmet skulle også "omfatte en videreutvikling av driftssystemer for verpehøns".

Forslaget er nå klart og svarer i liten grad til retningslinjene som ble gitt. Det inkluderer seks prosjekter. I fem av dem er forskning på bur prioritert fremfor forskning på frittgående høner. Prosjekt 1 og 6 omfatter bare bur. Prosjekt 2 omfatter bare frittgående system. Prosjekt 3 og 5 omfatter tre forskjellige typer bur, og én type frittgående system. Prosjekt 4 omfatter bur og frittgående system.

FoU-program omfatter ingen økonomiske aspekter i forhold til etterspørselsmarked (betalingsvilje, pris på og virkning av markedsføring, fremtidsprognoser) eller samfunnsøkonomi, men holder seg kun på det mikroøkonomiske plan. Økonomi i systemer for frittgående høner blir ikke omfattet. Viktige aspekter ved dyrevelferd blir i tillegg utelatt, ved at både fysiske og psykiske velferdsindikatorer ikke måles etterspør i økende grad etisk produsert mat. En satsing på dette feltet i Norge vil gi oss en konkurransefordel og et forsprang i kunnskap og erfaring.

Svar:

Departementet har over lengre tid vært opptatt av mulighetene for å forbedre miljøet for eggleggende høner. På bakgrunn av bl.a. uttalelse fra Rådet for dyreetikk om burhøns og opinionens holdning til hold av høner i bur tok departementet initiativet til et seminar om problemstillingene som ble arrangert i desember 1998.

På bakgrunn av de konklusjonene som framkom på seminaret anmodet Landbruksdepartementet i brev av 11.03.99 Norges landbrukshøgskole og Norges veterinærhøgskole om å utarbeide et FoU-program som for det første skulle omfatte en videreutvikling av driftssystemer for verpehøns, og for det andre skulle klarlegge den relative betydning av de faktorer som er relevante for valg av system, slik som dyrevelferd, fôring, arbeidsmiljø, produktkvalitet og økonomi.

Den 19. juli 1999 vedtok EU Rådsdirektiv 1999/ 74 om minimumskrav for beskyttelse av verpehøner, som bl.a. inneholder bestemmelser om at nåværende bursystemer fra 1.1.2012 skal erstattes med såkalte "miljøbur " med sittepinne, reirkasse og sandbad. Direktivet har enda ikke blitt en del av EØS-avtalen, men det er gitt beskjed til EFTA om at vi ikke har noen innsigelser til direktivet.

I prosjektene vil hønens atferds- og velferdsaspekter ha en sentral plass. Bl.a. vil både etologer og veterinærer engasjeres.

Alle forsøksspørsmål kan dessverre ikke bli belyst i samme program. Det dreier seg om begrensede ressurser både av eksisterende kompetanse, forsøksanlegg og finansiering. Imidlertid vil økonomiske og forbrukerrelaterte spørsmål være fullt ut mulig å inkludere senere ved å benytte datamaterialet fra prosjektene.

EUs direktiv om nye bursystemer førte til at det oppsto en ny situasjon som det var naturlig å ta hensyn til ved utarbeidelsen av forskningsprogrammet. Dette er et helt nytt system der det foreløpig foreligger meget begrensede forskningsresultater, i motsetning til systemer for frittgående høner som det tross alt har vært gjenstand for en del forskning over mange år. Jeg er derfor ikke enig i at det foreslåtte forskningsprogrammet ikke svarer til de retningslinjene som ble gitt, dette må også sees i sammenheng med behovet for forskning på det nye bursystemet, som næringen etter min vurdering har størst behov for å få kunnskaper om.

Forslaget til forskningsprogram vil på vanlig måte også bli gjenstand for en faglig evaluering av Norges forskningsråd. Ingen av delprosjektene i forslaget til forskningsprogram er endelig finansiert. Prosjekt 1 og 6 vil bli søkt finansiert over henholdsvis nordiske midler og Omsetningsrådet, mens prosjekt 2-5 vil bli søkt finansiert over jordbruksavtalemidler.

Spørsmål nr. 329

Innlevert 23. mai 2000 av stortingsrepresentant Inge Myrvoll

Besvart 6. juni 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Ved Nordnorsk Trafikksenter i Lenvik, som gjennomfører glattkjøringskurs for tunge kjøretøyer, er antallet kandidater for lavt til rasjonell helårsdrift. Det legges opp til sommerstengning hvor kandidater som kjører opp til sertifikat på sommeren kan ta glattkjøringskurs til høsten. Vegdirektoratet har avslått opplegget, og vil midlertidig oppheve forskrift om obligatorisk glattkjøring. Vil statsråden gripe inn for å unngå å underminere et ønsket trafikkikkerhetstiltak?»

Begrunnelse:

Obligatorisk glattkjøringskurs er gjennomført for store deler av landet som et trafikkikkerhetstiltak. Det å åpne for fritak for de kandidater som kjører opp til sertifikat sommerstid vil ha den umiddelbare konsekvens at disse kandidater ikke har gjennomført dette trafikkikkerhetstiltaket. Det kan videre medføre strategisk planlegging av tidspunkt for oppkjøring, da det er penger å spare på å ikke gjennomføre kurset. Det vil underminere de målsettinger vi har for økt trafikkikkerhet.

Dette vil også underminere økonomien for Nordnorsk Trafikksenter som Stortinget har bevilget betydelige midler for å bygge opp. Det kan heller ikke være ønskelig å presse gjennom en helårsdrift når det ikke er markedsgrunnlag for det. Det vises her til at driftskostnadene sommerstid vil være spesielt høye da Nordnorsk Trafikksenter er basert på en naturisbane.

Det bør være mulig å vise fleksibilitet. I Nord-Norge er det gitt dispens i forhold til mørkekjøring. Mørkekjøringa i lyse sommernetter har en erkjent har liten funksjon. Man skal jo være praktisk, ikke fir-kanta.

Det vises til at Troms vegkontor i brev av 27.03.2000 ga sin fulle støtte til forslaget fra Nordnorsk Trafikksenter og skriver: "Dersom vi til sommeren enda en gang får en situasjon med stengt bane og dertil ordning med fritak fra krav om obligatorisk glattkjøring, er vi redd kjøreskoler og kandidater vil spekulere i dette. Dette kan gi seg utslag i ønske om førerprøver i sommerhalvåret, for å spare penger til obligatorisk opplæring."

Troms vegkontor foreslår at saken løses ved å utstede midlertidig kjørebevis inntil 3 måneder.

Det å gjennomføre kurset etter avlagt prøve for sertifikat, vil kvalitetsmessig heller heve enn redusere opplæringseffekten fordi det innebærer at kandidaten har tilegnet seg de grunnleggende ferdigheter.

Vegdirektoratet viser i sitt avslag til forskriftsmessige hindringer. Jeg forutsetter at eventuelle forskrifter som er til hinder for trafikkikkerhetsopplæring kan justeres. Forskrifter er ikke målet, men et virkemiddel for å nå mål. Målet er standardheving på sjåførere på tunge kjøretøyer. Derfor har staten brukt betydelige midler på å bygge tre trafikkisentre for glattkjøring for tunge kjøretøyer.

Svar:

Forståelse av hvordan ulike kjøreforhold kan påvirke fører og kjøretøy er svært viktig, og det må derfor legges til rette for en effektiv opplæring i forhold til dette for førere av både lette og tunge kjøretøy.

Når det gjelder glattkjøringsopplæring for tungbil har kravet om obligatorisk kurs for førerkortklassene C, CE, D og DE siden 1993/94 omfattet førerkortkandidater i 11 fylker i Sør-Norge. Høsten 1998 ble ordningen utvidet til også å omfatte Nord-Norge nord for Saltfjellet. Banene i Kristiansand og Våler i Hedmark dekker de aktuelle fylkene i Sør-Norge, mens Nord-Norsk Trafikksenter i Lenvik skal dekke Nord-Norge. Virkeområde m.v. fremgår av forskrift 14. juni 1993 nr. 531 om obligatorisk opplæring i glattkjøring for fører av tunge kjøretøy. Forskriften vedlegges til orientering.

Med den situasjonen banen i Lenvik har vært og er i, vil det for meg være viktig å få vurdert hvilke alternativer som kan være aktuelle, både praktisk, administrativt og juridisk, og ikke minst hvilke konsekvenser de enkelte alternativer vil innebære for de elevene som sokner til banen. En slik vurdering vil nødvendigvis måtte ta noe mer tid enn den som har vært til rådighet og jeg må derfor be om å få komme tilbake med et utfyllende svar så snart som mulig.

Vedlegg til svar:

Forskrift 14. juni 1993 nr. 531 om obligatorisk opplæring i glattkjøring for fører av tunge kjøretøy (førerkortklassene C, CE, D og DE).

Tillegg til svar 7. juli 2000:

Jeg viser til mitt foreløpige svar av 2. juni 2000 hvor jeg anmodet om noe tid til å få vurdert hvilke alternativer som kunne være aktuelle for å løse problemene ved banen i Lenvik. Jeg er imidlertid senere gjort kjent med at Nord-Norsk Trafikksenter gikk konkurs medio juni 2000.

En konsekvens av denne konkursen er blant annet at det i Nord-Norge per i dag ikke kan gjennomføres

glattkjøringsopplæring for førere av tungbil. I en slik situasjon har jeg sett det som viktigst først å avklare de rent praktiske forholdene for de førerkortkandidater som ikke har kunnet fullføre sin obligatoriske opplæring grunnet problemene ved Nord-Norsk Trafikksenter, samt å sikre fortsatt utstedelse av førerkort i tungbilclassene i Nord-Norge. Vegdirektoratet har derfor fastsatt en forskrift som gir de aktuelle kandidatene mulighet til å få utstedt et førerkort med gyldighet til 1. juni 2001. Det er tatt forbehold om at disse etterfølgende kan bli pålagt å gjennomføre glattkjøringsopplæringen.

Blant annet på bakgrunn av problemene ved banen i Lenvik ser jeg det som nødvendig å ta opp rammebetingelsene for tungbilbanene generelt. Samferdselsdepartementet har derfor i brev av i dag, jf. vedlagte kopi, bedt Vegdirektoratet gjennomføre vurderinger av konsekvenser og regelverksbehov ved en omlegging av forutsetningene for den aktuelle opplæringen. Jeg viser til brevets side 2, annet avsnitt, hvor disse fremgår. Det tas sikte på å gjennomføre en høring snarest mulig.

Når det gjelder den konkrete situasjonen ved Nord-Norsk Trafikksenter ser jeg det ikke som naturlig å uttale meg om mulighetene for videre drift og eventuelt i hvilken form. Senterets videre fremtid er noe som må avklares mellom bostyrer, kreditorer og eventuelle interessenter. Jeg vil imidlertid håpe at de signaler som nå gis om en mulig endring av rammebetingelsene for slike baner kan være med å bidra til en løsning, slik at vi snarest mulig kan gjenopprette obligatorisk glattkjøringsopplæring for førere av tunge kjøretøy også i Nord-Norge.

Vedlegg til tilleggs svaret:

Saksbehandler: Lasse Lager. Vår dato 07.07.2000. Deres dato 15.06.2000. Vår referanse 00/1604 642.3. Deres referanse 1996/07877.

Vegdirektoratet
Postboks 8142 Dep.
0033 OSLO

GLATTKJØRINGSKURS VED NORD- NORSK TRAFIKKSENTER

Vi viser til tidligere korrespondanse og samtaler i saken.

På bakgrunn av situasjonen ved Nord-Norsk Trafikksenter og for å avhjelpe situasjonen for de aktuelle førerkortkandidatene, har Samferdselsdepartementet samtykket i Vegdirektoratets fastsetting av forskrift om

unntak fra førerkortforskriften og endring av forskrift om obligatorisk opplæring i glattkjøring for fører av tunge kjøretøy. I samråd med Samferdselsdepartementet ble forskriften fastsatt uten forutgående høring, jf. forvaltningslovens § 37 fjerde ledd bokstav c) og utredningsinstruksen pkt. 5.4 første avsnitt bokstav c). I samsvar med departementets anmodning gir forskriften kandidater som i perioden fra 1. mai 2000 ikke har kunnet gjennomføre kurset på grunn av forhold ved banen i Lenvik, adgang til å avlegge førerprøve uten å ha gjennomført opplæring i glattkjøring for fører av tunge kjøretøy. Forskriften gir for slike kandidater adgang til å utstede førerkort for de aktuelle klasser med gyldighet til 1. juni 2001. Kandidatene kan bli pålagt å gjennomføre nevnte opplæring etter utstedelsen av førerkortet. De nærmere praktiske forhold vedrørende utstedelsen av de tidsbegrensede førerkortene og senere oppfølging av disse forutsettes håndtert av Vegdirektoratet.

Samferdselsdepartementet ser det nå som nødvendig å vurdere rammebetingelsene for "tungbilbanene" generelt. På bakgrunn av byggingen av banen i Lenvik samt Vegdirektoratets arbeid med å forbedre glattkjøringsopplæringen kan vi vanskelig se at det over tid er grunnlag for å opprettholde dagens ordning hvor kandidater fra Vestlandet ikke er pålagt å gjennomføre det aktuelle kurset. Vi ser det også som ønskelig at statens engasjement fremover begrenses til godkjenning av baneanlegg og kursarrangør, fastsetting av ens pris for kurs på banene og det rent faglige forbundet med opplæringen.

Samferdselsdepartementet vil på en slik bakgrunn be Vegdirektoratet vurdere hvilke regelverksendringer som er påkrevet for å fastsette obligatorisk kurs i glattkjøring for førere av tunge kjøretøy under følgende forutsetninger:

- ordningen gjøres landsdekkende
- kandidater kan avlegge kurs på bane etter eget valg
- kurs gjennomføres før avleggelse av førerprøve eller senest innen ett år etter utstedelse av førerkort
- banene skal ha lik pris som fastsettes av Vegdirektoratet
- baneieier/kursarrangør avgjør selv i hvilke perioder de vil tilby kurs
- godkjenning av kursarrangør og bane, fastsetting av normalplan for opplæring m.v., videreføres som i dag.

En ordning som skissert vil etter departementets syn bidra til å gi baneieierne større grad av frihet til å sikre økonomisk grunnlag for drift og derved begrense behovet for statlig engasjement og gi mindre ulemper for kandidatene. Den vil trolig også kunne være gunstig for elevene som kan tilpasse tidspunkt for deltakelse i forhold til egne ferdigheter, arbeidsgiver, reiseaktivitet osv. Samferdselsdepartementet ser også mulighet for at elevene kan få større utbytte av opplæringen med et noe høyere ferdighetsnivå før kurset gjennomføres. Vi ber imidlertid om Vegdirektoratets vurdering av dette.

Vi vil anta at en ordning i samsvar med ovennevnte forutsetninger vil kunne gi økte kostnader for Statens vegvesen. Størrelsesorden vil avhenge blant annet av valg med hensyn til utstedelse av førerkort. Valget her vil også gi seg utslag i forhold til kostnaden for elevene. Vi ber Vegdirektoratet vurdere de alternativer som foreligger, og at hensynet til en publikumsvennlig ordning for elevene vektlegges.

Samferdselsdepartementet ser det som ønskelig at Vegdirektoratet gjennomfører en høring i samsvar med ovennevnte innen kort tid. Vi ber derfor om direktoratets vurdering og uttalelse snarest mulig.

Med hilsen

Lasse Lager e.f.

Bente Bakke

Spørsmål nr. 330

Innlevert 23. mai 2000 av stortingsrepresentant Børge Brende

Besvart 7. juni 2000 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Det er 50 år siden kinesiske styrker rullet inn i Tibet. Tiden er nå i ferd med å renne ut for tibetanerne og deres kultur. Likevel sviktet Norge så sent som i vår under FNs menneskerettighetskommisjons møte. Da ville man ikke være medforslagsstiller til USAs forslag om resolusjon mot Kinas brudd på menneskerettighetene i Kina og Tibet. Kan man vente en mer aktiv Tibet-politikk fra Regjeringen fremover, og hvorfor var ikke Norge medforslag-stiller til USAs forslag om resolusjon mot Kinas fortsatte brudd på menneskerettighetene i Kina og Tibet?»

Begrunnelse:

Når Dalai Lama i disse dager mottas av hele det politiske Norge mangler det ikke på fine ord. Selv med stor internasjonal oppmerksomhet og ikke minst sympati er konflikten mellom Kina og Tibet like uløst i dag som for 50 år siden. Kinas kontinuerlige undertrykking i Tibet viser at et folk ikke kan tvinges til lydighet, eller til å gi avkall på sin kultur, religion og nasjonalitet.

Men det er en grense for hva tibetanerne kan tåle, og tiden er nå i ferd med å renne ut for Tibet. Det offisielle Norge fremhever stadig sin rolle som en forkjemper for menneskerettigheter. Men dette ser ut til å være tomme ord.

I sine møter med Dalai Lama vil både statsminister Stoltenberg og utenriksminister Jagland ha en gylden anledning til å vise hva den nye regjeringen er villig til å gjøre for å støtte tibetanernes kamp for rettferdighet og frihet. Norge bør nå stå frem og gi sin fulle støtte til Dalai Lama og hans krav om selvstyre for tibetanerne. En forutsetning for at disse kravene skal innfris, er at Beijing innleder forhandlinger - uten forhåndsforholdninger - med Dalai Lama og den tibetanske regjering i eksil. Dalai Lama har bedt om forhandlinger i flere tiår, Beijing har hele tidene vendt det døve øret til. Norge må øve press på Kina for å få dem til å innlede en dialog med tibetanerne for å komme ut av en fastlåst situasjon. Kina må få en klar forståelse av at Tibet ikke er glemt av Norge og resten av det internasjonale samfunnet. Tibetaneerne har ventet lenge nok.

Den norske regjering har i ulike sammenhenger tatt opp tibetanernes sak. Men fortsatt gjenstår en lang rekke muligheter som bør benyttes og forsterkes:

- Kina bør gjennom stille og åpent diplomati få klar beskjed om regjeringens sterke misnøye med bruddene på menneskerettighetene i Kina og Tibet.
- Kina bør få klar beskjed om at Norge står fast på kravet om selvbestemmelsesrett for tibetanerne, noe som også er slått fast i tre FN-resolusjoner som Norge har stemt for.
- Norge bør aktivt følge opp disse standpunkter i FN og andre internasjonale fora, og samtidig arbeide målbevisst for at Norden skal opptre samlet i en slik sammenheng.
- Norge bør aktivt medvirke til å bygge opp et press overfor Kina til å akseptere forhandlinger med den tibetanske eksilregjeringen og Dalai Lama, som de legitime representanter for det tibetanske folk.
- Norge bør aktivt støtte opp om Dalai Lamas fredsplan, som gjennom forhandlinger vil omgjøre Tibet til en fredssone, med respekt for tibetanernes rettigheter og Tibets økologiske balanse.
- Norge bør aktivt medvirke til at tibetanernes politiske og religiøse leder Dalai Lama får innfridd sitt ønske om fritt å få besøke sitt land og sitt folk etter over 40 år i landflyktighet.

Svar:

Den norske regjering fører en aktiv politikk med hensyn til situasjonen i Tibet.

Norge har i de senere år regelmessig tatt opp menneskerettighets-situasjonen for det tibetanske folk i FNs Generalforsamling og Menneskerettighetskommisjon. Vi har i den forbindelse konsekvent oppfordret Kina til å respektere og beskytte tibetanernes etniske, kulturelle og religiøse identitet.

Situasjonen i Tibet tas også opp i forbindelse med vår etter hvert godt utbygde menneskerettighetsdialog med Kina, samt under andre bilaterale møter med representanter for kinesiske myndigheter. Vi oppfordrer kinesiske myndigheter til å inngå i en dialog med Dalai Lama om selvstyre-spørsmålet. Dette skjedde sist i forbindelse med det årlige rundebordet om menneskerettigheter i Beijing 10.-12. mai, og under de bilaterale politiske konsultasjoner som fant sted i tilknytning til dette.

Når det gjelder siste sesjon i FNs menneskerettighetskommisjon som nylig ble avsluttet og det amerikanske resolusjonsforslaget om Kina, er det korrekt at Norge ikke stod som medforslagsstiller. Det gjorde heller ingen andre land.

Norge stemte mot et kinesisk forslag om ikke-behandling av det amerikanske resolusjonsforslaget, men det var ikke flertall i kommisjonen for en realitetsbehandling av det amerikanske resolusjonsforslaget.

Norge har på linje med flere andre europeiske land et annet syn en USA på hvordan man best kan reise menneskerettighetsproblemer med Kina. Fra norsk side legger vi i denne sammenheng vekt på vår kritiske menneskerettighetsdialog.

I vårt innlegg i FNs menneskerettighetskommisjon om landsituasjoner, tok vi opp brudd på menneskerettighetene i Kina i sin alminnelighet og i Tibet i særdeleshet. Med hensyn til Tibet ble det oppfordret til respekt for tibetansk etnisk, kulturell og religiøs identitet.

Norge vil selvsagt videreføre den aktive politikk det her er blitt gjort rede for. For øvrig gir norske myndigheter betydelig økonomisk støtte til prosjekter i Tibet som kan bidra til å bevare tibetansk etnisk, religiøs og kulturell egenart.

Spørsmål nr. 331

Innlevert 24. mai 2000 av stortingsrepresentant Odd Roger Enoksen

Besvart 7. juni 2000 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Ifølge Nationen 18. mai 2000, ser ikke utenriksminister Thorbjørn Jagland noen EØS-direktiver som det er verdt å legge ned veto mot. Dette synes å stå i skarp kontrast til daværende statsminister Brundtlands uttalelser i EØS-debatten i Stortinget i oktober 1992: "...vi vil være rede til å bruke den retten avtalen gir oss, til å motsette oss at forslaget blir til felles EØS-regel, dersom vi finner det nødvendig." Hvilke saker vil, etter utenriksministerens oppfatning, kvalifisere til bruk av vetoretten?»

Svar:

EØS-avtalen legger til grunn et viktig prinsipp om at partene skal vedta nytt, felles EØS-relevant regelverk i EØS-komiteen. Beslutningsprosessen er utformet med sikte på at partene skal komme til enighet om nye regler.

Spørsmålet om bruk av reservasjonsretten - eller vetoretten - må etter min oppfatning vurderes i tilknytning til en konkret sak der hensynet til våre nasjonale interesser må avveies. Jeg vil i denne sammenheng legge vekt på å finne fram til ordninger som løser konflikten, eller i så stor grad som mulig begrenser skadevirkningene etter en totalvurdering av våre interesser.

En beslutning fra norsk side om ikke å ta inn en aktuell rettsakt i EØS-avtalen, vil få innvirkning for våre avtalepartar Island og Liechtenstein. Dette fordi et nei til innlemmelse av en rettsakt betyr at rettsakten heller ikke blir en del EØS-avtalen for de øvrige to EFTA/EØS-landene. En slik beslutning vil derfor måtte drøftes nøye på forhånd med Island og Liechtenstein.

De saker der bruk av reservasjonsretten har vært antydning, lå også på regjeringen Bondeviks bord i hele dens periode uten at reservasjonsretten ble brukt. Det er nærliggende å anta at også den forrige regjeringen i denne sammenheng vurderte hensynet til landets samlede interesser.

Slik situasjonen er i dag, må vi etter min vurdering søke å finne løsninger uten bruk av reservasjonsretten i forhold til de aktuelle direktiver. Dette utelukker ikke at vi i fremtiden vil kunne stå overfor nytt regelverk, hvor en samlet vurdering vil kunne gjøre det nødvendig å motsette seg at tilsvarende lovgivning tas inn i EØS-avtalen.

Spørsmål nr. 332

Innlevert 24. mai 2000 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 31. mai 2000 av kulturminister Ellen Horn

Spørsmål:

«Ut fra planene for innføring av distriktssendinger med fjernsyn i regi av NRK, gjenstår bl.a iverksetting i Nordland. Hva vil statsråden gjøre for å få fortgang i distriktsfjernsynsutbyggingen, slik at bl.a Nordland kan starte opp med egne sendinger?»

Svar:

I budsjettproposisjonen fra departementet for 1999-2000 er det tatt inn et utdrag fra et brev fra NRK, der selskapet redegjør for planene vedrørende distriktssendinger i Nordland, s. 116-117:

"Distriktkontoret i Nordland i Bodø skal ha en sentral rolle i NRKs nye satsing på morgentid, Morgennytt, fra midten av august. Det vil nødvendigvis ta noe tid før man har funnet den endelige formen for hvordan de tre nord-norske kontorene skal fungere i denne tre timer lange sendingen. Frem til sommeren 2000 er det forutsatt at redaksjonen i Bodø skal være en aktiv leverandør av nyheter fra landsdelen til Morgennytt. Et av de forslag som vil bli vurdert er om det senere vil være hensiktsmessig med et fast sendested i Nord-Norge for innslag i Morgennytt. I denne sammenheng vil Bodø være et meget aktuelt sted.

En endelig vurdering av disse spørsmål vil NRK ha klar innen 1. juli 2000."

På side 117 i proposisjonen påpeker Kulturdepartementet følgende:

"Norsk rikskringkasting AS er i de senere år omorganisert fra forvaltningsbedrift til stiftelse, og deretter til aksjeselskap. Valget av organisasjonsform har gitt NRK vide fullmakter i forhold til driften av selskapet. I denne saken mener derfor Kulturdepartementet at NRK selv må avgjøre hvordan og på hvilke tidspunkter de enkelte etapper av distriktssendinger i fjernsyn skal realiseres. Kulturdepartementet viser til ovennevnte redegjørelse fra NRK som i sin helhet følger proposisjonen som uttrykt vedlegg".

Familie-, kultur- og administrasjonskomiteen omtaler saken i budsjettinnstillingen for 1999-2000 på side 94:

"Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at Stortingets vedtak om nivået på kringkastingsavgiften for 1996 og 1997 til dels var knyttet opp mot NRKs planer om å opprette nye distriktssendinger med fjernsyn i Nordland og Østfold. Flertallet fastholder sitt krav om at det skal etableres distriktssendinger med fjernsyn i disse fylkene og ser med bekymring på at NRK ikke har fulgt dette opp, på tross av de klare føringer som ligger for de to vedtakene om kringkastingsavgift.

Flertallet finner imidlertid under noe tvil å akseptere departementets påpekning av at valget av aksjeselskap som organisasjonsform for NRK, innebærer at NRK må gis frihet til selv å avgjøre på hvilke tidspunkter de enkelte etapper i utbyggingen av distriktssendinger i fjernsyn skal realiseres. Flertallet forutsetter at distriktssendinger i Nordland og Østfold opprettes.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre gikk imot lisensøkningene i 1996 og 1997. Disse medlemmer støtter NRKs satsing på distriktsfjernsyn, men vil understreke at den videre utbygging av dette er NRKs eget ansvar. Disse medlemmer støtter departementets påpekning av at valget av aksjeselskap som organisasjonsform for NRK innebærer at NRK må gis frihet til selv å avgjøre på hvilke tidspunkter de enkelte etapper i utbyggingen av distriktsfjernsyn skal realiseres."

Jeg viser til dette, og vil komme tilbake til saken nærmere etter at NRKs redegjørelse foreligger.

Spørsmål nr. 333

Innlevert 24. mai 2000 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 31. mai 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Skular som får tilskot etter privatskulelova § 26, tilskotsreglane 1, 2 og 4, kan få tilskot til undervisningsutstyr. I fjor vart desse tilskota tildelte i april. Når vil Departementet fordele tilskot til undervisningsutstyr for inneværande år?»

Grunngjeving:

Bakgrunnen for spørsmålet er dei problema den seine avgjerda skaper for skular som har søkt om tilskot til undervisningsutstyr. Tilsagn om midlar til undervisningsutstyr kan i enkelte tilfelle vere avgjerande for om ein skule kan tilsette lærarar og ta opp elevar.

Svar:

Kyrkje-, utdannings- og forskningsdepartementet forventar å gjere seg ferdig med tildeling av undervisningsutstyr innan 10. juni 2000. Departementet vil informere skolane når det føreligg ein avgjerd.

Elles er det sett av 5,9 mill. kroner til dette føremålet for 2000. Til samanlikning er det berekna at dei private skolane kjem til å få til saman om lag 1 029 mill. kroner i statlege tilskot til drift av skolane i 2000.

Dokument nr. 15:27

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 334

Innlevert 24. mai 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 7. juni 2000 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Ifølge Dagbladet 24.05.00 og brev vi har fått tilsendt fra Norges Miljøvernforbund datert 16.05.00, brukte norske myndigheter forskjellige virkemidler for å få gjennomslag for sitt syn i spørsmålet om hvalfangst på Cites-konferansen i Nairobi nylig. Det mer enn antydes at Norge blant annet kjøpte stemmer og byttet til seg stemmer ved å akseptere kommersiell fangst på elefanter(elfenben) og havskilpadder.

Kan utenriksministeren gi en orientering om Norges rolle på konferansen, eventuelt avkrefte de fremsatte påstander?»

Svar:

Det er riktig at "norske myndigheter brukte forskjellige virkemidler for å få gjennomslag for sitt syn i spørsmålet om hvalfangst på Cites-konferansen i Nairobi nylig". Blant disse virkemidler var forutgående oppsøkende virksomhet for å presentere det norske nedlistingsforslaget for vågehval, og støtte til organisasjoner som i hovedsak deler regjeringens syn på nødvendigheten av å arbeide for at naturressursene forvaltes etter prinsippet om bærekraftighet og på et vitenskapelig grunnlag.

Dette har vært skiftende norske regjeringers syn siden Verdenskommisjonen for miljø og utvikling la frem sin rapport i 1987.

Ut fra dette grunnsyn og med støtte i tilrådingene fra Den internasjonale hvalfangstkommissjons vitenskapskomite, har myndighetene fra 1993 tillatt kommersiell fangst av vågehval. På det samme grunnlag har denne og foregående regjeringer arbeidet for å overføre den nordøst-atlantiske og den sentral-atlantiske vågehvalbestanden fra Cites-listen over truede dyrearter med totalforbud mot internasjonal handel, til samme konvensjons liste som tillater kontrollert handel. Begge disse bestander er som kjent i svært god forfatning og definitivt ikke truet av utryddelse.

Norges Miljøvernforbunds påstand, gjengitt i Dagbladet, om at Norge drev "hestehandel" med sin stemmegivning faller på sin egen urimelighet.

En slik opptreden ville ha undergravet vår grunnleggende holdning om at de vitenskapelige råd må tillegges avgjørende betydning ved vurdering av om plante- og dyrearter er truet. Norge tok stilling til alle forslag på grunnlag av tilrådingene fra de norske fagmyndigheter, i første rekke Direktoratet for naturforvaltning.

På Nairobi-konferansen stemte 53 land for og 52 mot det norske nedlistingsforslaget. Det er riktig at Norge spilte en aktiv rolle under konferansen for å ivareta våre interesser knyttet til bærekraftig forvaltning av havets levende ressurser. Vi må bare konstatere at det flertallet som ble oppnådd for det norske forslaget ikke var stort nok til å få det vedtatt.

Spørsmål nr. 335

Innlevert 25. mai 2000 av stortingsrepresentant Karin Kjølmoen

Besvart 31. mai 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Jeg viser til Budsjett-innst. S. nr. 13 s. 51 ang. bru til Tautra. Dette prosjektet er av stor betydning for våre internasjonale miljøforpliktelser, i dette tilfelle Ramsaravtalen. Det er ønskelig å starte igangsettingen i år med de midler som allerede er avsatt, ikke minst fordi komiteen for Ramsaravtalen ble lovet opprydding av tidligere statsråd Rønbeck.

Kan statsråden bidra med fremdriftsplan slik at oppstart kan starte?»

Begrunnelse:

Dette er et samarbeid mellom Nord-Trøndelag fylkeskommune, Miljøverndepartementet og Samferdselsdepartementet. Jeg viser til at det i pressen er fremkommet ønske fra veisjefen om de avsatte midler må vurderes brukt til andre formål, da det ikke er avklaring om prosjektets framdrift, hverken tidsmessig eller finansielt.

Jeg har tillatt meg å sende en kopi av dette brevet til Miljøverndepartementet ved politisk ledelse.

Svar:

Det går fram av St.prp. nr. 1 (1999-2000) at kostnadsoverslaget for prosjektet fv 67 Bru til Tautra har økt vesentlig i forhold til det som ble lagt til grunn da det ble inngått avtale mellom Samferdselsdepartementet, Miljøverndepartementet og Nord-Trøndelag fylkeskommune om finansiering av prosjektet. Opprinnelig var prosjektet kostnadsberegnet til 30 mill. 1998-kr (om lag 32 mill. 2000-kr) med stor usikkerhet. Avtalen som ble inngått forutsatte en finansiering med 24 mill. kr fra Samferdselsdepartementet, 3 mill. kr fra Miljøverndepartementet og 3 mill. kr fra Nord-Trøndelag fylkeskommune.

Vegdirektoratet opplyser nå at kostnadsoverslaget er økt med 4 mill. kr i forhold til det som ble lagt til grunn i St.prp. nr. 1 (1999-2000), til om lag 47 mill. 2000-kr. Kostnadsoverslaget har dermed økt med om lag 15 mill. kr siden finansieringsavtalen ble inngått. Departementet vil ta opp saken med Miljøverndepartementet og Nord-Trøndelag fylkeskommune for å avklare finansiering av økningen i kostnadsoverslaget. Prosjektet kan ikke starte opp før en slik avklaring foreligger. Saken vil bli omtalt i St.prp. nr. 1 (2000-01).

Spørsmål nr. 336

Innlevert 26. mai 2000 av stortingsrepresentant Bjørn Hernæs

Besvart 5. juni 2000 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Et av målene med å senke tobakk- og alkoholavgiftene må være at den totale omsetningen gjennom de avgiftsbelagte kanalene øker, og dermed kompensere for lavere inntekter for staten. På HSH's konferanse 25.5. fremkom det imidlertid at "Finansdepartementet i Norge benytter andre modeller for å beregne priselastisitet enn for eksempel hva svenske myndigheter benytter seg av". Kan statsråden forklare denne forskjellen og hvilken virkning den har for beregningen av inntektstapet?»

Svar:

Priselastisiteter angir hvor stor den prosentvise endringen i etterspørselen er som følge av en prosentvis endring i pris. Beregninger av elastisiteter gjøres på bakgrunn av flere ulike forhold og disse forholdene kan variere mellom land. I tillegg finnes det flere ulike måter å beregne elastisiteter på, for eksempel at elastisitetene er som en del av et generelt forbrukssystem eller beregnet enkeltvis. Det vil alltid være usikkerhet knyttet til beregninger av elastisiteter.

Finansdepartementet i Norge bruker elastisiteter for alkohol og tobakk som er framkommet som resultat av flere forskningsundersøkelser. Elastisitetene som brukes av Finansdepartementet ligger på et tilnærmet gjennomsnitt sammenlignet med forskningsresultater fra bl.a. Statistisk sentralbyrå (SSB), Statens institutt for alkohol- og narkotikaforskning (SIFA) og undersøkelser gjort av ECON m.fl.

I Sverige regnes det også på flere ulike elastisiteter og Finansdepartementet i Sverige gjør bedømmelser utfra dette. Elastisiteter som benyttes for alkohol og tobakk i Norge og Sverige i dag er oppført i tabellen nedenfor:

Produkt	Norge	Sverige
Brennevin	-1,0	-0,90
Vin	-1,0	-0,92
Øl	-0,5	-0,80
Tobakk	-0,4	-1,0

Spørsmål nr. 337

Innlevert 26. mai 2000 av stortingsrepresentant Hans J. Røsjarde

Besvart 2. juni 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Hvilke regler gjelder for godkjenning av el.installatører i Norge når vedkommende har godkjenningsspapirer for å utøve yrke i Sverige og Island, og hvordan regulerer EU /EØS avtaler slik godkjenning innen avtaleområde?»

Svar:

I intern norsk rett er reglene for godkjenning av elektroinstallatører gitt i forskrift 19. september 1975 om autorisasjon av elektroinstallatører og elektromontører som står i elektroinstallatørs stilling. Reglene krever som hovedregel autorisasjon for å kunne forestå utførelse og reparasjon, herunder vedlikehold, av elektriske anlegg med spenning over 42 volt. Det stilles krav om at man skal være elektroinstallatør gruppe L for å få områdeautorisasjon.

Hvilke krav om stilles til elektroinstallatør gruppe L fremgår av forskrift 14. desember 1993 om kvalifikasjoner for elektrofagfolk § 11 første ledd med veiledning. Disse kravene er utformet utfra norske tradisjoner innen elektroområdet, og har ikke spesielle regler for utenlandske godkjenningsspapirer el.

1. Forskriftsteksten i § 11 første ledd sier imidlertid at formell og praktisk elsikkerhetsutdanning som minst

tilsvarer kravene til elektroinstallatør er tilstrekkelig. Dette innebærer at utenlands dokumenterte kvalifikasjoner kan gi grunnlag for godkjenning etter norske interne regler når de innebærer et tilsvarende sikkerhetsmessig utdanningsnivå som de norske kravene, presisert i veiledningen til paragrafen, angir.

EU/EØS regler

Kvalifikasjonsforskriften § 17 har bestemmelser om at prinsipper i internasjonale avtaler skal legges til grunn ved vurdering av kvalifikasjoner for elektrofagfolk med utdanning fra utlandet. I medhold av dette legges blant annet regelverk under EØS-avtalen til grunn ved vurdering av elektrofagfolk med kompetanse ervervet i utlandet, herunder Sverige og Island.

EØS-avtalen oppstiller hovedregler om fri bevegelighet av arbeidskraft. Det er gitt et direktiv (64/ 427-EØF) i medhold av Romtraktaten som omhandler gjensidig anerkjennelse av kvalifikasjoner for utøvelse av yrker mellom statene. Direktivet er gitt for å legge til rette for en smidigere flyt av arbeidskraft mellom medlemsstatene. Bestemmelsene i direktivet regulerer uttømmende de rettigheter som følger av Romtraktaten og EØS-avtalen med hensyn til dette spørsmål.

Direktivet gir ikke rett til arbeid i en stat utelukkende på grunnlag av godkjenning i en annen stat. Det stilles i artikkel 3 krav om erfaring innen det aktuelle faget i tillegg til den interne godkjenningen. Dersom man ønsker å arbeide som elektroinstallatør i Norge på grunnlag av slike utenlandske godkjenninger, må man tilfredsstille direktivets krav til erfaring innen elektroinstallasjonsvirksomhet. Når dette kan dokumenteres vil man kunne starte installasjonsvirksomhet i Norge uten hinder av de tradisjonelle norske kravene som referert ovenfor.

EØS-avtalen setter ikke forbud mot å ha restriksjoner på utøvelse av yrker i eget land. Regler i medhold av EØS-avtalen angir bare i hvilken grad statene, til tross for egne strenge krav til kvalifikasjoner, må anerkjenne utenlandske lavere krav også innen sitt eget territorium. Det er mulig at virkningene av dette kan oppleves som urettferdig for den som har sterkere kvalifikasjoner enn utenlandske konkurrenter. På den annen side er det ingenting i veien for å benytte direktivets ordninger ved å ta utdanning og sikre seg den nødvendige erfaring i et EU-land med lavere krav til kvalifikasjoner på dette fagområdet. Etter dette vil man kunne oppfylle direktivets krav og drive virksomhet i Norge på linje med andre innen yrket.

Norske myndigheter har ønsket å opprettholde et høyt sikkerhetsmessig nivå på elektroinstallatørens kvalifikasjoner. Det finnes ikke regler verken i EU- regelverket eller EØS-avtalen som hindrer dette. Plikten til å anerkjenne utenlandske krav gjennom direktivet kan imidlertid føre til at personer med lavere

teoretisk og praktisk utdanning får anledning til å drive virksomhet i Norge sammenlignet med norske virksomheter som må oppfylle de tradisjonelle kravene i interne regler. Departementet finner imidlertid ikke tilstrekkelig grunnlag for at Norge som følge av dette internt skal legge seg på et kvalifikasjonsnivå tilsvarende de laveste innen EU. Sikkerhetsmessige årsaker har gjort det ønskelig å opprettholde det nivå som er etablert i intern lovgivning i den grad dette er mulig.

Spørsmål nr. 338

Innlevert 26. mai 2000 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 2. juni 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Granskingar blant lærarane og oppslag i media viser at svært mange lærarar blir utsette for vald og aggresjon frå elevar. Mykje tyder på at problemet er aukande. Mellom anna viser ei gransking som Møre og Romsdal Lærarlag har gjort, og som er referert i Sunnmørsposten i dag, at nær halvparten av lærarane i grunnskulen i fylket er utsette for truslar, vald og skade på eigedom.

Vil statsråden ta noko initiativ slik at denne skremmande utviklinga kan stoppast?»

Begrunnelse:

Vi høyrer stadig oftare om ulike former for vald mot lærarar i grunnskulen. Eg har, på vegner av Høgre, teke opp desse problema tre gonger i spørsmål til tidlegare statsråd Lilletun.

19. november 1997 svarte Lilletun at han såg dette som eit stort problem og at han hadde teke initiativ til ein erfaringskonferanse om problema veka etter. Han viste elles til at han våren 1998 ville legge fram ei stortingsmelding om spesialundervisninga. 28. oktober 1998 viste statsråden til at han hadde registrert problemet og at han hadde invitert lærarorganisasjonane til eit møte om saka veka etter. Han ville dessutan ta opp problema i stortingsmeldinga om lærarrekruttering.

Ingen av dei to stortingsmeldingane gjekk i særleg grad inn på problema. I spontanspørjetimen 12. januar 2000 var statsråden framleis samd med underteikna i at dette er eit alvorleg problem, men la til at "det er ei langsiktig forverring av problema eg trur vi har stoppa, og vi er i gang med å betre situasjonen".

Med bakgrunn i hyppige mediaoppslag frå heile landet i det siste, er eg dessverre noko i tvil om det er grunnlag for det vesle tilløpet til optimisme som Lilletun ga uttrykk for i det siste utsagnet.

Svar:

Vald, mobbing og kriminelle handlingar i skolen er ikkje akseptabelt, anten det rammar lærarar eller elevar. Problemet med vald mot lærarar kan ikkje sjåast isolert frå den valdsbruk og mobbing som altfor mange elevar er utsette for. Eg deler i høgste grad uroa over dei tilstandar vi med jamne mellomrom får høyre om og som gjeld valdsbruk i skolen.

Ansvar for å utvikle eit trygt arbeidsmiljø og eit stimulerande læringsmiljø for alle er den enkelte skoleeigaren sitt ansvar. Rektor som arbeidsgivarrepresentant har det daglege ansvaret for at dei lover og forskrifter som gjeld på området, blir handheva. Arbeidsmiljølova skal vareta det fysiske og psykososiale arbeidsmiljøet for lærarane.

Frå staten si side kan vi sjå til at lover og forskrifter sørgjer for den rettslege reguleringa på tilfredsstillande vis. Forslaget i Ot.prp. nr. 44 (1999-2000) om endring i opplæringslova, slik at enkelte elevar, når alle andre utvegjar er prøvde, kan flyttast til ein annan skole, er eit eksempel på det.

I tillegg har departementet, delvis i samarbeid med andre departement, dei seinare åra sett i gang ulike tiltak for å betre arbeids- og læringsmiljøet og stimulere arbeidet mot valdsbruk, mobbing og anna negativ åtferd i skolen. Tiltaka er baserte på mål og intensjonar i læreplanverka. I tillegg til tydeleg og konsekvent grensesetjing gjennom felles reglar for åtferd i skolen, er det berre det daglege holdningsskapande arbeidet i skole, heim og nærmiljø som gir resultat på lengre sikt.

Valden i skolen avspeglar valden i samfunnet elles. Derfor må alle partar samarbeide for å få bukt med problemet. Som eksempel på slike samarbeidstiltak vil eg nemne:

- Statistisk sentralbyrå, Kommunenes sentralforbund, lærarorganisasjonane og KUF samarbeider om ei kartlegging av arbeidsmiljøet for lærarane. Undersøkinga skal inngå i Statistisk sentralbyrå si levekårsundersøking for 2001.

- I Samarbeidsorgan for arbeidsmiljøet i skolen møtest representantar for lærarorganisasjonane, Kommunenes sentralforbund og KUF om problemstillingar som også er knytte til det psykososiale arbeidsmiljøet i skolane. Organet skal mellom anna

vurdere overordna initiativ på rettleiingssida med sikte på å styrkje det lokale arbeidet med arbeidsmiljøet i skolen.

- KUF og BFD har sett ned ei felles, uavhengig faggruppe som på forskningsbasert grunnlag skal vurdere ulike program som vender seg til skolen og som har som formål å betre lærings- og oppvekstmiljøet (sjå St.meld. nr. 17 (1999-2000) Handlingsplan mot barne- og ungdomskriminalitet). Rapporten frå dette arbeidet vil liggje føre i byrjinga av juni 2000, og på grunnlag av rapporten skal dei to departementa vurdere eventuelle tilrådingar overfor skoleeigarane.

- Det er sett i verk eit treårig kompetanseutviklingsprogram for PP-tenesta og skoleleiarane. Programmet har fått namnet Samtak og starta i januar i år. Målet er at skolen skal få betre kompetanse på område der lærarane melder om størst behov for innsats. Eitt av dei prioriterte områda i programmet er derfor sosiale og emosjonelle vanskar.

- Skolemeklingsprogrammet er eit samarbeid mellom JD og KUF. Alle grunnskolar og vidaregåande skolar i landet vil få tilbod om å utvikle kompetanse i skolemekling, og vil deretter kunne ta i bruk mekling som metode for konfliktløysing.

· Mange grunnskolar har i dag egne politikontaktar som medverkar med problemorientert og førebyggjande arbeid i skolane. Det er ønskeleg at ein både i grunnskole og vidaregåande opplæring har egne politikontaktar.

· KRÅD (Kriminalitetsførebyggjande råd) har utarbeidd ein tverrfagleg undervisningspakke som er tilpassa L97: LEV VEL. Temaet er førebygging av kriminalitet. Pakken er distribuert til alle grunnskolane i landet.

· Departementet har sett i verk ein oppfølgingsstudie av Ogdens undersøking av elevåtferd og læringsmiljø (1998) og undersøkingane av lesedugleik som er gjennomførte av Senter for leseforskning. Ein skal sjå på samanhengar mellom desse undersøkingane med det formål å finne årsaksforklaringar og eksempel på god praksis. Resultat frå studia vil kunne gi nyttige innspel til kvalitetssikringsarbeidet i kommunar og skolar og danne grunnlag for å utvikle gode reiskapar for å vurdere elevåtferd.

Årsakene til valdsbruk blant både barn og vaksne er samansette. Det er derfor ingen grunn til å tru at enkelttiltak på ulike område vil kunne medverke til å løyse problema med valdsbruk. Derimot er det viktig å tenkje langsiktig og å streve etter heilskaplege løysingar som også fangar opp kompleksiteten.

Spørsmål nr. 339

Innlevert 26. mai 2000 av stortingsrepresentant Bent Høie

Besvart 5. juni 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«I Budsjett-innst. S. nr. 9 (1999-2000) fra energi- og miljøkomiteen mener et flertall at midler til å bekjempe lakseparasitten Gyrodactylus salaris burde stå på en egen post, slik at det ikke går på bekostning av kalking av vassdrag. I St.prp. nr. 61 (1999- 2000) står det under kap. 1400, post 70 at denne også kan brukes til dette formålet.

Vil statsråden sørge for at dette blir rettet opp i samsvar med Stortingets intensjon?»

Begrunnelse:

I Budsjett-innst. S. nr. 9 (1999-2000), under kapitel 1406 mener et flertall bestående av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti at det er viktig å bekjempe lakseparasitten Gyrodactylus salaris, og at midler til dette burde stå på en egen post, slik at det ikke går på bekostning av kalking av vassdrag.

I St.prp. nr. 61 (1999-2000) Omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet 2000, under 3.12 Miljøverndepartementet, kap. 1406, post 70 står det at: "Posten dekker hovedsakelig tiltak mot forsuring av vassdrag. I tillegg går en mindre del av bevilgningen til andre prioriterte tiltak for fiskebestandene, i første rekke bekjempelse av lakseparasitten Gyrodactylus salaris."

Dette virker ikke i samsvar med det flertallet mente i budsjettinnstillingen.

Svar:

Kalkingsvirksomheten har i de senere år vokst betydelig til dagens volum på rundt 100 mill. kroner. Samtidig varierer det årlige omfang av kalking til en viss grad, vesentlig på grunn av naturlige variasjoner i meteorologiske forhold. Ut fra rent faglige vurderinger og ut fra et ønske om fleksibilitet i forhold til de ville laksebestandene vil det derfor år om annet være mulig å bruke en begrenset del av ressursene til andre høyt prioriterte tiltak.

Jeg vil imidlertid understreke at det som følge av stortingsflertallets merknader til budsjettet ikke er aktuelt å benytte midler til bekjempelse av Gyrodactylus salaris i inneværende år. I tillegg kan jeg opplyse om at det først vil være aktuelt å gjennomføre rotenonbehandling mot parasitten neste år.

Jeg vil komme tilbake til Stortinget med forslag til tiltak for bevaring av de ville laksebestandene - herunder også bekjempelse av *Gyrodactylus salaris* - i budsjettproposisjonen for 2001.

Spørsmål nr. 340

Innlevert 26. mai 2000 av stortingsrepresentant Bent Høie

Besvart 5. juni 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Fylkesmannen i Rogaland praktiserer et skjønn når det gjelder tilskudd for særlig ressurskrevende brukere av kommunale tjenester som fratar Stavanger mulighet til tilskudd på opp til 18,6 mill. kr. årlig.

Vil statsråden ta initiativ til å få rettet opp denne skjevheten?»

Begrunnelse:

Den forrige regjeringen ga føringer for at de omtalte midlene skulle i hovedsak gis til kommuner under 40 000 innbyggere. Men det var åpnet for skjønn fra fylkesmennenes side. Fylkesmannen i Rogaland er valgt å sette denne grensen absolutt.

Fylkesmannens egne beregninger viser at Stavanger kommune kunne ha fått tilskudd på opp til 18,6 mill. kr. dersom ordningen også hadde omfattet dem.

Tall fra Stavanger kommune viser at hvis en ser på tettheten av PUH klienter i Rogalandskommunene så ligger Stavanger lavest pr. tusen innbygger i Rogaland (2,5 pr. 1000). Men dette bilde gir et feilaktig inntrykk når det gjelder kostnadene. Fordi Stavanger ligger blant de 5 kommunene i fylke som har den høyeste andelen særlig ressurskrevende brukere. Det vil si brukere som omfattes av dette skjønnstilskuddet (0,6 pr. 1000). Andelen av totalt antall PUH som er særlig ressurskrevende i Stavanger er 19,5%, som er høyest i fylket.

I kommuneøkonomiproposisjonen for 2000 begrunnes innbyggergrensen på 40 000 i en gjennomsnittsbetraktning. For Stavanger kommunes del slår dette svært uheldig ut. For i utgangspunktet så kompenseres kommunene i rammetilskuddet for PUH- andelen i befolkningen. Men i de beregningene tas det ikke hensyn til ressursbehovet. Stavanger har altså en lav PUH-andel, men en veldig høy andel svært ressurskrevende brukere. Da er det et paradoks at skjønnstilskuddet til denne gruppen ikke når Stavanger Kommune.

Det vises også til at følgende bykommuner har fått tilskudd: Skien, Bærum, Drammen, Kristiansand, Bergen, Trondheim og Tromsø.

Det oppleves svært urettferdig at det blir en så ulik praktisering av ordningen i landet, når denne ulike praktiseringen ikke bygger på behovet, men vurderinger av betydningen av en gitt innbyggergrense.

Svar:

I 2000 ble 310 millioner kroner av de ordinære skjønnsmidlene til kommunene satt av til særlig ressurskrevende brukere av kommunale tjenester. Regjeringen ser på det som ønskelig at mer av det ordinære skjønnstilskuddet til kommunene bør knyttes til særlig ressurskrevende brukere av kommunale tjenester. Departementet vil i forbindelse med skjønnstildelingen for 2001 understreke dette overfor fylkesmennene.

Departementet fordelte skjønnsmidlene knyttet til ressurskrevende brukere for 2000 på grunnlag av forslag fra fylkesmennene. Fylkesmennene baserte sine forslag på materiale fra kommunene og egne skjønnsvurderinger, med utgangspunkt i retningslinjer gitt av departementet, jf. kap. 14 i St.prp. nr. 62 (1999-2000) om kommuneøkonomien 2001 m.v. Det skulle foretas en reell skjønnsmessig vurdering av tilskuddet til den enkelte kommune.

Departementet la i 2000 til grunn at det ved tildelingen av tilskudd til kommunene skulle tas hensyn til innbyggertall i kommunen, slik at kommuner med få innbyggere prioriteres mer enn kommuner med flere

innbyggere. Dette fordi at et gitt antall kostnadskrevende brukere som avviker fra normalfordelingen, betyr mer for gjennomsnittskostnadene i en kommune med få innbyggere enn for en kommune med mange innbyggere. For enkelte kommuner med lavt innbyggertall kan en eller noen få svært tunge enkeltbrukere medføre et betydelig redusert tilbud til de andre brukerne av kommunale pleie- og omsorgstjenester.

I St.prp. nr. 62 (1999-2000) om kommuneøkonomien 2001 m.v. foreslår Regjeringen en fortsatt prioritering av mindre kommuner, men uten at større kommuner utelukkes fra kompensasjonsordningen. Det vil følgelig i skjønntildelingen for 2001 ikke være en absolutt folketallsgrense for hvilke kommuner som kan få tilskudd knyttet til særlig ressurskrevende brukere av kommunale tjenester.

Spørsmål nr. 341

Innlevert 26. mai 2000 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 14. juni 2000 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim

Spørsmål:

«På bakgrunn av NOVA-rapporten om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet, påpekte stortingsflertallet i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2000 at det foreligger grunnlag for oppfølging før fremleggelse av en stortingsmelding. Landsforeningen for Lesbisk og Homofil frigjøring mottar i år mindre statsstøtte enn i 1999. Utover bevilgede midler til en ungdomsleir i sommer er det også behov for en rekke andre konkrete tiltak.

Hvilke konkrete tiltak vil regjeringen iverksette i år?»

Begrunnelse:

NOVA rapporten, som ble offentliggjort i februar 1999, synliggjør behov for en rekke tiltak når det gjelder lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet. I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2000 ble det spesielt påpekt vold, selvmord, trakassering og mobbing på arbeidsplass/studiested, manglende selvaksept og rusproblematikk. NOVA rapporten inneholder så klare tall på en del områder at det ikke er behov for å vente på noen stortingsmelding før noe gjøres. Dette har også et flertall på Stortinget sagt fra om.

Landsforeningen for Lesbisk og Homofil frigjøring er eneste landsdekkende organisasjon som jobber for å ivareta lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet. For å følge opp NOVA-rapporten er det også viktig å sikre organisasjonen levekår som gjør den i stand til å fortsatt ivareta et bredt spekter av områder få andre til nå ha vært interessert i å følge opp.

Svar:

Jeg viser til brev av 25 mai 2000, hvor stortingsrepresentant Ågot Valle ber om en skriftlig redegjørelse for regjeringens oppfølging av NOVA's rapport om lesbiske og homofiles levekår og livssituasjon.

Det arbeidet som nå er i gang med en stortingsmelding, skal munne ut i en helhetlig politikk overfor homofile og lesbiske. Å sette i verk permanente tiltak overfor denne gruppen før dette arbeidet er ferdigstilt, er i regjeringens øyne galt. Imidlertid er noe gjort allerede, og det arbeides med enkelte nye tiltak for innværende år.

Over kapittel 0846.70 i statsbudsjettet blir det gitt driftsstøtte til Landsforeningen for lesbisk og homofil frigjøring (LLH) pålydende kr. 520 000 for år 2000. Vi har også innvilget kr. 200 000 til ungdomsleir i sommer for lesbiske, homofile og bifile. Sommerleiren vil gjøre det mulig å bygge videre på et nasjonalt nettverk og utveksle erfaringer om arbeidet i ungdomsgruppene knyttet til LLH. Spørsmålet om fremtidig organisering vil også være et tema på sommerleiren. Barne- og familiedepartementet håper derfor at dette kan være startskuddet til et mer systematisk ungdomsengasjement hos denne gruppen ungdommer.

I kjølvannet av at TV 2 sendte dokumentarfilmen "BE - skitne, syndige meg", var det svært mange unge som henvendte seg til Homofiles ungdomstelefon og til Det diakonale senteret for lesbiske og homofiles telefonvakt.

Jeg er spesielt opptatt av å nå ungdom og kristne lesbiske og homofile. På bakgrunn av dette vil jeg i innværende år gi støtte til en kontaktelefon for unge i regi av Ungdomsutvalget i LLH med kr. 100.000.

Videre er det i samarbeid med Kirke, undervisning og forskningsdepartementet avsatt kr. 200.000 for inneværende år til tiltak rettet spesielt mot kristne lesbiske og homofile.

LLH har søkt Fordelingsutvalget om tilskudd til sitt ungdomsarbeid (Fordelingsutvalget er et organ som forvalter tilskudd til de fleste typer frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner, i henhold til forskrifter gitt av departementet). LLH's søknad for år 2000 ble avslått av Fordelingsutvalget, fordi utvalget mente at LLH ikke tilfredstilte forskriftens krav. LLH har klaget på dette avslaget. Klagen ble avvist av utvalget fordi den kom for sent. Barne- og familiedepartementet har imidlertid omgjort utvalgets beslutning om å avvise klagen, slik at Fordelingsutvalget nå vil behandle denne. Hvis fordelingsutvalget opprettholder sitt avslag, vil LLH's klage behandles på vanlig måte i Barne- og familiedepartementet.

Det mest alarmerende resultatet av NOVA's datainnsamling, var anslaget over hyppigheten av selvmordsforsøk blant unge lesbiske og homofile. Dette er det allerede satt i gang tiltak mot, i forbindelse med videre oppfølging av Handlingsplan mot selvmord. Handlingsplanperioden gikk ut i 1999, men den videreføres i en treårig prosjektsatsing.

Sosial- og helsedepartementet har gitt Statens Helsetilsyn ansvaret for gjennomføringen av dette prosjektet. Her videreføres blant annet det forebyggende arbeidet. Dette er rettet spesielt mot grupper som er særlig utsatt: Homofile og lesbiske er en av fire særlig utsatte grupper.

I tillegg har Sosial- og helsedepartementet innvilget kr. 150 000 til kurset "Kjønn, identitet og marginalisering", i regi av Høgskolen i Oslo. Dette kurset

er planlagt for profesjons- og yrkesgrupper som møter homofile og lesbiske gjennom sitt arbeid (for eksempel leger, barnevernspedagoger, pedagoger, prester, psykologer, sosionomer, sykepleiere og vernepleiere). Innholdsmessig vil kurset fokusere på:

- samfunnets holdninger til lesbiske og homofile i et sosialhistorisk perspektiv
- bevisstgjøring av egne holdninger til lesbiske og homofile
- teoretiske forelesninger og egen yrkespraksis

Høgskolen i Oslo legger vekt på et nært samarbeid med LLH i søknaden om kursstøtte.

Dette innebærer at regjeringen for inneværende år vil bruke kr. 650.000,- til strakstiltak overfor lesbiske og homofile. Midler gitt over Sosialdepartementets selvmordsforebyggende prosjekt kommer i tillegg.

Spørsmål nr. 342

Innlevert 29. mai 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 7. juni 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Jeg viser til spørsmål nr 259 og svar vedr. Peter E. Kyemaire. Ugandiske myndigheter har nå kommet til at han er rwandisk flyktning, og tidligere svar på mitt spørsmål inneholder derved feilaktige opplysninger. Jeg viser også til Arnulf Kolstads dokumentasjon i saken datert 16.05.00, som er tilsendt statsråden. Jeg viser også til at Kyemaire nå er overført til FNs høykommissær for flyktninger.

Hva vil justisministeren gjøre for å rette opp de feil som er begått, og vil Kyemare bli hentet tilbake til Norge?»

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr 259 av 05.04.00. Søknaden om asyl har vært vurdert ut fra Rukyemas/Kyemaires behov for beskyttelse. Fordi han kom på et ugandisk pass, og på bakgrunn av hans egen forklaring, ble det ved avgjørelsen av saken lagt til grunn at han har beskyttelse i Uganda. Brevet fra den ugandiske ambassaden bekreftet at ugandiske myndigheter tok ansvar for ham.

Etter de opplysninger vi har mottatt fra vår ambassade i Kampala, er Rukyema/Kyemaire ikke lenger fengslet, men står under beskyttelse av ugandiske myndigheter. FNs Høykommissær for flyktninger har

muntlig overfor ambassaden opplyst at ugandiske myndigheter vil rette en skriftlig henvendelse til dem i sakens anledning.

Vi vil gjennom Utenriksdepartementet be vår ambassade i Kampala om å holde seg orientert om den videre utvikling i saken.

Spørsmål nr. 343

Innlevert 29. mai 2000 av stortingsrepresentant Øystein Djupedal

Besvart 5. juni 2000 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Den britiske avisen The Guardian hevdet torsdag 25. mai at verken amerikanske, franske, eller spanske leverandører av såkorn til mais, soya og raps kan garantere at kornet ikke er genspleiset. Miljøorganisasjonen Greenpeace hevder at mellom 5 og 15% av maisproduksjonen i Europa er genmodifisert.

Kan landbruksministeren garantere at norsk såkorn ikke er oppblandet med genmodifiserte produkter?»

Begrunnelse:

Artikkelen i The Guardian baserer seg på en rekke kilder. Selskapet Genetic-ID som kontrollerer matvarer uttaler at opptil 50% av såkornet bedriften kontrollerer kan være genmodifisert. Det britiske tidsskriftet New Scientist hevder at såkorn og frø blir spredd over hele Europa og at så mye som 5000 tonn soya kan ha vært importert til Storbritannia alene. Talsmann for det Europeiske Såkornforbundet benekter heller ikke at det finnes genmodifiserte varer i såkorn.

Svar:

Forekomsten av genmodifiserte rapsplanter innblandet i rapsfrøsorten Hyola 38 som ble innført fra Sverige og som stammet fra et såfrøparti fra Canada, viser at risikoen for innblanding av genmodifiserte frø i importerte såvarer er reell. Norske myndigheter ble varslet om innblandingen i dette partiet på totalt 0.3 kg raps som ble innført for feltforsøk med sikte på å teste om Hyola 38 egnet seg til norske forhold, via den svenske importøren som på bakgrunn av erfaringer fra dyrking i andre land og egne tester påviste innblandingen. Miljøverndepartementet har gitt pålegg om destruksjon av plantematerialet.

Landbruksdepartementet ser med uro på risikoen for utilsiktet innblanding av genmodifiserte plantesorter i såvarene. Risikoen for innblanding er likevel begrenset til å gjelde for et fåtall arter og sorter. Norske sorter dominerer markedet innen våre største plantekulturer og den største andelen av såvarene som omsettes i Norge har også gjennomgått strenge prosedyrer i norsk såvareproduksjon. Til nå har utviklingen av genmodifiserte sorter innen planteproduksjon i hovedsak vært konsentrert om arter som ikke er vanlig i norsk jordbruk, og mange av de genmodifiserte sortene som er utviklet vil heller ikke være egnet under norske forhold.

I hhv. genteknologiloven og i såvareregelverket stilles det krav til godkjenning og merking av genmodifiserte såvarer før eventuell import, dyrking eller omsetning i Norge. Disse kravene er identiske med EUs krav til omsetning av såvarer. Analysemetoder for påvisning av genmodifiserte organismer er under utvikling og et tilsynsystem basert på krav til dokumentasjon og analyse av stikkprøver er under oppbygning. Landbruksmyndighetene vil i samarbeid med EU og det internasjonale samfunnet delta aktivt for å utvikle tilsynssystem og standarder som reduserer risikoen for utilsiktet spredning av genmodifiserte organismer.

En 100 % garanti for at genmodifiserte planter ikke utilsiktet skal spres gjennom såvarer vil likevel ikke være mulig å gi så lenge store arealer med genmodifiserte plantesorter dyrkes i bla. Canada, USA og EU. Dette er også produksjoner der avlingen i stor grad går til eksport. Felles internasjonale regler for grenseoverføring og bruk av genmodifiserte organismer som er gitt under Cartagena- protokollen, som nylig ble underskrevet av 64 land deriblant Norge, vil være med på å danne grunnlaget for utvikling av et sikrere system for handel med denne typen plantemateriale.

Spørsmål nr. 344

Innlevert 29. mai 2000 av stortingsrepresentant Øystein Hedstrøm

Besvart 5. juni 2000 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«Tradisjonen tro iverksetter bønder ulovlige aksjoner i tilknytning til jordbruksforhandlingene og Stortingets behandling. Aksjonister fra Akershus og Nordland forsøker å legge press på staten ved å tømme kumøkk utenfor regjeringskvartalet. Videre kan blokade av offentlige kontorer og kjørsakte-aksjoner på de store utfartsveiene bli en realitet.

Hvilke reaksjoner mener statsråden det kan bli aktuelt å møte disse aksjonene med, fra myndighetenes side?»

Begrunnelse:

Dette er ikke første gangen bøndene iverksetter ulovlige aksjoner fordi de er misfornøyde med jordbruksforhandlingene. Representanter fra Malvik- og Dovrefjell-aksjonen har tidligere startet opp med skattenektaksjoner. Dovrefjellaksjonene har tidligere truet med å lage kaos i turist-Norge. Bondeaksjonistene har vurdert de mest finurlige aksjonsformer som kjørsakte-aksjoner, som å dra møkkaspredere ut på veiene og blokkere meieriene for å gjøre det besværlig for befolkningen.

Svar:

Årets jordbruksforhandlinger ble gjennomført etter de retningslinjer som er trukket opp i hovedavtalen mellom jordbrukets organisasjoner og staten. Fredsplikten, som ligger i hovedavtalen, og som er knyttet til den eksisterende avtalen og forhandlingene om den kommende avtalen ble ikke brutt.

Det er beklagelig at det ikke var mulig å komme fram til en avtale i årets jordbruksforhandlinger. De aksjoner som nå foregår, og som eventuelt måtte være planlagt framover, er rettet mot den kommende avtalen og er således ikke noe brudd på bestemmelsene om fredsplikt i hovedavtalen. Jeg legger til grunn at jordbrukets organisasjoner ikke legger opp til aksjonsformer som er ulovlige. Politiske meningsyttringer innenfor de rammer lovverket setter er en del av vårt demokrati, og er noe vi skal verne om. Dersom framtidige aksjoner skulle være i strid med norsk lov er det politiet som har ansvaret for å håndtere slike situasjoner.

Spørsmål nr. 345

Innlevert 29. mai 2000 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 7. juni 2000 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Utenriksdepartementet, via NORAD, bevilger årlig store summer til organisasjonene IUCN-The World Conservation Union og World Wide Fund for Nature (WWF), til sammen i overkant av 29,5 millioner. Disse organisasjonene motarbeider konsekvent norsk politikk og ressursforvaltning.

Vil UD opprettholde sin enorme støtte til IUCN og WWF?

2 vedlegg til spørsmål:

Vedlegg 1.

Lars Walløes innlegg på CITES-konferansen i Nairobi 15. april 2000.

Thank you, madam chair,

Norway has serious concerns about the quality of the analysis of the downlisting proposals concerning whales by IUCN/TRAFFIC. The analysis is seriously flawed, and has a strong negative bias.

Let me be concrete and take two specific examples. In the Norwegian downlisting proposal it is stated that the current (I quote) "Norwegian quotas are set by application of the Revised Management Procedure (RMP) developed by the IWC Scientific Committee" (end of quote). Then on page 62 in the IUCN/TRAFFIC Document under the headline "Precautionary measures", 3rd paragraph in the right column we can read, (I quote): "Detailed examination of the quotas set by Norway (listed in the SS) suggest that they are not compatible with all the provisions of the RMP". So IUCN suggests that Norway is cheating.

In the meeting Japan and Norway had with representatives from IUCN/TRAFFIC earlier this week, I pointed out that detailed calculations had been carried out every year since 1993 by Dr. Tim Smith from the Woods Hole laboratory on instructions from the US Government and (and this is important) that this was very well known to all the reviewers and to Dr. Barbara Taylor who coordinated the scientific reviews on behalf of IUCN, and who was present in our meeting. In addition I was approached by Dr. Taylor some months ago with the question of getting access to the catch data. I sent her all the primary catch data and a detailed explanation on how the quota had been calculated, but the group decided not to use it, although it takes only a couple of hours to perform the calculations.

Dr. Taylor admitted all these facts in the meeting earlier this week, but in the letter from IUCN to me it is only stated: (I quote) "We were also pleased to receive the additional information from you that Dr. Tim Smith has examined the quotas set by Norway and found that they are compatible with the RMP" (end of quote). This sentence indicates that this information was new to IUCN, which is not true.

More serious is the fact that the sentence in the IUCN/TRAFFIC document is wrong, and that it was known to be wrong by the people in the IUCN/TRAFFIC system who were responsible for including the statement in their document at the time it was written. Such behaviour has a specific name in English: It is called to lie.

A second example which does not imply lying, but is strongly misleading, can be found a little earlier in the document - under 'Biological criteria', C) Decline in number. To the right there is stated: (I quote) "The North-East Atlantic stock of Minke whales was classified as a Protection Stock by the IWC on the basis that it had been estimated to have declined below the IWC's protection level of 54 pct. of whale abundance (IWC 1986). (end of quote)." This is in a narrow sense correct. But what is not stated is the fact that when this classification was made scientists believed on very weak evidence that the stock was of the order 20 000 whales which is less than a fifth of the current best estimates. This is general - many statements in the IUCN/TRAFFIC document are in a narrow sense correct, but are seriously misleading because relevant information which places these statements in a proper context are lacking.

Vedlegg 2.

Peter J. Schei
Head of Delegation of Norway to CITES COP 11
Nairobi, 17 April 2000

Dr. Sue Mainka
IUCN Head of Delegation to CITES COP 11

Dear Dr. Mainka,

It is with regret I have to respond to your letter of 17 April. Your claim that a member of my delegation made a personal attack on a member of the IUCN delegation in Committee I on 15 April, is unwarranted.

I sympathize with your delegate if she feels uncomfortable with having her name mentioned in relation to a description of an information-transfer-process from my scientific advisor to IUCN, and will of course regret if she has interpreted this as a personal

attack. This has never been the intention of the scientific advisor of my delegation, which should also be clear from his statement that you will find attached: No allegation of misconduct of any kind has been le-

veled against your delegate. His statement was directed towards IUCN/TRAFFIC and in particular the group of people who have been responsible for drafting the IUCN/TRAFFIC document. According to the "acknowledgements and credits" paragraphs in this document the delegate concerned has not been member of this group.

In his comments to the IUCN review of the Norwegian downlisting proposal, the scientific advisor of the Norwegian delegation had to explain in detail how he had given all the necessary information on a specific point to IUCN through a certain person. That person was only mentioned in this context. She had also herself confirmed that IUCN had received that information in a meeting between IUCN and the concerned scientists last week. It was neither said that she was responsible for the final content of the IUCN/TRAFFIC document, nor for the content in a letter from IUCN of 13 April, which implies that this information was not available for IUCN before this meeting. She has however confirmed that IUCN had the information beforehand. Despite this fact IUCN has neither corrected the relevant statement in the review, nor in the letter of 13 April admitted that they had this information. Quite to the contrary IUCN has in that letter stated that this was additional information, which is not true. This was the basis for the strong statement of my scientific advisor. The statement is attached to this letter.

For Norway the IUCN review is of the utmost importance not the least because the Secretariat has based its change of position on our proposal on this review. The recommendations of the Secretariat greatly influences the position of many countries.

IUCN is not addressing the reality of the complaints from my advisor and other scientists on the review. Let me therefore repeat our main concerns with the IUCN/TRAFFIC analysis of the downlisting proposals for whales and especially with the analysis of the Norwegian proposal 11.18:

1) The analysis contains significant factual errors:

One example was given by my scientific advisor in the meeting on the 15 April and can be found in his attached statement.

Another example is the statement that the NAMMCO estimate of 72 100 minke whales "has not been accepted by IWC", indicating that this estimate is wrong. The fact is that the IWC-Scientific Committee has only preliminarily discussed the NAMMCO estimate. Thus it is neither accepted nor rejected by the IWC.

A third example can be found under "Biological criteria" where the analysis of decline by Schweder & Volden (1994) is mentioned. It is stated that "no conclusions were drawn because different analyses produced different trend results". No alternative analysis has been published in the IWC official annual report or elsewhere in the scientific literature.

2) There is a strong negative bias against the whale downlisting proposals:

One example was presented in the meeting and can be found as the second example on the statement from our scientific advisor (attached). Another example can be found in the last five lines of the "Analysis" sector where Norway is criticized for not including in the register whales harvested by Greenlanders or killed unintentionally in fishing operations. This is beyond the point as the Norwegian DNA register is established to make it possible to conclusively distinguish between Norwegian whale products from specimens taken legally in the Norwegian hunt and possible whale products from other sources.

Norway do not accept such biased and erroneous reviews of our proposals for amendments of the appendices.

By copy of this letter I am also making our concerns and explanations known to the Bureau of the meeting and the CITES secretariat.

Sincerely

Peter J. Schei

Head of the Norwegian Delegation to CITES COP11

CC:Ambassador B. Asadi, Chair, CITES COP 11

Mr. Willem Wijnstekers, Secretary General, CITES

Mr. David Brackett, Chair, IUCN Species Survival Commission

Dr. Maritta R. von Bieberstein Koch Weser, Director General, IUCN

Mr. Steven Broad, Executive Director, TRAFFIC»

Begrunnelse:

I forbindelse med avviklingen av CITES-møtet i Nairobi i april i år har det de siste dagene versert en føljetong i Dagbladet om lobby penger, såkalt hvalsmøring som Dagbladet kaller det. Stortingsrepresentantene Gunnar Kvasheim og Gunn Karin Gjøl har uttalt seg og Hallgeir Langeland har sendt brev.

Jeg har en annen side av samme problemstilling som jeg vil ta opp og det er Norges årlige bidrag til WWF og IUCN. I 1999 fikk WWF kr 5 354 970,-, i 2000 er det planlagt støtte på kr 5 230 000,-. IUCN fikk i 1999 kr 23 683 937,- mer enn medlemskontingenten på kr 607 000,-. I tillegg betalte UD kr 150 000,- til et møte holdt i regi av IUCN. Både WWF og IUCN motarbeider og manipulerer vitenskapelige data hva angår hval.

WWF motarbeider konsekvent alt arbeid fra norsk side internasjonalt for bærekraftig forvaltning av sjøpattedyr. IUCN brukte bevisst feil data i forbindelse med anbefalingene til CITES-sekretariatet. Noe som var medvirkende årsak til at vi kun fikk simpelt flertall for våre forslag om nedlisting av vågehval og ikke 2/3 som vi måtte ha. Jeg viser til innlegg holdt av regjeringens rådgiver på sjøpattedyrspørsmål, Lars Walløe, på konferansen og til brev fra leder av den norske delegasjonen til CITES, Peter Johan Schei, til Dr. Sue Mainka, leder av IUCN delegasjonen. (Vedlagt)

Svar:

Det er riktig at Norge årlig bevilger betydelige beløp for å støtte internasjonalt miljøvernarbeid og arbeid for å fremme rasjonell forvaltning av naturressurser. Organisasjonene IUCN og WWF er engasjert i slikt arbeid når det gjelder forvaltning av et bredt spektrum av naturressurser og en stor del av de midlene Norge stiller til disposisjon går til gjennomføring av omforente prosjekter.

Når det gjelder IUCN ledes det norske engasjementet av Miljøverndepartementet, mens Utenriksdepartementet/NORADs bidrag finansierer prosjekter som den norske nasjonalkomiteen av IUCN går inn for. WWF får bidrag både fra Utenriksdepartementet og Miljøverndepartementet. Hovedtyngden av den norske bistanden går imidlertid via Verdensbanken hvor Utenriksdepartementet har valgt å støtte samarbeidsprosjekter i regi av Verdensbanken og WWF-International.

Det er bred nasjonal og internasjonal enighet om langt de fleste av de naturforvaltnings- og miljøsaker IUCN og WWF engasjerer seg i, og fra norsk side er det viktig å få internasjonal oppmerksomhet rundt og støtte til slike saker.

Når det gjelder forvaltning av sjøpattedyr er den norske holdning som kjent at disse bestander må forvaltes som andre levende ressurser. Både IUCN og WWF har dessverre ennå et stykke igjen før disse organisasjonene er villige til å vurdere hvalfangst på et rent vitenskapelig og bærekraftig grunnlag.

Jeg er enig i at den presentasjon av vitenskapelige data som IUCN foretok overfor CITES-sekretariatet av det norske nedlistingsforslaget for vågehval under Nairobi-konferansen var kritikkverdig. Jeg vil legge til at IUCNs rolle som premissleverandør og rådgiver i sentrale miljø- og naturforvaltningsspørsmål stiller store krav til organisasjonens faglige uavhengighet og integritet. Organisasjonens fremgangsmåte i forbindelse med COP 11 i CITES vil bli fulgt opp av departementet overfor IUCN.

Spørsmål nr. 346

Innlevert 30. mai 2000 av stortingsrepresentant Kristin Krohn Devold

Besvart 7. juni 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Hvilke retningslinjer gjelder det for utlendinger som plutselig blir enker eller enkemenn etter norske statsborgere før de selv har fått opphold på selvstendig grunnlag, og hva vil justisministeren eventuelt gjøre for å sikre at loven praktiseres slik at den gjenlevende ikke blir satt i en svært vanskelig og utrygg situasjon ved at oppholdstillatelsen blir inndratt?»

Svar:

Utlending som har oppholdstillatelse i familiegjeningforening som ektefelle til en norsk borger, vil etter tre år i Norge ha rett til å få en tillatelse på selvstendig grunnlag.

Dette følger av reglene for varig bosettingstillatelse i utlendingslovens § 12, jf. utlendingsforskriftens §§ 43 og 44. Inntil utlendingen får en selvstendig tillatelse, vil det være en forutsetning for fornyelse av tillatelsen at ekteskapet består og at partene fremdeles bor sammen.

Det er altså slik at en tillatelse i familiegjeningforening fornyes i overensstemmelse med det grunnlag den ble gitt på når dette fortsatt er tilstede. Det er retten til å utøve et familieliv som er beskyttet gjennom regelverket i samsvar med våre internasjonale forpliktelser.

I de tilfellene hvor herboende norske ektefelle i mellomtiden er død før utlendingen har hatt sammenhengende opphold i riket i tre år, blir det andre regler som må vurderes. Utlendingsloven § 8 annet ledd jf. utlendingsforskriften § 21 tredje ledd åpner for at tillatelse kan gis når "sterke menneskelige hensyn" taler for det eller når utlendingen har "særlig tilknytning til riket". For slike tilfeller kan det være naturlig å vurdere spørsmålet om tillatelse skal gis ut fra kriteriet "særlig tilknytning til riket". Det sentrale vurderingstemaet blir den tilknytningen vedkommende har opparbeidet til landet gjennom ektefellen, men også eventuelt den tilknytningen utlendingen selv har, for eksempel ved at han / hun tidligere har bodd i Norge. Det kan også ha betydning om det er barn involvert. Innvilgelser på dette grunnlaget fattes etter en konkret helhetsvurdering. Det kan også være slik at "sterke menneskelige hensyn" gjør seg gjeldende i slike saker.

Gjennom praksis er det fastsatt enkelte kriterier for når en utlending som har tillatelse i familiegjeningforening kan få ny tillatelse i medhold av utlendingsloven § 8 annet ledd. Utlendingsloven § 8 annet ledd er en kan-bestemmelse. Derfor vil oppstilte kriterier for hvorledes bestemmelsen skal brukes bare gi et utgangspunkt for den skjønnsmessige vurderingen som må foretas i hver enkelt sak.

Etter gjeldende praksis vil en gjenlevende utlending etter norsk ektefelle få ny tillatelse når partene har bodd sammen i Norge i minst ett år. Tilsvarende gjelder for utlendingens særkullsbarn. Har eller venter partene barn sammen, kreves ingen felles botid i Norge. For situasjoner hvor disse kriteriene ikke foreligger, kan det være ulike velferdsgrunner og andre typer av hensyn, som etter en samlet vurdering tilsier at tillatelse likevel gis. De forhold som taler for en innvilgelse veies opp mot innvandringspolitiske hensyn. I denne vurderingen blir det også av betydning hvilken tilknytning den gjenlevende ektefellen må antas å ha til sitt hjemland. Faktum varierer fra sak til sak og noen konkret beskrivelse av hvordan de ulike hensynene etter gjeldende praksis veies opp mot hverandre lar seg vanskelig oppstille. Jeg vil likevel understreke at det vil være et sentralt moment i den helhetsvurdering som blir foretatt, hvis den gjenlevende blir satt i en svært vanskelig og utrygg situasjon dersom oppholdstillatelsen blir inndratt.

Jeg nevner også at vi har en særskilt regel i utlendingsforskriften § 37 sjette ledd som vil gi enker rett til en ny tillatelse dersom hun vil få urimelige vanskeligheter i hjemlandet grunnet de sosiale og kulturelle forhold der.

Etter min mening gir regler og praksis, herunder at det alltid blir foretatt en konkret helhetsvurdering, et rimelig vern for en gjenlevende utenlandsk ektefelle etter norsk borger.

Spørsmål nr. 347

Innlevert 30. mai 2000 av stortingsrepresentant Kristin Krohn Devold

Besvart 7. juni 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«I et brev av 8. mai tar politiets datatjeneste opp spørsmålet om flytting av Politiets datatjeneste. I media har det blitt antydning muligheten av en flytting til Jaren. Det er avgjørende for politiets datatjeneste at de fortsatt er attraktive som arbeidsplass for datafaglig ekspertise.

Dersom det er aktuelt å flytte Politiets datatjeneste, vil statsråden sørge for å vektlegge de politifaglige hensyn, og hensynet til rekrutteringsmuligheter?»

Begrunnelse:

I NOU 1999:10 "Forslag til fremtidig politi- og lensmannsetat i Norge" ble det foreslått at det burde vurderes en samlokalisering av Politiets materielltjeneste. I Oppland Arbeiderblad 11. april hadde statssekretær Audun Tron et utspill hvor han uttalte at han trodde Politiets datatjeneste ville bli flyttet til Jaren. Dette utspillet medførte en skarp reaksjon fra Politiets datatjenestes forening av 8. mai. I brevet blir det pekt på de rekrutteringsproblemer som tjenesten kan få dersom de ikke er attraktive for IT-kompetanse.

Det kan være behov for en større grad av samlokalisering innenfor politi- og lensmannsetaten, men da bør det være forankret i politiets egne faglige behov, i tillegg til eventuelle ressursbesparelser.

Svar:

Departementet arbeider for tiden med en stortingsmelding om de politiske og faglige rammebetingelser for politietatens videre utvikling.

Meldingen skal blant annet omhandle etatens fremtidige, distriktsvise organisering, oppgaveløsning og ressursbehov med vekt på å oppnå økt effektivitet og bedre publikumsrettet tjenesteutøvelse.

Politiets særorganer må også sees i sammenheng med dette, idet særorganene spiller en viktig rolle i politietatens totale oppgaveløsning. Stortingsmeldingen skal legges fram sent på høsten 2000. På det nåværende tidspunkt er det derfor for tidlig å trekke konklusjoner mht hvilke forslag som bør fremmes for så vidt angår spørsmålet om eventuell samlokalisering eller andre organisatoriske endringer av betydning for Politiets materielltjeneste og Politiets datatjeneste. Ut fra den målsetning jeg har beskrevet ovenfor, vil jeg imidlertid tilkjenne at hensynene til politietatens behov og effektiv ressursutnyttelse vil vektlegges, også i lys av de særlige forhold som er knyttet til å rekruttere og beholde datafaglig ekspertise.

Spørsmål nr. 348

Innlevert 30. mai 2000 av stortingsrepresentant Bjørn Hernæs

Besvart 7. juni 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Innvandrerforeldre med norsk statsborgerskap opplever vanskeligheter med å få innvilget oppholdstillatelse og gjenforening med sine barn når barna fyller 18 år mens de studerer i sitt opprinnelig hjemland, selv om de er født i Norge. Dette oppleves naturlig nok som en underlig og helt uforståelig praksis.

Kan statsråden redegjøre for hva som er praksis i slike saker og hvordan vil hun sørge for at barn av norske foreldre med innvandrerbakgrunn blir behandlet likt med andre norske statsborgere?»

Svar:

Jeg vil først gi en kort orientering om reglene for norsk statsborgerskap for barn født i Norge. Personer som er født i Norge av innvandrerforeldre med norsk statsborgerskap på fødselstidspunktet, vil selv være norske statsborgere. Hvis foreldrene ikke var norske statsborgere på fødselstidspunktet, vil en som er født her som regel kunne bli norsk statsborger etter 7 års botid hvis foreldrene samtykker. Hvis barn som er født i Norge tas med i foreldrenes søknad om norsk statsborgerskap, stilles det ikke krav til botid. De som er norske statsborgere har en ubetinget rett til gjeninnreise etter et utenlandsopphold.

Personer som er født i Norge, men som ikke er norske statsborgere, vil ved fylte 18 år normalt ha bosettingstillatelse i Norge. For å oppnå bosettingstillatelse må utlendingen ha oppholdt seg sammenhengende i Norge de siste tre år med oppholds- eller arbeidstillatelse uten begrensninger, jf utlendingsloven § 12, jf forskriften § 43. Barn født i Norge av foreldre som oppholder seg her, får bosettingstillatelse uten forutgående oppholdstid når søknad om dette settes frem innen ett år etter fødselen og foreldrene senest på

dette tidspunkt har søkt og fyller vilkårene for å få bosettingstillatelse, jf. utlendingsforskriften § 43 femte ledd. Bosettingstillatelse gir rett til opphold og til å ta arbeid uten tidsbegrensning.

Bosettingstillatelsen vil falle bort når innehaveren har hatt bopel eller fast opphold utenfor riket sammenhengende i mer enn to år, jf. utlendingsloven § 12 fjerde ledd, jf forskriften § 49 første ledd. Utledingen kan imidlertid etter søknad gis adgang til å oppholde seg utenfor Norge i mer enn to år i sammenheng uten at bosettingstillatelsen bortfaller dersom det er klart at utledingen etter oppholdet i utlandet igjen skal bosette seg i Norge, jf. utlendingsforskriften § 49 tredje ledd. Etter søknad vil studieopphold i utlandet kunne gi rett å beholde bosettingstillatelsen, jf. utlendingsforskriften § 49 tredje ledd litra b. Utledingen vil dermed kunne unngå å være uten tillatelse i Norge etter endt studietid i utlandet, og ovennevnte problemstilling vil dermed ikke være aktuell. Et hensyn bak disse reglene, er at utlendinger som skal beholde bosettingstillatelsen, både bør ha en aktuell tilknytning til landet og ha til hensikt igjen å bo her innen et rimelig tidsperspektiv.

Dersom bosettingstillatelsen er bortfalt, er utledingen uten gyldig oppholds- eller arbeidstillatelse i Norge. Utlendinger som er i en slik situasjon, og som på nytt ønsker å ta opphold i Norge, må søke om ny oppholds- eller arbeidstillatelse. En slik søknad vil bli behandlet etter reglene for en ny førstegangssøknad om oppholds- eller arbeidstillatelse.

Utlendinger som ikke er omfattet av EØS- reglene og som er 18 år eller eldre, vil som hovedregel falle utenfor den personkrets som har rett til familiegjenforening med foreldre i Norge, jf utlendingsloven § 9 og forskriften § 22-23. Etter utlendingsloven § 8 annet ledd jf. forskriften § 24 første ledd litra c) kan barn mellom 18 og 21 år uten ektefelle eller samboer innvilges familiegjenforening med herboende foreldre, når søkeren tidligere har hatt langvarig opphold i Norge.

For øvrig kan det gjøres unntak fra de alminnelige vilkår for familiegjenforening og oppholds- og arbeidstillatelse for øvrig, dersom sterke menneskelige hensyn taler for det eller når utledingen har en særlig tilknytning til riket, jf. utlendingsloven § 8 annet ledd og forskriften § 21 tredje ledd eller § 24 annet ledd. Det forhold at en har norske foreldre i Norge vil i denne sammenheng ikke i seg selv tilsi at det gis tillatelse på dette grunnlaget. Imidlertid vil tidligere oppholdstid i Norge, hvor lang tid det mellomliggende utenlandsoppholdet har vært, samt familieband til Norge, være sentrale momenter i en helhetsvurdering hvor blant annet også tilknytningen til hjemlandet tas i betraktning. Det kan derfor være grunnlag for å gi oppholds- og arbeidstillatelse til utlendinger som er over 18 år og har foreldre i Norge.

Jeg mener at de regler som er skissert ovenfor i tilstrekkelig grad ivaretar ulike hensyn, og at det ikke er behov for særlige regelendringer her.

Spørsmål nr. 349

Innlevert 31. mai 2000 av stortingsrepresentant Ursula Evje

Besvart 8. juni 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Hvordan stiller statsråden seg til å vurdere andre skriftlige eksamensformer for dyslektikere som erstatning for heldagsprøver o.l., som f.eks. hjemmeeksamen over 3 til 4 dager der en evt. kan benytte muntlig eksamen som en form for "kontrolleksamen"?»

Begrunnelse:

Undertegnede har over lengre tid fulgt med i de arbeidsforhold som tilbys dyslektikere på norske undervisningsintituser. I den forbindelse har jeg fått innblikk i mange enkelttilfeller. Det som kjennetegner disse er den manglende følelse av mestring i eksamenssituasjonen. Samtidig ser en at personer med dysleksi har svært forskjellige behov for å få tilrettelagt forholdene for sitt handikap. Dette fordi dysleksien kommer til uttrykk på individuelle måter.

Enkelte vil klare eksamenssituasjonen godt uten særlig tilrettelegging, andre behøver muntlige besvarelser, mens andre igjen kommuniserer godt skriftlig dersom de får tilgang til PC eller annen tilrettelegging.

Enkelte ønsker å kunne avgi besvarelser skriftlig selv om de har dysleksi. Grunnene til dette kan være flere. Det kan være et ønske om å videreutvikle og teste sine evner i å uttrykke seg skriftlig, eller fordi en har behov for å kunne kommunisere skriftlig i en fremtidig arbeidssituasjon.

Det er spesielt to gjennomgående problemstillinger for dyslektikere når de skriver. For det første er ikke skriveprosessen av enkeltord automatisert som hos andre. I tillegg til dette faller ikke setningsoppbyggingen like naturlig. På denne bakgrunn er ikke en PC med ordrettingsprogram alltid fullstendig avhjelpende.

Det har også vist seg at den ekstra tid som gis til dyslektikere ved besvarelser, ikke alltid gir det ønskede resultat. Dette fordi tiden nødvendigvis legges som tillegg umiddelbart etter besvarelsens normale tidsfrist. Når en vet hvilken konsentrasjon og energi som legges inn for å få til den skriftlige kommunikasjonen, vil en ofte kunne være tappet for krefter og konsentrasjonsmuligheter før tilleggstiden begynner. Også studenter uten dysleksi kan være relativt utmattet etter endte eksamensøkter, da uten en forlenget eksamen.

Dette leder til kjernen av mitt spørsmål til statsråden. Dersom en gir mulighet for hjemmeeksamen over flere dager, vil den uheldige konsekvens av at ekstratiden kommer umiddelbart etter ordinær eksamenstid reduseres vesentlig. En vil da få en helt annen mulighet for å disponere tiden. Jeg ser at dette vil kunne medføre en annen eksamensform for enkelte enn for andre, dersom ikke denne eksamensmetoden generelt gjøres fakultativ.

Likevel bør ikke dette alene ekskludere en god tilrettelegging der dette er av stor betydning for enkelte.

Skulle det være ønskelig, er det naturligvis mulig å foreta muntlig eksamen som et tillegg eller som en kontroll. På den måten vil en unngå at eksamensformen får utilsiktede virkninger.

Til slutt viser jeg til at behovet også gjelder enkelte studenter som allerede er i gang med sitt studium. I den sammenheng ville det være ønskelig om det kunne tas et initiativ, slik at en kunne komme igang med et prøveprosjekt f. eks. ved UiO allerede for kommende semestre.

Svar:

Det har den senere tid vært rettet stor oppmerksomhet mot studiesituasjonen for studenter med lese- og skrivevansker. Det er bred enighet om at universiteter og høyskoler må bestrebe seg på å gi studenter med lese- og skrivevansker reelle muligheter til å gjennomføre høgre utdanning. Jeg vil her særlig vise til interpellasjonsdebatt om dette temaet i Stortinget den 2. mars i år.

Vinteren 2000 nedsatte departementet en arbeidsgruppe som skal kartlegge forholdene innen høgre utdanning for denne gruppen, og vurdere problemstillinger knyttet til opptak, behovet for tilrettelegging underveis i studiet og ved eksamen. Arbeidsgruppens rapport skal etter planen foreligge i september 2000. I midten av mars, før gruppen hadde startet sitt arbeid, sendte departementet imidlertid brev til lærestedene og bad disse gå gjennom regler og praksis for tilrettelegging av studiesituasjonen, og vurdere om noe kunne gjøres for å styrke arbeidet for studenter med lese- og skrivevansker. Spesielt ble lærestedene bedt om å gå gjennom vilkårene for og omfanget av tilrettelegging av eksamenssituasjonen, herunder også tilbud om muntlig eksamen.

Jeg forventer at institusjonene allerede nå legger forholdene til rette for kandidatene gjennom f.eks. tilbud om bruk av PC til eksamen, adgang til å legge igjen beskjed til sensor samt forlenget eksamenstid. Utover dette er det etter mitt syn vanskelig å gå ut med et konkret initiativ overfor lærestedene før rapporten fra arbeidsgruppen foreligger. I denne sammenheng vil jeg vise til at det er lærestedene som i medhold av § 50 nr. 6 i lov om universiteter og høg

skoler gir regler om eksamen og prøver. Det fremgår ellers av lovens § 50 nr. 1 at eksamen skal gjennomføres på en slik måte som universitetet eller høyskolen finner faglig forsvarlig, og slik at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. Etter lovens ordlyd er det altså institusjonene som avgjør omfanget av tilrettelegging ved eksamen for denne gruppen.

Innlevert 31. mai 2000 av stortingsrepresentant Anita Apelthun Sæle
Besvart 8. juni 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«To kirker, Sagene i Oslo, og Søreide i Bergen, er stengt av arbeidstilsynet.

Synes kirke- og utdanningsministeren det er akseptabelt å stenge kirker som er i tilfredstillende bygningsmessig forfatning på grunn av personalkonflikter, hvilke konsekvenser kan en slik håndtering av personalkonflikter ha for skoler, kommuner eller andre private/offentlige institusjoner, og vil statsråden ta initiativ for at kirkene kan gjenåpnes?»

Svar:

Etter Arbeidsmiljøloven § 27 kan verneombudet stanse arbeidet i en virksomhet inntil Arbeidstilsynet har tatt stilling til om arbeidet kan fortsette, dersom verneombudet mener det foreligger umiddelbar fare for arbeidstakernes helse. Verneombudene for henholdsvis lokalkirkelig tilsatte og statstilsatte prester og kateketer i Oslo traff slikt vedtak for Sagene sokn med virkning fra 22. februar 2000. I møte med Arbeidstilsynet 25. februar 2000 ga arbeidsgiverne uttrykk for at de var enige i stansingen, og ba ikke Arbeidstilsynet overprøve verneombudenes vedtak. Som hovedarbeidsgiver ble Kirkelig Fellesråd i Oslo varslet om at det ville bli gitt pålegg etter arbeidsmiljøloven § 77 nr 1 om å treffe tilstrekkelige tiltak slik at det "sikrer alle arbeidstakere på stedet et fullt forsvarlig arbeidsmiljø". Oslo kirkelige fellesråd gikk deretter til oppsigelse av organisten, og varslet Arbeidstilsynet om at man forutsatte at arbeidsmiljøet ikke lenger ville utgjøre noen helsefare fra det tidspunkt organisten hadde fratrudd sin stilling. Organistens oppsigelsestid er nå ute, men da han har reist søksmål mot fellesrådet for å få kjent oppsigelsen ugyldig, har han fortsatt rett til å stå i sin stilling. Arbeidstilsynet har på dette grunnlag gitt uttrykk for at de anser den fortsatte stengningen som "arbeidsgivers stansing av egen virksomhet", og som sådan noe som nå ligger utenfor Arbeidstilsynets myndighet å overprøve.

Med virkning fra 8. mai 2000 har både verneombudet for de lokalkirkelige tilsatte i Bergen og verneombudet for statsansatte prester og kateketer i Bjørgvin bispedømme truffet vedtak om stans av virksomheten i Søreide sokn. Etter det departementet kjenner til har Arbeidstilsynet ennå ikke tatt stilling til om arbeidet i Søreide sokn kan fortsette. Arbeidet i soknet er derfor fortsatt midlertidig stanset i medhold av arbeidsmiljøloven § 27. Den personalkonflikt som må antas å være årsaken til det antatt helsefarlige arbeidsmiljø er nå brakt inn for departementet, ved at biskopen i Bjørgvin har bedt om at det vurderes reist avskjedssak mot soknepresten. Saken er til rettslig vurdering hos Regjeringsadvokaten og vil bli fulgt opp fra departementet side med den grundighet og framdrift som slike saker krever.

Spørsmål nr. 351

Innlevert 31. mai 2000 av stortingsrepresentant Gunnar Kvasheim

Besvart 8. juni 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Høsten 1999 ble det i ny skolelov bestemt at bare foreldre som har barn i skolen skal stemme når det gjelder opplæringsmål i grunnskolen. Før var det alminnelig stemmerett. Den nye loven har skapt diskusjon og spørsmål om avholdte avstemminger er representative og skal tillegges vekt. Derfor har flere, også en stortingsrepresentant fra Ap, åpnet for at lovendringen bør revurderes.

Vil statsråden følge opp dette, og eventuelt foreslå endringer?»

Begrunnelse:

I Norge har språk vært et demokratisk spørsmål, der alle har hatt rett til å ha et ord med i laget, ikke bare de med lærde titler, penger eller makt. I fjor endret stortingsflertallet skoleloven, slik at det ikke lenger er allmenn stemmerett om opplæringsmålet. Nå er det bare foreldre av barn i skolen som får delta, heller ikke foreldre til elever som skal begynne i skolen neste skoleår får si sin mening.

På denne måten blir kultur- og språkpolitikken privatisert og skilt fra resten av lokalsamfunnet. Siden språkopplæringa vil få innvirkning på alle arenaer i lokalsamfunnet, kan det virke urimelig at dette skal bestemmes av et mindretall i lokalsamfunnet.

Det er viktig å ta vare på begge språkformene våre, like så nødvendig er det å ivareta gode demokratiske tradisjoner.

Svar:

Opplæringsloven ble vedtatt av Stortinget sommeren 1998 og trådte i kraft 1. august 1999. I opplæringsloven § 2-5 ble det fastsatt at bare foreldre til elever ved skolen har stemmerett ved skifte av hovedmål. Stortinget vedtok dermed en avgrensning av de stemmeberettigede i forhold til grunnskoleloven, der hele kretsen hadde stemmerett.

Jeg fant ikke grunnlag for å fremme forslag om å gjeninnføre allminnelig stemmerett nå, siden loven bare har vært i kraft en kort tid. Spørsmålet hadde heller ikke vært med i den offentlige høringen forut for Ot.prp. nr. 44 (1999 -2000) om endringer i opplæringsloven.

Jeg har merket meg at flertallet i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen i Innst. O. nr. 89 (1999 - 2000) har foreslått å endre opplæringsloven § 2-5 slik at den alminnelige stemmeretten blir gjeninnført.

Spørsmål nr. 352

Innlevert 31. mai 2000 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen
Besvart 8. juni 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Hvor lang tid mener statsråden det er rimelig at en høyskole bør vente på å få behandlet sin søknad om endringer/utvidelser av sitt studietilbud - og er statsråden fornøyd med behandlingen av søknaden om etablering av allmennlærerutdanning i Buskerud?»

Begrunnelse:

Det vises til undertegnede spørsmål nr. 313 om etablering av allmennlærerutdanning i Buskerud.

Det vises også til at Stortinget i en rekke saker (blant annet i forbindelse med kompetansereformen) har etterlyst mer fleksibilitet i det offentlige høyskolesystem. Det vises til at departementet så langt har brukt 5-6 måneder på behandling av en forholdsvis liten endring av tilbudet ved høyskolen i Buskerud.

Svar:

Jeg viser til spørsmål til skriftlig besvarelse fra representanten Ulf Erik Knudsen vedrørende framdriften i departementets arbeid med søknaden fra Høgskolen i Buskerud om å etablere allmennlærerutdanning. I spørsmålet vises det til at departementet så langt har brukt 5-6 mnd. på behandling av søknaden fra høgskolen.

Departementet har i brev 10. februar d.å. informert Høgskolen i Buskerud om at det er nødvendig å vurdere ulike instansers høringsinnspill til søknaden om å etablere allmennlærerutdanning. Søknaden omfatter også endringer i læreplanen dersom søknaden innvilges.

Fordi det i søknaden er forutsatt en overføring av nye studieplasser fra høsten 2001, har departementet i tillegg sagt at saken bør sees i sammenheng med statsbudsjettet for 2001. Ut fra dette har departementet signalisert at det er mest realistisk med en etablering av allmennlærerutdanning ved Høgskolen i Buskerud fra høsten 2001.

Søknaden fra Høgskolen i Buskerud er under slutt-behandling og vil bli avgjort i løpet av uke 24.

Spørsmål nr. 353

Innlevert 31. mai 2000 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen
Besvart 7. juni 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Hvilke krav mener statsråden bør stilles til politiets arbeide med anmeldelser før man går til det alvorlige skritt (sett fra offerets ståsted) å henlegge saken - og mener statsråden at rettssikkerheten er tjent med at saker som voldssaken mot en familie på Kongsberg blir henlagt?»

Begrunnelse:

Saken har anmeldelsesnummer 2059/98 og 2193/98 ved Kongsberg Politidistrikt.

Selve voldshandlingen mot ekteparet L. og R., født h.h.v. 1933 og 1941, hadde sitt forløp omtrent slik (etter de opplysninger jeg har fått): Deres datter eide en hund. Hunden var plassert hos fornærmede. Fornærmedes barnebarn ringte og ville besøke hunden - ca. kl 22.00 16.06.1998. Barnebarnet ringte på døren ved 22.30 tiden og R. åpnet og slapp han inn. Imidlertid var også barnets far (familiens datters tidligere samboer - omtalt videre som "mannen") med. R. ba ham vente ute - da han ikke var velkommen i huset.

Mannen truer seg dermed inn og skyver R. inn i en dørkarm, og forsøker å få tak i hunden. L. er nå i ferd med å reise seg fra stolen i stuen, han får da kneet til mannen hardt i brystet og ramler om kull på stuegulvet. L. mister da båndet til hunden og den springer til barnebarnet. Mannen går så til angrep på R. igjen, han banker og slår henne så hun får blåmerker oppover armene. Det blir et basketak der ekteparet forsøker å verne seg mot mannens vold.

Barnebarnet forsvinner ut av huset. R. klarer også å komme seg ut, hun roper av full hals på hjelp. Mannen kommer etter ut og begynner å slå henne igjen. L. kommer seg også ut - der han forsøker å stanse mannen med et slag mot ansiktet. Deretter sleper L. seg ned til datteren som bor på naboeiendommen.

Så dukker en mannlig bekjent av voldsmannen opp (denne har for øvrig også en periode vært samboer med fornærmedes datter). Han slår R. i bakken, hun får et blått øye og et kutt under nesen. I tillegg blir hun både sparket og slått, mens hun ligger på bakken. Politiet blir tilkalt av datteren og hennes nåværende ektemann. De fornærmede kommer seg inn i eget hus ved hjelp av naboer, datter og svigersønn. L. blir hentet i ambulans og kjørt på sykehuset. R. blir kjørt i bil litt senere.

Etter hendelsen kommer to telefonsamtaler fra en navngitt kvinne. Fornærmedes datter tar den ene og svigersønn den andre. Det blir i begge samtaler fremsatt trusler mot fornærmede. Senere ringer det på døren. Svigersønnen går for å se hvem det er, det er kvinnen fra telefonsamtalene og en kvinne til, som sier de har kommet for å drepe L. Svigersønn får også øye på at to personer iført finlandshetter og utstyrt med balltre kommer gående mot huset. Han skynder seg inn og får låst døra etter seg. Etter denne natten og i hele ettertiden har det vært fremsatt trusler av vekslende karakter - de fleste trusler har blitt fremsatt pr. telefon.

Noe av foranledningen for voldssaken kan selvfølgelig synes å ligge i uoverensstemmelser mellom datter av fornærmede og hennes to tidligere samboere. Dette kan dog ikke sees som en begrunnelse (eller unnskyldning) for å utøve grov vold - eller grunn til at saken ikke føres frem til konkret sak i rettsapparatet. Det bemerkes at begge de fornærmede er straffet, mens minst en av de to voldsmennene er tidligere straffet for vold og trusler.

Politiet har henlagt saken etter bevisets stilling. Personlig tar jeg sterk avstand fra at man henlegger en sak der det finnes flere vitner og legeerklæringer etc. som bevis for anmeldelsene. Dersom de informasjonen jeg har mottatt er riktige er det etter min mening begått grove feil av politiet og påtalemyndighet i Kongsberg. Blant saksbehandlingsfeilene jeg har fått opplyst er at de fornærmede ikke er avhørt. Det er identifisert hele 5-6 vitner i tillegg til de involverte. I tillegg kommer politi og ambulanspersonell som var på stedet umiddelbart etter hendelsen. Ingen av disse skal være avhørt!

I perioden etter henleggelsen har fornærmede både arbeidet sammen med advokat og privat etterforsker Ola Thune for å få saken etterforsket og brakt til retten. På grunn av en begrenset økonomi har de imidlertid følt at de har måttet gi opp.

Svar:

Innledningsvis finner jeg grunn til å peke på at avgjørelsen i straffesaken hører under riksadvokatens ansvarsområde.

Politiet kan - som påtalemyndighet - beslutte å innstille straffeforfølgningen (henlegge) dersom det ikke er grunnlag for å fortsette en påbegynt etterforskning. Det er imidlertid ikke mulig generelt å angi hvilke krav som bør stilles til politiets arbeid med anmeldelser før saken henlegges. Etterforskningsinnsatsen må nødvendigvis variere med de konkrete omstendigheter i hver enkelt sak.

Generelt kan imidlertid opplyses at alvorlige voldssaker er prioritert. Det kan bl.a. vises til St.prp. nr. 1 1999-2000 side 87 der det fremgår at politiet fortsatt skal prioritere voldskriminalitet høyt.

Videre kan vises til riksadvokatens rundskriv nr. 1/2000 av 25. januar 2000 om mål og prioriteringer for straffesaksbehandlingen - år 2000. Av dette rundskrivet fremgår at saker som omfattes av riksadvokatens prioriteringer, skal gis forrang når det er knapphet på ressurser, og det stilles strenge krav til måloppnåelse. Sakene skal oppklares så langt råd er, og unødig liggetid skal unngås både hos etterforsker og jurist.

Når det gjelder spørsmålet i forhold til den konkrete straffesaken, har jeg som justisminister ikke anledning til å gripe inn. Dette er forhold som hører inn under påtalemyndighetens ansvarsområde, under riksadvokatens ledelse.

Jeg vil likevel bemerke at jeg på bakgrunn av spørsmålet har mottatt en uttalelse fra politimesteren på Kongsberg. Det fremgår av denne uttalelsen at det er foretatt to avhør i saken og sikret foto av to av de fornærmede. Det foreligger i tillegg opplysninger i anmeldelsen fra de to fornærmede. På bakgrunn av dette

materialet har imidlertid politiet funnet det riktige å henlegge saken. Henleggelsen ble påklaget til statsadvokaten, som ikke fant grunn til å omgjøre politiets avgjørelse.

Spørsmål nr. 354

Innlevert 31. mai 2000 av stortingsrepresentant Vidar Kleppe

Besvart 9. juni 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Vil statsråden foreta seg noe slik at Gunhild Eftestøl for fremtiden slipper å reise fra Eftestøl til Fjotland sentrum for å hente posten - en tur på 6 kilometer?»

Begrunnelse:

Gunhild Eftestøl i Kvinesdal kommune har fått beskjed om at Posten kutter ut ombæringen som medfører at hun nå får en tur på 6 kilometer for å hente posten. Saken må anses som et "særskilt tilfelle" i henhold til retningslinjene fra Post- og Teletilsynet hvor det sies "...når det er snakk om slike avstander som dette skal utleveringen av post skje til egnede innretninger". I vurderingen av tilgjengeligheten til utlevering i postkasse, vil både avstand til utleveringssted og antall dager post utleveres måtte sees i sammenheng. Videre må en i henhold til retningslinjene planlegge når utleveringen skal kunne skje henholdsvis 3, 4 og 5 dager i uken på bakgrunn av "særlige geografiske forhold". Situasjonen blir ikke bedre ved at Gunhild Eftestøl når hun skal sende pakker eller betale regninger må kjøre 14 kilometer til Kvinlog. Et slikt tilbud fra Postens side er etter retningslinjene fra Post- og Teletilsynet et uforsvarlig dårlig posttilbud.

Svar:

Stortingsrepresentanten Vidar Kleppe stilte i Spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 185 til daværende samferdselsminister Dag Jostein Fjærvoll spørsmål om statsråden ville ta initiativ overfor Posten slik at Gunhild Eftestøl, og eventuelt andre postkunder i samme situasjon, slipper å kjøre 6 kilometer eller mer for å hente posten.

Daværende samferdselsminister Dag Jostein Fjærvoll ba Post- og teletilsynet vurdere om postombæringen til Gunhild Eftestøl representerte et brudd på konsesjonskravene om utleveringssted og utleveringshyppighet.

Post- og teletilsynet svarte i sitt brev til Samferdselsdepartementet av 9. mai 2000 at den foreliggende saken ikke representerte noe brudd på konsesjonsvilkårene i forhold til utleveringssted og utleveringshyppighet. Konsesjonskravet om at utlevering av

post skal skje til mottakerens bosted eller fysiske adresse gjelder ikke når det foreligger "særlige geografiske forhold". Dette unntaket kommer til anvendelse når det gjelder postombæringen til Gunhild Eftestøl. Post- og teletilsynet legger til grunn at Gunhild Eftestøl får utlevert brevpost mv. i postkasse alle virkedager. Videre legges til grunn at den avstand hun har til utleveringspostkassen er i tråd med gjeldende praksis, og likeverdig i forhold til nivået i øvrige sammenliknbare strøk av landet.

I forhold til avstand til utleveringspostkasse særskilt, skal Posten registrere og rapportere til Post- og teletilsynet omfanget og geografisk fordeling av mottakere som kommer inn under bl.a. nevnte unntak. Det tas sikte på en samlet vurdering av utleveringstilgjengeligheten i spredtbygde strøk i forhold til frekvens og avstand, i løpet av inneværende år.

Spørsmål nr. 355

Innlevert 31. mai 2000 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 9. juni 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«5. oktober 1998 stilte jeg spørsmål til miljøvernministeren ang. skipsvrakene "Boiki" og "Murmansk". Til svar ble det opplyst at vrakene ikke representerer noen fare for oljeforurensning, men er et forsøplingsproblem. Ifølge Bellona og oppslag i avisa Nordlys er det store mengder olje ombord i "Murmansk".

Hvilke konkrete undersøkelser har SFT gjort mht. "Murmansk", og hva vil statsråden konkret gjøre for å få fjernet vraket?»

Svar:

Jeg er informert om påstandene som nylig har fremkommet om at skipsvraket "Murmansk" skal inneholde olje, i motsetning til hva man har antatt til nå. Sjøfartsdirektoratet mottok allerede i 1994 en skriftlig erklæring fra russiske havnemyndigheter om at "Murmansk" var tømt for olje før slepet startet.

Det er gjennomført flere tilstandsundersøkelser av vraket "Murmansk" i perioden fra 1995 og frem til i dag, senest våren 1999. Undersøkelsene har blitt gjort med henblikk på fjerning av vraket, og har av den grunn vært av skipsteknisk art, med registrering av skader, styrkeberegninger og stabilitet. Disse undersøkelsene peker på at vraket inneholder svært små mengder olje, som ikke utgjør noen fare for akutt forurensning. Det er kun påvist olje i form av mindre "svetting" rundt vraket under gode værforhold.

På bakgrunn av de opplysningene som nå har fremkommet har SFT etablert en prosjektgruppe som vil foreta en detaljert gjennomgang av tilgjengelig materiale samt tegninger for å vurdere om det finnes oljerester i "Murmansk". Det tas sikte på å få ferdigstilt denne gjennomgangen i løpet av juni. Gjennomgangen vil danne grunnlag for en vurdering av om det er nødvendig og eventuelt mulig å fysisk undersøke aktuelle tanker på "Murmansk" for å få bekreftet eller avkreftet påstanden om at det finnes oljerester igjen på vraket. Prosjektgruppen vil utarbeide en rapport fra arbeidet med anbefalinger om eventuelle videre tiltak samt konsekvenser av mulig akutt forurensning fra vraket. Prosjektgruppen består av representanter fra SFT, Sjøfartsdirektoratet, Veritas og firmaet Ødegård Bergning.

Jeg vil nå avvente situasjonen til prosjektgruppen har ferdigstilt sitt arbeid før jeg tar stilling til hva som bør gjøres med skipsvraket "Murmansk".

Spørsmål nr. 356

Innlevert 31. mai 2000 av stortingsrepresentant Terje Johansen

Besvart 9. juni 2000 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Cochlea Implantat er et medisinsk- teknisk apparat som kan gi døve barn hørsel og bedret livskvalitet. Disse operasjonene er nå stoppet i Norge på grunn av manglende midler.

Vil helseministeren sørge for at denne behandlingen kan tas opp igjen?»

Begrunnelse:

Cochlea - implantat - operasjoner er kostbare, men vil spares inn gjennom reduserte utgifter bl.a. til spesialundervisning og tilrettelegging for døve, bedre muligheter på arbeidsmarkedet mv. Støtte til Cochlea-implantater vil derfor i tillegg til å gi bedre livskvalitet for den enkelte, også være en samfunnsøkonomisk god løsning. Alternativt til behandling i Norge, kan operasjoner kjøpes i utlandet slik at de ikke er med og bidrar til press i norsk økonomi.

Svar:

Cochlea implantater er et medisinsk - teknisk apparat som kan gi døve hørsel og bedre livskvalitet. For å oppnå best mulig effekt bør tilbudet gis tidligst mulig. Selve operasjonen er enkel, men apparaturen er kostbar (ca. 300 000,- per stk). En viktig del av behandlingen er oppfølgingen etter selve operasjonen.

Rikshospitalet har budsjettert med 25 operasjoner i 2000 mot 27 operasjoner i 1999. På grunn av flytteprosessen er det hittil i år gjennomført 18 operasjoner. Sykehuset opplyser at antall operasjoner forventes å bli som planlagt, og at de siste vil bli gjennomført til høsten. Det er med andre ord ikke innført stopp av operasjoner. Sosial- og helsedepartementet har en god dialog med Rikshospitalet og har fått forståelsen av at sykehuset nettopp prioriterer barn når det er snakk om kostbare implantater. Denne gruppen egner seg for øvrig dårlig for operasjon i utlandet, da oppfølgingen og tilpasning av apparatur etter operasjon er en viktig del av behandlingen. Dette dreier seg om små barn som skal lære å snakke, og de blir fulgt opp av sykehuset etter operasjonen.

Sosial- og helsedepartementet har mottatt henvendelser fra Rikshospitalet og andre regionssykehus der man ber om en finansieringsordning for flere særlige kostbare implantater. Ny teknologi gjør det mulig å utvide behandlingstilbudet til nye pasientgrupper, og det er grunn til å tro at denne utviklingen vil øke i årene fremover. Departementet vil følge opp denne utviklingen. Helsetilsynets fagråd for høyspesialisert medisin har på oppdrag av departementet kartlagt hvilke typer medisinsk utstyr det her er snakk om. En slik oversikt ble oversendt departementet 28. april og omfatter i alt 10 implantater. På bakgrunn av denne, vil departementet i nærmeste fremtid vurdere hvordan finansieringen kan ivaretas bedre enn i dagens finansieringssystem.

Dokument nr. 15:28

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 357

Innlevert 2. juni 2000 av stortingsrepresentant Bent Høie

Besvart 16. juni 2000 av olje- og energiminister Olav Akselsen

Spørsmål:

«Foreligger det planer i Olje- og energidepartementet om å slå sammen Intsok og stiftelsen Petrad?»

Begrunnelse:

Stiftelsen Petrad ble etablert som en selvstendig stiftelse i 1994 på initiativ av Norad og OD. Petrads formål er å utvikle og gjennomføre opplæringsprogram i petroleumsforvaltning og administrasjon rettet mot ledere i petroleumsvirksomheten.

Petrad har i forhold til Intsok en mer nøytral, ideell ikke kommersiell profil som gjør at den fungerer som et viktig redskap i utviklingshjelpen. Samtidig klarer en gjennom Petrads virksomhet det som ofte trekkes frem som en stor utfordring knyttet til norsk bistand- og utviklingshjelp: å knytte bånd mellom næringslivet i Norge og samarbeidslandene.

Intsok er et mer kommersielt virkemiddel, noe som også fremkommer av stifternes sammensetning.

Grunnen til at jeg ønsker å få belyst dette spørsmålet er en bekymring for at en slik sammenslåing kan føre til en svekkelse av Petrads muligheter til å ivareta de funksjonene som stiftelsen har hatt til nå.

Spesielt er bekymringen knyttet til om utviklingsperspektivet i så tilfelle blir tilfredsstillende ivaretatt.

Svar:

Styret i Petrad vedtok 5. juni 2000 å innlede en prosess med sikte på å slå sammen stiftelsene Petrad og Intsok. Spørsmålet ble behandlet etter initiativ fra Petrads styreleder. Styret understreket i den forbindelse betydningen av at premissene for en eventuell sammenslåing vurderes nøye. Norad og Oljedirektoratet er stiftere av Petrad og sitter i Petrads styre.

I et møte i Olje- og energidepartementet 8. mars 2000 med Petrads styreformann, Norads og Oljedirektoratets representanter i Petrads styre ble den videre utvikling av Petrad og Intsok drøftet. Olje- og energidepartementet ble bedt om å utrede hvordan saken burde behandles videre. Følgende føringer ble lagt i møtet: Varemerkene Petrad og Intsok beholdes; det etableres en felles administrasjon og et felles styre; og innsatsen til Petrad, Intsok (og OD) samordnes.

Petrad er organisert som en stiftelse. Det innebærer at ingen utenforstående organer eller personer kan instruere styret eller medlemmer av styret i saker som angår stiftelsen.

En eventuell sammenslåing av Petrad og Intsok vil kreve vedtektsendringer. Det følger av Petrads vedtekter at endringer i disse må godkjennes av NOE/UD for å være gyldige.

Når et forslag til vedtektsendringer eventuelt måtte foreligge, vil jeg vurdere det nøye. Jeg vil særlig legge vekt på at Petrad fortsatt må være en nøytral partner og at satsingen på forvaltning og kompetanseoppbygging på petroleumsområdet i norsk bistand blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte.

Spørsmål nr. 358

Innlevert 2. juni 2000 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 14. juni 2000 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«4. mai 1999 stilte jeg forsvarsminister Eldbjørg Løwer spørsmål vedrørende samarbeidsproblemene mellom Norsk Luftfartsmuseum (N.L.) i Bodø og forsvarsmuseet i Oslo. I dag vel ett år senere er ikke samarbeidsproblemene løst, til stor skade for den nasjonale institusjon i Bodø.

Vil statsråden bidra til at institusjonen i Bodø får en annen oppfølging enn hittil, og vil han sørge for å få på plass samarbeidsløsninger som kan skape ny optimisme og konstruktive løsninger for Norsk Luftfartsmuseum i Bodø?»

Svar:

Som det nevnes i spørsmålet ble det den 4. mai 1999 stilt et spørsmål om samme sak fra representanten Ivar Kristiansen, og jeg er kjent med det svaret som min forgjenger som forsvarsminister avga 12. mai 1999.

Siden den gang er det tatt et skritt i riktig retning for å formalisere et godt samarbeidsforhold mellom Norsk Luftfartsmuseum og Forsvarsmuseet /Luftforsvarsmuseet ved at det er inngått en samarbeidsavtale mellom disse to institusjoner. Arbeidet for å få til dette ble ledet av Forsvarets overkommando, som er Forsvarsmuseets direkte overordnede instans. Avtalen var på plass 16. september 1999 og har som direkte siktemål å legge grunnlaget for et godt samarbeid. Det administrative samarbeidet og faglige forhold er nøye beskrevet i samarbeidsavtalen. Rammene skulle derfor være på plass for et konstruktivt samvirke.

Jeg forstår at det nå har vært en viss aktivitet, vesentlig i de lokale media, hvor de angivelige samarbeidsproblemer er brakt på bane.

Uten å gå inn på hvordan dette detaljert skal behandles, kan jeg imidlertid forsikre at jeg skal følge opp saken og gjøre det som skal gjøres fra min side for å bringe eventuelle problemer ut av verden.

Spørsmål nr. 359

Innlevert 2. juni 2000 av stortingsrepresentant Hilde Frafjord Johnson

Besvart 16. juni 2000 av utviklingsminister Anne Kristin Sydnes

Spørsmål:

«Eksisterer det planer i Utenriksdepartementet og NORAD om å inkorporere stiftelsen PETRAD i INTSOK, og hvordan vil statsråden ivareta en minst like stor eller forsterket satsing på forvaltning og kompetansebygging på petroleumsområdet i norsk bistand?»

Begrunnelse:

Stiftelsen PETRAD ble etablert som en selvstendig stiftelse i 1994 på initiativ av NORAD og Oljedirektoratet. PETRADs formål er å utvikle og gjennomføre opplæringsprogrammer i petroleumsforvaltning og administrasjon rettet mot ledere i petroleumsvirksomheten.

Innenfor internasjonal bistandsvirksomhet er det svært få som kan bidra med denne type kompetansebygging. Den norske innsatsen har også vært meget vellykket i flere utviklingsland, og bidratt til bedre forvaltning og kontroll med utvinning av petroleumsressursene. Stiftelsen er et viktig redskap i norsk bistandspolitikk, og burde dessuten være en naturlig utøver av vesentlige deler av den virksomhet som i stadig større grad utføres av Oljedirektoratet.

Mens PETRAD har et klart bistandsmessig formål, har INTSOKs formål hele tiden vært mer kommersielt, å bidra til styrket internasjonalisering av norsk petroleumsvirksomhet og norsk petroleumsindustri. Arbeidet i INTSOK har vært klart knyttet til å øke den norske aktiviteten på internasjonale markeder, ikke minst i forhold til nye petroleumsprovinser. Mens PETRAD har et svært langsiktig perspektiv for sin virksomhet, er dette i mindre grad tilfelle for INTSOK. I tillegg er det et vesentlig moment at PETRAD vurderes som et redskap for og en slags representant for norske myndigheter. I kraft av sin nøytralitet slipper derfor stiftelsen inn i miljøer som ikke er åpne for mer kommersielle aktører. Her vil en innfusjonering i INTSOK kunne skape betydelige problemer.

Det er et klart behov for å styrke det samfunnsmessige engasjement og den etiske bevissthet i oljeselskapenes internasjonale aktivitet, noe som i større grad også bør prege INTSOK (jfr. KOMPAKT-arbeidet). Jeg er imidlertid svært urolig for at en fusjonering eller inkorporering av PETRAD i INTSOK kan føre til en nedprioritering av satsingen på petroleumsforvaltning i våre samarbeidsland og andre utviklingsland som i utgangspunktet ikke er så kommersielt interessante for norske selskaper. Dette dreier seg om prioriteringer både ressursmessig og geografisk, i tillegg til den fare dette medfører for en svekkelse av PETRADs muligheter til å ivareta de funksjonene stiftelsen har hatt til nå. Det er en betydelig risiko for at en sammenslåing snarere kan føre til en kommersialisering av bistandsinnsatsen på dette området, fremfor en samfunnsmessig og etisk styrking av den kommersielle innsatsen i INTSOK.

Svar:

Styret i Petrad vedtok 5. juni 2000 å innlede en prosess med sikte på å slå sammen stiftelsene Petrad og Intsok. Spørsmålet ble behandlet etter initiativ fra Petrads styreleder. Styret understreket i den forbindelse betydningen av at premissene for en eventuell sammenslåing vurderes nøye. Norad og Oljedirektoratet er stiftere av Petrad og sitter i Petrads styre.

I et møte i Olje- og energidepartementet 8. mars 2000 med Petrads styreformann, Norads og Oljedirektoratets representanter i Petrads styre ble den videre utvikling av Petrad og Intsok drøftet. Olje- og energidepartementet ble bedt om å utrede hvordan saken burde behandles videre. Følgende føringer ble lagt i møtet: varemerkene Petrad og Intsok beholdes; det etableres en felles administrasjon og et felles styre; og innsatsen til Petrad, Intsok (og OD) samordnes.

Petrad er organisert som en stiftelse. Det innebærer at ingen utenforstående organer eller personer kan instruere styret eller medlemmer av styret i saker som angår stiftelsen.

En eventuell sammenslåing av Petrad og Intsok vil kreve vedtektsendringer. Det følger av Petrads vedtekter at endringer i disse må godkjennes av NOE (Betegnelsen NOE senere endret til OED)/UD for å være gyldige.

Når et forslag til vedtektsendringer eventuelt måtte foreligge, vil jeg vurdere det nøye. Jeg vil særlig legge vekt på at Petrad fortsatt må være en nøytral partner og at satsningen på forvaltning og kompetanseoppbygging på petroleumsområdet i norsk bistand blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte.

Spørsmål nr. 360

Innlevert 5. juni 2000 av stortingsrepresentant Jan Sahl

Besvart 9. juni 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Jeg viser til asylsak 97005178 som gjelder en far og hans sønn. Begge har sittet i kirkeasyl på Sortland siden sommeren 1998. Jeg viser videre til de henvendelser som er kommet fra støttegruppen angående situasjonen for disse to og forslag til mulige løsninger på den fastlåste situasjonen. Faren, som er høyt utdannet og snakker flytende norsk, har søkt om oppholds- og arbeidstillatelse. Støttegruppen viser til at hans kompetanse er etterspurt i området.

Kan justisministeren være villig til å vurdere en slik løsning?»

Begrunnelse:

Jeg har hatt mange henvendelser fra støttegruppen i Vesterålen. De har sterk tiltro til denne mannen, og de bruker store deler av sin fritid i solidaritet med denne asylsøkeren og hans familie i hjemlandet. Det er svært viktig at den enkelte asylsøker får individuell behandling, og jeg mener det også må gjelde de som sitter i kirkeasyl. Jeg skal gjerne innrømme at kirkeasylet er problematisk, men det må ikke føre til handlingslammelse i forhold til å søke løsninger i det enkelte tilfelle.

Snart tre år i kirkeasyl setter sine spor. Faren vil, ifølge han selv, heller gå til grunne i kirkeasyl i Norge, enn å få dødsdommen i hjemlandet. Han har selvfølgelig et håp om å få treffe familien igjen, og han har for øvrig en datter som snart blir 18 år og rettsløs i hjemlandet, fordi familieoverhodet sitter i kirkeasyl i Norge.

Jeg viser forøvrig til det sterke lokale engasjementet i denne saken og henvendelsene fra støttegruppen.

Svar:

Spørsmålet er stilet til Justisministeren, men besvares av kommunal- og regionalministeren, fordi det politiske ansvaret for utlendingsfeltet fra

07.06.2000 er overført fra Justisministeren til meg.

Justisdepartementet har mottatt brev av 04.05.2000 fra ovennevnte hvor det søkes om oppholds- og arbeidstillatelse. Bakgrunnen for denne søknaden er at Delgosar har fått tilbud om stilling som lærer i yrkesfag og morsmål på Melbu skole.

Denne søknaden er på vanlig måte oversendt Utlendingsdirektoratet, som rette instans, for behandling.

Departementet er klageinstans i utlendingssaker og vil derfor ikke involvere seg i søknader som er til behandling i direktoratet.

Spørsmål nr. 361

Innlevert 5. juni 2000 av stortingsrepresentant Rigmor Kofoed-Larsen

Besvart 14. juni 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Utvikling av bevilgning til drift og vedlikehold av riksvegene i Oppland viser en reduksjon i perioden 1980 til 1999 på 25 % , mens trafikken i samme tidsrom er økt med 48 %. Fordeling av bevilgningen til fylkene foretas av Vegdirektoratet med grunnlag i en kostnadsmodell "Motiv".

Kan statsråden redegjøre for innholdet i modellen, slik at fylkene kan kontrollere og få en viss innsikt i om modellen produserer rimelige resultater?»

Begrunnelse:

For landet har bevilgningen i perioden 1980-2000 økt med 29% i faste kroner (fra 3415 mill til 4396 mill). Trafikken 1980-1999 økte med 47%.

For Oppland er bevilgningen i perioden redusert med 25% (fra 218 mill til 164 mill). Trafikken 1980 - 1999 økte med 48%.

Svar:

Innledningsvis vil jeg bemerke at bevilgningene til drift og vedlikehold av riksveger ikke har steget de siste tyve år. Riktig nok er der mer midler på den aktuelle budsjettpost i dag enn i 1980 i faste priser, men så finansieres i dag også flere tiltak enn bare drift og vedlikehold på denne posten, bl.a. ferjedrift.

Når det gjelder fordelingen av midler til drift og vedlikehold av riksveger mellom de ulike fylker, gjøres dette med utgangspunkt i en kostnadsmodell Vegdirektoratet kaller "MOTIV". Modellen er utviklet gjennom 90-tallet, og er stadig gjenstand for forbedringer. Grunnlaget for å beregne kostnadene er bunnet opp i tre forhold:

§ Vegnettet i fylket som er dokumentert gjennom vegkontorenes egne registreringer

§ Vegvesenets krav til utførelseskvalitet, dvs. hvor ofte tiltak må gjøres

§ Utførelseskostnad for hver oppgave

Denne kostnadsberegningsmodellen har ført til at fylker som har høy trafikk og/eller har kompliserte anlegg som tunneler har hatt en sterkere kostnadsutvikling enn fylker med enklere vegnett.

Vegdirektoratet har opplyst at det er full åpenhet om de resultater som modellen gir, og at det nå er lagt opp til at alle vegkontorene skal kunne betjene modellen. Dette nettopp for å legge til rette for at hvert vegkontor kan kontrollere at de riktige mengder er innrapportert.

Spørsmål nr. 362

Innlevert 5. juni 2000 av stortingsrepresentant Terje Johansen

Besvart 13. juni 2000 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Norsk Hydro søker å hindre det færøyske oljeselskapet Føroya Kolvetni å søke konsesjon på færøysk sokkel med begrunnelse at det har benyttet tidligere Saga-ansatte.

Mener statsråden det er anstendig at Norsk Hydro søker å hindre færøyske interesser i å delta i utvinning av egne ressurser, og dersom statsråden er av den oppfatning at staten som eier ikke kan eller bør gripe inn i Norsk Hydros aktiviteter i andre land, selv om disse strider mot norsk utenrikspolitikk, kan statsråden da grunnngi statens eierskap i Norsk Hydro?»

Begrunnelse:

Norsk Hydro har i Namsretten fått kjennelse for at tre tidligere Saga-ansatte ikke får arbeide på færøysk og britisk sokkel. Kjennelsen er anket til Lagmannsretten.

I mellomtiden er det nystartede, private selskapet Føroya Kolvetni ikke bare forhindret fra å benytte norsk arbeidskraft, lediggjort av Norsk Hydro, men søkes altså stoppet i å søke konsesjoner på egen sokkel.

Det er opp til retten å avgjøre lovligheten av Norsk Hydros aksjoner, men jeg ber statsråden vurdere nærmere om det er ønskelig at et selskap, hvor staten er største aksjonær, søker å hindre andre nasjoners forsøk på aktivt å bygge opp eget næringsliv.

Svar:

Nærings- og handelsdepartementet har bedt Norsk Hydro om nærmere opplysninger om denne saken. Det fremgår at Hydros aktiviteter ikke er rettet mot det færøyske oljeselskapet Føroya Kolvetni, men søker å hindre at tidligere ansatte i Saga Petroleum på rettsstridig vis utnytter forretningshemmeligheter. Saksforholdet er i henhold til Hydro følgende:

"Norsk Hydro Produksjon AS og dets heleide datterselskap Saga Petroleum AS begjærte den 19. april 2000 midlertidig forføyning overfor tre tidligere ansatte i Saga Petroleum AS og det aksjeselskapet som disse tre har stiftet (Sagex Petroleum AS). Det nystiftede selskapet er norsk. Begjæringen gikk blant annet ut på at

Sagex Petroleum AS og dets ansatte måtte forbys å utarbeide - eller å delta ved utarbeidelse av - konsesjonssøknader om leting etter eller produksjon av olje eller gass på færøysk sokkel og på tilstøtende britisk territorium, avgrenset til det såkalte Atlantic Margin Area (Atlanterhavsmarginen). I tid var begjæringen begrenset til å gjelde for den første konsesjonsrunde for olje og gass på Færøyene, samt den nittende konsesjonsrunde på britisk sokkel.

De tre tidligere Saga-ansatte som ble saksøkt, er alle tidligere sentrale medarbeidere i Sagas Færøyene-prosjekt. Alle hadde i flere år arbeidet i Sagas tjeneste med utforskning av havområdene rundt Færøyene for å kartlegge mulighetene for å gjøre drivverdige olje- og/eller gassfunn. Etter Hydros/Sagas oppfatning har de tre tidligere ansatte etter sin fratreden på rettsstridig vis utnyttet forretningshemmeligheter som de ervervet hos sin tidligere arbeidsgiver, først og fremst ved å bistå det færøyske selskapet Føroya Kolvetni med forberedelse og utarbeidelse av søknad om konsesjon til leting og produksjon av olje og gass i de aktuelle områdene. Den rettsstridige utnyttelsen har skjedd i strid med den taushetsplikt de tre fortsatt er bundet av overfor Saga Petroleum AS, og i strid med den ulovfestede lojalitetsplikten i ansettelsesforhold.

Hydro/Saga fikk medhold på alle punkter i Oslo namsretts kjennelse av 12. mai 2000. Begjæringen er påkjært av de tapende parter. Det presiseres at begjæringen om midlertidig forføyning ikke var rettet direkte mot det færøyske selskapet Føroya Kolvetni, og at den avsatte kjennelsen dermed heller ikke er det. Begjæringen rettet seg mot tidligere ansatte i Saga Petroleum, og var basert på en oppfatning om at disse har brutt sin taushetsplikt og har handlet illojalt overfor tidligere arbeidsgiver."

Norsk Hydro opplyser at Hydros/Sagas hensikt ikke er - og ikke på noe tidspunkt har vært - å hindre den frie konkurransen om tildeling av konsesjoner på færøysk sokkel. Hensikten er ene og alene å forhindre rettsstridig bruk av forretningshemmeligheter. Hydro og Saga har investert ca. to hundre millioner kroner i forberedelsene til konsesjonsrundene i havområdene rundt Færøyene. Hydro har ut fra det ovenstående reagert når konfidensiell informasjon, etter deres mening rettsstridig, utnyttes i strid med selskapets interesser.

Nærings- og handelsdepartementet finner det ikke aktuelt å gripe inn i en slik sak av rettslig karakter.

Spørsmål nr. 363

Innlevert 6. juni 2000 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 15. juni 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Hva er status for kvalitetssikringen av den norske kirkes medlemsregister - og føler statsråden at de kritiske kommentarer som tidligere er kommet i forhold til dette nå er tilfredsstillende fulgt opp?»

Begrunnelse:

Fra flere hold er det kommet kritiske merknader til kirkens oppbygging av sitt medlemsregister. Blant annet er det blitt hevdet at kirken, under oppbyggingen av registeret, registrerte alle som ikke var innmeldt i andre trossamfunn som sine medlemmer. Det er også blitt hevdet at personer som faktisk har vært medlemmer av andre trossamfunn er blitt registrert i kirkens register, og har måttet oppsøke kirken for å melde seg ut.

Noen mener registreringen til dels har hatt en form av "kollektiv innmeldelse". Etter min mening er både statskirken og enkeltindividet tjent med at kirkens medlemsregister er så korrekt som mulig. Det er derfor viktig at det nødvendige kvalitetskrav stilles til registeret. Etter hva undertegnede har fått opplyst, er det også gjort et arbeide på dette punkt.

Svar:

Den norske kirkes medlemsregister har vært operativt siden 25. januar 1999. Det nærmeste man kom en oversikt over kirkens medlemsmasse før det nye registeret ble etablert, var det statsborgerlige manntall - sammenholdt lokale kirkebøker og registreringer i Det sentrale folkeregister av døpte, innmeldte og utmeldte etter 1. januar 1993. Å etablere medlemsregister for Den norske kirke var en krevende oppgave. Arbeidet ble også utsatt for kritikk, blant annet fordi det viste seg vanskelig å kommunisere at feilaktig oppføring i en foreløpig utgave av registeret (brukt som kirkelig manntall ved menighetsrådsvalget i 1997) ikke måtte oppfattes som innmelding i kirken.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet fastsatte 25. januar 2000 forskrift om Den norske kirkes medlemsregister. Et viktig siktemål med forskriften er å sikre registerets kvalitet, og derved hensynet til personvernet. Jeg viser her blant annet til § 8 som stiller krav om jevnlig ajourhold, og til § 9 om retting av opplysninger. Ved oppstart av registeret la Kirkerådet til grunn at registeret hadde en pålitelighet på minst 98-99%. De rutiner som er etablert for ajourhold og retting innebærer at kvaliteten kontinuerlig blir forbedret.

Spørsmål nr. 364

Innlevert 6. juni 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 14. juni 2000 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Personer som er henvist til å leve av sosialhjelp får ofte gjeldsproblemer. Behandlingstiden på enkelte sosialkontor kan ta så lang tid at frister for regninger oversittes og kreditor går til rettslig inkasso. Dette betyr store ekstra utgifter for den som fra før ikke har penger til å betale sine egne regninger.

Er det offentlige forpliktet til å dekke ekstra utgifter som skyldes sein saksbehandling, dersom det viser seg at vedkommende i utgangspunktet har krav på økonomisk sosialhjelp?»

Svar:

Et sosialkontor trenger - i likhet med andre offentlige organ - noe tid på å behandle de søknader kontoret mottar. Hva som skal anses som normal saksbehandlingstid må vurderes konkret ut fra søkers situasjon. Vi ønsker alle at forvaltningens saksbehandlingstid kan kortes ned til et minimum, men noe tid vil man med nødvendighet trenge, og uten at man av den grunn blir ansvarlig for ekstrakostnader dette påføres søker.

Jeg ønsker å understreke at det ikke er holdepunkter, generelt sett, for å hevde at sosialhjelpsklienter får økonomiske problemer pga lang saksbehandlingstid ved sosialkontorene.

Dersom det offentlige skal bli forpliktet til å dekke ekstra utgifter som skyldes sen saksbehandling, må det skje på et erstatningsrettslig grunnlag. Hvorvidt et slikt grunnlag er til stede, vil avhengig av for holdet i den konkrete saken. Utgangspunktet er at det offentlige kan bli erstatningsansvarlig for tap som skyldes sen saksbehandling. Men at saker i det offentlige tar lang tid, og at dette reiser problemer for parten, er normalt ikke nok. I praksis vil det neppe så lett bli snakk om erstatningsplikt for sen saksbehandling, med mindre det er nokså åpenbart at det etter sakens art og de konkrete forhold enten er en ren feil eller det må ansees for uforsvarlig eller klanderverdig.

Normalt burde det være mulig å forhindre at regninger går til rettslig inkasso før saken er ferdigbehandlet ved sosialkontoret. Ansvar for å unngå en slik situasjon ligger ikke alene hos sosialtjenesten. Sosialkontoret er f.eks blant annet avhengig av at søker medvirker og tar saken opp i god tid.

Spørsmål nr. 365

Innlevert 7. juni 2000 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 16. juni 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Størstedelen av matvaredistribusjonen i Norge eies av fire store kjeder. Det er nesten umulig for en vanlig dagligvarebutikk å ikke være medlem i en kjede. Engroslagrene sentraliseres, og dette både vanskeliggjør og fordyrer matvaredistribusjonen. Fraktutgiftene blir unødvendig høye når maten fraktes lang vei med mange omlastninger. Dette oppleves som særlig vanskelig for nærbutikker i distriktene.

Opplever statsråden denne sentraliseringen og "kjedemakten" som et problem og hva tenkes gjort for å endre utviklingen?»

Begrunnelse:

Det blir stadig vanskeligere for små nærbutikker i distriktene å yte den service kundene forventer og har krav på. Små, uavhengige butikker er nærmest tvunget til å gå inn i en eller annen kjede for å få vareleveranser. I tillegg kan de ikke selv velge hvilke engroslager(e) de skal få varer fra, og dette medfører ofte at både bestilling og levering av varer kompliseres mer enn nødvendig. Varer som ikke kan leveres får man ikke bestilt alternativ til. Resultatet er at butikkene kan mangle livsviktige varer i flere uker.,Det er

heller ikke unormalt med beskjeder som sier at "neste uke leveres det ikke ut varer". Dette gir en håpløs situasjon for både drivere og brukere av drstriksbutikkene. Disse butikkene er som oftest i tillegg leverandører til forsvar, sykehjem, barnehager og bedrifter.

Vi opplever stadig at norske selskaper overtas av store, internasjonale selskaper som ikke tar hensyn til norske forhold og vi kan jo bare frykte konsekvensene hvis norske dagligvarekjeder blir overtatt av slike. Små bygdesamfunn kan risikere å bli stående uten vareleveranser i det hele tatt, lønnsomheten blir for liten.

Svar:

Kommunal- og regionaldepartementet erkjenner de utfordringer det er å sikre levedyktige dagligvarebutikker i mindre bygdesamfunn. Departementet arbeider derfor aktivt med disse utfordringene gjennom:

- MERKUR- programmet.
- Nedsatt arbeidsgruppe mellom matvarekjedene Hakongruppen, Nærbutikkene Norge (Norgesgruppen) og Forbrukersamvirke (NKL) og to departementer (KRD og LD).

Målsettingen for MERKUR-programmet er tredelt:

- Legge til rette for at et kvalitativt godt tjenestetilbud i distriktene kan opprettholdes gjennom videreutvikling og styrking av eksisterende servicetilbud.
- Sikre lokalbefolkningen i distriktene tilgang på en dagligvarebutikk på eller like i nærheten av hjemstedet.
- Bidra til økende forståelse i befolkningen og politikerne for dagligvarebutikkens betydning i lokalmiljøet.

I dette arbeidet er det tett kontakt mellom programmet og matvarekjedene, ut fra den forutsetning å sikre et tilfredsstillende dagligvaretilbud til befolkningen også i tynt befolkede områder. Bl.a. er kjedene representert i styret for programmet med representant fra Norgesgruppen.

I tillegg til MERKUR-programmet har departementet nær kontakt med matvarekjedene gjennom en arbeidsgruppe. Ett av arbeidsmålene er å finne gode løsninger på distribusjon/forsyning av varer til utkantbutikkene basert på forutsetningen om samme vilkår/priser som i de mer sentrale butikker. Arbeidsgruppen arbeider i nært samarbeid med MERKUR- programmet som for tiden utreder muligheten for å etablere et prosjekt for samdistribusjon i et fylke.

Når det gjelder spørsmålet om kjedetilknnytning,

er jeg av den oppfatning at det kan være en klar fordel at distriktsbutikken har en eller annen form for kjedetilknnytning, da dette er en forutsetning for at disse butikkene skal kunne konkurrere på lik linje med de mer sentralt beliggende butikkene.

Det har skjedd en viss sentralisering av engroslagrene. Jeg er enig i at dette kan skape vanskeligheter for distribusjon av varer lokalt dersom distribusjonslinjene ikke opprettholdes. Jeg vil spesielt holde øye med utviklingen på dette området.

Det er spesielt lokale matvareprodusenter som har store problemer med å finne omsetning for sine varer gjennom butikk da kjedene foretar store innkjøp i tilknytning til hvor engroslageret befinner seg. Kommunal- og regionaldepartementet har derfor i samarbeid med Landbruksdepartementet, gjennom deres etablering av verdiskapingsprogrammet, drøftet med kjedene muligheter for å etablere ordninger som skal sikre lokal leveranse av lokalt produserte varer. Arbeidet mellom departementene og kjedene på dette området vil komme i gang til høsten.

I samarbeid mellom flere departementer arbeides det aktivt med de utfordringer som skisseres i spørsmålene. Derfor vil utfordringene fremover med å sikre like vilkår for matvaredistribusjon gis høy prioritet. Departementet vil for øvrig komme tilbake til disse spørsmål i den kommende stortingsmelding om regionalpolitikken.

Spørsmål nr. 366

Innlevert 8. juni 2000 av stortingsrepresentant Kari Økland

Besvart 19. juni 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«De nordiske miljøvernministrene rett i 1998 to henvendelser til den britiske miljøvernministeren der de ber om at utslipp av radioaktive stoffer reduseres.

Hvilken respons har miljøvernministeren fått på disse henvendelsene og hvordan engasjerer miljøverndepartementet seg for å få redusert utslippene av radioaktive stoffer fra europeiske reprosesseringsanlegg?»

Begrunnelse:

Utslippene av radioaktive stoffer fra europeiske reprosesseringsanlegg bidrar vesentlig til radioaktiv forurensning av havmiljøet - også langs norskekysten. Undersøkelser viser at forurensningen øker urovekkende. Sellafield, ved nordvestkysten av England, har vært ansvarlig for de største utslippene.

Svar:

Ved siden av nedfall etter prøvesprengninger av kjernevåpen i atmosfæren på 50- og 60-tallet og etter Tsjernobylulykken, er utslipp fra gjenvinningsanlegg for kjernebrensel i Storbritannia og Frankrike de vesentligste kilder til radioaktiv forurensning i våre havområder. Utslippene fra Sellafield, Dounreay og La Hague blir transportert med havstrømmene via Nordsjøen til Skagerrak og opp langs norskekysten til Barentshavet. De radioaktive stoffene kan tas opp i marine organismer og overføres i næringskjedene.

Det er en kjent sak at de største utslippene fra Sellafield skjedde i tiårsperioden fra midten av sytti- til midten av åttitallet. Mesteparten av forurensningen i havmiljøet, som kan spores tilbake til Sellafield, stammer fra disse utslippene. Siden tidlig på 80-tallet har utslippene samlet sett blitt redusert vesentlig. Utslippene av technetium-99 fra Sellafield økte imidlertid med en faktor 50 da et nytt anlegg for behandling av flytende radioaktivt avfall ble tatt i bruk i 1994.

I Irskesjøen har utslippene ført til høye konsentrasjoner av technetium-99 i bl.a hummer, sjøkreps og blæretang, og dette resulterer i høye stråledoser til disse artene. Utslippene av technetium-99 fra Sellafield ved Irskesjøen føres med havstrømmene til norskekysten, der det radioaktive stoffet gjenfinnes både i havvannet, og i organismer som tang, hummer, skjell og reker. De høyeste aktivitetsnivåene av technetium-99 finnes i hummer og tang. Nivåene målt i norsk sjømat er lave - for hummer er de 15 ganger lavere enn tiltaksgrensen for radioaktivitet (cesium-137) i matvarer i Norge. Selv om stråledoser som skyldes konsum av sjømat fra norske havområder er lave, eksisterer en viss usikkerhet om stråledosene på grunn av manglende data og kunnskaper om hvordan stoffet oppfører seg i miljøet og overføres til mennesker. Hvis utslippene fra Sellafield fortsetter på samme høye nivå som i dag, er det dessuten sannsynlig at nivåene av technetium i marine organismer langs norskekysten vil fortsette å øke.

Selv om fortsatte utslipp fra Sellafield mest sannsynlig ikke vil føre til technetiumnivåer i norske farvann som kan gi målbare miljøeffekter eller representere noen vesentlig helsefare ved inntak av sjømat, er det likevel av største betydning at markedene for norsk fisk og sjømat og andre produkter basert på marine ressurser oppfatter produktene som rene. Når det gjelder radioaktiv forurensning, har man erfaring for at markedene kan være følsomme, selv for nivåer som ligger langt under det som kan ha helsemessig betydning. Dette er den viktigste årsaken til at norske myndigheter engasjerer seg såvidt sterkt i denne saken.

I St.meld. nr. 8 (1999-2000) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand slås det fast at Norge skal være et foregangsland i arbeidet med å hindre radioaktiv forurensning av det marine miljø. Et av de nasjonale resultatmålene for området radioaktiv forurensning er at Norge skal arbeide for at utslippene av radioaktive stoffer fra reprosesseringsanlegg i våre nærområder skal reduseres betydelig. Dette søker man å oppnå ved å legge press på britiske myndigheter i ulike sammenhenger.

Miljøverndepartementet har engasjert seg dels gjennom felles henvendelser om saken fra de nordiske miljøvernministrene, dels gjennom rene norske henvendelser til den britiske miljøvernministeren, og dels gjennom samarbeidet under Oslo- og Pariskonvensjonen (OSPAR) om beskyttelse av miljøet i det nordøstlige Atlanterhav. Det har lenge vært kjent at britene skulle revidere Sellafields utslippstillatelse for technetium og andre radioaktive stoffer.

En viktig bakgrunn for henvendelsene fra de nordiske miljøvernministrene i 1998 og senest 10. november 1999 var et forslag til nye utslippsvilkår for Sellafield som i praksis innebar at utslippene fra behandlingsanlegget for flytende avfall fortsatt kunne gå urensset i havet i uforminskede mengder. De nordiske miljøvernministrene oppfordret britene til å fortsette å lagre det flytende avfallet til ny teknologi som kan

rense utslippene for technetium er tilgjengelig. I 1998 opplyste British Nuclear Fuels (BNFL) som eier og driver Sellafieldanlegget, at slik teknologi kunne være på plass om 5-6 år.

På denne bakgrunn henvendte den forrige miljøvernministeren seg i januar i år til sin britiske kollega Michael Meacher, og oppfordret britene til å forplikte seg til å redusere utslippene til de nivåer man hadde før 1994 (<10 TBq) innen en tidsfrist i samsvar med britenes egne opplysninger om at renseteknologi kan være tilgjengelig om fem år. I brevet ble britene også oppfordret til å redusere utslippene betydelig fram til dette tidspunkt.

Brevet ble overlevert den britiske miljøvernministeren 7. januar i år. I svaret av 10. februar ble det fra britisk side vist til den gjennomgangen av utslippene fra Sellafield som skal gjennomføres som grunnlag for reviderete utslippsgrenser, og at dette arbeidet vil kunne være ferdig om seks måneder når det gjelder technetium-99. Det ble også stadfestet at målsettingen var å bringe utslippet ned til de nivåer man hadde før 1994, men at det var for tidlig å fastsette et tidspunkt for når dette vil kunne skje. Britene understreket også at de i denne sammenheng var klar over sine forpliktelser etter OSPAR-konvensjonen (se nedenfor).

Det britiske atomtilsynet offentliggjorde 18. februar i år en rapport som avslører alvorlige problemer med de interne kontrollrutinene ved Sellafieldanlegget. Selv om de konkrete avsløringene som omfatter bl.a forfalskning av data gjelder kontrollen av ferdigprodusert MOX-brensel, gir rapporten grunn til å stille spørsmål ved sikkerhetskulturen ved hele anlegget - også de deler som har mer direkte betydning for utslippene til havet.

Dette er bakgrunnen for at de nordiske miljøvernministre på sitt møte i København den 22. februar uttalte at "Den utilstrekkelige sikkerhetskontroll setter spørsmålsteget ved ideen om opparbeiding av brukt atombrensel og især forsterker det kravet om drastiske og øyeblikkelige forbedringer på Sellafield". Ministrene ble også enige om at de på OSPAR-kommisjonsmøtet i København i slutten av juni 2000 vil konfrontere Storbritannia og Frankrike med de løfter om utslippsreduksjoner som ble gitt på ministermøtet i Sintra i Portugal i 1998.

Som en oppfølging av de nordiske miljøvernministrenes erklæring på møtet i København har danskene fremmet et forslag til vedtak på OSPAR-kommisjonens møte i juni som innebærer en øyeblikkelig suspensjon av repressering av brukt kjernebrensel. Videre foreslås det at driftstillatelsene for eksisterende anlegg skal gås gjennom av nasjonale myndigheter med sikte på å iverksette alternative løsninger i form av direkte, tørr lagring av det brukte brenselet. Forslaget må sees i lys av at repressering er det klart mest forurensende leddet i hele kjernekraftens brensels-syklus, og at en overgang til direkte lagring vil eliminere den helt dominerende tilførselselen av radioaktiv forurensning til nordiske farvann. Jeg har gitt det danske forslaget full støtte. Den norske delegasjonen vil følge opp forslaget på OSPAR-møtet i København i slutten av måneden i samarbeid med bl.a Danmark og Irland, som også har fremmet et liknende forslag. Jeg har også diskutert denne saken med den irske minister Joe Jacobs.

For å kunne følge og dokumentere utviklingen i utslippene fra Sellafield og deres virkninger i norske farvann har Miljøverndepartementet også besluttet å overvåke utviklingen av konsentrasjonene av radioaktive stoffer i sjøvann, tang/tare og enkelte skalldyr langs norskekysten. Et overvåkingsprogram er startet opp under ledelse av Statens Strålevern, og i samarbeid med bl.a Havforskningsinstituttet. For 2000 er det over Miljøverndepartementets budsjett bevilget 2 millioner kroner til dette overvåkingsprogrammet.

Spørsmål nr. 367

Innlevert 8. juni 2000 av stortingsrepresentant Kari Økland

Besvart 19. juni 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Hvilke tiltak vurderer miljøverndepartementet for å oppnå den ønskede reduksjonen i blyhaglforbruket?»

Begrunnelse:

Bruk av blyhagl medfører at norsk natur stedvis blir forurensset med store mengder bly. I 1991 ble det inngått en intensjonsavtale mellom Norges jeger- og fiskerforbund og miljøverndepartementet om reduksjon i bruken av blyhagl. Ved frivillighet skulle importen av blyhagl ved årtusenskiftet være maksimum 10% av 1988 mengden, dvs. 87 tonn. Opplysninger tyder på at målsettingen ikke er nådd.

Svar:

Representanten Økland viser i sitt spørsmål til en intensjonsavtale mellom Miljøverndepartementet og Norges Jeger- og Fiskerforbund fra 1991 hvor målsettingen var å redusere bruken av blyhagl til jakt og lerdueskyting med 90% innen år 2000. Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at importen av blyhagl de siste årene ser ut til å ha stabilisert seg på ca. 400 tonn pr. år (tilsvarende ca. 240 tonn bly), hvilket kun representerer en nedgang på 50% fra 1991. I dag brukes ca. 80% av blyhagl på skytebaner/lerduebaner, mens resten brukes til jakt i skog og fjell og i våtmarksområder.

Arbeidet med å stanse utslipp og bruk av miljøgifter er et av de høyest prioriterte områdene i miljøvernpolitikken. Bly er en av de høyest prioriterte miljøgiftene, og det er vedtatt et nasjonalt mål om å vesentlig redusere utslippene senest innen 2010. Bruk av blyhagl utgjør en vesentlig kilde til utslipp av bly i Norge. Jeg ser derfor alvorlig på den manglende oppfyllingen av intensjonsavtalen om å redusere bruken av blyhagl, og har bedt Statens forurensningstilsyn (SFT) om å utarbeide et forslag til forbud mot bruk, import, produksjon og omsetning av blyhagl. Når det gjelder jakt på fastmark, dvs i skog og på fjellet, har jeg bedt om at SFT vurderer en overgangsperiode før forbudet trer i kraft slik at omstillingsprosessen kan skje på en smidig måte. Selv om jeg legger opp til et forbud mot bruk av blyhagl vil jeg gjerne framheve at vi har en positiv dialog med Norges Jeger- og Fiskerforbund i denne saken, og jeg regner med at de bidrar aktivt til å få til en rask og smidig overgang til mer miljøvennlige alternativer.

Dokument nr. 15:29

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 368

Innlevert 8. juni 2000 av stortingsrepresentant Terje Johansen

Besvart 20. juni 2000 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«På grunn av konkurransevidningen mellom norske og utenlandske firma ble merverdiavgift på småforsendelser fra utlandet innført. Dette førte til at Posten innførte et gebyr på behandling av slike forsendelser. Gebyrets størrelse og lang behandlingstid medfører betydelig irritasjon hos forbrukerne, som synes dette er urimelig.

Vil finansministeren vurdere å reversere vedtaket om MVA på småforsendelser fra utlandet?»

Begrunnelse:

Firmaer som operer fra utlandet kunne tidligere sende postordrer med verdi under 200 kroner til Norge uten å bli belastet MVA. For filmlaboratoriene i Norge utgjorde dette en en betydelig trussel.

Det syntes i utgangspunktet derfor helt kurant å innføre MVA på slike sendinger under 200 kroner, slik man hadde gjort i Sverige. Postens håndtering av innkrevingen av MVA kom som en stor overraskelse, også på finansdepartementet. Det ville derfor være betryggende om finansministeren nå foretok en evaluering av denne MVA-belastningen for å klarlegge om de fordeler man mente å oppnå for fotobransjen står i forhold til de ulemper forbrukerne nå er stilt overfor.

Svar:

Forskrift om beregning og oppkreving av merverdiavgift ved innførsel ble endret under Regjeringen Bondevik med virkning fra 1. mars 1999. Fra nevnte dato skal det beregnes merverdiavgift ved innførsel av postordreforsendelser, uavhengig av varens verdi. Inntil forskriftsendringen skulle det ikke beregnes merverdiavgift ved innførsel av varer generelt, når ikke toll og merverdiavgift til sammen utgjorde mer enn 50 kroner. Den foretatte forskriftsendringen gjaldt bare innførsel av varer bestilt over postordre. Gavesendinger under 500 kroner og andre småsendinger under 200 kroner kan fortsatt tas inn til Norge uten avgiftsberegning.

Bakgrunnen for endringen var hensynet til avgiftsmessig likhet mellom norske og utenlandske næringsdrivende. Det var særlig norske næringsdrivende innen kosmetikk, salg av CD og fotofremkalling som ble rammet av det tidligere fritaket. Næringsdrivende etablert i utlandet kunne selge småpakker direkte til forbruker i Norge uten at det ble oppkrevd merverdiavgift i avsenderlandet (eksportsalg) eller ved innførsel til Norge. Det er derfor ikke bare fotobransjen en ønsket å gi like konkurransevilkår ved endringen.

Endringen var altså et resultat av en avveining mellom forenklingshensyn og nøytralitetshensyn, og innebærer en avgiftsmessig likestilling mellom vanlig innenlands omsetning og innførsel av varer fra utlandet. Norske næringsdrivende skal etter forskriftsendringen kunne drive næring på avgiftsmessige like vilkår som næringsdrivende etablert i utlandet.

Postordrevarer kan fortolles gratis ved egen fortolling eller via speditør. Egenfortolling kan enten skje elektronisk eller ved fremmøte på tollstedet. Tollvesenet jobber aktivt for å sikre enkle og raske

behandlingsrutiner av slike forsendelser. Posten er den mest benyttede speditøren, og tar et gebyr på 80 kroner for utfylling av dokumenter i forbindelse med tollbehandlingen. I tillegg krever Posten et gebyr for lagerhold, produksjon og utsendelse av ankomstmelding m.v.

Finansdepartementet foretar en løpende vurdering av regelverket på dette området, også i lys av Postvesenets gebyrpraksis. Det er imidlertid klart at en reversering av reglene på dette området direkte vil berøre konkurranseforholdene til næringsdrivende som er etablert i Norge.

Spørsmål nr. 369

Innlevert 8. juni 2000 av stortingsrepresentant Bjørn Hernæs

Besvart 19. juni 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Miljøvern sjefen i Hedmark har gått ut med personlige synspunkter på erstatninger for tap av hjortevilt i forbindelse med rovdyrpolitikken og også blandet skogeierforeningenes og miljøvernorganisasjonenes miljøsertifiseringer for skog inn i den samme debatten.

Mener statsråden at en slik presentasjon av kontroversielle private synspunkter fra Miljøvern sjefen er i tråd med god forvaltningsskikk og hvordan vil statsråden følge opp saken overfor Fylkesmannen i Hedmark?»

Begrunnelse:

Konflikten mellom grunneierrettigheter som husdyrhold, jakt og friluftsliv på den ene siden og vår rovviltforvaltning på den annen side, er dyp og grunnleggende. I de seneste ukene er det kommet avisoppslag som forteller at en russisk forskningsrapport, som dokumenterte ulvens angrep på mennesker, ble hemmeligholdt i 1987. Statsråd Siri Bjerke har i et svar til skriftlig bevarelse til meg beklaget dette.

Det er også fremkommet oppslag som forteller om en "kultur" i Direktoratet for naturforvaltning, hvor bare rovdyrtilhengere fikk jobb og hvor tidligere direktør i DN i praksis ble fjernet fra sin stilling.

I en kronikk i Østlendingen tirsdag 9. mai går miljøvern sjefen hos fylkesmannen i Hedmark meget langt i å markedsføre høyst private og politisk omstridte synspunkter på konfliktområdet. Kronikken har vakt meget sterke reaksjoner blant annet fra Norskog og fra Glommen Skogeierforening og føyer seg i et mønster som langt på vei dokumenterer at forvaltningen, på flere nivåer, ikke nøyer seg med sine forvaltningsmessige oppgaver, men driver aktivt påvirkning i en næringsfientlig retning.

Hvis rovviltforvaltningen skal ha noen som helst mulighet til å bli tatt på alvor, må dette opphøre. Statsråden bør sørge for at dette blir gjort klart for dem det angår.

Svar:

Fylkesmiljøvern sjefen i Hedmark har skrevet en kronikk innenfor et felt, i dette tilfellet viltforvaltning, som omfattes av fylkesmannens ansvarsområde og som sorterer under fylkesmannens miljøvern avdeling. Det er derfor naturlig å betrakte kronikken som et innspill i samfunnsdebatten fra Fylkesmannen i Hedmark, og ikke som en meningsytring fra fylkesmiljøvern sjefen som privatperson.

Fylkesmannen representerer den utøvende statsmakten i fylket og er således regional representant for regjeringen. Fylkesmannen skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer blir fulgt opp. Med dette som utgangspunkt skal fylkesmannen virke til gagn og beste for fylket og ta de initiativ som finnes påkrevet. Jeg mener fylkesmannen i den forbindelse må kunne reise spørsmål og problemstillinger i den offentlige debatten, også på omstridte forvaltningsområder. Etter mitt syn er det dette fylkesmannen har gjort i den omtalte kronikken. Det kan legges til at regjeringen ikke har fremmet forslag som ligger til behandling i Stortinget om det konkrete emnet som berøres i kronikken. Jeg kan ikke se at

Fylkesmannen i Hedmark har overtrådt noen grenser for god embetsmannsutøvelse eller på annen måte opptrådt uryddig i denne saken.

Når det gjelder forholdet mellom rovvilt og hjortevilt, som er tatt opp i kronikken, viser jeg til at temaet har vært berørt i Stortingets spørretime flere ganger den seinere tid. Spørsmål til miljøvernministeren ble besvart seinest den 10. og 24. mai i år. Kort oppsummert ble det i disse svarene vist til viltlovens formålsparagraf, som sier at viltproduksjonen kan høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv innenfor en ramme der artsrikdommen i naturen bevares. Det ble videre fastslått at ulvens påvirkninger på utmarksnæring er ulikt fordelt, og det ble opplyst at drøftinger med bl.a. Norskog er startet opp med sikte på å bidra til løsninger som alle kan leve med.

Spørsmål nr. 370

Innlevert 9. juni 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 16. juni 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«I media har det framkommet informasjon om svært kritikkverdige forhold på et asylmottak i Åsnes kommune i Hedmark. Samtidig blir andre velfungerende mottak andre steder i landet redusert eller lagt ned. Ifølge informasjon jeg har fått skal dette gjelde for eksempel Sel Statlige Mottak, der begrunnelsen for reduksjon blir begrunnet med mindre behov for plasser.

Hva vil statsråden gjøre med saken?»

Svar:

Åsnes mottak for asylsøkere og flyktninger har, som du bemerker i brevet, vært i medienes søkelys den senere tiden. Kritikken i mediene har i hovedsak vært rettet mot mangelfullt renhold på mottaket samt helsemessige og hygieniske forhold der.

I forbindelse med forholdene på Åsnes mottak har Utlendingsdirektoratet vært i dialog både med driftsoperatøren og med representanter for Åsnes kommune. Senest 2. juni i år ble det avholdt et møte der driftsoperatøren, representanter fra kommunes ledelse og Utlendingsdirektoratet var til stede. Det arbeides nå med en oppfølging av dette møtet.

I brevet ditt stiller du deg undrende til at samtidig med at det er kritikkverdige forhold ved noen mottak (som Åsnes) legges andre velfungerende mottak ned (som Sel mottak).

Vi har i dag mer enn 130 statlige mottak for flyktninger og asylsøkere her i landet med i underkant av 14 000 beboere. Utlendingsdirektoratet har det overordnede ansvaret for at det til enhver tid er et best mulig samsvar mellom antall mottaksplasser og behovet for slike plasser. Det vil derfor være nødvendig med en kontinuerlig tilpasning av mottakskapasiteten etter behovet på landsbasis. Ved etablering av mottak inngår direktoratet avtaler med ulike driftsoperatører som skal drive mottakene i henhold til gjeldende styringsdokumenter for dette arbeidet.

I forbindelse med den daværende regjeringens beslutning om å motta inntil 6000 kosovoalbanske flyktninger fra Makedonia våren 1999, var det behov for en rask og stor økning i antall mottak. Sel mottak var ett av disse mottakene, og de første kosovoalbanske flyktningene som kom via "luftbrua" fra Makedonia, kom hit. Mottaket, som er en tidligere campingplass, består blant annet av campinghytter der felles dusj og toalettanlegg ligger i et eget servicebygg.

Ved oppstart i april 1999 besto mottaket av totalt 95 plasser. Dette utgjorde en relativt høy utnyttelsesgrad og stor botetthet på mottaket. Etersom presset på mottaksplassene avtok ønsket Utlendingsdirektoratet å redusere antall beboere ved mottaket slik at beboerne kunne få noe større plass. Det viste seg imidlertid umulig å bli enig om en ny drift- og leieavtale, og driftsoperatøren valgte derfor i januar i år å si opp avtalen med Utlendingsdirektoratet. Med 6 måneders oppsigelsestid vil mottakets siste virkedag være 15. juli i år.

Som det fremkommer av det ovennevnte har vi et stort og omfattende mottaksapparat med mange aktører. Målet er at alle mottak skal drives i henhold til gjeldende føringer og regelverk. Dette innebærer et kontinuerlig arbeid både med kvalitetssikring og opplæring av driftsoperatører og mottaksansatte. Videre

innebærer kravet til effektiv ressursutnyttelse en tilpassing av mottaksplasser etter behov. Dagens mottaksapparat vil derfor være gjenstand både for nyetableringer og nedleggelse også i tiden som kommer. Kommunal- og regionaldepartementet kan ikke gå inn og vurdere kvalitet, økonomi, geografisk fordeling o.l. for hvert enkelt mottak i forbindelse med den nødvendige opp- og nedbyggingen av mottaksapparatet. Jeg har tillit til at Utlendingsdirektoratet foretar de nødvendige vurderinger i dette arbeidet.

Spørsmål nr. 371

Innlevert 9. juni 2000 av stortingsrepresentant Elsa Skarbøvik

Besvart 16. juni 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Hva kan departementet bidra med for at det kan bli en bedre samhandling mellom russ og skole, slik at russefeiringen kan bli en positiv opplevelse for alle parter?»

Begrunnelse:

Jeg har i den senere tid fra ulike aviser registrert svært mye negativ omtale omkring årets russefeiring. Det mest nedslående er den relativt høye hærverkfrekvensen. Ikke nok med at russeren fester hardt, men det ødelegges både offentlig og privat eiendom, og den er tydeligvis til allmenn genanse.

Et annet forhold er knyttet opp mot den tiltagende kommersialiseringen som også fører negative forhold med seg. Men jeg har også registrert at noen skoler klarer å samarbeide med russeren på en slik måte at russefeiringen blir positiv for alle parter, ikke minst for russeren selv.

Svar:

I likhet med representanten Skarbøvik har også departementet registrert negativ omtale av årets russefeiring. Jeg kan opplyse at vi er i gang med en breiere drøfting av ulike sider ved det å være russ.

Jeg ønsker å se nærmere, ikke bare på selve russefeiringen, men også på hvordan denne skal kunne innpasses i en fornuftig utnyttning av siste delen av skoleåret innen videregående opplæring. Likeledes ønsker jeg, som Skarbøvik, å se nærmere på den tiltakende kommersialiseringen av russefeiringen.

Det er i øyeblikket for tidlig å si hva som kommer ut av vårt arbeid. Jeg kan imidlertid si at vi vil gjennomføre drøftinger både med skoleeierne, lærerorganisasjonene og Elevorganisasjonen. Særlig ønsker jeg å fremholde nødvendigheten av å trekke Elevorganisasjonen aktivt med.

Som representanten Skarbøvik antyder, finnes det eksempler på russefeiring i gode former som et resultat av samhandling mellom russeren og vedkommende skole. Jeg vil skaffe meg nærmere innsikt om det. Kanskje kan nettopp det å bringe skolene på en positiv måte inn i planleggingen og gjennomføringen av selve russefeiringen være en vei å gå i framtiden.

Spørsmål nr. 372

Innlevert 9. juni 2000 av stortingsrepresentant Øystein Hedstrøm

Besvart 16. juni 2000 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«Det hevdes at enkelte norske reisebyråer diskriminerer sine kunder ved å gi rabatter på flyreiser basert på etnisk opprinnelse.

Hva mener statsråden om dette?»

Begrunnelse:

Ifølge artikkel i avisen "Verdens Gang" onsdag den 31. mai 2000, sitat; utlendinger i Norge får kjøpe flybilletter til lave "etniske priser" hvis de skal besøke hjemlandet. I alle år har reisebransjen stilltiende akseptert dette, selv om det ikke er lov å forskjellsbehandle kunder ut fra hudfarge og nasjonalitet.

- Vi legger oss ikke opp i dette. Reiselivet gir rabatter til ulike grupper, sier seksjonssjef Arve Kvåle i Konkurransetilsynet. Og det prutes. Faste kunder av de etniske byråene krever, med rot i sin kultur, rabatter som ikke er hjemlet i prislister. " Underkutting" av minstepriser forekommer også, selv om flyselskapene offisielt forbyr det.

- Om så skjer, er det ikke noe stort problem, mener avdelingsleder Oddvar Sivertsen i SAS og administrerende direktør Christian Grønli i Prisma. Sitat slutt.

Verdens Gang har i denne artikkelen kartlagt reisebyråer som har spesialisert seg på reiser til fjerntliggende strøk, at de er kjent med såkalt etnisk prising. Norske borgere av norsk opprinnelse blir diskriminert fordi norske borgere av utenlandsk opprinnelse oppnår særfordeler. Mange mennesker tar avstand fra en slik ordning på prinsipielt grunnlag. Videre vil det i realiteten medføre at reisende norsk-etniske nordmenn må betale tilsvarende mer når andre får rabatter.

Svar:

Spørsmålet besvares av meg fordi det tar utgangspunkt i en uttalelse fra Konkurransetilsynet som er underlagt Arbeids- og administrasjonsdepartementet.

Konkurransemyndighetene er kjent med at reisebyråer prisdiskriminerer enkelte kjøpegrupper ved salg av utenlandsreiser. Prisdiskriminering forekommer i mange ulike markeder og er således ikke uvanlig. Konkurranseloven fastsetter imidlertid ikke noe forbud mot prisdiskriminering. Lovgiver har ikke ansett denne form for prising som samfunnsøkonomisk skadelig på en slik måte at det er nødvendig med et generelt forbud. Konkurransemyndighetene kan og vil imidlertid gripe inn med hjemmel i konkurranseloven § 3-10, mot bl.a. prisdiskriminering, dersom denne anses å ha som mål, virkning eller være egnet til å begrense konkurransen i strid med formålet i loven. Den prisdiskriminering det her vises til kan imidlertid ikke anses å ha slike skadelige samfunnsøkonomiske virkninger, og fordrer derfor ikke tiltak fra konkurransemyndighetene.

Det er for øvrig ikke uten videre korrekt at dersom en norsk borger av utenlandsk opprinnelse får rabatt i forhold til normalpris, så må andre reisende betale tilsvarende mer. Rabatten vil normalt gis for å øke salget, dvs. fylle opp flyene. Økt pris til andre ville ha den motsatte virkning og føre til reduserte inntekter for flyselskapene.

Spørsmål nr. 373

Innlevert 9. juni 2000 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 22. juni 2000 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Det pågår nå et arbeid med å utvikle Osan havn i Svolve til en havn som kan tilby et fullservicetilbud til fiskeriflåten. En utbedring av innseilingen ved å sprengte bort skjæret! "Salttønna" ansees som nødvendig for å oppnå en slik utvikling. Dette er nå til behandling i Kystdirektoratet.

Vil statsråden bidra til å gi dette arbeidet prioritet?»

Begrunnelse:

I Svolvear arbeider nå en prosjektgruppe med utvikling av en servicebase for fiskeriflåten i Osan havn. Prosjektene har som målsetting å videreutvikle og komplettere det omfattende og gode servicetilbud som allerede finnes. I Osan finnes f.eks allerede skipsverft og bunkersanlegg. Målsettingen er å gi et fullservicetilbud for fiskeriflåten hvor bl.a kjøll/fryselager, silde- og hvitfiskmottak og diverse andre servicefunksjoner planlegges etablert. Lokale bedrifter samarbeider om prosjektering, utbygging og finansiering av disse fellesfunksjonene.

Bunkersolje til priser som kan konkurrere med andre havner, vil i denne sammenheng være et svært viktig element for en fremtidig fiskeribase. I dag bunkrer flåten i stor grad i andre havner grunnet høy pris i Osan. En utbedring av innseilingen vil medføre at oljeselskapene vil kunne få til en felles innforsyning med større båt direkte fra raffineri. Skjæret "Salttønna" i innseilingen er en begrensende faktor for dette. I tillegg forhandler de to selskapene om en samlokalisering på Statoils nåværende anlegg i Osan, noe som vil medføre mer rasjonell drift. Dette vil medføre at bunkersolje kan tilbys til priser som kan konkurrere med andre havner.

Fiskeriflåten utvikler seg mot større, mer effektive og kostbare fartøyer. Dette medfører at havnene anløpes av stadig større fartøyer (100 til 150 m). Slik innseilingen er nå til Osan, vil sannsynligvis fartøy av denne størrelsen av sikkerhetsmessige grunner ikke finne det forsvarlig å gå inn til Osan. En slik situasjon vil medføre en svekkelse av Svolvear sine muligheter for i fremtiden å være en sentral fiskerihavn på kysten. Osan havn har et stort potensiale for videreutvikling. I tillegg til eksisterende industriområde er det nye tomteområder som kan bygges ut. Havnene er isfri året rundt og ligger gunstig til mht vær og vind. Slik situasjonen er nå, er skjæret "Salttønna" både en sikkerhetsmessig begrensning og en kommersiell begrensning for videreutvikling av havnene til en fremtidig sentral fiskerihavn. For å få til en god og sikker innseiling, er det derfor nødvendig at dette skjæret sprenges bort.

Svar:

Kystverket er av kommunen og havnevesenet orientert om det arbeidet som pågår med å utvikle Osan havneavsnitt i Svolvear havn til en havn som kan gi et godt tilbud til fiskeflåten. I den sammenheng er Kystverket også orientert om ønsket om å utbedre innseilingen til havna ved å sprengte bort skjæret "Salttønna".

Kystverket har for tiden ingen tidfestet plan for

oppstart av dette arbeidet. Tiltaket er heller ikke, etter det jeg har fått opplyst, blant de oppgavene fylket har prioritert innen fiskerihavnetiltak. Kystverket har imidlertid nødvendig underlagsmateriale for å kunne utarbeide en plan for bortsprengning av "Salttønna" når dette blir aktuelt. Foreliggende kart- og oppmålingsmateriale viser at det vil dreie seg om sprengning og fjerning av ca 20 000 m³ fjell for å oppnå seilingsdybde -10,5 m.

I sitt arbeid med Nasjonal Transportplan sammenstiller Kystverket oversikter over mulige tiltak i farleder. Den videre behandlingen av Nasjonal Transportplan forventes å gi en avklaring av hvilke farledstiltak som vil kunne prioriteres i planperioden.

Spørsmål nr. 374

Innlevert 9. juni 2000 av stortingsrepresentant Grethe G. Fossum

Besvart 19. juni 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Fagfolk roper varsku på grunn av parasitter som spres av ulv. Det gjelder først og fremst treleddet bendelorm som angriper hjerne og lever, men også evt. rabiesproblemer.

I hvilken grad har Miljøverndepartementet vurdert denne problematikken i forhold til rovdyrpolitikken, og hvilke tiltak er satt i verk for å hindre uønsket spredning av disse sykdommene?»

Svar:

Parasittene det siktes til i spørsmålet er de to bendelorm-artene *Echinococcus granulosus* (Eg) og *Echinococcus multilocularis* (Em). Ifølge faglitteratur er endeverter for Eg bl.a. hundedyr, og mellomverter er bl.a. tamme og ville drøvtyggere, hest, gris og menneske. Endeverter for Em er rev, ulv, hund, katt og noen andre rovdyr, mens mellomverter først og fremst er ulike smånagere, men også menneske. Eg er særlig utbredt i Sør-Amerika, Midt-Østen, Sørvest-Asia, Nord-Afrika, enkelte andre afrikanske land, og i Sør-Europa langs Middelhavet. Eg var tidligere vanlig hos rein og hund/rev i Nord-Norge, men antas nesten utryddet der nå. Em finnes i Canada, Alaska, Nord-Russland og i Europa særlig i Alpe-området, men synes å ha spredt seg de seinere år til Polen, Nord-Tyskland og Danmark. Arten ble funnet på Svalbard i 1999, men er ikke påvist på det norske fastlandet.

Rovvilt som endeverter for parasitter er ikke vurdert særskilt i forbindelse med rovviltforvaltningen. Imidlertid er situasjonen den at verken virussykdommen rabies eller parasitten Em finnes i Norge og Sverige i dag. Arbeidet for å hindre spredning av sykdommer og parasitter i dyr generelt er en hovedoppgave for dyrehelsetjenestene, som har et sett av virkemidler til rådighet for dette formålet. Jeg kan også vise til at det etter viltlovens § 47 er forbudt uten samtykke fra Direktoratet for naturforvaltning å innføre viltarter til Norge eller sette ut viltarter eller underarter som ikke fra før forekommer i distriktet.

Spørsmål nr. 375

Innlevert 9. juni 2000 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 22. juni 2000 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Under budsjettbehandlingen vedtok Stortinget følgende forslag fra sosialkomiteen: "Stortinget ber Regjeringen, inntil akuttmeldingen er behandlet, om å bidra til at sykestuer som innehar akuttberedskap, kan opprettholde driften."

På hvilken måte har Regjeringen fulgt opp dette vedtaket?»

Svar:

Sykestuene tilhører fylkeskommunens ansvarsområde etter sykeshusloven og fylkeskommunen kan selv velge om de vil tilby sykestuer. Sykestuene ivaretar funksjoner som delvis er del av spesialisthelsetjenesten og delvis av primærhelsetjenesten, og ligger derfor i gråsonen mellom forvaltningsnivåene fylkeskommune og kommune. Sykestuene mottar

ikke DRG-refusjon for pasientbehandling, men finansieres i sin helhet over fylkeskommunens ramme.

Akuttmeldingen, som fremlegges om kort tid, inneholder en drøfting av organiserings- og finansieringsansvaret for sykestuene. Sykestuene er mangfoldige i forhold til organisering og hvilke pasienter som behandles. De fleste sykestuer har primærhelsetjenestefunksjoner, mens andre også utfører klare spesialisthelsetjenesteoppgaver. Dette har ført til uklarhet med hensyn til organisatoriske rammer og finansieringsansvar. Det er imidlertid ikke ønskelig at pasienter som kan få et helsemessig forsvarlig tilbud, som samtidig er samfunnsøkonomisk lønnsomt, får et dårligere tilbud på grunn av finansieringsordningene.

Departementet utreder derfor muligheten for å inkludere de sykestuer som utfører spesialisthelsetjeneste, og som er en del av fylkeskommunens ordinære tilbud av spesialisthelsetjeneste, i ISF-ordningen. Gjennomgangen har vist at sykestuene til dels utfører ulike typer av spesialisthelsetjenesteoppgaver. Registreringspraksis av diagnoser for pasientene har relativt store mangler på de ulike sykestuene, og er ikke god nok for det kodesystemet som benyttes i ISF. Det vil videre være behov for nærmere kostnadsanalyser for å beregne gjennomsnittlig ressursbruk til spesialisthelsetjenesteoppgaver i sykestuene. Departementet tar

sikte på å følge opp registreringsrutinene i sykestuene i 2001, og vil komme tilbake til en eventuell innlemming i ISF for den del av sykestuene som utfører spesialisthelsetjeneste.

Sykestuenes fremtid må vurderes og sees i sammenheng med sykehjemmenes fremtidige rolle og funksjon. I forbindelse med høring av "Rapport om sykehjemmenes rolle og funksjon i fremtidens pleie- og omsorgstjenester" har svært mange høringsinstanser kommentert den økende oppgaveoverføringen fra andre- til førstelinjetjenesten. Sykehjemmene sees på som viktige i videreutvikling av det kommunale tilbudet. Ved enkelte sykestuer ivaretas oppgaver som grenser inn mot det som primærhelsetjenesten i andre kommuner ivaretar ved sykehjemmene. I enkelte kommuner er sykehjemmene i ferd med å endre seg fra permanent bosted, til et sted med tilbud om korttidsopphold for avlastning, observasjon, rehabilitering, akutt pleie, og omsorg ved livets slutt. Det legges vekt på at denne endringen skjer bl.a. som en følge av endringer i andrelinjetjenesten, med tidlig utskrivning av pasienter og behov for kortere eller lengre tids tett oppfølging etter utskrivning. For videre oppfølging av de problemstillinger som reises i rapporten vil jeg vise til St.meld. nr. 34 (1999-2000) Handlingsplan for eldreomsorgen etter 2 år.

Spørsmål nr. 376

Innlevert 13. juni 2000 av stortingsrepresentant Kristin Krohn Devold

Besvart 16. juni 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«I Innst. S. nr. 172 (1998-99) 6. mai fastslo justiskomiteen at tidsfristen for det betinget amnesti for Quetta- og Laossakene var gått ut, og komiteen ba om en egen sak om hvordan sakene ble avsluttet.

Har Justisdepartementet etter den tid forlenget tidsfristene for det betingede amnestiet eller har noen av de berørte innen fristen søkt om forlengelse, og kan justisministeren innen sesjonsstart høsten 2000 fremlegge saken om avslutningen av amnestisakene i tråd med komiteens merknad?»

Svar:

Jeg viser til debatten i Stortinget 13. juni 2000 om Gholamsaken i forbindelse med forslaget fra stortingsrepresentant Carl I. Hagen. Jeg har vært ansvarlig for behandlingen av den saken, og jeg bekrefter at Stortinget vil bli gitt en nærmere orientering om det betingede amnestiet og avslutningen av de aktuelle sakene. Jeg går derfor ikke nærmere inn på behandlingen av sakene nå.

Jeg minner om at kommunalministeren, statsråd Brustad, fra 7. juni 2000 overtok bestyrelsen av utlendingsavdelingen og derved ansvaret for utlendingssaker. Jeg vil i samråd med kommunalministeren sørge for at Stortinget ved sesjonsstart høsten 2000 får en orientering.

Spørsmål nr. 377

Innlevert 13. juni 2000 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 21. juni 2000 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«I den siste tiden har Fiskeridirektoratet mottatt innberetning fra fiskere som under trålfiske etter sjøkreps har fått en livsfarlig "bifangst" i form av miner. Tilfeller hvor så mange som fire stk. miner ligger i trålen er kjent. Åpenbart må det dreie seg om et minefelt fra krigens dager, som må formodes å være vel kjent for sjømilitære myndigheter.

Hvilke tiltak vil bli satt i gang for å rydde opp i dette området og kan det etableres en ordning slik at fiskere som bringer minene til land ikke taper på det?»

Begrunnelse:

Fra fiskerisynspunkt er det selvsagt i seg selv meget uheldig at disse minene ikke forlenget er fjernet og uskadeliggjort. Saken har imidlertid nå fått økt aktualitet ved at dette området er et meget attraktivt felt for fangst av sjøkreps. Fisket etter sjøkreps er hittil i hovedsak drevet av danske fiskefartøyer, men fremstår nå som et lovende nytt driftsalternativ for norske fartøy med såkalt Nordsjøtrålkonsesjon. Denne fartøygruppen har tradisjonelt mest drevet fiske etter øyepål m.v. og tobis, for leveranse til sildemelindustrien. Årets tobissesong må karakteriseres som helt feilslått, samtidig som prisene på fiskeråstoff til oppmaling ligger på et lavmål som følge av den internasjonale markedssituasjonen. Behovet for utvikling av alternative driftsformer, som f.eks. fiske etter sjøkreps, er derfor sterkt presserende.

Problemene som skapes av det omtalte minefeltet blir mer alvorlige for hver dag, fordi trålfisket innebærer at minene dras omkring på bunnen eller følger med trålen opp og deretter dumpes på nytt. Dermed blir disse farlige sprenglegem spredt over stadig større områder, og ulykkesrisikoen øker.

Svar:

Jeg viser til ditt brev datert 13. juni hvor du tar opp problemstillinger i tilknytning til ovennevnte. Du stiller to spørsmål i brevet; (1) Hvilke tiltak vil bli satt i gang for å rydde opp i områder med minefelt og (2) kan det etableres en ordning slik at fiskere som bringer minnene til land ikke taper på det?

Jeg er kjent med at trålfiskere av og til opplever å få bifangst i form av miner fra 2. verdenskrig. Hvert år blir det innrapportert ca 100 eksplosivfunn til Sjøforsvaret. Minedykkertroppen til Sjøforsvaret gjennomfører det meste av denne eksplosivryddingen. Rydding av miner på større havdyp (3-400 m) er kostbart og svært tidkrevende. På grunn av begrensede ressurser er det derfor ikke mulig å rydde alt.

Kongelig resolusjon 13. febr 1998 Forsvarets bistand til politiet i fred, regulerer ansvarsforholdet med hensyn til etterlatenskaper fra 2. verdenskrig som inneholder eksplosiver. Funnet av eksplosiver fra 2. verdenskrig er politiets ansvar. Forsvaret støtter politiet med kompetanse på eksplosivrydding.

Du etterlyser i spørsmål (1) tiltak for å rydde minefelt fra 2. verdenskrig. Politiet og Forsvaret legger til grunn at miner som blir innrapportert og som utgjør en trussel mot allmenn fri ferdsel, skal ryddes. Problemstillingen med bifangst av miner i trålen oppstår ifølge Forsvarskommando Sør-Norge (FKS) fordi trålfiskerne fisker i nye områder med nye typer trålredskap.

I forlengelsen av dette vil jeg til ditt spørsmål (2) understreke at Sjøforsvaret fraråder fiskerne å bringe miner til land. Sjøforsvaret anser at disse minene fremdeles kan representere en trussel og anfører at minene bør uskadeliggjøres av kyndig personell. Det er derfor ikke en aktuell problemstilling å gi fiskere kompensasjon for å bringe miner til land.

En eventuell rydding av hele minefelt i gitte havområder vil være meget tid- og ressurskrevende. Sjøforsvaret vil fortsette å bistå Politiet med Minedykkertroppen når Politiet ber om dette.

Spørsmål nr. 378

Innlevert 13. juni 2000 av stortingsrepresentant Elsa Skarbøvik

Besvart 27. juni 2000 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«I medhold av Statens personalhåndbok 3. 22. 12 har en av statens arbeidstakere ad tjenestevei søkt om lønn under sykdom ut over ett år, men har fått avslag.

Hva skal til for å påvise at en sykdom, f. eks. en psykisk lidelse, har vært pådratt i tjenesten, og faller arbeidskonflikter inn under dette?»

Begrunnelse:

I Statens personalhåndbok 3.22.12 s. 255 heter det:

"Retten til lønn under sykdom, jf. pkt. 4.03.03 - paragraf 18 Fellesbestemmelsene, kan i utgangspunktet ikke forlenges. Eventuelle søknader skal sendes tjenestevei til Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Arbeids- og administrasjonsdepartementet har bare gjort unntak i de tilfeller hvor det er blitt påvist eller har vært overveiende sannsynlig at sykdommen har vært pådratt i tjenesten uten at det har foreligget forhold som kommer inn under begrepet tjenesteulykker eller hvor andre særlige forhold foreligger."

Det er i denne sammenheng fremlagt sykmelding fra bedriftslegen om at sykdommen skyldes forhold på arbeidsplassen og tilsvarende erklæring fra behandlende spesialist. Spesialisten sier om sin pasients prognose at dersom problemene rundt arbeidssituasjonen løses, er legen ikke i tvil om at vedkommende vil gjenvinne sitt helbred. Søknaden er likevel avslått av Arbeids- og administrasjonsdepartementet i brev til Kulturdepartementet av 23.03.2000.

Svar:

For arbeidstakere i staten, som for arbeidstakere i arbeidslivet for øvrig, er retten til lønn under sykdom begrenset til inntil 49 uker og 5 kalenderdager. For statens arbeidstakere følger dette av Hovedtariffavtalen i staten, fellesbestemmelsene § 18. Arbeids- og administrasjonsdepartementet (AAD) har administrativt åpnet for forlengelse av rett til lønn under sykdom i inntil 3 måneder. Dette har helt unntaksvis vært gjort i de tilfeller det er blitt påvist eller har vært overveiende sannsynlig at sykdommen har vært pådratt i tjenesten uten at det har foreligget forhold som kommer inn under begrepet tjenesteulykker og hvor vedkommende arbeidstaker i løpet av denne perioden kan påregnes å bli arbeidsfør.

Ved vurderingen av hvorvidt det foreligger en sykdom pådratt i tjenesten, er det her i utgangspunktet lagt de samme kriterier og krav til dokumentasjon til grunn som etter folketrygdlovens regler om yrkessykdom, jf. ftrl. § 13-4, dog slik at det kan tenkes at sykdommen som grenser opp til denne bestemmelsen vil kunne bli omfattet. Det er derfor ikke stilt krav om at trygdens vedtak i en eventuell yrkesskadesak skal foreligge, slik som etter hovedtariffavtalens § 24 om ytelser ved yrkesskade. AAD vil i slike saker nøye vurdere den dokumentasjon arbeidstaker har fremlagt samt innhente vedkommende arbeidsgivers uttalelse og vurdering i sakens anledning. AAD har en meget restriktiv praksis med å innvilge søknader om forlengelse; dette med bakgrunn i at retten til lønn under sykdom ikke kan forlenges.

Spørsmål nr. 379

Innlevert 13. juni 2000 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 22. juni 2000 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«En samlet kommunalkomiteé skrev i Budsjett- innst. S. nr. 5 at det var viktig å gi personer med lese- og skriveproblemer tiltak og opplæring som er tilpasset til og egnet til å avhjelpe problemene. Komiteen tok og opp tilbudet fra Ped-Log i Bergen. Etter denne tid har de lokale arbeidsmarkedsmyndigheter i Bergen uttalt at Ped-Log ikke er et aktuelt tilbud å benytte.

Kan statsråden gi en status for oppfølgingen av stortingets vedtak og en begrunnelse for arbeidsmarkedsmyndighetenes holdning til Ped-Log?»

Begrunnelse:

Det har utviklet seg en konflikt mellom en del av brukerne av Ped-Logs tilbud og arbeidsmarkedsmyndighetene i Bergen. Brukerne mener tilbudet er det beste de har deltatt på i forhold til å bedre deres lese- og skrivevansker, mens arbeidsmarkedsmyndighetene ikke lengre bruker dette tilbudet. Fra brukere stilles det store spørsmål ved om de alternative oppleggene som nå gis til arbeidsledige med lese- og skrivevansker er fullgode. Kommunalkomiteen viet problemstillingene knyttet til lese- og skrivevansker

spesiell oppmerksomhet ved behandlingen av budsjettinnstilling S. nr. 5 ; "Komiteen viser til at personer med lese- og skriveproblemer trenger tiltak og opplæring som er tilpasset til og egnet til å avhjelpe problemene. Dette har vært et forsømt område både i ordinær opplæring og i arbeidsmarkedsopplæringen og har medført at mange verken har fått nødvendig opplæring eller arbeid. Personer med slike problemer vil finnes både blant ordinære arbeidssøkende og blant yrkeshemmede.

Komiteen viser til at det finnes opplæringstilbud til denne gruppen, men at det ikke alltid blir gjort tilgjengelig for de som har nytte av dem. I svar fra arbeids- og administrasjonsminister Laila Dåvøy av 21. juni 1999 angående bruk av Ped-Log i Bergen, vises det til at ut fra gjeldende lov og regelverk ser ut til at arbeidsmarkedsstaten ikke kan bruke Ped-Logs tilbud som attføringsiltak med unntak av når det skjer som AMO-kurs. Departementet har derfor bedt Arbeidsdirektoratet om en vurdering av om reglene er egnet til å kunne bruke aktuelle utdannings-/opplæringstilbydere for personer under yrkesrettet attføring med lese- og skrivevansker. Komiteen vil understreke viktigheten av at arbeidsmarkedsmyndighetene sørger for at denne gruppen får tilgang på tilpasset og hensiktsmessig opplæring og at regelverket ikke må hindre at hensiktsmessige tilbud gis som en del av et attføringsopplegg.

Svar:

Jeg kan opplyse at departementet, med virkning fra 1. juni 2000, har foretatt en endring i forskrift om attføringsstønning, som innebærer at det ikke lenger er noe vilkår at skole, kurs og lignende tilbyr undervisning "både til funksjonshemmede og andre". Endringen fører bl.a. til at det blir lettere for personer med lese- og skrivevansker å få godkjent hensiktsmessige tilbud som del av attføringsopplegg fordi tilbydere som retter sitt opplegg spesielt inn mot personer med funksjonshemming ikke lenger på formelt grunnlag vil være utelukket fra å være aktuelle utdanningstilbydere.

Arbeidsmarkedsstaten er gjort kjent med forskriftsendringen gjennom brev fra Aetat Arbeidsdirektoratet av 2. juni 2000.

Endringen er dessuten implementert i etatens rundskriv om ytelser under yrkesrettet attføring. I rundskrivet presiseres det, i tråd med instruks fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet at opplæring som er individuelt tilrettelagt for funksjonshemmede kan godkjennes som yrkesrettet attføringsiltak, så fremt opplæringen er nødvendig og hensiktsmessig for at medlemmet skal kunne få eller beholde lønnet arbeid. Videre kan individuell opplæring som er spesielt tilrettelagt for funksjonshemmede godkjennes som attføringsiltak selv om virksomheten som tilbyr opplæringen ikke er godkjent attføringsinstitusjon etter folketrygdloven § 11-7, annet ledd bokstav a jf. forskriftens § 1-1.

Forskriftsendringen og omleggingen av praksis vil for framtiden gjøre det enklere å bruke individuelt tilrettelagt opplæring, f. eks. i regi av PedLog. Jeg vil imidlertid understreke at det fortsatt er Aetat som vil måtte vurdere hvilke tiltak som er nødvendige for at den enkelte arbeidssøkeren skal bli i stand til å skaffe seg eller beholde høvelig arbeid.

Spørsmål nr. 380

Innlevert 13. juni 2000 av stortingsrepresentant Gunnar Kvasheim

Besvart 23. juni 2000 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«Under tråling etter sjøkreps utenfor kysten av Nord-Rogaland og Hordaland har flere fiskebåter den siste tiden fått hornminer i trålposen. Ved et tilfelle kom det fire miner i trålposen på et kast. Fiskerisjefen i Rogaland har overfor media sagt at han er redd for at minene skal eksplodere og han mener myndighetene bør gripe inn.

Hva mener fiskeriministeren bør gjøres for å få foretatt minerydding i de aktuelle områder som nå brukes til tråling etter sjøkreps?»

Begrunnelse:

I media har det den siste uken vært flere oppslag på bakgrunn av at det er funnet hornminer i trålposene til båter som har drevet fiske etter sjøkreps utenfor kysten av Nord-Rogaland og Hordaland. Minene dumpes igjen på havets bunn og kan nok en gang havne i en trålpose. Det kan ikke være tvil om at det er farefullt å håndtere miner på denne måten. Fiskerisjef Svein Munkejord i Rogaland har gitt uttrykk for at han mener myndighetene bør gripe inn. Også de involverte fiskerne opplever situasjonen som uholdbar.

Denne saken er aktualisert fordi dårlig industrifiske har ført til at flere båter har satsset på tråling etter sjøkreps. I områdene hvor det tråles etter sjøkreps er det så mange miner at det synes å skape betydelige problemer.

Svar:

Jeg viser til ditt brev datert 13. juni hvor du tar opp problemstillinger i tilknytning til ovennevte. Saken er overført fra fiskeriministeren til forsvarsministeren som rette instans.

Jeg er kjent med at trålfiskere av og til opplever å få bifangst i form av miner fra 2. verdenskrig. Hvert år blir det innrapportert ca 100 eksplosivfunn til Sjøforsvaret. Minedykkertroppen til Sjøforsvaret gjennomfører det meste av denne eksplosivryddingen. Rydding av miner på større havdyp (3-400 m) er svært kostbart og tidkrevende. På grunn av begrensede ressurser er det derfor ikke mulig å rydde alt.

Kongelig resolusjon av 13. febr. 1998 Forsvarets bistand til politiet i fred, regulerer ansvarsforholdet med hensyn til etterlatenskaper fra 2. verdenskrig som inneholder eksplosiver. Funnet av eksplosiver fra 2. verdenskrig er politiets ansvar. Forsvaret støtter politiet med kompetanse på eksplosivrydding.

Politiet og Forsvaret legger til grunn at miner som blir innrapportert og som utgjør en trussel mot allmenn fri ferdsel, skal ryddes. Problemstillingen med bifangst av miner i trålen oppstår ifølge Forsvarskommando Sør-Norge (FKS) fordi trålfiskerne fisker i nye områder med nye typer trålredskap.

En eventuell rydding av hele minefelt i gitte havområder vil være meget tid- og ressurskrevende. Sjøforsvaret vil fortsette å bistå Politiet med Minedykkertroppen når Politiet ber om dette.

Spørsmål nr. 381

Innlevert 14. juni 2000 av stortingsrepresentant Leif Helge Kongshaug

Besvart 21. juni 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Støren Hotell har gjentatte ganger søkt om at det blir skiltet med "hotell" ved avkjørselen fra E6 til Støren sentrum. En slik skilting ville være i tråd med vanlig praksis i de fleste fylker, men blir avvist av Sør-Trøndelag Vegkontor.

Vil samferdselsministeren ta initiativ til å utarbeide en enhetlig praksis for mest mulig klar og konsis serviceskilting, slik at man unngår slike helt unødvendige byråkratiske hindringer for reiselivet fra offentlige myndigheters side?»

Begrunnelse:

Da nye E6 ble lagt utenom Støren sentrum, opplevde Støren Hotell en helt ny markedssituasjon, bl.a. med kraftig nedgang i tallet på såkalte tilfeldige overnattinger. Hotellet ba, med støtte av lokale myndigheter, om å få skilte med "hotell" i tillegg til det vanlige sengsymbolet ved avkjørselen fra nye E6. Dette ble avslått fra vegkontoret. Saken ble tatt opp på nytt av nye eiere i 1998, med henvisning til at denne type skilting er langt mer entydig og klargjørende for trafikantene, og vanlig praksis i de fleste andre fylker så vel som andre steder i Sør-Trøndelag.

Saken ble på nytt avslått av Sør-Trøndelag Vegkontor, med henvisning til at skilting med "hotell" vil avvike fra skiltnormalen. Vedtaket ble klaget inn til Vegdirektoratet, som ikke fant å kunne omgjøre vedtaket, men likevel slår klart fast at en slik skilting ikke ville stride mot skiltnormalen. Vegdirektoratet går heller ikke nærmere inn på hvordan regelverket blir praktisert i andre fylker.

Denne saken illustrerer behovet for å få på plass retningslinjer for serviceskilting som det er enklest mulig for reiselivsbedrifter å forholde seg til, og som legger til rette for entydig skilting. Jeg viser til at Stortinget nylig har behandlet St. meld. nr. 15 (1999- 2000) om reiselivsnæringene, hvor det fra hele det politiske miljøet legges stor vekt på reiselivsnæringens betydning for verdiskaping og livskraftige lokalsamfunn. I meldingen heter det bl.a.: "Myndighetene, spesielt på regionalt og lokalt plan, ivaretar viktige infrastrukturoppgaver av betydning for utviklingen i reiselivet på det enkelte sted. Gode reisemål avhenger f.eks. av veier, skilting, tilrettelegging av arealer, ivaretagelse av byggeskikk med videre. Enkelte reisemål opplever at viktig produktkvalitet forringes fordi den offentlige infrastrukturen ikke ivaretas på en tilstrekkelig god måte."

Både den forrige og den nye regjeringen har lagt stor vekt på å utvikle en serviceinnstilt og smidig offentlig sektor som setter brukeren i sentrum, og ikke påfører enkeltpersoner og næringsliv unødige belastninger gjennom reguleringer og byråkrati. Eksempelet Støren Hotell viser at serviceskilting er et område hvor disse målene ennå ikke er oppfylt.

Svar:

Tekniske bestemmelser og retningslinjer (skiltnormaler) for bruk av serviceskilting ble revidert, og nye bestemmelser fastsatt, i 1988. Reiselivsorganisasjonene deltok i dette arbeidet gjennom møter, høring, korrespondanse og gjennom aktiv medvirkning ved utredning og prøving av ny serviceskilting.

I de påfølgende år er det foretatt en systematisk gjennomgang og oppgradering av serviceskiltingen på riksvegnettet i henhold til de nye retningslinjene. Vi har fått mer omfattende skilting, forbedret skiltutforming med større symboler og en mer enhetlig praksis for oppsetting av skiltene. Dette arbeidet pågår kontinuerlig.

Det er store forskjeller i vegenes hovedfunksjoner, og det er nødvendig å ha ulik praksis for skilting på henholdsvis hovedvegnettet og sekundærvegnettet. På motorveger og andre viktige hovedveger følges det en langt mer restriktiv linje m.h.t. hva det skiltes til enn det som er tilfelle på for eksempel mer sekundære samleveger.

Skilting vurderes individuelt i hvert enkelt tilfelle, bl.a. ut fra hensynet til at den samlede informasjonsmengde som trafikantene skal oppfatte under fart, ikke blir for stor. Ikke minst av trafikksikkerhetshensyn er dette viktig.

Det vil derfor ofte måtte gjøres en prioritering m.h.t. hvilken informasjon som skal gis på et bestemt sted. Dette vil noen kunne oppfatte som forskjellsbehandling når en ikke kjenner de konkrete veg- og trafikkfaglige vurderinger som er gjort i hvert enkelt tilfelle.

Den foreliggende saken gjelder ønske om sette opp underskilt med teksten "Hotell" i tillegg til skiltet "Overnatting" (sengsymbolet) på E6 utenfor Støren sentrum, for å vise veg til Støren hotell.

Generelt kan jeg si at ved oppsetting av offentlige trafikkskilt tas det bare hensyn til trafikantenes behov i egenskap av trafikanter. Markedsføringshensyn tillegges ikke vekt, men det er selvfølgelig en gunstig sideeffekt dersom skilt satt opp av trafikale hensyn også kan bidra til for eksempel å fremme turistnæringen.

På generelt grunnlag vil jeg avvise at det dreier seg om unødvendige byråkratiske hindringer når vegmyndighetene følger en restriktiv praksis m.h.t. oppsetting av vegvisnings- og serviceskilt. Som det fremgår av det som er nevnt ovenfor, er det trafikantenes behov og sikkerhet som er det sentrale.

Jeg vil nevne at vegkontorenes vedtak om bl.a. serviceskilting kan påklages til Vegdirektoratet. Dette er en utvidet klageordning i forhold til forvaltningsloven, fordi vedtak om oppsetting av skilt er å anse som forskrifter som ikke kan påklages. Denne utvidede klageadgangen er etablert for å sikre en mest mulig ensartet praksis i hele landet m.h.t. slik skilting.

Vegdirektoratet arbeider nå med en revisjon av skiltforskriften, og vil i løpet av høsten 2000 legge frem et forslag til nye forskrifter for departementet. Jeg ser det som realistisk at et forskriftsutkast vil kunne sendes på høring tidlig i 2001. En forskriftsrevisjon vil bli fulgt opp med reviderte skiltnormaler, i tillegg til det arbeidet med forbedring av regelverket som pågår kontinuerlig.

På bakgrunn av det jeg har redegjort for ovenfor, ser jeg det ikke som påkrevd at jeg nå tar et initiativ i saken. Jeg har imidlertid tillit til at alle synspunkter som fremkommer under høringen, der reiselivsnæringen vil stå på høringslista, vil bli tatt hensyn til i den grad de er forenlige med hovedmålene bak skiltregelverket og praksis: trafikkavvikling, miljø, fremkommelighet og trafikksikkerhet.

Dokument nr. 15:3

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 22

Innlevert 26. oktober 1999 av stortingsrepresentant Gunn Olsen

Besvart 4. november 1999 av fiskeriminister Peter Angelsen

Spørsmål:

«Jeg viser til mitt spørsmål nr. 344 ang. Trafikksentralen i Grenland, Telemark. Videre viser jeg til Deres svar, datert den 17. juni 1999. Jeg er kjent med at det etter den tid er avholdt et møte hos Fiskeriministeren hvor ordfører i Porsgrunn, Elisabeth A. Nilsen var til stede og orienterte om Trafikksentralen i Grenland. Jeg er gjort kjent med at signalene fra Fiskeriministeren i dette møte ble oppfattet som positive. Kan det forventes at det skjer noe med denne saken i nær framtid?»

Svar:

Den 24. september 1999 hadde jeg møte med bl.a. ordfører Elisabeth A. Nilsen fra Porsgrunn og stortingsrepresentant Bror Yngve Rahm om trafikksentralen i Brevik. I dette møtet uttrykte jeg at departementet er opptatt av sikkerheten i farvannet, men jeg poengterte også at departementet er opptatt av at det ikke legges unødig store kostnader på skipstrafikken. Et moment i så måte er at driften av trafikksentralen betales av skipstrafikken i farvannet og at en utvidelse av radardekningen antagelig ikke vil ha en vesentlig effekt for sikkerheten i farvannet. Jeg viser her for øvrig til mitt svar av 17. juni 1999 på stortingsrepresentant Gunn Olsens spørsmål nr. 334. om trafikksentralen. Der framgår det bl.a. at trafikksentralen er et av flere tiltak som til sammen bidrar til sikkerheten i farvannet, og at det i utgangspunktet derfor ikke skulle være behov for en bedre radardekning i farvannet.

På bakgrunn av den bekymring som ble uttrykt fra lokalt hold i møtet den 24. september 1999 fant jeg det likevel naturlig at departementet ser nærmere på saken, og det ble opplyst at man bl. a. ville be om Kystdirektoratets vurdering av de økonomiske konsekvensene av etablering av en bedre radardekning. Herunder hva dette vil medføre av investeringer, og hva det vil bety for trafikksentralens driftskostnader og gebyrsatsene for skipstrafikken. Departementet vil ta saken opp til vurdering når direktoratets vurdering foreligger.

Spørsmål nr. 23

Innlevert 26. oktober 1999 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 1. november 1999 av fiskeriminister Peter Angelsen

Spørsmål:

«Etter stansen av hysefisket n. 62 breddegrad som ble iverksatt tidligere i høst, er kystflåten og mottaksanlegg - spesielt i Nordland, kommet i en vanskelig situasjon. For mange har høstfisket etter hyse vært ansett som et av hovedfiskeriene. Et begrenset hysefiske kan i denne situasjon neppe sies å ha noen truende karakter for hysebestanden. Vil fiskeriministeren sørge for å åpne for et begrenset hysefiske for kystflåten n. 62 breddegrad?»

Svar:

Fartøy som fisker hyse med konvensjonelle redskap nord for 62°N har i 1999 totalt anledning til å fiske 28.060 tonn hyse. Dette fisket er regulert med maksimalkvoter og periodisering. På grunn av overfiske av periodekvoten for 1. periode, måtte det direkte fisket etter hyse med konvensjonelle redskap stanses så tidlig som 28. februar i år. Samtidig ble bifangstavgiften hevet fra 10% til 20%. Det medgikk så vidt mye kvantum til bifangst at det kun var mulig å gjennomføre et direkte fiske en kort tid i sommer. Åpningstiden samsvarte med at en del av det tradisjonsrike fløylinefisket i Finnmark kunne gjennomføres, om enn av kortere varighet enn ønsket.

Det har vært et ønske om å forsøke å holde igjen så vidt mye kvantum hyse av gruppekvoten at et direkte fiske etter hyse kunne gjennomføres i høst. Ved inngangen til oktober gjensto imidlertid så lite kvantum at det ikke var mulig å starte slikt fiske, selv i en begrenset form. Selv med kun et bifangstfiske resten av året ligger det an til et overfiske av gruppekvoten. I den hensikt å redusere overfisket, er for øvrig bifangstavgiften for fartøy over 28 meter som fisker med konvensjonelle redskap redusert.

Fiskeridepartementet har rettet en henvendelse til Russland om overføring av 2.000 tonn hyse. De russiske myndigheter har ikke besvart vår henvendelse, men foreløpige signaler tyder på at en overføring neppe vil finne sted.

Når utviklingen i fisket i forhold til fastsatte kvoter tilsier at det må gjøres endringer i forhold til opprinnelig reguleringsopplegg, er det myndighetenes plikt å iverksette de nødvendige tiltak. Dette kan ha den beklagelige virkning at det oppstår en vanskelig situasjon både for deler av flåten og industrien. Det er imidlertid viktig å erkjenne at å tillate fiske utover anbefalte kvoter, kan få som konsekvens at det går utover bestanden og således vil medføre lavere kvoter senere år.

Med bakgrunn i ovenstående kan jeg ikke tillate et direkte fiske etter hyse for kystflåten nord for 62°N i høst.

Spørsmål nr. 24

Innlevert 27. oktober 1999 av stortingsrepresentant Inge Myrvoll

Besvart 2. november 1999 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«Kommunal- og regionaldepartementet har tatt det prisverdige initiativ å henvende seg til et stort antall kommuner med oppfordring om samarbeid på tvers av etatsgrenser ved å etablere offentlige servicekontorer. Erfaringer viser at statlige etater tidligere har vært avvisende. Hvilke tiltak vil bli foretatt for å sikre seg at statlige etater stiller seg positivt til lokale initiativ om å etablere offentlige servicekontorer?»

Svar:

Først vil jeg bemerke at jeg setter pris på at du støtter det initiativet vi har tatt overfor en del utvalgte kommuner i forhold til etableringen av offentlige servicekontorer (OSK).

Før jeg konkret kommer inn på ditt spørsmål om Kommunal- og regionaldepartementets medvirkning i arbeidet med OSK, vil jeg understreke at vårt engasjement må ses i nær sammenheng med det arbeidet som gjøres fra sentralt hold generelt på dette feltet.

Som du er kjent med, tar regjeringen sikte på å innføre OSK som en generell ordning i kommunene. OSK skal i hovedsak være basert på lokalt initiativ og samarbeid mellom kommunene og statlige etater. Andre lokale tilpasninger kan også være aktuelle. OSK ligger formelt inn under Arbeids- og administrasjonsdepartementets (AAD) ansvarsområde.

Det er en sentral problemstilling du tar opp når det gjelder statlige etaters medvirkning og holdning til etablering av slike kontorer i og med at OSK vil være basert på samarbeid på tvers av tradisjonelle etatsgrenser, så vel statlige som kommunale. Dette står også sentralt i det arbeidet som er satt i gang. Jeg vil her som et eksempel nevne AADs brev til departementene av 23 april 1999. I brevet ble det blant annet understreket viktigheten av at fagdepartementene og deres underliggende instanser allerede nå er positive til lokale initiativ for samarbeid på tvers av forvaltningsnivåer og tradisjonelle etatsgrenser, som for eksempel offentlig servicekontor. I brevet ble de også oppfordret til selv å ta initiativ til og å gjennomføre slike tiltak.

Som en følge av regjeringens målsetning har AAD nedsatt en arbeidsgruppe som bl.a. skal kartlegge formelle hindringer for etablering og drift av vel fungerende OSK og legge forholdene til rette for etablering av slike kontorer i kommunene. Videre skal gruppen fremme forslag om hvordan eventuelle hindringer kan fjernes. Dette arbeidet gjøres parallelt med det arbeid som allerede er satt i gang i mange kommuner. Arbeidet på sentralt nivå er derfor ment å lette og støtte opp om det arbeidet som gjøres på lokalt nivå på dette feltet. Arbeidsgruppen skal legge frem sin rapport innen utgangen av februar neste år.

Det initiativ som KR D har tatt i dette arbeidet skjer i nær forståelse og i samarbeid med AAD. Gjennom utkantsatsingen har KR D satt fokus på bl.a. offentlig og privat tjenesteyting i kommuner som er preget av stor nedgang i folketallet. En sentral problemstilling her er å se på hvordan man kan sikre et tilfredsstillende offentlig tjenestetilbud til befolkningen.

KR D har gjennom satsingen overfor kommuner med sterk nedgang i folketallet registrert et stigende behov for å starte samarbeid på tvers av tradisjonelle etatsgrenser. Endringer i arbeidsoppgaver og teknologi tilsier effektivisering som i verste fall kan medføre nedlegging av enkelte statlige tjenester i mindre kommuner. For å møte denne utfordringen og sikre befolkningen tilgang på offentlig service, er det ønskelig med sterkere satsing på samarbeid mellom kommunale og statlige etater.

I en slik sammenheng vil mulighetene for å etablere offentlige servicekontorer være av spesiell interesse. Parallelt med det arbeidet som skjer i AAD har KR D derfor invitert de kommunene med størst nedgang i folketallet, pilotkommunene under utkantsatsingen og de fire kommunene som deltar i omstillingsprogrammet for Indre Finnmark til å være med i et samarbeidsprosjekt med den målsetting å etablere offentlig servicekontor i egen kommune. Vi gjør oppmerksom på at OSK kan inneholde andre oppgaver som er lokalt tilpasset.

Og så til spørsmålet om hvilke tiltak KR D vil sette i gang for å få statlige etater til å støtte opp om dette arbeidet. For det første vil dette arbeidet, som nevnt ovenfor, skje i nær kontakt med det generelle arbeidet som gjøres i AAD. I tillegg vil departementet engasjere en koordinator som skal fungere som et bindeledd mellom kommunene og aktuelle statsetater m.fl. Koordinatoren vil også sørge for at det skjer en erfaringsoverføring mellom kommunene, og at problemer som de aktuelle kommunene tar opp blir drøftet med berørte statsetater og departementer. Jeg vil ikke påstå at et slikt arbeid er enkelt, men det er min

bestemte oppfatning at en kombinasjon av konkret jobbing i kommunene og dialog med statsetatene/departementene vil være hensiktsmessig for å bringe denne saken fremover.

Forberedelsen til å starte dette prosjektet er ennå ikke avsluttet. Søknadsfristen for kommunene er forlenget til 10. desember. Når det er klart hvor mange kommuner som vil delta, vil departementet ta initiativ til en samling der en drøfter nærmere hvordan en faglig skal arbeide i dette samarbeidsprosjektet. På dette møtet er det naturlig at andre departement og sentrale direktorat deltar. Det er ikke ønskelig å ha et skreddersydd opplegg for koordineringsrollen før vi har drøftet problemstillingen med kommunene. Det er viktig at kommunene kommer med innspill på hvilke problemer de står overfor i og med at det er kommunene og statlige etater som skal ha den aktive rollen i arbeidet. Det er derfor for tidlig nå å kunne være mer konkret på hvordan det praktiske arbeidet skal legges opp.

Etter at vi har hatt samlingen med de aktuelle kommunene, vil det foreligge et mer konkret opplegg for arbeidet. Vi må imidlertid være innstilt på at mange av problemstillingene, og dermed viktige premisser for vår koordineringsrolle, ikke vil komme frem før dette arbeidet har kommet et stykke på vei. Det vil derfor være naturlig å se på opplegget for dette arbeidet som en kontinuerlig prosess som må revideres og tilpasses over tid. Vi tar imidlertid sikte på at vi i begynnelsen av neste år vil ha en mer konkret plan for arbeidet.

Spørsmål nr. 25

Innlevert 28. oktober 1999 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 3. november 1999 av finansminister Gudmund Restad

Spørsmål:

«LKAB har besluttet å investere i ca 700 nye malmvogner, som skal produseres i Sør-Afrika og leveres i Kiruna. Mest funksjonell innskiping er Narvik havn. Imidlertid er denne muligheten begrenset p.g.a. tollregler mellom Norge og Sverige. Det blir beregnet 1,7 pst toll om vognene lastes og monteres i Narvik, noe som betyr en betydelig merkostnad. Vil statsråden ta initiativ til en revisjon av regelverket, slik at det ikke svekker Narviks funksjon som importhavn?

2 vedlegg til spørsmål:

Vedlegg 1

TELEFAKS FRA TRANSPORTUTVIKLING AS

Transportutvikling AS

Postboks 26

8501 Narvik

Telefon: +47 76 96 55 70

Telefaks: +47 76 96 55 71

Org. nr.: 976311469

Bank: 4545.07.08635

TIL:Stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

ATTN:

FAKS NR.:23 31 38 65FRA:Stig Nerdal

DATO: 27.10.1999

SIDER, INKLUDERT FORSIDE: 2

Malmvogner LKAB-endringer i tollpolitikk mellom Sør Afrika og EU

Det vises til tidligere samtaler.

Situasjonen pr. dato er at jernbanemateriell til Sverige (EU) fra Sør Afrika, er tollbelagt med 1.7%, men GSP-ordningen med Sør Afrika medfører at slike leveranser til Sverige vil kunne importeres tollfritt.

Hvis leveransen skal transporteres via et 3-land er det satt store begrensninger m.h.t. til hva som, utenom rent transportarbeid, kan utføres på produktet. Det vil i praksis bety at importen til Sverige havner utenfor GSP-ordningen, og toll påregnes, når monteringsarbeidet må gjøres i Narvik.

Ny situasjon fra 01.01.2000 ?:

Ifølge vedlagt artikkel fra Europa Posten er all import (handel ?) fra Sør Afrika til EU tollfri fra 1.1.2000. Hvis dette er riktig vil det medføre at problemet med Norge som 3-land vil opphøre. Har vi tolket dette riktig ?

Med vennlig hilsen
Transportutvikling AS
Stig Nerdal

./ artikkel fra Europa-Posten

Vedlegg 2

Artikkel fra Europa-Posten, nyhetsbrev fra Europeiske kommisjonens representasjon i Sverige side 1, oktober 1999.

Næstan hela Sydafrikas export till EU blir tullfri

PRETORIA.

Den 11 oktober undertecknades ett handels-och samarbetsavtal mellan EU och Sydafrika. Avtalet skrevs under vid en ceremoni i Sydafrikas huvudstad, Pretoria. Redan i mars fanns ett färdigt avtal mellan EU och Sydafrika. Men det uppstod hinder och inför undertecknandet pågick förhandlingar in i det sista. TULLAR AVSKAFFAS. Avtalet innebär att tullarna avskaffas för 95 procent av Sydafrikas export till EU och för 86 procent av EU:s export till Sydafrika. Dessutom ska EU fortsätta att ge utvecklingsstöd till Sydafrika på ungefär samma nivå som i dag, det vill säga drygt en miljard kronor per år. EU ska genomföra större delen av sina avregleringar senast år 2002. Sydafrika kommer att avveckla merparten av sina tullar för varor från EU under åren 2006- 2012. 40 procent av Sydafrikas export går till EU och 33 procent av landets import kommer från EU. - Avtalet är ett bevis för vårt unika partnerskap och för vårt åtagande att arbeta tillsammans under nästa århundrade, sade EU-kommissionären Poul Nielson i samband med att avtalet undertecknades. Det var inte lätt att komma fram till ett avtal. En av de stora stridsfrågorna har gällt varumärkena «port» och «sherry». En förutsättning för att alla EU:s medlemsländer skulle godkänna avtalet var att Sydafrika lovade att - åtminstone på lång sikt - sluta marknadsföra viner med dessa varunamn. Nu blev slutresultatet att avtalet om vin och sprit bryts ut från det stora handelsavtalet. KRITIK MOT MEDLEMSLÄNDER. Avtal med tredje land ska godkännas av Europaparlamentet. Och när parlamentet diskuterade avtalet med Sydafrika riktades hård kritik mot medlemsstaterna. Föredraganden Glenys Kinnock (Europeiska socialdemokraters parti) tyckte att det var märkligt att medlemsstaterna varit så ovilliga att omsätta sitt politiska stöd för det nya Sydafrika i praktiken. - Jag kan inte förstå att de sätter upp så många protektionistiska hinder

för handeln med ett land vars BNP är mindre än hälften av Belgiens. Kommissionären Poul Nielson sade i parlamentet att det kommer att ta mellan två och tre år innan alla 15 medlemsländerna har ratificerat avtalet. - Därför är det glädjande att rådet beslutat att låta de delar som gäller handel och bistånd träda i kraft redan till årsskiftet. Karsten Knolle (Europeiska folkpartiet -det vill säga kristdemokrater och konservativa) riktade ett tröstande ord till Sydafrika: - Tyskland får inte kalla champagne för champagne - men den säljer bra ändå.»

Svar:

Ifølge de opplysninger Toll- og avgiftsdirektoratet har klart å framskaffe i tilknytning til saken, blir malmvognenes lastekasser og understell med hjuloppheng fraktet fra Sør-Afrika til Narvik. Hjulene til vognene er produsert i Sverige og leveres direkte til Narvik. Monteringen skal skje i Narvik på grunn av havneforholdene der og for at vognene deretter skal kunne transporteres på skinner til LKAB i Sverige.

Malmvognene hører inn under tolltariffens posisjon 8606. Det er ikke toll på varene inn til Norge. Ordinær tollsats inn til EU/Sverige er 1,7 pst.

Sør-Afrika er omfattet av tollpreferansesystemet for utviklingsland - GSP. Systemet er et ensidig tiltak fra industrilandenenes side for å bedre utviklingslandenes markedsadgang. Tollpreferansene under GSP-ordningen er ikke bundet i WTO, og kan trekkes tilbake eller endres av hvert enkelt av industrilandene. Ordningen er implementert både av Norge og Sverige (EU). Malmvogner med opprinnelse i Sør-Afrika som innføres direkte til EU, kan derfor innrømmes preferansebehandling (tollfrihet) i EU dersom GSP- systemets opprinnelsesregler er oppfylte.

GSP-reglene setter klare begrensninger for hva som kan gjøres med varene under transport gjennom mellomliggende land. Bakgrunnen er at GSP-systemet kun skal komme utviklingslandene direkte til gode.

Blant annet er det et krav at varene ikke kan stilles til fri rådighet i et mellomliggende land og heller ikke på noen måte bearbeides eller foredles før innførselen.

På grunn av den sammensettingen som finner sted i Narvik, får den ferdigmonterte malmvognen ikke preferansebehandling i henhold til GSP-systemet ved import til EU. Det er ikke norsk toll som påløper i dette tilfellet, men toll ved innførsel til EU. Et eventuelt tollfritak eller endringer i regelverket må derfor skje av EU.

Sør-Afrika og EU undertegnet 11. oktober 1999 en handels- og samarbeidsavtale. Når avtalen trer i kraft, vil dette trolig medføre at EU samtidig vil oppheve Sør-Afrikas GSP-status. Malmvognene kan da ikke lenger importeres til Sverige under GSP-systemet, men i henhold til bestemmelsene i handels- og samarbeidsavtale. Hvilke nærmere opprinnelsesregler som vil gjelde under avtalen, må imidlertid avklares med svenske tollmyndigheter.

Varer som faller inn under tolltariffens posisjon 8606 og som har opprinnelse i Norge, kan eksporteres tollfritt til Sverige under EØS-avtalen. Dette forutsetter imidlertid at varene er bearbeidet i Norge, og at verdien av innsatsvarer som ikke har opprinnelse i Norge eller ett av de andre EØS-landene ikke overstiger 40 pst. av ferdigvarens pris. Det foreligger ingen opplysning om hvilken verdi det er på de ulike innsatsvarer i dette tilfellet, men det er tvilsomt om malmvognene gjennomgår slik bearbeiding i Norge at de vil kunne få EØS-opprinnelse ved eksport til EU.

Spørsmål nr. 26

Innlevert 28. oktober 1999 av stortingsrepresentant Vidar Kleppe

Besvart 3. november 1999 av samferdselsminister Dag Jostein Fjærvoll

Spørsmål:

«Vegdirektør Søfteland har fått omgjort stillingen sin fra åremål til fast stilling gjennom avtale med samferdselsminister Opseth.

Kan statsråden gjøre rede for bakgrunnen for denne endringen og om det finnes andre åremålstillinger på tilsvarende nivå som er endret til fast stilling uten at stillingen først er lyst ut på nytt, og er det dermed statsrådets syn at stillings- og resultatkrav skal være unntatt offentlig innsyn ved slike sentrale stillinger?»

Begrunnelse:

I januar -92 ble vegdirektørstillingen lyst ledig. 14 søkte, men statsråden var ikke fornøyd med kandidatene. Opseth benyttet sin rett til å lyse ut vegdirektørstillingen på nytt. 17. juli -92 ble Olav Søfteland av Kongen i statsråd ansatt som vegdirektør i en åremålstilling. Vegdirektør E. Jensen hadde innstilt tidligere veksjef i Telemark Søren Gunnar Thorsdal.

23. november -95 ble åremålstillingen omgjort til fast stilling i avtale mellom Søfteland og Opseth.

Det blir hevdet at endringen ble gjort i henhold til Arbeids- og administrasjonsdepartementets: «Veiledning om inngåelse av kontrakter for ledere» datert 3. juni 1991. Denne veiledningen bygger på St.prp. nr 42 - 1990-91 Om endringer i statsbudsjettet for 1991 i forbindelse med indeksoppgjørene januar 1991 m.v. Her vil vi peke på side 9 og 10 i veiledningen punktene om langsiktige mål, virksomhetsplan, omstilling og fornyelse, samt bidrag utenfor eget ansvarsområde opp mot fagforeningen NTL i Vegdirektoratet sitt ønske om bredere utlysning av veksjefstilling. Ikke minst i dette lyset finner jeg det urimelig at ovenstående punkter i en arbeidskontrakt for ledere i staten skal være unntatt offentlighet.

Av åremålstillinger som er omgjort til fast stilling gjennom personlig avtale kjenner jeg bare til komité sekretærer i Stortinget. Men dette er stillinger som ligger formelt på ett helt annet plan enn utnevning i statsråd.

Universitetet i Bergen ville omgjøre direktørstillingen til fast stilling, men da krevde departementet at stillingen først skulle utlyses offentlig. Den sittende direktør valgte da å fratrukke stillingen.

Svar:

Statens lederlønnssystem ble innført i 1991 etter at de øverste lederstillingene i staten var tatt ut av tariffområdet. Arbeids- og administrasjonsdepartementet fastsatte nærmere retningslinjer for gjennomføring av ordningen gjennom Veiledning om inngåelse av kontrakter for ledere.

Det ble ved innføringen av det nye systemet antatt at den nye kontraktsformen som bl.a. har innebygget en mulighet for omplassering ved utilfredsstillende resultater, over tid ville gjøre det mindre aktuelt å nytte ordningen med åremål. Det framgår av ovennevnte veiledning at det kan inngås lederlønnskontrakt også med ledere som sitter i åremålsstilling og at det kan vurderes om den nye kontrakten skal være åremålskontrakt eller ikke. Dette ble også lagt til grunn da det ble inngått lederlønnskontrakter hhv 23. november 1995 og 19. mars 1992 med vegdirektør Søfteland og luftfartsdirektør Liavaag. Jeg vil prinsipielt være tilbakeholden med å overføre etablerte åremålsstillinger til faste stillinger i åremålsperioden selv om det etter regelverket kan være mulig.

Kontrakten med den enkelte leder er å anse som en personalsak og kan som sådan unntas fra offentlighet med hjemmel i offentlighetslovens § 6, 2a. Jeg vil for egen del legge til at systemet med individuelle kontrakter og innretningen på disse legger opp til fortrolighet om stillings- og resultatkrav/måloppnåelse. Jeg har således ikke funnet det riktig å gå inn for å offentliggjøre disse arbeidskontraktene. Samlet lønn og tilleggssytelser blir imidlertid opplyst på forespørsel.

Spørsmål nr. 27

Innlevert 28. oktober 1999 av stortingsrepresentant Ansgar Gabrielsen

Besvart 5. november 1999 av forsvarsminister Eldbjørg Løwer

Spørsmål:

«Forsvaret skal anskaffe et visst antall MTB'er under forutsetning av at forseriefartøyet viser seg å tilfredsstillende de kravspesifikasjoner som var satt opp i forkant av igangsettelse av MTB-prosjektet. Forseriefartøyet er nå under testing. Etter tidligere uttalelser skulle det i disse dager foreligge en foreløpig testrapport.

Er sjøforsvaret ferdig med denne foreløpige rapporten?»

Begrunnelse:

Er rapporten ferdig ønsker jeg den oversendt raskest mulig.

Svar:

Som det fremgår av St prp nr 1 (1999-2000), pågår for tiden evalueringen av en ny type MTB, Skjold-klassen. Den forsinkede overleveringen av fartøyet har imidlertid hatt en viss innvirkning på den planlagte gjennomføringen av testene, men likevel ikke ut over det som må ansees naturlig.

I testperioden så langt er det allerede utarbeidet en rekke test- og fremdriftsrapporter. Delrapporten som etterlyses, for perioden 18 april til 31 juli, er imidlertid under ferdigstilling hos Sjøforsvarets forsyningskommando, og har av denne grunn ennå ikke blitt oversendt Forsvarets overkommando. Forsvarsdepartementet har derfor fortsatt ikke fått tilgang til denne. Rapporten vil imidlertid, med unntak av de tekniske vedlegg og beregningsresultater, bli over sendt så snart denne er fremsendt oss på vanlig måte. Skulle det være av interesse vil selvfølgelig de nevnte tillegg også kunne bli oversendt.

Til slutt vil jeg legge til at avgjørelsen om anskaffelse av nye MTBer vil bli tatt stilling til så snart resultatene av utprøvingen er ferdigstilt, og den endelige rapporten foreligger. Det skal imidlertid fra min side ikke legges skjul på at arbeidet som er igangsatt fra Forsvarets øverste ledelse, med hensyn til en ny gjennomgang av Forsvarets materiellportefølje, i så måte vil kunne tillegges vekt.

Spørsmål nr. 28

Innlevert 28. oktober 1999 av stortingsrepresentant Jon Olav Alstad

Besvart 5. november 1999 av barne- og familieminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«I Karlsøy Kommune er en niåring pågrepet med makt midt i en skoletime og ført bort. Dette skjedde foran elevens medelever og faren ble lagt i jern og innlåst på et kott mens pågripelsen skjedde. Ifølge media var dette på bakgrunn av en tvist om barnerettighetene mellom foreldrene. Medelevene har i ettertid fått hjelp av helsesøster for å bearbeide det som skjedde.

Hva vil statsråden gjøre med denne saken?»

Svar:

Jeg kan opplyse representanten Alstad at departementet har innhentet opplysninger i saken fra fylkesmannen i Troms og fra barneverntjenesten i Karlsøy. Av dokumentene framgår det at foreldrene har fremmet sak for domstolen etter barneloven om hvem som skal ha den daglige omsorgen for barnet. Videre framgår det at retten midlertidig har gitt mor omsorgen fram til det foreligger dom i saken.

Til sakens formelle side kan det opplyses at barneverntjenesten ikke kan fatte vedtak etter barnevernloven i en tvist mellom foreldrene i sak som er brakt inn for retten.

Barneverntjenestens kompetanse i spørsmål som reguleres av barneloven er i utgangspunktet meget begrenset. I samværssaker kan barneverntjenesten bare bistå med tilsyn under samvær i forebyggingsøyemed dersom partene samtykker, og dersom barneverntjenesten finner å ha kapasitet til å påta seg en slik oppgave.

Ifølge barnevernloven § 2-3 tredje ledd skal fylkesmannen føre særlig tilsyn med barnevernvirksomheten i den enkelte kommune. I dette ligger blant annet at fylkesmannen skal sørge for at kommunen får råd og veiledning og at kommunen utfører de oppgaver den er pålagt etter barnevernloven.

Etter at saken ble kjent for departementet har vi hatt kontakt med fylkesmannen i Troms. Som tilsynsmyndighet har fylkesmannen tatt opp saken med barneverntjenesten i Karlsøy.

Kommunen medgir at hentingene ikke var tilstrekkelig gjennomtenkt og at muligheten for at det kunne oppstå vansker ikke var gjennomdrøftet.

Barn skal kunne ferdes på offentlig arena uten å risikere å møte situasjoner som kan oppleves skremmende og uforståelige. Situasjonen som oppsto var sterkt beklagelig. Dette blir også understreket og beklaget av sosialleder ved Karlsøy kommune. Generelt vil jeg si at barneverntjenesten kun i rene unntakstilfeller henter barn med bistand fra politiet.

Dette er oftest i svært krevende og vanskelige saker og etter forutgående erfaringer eller alvorlige opplysninger i den konkrete saken.

Departementet gav i oktober 1998 med hjemmel i barnevernloven retningslinjer om vedtak i akutsituasjoner (vedlagt). Disse er ment som hjelp og støtte til barneverntjenesten for å unngå at slike vonde og uheldige situasjoner oppstår.

Vedlegg til svar:

Midlertidige og foreløpige vedtak i akutsituasjoner.

Retningslinjer av 15. oktober 1998 til lov om barneverntjenester av 17. juli 1992 nr. 100, utgitt av Barne- og familiedepartementet.

Spørsmål nr. 29

Innlevert 28. oktober 1999 av stortingsrepresentant Jon Olav Alstad

Besvart 8. november 1999 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«I en sak om barnerettighetene mellom to foreldre i Karlsøy kommune, ble det gjennomført en aksjon med barnevernet og politiet midt i en skoletime. Der ble jentas far pågrepet og låst inne i et kott, eleven på 9 år pågrepet og ført bort midt foran sine medelever på en måte som har ført til sterke reaksjoner blant medelever og foreldre.

Hva vil justisministeren gjøre med saken?»

Svar:

Jeg viser til ovennevnte spørsmål av 28. oktober 1999, jf. spørsmål nr. 28 til Barne- og familieministeren fra samme representant.

I spørretimen 3. november d.å. besvarte jeg et tilsvarende spørsmål fra representanten Astrid Marie Nistad, jf vedlegg. Jeg vil understreke at politiet plikter å etterkomme en anmodning fra barnevernet om bistand til gjennomføring av lovlige vedtak, når dette ikke kan gjøres uten bruk av makt, jf. politiinstruksen § 13-2. Men jeg vil samtidig understreke at politiet i henhold til politiinstruksen § 13-5 selv avgjør på hvilken måte og med hvilke midler bistandsoppdraget skal gjennomføres. Politiet er ikke her bundet av barnevernsmyndigheten. I en så vanskelig sak som det her er tale om, finner jeg det ikke riktig uten videre å kritisere politiet for at det etterkom anmodningen fra barnevernssjefen, når omstendighetene var slik det er skissert i mitt svar til Astrid Marie Nistad. Det kan imidlertid reises spørsmål ved om tidspunktet var heldig i og med at gjenoppretting av den lovlige tilstand fant sted i skolesituasjonen.

På denne bakgrunn og på bakgrunn av det spørsmål som representanten har stilt til Barne- og familieministeren, vil jeg derfor ta opp dette spørsmålet med henne.

Spørsmål nr. 30

Innlevert 29. oktober 1999 av stortingsrepresentant Reidun Gravdahl

Besvart 9. november 1999 av forsvarsminister Eldbjørg Løwer

Spørsmål:

«Hvorfor skal vi være annerledes enn våre naboland når det gjelder å ivareta vår Teko-industri, og hvorfor holder ikke det norske forsvaret slike ordrer under terskelverdien og bestiller direkte i norske bedrifter slik mange andre land gjør?»

Begrunnelse:

Forsvarsministeren har ved flere anledninger svart på spørsmål om innkjøp av denne art at det er EØS-avtalens art.123 som definerer uunnværlige forsvarsformål, og de muligheter for skjerming som ligger i dette regelverket.

Jeg vil allikevel ta opp spørsmålet, fordi vår teko- industri stadig taper slike ordre, og derved kan stå i fare for å måtte legge ned sin virksomhet her i landet. På lengre sikt kan dette bety at Norge totalt vil mangle kompetanse på produksjon av nødvendig utstyr til forsvaret, og vi vil måtte dra langveis for å skaffe det vi trenger.

Jeg har fått opplyst fra teko-industrien at det fins konkrete eksempler på hvordan land innen EU beskytter sin egen teko-industri.

I henhold til TBL-Teko statistikk er det vanlig at vel 90% av utlyste anbud går til egen industri, men at enkelte av firmaene produserer både ute og hjemme. Det er likevel slik at hovedparten ikke lyser ut med en såkalt åpen konkurranse i EU. Disse ordrene går som rettede anbud til utvalgte bedrifter, hjemlet i EU-traktatene, tilsvarende EØS art. 123.

Jeg har fått oppgitt følgende eksempler på innkjøpspraksis av tekoanskaffelser innen EU med offentlig utlysning:

Utlysning under terskelverdien:

For enkelte land er det vanlig å splitte opp ordrer for å komme under denne, for så å styre den direkte mot en produsent.

Belgia har senket terskelverdien for utlysning til BEF500 000.-

Stormark på Dokka har forsøkt å få ut anbudspapirer via eksportrådet. Dette har tatt svært lang tid, og når de kommer er de på flamsk, har kort tidsfrist og en rekke spesielle krav som det er vanskelig å oppfylle.

Målsøm:

Anbudspapirer fra England viser krav om at den enkelte soldat skal kunne komme til bedriften og få tatt mål for individuell tilpasning uten ekstra kostnader. Målsøm anvendes også i andre land, f.eks Nederland.

Spesielle krav:

Mange spesifikasjoner medfører at det er vanskelig for utenlandske produsenter å vinne Anbudene. Dette kan være bestemte produksjonsprosesser, tekniske krav og lignende.

Uklare formuleringer:

Enkelte land benytter uklare formuleringer og spesifikasjoner som gjør det nesten umulig å svare konkret på anbudet.

Enkelte bedrifter må derfor ta forbehold eller gi alternative anbud.

Pristilbudet kommer da ofte i retur med svar om at anbudet ikke er riktig besvart.

Ingen utlysning:

Finland og til dels Danmark er oppgitt som eksempler på at det på tross av at anbudene overstiger terskelverdien ikke lyser ut anbud men går til egen industri. Dette anses å være lovlige unntak i henhold til EUs regelverk tilsvarende EØS avtalens art. 123.

Derfor burde også Norge ivareta egne bedrifter for å bevare kompetanse og ha en sikker mulighet til å kunne skaffe det norske Forsvaret nødvendige konfeksjonsvarer også i fremtiden.

Svar:

For å kunne gi ditt spørsmål et utfyllende svar, er det viktig å gå litt tilbake i tid.

Forsvarsdepartementet orienterte gjennom St prp nr 54 (1994-95), om en ny ordning for Forsvarets tekoanskaffelser. Ordningen som trådte i kraft primo 1997, viste seg imidlertid ikke å fungere som forutsatt. Fra flere hold ble det reist spørsmål vedrørende ordningen og forholdet til EØS-avtalens bestemmelser for offentlige anskaffelser. Blant annet ble det fra utenlandske myndigheter ved flere anledninger tatt kontakt med norske myndigheter for å hevde at ordningen i for stor utstrekning favoriserte norske leverandører. Juridiske vurderinger som ble gjennomført, konkluderte også med at sider ved ordningen kunne være i strid

med bestemmelsene. Forsvarsdepartementet fant det derfor nødvendig gjennom St prp nr 8 (1997-98) å oppheve denne, samt å orientere Stortinget om grunntrekkene for en ny ordning for tekoanskaffelser. Denne ble etablert i januar 1998.

Når det gjelder norsk tekoindustri mulighet til å vinne kontrakter i internasjonal konkurranse, har departementet som det fremgår av tidligere redegjørelser, oppfordret Forsvarets innkjøpsorganer til å etablere rammebetingelser som sikrer at norsk tekoindustri får like gode muligheter til å levere til Forsvaret, som industrien i de land det er naturlig å sammenlikne seg med. Dette innebærer bl a en konsekvent bruk av norsk språk i de utlysningene som foretas. Videre bør det trekkes frem at fem produktgrupper er unntatt fra internasjonal konkurranse, og kun anskaffes gjennom nasjonalt rettede anbud.

Du viser i ditt brev til eksempler på at konkurransereglene i navngitte land tilpasses for å hindre at kontraktene forsvinner ut av landet. Jeg er kjent med disse ryktene vedrørende ulike konkurranseforhold, men kan bare konstatere at jeg fortsatt ikke har blitt gitt mulighet til å se disse verifisert.

Til slutt er det viktig for meg å understreke at Forsvaret er forpliktet til å overholde det til enhver tid gjeldende regelverk, både nasjonalt og internasjonalt. Å gå inn på en praksis hvor ordrene eksempelvis bevisst holdes under de til enhver tid gjeldende terskelverdier, vil innebære et klart og direkte brudd på EØS-avtalen. En slik praksis kan jeg som Forsvarsminister ikke stå inne for. Jeg vil imidlertid fortsette å følge opp praksis slik at det fra Forsvarets side fortsatt settes fokus på å legge forholdene til rette slik at norsk tekoindustri kan fremstå som konkurransedyktig også i årene som kommer.

Spørsmål nr. 31

Innlevert 1. november 1999 av stortingsrepresentant Sylvia Brustad

Besvart 5. november 1999 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«Det vises til oppslag i Stavanger Aftenblad den 29.10.99 hvor det framgår at Stavanger kommune er svært misfornøyd med gjennomføringen av forsøksprosjektet der 20 kommuner i utgangspunktet skulle kunne disponere flere øremerkede tilskudd som rammetilskudd. Kommunen mener det er tvilsomt om departementets opplegg for gjennomføring av forsøksprosjektet er i tråd med intensjonene. Vil statsråden legge forholdene til rette slik at et reelt forsøksprosjekt kan gjennomføres i de 20 kommunene?»

Svar:

Spørsmålet reiser to hovedproblemstillinger som må utdypes - 1: Hva er intensjonene med forsøket? 2: Departementets dialog med forsøkskommunene og det videre arbeid.

1. Intensjonene med forsøket

Intensjonene med forsøket er å finne ut om tilførsel av inntekter som rammetilskudd bidrar til mer effektiv oppgaveløsning. Det er ønskelig å se både om kommunene kan produsere billigere tjenester og om tjenesteytingen i større grad blir målrettet i forhold til innbyggernes behov. Forsøket vil også kunne si noe om betydningen av større handlefrihet for lokaldemokratiet.

Forutsetningene for forsøket ble presentert i invitasjonsbrevet til kommunene. Kommunene skal ikke tape på å delta og forsøket skal gjennomføres innenfor rammen av kommuneopplegget. Samtidig skal forsøket være reelt basert på rammefinansiering. Det er også viktig med forholdsvis stabile rammebetingelser for kommunene. Disse premissene står i en viss motstrid til hverandre, og gir oss et dilemma. Kjernen i dette dilemmaet er forholdet mellom hensynet til å få til et reelt forsøk og hensynet til å unngå at kommunene får et økonomisk tap/gevinst ved å delta i forsøket.

Med «tap» mener jeg en situasjon hvor forsøkskommunene kommer dårligere ut økonomisk enn de andre kommunene, spesielt på områder som er i en oppbyggingsfase, som barnehager. Dette gjelder også områder hvor behovet for tjenesten i kommunene svinger veldig fra år til år, og hvor det dermed ville være urimelig å «låse» tilskuddet til et tilfeldig utgangår. Eksempel på et slikt område er tjenester knyttet til innvandrere og flyktninger.

2. Departementets dialog med forsøkskommunene og det videre arbeid

Kommunal- og regionaldepartementet hadde 21. september i år et møte med forsøkskommunene og andre berørte departement for å diskutere forsøksopplegget og dilemmaet skissert ovenfor. Kommunene ga en rekke umiddelbare reaksjoner på møtet, men departementet sendte etter møtet et brev hvor det ble redegjort nærmere for de alternative beregningsmodeller og hvor forsøkskommunene ble bedt om å gi en skriftlig tilbakemelding, spesielt på hvordan barnehagetilskuddet bør beregnes i forsøksperioden. I dag blir barnehagetilskuddet til alle kommuner utmålt etter antall barn og oppholdstid i barnehagene. Departementet

vurderer nå sammen med Barne- og familiedepartementet og Finansdepartementet beregningsmodell for barnehagetilskuddet for forsøkskommunene på bakgrunn av kommunenes svar.

Hensynet til et mest mulig reelt rammeforsøk tilsier at tilskuddene som inngår i forsøket bør fordeles etter objektive kriterier uavhengig av kommunenes prioriteringer i budsjettåret. Et slikt fordelingsprinsipp vil kunne gi en betydelig omfordeling av midler fra kommuner med høy barnehagedekning til kommuner med lav dekningsgrad. Et annet alternativ kan være å ta utgangspunkt i dagens fordeling av tilskuddet. Dette kan imidlertid medføre at de kommunene som av ulike årsaker ikke har prioritert barnehageutbygging tidligere, f. eks. fordi de har satsset på å få bygget ut eldreomsorgen først, vil kunne komme uheldig ut. Ønsker en å sikre at forsøkskommunene ikke taper sammenlignet med en øremerket ordning, må en derfor knytte tilskuddet til aktivitet. For barnehagetilskuddet vil dette være antall plasser.

Jeg har merket meg Stavanger kommunes synspunkter, og de vil bli vurdert nærmere sammen med synspunktene som de andre forsøkskommunene har meldt inn til departementet.

Spørsmål nr. 32

Innlevert 1. november 1999 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 9. november 1999 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«Ein del vidaregåande skular vil ikkje skrive ut vitnemål på engelsk. Dette skaper problem for mange som vil studere i utlandet.

Kva vil statsråden gjere for å sikre at dei som treng slike vitnemål kan få dette utan problem, og korleis ser statsråden på den noko varierende praksisen når det gjeld gebyr for å få vitnemål på engelsk?»

Grunngjeving:

Både International Education Centre, som rettleier norske studentar ved 21 studiestader i utlandet, og ANSA melder om at studentar ein del stader har problem med å få utskrift av vitnemål frå vidaregåande skular på engelsk. Dette skaper problem for studentane, og det er ønskeleg at departementet slår klart fast at den einskilde skule har plikt til å skrive ut vitnemål på engelsk når dette blir kravt.

Det er også grunn til å spørje om det er tilrettelagt med malar for slik utskriving og om korleis statsråden ser på at det er svært ulik praksis når det gjeld gebyr ved utskriving av vitnemål på engelsk.

Det må vere ei prioritert oppgåve å stimulere norsk ungdom til å ta heile eller deler av studiet i utlandet. Lett tilgang til nødvendig dokumentasjon er ein av fleire førestnader for å lukkast med dette.

Svar:

Departementet har bestemt at dei vidaregåande skolane i tillegg til å skrive ut vitnemål på norsk, har høve til å skrive ut tilleggs-vitnemål på engelsk, fransk, tysk eller spansk. Land med desse språka er særleg aktuelle for norske utanlandsstudentar. Ordninga gjeld berre for studieretning for allmenne, økonomiske og administrative fag. Dei framandspråklege vitnemåla er berre gyldige saman med godkjent kopi av det norske originalvitnemålet. Frå staten si side er det lagt til rette for ei rasjonell utferding av dei framandspråklege vitnemåla, mellom anna ved elektronisk utlegging av malar for vitnemål på dei nemnde språka.

Departementet meiner at denne ordninga kan gjere situasjonen enklare for studentane, samstundes som ein minskar risikoen for forfalsking.

Det er i dag ikkje ei klårt heimla plikt for skolane til å skrive ut framandspråklege tilleggsvitnemål. Det synest som om utskriving av slike vitnemål likevel har fungert bra dei siste åra. Etter det eg veit har alle dei elevane som har hatt behov for tilleggsvitnemål i samband med søking om opptak til studiar i utlandet, fått dette, når dei har vendt seg til skolen som har skrive ut originalvitnemålet.

Ein del av dei elevane som vil søkje om opptak i utlandet har derimot vore misnøgde med at skolane ikkje tidsmessig har prioritert høgt nok deira ønskje om å få tilleggsvitnemål, og at dei har måtte betala for å få slike vitnemål.

Sidan utskriving av framandspråklege vitnemål til no har vore ei tilleggsteneste frå skolane si side, finn eg det rimeleg at dei har bede om å få dekt meirkostnadane sine ved slik utskriving. Desse kostnadene kan sjølvstendig variere noko frå skole til skole med kva slags rutinar dei har for sjølve vitnemålsutskrivinga. Når skolar mottek ønskje om å få skrive ut framandspråklege vitnemål, er det også rimeleg at skolane må få planleggje dette arbeidet i samanheng med anna arbeid dei har. Dei elevane som har behov for

tilleggsvitnemål på anten engelsk, fransk, tysk eller spansk, bør be om dette i god tid. Med den tilgang dei vidaregåande skolane no har på elektroniske skoleadministrative system, vil eg tru at det også er mogleg å legge opp til enkle rutinar mellom anna for utskriving av tilleggsvitnemål.

Eg vil ta initiativ til ei kartlegging av situasjonen rundt utskriving av framandspråklege tilleggsvitnemål. Deretter vil eg saman med fylkeskommunane vurdere kva for løysingar som er aktuelle på dei spørsmåla som er teke opp av representanten Løvik. Dette inneber mellom anna å vurdere om det skal forskriftsfestast ei plikt til å skrive ut desse vitnemåla.

Spørsmål nr. 33

Innlevert 2. november 1999 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 5. november 1999 av samferdselsminister Dag Jostein Fjærvoll

Spørsmål:

«Siden nedleggelsen av persontrafikken på Valdresbanen har det fra lokalt hold vært arbeidet med etterbruken av spor- og stasjonsarealer. Hvordan vurderer samferdselsministeren framdriften i dette arbeidet og når vil det bli tatt beslutning om etterbruken av strekningen mellom Leira og Dokka?»

Svar:

Samferdselsdepartementet har forelagt spørsmålet om videre bruk av jernbanestrekningen mellom Leira og Dokka for de berørte kommunene Nord- Aurdal, Sør-Aurdal, Nordre Land og Etnedal og bedt om at kommunene selv koordinerer sine interesser og vurderer den fremtidige bruken av traseen, idet det er ulike interesser lokalt om bruken av banestrekningen (gang-/sykkelveg eller turist/hobbybane). Resultatet av behandlingen viste at tre av kommunene har foreslått at arealene for Valdresbanen avsettes til samferdselsformål i kommuneplaner eller reguleringsplaner og forutsettes overdratt vederlagsfritt til kommunene, mens en kommune mener at jernbanetraseen bør opprettholdes i en periode på 10 år. Nye Valdresbanen ønsker primært å gå inn for å utvikle Valdresbanen til turistbane. AS Valdresbanen ønsker at Jernbaneverket fortsatt skal ha ansvaret for banen. Dersom AS Valdresbanen skal overta banen, ønskes det økonomisk bidrag til bl.a. vedlikehold.

På bakgrunn av at kommunene ikke har kommet fram til noen felles holdning fant Samferdselsdepartementet det riktig å forelegge saken for Oppland fylkeskommune som har et generelt ansvar for sentrale deler av lokal samferdsel- og næringsutvikling i fylket, til uttalelse. Fylkeskommunen er også bedt om å vurdere mulige virkninger utover det området som berøres av de ovennevnte 4 kommuner.

Samferdselsdepartementet avventer nå svaret fra fylkeskommunen.

Jeg kan derfor ikke på nåværende tidspunkt si noe om når det kan foretas en endelig beslutning om etterbruken av strekningen mellom Leira og Dokka. Dette vil bl.a. avhenge av hvilken tilråding fylkeskommunen kommer med.

Spørsmål nr. 34

Spørsmålet bortfalt.

Spørsmål nr. 35

Innlevert 2. november 1999 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 9. november 1999 av nærings- og handelsminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«Arbeidarane ved Umoe Haugesund reagerer på noko dei kallar klasseskilje i arbeidslivet, og viser til at tilsette som frivillig sluttar i oljeselskap, inklusiv Statoil, har forhandla seg til tilbod om utdanning, løn, m.v. Det vil bli kutt på tilsette i petroleumsrelaterte verksemdar. Ser statsråden det som aktuelt å pålegge eigarane å gje tilsette tilbod om etterutdanning, garantiløn o.l i samband med nedbemanning, evt. kva kan regjeringa gjere med dette «klasseskilje»?»

Svar:

Tilhøva ved reduksjon av arbeidsstokken er regulert av arbeidsmiljølova. Denne lova er mellom anna utforma for å ta omsyn til arbeidarane sine rettar i samband med reduksjon i arbeidsstyrken. Arbeidsmiljølova regulerer berre spørsmål om informasjon og drøfting ved oppseiingar, i tillegg til spørsmålet om når oppseiingar kan skje. Tilbod til arbeidstakarane utover det som er pålagt i lova, er noko som må drøftast i forhandlingar mellom partane i arbeidsliv

vet. Det er ikkje rettsleg grunnlag for å påleggje eigarane av private verksemdar å gje dei tilsette tilbod om til dømes etterutdanning eller garantiløn i samband med reduksjon i talet på tilsette.

Eg vil likevel understreke at eg ser det som positivt at enkelte verksemdar, uavhengig av om dei er statlege eller private, gjev gode tilbod om utdanning, løn m.v. til tilsette som blir råka av oppseiingar. Avgjersler i samband med ein reduksjon i arbeidsstokken er vanskelege, og er arbeidsgjevar sitt ansvar.

Eg er vel kjend med dei store problema petroleumrelaterte verksemdar står overfor. Regjeringa har i Statsbudsjettet for 2000 gjort framlegg om ei rekkje tiltak som skal bidra til å dempe verknadene av reduserte investeringar på sokkelen. Målet er å lette situasjonen i leverandørindustrien på kort sikt, slik at den venta reduksjonen av kapasitet blir mindre smertefull. Tiltaka vil både bli retta direkte mot leverandørindustrien og mot å stimulere det generelle aktivitetsnivået på norsk kontinentalsokkel.

Eg kan vidare nemne at i Statsbudsjettet for 2000, vert det sett av midlar til ein forsterka innsats overfor arbeidstakarar som vert oppsagde eller permitterte frå petroleumsrelatert verkstad- eller leverandørindustri. Formidling av ledig og permittert arbeidskraft til andre jobbar vil verte vektlagt. For arbeidssøkjarar som treng noko meir for å komme i ny jobb, vil innsatsen verta spesielt retta mot vidareutdanning og kompetanseheving. Dette vil bli gjennomført ved bruk av kvalifiseringstiltaka innfor arbeidsmarknadspolitikk. Det er forutsett at arbeidsmarknadsetaten og utdanningsmyndigheitene skal planleggje og gjennomføre slike utdanningstilbod i nært samarbeid med partane, og dei verksemdene og kommunane som er råka.

Spørsmål nr. 36

Innlevert 2. november 1999 av stortingsrepresentant Gunn Olsen

Besvart 8. november 1999 av samferdselsminister Dag Jostein Fjærvoll

Spørsmål:

«Etter Postens egne beregninger vil konsekvensen av omlegging av avisporto fra 1.6.2000, gi portoøkning helt opp til 50% for enkelte aviser.

Hva er bakgrunnen for ny portoøkning nå, og hva mener statsråden om rimeligheten i dette i forhold til Postens reelle monopolsituasjon?»

Svar:

Posten Norge BA (Posten) har enerett til å formidle lukket, adressert brevpost innenfor gitte begrensninger. Som motytelse er det stilt krav om oppfyllelse av samfunnspålagte oppgaver, bl.a. at Posten plikter å sørge for en effektiv formidling i Norge av aviser og blad i abonnement gjennom et landsdekkende postnett. Postens enerett omfatter imidlertid ikke formidling av aviser og blad. Posten har heller ikke en reell monopolstilling innenfor avisdistribusjon. Avisene bruker egendistribusjon eller samdistribusjon med andre aviser der de finner dette lønnsomt. Ifølge Posten utgjør dette ca. 70 pst. av markedet for distribusjon av aviser, mens Postens andel er ca. 30 pst.

Styret for Posten har det økonomiske ansvaret for selskapets virksomhet, og må derfor sørge for at de tjenestene som ytes gir et positivt bidrag til Postens økonomi. I likhet med de fleste avisene opererer Posten i et konkurransemarked, og kan ikke som én av flere konkurrerende distributører pålegges å subsidiere distribusjon av aviser. Det betyr at Posten i utgangspunktet må legge til grunn kostnadsrelaterte priser for sine tjenester, og det er ikke anledning til krysssubsidiert mellom eneretts- og konkurransetjenester. Avisdistribusjon har hittil vært lite lønnsomt for Posten.

Det er fastlagt at Samferdselsdepartementet skal godkjenne portosatsene for innenlands A-post innenfor enerettsområdet, mens styret for Posten fastsetter alle andre portosatser. Det vil derfor måtte være styret for Posten som treffer endelige beslutninger når det gjelder pris og vilkår for distribusjon av aviser. Det er stilt krav i konsesjonen om at Posten skal følge regnskapsregler som blant annet sikrer at den nødvendige dokumentasjonen er på plass i forhold til vurdering av om reglene for like konkurransevilkår er overholdt. Post- og teletilsynet har ansvar for å følge opp Postens oppfyllelse av konsesjonskravene.

Posten opplyser at i dagens prissystem er det lokalavisene som i en viss grad subsidierer de riksdekkende flysendte avisene. I det framtidige prissystemet, som vil bli innført fra 1. juni 2000, og som gjenspeiler kostnader bedre enn dagens prissystem, må de riksdekkende flysendte avisene selv betale det denne frakten koster.

Dagens prissystem er basert på intervallvekter, dvs. for eksempel 100 - 150 gram, mens framtidig prissystem er basert på en stykkpris og en kilopris slik at man betaler for reell vekt. Dette vil ifølge Posten av mange oppfattes som et mer rettfærdig prissystem.

Posten har opplyst at det framtidige prissystemet har tre prisnivåer ut fra hvor innleveringssted er i forhold til utleveringssted. Der innleveringssted og utleveringssted er det samme, vil det bli små prisendringer, for enkelte faktisk en nedgang. De som sender aviser over lengre strekninger (utenfor egen region) vil få en forholdsvis kraftig økning i pris. Dette skyldes at transport, især med fly, og manuell sortering har høyere kostnader enn det som gjenspeiles i dagens prissystem.

Det synes å være en trend i avisbransjen at trykking blir sentralisert til noen få store trykkerier. I de tilfeller dette medfører ekstra transportkostnader finner Posten det rimelig at kunden må dekke disse kostnadene.

Posten har beregnet at gjennomsnittlig prisøkning fra dagens prissystem til nytt vil være ca. 3,4 pst., dvs. at effekten fra 1999 til 2000 blir ca. 2 pst. på grunn av implementering pr. 1. juni 2000. Det vil si at gjennomsnittlig prisøkning på aviser står i rimelig forhold til den generelle prisøkningen, mens endringer på kundenivå vil kunne variere fra en nedgang på ca. 5 pst. til en økning på ca. 50 pst.

Posten mener generelt at de som bruker den delen av Postens logistikkjede som har de største kostnadene, skal betale en pris som står i forhold til disse kostnadene. De avisene som bruker Posten på hele sin distribusjon kommer ifølge Posten i hovedsak godt ut av den nye prisstrukturen, mens de som kun bruker Posten som distributør i gravgrendte og/eller fjerntliggende strøk med høye distribusjonskostnader, får relativt kraftige økninger i prisen.

For enkelte mindre riksdekkende aviser som bruker Posten på all sin distribusjon, er det opplyst at Posten vil vurdere eventuelle overgangsordninger.

Dokument nr. 15:30

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 382

Innlevert 14. juni 2000 av stortingsrepresentant Oddbjørg Ausdal Starrfelt

Besvart 22. juni 2000 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Sele Sveis har fått avslag på å byggja verkstadbygg og flytta Sele Sveis A/S til gnr. 51, bnr. 25 på Sele i Klepp trass i samrøystes vedtak i teknisk styre i Klepp kommune. Avgjerda er stadfesta av settefylkesmann, Fylkesmannen i Hordaland.

Er denne avgjerda i tråd med landbruksministaren sitt syn på å satsa på tilleggsnæringar i jordbruket og har statsråden nokon heimel for å gjera ein ny vurdering av saka?

Vedlegg til spørsmål:

Brev til stortingsrepresentant Oddbjørg Ausdal Starrfelt fra Klepp kommune v/ Brit Karlsen Ree.

Datert 29. mai 2000.

Vedrørende Verkstadbygg, Sels Sveis AS.

Saksnummer: 00/01552-001.

Løpenummer 009275/00.

Arkivkode U04. Avd/Sek/Saksh: SEN/SEN/ BKR.»

Grunngjeving:

Det vert synt til vedlagde oversikt over saka frå Klepp kommune av 29. mai 2000. Underteikna har meir bakgrunnsinformasjon dersom det skulle vera ynskjeleg.

Svar:

Denne saka gjeld dispensasjon etter plan- og bygningslova. I kommuneplanen for Klepp er det aktuelle arealet lagt ut til landbruk-, natur- og friluftssareal (LNF-område), ikkje til byggeområde. Saka høyrer då ikkje under mitt ansvarsområde, men eg har funne det rett likevel å gje ein nærare kommentar til det som har skjedd.

Problemstillingane kring stadbunden næring i jordbruket er samansette, og det krevst derfor avvegingar og løysingar som ivaretek heilskapen.

I LNF-områda er det ikkje tillate med annan bygge- og anleggsverksemd enn det som har direkte tilknytning til stadbunden næring. Omgrepet stadbunden næring er knyta til bygningar/anlegg som det av omsyn til drifta av primærnæringa er naudsynt å plassere på staden. Ei rekkje tiltak som er aktuelle i samband med nye næringar i lanbruket blir ikkje å rekne som stadbunden næring etter reglane i plan- og bygningslova.

Ein godkjend arealplan inneber at arealbruken er vurdert gjennom ein omfattande prosess der dei ulike interessene har kome fram. Mellom anna difor skal det ligge føre "særlege grunner" for å dispensere frå godkjend plan. Omgrepet "særlege grunner" må spesielt sjåast i forhold til omsynet til ei forsvarleg og fornuftig areal- og ressursdisponering.

Samstundes med at ein ønskjer ein streng dispensasjonspraksis, så legges det i landbrukspolitikken vekt på å auke satsinga på tilleggsnæringar i landbruket og det legges stor vekt på å legge til rette for slike tilleggsnæringar. Ved vurdering av ein dispensasjonssøknad må m.a. konsekvensane eit tiltak har for trafikk, arealbruk og støy vurderast. Tiltaka kan leggje ein dempar på den tradisjonelle landbruksverksemda, og det kan være omsyn som taler for at ein bør leggje verksemd i byggeområder utanfor LNF- områda.

Det er sjølvsagt også mange ting som taler for å innvilge ein dispensasjon.

Det utgangspunktet bonden og familien har for å bu på garden og ha verksemda si der, er det totale ressursgrunnlaget som kan knytast til eigedommen. Lovforvaltninga knytt til utbyggings- og utviklingstiltak på garden bør ha ei brei tilnærming, der ein tek utgangspunkt også i dei ressursane som ikkje er direkte knytt til landbruksdrift.

Det er og stilt spørsmål om eg har nokon heimel for å gjere ein ny vurdering av saka. Dette er noko statsråden for Miljøverndepartementet i tilfelle må sjå nærare på.

Spørsmål nr. 383

Innlevert 15. juni 2000 av stortingsrepresentant Marit Tingelstad

Besvart 23. juni 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Stortinget vedtok i forrige periode å opprette et statlig naturoppsyn med det formål å ivareta nasjonale miljøverdier og å forebygge miljøkriminalitet. I Innst. O. nr. 64 (1995-96) la stortingsflertallet vekt på forholdet mellom Statens Naturoppsyn og andre etablerte oppsynsordninger.

Hva er erfaringene så langt når det gjelder samarbeidet og grenseoppgangen mellom Statens Naturoppsyn og andre lokale oppsynsorganer?»

Begrunnelse:

Etter utsagn fra enkelte kommuner og fjellstyrer, kan det synes som om det er et uklart ansvarsforhold mellom Fjellstyret og Statens Naturoppsyn. Det vises til at Statens Naturoppsyn så langt i stor grad har etablert seg i statsallmenningene der fjellstyrenes oppsyn er etablert. Videre vises det til at Statens Naturoppsyn har etablert et parallelt apparat til fjelloppsynet og at Statens Naturoppsyn ønsker å gå inn i funksjoner som fjelloppsynet har i dag, b.la. oppsynet under villreinjakta. Dette synes å stå i strid med stortingsflertallets merknad i Innst. O. nr. 64 (1995- 96) der det står: "...der eksisterende oppsyn fungerer godt er det ingen grunn til å legge det ned eller erstatte det med et oppsyn som har mindre kunnskap om og oversikt over det området det skal arbeide i... en må i stor grad ta sikte på at statens naturoppsyn skal bygge på eksisterende kompetanse og og forvaltningsorganisasjoner...".

Svar:

Statens naturoppsyn (SNO) er etablert i medhold av Lov om statlig naturoppsyn av 21. juni 1996 og er organisert som en egen enhet i Direktoratet for naturforvaltning (DN). SNO har overtatt ansvaret for de statlige naturoppsynsoppgavene som tidligere var tillagt DN/fylkesmennene.

Den sentrale ledelsen ble organisert i 1997, og de første lokalkontorene ble bemannet våren 1998. SNO har i denne tiden søkt å følge opp de intensjoner og føringer som er å finne i lovforarbeidene og etablert samarbeidsrelasjoner til andre oppsynsorganer.

SNO kjøper i dag oppsynstjenester fra/gir tilskudd til følgende organer:

Politiet	- 6,5 mill.
Skjærgårdstjenesten	- 9,8 mill.

Fylkesmennene,	
herunder Statsskog Fjelltjenesten	- 14,6 mill.
Fjellstyrene	- 2,8 mill.
Villreinutvalgene	- 0,7 mill.
Andre oppsynsordninger	- 0,2 mill.
Frivillige oppsynsordninger	- 0,5 mill.

Det er også inngått samarbeid med Kystvakten uten at dette medfører kostnader for SNO.

Det er opprettet et Rådgivende utvalg for Statens naturoppsyn, med representanter for fylkesmennene, påtalemyndigheten (ØKOKRIM), Justisdepartementet, Landbruksdepartementet (Statsskog SF), Fiskeridepartementet, Forsvarsdepartementet og Kommunenes Sentralforbund. Miljøverndepartementet er observatør i utvalget. Utvalget har vært en meget nyttig rådgiver under oppbyggingen av SNO, og har behandlet de fleste vesentlige spørsmål i denne forbindelse, bl.a. forholdet til kommunene og fjellstyrene.

Erfaringene så langt er at samarbeidsrelasjonene mellom det statlige naturoppsynet og de øvrige oppsynsaktørene jevnt over er gode. Departementet vil særlig fremheve det gode samarbeidet mellom politidistriktene og SNO. Justisdepartementet har utpekt samarbeidet med SNO om kontroll som en av sine hovedsatsninger innen departementets satsning på natur og miljø. Politimesteren i Namdal og Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har invitert til et prosjektsamarbeid der man skal teste ut samarbeidsrutiner/samordning for naturoppsynet i Namdal politidistrikt. Prosjektet kom i gang høsten 1999 og løper til våren 2001.

Jeg er imidlertid kjent med at det fra enkelte hold, bl. a. noen fjellstyrer, har vært uttrykt uvilje til et samarbeid med SNO. Det har vært hevdet at rollefordelingen mellom det statlige naturoppsynet og deres egne ordninger er uklar. Etter anmodning fra Norges Fjellstyresamband deltar SNO nå i et utvalg som skal se nærmere på rollefordelingen mellom de to oppsynsordningene i statsalmenningene. I utvalget som ledes av fylkesmann Knut Korsæth, deltar også Justisdepartementet, Statsskog SF, Utmarkskommunenes sammenslutning, Bondelaget og Skogeierforbundet. Utvalget fremlegger sin rapport i oktober, og departementet vil da ta stilling til evt oppfølgingstiltak. I denne sammenheng vil det bli vurdert om det er behov for å gi regler for samarbeid med andre oppsynsordninger, jf lovens § 4.

Når det gjelder oppsyn med villreinjakt viser jeg til Ot. prp. nr 30 for 1995-96 som drøfter hvilke oppsynsoppgaver det statlige naturoppsyn skal omfatte. Oppsyn i villreinområdene er spesielt angitt som en av de oppsynsoppgaver av nasjonal karakter som det statlige oppsynet skal ha et særlig ansvar for. I tillegg kommer det generelle ansvar som følger av lovens § 2, der det heter at det statlige naturoppsynet skal føre kontroll med at bestemmelsene gitt i eller i medhold av bl.a. viltloven blir overholdt. Dette ansvaret skal løses på en kostnadseffektiv måte i nært samarbeid med de lokale etablerte ordninger.

De 10 første lokale SNO-stillingene som ble opprettet, ble plassert i nasjonalparker og store verneområder i fjellet, altså på steder det fantes fjellstyrer og fjelloppsyn fra før. Med unntak av Hardangervidda er SNO etablert i nasjonalparkene med lokalkontorer bemannet med én person. Dersom det statlige naturoppsynet skal være i nasjonalparkene og ivareta nasjonale miljøverdier og forebygge miljøkriminalitet slik lovforarbeidene forutsetter, kan jeg ikke se at bemanningen kunne vært mindre, eller at den representerer et parallelt apparat til fjelloppsynet. Det er imidlertid lagt til grunn at det statlige naturoppsynet og det lokale fjelloppsynet skal finne frem til et hensiktsmessig samarbeid om oppgavene i statsalmenningene.

Spørsmål nr. 384

Innlevert 15. juni 2000 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 21. juni 2000 av olje- og energiminister Olav Akselsen

Spørsmål:

«Oljeselskapene benytter i liten grad helikopterbasen i Brønnøysund og forsyningsbasen i Sandnessjøen ved produksjon og leting i Norskehavet. De lokalsamfunnene som tar belastningene oljevirkingsomheten fører

med seg i form av utsatte fiskebestander og forurensning ved eventuelle ulykker, opplever dermed at de positive næringsmessige ringvirkningene av leteaktiviteten blir borte.

Hvordan vil statsråden sikre at de berørte lokalsamfunn kan dra nytte av og ikke bare opplever belastninger knyttet til oljevirksomheten?»

Svar:

For større utbyggingar er det Stortinget som legg fast baseval i utbyggings- og produksjonsfasen. Dette utgjør den største delen av baseverksemda.

For alle utvinningsløyver tildelt frå 1. til 15. konsesjonsrunde er basemønsteret i letefasen lagt fast i konsesjonsvilkåra.

For utvinningsløyver tildelt i 15. konsesjonsrunde og seinare står selskapa noko friare i sine basevalg.

I St.meld. nr. 26 (1993-94), avsnitt 7.3.6, heiter det: "For å sikre effektiv utforskningsvirksomhet etter at utvinningstillatelsene er tildelt, bør oljeselskapene innenfor rammene av sikkerhet og miljø, samt forholdet til andre næringer gis operasjonell frihet. Dette vil sikre at kostnadene ved de aktuelle operasjonene holdes lave."

Vidare heiter det i samme avsnitt: "Dette vil innebære at basenes operasjonelle egnethet og kostnadene ved å anvende dem vil være avgjørende for valg av base. En praksis i tråd med disse prinsippene vil være et viktig skritt i retning av en mer kostnadseffektiv leting på norsk kontinentalsokkel."

Energi- og miljøkomiteen hadde i Innst. S. nr. 180 (1993-94) ingen merknader til dette.

Etterkvart som olje- og gassverksemda flytter seg nordover, ser eg det som naturleg at den landbaserte verksemda følger etter. Auka leiting og utvinning i Norskehavet bør kunne føre med seg auka landbasert verksemd óg i dei nordligaste landsdelane.

Styresmaktene har som forklart over lagt godt til rette for positive, lokale ringverknader ved val av basar. Dette er viktige politiske verkemiddel for å medverke til sysselsetting i dei aktuelle distrikta.

Med dette som utgangspunktet finn eg det derfor vanskeleg å legge ytterlegare føringar for bruk av bestemte basar så lenge basevala i hovudsak følgjer den geografiske plasseringa av aktiviteten.

Spørsmål nr. 385

Innlevert 16. juni 2000 av stortingsrepresentant May Britt Vihovde

Besvart 26. juni 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«I Haugesunds Avis kunne eg denne veka lese at flygarane i SAS fryktar Helganes, då rullebanen er så kort at det går på sikkerheita laus, marginane er svært små.

Kjenner samferdselsministeren til denne kritikken, og kva kan verta gjort for å betra tilstanden ved flyplassen?»

Grunngjeving:

I dag er rullebanen på Helganes 1 600 meter lang. Flyplassen er sårbar for sidevind, og det er lite og ingenting å gå på i enden av rullebanen, med steinknausar i eine enden og myr i andre.

Flyplass vart bygd for mindre flytypar enn dei som vert brukte i dag. No risikerer passasjerane å ikkje få plass, då ein i enkelte tilfelle må fly med redusert last, eller at flyet må stå på bakken.

Det er Norsk Flygerforbund som kjem med kritikken i avisa.

Svar:

Etter reasfalteringa av rullebanedekket på Haugesund lufthamn i 1995 kom det fram at banedekket, under visse værtilhøve, kunne gje glatt bane og difor vektavgrensing for einskilde av SAS sine flygingar. Luftfartsverket foretok difor i 1997 ei overflatebehandling med rilling av rullebanedekket på lufthamna. Etter at dette blei gjort, opplyser både Braathens og SAS at dei ikkje finn banelengda som noke operativt problem anten i høve til flytryggleik eller i høve til last og rekkjevidde for dei ulike flytypane som selskapa flyg til og frå Haugesund lufthamn.

Det blir vist til at flyplassen blei bygd for mindre flytypar enn dei som blir nytta i dag. Luftfartsverket opplyser at allereie frå opninga blei DC9 nytta på ruten til og frå Oslo.

Spørsmål nr. 386

Innlevert 16. juni 2000 av stortingsrepresentant Morten Lund

Besvart 23. juni 2000 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Undertegnede vil peke på at det ligger stor samfunnsnytte i å avklare lokale konflikter om reindriftens beiterett. Undertegnede er kjent med at reindriftens prosessutgifter ved rettskonflikter kan dekkes av offentlige midler over Reindriftens Utviklingsfond.

Vil statsråden vurdere å tilpasse reglene slik at også grunneiernes prosessutgifter kan dekkes på samme vis eller på annen måte av det offentlige som en generell ordning eller avgrenset til saker som er av prinsipiell karakter?»

Begrunnelse:

Utgangspunktet for spørsmålet er en sak fra Selbu der en søknad om dekning av saksomkostninger er behandlet av departementet, jfr. departementets brev datert 26.4.2000. Det synes å være en begrunnet frykt at mange konflikter vil gå til aller høyeste rettinstant og derved kunne bli unødig ressurskrevende hvis den ene part får dekket sine kostnader av det offentlige. I visse tilfeller kan rettssikkerheten bli truet ved at den andre part rett og slett ikke har økonomisk mulighet til å føre saken like langt.

Svar:

Stortinget vedtok 30. januar 1996 en rekke endringer i lov om reindrift av 9. juni 1978. Ved dette fikk § 2 første ledd tilføyd et nytt tredje punktum med slik ordlyd:

"De utmarksstrekninger (jfr. § 11) som inngår i reinbeiteområdene, er å anse som lovlig reindriftsareal med slike rettigheter og plikter som nevnt i første punktum, med mindre annet følger av særlige rettsforhold."

Siktemålet med denne endringen var å klargjøre og sikre grunnlaget for den reindrift som i dag rent faktisk foregår. Hensikten var å slå fast at innenfor forvaltningsgrensene for de samiske reinbeiteområdene skal det alminnelige utgangspunkt være at utøvelse av reindrift er rettmessig.

Dette er imidlertid ikke til hinder for at det fra grunneiernes side framholdes at det ikke eksisterer reindriftsrett på vedkommendes eiendom, og at dette spørsmål blir gjenstand for en alminnelig prøving av domstolene. I så fall er § 2 første ledd tredje punktum å anse som en presumsjonsbestemmelse som innebærer at dersom domstolen etter bevisføringen anser det som like sannsynlig at beiterett eksisterer som at den ikke eksisterer, skal avgjørelsen gå i favør av den som hevder at beiterett foreligger. Bestemmelsen er av prosessuell og ikke materiellrettslig karakter. Jeg viser for øvrig til den omfattende behandlingen av disse spørsmål i Stortinget da lovendringene ble vedtatt.

På tross av siktemålet med lovendringen, opplever reindriften fortsatt at det i betydelig utstrekning reises tvil om reindriftsrettens eksistens i nærmere angitte områder innen et reinbeitedistrikt. Fra reindriftens side har det derfor vært reist spørsmål om dekning av de til dels omfattende prosessutgifter dette har ført med seg.

Ved de årlige reindrifftsavtaleforhandlingene avsettes det midler til Reindrifftsens Utviklingsfond (RUF) som skal brukes til nærmere angitte formål. Ved reindrifftsavtaleforhandlingene for avtaleåret 1999-2000 ble partene enige om at midler fra RUF etter søknad blant annet kan nyttes til dekning av saksomkostninger som påløper ved tvist om beiterett. Dette kom til uttrykk i St. prp. nr. 54 (1998-99) Om reindrifftsavtalen 1999-2000 m.m., vedlegg 1, punkt 2, hvor det heter "Videre er det enighet om at midler fra RUF kan nyttes til økonomisk bistand til sikring av reindrifftsens beiterett". Avtalepunktet er senere nedfelt i Forskrift for Reindrifftsens Utviklingsfond av 17. juni 1999 § 1-5, annet ledd, bokstav b. Det kan også vises til St. prp. nr. 49 (1997-98) Om reindrifftsavtalen 1998-99 m.m., kapittel 8, hvor det gis en oppsummering av rettssituasjonen etter Høyesteretts dom av 24. oktober 1997 (Aursunden-dommen). Det forutsettes her at myndighetene vil kunne dekke utgifter til leieavtaler og ekspropriasjon. Avslutningsvis uttales det at "Økonomisk bistand for øvrig vil bli vurdert konkret i de enkelte tilfeller."

Jeg vil for øvrig vise til Grunnloven § 110 a og internasjonale bestemmelser om urbefolkninger og minoriteter som legger forpliktelser på den norske stat når det gjelder å sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur.

Det er på denne bakgrunn ikke aktuelt for meg å ta initiativ med sikte på at grunneierinteressenes prosessutgifter i disse sakene skal dekkes på samme vis som for reindrifften eller på annen måte av det offentlige.

Spørsmål nr. 387

Innlevert 16. juni 2000 av stortingsrepresentant Morten Lund

Besvart 23. juni 2000 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Ifølge media er nå nedlegging av Polaris-fabrikken på Klepp et faktum. På tross av konsesjonskravene av 14.10.1994 fikk de lokale interessentene som ville overta og drive videre, ikke anledning til reelle forhandlinger med eieren. Eieren har unngått å gi skriftlige svar på direkte henvendelser, og departementet har tatt avgjørelser før de avtalte møter med de lokale interessentene.

Er denne saken behandlet på god måte ut fra intensjonene i konsesjonsloven, og med politisk vilje til å berge norske arbeidsplasser?

Vedlegg til spørsmål:

POLARIS-ET STORT OG UNØDVENDIG TAP

Av stortingsrepresentant Morten Lund, Senterpartiet, leder av Stortingets næringskomite (<http://www.senterpartiet.no/>)

Jeg tilhører de mange som føler meg lurt av statsråd Grethe Knutsen i denne saken. Jeg mente det var mulig å få statsråden med på et tverrpolitisk lagspill for å berge en viktig del av det sterke industrimiljøet på Jæren. Jeg sitter igjen med en følelse av at statsråden og hennes departement har vært mer motpart enn medspiller for de ansatte og lokale investorer som ville berge disse arbeidsplassene.

Konsesjonsvilkårene som sist ble fastsatt 14.10.1994 pålegger den finske eier ved planer om nedlegging å føre reelle forhandlinger med mulige interessenter som vil overta for å drive videre på samme sted. Det er departementet som skal påse at pålegget blir fulgt.

Hva skjer her? En lokal investor tar skriftlig kontakt med eieren for å få et grunnlag for forhandlinger. De får ikke skriftlig svar, legger likevel inn et skriftlig bud, men får heller ikke svar på dette. De kontakter så departementet og ber om at det blir avholdt en takst for å få komme i gang med forhandlinger. Men fem dager før de ansatte i Polaris, som er kommet med på kjøpersiden, får møte departementet, skriver departementet til eieren at Polaris kan nedlegges. Det er departementet som vurderer og meddeler at kjøperen ikke er seriøs nok til å få forhandle om overtager

se. Det samme gjentar seg 2 uker senere etter at de ansattes selskap skriftlig ber eieren om å få forhandle om å overta. Det er departementet som sender svarbrevet, og det er negativt. Eieren sender to dager senere sitt svar der han enkelt og elegant begrunner sitt avslag med departementets brev. I denne saken har departementet skrevet de brev som eiernes sakfører normalt ville skrevet!

Jeg mente det var så åpenbare misforståelser og så mye tvilsom saksbehandling i denne saken, at statsråden ville benytte en bred politisk ryggdekning bl.a. fra undertegnede og fra en samlet Rogalandsbenk, til å starte forfra. Nå vet vi at viljen ikke var til stede til å bruke de politiske styringsmuligheter som kunne berget Polaris. Det har ikke vært noe påtrykk fra departementet mot en smart eier som har alle fordeler av at tiden trekkes ut og pessimismen få bre seg.

Polarissaken er mye mer enn et enkelttilfelle, og berører mer av Norge enn Jæren. Skal arbeidsplasser og kompetanse være så lettvinnt å flytte? Skal den lokale betydningen være så uviktig? Skal en statsråd kunne være så lite på parti med lokale og nasjonale interesser? Trenger vi en strengere lovgivning enn den vi hadde i 1994? Og fremfor alt: Hvilke holdninger forventer velgerne hos de som velges til å styre landet?»

Svar:

Vilkår 5 i selskapets konsesjon av 14.10.1994 lyder som følger: "Dersom det blir besluttet å avvikle hele eller vesentlige deler av virksomheten i Høyang Polaris AS plikter Hackman Norge AS på grunnlag av reelle forhandlinger, å legge forholdene til rette for salg til mulige interessenter som vil drive hele eller deler av virksomheten videre.

Departementet kan i denne forbindelse kreve at det avholdes uavhengig takst over hele eller deler av virksomheten".

Vilkåret innebærer at de finske eierne plikter å føre reelle forhandlinger, for derigjennom å muliggjøre et eventuelt salg av virksomheten. Dette forutsetter imidlertid at det er reelt grunnlag for forhandlinger. Det påhviler begge parter å utvise ansvarlighet både i prisforlangende og i pristilbud. Vilkåret innebærer ikke en plikt til å selge. På bakgrunn av det tilbudet som ble fremlagt var (og er) det departementets vurdering at det ikke var grunnlag for reelle forhandlinger da vi sendte vårt brev til Hackman den 4. mai 2000.

Intensjonen bak konsesjonsloven er de vilkår som er satt er å hindre tapping, slakting og nedlegging av lønnsom næringsvirksomhet i Norge. Vilkår 5 i Hackmans konsesjon skal sikre at dersom eierne ønsker å avvikle hele eller deler av virksomhet, så kan ikke dette gjøres uten først å ha lagt til rette for og aktivt forsøkt å finne mulige interessenter som vil drive virksomheten videre. Behandlingen og fremgangsmåten som er fulgt i denne saken er den samme som har vært fulgt i andre tilsvarende saker.

I vedlegget til spørsmålet hevdes det at departementet har vært mer motpart enn medspiller for de ansatte og lokale investorer. Departementet skal ikke være part i prosessen som skal gjennomføres for å oppfylle vilkåret. Departementet skal påse at forpliktelsen etter vilkåret blir oppfylt. De finske eierne har sendt forespørslers til flere mulige interessenter innen bransjen. På bakgrunn av en liste utarbeidet av de ansatte og etter oppfordring fra departementet, er det sendt ca. 20 forespørslers til andre interessenter. Forespørslene ble gjort i løpet av mars måned, og er dokumentert gjennom kopi til departementet. Ingen av de forespurte gav signaler om interesse for å innlede forhandlinger. Dette kan indikere at de vurderinger som Hackman har gjort om virksomheten ved Polarisfabrikken også deles av andre sett hen til markedssituasjonen for virksomhetens produkter.

En mer detaljert redegjørelse for prosessen fremgår av vedlagte kopi av departementets brev til "Rogalandsbenken" av 13. juni.

Departementet har videre i brev til Hackmans norske advokat presisert hva som er gjenstand for forhandlinger, et brev også den lokale investoren var kjent med. Gjennom hele prosessen har departementet blitt holdt orientert om sakens utvikling. Av dokumentasjonen som forelå for departementets vurdering fremgikk det at den lokale investoren både har fått svar på sine spørsmål og respons på det tilbudet som ble lagt frem. Representanten Lunds fremstilling av hendelsesforløpet omkring dette medfører således ikke riktighet.

Lund uttaler i vedlegget til spørsmålet at departementet skriver til eierne at Polaris kan nedlegges. Dette er ikke korrekt. Departementet har ikke gitt uttrykk for at Polaris kan nedlegges, men har i brev av 4. mai i år gitt uttrykk for at forpliktelsene etter vilkåret må anses for oppfylt. Departementet har heller ikke gitt uttrykk for at kjøper ikke var seriøs nok til å forhandle om overtagelse. Det var tilbudet slik det forelå som ble vurdert og vår konklusjon var at selv om eierne ikke hadde gått ut med et konkret prisforlangende, syntes det

åpenbart at det var så stor avstand mellom partene at det ikke var grunnlag for forhandlinger. Det var departementets vurdering at denne avstanden var så stor at heller ikke en uavhengig takst ville gi grunnlag for reelle forhandlinger. I denne sammenheng bemerkes at virksomheten som sådan, dvs. tomt, bygg, produksjonsutstyr, transportmidler, inventar, patentere og varemerker var prissatt til kr. 0,- i tilbudet. I tillegg var man villig til å betale for varebeholdningen forutsatte enighet om verdsettelsen. Det konkrete beløp som senere har vært trukket frem etter at tilbudet ble fremsatt, har utelukkende vært knyttet til verdien av varelageret, og repre

senterte derfor ikke noe nytt i forhold til tilbudet som ble avvist. Situasjonen var med andre ord uendret da departementet gikk ut med sin vurdering i brev av 4. mai.

Hackman driver også virksomhet i Moss. Produksjonsvirksomheten i Moss skal videreføres og vil bli tilført virksomhet dels fra Polarisfabrikken og dels fra Hackmans virksomhet i Finland.

Det har nå gått lang tid siden nedleggelsesbeslutningen, og interessenter har hatt romslig tid til å signalisere sitt eventuelle engasjement. Departementet må i sin vurdering også se hen til de uheldige virkninger av at selskapet, som en følge av konsesjonsvilkåret, i en lengre periode har vært avskåret fra å gjennomføre forretningsmessige disposisjoner som kan ha betydning for selskapets øvrige virksomhet, også i Norge. En fortsatt uavklart situasjon omkring virksomheten vil være uheldig både for de ansatte ved Polarisfabrikken og for virksomheten i Moss. Slik sett er det ikke uten videre gitt at eierne har alle fordeler av at tiden trekker ut, slik representanten Lund hevder i vedlegget til spørsmålet.

Det er departementets vurdering at det ikke er juridisk grunnlag for å omgjøre eller endre departementets vedtak. Jeg har likevel anmodet eierne i brev av 16. juni i år om å ta kontakt med de ansatte på bakgrunn av deres henvendelser. Departementet er kjent med at det er avtalt et møte med de ansatte 26. juni.

Vedlegg til svar:

Brev fra Nærings- og handelsdepartementet til "Rogalandsbenken" i Stortinget, v/stortingsrepresentant Tore Nordtun m. fl. om situasjonen for Polarisfabrikken på Klepp.

Referanse: 1999/5066-gbs.

Brevet er datert 13. juni 2000.

Spørsmål nr. 388

Innlevert 16. juni 2000 av stortingsrepresentant Karin Lian

Besvart 22. juni 2000 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Jeg har gjentatte ganger fått henvendelser om muligheten for samboer til å få fri fra arbeid når samboers barn er sykt. Det gjelder i de tilfeller hvor den ene av foreldrene bor så langt fra hjemmet at det er unaturlig at han/hun kan være tilgjengelig når barnet blir sykt. Jeg har forstått det slik at kun foreldrene kan ta ut disse dagene, 10 + 10 eller 20 dager.

Er det foretatt noen endringer i lovverket eller i forskriftene på dette området?»

Svar:

Hensikten med retten til omsorgspenger er å dekke yrkesaktive foreldres behov for inntekt ved kortvarige fravær fra arbeidet inntil annet tilfredsstillende tilsyn med syke barn kan skaffes.

Ifølge folketrygden kan en arbeidstaker som har omsorg for små barn få omsorgspenger dersom han eller hun er borte fra jobben på grunn av nødvendig tilsyn med sykt barn, eller dersom den som har det daglige barnetilsynet er syk. Fraværet fra arbeidet må skyldes nødvendig tilsyn med barnet. Den enkelte arbeidstaker kan få omsorgspenger i inntil 10 stønadsdager for hvert kalenderår. Har vedkommende ansvar for flere enn

to barn, ytes det omsorgspenger i opptil 15 dager. Dersom arbeidstakeren har omsorg for et kronisk sykt barn har han eller hun rett til opptil 20 stønadsdager.

Når arbeidstakeren er alene om omsorgen, økes antall stønadsdager til henholdsvis 20, 30 eller 40. Selv om den som er alene om omsorgen inngår et nytt samboerforhold eller gifter seg, opprettholdes likevel status som alene om omsorgen og rett til 20 (30, 40) dager med omsorgspenger. Når den ene av foreldrene har aleneomsorgen, kan stønadsdagene ved avtale fordeles mellom foreldrene i forhold til avtalt samvær. En eventuell ny partner for mor eller far har ikke krav på omsorgspenger. Hvis derimot den som er alene om omsorgen får felles barn med sin nye samboer/ ektefelle, vil vedkommende ikke lenger anses for å være alene om omsorgen. De vil da ha rett til 10 dager hver med omsorgspenger, uansett hvilket av barna som er syk.

Hvis foreldrene har delt foreldreansvar, har begge foreldrene rett til 10 dager med omsorgspenger pr. kalenderår uansett om de inngår nye samboerforhold/ekteskap.

Arbeidsgiveren dekker inntil 10 stønadsdager med omsorgspenger pr. kalenderår for hver arbeidstaker. Det er i dag ikke hjemmel i loven for å pålegge arbeidsgiver til en samboer som ikke er biologisk forelder å betale omsorgspenger.

Bestemmelsene om omsorgspenger og pleiepenger ved barns sykdom er under stadig vurdering, men det er for tiden ikke planlagt endringer slik at samboere uten egne barn kan motta omsorgspenger.

Spørsmål nr. 389

Innlevert 16. juni 2000 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 23. juni 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Lønnsoppgjret for lærarar får også konsekvensar for mange privatskular.

Når kan privatskulane rekne med å få kompensert auka utgifter til lærarløn gjennom auka tilskot frå Staten?»

Svar:

I forkant av Statsbudsjettet 2001 blir det rekna ut nye tilskotssatsar til private skular. Det vil då bli tatt omsyn til lønnsvekst for pedagogisk personale ved lønnsoppgjret i 2000.

Satsane for 2000 ble vedteken av Stortinget ved godkjenninga av Statsbudsjettet 2000. Lønnsveksten for lærarar ved lønnsoppgjret i år vil derfor ikkje bli tatt omsyn til før dei nye tilskotssatsane blir vedtekne av Stortinget gjennom Statsbudsjettet 2001.

Spørsmål nr. 390

Innlevert 16. juni 2000 av stortingsrepresentant Jørn L. Stang

Besvart 28. juni 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Vil justisministeren innføre et forbud mot å kreve betaling for varer og tjenester som ikke er bestilt, og at man innfører "tilstrekkelige" strafferammer for kataloghai virksomhet som må karakteriseres som svindel?»

Begrunnelse:

Erfaringsmessig har sommeren vist seg å være høysesong for fakturasvindel eller kataloghai. De utnytter helt bevisst at mange firmaer bruker uerfarne vikarer under feireavviklingen. Virksomheter har mottatt falske fakturaer, trusler om innkasso og gjentatt trakassering fra kataloghaiene.

Flere og flere virksomheter er klar over denne utviklingen og tar visse forholdsregler mot å betale falske fakturaer. Men det i seg selv er ikke nok til å bekjempe kataloghai i samfunnet.

Kataloghaiene benytter i hovedsak to forskjellige fremgangsmåter: 1. Bedrifter blir oppringt og spurt om man ønsker en oppdatering fra fjoråret, eller blir forestilt et salg av firmainformasjon. Noen dager senere mottar bedriften faktura på tjenesten, selv om den ikke ble bestilt. 2. Bedriften mottar fakturaer uten at det foreligger noen form for kommunikasjon på forhånd med kataloghaien.

I de siste par årene har det også kommet flere utenlandske aktører i Norge. Disse ønsker gjerne en bekreftelse på at opplysningene om bedriften er riktige, uten at det går klart frem at man binder seg til en avtale på tusenvis av kroner over flere år. Fakturabedrageriene utgjør et stort problem for bedrifter og andre virksomheter.

Når anmeldelsen på dette foreligger blir disse ofte henlagt på bevisets stilling, eller som følge av manglende kapasitet hos Politiet.

Svar:

Det finnes i dag ingen klar bestemmelse i lovverket som særskilt rammer tilfeller hvor en person eller virksomhet krever betaling for varer eller tjenester som ikke er bestilt. Etter omstendighetene kan forholdet rammes av straffelovens bestemmelser om bedrageri, men det kan være vanskelig å bevise i en straffesak at bedrageribestemmelsen er overtrådt.

Regjeringen (Barne- og familiedepartementet) har imidlertid i Ot.prp. nr. 62 (1999-2000) fremmet forslag til flere endringer i markedsføringsloven. Proposisjonen er ikke behandlet av Stortinget. Eventuelle nærmere spørsmål om forslaget bør rettes til Barne- og familieministeren. Jeg vil imidlertid gi en oversikt over hva som er foreslått i proposisjonen av interesse for de spørsmål representanten reiser. Det foreslås bl. a. en ny § 2 a i loven, som lyder slik:

§ 2 a Krav om betaling for varer, tjenester eller andre ytelser uten etter avtale mv.

Det er forbudt i næringsvirksomhet

- a) å kreve betaling for varer, tjenester eller andre ytelser uten etter avtale, og
- b) å levere varer, tjenester eller andre ytelser med krav om betaling uten etter avtale.

Ved leveranse i strid med første ledd bokstav b er mottakeren ikke forpliktet til å betale, så langt annet er bestemt ved lov.

Departementet kan ved forskrift gi nærmere bestemmelser om krav til dokumentasjon og oppbevaring av dokumentasjon for inngåtte avtaler.

Forslaget § 2 a første ledd bokstav a gjelder etter Ot.prp. nr. 62 (1999-2000) s. 32, tilfeller der en forbruker eller næringsdrivende mottar faktura for noe som verken er bestilt eller levert. Det kan for eksempel være annonser, oppføring av firmanavn i kataloger som ikke er utgitt mv. Bestemmelsen rammer dermed nettopp fakturasvindel og såkalt kataloghaivirksomhet. Hensikten med forbudet er blant annet å gjøre det enklere for påtalemyndigheten å etterforske og få pådømt tilfeller av slik virksomhet. Det er ulovlig i seg selv å kreve betaling for ikke-avtalte varer, tjenester og andre ytelser. Det er lettere å bevise slik virksomhet enn å bevise at gjerningsbeskrivelsen og skyldkravet etter straffelovens bedrageribestemmelser er oppfylt.

Forbudet i § 2 a må ses i sammenheng med straffebestemmelsen i markedsføringsloven § 17. Strafferammen ved forsettlig overtredelse av en rekke bestemmelser i markedsføringsloven, herunder den foreslåtte § 2 a første ledd, foreslås hevet fra bøter eller fengsel i inntil tre måneder til bøter eller fengsel i inntil seks måneder eller begge deler. For uaktsomme overtredelser foreslås strafferammen hevet fra bare bøter til bøter eller fengsel i inntil seks måneder eller begge deler. Hensikten med endringene er å gi politi og

påtalemyndighet bedre mulighet til å benytte straffeprosessuelle tvangsmidler som beslag og ransaking, også ved uaktsom overtredelse. Forslaget vil også medføre at det blir adgang til pågrepelse av den som mistenkes for forsettlig eller uaktsom overtredelse.

Dersom det er grunnlag for å anvende strengere straffebestemmelser ved fakturasvindel og katalog-haivirksomhet, typisk straffelovens bestemmelser om bedrageri, vil disse gå foran markedsføringslovens straffebestemmelser. Dette er sagt uttrykkelig i forslaget til endringer i markedsføringsloven § 17. Straffen for forsettlig bedrageri etter straffeloven er bøter eller fengsel inntil tre år. Grovt uaktsomt bedrageri straffes med bøter eller fengsel i inntil to år.

Spørsmål nr. 391

Innlevert 16. juni 2000 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 26. juni 2000 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim

Spørsmål:

«Det er viktig å sikre gode driftsvilkår for landets eneste landsdekkende homo-organisasjon LLH når NOVA-rapporten følges opp. Organisasjonen mottar i år 100 000 kroner mindre i driftsstøtte enn i fjor. SV foreslo i forbindelse med budsjettbehandlingen for 2000 å skille ut støtte til det homopolitiske arbeidet som egen budsjettpost.

Vil statsråden sørge for økte driftsmidler til LLH i år, samt skille ut denne type midler i egen post på statsbudsjettet fra 2001?»

Begrunnelse:

LLH er landets eneste landsdekkende organisasjon som jobber for å ivareta lesbiske, homofile og bifiles rettigheter og interesser. Organisasjonen har i en årrekke drevet sitt arbeid med minimalt med økonomisk støtte fra staten, og driver en organisasjon på et økonomisk sparebluss. Samtidig skal organisasjonen ivareta et landsdekkende nettverk av lokallag, være homopolitisk spisskompetanse på felt som spenner fra komme-ut problematikk og psykisk helse til undervisning om homofili i både grunnskole, videregående skole og fagutdanninger og bistand til lesbiske og homofile flyktninger og asylsøkere.

Den økonomiske støtten LLH mottar fra BFD har blitt redusert med 100 000 kroner fra 1999 til 2000, og ny regjering har ikke sett på økning av driftsstøtten til fundamentet for det homopolitiske arbeidet som noe strakstiltak i inneværende år. Det utgjør et 16 prosents kutt fra i fjor.

Et drøyt år etter at NOVA la fram rapporten om lesbiske og homofiles levekår og livskvalitet driver LLH på meget knappe ressurser i skyggen av NOVA-rapporten.

Det er nødvendig å se viktigheten av det landsdekkende arbeidet LLH gjør og behovet for å bygge ut den kompetansen organisasjonen sitter med både lokalt og nasjonalt. Aftenposten hadde tidligere i år en stor artikkel hvor de intervjuet unge lesbiske og homofile på Kongsvinger som fortalte at de unge flyttet vekk fra distriktene fordi det ble for tøft å bo der. En styrking av LLHs arbeid vil kunne føre til at flere unge føler at de kan fortsette å bo på sine hjemsteder, eller flytte tilbake etter endte studier, og det er dermed også god distriktpolitikk.

Slik tildelingen fra BFD i dag skjer får LLH sine driftsstøtte fra Kap.846.70 på statsbudsjettet. Organi

sasjonen hører ikke nødvendigvis hjemme i samme post som de andre familie- og likestillingspolitiske organisasjonene, da LLHs arbeid dekker et felt med mye større bredde. Offentlig tildeling av midler til organisasjonen bør derfor fra statsbudsjettet for 2001 skilles ut som egen post på Barne- og familiedepartementets budsjett. Dette både for å synliggjøre og tydeliggjøre viktigheten av å støtte det homopolitiske arbeidet og den spisskompetanse lesbiske og homofile selv innehar.

Svar:

I fjor fikk LLH 420 000 kroner i driftsstøtte. I tillegg fikk LLH en særskilt bevilgning til informasjon som en oppfølging av NOVA-rapporten, jfr. Innst. S. nr. 236 (1998-1999). Der heter det at LLH skal få økt sin bevilgning med 200 000 kroner "til informasjonsarbeid". Det framgår i innstillingen at bakgrunnen for forslaget er "den nylig fremlagte NOVA-rapporten om homofiles livssituasjon. I denne sammenheng understrekes behovet for at samfunnet får økt kunnskap og informasjon". I Budsjett-innst. S. nr. 2 (1999- 2000) økte Stortinget kap. 846 post 70 med 400 000 kroner og øremerket 100 000 kroner til blant andre LLH ved å vise til "det viktige arbeidet Aktive Fedre, Aleneforeldreforeningen, Foreningen 2 Foreldre og Landsforeningen for lesbisk og homofil frigjøring gjør". Dette gav et driftstilskudd til LLH for inneværende år på kr. 520.000.

I brev av 14.06.2000 til representanten Valle framgår det at Regjeringen vil bruke kr. 650 000 til strakstiltak overfor lesbiske og homofile i 2000.

Jeg har imidlertid stor forståelse for LLHs driftsproblemer, og er opptatt av organisasjonens situasjon. Jeg viser i den forbindelse igjen til mitt forrige svar til Valle datert 14.06.2000, der det påpekes at LLH fikk avslag på søknad om tilskudd gjennom Fordelingsutvalget. Denne søknaden er påklaget og klagen behandles nå på vanlig måte.

Som tidligere varslet, jfr. St.prp. nr. 1 (1999- 2000), vil jeg i budsjettforslaget for 2001 presentere nye retningslinjer for støtte til de kvinne- og familiepolitiske organisasjonene. Her vil framtidig støtte til LLH bli omtalt.

Spørsmål nr. 392

Innlevert 16. juni 2000 av stortingsrepresentant Jørn L. Stang

Besvart 27. juni 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Står dagens justisminister bak den forrige regjerings initiativ om å innføre en mengde nye forelegg og bøter overfor småbåteiere, og kan hun forsvare dette som arbeidsgruppen har lagt frem som forslag på å straffeforfølge småbåtkbrukere og fritidsfolk i landet?»

Begrunnelse:

Ifølge et arbeidsutvalg i justisdepartementet forligger det forslag til ulike typer bøter for småbåteiere når de har følgende mangler som:

- manglende registrering
- uleselige kjennemerker
- manglende båtkort
- manglende lanterneføring
- personer under 16 år med for stor båt
- båteiere som lar personer under 16 år kjøre for fort med båt
- fortøyning av båt innenfor badebøyer
- kjøring fortere enn tillatt
- kjøring innenfor badebøyer eller 50 meter fra badene.

De ulike bøtene varierer fra 500 kroner opptil 2000 kroner per "forseelse".

Ifølge en saksbehandler fra justisdepartementet var det meningen at disse bøtene skulle opp i Stortinget før sommeren i år. Utgangspunktet er den avgåtte regjering som satte ned et arbeidsutvalg for å foreslå helt nye forelegg som skulle innføres til sjøs. Oslofjorden Båteierunion med 14000 medlemmer skal visstnok

ikke være tatt med på høringen til departementets forslag. Satsene på de foreslåtte bøter vil blant annet graderes etter hvor mye rednings- og flyteutstyr som fins i båten.

Det vil bety at Politiet må begynne å telle eksempelvis antall redningsvester. I tillegg er det foreslått at Tollvesenet og Kystvakten også kan stå for kontrollene.

Svar:

En samlet tiltakspakke "Handlingsplan mot ulykker med fritidsbåt" ble utarbeidet av Nærings- og handelsdepartementet i 1998, og på grunnlag av denne handlingsplanen besluttet Justisdepartementet høsten samme år å nedsette en arbeidsgruppe som skulle vurdere en ordning med forenklet forelegg for visse overtredelser som blir begått i forbindelse med småbåttrafikken. Arbeidsgruppen la fram sin utredning 14. desember 1999.

Jeg er opptatt av å vurdere ulike tiltak for å redusere det altfor store antall ulykker på sjøen. Bruk av forenklet forelegg er i denne forbindelse et virkemiddel som kan ha positive virkninger, blant annet ved at det gir rask reaksjon på regelbrudd.

Nevnte arbeidsgruppes forslag er nå til vurdering i departementet. Jeg vil komme tilbake til utformingen av de konkrete tiltak i forbindelse med en Odelstingsproposisjon til høsten.

Spørsmål nr. 393

Innlevert 19. juni 2000 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 23. juni 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«UDI planlegger å opprette et nytt nasjonalt transittmottak for flyktninger på Trandum. Med denne begrunnelsen avsluttes driften av Trandum mottak 1/10 -2000. Ved nedleggelse av mottaket vil de over 350 asylsøkerne som bor der måtte flyttes til andre mottak, samtidig brytes et miljø med høy kompetanse på mottaksarbeid opp.

Når det nå ser ut til at transittmottaket vil bli vesentlig forsinket, vil statsråden sikre at det inngås en løpende driftsavtale som sikrer videre drift inntil bygestart for transittmottaket?»

Begrunnelse:

Trandum mottak drives i dag av Flyktningebistand AS. Mottaket har knyttet til seg et godt kompetansemiljø og er bl.a. det eneste mottaket som driver eget psykiatrisk dagsenter. Mottaket driver etter prinsipp om at asylsøkerne i størst mulig grad skal selv ta ansvar for sin hverdag bl.a. gjennom å etablere selv-husholdning. I tillegg til å være et godt mottak som driver i tråd med prinsipper statsråden tidligere har ytret som viktige i flyktningearbeidet, er det og dokumentert at Flyktningebistand AS driver med de laveste kostnadene.

Driften av Trandum mottak opphører 1/10 - 2000. Kompetansmiljøet splittes opp, asylsøkerne som bebor mottaket må fordeles på andre mottak med de problemer det skaper ikke minst for de mange barn som bor i mottaket.

Når det nå viser seg at det vil ta langt lengre tid enn opprinnelig antatt å starte opp arbeidet med transittmottaket på Trandum, virker det som dårlig ressursutnyttelse og skaper unødvendige menneskelige problemer å stoppe driften av Trandum mottak før det strengt tatt er nødvendig.

Samtidig er det kapasitetsproblemer ved andre mottak, det vil være vanskelig å flytte hele grupper med stor samhörighet i fellesskap til nye mottak. Oppsplitting og usikkerhet skaper ekstrabelastninger.

UDI har nå undertegnet videre driftsavtale med Røde Kors for de eksisterende transittmottakene til 1.1 2002, det er disse mottakene Trandum skal erstatte. Det synes som om UDIs opprinnelige tidshorison er forskjøvet - det naturlige ville da være at også tidshorisonen for Trandum som mottak forskyves.

Svar:

Avtalen mellom Utlendingsdirektoratet og Flyktningbistand as om drift av Trandum mottak for asylsøkere er sagt opp og utløper 30. september i år. Bakgrunnen for oppsigelsen er som kjent at det skal opprettes et landsdekkende transittmottak på stedet.

Fremdriftsplanene i forhold til det nye transittmottaket er ikke endret, og byggearbeidet skal etter planen starte opp så raskt som mulig høsten 2000. Utlendingsdirektoratets forlengelse av nåværende transittavtale med Norges Røde Kors frem til 1. januar 2002, er primært basert på andre hensyn enn fremdriftsplanen for transittmottaket på Trandum.

Generelt sett vil jeg si at bevilgningen til statlige mottak er basert på at Utlendingsdirektoratet løpende skal tilpasse mottakskapasiteten til behovet, og målet er at 90 prosent av kapasiteten skal utnyttes til en hver tid. Ved avvikling av mottak vil Utlendingsdirektoratet legge vekt på blant annet geografisk fordeling av mottaksplassene, økonomiske forhold, kvaliteten på tilbudet i mottakene og samarbeidet mellom kommunen og driftsoperatør.

Dagens mottakssystem med etablering og avvikling av mottak etter som behovene for mottaksplasser endrer seg, stiller store krav både til kommuner, driftsoperatører og til Utlendingsdirektoratet. Avvikling av mottak innebærer at mottakspersonalet må se seg om etter annet arbeid og at fagmiljøet kan miste verdifull kompetanse. Avvikling av mottak innebærer også at beboere som ikke blir bosatt innen tidspunktet for nedleggelse eller av andre grunner forlater mottaket, vil måtte flytte til et annet mottak. Dette

er utfordringer som det kan være vanskelig å finne gode løsninger på, men som jeg mener vi må akseptere gitt at mottaksapparatet skal tilpasses de føringer som er gitt blant annet i statsbudsjettet for inneværende år.

Utlendingsdirektoratet har orientert Flyktningbistand as om arbeidet som er i gang med hensyn til flytting av beboere fra mottaket. Det planlegges nå hvordan dette kan gjøres på en best mulig måte, og det legges spesielt vekt på å finne gode løsninger for barnefamiliene. Avvikling av mottak har betydning for kommunen mottaket ligger i, og det er allerede tatt hensyn til beslutningen om avvikling av Trandum mottak i kommunens skoleplaner.

Flyktningbistand as har hatt som intensjon å drive mottak med relativt lav bemanning og høy grad av beboermedvirkning. Når det vises til at Trandum mottak drives etter prinsippet om at asylsøkere i størst mulig grad skal ta ansvar for egen hverdag, blant annet gjennom å etablere selvhusholdninger, er dette i tråd med hva som gjelder for de fleste mottak. Beboernes mulighet til å lage sin egen mat er også ett av flere forhold som vurderes i forbindelse med etablering av nye mottak.

Trandum mottak skiller seg ikke ut fra andre mottak når det gjelder omfang av beboermedvirkning. Mottaket har imidlertid drevet med så lav bemanning at dette ved flere anledninger er blitt påpekt av Utlendingsdirektoratet. Denne kritikken har driftsoperatøren tatt til etterretning. Bemanningen er øket og personellsituasjonen er forbedret. Ullensaker kommune er imidlertid fortsatt av den oppfatning at personalet er for lite tilgjengelig for beboerne.

Trandum mottak med totalt 400 plasser er det største mottaket som er i drift i dag. I de økonomiske rammene for drift og leie av mottak (forhandlingsfullmakten) ligger det en antakelse om at det er noe rimeligere å drive store mottak enn små. Statens utgifter til drift av Trandum mottak er ikke lavere enn det kan forventes av et mottak på denne størrelsen. Den prosentvise utnyttelsesgraden av forhandlingsfullmakten for Trandum ligger også på et nivå som er sammenlignbart med driftsavtaler for andre mottak.

Det er Utlendingsdirektoratet som har det overordnede ansvaret for etablering og avvikling av mottak. Jeg er orientert om at Utlendingsdirektoratet i brev til Flyktningbistand as har gitt uttrykk for at det ikke er ønskelig å omgjøre beslutningen med hensyn til avvikling av driften på Trandum mottak. Jeg har tillit til at Utlendingsdirektoratet som ansvarlig etat for mottaksapparatet vurderer de relevante forhold i dette arbeidet, og at de håndterer dette på en best mulig måte.

Spørsmål nr. 394

Innlevert 19. juni 2000 av stortingsrepresentant Øystein Hedstrøm

Besvart 29. juni 2000 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«En dansk befolkningsundersøkelse (Glostrupundersøkelsen) bekrefter erfaringer fra Finland som indikerer at høy selenkonsentrasjon er viktig i forebygging av hjerte- og karsykdommer. I Finland har man lenge anvendt kunstgjødsel tilsatt selen. Jordsmonnet i Skandinavia er fattig på selen. Det hevdes at det for lengst burde vært et påbud om tilsetning i kunstgjødsel.

Hva mener statsråden om dette?»

Begrunnelse:

Selen er et viktig spormineral som har en positiv virkning på menneskets helse. Norge har gjennom import av korn fra USA klart seg i en viss grad når det gjelder selenforsyning fra kosten, fordi dette kornet er selenholdig. Vanlig kost inneholder omtrent halvparten av minimumsbehovet.

Dyrleger har nyttiggjort seg dette i sin virksomhet. Selenberiket dyrefôr har vært tilgjengelig i mange år og har skånet dyrebestander for muskel- og hjertesykdommer.

Svar:

Undersøkelser fra 1980-årene og begynnelsen av 1990-årene viste at selenstatus i den norske befolkning var den beste i Europa. Inntaket av selen i Norge var betydelig høyere enn anbefalt inntak, og 2-3 ganger høyere enn i Sverige og Finland. Bakgrunnen for at den norske befolkning har vært i en særstilling med hensyn til selenstatus, er at vi i lang tid har importert hvete med høyt seleninnhold fra USA og Canada. Dessuten har vi hatt et høyere inntak av fisk enn i våre naboland. I løpet av de siste tyve årene har imidlertid andelen norskprodusert korn i norsk matmel økt fra omtrent 20 til 50 prosent. Dette har ført til at seleninnholdet i norsk matmel gradvis har minsket. Inntil for noen få år siden var seleninntaket og selenkonsentrasjonen i blod tilfredsstillende, men status har ikke vært overvåket de siste åtte årene.

Det var i 1992 at Statens råd for ernæring og fy

sisk aktivitet ble betenkt over at det samlede seleninntaket i norsk kosthold ble redusert på grunn av økende andel av norsk mathvete i kostholdet. På bakgrunn at dette ba de Statens Kornforretning arbeide for å opprettholde det høye seleninnholdet man hadde i matmel i 1970 og 80 åra. Det ble satt igang gjødslingsforsøk og Norsk Hydro fikk tillatelse til å produsere og omsette kalksalpeter med selen i september 1993. Godkjenningen er foreløpig og er gjeldende i 10 år. Salget har ikke vært spesielt høyt. Selen er ikke et plantenæringsstoff og har derfor ingen innvirkning på avlingsnivået. Selenberiket kalksalpeter koster mer enn ordinær kalksalpeter og bøndene får ikke høyere pris for selengjødslet korn.

Jordsmonnet i Skandinavia er ikke fattig på selen, men det er områder med lav plantetilgjengelighet. Lav pH, sur jord, gjør at selenet blir lite tilgjengelig for plantene. Det betyr at hvis man øker pH i jorda f eks ved kalking, kan mer naturlig selen bli plantetilgjengelig.

Fra 1979 har selen blitt tilsatt kraftfôr i mengder som er tilpasset det enkelte dyreslags behov. Dette har ført til en tilfredsstillende selenstatus blant dyr som regelmessig får kraftfôr, samt et økt seleninnhold i husdyrprodukter som egg, melk, ost og kjøtt.

Finland har som det eneste landet i verden selenberiket all gjødsel som går til matproduksjon. Bakgrunnen var at de var selvberget med matmel og at seleninnholdet i blod hos folk var lavt, lavest i Europa. Etter at de begynte med selenberiket gjødsel, steg selenkonsentrasjonen i blod hos finner til det samme nivået som til den norske befolkningen. I Finland var det ikke gjort en vurdering av om relativt lavt seleninnhold i blod var et folkehelseproblem, men siden de har kontinuerlig overvåkning av selenkonsentrasjon i blod, så har de også kontroll på utviklingen.

Konklusjon:

Det er sannsynlig at selenivået hos den norske befolkning har gått noe ned. Imidlertid vet man ikke hvor mye, da selenivået ikke har vært overvåket de siste åtte årene. Helsemyndighetene antar at et noe lavere selenivå ikke har negative effekter for folkehelsen, men situasjonen bør følges.

Ønsket om påbud om tilsetning av selen til kunstgjødsel mener jeg er et for drastisk tiltak før vi har mer kunnskap om befolkningens selenstatus. Så langt jeg kjenner til, er det i dag bare Finland som bruker selenberiket gjødsel i stor skala for å øke befolkningens selenstatus. I andre land med lave seleninntak, som Sverige og New Zeeland, blir gjødsel ikke tilsatt selen.

Det er viktig å ha i minnet at selen er svært toksisk når konsentrasjonen er "høy" og at man skal være påpasselig med å gjødsle med selen før man kjenner konsekvensene også i en miljømessig sammenheng.

Det kan være andre måter å nå et høyere selenivå i kostholdet som ikke har vært tilstrekkelig utredet.

Spørsmål nr. 395

Innlevert 20. juni 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 26. juni 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Vil Regjeringa kunne gjennomføre tiltak som går ut på å vedta bosetting av asylsøkere i en kommune, der kommunen har motsatt seg bosettingen eller motsatt seg å ta i mot det antall asylsøkere UDI har behov for å få bosatt, uten at saken er behandlet i Stortinget?»

Svar:

Nesten alle som søker asyl i Norge bor i ett av de statlige mottakene mens søknaden er til behandling. Asylsøkere som kan forsørge seg selv, har anledning til å bo utenfor mottak. Kommunene er ikke forpliktet til å gi økonomisk sosialhjelp til asylsøkere som på egen hånd bosetter seg utenfor mottak.

I enkelte tilfeller blir asylsøkere bosatt før det er fattet vedtak i saken. Det gjelder personer som av medisinske eller sosiale grunner ikke kan bo i de ordinære mottakene, og det gjelder enslige mindreårige asylsøkere. Bosetting av disse personene skjer på vanlig måte etter avtale mellom Utlendingsdirektoratet og den enkelte kommune. Kommunen mottar et eget tilskudd for direktebosetting i stedet for integreringstilskudd.

Jeg tolker ditt spørsmål slik at det med asylsøkere også menes personer som har fått vedtak om opphold i Norge og skal bosettes i en kommune.

Personer med lovlig opphold i Norge kan bosette seg i den kommunen de ønsker. En kommune kan derfor ikke avvise personer med vedtak om opphold når de ønsker å bosette seg uten bistand fra UDI eller kommunen. En kommune kan heller ikke motsette seg at det kommer personer som har fått innvilget familiegjenforening med flyktning som bor i kommunen. Når det gjelder bosetting fra mottak og bosetting av overføringsflyktninger, så bestemmer kommune

ne selv hvor mange flyktninger de vil bosette, og når de vil bosette dem.

Våre naboland har andre regler som styrer bosettingen av flyktninger. I Sverige kan asylsøkere bosette seg der de ønsker, forutsatt at de finner seg en bolig, uten at kommunen kan motsette seg det. I Danmark bor asylsøkerne i mottak fram til evt. vedtak om opphold, men dersom kommunene ikke selv tilbyr plass til alle som skal bosettes, kan staten bestemme at en kommune skal bosette det tildelte antall flyktninger. Statskonsult har foreslått at en slik ordning innføres i Norge også.

Regjeringen er i løpende dialog med Kommunenes Sentralforbund når det gjelder bosettingsarbeidet, og det er en målsetting at dette arbeidet fortsatt skal være basert på frivillighet fra kommunenes side. Men slik situasjonen er i dag, med mangel på kommuneplasser og mange som må vente svært lenge i mottak før de blir bosatt, vil jeg ikke utelukke tiltak som i sterkere grad vil forplikte kommunene til bosetting av flyktninger. Jeg legger imidlertid til grunn at tiltak som får konsekvenser for kommunene vil bli behandlet i Stortinget.

Spørsmål nr. 396

Innlevert 20. juni 2000 av stortingsrepresentant Lisbet Rugtvedt

Besvart 26. juni 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Fra komplekse nødsituasjoner vet vi at det ofte skjer at familier splittes og at barn kommer bort fra foreldrene sine. Enkelte flyktninger som har fått opphold i Norge, har blitt skilt fra egne mindreårige barn før eller under flukten til Norge.

Ser Regjeringen det som viktig å bidra til at flyktninger kan bli gjenforent med barn som befinner seg i hjemlandet og hvilke ressurser kan i så fall stilles til rådighet i slike tilfeller?»

Begrunnelse:

Det vises til situasjonen for Mamawa Gbtema Kamara som flyktet fra Sierra Leone i 1998, og som i flukten måtte forlate sin datter som nå er 7 år. Datter skal nå være observert i Elfenbenskysten. Mamawa Gbtema Kamara har henvendt seg til Lindås kommune hvor hun bor, for å få bistand til å verifisere at det er datteren som er sett, oppspore datteren og bringe henne til Norge. Så langt har hun ifølge avisa Strilen, fått avslag på sin anmodning om støtte. Saken reiser et prinsipielt spørsmål om hva Norge kan gjøre for å bidra til å spore opp og gjenforene barn som er blitt skilt fra sine foreldre i krigs- og nødsituasjoner.

Svar:

Spørsmålet er stilet til justisministeren, men besvares av undertegnede fordi kommunal- og regionalministeren fra 7.6 har overtatt det politiske ansvaret for utlendingsfeltet.

De nærmeste familiemedlemmer av herboende utlendinger med lovlig opphold, har normalt rett til å få oppholdstillatelse eller arbeidstillatelse i familiegjeningforening. Som hovedregel må den som søker familiegjeningforening være sikret underhold.

Som nærmeste familiemedlem regnes blant annet barn under 18 år uten ektefelle eller samboer, når begge foreldrene har eller får lovlig opphold i riket. Også barn som har én av foreldrene boende her, har rett på oppholdstillatelse med mindre hensynet til barnets beste taler mot at det får opphold her.

Flyktninger som får asyl eller opphold på humanitært grunnlag kan få sine nærmeste familiemedlemmer til Norge i henhold til ovennevnte. For ektefeller og barn av denne gruppen stilles det ikke krav om sikret underhold.

Overføringsflyktninger og de som ellers får innvilget asyl i Norge, får dekket reiseutgiftene for familien når det innvilges familiegjeningforening. Hvis herboende har oppholdstillatelse på humanitært grunnlag, vil reiseutgiftene for familien kunne bli dekket hvis det søkes om familiegjeningforening innen fem år etter at herboende fikk innvilget oppholds- eller arbeidstillatelse. Ordningen er begrenset til personer med liten eller ingen inntekt. Utlendingsdirektoratet samarbeider med Den internasjonale organisasjon for migrasjon (IOM) om organisering av reisen.

Utlendingsmyndighetene får fra tid til annen henvendelser om hjelp/bistand til oppsporing av forsvunne familiemedlemmer til herboende flyktninger eller asylsøkere.

Norske myndigheter har ikke kompetanse til myndighetsutøvelse utenfor Norges grenser. Ettersøking og oppsporing av utenlandske familiemedlemmer til utlendinger som bor i Norge vil i tillegg kunne være et meget tid- og ressurskrevende arbeid. Norske utlendingsmyndigheter har ikke ressurser og kapasitet til, og har det heller ikke som sin ansvarsområde, aktivt å bistå i ettersøking og oppsporing av herboende utlendingers barn, eller andre slektninger, som er på ukjent sted. Vi er imidlertid kjent med at en rekke internasjonale hjelpeorganisasjoner, bl.a. Røde Kors, i en del tilfeller kan yte hjelp. Det internasjonale Røde Kors har som en del av sitt mandat gjennom en årrekke drevet med denne type oppsporing, og Norge er blant de største bidragsyterne til organisasjonen.

Dokument nr. 15:31

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 397

Innlevert 20. juni 2000 av stortingsrepresentant Odd Roger Enoksen

Besvart 3. juli 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Hva var anslått vekst i kommunesektorens inntekter for 2000 med bakgrunn i kommuneøkonomiproposisjonen for 2000, fremlagt i mai 1999? Hva var anslått vekst i kommunesektorens inntekter for 2000 slik det ble fremlagt i St.prp. nr 1 fra Kommunal- og regionaldepartementet for 1999 - 2000? Hva var den viktigste årsaken til endringen i anslått vekst fra kommuneøkonomiproposisjonen til St.prp. nr. 1? Hva er anslått vekst i kommunesektorens inntekter fra 2000 til 2001 med utgangspunkt i vedtatt budsjett for 2000? (Ikke RNB). Statsministeren har lovet kommunene 1 milliard ekstra inneværende år for å kompensere økte utgifter til feriepengeavsetning. Vil denne ekstra milliarden være med i grunnlaget for vekst i 2001, eller er det regjeringens forutsetning at utgangspunktet for anslått vekst i 2001 fortsatt er Revidert nasjonalbudsjett 2000? I så fall, hva vil virkningen av dette være for kommunesektoren i 2001?»

Begrunnelse:

I forbindelse med debatten om kommuneopplegget for 2001 har det oppstått et behov for avklaring av hva som er den reelle vekst i kommunenes inntekter fra 1999 til 2000 og fra 2000 til 2001.

Svar:

1. I kommuneøkonomiproposisjonen for 2000 var realveksten i kommunesektorens inntekter i 2000 anslått til om lag 2,5 milliarder kr, eller om lag 1¼ prosent.

2. I St.prp nr 1 (1999-2000) ble realveksten i kommunesektorens inntekter i 2000 anslått til om lag 1,1 milliard kr, eller om lag ½ prosent, regnet fra anslag på regnskap for 1999. Med utgangspunkt i inntektsanslaget for 1999 som ble lagt til grunn i kommuneøkonomiproposisjonen, ble realveksten i 2000 anslått til 3 milliarder kr. I tabell 1 s. 19 i budsjettproposisjonen framkommer en vekst på 3,4 milliarder kr. I teksten under tabellen er det imidlertid påpekt at veksten på 3,4 milliarder kr ikke omfatter økte lønnskostnader på 400 mill. kr som videreføres til 2000.

3. Nedjusteringen av anslaget for vekst i kommunesektorens inntekter fra 1999 til 2000 fra kommuneøkonomiproposisjonen til St.prp. nr 1 skyldes i hovedsak at merskatteveksten i 1999 på 1,8 milliarder kr ikke ble videreført til 2000.

4. Realveksten i kommunesektorens inntekter i 2001 med utgangspunkt i saldert budsjett 2000 kan anslås fra 3,5 til 4 milliarder kr, det vil si om lag samme vekst som anslått med utgangspunkt i RNB-nivået. I forbindelse med RNB var kommunesektorens inntekter inneværende år anslått å øke med knapt 1 milliard kr (netto økning i bevilgninger på om lag 500 mill. kr og økt skatteanslag på om lag 450 mill. kr). Realverdien av kommunesektorens inntekter i 2000 ble også anslått redusert med om lag 1 milliard kr knyttet til økt kostnadsvekst, vesentlig knyttet til lønnsoppgjøret.

5. Kommunesektorens merutgifter i 2000 knyttet til feriepengeavsetning for 2 ekstra feriedager i 2001 er anslått til ca 1 milliard kr. I brev 26.5.00 fra statsministeren til KS framgår det at regjeringen er innstilt på å foreslå en tilleggsbevilgning for 2000 til kommuner og fylkeskommuner av tilsvarende størrelse.

Regjeringen vil ta stilling til spørsmålet om videreføring av denne tilleggsbevilgningen til 2001 i forslaget til statsbudsjett for 2001.

Spørsmål nr. 398

Innlevert 21. juni 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 29. juni 2000 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Amnesty International seier i ein rapport om bombeaksjonen på Balkan, at NATO gjorde seg skuldig i krigsbrottsverk og gjev fleire døme på dette, m.a. bombinga 24. april av radio- og fjernsynshuset (16 blei drepne) og 7. mai kor sjukehus og marknad i Nis blei bomba (14 blei drepne).

Kva meiner utanriksministeren om rapporten, og kan det eventuelt vera aktuelt å ha ein skikkeleg gjennomgang og evaluering av alle forhold knytta til bombeaksjonen på Balkan i form av ei eiga melding?»

Svar:

Forut for NATOs luftoperasjoner i forbindelse med Kosovo-krisen, ble det fra norsk side understreket at NATOs aksjoner måtte baseres på folkeretten. Etter norsk syn utgjorde Sikkerhetsrådsresolusjon 1199, rapporten fra FNs generalsekretær av 6. oktober 1998 om manglende etterlevelse av denne resolusjonen, uttalelsen fra Sikkerhetsrådets president, samt FN-paktens bestemmelser om opprettholdelse av internasjonal fred og sikkerhet, et tilstrekkelig folkerettslig grunnlag for operasjonene.

Jeg har med stort alvor notert meg Amnesty Internationals anklager mot NATO og NATOs medlemsland. For en allianse som setter menneskerettigheter i høysetet, er det svært viktig med et kritisk blikk også på egne handlinger. I et demokrati er det naturlig at man har en åpen offentlig debatt om spørsmål knyttet til bruk av makt. Amnesty International er en seriøs og respektert organisasjon, og dens synspunkter blir naturligvis tillagt vekt fra Regjeringens side.

Etter min mening var imidlertid NATO gjennom hele konflikten meget bevisst forholdet til internasjonal rett, inkludert krigens folkerett, og gjorde alt alliansen kunne for å unngå sivile tap. Beklageligvis fant det allikevel sted feiltagelser eller svikt i våpensystemer. Tatt i betraktning operasjonens omfang, lyktes det likevel å begrense dette til et minimum. Jeg kan ikke se at de feiltagelser som måtte ha blitt begått gir grunnlag for de beskyldningene Amnesty International setter frem om brudd på folkeretten og krigens folkerett fra NATOs side.

Jeg vil også gjøre oppmerksom på at flere internasjonale rettsinstanser har til vurdering spørsmål knyttet til NATOs luftoperasjoner i forbindelse med Kosovo-krisen. Blant annet har Krigsforbryttertribunalet for det tidligere Jugoslavia (ICTY) grundig vurdert anklagene fra regimet i Beograd om at NATOs operasjoner brøt mot folkeretten og at de var rettet mot sivile mål.

I likhet med NATOs generalsekretær, Lord Robertson, vil jeg i denne sammenhengen vise til hva tribunalets sjefsanklager, Carla del Ponte, uttalte i FNs Sikkerhetsråd 2. juni i år. Hennes konklusjon overfor Rådet var at det på grunnlag av tribunalets grundige gjennomgang av anklagene og påstandene ikke var noe grunnlag for å igangsette etterforskning av disse påstandene eller andre hendelser knyttet til NATO operasjonene.

Lignende anklager er fremsatt av Beograd-regimet mot et antall NATO-land overfor Haag domstolen. Norge er ikke blant disse landene. Domstolen har ennå ikke avsluttet sine overveielser. Endelig har Den europeiske menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg til behandling klager fra de etterlatte etter angrepet på TV-huset i Beograd. Jeg har tillit til disse prosessene og at de begge vil foreta en grundig gjennomgang av sakene.

De tre nevnte prosessene tatt i betraktning, ser jeg ingen grunn til at man på norsk side skal behandle disse spørsmålene i form av en egen nasjonal melding.

Spørsmål nr. 399

Innlevert 21. juni 2000 av stortingsrepresentant Vidar Kleppe

Besvart 28. juni 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Vil justisministeren garantere at Kristiansand politikammer får tilleggsbevilgninger på hva etterforskningen av barnedrapene i Baneheia medfører av ekstra kostnader?»

Begrunnelse:

Politietterforskningen etter dobbeldrapene i Baneheia i Kristiansand har pr. dags dato kostet nærmere 3 millioner kroner. Størstedelen av disse kostnadene er overtidsbetaling. Dette kan medføre at Kristiansand politikammer grunnet budsjettet samt budsjettprosedyrene som Justisdepartementet har lagt opp til, medfører at alt annet ordinært politiarbeid ved politikammeret vil bli sterkt nedprioritert.

Svar:

På bakgrunn av tragedien i Baneheia er det jevnlig kontakt mellom Kristiansand politidistrikt og Justisdepartementet. Baneheiasaken er svært ressurskrevende, og jeg er som alle andre meget opptatt av at saken blir oppklart.

I forbindelse med spesielt ressurskrevende saker er det ikke uvanlig at berørte politidistrikter får tilleggsbevilgning for hele eller deler av de merkostnader som påløper. Foreløpig har ikke departementet mottatt søknad fra Kristiansand politidistrikt, men vi er varslet om at søknad vil bli fremmet. Denne vil i så fall bli behandlet på vanlig måte, og politidistriktet vil få en budsjettmessig kompensasjon. Kristiansand politidistrikt må imidlertid også i slike saker søke å løse oppgavene på en ressurseffektiv måte og utøve nødvendig kostnadskontroll i sakens ulike faser.

Spørsmål nr. 400

Innlevert 21. juni 2000 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 29. juni 2000 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Raftostiftelsen i Bergen har tatt initiativet til en konferanse der alle sentrale kurdiske aktører, også PKK, kan samles for å enes om strategier og et felles grunnlag for forhandlinger med Tyrkia. Tyrkia har erklært at landet skal respektere menneskerettighetene, men fortsetter undertrykkinga av kurderne. Norge kan spille en rolle for å få til en løsning som sikrer kurdernes rettigheter som folk innafor Tyrkias grenser.

Vil utenriksministeren på den bakgrunn støtte en «Bergenskanal» politisk og økonomisk?»

Begrunnelse:

Når Raftostiftelsen i Bergen tar initiativet til å samle de kurdiske aktørene for at de kan enes om et forhandlingsgrunnlag med Tyrkia, fortjener det støtte fra utenriksmyndighetene. Det har vært uenighet kurderne i mellom om hvilke virkemidler som skal tas i bruk for å oppnå rettigheter som eget folk. Kurderleder Öcalan har fra sitt fangenskap på Imrali tatt til orde for en fredelig og demokratisk løsning, og PKK-ledelsen har fulgt dette opp ved å legge ned våpnene. Tyrkia har proklamert at menneskerettighetene skal holdes, men det er mange tegn på at undertrykkinga av kurderne fortsetter. Det er viktig at det nå tas initiativ for å få til en løsning som sikrer kurderne språklige, kulturelle og demokratiske rettigheter. Bergenskonferansen kan være et viktig bidrag for å komme videre. Dersom mulighetene for å oppnå en

fredelig og demokratisk løsning ikke blir brukt nå, vil det være frustrerte og skuffede kurdere som opplever at Vesten svikter igjen. Resultatet kan lett bli at den blodige krigen mellom kurderne og Tyrkia blusser opp igjen.

Svar:

Raftostiftelsen i Bergen har søkt Utenriksdepartementet om finansiell støtte til å arrangere en kurdisk konferanse. Formålet er å etablere en «...dialog mellom sentrale kurdiske aktører om det kurdiske folks fremtid...»

Raftostiftelsen har også tidligere søkt Utenriksdepartementet om støtte til en slik konferanse. Stiftelsen har også redegjort for planene om en slik konferanse i møte med departementet. Etter en totalvurdering av om en slik konferanse kunne forventes å bli et fruktbart skritt på veien mot en fredelig dialog og sameksistens mellom tyrkere og kurdere ble søknaden dengang avslått. Søknaden er nå vurdert på ny, uten at jeg finner at det er kommet til momenter som gjør at vi nå vil revurdere vårt standpunkt.

Det er i alleuropeisk interesse å trekke Tyrkia med som partner i den rekke av europeiske og euro-atlantiske strukturer som i rask takt utvikler seg. Vi må se til at Tyrkia befester sin europeiske identitet gjennom å bidra til at moderne demokratiske verdier får sitt endelige fotfeste i landet. Et slikt normgrunnlag er basert på et mangfoldig og rikt sivilisert samfunn, på ytringsfrihet, og på respekt for menneskerettigheter, for minoriteter og for annerledes tenkende. Dette må blant annet skje gjennom konstruktivt samarbeid med tyrkiske myndigheter og støtte til frivillige organisasjoner i det tyrkiske samfunn.

Norge har i lengre tid ført en kritisk dialog med Tyrkia om menneskerettigheter. Ytringsfrihet og kurdernes kulturelle rettigheter som minoritet har stått sentralt i dialogen. Gjennom vår ambassade i Ankara engasjerer Norge seg jevnlig i enkeltsaker der menneskerettigheter brytes og ytringsfriheten krenkes. Parallelt yter vi støtte til så vel norske som tyrkiske frivillige organisasjoner som arbeider for demokratisering og menneskerettighetsreformer i Tyrkia. Denne linje vil regjeringen videreføre.

Spørsmål nr. 401

Innlevert 21. juni 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 30. juni 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Jeg viser til spørsmål og svar nr. 259 og 342 vedr. Peter E. Kyemaire. Justisministeren sier i sitt svar nr. 342 at «søknaden om asyl har vært vurdert ut fra Rukyemas/Kyemaires behov for beskyttelse». Det kan stilles spørsmål ved om Kyemaires behov for beskyttelse har vært grundig nok vurdert. Det går videre fram at grunnlaget for Justisdepartementets vedtak av 14.01.97, nemlig at «man har funnet å legge til grunn at klager er ugandisk borger» ikke lenger er gyldig.

Vil han nå bli hentet tilbake?»

Svar:

Jeg viser til justisministerens svar på spørsmål nr. 259 av 05.04.2000 og spørsmål nr. 342 av 06.06.2000. Som nevnt er søknaden om asyl vurdert ut fra Rukyemas/Kyemaires behov for beskyttelse i Norge. Hvorvidt han er rwandesisk borger eller ugandisk borger har ikke vært avgjørende. Avgjørende har vært om han har behov for beskyttelse. Fordi han kom til landet på et ugandisk pass, og på bakgrunn av hans egen forklaring, ble det ved avgjørelsen av saken lagt til grunn at han har beskyttelse i Uganda. Brevet fra den ugandiske ambassaden bekreftet at ugandiske myndigheter tok ansvar for ham.

Etter de opplysninger departementet har mottatt fra ambassaden i Kampala, er ikke Rukyema/Kyemaire lenger fengslet, men står under beskyttelse av ugandiske myndigheter. FNs Høykommissær for flyktninger

har muntlig overfor ambassaden opplyst at ugandiske myndigheter vil rette en skriftlig henvendelse til dem i sakens anledning.

Som nevnt tidligere har vi gjennom Utenriksdepartementet bedt vår ambassade i Kampala om å holde seg orientert om den videre utvikling i saken.

Spørsmål nr. 402

Innlevert 22. juni 2000 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 30. juni 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Siden 1. mars må alle postpakker fra utlandet fortolles. Dette har ført til skyhøye gebyrer for ekspedisjon og fortolling av varer som bestilles over internett. E-handel påføres dermed klare konkurranseulemper, noe som forsterker forbrukernes skepsis til den nye handelsformen. Dette er i strid med Stortingets forutsetning i Innst. S. nr. 127 (1999-2000).

Vil statsråden følge opp Stortingets forutsetning og fjerne disse særnorske gebyrene som hindrer utviklingen av e-handel i Norge?»

Begrunnelse:

Ved import av postsendinger krever posten i dag et ekspedisjonsgebyr på femti kroner selv om mottaker selv fortoller varen elektronisk. Dette er i praksis et prispåslag som gjør det lite gunstig for forbrukerne å handle på internett. Resultatet er at e-handel påføres klare konkurranseulemper sammenlignet med tradisjonell handel.

Dette er i strid med Stortingets klare forutsetninger i Innst. S. nr. 127 (1999-2000) Om elektronisk handel og forretningsdrift der en enstemmig komite skrev: «Komiteen understreker samtidig at utformingen av toll-, avgifts-, og skattesystemet ikke må legge særlige hindringer på elektronisk handel. Komiteen mener samtidig at tollklareringsrutiner og gebyrer heller ikke må påføre elektronisk handel konkurranseulemper sammenlignet med tradisjonell detaljhandel.» Komiteens flertall, alle unntatt Arbeiderpartiet understreket videre «betydningen av at elektronisk handel ikke må pålegges særnorske skatter og avgifter, i form av for eksempel nye import- og tollavgifter, da dette vil svekke konkurranseevnen.»

Undersøkelser viser at norske forbrukere i beskjeden grad benytter seg av e-handel sammenlignet med forbrukere i andre land. De særnorske gebyrene og særlig Postens ekspedisjonsgebyr gjør e-handel lite attraktivt for norske forbrukere. Jeg spør derfor om statsråden vil følge opp Stortingets forutsetninger i Innst. S. nr. 127 (1999-2000) slik at elektronisk handel blir et mer attraktivt alternativ for forbrukerne og norske IKT- og e-handelsbedrifter gis konkurransedyktige rammebetingelser?

Svar:

Inntil 1. mars 1999 ble sendinger til privatpersoner hvor toll- og/eller avgifter ville utgjøre maksimum 50 kr, behandlet som toll- og avgiftsfrie. De fleste slike sendinger er brevpostsendinger, og disse ble sendt fram direkte til adressaten uten nevneverdig merarbeid fra Postens side.

Regelendringen om innkreving av merverdiavgift for postordresalg til Norge fra 1. mars 1999 førte til at det ikke lenger var noe avgiftsfritak for postordresendinger med lav verdi. Bakgrunnen for endringen var opplysninger som tydet på at en del selskaper tilpasset seg regelverket ved å etablere seg i utlandet for å selge varer med lav verdi til Norge, eksempelvis CD, kosmetikk eller framkalling av film. Dette medførte at merverdiavgift ikke ble beregnet verken i avsenderlandet eller i Norge. For norske næringsdrivende som rettet seg mot de samme kundene medførte dette en betydelig konkurranseulempe.

For Posten Norge BA betydde endringen at alle sendinger som bærer preg av å være varesending, må gjennom en tollvurdering. Mottaker har i dag flere alternative måter å tollekspedere sendingen på, og kan velge mellom å fortolle varen selv over internett og manuell fortolling. Den manuelle fortolling kan gjøres

av Posten, av annen speditør eller av mottaker selv ved oppmøte på tollstedet. Uansett hvilken løsning som velges, vil Posten måtte ta et gebyr, som for tiden er 50 kr, så lenge Posten står for frakten av varen. Gebyret skal dekke Postens utgifter til lagerhold, produksjon og utsending av ankomstmelding og eventuell framsending av sendingen til utleveringskontor med tilhørende behandling av sendingene. Ifølge Posten dekker gebyret kun delvis Postens kostnader.

Dersom kunden ønsker at Posten skal foreta selve fortollingen, opptrer Posten som speditør, og tar for dette arbeidet en pris på 120 kr. Beløpet er uavhengig av varens verdi. Etter det Posten opplyser er dette en gunstig pris i forhold til hva andre konkurrerende speditører i markedet krever inn.

Posten Norge BA er et selvstendig selskap, der styret har det fulle ansvar for selskapets økonomi. Det er fastlagt at Samferdselsdepartementet skal godkjenne portosatsene for innenlands A-post innenfor enerettsområdet (inntil 350 gram), mens styret for Posten Norge BA fastsetter alle andre portosatser eller gebyrer. Det må derfor være styret for Posten som treffer endelig avgjørelse når det gjelder eventuelle gebyrer for håndtering av postordresendinger fra utlandet.

For Posten er utviklingen i elektronisk handel en positiv forretningsmulighet, og et element som det blir satset på i Postens forretningsutvikling. Prisingen av tjenestene blir løpende vurdert i Posten.

Samferdselsdepartementet vil peke på at det i Postens konsesjon er stilt krav om at Posten gjennom et produktregnskap skal kunne dokumentere at inntekter fra enerettsområdet ikke brukes til å krysssubsidiere konkurranseutsatte tjenester verken innenfor eller utenfor basistjenestene, unntatt der hvor kryss-subsidieringen er et ledd i finansieringen for å opprettholde et samfunnspålagt servicenivå utover det som er bedriftsøkonomisk lønnsomt. Gjennom produktregnskapet skal Posten også dokumentere at prisene på tjenestene står i forhold til kostnadene.

Samferdselsdepartementet vil derfor understreke at det ikke er riktig å gripe inn i prisingen av Postens tjenester utover den godkjennelse av satsene for A- post innenlands innenfor enerettsområdet som er nevnt foran. Posten må kunne ta seg betalt for arbeid som utføres for kundene, i konkurranse med andre transportører, enten det dreier seg om fortolling eller annen håndtering av posten. Som nevnt foran er det styret som fastsetter prisene for å utføre slikt arbeid.

Spørsmål nr. 403

Innlevert 23. juni 2000 av stortingsrepresentant Tor Nymo

Besvart 30. juni 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Luftfartsverket har stoppet utbyggingen av flyterminalen på Bardufoss Lufthavn. Dette skjedde mindre enn én uke før beslutningen om hvem som skulle få entreprisen på utbyggingen skulle vedtas.

Var statsråden innforstått med at kuttet på 80 millioner kr. i Luftfartsverkets reguleringsfond ville ha konsekvenser for prosjekter planlagt igangsatt allerede innværende år?»

Begrunnelse:

I svært lang tid har de bygningsmessige forholdene ved flyterminalen på Bardufoss flyplass vært sterkt kritikkverdige. De ansatte har stått på og utført sin jobb under ekstremt vanskelige arbeidsforhold. Passasjerene har også opplevd mangelen på plass, dårlige sanitærforhold m.v. som sterkt belastende.

Skiftende regjeringer har forsøkt fra 1986 å «ta tak» i saken uten at det har resultert i konkrete forslag til tiltak.

Tidligere samferdselsminister Opseth var i ferd med å fatte en beslutning om utbygging, ikke minst etter sterkt påtrykk fra lokalt hold, da en fikk regjeringsskifte i 1997.

Samferdselsminister Dørum fortsatte dette arbeidet, og på en pressekonferanse på Bardufoss presenterte han, sammen med forsvarsminister Dag Jostein Fjærvoll nyheten om at det skulle bygges et nytt terminalbygg på Bardufoss lufthavn, d.v.s. knyttet sammen med Forsvarets allerede eksisterende bygg.

Luftfartsverkets regiondirektør Jensen var tilstede og sa at planer for utbyggingen ville gis høy prioritet i Luftfartsverket. Beslutningen om utbygging førte til stor optimisme og lettelse både hos passasjerer, næringsliv og ikke minst blant de ansatte.

Denne optimismen forsterket seg etter at trafikkallene for 1999 viste at Bardufoss Lufthavn var den flyplassen i landet som hadde størst passasjerøkning.

Skuffelsen var derfor enorm da meldingen kom fra Luftfartsverkets styre om at planene for utbygging var stanset. Begrunnelsen for vedtaket var altså regjeringens forslag om kutt i Luftfartsverkets reguleringsfond på 80 millioner kroner, som fikk tilslutning i Stortinget.

Det er ingen grunn til å legge skjul på at det nå er et folkekrav i distriktet at utbyggingen blir realisert etter planen. Statsrådets svar omfattes derfor av stor interesse.

Svar:

Som det framgår av St.prp. nr. 1 (1999-2000) side 52 er nytt terminalbygg ved Bardufoss lufthavn omtalt slik:

«Kostnadene for oppføring av nytt terminalbygg ved Bardufoss lufthavn har vist seg å bli høyere enn tidligere forutsatt. Kostnadsanslaget er økt fra 20 mill. kr til 31 mill. kr. Samferdselsdepartementet vil komme tilbake til investeringen i nytt terminalbygg og budsjettmessig håndtering etter en nærmere gjennomgåelse av det nye kostnadsoverslaget.»

Samferdselsdepartementet har foreløpig ikke tatt standpunkt til investeringen i nytt terminalbygg eller foreslått budsjettmessig oppfølging overfor Stortinget. Økt trekk på Luftfartsverkets reguleringsfond, som ble vedtatt under Stortingets behandling av St.prp. nr. 61 (1999-2000) Omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet 2000, har således ikke noen sammenheng med terminalutbyggingen på Bardufoss, jfr. også vedlagte svar på spørsmål 4 til Stortinget under budsjettbehandlingen i vår.

Luftfartsverket har 27.06.2000 opplyst at utbygging av Bardufoss lufthavn ikke har vært oppe til behandling i Luftfartsverkets styre som egen sak, men som del av utkast til budsjett for 2001.

Jeg vil på denne bakgrunn komme tilbake til planer og budsjettmessig håndtering av terminalutbyggingen på Bardufoss i forbindelse med statsbudsjettet for 2001.

Spørsmål nr. 404

Innlevert 26. juni 2000 av stortingsrepresentant Jørn L. Stang

Besvart 5. juli 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Vil justisministeren fremme forslag om at voldtektsforbrytere, blind vold forbrytere, butikk- og kioskanere, storsmulgere, drapsmenn og andre tungt kriminelle skal ha sitt navn offentliggjort i mediene m.v.?»

Begrunnelse:

Pressen har som en av sine fremste oppgaver å avdekke kritikkverdige forhold i samfunnet. Det bør ikke bare gjelde for eksempel hva som skjer i Orkla eller Aker RGI. Det må i høyere grad også gjelde alvorlig kriminalitet.

Det viser seg at man i dagens mediesamfunn i langt mindre grad navngir lovbrøyttere i forhold til for noen tiår siden.

I dag er man i den situasjon at man må hemmeligholde hvem som står bak organisert kriminalitet. Bare i unntakstilfeller får folk flest greie på hvem som begår forbrytelser, for ikke snakke om hvem som står bak dem.

Forbrytere som begår og er dømt for ran, voldtekt, drap og økonomisk kriminalitet får være anonyme.

Mediene får dermed ikke opprettholdt sitt informasjonsansvar overfor landets og regionens innbyggere.

Et helt vanlig eksempel er en mann som ble dømt for dobbeltdrap i lagmannsretten. Han ble anonymisert!
En manglende offentliggjøring kan bidra til å kaste et mistankens blikk på uskyldige.
Det tilhører heller ikke privatlivets fred når man er tiltalt for 150 lovbrudd.

Større bruk av navn i pressens, radio og fjernsynets dekning av kriminalsaker vil sannsynligvis også ha en preventiv virkning.

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til at spørsmålet om håndtering av offentliggjøring av opplysninger i straffesaker, også berører påtalemyndighetens ansvarsområde.

Det fremgår av domstoloven § 124 at hovedforhandling i straffesaker som hovedregel er åpne for allmennheten, herunder pressen. Også andre rettsmøter i straffesaker, slik som fengslingsmøter, er etter hovedregelen offentlige. Fra hovedregelen finnes unntak, som skal verne etterforskningen, rikets sikkerhet og privatlivets fred. Unntakene skal imidlertid ikke hindre allmennheten eller pressen fra å få kjennskap til identiteten til tiltalte.

Mitt inntrykk er at dagens regler gir pressen kjennskap til tiltaltes - og eventuelt domfeltes identitet. Pressen selv har imidlertid vist en viss varsomhet med offentliggjøring av navn i straffesaker. Jeg viser her til pressens egen «Vær varsom-plakat» der det manes til omtanke og varsomhet i omtale av saker som er under etterforskning, og i saker som gjelder unge lovovertridere. Videre heter det at pressen bør: «Avstå fra identifikasjon når dette ikke er nødvendig for å tilfredsstille berettigede informasjonskrav». Det er det enkelte presseorgan og den enkelte redaktør som må vurdere om det er riktig å offentliggjøre identiteten til den tiltalt eller domfelt.

Avslutningsvis vil jeg nevne at Justisdepartementet i rundskriv av 19.6.00 til alle politimestrene og Kripos har innskjerpet rutine for offentlig etterlysning av domfelte personer som rømmer eller uteblir fra soning. Politiet skal i større grad bruke offentlig etterlysning som virkemiddel. Endringen vil forhåpentlig medføre at domfelte nå får klarere oppfordring til å møte til soning og at innsatte får større betenkeligheter med å rømme.

Spørsmål nr. 405

Innlevert 26. juni 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 3. juli 2000 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Det er behov for å gjenoppta dialogen med losene, som fikk endret sine lønnsbetingelser uten forutgående forhandlinger.

Hva vil statsråden gjøre for å ivareta hensynet til miljø og sikkerhet i den aktuelle situasjon, og hva vil statsråden gjøre for å få gjenopprettet tillitsforholdet mellom myndigheter og de norske losene ?»

Begrunnelse:

Konflikten mellom staten og losene gjør at losene ikke lenger ønsker å arbeide overtid og flere losere er også sykemeldt. Kystverkets måte å løse dette på har vært å gi losoldermennene beskjed om å gi dispensasjoner fra losplikten. I en fax til losoldermennene heter det at dispensasjoner gis i den grad det er forsvarlig og at ved tildeling av los skal fartøyer med farlig last prioriteres. I løpet av den siste uke har det vært gitt en serie dispensasjoner i blant annet Oslofjord til skip med farlig last. Utover dette har det daglig blitt gitt dispensasjoner til andre skip: cruiseskip, containerskip og bulkbåter i et omfang som er bekymringsfullt i forhold til den generelle sikkerhet til sjøs i norske farvann. I løpet av det siste døgnet er to skip grunnstøtt.

Begge skipene hadde dispensasjon fra losplikten. Heldigvis har det fortsatt ikke oppstått situasjoner som har medført forurensning av miljøet, men det er grunn til bekymring, dersom den aktuelle konflikt mellom losene og staten skulle medføre en langvarig situasjon med reduksjon av sikkerheten til sjøs.

Svar:

Som ansvarlig minister for sjøtrafikksikkerheten i norsk farvann, er jeg opptatt av at alle systemer og tjenester som skal bidra til dette fungerer på en tilfredstillende måte. Lostjenesten er et av flere virkemidler i denne sammenheng.

Etter at det i flere uker var vanskelig å få tilgang på loser, har situasjonen nå normalisert seg. Under denne perioden bad Fiskeridepartementet Kystverket om å foreta en prioritering av lostjenesten, slik at hensynet til miljø og sikkerhet ble ivaretatt på best mulig måte. Dispensasjoner skulle kun gis i de tilfeller det var sikkerhetsmessig forsvarlig, og dette ble fulgt opp av Kystverket. Kystverket har opplyst om at de største skipene, cruise- og tanktrafikken normalt ikke fikk dispensasjon, bortsett fra ved et par tilfelle der navigatørene ble funnet særdeles godt kvalifiserte. De respektive losoldermenn har løpende vurdert situasjonen og kun gitt dispensasjoner i de tilfeller sikkerheten ble ivaretatt.

Det har vært to grunnstøtinger i perioden. Dette gjaldt imidlertid fartøyer som i en normalsituasjon omfattes av generelle fritaks- eller dispensasjonsordninger. Grunnstøtingene kan derfor ikke sies å ha sammenheng med at det ble gitt flere dispensasjoner enn vanlig pga. situasjonen i lostjenesten.

For å opprettholde en høy kvalitet innen lostjenesten er en dialog med losene viktig. Fiskeridepartementet har og vil fortsatt ha en konstruktiv dialog med losene og deres organisasjoner.

Spørsmål nr. 406

Innlevert 26. juni 2000 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 6. juli 2000 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Viser til statsministerens uttalelser i media, hvor han har beskrevet en utvikling i retning av økt import av matvarer fra EU.

Vil statsministeren i en slik sammenheng ta initiativ til å reforhandle EØS-avtalens kapitler som berører fiskerier, mend sikte på å forbedre rammevilkårene for eksport av norske fiskeriprodukter til EU?»

Svar:

Gjeldende handelsvilkår for eksporten av sjømat fra Norge til EU er i hovedsak regulert gjennom EØS-avtalens Protokoll 9. Begge parter legger til grunn at EØS-avtalen er en balansert avtale som gir hensiktsmessige rammer for integreringen av bl.a. Norge i det indre marked. EØS-avtalen gir imidlertid ikke tilfredsstillende markedsadgang for fisk og fiskevarer.

Når det gjelder Protokoll 9, har det en tid pågått dialog mellom EØS/EFTA-landene og EU-kommisjonen om enkelte uklare og uavklarte spørsmål, herunder såkalt «unfinished business». EFTA presenterte en rapport om dette i november 1999 og EU kom med sine kommentarer i april i år, der det samtidig ble åpnet for videre drøftinger på ekspertnivå. Det er avtalt at dette skal finne sted etter sommerferien. Denne prosessen dreier seg om til dels kompliserte tekniske spørsmål. Vi vil avvende de forestående samtaler før det er grunnlag for å vurdere eventuelle nye initiativ.

Regjeringen er opptatt av å ivareta interessene til norsk sjømateksport best mulig, innenfor det internasjonale avtaleverk vi har og de muligheter som byr seg. Dette vil være et viktig aspekt i arbeidet med å utløse verdiskapingspotensialet innen havbruks- og fiskerinæringen.

Spørsmål nr. 407

Innlevert 26. juni 2000 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 30. juni 2000 av olje- og energiminister Olav Akselsen

Spørsmål:

«Troms Kraft A.S. (TK) har i en årrekke importert vannkraft fra nordvest-Russland. Avtalen mellom Troms Kraft A.S. og det russiske selskapet skal nå reforhandles. Importen problematiseres nå kraftig ved at den norske nettleien på importen har fått en kraftig prisøkning. Samarbeidet mellom TK og den russiske partner er et viktig ledd i Barentssamarbeidet,- samarbeid som nå er truet p.g.a. nettleieprisøkningen.

Vil statsråden bidra til at dette samarbeidet kan videreføres, ved at nettleien ikke får en slik prisøkning som det er lagt opp til?»

Svar:

Regjeringa er generelt oppteken av å leggja til rette for ei mest mogleg effektiv kraftutveksling mellom Noreg og andre land, ved mellom anna å fjerna hindringar knytt til handel med kraft på overføringssamband som ikkje har noko reell grunngeving i til dømes marknadstilhøve.

Ved import av kraft frå Russland vert det i dag betalt ei prioritetsavgift i tillegg til ordinære innmatingstariffar i sentralnettet.

Prioritetsavgift har vore ilagt alle bilaterale avtalar med prioritet i overføringslinene med vekselstrøm til Sverige, Finland og Russland. Bilaterale av

taler med prioritet krev konsesjon frå Olje- og energidepartementet. Som fylgje av endringane i organiseringa av krafthandelen med Sverige og Finland dei siste åra, vert det i dag berre ved import av kraft frå Russland ilagt slik avgift.

Prioritetsavgifta knytt til import av kraft frå Russland inngår i dag i inntektsordninga for utanlands-handelen med kraft, jf. kap. 4860, post 80 i St. prp. nr. 1 (1999-2000). Eg ventar at det akkumulerte underskotet i ordninga er nedbetalt innan utgangen av budsjettåret 2002. Olje- og energidepartementet har i dag fullmakt til å avvikla ordninga dersom dei framtidige inntektene blir så små at det ikkje lenger synest mogleg å få nedbetalt det akkumulerte underskotet innan rimeleg tid.

For 2000 skal Troms Kraft ifølgje Statnett betala ei prioritetsavgift på nær kr 380 000 knytt til import av kraft frå Russland. Avgifta er redusert sidan 1999, då grunnlaget for avgifta var noko høgare. Etter mi vurdering er dette ein liten sum sett i forhold til det å få nedbetalt det akkumulerte underskotet.

Etter å ha gjennomgått gjeldande tariffingspraksis i saka, er eg komen til at prioritetsavgifta knytt til import av kraft frå Russland bør fjernast frå 1. januar 2001. Når det gjeld tariffinga elles ved import frå Russland, meiner eg at ein framleis skal betala ordinære innmatingstariffar til sentralnettet. Dette vil til dømes vera lik tariffing som ved anna innmating til sentralnettet. Importen frå Russland er eksklusivt kopla opp mot vasskraftverket Kolenergo. Kraftverket er ikkje kopla opp mot det russiske nettet.

Eg tek sikte på å leggja saka fram for Stortinget i budsjettforslaget til hausten.

Å fjerna prioritetsavgifta vonar eg vil bidra positivt i forhold til det framtidige Barentssamarbeidet.

Spørsmål nr. 408

Innlevert 26. juni 2000 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 4. juli 2000 av kulturminister Ellen Horn

Spørsmål:

«Kulturbåten «Innvik» har i 12 år fungert som et «flytende kulturhus» og har spilt en viktig rolle som arena for kunst- og kulturformidling for hele Kyst- Norge. Hordaland og Sogn og Fjordane har de siste åra hatt forvalteransvaret for båten. Når statstilskuddet etter planen faller vekk, betyr det avvikling av kulturbåten.

Er statsråden enig i at «Innvik» har spilt en viktig rolle som kulturformidler langs hele kysten, og hvordan ser statsråden det mulig å opprettholde drifta uten direkte statstilskudd?»

Begrunnelse:

Forslaget om avvikling av statstilskuddet til Den Norske Kulturbåten AS, selskapet som driver kulturbåten «Innvik», har ført til reaksjoner blant folk, kulturarbeidere, kommuner og institusjoner langs hele kysten. De vet at ei avvikling av statstilskuddet betyr stopp for «Innvik» som kulturbåt. Kulturbåten har gjennom mange år spilt en viktig rolle som arena for formidling av ikke bare teater, men flere kunst- og kulturytringer til folk langs hele kysten. «Innvik» har fungert som et «flytende kulturhus» til kommuner uten egne kulturhus, eller der kulturhusene ikke kan brukes fordi den teatertekniske eller sikkerhetsmessige standard ikke er god nok. «Innvik» er mye brukt til regionteatrenes turneer, og er godt egna fordi her er scene og overnattingsplasser under samme «tak». Inntil 1998 hadde Riksteateret forvaltningsansvaret for statsstøtta til «Innvik». Siden da har Hordaland og Sogn og Fjordane hatt forvaltningsansvaret. Det er derfor ikke riktig når tilskuddet blir framstilt som øremerka tilskudd til to fylkeskommuner.

Avvikling av drifta av «Innvik» betyr dårligere muligheter for folk langs kysten til å oppleve kunst og kultur. Ikke minst går det utover formidling til barn og unge. På vegne av SV ber jeg kulturministeren se på statstilskuddet som et kulturpolitisk virkemiddel og derfor vurdere avvikling av statstilskuddet på nytt. Videre ber jeg om at kulturministeren gjør rede for hvordan hun ser det mulig å opprettholde drifta dersom statstilskuddet blir avvika.

Svar:

Spørsmålet gjelder regjeringens forslag fremmet i St.prp. nr. 61 (1999-2000) Om kommuneøkonomien 2001 m.v. under kap. 324, post 60 Scenekunst i fylkeskommunene:

«Bevilgningen gjelder driftstilskudd til Den norske kulturbåten A/S Innvik. Tilskuddet gis via Sogn og Fjordane og Hordaland fylkeskommuner. Staten bør ikke på varig basis gi øremerkede tilskudd til særskilte formål i utvalgte fylkeskommuner. Det foreslås derfor at tilskuddsordningen avvikles fra og med 2001.»

Forslaget om å avvikle det øremerkede driftstilskuddet til Kulturbåten Innvik må ses på bakgrunn av

de generelle vurderinger omkring øremerkede tilskudd som gis i kommuneøkonomiproposisjonen for 2001. Det er i proposisjonen blant annet lagt vekt på at Stortinget ved flere anledninger har understreket at det viktigste inntektsfundamentet for kommunene og fylkeskommunene skal være de såkalte frie inntektene, det vil si skatteinntekter og rammetilskudd. Videre blir det vist til at Stortingets kontroll- og konstitusjonskomite konstaterte ved behandlingen av Riksrevisjonens undersøkelse om øremerkede tilskudd, at Stortinget selv ikke har fulgt flertallets målsettinger for overføringer mellom stat og kommune, jf. Innst. S. nr. 150 (1999-2000). Komiteen mente at undersøkelsen gir grunnlag for å redusere antall øremerkede tilskudd. Kontroll- og konstitusjonskomiteen uttalte videre at regjering og Storting bør bestrebe seg på å utvikle andre og mer egnede styringsmekanismer for å nå overordnede målsettinger og for å sikre en viss standard for grunnleggende velferdstjenester; mens hvordan målene skal nås i større grad overlates til lokale folkevalgte organer.

Kommuneøkonomiproposisjonen for 2001 poengterer at øremerkede tilskudd er et sterkt statlig styringsvirkemiddel, og bruken må derfor begrunnes i viktige nasjonale hensyn. Det vises til at Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) har vurdert hvilke øremerkede tilskudd som bør innlemmes i inntektssystemet, eventuelt avvikles. Kommunenes Sentralforbund (KS) er konsultert om prinsippene for vurdering av innlemming av tilskudd i inntektssystemet, eventuelt avvikling. KS uttrykte støtte til at disse prinsippene ble lagt til grunn for departementets arbeid med øremerkede tilskudd, og til at antallet og omfanget av øremerkede tilskudd bør reduseres.

Mht. avvikling av øremerkede tilskudd pekes det i proposisjonen på at dette vil innenfor en samlet økonomisk ramme til kommunesektoren gi rom for større vekst i frie inntekter enn det som ellers ville vært mulig. Proposisjonen varsler at KRD vil vurdere om noen av de oppgaver som i dag finansieres med øremerkede tilskudd som her foreslås avviket, kan ivaretas innenfor rammen av skjønntilskuddet.

Kulturdepartementet vil se det som naturlig at man i en slik sammenheng regionalt og lokalt vurderer mekanismer som kan sikre videre drift av Kulturbåten Innvik på annen måte enn gjennom direkte statstilskudd.

Ut fra en slik overordnet vurdering er altså det øremerkede driftstilskuddet til Kulturbåten Innvik foreslått avvirket, selv om båten har en viktig funksjon når det gjelder kunst- og kulturformidling langs store deler av kysten med Hordaland og Sogn og Fjordane som største brukerfylker.

I Stortingets behandling av kommuneøkonomiproposisjonen for 2001 jf. Innst. S. nr. 252 (1999- 2000), uttalte kommunalkomiteen blant annet at den hadde merket seg regjeringens arbeid med å gi kommunene økt handlefrihet både gjennom økte rammer og en vridning mot økte frie midler, og komiteen støttet dette. Komiteen vurderte det som positivt at Stortinget vil redusere detaljstyringen av kommunesektoren der målet må være å få større muligheter for selvstendige prioriteringer lokalt og dermed et styrket lokaldemokrati. Komiteen støttet derfor regjeringens målsetting om ytterligere innlemming/avvikling av øremerkede tilskudd.

Spørsmål nr. 409

Innlevert 27. juni 2000 av stortingsrepresentant Ansgar Gabrielsen

Besvart 7. juli 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Kommunestyrene kan fatte vedtak om såkalt 0- konsesjon som innebærer boplikt på boligeiendommer i hele eller deler av kommunen. Hensikten er unngå at helårsboliger blir solgt og omgjort til fritidsboliger. Bestemmelsen rammer imidlertid også livsarvingers mulighet til å overta eiendommer som har vært i familien i lang tid. Ved søknad om fritak for boplikt på odelseiendommer legges det vekt på slik tilknytning til stedet.

Vil statsråden endre reglene slik at livsarvinger sikres fritak for slik boplikt?»

Begrunnelse:

Flere kommuner har i medhold av konsesjonsloven eller plan- og bygningsloven innført forbud mot bruksendring fra helårsbolig til fritidsbolig i hele eller deler av kommunen. Hensikten er å sikre helårsbosettingen i de aktuelle områdene og forhindre at markedet for fritidseiendommer bestemmer prisnivået på eiendommene. Stivbeint praktisering av bestemmelsene kan i enkelte tilfeller føre til betydelige ulemper for livsarvingene til dem som var fastboende på det tidspunktet forbudet mot bruksendring ble innført. Dette til tross for at overtagelse ved arv for alle praktiske henseende ikke bidrar til å øke prisnivået på boliger i området.

Lillesand kommune har eksempelvis innført boplikt på Åkerøya og noen av øyene i Ny Hellesund, begge områder uten veiforbindelse. Fra 1.1.1995 fikk Lillesand kommune godkjent en forskrift til plan- og bygningsloven som forbyr bruksendring fra helårsbolig til fritidsbolig.

Ved generasjonsskifter står livsarvingene til dem som var fastboende på dette tidspunktet overfor tre hovedalternativer:

- 1) Selv bo fast på stedet, noe som kan være meget problematisk for mange yrkesgrupper med skift- og kveldsarbeid.
- 2) Leie ut huset til fastboende. Dette er sjelden et realistisk alternativ siden det er vanskelig å finne leietakere til eiendommer uten fastlandsforbindelse.
- 3) Selge huset ut av familien. Dette vil ofte innebære en uforholdsmessig stor belastning når eiendommen har tilhørt familien i generasjoner og en selv har vokst opp der. Ved søknad om fritak for boplikt på

odelseiendommer legges det tilsvarende vekt på hvor nær tilknytning søkeren har til eiendommen, og særlig om søkeren er oppvokst der.

Arvinger til tidligere helårsboliger i områder med forbud mot bruksendring, som var fraflyttet før forbudet ble innført, og ikke senere bosatt, kan imidlertid overta disse eiendommene og benytte dem utelukkende som fritidseiendommer. Skulle en av disse arvingene ønske å bosette i det aktuelle området og søke om bruksendring til helårsbolig vil det imidlertid hefte boplikt på eiendommen. På denne måten skapes det sterke incentiver mot å reetablere fritidseiendommer som helårsboliger.

Dagens regler kan i enkelte tilfeller tvinge livsarvinger, som av ulike grunner på kort sikt ikke er i stand til å bosette seg på helårsbasis, til å avhende en eiendom med stor familietilknytning. Av hensyn til livsarvingenes arverett og stedstilknytning, av hensyn til behovet for likebehandling med arvinger til eiendommer omgjort til fritidshus før dette ble forbudt, og for å unngå negative incentiver i forhold til fremtidig bosetting, ber jeg statsråden innføre fritak for kravet om helårsbosetting for livsarvinger.

Svar:

Spørsmålet tar opp forhold som vedrører både lov av 31. mai 1974 nr. 19 om konsesjon og om forkjøpsrett for det offentlige ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven) og plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77. Det er Landbruksdepartementet som har ansvaret for konsesjonsloven, mens Kommunal- og regionaldepartementet har ansvaret for plan- og bygningsloven. I begrunnelsen som er gitt for spørsmålet er det særlig forholdet til vedtekter etter plan- og bygningsloven som er tatt opp. Det som er sagt om forholdet til konsesjonsloven er avklart med Landbruksdepartementet.

Forholdet til konsesjonsloven:

Innføring av såkalt 0-konsesjon etter konsesjonsloven § 5 tredje ledd, dvs. innføring av konsesjonsplikt ved erverv av boligeiendom som skal brukes til fritidshus, hindrer ikke nær slekt å overta eiendommen konsesjonsfritt etter slektskapsunntaket i lovens § 6 første ledd nr. 1. Etter konsesjonsloven er det nok at ervervet kommer inn under ett av unntakene for konsesjonsplikt. Dette medfører at f. eks. livsarvinger kan overta eiendommer til fritidsbruk, selv om eiendommene tidligere har vært nyttet som helårsbolig.

Forholdet til plan- og bygningsloven:

I begrunnelsen for spørsmålet er det vist til vedtekt innført i Lillesand kommune. Vedtekten er gitt til plan- og bygningsloven § 79, og setter forbud mot bruksendring fra helårsbolig til fritidsbolig. Dersom eiendommen lovlig er tatt i bruk som fritidsbolig før vedtekten trer i kraft, kan nær slekt overta eiendommen uten at boplikt inntreffer. For øvrig vil en slik vedtekt i utgangspunktet ha betydning for f. eks. livsarvingers mulighet til å omgjøre helårsbolig til fritidsbruk. Vedtekten bestemmer at kommunen kan gjøre unntak i særlige tilfeller. Kommunen har i retningslinjer angitt at relevante momenter i vurderingen kan være boligens standard, atkomst, vannforsyning, avløpsforhold og karakteren av det området eiendommen ligger i. Dette gir etter min mening grunnlag for at kommunen kan foreta en bred vurdering hvor forholdene i den enkelte sak kan gi grunnlag for å gjøre unntak. Familietilknytning er ikke angitt som et særskilt vurderingstema, noe som heller ikke ville være naturlig etter plan- og bygningsloven.

Jeg kjenner til at mange kommuner med attraktive fritidsområder har problemer med at helårsboliger går over til å bli brukt som hytter. Dette medfører at området blir avfolket i vinterhalvåret, og muligheten for å opprettholde et normalt lokalsamfunn blir vanskelig. Jeg ønsker ikke å bidra til at disse problemene forsterkes, og vil derfor heller ikke gi generelle pålegg til kommunene om særskilte unntak for livsarvinger.

Jeg viser for ordens skyld også til det regjeringsoppnevnte planlovutvalget gjennomgår planbestemmelsene i plan- og bygningsloven. Som kjent kan en gjennom bestemmelser i plan regulere bruken bl.a. til næring, helårsbolig, fritidsbolig osv. Utvalget vil komme med første delutredning i løpet av året.

Spørsmål nr. 410

Innlevert 27. juni 2000 av stortingsrepresentant Ansgar Gabrielsen

Besvart 5. juli 2000 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«I Stortingets spørretime 1. desember 1999 avviste landbruksminister Kåre Gjønnes at Tine Norske Meierier hadde dumpet priser på gulost i markedet og drevet med kryssubsidiering. I en rapport NILF skrev på oppdrag fra Landbruksdepartementet, konkluderes det imidlertid med at Tine, helt siden den nye prisutjevningsordningen for melk ble innført, har drevet prisdumping og kryssubsidiering av ost i markedet. Dette er teknisk tatt til etterretning i årets jordbruksoppgjør i St.prp. nr. 82 (1999-2000), men uten at Tines dokumenterte brudd på Stortingets forutsetninger for markedsordningen for melk er omtalt.

Vil statsråden sørge for at departementets tidligere feilinformasjonen til Stortinget blir rettet opp?»

Begrunnelse:

I november 1999 anklaget Synnøve Finden ASA Tine Norske Meierier for å dumpe prisene på gulost i markedet og hevdet at Tine bl.a. drev kryssubsidiering for å finansiere dette. Synnøve Finden hevdet at denne prisdumpingen skjedde på alle gulosttyper unntatt representantvaren (500 gram gulost, Norvegia type), som styrer Synnøve Findens råvarekostnader, og at representantvaren derfor ikke lenger var representativ. Synnøve Finden mente videre at denne skjulte priskrigen først og fremst var et angrep mot konkurrenten Synnøve Finden, men at også melkebøndene led store tap. Ifølge Synnøve Finden innebar denne priskrigen et misbruk av Tines rolle som markedsregulator.

I Stortingets spørretime 1. desember 1999 avviste daværende landbruksminister Kåre Gjønnes påstandene fra Synnøve Finden. Gjønnes viste til opplysninger Landbruksdepartementet hadde fått fra Tine der det gikk frem at prisdumping eller kryssubsidiering ikke fant sted.

Etter jordbruksoppgjøret i 1999 ble det nedsatt en egen arbeidsgruppe, oppnevnt av Landbruksdepartementet, som skulle evaluere den nye prisutjevningsordningen for melk og vurdere behovet for revisjon av ordningen. Som en del av dette arbeidet ba Landbruksdepartementet NILF (Norsk Institutt for Landbruksøkonomisk Forskning) analysere prisutviklingen i markedet og Tines kalkyler. NILF konkluderte med at Tine, helt siden den nye prisutjevningsordningen for melk ble innført 1. juli 1997, hadde bedrevet prisdumping og kryssubsidiering av ost i markedet. NILF konstaterte at «betydelige avvik fra de offisielle kalkylene» gjaldt flere produkter, og at «flere av de anvendte representantvarene er lite eller enda til ikke representative for sine grupper». Det ble konstatert store avvik bl. a. for gulost.

Resultatet er at Synnøve Finden i hele perioden fra 1. juli 1997 har betalt for mye for råvaren selskapet har kjøpt fra Tine. NILF skriver i sin rapport at netto salgspriser til kjedene sannsynligvis er enda lavere enn det instituttet foreløpig har konkludert med. I alle tilfeller er det et kvantifisert prisavvik som for gulost utgjør flere titalls millioner kroner årlig. NILFs rapport konkluderer med at Tine i praksis verken har foretatt prisjusteringer siden det gamle Riksoppgjøret ble avvirket, eller tilpasset seg det nye prissystemet. Tine har i denne perioden levert fra seg gale kalkyler.

NILFs konklusjoner er senere tatt til etterretning av Landbruksdepartementet. Dette skjedde ved at departementet i forbindelse med årets jordbruksoppgjør, i St. prp. nr. 82 (1999-2000), foretok en teknisk justering av målpriser uten inntektsvirkning for jordbruket, påpekte usikkerhet knyttet til Tines kalkyler og understreket behovet for kontrollordninger i forbindelse med disse kalkylene. Dette er i praksis en erkjennelse av at Tine ikke har oppfylt sin rolle som markedsregulator, men uten at departementet eksplisitt vedgår å ha feilinformert Stortinget. For å opprettholde de uavhengige produsentenes tiltro til konkurranseforholdene på markedet og av hensyn til den fremtidige konkurransen, ber jeg statsråden om å rydde opp i dette forholdet og erkjenne at departementet tidligere har feilinformert Stortinget.

Svar:

I muntlig spørretime onsdag 1. desember 1999 svarte daværende landbruksminister Kåre Gjønnes på et spørsmål knyttet til TINE Norske Meieriers prissetting av halvkilos pakninger av Norvegiaost, som er representantvaren for produktgruppen modnede oster og mysoster. Prisen på samlemelk brukt til gulost fra Tine til bl.a. Synnøve Finden fastsettes ut fra utsalgspris på denne representantvaren. Spørsmålet gjaldt om Tine økte prisen på representantvaren, men senket prisen for de øvrige produkter i gruppen, for å opprettholde et høyt prisnivå for Tines konkurrenter.

I svaret viste statsråd Gjønnnes til de gjeldende bestemmelser i jordbruksavtalens prissystem og prisutjevningsordningen for melk. Landbruksdepartementet hadde vært i kontakt med Tine om dette forholdet. Ut fra de opplysninger departementet på dette tidspunkt hadde mottatt fra Tine, var det ikke grunnlag for å fastslå at Tine drev prisdumping eller kryssub

sidiering av gulost. Det ble understreket av statsråd Gjønnnes at det fra departementets side ville være uakseptabelt dersom det ble gjennomført en manipulering med prissettingen, men at de undersøkelser som var gjort som nevnt ikke tydet på dette.

Etter jordbruksoppgjøret 1999 ble det nedsatt en partssammensatt arbeidsgruppe som skulle gjennomgå prisutjevningsordningen for melk. Gruppen skulle bl.a. utrede alternativer til det daværende prisutjevningssystem for å sikre reell konkurranse innenfor produksjonen av konsummelk. Arbeidsgruppen har gjennomgått og vurdert erfaringene med gjeldende prisutjevningsordning, med utgangspunkt i målsettingene for ordningen og utredningen.

Jeg viser til følgende vurderinger i St.prp. nr. 82 (1999-2000) om Tines pristilpasning under den da gjeldende prisutjevningsordning for melk i kap. 7.3.2. :

«For å kunne si noe om faktisk pristilpassing og konkurransevilkår i meierisektoren siden innføringen av prisutjevningsordningen, ble Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) engasjert for å vurdere de gjeldende kostnadskalkyler, råvareverdier for representantvarene i prisutjevningsordningen, og i hvor stor grad representantvarene er representative for sine respektive grupper (blant annet når det gjelder prisuttak, og råvareverdi for melk).

Analysen viser at TINEs kalkyler for representantvarene i de tunge produktgruppene, ofte gir lavere kostnader enn de offisielle kalkylene, mens det for noen grupper er motsatt. For representantvarene sin representativitet konkluderer NILF (Notat 2000:12) med at TINE ikke har foretatt en fullstendig kostnadsrelatert prissetting. Videre er råvareverdiene for melk i de ulike prisgruppene, med unntak av én gruppe (yoghurt), generelt lavere enn det som følger av de offisielle kalkylene for representantvaren. Undersøkelsen indikerer at vi har en situasjon med kryssprissubsidiering, ut fra at det er til dels betydelige avvik mellom den råvareprisen som blir tatt ut for representantvaren og den gjennomsnittlige råvareprisen i prisgruppen representantvaren representerer. For de fleste prisgruppene innebærer avviket at gjennomsnittlig prisuttak ligger lavere enn prisuttaket for representantvarene. Dette innebærer en mangel på pristilpassing etter etableringen av gjeldende prisutjevningsordning. Ut fra dette har muligheten for å etablere konkurranse i markedet på store deler av produktspekteret vært avgrenset. Videre har det samlede prisuttaket i markedet blitt lavere enn det jordbruksavtalens priser potensielt har gitt mulighet for. På denne bakgrunn har arbeidsgruppen konstatert at det er behov for betydelige pristilpasninger innenfor de ulike prisgruppene ved overgang til et system med avtalepriser på råvarenivå.

Ved overgangen til nytt utjevningssystem foretas en tilpasning av råvareverdiene for ulike produkter innen de ulike prisgruppene mot den gjennomsnittlige råvareverdi for gruppen. Departementet forutsetter at denne pristilpassing blir gjort uten beregnet inntektsvirkning for jordbruket.»

Jeg vil i tillegg til overnevnte vise til den øvrige beskrivelse og vurderinger i St.prp. nr. 82 (1999- 2000) i kap. 7.3 vedrørende markedsordningen for melk. Overnevnte Notat 2000:12 fra NILF ble oversendt Stortinget sammen med de øvrige utredninger det var vist til i proposisjonen om årets jordbruksoppgjør. Departementet har gjennom St.prp. nr. 82 (1999-2000) med vedlegg søkt å gi Stortinget en fyllestgjørende beskrivelse av Tines faktiske tilpasning innefor den tidligere prisutjevningsordningen for melk.

Jeg vil også legge vekt på at departementet tok konsekvensen av de forhold arbeidsgruppens gjennomgang viste, og at det i St.prp. nr. 82 (1999-2000) derfor ble fremmet forslag til et nytt prissystem for melk, inkl. et kontrollsystem som dokumenterer markedsregulators faktiske råvarepris i de ulike prisgrupper for hver avregningsperiode.

Gjennom proposisjonen til Stortinget om årets jordbruksoppgjør har departementet lagt vekt på å gi Stortinget tilfredsstillende informasjon om markedsordningen for melk. Jeg vil vektlegge at den informasjon statsråd Gjønnnes ga til Stortinget 1. desember 1999 var basert på de opplysninger som Landbruksdepartementet da hadde, og at det derfor ikke da ble gjort noen bevisst feilinformasjon fra departementets side. Videre vil jeg vise til at Landbruksdepartementet så snart det var avklart at de tidligere opplysninger vi hadde gitt Stortinget mht. Tines prissetting ikke var korrekte, umiddelbart framla den korrekte informasjon i proposisjon til Stortinget. Jeg vil også understreke at de nå vedtatte endringene av markedsordningen for melk vil bidra til å opprettholde aktørenes tillit til markedsordningen.

Dokument nr. 15:32

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 411

Innlevert 27. juni 2000 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 4. juli 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Når vil Alta kristne grunnskole få svar på søknaden om godkjenning?»

Grunngjeving:

Skulen søkte om godkjenning etter privatskulelova den 9. desember 1997 og departementet mottok fagplanane frå skulen 23. november 1998. Då eg etterlyste saka i spørjetimen 27.10.99 fekk eg som svar frå dåverande statsråd Lilletun at han «håpar likevel at søknaden vil vere ferdigbehandla ved årsskiftet».

Det kunne også vere interessant å vite om statsråd Giske deler departementet og tidlegare statsråd Lilletun sitt syn på saksbehandlingstida slik det går fram av St.prp. nr. 1 (1999-2000) frå KUF-departementet: «Departementet har som mål at saksbehandlingen ved godkjenning av nye skoler ikke skal ta særlig lengre tid enn ett år hvis søknaden tilfredsstillende de fastsatte kvalitetskravene og inneholder alle nødvendige opplysninger».

Svar:

Som representanten Løvik opplyser, søkte Foreningen Alta kristne grunnskole 9. desember 1997 om godkjenning med rett til statstilskott etter privatskulelova. Departementet fekk tilsendt fagplanar m.m. frå foreininga 23. november 1998. Etter å ha vurdert dokumenta, tok departementet kontakt med foreininga i brev 27. januar 2000 og foreslo eit møte mellom foreininga og departementet. Etter nærmare avtale vart møtet halde i Alta 23. februar 2000. Her vart søknaden gjennomgått, og departementet foreslo fleire endringar. På bakgrunn av merknadene og forslaga frå departementet bestemte foreininga seg for å gjere nokre endringar i undervisningsplanen, vedtektene, reglementa m.m. Desse endringane fekk departementet 20. mars 2000. Dei nye dokumenta føreset nye vurderingar frå departementet si side, men eg kan opplyse at departementet tek sikte på å avgjere søknaden frå Foreningen Alta kristne grunnskole etter sommeren.

Elles kan eg stadfeste at departementet framleis har som mål at behandlinga av søknader om å få godkjent nye skolar etter privatskulelova ikkje skal ta særleg lengre tid enn eit år, føresett at søknaden tilfredsstillende dei fastsette kvalitetskrava og inneheld alle nødvendige opplysningar.

Spørsmål nr. 412

Innlevert 27. juni 2000 av stortingsrepresentant **Petter Løvik**

Besvart 7. juli 2000 av samferdselsminister **Terje Moe Gustavsen**

Spørsmål:

«Vil statsråden ta omsyn til at ein del fylke har mange utrygge og rasutsette vegar ved fordelinga av vegmidlar i åra framover?»

Grunngjeving:

Dei tidlegare øyremerkte midlane til rassikring skal no innlemmast i dei ordinære rammene for vegbygging. Ifølgje ei NTB-melding 26. juni 2000 skal statsråden ha uttalt på Sunndalsøra at «det er ingen rasutsatte fylker som for ettertida kan føle seg trygge på at de vil bli spesielt tilgodesett på grunn av mange rasutsatte veistrekninger».

Dette har skapt ein del uro i desse fylka, og det samsvarer dårleg med det som statsråden uttalte i Stortinget for knapt to veker sidan (15. juni): «Jeg vil understreke at rassikring, uavhengig av om dette fortsatt er en egen post eller ikke, må stå i minst like sterk fokus som før».

Eg vil difor be statsråden presisere at behovet for rassikring skal vere med som eit av momenta det vil bli lagt vekt på ved tildeling av vegmidlar.

Svar:

Høsten 1999 la Samferdselsdepartementet fram Handlingsplan for rassikring av vegar. Handlingsplanen vil gi grunnlag for arbeidet med statsbudsjettet de kommende årene og for Nasjonal transportplan 2002-2011.

Finansiering av rassikringsprosjekter har hovedsakelig blitt fremmet på post 30. Fra 1998 har en fått en tilleggsfinansiering via post 31. Denne posten med en årlig tildeling på ca. 100 mill. kr har ikke vært ment å være den vesentligste finansieringskilden for rassikringstiltak.

Ved behandlingen av St.prp. nr. 60 (1999-2000) vedtok Stortinget at post 31 Tilskudd til rassikring skulle inngå i post 30 Riksveginvesteringer fra og med budsjettåret 2001. En innlemming av post 31 i post 30, vil gi et bedre grunnlag for å gjennomføre større rassikringsprosjekter innenfor post 30. En årlig fordeling på 100 mill. kr på post 31 fordelt på 6-8 fylker, ville gi en fylkesvis fordeling som ikke gir grunnlag for å gjennomføre større rassikringsprosjekter innenfor denne posten alene.

Regjeringen vil legge fram St.meld. om Nasjonal transportplan 2002-2011 i september. Prioritering av midler til rassikring vil bli behandlet i NTP-meldingen, og ved behandling av de fylkesvise handlingsprogrammene etter at Stortinget har fastlagt rammene for perioden.

Spørsmål nr. 413

Innlevert 27. juni 2000 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal

Besvart 30. juni 2000 av olje- og energiminister Olav Akselsen

Spørsmål:

«Det er nå som kjent fri konkurranse på el. markedet slik at forbruker fritt kan velge hvor de vil handle. Dette gjelder imidlertid ikke netttjenester hvor vi har en monopolsituasjon. Dette medfører store variasjoner i overføringstariffene for husholdningskunder som ofte skyldes ulike kostnadsforhold for nettselskapene. I tillegg medfører monopolsituasjonen ofte manglende serviceinnstilling fra nettselskapenes side.

Hva vil statsråden gjøre for å rette opp denne uheldige situasjonen?»

Begrunnelse:

Det er i dag store variasjoner i nettariffene som i stor grad skyldes ulike kostnadsforhold for nettselskapene som følge av topografi, klima, bosetting og tidspunktet for investeringer i nettet. Disse variasjoner er i dag til hinder for at vi får et fritt marked, også på bakgrunn av at den enkelte husholdningskunde ikke kan velge nettselskap, men er nødt til å godta det lokale nettselskap og dette selskaps betingelser.

Det er grunn til å minne om at ved behandlingen av Energimeldingen i vår skrev et flertall i komiteen: «Flertallet mener at forskjellene i overføringstariffene på landsbasis som følge av naturgitte forhold bør reduseres».

I budsjettet for inneværende år ble det bevilget et tilskudd til utjevning av nettariffer i distriktene, som har svært liten effekt.

Det bør imidlertid vurderes andre virkemidler.

Et alternativ kan være at en bygger opp en selvfinansierende utjevningsordning slik at hele Norge vil få en felles nettariff.

Et annet alternativ kan være at nettkundene betaler for den avstand eller «vei» de bruker i nettet, slik at nærhet til produksjonen kommer kundene til gode. I dag er det ofte motsatt.

Monopolsituasjonen i nettet fører ofte til at netteier behandler sine kunder på en svært uheldig måte. Et eksempel på dette er at dersom en nettkunde ønsker et forsterket nett på bakgrunn av ønske om øket el. forbruk må denne kunden ofte betale hele denne investeringen selv. Deretter må den samme kunden betale øket nettleie for økningen i el. forbruket. Her må altså kunden først betale for utbyggingen av nettet, for så i ettertid å betale øket nettleie for en forsterkning av nettet kunden selv har betalt for i sin helhet. Dette er klart urimelig for kunden.

Svar:

Overføringsverksemd er regulert gjennom omsetnings- og anleggskonsesjonar. Inntektene til alle nettselskapa er regulert gjennom forskrift gitt av NVE. Nettselskapa si utforming av tariffane er og regulert gjennom forskrift gitt av NVE. Overføringsverksemd er strengt regulert for å sikra at nettselskapa ikkje misbruker monopolsituasjonen sin overfor kundane.

Punkttariffsystemet sikrar alle produsentar og forbrukarar tilgang til nettet på like vilkår og legg til rette for ei effektiv kraftomsetning. Ein nettkunde betalar same overføringstariff, uansett kven han har kjøps- eller salskontrakt med. I kombinasjon med at alle nettkundar kan velje leverandør av kraft, sikrar dette ein fri kraftmarknad.

NVE set inntektsrammer i forhold til nettselskapa sine kostnader. Inntektsramma til dei ulike nettselskapa varierer som følgje av variasjonar i kostnader som igjen skuldast til dømes variasjonar i topografi, klima, busetting og kor effektivt dei driv. Inntektsramma til sentralnettet vert dekt inn av aktørar knytt til sentralnettet og av underliggjande regionalnett. Tilsvarande for regional- og distribusjonsnett. Nivået på den samla tariffen avheng av kvar i nettet tilknytingspunktet ligg.

Inntektsrammereguleringa skal bidra til å gjera alle nettselskapa meir effektive, og til å jamna ut dei forskjellane som skuldast ulik effektivitet.

I innstillinga til energimeldinga skreiv eit fleirtal i komiteen at dei meinte at forskjellane i overførings-tariffane på landsbasis som følgje av naturgevrne forhold, burde reduserast.

Det er innført ei ordning som direkte reduserer overføringstariffane for sluttbrukarar som er knytta til distribusjonsnettet i område med høge overføringskostnader, jf. St.prp. nr. 1 (1999-2000) for Olje- og energidepartementet og Budsjett-innst. S. nr. 9 (1999-2000). Ordninga har fått eit tilskott på 10 mill. kroner. Dette fører til at ordninga reduserer tariffen for dei sluttbrukarane med aller høgast tariff. Kor mykje som vert innvilga over ordninga er eit budsjettspørsmål, som Stortinget kvart år må ta stilling til.

Eg meiner difor at dei mest effektive verkemidla for å regulera nettselskapa og jamna ut tariffane, er tekne i bruk. Omfanget og styrken på reguleringa vert vurdert fortløpande.

I innstillinga til energimeldinga skreiv eit fleirtal i komiteen at kostnadene i regional- og distribusjonsnetta lettast kan jamnast ut ved samanslåing av nettområde, men dette må nettselskapa sjølve avgjera. Etter mi meining legg incentiva i den økonomiske reguleringa til rette for samanslåing av nettselskap.

Spørsmål nr. 414

Innlevert 29. juni 2000 av stortingsrepresentant Valgerd Svarstad Haugland

Besvart 10. juli 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Ifølge NTB-melding 26.06.00 vil samferdselsministeren setta strek over øymerka midlar til rassikring. Dette skjer samstundes som det er mange store vegprosjekt på gang også i dei fylka som har store utfordringar med rassikring.

Kvifor vil samferdselsministeren svekka rassikringsarbeidet, og korleis vil samferdselsministeren eventuelt på annan måte sørgja for at rassikring blir prioritert i dei områda der dette er naudsynleg?»

Svar:

Høsten 1999 la Samferdselsdepartementet fram Handlingsplan for rassikring av veger. Handlingsplanen vil gi grunnlag for arbeidet med statsbudsjettet de kommande årene og for Nasjonal transportplan 2002-2011.

Finansiering av rassikringsprosjekt har hovudsakelig blitt fremmet på post 30. Fra 1998 har en fått en finansiering over en særskilt post, post 31.

Ved behandlingen av St.prp. nr. 60 (1999-2000) vedtok Stortinget at post 31 Tilskudd til rassikring skulle inngå i post 30 Riksveginvesteringer fra og med budsjettåret 2001. En innlemming av post 31 i post 30, vil gi et bedre grunnlag for å gjennomføre større rassikringsprosjekt innenfor post 30 og innebærer ikke noen nedprioritering av rassikringsinnsatsen. En årlig fordeling på 100 mill. kr på post 31 fordelt på 6-8 fylker, ville gi en fylkesvis fordeling som ikke gir grunnlag for å gjennomføre større rassikringsprosjekt innenfor denne posten alene.

Regjeringen vil legge fram St.meld. om Nasjonal transportplan 2002-2011 i september. Prioritering av midler til rassikring vil bli behandlet i NTP-meldingen, og ved behandling av de fylkesvise handlingsprogrammene etter at Stortinget har fastlagt rammene for perioden.

Spørsmål nr. 415

Innlevert 30. juni 2000 av stortingsrepresentant Kjellaug Nakkim

Besvart 6. juli 2000 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Det vises til brev fra Norske Sivilingeniørers Forening til tidligere statsråd Sponheim av 28/2 d.å. der NIF foreslår at det settes av 3 mill. kr til en utredning av selskapslovgivningens virkninger på innovasjon og verdiskaping, med sikte på å identifisere endringer som kan styrke norsk verdiskaping i årene som kommer. Aksjeloven, konkursloven og regnskapsloven representerer viktige rammebetingelser for næringslivet og særlig for nyskappingsbedriftene.

Vil statsråden ta initiativ til en slik utredning?»

Begrunnelse:

I NIFs brev til departementet av 28/2 fremgår det at foreningen mener viktige reformer i lovverk og skattesystem de siste årene ikke er blitt tilstrekkelig konsekvensvurdert i forhold til reformenes betydning for næringsutvikling og nyskaping. NIF viser til at foreningen har vært i kontakt med forskningsmiljøer ved Universitetet i Bergen som er interessert i å delta i et tverrfaglig prosjekt om dette temaet evt. i samarbeid med NHH og NTNU, og tilbyr seg å delta i utformingen og etableringen av et slikt prosjekt. Resultatene av et slikt prosjekt kan brukes i forbindelse med den fremtidige evalueringen av aksjeloven og danne grunnlag for forbedringer av lov- og regelverket som kan stimulere til næringsutvikling og nyskaping. Jeg spør derfor om statsråden vil ta initiativ til en slik utredning.

Svar:

Velfungerende lovgivning har stor betydning for utvikling av næringsvirksomhet, og er spesielt viktig for småbedrifter under etablering og vekst. Nærings- og handelsdepartementet ser viktigheten av grundig konsekvensvurdering av lover og regler, og har i handlingsplanen for småbedrifter slått fast at vi trenger et bedre beslutningsgrunnlag for ny lovgivning.

I den forbindelse gjennomfører departementet i år blant annet et pilotprosjekt med bruk av testpanel. 950 utvalgte bedrifter vil bli forelagt tre lov- og forskriftsforslag for vurdering av hvilke administrative virkninger regelverket vil ha for deres bedrift. Formålet med prosjektet er at hensynet til næringslivet skal ivaretas på en bedre måte enn i dag ved at virkningene av regelverkene blir mer synliggjort underveis i lovgivningsprosessen. Departementet arbeider også med en veileder til forvaltningen om vurdering av næringsøkonomiske konsekvenser, slik at andre instanser som arbeider med lovgivning med betydning for næringslivet lettere skal vite hva de bør se etter når virkninger for næringslivet skal utredes.

Jeg vil ta kontakt med finansministeren og justisministeren som forvalter de lovene NIF spesielt peker på, for å diskutere spørsmålet om en slik utredning som NIF foreslår, eventuelt i form av et forskningsprosjekt. Tanken om en tverrfaglig utredning knyttet til sentral næringslovgivning som f. eks. aksjelovene, regnskapsloven og konkursloven er interessant, men det er samtidig viktig å se på hvilke utredninger som allerede er i gang eller er planlagt. For øvrig må evaluering av ny næringslovgivning i utgangspunktet ta sikte på å vurdere virkninger i forhold til alle de ulike hensyn som denne lovgivningen skal ivareta, eksempelvis hensynet til kreditorer og bredere samfunnsmessige hensyn. En eventuell evaluering bør derfor være generell slik at den omfatter alle de kryssende hensyn som de aktuelle lovverk relaterer seg til.

Ettersom Stortinget allerede har bedt om en evaluering av regnskapsloven og aksjelovene, og departementene kontinuerlig arbeider med evaluering av lovgivningen, må en eventuell utredning tilpasses departementenes øvrige arbeid og informasjonsbehov.

Spørsmål nr. 416

Innlevert 30. juni 2000 av stortingsrepresentant Jørn L. Stang

Besvart 10. juli 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Hvis samferdselsministeren mener at transportkorridoren Oslo-Gøteborg er både et norsk og europeisk anliggende og at denne stamvegen skal ha høy prioritet, vil ministeren da være like klar i sin tale som den svenske næringsministeren er om at E6 skal stå ferdig som fire felts motorveg i 2007?»

Begrunnelse:

Den 4. februar 2000 var nærmere 400 politikere, tjenestemenn, trafikkeksperter og representanter for næringslivet samlet i et «Trafikksymposium» i Strømstad. Den svenske næringsminister Bjørn Rosengren var klar i sin tale om at han skal gjøre alt som står i hans makt for at E6 skal være klar som firefelts motorveg innen 2007 i Sverige.

Flaskehalsen for Norges del er kun 6,2 mil gjennom Østfold fylke. Trafikkøkningen er eksplosiv og det er stadig køer på E6, og det før selve turistsesongen er i gang for fullt. Denne korridoren er også meget viktig for tungtransport til utlandet, spesielt av norskproduserte varer. Infrastrukturen landene imellom er viktig for velferden og tilveksten, og dette er svært avhengig av blant annet gode og tilstrekkelige kommunikasjoner.

Møtet i Strømstad var et forsøk på å forsterke synet på hvordan man går videre med å utbedre mangler og hvor viktig det er å forbedre forbindelsen fra Oslo til Gøteborg.

Svar:

Stamvegene Ev 6 og Ev 18 og jernbanen gjennom Østfold utgjør hovedårer i transportsystemet til og fra utlandet og i et nasjonalt og regionalt perspektiv. I stortingsproposisjonen om fase 1 av Østfoldpakka ble det derfor lagt frem et forslag om å kunne starte innkreving av bompenger i Østfold som del av Østfoldpakka, for å delfinansiere stamvegene Ev 6 og Ev 18 gjennom Østfold. Proposisjonen ble behandlet i Stortinget 24. februar 2000, jf. St.prp. nr. 26 (1999- 2000) og Innst. S. nr. 111 (1999-2000).

Det foreligger foreløpig ikke et endelig finansieringsopplegg for utbyggingen. Jeg vil komme tilbake til nivået på den statlige investeringsrammen for Ev 6 og Ev 18 i Østfold for perioden 2002-2011 samt til prioriteringen av jernbaneutbyggingen i Moss i Nasjonal transportplan (NTP) 2002-2011, som vil bli lagt frem høsten 2000. Endelig valg av enkeltprosjekter og bevilgninger til disse vil bli foretatt i de årlige budsjettproposisjoner. Jeg kan derfor ikke nå angi konkret når utbyggingen av Ev 6 i Østfold vil kunne være ferdig.

Spørsmål nr. 417

Innlevert 30. juni 2000 av stortingsrepresentant Jørn L. Stang

Besvart 5. juli 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Mener justisministeren at det er akseptabelt at det er politidistriktets økonomi som skal være det avgjørende for at man ser seg tjent med å ta urinprøver av de som mistenkes for bruk av narkotika, og vil statsråden sørge for at disse prøvene blir finansiert på annen måte som ikke går utover politiets prioriteringer og viktige gjøremål?»

Begrunnelse:

I forbindelse med budsjettildeling for Politiet for inneværende år er det endringer i betaling for analyse av prøver ved Statens rettskjemiske institutt (SRI). Justisdepartementet har besluttet at de ikke lenger skal betale direkte til SRI for de analyser som utføres for Politiet, men at det enkelte politidistrikt skal faktureres for analysene. Et politidistrikt (Kristiansand) sendte ifølge tall fra SRI omtrent 1000 urinprøver i narkotikasaker eller utvidede prøver i trafikksaker i 1999. Prisen per prøve er satt til 2600 kroner. Dette fører til at politidistriktet får en saksutgift på hele 2.6 millioner kroner for et år. Tilsvarende beløp blir ikke tilført distriktene ved årets budsjett. En konsekvens blir at Politiet ikke skal ta så mange prøver som tidligere,

spesielt i narkotikasaker. Man opplever å måtte løslate personer uten at prøver blir tatt. Vanligvis erkjennes forhold raskt når prøvene blir tatt umiddelbart.

Svar:

I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 1999 sluttet Stortinget seg til at straffesaksutgiftene skulle budsjetteres på budsjettkapittel 440, post 01, i stedet for som tidligere på post 21. Etter dette har straffesaksutgiftene, herunder også kostnadene knyttet til utvidede prøver i narkotikasaker, vært å anse som driftsutgifter for politiet. De må således underlegges budsjettmessig styring og kontroll på tilnærmet samme måte som andre driftsutgifter.

Før årsskiftet 1999/2000 var det departementet som dekket kostnadene til disse prøvene, etter regning fra Statens rettskoksikologiske institutt. Et voksende problem var imidlertid at departementet måtte finne dekning for stadig økte utgifter på området, uten at departementet selv hadde kontroll med økningen. I tråd med grunnleggende økonomistyringsprinsipper vedtok derfor departementet at midlene skulle stilles til disposisjon for de som rekvirerer tjenesten, dvs politidistriktene. Budsjettmidlene ble da lagt inn i politidistriktenes totalbevilgning ved fordelingen av 2000-budsjettet.

Jeg mener det er både viktig og riktig at den som rekvirerer en tjeneste også må betale for den. Dette anser jeg også å være i tråd med både de generelle retningslinjer for økonomiforvaltningen i staten, samt at det sikrer en kostnadseffektiv utnyttelse av de samlede ressurser i politidistriktene.

Jeg er opptatt av at innsatsen mot narkotika må holdes på et høyt nivå, og dette er også et område som er prioritert i de styringssignaler som departementet formidler til politi- og lensmannsetaten, og som også harmonerer med riksadvokatens prioriteringer innen straffesaksbehandlingen. På samme måte som for andre statlige etater må også politi- og lensmannsetaten ta ansvar for at prioriteringer skjer innenfor de budsjettmessige rammebetingelser som er gitt av Stortinget.

Generelt bør reformer evalueres etter noe tid. Dette vil også gjelde den endrede finansieringsordningen for utvidede urin- og blodprøver. Vi er nå inne i første året med ny ordning, og ordningen bør fungere noe lengre før man gjennomfører en evaluering. Jeg kommer derfor ikke å ta initiativ til å endre finansieringsordningen for analyse av urin- og blodprøver nå.

Jeg har for øvrig tillit til at politimestrene evner å prioritere narkotikabekjempelse høyt, og at de analyser som er nødvendige blir gjennomført.

Spørsmål nr. 418

Innlevert 30. juni 2000 av stortingsrepresentant Are Næss

Besvart 5. juli 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Enkelte privatpersoner har reist sak mot tobakksindustrien på grunnlag av helseskader ved røyking. Jeg har fått opplyst at Justisdepartementet har gitt avslag på søknad om fri rettshjelp i slike saker.

Sett i forhold til sakens prinsipielle betydning og motpartens - tobakksindustriens enorme økonomiske ressurser, vil statsråden vurdere likevel å gi disse saksøkere fri rettshjelp?»

Svar:

Justisdepartementet avsto 2. juni d.å. en søknad om fri sakførsel i erstatningssak mot en tobakksprodusent på grunnlag av helseskader ved røyking. Jeg legger til grunn at det er blant annet denne saken representanten Næss sikter til.

Om det offentlige skal gi bevilling til fri rettshjelp, avgjøres på bakgrunn av en konkret helhetsvurdering. Det er i utgangspunktet et vilkår for å få innvilget fri rettshjelp, at man faller inn under rettshjelplovens inntektsgrenser. Når inntektsvilkårene er oppfylt, er vurderingstemaet om det etter en helhetsvurdering kan

ansees rimelig at det offentlige yter bistand. Dersom inntektsvilkårene ikke er oppfylt, legges en strengere vurderingsnorm til grunn idet det kun innvilges fri rettshjelp dersom «særlige forhold gjør det rimelig».

I denne konkrete saken var rettshjelplovens inntektsgrenser overskredet i ikke ubetydelig grad, og departementet fant ikke at det forelå slike «særlige forhold» som kunne gjøre det rimelig å yte rettshjelp. Sakens prinsipielle betydning og motpartens økonomiske ressurser er momenter som ble inntatt i vurderingen, uten at de ble ansett utslagsgivende i denne saken.

Slik saken nå står kan jeg ikke se at det er grunnlag for å omgjøre departementets vedtak. Skulle søker fremlegge nye momenter i saken som styrker søknaden om fri rettshjelp, vil jeg imidlertid ikke utelukke at saken kan bli gjennomgått og vurdert på ny.

Dersom departementet mottar ytterligere klagesaker av lignende art, vil disse vurderes i henhold til de retningslinjer som foreligger om fri rettshjelp.

Spørsmål nr. 419

Innlevert 30. juni 2000 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 6. juli 2000 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Da Såkorn-invest i Stavanger fikk oppdraget med å forvalte statens regionale såkorn-midler var det et utgangspunkt at det skulle være et kontor for Vestlandet, ikke hovedsakelig for Stavanger og Rogalandsområdet. Foreløpig har hoveddelen av aktiviteten vært knyttet til Stavanger/Rogalandsprosjekt.

Hvordan vil statsråden sikre at Bergen og Hordaland får ta større del i disse midlene?»

Svar:

Såkorn-invest AS ble etablert våren 1998 med en relativt liten kapitalbase på 20 mill. kroner. Selskapet har vært i en oppbyggingsfase når det gjelder egen organisasjon, nettverk og investeringsportefølje. Fram til i dag har Såkorn-invest AS blitt administrert av en person på deltid. Selskapet har pr. i dag åtte investeringer. Av disse er en i Sogn og Fjordane, to i Hordaland og fem i Rogaland.

Såkorn-invest AS eies av de private investorene og ledes av et styre på fem personer. Statens nærings- og distriktsutviklingsfond utnevner to av disse.

Det er bevilget midler til utvidelse av de regionale såkornfondene, slik at disse kan komme opp i 100 mill. kroner hver. Såkorn-invest AS er i ferd med å avslutte sin emisjon, hvor siktemålet er å få inn 40 mill. kroner fra private investorer, som så skal matches med tilsvarende beløp statlig ansvarlig lån. En økt kapital vil danne grunnlag for en utvidet organisasjon og flere investeringer. Til høsten vil derfor Såkorn-invest AS ansette en leder på heltid og etablere et eget kontor i Bergen. Videre vil arbeidet med å etablere nettverk inn mot relevante miljøer i alle fylker bli forsterket. I denne sammenheng har SNDs distriktskontorer i de tre fylkene en sentral rolle.

Spørsmål nr. 420

Innlevert 30. juni 2000 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 7. juli 2000 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«Mange med problemer i arbeidsmarkedet har store lese og skrivevansker. Kommunalkomiteen har vært opptatt av at disse skal få et godt tilbud rettet mot sitt hovedproblem. Det gis i dag ulike opplæringstiltak i regi av arbeidsmarkedsetaten - det er blitt stilt spørsmål ved kvaliteten på flere av disse tiltakene.

Siden dette er et slikt utbredt problem, vil statsråden ta initiativ til en samlet evaluering av både diagnostiseringen og de tiltak som voksne med lese- og skrivevansker får?»

Svar:

Spørsmålet om kvaliteten på arbeidsmarkedsetatens tiltak overfor voksne med lese- og skrivevansker berører også spørsmålet om arbeidsmarkedspolitikken ansvar og tilbud til slike grupper.

Hensikten med arbeidsmarkedstiltakene er å understøtte formidlingsprosessen og bidra til at arbeidsledige kan komme i arbeid raskest mulig. For yrkeshemmede vil det som regel bli iverksatt tilbud av mer omfattende karakter slik at den enkelte skal kunne bedre sin arbeidsevne med sikte på å komme i ordinært arbeid. Dette danner rammene for tilbud som gis til ledige og yrkeshemmede med lese- og skrivevansker.

Jeg er opptatt av at arbeidsledige og yrkeshemmede kan få den servicen de har behov for. Det er også bakgrunnen for den forskriftsendringen du er kjent med, som gir arbeidsmarkedsetaten større fleksibilitet med hensyn til valg av opplæringsarrangører.

Arbeids- og administrasjonsdepartementet har på et tidligere tidspunkt gitt signaler til Arbeidsdirektoratet om at personer med lese- og skrivevansker skal få relevante tiltak. Aetat Arbeidsdirektoratet har fulgt dette opp i sine signaler til ytre etat. I programnotat for planlegging av virksomheten for 2000 tas det utgangspunkt i at lese- og skrivevansker kan være et skjult arbeidshinder, og at slike hindringer derfor skal avdekkes og arbeidssøkere gis hensiktsmessig veiledning og kvalifisering, samt at ledige med lese- og skrivevansker må tilbys tilrettelagt yrkesrettet opplæring.

Overfor arbeidsledige arbeidssøkere der lese- og skrivevansker er kjent, tilsier arbeidsmarkedsetatens erfaring at det i all hovedsak er mest hensiktsmessig å tilby støtteundervisning i forbindelse med yrkesrettede kurs. Ofte vil lese- og skrivevansker avdekkes ved deltakelse i kurs, og støtteundervisning kan først settes inn på et senere tidspunkt. Arbeidsmarkedsetatens tilbud vil være innrettet mot at den enkelte kan bedre sine lese- og skriveferdigheter for å komme i arbeid. Arbeidsmarkedsetaten bruker ulike typer tilbydere, både offentlige og private, ved iverksetting av yrkesrettede kurs og støtteundervisning. En meget stor del av opplæringstilbudet til yrkeshemmede gis i det offentlige skoleverket, men også hos private når dette er hensiktsmessig. Kvaliteten på tilbudet vil derfor i stor grad være avhengig av den kompetanse, metodikk og pedagogikk opplæringsarrangørene kan tilby.

AMO og skolegang for yrkeshemmede har vært grundig evaluert, om ikke spesielt med tanke på personer med lese- og skrivevansker. Evalueringen av AMO viser at tilbudet bidrar til at deltakerne i større grad kommer i arbeid og øker sin inntekt, i forhold til dem som ikke har deltatt. Evalueringen av skolegang for yrkeshemmede har vist at deltakerne i stor grad er fornøyd med den måten skolene legger til rette for læring, og en betydelig andel kommer i arbeid direkte etter avsluttet skolegang, eller i løpet av ett til halvannet år.

Jeg er klar over at mange arbeidsledige og yrkeshemmede har svakere utdanningsbakgrunn enn det som er vanlig i arbeidsstyrken, og at de også i større grad har lese- og skrivevansker. Opplæring for arbeidsmarkedspolitikken prioriterte grupper med svak utdanningsbakgrunn er et område som mitt departementet følger nøye med på, og behovet for ulike evalueringer vurderes løpende.

Dokument nr. 15:33

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 421

Innlevert 1. september 2000 av stortingsrepresentant Rolf Reikvam

Besvart 11. september 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Hva vil statsråden foreta seg for å følge opp flertallsmerkningen i Budsjett-innst. S. nr. 13 der det heter:

«Flertallet ber om at ordningen med påslag i billettprisene etter åpningen av Romeriksporten for de togene som ikke har fått vesentlig kortere reisetid, eksempelvis på Kongsvingerbanen, endres slik at pris står i forhold til tilbud.»?»

Begrunnelse:

For reisende gjennom Romeriksporten gjelder det en generell kjørevegsavgift. Avgiften ble introdusert ved åpningen av Romeriksporten. Den gjelder alle reisende uten at det er foretatt en vurdering av om tilbudet er forbedret i form av kortere reisetid.

I Innstilling S. nr. 13 uttalte flertallet blant annet:

«Flertallet ser det som uheldig at pendlere og andre reisende får dyrere billetter uten at tilbudet bedres. Flertallet minner om at økning i billettpris hele tiden er blitt sett i sammenheng med bedring av reisetilbud/reduksjon i reisetiden.»

I Innstilling S. nr. 237 om NSB Gardermobanen AS viste komiteen til merkningen i Innstilling S. nr. 13 og uttalte:

« Flertallet legger fortsatt dette til grunn.»

Det er over et halvt år siden Stortinget behandlet Innstilling S. nr. 13. NSB som driver togtrafikken har ennå ikke gjort endringer i den generelle kjørevegsavgiften. Dette kan selvsagt skyldes at NSB mener at alle pendlere som benytter Romeriksporten har fått et bedret tilbud. Siden et flertall i komiteen mener det var behov for en slik merkning tyder alt på at de er av en annen oppfatning. Det er derfor nødvendig at statsråden tar et initiativ overfor NSB for å avklare forholdet.

Svar:

Samferdselsdepartementets utgangspunkt har hele tiden vært at endringene i billettprisene etter åpningen av Romeriksporten bør stå i et rimelig forhold til den faktiske tilbudsforbedring som tilbys på de ulike relasjonene. Derfor ba departementet allerede høsten 1999 NSB BA om å evaluere både ruteplanen og takstutleggingen som ble iverksatt i forbindelse med åpningen av Romeriksporten, og vurdere eventuelle justeringer ut fra hvordan tilbudet ble mottatt i markedet.

NSB har i sin oppfølging vurdert flere ulike løsninger for at takstpåslaget skal stå bedre i forhold til de faktiske endringene i togtilbudet. Som Stortinget er gjort kjent med, sist gjennom behandlingen av St.prp. nr. 52 (1999-2000) om NSB Gardermobanen AS, har vanskene med den praktiske gjennomføringen av et mer differensiert takstsystem blant annet sammenheng med SLs sonebaserte takstsystem i Akershus. I 1999 avviste samferdselsutvalget i Akershus fylkeskommune en løsning med å innarbeide tillegget i prissystemet,

og NSB har derfor måttet ta i bruk tilleggsbilletter for innhenting av trafikkeringsavgiften. Systemet er tungvint, og kostbart å administrere.

For de som reiser på NSB-takster, dvs. reiser med endepunkt utenfor Akershus, er takstpåslaget innarbeidet i NSBs kilometerbaserte takstsystem. Takstene på strekningen Oslo S -Lillestrøm er beregnet ut fra en 18 km lengre strekning enn før åpningen av Romeriksporten. Påslaget inngår i en avtakende takstutlegging, slik at det slår mindre ut på lange reiser hvor reisetidsgevinsten relativt sett er mindre.

For reiser på Kongsvingerbanen har NSB allerede gjennomført tiltak som i noen grad reduserer avgiften. Strekningen Årnes-Kongsvinger inngår med 6 km mindre enn i den opprinnelige takstberegningen, og reisen Oslo-Kongsvinger beregnes etter dette med 112 km, mot 100 km før åpningen av Romeriksporten.

Ut fra mitt synspunkt er det sentralt å se hvordan takstpåslaget rent faktisk innvirker på omfanget av reiser. Økningen i antall avganger og tilbudet med kortere reisetid på Kongsvingerbanen synes generelt å ha blitt godt mottatt. Eksempelvis har stasjonene Fetsund, Sørumsand og Årnes hatt en økning i antall reisende i perioden mars 1999- mars 2000 med hhv. 53 pst., 13 pst og 17 pst.

NSB vurderer konkrete løsninger som virker rettferdig ut fra endringene i reisetid og som samtidig virker rettferdig for de som reiser innenfor og utenfor Akerhus fylke. Departementet vil vurdere NSBs forslag til løsninger nærmere i forbindelse med forhandlingene med NSB om kjøpsavtale for 2001. Det vil i den forbindelse også være naturlig å vurdere endringer i stoppmønsteret som gjør at reisetiden i større grad står i samsvar med takstpåslaget (altså det omvendte resonnementet).

Dersom det er mulig å finne en bedre løsning for de reisende som i dag finner takstpåslaget urimelig i forhold til togtilbudet, og som samtidig ikke har som sideeffekt at andre grupper av reisende blir forskjellsbehandlet og/eller medfører store administrasjonskostnader, vil dette iverksettes så snart som praktisk mulig.

Spørsmål nr. 422

Innlevert 1. september 2000 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 8. september 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«I Oppland Arbeiderblad 2.8 opplyses det at MS- rammede Sigbjørn Sørli har fått avslag på søknad om å benytte en motorisert rullestol til Galdhøpiggen. Dette synes som en unødvendig firkantet og streng tolkning av unntaksbestemmelsene i verneforskriftene. Naturopplevelser og mestring av utfordringer er viktige for alle mennesker, og unntak i en spesiell enkeltsak som dette, kan ikke medføre alvorlige belastninger på naturmiljøet.

Vil statsråden ta initiativ for å omgjøre beslutningen?»

Begrunnelse:

2. juni 2000 søkte Sigbjørn Sørli om dispensasjon fra bestemmelsene om motorferdsel i utmark og verneforskriftene for Jotunheimen nasjonalpark for å bestige Galdhøpiggen med en motorisert rullestol. 2. august opplyses det i Oppland Arbeiderblad at søknaden ikke er innvilget. I begrunnelsen pekes det på at unntaksbestemmelsen skal praktiseres strengt, og det legges vekt på at det er kjøring på barmark, at det vil medføre støy for andre i nasjonalparken og at funksjonshemmede har mange andre områder hvor de kan få tilsvarende opplevelser.

Jeg er enig i at vernebestemmelsene skal praktiseres strengt, og at det skal helt spesielle forhold til for å gjøre unntak. Likevel kan tolkningen i denne saken tyde på at det ikke skal være noen unntak. Søknaden gjelder ett enkelttilfelle hvor bruken av hjelpemiddel i seg selv er en del av opplevelsen. At funksjonshemmede har andre naturområder hvor slike hjelpemidler kan brukes, kan ikke være et avgjørende moment for

avslag. Utgangspunktet må være at funksjonshemmede skal ha samme rettigheter til å bevege seg fritt naturen som alle andre.

Svar:

Saken gjelder en søknad fra MS-rammede Sigbjørn Sørli som har bedt om tillatelse til å kjøre opp på Galdhøpiggen på barmark med et nyutviklet beltekjøretøy «Toten Track». Søknaden har vært behandlet i henhold til bestemmelsene for Jotunheimen nasjonalpark. Søknaden er avslått av Fylkesmannen i Oppland i brev av 02.06.2000 og Direktoratet for naturforvaltning har i brev av 01.09.2000 opprettholdt avslaget. Representanten Sanner spør om jeg vil ta initiativ til å omgjøre vedtaket.

Jeg er enig med Sanner når han konkluderer med at utgangspunktet må være at funksjonshemmede skal ha de samme rettigheter til å bevege seg fritt i naturen som alle oss andre. Dette må det så langt som mulig legges til rette for. Mange mennesker kan likevel av ulike årsaker, ikke få oppfylt alle sine ønsker om naturopplevelser. Flere av våre naturområder er vanskelig tilgjengelige ikke minst på grunn av topo grafiske forhold. Alder, helse og økonomi setter alltid grenser for våre bevegelser ute, enten dette er ute i naturen eller andre steder. Mange tusen mennesker i Norge har fysiske begrensninger som gjør det vanskelig å bevege seg utenfor veg, langt mindre bestige Galdhøpiggen.

Nå er det en gang slik at innenfor spesielle, sårbare naturområder har vi innført spesielle forvaltningsregler som ikke gir oss alle like rettigheter - uavhengig om du er funksjonsfrisk eller funksjonshemmet. Samfunnet har bestemt at bruken av slike områder skal reguleres ut fra formålet med vernet. Bruken skal tilpasses/underordnes dette hensynet slik at verneverdiene ikke forringes. Det betyr bl.a. at motorisert ferdsel i utgangspunktet er forbudt innenfor nasjonalparken og at det kun i særlige tilfeller skal kunne gis dispensasjon for kjøring. Det er særlig problematisk når det er snakk om barmarkskjøring som vi av erfaring vet skaper stor naturslitasje mange steder. Stortinget har selv gitt klart uttrykk for at vi må ha en streng forvaltningspraksis innenfor våre nasjonalparker, noe Sanner også gir klart uttrykk for.

Jeg har gått gjennom den konkrete saken. Til tross for at jeg forstår argumentene som anføres for at dispensasjon burde kunne gis i dette tilfelle, vil jeg likevel ikke ta initiativ til omgjøring av vedtaket. Vedtaket og den skjønnsutøvelse som ligger til grunn, er i samsvar med gjeldende retningslinjer. Jeg ønsker ikke gjennom en enkeltsak å ta initiativ til en mer liberal forvaltningspraksis enn den omforente nasjonalparkpolitikk som Stortinget i 1993 har sluttet opp om.

Jeg vil til slutt understreke at Regjeringen i sitt arbeid vil arbeide for og legge forholdene bedre til rette for funksjonshemmede i det norske samfunn. Bedre tilgjengelighet til natur vil være et viktig felt å arbeide videre med i denne generelle arealplanleggingen og gjennom de offentlige budsjetter. Dette vil være et saksområde som jeg vil komme nærmere tilbake til i forbindelse med en melding til Stortinget neste år om friluftslivspolitikken.

Spørsmål nr. 423

Innlevert 1. september 2000 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 8. september 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«I Budsjett-innst. S. nr. 9 (1998-1999) understreket Energi- og miljøkomiteen viktigheten av økt satsing på elektroniske sjøkart «slik at hele den norske kysten dekkes av moderne sjøkart senest i 2006». Ifølge dir. Frode Klepsvik i sjøkartverket vil oppfyllelse av dette målet kreve bevilgninger på 400 mill. kr. ut over dagens budsjett (NRK Nordland 10. august 2000).

Står statsråden fast på målet om at hele kysten skal dekkes med moderne sjøkart innen år 2006 og hva er status for arbeidet ?»

Begrunnelse:

Kart utgjør en viktig del av nasjonens infrastruktur. Moderne sjøkart vil både kunne øke sikkerheten til sjøs og gi effektivitetsmessige gevinster. Stortingets energi- og miljøkomite har, både i Budsjett-innst. S. nr. 9 (1998-1999) og i Budsjett-innst. S. nr. 9 (1999-2000), slått fast målet om at hele kysten skal dekkes av moderne elektroniske sjøkart innen år 2006. Det norske Veritas har estimert at antall grunnstøtinger langs norskekysten kan reduseres med inntil 40 % ved bruk av elektroniske sjøkart med en tilfredsstillende standard. Dette tilsvarer årlige besparelser i hundremillioners klassen. Statens kartverk har videre pekt på at nye kart vil redusere faren for miljøkatastrofer, tap av menneskeliv og verdier. I tillegg kommer gevinster som økt konkurransevne gjennom økt regularitet, optimalisert fart og dermed redusert bunkersforbruk, og lavere forsikringspremier. Nye sjøkart vil ha mange gevinster, men samtidig er det klart at investeringskostnadene vil ligge på ca. 400 mill. kr. Det er derfor avgjørende at departementet legger frem en plan for hvordan målet om nye kart innen år 2006 kan realiseres.

Svar:

Statens kartverk har også inneværende år intensivert arbeidet med å etablere elektroniske sjøkart etter offisiell internasjonal standard for norskekysten. Målet for i år er først og fremst å ferdigstille elektroniske kart for de områdene der vi kan bygge på et tilfredsstillende kartgrunnlag fra før. Dette gjelder områder i Oslofjorden, Agder, Rogaland, Sogn, på Møre, i Trøndelag og Troms, tilsvarende 49 kartblad. For den resterende delen av kysten, som mangler moderne kartlegging, er planen for i år å dekke områder i Agder og Trøndelag. Dette vil tilsvare 3 kartblad i tillegg.

Den nåværende framdriften er ikke tilstrekkelig til å nå målet om full dekning innen 2006 (tilsvarende 142 kartblad etter ny inndeling). Jeg vil komme tilbake til dette i budsjettproposisjonen for 2001.

Spørsmål nr. 424

Innlevert 1. september 2000 av stortingsrepresentant Bjørn Hernæs

Besvart 8. september 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«I en situasjon hvor fylkeskommunenes fremtid er under diskusjon forbereder Hedmark Fylkeskommune en overgang til «parlamentarisme». Hedmark har tidligere eksperimentert med en såkalt «frifylkemodell», noe som skapte store kostnader, stort byråkrati og lite resultater.

Syns statsråden det er fornuftig bruk av ressurser, utredningskapasitet og penger å forberede en ytterligere utvidelse av en ordning som svært mange mener synger på siste verset og vil statsråden i motsatt fall råde Hedmark Fylkeskommune om å legge prestisjeprojektet til side?»

Svar:

Fylkeskommunens fremtid er under diskusjon, og utfallet av denne er på dette tidspunkt uvisst. Som kjent drøfter det såkalte Oppgavefordelingsutvalget i NOU 2000:22 ulike alternative modeller for fremtidig organisering av det regionale nivået i Norge. Utredningen er for tiden på høring med frist 1. november i år. Jeg tar sikte på å fremlegge en melding for Stortinget i kommende vårsesjon på bakgrunn av Oppgavefordelingsutvalgets utredning.

Kommuneloven knesetter prinsippet om organisasjonsfrihet for den enkelte kommune og fylkeskommune. Parlamentarisk styreform er et alternativ til den tradisjonelle formannskapsmodellen for alle kommuner og fylkeskommuner. Hittil er modellen innført i Nordland fylkeskommune, samt Oslo- og Bergen kommuner. Som kommunal- og regionalminister vil jeg ikke råde fylkeskommunene til å velge den ene eller den annen organisasjonsmodell. Jeg vil heller ikke gripe inn i pågående debatter om valg av intern styreform i den enkelte fylkeskommune eller kommune.

Spørsmål nr. 425

Innlevert 1. september 2000 av stortingsrepresentant Øystein Hedstrøm

Besvart 7. september 2000 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Fjordlink - Helminsen Skips AS driver kortrutetraffikk med begrenset tax-free salg mellom Fredrikstad og Strømstad med båten M/S La Vida. Flertallet i Stortingets finanskomite, Ap, H og Frp, uttalte seg om saken i innstillingen til Revidert nasjonalbudsjett følgende med sikte på likebehandling av fergeselskapene «slik at sammenlignbare ruter kan få vurdert dispensasjon.»

Fra hvilket tidspunkt vil statsråden følge EØS-reglene om likebehandling av fergeselskapene?»

Begrunnelse:

I dag er det bare Color Scandi Line som er gitt dispensasjon fra forbudet om å selge tax-free tobakk og alkohol. Andre fergeselskaper som Fjordlink - Helminsen Skips, Larvik - Strømstadlinjen og Bastø - Fosen vil konkurrere med Color Scandi Line på like vilkår. EØS-reglene tilsier at sammenlignbare ruter gis like vilkår. Departementet har også tidligere varslet at det er uheldig med forskjellsbehandling.

Svar:

Den nordiske provianteringsoverenskomsten mellom Norge, Danmark, Finland og Sverige av 16. desember 1968 regulerer i hvilken utstrekning det kan skje en tildeling av ubeskattede varer til salg og servering av passasjerer på passasjerfartøy som går i regulær rutetraffikk mellom avtalepartene. Provianteringsoverenskomsten skiller mellom korte og lange ruter, jf. artikkel 3. Passasjerferger som trafikkerer på korte ruter kan kun proviantere tobakksvarer og sjokolade- og sukkervarer for salg til passasjerer toll- og avgiftsfritt. Ferger som trafikkerer lange ruter kan i tillegg proviantere alkoholholdige drikkevarer, kosmetikk og lignende.

Det er trukket en linje mellom Risør og Lysekil, og ferger som går mellom norske og svenske havner innenfor dette området anses som korte ruter. Denne definisjonen er lagt til grunn både av norske og svenske myndigheter, og fremgår av Finansdepartementets forskrift av 26. mai 1978 nr. 12 om tollfrihet for reiseutstyr § 6. Dette innebærer at fergeruten mellom Fredrikstad - Strømstad anses som kort.

I 1987 ble det gitt en dispensasjon fra regelverket til Scandi Line på fergeruten Sandefjord - Strømstad, slik at ruten ble ansett som lang. En av forutsetningene for dispensasjonen, var at Scandi Line skulle drive alminnelig fergedrift på strekningen. Det ble uttrykkelig presisert overfor fergeselskapet at fergenes primær oppgave skulle være å transportere vogntog og biler mellom Norge og Sverige.

Finansdepartementet har i perioden 1990 - 1998 avslått til sammen 8 søknader om utvidet adgang til tax free salg.

I tilknytning til St.meld. nr. 2 Revidert nasjonalbudsjett 2000 uttalte imidlertid Finansdepartementet at dagens forskjellsbehandling er uheldig. Finanskomiteen uttalte på denne bakgrunn følgende i Budsjett-innst. S. nr. 2 (1999-2000) Innstilling fra Finanskomiteen om Revidert nasjonalbudsjett 2000:

Komiteens flertall sier seg enig med departementet i at en slik forskjellsbehandling er uheldig.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, slutter seg med dette til det arbeid som pågår i forhold til det svenske finansdepartementet, med sikte på en likebehandling av fergeselskap på samme eller tilsvarende strekninger, slik at sammenlignbare ruter kan få vurdert dispensasjon.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre viser til det arbeid som pågår i forhold til det svenske finansdepartementet, med sikte på en likebehandling av fergeselskap på samme eller tilsvarende strekninger.

Departementet arbeider fortsatt med saken i samarbeid med det svenske Finansdepartementet. Dette skjer som en oppfølging av omtalen i Revidert budsjett og for å følge opp uttalelsen fra flertallet i finanskomiteen. Jeg finner det ikke riktig å være konkret i forhold til hvilket tidspunkt det her vil komme endringer nå, men saken har høy prioritet i Finansdepartementet.

Spørsmål nr. 426

Innlevert 1. september 2000 av stortingsrepresentant Rigmor Kofoed-Larsen

Besvart 8. september 2000 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Departementet har bedt Rikstrygdeverket stoppe utbetalingen av penger til Otta telemedisinske institutt og oppfordret Fylkeslegen i Oppland til å trekke tilbake godkjenningen av instituttet.

Vil statsråden se på denne saken på nytt, som en hastesak, da dette er et prosjekt departementet selv har bevilget penger til, og som er et ledd i et banebrytende arbeid innen telemedisin i Norge?»

Begrunnelse:

Rådgiveren i Sosial- og helsedepartementet som har anbefalt at godkjenningen må underkjennes sier at det er helt klart at det må ansettes en spesialist på Otta, som har det overordnede ansvar for instituttet for å tilfredsstille kravene.

Men bakgrunnen for prosjekt telemedisinsk senter på Otta var - og er jo nettopp at pasienter kan ta røntgenbilder på senteret, og at bildene blir sendt via telenettet til spesialister ved sykehuset på Lillehammer, der bildene blir vurdert og evt. diagnose stilt.

Dette er en god og enkel ordning for pasienter, i tillegg sparer også både pasient og stat tid og penger.

Sosial- og helsedepartementet bidro med nesten to millioner kroner til dette instituttet, og har oppfordret til praktisering av telemedisin.

Fylkeslegen i Oppland sier da også at de ikke ser noen faglige betenkeligheter med driften, og mener instituttet er godkjent på riktig grunnlag.

Svar:

Jeg forutsetter at stortingsrepresentant Kofoed- Larsen med Otta telemedisinske institutt mener Otta røntgenlaboratorium.

Etter dagens regelverk er det ikke mulig å godkjenne Otta røntgenlaboratorium som et røntgeninstitutt. Radiografen på Otta er ansatt av Sel kommune. Leger i Sel kommune og andre kommuner i Nord-Gudbrandsdal henviser pasienter til radiografen. Bildene overføres til Oppland Sentralsykehus, avdeling Lillehammer (OSSL) hvor en radiolog vurderer bildene, diagnostiserer og gir tilbakemelding til rekvirerende lege. Det følger av forskrift om medisinsk laboratorium og røntgeninstitutt at frittstående institutt skal ha ansatt lege som er spesialist innen det relevante røntgenfag. På Otta er det ikke ansatt lege med spesialistkompetanse i radiologi. Sosial- og helsedepartementet har på denne bakgrunn bedt Statens helsetilsyn sørge for å oppheve fylkeslegens vedtak om godkjenning av instituttet. Det følger av dette at radiografen på Otta ikke har krav på refusjon fra folketrygden. En radiograf kan heller ikke avkreve pasientene egenandel.

Denne saken viser behovet for å finne gode løsninger for bruk av teknologi innenfor dagens regelverk og takstordninger. Jeg er innstilt på å arbeide med endringer av regelverk og takster, slik at de ikke er til hinder for en ønsket teknologisk utvikling. Dette vil imidlertid ta noe tid. I mellomtiden er det slik at dagens ansvarsfordeling mellom kommune, fylke og folketrygd ikke åpner opp for den refusjonsordning Otta røntgenlaboratorium legger opp til. Etter folketrygdloven § 25-13 kan departementet samtykke i at det gjøres avvik fra folketrygdloven i forbindelse med visse typer forsøksvirksomhet. Jeg er positiv til utprøving av organisatoriske løsninger som gir gevinst både for pasienter og samfunnsøkonomi og vil derfor åpne opp for at det gjøres avvik fra folketrygdloven i forbindelse med virksomheten ved Otta røntgenlaboratorium. En slik søknad må fremmes av Oppland fylkeskommune og Sosial- og helsedepartementet er innstilt på å imøtekomme søknaden.

Spørsmål nr. 427

Innlevert 1. september 2000 av stortingsrepresentant May-Helen Molvær Grimstad

Besvart 8. september 2000 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim

Spørsmål:

«Flere hundre tusen norske barn lever sammen med foreldre med rusproblemer, men det finnes nesten ikke egne behandlingstilbud til disse.

Hva vil Regjeringen gjøre for at disse barna skal få en god og trygg oppvekst?»

Begrunnelse:

I familier hvor det er rusproblem blir det ofte skjult for omverden, og barna holder tett på «familiehemmligheten». Mange barn får en vanskelig og traumatisk oppvekst. Adferdsproblem kan komme fram som følge av rusproblem i heimen. Å få større åpenhet om rusproblem er ei utfordring både for lærere, barnevernet, ansatte innen barne- og ungdomspsykiatrien og andre som møter barn. Det er viktig at barn som har opplevd å være i en familie med rusproblem får tilbud om terapi, for å bearbeide opplevelsene. I dag er det nesten ikke behandlingstilbud til disse barna.

Svar:

Stortingsrepresentant May-Helen Molvær Grimstad reiser et viktig spørsmål. Regjeringen er opptatt av problemstillinger knyttet til rusmiddelmissbruk, og arbeider for et bedre tilbud til barn av rusmiddelmissbrukende foreldre.

Innsats rettet mot barn av rusmiddelmissbrukere

Et tilrettelagt tilbud i rusmiddelmissbrukerens hjemkommune med langsiktige og helhetlige løsninger, innebærer også tilbud til barn og andre pårørende. Regjeringen ser det som viktig at tiltak for barn av rusmiddelmissbrukere er en integrert del av den ordinære barneverntjenesten og andre offentlige tjenester, som f. eks. skolehelsetjenesten og barne- og ungdomspsykiatrien. Det forutsettes også et utstrakt samarbeid mellom sosialtjenesten i kommunen, som har et helhetlig ansvar for rusmiddelmissbrukere, og andre aktuelle tjenester. Sosial- og helsedepartementet satser gjennom handlingplanen «Kunnskap og brubygging» på å styrke kompetansen i sosialtjenesten, deriblant når det gjelder temaområder knyttet til rusmiddelmissbruk.

Sosial- og helsedepartementet har for øvrig også initiert noen særskilte tiltak rettet mot barn av rusmiddelmissbrukere. Det regionale kompetansesenteret for rusmiddelmissbruk, Borgestadklinikken, Kompetansesenter Sør, har som spesialområde gravide og misbrukere med barn opp til skolealder. Rogaland A-senter, Kompetansesenter Vest-Norge, har som tilsvarende område misbrukere med barn i skolealder. Spesiellkompetansen er tilgjengelig for sosial- og helsetjenestene over hele landet. Statens klinikk for narkomane, Hov i Land, har spesialisert seg på foreldre og barn. Målet er å bedre foreldrenes funksjonsevne for egen del og som omsorgspersoner, gjennom å tilby egne opplegg for barna, og det legges vekt på langsiktig planlegging og ettervern. Klinikken har tilknyttet spesialbarnehage for de yngste. Barn i skolealder (som det er stadig flere av) integreres i grunnskolen på Hov.

Primærhelsetjenesten er en viktig arena som bl.a. når de aller fleste gravide og småbarnsforeldre. I perioden 1995 - 1997 ble det tildelt midler til en rekke tiltak og prosjekter rettet mot gravide rusmiddelbrukere og rusmiddelmissbrukere med små barn. Formålet med satsingen var å forebygge misbruk av rusmidler som kan skade den gravide kvinnen og fosteret, forebygge misbruk av rusmidler som fører til skadelige oppvekstvilkår for barn, og forebygge at barn med foreldre som misbruker rusmidler får psykiske og sosiale problemer. Som ledd i Sosial- og helsedepartementets handlingsplan «Gravide rusmiddelmissbrukere» er det blitt utviklet en metodebok for helsestasjonenes forebyggende rusmiddelarbeid.

Boken er sendt alle landets helsestasjoner. Prosjekterfaringene fra handlingsplanen er oppsummert i boken «Graviditet, barn og rusmidler», som er sendt kommunene.

Barne- og ungdomspsykiatrien arbeider også med problematikken barn av rusmiddelmissbrukere. Det kan her nevnes at Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk i Asker og Bærum arbeider med metodeutvikling i forhold til barn i rusfamilier, og har ledet grupper for barn av rusavhengige i flere år.

Barne- og familiedepartementet har bevilget midler til PAG-stiftelsen (det tidligere Wandasenteret i Drammen), som arbeider for å hjelpe barn av rusmiddelmissbrukende foreldre. PAG-stiftelsens målsetting er bl.a. å bistå lokale krefter med råd og veiledning rundt utvikling av lokale prosjekter for å hjelpe barn av rusmiddelmissbrukende foreldre. Stiftelsen gir også bidrag til opplysningsvirksomhet i bl.a. skolene.

Arbeidet rundt barn av rusmiddelmissbrukende foreldre er alt i alt et viktig tema i hjelpeapparatet. Hjelpeapparatet står likevel foran utfordringer knyttet bl.a. til å avdekke rusmiddelmissbruk. Vi vet bl.a. at barn av rusmiddelmissbrukere ofte skjuler foreldrenes misbruk. Kanskje fordi barna vet hvordan de har det, men ikke hvordan det blir hvis de røper «familiehemmeligheten». For å avdekke rusmiddelmissbruk mener jeg det er viktig med kompetansespredning og kompetanseoppbygging på området, noe jeg ønsker å benytte anledningen til å si noe mer om. Jeg ønsker også å si mer om behandlingstiltak rettet mot ungdom med rusproblemer.

Kompetansespredning og kompetanseoppbygging

De syv regionale kompetansesentrene som arbeider med rusmiddelsspørsmål, skal bidra til kompetanseheving for personell som jobber med misbruksproblemer og forebygging. Arbeidet med koordinert innsats både lokalt og regionalt på rusmiddelfeltet vektlegges spesielt. Sentrene har ulik spisskompetanse på området og har som oppgave å bistå hjelpeapparatet. Det tilbys etterutdanning i rusmiddelproblematikk for helse- og sosialpersonell i kommunene, metodeutvikling i forhold til spesialtjenestene og evaluering av behandlingstiltak, samt veiledning av skoleverket i rusmiddelundervisning og andre holdningsskapende tiltak. At kommunene benytter seg av dette tilbudet, blir derfor sentralt for kompetansespredning og kompetanseoppbygging, bl.a. for å avdekke rusmiddelmissbruk. Sentrene vil fra 2001 bli tilført økte ressurser for å ivareta oppgavene.

Innsats rettet mot ungdom med rusproblemer

Barne- og familiedepartementet har i samarbeid med Sosial- og helsedepartementet satt fokus på atferdsvanskelige barn og ungdom, og har bevilget midler til utvikling og forskning rundt bl.a. metoden Multisystemisk terapi (MST). Metoden består av et intensivt og familiebasert tilbud til ungdom som kjennetegnes av alvorlige atferdsproblemer som lovbrudd og rusmisbruk. Tilbudet er rettet mot hele familien og gjennomføres i ungdommens nærmiljø, der aktuelle instanser blir involvert. Det foreligger en betydelig forskningsdokumentasjon som viser at MST er en av de mest lovende metoder for å behandle alvorlige atferdsproblemer i USA. Det foreligger også nordisk behandlingforskning som underbygger at familieintensive og nærmiljørettede tiltak kan gi gode resultater overfor denne målgruppen.

Avslutningsvis vil jeg understreke viktigheten av at barn av rusmiddelmissbrukende foreldre får et tilbud innenfor det ordinære hjelpeapparat. Regjeringen vil arbeide for at barn av rusmiddelmissbrukende foreldre skal få et godt tilbud i alle deler av tjenesteapparatet, og ikke minst ønsker vi å bidra til fortsatt kunnskapsspredning og kompetanseheving knyttet til rusmiddelproblematikk.

Spørsmål nr. 428

Innlevert 1. september 2000 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 8. september 2000 av olje- og energiminister Olav Akselsen

Spørsmål:

«Jeg er kjent med at olje og energidepartementet arbeider med en endring i organiseringen av Enøk-arbeidet og at det i den forbindelse er under planlegging å opprette et Enøk-«organ» eller direktorat. Jeg har også fått forståelse for at ECON a/s har fått i oppdrag å vurdere denne etableringen bla. alternative lokaliseringer.

Kan statsråden gi noen nærmere redegjørelse for hvilke kriterier departementet vil vektlegge for lokalisering av et slikt nytt Enøk-organ?»

Svar:

Departementet har i samband med etableringa av et nytt organ for omlegging av energibruk og energi-produksjon, bede konsulentfirmaet Econ om å gjennomføre ei vurdering av ulike lokaliseringskriteria.

Econ sin rapport skisserer kriterium, som er avgjerande for kor godt organet kan gjennomføre oppgåvene:

- moglegheit til å rekruttere tilsette med høvelege kvalifikasjonar
- moglegheit til å ta personleg kontakt med andre aktørar som Olje- og energidepartementet, andre styresmakter, fagmiljø, kundar, leverandørar og samarbeidspartnarar nasjonalt og internasjonalt.

Kriteria ovanfor kan ikkje kvantifiserast.

Ein vil også leggje vekt på følgjande kvantifiserbare kriterium:

- mellombels kostnader i samband med flytting
- varige skilnader i kostnad knytt til drift av det nye organet

Organet må difor lokaliserast ein stad som har ein differensiert arbeidsmarknad og eit sterkt energifagleg miljø. Nærleik til offentleg kommunikasjon vil også vere naudsynt. Dette er særst viktig for at organet kan fungere godt og effektivt og bli ei vellukka fornying av offentleg sektor.

Spørsmål nr. 429

Innlevert 1. september 2000 av stortingsrepresentant Elsa Skarbøvik

Besvart 8. september 2000 av olje- og energiminister Olav Akselsen

Spørsmål:

«I innbydelsen til å søke om støtte til investeringer ifølge varmeanleggsordningen står følgende: «Maksimalt støttebeløp er 20 millioner kr til hvert prosjekt. Støtte over flere år kan ikke påregnes.»

Hva kan statsråden gjøre med dette slik at det ikke slår uheldig ut for store prosjekt som kunne gitt stor miljøeffekt?»

Begrunnelse:

Ifølge energimeldingen Stortinget behandlet i vår, legges det opp til en sterkere satsing på miljøvennlige energikilder. Det å utnytte spillvarmen fra Esso Slagentangen vil ha svært stor miljøeffekt. Vestfold Krafts søknad om støtte til etablering av fjernvarmeprosjekt i Tønsberg er i sommer avslått av Norges Vassdrags- og energidirektorat. Søknaden lød på 46 millioner kr, og avslaget begrunnes med den økonomiske rammen som er gitt.

Følgen av dette avslaget blir at større prosjekt faller utenfor tildelingen og konkurreres ut på grunn av få midler.

Svar:

Ein føresetnad for å nå målet om 4 TWh/år vassboren varme basert på fornybare energikjelder, spillvarme og varmepumper innan 2010, er at tilstrekkeleg mange aktørar etablerer seg i marknaden, og på sikt legg grunnlag for ein lønsam varmemarknad. Varmeanleggsordninga er eit av dei viktigaste verkemidla som skal medverke til dette, og ved å setja ei øvre grense for støtte per prosjekt vil midlane bli spreidde på fleire aktørar. Grensa på 20 mill. kroner per prosjekt må sjåast på bakgrunn av at den totale ramma for ordninga er 85 mill. kroner i år 2000.

Departementet har overlate til NVE å forvalta og setja konkrete kriterium for verkemidla retta mot auka bruk av vassboren varme. Grensa på 20 mill. kroner er difor fastsett av NVE.

I tillegg viser eg til at Regjeringa vil føreslå å oppretta eit eige fond for omlegginga av energisektoren i ein Ot. prp. seinare i haust. Dette vil kunne leggja til rette for andre finansieringsformer og kriterium for tildeling av støtte enn det vi har i dag.

Spørsmål nr. 430

Innlevert 1. september 2000 av stortingsrepresentant Ingebrigt S. Sørfohn

Besvart 8. september 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Like før helga vart det meldt om at norske havner er dramatisk forurensa. Mellom anna vart stenging av Bergen havn vurdert som ein konsekvens av dette. Store deler av denne forurensinga skriv seg truleg frå tidlegare tider. Opprydding av dette må vera eit nasjonalt ansvar.

Vil miljøvernministeren ta initiativ for å laga ein plan for ei hurtig opprydding i desse problema?»

Svar:

Representanten Ingebrigt S. Sørfohn viser i sitt spørsmål til mediaoppslag om at flere norske havner er sterkt forurensede, og at årsaken til dette i stor grad skyldes tidligere tiders forurensende utslipp. Bakgrunnen for mediaoppslagene er at Statens forurensningstilsyn den 24. august d.å. har varslet 11 større norske havner om at det er aktuelt å gi pålegg om tiltak for å stanse spredning av bunnslam som til dels er meget sterkt forurenset av miljøgifter. Havnetrafikken virvler opp bunnslammet, noe som fører til spredning av miljøgifter over store områder og dermed også økt fare for at miljøgiftene kommer inn i næringskjeden.

Jeg vil først understreke at oppryddingen av forurensede fjorder og havner er et arbeid som byr på store utfordringer både av økonomisk og teknisk art. Kartlegginger gjennomført av Statens forurensningstilsyn viser at det er ca. 120 forurensede områder eller lokaliteter langs norskekysten, bl.a. de havnene hvor SFT nå ønsker at det skal gjennomføres tiltak. En opprydding i alle de forurensede lokalitetene langs kysten vil sannsynligvis ta flere tiår, og kostnadene vil kunne bli mange milliarder kroner avhengig av ambisjonsnivået for oppryddingen. Oppryddingen bør samtidig ses i sammenheng med at vi klarer å stoppe tilførselene av nye miljøgifter til de forurensede områdene. I motsatt fall vil virkningen av oppryddingen kunne bli av kortvarig karakter.

De store utfordringene vi står overfor på dette området, ikke minst kostnadsmessig, gjør at det etter min mening er helt nødvendig å lage en helhetlig og kostnadseffektiv plan for oppryddingsarbeidet i forurensede havner og fjorder. Dette innebærer bl.a. at virkemiddelbruk og ambisjonsnivå for oppryddingen avklares.

Jeg har allerede satt igang arbeidet med å lage en slik plan, og jeg tar sikte på at Stortinget skal få en bred presentasjon av dette problemområdet i stortingsmeldingen om Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand neste år. Det er likevel viktig å understreke at dette ikke innebærer at praktiske tiltak for å rydde opp i forurensede fjorder og havner skal stilles i bero i påvente av at en slik helhetlig plan utarbeides. Tvert imot mener jeg det er viktig at vi kommer raskt igang med tiltak på områder hvor vi vet at det er alvorlige miljøgiftsforurensninger og hvor spredningsfaren er betydelig. På denne måten vil vi også høste nyttig erfaring for det videre arbeidet med opprydding i de forurensede sedimentene i havner og fjorder.

Spørsmål nr. 431

Innlevert 1. september 2000 av stortingsrepresentant Lisbet Rugtvedt

Besvart 8. september 2000 av utviklingsminister Anne Kristin Sydnes

Spørsmål:

«Vårt Land skriver 28. august at en rekke bistandsorganisasjoner har fått avslag på søknad om nødhjelpsmidler, under henvisning til at det ikke finnes midler. Bistandsorganisasjonene opplyser at dette vil medføre dramatiske kutt i deres nødhjelpsarbeid i år, i forhold til i fjor.

Vil Regjeringen fremme forslag om en tilleggsbevilgning til nødhjelp slik at organisasjonenes nødhjelp kan opprettholdes, og slik at Norge har en beredskap i tilfelle ekstraordinære nødsituasjoner skulle oppstå?»

Begrunnelse:

Blant andre Kirkens Nødhjelp og Røde Kors opplyser at de har kapasitet til å drive mer omfattende nødhjelp i land som Sierra Leone, Angola, Sudan, Eritrea, Etiopia, Kosovo og Afghanistan.

I en rekke afrikanske land er det alvorlig tørke og avlingssvikt. Mange millioner mennesker trues av matmangel og mangel på vann. Også i Asia er det tørke i store områder, omkring 60 millioner mennesker er rammet.

Det er ikke holdbart om Norge ikke kan yte nødhjelp i disse områdene, og det er uheldig om ikke den kapasiteten frivillige organisasjonene har til å drive nødhjelp blir utnyttet.

Svar:

På den internasjonale arenaen er Norge en stormakt innen humanitær bistand. Norge er en av de viktigste bidragsyterne til FNs humanitære arbeid. Vi er på toppen når det gjelder bidrag per capita og ligger på en 5. plass i absolutte tall - etter givere som USA, Japan, EU og Sverige.

Bidragene fra Norge og andre giverland dekker imidlertid på langt nær de enorme humanitære behovene. Departementet deler den bekymring de frivillige organisasjonene reiser omkring de mange udekkede humanitære behov. At enkelte frivillige organisasjoner har måttet tåle kutt i bidragene fra Departementet innebærer imidlertid ikke at humanitær bistand er lavt prioritert i norsk bistand.

Tallenes tale er i så måte helt klar. Det har vært en økning i Norges samlede humanitære bistand de siste årene, fra kr. 1.5 mrd. i 1997 til ca. kr. 2.328 mrd. i 1999. 1999 var et eksepsjonelt år som følge av Kosovo-krisen. I inneværende år er det bevilget kr. 2.129 mrd. til humanitær bistand globalt.

Departementet må til enhver tid vurdere hvilke kanaler som er mest hensiktsmessige. Viktige hensyn er selvfølgelig at hjelpen kommer fram raskt og effektivt, men også at hjelpen er koordinert med resten av giversamfunnet og svarer til mottagernes behov. Dette er en viktig grunn til å gi høy prioritet til FNs appeller når vi tildeler nødhjelpsmidler.

De frivillige organisasjonene har alltid vært en viktig kanal for norsk humanitær innsats. Norske organisasjoner har tradisjon for å være raskt på pletten når en krise oppstår. De bidrar også til å rette et nødvendig fokus i Norge på de store humanitære utfordringene vi alle må være med og ta et ansvar for.

Sammen med Nederland, er vi det land i verden som kanalisierer størst relativ andel, om lag 25%, av bistanden gjennom frivillige organisasjoner. I perioden 1997 til 1999 var veksten i bistandsbudsjettet på

10.7%. I samme periode var veksten i støtte via frivillige organisasjoner rundt 20%. De frivillige organisasjonene har også hatt en betydelig vekst i de bidrag de mottar fra Departementet til humanitære formål.

Samtidig har behovene økt dramatisk. Flommen i Mosambik og sultkatastrofen i Etiopia og Eritrea har lagt beslag på ekstraordinært mye midler i inneværende år. I begge tilfeller var Norge tidlig ute med omfattende bistand. Departementet har derfor måttet ta en rekke vanskelige avgjørelser om nedprioritering av andre områder. Dette har også rammet de frivillige organisasjonene.

For å avhjelpe situasjonen noe har Departementet allerede foretatt enkelte omdisponeringer fra den langsiktige bistanden over regional-bevilgningene til humanitær bistand.

En ytterligere styrking av tilskudd til naturkatastrofer vurderes ved høstens budsjettgjennomgang. Forslag til omfordeling innenfor årets budsjett forelegges Stortinget i egen proposisjon.

Spørsmål nr. 432

Innlevert 1. september 2000 av stortingsrepresentant Gunnar Skaug

Besvart 8. september 2000 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«I et notat fra Forsvarssjefen av 10. juli 2000 framkommer det bl.a. det skal besluttes at den lavere forvaltningsutdannelsen (funksjonsrettet utdanning) skal gjennomføres ved Forsvarets forvaltningsskole - som skal opprettes, ferdig implementert 2003. Den høyere forvaltningsutdannelsen (tidligere HFSII, Halden) skal justeres og integreres med FSTS II (Akershus).

Vil forsvarsministeren gi forsikringer om at utdanningen i Forsvaret ikke skal justeres/ændres før Langtidsmeldingen foreligger?»

Begrunnelse:

Det vises til tidligere korrespondanse mellom statsråden og Østfolds stortingsrepresentanter om Hærens forvaltningsskole i Halden. Vi er tilfreds med at departementet har gitt Forsvarssjefen oppdrag om at utredningsarbeidet om forvaltningsutdannelsen i Forsvaret skal inneholde en fullstendig oppdatert konsekvensanalyse med lokaliseringalternativ til Oslo. Dette må tolkes som at Halden blir utredet som alternativ til Forsvarssjefens forslag og beslutningsnotater om samordning på Akershus.

Derfor må det ikke foretas omlegginger gjennom beslutninger tatt av Forsvarssjefen før beslutninger om utdanningen i Forsvaret er tatt av Stortinget. Forsvarsdepartementet må sørge for at det utarbeides konkrete og faktiske utredninger av flere alternativer.

I Halden arbeides det nå for mulighetene til å inngå et nærmere samarbeid mellom Hærens forvaltningsskole og Høgskolen i Østfold, bl.a. med tanke på et eventuelt nybygg på Remmen. Forsvarssjefen har gitt uttrykk for en akademisering av Forsvarets utdanningsstruktur, tilsvarende andre nordiske land. Den nåværende samarbeidsavtalen mellom Høgskolen i Østfold og Hærens Forvaltningsskole i Halden legger et godt grunnlag for dette.

Svar:

Både NOU 2000:20 - Et nytt Forsvar - og Forsvarsstudien 2000 beskriver en omfattende restrukturering i alle forsvarsgrener som vil berøre fredsorganisasjonens evne til styrkeproduksjon og kvaliteten på denne. Utdanningen i Forsvaret bør organiseres på en mer helhetlig måte enn i dag og tilpasses de endrede økonomiske, operative og teknologiske rammebetingelser. I dette synes det også å være behov for et mer hierarkisk utdanningssystem der én sjef har det overordnede ansvaret. Et redusert utdanningsvolum vil være en konsekvens av at Forsvaret blir tallmessig mindre, men denne reduksjonen vil kunne slå ut forskjellig på ulike sektorer og fagområder. Militær utdanning må i nødvendig grad tilpasses det sivile utdanningssystem slik at militær utdanning også gir uttelling sivilt. På flere områder kan det derfor være hensiktsmessig å kjøpe sivil utdanning fremfor å opprettholde egen militær skolevirksomhet, men det kan også være nødvendig å utvikle forsknings- og utdanningsmiljøer innen Forsvaret på felter hvor slik kompetanse ikke er tilgjengelig fra sivil side.

Forsvarets overkommando foreslår i brev av 21. juli 2000 at man skal se forvaltningsutdanningen i Forsvaret i sammenheng med anbefalingene i NOU 2000:20 og Forsvarsstudien 2000 og integrere utredningsarbeidet i det pågående arbeid med Langtidsproposisjonen. Forsvarsdepartementet er enig i dette.

Departementet har imidlertid ikke sluttet seg til overkommandoens anbefaling om å overføre den høyere forvaltningsutdanningen i Halden til Forsvarets stabsskole, Akershus festning allerede fra sommeren 2001. Beslutningsgrunnlaget for ny, felles forvaltningsutdanning og lokalisering av denne skal utredes i et samarbeidsprosjekt mellom Forsvarsdepartementet og Forsvarets overkommando innenfor arbeidet med Langtidsproposisjonen. Beslutningsgrunnlaget vil beskrive en ny, helhetlig utdanningsmodell som vil omfatte alle tre forsvarsgrener og Heimevernet. Denne faglige beskrivelsen vil deretter danne grunnlaget for anbefaling av lokaliseringalternativer.

På bakgrunn av ovenstående kan jeg forsikre om at forvaltningsutdanningen i Forsvaret ikke skal justeres eller endres før Langtidsproposisjonen foreligger i løpet av Stortingets vårsesjon 2001.

Dokument nr. 15:34

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 433

Innlevert 1. september 2000 av stortingsrepresentant Marit Tingelstad

Besvart 12. september 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Under henvisning til budsjettsituasjonen i politidistriktet, har politimesteren i Vestoppland pålagt lensmennene å stramme inn på alt overtidsarbeid. Pålegget medfører at det ikke vil bli foretatt utrykning på kveldstid/i helger unntatt i saker som truer liv og helse.

Aksepterer statsråden en slik økonomistyring, og vil statsråden ta initiativ til å endre budsjettreglene med sikte på større fleksibilitet ved bl.a. å tillate omdisponering mellom budsjettposter ved det enkelte lensmannskontor?»

Begrunnelse:

Bakgrunnen for den oppståtte situasjonen er budsjettoverskridelser i Vestoppland politidistrikt. Dette søker Politimesteren i Vestoppland løst ved å trekke inn midler fra de øvrige lensmannskontorene i distriktet. Konsekvensen av en slik økonomistyring går direkte ut over publikum samtidig som det skaper en svært vanskelig arbeidssituasjon for de ansatte. Dessuten gir det et meget dårlig signal til den enkelte resultatenheter som har etterlevd vedtatt budsjett men som allikevel opplever å få sine driftsmuligheter drastisk beskåret. En slik praksis stimulerer ikke til budsjettdisiplin. Det er også et paradoks at enkelte av disse lensmannskontorene er tilført nye stillinger, men at disse ekstraressursene ikke tillates benyttet til overtid. En løsning for å avhjelpe dagens situasjonen kunne ha vært å omdisponere ressurser fra vakante stillinger til overtidsbetaling.

Konsekvensene av dagens økonomistyring synes uforsvarlig og gjør at publikum føler utrygghet. Det er og en fare for at dette bidrar til å svekke folks rettsoppfatning. Det er og en fare for at en slik minimumsløsning svekker politiets mulighet til å drive forebyggende arbeid blant barn og unge samtidig som det gir et uheldig signal om at risikoen ved å begå lovbrudd nå er mindre.

Svar:

På bakgrunn av regnskapsrapporten for 1. halvår 2000 som viste et stort uhjemlet overforbruk, foretok Justisdepartementet en inspeksjon i Vestoppland politidistriktet i august 2000. Inspeksjonen var en gjennomgang av lensmannskontorenes generelle rammebetingelser. Det ble særlig lagt vekt på økonomiforvaltningen.

Politimesteren har ansvar for å lage budsjett disponeringsskriv med prioriteringer til lensmannskontorene. Ved gjennomgang og kontroll i 7 av lensmannsdistriktene ble det avdekket en rekke gjentatte og relativt grove brudd på politimesterens budsjett disponeringsskriv.

Kontrollen viste at overtidsbruken var stor og blant annet brukt til:

- utrykninger til ikke prioriterte oppdrag
- overtid til øvelser

- overtid til skolebesøk
- overtid til møtevirksomhet
- overtid til kurs

Lensmennene som har delegert budsjettansvar hadde i alt for stor grad overlatt til betjentene å vurdere hvilke oppdrag de skal rykke ut på. De hadde

heller ikke løpende og tidsaktuell kontroll over ressursbruken, særlig overtidsmidlene.

Det understrekes at man i politidistriktet har polititjenestemenn i aktiv tjeneste utenfor normal arbeidstid i deler av uken. Politiinnsats i disse tidsrommene medfører derfor normalt ikke bruk av overtid. I den tiden av døgnet som ikke er dekket opp av aktiv tjeneste, medfører utrykning bruk av overtid.

Politimesteren har utarbeidet retningslinjer som innebærer en strengere prioritering av overtidsbruken. Dette fratrar ikke lensmennene muligheten for og forpliktelser til å vurdere den enkelte henvendelse. På grunn av den vanskelige budsjettsituasjonen politidistriktet har kommet i, er det likevel klart at det normalt ikke skal rykkes ut ved bruk av overtid på forhold av mindre alvorlig karakter.

Det samlede økonomiregelverket i staten gir Vestoppland politidistrikt full fleksibilitet og muligheter for omdisponering mellom budsjettposter, innenfor disponibel ramme. Det vil derfor ikke være behov for å endre budsjettreglene, da fleksibiliteten allerede i dag er fullstendig.

Politimesteren i Vestoppland er gjennom økonomireglementet pålagt å løse oppgavene innenfor tilgjengelig bevilgning. Overtidsterskelen som nå er lagt fra politimesteren er et ledd i arbeidet med å nedarbeide et uhjemlet overforbruk. Forholdet mellom ressursbruk og ønsket publikumsservice vil alltid være et dilemma for en politimester, som både skal forholde seg til publikums krav, og samtidig ha nødvendig kontroll over budsjettet.

Departementet vil sørge for en tett oppfølging av distriktet.

Spørsmål nr. 434

Innlevert 1. september 2000 av stortingsrepresentant Marit Tingelstad

Besvart 8. september 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Jeg viser til pressemelding fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet datert 30. juni d.å. med omtale av resultatet av lønnsforhandlingene mellom staten og lærerne. Her uttaler Regjeringen at staten vil kompensere for de reelle kostnadene som følger av den nye arbeidstidsordningen. Rapporter fra skoleeierne tyder imidlertid på at statens bidrag kun dekker deler av de økte lønnsutgiftene.

Hva vil statsråden gjøre for å oppfylle Regjeringens lovnader om full kompensasjon?»

Svar:

I pressemeldingen fra 30. juni i år, står det: "Reelle kostnader som følger av ny arbeidstidsordning for lærerne vil bli kompensert av staten." Regjeringen forbereder en proposisjon om tilleggsbevilgning som fullt ut dekker kommunenes ekstrautgifter for 2000, som følge av endret arbeidstidsavtale pr. 1. august 2000. Kompensasjon vil bli videreført i neste års budsjett uten at jeg kan gå inn på detaljene nå.

Spørsmål nr. 435

Innlevert 1. september 2000 av stortingsrepresentant Signe Øye

Besvart 15. september 2000 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Vil finansministeren medvirke til å fjerne bestemmelsen om at dødsfall betraktes som kontraktsbrudd fra forskriftene om Boligsparing for Ungdom?»

Begrunnelse:

Når død rammer så unge mennesker, at de kommer inn under lov om Boligsparing for Ungdom, er dette svært tragisk og tungt for familien som er igjen. Som oftest er også dette ungdommer som har liten eller ingen formue. Heldigvis er det ikke mange som rammes av død i så ung alder.

Ved kontraktsbrudd ansees vilkårene for sparevilkårene brutt og tidligere opptjente skattefradrag vil bli belastet dødsboet. Dersom det ikke er noe aktiva i boet må foreldrene betale "restskatten". Dette kan virke urimelig.

Svar:

Forutsetningen for BSU-ordningen har vært at de sparte beløpene skulle benyttes ved skattyterens kjøp av bolig. En har vurdert det slik at denne betingelsen for skattefradraget ikke lenger kan anses som oppfylt når sparerer dør. I slike tilfelle inngår imidlertid midlene fra BSU-kontoen i boets aktiva, som blant annet kan benyttes til betaling av skattekravet. I tillegg har en eventuell gjenlevende ektefelle mulighet til å overta BSU-kontrakten, og i så fall anses vilkårene for boligsparingen likevel ikke som brutt. Endelig er det etter reglene i skattebetalingsloven kapittel VII mulig å oppnå hel eller delvis ettergivelse av skattekrav, i tilfelle hvor det ville virke særlig ubillig eller uforholdsmessig trykkende å fastholde hele skatten.

Det er heldigvis ikke så mange som dør i ung alder, og av de få som gjør det er det heller ikke alle som har BSU-konto. Økonomisk er det derfor ikke så betydningsfullt for staten om denne ordningen endres, slik at skattefradraget ikke reverseres ved dødsfall. For de etterlatte kan det derimot ha stor betydning, ikke minst følelsesmessig, at dødsfallet ikke blir behandlet som kontraktsbrudd. Departementet vil derfor gjennomgå dette på nytt, med sikte på å endre denne regelen.

Spørsmål nr. 436

Innlevert 1. september 2000 av stortingsrepresentant Ola T. Lånke

Besvart 11. september 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«En kvinnelig student fra Ghana med stipend fra Lånkassen søkte i januar i år om at familien (mann og sønn 2 år) skulle få oppholdstillatelse i Norge fram til studiets avslutning neste sommer/tidlig høst. Kvinnen har skaffet seg familieleilighet og kan forsørge familien. Hun har imidlertid fått opplysninger om at det tar UDI 12 måneder å behandle søknaden.

Vil statsråden ta initiativ til å få ned behandlingstiden i slike saker, evt. frafalle kravet om at familieleilighet må anskaffes før politiintervju?»

Begrunnelse:

Den kvinnelige studenten søkte i januar om oppholdstillatelse for sin familie fra august i år og fram til hun skal reise tilbake til Ghana etter endt studium. Det er forståelig at hun ønsker å legge til rette for å kunne ha familien hos seg mens hun studerer. Hun har derfor anskaffet seg familieleilighet for å kunne være klar til

innkalling til intervju hos politiet, slik regelverket krever. Dette er imidlertid en dyr løsning for en student. Så lenge mann og barn ikke er her kunne hun ha klart seg med en hybel og spart penger. Med en ventetid på 12 måneder gir dette en ekstra og unødvendig utgift. Hun kan tidligst vente svar over nyttår en gang.

Kvinnen som studerer ved NTNU i Trondheim, har vært i Norge i et år og skal etter planen være ferdig med studiene sommeren eller tidlig høst 2001. Ghana er et av Norges samarbeidsland og derfra kommer mange studenter til NTNU. Så langt jeg erfarer er det intet som tyder på at disse ikke reiser tilbake til hjemlandet etter endt studium, slik forutsetningen er.

Tolv måneders saksbehandlingstid for en søknad om opphold i 1 år kan ikke Norge som et av verdens rikeste land, være bekjent av. Behandlingstiden for turistvisum er også 4-6 måneder. Til sammenlikning vet vi at i land som tilhører de fattigste, (f.eks Zambia) tar det 1 uke å få turistvisum.

Svar:

Utlendingsdirektoratet (UDI) er første instans ved behandling av en rekke søknader, herunder søknader om familiegjenforening. Saksbehandlingstidene for forskjellige typer søknader varierer over tid, bl.a. avhengig ressursituasjonen, av antall søknader generelt og antall asylsøknader spesielt. Behandling av søknader om asyl har høyeste prioritet, og saksbehandlingstiden her er på vei ned. UDIs målsetting er å treffe vedtak innen fem uker etter at søkeren ankom asylmottak, forutsatt at det etter asylintervjuet ikke er behov for tilleggsopplysninger. Denne bevisste prioriteringen av asylsaker kan føre til at det tar lengre tid å behandle andre søknadstyper. UDI har ellers for tiden mange asylsøknader fra kosovoalbanere som ikke har returnert etter at den kollektive beskyttelsen ble opphevet i august i fjor. Slike "topper" av asylsaker medfører også at det midlertidig blir mindre kapasitet til å behandle andre søknader.

Saksbehandlingstiden kan videre variere i forhold til hvilket land søkeren er fra. Den kan også variere ved at enkelte søknader fra et land tar lenger tid å behandle enn andre fra samme land. Variasjonene skyldes bl a at det kan ta lang tid å innhente nødvendig

dokumentasjon eller foreta undersøkelser som er nødvendige for å avgjøre søknadene. I forhold til en del land i Afrika vil dette kunne være tilfelle, og saksbehandlingstiden kan derfor bli lang.

Inntil nylig var de forventede saksbehandlingstider som søkere fikk opplyst av UDI, forankret i de gjeldende målsettinger for UDIs saksbehandlingstider. Målsettingene ble ikke nådd i ønsket utstrekning. UDI har derfor endret grunnlaget for de saksbehandlingstidene som oppgis. Direktoratet forsøker nå å gi et mer realistisk bilde av hvor lang tid det erfaringsmessig kan gå fra søknad blir innlevert til direktoratet har avgjort saken. Saksbehandlingstidene som nå oppgis inkluderer politiets forberedende arbeid og eventuell øvrig bistand fra politi, utenriksstasjoner m.v. Saksbehandlingstiden for søknad om familiegjenforening oppgis nå til 10-12 måneder, men det er likevel mange søknader innen denne kategorien som kan avgjøres raskere enn dette.

Når det søkes om familiegjenforening med ektefelle og barn av en herboende student, stilles det ikke noe krav om at herboende faktisk disponerer bolig for familien. Det er imidlertid et vilkår for familiegjenforening at familien er sikret underhold. Det forutsettes at utgifter til bolig skal kunne dekkes gjennom dette underholdskravet. Det må derfor bero på en misforståelse at herboende i denne saken har trodd at det er et krav om at hun må disponere en familieleilighet før familien eventuelt kommer hit.

Det er beklagelig at saksbehandlingstiden i UDI er lang. Som det fremgår av ovenstående er saksbehandlingstiden i UDI for ulike sakstyper avhengig av så vel prioriteringer, ressursituasjonen og det totale antall søknader som til enhver tid er under behandling. Som påpekt er behandlingen av asylsøknader av ulike årsaker gitt høyeste prioritet, hvilket bl.a. har gitt seg utslag i en organisering i UDI som skal sikre at behandlingen av disse søknadene kan prioriteres. I den senere tid har direktoratet også fått styrket sine ressurser og har som følge av dette bl.a. ansatt en rekke nye medarbeidere. Når de nye medarbeiderne har fått nødvendig opplæring, er det et klart mål at dette kan medvirke til at saksbehandlingstiden på sikt går ned for alle typer søknader, herunder også søknader om familiegjenforening. Det er også et mål at behandlingstiden skal jevne seg noe ut i forhold til søkere fra ulike land.

Innlevert 1. september 2000 av stortingsrepresentant Øystein Djupedal

Besvart 8. september 2000 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Påsken 1997 gikk et jordskred i Skaun i Sør- Trøndelag forbi huset til Aud og Odd Gellein. På råd fra eksperter har ekteparet flyttet fra huset, og står idag nærmest ruinert. Paret har ikke mottatt noen støtte fra Statens Naturskadefond fordi fondet prioriterer saker av "større samfunnsmessig betydning".

Hva kan landbruksministeren gjøre for å øke fondets mulighet til å gi erstatning til enkeltmennesker som rammes av slike ulykker, og kan han hjelpe denne familien?»

Begrunnelse:

Ekteparet Aud og Odd Gellein får ikke erstatning fra forsikringsselskapet fordi forsikringen kun dekker direkte skade, og raset kun sneiet huset. Etter eget utsagn har Statens Naturskadefond ikke midler til å hjelpe enkeltmennesker som familien Gellein, og må si nei til 95% av søknadene. Eksperter fra fondet har imidlertid erklært at huset til ekteparet er utrygt å bo i fordi det er urealistisk å sikre skråningen bak huset, og anbefaler at huset fraflyttes.

Kommunen konkluderer med det samme som Naturskadefondet, men anser seg ikke som økonomisk ansvarlig fordi huset ble bygget før plan- og bygningsloven trådte i kraft. Det eneste kommunen har å tilby er bistand fra sosialkontoret til livsopphold når familien søker om dette.

Ekteparet faller derfor mellom alle stoler, og sitter i dag uten hus og hjem, men med et boliglån på 300.000 kroner. Det må være bedre samfunns-økonomi å gi en familie som er rammet av en naturskade erstatning for skaden gjennom naturskadefondet, enn å tvinge mennesker til å søke om sosialhjelp mot eget ønske.

Svar:

Stortinget har i lov av 25. mars 1994 nr. 7 i tredje kapittel §§ 20 - 24, fastsatt bestemmelser om tiltak til sikring mot naturskader. Det går av disse bestemmelsene fram at kommunen plikter å treffe forholdsregler mot naturskader, slik som bestemt i plan- og bygningsloven §§ 25 første ledd, nr. 5 og 68, samt ved nødvendige sikringstiltak.

Kongen kan ved forskrift eller i det enkelte tilfelle fastsette at staten skal hjelpe til med visse slag sikringstiltak. Denne myndigheten er delegert fra Kongen til Landbruksdepartementet.

Landbruksdepartementet har en gjennomgang av oppgave- og ansvarsfordeling knyttet til sikring mot naturskader under arbeid, og har derfor valgt å vente med den endelige utformingen av forskriften.

I brev av 16.12.1996 har Landbruksdepartementet bl.a. gitt styret for Statens naturskadefond myndighet til å innvilge tilskudd til sikring mot naturskader og fastsette vilkår for tilskudd.

Styret for Statens naturskadefond fastsatte i møte 12.02.1997 midlertidige regler for tilskudd til sikring mot naturskader. De midlertidige reglene ble gjort kjent for kommunene ved ekspedisjon av 18.03.97 fra Statens naturskadefond.

På grunnlag av ekspedisjon av 18.07.97 fra Skaun kommune ble spørsmålet om et tilskudd fra Statens naturskadefond til fraflytting av eiendommen til Aud og Odd Gellein - innenfor en kostnadsramme på kr. 830.000 - behandlet i styret for Statens naturskadefond under sak nr. 59/97 nr. 5 og sak nr. 70/97 nr. 6.

Fondsstyret fant ikke å kunne gi prioritet for søknaden, under henvisning til de budsjettmessige rammer for Landbruksdepartementets kap.1148 post 70 og til at behovet for sikringstiltak i det vesentlige syntes å måtte være en naturlig del av tomtekostnadene i henhold til bestemmelsene i plan- og bygningsloven, og at nytten av tiltaket var direkte knyttet til eieren av eiendommen. Styret for Statens naturskadefond har ikke funnet at det er grunn for tilskudd.

Vedtakene i Statens naturskadefond ble klaget inn for Ankenemnda for Statens naturskadefond.

Under klagesak 32/98 - i møte 16.06.98 - fattet Ankenemnda slikt vedtak: "Ankenemnda vil bemerke at hjemmel for fondets vedtak er naturskadeloven §§ 20 og 21. Nemnda finner etter en samlet vurdering ikke grunnlag for å sette fondsstyrets vedtak til side.

Nemnda er av den oppfatning at eiendommen bør fraflyttes. Ankenemnda finner etter dette at klagen ikke skal tas til følge."

En kan ikke se at de bestemmelsene for erstatningsutbetalinger (fra kap. 1148 post 71) og tilsagn om tilskudd til sikringstiltak (fra kap. 1148 post 70) som er hjemlet i lov av 25.03.94 nr.7, gir grunnlag for økonomiske ytelser til Aud og Odd Gellein eller andre som kommer i samme situasjon. Dette fordi det her ikke dreier seg om utbedring av en erstatningsbetingende naturskade (utbetaling over kap. 1148 post 71) og fordi det- innenfor de økonomiske rammene som er stilt til rådighet på kap. 1148 post 70 - prioriteres saker med stor samfunnsmessig betydning.

En ser at familien Gellein faller mellom flere ordninger, men saken er vurdert slik at det ikke er mulig innenfor regelverket og de politiske retningslinjer som er gitt for ordningene å kunne imøtekomme familiens behov innenfor kap. 1148.

Spørsmål nr. 438

Innlevert 1. september 2000 av stortingsrepresentant Inge Lønning

Besvart 8. september 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«KUF har godkjent en søknad fra Nøtterøy kommune om forsøk ved Bergan skole, slik at klassetrinnet er den organisatoriske og pedagogiske grunnenhet.

Hvilken begrunnelse har KUF for å godta som "forsøk" en ordning som skolen allerede har praktisert i 6 år, og som Sivilombudsmannen mener er i strid med opplæringslovens § 8-2?»

Begrunnelse:

Det er strid om organiseringen av undervisningen ved Bergan skole, både innad i foreldregruppen og mellom skolen og en stor gruppe foreldre. Undertegnede vil ikke med dette spørsmålet ta stilling til realitetene i saken, men ønsker å sette søkelyset på KUFs praktisering av opplæringslovens § 1-4 (forsøksparagrafen). Det er vanskelig å se hvilke nye erfaringer man kan vinne ved å omklassifisere en ordning som er praktisert i seks år til "forsøk".

Svar:

Når departementet, med hjemmel i forsøksparagrafen i opplæringsloven (§ 1 - 4), har gitt Nøtterøy kommune dispensasjon fra lovens klasseorganiseringsregler, skyldes det at departementet helt generelt er opptatt av å få til forsøk på dette området. Årsaken er at det kan reises tvil om de gjeldende klasseorganiseringsreglene er for rigide når det gjelder å ivareta på best mulig måte de sammensatte pedagogiske utfordringene som dagens skole står overfor.

Selv om forsøksparagrafen har sparsomt med forarbeider (noe som skyldes at initiativet til den oppstod i forbindelse med stortingskomiteens behandling av Ot.prp. nr. 46 (1997-98), antar departementet at forsøk på det området som det her er tale om, lig

ger innenfor kjernen av hva som må anses som det naturlige intensjonsområdet for forsøksparagrafen. Med andre ord: dersom paragrafen ikke skulle kunne benyttes på det området som det her er tale om, er det vanskelig å se at paragrafen kan benyttes til noe som helst som er av interesse.

Det kan heller ikke være slik at det alltid må stilles som en forutsetning for å kunne benytte forsøksparagrafen at det hersker full lokal enighet om ønskeligheten av forsøket. Et slikt krav kunne etter alt å dømme føre til at svært mange forsøk ble blokkert, da det ligger i sakens natur at det fort kan oppstå uenighet om ønskeligheten av forsøk.

Selv om det i etterhånd, etter omfattende prøving, har vist seg at den aktuelle skolen som forsøket skal gjelde, har hatt en klasseorganisering som har vært i strid med gjeldende lov, kan dette i seg selv ikke være

tilstrekkelig grunnlag for å nekte skolen å delta i et fullt lovlig forsøks- og utviklingsarbeid som departementet generelt er opptatt av. Selv om skolens praktisering av regelverket har vært anfektet av noen av foreldrene, har departementet likevel ingen grunn til å tro at skolen med vitende og vilje har satt seg utover gjeldende lov.

For ordens skyld vil jeg poengtere at Sivilombudsmannen bare har prøvet om klassedelingsreglene har vært overtrådt fra kommunens side på det gitte tidspunkt, og han har således ikke uttalt noe om hva som i framtiden vil være lovlig på bakgrunn av dispensasjon med hjemmel i lovens forsøksparagraf.

Departementet har vært klar over konflikten mellom en del foreldre og skolens ledelse. Av innsendte underskriftslistene framgår det imidlertid at det er et stort flertall av de foreldrene som har undertegnet, som støtter skolens ønske om å få dispensasjon fra loven. Jeg har vanskelig for å se at det lokale konfliktpotensialet ville blitt noe mindre dersom departementet av hensyn til mindretallet hadde nektet å godkjenne noe som er ønsket av skolens ledelse og flertallet av foreldrene. I departementets dispensasjonsbrev til kommunen blir det imidlertid stilt en rekke krav som skal ivareta viktige anliggender som både den foreldregruppen som er i mindretall og departementet er opptatt av.

Departementet kan ikke se at forsøket vil være verdiløst bare fordi selve ordningens struktur innebærer en videreføring av noe som allerede har vært praktisert over tid. Departementet regner med at skolen vil være opptatt av å ta hensyn til de erfaringer som tidligere er gjort - noe for øvrig også forsøkssøknaden bærer preg av - og hvordan skolen håndterer disse erfaringene, vil være av interesse når man i framtiden skal ta stilling til hva som bør være lovens utforming.

Spørsmål nr. 439

Innlevert 1. september 2000 av stortingsrepresentant Arne Lyngstad

Besvart 8. september 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Vil kommunene i år 2000 få kompensasjon for merutgiftene til lærerlønningene som overstiger den beregnede lønnsveksten på 3,75 pst.?»

Begrunnelse:

I Revidert nasjonalbudsjett er det lagt opp til en lønnsvekst fra 1999 til 2000 på 3,75 pst..

Ved læreroppgjøret ble det som kjent gitt en lønnsøkning som for de som kommer best ut, utgjør en lønnsøkning på 30 000 kroner eller tilsvarende en økning på ca. 10 pst..

Læreroppjøret for i år ble ekstra dyrt bl.a. på bakgrunn av føringer lagt i Stortinget ved behandling av lærerrekutteringsmeldingen, hvor Stortinget uttalte at lærerne skal ha konkurransedyktig lønn. Det er også framforhandlet en ny arbeidsavtale som gir lønnsøkning og det gis feriekompensasjon.

Da det som kjent er staten som forhandler lærernes lønninger, gir dette kommunene ingen avgjørende innflytelse på hvor store lønningene skal være. Dette gjør det også ekstra vanskelig for kommunene å beregne riktig lønnsvekst.

Svar:

I løpet av september 2000 vil Kommunal- og regionaldepartementet fremme en stortingsproposisjon om tilleggsbevilgninger til kommunesektoren for år 2000.

Proposisjonen vil omhandle forslag om kompensasjon i år 2000 for utvidet ferie og ny arbeidstidsavtale for undervisningspersonale.

Spørsmål nr. 440

Innlevert 1. september 2000 av stortingsrepresentant Arne Lyngstad

Besvart 8. september 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«I Rundskriv F-042-00 informerer departementet om at voksne får rett til videregående opplæring fra 01.08.00. Her sies det at "opplæringstilbud til den enkelte må organiseres slik at det er forsvarlig grunnlag for å sette standpunkt karakterer".

Vil fylkene med denne bestemmelse kunne bruke tilbydere som gir opplæring og eksamen under privatistordningen, for å oppfylle sin plikt til å gi opplæring for voksne?»

Begrunnelse:

I Innst. O. nr. 89 (1999-2000) om endringer i opplæringsloven slår et flertall fast at oppdragsgiverne selv skal avgjøre hvilken tilbyder de vil bruke til å utføre opplæringstjenester. Kommunene og fylkeskommunene må selv kunne velge tilbydere for å kunne realisere sin plikt til å gi tilbud til voksne. På denne bakgrunn vedtok Stortinget i lovteksten at "kommunen og fylkeskommunen kan nytte studieforbund, fjernundervisningsinstitusjoner og andre som gir tilbud om grunnskoleopplæring og videregående opplæring for å oppfylle plikten til å gi opplæring til voksne."

I samme innstilling gikk flertallet inn på spørsmålet om elevstatus og standpunkt karakterer for voksne. Her mente flertallet at "kursdeltakere som gjennomfører et fastlagt opplegg bør kunne få standpunkt karakter av faglærer og gå opp til eksamen på samme måte som ordinære elever med elevstatus", og ba departementet fastsette regler i henhold til dette.

I Rundskriv F-042-00 informerer departementet om at voksne får rett til videregående opplæring fra 01.08.00. Her understrekes at fylkeskommunen vil få ansvaret for all videregående opplæring for voksne med rett etter lovens §4A-3. Lovens § 4 A-4 åpner imidlertid for at fylkeskommunen kan benytte fjernundervisningsinstitusjoner, studieforbund og andre tilbydere for å oppfylle plikten til å gi opplæring for voksne. I rundskrivet skriver departementet at retten innebærer at voksne skal få tilbud om et undervisningsopplegg som normalt vil lede fram til full kompetanse. Opplæringstilbudet til den enkelte må organiseres slik at det er forsvarlig grunnlag for å sette standpunkt karakterer.

I Innst. O. nr. 89 (1999-2000) sier flertallet at en ordning med elevstatus for elever i studieforbund og fjernundervisningsinstitusjoner ikke må erstatte muligheten til å gå opp til eksamen som privatist, men være en alternativ ordning. For meg synes det i rundskrivet å være en presisering av opplæringstilbudets organisering som begrenser fylkenes valg av tilbydere og som baserer seg på privatistordningen.

Svar:

Ifølge opplæringslova § 4 A-4, 2 ledd kan kommunen og fylkeskommunen nytte studieforbund, fjernundervisningsinstitusjoner og andre som gir tilbud om grunnskoleopplæring og videregående opplæring for å oppfylle plikten til å gi opplæring til voksne.

I rundskriv F-42-00 skriver departementet at opplæringstilbudet til den enkelte må organiseres slik at det er forsvarlig grunnlag for å sette standpunkt karakterer.

Fylkeskommunen kan med andre ord benytte seg av andre tilbydere, herunder også tilbydere som i tillegg gir tilbud under privatistordningen, for å oppfylle plikten til å gi opplæring til voksne. Opplæringstilbudet må imidlertid være organisert på en slik måte at det er forsvarlig grunnlag for å sette standpunkt karakterer. Rundskriv F-42-00 inneholder derfor ingen begrensning av eksisterende privatistordning. Opplæringsloven er ikke til hinder for at fylkeskommunen benytter private tilbydere for å gi tilbud til voksne etter

opplæringsloven kapittel 4 A. De samme private tilbyderne kan også gi tilbud til voksne som ønsker å ta eksamen som privatist.

Tillegg til svar 3. november 2000:

Jeg viser til mitt svar 8.9.2000. Jeg finner grunn til følgende presisering:

Departementet har ingen planer om å oppheve den gjeldende privatistordningen. Denne ordningen vil fortsatt bestå i forskrift til opplæringslova kapittel 4.

Jeg understreker at fylkeskommunen er ansvarlig for den enkeltes rett til videregående opplæring etter opplæringsloven kapittel 4A. Fylkeskommunen står fritt i å benytte andre tilbydere for å oppfylle sine forpliktelser overfor voksne. Det er fylkeskommunen selv som velger om dette for eksempel skal være en privat videregående skole.

Departementet har sendt på høring utkast til forskrifter om standpunktkarakterer for voksne. Forskriftutkastet åpner for at også private tilbydere kan gi standpunktkarakterer, så lenge det er forsvarlig grunnlag for å sette slike karakterer. Det er imidlertid overlatt til fylkeskommunen å vurdere om den tilbyderen skal sette standpunktkarakterer eller ikke.

Spørsmål nr. 441

Innlevert 1. september 2000 av stortingsrepresentant Annelise Høegh

Besvart 8. september 2000 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Ser helseministeren at det kan sås tvil om departementets uavhengighet som reguleringsmyndighet i forhold til apotek- og legemiddelmarkedet, på bakgrunn av statens dominerende eierandel i NMD (Norsk Medisinaldepot), og i tilfelle ja, når tar Regjeringen sikte på å selge seg ned til 34 pst. eierandel i NMD slik Stortinget har gitt fullmakt til?»

Begrunnelse:

Grossistmarkedet for legemidler preges av posisjonering før den nye apotekloven trer i kraft. En av de dominerende aktørene er NMD, som bruker kontroversielle metoder i sin kamp for å sikre sine markedsandeler når det gjelder leveranser til apotekene. Statens eierandel i NMD på 81 pst. kommer i åpenbar konflikt med hensynet til staten som uavhengig reguleringsmyndighet i forhold til dette markedet. Stortinget har besluttet at statens eierandel i NMD skal ned i 34 pst. innen 2003. Ved at dette nedsalget skjer raskere, kan vi komme bort fra dagens situasjon hvor det sås tvil om departementets uavhengighet som regulerende myndighet.

Svar:

Som helseminister har jeg ansvaret for reguleringen av apotek- og legemiddelmarkedet, herunder for innføringen av den nye apotekloven. Jeg ser det som viktig å oppfylle den nye lovens intensjoner om å legge til rette for god tilgjengelighet til legemidler for hele befolkningen, en legemiddelforsyning som preges av kvalitet i alle ledd og en for kundene gunstigere prisutvikling på legemidler. Det er dette som er bestemmende for departementets arbeid på dette feltet.

Næringspolitikken, herunder forvaltningen av statens eierinteresser i ulike selskaper som for eksempel NMD, faller ikke inn under mitt ansvarsområde. Forvaltningen av statens eierinteresser i NMD ble overført til Nærings- og handelsdepartementet i 1999. Overføringen var et uttrykk for at NMD ikke lenger har noen særskilt helsepolitisk funksjon utover det andre legemiddelgrossister har. Jeg har tatt kontakt med

næringsministeren, som opplyser at spørsmålet om nedsalg av statens eierandel i NMD er under løpende vurdering, og at Stortinget vil bli orientert på egnet måte.

I Innst. O. nr. 52 (1999-2000) uttalte Stortingets sosialkomite : "Komiteen har merket seg at ca. 80 pst. av landets apotek nå har knyttet seg til en kjede, Apokjeden (..) Komiteen ser med uro på en konkurransesituasjon som dermed preges av en kjede med tilnærmet monopolstilling i markedet" og videre at "Komiteen forutsetter at Apokjedens dominerende posisjon i apotekmarkedet følges nøye av konkurransemyndighetene og av departementet som øverste myndighet for tildeling av bevilling etter gjeldende lov og eierkonsesjon etter ny lov".

I denne situasjonen var det klart at til dels betydelige bevegelser i markedsposisjonene måtte til for at ikke lovens intensjon om konkurranse mellom apotekene skulle bli satt til side. Dette ble enda klarere i løpet av våren 2000 da også Konkurransetilsynet uttrykte sin uro over markedsforholdene. Denne uroen kom særlig til syne i Konkurransetilsynets brev av 26. mai i år med varsel om inngrep mot Apokjedens avtaler med Tamro Distribution AS. Som øverste forvaltningsmyndighet i etableringspolitikken fulgte departementet opp med et brev av 2. juni 2000 hvor etableringspraksisen ble lagt om. Det fremgår her at hensynet til konkurranse skal være et viktig moment ved søknader om opprettelse av nye apotek og ved flytting av allerede eksisterende apotek. I realiteten betyr dette kun en fremskyndelse av en praksis som uten videre vil følge av den nye apotekloven. Denne løsningen er for øvrig i tråd med Sosialkomiteens uttalelse i ovennevnte innstilling: "Komiteen forutsetter videre at søknader om bevillinger til apotek etter den gjeldende loven, samt søknader om opprettelse av medisinalutvalg og søknader om flytting av apotek, avgjøres etter en nøye vurdering av de konkurransemessige konsekvenser, slik at dominerende aktører i dagens marked ikke favoriseres".

Departementet har på denne bakgrunn sett det som viktig å sikre at relevante konkurransemessige vurderinger kommer inn i saksbehandlingen. Departementet har derfor hatt en løpende dialog med Konkurransetilsynet om hva som best vil tjene markedet. Konkurransetilsynet har også påtatt seg å bidra med de konkurransemessige vurderingene som behøves i forbindelse med Statens helsetilsyns behandling av etablerings- og flyttesøknader.

Sosial- og helsedepartementet vil på grunnlag av konkurransemessige vurderinger fra Konkurransetilsynet treffe sine vedtak i etableringspolitikken ut fra det som best tjener konkurransesituasjonen. Dette innebærer at det er de enkelte aktørenes faktiske posisjon i legemiddelmarkedet som vil være avgjørende for om de får tillatelse til å etablere nye apotek eller ikke. Dessuten er det selvfølgelig slik at alle aktører må holde seg innenfor de lover og regler som gjelder for grossistvirksomhet.

Det norske apotek- og legemiddelmarkedet er inne i en omfattende endringsprosess. En 400 år gammel monopolsituasjon endres til en situasjon med åpen konkurranse mellom mange aktører, hvorav enkelte er store, internasjonale selskaper. Den tidligere helstatlige monopolbedriften NMD skal tilpasse seg den nye markedssituasjonen, samtidig som det statlige eierskapet reduseres.

Dette er viktige og krevende endringsprosesser, som også vil være preget av at flere konkurrerende aktører kjemper for å styrke sine posisjoner. Så lenge staten har en dominerende eierposisjon i NMD, tror jeg man må være forberedt på at det kan bli sådd tvil om statens uavhengighet som reguleringsmyndighet. Jeg mener imidlertid at en slik tvil ikke kan være berettiget ut fra hvordan staten har organisert ansvar og oppgaver og på bakgrunn av de tiltak som er gjennomført i etableringspolitikken.

Spørsmål nr. 442

Innlevert 5. september 2000 av stortingsrepresentant Per-Kristian Foss

Besvart 14. september 2000 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Det vises til at Regjeringen har utsatt salget av statens aksjer i Kredittkassen. Hvorledes og etter hvilken timeplan planlegges salget gjennomført?»

Begrunnelse:

Jeg viser til at informasjonen fra Statens Bankinvesteringsfond er svært knapp og ikke gir grunnlag for å vurdere om salget skal gjennomføres på en måte som er i tråd med Stortingets forutsetninger.

Jeg viser også til at det fra faglig hold er kommet sterke innvendinger imot å gjennomføre budrunden lukket. Bl.a. er det reist spørsmål ved om dette er egnet til å oppnå best pris for statens aksjer og om det er heldig i forholdet til øvrige aksjonærer.

Svar:

Statens Bankinvesteringsfond (Bankinvesteringsfondet) har startet arbeidet med salg av statens aksjer i Christiania Bank og Kreditkasse ASA (Kreditkassen), på grunnlag av det oppdrag som ble gitt av departementet i brev av 20. juni 2000. Bankinvesteringsfondet skal selge alle sine (statens) aksjer i banken, tilsvarende 34,6 prosent av aksjekapitalen. Salget skal organiseres på en forretningsmessig best mulig måte, basert på de retningslinjer som er lagt til grunn i St.meld. nr. 68 (1999-2000), og som flertallet i finanskomiteen sluttet seg til Innst. S. nr. 245 (1999-2000).

Bankinvesteringsfondet vil foreta salget gjennom en budprosess, i samarbeid med Kreditkassens styre og ledelse. Prosessens mål er høyest mulig verdiskapning for alle aksjonærer i Kreditkassen. Det forutsettes at kjøperen fremmer tilbud om kjøp av samtlige aksjer i Kreditkassen.

Departementet ba i brev av 22. august 2000 Bankinvesteringsfondet om å utsette foreleggelsen av saken for departementet til etter at statsbudsjettet, St.prp. nr. 1 (2000-2001), er lagt fram 4. oktober d.å.

Bankinvesteringsfondet har i etterkant av dette opplyst at salgsprosessen fortsetter, og at Fondet tar sikte på å gjennomføre budprosessen innen utgangen av oktober i år.

Bankinvesteringsfondet har engasjert veletablerte nasjonale og internasjonale rådgivere og tilretteleggere for salget.

Spørsmål nr. 443

Innlevert 5. september 2000 av stortingsrepresentant Inger Stolt-Nielsen

Besvart 13. september 2000 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Ved behandlingen av revidert budsjett vedtok Stortinget at Regjeringen skulle fremme forslag til tiltak som skulle sikre norske sjømannsarbeidsplasseres konkurransedyktighet innenfor de rammer som gjelder for EU-området.

Hvordan har Regjeringen fulgt opp dette vedtaket og forberedt eventuelle endringer i forhold til dagens ordning med refusjonsstøtte?»

Begrunnelse:

Rammevilkårene for den internasjonale skipsfart er i endring. De europeiske skipsfartsnasjonene innenfor EU har i de senere årene bedret sine nasjonale betingelser for skipsfart med sjøfolk fra eget land. I samme periode har Norge gått motsatt vei. I Stortinget har alle partier bortsett fra SV slått fast at man ønsker konkurranseforhold for norske sjømannsarbeidsplasser og norsk skipsfart som gjør det mulig for norske rederier å beholde norsk flagg og en minstebemanning av norske sjøfolk. Fra Stortingets side har det gang på gang vært erklært at norske maritime næringer må gis fremtidsmuligheter, og at man ser rekruttering av norske sjøfolk som vesentlig for å opprettholde den maritime kompetanse.

Forverrede rammevilkår har medført at man i år ikke har klart å skaffe lærlingeplass til alle dem som har fullført den teoretiske del av sin maritime utdanning. Det er derfor vesentlig at Regjeringen holder den tidsramme som Stortinget satte ved behandlingen av revidert budsjett, slik at forslag til tiltak som kan sikre konkurransedyktighet for norske sjøfolk kommer samtidig med fremleggelse av statsbudsjettet for 2001. Som ledd i forberedelsen til behandling av denne saken er det av interesse å bli orientert om hvordan Regjeringen så langt har fulgt opp Stortingets vedtak.

Svar:

Spørsmålet referer til Stortingets anmodningsvedtak nr. 552 som ble oversendt Regjeringen den 5. juli og gjelder fremleggelse av forslag til tiltak i forbindelse med fremleggelse av statsbudsjettet for 2001. Regjeringen vil legge frem forslag til statsbudsjett for 2001 den 4. oktober. Stortingets anmodningsvedtak vil bli behandlet som en del av budsjettfremlegget for neste år og vil bli nærmere omtalt i St.prp. nr. 1 (2000-2001).

Spørsmål nr. 444

Innlevert 7. september 2000 av stortingsrepresentant Torstein Rudihagen

Besvart 13. september 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Gjennom avisreportasjer, m.a. i VG, 1. og 2. september d.å., går det fram at ein "synsk" Psykoterapeut utan formell kompetanse eller godkjenning driv m.a."regresjonsterapi", der "falske minner" truleg blir mana fram. I omtalte tilfelle har behandlinga ført til påstandar om bestialske sex-overgrep og mord, noko politiet ikkje har funne haldepunktar for.

Kva vil justisministeren gjera for å hindre slik verksemd og for å ivareta rettstryggleiken for den som blir skulda for overgrep?»

Grunngjeving:

Eg har fått innsyn i ovanfornemnte sak som er ufatteleg tragisk for familien det gjeld, men som også reiser viktige spørsmål om rettstilstanden når det gjeld løyve til å drive slik uautorisert terapiverksemd og når det gjeld rettsvern for den som blir skulda for brotsverk på bakgrunn av det som kjem fram under "transe" eller suggesjon. Fagfolk på område som professor i psykiatri Einar Kringlen og psykologiprofessor Sven Svebak, advarer sterkt mot å stole på forteljinger som kjem fram i slik terapi.

Svebak uttaler m.a. : "Gestalterapien benytter ulike grader av suggererende effekter" "Det ligger en fare for at falske minner konstrueres som et resultat av suggesjonseffekter " "Det er vitenskapelig svært liten støtte for at traumatiske hendelser i barndommen skal kunne fortrenses på en måte som gjør personen fullt fremmed for disse hendelsene, for så mange år senere å kunne fremerindres i psykoterapi, nesten som en overraskelse." Kringlen omtaler verksemda som kvakksalveri. Terapeuten i dette til

felle, hevdar at han er synsk og bruker sine synske evner i behandlinga. Likevel får han fritt halde fram.

Her synest det nærast å vera lovause tilstandar.

Ein av dei som i denne saka vart skulda for sex- overgrep og mord vart anmeldt. Saka vart etterforska og henlagt. Vedkomande anmeldte terapeuten for falske skuldingar, men denne saka vart også henlagt. Vedkomande er derfor vergelaus mot slike grove skuldingar som han vart utsett for. Etter mitt syn er det uverdige at vi ikkje har eit sterkare rettsvern for folk. Hans moglegheit er da å reise privat straffesak med medfølgende omkostningar. Her burde i alle fall fri rettshjelp kunne brukast.

I denne saka er vi vitne til ein personleg tragedie og familietragedie som vi kunne hindra med ein annan rettstilstand.

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til at spørsmål om godkjenning av en slik type virksomhet faller utenfor Justisdepartementets ansvarsområde. Dette spørsmålet antas å høre inn under Sosial- og helseministeren.

Jeg kjenner ikke til denne psykoterapeutens virksomhet ut over at det fremgår av spørsmålet at vedkommende driver regresjonsterapi uten formell kompetanse eller godkjenning.

Både legeloven og psykologloven fastsetter en godkjenningsordning for den som vil utøve yrket. Etter kvakksalverloven er det straffbart å ta syke i kur uten å være norsk lege, tannlege, psykolog eller kiropraktor.

Det tilligger politiet og påtalemyndigheten å ta stilling til om det i dette tilfelle er begått noe straffbart. Når det gjelder behandlingen av konkrete straffesaker, hører dette inn under påtalemyndighetens ansvarsområde, under riksadvokatens ledelse. Jeg kan imidlertid på generelt grunnlag opplyse at anmeldelse av straffbare forhold skjer til politiet, som foretar slik etterforskning som saken måtte foranledige. Etter straffeprosessloven skal politiet iverksette etterforskning når det som følge av anmeldelse eller andre omstendigheter er "rimelig grunn til å undersøke om det foreligger straffbart forhold som forfølges av det offentlige". Dersom politiet henlegger en straffesak, kan denne beslutningen påklages til statsadvokaten i distriktet. En eventuell klage settes frem for den påtalemyndighet som har truffet vedtaket, og klagefristen er tre uker fra underretning om vedtaket er kommet frem til klageren.

Nærmere bestemmelser om fri rettshjelp fremgår av lov av 13. juni 1980 nr. 35 og bestemmelser gitt i medhold av denne loven. Det fremgår innledningsvis av loven at den ikke gjelder for saker om idømming eller fullbyrding av straff. Fri rettshjelp kan således som hovedregel ikke tilstås den som reiser privat straffesak. En kopi av rettshjelploven følger vedlagt til orientering.

Vedlegg til svar:

Lov av 13. juni 1980 nr. 35. Lov om fri rettshjelp.

Spørsmål nr. 445

Innlevert 7. september 2000 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 15. september 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Hva er status med hensyn til naprapat-utdanningens mulighet for offentlig godkjenning i Norge, og når ser statsråden for seg at denne utdanningen kan bli offentlig godkjent?»

Begrunnelse:

Offentlig godkjenning av en utdanning gir bl.a. kvalifikasjon for støtte gjennom Statens Lånekasse. Naprapati er en manuell behandlingsform som ble utviklet på begynnelsen av dette århundret av Oakley Smith, en amerikaner som først var utdannet som kiropraktor. I motsetning til kiropraktorene la han stor vekt på muskelbehandling i kombinasjon med leddbehandlingen for å få en varig effekt. Etter det undertegnede har fått opplyst er naprapati i Sverige en stor og offentlig godkjent manuell behandlingsteknikk, der man arbeider med motoriske bevegelsesforstyrrelser. Vonde rygger er den vanligste plagen pasienten søker hjelp for, men naprapater behandler også hodepine, nakkesmerter, muskelspenninger, isjias, idrettsskader, m.m. Naprapater arbeider også for å forebygge skader gjennom å gi råd om trening og tøyøvelser. Det skal finnes ca. 600 aktive offentlige godkjente naprapater i Norden, først og fremst i Sverige, men også i Finland. I Finland kom den offentlige godkjenningen samtidig som i Sverige.

I Norge finnes det nå 20 aktive naprapater, men det går for tiden ca. 30 norske elever på skolen i

Stockholm. Det er hevdet at den samordning av lover som skjer over landegrensene, gjør at det bare er et tidsspørsmål før naprapati blir godkjent i Norge. Det er også hevdet at etter som yrkesgruppen er liten, er saken ikke blitt prioritert fra politisk hold.

Svar:

Jeg viser til spørsmål til skriftlig besvarelse fra presentanten Ulf Erik Knudsen oversendt 8. september 2000 der det bes om en redegjørelse for status med hensyn til naprapatutdanningens mulighet for offentlig godkjenning i Norge, og for tidsperspektivet for godkjenning.

Spørsmålet om en autorisasjonsordning for naprapater hører inn under helseministeren. Spørsmålet om slik offentlig godkjenning, det være seg av utenlandsk eller norsk utdanning, bes representanten Knudsen derfor ta opp med helseministeren.

Dersom en privat institusjon ønsker å tilby naprapatutdanning i Norge, vil institusjonen kunne søke Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet om å få utdanningen godkjent etter privatskulelova eller privathøyskoleloven. Pr. i dag foreligger det ingen søknader av denne art. Eventuell godkjenning etter privatskulelova eller privathøyskoleloven vil gjelde selve studiet, og autoriserer ikke for yrkesutøvelse som naprapat.

Til utdanning ved norske private utdanningsinstitusjoner kan det tildeles utdanningsstøtte dersom utdanningen faglig sett tilfredsstillende de kravene som blir stilt til videregående utdanning i privatskulelova § 4 og 5, eller de kravene som blir stilt til eksamensrett i privathøyskoleloven § 9.

Til utdanning i et annet nordisk land blir det gitt støtte etter de samme regler og kostnadssatser som gjelder for Norge. Det er til vanlig et vilkår at utdanningen har offentlig godkjenning og kommer inn under støtteordningen i studielandet.

Spørsmål nr. 446

Innlevert 7. september 2000 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 15. september 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Vurderer statsråden det som aktuelt å la studieretningsfaget geografi 1 få realfagspoeng på samme måte som de andre realfagene?»

Begrunnelse:

Stortingets kirke-, undervisnings- og forskningskomite har mottatt brev fra Tyholmen Videregående skole i Arendal. Fra brevet som er datert 20.06.00 siteres:

"Geografiseksjonen ved Tyholmen Videregående skole i Arendal har vurdert situasjonen for studieretningsfaget geografi 1 (fysisk geografi) i studieretningen for allmenne, økonomiske og administrative fag. Vi har tilbudt faget siden det kom etter Reform 94, men ser nå at det kommer dårlig ut i forhold til de andre realfagene fordi det ikke utløser ekstra poeng. Sammenlignet med fag som for eksempel biologi som gir ekstra poeng, ser vi ingen grunn til at ikke fysisk geografi også skal ha dette. Det er kjent at det bl.a. er mangel på studenter som tar geologi som fag ved universitet og høyskoler. I motsetning til de andre realfagene er geografi et fag elevene i videregående skole ikke møter før på VK1, og kommer av den grunn også dårligere ut."

I brevet ber geografiseksjonen om at studieretningsfaget geografi 1 skal få realfagspoeng på samme måte som andre realfag.

Svar:

Stortinget behandlet spørsmålet om tilleggs-poeng for fordypning i realfag ved opptak til høgre utdanning i forbindelse med St.meld. nr. 49 (1996-97) Prinsipp for rangering av søkjarar til studium ved universitet og høgskolar. Forut for stortingsmeldingen hadde en bredt sammensatt arbeidsgruppe foreslått at slike tilleggs-poeng ble gitt for fagene matematikk, fysikk, kjemi og biologi.

I stortingsmeldingen ble det likevel foreslått at slike poeng kun skulle gjelde for fordypning i matematikk og fysikk. I Innst. S. nr. 259 (1996-97) heter det imidlertid:

Komiteen finner forslaget om å innføre ekstra fordypnings-poeng for realfag interessant og mener forslaget fra arbeidsgruppen bør innføres som en prøveordning. Komiteen mener imidlertid det bør gis samme antall bonus-poeng for alle de fire realfagene, og vil understreke en styrking av realfagene generelt.

På bakgrunn av merknadene i Innst. S. nr. 259 (1996-97) gis det nå tilleggs-poeng for fordypning i de fire realfagene matematikk, fysikk, kjemi og biologi. Videre skal ordningen evalueres.

Dersom flere fag blir omfattet av ordningen vil denne bli utvannet og en vil vanskelig oppnå den ønskede effekt. Videre stiller jeg meg også skeptisk til å inkludere nye fag før en evaluering av ordningen foreligger.

Dokument nr. 15:35

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 447

Innlevert 8. september 2000 av stortingsrepresentant Kari Økland

Besvart 21. september 2000 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«I spørretimen 3. mai sa statsråden seg enig i at den store selbestanden er et betydelig problem for norsk fiskerinæring og at de nye opplysningene om utviklingen i selbestanden i Østisen skulle være tema for det ekstraordinære møtet i den norsk/russiske fiskerikommisjonen i juni.

Hva resulterte møtet i og hva er Regjeringens strategi for selbeskatningen videre?»

Begrunnelse:

Ulike selbestander opptrer deler av eller hele året i norske farvann og kan skape ulike lokale problem i forhold til oppdrett, fiske og sykdom (kveis). I 1998 viste forskningsresultater at bestanden av grønlandssel i Østisen er omtrent tre ganger så stor som man antok tidligere. Til tross for et estimat på 2.2 millioner dyr, har forskere bare tilrådd en kvote på 31 600 voksne dyr i 2000 - det samme som i 1999. Økende selbestand fører til økologisk ubalanse og til tap av store verdier. Forskning viser at selen konsumerer mer i Barentshavet enn hva som kommersielt blir fisket i de samme områdene av norske fiskere. Voksende selbestander påvirker fiskebestandene og dermed også fiskekvotene. En bærekraftig forvaltning av sel er derfor av stor betydning for norsk fiskerinæring.

Svar:

På møte i Den blandete norsk russiske fiskerikommisjon i juni, utvekslet partene informasjon om årets selfangst. Man drøftet generelle spørsmål om forvaltning av sel, herunder problemene med å få utnyttet de fastsatte selkvotene fullt ut.

Forvaltning av sjøpattedyr må ses i sammenheng med den øvrige ressursforvaltning der en balansert utnyttelse av de ulike arter i økosystemet er et bærende prinsipp.

I denne sammenheng er det viktig å etablere en langsiktig strategi for forvaltning av selbestandene, og samtidig samarbeide med Russland om utvikling av selfangsten.

Det har vært kontakt både på myndighetsnivå og mellom næringsaktører i Norge og Russland for å se på ulike virkemidler som kan utvikle russisk selfangst.

Den norske selfangstnæringen har over lengre tid slitt med dårlig lønnsomhet, bl.a. som følge av boikottaksjoner. Sel er en ressurs som kun i begrenset grad beskattes og utnyttes. Selfangsten opprettholdes i dag ved tilskudd fra staten. Fiskeridepartementet har derfor lagt ut et anbud om utredning av tiltak for økt lønnsomhet i norsk selfangst. Formålet med utredningen er å foreta en analyse av eksisterende og eventuelt nye produkter fra sel, med sikte på å øke verdiskapningen i næringen. Det skal foreslås konkrete tiltak både overfor myndigheter og næringsliv. Arbeidet skal ferdigstilles i februar 2001.

Spørsmål nr. 448

Innlevert 8. september 2000 av stortingsrepresentant Kari Økland

Besvart 21. september 2000 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Hva gjør Regjeringen for å kontrollere kongekrabbens utbredelse og for å kartlegge konsekvensene av dens utbredelse, og vil Regjeringen vurdere å etablere en erstatningsordning til fiskere som er skadelidende pga. kongekrabben?»

Begrunnelse:

Bestanden av kongekrabbe har i stor grad ødelagt Varangerfjorden for fiske med garn. Iflg. Fiskeribladet blir krabbeplogen stadig verre. Kongekrabben omtales også som en alvorlig miljøtrussel ved at den er bærer av en igle som igjen er vert for en blodparasitt som tar livet av torskeyngel.

Både miljøvernministeren og fiskeriministeren er enig i behovet for å øke kvoten for fangst av kongekrabbe. Det ekstraordinære møtet i den norsk/russiske fiskerikommisjon i juni gav imidlertid ikke åpning for en økning av krabbekvoten slik norske myndigheter ønsker.

Svar:

Kongekrabben er som kjent en introdusert art i våre farvann etter utsetting av eksemplarer i Murmanskfjorden på 1960-tallet. Konvensjonen om biologisk mangfold, som regulerer forhold omkring introduserte arter, inneholder ikke et generelt pålegg om utryddelse. Dersom en fremmed art truer økosystemer, arter eller leveområder, er imidlertid norske myndigheter forpliktet til å vurdere behovet for å sette inn tiltak ut fra en avveining om hva som er praktisk mulig og hva som er hensiktsmessig i det enkelte tilfellet.

Så langt har man ikke tilstrekkelig grunnlag for å si at kongekrabben i større grad enn andre skalldyr er befengt med sykdom, eller at den fortrenger eller gjør skade på andre arter i økosystemet. Det er likevel all grunn til å være på vakt, siden vi har begrenset kunnskap om disse forholdene. Fiskerimyndighetene legger derfor vekt på forskningsaktivitet omkring kongekrabben som introdusert art. Forskningen på parasitter hos kongekrabben videreføres og det skal iverksettes et nytt prosjekt knyttet til økologiske effekter av kongekrabben i våre farvann. Dette kommer i tillegg til den ordinære forskningsaktiviteten knyttet til kartlegging av bestandsutviklingen som skjer i samarbeid med russiske forskere.

Før vi vet mer om kongekrabben og hvilke effekter den kan få på økosystemene, ser jeg det også som nødvendig å vurdere tiltak som kan begrense ytterligere utbredelse av bestanden. Forvaltningen av kongekrabben skjer i dag gjennom Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon i form av et forskningsfiske. Fra norsk side er det et mål å øke uttaket av kongekrabbebestanden på kort sikt for deretter å vurdere etablering av et ordinært kommersielt fiske.

Fiskeridepartementet avholdt 7. juni 2000 et møte om den fremtidige forvaltningen av kongekrabbe med bred deltakelse fra fiskerinæringen og berørte instanser. På bakgrunn av dette møtet er det nå opprettet en arbeidsgruppe som skal se på problemstillinger rundt den fremtidige forvaltningen av kongekrabbe, herunder spørsmål omkring kongekrabbens utbredelse. Utvalget ledes av Fiskeridepartementet med medlemmer fra Miljøverndepartementet, Finnmark Fylkeskommune, Norges Fiskarlag, Fiskeriforskning, Sametinget og Fiskeridirektoratet. Første møte i utvalget vil finne sted i slutten av september.

Etter hvert som kongekrabbebestanden har vokst i norske farvann, har man opplevd økende problemer med bifangst av kongekrabbe, særlig i garnfiske etter torsk. Dette er til stor bekymring for både næringsutøverne og fiskerimyndighetene. Fiskerimyndighetene vil se på mulighetene for å bruke offentlige tilskuddsmidler som kan hjelpe fiskerne til å utvikle alternative redskap og dermed få redusert problemet med

ødelagte garn og reduserte fangster. Direkte økonomisk kompensasjon fra staten for redskapstap og merarbeid i forbindelse med uønsket bifangst av kongekrabbe er på dette tidspunktet ikke aktuelt.

Jeg vil imidlertid rette oppmerksomheten mot at kongekrabben også kan sees på som en verdifull ressurs som kan fungere som et lukrativt supplement til tradisjonelle fiskerier. Gjennomsnittlig fangstinntekt for fartøy som deltar i forskningsfangsten ligger på ca. 400.000 kr. Hensynet til de vitenskapelige undersøkelsene har vært grunnleggende for utvelgelse av fartøy til forskningsfangsten. Myndighetene har imidlertid innenfor denne rammen søkt å inkludere de som har vært mest berørt av bifangstproblemen.

I sesongen 2000/2001 vil 33 fartøy delta i forskningsfangsten etter kongekrabbe, hvilket er 9 flere fartøy enn ved foregående sesong.

Spørsmål nr. 449

Innlevert 11. september 2000 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui

Besvart 15. september 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Er samferdselsministeren klar over at NSBs tilbud nå er så dårlig at kundene skremmes fra toget og over til bil og buss, og kan han få tilbake servicen slik at Arbeiderpartiets politiske målsetting om å få flest mulig til å kjøre tog kan oppnås?»

Begrunnelse:

Under 80 og 90-tallet økte antall passasjerer på Vestfoldbanen med 1 ny passasjer pr. dag. ICE-ekspressen brukte 2 timer og 50 minutter kortere tid mellom Sandefjord og Oslo pr. uke enn dagens togtilbud, og det var mulig for dagpendlere å spise frokost og mat om ettermiddagen fra trillevognservering. I dag benyttes gammelt materiell, vi må sitte baklengs, og nå skal billettene kjøpes på Narvesen. Konduktøren rekker ikke å ta billetter av alle, dette blir det dårlig økonomi av.

Svar:

Det vises i begrunnelsen for spørsmålet til togtilbudet på Vestfoldbanen. Intercitytrafikken på Vestfoldbanen inngår i avtalen mellom staten ved Samferdselsdepartementet og NSB BA om statlig kjøp av persontransporttjenester.

Som et ledd i NSBs arbeid med å bli mer kundeorientert legger bedriften årlig fram et eget kunde-regnskap. Resultatet fra disse undersøkelsene, som følger som spesifisert vedlegg i selskapets årsrapport, viser at faktorene som de reisende anser som viktigst er høy regularitet og punktlighet, herunder at toget går til faste tider på døgnet. Ved fastleggingen av ruteplaner må det hele tiden foretas en avveining mellom antall stopp og raskest mulig framføringstid. Dette har også vært tema for diskusjon mellom NSB og de reisende på Vestfoldbanen.

Ved ruteomleggingen i januar 1999 ble det innført faste minuttall gjennom driftsdøgnet på Vestfoldbanen (unntatt inn til Oslo om morgenen). Strekningen Sandefjord - Oslo - Sandefjord fikk timefrekvens og en reisetid som i gjennomsnitt ble redusert med 3-4 minutter. Over halvparten av avgangene på Vestfoldbanen fikk samtidig gjennomkjøring til og fra Oslo Lufthavn og videre til Lillehammer.

For å kunne gjennomføre denne forbedringen i togtilbudet var det nødvendig å foreta endringer i bruk av togmateriellet. De tidligere ICE (InterCity Ekspress) avgangene ble fjernet for at det beste togmateriellet kunne tilbys flest mulig kunder. Togpassasjerene som tidligere kunne benytte disse togene, fikk dermed noe lengre reisetid på strekningen. ICE- togene ble erstattet av tog med flere sitteplasser, og så godt som samtlige tog på strekningen Tønsberg- Oslo fikk redusert kjøretid fra 1 time og 40 minutter til 1 time og 30 minutter. Det kan tilføyes at togstopp på Skoppum og Holmestrand gjør at passasjerene her har fått avganger med

kortere reisetid til og fra Oslo enn tidligere. I sum har de fleste reisende på Vestfoldbanen fått kortere reisetid, noe som også gjelder flertallet av pendlerne.

Ved ruteendringen 22.8.1999 ble reisetiden fra Telemark, Vestfold og Buskerud til Oslo Lufthavn Gardermoen redusert med 20 minutter.

Samlet sett har dette forbedret togtilbudet for pendlerne i Vestfold.

Ved behandlingen av St.meld. nr. 19/Innst. S. nr. 138 (1998-1999) Om NSB BAs virksomhet, ble det fastsatt avkastningskrav overfor NSB som innebærer krav til driftsmessige forbedringer både innen NSBs person- og godstrafikk, herunder kostnadseffektivisering av vedlikeholds-, service- og salgs-/distribusjonsapparatet. Det er mitt ansvar som generalforsamling i selskapet å påse at fastsatt avkastningskrav blir fulgt opp.

Innenfor rammen av kjøpsavtalen er det NSBs oppgave å fastlegge strategien for et best mulig service- og salgs-/ distribusjonsapparatet og en effektiv drift. Når det gjelder fastmontering av setene på togsettene er dette et tiltak med tanke på kostnadseffektivisering innen vedlikeholds- og driftsvirksomheten. Dette er en ordning som har blitt standard i nyere togsett over hele Europa.

Jeg kjenner med at NSB har foretatt endringer i serveringsopplegget på enkelte tog. Endringen er gjort etter innhenting av synspunkter fra de reisende på hva som er viktigst for dem når det gjelder servering på togene. Formålet er at de reisende på en enklest mulig måte og til fornuftige priser, skal kunne handle når de selv ønsker det. Ordningen med trillevogner er svært ressurskrevende, og mange reisende har opplevd tilbudet som dårlig og dyrt. For å gi kundene mulighet til å handle når det passer dem, innføres kaffe-/ teautomater i alle vogner, samt én vareautomat pr tog. På Vestfoldbanen kommer det første toget med slike automater medio oktober, dernest ett tog pr måned frem til januar 2002.

Jeg er kjent med at NSB Mellomdistanse har satt i gang et pilotprosjekt for salg av togbilletter hos Narvesen på Fredrikstad stasjon. Mens pilotprosjektet pågår vil NSBs billettsalg på stasjonen likevel være åpent på dagtid. Erfaringene fra pilotprosjektet

i Fredrikstad skal evalueres og vil være avgjørende for om NSB vil benytte Narvesen som salgskanal på flere stasjoner. Intensjonen med billettsalg via Narvesen er å øke tilgjengeligheten for kjøp av togbilletter både gjennom en økning i antall salgssteder og gjennom utvidede åpningstider. I første omgang vurderes billettsalg gjennom Narvesen på dagens togstasjoner. Er prosjektet vellykket kan det være aktuelt å utvide ordningen til også å gjelde Narvesens andre butikker. Formålet med pilotprosjektet er å styrke togets posisjon overfor konkurrerende transportører.

Det kan for øvrig opplyses at ledelsen i NSB BA nå gjennomgår konsernets strategiplan som grunnlag for en ny stortingsmelding om NSB-konsernets virksomhet som jeg tar sikte på å legge fram i begynnelsen av 2001.

Spørsmål nr. 450

Innlevert 11. september 2000 av stortingsrepresentant Elsa Skarbøvik

Besvart 18. september 2000 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«Max Havelaar er en merkeordning for en garantert god handel mellom nord og sør. Norsk Handelskompani distribuerer Max Havelaar-merket kaffe, Cafe Tariffa. Men dagligvarekjedene holder distribusjon av dette produktet ute fordi de vil beskytte egne kaffemerker.

Mener Regjeringen det er akseptabelt at dagligvarekjedenes markedsrett på denne måten hindrer konkurrerende produkter på det norske markedet?»

Begrunnelse:

Formålet med Max Havelaar er å hjelpe fattige småprodusenter i u-land til en bedre pris og bedre betingelser for varene de produserer. Kaffen kjøpes fra godkjente produsenter som oppfyller kravene til fair

trademerkeordninger. Forbrukerinspektørene (NRK) har satt søkelys på at Norge ligger langt tilbake sammenlignet med andre land når det gjelder såkalt etisk forbruk. Det er derfor viktig med et mangfold innen Max Havelaar-ordningen slik at det kan komme flere forbrukere til gode.

Svar:

Jeg er på generelt grunnlag enig med representanten Skarbøvik i at det er viktig at Max Havelaar-merket kaffe er tilgjengelig for forbrukerne i dagligvareforretningene. Etter hva jeg forstår tilbyr nå mange dagligvareforretninger kaffe som er merket på denne måten. Det er imidlertid ikke mulig å bruke konkurranseloven for eventuelt ytterligere å stimulere til økt hylleplass for slik kaffe i dagligvareforretningene. Konkurransemyndighetene kan foreta inngrep for å fremme konkurransen, men har ikke hjemmel til å gripe inn for å fremme etisk forbruk eller andre gode formål. Hvorvidt det skulle være grunnlag for inngrep etter konkurranseloven i den saken som representanten Skarbøvik tar opp, må i tilfelle bero på en konkret vurdering av de konkurransemessige virkningene fra Konkurransetilsynets side.

I forhold til konkurranseloven står det enhver fritt å inngå forretningsforbindelse med hvem en måtte ønske. I enkelte tilfeller kan det at en markedsaktør nekter å kjøpe eller selge varer eller tjenester føre til redusert konkurranse. Det er Konkurransetilsynet som behandler slike saker i første instans. Konkurransetilsynet kan etter lovens § 3-10 gripe inn mot bl.a. forretningsnektelser. For at Konkurransetilsynet skal kunne gripe inn, må forretningsnektelsen skade konkurransen i strid med konkurranselovens formålsbestemmelse om effektiv bruk av samfunnets ressurser. Departementet er klagemyndighet over Konkurransetilsynets enkeltvedtak, og kommenterer derfor normalt ikke enkeltsaker som kan komme opp for tilsynet.

Når det gjelder dagligvaregruppens egne merker, blir disse stadig mer utbredt. Så lenge slike merker har en beskjeden andel av dagligvarekjedenes omsetning mener Konkurransetilsynet at de bidrar til å skjerpe konkurransen. Da kan de bidra til å presse prisene på merkevarer. Egne merker har generelt hatt en lavere pris enn merkevarene, og utgjør i dag ca. 10 prosent av dagligvarekjedenes omsetning. Konkurransemyndighetene følger med i utviklingen på dette området.

Spørsmål nr. 451

Innlevert 11. september 2000 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 18. september 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for snarest å få startet arbeidet med å bøte på miljøproblemene i Steinsfjorden ved Hønefoss?»

Begrunnelse:

Det vises til artikkel i Dagbladet mandag 28. august 2000 med tittelen: «Badeparadis blir giftpøl». I artikkelen fremgår det at giftalger er i ferd med å drepe livet i kreps- og badeparadiset Steinsfjorden ved Hønefoss. Ifølge artikkelen vet man hva som skal gjøres for å redde innsjøen, men planene strander på statlig handlingslammelse. Det fremgår også at drikkevannet som fjorden tidligere ga for lengst er historie, og at man i sommer også ble frarådet bading i området. Giftalgene er altså i ferd med å vinne kampen.

Det sentrale for å få bedret problemene er en bedre vannutskifting. Dette kan man blant annet få til ved å erstatte veifyllingen som sperrer av fjorden med en bro.

Svar:

Vannkvaliteten i Steinsfjorden har vært dårlig de siste årene. Høyt fosforinnhold har bidratt til stor algeproduksjon, og spredning av vasspest har ført til at situasjonen i Steinsfjorden har blitt stadig mer bekymringsfull. Hole og Ringerike kommuner utarbeidet i 1998 på bakgrunn av disse problemene en handlingsplan for å bedre vannkvaliteten i Steinsfjorden. Begge kommunene vedtok den gang enstemmig å godkjenne handlingsplanen. Handlingsplanen foreslår tre hovedtiltak som bør gjennomføres for å bedre vannkvaliteten i Steinsfjorden.

Hovedtiltaket går ut på å erstatte veifyllingene mellom Steinsfjorden og Tyrifjorden med bruer, slik at det blir bedre gjennomstrømming av vannmassene mellom Steinsfjorden og Tyrifjorden. Vegdirektoratet har tatt initiativ til et forprosjekt med sikte på å kartlegge ulike forhold i forbindelse med vegfyllingene mellom Tyrifjorden og Steinsfjorden på Ev 16. Vegdirektoratet ga Statens vegvesen Buskerud ansvaret for å gjennomføre forprosjektet, og sluttrapport fra forprosjektet forelå våren 1999. Forprosjektet har vært gjennomført med deltakelse fra lokale myndigheter.

Sluttrapporten fra forprosjektet konkluderer med at vannkvaliteten i Steinsfjorden vil forbedres ved å erstatte vegfyllingene med bruer. Før arbeidet kan starte, må det foreligge godkjent reguleringsplan og utføres ytterligere grunnundersøkelse. Det er knyttet stor usikkerhet til kostnadsoverslaget. Sluttrapporten tilrår at kostnadene fordeles mellom staten og Hole og Ringerike kommuner.

Denne saken er senest omtalt i Samferdselsdepartementets St.prp. nr. 1 (1999-2000). Jeg har fått opplyst fra Samferdselsdepartementet, som er ansvarlig departement i denne saken, at Samferdselsdepartementet ikke kan ta standpunkt til tiltak på Ev 16 ved Steinsfjorden eller til finansiering av prosjektet før det foreligger godkjent reguleringsplan og ytterligere grunnundersøkelser. Samferdselsdepartementet vil komme tilbake til prosjektet i Nasjonal transport plan (NTP) 2002-2011.

Handlingsplanen konkluderer også med at det er viktig at det settes i verk tiltak for å redusere avløp fra bosetting og tilsig fra landbruket i fjorden. Det er i første rekke et lokalt ansvar å løse disse problemene.

Spørsmål nr. 452

Innlevert 11. september 2000 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 14. september 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til at saksbehandlingen i forbindelse med asylsøknader fra kristne asylsøkere gjennomgås for at denne sikres slik at man garanterer seg mot at muslimer og kristne forskjellsbehandles med hensyn til asylsøknader?»

Begrunnelse:

Det vises til artikkel i avisen Vårt Land torsdag 24. august 2000 med tittelen «Muslimer får bli, kristne vises bort!» I denne artikkelen hevdes det at norske myndigheter er naive og tror mer på muslimers vurdering av forfølgelse innen islamske land enn på kristne.

I artikkelen skriver Petter Lid, som i mange år har jobbet som norsklærer for asylsøkere og flyktninger, at det er lettere å bli trodd for en muslim enn en kristen når det gjelder bakgrunn for asylsøknader i Norge. Han hevder å kjenne til eksempler på kristne asylsøkere fra Egypt, Etiopia, Uganda, Iran, Togo, Sri Lanka og Pakistan som er blitt nektet opphold. De er ikke blitt trodd, selv om de kan dokumentere sine problemer i hjemlandet.

Fra artikkelen siteres: «Ofte tør de ikke snakke åpent og ærlig om alt det negative muslimene i hjemlandet har gjort mot dem, fordi tolken i politiavhøret selv er muslim og kan fortelle det videre til sine trosfeller på asylsøkerens hjemsted. Og disse igjen kan da hevne seg overfor asylsøkerens slektninger. Noen ganger skal såkalte eksperter avgjøre om et dokument som asylsøkeren har med, er ekte eller falskt. Problemet er bare at eksperten selv er muslim og verken kan eller vil gjøre noe som kaster et dårlig lys over hans religion, så han sier selvsagt at dokumentet til den kristne asylsøkeren er falskt. Og hva med muslimske asylsøkere: Noen av dem får hjelp av muslimske advokater som utsteder falske dokumenter som forteller om forfølgelse og trakassering av vedkommende. Hvorfor? For å øke antallet muslimer i vestlige land. De har jo som mål at hele verden skal underlegges islam. Og det er lovlig å lyve når det tjener islamsk utbredelse.» Sitat slutt.

Som konkret eksempel på de forhold som tas opp i innlegget trekker Lid frem saken til en 33 år gammel mann fra Pakistan som nå blir holdt i skjul i Sunnhordland for å unngå utvisning. Det vises her til klagebehandling i departementet med referanse 97052143-002FJA1LHB. I saken har også Kristikirken på Stord stevnet staten for retten ifølge flere aviser, herunder bl.a. Haugesunds Avis, Bergens Tidende og avisen Sunnhordland.

Svar:

Innledningsvis vil jeg påpeke at asylsøkere som står i fare for å bli forfulgt som følge av sin religiøse tilhørighet, gis beskyttelse i Norge. Dette følger av flyktningkonvensjonen og utlendingslovens regler. Det må samtidig understrekes at forutsetningen for at beskyttelse skal gis, er at den aktuelle søkeren faktisk står i fare for å bli forfulgt på grunn av sin religion. Det er asylsøkeren selv som har bevisbyrden og som må sannsynliggjøre at hun eller han fyller vilkårene for asyl.

Jeg vil tilbakevise at kristne asylsøkere blir utsatt for negativ forskjellsbehandling sammenlignet med muslimske asylsøkere. De samme saksbehandlingsregler og rettsikkerhetsgarantier gjelder for alle asyl-

søkere, uansett hvor de kommer fra og hva de anfører som asylgrunnlag. Alle søknader blir gitt en grundig og individuell behandling. Eventuell forfølgelse som følge av religiøs tilhørighet, er en del av vurderings-tema på lik linje med andre opplysninger i en sak. Denne vurderingen er i samsvar med ordinære prinsipper for beskyttelsesbehov som gjelder i alle asylsaker.

Jeg finner også grunn til å presisere at alle asylsøkere har rett til bistand fra advokat. Dersom søkere ikke tør eller vil snakke åpent og ærlig i et asylintervju fordi tolken er muslim, kan tilleggsopplysninger bli formidlet til utlendingsmyndighetene via advokaten. Søkere vil ofte gjennomgå intervjuet med sin advokat i ettertid, og de har full anledning til å komme med tilleggsopplysninger i hele saksbehandlingsperioden. Ved asylintervju har søkere også anledning til å be om en annen tolk. Tolk har for øvrig taushetsplikt.

Informasjon fra asylsøkernes hjemland innhentes fra et bredt spekter av kilder for å sikre at situasjonen i et land blir belyst fra så mange sider som mulig. Blant annet har utlendingsmyndighetene gjennom mange års erfaring skaffet seg bred erfaring med verifiseringsarbeid i asylsøkeres hjemland. Til dette arbeidet brukes av og til lokale advokater, noe som på enkelte områder er helt nødvendig. En rekke vestlige land gjør det samme, og erfaringene er gode.

Når det gjelder kristne asylsøkere fra muslimske land vil det - i vurderingen av forfølgelsesfaren - bl.a. legges vekt på situasjonen for den aktuelle religiøse minoritet i hjemlandet, samt individuelle forhold knyttet til den enkelte. Det forhold at en søker er kristen og fra et muslimsk land vil imidlertid ikke automatisk medføre asyl eller opphold i Norge. Det er ikke grunnlag for å anta at samtlige kristne fra muslimske land har behov for beskyttelse i Norge, da forholdene i de enkelte land og for den enkelte kristne er svært forskjellig. Det er heller ikke slik at disse alltid påberoper seg religiøs tilhørighet som asylgrunnlag.

Det kan være helt andre grunner til at de søker asyl, eventuelt at religiøs tilhørighet er en del av flere påberopte grunnlag.

Spørsmål nr. 453

Innlevert 11. september 2000 av stortingsrepresentant Hilde Frafjord Johnson

Besvart 19. september 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Det pågår arbeid i EU for å definere BAT-kravene i henhold til IPPC-direktivet. Dette arbeidet vil ventelig ta nærmere to år. Likevel har SFT kommet med en vurdering av hvilket utslippsnivå som pr i dag må oppfylles for å tilfredsstille kravet om BAT.

Hvordan vil statsråden forholde seg til SFTs definisjon av utslippsnivåene sett i lys av at EU om innen to år vil ha definert BAT-kravene, vil det da være aktuelt å stramme inn kravene til utslipp av NO_x fra de norske gasskraftverkene?»

Svar:

NO_x-rensekravene i tillatelsene for de to gasskraftverkene på Kollsnes og Kårstø er fastsatt ut fra hva som må anses som nødvendig ut fra miljøsituasjonen lokalt og regionalt, Norges internasjonale forpliktelser, og under hensyn til at utslippskravet er mulig å oppfylle teknisk og økonomisk. I forbindelse med omgjøringssaken har det ikke vært aktuelt å lempe på utslippsgrensen ut fra hensynet til naturens tålegrense, men bare på hvordan utslippstillatelsen kan oppfylles. Når IPPC-direktivet stiller krav om at BAT iht direktivet skal oppfylles på det enkelte anlegg legger dette en begrensning på hva som eventuelt kan oppfylles ved hjelp av tredjemann. Iht uttalelse fra SFT av 15. juni 2000 er de fastsatte kravene betydelig strengere enn hva som må anses som BAT-krav i dag etter IPPC-direktivet. Ut fra dette synes det som en lite aktuell problemstilling at arbeidet med å fastlegge BAT for denne bransjen under Europakommisjonen vil føre til innstramminger i de utslippskrav som er satt til NO_x.

Generelt gis tillatelser på grunnlag av de regler og faktiske forutsetninger som gjelder på vedtakstidspunktet. IPPC-direktivet setter krav om at det enkelte anlegg skal anvende BAT slik det er definert i direk-

tivet. Nasjonale miljømyndigheter vil i den enkelte sak fastsette utslippskrav ut fra IPPC-direktivets bestemmelser om BAT, samt en rekke andre momenter som lokale miljøforhold, nasjonale miljømål og internasjonale forpliktelser, slik IPPC-direktivet og forurensningsloven foreskriver.

Europakommisjonen har satt i gang et større program for utarbeidelse av såkalte BREF-dokumenter som skal gi landene en veiledning om hva som er å anse som BAT for de forskjellige bransjer. Disse dokumentene skal bidra til en mest mulig ensartet forståelse og praktisering av kravene i direktivet. Oppfølgingen av BREF-dokumenter i nasjonal rett vil bli gjort i nært samarbeid med Europakommisjonen og EØS-landenes miljømyndigheter. Forurensningsloven gir på visse nærmere vilkår adgang til å gjøre om tillatelser, herunder § 18 første ledd nr. 3 «når ny teknologi gjør det mulig å minske forurensningene i vesentlig grad».

Spørsmål nr. 454

Innlevert 11. september 2000 av stortingsrepresentant Hilde Frafjord Johnson

Besvart 19. september 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Har Miljøverndepartementet gjennomført nye utredninger av hvilke konsekvenser bygging av gasskraftverk i Norge vil ha for de totale utslippene av klimagasser og hvordan dette vil virke inn på Norges mulighet til å oppfylle Kyoto-avtalens utslippsbestemmelser dersom det bygges gasskraftverk i Norge?»

Begrunnelse:

Lovavdelingen i Justisdepartementet skriver i en betenkning til Miljøverndepartementet av 6. mars følgende om klimagasser: «Dersom etablering av gasskraftverk medfører betydelige utslipp av klimagasser uten å føre til en tilnærmet tilsvarende reduksjon av utslipp eller miljøskader andre steder, kan det etter Lovavdelingens syn på denne bakgrunn reises ganske tungtveiende rettslige innvendinger mot å gi utslippstillatelse etter forurensningsloven.»

Om det er mulig å tillate økt utslipp av klimagasser innenfor rammene av forurensningsloven er ikke vurdert i St.meld. nr. 33 (1999-2000). Av brev fra Miljøverndepartementet av 6. juni framgår det at dette skal vurderes på bakgrunn av en konkret vurdering av de opplysninger som foreligger på det tidspunkt omgjøring er aktuelt.

Stortinget har imidlertid allerede vedtatt at utslippstillatelsene for gasskraftverkene skal endres. Det som derfor er avgjørende for om dette kan gjennomføres innenfor rammene av forurensningsloven er hvorvidt bygging av gasskraftverk i Norge vil medføre lavere totalutslipp. Dette er ikke vurdert i St.meld. nr. 33 (1999-2000). Derfor er det heller ikke mulig å fastslå at en endring kan foretas innenfor dagens forurensningslov uten en nærmere miljømessig vurdering av det totale virkningene av gasskraftverkene.

Svar:

Innledningsvis vil jeg gjenta at jeg ikke har sett behov for å endre forurensningsloven, men vil vurdere omgjøring av tillatelsene i forhold til de gjeldende omgjøringsregler i forurensningsloven.

Spørsmålet om virkningene på CO₂-utslippene av en eventuell utbygging av gasskraftverk har vært vurdert tidligere av energimyndighetene i forbindelse med behandlingen av søknaden til Naturkraft AS om energikonsesjon. I forbindelse med omgjøringssaken har Olje- og energidepartementet avgitt en tilleggsvurdering i forhold til sin gjennomgang av problemstillingen i 1996-97. Vurderingene er basert på en presentasjon av modellberegninger fra flere ulike institutter som er utført for OED som ledd i ulike utredningsprosjekter. OEDs notat har utgjort en del av den dokumentasjon som har fulgt saken på høring. Høringen er nå avsluttet, og jeg tar sikte på å fatte vedtak i saken i løpet av oktober.

Spørsmål nr. 455

Innlevert 12. september 2000 av stortingsrepresentant Rigmor Kofoed-Larsen

Besvart 19. september 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Hva er planlagt reisetidsforkortelse på strekningen Drammen - Oslo S med henholdsvis 1, 2 eller 3 stopp undervegs etter ferdigstilling av det nye dobbeltsporet mellom Skøyen og Asker; hvilken hastighet vil henholdsvis Flytog, Høyhastighetstog og Krengetog kunne holde på ulike strekninger, og hvilke flaskehals forhindrer et høyhastighetstog som ikke skal stoppe å holde full hastighet (250-300 km/ t) fra utløpet av Liertunnelen til Oslo S?»

Begrunnelse:

Det er svært viktig at de planlagte investeringene i nytt dobbeltspor fra Skøyen til Asker gir oss en framtidsrettet infrastruktur. DE-Consult har nylig avlevert en rapport med en vurdering av planmaterialet for Haukelibanen. Der vises det til at Jernbaneverket forutsetter en reisetid på 31 minutter på strekningen Drammen - Oslo etter åpningen av den nye strekningen Skøyen - Asker, en gjennomsnittshastighet på 80 km/t. Videre står det: «Hva som er årsaken til denne uvanlig lave gjennomsnittshastigheten på en nybygd strekning, ligger utenfor rammen av denne sakkyndige uttalelsen.»

Strekningen fra Drammen til Oslo S er kortere enn strekningen Oslo S - Gardermoen. Det skulle tilsi at reisetiden kunne bli kortere, eller i det minste ikke lenger, enn 19 minutter.

Det må kunne forutsettes at lokaltrafikken vil gå på det eksisterende sporet. Et viktig mål for det nye dobbeltsporet må være å få en betydelig del av de som i dag bruker bil fra/gjennom Asker og Bærum til å velge tog. Da er reisetid avgjørende. Ikke minst vil reisetid bety mye for hvorvidt dagpendlere fra Buskerud og Vestfold velger tog eller bil.

En svært stor del av dagens jernbanenett i Norge er bygd for opp mot 100 år siden. Det er viktig at et nytt spor bygges slik at det har kvalitet og kapasitet til å betjene framtidens jernbane. Det betyr at en også bør ta høyde for at det kan bli aktuelt å kjøre høyhastighetstog på strekningen. Slike tog kan gi svært gunstig reisetid, men reisetiden øker raskt for hver gang toget må bremse ned p.g.a. ulike flaskehals. Slik flaskehals kan være både stasjoner og krappe svinger. Dersom traseen like før og etter stasjonene bygges med tanke på de togene som uansett skal stoppe ved stasjonen, kan svingradius reduseres betydelig. Men det vil være svært uheldig om man senere finner det hensiktsmessig med et ruteopplegg der flere av togene ikke skal stoppe ved stasjonen. Det er derfor viktig at hele det nye dobbeltsporet, inkludert parsellene gjennom og ved stasjonene, legger til rette for høy hastighet.

Svar:

Jernbaneverket har beregnet foreløpige reisetider på strekningen Oslo S Drammen etter at nytt dobbeltspor mellom Skøyen og Asker er ferdigstilt.

Reisetiden Oslo S - Drammen med h.h.v. 3,2, og 1 togstopp med et IC-tog, kan illustreres på følgende måte:

Stoppmønster	Reisetid
Nasjonaltheatret, Lysaker, Asker	30 min.
Nasjonaltheatret og Asker	27 min.
Nasjonaltheatret	25 min.

Dagens reisetid på den samme strekningen med 3 stopp underveis er 35 min.

Reisetiden vil variere for de ulike togtypene.

På strekningen Drammen - Asker gjennom Liertunnelen er reisetiden i dag ca. 10 min. Det er mulig å forbedre denne strekningen noe med tanke på å øke hastigheten, men dette vil ikke bety noen vesentlig endring i reisetid.

Hovedbegrunnelsen for å bygge det nye dobbeltsporet på strekningen Asker - Skøyen er behovet for økt sporkapasitet for å kunne kjøre flere tog og oppnå en sikrere og mer stabil trafikkavvikling. Vestkorridoren

med knutepunktstasjonene Asker, Sandvika, Lysaker og Skøyen er blant de største markedene for kollektivtrafikk på Østlandet. Forutsetningen har derfor vært at det nye dobbeltsporet skal gå via disse stasjonene. Dette legger begrensninger på traséføringen som gjør at hastigheten ikke kan bli så høy som på typiske høyhastighetsbaner. Stasjonene er i seg selv flaskehalser da friheten til å anlegge spor og plattformer er begrenset av de faktiske fysiske forholdene. Mellom stasjonene optimaliseres traseene med tanke på redusert reisetid. Hastigheten vil variere for de ulike togtyper, men på grunn av relativt korte strekninger mellom disse stasjonene, vil topphastigheten være ca. 200 km/t. Traseen er derfor dimensjonert for hastigheter mellom 160-200 km/t.

For å oppnå maksimal kapasitet i Oslostunnelen på strekningen Skøyen - Oslo S forutsettes at alle tog kjører med lik hastighet. På nevnte strekning bruker alle tog derfor ca. 7 minutter.

Gardermobanen er foreløpig den eneste høyhastighetsbanen i Norge med en planlagt topphastighet på 210 km/t. Dimensjonering for hastigheter utover dette har ikke vært aktuelt i Vestkorridoren.

Spørsmål nr. 456

Innlevert 12. september 2000 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 19. september 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Fleire innspel og oppslag i media viser til at det heller ikkje i år vil foreligge læremiddel for blinde og svaksynte elevar ved skulestart.

Kva er statsråden si vurdering av situasjonen, kva tid vil læremidla foreligge, og kva vil bli gjort for å hindre at dette vil gjenta seg seinare år?»

Svar:

Elevgruppen blinde og sterkt svaksynte som har punktskrift som skriftspråk, utgjør i alt om lag 70 - 80 elever i grunnskolen og videregående opplæring. Statlige kostnader til læremiddelproduksjon for blinde utgjorde regnskapsåret 1999 i alt 15 300 000 kroner.

Det har de senere år vært til dels store forsinkelser i levering av læremidler i punktskrift til skolestart. Departementet har disse årene hatt flere drøftinger med tidligere Nasjonalt læremiddelsenter (nå Læringssenteret), som har hatt nasjonalt koordinerende ansvar for utvikling, tilrettelegging og produksjon av læremidler på punktskrift. Sekretariatet for Statlig spesialpedagogisk støttesystem og utviklings- og produksjonsmiljøene Tambartun og Huseby kompetansesentra har også medvirket aktivt i dialogen, for å bedre forholdene på punktskriftområdet.

Inneværende skoleår er situasjonen ikke fullt ut tilfredsstillende, men det er likevel klare forbedringer. Fra Statlig spesialpedagogisk støttesystem har jeg fått informasjon om at det skoleåret 2000/2001 er mottatt i overkant av 1000 bestillinger for synshemmede elever i grunnskole og videregående opplæring. I all hovedsak er dette punktskriftbestillinger, men noe er også lydbøker. Halvparten av bestillingene ble mottatt etter bestillingsfrist. Produksjon og levering av bøker innen oppsatte frister er en prioritert oppgave. Bestillinger som kommer etter fristen fører til en opphopning i produksjonen, noe som kan føre til at man ikke får levert læremidler så raskt som ønskelig fra bestillers side.

Utviklings- og produksjonsmiljøene leverte rundt 760 ferdige læremidler og ca. 25 delleveranser innen skolestart i år. I 14 tilfeller ble bøker avbestilt fra skolene etter at Huseby/Tambartun hadde påbegynt sitt arbeid. 80 bestillinger ble avslått. Ved avslag er skolene tilbudt alternativt verk. Resterende antall læremidler produseres og leveres fortløpende.

Jeg viser også til Ot.prp. nr. 44 (1999-2000), kap. 5 Om læremiddel for punktskriftbrukarar jf. Innst. O. nr. 89 (1999-2000). Departementet redegjør her for forbedringsområder, bl.a. bedre bestillingsprosedyrer og utlånsordninger, for å sikre punktskriftbrukere læremidler i rett tid.

Det fremgår av Ot.prp. nr. 44 (1999-2000) at det er nødvendig med avgrensninger i skolenes frie valg av læremidler, men alle lærebøker som velges ut for punktskriftproduksjon skal ha høy kvalitet og dekke vesentlige deler av mål og hovedmomenter for det enkelte klassetrinn. Statlig spesialpedagogisk støttesystem skal i stor grad gi råd og veiledning til skolene om hva som er det mest egnede læremidlet, sett i et synspedagogisk og ressurseffektivt perspektiv.

Jeg har bedt Læringssenteret og Statlig spesialpedagogisk støttesystem følge opp Ot.prp. nr. 44 (1999-2000) og Innst. O. nr. 89 (1999-2000) i sine planer og sørge for læremidler til punktskriftbrukere i rett tid.

Spørsmål nr. 457

Innlevert 12. september 2000 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 20. september 2000 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Undertegnede har fått forståelsen av at ordningen for godkjenning av helsepersonell samt fordeling av turnusleger begge er under revisjon og er planlagt lagt til et nytt kontor under Statens helsetilsyn som skal lokaliseres «sentralt i Oslo». Norske distrikter mangler helsepersonell, men har nettopp derfor bygd opp tildels betydelig kompetanse på rekrutterings- og stabiliseringstiltak.

Ser helseministeren nytten av å legge disse funksjonene til virksomheter i distrikts-Norge?»

Begrunnelse:

I mange fylker har det i perioder vært knapphet på turnusleger, samtidig som Oslo-området har fått forespørsel om mottak av flere turnusleger enn det har vært kapasitet til. Som kjent har tildelingen av turnusleger skjedd via fylkeslegen i Oslo etter delegasjon fra Statens helsetilsyn. I regi av Fylkeslegen i Finnmark foregår det nå et organisert prosjekt for de fire nordligste fylkene overfor turnuslegene som ledd i å rekruttere disse til stillinger i de kommunene der de avvikler tjenesten. Prosjektet har allerede begynt å bære frukter. La fylkeslegen i Finnmark (Vadsø) få ansvaret for tildelingen av turnusleger, inkludert tilrettelegging av kursvirksomheten overfor disse, og dermed utnytte den kompetansen som er bygd opp der. Tilsvarende burde en by som Tromsø være velegnet for å ta hånd om godkjenningsordningene for helsepersonell, og der distriktperspektivet ventelig vil kunne ivaretas bedre enn ved konsekvent å legge denne typen tjenester til Oslo. Med alle respekt; tenk nytt, vis mot, herr statsråd!

Svar:

Tilgangen på tilstrekkelig godkjent helsepersonell vil være en kritisk faktor for opprettholdelse av kompetanse og kapasitet i helsetjenesten i årene framover. Det er viktig at det etableres en velfungerende godkjenningssenheter som kan legge til rette for at det ikke oppstår flaskehals i tilgangen på personell.

Under behandling av revidert nasjonalbudsjett (St.prp. nr. 61 (1999-2000)) har Stortinget sluttet seg til at det opprettes en godkjenningssenheter. I proposisjonen er det gitt en begrunnelse for etablering av denne enheten. I innstillingen (Innst. S. nr. 220 (1999-2000)) fra finanskomiteen blir det påpekt at formålet med etablering av Statens autorisasjonskontor er å oppnå en mer rasjonell behandling av saker knyttet til godkjenning av helsepersonell og turnustjeneste.

Helsepersonellkontoret skal forestå godkjenning av alt helsepersonell i Norge i hht. helsepersonelloven. I tillegg vil de ha enkelte oppgaver knyttet til fordeling av turnusleger. Til nå har disse oppgavene vært ivaretatt av en avdeling hos fylkeslegen i Oslo. I tillegg har de øvrige fylkeslegene hatt enkelte oppgaver på dette området.

Det har ikke vært vurdert som aktuelt å lokalisere kontoret utenfor Oslo. Kjernen i den nye enheten vil være personellet ved godkjenningsavdelingen hos fylkeslegen i Oslo med den kompetanse disse besitter. Disse utgjør en viktig basis for at kontoret skal kunne ivareta sine oppgaver fra 01.01.01. når det etableres

som egen enhet. I etableringsfasen vil bl.a. Helsetilsynet og fylkeslegen i Oslo yte administrativ og faglig bistand ved oppbygging av den nye enheten.

Jeg har derfor ansett det slik at i oppbyggingsfasen av Helsepersonellkontoret vil den beste løsningen være lokalisering til Oslo. Hvorvidt det senere skal vurderes å lokalisere kontoret utenfor Oslo, må ses i en større sammenheng hvor en rekke faktorer som jeg har belyst ovenfor må vurderes.

Fylkeslegen i Finnmark har med bistand fra departementet utviklet betydelig kompetanse angående rekrutterings- og stabiliseringstiltak av helsepersonell, spesielt leger. Veilederprogrammet av turnusleger er viktig når det gjelder muligheter til å rekruttere nyutdannede leger til allmennlegetjenesten. Denne virksomheten foregår uavhengig av etablering av godkjenningkontoret og dennes oppgaver knyttet til oppretting av turnusplasser i kommunene. Samtlige fylkesleger er involvert i dette arbeidet på lik linje med Fylkeslegen i Finnmark.

Sosial- og helsedepartementet har nedsatt en arbeidsgruppe som har sett på turnustjenesten og vurdert nødvendige endringer som må gjøres i organisering, administrering og finansiering av denne. En rapport fra arbeidsgruppen vil foreligge i den nærmeste framtid, og vil deretter bli sendt på høring. Ifølge forslagene vil det framtidige godkjenningkontoret få mindre oppgaver knyttet til fordeling av turnusleger.

Spørsmål nr. 458

Innlevert 13. september 2000 av stortingsrepresentant Tor Nymo

Besvart 20. september 2000 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Gjennom media er det blitt kjent at turnuslegene ved RiTØ av økonomiske grunner har fått redusert arbeidstiden fra 46,5 til 37,5 timer pr. uke. Fra faglig hold er det reist sterk tvil om RiTØ, etter dette, vil være i stand til å gi turnuslegene en godkjent, faglig forsvarlig tjeneste. Det kan bety at turnuslegene ikke får tilstrekkelig erfaring i å handtere akutte situasjoner.

Deler helseministeren den bekymring som er kommet til uttrykk, og hva kan han gjøre for å løse problemet?»

Begrunnelse:

Troms fylkesting har vedtatt en innskrenkning av turnuslegenes arbeidstid for å spare 1 mill. kroner på RiTØs budsjett.

Konsekvensene av vedtaket er at det er reist tvil om RiTØ er i stand til å gi turnuslegene faglig forsvarlig utdanning/tjeneste og erfaring til å handtere akutte kompliserte medisinske situasjoner når de kommer ut i allmenpraksis i distriktene.

Et paradoks er at dersom tjenesten blir godkjent vil det bety at de nyutdannede turnuslegene som skal ut i Distrikts-Nord-Norge, med lange avstander til sykehus, vil ha et klart dårligere faglig grunnlag for å handtere akutte medisinske tilstander alene, noe som både vil sette pasientenes helse i fare, og som vil bidra til økte utgifter p.g.a. hyppigere innleggelser.

Når det gjelder konsekvenser for rekrutteringen av leger til landsdelen, så er status i dag at 8 av 12 turnusleger ved RiTØ er uteksaminert ved universitetet i Tromsø. Det betyr faktisk at formålet med medisinerstudiet i Tromsø - å utdanne leger for landsdelen - langt på vei er nådd.

Dersom RiTØ står på gjennomføringen av de varslede kutt i timetallet, vil RiTØ bli et av de minst attraktive turnussykehus i landet, både faglig og økonomisk. Turnusplassene vil da bli fylt opp av kandidater med de dårligste numrene ved trekking av turnusplassene.

Disse kandidatene vil trolig da komme vilkårlig fra hele landet, og den systematiske rekrutteringen fra Universitetet i Tromsø vil avta. Landsdelen vil dermed kunne miste leger det senere vil være vanskelig å rekruttere tilbake.

Når det gjelder konsekvenser for distriktstjenesten, så er situasjonen at dersom turnustjenesten ved RiTø ikke blir godkjent, så vil Troms fylke mangle 12 turnusleger for distriktstjeneste.

Dersom turnustjenesten ved RiTø blir godkjent, så vil Troms fylke sommeren 2001 ha 12 turnusleger i et distrikt som har hatt en av landets mest mangelfulle sykehustjenester bak seg. Det foreligger da en fare for at turnuslegene etter endt sykehustjeneste ikke vil kunne hantere kliniske situasjoner selvstendig i den grad det er påkrevet, og der unnlattelse eller forsinkelse vil kunne sette pasientene i alvorlig fare.

Svar:

For å få autorisasjon som lege kreves det bestått medisinsk eksamen og gjennomført turnustjeneste. Det medisinske studium er 6 år og består både av teoretisk og praktisk undervisning.

Det er fastsatt forskrifter, målbeskrivelse og retningslinjer for turnustjenesten. Formålet med tjenesten er at turnuslegene skal læres opp til å arbeide selvstendig som lege. Opplæring i kliniske beslutninger og prosedyrer er derfor sentralt i turnustjenesten. Deltakelse i vaktordninger blir dermed viktig.

Sykehusene plikter i henhold til sykehuslovens § 8 å motta turnusleger til turnustjeneste og yte bistand til dette, slik at turnustjenesten kan utøves i tråd med målbeskrivelsen. Veiledning og opplæring av helsepersonell er en viktig funksjon for sykehusene i tillegg til behandling av pasienter.

Turnustjenesten ved sykehus skal gjennomføres ved avdelinger med akuttfunksjon. Den ansvarlige for turnustjenesten må tilpasse arbeidsforholdene slik at turnuslegen får delta i de aktiviteter som er nødvendig for å oppfylle målbeskrivelsen. Den lege som er ansvarlig for tjenesten ved det aktuelle turnusstedet skal sammen med turnuslegens veileder attestere at turnuslegen har gjennomført turnustjenesten tilfredsstillende og i tråd med målbeskrivelsen.

Lønnsutgifter til turnustjeneste for helsepersonell er lagt inn i rammetilskuddet til fylkeskommunene. I tillegg har Stortinget vedtatt at det skal gis et tilskudd til sykehusene på kr 25.000 pr kandidat pr år som kompensasjon for merutgifter i forbindelse med veiledning.

Regionsykehuset i Tromsø har i flere sammenhenger kritisert at sykehuset ikke får økonomisk kompensasjon for bl a lønnsutgifter til turnuslegene. RiTø har opplyst at de er i stand til å gi en faglig sett god turnustjeneste til et betydelig antall turnusleger, også med et opplegg basert på 37,5 timer. Det er gjennomført en undersøkelse blant turnuslegene som har sagt seg fornøyd med den tjenesten de har utført ved RiTø.

Dersom RiTø endrer turnuslegenes arbeidstid vil dette stille krav til både avdelingene og turnuslegene om å strukturere tjenesten på en slik måte at turnuslegene vil få en tjeneste i tråd med målbeskrivelsen. Sosial- og helsedepartementet har innhentet uttalelse fra Statens helsetilsyn som overordnet faglig ansvarlig for turnustjenesten. Verken departementet eller Statens helsetilsyn har grunn til å tro at en arbeidsuke på 37 ½ time vil medføre at turnusleger ved RiTø vil få en dårligere turnustjeneste enn turnusleger ved andre sykehus.

Det er med andre ord RiTø som må organisere en turnustjeneste i samsvar med forskrift, målbeskrivelse og retningslinjer. Videre er det RiTø som må dokumentere overfor Fylkeslegen i Oslo som godkjenningsorgan at turnustjenesten er gjennomført i samsvar med kravene. Jeg ser det derfor ikke som aktuelt å gjøre noe spesielt i denne sammenheng.

Antallet kandidater som skal ut i turnustjeneste er fordoblet i løpet av de siste 5 årene, og vil fortsette å øke. Dette er ønskelig slik at vi får tilstrekkelig antall leger i Norge. Selv om dekningen av lønnsutgiftene er lagt inn i rammebevilgningen til fylkeskommunen, har flere sykehus klaget over at de må ta imot et økende antall turnusleger.

Den store økningen i antall turnusleger har ført til en del problemer som må finne sin løsning. Sosial- og helsedepartementet har nedsatt en arbeidsgruppe som har sett på turnustjenesten og vurdert nødvendige endringer som må gjøres i organisering, administrering og finansiering av turnustjenesten. En rapport fra arbeidsgruppen vil foreligge i den nærmeste framtid, og vil deretter bli sendt på høring. I rapporten vurderes bl a obligatorisk turnustjeneste i psykiatri og forslag til tiltak som kan gi større grad av forutsigbarhet for turnusstedenes mottak av turnusleger. I tillegg vil også forslag om tilpasning av tjenesten til den planlagte fastlegeordningen bli tatt opp.

Spørsmål nr. 459

Innlevert 13. september 2000 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 21. september 2000 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Sandøy kommune i Møre og Romsdal har i fleire år vore i kontakt med Kystdirektoratet for å få kjøpe eit areal på Ona for overdraging til ei reiselivsbedrift. Alle faginstansar har vore positive, og 26. juli i år fekk kommunen faks frå Kystdirektoratet om at dei ville innstille på at kommunen sitt tilbod vart akseptert. Like etter fekk dei telefonisk beskjed frå anna hald i direktoratet om at dette likevel ikkje var korrekt.

Vil statsråden ta initiativ til ei snarleg og positiv løysing av denne saka?»

Grunngjeving:

Ona er eit samfunn ytst på Romsdalskysten som har hatt folketalsnedgang gjennom mange år. Sandøy kommune ser det difor som svært viktig å få skapt ny næringsverksemd på Ona for å gi grunnlag for å oppretthalde eit levande øysamfunn. Kommunen har ei tid vore i kontakt med ein interessent som driv reiselivsverksemd også elles i kommunen og som no har planer om omfattande investeringar i ny verksemd på Ona.

Så langt har arbeidet med denne etableringa stoppa opp fordi dei ikkje har fått tilgang til det arealet som trengs for å kome i gang. Det aktuelle arealet er det staten som eig. Kystdirektoratet har tidlegare uttalt at dei ikkje lengre har tenestleg behov for området, og har forsåvidt vore positive til kommunen sine planar. Riksantikvaren har stilt vilkår til bruk av området, og desse er fullt ut aksepterte av utbyggjar. Problemet ser ut til å vere å få saka ut av Kystdirektoratet. Etableringa står i fare for å ikkje bli realisert om kommunen og utbyggjar ikkje får overta dette arealet snarast. SND har vore positive og engasjert seg i prosjektet, men ein fryktar at dersom ikkje saka går i orden, vil SND trekkje tilsagnet tilbake.

Etter mykje fram og tilbake gjennom fleire år, bad Kystdirektoratet i brev datert 7. juli 2000 om at Sandøy kommune måtte sette fram eit tilbod i saka. Dette vart gjort i brev 13. juli.

Gleda var stor då kommunen 26. juli 2000 mottok faks på Kystdirektoratets offisielle papir om at Kystdirektoratet ville innstille positivt overfor Fiskeridepartementet/Statsbygg på å godta tilbodet frå kommunen. Gleda vart imidlertid snudd til forvirring då ein annan person i direktoratet 24. august ga kommunen beskjed pr telefon om at dette likevel ikkje var i orden. Han ville selje berre ein del av arealet. Dette ville vere nok til ei lita utbygging som eit første byggesteg, men for lite til å ha håp om langsiktig økonomisk balanse. Utbyggjar torer ikkje å satse dersom han ikkje har sikra seg også resten av arealet. Og då er vi like langt.

Dette kan verke som ei lita sak, hr statsråd. Men eg har full forståing for den irritasjonen og forvirringa som både kommune og utbyggjar føler. Som stortingsrepresentant verken vil eller kan eg gå inn i usemja mellom ulike saksbehandlarar i direktoratet. Men når eg veit at både kommunen og ein utbyggjar som har vist elles i kommunen at han er i stand til å få til noko på reiselivsområdet, no føler at dei stangar hovuda fast i denne usemja, vil eg be statsråden skjere gjennom og få ei positiv og snarleg avgjerd til beste både for Onasamfunnet og Sandøy kommune.

Svar:

På bakgrunn av opplysninger fra Kystdirektoratet kommer det fram at det har oppstått ei misforståing mellom direktoratet og Sandøy kommune, kva gjelder storleiken på tomta på det tilbodet Kystdirektoratet vurderer å foreslå fremma for sal i telefaks av 26. juli 2000. Per telefaks er det foreslått en pris på kr 50.000,-, men det understreka ikkje kva storleik på tomta som tilbodet gjeld, og det blir vist til at direktoratet vil komme tilbake til saka i eige brev.

Truleg ligg misforståinga i at Kystdirektoratet meiner tilbodet berre gjelder tomta F2 i reguleringsplanen til Sandøy kommune, mens kommunen oppfattar tilbodet til å gjelde F2 samt del av I1.

Kystdirektoratet tok dette sakstilhøvet telefonisk opp med rådmannen i Sandøy kommune 24. august 2000. Det var derfor ikkje forventa at Sandøy kommune i brev av 1. september 2000 hevda at Kystdirektoratet hadde forplikta seg til å selje deler av I1 og F2 for kr 50.000,-.

Sal av eigedomar som Kystverket eig må godkjennast av Fiskeridepartementet. Sal under takst må leggest fram for Stortinget.

Eg stiller meg i utgangspunktet positiv til at omtalte eigedom blir seld til Sandøy kommune for overdraging til ei reiselivsbedrift. For en snarleg løysing på denne saka vil eg derfor ta initiativ til at Kystdirektoratet går i dialog med Sandøy kommune, slik at uklare spørsmål kan bli oppklart.

Spørsmål nr. 460

Innlevert 13. september 2000 av stortingsrepresentant Terje Johansen

Besvart 20. september 2000 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«I diskusjonen rundt reformer i sykelønnskostnadene er det viktig med oversikt over hvordan sykelønnsutbetalingene fordeler seg i forhold til inntekt. Jeg har vært i kontakt med Rikstrygdeverket som ikke kan gi svar på dette spørsmålet. Jeg har også vurdert å be Statistisk sentralbyrå kjøre modellberegninger, men finner det riktig å rette spørsmålet direkte til departementet.

Hvordan fordeler utbetalingene av sykepengar seg på ulike inntektsnivåer, og hvordan har denne fordelingen utviklet seg over tid?»

Svar:

Svaret på spørsmålet er vist i tabellen nedenfor.

Tabellene gir tall for 1990, 1994, 1998 og 1999. Sykefraværet sank hvert år fra 1990 til 1994, mens det har økt hvert år etterpå. Mottakerne av sykepengar er delt inn i intervaller etter folketrygdens grunnbeløp (G) i det aktuelle året. Tallene i tabellene er i henholdsvis løpende kroner og prosent. Grunnbeløpet som er brukt for 1999 utgjør kr. 46 423 (gjennomsnitt for året). Av tidsmessige årsaker har det ikke vært mulig å få opplysninger om de sykmeldtes inntekt sett i forhold til befolkningens inntekt.

Inntekt betyr i denne sammenheng sykepengegrunnlag. Tallene i linjen «Inntekt lik 6 G eller høyere» angir dermed sykepengeutbetalingene til personer som har sykepengegrunnlag lik 6 G eller høyere. På grunn av et visst statistisk avvik er tallene for «Sykelønnsutbetaling i alt» ikke helt identisk med statsregnskapets tall for kap. 2650, post 70 Sykepengar til arbeidstakere m.v.

Jeg minner ellers om at minste inntektsgrunnlag for sykepengar ble hevet fra 0,5 G til 1,25 G 1. januar 1999 (og satt ned igjen til 0,5 G 1. januar 2000). Tallene i linjen «Inntekt under 2 G» for 1999 er derfor ikke helt sammelignbare med tilsvarende tall for de øvrige årene.

Tabell. Sykepengeutbetalinger (jf. statsregnskapets kap. 2650 post 70 Sykepengar til arbeidstakere m.v.) etter mottakers inntekt. Millioner kroner og prosent.

	1990		1994		1998		1999	
	Mill.kr.	Pst.	Mill.kr.	Pst.	Mill.kr.	Pst.	Mill.kr.	Pst.
<i>Inntekt under 2 G</i>	394,6	4,0	310,8	3,5	515,4	3,3	466,7	2,7
<i>Inntekt mellom 2 og 2,99 G</i>	915,6	9,2	862,0	9,7	1 405,6	9,1	1 422,6	8,3
<i>Inntekt mellom 3 og 3,99 G</i>	1 316,0	13,3	1 263,7	14,3	2 279,1	14,7	2 491,5	14,5
<i>Inntekt mellom 4 og 4,99 G</i>	2 902,9	29,3	2 464,5	27,8	4 845,0	31,3	5 402,4	31,3
<i>Inntekt mellom 5 og 5,99 G</i>	2 240,9	22,6	1 840,0	20,8	3 768,0	24,4	4 340,8	25,2
<i>Inntekt lik 6 G eller høyere</i>	2 132,1	21,5	2 112,0	23,9	2 651,1	17,1	3 117,6	18,1
<i>Sykelønnsutbet. i alt</i>	9 902,1	100	8 853,0	100	15 464,2	100	17 241,6	100

Hovedbildet er at de største utbetalingene kommer i inntektsintervallet 4-4,99 G og i intervallet 5- 5,99 G. Det har vært en viss konsentrasjon av utbetalingene i de nevnte intervaller i løpet av 1990 årene.

Dokument nr. 15:36

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 461

Innlevert 13. september 2000 av stortingsrepresentant Terje Johansen

Besvart 22. september 2000 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Jeg viser til Stortingets behandling av lov om registrering av fritids- og småbåter, senest behandlet i Innst. O. nr. 37 (1999-2000). I denne sammenheng ønsker jeg å stille følgende spørsmål:

Hvor mye har etableringen av registeret kostet til nå, hva er inntektene og kostnadene ved fritids- og småbåtregisteret beregnet til for år 2000, og hvilket antall båter budsjetterer departementet med før full dekning av årlige driftsutgifter inntre?»

Svar:

Jeg viser til Deres brev av 13. september 2000. Nedenfor gir jeg en kort oversikt over kostnadene til etablering og drift av småbåtregisteret. For ytterligere opplysninger om småbåtregisteret viser jeg til omtale i høstens budsjett, jf. St.prp. nr. 1 (2000-2001) for Finansdepartementet, som vil foreligge 4. oktober 2000.

Småbåtregisteret ble satt i regulær drift 1. januar 1998. Forut for driftsfasen var det en investeringsperiode i 1995-1997. Kostnadene i investeringsperioden er anslått til 27,1 mill. kroner, fordelt på 9,5 mill. kroner i 1995, 9,8 mill. kroner i 1996 og 7,8 mill. kroner i 1997. Kostnader i investeringsperioden inkluderer forprosjekt, utviklingskostnader samt lønn og opplæring. Kostnader til drift av registeret er anslått til 16,45 mill. kroner for 1998 og 15,1 mill. kroner for 1999. Driftskostnadene inkluderer både drift av den sentrale småbåtregisterenheten i Fredrikstad og drift i distriktene. For år 2000 er driftskostnadene beregnet til ca. 13,5 mill. kroner.

Samlede kostnader til etablering og drift av småbåtregisteret (fra og med 1995 til og med år 2000) kan dermed anslås til ca. 72 mill. kroner. Det er ingen inntekter fra registeret i år 2000, da det foreløpig ikke er gebyr for registrering og omregistrering av småbåter.

Driftskostnadene for registeret er beregnet til 13,5 mill. kroner for 2001. Det er anslått at det for 2001 vil registreres eller omregistreres ca. 45 000 småbåter.

Spørsmål nr. 462

Innlevert 14. september 2000 av stortingsrepresentant Annelise Høegh

Besvart 20. september 2000 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Når tar Regjeringen sikte på å selge seg ned fra sin dominerende eierandel til 34 % eierandel i Norsk Medisinaldepot (NMD) slik Stortinget har gitt fullmakt til for å forhindre at det kan reises tvil om Regjeringens uavhengighet som reguleringsmyndighet i forhold til apotek- og legemiddelmarkedet?»

Begrunnelse:

NMD er en av de dominerende aktørene i grossistmarkedet for legemidler. Så lenge departementet sitter på en dominerende eierandel (81%) kan det reises tvil om statens uavhengighet som reguleringsmyndighet i forhold til de andre aktørene. Stortinget har besluttet at statens eierandel i NMD skal ned i 34 % innen utgangen av 2003. Det vil være en åpenbar fordel om dette nedsalget skjedde så raskt som mulig.

Svar:

Statens eierinteresser i Norsk Medisinaldepot ASA (NMD) forvaltes av Nærings- og handelsdepartementet. Spørsmålet er derfor videresendt fra arbeids- og administrasjonsministeren til nærings- og handelsministeren for besvarelse.

Nærings- og handelsdepartementet vurderer nå tidspunkt og vilkår for en ytterligere reduksjon i statens eierandel i NMD i tråd med Stortingets forutsetninger. Det skjer store endringer i markedene som selskapet arbeider i, og departementet må - sammen med selskapets styre - finne en form og et tidspunkt for det videre nedsalget som kan bidra til et tilfredsstillende resultat for staten.

Med disse forbehold tar departementet sikte på en rask videre fremdrift.

Spørsmål nr. 463

Innlevert 14. september 2000 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 20. september 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Jeg viser til miljøvernministerens svar på spørsmål nr. 422 om behandlingen av MS-rammede Sigbjørn Sørlies søknad om å få bestige Galdhøpiggen med en nytviklet motorisert rullestol. I sitt svar peker statsråden på at avslaget bygger på "skjønnsutøvelse", og at avslaget er i tråd med gjeldende forvaltningspraksis.

Hvilke regelendringer må eventuelt foretas for at myndighetene skal kunne gi dispensasjon i dette og tilsvarende tilfeller?»

Begrunnelse:

Jeg viser til den begrunnelse jeg gav til spørsmål nr. 422. Dersom avslaget bygger på "skjønnsutøvelse" må det bety at det foreligger en dispensasjonsmulighet, men at man ikke ønsker å benytte den i dette tilfellet. Samtidig viser statsråden til at beslutningen er i samsvar med gjeldende retningslinjer. I så fall bør retningslinjene endres. Jeg er enig i at det skal være en streng forvaltningspraksis. Men jeg kan ikke se at en dispensasjon i Sigbjørn Sørli's tilfelle, innebærer noen trussel mot nasjonalparken.

Svar:

Jeg viser til brev av 14.09.2000 fra Stortingets presidentskap vedlagt spørsmål fra stortingsrepresentant Sanner til skriftlig besvarelse. Svaret nedenfor må sees i sammenheng med mitt svar av 08.09.2000 på spørsmål nr. 422 fra samme.

Spørsmålet gjelder hvilke regelendringer som eventuelt må "foretas for at myndigheten skal kunne gi dispensasjon i dette og tilsvarende tilfeller". Søknaden fra Sørli er behandlet etter en generell unntaksbestemmelse i verneforskriften for Jotunheimen nasjonalpark og hvor det heter at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse for tiltak i særlige tilfelle som ikke er i strid med formålet med nasjonalparken. Vedtaket er i samsvar med gjeldende dispensasjonspraksis og retningslinjer for behandling av slike saker. Dersom det er ønskelig å kunne gi dispensasjon i dette og tilsvarende tilfeller, bør dispensasjonsbestemmelsen endres slik at dette går klart fram. Etter

min oppfatning er hovedspørsmålet nå om det er ønskelig å legge til rette for en slik forvaltningspraksis. Dette vil i så fall innebære store endringer i forhold til eksisterende retningslinjer og bør etter min oppfatning drøftes i en videre sammenheng. Jeg er derfor innstilt på, slik jeg anførte i mitt tidligere brev, å ta saken opp i friluftslivsmeldingen som kommer neste år. Eventuelle endringer i regelverk mv. som følge av en slik debatt får man derfor komme tilbake til.

Spørsmål nr. 464

Innlevert 14. september 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 27. september 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Norge mangler arbeidskraft. Det er eksempler på at personer som kan norsk, er i Norge og har en kompetanse det er skrikende behov for, grunnet stivbeint regelverk, må reise tilbake til hjemlandet for å sende søknad om arbeidstillatelse derifra. Dette er uhensiktsmessig og upraktisk både for den enkelte og for arbeidsgivere. Samtidig brukes millioner på å hente arbeidstakere til Norge.

Vil statsråden foreslå endringer i lov- og regelverket som gir rom for nødvendige unntaksbestemmelser?»

Svar:

Jeg har forståelse for at en utlending som har kommet til Norge, har funnet en arbeidsplass og inngått kontrakt med arbeidsgiver, kan finne det urimelig å måtte forlate landet for å søke om tillatelse fra hjemlandet. Det ligger imidlertid sterke reelle hensyn bak utlendingslovens regel § 6 fjerde ledd og utlendingsforskriften § 10 om at utlendinger som ikke er omfattet av EØS-reglene må søke om arbeids- eller oppholdstillatelse fra hjemlandet, og at innreise ikke skal skje før tillatelse er innvilget.

Begrunnelsen for regelen fremgår av Ot.prp. nr. 46 (1986-87), side 53 og 54 (kopi vedlagt). Utover det som fremgår der, vil jeg påpeke at det ofte i forbindelse med behandlingen av en søknad om arbeids- eller

oppholdstillatelse vil være behov for f eks å be søkeren fremlegge ytterligere dokumentasjon, innhente attester, bekreftelser mv. Også i denne fasen er det en fordel at søkeren er i sitt hjemland. Først når alle opplysninger er kommet frem kan avgjørelsen treffes i saken. Innvilges søknaden, kan søkeren innrette seg etter dette og forlate sitt hjemland med sikte på å ta opphold i Norge.

En ulempe ved generelt å tillate utlendinger å søke tillatelser fra Norge er at det vil kunne gi en stor merbelastning til saksbehandlerapparatet ved at det må behandles mange søknader som ikke oppfyller vilkårene. Det vil deretter kunne påløpe store utgifter med å effektivere avslagene når utlendingen ikke vil reise frivillig tilbake til hjemlandet.

Jeg vil ellers påpeke at det i forbindelse med flere yrker er et krav om at utdannelsen er godkjent i Norge. Så er bl.a. tilfelle for flere yrker innen helsesektoren. De kriterier som legges til grunn ved vurderingen av om godkjenning skal gis, reguleres ikke av utlendingsloven, men av de respektive særregler på området. I flere tilfelle er det strenge språkkrav som hindrer arbeidstillatelse. Dette er nå i ferd med å bli endret, slik at vi antagelig vil få avhjulpet mangler innen helsesektoren.

Et problem med dagens regelverk i forhold til det udekkede behovet for arbeidskraft innen flere sektorer, er vanskelighetene for potensielle arbeidstakere og arbeidsgivere med å komme i kontakt og inngå kontrakt fordi de befinner seg i hvert sitt land. Kravet om at tillatelse må søkes og innvilges før innreise, er for øvrig tilsvarende i svært mange andre land.

Utlendingsforskriften § 10 angir konkrete unntak fra hovedregelen om at arbeidstillatelse skal sikres fra hjemlandet. Det kan også gjøres unntak når sterke rimelighetsgrunner tilsier det. Ved vurderingen av om slike foreligger, vil flere momenter være relevante. Utgangspunktet har til nå vært at det må relativt mye til for å gjøre unntak. Med bakgrunn i den aktuelle arbeidsmarkedssituasjonen, ønsker jeg å se nærmere på mulighetene for å myke opp bestemmelsen noe på kort sikt. Jeg ønsker også å vurdere regelverket om arbeidsinnvandring i et mer helhetlig perspektiv, med sikte på å finne fram til løsninger som bedre kan imøtekomme vårt behov for utenlandsk arbeidskraft. Arbeidet med disse spørsmålene er allerede igangsatt i departementet. Dersom det viser seg behov for lovendringer, vil jeg så snart som mulig komme tilbake til Stortinget med det.

Vedlegg til svar:

Ot.prp. nr. 46 (1986-87), s. 53 - 54.

Spørsmål nr. 465

Innlevert 15. september 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 20. september 2000 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Etter folketrygdloven har personer som oppfyller vikarene i §10-5 §10-6 rett til stønadsformer under §10-7. Jeg har brakt i erfaring at personer med diagnostisert dysleksi får avslag på søknad om nødvendig dataverktøy for å komme videre med lese- og skrivetrening som kan sette dem istand til å fullføre utdanning.

Hvilke opplysninger og hvilken dokumentasjon kreves for at denne gruppen skal få tilgang på slike hjelpemidler?»

Svar:

En person som fyller vilkårene i folketrygdlovens § 10-5 eller § 10-6 kan få stønad i form av utlån av standard datautstyr til bruk under utdanning eller i arbeidslivet etter folketrygdlovens § 10-7.

Det er i samarbeid mellom Kirke- og utdanningsdepartementet, Rikstrygdeverket og Sosial- og helsedepartementet utarbeidet retningslinjer for formidling av standard datautstyr i skolen. Det er hovedsakelig barn i skolepliktig alder som får tildelt standard datautstyr. En mindre gruppe voksne kan også få tildelt

dette. Dette gjelder voksne funksjonshemmede som tar utdanning utover videregående skole, som går på yrkesrettet atferd eller er i arbeid. Ved voksenopplæring på grunnskolenivå er det bare de som kommer inn på spesielle vilkår som fyller inngangsvilkårene for rett til hjelpemidler fra folketrygden.

Det innvilges rundt 10.000 nye utlån av standard datautstyr i året. Hoveddelen av dette går til gruppen barn med dysleksi.

Søknad om standard datautstyr for elever/lærlinger skal være vedlagt en individuell opplæringsplan (IOP). Ifølge opplæringslovens § 5-5 skal elever/lærlinger med behov for spesialundervisning ha en slik plan. Denne skal inneholde mål for faget og den skal videre beskrive læremidler, hjelpemidler, arbeidsmetoder og organisering av opplæringen. En individuell opplæringsplan vil vanligvis inneholde de opplysningene trygden krever for behandling av søknader. For at elever/lærlinger med lese- og skrivevansker skal kunne tilstås standard datautstyr fra folketrygden må deres vansker være av omfattende og alvorlig grad (dysleksi). Dette må bekreftes i form av faglig uttalelse fra PP-tjenesten. Personer med "lettere" lese- og skrivevansker faller utenfor folketrygdens ansvarsområde. Denne gruppen fyller ikke inngangsvilkårene i folketrygden. En pedagogiske tilrettelegging av opplærings situasjonen for disse elevene/ lærlingene er skolens/lærebedriftens ansvar.

Spørsmål nr. 466

Innlevert 18. september 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 25. september 2000 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Under behandling av Utjamningsmeldinga vedtok Stortinget å innføre dekning av transportutgifter til arbeidsreiser for funksjonshemmede som ikke kan benytte kollektivtransport, slikt tilbud ikke er tilgjengelig eller funksjonshemmingen i seg selv gjør egen transport umulig. Det er viktig at ordningen kommer raskt på plass.

Når risikerer vi at funksjonshemmede som har eller kan få arbeid må uføretrygdes fordi skysstøtte blir for store, og når kommer ordningen på plass?»

Svar:

Det er i Folketrygden nedfelt bestemmelser knyttet til reisetilskudd istedenfor sykepenger eller rehabiliteringspenger for personer som midlertidig ikke kan reise på vanlig måte. Folketrygden kan også gi stønad til bil for personer som ikke kan bruke offentlig transport til og fra arbeid. Det er ikke et vilkår for å få stønad at vedkommende kan kjøre bil selv. For øvrig gis støtte for transport til funksjonshemmede via to ulike ordninger:

- Folketrygdens grunnstøtnadsordning skal dekke ekstra utgifter til transport på grunn av sykdom, skade eller lyte. Herunder dekkes også transportutgifter til arbeidsreiser. Den høyeste grunnstøtnadsatsen utgjør i dag kroner 2 565 per måned.
- Fylkeskommunen/Oslo kommune har ansvaret for transporttjeneste for funksjonshemmede som ikke kan reise med offentlig kommunikasjon på

grunn av fysiske eller psykiske funksjonshemninger. Tilbudet varierer fra fylkeskommune til fylkeskommune.

I Oslo kommune inngår transport til og fra arbeid i det tilbud som gis fra transporttjenesten for funksjonshemmede.

Regjeringen er klar over at det er svakheter i dagens system og er opptatt av finne løsninger for å komme frem til bedre og mer likeverdig transporttjeneste for funksjonshemmede. Dette er et komplisert felt som involverer flere departementer. Vi er opptatt av at de ordningene som innføres ikke skal medføre svekket sektoransvar og at samferdselssektoren mister incentiver til å øke tilgjengeligheten for funksjonshemmede.

Som følge av bl.a. Stortingets vedtak er det gitt høy prioritet å se nærmere på utforming av et bedre transporttilbudet for funksjonshemmede, herunder transporttjenesten for funksjonshemmede. Arbeidet skjer tverrdepartementalt under statssekretærutvalg for den samlede politikken for funksjonshemmede. Tilbudets omfang, organisering og finansiering vil her stå sentralt.

Spørsmål nr. 467

Innlevert 18. september 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 25. september 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Personer med diagnosen dyskalkuli, har problemer med å klare videregående eksamen i matematikk. Dette hindrer dem i å ta en høgre utdanning, for eksempel utdanninger der matematikkferdigheter på et slikt nivå er lite relevante. Ved å gi en åpning for opptak og beholde kravene til sluttkompetanse ved fullført fagutdanning vil dette problemet løses.

Vil statsråden se på muligheter til å gi personer med slike eller lignende funksjonshemninger rett til opptak?»

Svar:

Felles regelverk om generell studiekompetanse som grunnlag for opptak til høgre utdanning ble innført med virkning for opptaket høsten 1996. Regelverket innebærer at søkere må ha faget matematikk i videregående utdanning for å få opptak til høgre utdanning. § 4.3 i forskrift om rangering av søkere ved opptak til grunnutdanninger ved universiteter og høgskoler gjelder rangering på grunnlag av spesiell vurdering. Det fremgår her at søkere som oppfyller kravet til generell studiekompetanse kan søke om spesiell vurdering når det er grunn til å anta at en funksjonshemming ikke gir et riktig bilde av kvalifikasjonene. Det kan da gis opptak med lavere poengsum enn det som ordinært kreves på grunnlag av poengberegning. Søkere med dokumentert dyskalkuli kan omfattes av en slik ordning, men det forutsettes som nevnt at kravet til generell studiekompetanse er oppfylt. Det eksisterer ikke i dag en særskilt hjemmel som åpner for å gjøre unntak fra de generelle faglige kravene i denne type enkeltsaker.

Det har den senere tid vært rettet stor oppmerksomhet mot forholdene innen høgre utdanning for studenter med dysleksi eller dyskalkuli. Dette var bl.a. tema for en interpellasjonsdebatt i Stortinget den 2. mars i år. Ut fra dette ble det vinteren 2000 nedsatt en arbeidsgruppe som skulle kartlegge forholdene innen høgre utdanning for denne studentgruppen. Problemstillingene som arbeidsgruppen skulle se nærmere på var bl.a. knyttet til opptak, behov for tilrettelegging underveis i studiet og ved eksamen.

Arbeidsgruppens innstilling vil foreligge innen utgangen av september i år. Gruppens vurderinger av opptaksregelverket og eventuelle endringer av dette, ble lagt fram i juni i år. Arbeidsgruppen tilrår i sin delrapport at:

- adgangen for fritak for vurdering i videregående opplæring bør ikke utvides, men henstiller til at de videregående skolene bruker alternative vurderingsformer i større grad enn tilfellet er i dag
- bestemmelsen om spesiell vurdering (§ 4.3) i opptaksforskriften opprettholdes
- det etableres adgang til å innvilge dispensasjon fra fastsatte krav til studiekompetanse for opptak til et bestemt studium. Dispensasjonene gjelder bare i forhold til dette studiet, og kan ikke gjøres gjeldende i forhold til andre studier med tilsvarende opptakskrav. Dispensasjonen behandles og innvilges ved den institusjonen som gir den aktuelle utdanningen. Ved behandling av søknaden skal det legges særlig vekt på søkerens reelle muligheter til å kunne gjennomføre studier på universitets- og høgskolenivå. Det enkelte opptaksorgan avgjør om søkere som innvilges dispensasjon, kan innvilges studieplass ved det enkelte studium. Rangering i forhold til øvrige søkere skjer etter bestemmelsene i § 4.3 i felles regelverk

for rangering av søkere. Det bør utarbeides egne retningslinjer for dokumentasjonskrav, behandlingsmåte etc i forbindelse med søknad om dispensasjon fra opptakskravene.

Arbeidsgruppens forslag vil bli nøye vurdert i departementet. I denne forbindelse vil jeg også understreke betydningen av at lærestedene legger studieforholdene godt til rette for denne studentgruppen, slik at studentene får en god mulighet til å gjennomføre studiene på rimelig tid.

Spørsmål nr. 468

Innlevert 18. september 2000 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 25. september 2000 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim

Spørsmål:

«Flyselskapene i Norge tillater ikke barn å være medlem av sine bonusprogram med henvisning til at dette ikke er tillatt etter norsk lov. Lovhenvisningen er markedsføringsloven og forbudet mot reklame rettet mot barn, ifølge VG.

Kan statsråden gir departementets vurdering av om markedsføringsloven og forbudet mot reklame rettet mot barn kan ha som utslag at flybonusprogram ikke kan ha barn som medlemmer?»

Begrunnelse:

Flyselskapenes begrunnelse for at barn ikke kan bli medlem av bonusprogram synes påfallende, og må da ramme en rekke andre tilbud som barn i dag både mottar å blir medlem av. Ifølge SAS talsperson er det bl.a. det faktum at medlemmer får tilsendt reklamemateriell for flyselskapet, medlemsblad og tilbud som i praksis vil bli rammet av markedsføringsloven. Dette må i så fall også gjelde til en rekke andre klubbtilbud barn får, f.eks. bokklubber for barn. Da en del barn bl.a. p.g.a. samlivsbrudd reiser ofte ville medlemskap i bonusprogrammene gi en økonomisk lettelse for familie med store reiseutgifter. Det er selvfølgelig opp til flyselskapene å utarbeide sin policy overfor kunder, men i dette tilfellet bruker flyselskapene norske lovregler som henvisning for at tilbudet ikke kan gis og ikke egne policyvalg. Skulle lovtolkningen fra flyselskapene være riktig, ville det etter min mening ikke være unaturlig at regelverket endres. Det synes som en for sterk offentlig formyndermentalitet å ha lovregler som forbyr at barn kan tjene opp bonuspoeng.

Svar:

Først vil jeg påpeke at det ikke er noe generelt forbud mot reklame rettet mot barn i markedsføringsloven. Det eneste forbudet vi har mot slik reklame finnes i kringkastingsloven § 3-1 og dette gjelder fjernsynsreklame særlig rettet mot barn.

Markedsføringsloven inneholder ingen særregler når det gjelder reklame til barn og unge, men ved håndhevelsen av loven underlegges reklame overfor denne gruppen en strengere vurdering enn reklame rettet til øvrige forbrukergrupper. Grunnen til dette prinsippet er at det skal være lett å skille reklame ut fra annet stoff, og at en ikke skal utnytte barn og unges påvirkelighet, tillit og manglende erfaring.

Jeg vil understreke at markedsføringsloven håndheves av Forbrukerombudet med Markedsrådet som klageorgan. Forbrukerombudet er faglig fristilt fra departementet, og departementet legger deres fortolkning av loven til grunn.

I denne saken har Forbrukerombudet opplyst at flyselskapenes bonusprogram ikke har vært vurdert i forhold til markedsføringsloven fordi de blir ansett å rette seg hovedsakelig til næringsdrivende. Forbrukerombudet fører bare tilsyn med markedsføring som retter seg til forbrukere. Bonusprogrammene retter seg først og fremst til de som reiser mye som en del av sitt arbeid. Programmene inneholder imidlertid elementer som kan være i strid med regler i markedsføringsloven som beskytter forbrukere. Dette er ikke nærmere

vurdert av Forbrukerombudet. Hvis flyselskapene velger å tilby medlemskap i disse programmene til barn og ikke hovedsakelig til forretningsreisende, må programmene derfor gjennomgås i forhold til loven.

Det er altså ikke noe forbud i markedsføringsloven mot at barn kan være med i flyselskapers bonusprogram. Det er opp til flyselskapene å vurdere om de ønsker å tilby barn medlemskap i bonusprogram som oppfyller markedsføringslovens krav.

Spørsmål nr. 469

Innlevert 18. september 2000 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 25. september 2000 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Foreldre til barn med cerebral parese opplever i dag en stor ulik behandling med hensyn til refusjon av utgifter til Petøtrening. Enkelte fylkeskommuner gir refusjon til kurs, andre ikke. Det anbefales for de fleste at barn deltar på 3 kurs à 3 uker for å få gode resultater. Hvert kurs koster 15.000 kroner pr. barn. Det sier seg selv at mange foreldre ikke finner råd til dette.

Vil statsråden se nærmere på om det burde etableres en nasjonal refusjonsordning for denne typen trening?»

Svar:

En arbeidsgruppe oppnevnt av Statens helsetilsyn har foretatt en faglig vurdering av alternative treningsopplegg som Petø-metoden og Doman-metoden for barn med hjerneskader. Arbeidsgruppen har gitt en faglig vurdering av Petø-metoden, og kan anbefale trening etter denne metoden til en begrenset gruppe barn med cerebral parese. Arbeidsgruppens rapport har vært på høring, og departementet arbeider nå med å gjennomgå høringssvarene.

Arbeidsgruppen har vist til at brukerne etterspør en betydelig større innsats på tiltakssiden enn det mange barn med hjerneskader får i dag. Arbeidsgruppen mener at tilbud om intensiv trening/stimulering må løses av spesialisthelsetjenesten med veiledningsansvar overfor kommunene.

Departementet vil i oppfølgingen av nevnte rapport vurdere hvordan tilbudet til barn med hjerneskade kan styrkes, herunder hvordan Petø-metoden skal integreres i den offentlige helsetjenesten. Jeg vil i denne sammenheng være opptatt av at tilgjengelighet til Petø-behandling skal være basert på medisinsk- faglige vurderinger, og ikke vilkårlige ulikheter i fylkeskommuners kjøp av tjenester. Jeg vil komme tilbake til hvilke virkemidler som kan ivareta disse hensyn.

Spørsmål nr. 470

Innlevert 19. september 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 27. september 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«I Bergens Tidende 16.09.00 uttrykker statsråden seg på tvers av råd fra bl.a. Direktoratet for Naturforvaltning når det gjelder å ha vinteråpen vei tvers over Hardangervidda. Norge har et hovedansvar for å ta

vare på bestandene som er igjen av europeisk fjellrein. I dette perspektivet påpeker Statens naturforvaltningsråd følgende: "Rådet vil på det sterkeste fraråde en løsning der brøyting av vidda blir resultatet."

Kan miljøvernministeren forklare hvorfor natur og miljøhensyn vil bli tilsidesatt i denne saken?»

Svar:

Norge har et spesielt internasjonalt ansvar for å ta vare på den norske villreinen, som er den siste av den opprinnelige europeiske villreinstammen. Barrierevirkninger på grunn av vegtrafikk og annen medfølgende ferdsel medfører redusert utveksling av dyr mellom ulike beiteområder. Dette er uheldig i forhold til målet om å opprettholde en levedyktig bestand og gjenetablere hele vidda som leveområde. Direktoratet for naturforvaltning har derfor foreslått at Rv 7 over Hardangervidda vinterstenges av hensyn til villreinstammen når Lærdalstunnelen åpnes senere i høst.

Dette hensynet må veies opp mot behovet for vinteråpen veg. Ifølge beregninger Vegdirektoratet har utført for Samferdselsdepartementet vil det koste samfunnet mer enn 10 mill. kroner i året å holde Rv 7 stengt bl.a. fordi en del trafikantgrupper må benytte omveger for å kjøre mellom Østlandet og Vestlandet. Beregningen er usikker fordi vi ikke kjenner til kjøremønsteret og andre virkninger som vil oppstå ved åpningen av Lærdalstunnelen.

Vegdirektoratet anbefaler overfor Samferdselsdepartementet at Rv 7 holdes vinteråpen i ett år for å få kunnskap om hvordan kjøremønsteret påvirkes av åpen Lærdalstunnel og for ytterligere å få belyst konsekvensene for villreinstammen.

Saken vil bli omtalt i Samferdselsdepartementets budsjettproposisjon for 2001.

Spørsmål nr. 471

Innlevert 20. september 2000 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 27. september 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Oslo Lufthavn Gardermoen har søkt om å få tillatelse til å firedoble utslippene av glykol og øke bruken av kjemikalier for å øke sikkerheten på vinterstid. Fylkesmannen i Oslo og Akershus og en rekke andre høringsinstanser har advart mot miljø- og helsekonsekvensene.

Vil statsråden sørge for at hensynet til miljø og helse sikres ved behandling av søknaden fra Oslo Lufthavn Gardermoen?»

Begrunnelse:

Det er særdeles viktig at flysikkerheten ivaretas. Men samtidig er det avgjørende at den sikres på en måte som ikke får andre alvorlige konsekvenser. Fra flere hold er det fremhevet at økte utslipp kan få negative miljø- og helsekonsekvenser. Det er bl.a. for dårlig dokumentert hvordan økt kjemikaliebruk vil ramme grunnvannet og innsjøene. Dette skaper frykt i befolkningen i områdene rundt flyplassen.

Det er svært viktig at miljøvernministeren spiller en aktiv rolle i denne saken som kan få betydning for miljøet og lokalbefolkningens helse.

Svar:

I sitt spørsmål anfører representanten at Oslo Lufthavn Gardermoen (OSL) "har søkt om å få tillatelse til å firedoble utslippene av glykol og øke bruken av kjemikalier". For å oppklare eventuelle misforståelser knyttet til søknaden, viser jeg til at det er søkt om å ta i bruk grunnen over grunnvannssonen som rensemedium nordøst for grunnvannskillet, aksept for tilfeller med enkeltstående punktutslipp av kjemikalier til øvre grunnvannssone, økt bruk av baneavisingvæske samt å spre væsken på nye områder (i hovedsak taksebane og avkjøring). OSL har ikke søkt om å firedoble utslippene av glykol. Målinger viser at mer

glykol enn beregnet følger med flyene utenfor oppsamlingssystemene for rullebanene, og OSL ber derfor om at beregningsmodellen i tillatelsen justeres i tråd med dette. Sesongforbruket av glykol er ikke søkt endret, og det skal fortsatt iverksettes tiltak som reduserer det totale glykolforbruket.

Saken er til behandling i Statens Forurensningstilsyn og har nå vært på høring. Den er gitt høy prioritet og Statens Forurensningstilsyn vil treffe avgjørelse så raskt som mulig i oktober. Ved eventuell klage over vedtaket, vil saken oversendes Miljøverndepartementet for avgjørelse. Jeg har forståelse for at det er knyttet bekymring til miljøkonsekvenser og flysikkerhet ved flyplassen. Selv om saken er under behandling og jeg derfor ikke kan si noe konkret om utfallet av saken, vil jeg forsikre representanten om at miljøvernmyndighetene legger til grunn at både miljø og sikkerhet skal ivaretas ved flyplassen.

Spørsmål nr. 472

Innlevert 20. september 2000 av stortingsrepresentant Are Næss

Besvart 27. september 2000 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Det har gjennom media blitt kjent at antall uteksaminerte medisinstudenter vil overskride antall tilgjengelige turnusplasser.

Hva vil statsråden gjøre for å unngå at medisinstudenter som har avsluttet 6 års utdanning må vente på sin nødvendige turnustjeneste?»

Svar:

Det er helsemyndighetenes ansvar å sikre at medisinske kandidater som ønsker å få norsk autorisasjon som lege, får avtjene turnustjeneste i Norge.

I perioden 1996-2000 har det vært en økning av antall turnusleger fra totalt 325 til 607.

Prognoser departementet har utarbeidet, tilsier at vi fra 2004 vil ha bortimot 800 kandidater som ønsker turnustjeneste i Norge. Dette omfatter kandidater tatt opp ved norske universitet, norske utenlandsstudenter og utenlandske kandidater.

Det er en stor utfordring å skaffe turnusplasser til disse i så vel sykehus som i kommunene. Turnusplasser tildeles to ganger per år. Problemet er at antallet kandidater som utdannes vår og høst varierer sterkere enn tidligere.

Både sykehus og kommunene er imidlertid avhengige av at de får tildelt et antall hvert halvår som er forutsigbart og jevnt fordelt. For den kommende fastlegeordningen er det ønskelig at fastlegene, som skal veilede turnuslegene i sin praksis, får en garanti for at de tildeles turnuslege hvert halvår. Fastlegene må ha avklart antall på listene, lokaler, utstyr og personell mv., med de økonomiske forpliktelser det innebærer. Konsekvensen er at det må tildeles tilnærmet like mange turnusplasser om vinteren som om sommeren. For å sikre en slik fordeling vil en mulig konsekvens kunne bli at enkelte kandidater må vente opptil ½ år før de kan påbegynne turnustjeneste. Dette er også forholdene i våre naboland.

Sosial- og helsedepartementet har nedsatt en arbeidsgruppe som blant annet har utredet disse spørsmålene. Arbeidsgruppen har nå ferdig en rapport med vurderinger og forslag til endringer i organisering og administrering av turnustjenesten. Rapporten skal straks sendes på alminnelig høring. Jeg vil naturlig nok ikke ta endelig stilling til forslagene før oppsummeringen av høringen er foretatt. Målet er imidlertid at medisinstudenter ikke skal måtte vente på nødvendig turnustjeneste.

Jeg viser for øvrig til drøftingen av turnustjenesten i kommunene ved innføring av fastlegeordningen, jfr. Ot.prp. nr. 99 (1998-1999), hvor dette er omtalt.

Spørsmål nr. 473

Innlevert 20. september 2000 av stortingsrepresentant Hilde Frafjord Johnson

Besvart 28. september 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Hvordan skal Norge overholde Kyotoprotokollens forpliktelse om å ha demonstrert klar framgang innen 2005 i arbeidet med å redusere utslippene av de klimagasser som omfattes av protokollen, og hvilke tiltak er planlagt eller iverksatt?»

Begrunnelse:

Ifølge Kyotoprotokollen er Norge forpliktet til å redusere sitt utslipp av de seks klimagassene protokollen omfatter slik at utslippene i perioden 2008- 2012 ikke overskrider 1 prosent økning i forhold til 1990-nivå.

Norge er også forpliktet til å ha demonstrert klar framgang i å oppnå sine utslippsforpliktelser innen 2005.

Ifølge prognoser vil de norske klimautslippene være 15 prosent høyere i 2005 enn i 1990 dersom det ikke bygges gasskraftverk. Dersom det bygges gasskraftverk vil utslippene være 23 prosent høyere enn i 1990.

Et internasjonalt system for kvotehandel vil først være på plass i 2008. Dermed finnes det ingen kvoter å få kjøpt internasjonalt før i 2008. Uansett skal dette systemet bare være et supplement til nasjonale tiltak. Derfor kreves det nasjonale tiltak før 2005 dersom Norge skal kunne vise klar framgang i å oppnå utslippsforpliktelsene. I St.meld. nr. 33 (1999-2000) framgår det ikke konkret hvordan regjeringen har tenkt å nå målsettingen.

Svar:

Regjeringen arbeider aktivt med ulike tiltak som vi mener vil bidra til å oppfylle bestemmelsen i Kyotoprotokollen om innen 2005 å ha gjort "demonstrable progress" i å oppnå forpliktelsene under Protokollen.

Denne bestemmelsen er formulert på en generell måte i Protokollen, og den er foreløpig ikke gitt noen nærmere spesifisering. I klimaforhandlingene har Partene ennå ikke begynt å diskutere hva bestemmelsen om "demonstrable progress" skal innebære. Dette spørsmålet står heller ikke på den foreløpige dagsordenen for Partskonferansen i Haag i november, der handlingsplanen fra Buenos Aires i 1998 har prioritet.

Jeg finner det naturlig at det legges til grunn en bred tolkning av bestemmelsen om "demonstrable progress", der vurdering av tiltak og virkemidler som er iverksatt inngår som et viktig element og hvor utslippsforpliktelsene inngår som en del av et større hele. Forpliktelsene under Protokollen inkluderer bl.a. oppbygging av et nasjonalt system for utslippsregnskap som oppfyller kravene under Protokollen og gjør det mulig å kontrollere at utslippsforpliktelsen faktisk blir nådd, samt gjennomføring av virkemidler og tiltak tilpasset nasjonale forhold. Det vil også bli nødvendig med etablering av et register for de "kvoter" (assigned amount) vi er tildelt gjennom Protokollen og de som overføres og erverves gjennom Kyotomekanismene.

Norge er et av de første landene som har vedtatt en nasjonal strategi for oppfølging av Kyotoprotokollen gjennom Stortingets behandling våren 1998

av St.meld. nr. 29 (1997-98) om Norges oppfølging av Kyotoprotokollen, fremlagt av den forrige regjeringen. Regjeringen følger aktivt opp hovedlinjene i klimapolitikken slik de ble vedtatt under Stortingets behandling av Kyotomeldingen, der etableringen av et nasjonalt kvotesystem inngår som et av hovedelementene. Jeg ser på etablering av et slikt kvotesystem som et av de viktigste tiltakene for å vise "demonstrable progress" og redusere utslippene i perioden 2008- 2012 i tråd med forpliktelsene under Protokollen.

Inntil et kvotesystem er på plass, vil Regjeringen følge opp virkemidler og tiltak i tråd med Stortingets behandling av Kyotomeldingen. Dette gjelder blant annet de direkte klimamotiverte virkemidlene som CO₂-avgiften og sluttbehandlingsavgiften for avfall, bruk av forurensningsloven (i forhold til avfallssektoren og industrien), samt den frivillige avtalen med aluminiumsindustrien. Det gjelder også virkemidler som primært har andre formål enn å redusere utslippene av klimagasser, men som har en god effekt på disse, slik som

støtte til energiøkonomisering, nye, fornybare energikilder mv. Jeg viser i denne forbindelse blant annet til behandlingen av energimeldingen i Stortinget tidligere i år.

Det nasjonale kvotesystemet bør kunne innarbeides i lovverket i god tid innen 2005, selv om forpliktelsesperioden først begynner fra og med 2008. Et kvotesystem som er støttet av et godt utslippsregnskap, og som blant annet inkluderer et register over kvotene og tilstrekkelige nasjonale kontroll- og sanksjonsmekanismer, bør være en garanti for at vi vil overholde vår utslippsforpliktelse. Kvotesystemet vil medføre at det blir etablert en pris på klimagassutslipp også på mange områder der dette ikke er tilfelle i dag, og vi forventer at det vil utløse betydelige tiltak nasjonalt. Vi tar sikte på å komme tilbake til utformingen av systemet i en stortingsmelding våren 2001 og med et forslag til lovverk etter den påfølgende stortingsbehandlingen.

Kvoteutvalget har påpekt at noen sektorer i alle fall ikke på kort sikt synes egnet til å inkluderes i kvotesystemet. Siden utslippsforpliktelsen i Protokollen også omfatter slike utslipp, må vi ha en strategi for å sikre den nødvendige begrensning og reduksjon også i disse utslippene. Dette vil vi også komme tilbake til i stortingsmeldingen.

Spørsmål nr. 474

Innlevert 20. september 2000 av stortingsrepresentant Hilde Frafjord Johnson

Besvart 28. september 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Utslippene av CO₂ fra eventuelle norske gasskraftverk er viktig i vurderingen av om forurensningsloven må endres.

Vil spørsmålet om virkningene av CO₂-utslippene ved en eventuell utbygging av gasskraftverk bli vurdert også av SFT, i tillegg til energimyndighetenes vurdering, og hvilke nye vurderinger har evt. SFT gjort av de totale klimamessige konsekvensene ved bygging av norske gasskraftverk (jfr. Lovavdelingens uttalelse av 06.03.00 om "høy grad av sikkerhet" for lavere totalutslipp)?»

Svar:

I forbindelse med min behandling av omgjøringssaken og den helhetlige vurdering som skal gjøres etter forurensningsloven har jeg sett behov for å foreta enkelte tilleggsvurderinger utover det som er gjort tidligere. Dette gjelder bl.a. virkningene på energimarkedet, dels fordi det her er lagt frem nye modellberegninger fra flere institusjoner og dels fordi utviklingen i energimarkedet er av sentral betydning for hvordan CO₂-utslippene påvirkes. Det er energimyndighetene som først og fremst har kompetanse i spørsmål som angår virkninger i energimarkedet i Norge, Norden og Europa dersom det bygges gasskraftverk i Norge. Virkningene på CO₂-utslippene av en eventuell utbygging av gasskraftverk har også tidligere vært vurdert av energimyndighetene i forbindelse med behandlingen av søknaden til Naturkraft AS om energikonsesjon. I forbindelse med omgjøringssaken var det derfor naturlig å be energimyndighetene representert ved Olje- og energidepartementet (OED) om en tilleggsvurdering i forhold til vurderingene fra 1996-97. OED har i sitt arbeid med tilleggsvurderingen bygd på resultater fra flere energimodeller og institusjoner. SFT er ikke bedt om en parallell utredning av akkurat dette spørsmålet, men er derimot bedt om en faglig tilrådning i flere andre miljøspørsmål.

For øvrig finner jeg det vanskelig å gå nærmere inn i disse spørsmål nå uten å forskuttere utfallet av avgjørelsen. Jeg tar sikte på å treffe en avgjørelse i løpet av neste måned.

Spørsmål nr. 475

Innlevert 21. september 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 26. september 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Stortinget vedtok allerede i 1970-71 (Innst. S. nr. 33 og 56) at vi skal ha en fullverdig helikopterredningstjeneste. Dette har inkludert at helikopterene skal kunne ta opp inntil 20 nødstedte.

Deler statsråden den oppfatning, at ved kjøp av nye helikoptre, kan ikke antallet nødstedte som kan tas opp reduseres, uten at dette vil være i strid med stortingets tidligere vedtak?»

Begrunnelse:

I år har vi hatt markering av 20-års dagen for Alexander Kielland tragedien og 10-års dagen for Scandinavian Star, og det er 3 år siden Norne-ulykken. Vi har også nylig opplevd de tragiske ulykkene med hurtigbåten Sleipner og på jernbanen ved Åsta.

Det er altså slik at vi i framtida vil oppleve ulykker og at vi derfor må være forberedt på slike ulykker på beste måte. Dette både i form av raskere reaksjonstid (fortrinnsvis 15 min.), men også med mulighet til å ta med minst like mange nødstedte som i dag.

Ifølge Stavanger Aftenblad 19.10.00 uttaler statsråden følgende om en eventuell reduksjon fra 20 til 15 nødstedte: "Denne løsningen aksepterer vi bare dersom man samtidig får flere helikoptre i aksjon."

Svar:

Dagens minstekrav til redningshelikoptertjenesten er nedfelt i St.prp. nr. 33 (1970-71). Stortinget ga i Innst. S. nr. 56 (1970-71) sin tilslutning til minstekravet, som bl.a. innebar at helikoptrene skulle ha rekkevidde og være utrustet til å utføre redningsaksjoner langt til havs (aksjonsradius motsvarende minimum 6 timers flytid), og kunne ta opp ca. 20 nødstedte.

I 1996 nedsatte Regjeringen et utvalg for å utrede den fremtidige redningshelikoptertjenesten. Resultatet er nedfelt i en NOU 1997:3, hvor en rekke forbedringspunkter er foreslått. Justisdepartementet arbeider med oppfølging av dette.

I de senere år har det pågått et nordisk militært samarbeidsprosjekt om fellesinnkjøp av helikoptre. For å få til et slikt felles innkjøpskonsept er det svært mange brikker som må på plass. De forskjellige land har ulike krav, slik at kompromisser må inngås for å finne løsninger. Dersom et slikt felles konsept lar seg gjennomføre, vil utgiftene reduseres betraktelig gjennom felles innkjøp, opplæring og delelager mv.

De fleste helikoptrene som det norske forsvaret har behov for, vil bli utplassert på kystvaktfartøyene og de nye fregattene. På grunn av vekt og størrelsen på hangarene setter dette begrensninger for størrelsen på helikoptrene.

For at helikoptre som er mindre enn dagens Sea King skal kunne dekke redningstjenestens behov, må man i tilfelle få tilgang til flere helikoptre. Det vil si at vi i tillegg til de dedikerte redningshelikoptrene (10-12 stk.) må ha tilgang til de helikoptrene som er ute på fartøyene. Dersom noen av disse fartøyene ligger i opplag (ute av drift) må helikoptrene kunne være operative og disponible for hovedredningsentralene (HRS) og plasseres der hvor HRS ser behovet.

Når nye helikoptre skal anskaffes vil kravene til disse, herunder spørsmålet om kapasitet, bli fremlagt for Stortinget.

Justisdepartementet arbeider som kjent med å følge opp NOU 1997:3 om den fremtidige redningshelikoptertjenesten, hvor bl.a. ovennevnte problemstillinger berøres.

Dokument nr. 15:37

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 476

Innlevert 22. september 2000 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 29. september 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Jeg viser til miljøvernministerens svar på spørsmål nr. 422 og 463 om behandlingen av MS-rammede Sigbjørn Sørli's søknad om å få bestige Galdhøpiggen med en nyutviklet motorisert rullestol. I svar av 20. september 2000, henviser statsråden til at Sørli's søknad er i strid med gjeldende retningslinjer og forvaltningspraksis.

Kan jeg be statsråden om å redegjøre for gjeldende retningslinjer og samtlige unntak som er gjort i henhold til dispensasjonsbestemmelsen og refererte retningslinjer?»

Svar:

Jeg viser til brev av 22.09.2000 fra Stortingets presidentskap vedlagt spørsmål fra stortingsrepresentant Sanner til skriftlig besvarelse. Svaret nedenfor må sees i sammenheng med mine svar av 08.09.2000 og 20.09.2000 på spørsmål nr. 422 og nr. 463 fra samme.

Spørsmålet gjelder «redegjørelse for gjeldende retningslinjer og samtlige unntak som er gjort i henhold til dispensasjonsbestemmelsen og refererte retningslinjer». De generelle retningslinjer for forvaltningen av våre nasjonalparker er etablert gjennom mange års drift og forvaltning. Det er lagt til grunn en streng forvaltning i samsvar med internasjonale kriterier utarbeidet av den internasjonale naturvernunion (IUCN). Stortinget har ved behandlingen av nasjonalpark-meldingen i 1993 sluttet seg til at våre nasjonalparker fortsatt skal ha en streng forvaltning. Det er fylkesmannen som er tillagt myndighet for behandling av dispensasjonssøknader. Direktoratet for naturforvaltning er klagemyndighet. Det å få en nærmere oversikt over hvilke og hvor mange unntak som er gitt fra den generelle unntaksbestemmelsen vil kreve mer tid enn det svarfristen gir anledning til.

Direktoratet for naturforvaltning opplyser at det tidligere ikke er gitt dispensasjon for kjøring på barmark (utenfor veg) til slike eller tilsvarende formål som Sigbjørn Sørli har søkt om innenfor Jotunheimen nasjonalpark - ei heller for kjøring på barmark til andre formål.

Derimot har man søkt å være imøtekommende ved søknader om kjøring på eksisterende veger, som f.eks. vegen inn til Glitterheim. Nylig ble det også gitt dispensasjon for en buss med eldre/uføre på vegen inn til Koldedalshytta. Den samme praksis er også lagt til grunn i Rondane nasjonalpark - for bruk av vegen inn til Rondvassbu.

Det er også gitt dispensasjon til bruk av luftfartøy for eldre som har en «særlig tilknytning» til steder i nasjonalparken - og i tilfeller hvor funksjonshemmede er del av en gruppe.

Når det gjelder andre muligheter for funksjonshemmede å nå Galdhøpiggen opplyser Fylkesmannen i Oppland bl.a. at Lom og Bøverdalen hjelpekorps som del av sine øvelser innenfor nasjonalparken bistår enkeltpersoner med funksjonshemming slik at disse kan komme opp på Galdhøpiggen. På sommerføre skjer dette umotorisert ved å bruk av trekkjelke over isbre og resten bæring. I sommer arrangerte to rullestolbrukere en tur opp på Galdhøpiggen ved hjelp av et eget team.

Forøvrig vil jeg vise til min konklusjon i mine tidligere svar i saken.

Spørsmål nr. 477

Innlevert 22. september 2000 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 29. september 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«I henhold til et oppslag i Finnmark Dagblad den 19/9-00 risikerer pensjonister med rett til rabatt (honnør-billett å ikke få slik rabatt, på tross av at flyet har ledig setekapasitet, angivelig fordi bare et visst antall seter knyttes opp til rabattordningen. I oppslaget beskrives også nytilkomne begrensninger knyttet til tidligere rabattrettigheter for pensjonister.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at pensjonister fortsatt har rett til rabatt ved innenlandske flyreiser i tråd med tidligere rett?»

Svar:

Innenfor luftfarten har staten etter EØS-regelverket adgang til å sette regler for priser og rabattordninger kun for anbudsrutene, dvs. ruter som drives etter anbudskontrakt med staten. Disse reglene er gjengitt i anbudsinnbydelsen for regionale ruteflyginger fra 1. april 2000, VI «Bestemmelser om sosiale rabatter», under pkt. A. honnørrabatt nr. 2 a. Reglene er utarbeidet slik at de i mest mulig grad stemmer overens med de reglene som flyselskapene fører på de kommersielle rutene, og kan ikke endres i anbudsperioden. Vilkårene følger vedlagt.

Som hovedregel blir det gitt honnørrabatt for innenlands reiser med transportmidler som mottar offentlig støtte, uavhengig av reiseavstand. For flyruter som mottar offentlig støtte (anbudsrutene) omfatter honnørrabatten et begrenset antall passasjer seter.

Norsk innenriks luftfart ble deregulert i perioden 1994-1997. Før dereguleringen hadde flyselskapene i Norge konsesjoner på ruter og myndighetene godkjente frekvens, rutetider, flytype, priser og rabattstruktur. Etter dereguleringen er det for flyruter på det kommersielle rutenettet, dvs. flyruter som drives med fri adgang og uten offentlig tilskudd, flyselskapene selv som fastsetter priser, rabatter og vilkår, uten godkjenning fra myndighetene. Alta - Narvik, som det fremgår av den aktuelle avisartikkelen er strekningen det her gjelder, er en slik kommersiell strekning. Etter regelverket er det dermed ingen myndighetsregulering av prisene og rabattordningene på denne strekningen.

Vedlegg til svar:

BESTEMMELSER OM SOSIALE RABATTER

A. Honnørrabatt

1. Gyldighetsområde

Rabatten gjelder for følgende reiser innen Norge:

OW - én vei

RT - tur/retur

2. Rabattberettiget

Rabatten gjelder for:

- a) Personer som har fylt 67 år
- b) Blinde som har fylt 16 år

- c) Uføre som har fylt 16 år og som har trygd fra det offentlige i henhold til lov om Folketrygd av 17. juni 1966 (<http://www.lovdatab.no/all/nl-19970228-019.html>), eller tilsvarende lovverk i et EØS-land.
- d) Elever over 16 år ved spesialskoler for hørselshemmede.

Rabatten gjelder også for:

- e) Medfølgende ektefelle/samboer uansett alder, eller en person som må følge den rabattberettigede som nevnt under a) - d). Den rabattberettigede avgjør selv behovet for ledsager.

Viktig:

- f) Denne rabatt kan ikke benyttes dersom reisen betales av det offentlige (Trygdekontoret).

3. Pris

50 pst. av publisert Y-normalpris. Rabatten innrømmes ikke etterskuddsvis.

4. Barne-/infantrabatt

Ingen barnerabatt.

12. Routing

I henhold til gjeldende publisert pris/routing.

16. Plassbestilling

Plassbestilling skal skje i M-klasse.

21. Agentrabatt

Gjelder ikke.

22. Reiselederrabatt

Gjelder ikke.

23. Samlet reise

I forbindelse med at ektefelle/samboer reiser sammen med en honnørberettiget (se pkt. e og f under pkt.2 Rabattberettiget), må reisen skje samlet hele veien. Dersom dette krav ikke tilfredsstilles, innrømmes rabatt kun på de deler av reisen hvor rabattberettiget og ektefelle/samboer reiser samlet.

Unntak: Etter utreise tillates individuell reise i tilfelle sykdom (legeerklæring må fremvises).

24. Dokumentasjon

Ved kjøp av billetter må det forevises følgende dokumentasjon:

- a) 67 år og eldre må vise identifikasjon med bilde samt fødselsdato.
- b) De som har uførepensjon i henhold til lov om Folketrygd, kapitel 8 § 8-3. Internett adresse (<http://www.lovdatab.no/all/tl-19970228-019-021.html>) eller er blinde, må forevise bekrefteelse/tilleggsinformasjon fra Trygdekontoret eller Norges Blindforbund. Passasjerer som kommer fra andre EØS-land, må kunne fremvise tilsvarende dokumentasjon fra deres hjemland.
- c) Elever over 16 år ved spesialskoler for hørselshemmede skal forevise skolebevis samt erklæring fra Trygdekontoret om at eleven er tildelt grunnstønning/hjelpestønning fra Folketrygden, eller tilsvarende fra gjeldende hjemland (EØS-land).

B. Barnerabatt

Reisende som ikke er fylt 16 år på utreisedagen betaler i alle tilfelle en pris tilsvarende høyst 50 pst. av publisert Y-normalpris.

En voksen person (over 16 år) kan ta med ett barn under 2 år gratis, forutsatt at barnet ikke opptar eget sete og at reisen skjer samlet.

Spørsmål nr. 478

Innlevert 22. september 2000 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 29. september 2000 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«En rapport fra Statens helsetilsyn viser at det årlig er nærmere 3000 kreftpasienter flere som kunne hatt nytte av strålebehandling enn de som får slik behandling i dag, og at kapasiteten må økes med nærmere 70 prosent dersom målsetningen i Nasjonal kreftplan om full behovsdekning skal oppnås i 2003.

Hva vil helseministeren gjøre for å bedre situasjonen?»

Svar:

Departementet har mottatt rapporten om «Kapasitet og ventetid for strålebehandling i Norge i 1999» fra Statens helsetilsyn. Hovedfunnene i rapporten viser at tilbudet og behovsdekningen for strålebehandling er lite endret i perioden 1969-1999. Samtidig vises det i rapporten til at antall krefttilfeller har økt moderat, kriterier for behandling er utvidet og behandlingen er blitt mer avansert og mer tid- og ressurskrevende.

Helsetilsynet peker på at alle sykehus i dag har flaskehals for strålebehandling, og at det er mangel på utstyr (strålemaskiner), lokaler og personell. Ifølge Helsetilsynet er den faktiske situasjonen med hensyn til kapasitet og tilbud for strålebehandling til kreftpasienter per i dag ikke endret etter at Nasjonal kreftplan ble vedtatt. Det konkluderes med at målsettingen i Nasjonal kreftplan om en økning av kapasiteten med 60-70 prosent må innfris, og at den vedtatte økningen i antall maskiner fra 22 til 36 maskiner i løpet av 2003 må gjennomføres.

Jeg er enig i at det haster med å bygge ut stråleterapikapasiteten. Rapporten skisserer imidlertid forholdene slik de var i 1999. Det har skjedd en oppbygging av kapasiteten innen stråleterapi ved at 2 nye maskiner ble satt i full drift ved Sentralsykehuset i Rogaland i 1999. Ytterligere 2 maskiner vil starte opp ved Vest-Agder sentralsykehus 1. februar neste år.

Kreftplanens målsetting er å bygge ut strålebehandlingskapasiteten fra 22 til 36 maskiner i løpet av 5-års perioden 1999-2003. Dette er det nivået som er anbefalt av WHO. I tiden som har gått etter Stortingets behandling av kreftplanen, er kriteriene for strålebehandling utvidet, slik at flere grupper blir behandlet. Eksempler på dette er utbygging av mammografiscreening og brystbevarende kirurgisk kreftbehandling. Planene fra helseregionene har i ettertid vist et samlet behov på 39 strålemaskiner, altså 3 maskiner flere enn det kreftplanen la opp til. I St.prp. nr. 1 (1999-2000) varslet departementet at

man ville komme tilbake med en ny behovsvurdering i budsjettet for 2001. Departementet vil komme med en oppfølging av dette i de årlige budsjettproposisjoner til Stortinget.

Det legges også opp til å utdanne tilstrekkelig antall personell til å betjene de nye maskinene. En foreløpig tilbakemelding fra helseregionene viser et behov for 120 radiografer og 40 stråleterapeuter i tillegg til dagens bemanning. Utdanningskapasiteten for stråleterapeuter er økt fra 10 studieplasser i 1996 til 40 plasser i 2000, mens antall studieplasser for radiografer høsten 2000 er økt med 80 studieplasser siden 1998. Inkludert ny utdanning av radiografer ved Høgskolen i Gjøvik fra høsten 2000 vil det ved utgangen av 2003 være utdannet 120 flere radiografer enn i 2000.

Et viktig tiltak for å øke kapasiteten er også en bedre utnyttelse av de maskinene vi allerede har, ved at personellet jobber kveldsskift. Med den økningen vi nå har i antall studieplasser for radiografer og stråleterapeuter, vil det etter hvert ligge til rette for en bedre utnyttelse av strålemaskinene slik at flere pasienter kan få den nødvendige behandling.

I Helsetilsynets rapport er det ikke tatt hensyn til at kapasiteten for stråleterapi økte med 2 maskiner i Rogaland i 1999. I tillegg vil ytterligere 2 maskiner starte opp i Vest-Agder 1. februar 2001. Utbygging av strålebehandlingskapasiteten er i rute i forhold til kreftplanens målsetting om ca. 3 nye maskiner pr. år. Utbyggingen går så raskt som det er praktisk mulig. De fylkeskommuner som skal etablere nye stråleterapiavdelinger har behov for ca. 1 års planleggingstid og 2 års byggetid før stråleterapienheten står klar til å ta imot pasienter til behandling. I forhold til de planer som foreligger for utbygging av stråleterapiavdelinger i fylkeskommunene, ligger det an til at kreftplanens målsetting om en økning fra 22 til 36 maskiner i løpet av 2003 vil bli nådd.

Jeg vil komme tilbake til hvordan anslag for økte behov i forhold til det som opprinnelig ble lagt til grunn i Nasjonal kreftplan best kan imøtekommes. Målet er å oppnå full behovsdekning innen stråleterapi i løpet av 2003.

Vedlegg til svar:

«Kapasitet og ventetid for strålebehandling i Norge i 1999». August 2000 fra Statens helsetilsyn.

Spørsmål nr. 479

Innlevert 25. september 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 3. oktober 2000 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«På FFOs 50 årsjubileum uttalte statsråden at flere funksjonshemmede skal få høyere utdanning. Skal dette bli mulig, må tilgangen til hjelpemidler lettes og behandlingstid av sakene bli mye raskere. Det er adskillige eksempler på at personer som trenger hjelpemidler med dagens regelverk og behandlingstid får avslag.

Hva vil statsråden gjøre for å lette tilgangen til og forkorte behandlingstiden for hjelpemidler til voksne som er under opplæring eller utdanning?»

Svar:

Etter folketrygdloven kan det ytes stønad til hjelpemidler til personer som på grunn av sykdom, skade eller lyte har fått sin evne til å utføre inntektsgivende arbeid vesentlig nedsatt, eller har fått sine muligheter til å velge yrke eller arbeidsplass vesentlig innskrenket. Stønadens gis i forbindelse med tiltak som er nødvendig og hensiktsmessig for at vedkommende skal bli i stand til å skaffe eller beholde høvelig arbeid. Folketrygden yter blant annet stønad til hjelpemidler som er nødvendig i forbindelse med høyere utdanning. Jeg mener at dagens regelverk er tilstrekkelig for at funksjonshemmede som har behov for hjelpemidler for å kunne gjennomføre høyere utdanning, kan få slik stønad.

Den generelle saksbehandlingstiden i trygdeetaten har tidligere vært lang. Trygdeetaten har nå tatt konsekvenser av dette og innført normtider dvs. grenser for hvor lang saksbehandlingstiden kan være.

Normtiden for en hjelpemiddelsøknad er en måned. Dette innebærer at minst $\frac{3}{4}$ av alle saker skal være behandlet innen normtiden. Ingen hjelpemiddelsak skal ta lengre tid en seks måneder, med mindre det foreligger forhold trygdeetaten ikke har innflytelse over, f.eks at man venter på en spesialisterklæring e.l.

De siste årene har saksbehandlingstiden gått betydelig ned. Rikstrygdeverket har også utviklet oppfølgingsrutiner i forbindelse med saksbehandlingen slik at det blir purret på henvendelser som ikke blir besvart.

Rikstrygdeverket opplyser at det i perioden 1. januar 2000 til 31. august 2000 er blitt behandlet 149 915 hjelpemiddelsaker i Norge. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle sakene er 0,4 måneder. 98,2 prosent av disse sakene er blitt behandlet innen 3 måneder.

I samme periode er det behandlet 5 340 søknader om skolehjelpemidler. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid er 1,3 måneder og 95,9 prosent av sakene er avgjort innen 3 måneder. Per 31. august var det 15 saker som hadde en saksbehandlingstid utover 6 måneder.

Trygdeetaten behandlet i samme periode 1 095 søknader om hjelpemidler fra personer under attføring. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for denne gruppen var 1,4 måneder og 91,3 prosent av sakene ble avgjort innen 3 måneder.

Også andre typer hjelpemidler kan være aktuelle i en utdannings situasjon. Som eksempel kan nevnes at Opplæring/kurs for blinde hadde en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 0,7 måneder, mens stønad til tolketjenester ved arbeid/utdanning hadde en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 0,1 måned.

Trygdeetaten arbeider kontinuerlig med å bedre tilbudet og korte ned saksbehandlingstiden.

Rikstrygdeverket opplyser også at de gjennom møter og kurs har oppfordret trygdeetaten til å prioritere hjelpemiddelsaker i forbindelse med utdanning og vil fortsette å gjøre dette.

Spørsmål nr. 480

Innlevert 25. september 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 3. oktober 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Asylsøkere som blir sendt ut av Norge, risikerer å betale egen utreise og også for politieskorte. Beslaget kan dreie seg mange tusen kroner. Ulik praksis fra ulike politidistrikt tyder også på vilkårlighet i behandlingen av sakene. Det er heller ikke er noen grense for hvor mye som kan beslaglegges. Dette er totalt uakseptabelt og gjør at selv barnefamilier ribbes fullstendig for egne midler.

Vil statsråden gå igjennom regelverket og ta initiativ til å lage en anstendig og enhetlig praksis?»

Svar:

Etter utlendingsloven plikter utlendinger som har fått et vedtak som innebærer at de må forlate Norge, å reise ut frivillig. Dette gjelder også en utlending som har fått avslag på søknad om asyl og opphold på humanitært grunnlag. Erfaringsmessig er det imidlertid mange utlendinger som ikke forlater Norge frivillig etter et avslag. I disse tilfellene er det politiets oppgave å sørge for at utlendingen reiser ut, og ofte er det også slik at politiet av ulike grunner må følge (eskortere) utlendingen ut av Norge.

Det følger av utlendingsloven § 46 at en utlending som føres ut av riket, plikter å betale utgiftene ved sin egen utreise. I Ot.prp. nr. 46 (1986-87) side 249 ble det uttalt: «Myndighetene må forsøke å gjøre utgiftene så lave som mulig for utlendingen, f. eks ved å finne frem til det gunstigste billett kjøpet». Det følger av samme bestemmelse at utlendingen også skal betale utgifter til vakthold når dette er nødvendig fordi utlendingen ikke vil forlate riket frivillig. I proposisjonen side 180 står det at «det synes ikke urimelig at utlendinger som ikke frivillig retter seg etter vedtak, i den utstrekning de har midler til det, må betale regningen ved at de sendes ut med eskorte. Ofte har ikke utlendingen midler og regelen vil derfor få større betydning som uttrykk for en prinsipiell holdning enn den har rent økonomisk». I proposisjonen side 249 heter det videre: «Dette omfatter både vakthold før utreise og ledsagelse ut av landet. Det er imidlertid gjort til en uttrykkelig betingelse at vaktholdet er nødvendig fordi utlendingen ikke vil forlate landet frivillig. Utlendingsmyndighetene må ha klare holdepunkter for at dette er tilfelle. Utlendingen kan for eksempel ha gitt uttrykk for dette selv, eller han kan ha gjort forsøk på å unndra seg gjennomføring av et vedtak som innebærer at han må forlate landet.»

Det fremgår ellers av utlendingsforskriften § 130 at politiet både skal vurdere om eskorte er påkrevet, hvor mange deltakere den bør ha og for hvor lang strekning den er nødvendig. Det er for øvrig regulert i rundskriv G-64/2000 fra Justisdepartementet i hvilke tilfeller utlendingen skal ha eskorte i forbindelse med utreisen.

Det er med andre ord hjemmel i utlendingsloven for politiet å kreve, med de begrensninger som fremgår ovenfor, dekning for de utgiftene som påløper i forbindelse med at utlendinger som ikke forlater riket frivillig må føres ut eventuelt med eskorte. Hjemmelen har for øvrig eksistert siden utlendingsloven ble vedtatt, og er i hovedsak en videreføring av § 27 i den gamle fremmedloven.

Den saken som har vært oppe i media den senere tid har reist spørsmål om politidistriktene praktiserer bestemmelsen ulikt i ellers like saker. Dette har både justisministeren og jeg ønsket å se nærmere på.

Ved en endring av 01.07.2000 overtok Oslo politidistrikt ansvaret for samordning og gjennomføring for uttransporteringer i utlendingssaker, dvs. saker der politiet må sørge for at utlendinger reiser ut som følge av at de ikke forlater riket i henhold til et vedtak. Ansvaret omfatter alle utlendingssaker, uansett om det dreier seg om avslag på en søknad om asyl, vedtak om utvisning eller avslag på etter søknad om andre tillatelser. I en overgangsfase etter endringen av 01.07.2000 har Asker og Bærum politidistrikt ansvar for uttransporteringer på et begrenset område. Ansvaret bortfaller når den aktuelle porteføljen er nedarbeidet. Etter dette vil Oslo politidistrikt alene ha ansvaret. Ut over dette kan jeg opplyse at de sakene der Oslo politidistrikt har tatt beslag for dekning av transportutgifter, i det vesentligste har dreiet seg om saker der utlendinger er utvist eller bortvist som følge av ulovlig arbeid eller opphold.

Spørsmålet om behov for retningslinjer som sikrer ensartet praktisering av bestemmelsen i utlendingsloven § 46 må vurderes i lys av dette.

Spørsmål nr. 481

Innlevert 26. september 2000 av stortingsrepresentant Bjørn Hernæs

Besvart 3. oktober 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«I innstillingen til landbruksmeldingen (Innst. S. nr. 167 (1999-2000) ba Høyres medlemmer om en ny rovdrymning. På årsmøtet i Norsk Almenningsforbund på Hamar 29. juni var imidlertid lederen i energi- og miljøkomiteen negativ til en ny melding.

Kan statsråden love en ny rovviltmelding i tide, slik at den kan behandles av innværende Storting og i god tid før beitesesongen og før stortingsvalget i 2001?»

Begrunnelse:

I ovennevnte innstilling viste Høyre til at veksten i rovdyrstammene de siste årene har ført til betydelig høyere konfliktnivå mellom hensynet til vern av rovdyr og beskyttelse av bufe og tamrein. Økende rovdyrstammer forvolder betydelig skade som medfører store økonomiske og følelsesmessige belastninger for næringsdrivende i tamreindrift og husdyrhold. De økende ulvestammene utgjør samtidig en trussel mot bestandene av elg, hjort og rådyr. På bakgrunn av at konfliktsituasjonen mellom rovdyrvern, tamreindrift og husdyrhold har forandret seg og forverret seg siden Stortinget behandlet den forrige rovviltmeldingen (St.meld. nr. 35 (1996-97) bør Regjeringen legge frem en ny stortingsmelding med en helhetlig gjennomgang av rovdyrpolitikken som gjør det mulig å kombinere levedyktige rovdyrstammer med hensynet til næringsinteresser i distriktsnorge. Siden behandlingen av landbruksmeldingen har dessuten Regjeringens forslag til ulveforvaltning møtt hoderystende reaksjoner. Hedmark Fylkeskommune nekter for eksempel å forholde seg til forslaget. Det er rett og slett for kort og for overfladisk.

Svar:

Hovedlinjene og målsettingene i rovviltpolitikken ligger fast. Dette er senest bekreftet gjennom behandlingen av statsbudsjettet for innværende år (Budsjett-innst. S. nr. 9 (1999-2000)), der et flertall i energi- og miljøkomiteen bestående av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre uttaler at «hovedlinjene i rovdyrpolitikken ligger fast.»

Innenfor de hovedlinjer og målsettinger Stortinget har trukket opp er det nødvendig å videreutvikle en aktiv rovviltforvaltning slik at både tap og konflikter reduseres. En videreutvikling innebærer at Stortingets todelte målsetting kan nås på en balansert måte, og slik at det tas tilstrekkelig hensyn til tamrein- og bufenæringene ved oppbygging av rovviltstammene til levedyktige nivåer.

Tapssituasjonen har for landet under ett de seneste årene vært tilnærmet konstant når det gjelder skader grunnet gaupe, bjørn og ulv. Tapssituasjonen grunnet jerv har i samme periode utviklet seg negativt. Dette er jeg innstilt på å gjøre noe med.

Kommende vinter vil jeg foreta en evaluering av alle sider ved forvaltningen av jerv med sikte på å gjennomføre nødvendig endringer i forvaltningen for kommende sesong. Videre vil et statlig jegerkorps i regi av Direktoratet for naturforvaltning ved Statens naturoppsyn (SNO) være operativt fra årsskiftet 2000/2001, samtidig som ansvaret for skadedokumentasjon overføres til SNO. Dette er i tråd med de signaler Stortinget har gitt. Jeg har også lagt vekt på å få på plass et nasjonalt bestandsovervåkingsprogram for store rovdyr der det sikres en nær kontakt mellom forvaltningen, forskningsmiljøer (NINA), og ikke minst lokale aktører. Målsettingen med dette er

beidet er å sikre gode og omforente bestandsdata som grunnlag for en aktiv og målrettet forvaltning av de store rovdyrene.

Forvaltningen av ulv har i innværende sesong blitt gjennomført innenfor et foreløpig forvaltningsområde. Samtidig er Regjeringens forslag til forvaltningsområde lagt ut på bred høring med tanke på tilpasninger etter høringsrunden. Høringsfristen er satt til 13. oktober 2000. Regjeringen vil deretter fatte et vedtak om forvaltningsområde for ulv i Norge. I innstillingen til landbruksmeldingen (Innst. S. nr. 167 (1999-2000)) ber næringskomiteen om at «det blir redegjort nærmere for forvaltningen av ulv». Dette vil jeg følge opp så snart som mulig etter at Regjeringen har behandlet saken. Jeg viser i den forbindelse også til svar til representanten Meltveit Kleppa i Stortingets spørretime 10. mai i år, der jeg legger vekt på at Stortinget vil få en nødvendig orientering om forvaltningsområdet for ulv med bakgrunn i høringsrunden og den endelige fastsettingen av forvaltningsområdet.

Jeg har tidligere varslet at det allerede i vinter vil bli iverksatt felling av familiegrupper av ulv utenfor det foreløpig forvaltningsområdet dersom bestandsutviklingen tillater dette. Jeg viser her bl.a. til den vurdering som ble gjort ifm. avgjørelse av klage fra Søndalen og Høstdalen beitelag av 6. september i år, der jeg i

avslaget på felling legger vekt på at ulveflokkene i Atndalen i sin helhet vurderes felt når bestandsnivået på ulv er tilstrekkelig.

På bakgrunn av de signaler Stortinget har gitt ser jeg ikke i dag behov for en ny gjennomgang av de hovedlinjer og mål som ligger til grunn for dagens rovviltpolitikk.

Spørsmål nr. 482

Innlevert 26. september 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 4. oktober 2000 av olje- og energiminister Olav Akselsen

Spørsmål:

«Fagbladet «Energi» skriver i sin utgave 08/00 at Statkraft mener det ikke er økonomisk forsvarlig å reparere aggregater som må tas ut i drift. Resultatet er at den totale effekten reduseres mer enn det som er teknisk nødvendig. Denne situasjonen kan få betydning allerede ved kommende vinters effektkapasitet.

Hva akter ministeren å gjøre for å sikre at det gjøres god og effektiv bruk av eksisterende anlegg, og hvordan stiller han seg til spørsmålet om vedlikeholdsplikt som en del av konsesjonen?»

Begrunnelse:

Statkraft selv mener at det frem til 2003 i alt er en samlet effekt på 1300 MW som trenger rehabilitering, og som i dagens situasjon ikke gir tilfredstillende lønnsomhet. Statnett er bekymret for effektsituasjonen som nå oppstår, og har stilt NVE spørsmål om ikke konsesjonsvilkårene innebærer en plikt til å vedlikeholde anleggene.

Ifølge artikkelen er NVE i ferd med å undersøke om det finnes hjemler til å kunne pålegge Statkraft å sette kraftverkene i driftsmessig stand.

Svar:

Noreg har i dag ein strammare effektbalanse enn det vi har hatt tidlegare.

Statnett er systemansvarleg for det norske kraftsystemet. Det inneber mellom anna at dei er ansvarlege for at det alltid er balanse mellom produksjon, import/eksport og forbruk.

I hovudsak er det kraftmarknaden som sørger for at det er balanse i kraftsystemet, gjennom at tilbod og etterspurnad gir ein pris og eit kvantum. Høge prisar vil til dømes vere eit signal om at det er knapt med kraft og dermed gi folk signal om å redusera forbruket. Statnett administrerer ein såkalla regulerkraftmarknad, som vert nytta til å sørge for balanse i kraftsystemet i driftstimen, av di det ofte er skilnad mellom planlagt og faktisk produksjon og forbruk.

Statnett har sett i verk nye tiltak for å sikra ei forsvarleg drift til vinteren. Dei vil henta inn tilbod frå kraftprodusentar og store forbrukarar om å stilla effektreservar til disposisjon for Statnett i regulerkraftmarknaden. Fristen for å koma med tilbod er sett til 2. oktober. Eg kjenner dermed ikkje til kva for tilbod som har kome inn enno.

Statnett har også søkt NVE om dispensasjon for å utvida ein såkalla «3000 timers-regel» i NVEs forskrift for overføringstariffar til ein «5000 timers-regel». Statnett har fått innvilga dispensasjon. Dette fører til at det blir meir økonomisk gunstig for produsentar å oppretthalda aggregat som stort sett fungerer som ein effektreserve.

I tillegg har Statnett vedteke å endra fordelinga av kostnadene i sentralnettet, for 2001 og framover, i favør av kraftprodusentane. Dette gjer det også meir økonomisk gunstig å oppretthalda aggregat som stort sett fungerer som ein effektreserve.

Dei tre aktuelle anlegga, som Statkraft har tatt ut, er regulerte gjennom «Standardvilkår for bygging og drift av statens anlegg». NVE har nyleg slått fast at standardvilkåra fører til at Statkraft til ei kvar tid pliktar å halda anlegga i driftsmessig stand. NVE meiner at i fall Statkraft ikkje lenger ønskjer å oppretthalda drifta av

aggregata, må Statkraft søkja konsesjonsstyresmaktene om endring av vilkåra, slik at dei aktuelle anlegga kan takast ut. I ei slik vurdering vil NVE ta omsyn til bedriftsøkonomien. NVE vil og vera varsame med å gripa inn i aktørane sine disposisjonar av eigen produksjonskapasitet fordi det kan øydeleggja motiva og engasjementet deira til å delta i marknadsbaserte løysingar.

Statkraft har informert om at dei nyleg har bestemt seg for å rehabilitera aggregata i Kvilldal og Saurdal. Effektkapasiteten (470 MW) vil vera tilgjengeleg til vinteren. I Vinje (100 MW) er arbeidet med prosjektering og vurderingar av lønsemd sett i gang, men dette aggregatet vil ikkje vera tilgjengeleg til vinteren etter som rehabiliteringa tek to år. Statkraft legg til grunn at lønsemd i Kvilldal og Saurdal kan verta sikra som følgje av endringane i overføringstariffane og inntekter frå sal i den nye effektmarknaden.

Spørsmål nr. 483

Innlevert 27. september 2000 av stortingsrepresentant Bjørn Hernæs

Besvart 4. oktober 2000 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«Oberst Jan Erik Gransæter, som 3. februar i år ble tatt ut av stillingen som prosjektdirektør for Regionfelt Østlandet er gjeninnsatt i stillingen, angivelig på grunn av formelle feil. På mitt spørsmål til skriftlig besvarelse 31.3.00 forsikret statsråden at «de interne samarbeidsproblemer vil ikke påvirke fremdriften i prosjekt Regionfelt Østlandet.»

Kan statsråden gi den samme forsikring nå som det er avdekket at samarbeidsproblemene på ingen måte synes å være løst?»

Begrunnelse:

Uroen omkring Regionfelt Østlandet er, slik det fremgår av pressebildet i Hedmark, betydelig. Den personalmessige behandlingen av en embetsmann vekker forundring. («Skammelig behandling» er formuleringen til Hamar Arbeiderblad på lederplass 22. ds.) Ille er det også med åpen polemikk over NRK-Hedmark om de organisatoriske konsekvensene av departementets omgjøringsvedtak.

I miljøer som er positive til Forsvaret råder det sterkt bekymring over at alt bråket i og rundt Regionfelt Østlandet kan forsinke anlegget. Det er vanskelig å forholde seg til at et prosjekt av denne størrelse og viktighet ikke blir negativt påvirket av en slik uro og usikkerhet. Det er derfor tvingende nødvendig at statsråden nå informerer folket om hva som virkelig skjer og de konsekvensene det har. Regionfelt Østlandet dreier seg svært store pengebeløp, om et betydelig inngrep i naturen, men ikke minst om fremdriften av et prosjekt som er av helt vital betydning for Hæren og dermed forsvarsevnen i landet vårt.

Svar:

Spørsmålet fra representanten Hernæs har bakgrunn i den situasjonen som har oppstått i kjølvannet av at det i vinter oppsto uenighet mellom administrerende direktør i Forsvarets bygningstjeneste Helge Rohn og oberst Jan Erik Gransæter knyttet til styringen av prosjekt Regionfelt Østlandet. Dette førte til at Gransæter ble tatt bort fra funksjonen som prosjektdirektør. Etter at oberst Gransæter påklaget forholdet til Forsvarsdepartementet, er det bragt på det rene at det er begått formelle feil i forbindelse med Forsvarets bygningstjenestes behandling av saken, og at det ikke var rettslig grunnlag for disponeringen.

Når det gjelder spørsmålet om hvorvidt konflikten og den sterke interessen denne har skapt i media kan tenkes å ha påvirket framdriften i prosjektet, så understrekes det at så vel departementet som Forsvarets bygningstjeneste hele tiden har hatt fokus på sikring av kvalitet og kostnader og opprettholdelse av framdrift. Det som har skjedd i løpet av konfliktperioden, er at en samlet plan for utbygging av prosjektet har vært lagt

fram i henhold til opprinnelig fremdriftsplan. Denne inneholder en oversikt over prosjektets totale omfang og et kostnadsestimat underbygget av en grundig usikkerhetsanalyse. Videre er det etablert fullstendige prosjektstyringsrutiner og felles planforutsetninger er utarbeidet i samarbeid med Åmot kommune og andre offentlige myndigheter. Øvrig arbeid knyttet til registreringer, grunnverv og utbygging har også fortsatt etter planen. Reaksjonene fra så vel militær side som eksterne samarbeidspartnere på det arbeidet som har vært utført har vært udelt positive, og det er etter min mening lagt en solid basis for det fortsatte arbeid med regionfeltet. Det kan bekreftes at prosjektet er i rute, i samsvar med plan.

Forsvarets bygningstjenestes ledelse arbeider nå sammen med oberst Gransæter med å videreføre, i forhold til det som fortsatt er både departementets og Forsvarets bygningstjenestes primære målsetting, et vellykket prosjekt som sikrer Hæren et førsteklasses skyte- og øvingsfelt.

Spørsmål nr. 484

Innlevert 27. september 2000 av stortingsrepresentant Marit Tingelstad

Besvart 4. oktober 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Som oppfølging på interpellasjon fra undertegnede 27. okt. 1998, om opplæring av håndverkere i vern og bevaring av eldre bygninger, nedsatte daværende statsråde Jon Lilletun ei arbeidsgruppe som ble gitt i mandat å utarbeide forslag til struktur for et etterutdanningstilbud for håndverkere. Arbeidsgruppa overleverte i 1999 sin innstilling «Utdanning i vern og bevaring av eldre bygninger.»

Hva er status i departementets oppfølging av denne innstillingen?»

Svar:

Departementet mottok i januar 2000 en innstilling fra en arbeidsgruppe nedsatt for å foreslå en struktur for etterutdanning i vern og bevaring av eldre bygninger som skulle bygge på fag-/svennebrev eller tilsvarende realkompetanse.

Gruppen var delt i synet på om utdanningen skulle legges til teknisk fagskolenivå eller til høgskolenivå. Flertallet tilrådte at plasseringen av ansvaret for opplæringen blir lagt til teknisk fagskolenivå.

Innstillingen ble sendt på høring 1. mars med høringsfrist 10. juni 2000. Høringsuttalelsene er nå bearbejdet og sammenfattet av departementet. Blant høringsinstansene er det også uenighet om hvor tilbudet skal plasseres, men de fleste heller til at opplæringen bør legges til teknisk fagskolenivå.

Departementet holder nå på med vurderingen av hva som er den beste løsningen når det gjelder utdanning i vern og bevaring av eldre bygninger.

Spørsmål nr. 485

Innlevert 27. september 2000 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 5. oktober 2000 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Det kreves i dag konsesjon for å drive oppdrett av torsk og andre marine arter.

Hvorfor mener statsråden man på denne måten bør begrense nyetableringer i næringen?»

Svar:

Spørsmålet fra representanten Ivar Kristiansen er om hvorfor jeg vil begrense nyetableringer av oppdrett av torsk og andre marine arter gjennom å kreve konsesjon for å drive oppdrett av disse artene.

Den 19. mai i år svarte jeg på en interpellasjon fra Ivar Kristiansen hvor jeg ga uttrykk for at det er nødvendig å regulere havbruksnæringen, inkludert oppdrett av torsk og andre marine arter, gjennom et konsesjonssystem. Her vil jeg utdype synspunktet mitt på hvorfor konsesjonssystemet bør opprettholdes for oppdrett av torsk og andre marine arter.

Innledningsvis vil jeg understreke at jeg ikke ønsker å begrense nyetableringer for oppdrett av torsk og andre marine arter. Det er derimot viktig å legge til rette for nyetableringer i næringen. Dette må imidlertid skje på en miljø- og helsemessig forsvarlig måte og etter en avveining mot samfunnets behov for alternativ bruk av sjøområdet. I tillegg ser jeg det som viktig at regionalpolitiske hensyn ivaretas ved forvaltningen av næringen. Spørsmålet er etter min oppfatning således ikke om etablering av oppdrettsvirksomhet skal reguleres eller ikke, men hvilket innhold reguleringen skal ha og hvilket verktøy som skal brukes.

Fra myndighetenes side har begrensninger i nyetableringer for torsk og andre marine arter i forhold til markedet ikke vært gjennomført. Nyetableringer for disse artene har dermed bare vært begrenset av hensyn til miljø, helse og andre samfunnsinteresser, samt forvaltningens kapasitet til å behandle søknader. Muligheten for å regulere produksjonen i forhold til markedet bør likevel beholdes dersom det skulle oppstå en situasjon tilsvarende den vi har for laks og ørret i dag.

Konsesjonssystemet er ikke et verktøy som skaper begrensninger for nyetableringer. Det er innholdet i de offentlige krav til virksomheten som eventuelt kan virke begrensende. Sammenlignet med alternative reguleringsformer er et konsesjonssystem nettopp det beste verktøyet for å legge til rette for nyetableringer.

En konsesjon er et sett av individuelle rettigheter og plikter som gjelder for innehaveren av konsesjonen. Det er en tillatelse til å drive virksomheten på bestemte vilkår. Dette gir muligheter for særlig fleksibilitet og tilpasning for den enkelte oppdretter til lokale forhold og behov.

Etter min oppfatning vil en alternativ ordning hvor det ikke gis en tillatelse, men hvor reguleringen skjer ved bruk av generelle regler uten mulighet for en særlig individualisering av den enkeltes rettigheter og plikter, i mindre grad legge til rette for nyetableringer enn dagens system.

Mitt overordnede mål er at forvaltningen skal legge til rette for å utløse næringens verdiskapingspotensial. I forbindelse med revisjonen av oppdretsloven med sikte på en ny havbrukslov og i utformingen av nasjonale strategier for havbruksnæringen vil reguleringer og virkemidler bli vurdert med henblikk på økt verdiskaping og utvikling. Jeg tar sikte på å styrke kapasiteten i fiskeriforvaltningen slik at behandlingen av konsesjonssøknadene blir raskere og mer effektiv.

I denne prosessen er jeg åpen for alternativer til dagens regulering. Dagens konsesjonssystem for oppdrett av torsk og marine arter er et bidrag til utvikling og økt verdiskaping og ikke en begrensende faktor. Å beholde konsesjonssystemet er likevel ikke et mål i seg selv, men et virkemiddel som vil bli erstattet med andre reguleringsformer om de skulle vise seg å være mer egnet for å fremme verdiskapingen i havbruksnæringen.

Spørsmål nr. 486

Innlevert 27. september 2000 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 9. oktober 2000 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«I Ot.prp. nr. 47 (1999-2000) foreslo Regjeringen endringer i regelverket for eiendomskatt på kraftanlegg. Stortinget sluttet seg til forslaget, jf. Innst. O. nr. 85 (1999-2000). Departementet anslo på usikkert grunnlag at kraftkommunenes inntekter etter forslaget ville bli 915 mill. kroner på kort sikt og 1 025 mill. kroner på lang sikt.

Står disse anslagene fortsatt ved lag, eller har departementet fått nye opplysninger som tilsier et annet inntektsanslag?»

Svar:

I forbindelse med kraftskattereformen vedtok Stortinget at det skulle innføres nye regler for beregning av eiendomsskatt fra kraftanlegg, ved at eiendomsskatt skal skrives ut på grunnlag av formuesverdien av kraftanlegget. De nye reglene er imidlertid ikke trådt i kraft, og i Nasjonalbudsjettet 2000 ble det gitt en redegjørelse for de økonomiske konsekvensene for kraftkommunene. På bakgrunn av denne redegjørelsen ba et flertall i finanskomiteen Regjeringen komme tilbake med forslag til justeringer av regelverket som innebar at provenyet fra eiendomsskatten blir om lag 1 mrd. kroner.

Forslag til slike endringer i regelverket for fastsettelse av formuesverdi av kraftanlegg for eiendomsskatt ble lagt fram i Ot.prp. nr. 47 (1999-2000). Forslagene var bl.a. å verdsette all produksjon unntatt konsesjonskraft til spotmarkedspriser, å redusere risikotillegget i normrenten, innstramminger i fradraget for framtidige utskiftningskostnader og å innføre et minimumsnivå på eiendomsskatten. Finanskomiteens flertall sluttet seg til disse forslagene, jf. Innst. O. nr. 85 (1999-2000) og senere forslag i Odelstinget.

I Ot.prp. nr. 47 (1999-2000) ble det anslått at disse forslagene innebar at det samlede eiendomsskatteprovenyet på kort sikt ville bli drøyt 900 mill. kroner, dvs. en reduksjon på om lag 16 pst. ift. anslaget for proveny etter gjeldende regler i 2000. Denne reduksjonen skyldes i hovedsak de lave kraftprisene, slik at vedtaket om å oppheve unntaket for langsiktige kontrakter derfor har liten virkning på kort sikt. I Ot.prp. nr. 47 (1999-2000) ble det også påpekt at forslaget ville føre til omfordelingsvirkninger, slik at utslagene ville variere fra kommune til kommune.

Det foreligger foreløpig ikke nye anslag på inntektsreduksjonen etter det nye regelverket utover det som ble presentert i Ot.prp. nr. 47 (1999-2000). Dette skyldes at det ennå ikke foreligger ligningsmessig fastsatte eiendomsskattegrunnlag etter det nye regelverket eller mulighet for fordeling av eiendomsskattegrunnlaget for kommunekryssende kraftanlegg på nåværende tidspunkt. Denne informasjonen vil først være tilgjengelig mot slutten av året. Dette betyr at det ikke er mulig å gi en nærmere vurdering av provenyvirkningen av omleggingen etter det nye regelverket nå. Det økte rentenivået i 2000 og de fortsatt lave kraftprisene hittil i år trekker i retning av at provenyet fra eiendomsskatten i 2001 kan bli noe lavere enn anslaget for 2000. Kraftproduksjonen er imidlertid høy, noe som trekker i motsatt retning.

Som påpekt i Ot.prp. nr. 47 (1999-2000) vil den vedtatte justeringen i regelverket gi kraftkommunene over 1 mrd. kroner i eiendomsskatt med en økning i kraftprisene på om lag 1-2 øre/kWh ift. 1999-nivået. Eiendomsskatten etter gjeldende regler vil for øvrig også bli redusert over tid dersom kraftprisene ikke øker. Det skyldes at også etter gjeldende regler skal taksten og eiendomsskattegrunnlaget i prinsippet gjenspeile markedsverdien av kraftanlegget, og markedsverdien vil åpenbart falle hvis kraftprisene holder seg lave.

Spørsmål nr. 487

Innlevert 28. september 2000 av stortingsrepresentant Per-Kristian Foss

Besvart 4. oktober 2000 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Post- og teletilsynet har varslet regelendringer som vil gjøre det mulig for bedrifter og organisasjoner å registrere opp til 15 domenenavn på internett. Selv med denne oppmykingen vil Norge ha et restriktivt regelverk på området. Resultatet er at norsk IT-industri og elektronisk handel ikke får de samme utviklingsmulighetene som utenlandske konkurrenter.

Vil statsråden ta initiativ til at bedrifter, organisasjoner og privatpersoner fritt kan registrere domenenavn på internett?»

Begrunnelse:

Norge har en av verdens mest restriktive regelverk for registrering av domenenavn på internett. Post- og teletilsynet har fra september varslet en viss oppmyking av regelverket slik at bedrifter og organisasjoner kan registrere opp til 15 domenenavn hver. Selv med denne oppmykingen vil imidlertid det norske regelverket fremstå som restriktivt i internasjonal sammenheng. Resultatet er at norske IT-bedrifter ikke får like gode rammevilkår som konkurrenter i andre land.

Ønsket om å unngå såkalt «piratvirksomhet» eller «utpressing» blir fra tid til annen fremholdt som et argument mot full liberalisering av reglene for registrering av domenenavn. Slik utpressing innebærer at enkeltmennesker og bedrifter legger beslag på domenenavn med andre bedrifters og organisasjoners navn og merkenavn for deretter å selge dem til den berørte bedriften eller organisasjonen til høy pris. Dette kan imidlertid unngås ved at søknader om registrering av nye domenenavn sjekkes mot merkevareregisteret og Foretaksregisteret. Jeg spør derfor statsråden om hun vil ta initiativ til en full oppmyking av regelverket for registrering av domenenavn slik at enkeltmennesker, bedrifter og organisasjoner i utgangspunktet kan registrere det antall domenenavn de ønsker.

Svar:

I løpet av få år har bruken av Internett utviklet seg til å bli en viktig del av vår hverdag, for vår mulighet til å innhente informasjon om og fra myndigheter, organisasjoner og virksomheter, viktig for å kunne informere allmennheten og forbrukere, viktig for utviklingen av elektronisk handel og ny økonomi. Tildelingen av domenenavn har som en del av dette fått økt betydning ikke bare for IT-industrien, men for norsk næringsliv generelt. For å sikre effektive telekommunikasjoner er myndighetene opptatt av å sikre at samfunnsviktige funksjoner som administrasjonen av Internett fungerer bra. Målet må være at toppdomenet .no skal være en naturlig hjemplass for alle brukere som har tilknytning til Norge.

Ovennevnte utvikling har ført til at det er behov for å revidere gjeldende navnepolitikk for domene-navntildeling under det geografiske toppdomenet .no. Post- og teletilsynet, som er ansvarlig myndighet for tildeling av domenenavn, har i brev av 04.10.00 lagt fram et forslag for Samferdselsdepartementet til ny navnepolitikk. Hovedtrekkene i forslaget er at antallet domenenavn pr. organisasjon utvides fra ett til 15, samt at kravet til dokumentasjon for binding mellom søker og domenenavnet det søkes om oppheves.

Forslaget om å begrense antallet domenenavn pr. organisasjon til 15 er i samsvar med det forslag til liberalisering av navnepolitikken som Norsk registreringstjeneste for Internett Domenenavn (Norid) utarbeidet i 1999, i samråd med dets rådgivende politikkråd (Norpol). Forslaget ble sendt på offentlig høring høsten 1999, der det var bred enighet om antallet 15.

Den foreslåtte politikken har som siktemål å sikre at .no fortsatt skal være et kvalitetsdomene, samtidig som det tas hensyn til næringslivets valgfrihet. 15 domenenavn anses i denne sammenheng å kunne dekke de fleste bedrifters behov for å få registrert sitt firmanavn, registrerte varemerker, profilerte kampanjer etc. For å bedre rammevilkårene for bedriftene legges det også opp til at tildelingen av domenenavn i stor grad skal være en automatisert prosess, slik at behandlingstiden per søknad blir kort og registreringskostnadene lave. Samtidig vil en øvre grense på 15 navn virke dempende på domenenavnpirateri, som vi har sett utvikle seg til å bli et problem i andre land som ikke har begrensning på registrering av domenenavn (jf. Danmark) og for registrering under generiske toppdomener (.com, .net og .org).

Det varsles allerede nå at Regjeringen etter en viss tid, og senest etter 1 år, vil vurdere ytterligere liberaliseringer dersom det viser seg å være behov for det.

Det er ikke slik at Norge etter liberaliseringen vil ha et restriktivt regelverk i internasjonal sammenheng. Både Sverige og Finland har en strengere navnepolitikk enn hva Norge vil ha i henhold til den foreslåtte liberalisering.

For å sikre høy kvalitet i navnerommet foreslås det at det fortsatt skal stilles krav til at søker av domenenavn må være en organisasjon registrert enten i foretaks- eller enhetsregistret. Dette gjøres for å ha kunnskap om hvem som reelt sett står bak et domenenavn. Det legges ikke opp til at privatpersoner skal kunne registrere domener direkte under toppdomenet .no, men at disse må registrere seg under særskilte underdomener. Det vil være den enkelte søker som selv på forhånd får ansvaret med å forsikre seg om at man ikke krenker andres rettigheter ved å få registrert et domenenavn. En manuell forprøving opp mot ulike rettighetsregistre ville bl.a. medføre lang behandlingstid per søknad og høyere registreringskostnader, og anses som uhensiktsmessig.

Det er en viktig oppgave for Regjeringen å få iverksatt en revidert politikk for tildeling av domenenavn så snart som mulig og senest innen utløpet av dette året. Før dette gjøres vil Samferdselsdepartementet imidlertid gå gjennom anbefalingen fra Post- og teletilsynet til ny navnepolitikk, for å sikre at vi vil få en god forvaltning av domenenavn i tråd med den samfunnsviktige betydning dette området har.

Spørsmål nr. 488

Innlevert 28. september 2000 av stortingsrepresentant Trond Helleland

Besvart 5. oktober 2000 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Det pågår for tiden forhandlinger om operatøransvaret for luftambulansebasene i Norge. På Ål er man meget godt fornøyd med det tilbudet Norsk Luftambulans gir i dag. Det er skapt stor usikkerhet og utrygghet i befolkningen fordi en annen operatør som har søkt om å overta, Airlift, ikke kan tilby helikopter med anestesilege.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at fastboende og tilreisende i landets største reiselivsregion skal få beholde et helsetilbud som alle er fornøyd med?»

Begrunnelse:

I mange år var det en kamp i Hallingdal for å få stasjonert ambulanshelikopter. Hallingdal ligger langt fra nærmeste sykehus, og har med sine 20 000 innbyggere og 3,5 millioner turistgjestedøgn i året et åpenbart behov for ambulanshelikopter. Gleden var derfor stor da man fikk en etablering av luftambulansbase tilknyttet Hallingdal Sjukestugu på Ål.

Nå er det skapt stor usikkerhet og utrygghet i Hallingdal. Rikstrygdeverket gjennomfører i disse dager en anbudsrunde vedrørende operatøransvaret for luftambulansebasene. Alle, lokalpolitikere, lokalt helsepersonell, fylkespolitikere og innbyggerne, er meget godt fornøyd med det tilbudet Norsk Luftambulans har bygd opp på Ål. Det skapes derfor stor usikkerhet og utrygghet når det blir kjent at den andre operatøren som synes aktuell for å overta operatøransvaret, Airlift, ikke kan tilby anestesilege knyttet til sitt helikopter. Dette bekreftes av daglig leder for Airlift, Gunnar Nordahl, i avisa Hallingdølen 14. september. Kommunelegen i Ål, Øyvind Lappegard, uttaler til Hallingdølen 14. september, at det er helt uaktuelt å bruke kommunale leger på luftambulansen, der må det være anestesilege med minst to års helikopterpraksis. Dette er et avgjørende spørsmål som det burde være mulig å gi bekymrede innbyggere et svar på.

Lokalpolitikere og andre har forsøkt å få klarhet i spørsmålet om anestesilege, men ingen har fått svar hverken i Rikstrygdeverket, eller i departementet. Norsk Luftambulans og Hallingdal sjukestugu har inngått en samarbeidsavtale som innebærer at sjukestugu har tilgang på lege døgnet rundt, noe som gir pasienter i Hallingdal en ekstra trygghet.

Det blir også stilt spørsmål ved om Airlift skal få operatøransvaret på Ål og Dombås som en kompensasjon for at de mister ansvaret i Bergen. Dette regner jeg selvsagt med at ikke medfører riktighet, men påstanden er så alvorlig at ansvarlige myndigheter bør ta seg bryet med å svare på lokale henvendelser.

Svar:

Da luftambulansetjenesten ligger inn under sosialministerens ansvarsområde vil jeg svare på spørsmålet.

Etter sykehusloven har staten planleggings-, utbyggings- og driftsansvar for luftambulansetjenesten. Planleggingsansvaret for luftambulansetjenesten skal utøves i samarbeid med fylkene.

Driftsansvaret for Statens luftambulansetjeneste er delt mellom Rikstrygdeverket som har ansvaret for transporttjenesten, og fylkeskommunene som har ansvaret for den medisinske delen av tjenesten. Luftambulansetjenesten finansieres av staten gjennom folketrygden (transportdelen) og via eget tilskudd fra staten til fylkeskommuner som har luftambulansebaser (medisinske delen).

Det er Rikstrygdeverket som utøver den operative del av transportansvaret gjennom kontrakter med fly- og helikopterselskap og gjennom oppfølging av kontraktene. Rikstrygdeverket har nå gjennomført kontraktsforhandlinger på oppdrag fra og i forståelse med departementet.

Noen fylkeskommuner ivaretar det medisinske ansvaret gjennom eget ansatt helsepersonell, mens andre fylkeskommuner (bl.a. Buskerud) har valgt å kontrahere den medisinske delen til selskapet Norsk Luftambulans AS. Verken departementet eller Rikstrygdeverket er part i avtalen. Det er opp til fylkeskommunen å velge hvordan de vil organisere den medisinske tjenesten.

Når det gjelder basen på Ål, inngikk Rikstrygdeverket i 1993 kontrakt med Norsk Luftambulans AS om helikopterdriften, mens Buskerud fylkeskommune har inngått kontrakt med Norsk Luftambulans AS om den medisinske bemanningen av helikopteret. Verken Rikstrygdeverket eller Sosial- og helsedepartementet er parter i denne kontrakten. Det er derved to ulike kontrakter, inngått av to uavhengige forvaltningsenheter, som i dag regulerer tjenesten ved luftambulansebasen på Ål.

Under arbeidet med de nye kontraktene har Rikstrygdeverket vært fullt oppmerksom på de problemstillinger som bl.a. Buskerud fylkeskommune reiser. Det er derfor i den nye kontrakten for basen på Ål tilrettelagt for at fylkeskommunen fortsatt kan bestemme organisering og bemanning av den medisinske tjenesten i luftambulans helikopteret.

Departementet har tidligere, med virkning fra 1988 og 1994, hatt tilsvarende konsesjonsrunder for transportdelen av tjenesten. Departementet er ikke kjent med at det har vært problemer for fylkeskommunene å bemanne basene med medisinsk personell.

De nye kontraktene er inngått 29. september 2000. Rikstrygdeverket vil ta kontakt med Buskerud fylkeskommune for å informere om de valgte løsningene og for å medvirke til et fortsatt positivt samarbeid mellom transporttjenesten og den medisinske tjenesten ved basene.

Når det gjelder transporttjenesten er Rikstrygdeverket underlagt de vanlige statlige regler med hensyn til tilbud, kontraktinngåelse etc. i henhold til «Regelverk for statens anskaffelsesvirksomhet (REFSA)» og bestemmelsene om forhandlet kjøp som innkjøpsprosedyre. Rikstrygdeverket inviterte interesserte luftfartsselskap innen EØS-området til å inngi tilbud på en ny kontraktsperiode for å ivareta hensynet til konkurranse.

Før anbudene ble sendt ut til de aktuelle operatørene ble anbudsdokumentene sendt på høring til de fylkeskommunene som har luftambulansebaser. Rikstrygdeverket har så langt det er mulig tatt hensyn til fylkeskommunenes innspill.

Kriterier for tildeling av baser fremgår av Rikstrygdeverkets tilbudsforespørsel. I henhold til kriteriene for tildeling har Rikstrygdeverket ved tildelingen av operatøransvar lagt vekt på kvalitets- og sikkerhetsopplegg, operatørens kompetanse, luftfartøyets egnethet for tjenesten, priser og tilbyders referanser for gjennomføring av tilsvarende leveranser.

Etter avtalerettslige prinsipper vil Rikstrygdeverket kunne bli erstatningsansvarlig overfor de andre tilbyderne dersom de ved valg av operatør legger vekt på andre forhold enn de som fremgår av tilbudsforespørselen.

Basen i Bergen vil bli overført fra Airlift AS til Norsk Luftambulans AS. Bakgrunnen er bl.a. det medisinske miljøets ønske om et mindre og mer fleksibelt helikopter enn det som benyttes i dag. Basen på Ål overføres fra Norsk Luftambulans AS til Airlift AS. Bakgrunnen er kostnadmessige hensyn, plassforhold og motorkraft i de tilbudte helikoptrene.

Det har ikke vært aktuelt for meg å gripe inn i selve avgjørelsen av anbudskonkurransen på bakgrunn av krav som ikke er en del av anbudskriteriene. Jeg legger til grunn at medisinsk faglig virksomhet

ved luftambulansebasen på Ål også i fremtiden skal ivaretas på en måte som sikrer trygghetsfølelsen til befolkningen i området.

Departementet har tatt (en underhånden) kontakt med Norsk luftambulans som understreker stiftens landsdekkende formål om å fremme akuttmedisinen i Norge. Stiftelsen vil etter det vi fikk opplyst, ta kontakt med Buskerud fylkeskommune for å drøfte nærmere spørsmålet om en forlengelse av avtalen med fylkeskommunen.

Spørsmål nr. 489

Innlevert 28. september 2000 av stortingsrepresentant Trond Helleland

Besvart 5. oktober 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Jeg viser til Brennpunkt programmet om den såkalte Istrefi-saken. I programmet fremgår det at den antatte gjerningsmannen ikke har blitt pågrepet, og at det skyldes manglende oppfølging fra politiets side.

Hva vil statsråden foreta seg for at saken blir oppklart og at antatt gjerningsmann blir pågrepet ?»

Begrunnelse:

I Brennpunktprogrammet rettes det en rekke alvorlige beskyldninger mot politiets handlemåte i saken, i særdeleshet Drammen politikammer:

- Selv om saken har en antatt kjent gjerningsmann og hans tilholdssted er kjent er vedkommende fortsatt ikke pågrepet.

- Politiet henviser til at det er vanskelig å få til utlevering, men så langt har ikke nødvendige dokumenter blitt sendt for å få til dette.

- Det er heller ikke dokumentert hvorfor en utlevering skulle være spesielt vanskelig i denne saken.

- Det er uklare ansvarsforhold vedrørende hvem som etterforsker/behandler saken.

- Da antatt gjerningsmann fortsatt går fri, føler familien til offeret og særlig hennes datter utrygghet og frustrasjon.

- I programmet henvises det til en kritisk rapport fra Statsadvokatembetet hvor arbeidsrutinene ved Drammen politikammer blir sterkt kritisert.

Denne typen alvorlige kriminalsaker er det avgjørende at politiet setter inn nok ressurser til å sikre oppklaring. Spesielt viktig er dette når man har en antatt kjent gjerningsmann som skaper usikkerhet og utrygghet.

Manglende oppfølging i denne typen saker er med på å svekke tilliten til politiet, noe som er høyst beklagelig og må unngås.

Svar:

Jeg vil innledningsvis påpeke at behandling av konkrete straffesaker hører inn under påtalemyndigheten, under riksadvokatens ledelse. Jeg har ikke mulighet til å instruere påtalemyndigheten i konkrete straffesaker.

Jeg vil likevel få opplyse at jeg på bakgrunn av spørsmålet har vært i kontakt bl.a. med riksadvokaten og politimesteren i Drammen. Politimesteren i Drammen har bl.a. opplyst følgende i forhold til saken:

«Fornærmede (merknad: navnet utelatt) ble 17.12.96 drept på sin bopel i Slemmestad i Røyken. Hennes mann Arsim Istrefi er siktet i saken. Arsim Istrefi er kosovoalbaner og jugoslavisk statsborger.

Etter drapet forlot Arsim Istrefi åstedet og har siden vært på frifot.

Det ble av Drammen forhørsrett 19.12.1996 besluttet pågripelse av Arsim Istrefi. Denne beslutning er senere opprettholdt ved samme rettsbeslutning av 06.09.2000.

Arsim Istrefi har hele tiden vært etterlyst via Interpol.

Saken har vært omtalt i media ved en rekke anledninger. Politiet har blant annet deltatt i programmet «Etterlyst» på TV 3. Også i tysk TV har det vært et program om saken. Dette har medført at det er innkommet en rekke meldinger til politiet fra personer som mener å ha sett Arsim Istrefi. Politiet har fortløpende undersøkt/sjekket disse meldinger.»

Politimesteren i Drammen har videre bl.a. opplyst at Drammen politidistrikt, ut i fra kildeopplysninger som vurderes som pålitelige, mener å vite hvor Arsim Istrefi nå befinner seg i Kosovo. Med bakgrunn i dette arbeides det nå aktivt med spørsmålet om å få Arsim Istrefi pågrepet og utlevert, eventuelt at saken irtteføres i annet land. Dette arbeidet pågår bl.a. i samarbeid med Utenriksdepartementet. Jeg vil i den forbindelse nevne at få land utleverer egne statsborgere. Alternativt til utlevering er imidlertid at vedkommendes hjemland overtar straffeforfølgningen.

I denne saken innebærer det at hvis Arsim Istrefi pågripes i sitt hjemland (der han anses å være statsborger), vil det etter omstendighetene bli aktuelt å overføre saken til etterforskning og pådømmelse der.

Spørsmål nr. 490

Innlevert 28. september 2000 av stortingsrepresentant Bent Høie

Besvart 5. oktober 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Vegdirektoratet har gjort et takstvedtak for bompengordningen på Nord-Jæren som bryter med det lokale forslaget. Dette innebærer blant annet at noen innbyggere må betale bompenger på vei fra egen bolig til kommunesenteret, og at bønder må betale for traktor på vei til egne landbruksarealer.

Vil samferdselsministeren sørge for at disse forholdene blir rettet opp slik at de lokale forutsetningene for etableringen av bompengeringen blir oppfylt?»

Begrunnelse:

I brev av 19.08 då. blir Rogaland Fylkeskommune informert om takstvedtaket for bompengordningen på Nord-Jæren. Rogaland Fylkeskommune har av brev 20.09 då. klaget til Samferdselsdepartementet på forhold i takstvedtaket som de mener må rettes opp i samsvar med det lokale forslaget.

Det er spesielt tre forhold som har vakt sterke reaksjoner lokalt.

a) det ble fra lokale myndigheter klart uttrykt at det skulle være mulig å ferdes mellom sin egen bolig og kommunesenteret i bostedskommunen. På grunn av praktiske hensyn har bomstasjonene fått en slik plassering at noen få må passere dem på vei til eget kommunesenter. Dette lar seg løse teknisk, men er ikke ivare tatt av Vegdirektoratet.

b) de som kjøper abonnement betaler kun bompenger en gang innenfor samme time. Dette for å unngå at innbyggerne må betale bompenger flere ganger, f. eks. ved kjøring av barn til barnehager, før en kjører til jobb. Denne ordningen er av Vegdirektoratet ikke gjort gjeldende for de som betaler med mynt ved passering.

c) flere bønder i området benytter traktor på sekundære hovedvei fra bruket til jordbruksarealer. Vegdirektoratet har ikke ivare tatt dette forholdet, og forutsetter at disse må betale bompenger.

Felles for disse tre forholdene er at det er en svært liten gruppe bilister det er snakk om, og det har dermed små økonomiske konsekvenser. Det største problemet er at innbyggerne føler seg lurte i forhold til de forutsetningene som ble lagt av lokale myndigheter. Dette har ført til at bompengordningen har møtt ekstra mye motstand på grunn av forhold som innbyggerne med rette synes er urimelige.

Svar:

Vegdirektoratet har i brev fra Samferdselsdepartementet datert 5. februar 1991 blitt delegert myndighet til å godkjenne takster, rabatter og unntaksordninger ved bompengeprosjekter. Delegeringsbrevet presiserer at de retningslinjer/fullmakter som er beskrevet skal legges til grunn ved nye prosjekter. Hvis Vegdirektoratet i særskilte tilfeller mener det er riktig å avvike fra dette, må saken forelegges Samferdselsdepartementet. Jeg vil også vise til Vegdirektoratets håndbok nr. 199 «Takstretningslinjer for bompengeprosjekter på offentlig veg».

Stavanger kommune og Rogaland fylkeskommune har fremmet klage på enkelte forhold i takstvedtaket for bompengordningen på Nord-Jæren, og de mener dette må rettes opp i samsvar med lokale forslag til vedtak. Klagene er nå til behandling i Vegdirektoratet.

Prinsippet om gratis ferdsel mellom bosted og kommunesenter ble ikke nevnt i oversendelsen av bompengesøknaden fra Rogaland vegkontor til Vegdirektoratet. Spørsmålsstillingen ble dermed ikke forelagt Samferdselsdepartementet og ikke tatt med i St.prp. nr. 14 (1998-99). Fylkeskommunens vedtak av 2. og 3.

desember 1997 er gjengitt i proposisjonen. Vedtaket tar ikke eksplisitt opp spørsmålet om fritak for lokalbefolkningen, men sier at fylkeskommunen går inn for det takstsystemet som framgår av handlingsprogrammet (utarbeidet lokalt). Imidlertid presiserer fylkeskommunen at kollektivtrafikk i rute fritas.

Stortinget har i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 32 (1988-89) presisert at det i minst mulig grad bør innføres fritaksordninger, jf. Innst. S.

nr. 214 (1998-99). Det ligger således ikke innenfor Vegdirektoratets mandat å vedta generelt fritak for lokalbefolkningen for å ferdes mellom egen bolig og sitt kommunesenter eller fritak for betaling innenfor egen eiendom når en slik forutsetning ikke er nevnt i stortingsproposisjonen. Vegdirektoratets innstilling i saken vil derfor bli sendt til Samferdselsdepartementet som vil fatte endelig vedtak.

I og med at saken er til behandling i Vegdirektoratet, er det for tidlig for meg å svare på om de lokale forutsetningene for etableringen av bompengeringen vil bli oppfylt. Jeg kan imidlertid garantere at Samferdselsdepartementet vil sørge for en grundig behandling av denne klagesaken når Vegdirektoratet har avgitt sin innstilling.

Dokument nr. 15:4

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 37

Innlevert 4. november 1999 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 11. november 1999 av samferdselsminister Dag Jostein Fjærvoll

Spørsmål:

«I valgkampen uttalte lederen i Kristelig Folkeparti at partiet ville ta initiativ til at sporvogn (trikk) i bygater skulle gis prioritet i trafikken framfor biltrafikk. Vil samferdselsministeren ta slikt initiativ og er dette eventuelt en lovsak som i så fall må legges fram for Stortinget?»

Svar:

Bedring av trikkens fremkommelighet kan skje ved hjelp av ulike virkemidler som bruk av egne traséer, skilttekniske virkemidler og signalregulering i kryss. Best prioritet får trikken og annen kollektivtrafikk der det benyttes egne traséer, under forutsetning av at disse kan legges slik at målpunktene/kundene blir dekket på en god måte.

Som kjent er det i Norge bare Oslo og Trondheim som fortsatt har sporvogn (trikk). Gråkallbanen i Trondheim kjører hovedsakelig (90 %) i egen trasé. På strekningen hvor traséen går i blandet trafikk er det gjennomført lysregulering med tilfartskontroll i kryssende gater og aktiv buss- og trikkeprioritet. I Oslo hvor trikkenettet er mer omfattende, er det vanskeligere å få til egne traséer for trikken. Trikk og buss vil derfor i større grad rammes av de samme fremkommelighetsproblemer som biltrafikken, og prioritering av ett trafikkslag vil gi konsekvenser for fremkommeligheten for andre. Generelt mener jeg at kollektivtrafikken i slike tilfeller bør få prioritet under forutsetning av at dette ikke går på bekostning av trafikksikkerheten.

I Oslo har politiet og kommunen herredømme over de fleste virkemidlene for å prioritere trikken i forhold til andre transportmidler, og det synes ikke nødvendig med regelverksendringer. Eksempelvis er politiet, gjennom skilteforskriftene fastsatt av Samferdselsdepartementet, tillagt myndigheten til å treffe vedtak om aktuell skilting. Før det treffes vedtak skal angjeldende kommune, eventuelt vegsjef, gis anledning til å uttale seg.

Ellers kan jeg nevne at det fra tidlig på 80-tallet og fremover er iverksatt en rekke tiltak i Oslo for å øke trikkens gjennomsnittshastighet. Herunder bygging av separat trasé i bygater og aktiv prioritering i lyskryss. Dette har økt gjennomsnittshastigheten for buss og trikk innenfor Ring 2 til omtrent 17 km/t. Oslo Sporveier mener at en med et rimelig sett av tiltak kan øke gjennomsnittshastigheten ytterligere til 22-24 km/t. Vegvesenet er positive til dette, men vil påpeke at med en stadig økende biltrafikk kan det være et ambisiøst mål. For Samferdselsdepartementet er det viktig at trafikksikkerhetsmessige forhold blir ivaretatt ved valg av prioriteringstiltak i trafikken.

Det er i dag et godt samarbeid, både formelt og uformelt, mellom de involverte myndigheter i Oslo. Blant annet har Statens vegvesen Oslo og Oslo Sporveier et prosjekt om signalprioritering av trikk på en bestemt strekning, og vil gjennom dette vinne erfaringer som en da kan nyttiggjøre seg andre steder i Oslo.

Det synes derfor i dag ikke påkrevet med lov- eller regelverksendringer for å kunne gi trikk prioritet i forhold til annen trafikk.

Spørsmål nr. 38

Innlevert 4. november 1999 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 8. november 1999 av fiskeriminister Peter Angelsen

Spørsmål:

«Den teknologiske utviklinga når det gjeld fartøy og reidskap har i sterk grad oppheva skillet mellom fiskefartøy over og under 28 m i det som vert kalla den konvensjonelle flåten, og deler av begge desse gruppene fiskar i dag langt på veg med same reidskap. Stortinget har bedt om ei utgreiing med sikte på å få fram andre parameter enn fartøyet si lengde når det gjeld skillet mellom hav- og kystfiske. Når vil statsråden kome med konkrete forslag for å følgje opp Stortinget sitt ønskje?»

Grunngjeving:

Fiskefartøy over og under 28 m brukar i dag til dels same reidskap. Grensa på 28 m skaper dermed eit kunstig skille, og vi opplever i dag at fartøy som er likt utrusta og som fiskar ved sida av kvarandre blir underlagt ulike reglar. Dette skaper skille og tilpasningar som kan slå svært uheldig ut.

Stortinget har i behandlinga av st.meld 51 (1997- 98) om perspektiver på utvikling av norsk fiskerinæring, m.a. sagt at «skilje mellom hav- og kystfiske må utgreiast med sikte på å få fram andre parameter enn fartøyet si lengde»

På denne måten vil ein kunne få meir lik behandling av fartøy som fiskar med same reidskap uavhengig om dei er over eller under 28 metersgrensa. Det hastar med å få orden i dette spørsmålet.

Svar:

Den problemstillinga som vert teke opp i spørsmålet, var og oppe i samband med handsaminga av St.meld. nr. 51 (1997-98) Perspektiver på utvikling av norsk fiskerinæring. Eg sa då i mitt innlegg i stortingsdebatten den 23. februar i år mellom anna at departementet først ville gjere «ferdig et høringsforslag om konsesjonsordning for fartøy over 28 m som fisker med konvensjonelle redskap, den gruppen som litt upresist gjerne omtales som banklineflåten, og som i flere år har vært skilt ut som en egen gruppe i reguleringsammenheng». Eg sa og at vi deretter ville gå vidare for å sjå på kva som kan gjerast for å finne hensiktsmessige avgrensingar mellom ulike reguleringsgrupper.

Høyringa av forslaget om konsesjonsordning er no avslutta, men det er enno ikkje teke endeleg stilling til innføring av konsesjonsordninga.

Vidare sa eg i stortingsdebatten:

«Det er et åpent spørsmål om det er mulig å finne gode alternativer til metergrenser innenfor alle fiskerier og flåtegrupper. Siktemålet med dette arbeidet må først og fremst være å avgrense grupper som naturlig hører sammen, og regulere disse på den måten som passer best innenfor den enkelte gruppe. Det vil også gjøre det enklere å utvikle friere reguleringsmodeller for de minste båtene.»

Etter ein replikk til mitt innlegg, der det vart peika på at ein i praksis ser båtar som er over og under 28 meter som fiskar side om side, sa eg følgjande:

«Når det gjelder kyst- og havfiskeflåten og delingen der, vil man alltid når man setter en grense, treffe et sjikt i flåten der alle fisker likt, i samme område og har nesten samme størrelse. Det er ikke slik at kystfiskefartøy bare fisker på kysten, de fisker også langt til havs. Det finnes ikke noen reguleringer med hensyn til hvor langt et kystfiskefartøy kan gå til havs. Det er de sertifikatene fartøyet har, som avgjør det.»

Eg er soleis samd i utgangspunktet for spørsmålet, for so vidt gjeld det at fartøy som naturlige utgjør ei gruppe, i størst mogleg grad skal ha same rammevilkår for sitt fiske. Eg trur likevel ikkje at resultatet ville bli annaleis, om vi valde eit anna parameter enn fartøyet si lengde som avgrensing. Uansett kva ein veljer, vil

det oppstå tilfeller der fartøy over og under grensa har fysiske forutsetningar for å drive fiske på same måten. Ein må difor sjå på hovedyngda av fartøy i kvar gruppe, ikkje grensetilfella, når ein vurderer kva som er ei naturleg gruppering i ulike samanhengar.

Dette skal likevel ikkje vere til hinder for at vi søker etter betre løysingar enn dei vi har valt til no. Siktemålet må være å kome lengst mogleg i retning av naturlege grupper i reguleringsssammenheng, i høve til strukturtiltak og i andre samanhengar.

Både når det gjeld kvotereguleringar og når det gjeld utvikling av ulike strukturtiltak, vil eg difor arbeide for å oppfylle innhaldet i den merknaden frå Næringskomiteen som er referert i grunngevinga for spørsmålet. Eg oppfattar det slik at intensjonen bak merknaden først og fremst er å unngå ugrunna forskjellar i regelverket mellom fartøy som driv i det vesentlege på same måten. Målet om å unngå ugrunna forskjellar gjeld og i høve til tekniske reguleringar som t.d. områdebegrensning for større fartøy, som no er ei aktuell problemstilling under utgreiing av ei arbeidsgruppe med deltaking fra myndighetene, forskarane og frå fiskarorganisasjonane.

Det ligg i dette og at eg ikkje ser for meg noko fast grense mellom «kyst» og «hav» som skal leggst til grunn i alle samanhengar, uansett kva for parameter ein kunne tenke seg som utgangspunkt for ei slik grense. Grupperingane må først og fremst gjerast ut frå kva som er naudsynt for å lage best mogleg løysingar i høve til den enkelte problemstilling.

Spørsmål nr. 39

Innlevert 4. november 1999 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 12. november 1999 av forsvarsminister Eldbjørg Løwer

Spørsmål:

«Gjennom media er vi blitt kjent med at Norsk Marinindustri har levert et forslag til bygging av Sjøforsvarets fregatter, som er tre milliarder billigere enn tidligere alternativer. Med bakgrunn i pris og krisen i norsk verftsindustri og kompetanseutvikling på området, er det nødvendig å ta dette forslaget opp til vurdering. EØS-avtalen er ikke til hinder for dette. Hva vil statsråden gjøre, evt vil Stortinget bli informert om de vurderinger som blir gjort?»

Svar:

Selskapet Norsk Marinindustri, som er under stiftelse, fremsendte for kort tid tilbake en idéskisse over et alternativt opplegg for bygging av nye fregatter.

Forsvarets organisasjon har foretatt en vurdering av innholdet i det fremlagte materialet. I tillegg har Sjef for Sjøforsvarets forsyningskommando, kontreadmiral Jan Jæger, vært i kontakt med en av de nevnte støttespillerne i saken, viseadmiral Kibsgaard (r).

Konklusjonen av vurderingene er at Forsvaret ikke ser det som formålstjenlig å gå dypere inn i de problemstillingene som reises i det oversendte materialet. Bakgrunnen for dette kan kort sammenfattes i de nedenfor opplistede momenter;

- Materialet som er fremlagt innebærer kun en grov idéskisse - store arbeider gjenstår
- Fregattprosjektet vil forsinkes minimum to år
- Vår troverdighet internasjonalt vil svekkes betraktelig ved å endre prosessen nå, i tillegg til å gi grunnlag for erstatningskrav fra dagens hovedleverandørkandidater
- Utradisjonelle konsepter har vært vurdert i en innledende fase

Konseptet i dette tilfellet dreier seg kun om en grov idéskisse som vil kreve et meget omfattende arbeid for å bli dokumentert tilstrekkelig før man kan vurdere dette nærmere. Til sammenligning vil jeg nevne at den tidligere norske hovedleverandørkandidaten, Nor-Eskort Gruppen (NEG), arbeidet intensivt i om lag to

år før deres konsept kunne gi et grunnlag for et pristilbud. I dette arbeidet var det nødvendig for dem å bygge opp en prosjektorganisasjon på over 100 medarbeidere, for hvilket de mottok et finansieringsbidrag i fra Forsvaret på nærmere 200 mill kroner.

Et ytterligere aspekt er at en eventuell utvikling av det foreslåtte konseptet, samt en ny tilbuds- og evalueringsrunde, vil forsinke fregattprosjektet i minimum 2 år, i tillegg til å måtte kreve et vesentlig finansieringsbidrag fra Forsvaret. En ny tilbudsrunde vil dessuten medføre at den pågående anskaffelsesprosessen vil måtte avbrytes. En slik handlemåte vil i tillegg til å svekke Forsvarets troverdighet som en seriøs kjøper av forsvarsmateriell, dessuten gi grunnlag for erstatningskrav fra de kandidatene som frem til nå har lagt ned store ressurser i å utvikle fartøyskonsepter og utarbeide tilbud til Sjøforsvarets forsyningskommando(SFK).

Videre bør det understrekes at forslaget som er fremsendt kun omhandler fartøyets maritime del, og ikke fartøyets kommando- kontroll- og informasjonssystem eller de tilhørende våpen. Erfaringsmessig beløper denne delen seg til om lag 50% av totalanskaffelsen.

Avslutningsvis bør det nevnes at SFK i forbindelse med fregattprosjektet i perioden 1995-96 vurderte en utradisjonell fartøysløsning som kan minne om den som i dag foreslås av Henrik Fleischer og Knut Børseth. Konklusjonen fra denne vurderingen var at et slikt konsept ikke ville oppfylle flere sentrale ytelseskrav fra Sjøforsvarets side.

På dette grunnlag vil jeg derfor konkludere med at jeg dessverre ikke kan stille meg positiv til en videre støtte av den fremlagte idéskissen.

Spørsmål nr. 40

Innlevert 5. november 1999 av stortingsrepresentant Børge Brende

Besvart 12. november 1999 av finansminister Gudmund Restad

Spørsmål:

«Vil finansministeren ta et initiativ til at Norwegian Ammunition Disposal Company A/S kan utføre oppdrag for NATO i Norge med destruksjon av ammunisjon uten merverdiavgift?»

Begrunnelse:

Norwegian Ammunition Disposal Company AS (NAD), har utviklet metoder og fått nødvendige godkjenninger fra offentlige myndigheter til destruksjon av både sivile og militære eksplosiver ved sprengning i de nedlagte gruveanleggene på Løkken Verk i Sør-Trøndelag. Selskapet har vært under kontinuerlig utvikling siden etableringen i 1990.

NAD inngikk høsten 1996 kontrakt med NATO Maintenance and Supply Agency (NAMSA) om destruksjon av amerikansk ammunisjon. Ammunisjonen var lagret i Tyskland og ble transportert til Norge, hvor den er destruert ved sprengning i Astrup gruve på Løkken Verk. Arbeidet ble avsluttet i april 1999.11.04.

I kontrakten mellom NAD og NAMSA er det tatt inn en klausul med følgende tekst:

«NAMSA, as a subsidiary body of NATO is, by application of the Ottawa Agreement, dated 20. September 1951, exempt from all taxes and duties»

Med bakgrunn i denne klausulen har NAMSA krevd å få utført destruksjonen av ammunisjonen uten merverdiavgift. NAD aksepterte dette kravet uten å undersøke riktigheten av kontraktens påstand noe nærmere. Dette ut i fra at selskapet faktisk ved et tidligere høve hadde blitt innvilget et tilsvarende fritak. Den gangen var ammunisjonen riktignok lagret i Norge, men eier og oppdragsgiver var tysk.

Det skal i denne sammenheng bemerkes at NAD i henhold til Lov om merverdiavgift § 13, 2. ledd nr. 1 er klar over at det skal betales merverdiavgift ved omsetning av tjenester som gjelder varer. Destruksjon av ammunisjon omfattes derfor av denne bestemmelsen, og tilsvarende tjenester for norske kunder faktureres alltid med utgående merverdiavgift.

Problemene knyttet til NAMSA kontrakten startet ved at Sør-Trøndelag fylkesskattekontor (SFK) ikke fant å kunne akseptere fritak for merverdiavgift på det grunnlag som NAS hevdet, og derfor har NAD vært nødt til å betale inn i overkant av 1 million kroner i merverdiavgift. NAD tok våren 1998 kontakt med Advokatfirmaet Arthur Andersen & Co (AAA) for å få saken vurdert. I samarbeide med AAA kom en frem til at en skulle søke å få en prinsipiell avgjørelse i saken, og det ble derfor utarbeidet, og den 11. juni 1998 også sendt, en søknad til Skattedirektoratet. Direktoratet sendte nesten umiddelbart saken over til Finansdepartementet - der den har vært til behandling i 16 måneder.

Etter at arbeidet med destruksjonen var fullført - for øvrig til oppdragsgivers fulle tilfredshet - ble det også satt i gang arbeide med å få refundert moms via Østfold fylkesskattekontor (ØFS) - som er saksbehandler for slike saker. Etersom NAMSA ikke har betalt moms - og det hjelper tydeligvis ikke at NAD har - så sier ØFS at der ikke er noe å refundere. NAMSA på sin side sier at de ikke vil betale moms før norske myndigheter har gitt en garanti for at de får sine penger tilbake, og hos norske skattemyndigheter sitter garantiene som kjent svært så langt inne.

Svar:

Som det går frem av begrunnelsen for spørsmålet, har Finansdepartementet hatt denne saken til behandling i lengre tid. Slik faktum ligger an i saken, synes det vanskelig å tolke regelverket slik at avgiftsfritak følger uten videre. På den annen side gjør det seg gjeldende likhetshensyn i forhold til andre avgiftsfrie situasjoner i det NATO-baserte, internasjonale samarbeid om destruksjon av overflødige utstyrsagre. En vurderer derfor om det er forsvarlig å gi dispensasjon fra avgiftsplikten. Dette er en komplisert og tidkrevende vurdering. Det tas nå sikte på avgjørelse i departementet i løpet av kort tid.

Spørsmål nr. 41

Innlevert 5. november 1999 av stortingsrepresentant Børge Brende

Besvart 11. november 1999 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«Tannlegemangelen i Norge øker. Vil utdanningsministeren for å rette på dette åpne for at gebyrstipend også kan ytes til odontologistudenter i utlandet?»

Begrunnelse:

Pr. i dag gis det ikke gebyrstipend i odontologi, men derimot for medisinstudier. Dette innebærer at medisin kan man studere i Tyskland, Ungarn, Polen og Tjekkia m.fl., mens odontologi bare kan studeres i Tyskland da den enkelte student slipper å betale skolepenger der (som gebyrstipendet skal dekke).

Så langt er det fremholdt at medisinstudenter bør få gebyrstipend, fordi legemangelen er så stor. Men ifølge Odontologisk Institutt ved Universitetet i Oslo vil det de neste seks årene være over 500 ledige tannleigestillinger i Norge. Dette vil forsterkes av at tannlegeutdanningen i Bergen er lagt ned, og at UiO bare har tilbud til 65 av 1400 søkere til tannlegeutdanningen.

Svar:

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet og Sosial- og helsedepartementet ser på forskjellige tiltak for å øke tilgangen på tannleger framover. Et av de mest aktuelle virkemidlene er innføring av gebyrstipend til tannlegestudier i utlandet. Jeg regner med at spørsmålet kan bli avklart i tide til at det eventuelt kan åpnes for gebyrstipendiering fra studieåret 2001- 2002.

Jeg må få korrigere opplysningen i brevet om at tannlegeutdanningen ved Universitetet i Bergen er lagt ned. Dette er ikke tilfelle. Universitetet i Bergen tar opp 48 studenter årlig til tannlegestudiet, og det er ingen planer om å redusere dette tallet.

Spørsmål nr. 42

Innlevert 5. november 1999 av stortingsrepresentant Grethe G. Fossum

Besvart 11. november 1999 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Det har i lang tid vært kjent at avhør av asylsøkere skal overføres til UDI. Hva slags forberedelser og eventuell opplæring har en satt i gang for å forberede ansatte i UDI på denne type arbeidsoppgaver?»

Svar:

Ansvar for asylavhørene skal overføres fra politiet til Utlendingsdirektoratet 1.7.2000. Foruten å legge til rette for at Utlendingsdirektoratet har tilstrekkelige ressurser til å kunne overta asylavhørene, har Justisdepartementet tatt initiativ til å opprette en arbeidsgruppe med deltakelse fra direktoratet og politiet for å utarbeide nye og gode informasjonsrutiner mellom UDI og politiet, når avhørene overføres. Dette er nødvendig da politiet fortsatt vil måtte bistå i arbeidet med å avklare asylsøkernes identitet og reiserute.

Ut over dette vil Utlendingsdirektoratet gjennomføre et omfattende arbeid for å forberede overtakelsen av asylintervjuene. Arbeidet er organisert som et prosjekt med 7 arbeidsgrupper som arbeider med ulike problemstillinger relatert til overtakelsen. Arbeidsgruppene tar for seg følgende temaer:

1. Opplæring: Dette arbeidet er todelt. Første del er å utarbeide og gjennomføre et opplæringsprogram, som skal sikre at saksbehandlerne på en rask og effektiv måte skal kunne gjennomføre faglig forsvarlige asylintervjuer.

2. Gjennomføring av asylintervju: Det skal utarbeides et helhetlig opplegg for å sikre at asylintervjuene gjennomføres på en slik måte at effektiviteten i saksbehandlingen øker, samtidig som rettssikkerheten for asylsøkeren ivaretas. Arbeidet omfatter organisering, regler og prosedyrer.

3. Rutiner ved spesielle hensyn hos søker (alder, kjønn, helseproblemer): Arbeidet omfatter rutiner og retningslinjer, inklusive retningslinjer som sikrer at barn blir hørt på en bedre måte enn i dag. Det skal også etableres retningslinjer for intervju av kvinner som kan ha vært utsatt for kjønnsrelatert forfølgelse.

4. Bruk av tolk: Det skal utarbeides et helhetlig opplegg for tolking ifm asylintervjuene. Dette inkluderer praktisk organisering, kvalitetstesting av tolker, og en gjennomgang av retningslinjer for tolkens rolle i asylintervjuene. Bruk av nye tekniske hjelpemidler i tolkesituasjonen skal også vurderes.

5. Tilrettelegging for overtakelsen: Det skal utarbeides praktiske løsninger for støttefunksjoner som transport og div. koordineringsoppgaver.

6. Ressursbehov og organisering: Det skal utarbeides forslag til en effektiv organisasjonsmodell for UDIs gjennomføring av asylintervjuene. Herunder må man avklare personal- og kompetansebehov, samordne saksflyten, vurdere beredskapsordninger ved større ankomster, og fastlegge organisasjonsmodell for gjennomføring av asylintervjuet.

7. Landdatadase: Det skal utarbeides forslag til et datasystem for distribuering av oppdatert landinformasjon til saksbehandlerne.

Spørsmål nr. 43

Innlevert 5. november 1999 av stortingsrepresentant John I. Alvheim

Besvart 9. november 1999 av helseminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Jeg er gjort oppmerksom på at det er søkt om å få opprette kompetansesenter for smertebehandling ved RiT. Smertebehandling er et svært viktig medisinsk område med store konsekvenser for de pasienter det gjelder og et område med stort forbedringspotensiale. Når mener statsråden at søknaden vil kunne besvares?»

Svar:

Det er i Nasjonal Kreftplan vedtatt å etablere kompetansesentre for lindrende behandling ved alle landets regionsykehus. Det ble bevilget 5 mill. kroner til oppbygging av kompetanse innen lindrende behandling ved alle regionsykehusene i 1999. Sør- Trøndelag fylkeskommune ble i mai i år tildelt 1 mill. kroner til oppgradering av den utadrettede virksomheten ved Regionsykehuset i Trondheims seksjon for lindrende behandling.

Det er foreslått midler til videre utbygging og drift i 2000. I tillegg foreslås avsatt ytterligere 5 mill. kroner til å styrke regionsykehusenes kompetanse innen lindrende behandling for å ivareta også andre sykdommer enn kreft.

Søknaden fra RiT ble mottatt i departementet 18.10.99. Mest sannsynlig vil denne søknaden bli behandlet innenfor rammen av regionsykehustilskuddet. Søknadsfristen for dette tilskuddet er satt til 31. januar 2000 med forbehold om endringer som følge av Stortingets budsjettbehandling. Det er lagt til grunn i budsjettforslaget at det totale søknadsbeløpet fra hver enkelt fylkeskommune som får tilskudd til kompetansesentra og andre særskilte funksjoner, må holdes innenfor den oppsatte rammen for 2000. Søknaden er allerede oversendt Statens Helsetilsyn for faglig vurdering.

Spørsmål nr. 44

Innlevert 8. november 1999 av stortingsrepresentant Jørn L. Stang

Besvart 17. november 1999 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Kan Justisministeren omgående sørge for at radioer som i dag helt eller delvis har lotteri som grunnlag for drift får fornyet sin tillatelse for år 2000 inntil ny forskrift er innført og varslet, og at de føringer komiteen vil fremlegge i sin innstilling til Ot.prp.nr 84 (1998-99) i mellomtiden blir veiledende for departementets og politiets praksis på området?»

Begrunnelse:

Justiskomiteen har Ot. prp. nr. 84 (1998-99) til behandling. Saken skal fremlegges i Stortinget 16.12.1999. Et av spørsmålene som er reist dreier seg om vilkår for lotteri i lokalradio. Departementet har i skriv G-5/99 av 15.3.99 gitt lokalradioer med bingo som del av sitt inntektsgrunnlag frist til 31.12.99 med eventuelle eiermessige tilpasninger ihht. Departementets tolkning av lov og forskrift. Samtidig vet vi at mange politidistrikter har satt frist for å søke lotteritillatelse for år 2000 flere måneder før årets utløp.

Varsling av berørte virksomheter bør foregå i god tid, men frist som ikke kan være mindre enn 12 måneder fra ny forskrift får gyldighet og som eventuelt forlenges for å tilpasses kalenderåret.

Stortingets behandling av nevnte sak kan medføre endring i premissene for slike tillatelser.

Svar:

Lotteriloven har bl.a. som formål å styrke inntektsgrunnlaget for det frivillige organisasjonsliv. Lotterimarkedet er etter lotteriloven § 6 forbeholdt landsdekkende, regionale eller lokale organisasjoner eller foreninger som i sin virksomhet ivaretar et humanitært eller samfunnsnyttig formål. Tillatelse kan bare gis til nærradio/nærfjernsynstasjon med konsesjon, jf forskrift om bingo 24. oktober 1990 nr 877. Dette forutsetter imidlertid at de generelle reglene i lotteriloven 1995 §§ 5 og 6 er oppfylt.

Lovens forarbeider slår fast at tillatelse bare gis til samfunnsnyttige og humanitære formål og ikke til privatøkonomiske tiltak eller foreninger eller sammenslutninger med privatøkonomisk formål, jf bl a uttalelser i Ot prp nr 58 (1993-94) s. 10 og Inst. O. nr 9 (1994-95) under punkt 5.4 s. 14. Dersom privatpersoner eller kommersielle foretak skulle få anledning til å drive bingo til inntekt for sin virksomhet ville dette gå på bekostning av de frivillige organisasjonenes andeler i lotterimarkedet.

Allerede i rundskriv G-75/92 ga departementet nærmere instruksjoner om behandlingen av søknader om tillatelse til å avholde radiobingo. I rundskrivet fremgår det bl.a at et rent kommersielt foretak eller en nærradio som drives som et tradisjonelt aksjeselskap eller lignende ikke vil kunne få lotteritillatelse til inntekt for radioen.

Justisdepartementet ga i rundskriv G-5/99 som ble utgitt 15 mars 1999 en presisering av gjeldende rett. Her heter det bl a.:

«Etter fast praksis gis det ikke lotteritillatelse til privatøkonomiske tiltak eller sammenslutninger med slike formål, jf. forarbeidene til lotteriloven , Ot. prp. nr 58 (1993-94) om lov om lotterier mv. s 10. Dette innebærer at privatpersoner eller kommersielle foretak som mediaselskaper herunder aviser, samt bedrifter, forretninger og

banker, ikke oppfyller kravene i lotteriloven § 6 jf. § 5 første ledd, selv om inntektene fra bingoen tilbakeføres til nærradioen /nær fjernsynet.»

Departementet har med dette rundskrivet gitt tydelig uttrykk for at rene kommersielle virksomheter og heleide private virksomheter ikke kan påregne å få tillatelse til radiobingo. I rundskrivet er det gitt en rimelig frist for å omdanne eierstrukturen dersom konsesjonæren ikke oppfyller vilkårene for fornyelse. Fristen er satt til 31 desember 1999.

Departementet har mottatt et fåtall av klager over politiets vedtak om avslag på søknad om tillatelse til å avholde radiobingo.

Justisdepartementet vil på bakgrunn av Stortingets behandling av Ot prp nr 84 (1998-99) om lov om lotterier mv revidere bingoregelverket for å gjøre spillet mer attraktivt. I denne forbindelse vil også reglene om nærradiobingo bli grundig vurdert. Prinsippet om at lotteritillatelse bare kan gis til det frivillige organisasjons- og foreningsliv som nevnt i lotterilovens § 6 står imidlertid fast.

Spørsmål nr. 45

Innlevert 8. november 1999 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 12. november 1999 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«I en årrekke har det vært arbeidet med å opprette et fond for søk etter omkomne på havet. 2 utvalg har levert sine innstillinger, den siste for kort tid siden og det ble konkludert med at et fond bør opprettes og at det må bevilges 35 millioner til dette. I Fiskeribladet 15.10 leser jeg at Kirke- og undervisningsdepartementet på grunn av etiske prinsipper ikke ønsker opprettelsen av et slikt fond.

Medfører dette riktighet?»

Svar:

NOU 1999:16 Søk etter omkomne, ble lagt fram for Justisdepartementet 1. april 1999. Utvalget har i vurderingen av de etiske spørsmålene tatt utgangspunkt i «kirkens holdning». Dette er behandlet i utredningens kap. 4.2., der det blant annet heter: «Det liv etter døden som kirken forkynner er ikke avhengig av et gravsted med gravsten og navn.» (..) «Tanken om en våt grav, som likeverdig med et gravsted på en kirkegård, har vært en oppfatning gjennom århundrer og bør holdes frem på samme måte i dag.» Samtidig blir det framhevet at «søk som ikke igangsettes eller som avsluttes før avdøde er funnet, vil føre til en menneskelig og følelsesmessig påkjenning for dem det angår. Dette må tas på alvor.»

Den kirkelige representant i utvalget har sluttet seg til utvalgets enstemmige forslag om at det organiseres en ordning for søk etter omkomne, og at denne bør finansieres som en budsjettstyrt post over en egen post på statsbudsjettet.

Utredningen har vært ute på høring. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet har i sin høringsuttalelse begrenset seg til å si at vi ikke har merknader til utredningen. Når det gjelder de spørs

mål som er dette departements ansvar, dvs. det som berører kirkelige og gravferdsmessige forhold, er det min oppfatning at alle nødvendige hensyn er godt ivaretatt i utredningen.

Det kan være grunn til å presisere at gravferdsloven § 1 annet ledd om vern av naturlig grav ikke tar sikte på å vanskeliggjøre søk etter omkomne, men slår fast at i de tilfeller man ikke finner vedkommende, så er en våt grav også en verdig grav.

Justisdepartementet er for øvrig rette vedkommende for spørsmål vedrørende oppfølgingen av forslagene i NOU 1999: 16.

Den artikkel det vises til i Fiskeribladet er formodentlig basert på en misforståelse.

Spørsmål nr. 46

Innlevert 8. november 1999 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 16. november 1999 av miljøvernminister Guro Fjellanger

Spørsmål:

«Den Nord-Atlantiske Sjøpattedyrkommisjonen (NAMMCO), som Norge er vertsnasjon for, er lokalisert i Tromsø og har ved flere anledninger søkt om å få lokaler i Polarmiljøsenderet, men har fått avslag hver gang med begrunnelse at det ikke er plass. Så kan vi 29.10 lese i avisa Nordlys at det er funnet plass til Verdens Naturfond (WWF). WWF motarbeider konsekvent den norske regjeringens sjøpattedyrpolitikk.

Hva er årsaken til at det er funnet plass til WWF, men ikke NAMMCO?»

Begrunnelse:

NAMMCO er en organisasjon som på regjeringsnivå arbeider med spørsmål om sjøpattedyr. De har lenge forsøkt å få tildelt lokaliteter på Polarmiljøsenderet i Tromsø for å bedre kunne dra nytte av den forskning som foregår både på sjøpattedyr og miljø på senteret. I tillegg kan også Polarmiljøsenderet dra nytte av den kompetanse NAMMCO innehar.

Svar:

I oppfølgingen av St.meld.nr. 42 (1992-93) Norsk polarforskning ble Polarmiljøsenderet etablert i Tromsø i 1994, og er et avtalefestet, faglig og logistisk samarbeid mellom Miljøverndepartementets ytre etater, og Stiftelsen for naturforskning og kulturminneforskning, Norsk institutt for luftforskning, Norsk institutt for vannforskning og Norges geologiske undersøkelser.

Samlokalisering har vært en viktig forutsetning for at Polarmiljøsenderet skulle kunne bli den samarbeidsorganisasjon og det faglige tyngdepunkt innen miljøvern og samarbeid i nordområdene som man tok sikte på. Senterbygget som sto ferdig i 1998, ble dimensjonert ut fra senterdeltakernes definerte rombehov, og i utgangspunktet var det ikke planlagt med arealer for utleie. Det har imidlertid vist seg å bli noe ledig plass, og en rekke organisasjoner og institusjoner har meldt sin interesse med hensyn til leie av lokaler, herunder NAMMCO og WWF.

Både NAMMCO og WWF er faglig interessante organisasjoner sett i forhold til den kompetanse Polarmiljøsenderet representerer. NAMMCO har oppgitt et rombehov tilsvarende fire kontorer samt møterom, og dette har det dessverre ikke vært ledig kapasitet til å kunne imøtekomme. WWF's hadde et rombehov tilsvarende et kontor, og dette lot seg dekke innenfor det begrensede ledige arealet som sto til disposisjon for utleie. Det kan imidlertid åpne seg muligheter for NAMMCO dersom det senere skulle bli tilstrekkelig ledige kontorlokaler, eller ved en eventuell utvidelse av kapasiteten i eller i tilknytning til Polarmiljøsenderet.

Spørsmål nr. 47

Innlevert 8. november 1999 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 11. november 1999 av samferdselsminister Dag Jostein Fjærvoll

Spørsmål:

«Innbyggere langs deler av E6 i Hamarøy får post kun omdelt tre dager pr. uke. Dette er i strid med postens konsesjonsbetingelser og strider mot EU's postdirektiv. Innbyggernes servicetilbud er med Postens bedrøvelige tilbud kraftig redusert. Er Postens opptreden overfor innbyggerne avklart med EU-kommisjon, og vil statsråden sørge for at Posten gir de berørte innbyggere i Hamarøy en service som er i tråd med konsesjonsbetingelsene?»

Svar:

Det er i revidert konsesjon til Posten Norge BA (Posten) som ble fastsatt 29. oktober 1999, i punkt 2 Kvalitetskrav, avsnittene om prioritert brevpost og lettgoods, fastsatt at utlevering av disse sendingstypene skal utføres alle virkedager (mandag til og med lørdag). Dette kravet gjelder ikke dersom det foreligger ekstraordinære omstendigheter eller særlige geografiske forhold. Utlevering skal imidlertid uansett utføres minst tre dager pr. uke. Jeg vil understreke at dette kravet innebærer en innstramming i forhold til tidligere konsesjonskrav. For at ikke unntaksmuligheten i konsesjonen, som nå er formulert som «ekstraordinære omstendigheter eller særlige geografiske forhold» og som er i tråd med formuleringen i postdirektivet artikkel 3. nr. 3, skal benyttes for vidt, har Samferdselsdepartementet valgt å fastsette et absolutt krav om minimum tre dagers utlevering i uken.

Samferdselsdepartementet har i forbindelse med fastsettelse av revidert konsesjon til Posten gjort Posten og Post- og teletilsynet særlig oppmerksom på at det i henhold til postdirektivet artikkel 3 nr. 3 vil være nødvendig å foreta rapportering ved avvik eller unntak fra hovedregelen om utleveringshyppighet. Videre har Samferdselsdepartementet gitt uttrykk for at departementet forutsetter at Posten og Post- og teletilsynet drøfter nærmere framgangsmåten for innsamling og rapportering av slike opplysninger. Det vil være Samferdselsdepartementet som oversender rapporteringen til EFTAs overvåkningsorgan, EFTA Surveillance Authority (ESA).

Når det gjelder forholdet til postomdeling i Hamarøy kommune har Samferdselsdepartementet ved brev av 27. juli 1999 besvart en tidligere henvendelse i mai 1999 fra ordfører May Valle i Hamarøy kommune, som blant annet omhandlet spørsmål i forhold til posttjenester. Det ble i den forbindelse innhentet opplysninger fra postsjefen ved Harstad postkontor. Postsjefen har opplyst at det i forbindelse med en klage fra befolkningen i Sagvassdalen hadde blitt inngått avtaler som medfører at beboerne på strekningen Tømmerneset-Kråkerøy får omdelt/kasselagt post fra trailer 4 ganger pr. uke. I tillegg betjener landpostbudet strekningen 2 ganger pr. uke. Dette innebærer at beboerne nå får omdelt post 6 ganger pr. uke. På bakgrunn av spørsmålet fra stortingsrepresentant Ivar Kristiansen har Samferdselsdepartementet på nytt tatt kontakt med Posten og fått bekreftet at nevnte omdelingsordning er den som fortsatt gjelder i dag.

Jeg vil ellers vise til at Post- og teletilsynet har ansvar for å føre tilsyn med at Posten oppfyller konsesjonsvilkårene.

Spørsmål nr. 48

Innlevert 8. november 1999 av stortingsrepresentant Jørn L. Stang

Besvart 17. november 1999 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Mener justisministeren at det vil være riktig å frata alle statsborgere over 70 år muligheten for å kunne være meddommere i rettsvesenet?»

Begrunnelse:

Justisdepartementet mener at gamle meddommere er et problem, og vil innføre en øvre aldersgrense i domstolene. Det hevdes at eldre meddommere skaper vanskeligheter under rettssakene. Eldre mennesker blir avskåret fra å delta i samfunnsmessige viktige verv, til tross for å inneha en god del innsikt og livserfaring. Å innføre en slik generell regel fører til en forskjellsbehandling grunnet alder, istedenfor å basere seg på individuell behandling uavhengig av alder.

Svar:

Innledningsvis vil jeg presisere at jeg mener at det blant eldre finnes mange som er vel skikket, både fysisk og psykisk, til å tjenestegjøre som lekdommere. I utgangspunktet ønsker jeg derfor ikke generelt å utelukke eldre mennesker på grunn av deres alder.

I praksis kan det imidlertid synes som om lekdommere i høy alder kan være et problem for domstolene. Flere domstoler har henvendt seg til Justisdepartementet og gitt uttrykk for at enkelte meddommere i høy alder skaper problemer. Videre har enkelte kommuner, på tross av at loven i dag ikke oppstiller noen øvre aldersgrense, funnet behov for å utarbeide egne retningslinjer for valget av lekdommere, der valgbarheten generelt begrenses for personer over en viss alder.

Etter dagens regler for valg av lekdommere skal det foretas en individuell vurdering av om den enkelte kandidat, uavhengig av alder, er skikket til å velges til det ansvarsfulle og krevende vervet som lekdommer. Dette innebærer at kommunene som velger lekdommerne bl.a. skal vurdere om kandidatene ser og hører godt nok til å følge med i forhandlingene og om de har evne til å konsentrere seg om og oppfatte det som sies gjennom hele saken. På grunn av det store antall lekdommere som velges, ikke minst i de folkerike kommunene, sier det seg imidlertid selv at det er vanskelig å få gjennomført en slik individuell kontroll på en tilfredsstillende måte. Som et eksempel kan jeg nevne at Oslo kommune for neste valgperiode skal velge ca. 10 000 meddommere til Oslo byrett.

På bakgrunn av dette har jeg sett behov for å vurdere hvorvidt det bør innføres en øvre aldersgrense for hvem som kan velges som lekdommere. Den 28. september 1999 sendte jeg derfor ut på høring et forslag om fastsettelse av en øvre aldersgrense for valg som lekdommere. Høringsfristen er satt til 6. desember 1999.

Forslaget går ut på at man kan velges inntil man fyller 70 år, noe som innebærer at lekdommere i siste del av valgperioden vil kunne bidra med inntil 73 års innsikt og livserfaring.

Til sammenligning nevner jeg at vi for fagdommere har funnet grunn til å sette en øvre aldersgrense på 70 år. Også dette gjør det i seg selv naturlig å vurdere om det ikke også er grunner som tilsier at det bør innføres en øvre aldersgrense for lekdommere. Jeg har imidlertid ikke tatt noe endelig standpunkt til spørsmålet. Det bør også tilføyes at kanskje det viktigste ved sammensetningen av utvalgene er å sikre en god aldersmessig fordeling.

Spørsmål nr. 49

Innlevert 8. november 1999 av stortingsrepresentant Sigvald Oppebøen Hansen

Besvart 15. november 1999 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«Fleire privatpersonar har opp gjennom tida teikna festekontrakt på prestegårdsgrunn for oppføring av bustad og anna. I dei fleste høva skjedde dette for ein del år sidan. I samband med festekontrakta var det knytt til fleire vilkår.

Korleis vurderer departementet i dag vilkår som blei sett for om lag 50 år sidan i høve til dans, skjenking av rusdrikk, drift av kafé og anna?»

Grunngjeving:

I Drangedal kommune ligg Drangedal prestegård sentral plassert i sentrum av kommunen. Ei slik plassering gjorde sitt til at fleire privatpersonar teikna festekontrakt for oppføring av bustad eller forretningsseigedomar med prestegården, som på vegne av Kirke- og undervisningsdepartementet inngjekk avtala for seinare godkjenning i departementet på 40- og 50-talet. I eitt av vilkåra står det følgjande:

« På parsellen eller i husa som blir oppført på den, må det ikke holdes off. forlystelser, dans, kortspill og lignende. Der må ikke tilvirkes, selges eller skjenkes rusdrikk i noen som helst form. Der må ikke drives kafé, hotell eller handel uten departementets samtykke. osv.»

Dette spørsmålet har meldt seg etter at kommunestyret nå har godkjent etablert ein restaurant med skjenkeløyve på prestegårds grunn.

Svar:

I eldre tider blei festekontraktar som oftast inngått direkte mellom soknepresten og festarane. Det var difor ofte sett inn vilkår som presten tykte var laglege av omsyn til rolege forhold kring prestebustad og kyrkje. Slike meir subjektive vilkår i festekontraktar som spørsmålet gjeld har ikkje vore håndheva frå departementet si side og har etter ca 1960 ikkje vore tatt inn i våre kontraktar. Slike vilkår er heilt umogleg å kontrollere, jamfør den store festemassen på opphøveleg ca. 20 000 kontraktar (no ca. 13 000) spredd over heile landet.

Det er mogleg at slike vilkår tidlegare kan ha hatt ein viss verknad lokalt, men no har lovgjevinga tatt over dette ansvaret. Det er kommunestyret som etter lov om serveringsvirksomhet av 13. juni 1997 nr 55 har rett til å gje t.d. skjenkeløyve. Ansvaret for ro og orden er eit lokalt ansvar og ein må tru at både kommunestyre, politi og andre offentlege instansar gjer ei grundig vurdering i slike saker.

Dersom ei boligtomt t.d. vert omregulert til næringstomt skal grunneigar ha melding om det, da slike endringar m.a. kan gi høve til auka festeinntekt for tomta.

Spørsmål nr. 50

Innlevert 9. november 1999 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 17. november 1999 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«Hva vil Statsråden gjøre for å sikre at blinde skoleelever skal ha nødvendige skolebøker med blindeskrift tilgjengelig når de starter på skolen?»

Begrunnelse:

Det vises til oppslag i Drammens Tidende og Buskerud Blad 23.10.99 der man bringer nyhet om at to måneder etter skolestart mangler blinde Silje Simensen (10 år) fortsatt skolebøker med blindeskrift. Uten tilrettelagte bøker er 10-åringen helt avhengig av at læreren og klassekameratene leser høyt for henne.

Forlaget som lager bøkene har kapasitetsproblemer og innrømmer at flere blinde skolebarn må vente på skolebøker. Etter mitt syn er dette en uakseptabel situasjon som krever rask løsning fra ansvarlige myndigheter.

Svar:

Gjennomsnittlig fødes det i Norge hvert år 4-5 meget svaksynte barn som både lærer punktskrift og vanlig skrift med bruk av forstørrende leseutstyr og 4-5 helt blinde barn.

Nasjonalt læremiddelsenter har et nasjonalt koordinerende ansvar for utvikling, tilrettelegging og produksjon av læremidler på punktskrift for disse elevene i grunnskole og videregående opplæring. Utviklings- og produksjonsmiljøene Tambartun og Huseby kompetansesentra produserer læremidler til henholdsvis elever i grunnskolens 1.-7. klasse og til bruk i grunnskolens ungdomstrinn og i videregående opplæring. Disse to kompetansesentrene fikk for skoleåret 1999/2000 inn 221 bestillinger på nyproduksjoner i punktskrift.

En vanlig trykt lærebok for seende elever vil bestå av 8-14 permer når den tilrettelegges og produseres i punktskrift. Særlig i grunnskolen kreves stor grad av pedagogisk tilrettelegging av stoffet. Bøker med mange illustrasjoner og bøker innen matematikk og naturfag er spesielt krevende å tilrettelegge for punktskrift og kan ta inntil 3 måneder. Det tar opptil 2 år å utdanne personell med nok kompetanse på feltet. Huseby kompetansesenter har i år f.eks. søkt hjelp både i Sverige og Danmark for å få opp volumet på produksjonssiden. Tambartun har engasjert inn 5 ekstra personer i arbeidet.

Punktskriftbøker kan tilrettelegges både for trykking i bokform (permer) og som elektronisk bok. Også for elektroniske bøker er det behov for omfattende og tidkrevende tilrettelegging. Lydbok kan på høyere klassetrinn kun være et supplement når det er tilrettelagt med forklaring av illustrasjoner og utvidet innholdsbeskrivelse.

Produksjonsmiljøene gir ut felles katalog med oversikt over tilgjengelige læremidler på punktskrift og søknadsskjema. Katalogen sendes skoler og PP- kontorer med blinde elever.

Dersom punktskriftbøkene ikke kan leveres til rett tid, vurderes følgende alternativ:

- Foreløpig utgave sendes ut uten korrekturlesing og taktile illustrasjoner
- Deler av foreløpig utgave uten korrektur og taktile illustrasjoner sendes ut
- Alternativt læreverk i faget finnes på punktskrift, den blinde eleven tilbys dette. I enkelte tilfeller tilbys øvrige elever i klassen klassesett vederlagsfritt slik at klassen har felles læreverk.

Årsakene til at nyproduksjoner ikke blir ferdig i rett tid kan være følgende:

- P.g.a. grunnskolereformen foreligger enkelte læreverk fra forlagene først ved skolestart.
- Mangel på personer med nødvendig synspedagogisk og punktskriftfaglig kompetanse.
- Mange ressurser går med på å utarbeide parallellutgaver. Man har også tre målformer å ta hensyn til: bokmål, nynorsk og samisk.

Så snart innværende års bestillinger er ekspedert, begynner produksjon av neste skoleårs lærebøker. Tambartun kompetansesenter opplyser at arbeidet vil pågå januar - august år 2000.

Jeg har sett nærmere på den konkrete saken repre

sentanten Ulf Erik Knudsen refererer til. Her har det beklageligvis vært problemer med å få levert ferdig tilrettelagte læreverk i punktskrift til ønsket tidspunkt. Jeg forstår godt de problemer dette medfører for såvel elev som lærer. Det er nå kun arbeidsbøker i ett fag som ikke er levert eller er klare for levering.

Departementet vil i løpet av desember 1999 sende på høring lovforslag om rett til opplæring i punktskrift. Oppdraget ble gitt av Stortinget i Innst. O. nr. 70 (1997-98). Lovproposisjonen skal etter planen fremmes for Stortinget våren 2000.

Nasjonalt læremiddelsenter har startet arbeidet med ny 3-årig Handlingsplan for utvikling og produksjon av særskilt tilrettelagte læremidler for barn, unge og voksne. I den forbindelse vil det i samarbeid med Styret for kompetansesentrene bli foretatt en fullstendig gjennomgang av arbeidet med læremidler på punktskrift for å oppnå en bedre dekning av brukernes behov. Departementet vil følge utviklingen på området nøye.

Spørsmål nr. 51

Innlevert 9. november 1999 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 17. november 1999 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«I lys av de seneste kirkebrannene bl.a. i Strømsgodset kirke i Drammen og Ullensaker kirke på Romerike, vil Statsråden vurdere å foreslå økning av strafferammene for denne type kriminalitet?»

Begrunnelse:

Det vises til forsøkene på å sette Strømsgodset kirke i Drammen og Ullensaker kirke på Romerike i brann. I forbindelse med brannene er det i Drammens Tidende og Buskerud Blad onsdag 27. oktober referert at Økokrim vil ha 10 års straff for kirkebranner. I følge avisen vurderer Økokrim å foreslå overfor riksadvokaten at strafferammene økes fra 6 til 10 år. Avisen refererer at 1. februar i fjor ble strafferammene for grovt skadeverk utvidet fra 4 til 6 år, spesielt med tanke på kirkebranner. Dette skjedde etter forslag fra Økokrim, som har hånd om kulturminnekriminalitet. Etter meldingene om de nye brannene, vil Økokrim nå vurdere å foreslå at strafferammene økes ytterligere. Til Drammens Tidende og Buskerud Blad sier førstestatsadvokat Jørn Holme i Økokrim følgende: «Vi forslo 10 år sist, men fikk bare gjennomslag for 6 år». Forslaget kom etter bølgen av kirkebranner frem til 1995. Nå ser kirkebrannene ut til å blomstre opp igjen, og Økokrim vil derfor vurdere å gjenta forslaget om 10 års strafferamme.

Man vil anta at det vil ha en preventiv virkning om statsråden raskt tar initiativet til en økning av strafferammene.

Svar:

Ved lov 23. januar 1998 nr. 9 ble straffeloven § 292 om grovt skadeverk endret. Strafferammen ble hevet fra fengsel i 4 år til fengsel i 6 år. Lovendringen var generell, men formålet var å kunne idømme strengere straffer for kirkebranner.

Under forberedelsen av lovendringen ble det vurdert om det burde innføres et eget straffalternativ med en strafferamme på fengsel i 10 år for den som ved ildebrann, sprengning eller på annen måte ødelegger eller volder betydelig skade på kirke, kapell, bedehus eller annen bygning som for allmennheten eller en bestemt krets har historisk, nasjonal eller religiøs verdi. Forslaget, som var fremmet av Økokrim, ble ikke fulgt opp. Riksadvokaten ga uttrykk for at forslaget ville reise spørsmål om forholdet til straffeloven kapittel 14 om allmennfarlige forbrytelser. Riksadvokaten mente samtidig at man burde foreta en generell gjennomgåelse av forholdet mellom allmennfarlige forbrytelser og økonomiske forbrytelser, og at dette var en naturlig oppgave for Straffelovkommisjonen.

Departementet var enig i disse vurderingene og oversendte riksadvokatens forslag til Straffelovkommisjonen. Justiskomiteen viste i Innst. O. nr. 13 (1997-98) til at enkelte høringsinstanser mente at departementets forslag ikke gikk langt nok. Men også komiteen mente at det var riktig å avvente Straffelovkommisjonens syn før det eventuelt gjøres ytterligere endringer i strafferammen.

Riksadvokaten har 12. november 1999 opplyst til departementet at han ikke ser noen grunn til å endre strafferammene for kirkebranner nå. Man bør se an virkningene av endringen i § 292 før man eventuelt vurderer ytterligere endringer. Dette er jeg enig i. Jeg vil derfor ikke foreslå noen lovendring nå.

Dokument nr. 15:5

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 52

Innlevert 11. november 1999 av stortingsrepresentant Bent Hegna

Besvart 17. november 1999 av finansminister Gudmund Restad

Spørsmål:

«Stabburet Gimsøy's produkter Fun Light og Gøy er høykonsentrerte produkter som konkurrer med råsaft i markedet for typiske husholdningsprodukter. Fun Light og Gøy er i motsetning til råsaft ikke foreslått fritatt for emballasjeavgift.

Hva er begrunnelsen for og konsekvensen av dette for Stabburet Gimsøys produkter?»

Svar:

I St.prp. nr. 1 (1999-2000) Skatte-, avgifts- og tollvedtak har departementet foreslått å innføre endringer i avgiftssystemet for drikkevareemballasje. Det er foreslått at drikke som ernæringsmessig hører til det daglige kosthold og som primært drikkes hjemme i husholdningene, skal være fritatt for miljøavgift. Øvrige drikkevarer vil etter forslaget bli belastet avgift.

Engangsemballasje for drikkevarer ilegges grunnavgift og miljøavgift. Fritaket for råsaft mv. gjelder kun for miljøavgiften, og drikkevarer av denne typen som blir tappet på engangsemballasje vil fortsatt bli ilagt grunnavgift.

Fritaket for råsaft mv. er foreslått knyttet til produktavgiften på kullsyrefrie, alkoholfrie drikkevarer. Dette innebærer at produkter som er fritatt for produktavgift, for eksempel juice, melk, råsaft og saftkonsentrat, også vil være fritatt for miljøavgift. Fritaket vil imidlertid ikke gjelde konsentrerte leskedrikker som "Gøy" og "Fun Light".

At fritaket for produktavgift og miljøavgift er sammenfallende, innebærer at grensene for avgiftsplikt/fritak allerede er trukket opp i praksis og dermed er innarbeidet både hos de avgiftspliktige og avgiftsmyndighetene. På bakgrunn av dette anser departementet det som uheldig om fritak for produktavgift og fritak for miljøavgift ikke er sammenfallende. Departementet viser for øvrig til at et eventuelt fritak for miljøavgift for konsentrerte leskedrikker vil kunne medføre et press for å få fritak også for andre avgiftspliktige produkter (saftdrikker, squash, limonade mv.), som ut fra miljøvurderinger er ønskelig å avgiftslegge.

Konsentrerte leskedrikker som "Gøy" og "Fun Light" tappes på engangsflasker av plast. Emballasjen inngår i dag ikke i noe retursystem. Miljøavgiften graderes etter returandel. På sikt er det derfor grunn til å tro at produsentene av konsentrert leskedrikk vil ha økonomisk motiv til å bli med i Resirk og på denne måten redusere miljøavgiften for sine produkter. Resirk har i dag en godkjent returandel på 95 pst. for PET (plast). Dette innebærer at drikkevareemballasje av plast som inngår i dette retursystemet ikke belastes miljøavgift. Det knytter seg overgangskostnader, bl.a. i form av merking av flasker mv., til å gå med i Resirk. I dag er avgiften på produkter som "Gøy" og "Fun Light" 0,34 kroner pr. enhet. Regjeringens forslag innebærer en avgift på 2,40 kroner pr. enhet. Med medlemskap i Resirk antas effektene for produsentene av innføringen av det nye avgiftssystemet for drikkevare-emballasje å bli relativt små.

Spørsmål nr. 53

Innlevert 11. november 1999 av stortingsrepresentant Per Sandberg

Besvart 19. november 1999 av landbruksminister Kåre Gjønnes

Spørsmål:

«Frode Lynum fra Skogn i N-Trøndelag har en anke til behandling i departementet vedrørende utvidet konsesjon gris. Hjemmelen for søknaden er rundskriv som sier husdyrrom som var i bruk mai 1995 kan omdisponeres til kraftkrevende produksjon. Avslaget er basert på bevismangel om aktuelle husdyrrom var i bruk mai 1995, selv om Lynum bekrefter at forsentralen ble brukt våren 1995 ved de fleste kalvingene. Hva kan landbruksministeren gjøre for at anken fra Lynum får en hurtig behandling med positiv utfall?»

Svar:

Spørsmålet gjelder behandlingen av Frode Lynums anke vedrørende utvidet konsesjon på gris. Saken vil bli tatt opp til behandling i Landbruksdepartementet så snart som mulig.

Frode Lynum vil bli underrettet straks et vedtak foreligger.

Spørsmål nr. 54

Innlevert 16. november 1999 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 24. november 1999 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«Personer med lese- og skrivevansker kan få innvilget rett til forlenget tid ved eksamen. I tillegg gis det i noen tilfeller mulighet til å avlegge eksamen muntlig.

I hvor stor grad er det opp til den enkelte skole fritt å bestemme og begrunne eksamensform og finnes det ankemulighet, og mener statsråden det er behov for klarere regler og nye eksamensformer for denne gruppen?»

Svar:

Prinsippene for særskilt tilrettelegging ved prøver og eksamen for elever og privatister som ut fra en sakkyndig vurdering kan dokumentere at de har særskilt behov for slik tilrettelegging, er nedfelt i retningslinjer gitt av Statens Utdanningskontor, Oslo og Akershus, Eksamenssekretariatet (SUOA-E). Dette gjelder for eksempel elever med lese- og skrivevansker.

Av hensyn til kvalitetssikring av opplæringen og sentralgitt eksamen, må den enkelte skole forholde seg til nevnte retningslinjer ved tilrettelegging for den enkelte elev/privatist.

Det er heller ikke aktuelt å endre eksamensoppgaver til sentralt gitt eksamen for å kompensere for eventuelle lærevansker. Det er forholdene omkring eksamen som skal tilrettelegges.

De tiltakene som blir satt i verk, må til enhver tid være slik at de er tilpasset den enkelte elevs/privatists behov, og være egnet til å utlikne elevens/privatistens problem så langt som mulig. Tiltakene må være slik at elev/privatist med særskilt behov får anledning til å dokumentere grad av måloppnåelse, men likevel ikke så

omfattende at elev/privatist får ekstra fordeler i sammenlikning med de andre elevene som ikke får særskilt tilrettelegging ved eksamen.

Tilretteleggingen må ligge innenfor de tiltak som er nevnt i rundskrivet fra SUOA-E. Det er oppfordring om hjelp til å skille behovene for tilrettelegging i de ulike fasene av eksamen. Det kan handle om å oppfatte ordlyden i oppgaveteksten, hjelp til gjennomføring av oppgaven, og valg av alternativ eksamensform. Eksamen som har til hensikt å prøve ut muntlige eller skriftlige ferdigheter, kan ikke i sin helhet erstattes med andre eksamensformer. Innholdskomponenter i faget kan imidlertid tillates avlagt i annen form.

Departementet har ved flere anledninger, senest i skriv 02.09.99, oppfordret skolene til tidlig å informere elevene om hvilke muligheter de har for tilrettelegging ved eksamen. Departementet har vist til at skolene gjennom året må finne fram til den tilretteleggingen som best tjener eleven ut fra elevens spesielle behov, slik at eksamenssituasjonen blir best mulig, og eleven får vist sin kompetanse.

Tilsvarende oppfordring er gitt til fylkeskommunene når de kunngjør oppmelding til privatisteksamen om anledning for privatister for tilrettelegging ved eksamen.

Elever/privatister som mener de har behov for

særskilt tilrettelegging ved eksamen, har rett til å få dette vurdert av skolen. Det er rektor ved den enkelte skole som etter søknad fra elev/privatist avgjør om det er grunnlag for tilrettelegging og hvilke tiltak som skal settes i verk. Søknaden skal være dokumentert med sakkyndig uttalelse.

Vedtak om tilrettelegging er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven, og kan påklages til fylkeskommunen i samsvar med reglene i nevnte lov.

Departementet arbeider med en gjennomgang av forskrifter til opplæringslova, herunder bestemmelser vedrørende eksamen og vurdering. Behovet for endringer av retningslinjene for tilrettelegging av eksamen og prøver, vil bli vurdert på vanlig måte.

Spørsmål nr. 55

Innlevert 16. november 1999 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 26. november 1999 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«Rogaland Fylkeskommune ser delvis bort fra plikter overfor utdanningssøkende uten lovfestet rett til videregående utdanning ved at tilbudet ved teknisk fagskole stadig svekkes. Det vises til Ot. prp. nr. 82 som påpeker det økende behov for teknisk utdanning fordi en større del av ungdommen får opplæring som svarer til fag- eller svennebrev. Hva gjør regjeringen for å opprettholde kapasiteten for dette skoleslaget?»

Begrunnelse:

Fylkesrådmannen foreslår i sitt budsjettforslag at halvparten av dagens tilbud av 1. året teknisk fagskole ikke blir satt i gang fra høsten 2000. Dette gjøres på tross av at fylket i dag ikke oppfylder sine forpliktelser overfor de utdanningssøkende som ikke har lovfestet rett til videregående utdanning, og må dermed være i strid med lovverket og regjeringens intensjoner.

Fagskoletilbudet har i mange år vært en salderingspost under budsjettforhandlingene fordi studentene her ikke er rettselever. Dette har ført til usikre økonomiske rammebetingelser som har vanskeliggjort pedagogisk og faglig planlegging. En ytterligere nedskjæring i fagskoletilbudet nå betyr nedlegging av linjer ved fagskolen og rasering av fagmiljøer som det ikke er lett å bygge opp igjen.

Nedskjæring vil også få betydning for næringslivet i fylket. Skoleslaget er ett av få tilbud for voksne mennesker med yrkesfaglig bakgrunn og dermed et viktig omskolerings- og videreutdanningstilbud for de arbeidstakere som nå blir oppsagt eller permittert pga av usikkerhet i offshore- og leverandørindustrien

Nedskjæring vil også få konsekvenser for gjennomføring av etter- og videreutdanningsreformen. Et system for vurdering av voksnes realkompetanse er viktig for å få realisert denne reformen. Stavanger tekniske fagskole bistår allerede Dokumentasjonsenheten med dette arbeidet. Teknisk fagskole kan derfor

straks og med lave kostnader utgjøre en del av det system for vurdering av kompetanse som etterlyses. Forutsetningen er imidlertid at fagmiljøene ved skolen opprettholdes.

Svar:

26. juni 1998 gjorde Stortinget følgende vedtak:

Stortinget ber Regjeringen fremlegge forslag til midlertidig lov om teknisk fagskole med sikte på å bevare kontinuitet og kvalitet i den praktisk-tekniske mellomutdanning i påvente av en klargjøring av dette skoleslagets status og økonomiske grunnlag.

Som oppfølging av vedtaket ble Ot prp nr 82 Om lov om teknisk fagskole lagt fram for Stortinget. Ot prp nr 82 ble vedtatt i Odelstinget 21. oktober 1999. I § 2 Plikter for fylkeskommunen står det: "Fylkeskommunene skal planlegge og gi tilbud om teknisk fagskole under hensyn til nasjonale målsettinger, søkernes ønsker, arbeidslivets behov og behovet for øvrig i samfunnet for slik utdanning."

Regjeringen har nedsatt et offentlig utvalg som skal utrede behovet for ulike typer opplæringstilbud som i dag verken defineres som videregående opplæring eller høyere utdanning ("mellomnivået"). Teknisk fagskole er spesielt nevnt i utvalgets mandat: Utvalgets arbeid legges fram i en NOU i mars 2000.

Under behandlingen av saken i Odelstinget var det bred enighet om at skoleslaget er en viktig del av utdanningstilbudet, og at det må opprettholdes. Det var også enighet om at man ville avvende utvalgets innstilling før endelig plassering av teknisk fagskole i utdanningssystemet ble fastsatt.

Søkningen til teknisk fagskole har gått tilbake. Dette kan være hovedgrunnen til at mange fylkeskommuner reduserer tilbudet om teknisk fagskole. Det er trolig flere grunner til at søkertallet går ned. For å lette inntaket i overgangsperioden har søkere

som enten har fagbrev fra før Reform 94, eller som har lang relevant praksis, fått en overgangsordning. Denne overgangsordningen er blitt forlenget til høsten 2002.

Klasseoppsettet for neste skoleår er ennå ikke klart. Det vil foreligge i midten av desember. Jeg vet derfor ikke om ytterligere reduksjoner er planlagt. Om søkningen til teknisk fagskole fortsatt vil vise en synkende tendens, vil ikke være klart før etter at søknadsfristen er gått ut 1. mars 2000. Endringer i situasjonen på arbeidsmarkedet kan føre til endringer i søkertallet.

Etter § 2 Lov om teknisk fagskole kan departementet i forskrift fastsette nasjonale mål for skoleslaget. Dette arbeidet vil bli satt i gang i nærmeste fremtid i tråd med Stortingets ønske om en klarere presisering av fylkeskommunenes forpliktelser, herunder også plikt til å samarbeide med andre fylkeskommuner.

Spørsmål nr. 56

Innlevert 17. november 1999 av stortingsrepresentant Reidun Gravdahl

Besvart 24. november 1999 av nærings- og handelsminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«Svenske Saab har kjøpt Celsius som eier 27,5 % i norske Nammo. Det svenske forsvaret er positive til sammenslåingen, og mener den svenske forsvarsindustrien med dette kan møte den meget sterke internasjonale konkurransen. Europeisk forsvarsindustri preges av restrukturering og oppkjøp. Hva vil næringsministeren gjøre for at Norges forsvarsindustri skal være en aktiv deltaker i denne prosessen?»

Svar:

Det vises til skriftlig spørsmål fra stortingsrepresentant Reidun Gravdahl datert 17. november 1999 oversendt til forsvarsministeren med brev fra Stortingets President datert 18. november 1999. Forsvarsministeren har med brev datert 19. november 1999 videresendt spørsmålet til næringsministeren for besvarelse.

Nærings- og handelsministeren kan gi følgende svar:

Det pågår for tiden betydelig restrukturering av forsvarsindustrien i Europa gjennom oppkjøp og fusjoner. Videre er samarbeid på tvers av landegrensene om kontrakter til forsvarsindustrien økende. Dette stiller nye og store krav til selskapene og deres ansatte.

De største aktørene i norsk forsvarsindustri er Kongsberg Gruppen ASA og Raufoss ASA. Begge disse selskapene er børsnoterte og staten v/Nærings- og handelsdepartementet eier noe over 50 pst. av aksjene. I de senere årene har leveranser til sivile markeder vokst betydelig og står nå for en større andel av selskapenes samlede driftsinntekter enn forsvarsleveransene.

De forsvarsrelaterte aktivitetene i Kongsberg Gruppen foregår gjennom det heleide datterselskapet Kongsberg Defence & Aerospace AS. Forsvarsvirksomheten til Raufoss er i sin helhet lagt inn i det nordiske ammunisjonsselskapet Nammo AS, som ble etablert sommeren 1998. Raufoss har en eierandel i Nammo på 45 pst. Øvrige eiere er svenske Celsius AB og finske Patria Industries Oyj, som eier 27,5 pst. hver.

I selskaper hvor staten er aksjonær sammen med andre, slik som i Kongsberg Gruppen og Raufoss, skjer eierinnflytelsen hovedsakelig gjennom generalforsamlingen ved valg av medlemmer til bedriftsforsamlingen - som igjen velger medlemmer til styret - og ved fastsettelse av årsoppgjør, herunder utbytte til aksjonærene. Staten har i deleide selskaper ikke krav på mer informasjon om selskapenes virksomhet og planer enn hva som gis til de øvrige aksjonærene. Prinsippet er at samtlige aksjonærer skal behandles likt fra selskapets side.

Generelt ser jeg positivt på den restrukturering og globalisering som i dag foregår i forsvarsindustrien og i det øvrige næringslivet. De fordeler som vil oppnås gjennom en mer effektiv ressursutnyttelse må kunne antas å bli meget betydelige.

Hvorvidt Norges forsvarsindustri har forutsetninger for å kunne være en aktiv deltager i den restrukturingsprosessen som nå pågår i Europa vil være avhengig av mange forhold. Kompetansen til styret og administrasjonen i den enkelte bedrift vil være helt sentralt. Fra departementets side som eier vil et viktig bidrag kunne være å klargjøre formålet med det statlige eierskapet og å være nøye med å følge de spilleregler som gjelder for aksjonærer generelt. Statens mål for eierskapet vil i utgangspunktet knytte seg til lønnsomhet, avkastning og en positiv utvikling for den enkelte bedrift. Det er vårt mål at selskapene skal drives best mulig vurdert etter bedriftsøkonomiske kriterier.

Det har tidligere fra statens side vært vurdert å

gjennomføre en eiermessig integrasjon mellom Kongsberg Gruppen og Raufoss. De ble da konkludert med at dette ikke var hensiktsmessig. Det foreligger i dag ingen nye forhold som gir grunn til å revurdere denne konklusjonen.

En forutsetning for at norsk forsvarsindustri skal kunne overleve på sikt er at industrien er i stand til å levere sine produkter i et internasjonalt marked. Årsaken er i første rekke at det norske forsvarets anskaffelser av materiell i årene som kommer ikke vil være tilstrekkelig til at industrien kan overleve. Kravene til satsing på forskning og utvikling for å forbli konkurransedyktig i forsvarsmarkedene overstiger også langt hva som kan forventes gjort tilgjengelig av nasjonale ressurser. Som en konsekvens av dette må norsk forsvarsindustri søke samarbeid og strategiske allianser med utenlandske aktører.

Jeg vil imidlertid peke på at gjenkjøp er et effektivt virkemiddel for å opprettholde og styrke norsk forsvarsindustri kompetanse, kapasitet og markedsmuligheter i årene fremover. Ved store forsvarsanskaffelser er det i dag et krav at utenlandske leverandører skal sørge for 100 pst. gjenkjøp fra norske bedrifter. Den fremtidige innretning og gjennomføring av gjenkjøpsregimet vil være et sentralt element i de strategiske valg vi står overfor når vi skal tilpasse oss de strukturendringer vi ser i forsvarsindustrien internasjonalt.

Spørsmål nr. 57

Innlevert 18. november 1999 av stortingsrepresentant Annelise Høegh

Besvart 23. november 1999 av helseminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Jeg viser til oppslag i TV2. Kreftsyke Arne Edborg har ventet i tre år på at Norsk Pasientskadeerstatning skal behandle hans erstatningssak. Forveksling av prøver ved Rikshospitalet førte til at Edborgs kreftsykdom først ble oppdaget etter at kreften hadde spredd seg og ført til en betydelig forverring av helsetilstanden. Tatt i betraktning at feilbehandling er erkjent og saksbehandlingen har trukket ut i flere år, bør Edborg gis en generøs erstatning. Vil helseministeren skjære igjennom og sørge for at Edborg får svar på sitt erstatningskrav snarest?»

Svar:

På bakgrunn av Norsk Pasientskadeerstatnings behandling av kreftsyke Arne Edborgs erstatningskrav mot Rikshospitalet, er jeg spurt om jeg vil skjære gjennom denne saken og sørge for at Edborg får svar på sitt erstatningskrav snarest. Spørsmålet synes å forutsette at jeg har en myndighet som jeg faktisk ikke har, idet Norsk Pasientskadeerstatning er et uavhengig oppgjørorgan for det offentlige helsevesen, og som sådan ikke underlagt departementets instruksjonsmyndighet i enkeltsaker. Sosial- og helsedepartementet kan derfor ikke påvirke behandlingen av erstatningssaker i Norsk Pasientskadeerstatning, og jeg mener prinsipielt at dette heller ikke er ønskelig. Jeg tror det er avgjørende for pasientenes tillit til Norsk Pasientskadeerstatning at det offentlige, som jo er pasientenes motpart i erstatningssakene, ikke har anledning til å påvirke saksbehandlingen.

Et særlig forhold som likevel gir meg et visst handlingsrom i denne saken, er at skadevolderen er et statseid sykehus. Som eier av sykehus som omfattes av Norsk Pasientskadeerstatning forutsetter Sosial- og helsedepartementet at ordningen fungerer tilfredsstillende for pasienter som er påført skade ved statens sykehus. Når det er reist så vidt sterk tvil om dette som i denne saken, har jeg funnet det riktig å be statens representant i Norsk Pasientskadeerstatnings styre om å ta opp Edborgs sak på første styremøte. Statens representant i styret er bedt om å bringe klarhet i om saken behandles med rimelig og nødvendig progresjon, alle forhold - herunder Edborgs alvorlige prognose - tatt i betraktning. Hvis det viser seg at saken har trukket unødig i langdrag, vil den bli forfulgt videre overfor Norsk Pasientskadeerstatning.

Som representant for eieren av sykehuset som forårsaket den erstatningsbetingende skaden, finner jeg det videre riktig å opplyse om at Edborg alternativt har anledning til å kreve sykehuseieren direkte for erstatning, eventuelt gjennom domstolene. Det er imidlertid ikke grunn til å anta at dette vil kunne gi noen raskere avklaring av saken, siden saken i så fall må utredes fra begynnelsen av igjen. Dessuten er vilkårene for å få erstatning etter alminnelige erstatningsregler antagelig noe strengere enn etter ordningen med Norsk Pasientskadeerstatning.

Gjennom den sterke mediefokuseringen har Edborgs sak også en prinsipiell og helsepolitisk side. Jeg finner det uheldig og helsepolitisk uakseptabelt om samfunnets viktigste ordning for oppgjør av erstatningsutløsende pasientskader mister tillit i befolkningen fordi den oppfattes som sendrektig. Jeg har derfor igangsatt en intern vurdering av hvordan saksbehandlingstiden i Norsk Pasientskadeerstatning

kan forklares og om mulig kortes ned. Jeg vil også peke på at Stortinget har en foranledning til å vurdere de samme spørsmål gjennom den forestående behandlingen av Ot.prp. nr. 31 (1998-99 Om lov om erstatning ved pasientskader (pasientskadeloven)).

Spørsmål nr. 58

Innlevert 19. november 1999 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 26. november 1999 av forsvarsminister Eldbjørg Løwer

Spørsmål:

«Norsk Teko-industri er en meget konkurranseutsatt næring. Næringen har i lang tid arbeidet overfor myndighetene med sikte på å få gitt norske Teko-forsvarsprodukter status under Forsvarets gjenkjøpsord-

ninger, uten å lykkes. Næringen utvikler og produserer en rekke høykvalitetsvarer til Forsvaret. Hva vil statsråden bidra med for å få norske Teko-forsvarsprodukter inn under de eksisterende ordninger for forsvarsgjenkjøp?»

Svar:

I St.prp. nr. 59 (1997-98) forela departementet Stortinget forslag til nasjonal strategi for norsk forsvars- og forsvarsrelatert industri. Stortinget sluttet seg til strategien. Hovedmålet for vårt næringspolitiske engasjement er å legge forholdene til rette for at norsk forsvarsindustri får en økende andel av materielle leveransene til Forsvaret og økt eksport, samtidig som Forsvaret får prisriktige anskaffelser. Det videre arbeidet vil i tråd med forslaget til Stortinget bli innrettet mot å legge forholdene til rette for å restrukturere og konsentrere norsk forsvarsindustri innen tre hovedproduktområder; mekanisk verkstedindustri, kommunikasjon-, kontroll- og informasjonssystemer, og våpen/ammunisjon. Denne inndelingen er et resultat av en inngående vurdering av forsvarsindustrien, de aktuelle teknologier og de ni teknologiske satsningsområdene som er etablert for forsvarsindustriell satsning. Tekoprodukter faller i lys av ovennevnte utenfor satsningsområdene og er derfor i utgangspunktet ikke kvalifiserende til gjenkjøpskreditt.

I tillegg til gjenkjøp som tar utgangspunkt i de ni satsningsområdene, kan følgende forsvarsrelaterte transaksjoner innen de fire teknologiområdene; material-, maritim-, medisinsk- og informasjons- og kommunikasjonsteknologi også godkjennes som gjenkjøp. Tekoindustriens forsvarsprodukter vil for eksempel kunne vurderes inn under området materialteknologi.

Forsvaret fremstår som kjent som en storforbruker av ulike tekoprodukter og har derfor en interesse av å opprettholde nasjonal kompetanse/kapasitet på områder som ansees å være av særlig viktighet. Dette gjenspeiles bl a gjennom det faktum at fem produktgrupper (feltbukse, feltjakke, feltstøvler, splintbeskyttende vest og stridsvest) er unntatt fra internasjonal konkurranse, og kun anskaffes gjennom nasjonalt rettede anbud.

Videre har vi i tidligere brev til Teko Landsforening (TBL Teko) orientert om at departementet etter en samlet vurdering har ansett det som aktuelt å kunne godkjenne teknologisk avanserte militære tekoprodukter for gjenkjøp. I første rekke vil dette være produkter der det stilles helt spesielle militære krav til produktene så som kamuflasje, IR-signatur, integrasjon, våpen/ kommunikasjonsutrustning, splintbeskyttelse etc. Det forutsettes at det utenlandske firmaet som har den aktuelle gjenkjøpsforpliktelsen, forelegger hver enkelt gjenkjøpsmulighet for departementet for vurdering og eventuell godkjennelse.

For ordens skyld vil jeg til slutt nevne at det er utenlandske firmaer som påtar seg gjenkjøpsforpliktelser ovenfor departementet. Disse må imidlertid ansees som marginale brukere av denne typen produkter. Skal tekoindustrien således oppnå internasjonalt salg, må disse gå på forsvarsmyndighetene i de aktuelle land, og der markedsføre sine produkter.

Spørsmål nr. 59

Innlevert 19. november 1999 av stortingsrepresentant Torbjørn Andersen

Besvart 26. november 1999 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«I Nationen torsdag 18 november hevder forskningssjef Lars Østby i Statistisk Sentralbyrå at sentrumsregjeringens anstrengelser for å snu flyttestrømmen fra bygden inn til byene er nytteløs. Dette kan synes å være et brutalt slag i ansiktet på regjeringens distriktpolitiske ambisjoner.

Hva er så regjeringens vurdering av denne uttalelsen og det fremskrivingsalternativet for befolkningsutviklingen i kommunene som presenteres i Nationen i denne sammenheng?»

Svar:

Lars Østby i Statistisk Sentralbyrå (SSB) hevder, i Nationen 18. november, at byene vil vinne det norske folk og at sentraliseringen vil fortsette enten vi vil eller ikke. Etter min mening tegner Østby et for dystert bilde av distriktenes framtid. Som kjent er det vanskelig å spå om framtiden. Befolkningsfremskrivninger langt fram i tid, som Østby presenterer, er svært usikre. For øvrig er det et poeng at SSBs oversikt over sannsynlig befolkningsutvikling i norske kommuner faktisk viser at mange distriktskommuner kan forvente økning eller stabilt folketall de neste 10 årene. Når dette er sagt, legger jeg ikke skjul på at dagens befolkningsutvikling i distriktene er en utfordring.

Selv om mye i samfunnet er vanskelig å endre, er det klart at for eksempel sentraliseringen påvirkes av den politikk som føres. Dagens regjering har satt seg krevende mål, og vi har både evne og vilje til å gjennomføre det vi mener er nødvendig for å få til en positiv utvikling i distriktene. Ett eksempel i denne sammenheng er utlokalisering av statlige oppgaver som vil danne grunnlag for utvikling av flere interessante arbeidsplasser i distriktene. Arbeidet med å opprette næringshager er et annet eksempel. Det er liten tvil om at næringshagene både vil gi tilgang på spennende arbeidsplasser, samt faglige og sosiale arbeidsmiljø.

Videre er det en viktig distriktpolitisk oppgave å sørge for at alle husstander, bedrifter og offentlige virksomheter kan gjøre seg nytte av moderne teknologier og tjenester. Med dette som utgangspunkt har jeg satt ned en rådgivende gruppe for den digitale allemannsretten som skal gi innspill og bidra med kunnskap om strukturelle aspekt ved infrastruktur for digitale tjenester i et distriktpolitisk lys.

Framtidens konkurransefortrinn er kompetanse. Den kommune og det næringsliv som ikke er i stand til å tiltrekke seg høyt utdannede vil på sikt bli taperne. Selv om mye må skje ved hjelp av lokale midler og krefter, er vi innforstått med at det offentlige må bidra. Vi har mange programsatsinger på dette området, blant annet SMB-Kompetanse. SMB-Kompetanse er et program som kobler universitets-/høgskolekandidater og små og mellomstore bedrifter gjennom konkrete bedriftsprosjekter.

Virkemidlene og programsatsingene er som sagt mange. Likevel er de bare et supplement til den omfattende distriktpolitiske satsingen som skjer innenfor andre politikkområder som for eksempel landbruk, fiskeri, utdanning og samferdsel.

Jeg ser positivt på distriktenes muligheter i framtiden. Møter og trender skifter. Jeg tror de vil skifte igjen til fordel for distriktene. Ifølge en omfattende EU-undersøkelse er det et grunnleggende verdiskifte i gang hos det moderne mennesket. Mykere verdier vil av mange i framtiden bli prioritert framfor karriere. Her har distriktene mye å tilby.

Til dem som hevder at tiltak og virkemidler ikke hjelper vil jeg si - de tar feil. Evalueringer av de distriktpolitiske virkemidlene har vist at virkemidlene har hatt tilsiktet effekt. Uten virkemidlene ville med andre ord situasjonen ha vært verre. For dagens regjering er det et mål at folk skal ha frihet til å bo der de ønsker. Hvis man aksepterer et slikt syn og i tillegg erkjenner at det har en verdi i seg selv at hele landet tas i bruk, må vi også være villig til å bidra med økonomisk støtte.

Spørsmål nr. 60

Innlevert 22. november 1999 av stortingsrepresentant Einar Olav Skogholt

Besvart 30. november 1999 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«Med bakgrunn i statsrådens redegjørelse til Stortinget 20.4.99 om distrikts- og regionalpolitikken samt tidligere erfaringer med utflyttinger har Kongsvinger Ap tatt initiativ til utflytting av Statens Lånekasse. Det vises til den kompetanse som finnes i Kongsvinger på dette området, og at Høgskolen i Hedmark har etablert IKT-studier i Kongsvinger by.

Vil statsråden ta initiativ til å flytte Statens Lånekasse for utdanning til Kongsvinger?»

Svar:

Utflytting av statlige virksomheter har tradisjonelt vært et viktig regionalpolitisk virkemiddel. Det vil det fortsatt også være, særlig når det gjelder nyetableringer og ved større omorganiseringer. Regjeringen har derfor understreket at staten må gå foran når det gjelder å desentralisere sin virksomhet. Regjeringen har på denne bakgrunn lagt til grunn som prinsipp at nye statlige oppgaver skal lokaliseres utenfor Oslo - og fortrinnsvis i distriktene. Unntaket fra dette prinsippet skal begrunnes særskilt.

Regjeringen er nå i ferd med å utvikle en samlet lokaliseringsspolitikk for statlig virksomhet. En viktig premiss for denne politikken vil være at nasjonale oppgaver kan lokaliseres til steder utenfor Oslo gjennom nye enheter eller ved å styrke regionkontorer med nasjonale oppgaver. Oppgaver med et mer avgrenset geografisk nedslagsfelt må lokaliseres slik at kompetent personale kan rekrutteres fra det stedlige arbeidsmarked, samtidig som brukernes tilgjengelighet opprettholdes så langt som råd. Målet vil være å bidra til bygging av profesjonelle fagmiljø også utenfor de større pressområdene.

Erfaringene med å legge statlige virksomheter til distriktene er gode. For eksempel har både Brønnøysundregistrene og de statlige virksomhetene i Mo i Rana vist at de både klarer å rekruttere kompetent personale og beholde dem. Det å ha en stabil arbeidsstokk over tid er svært viktig for både å kunne bygge opp et faglig miljø, og ikke minst, å utvikle det videre.

Statens lånekasse for utdanning har i dag 5 regionkontor utenfor Oslo. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets distriktspolitiske tilnærming til Statens lånekasse er at ytterligere vekst i utgangspunktet skal skje ved regionkontorene. Denne tilnærmingen har hatt som forutsetning at hovedkontoret fortsatt skal være i Oslo. Med utgangspunkt i regjeringens mål om å bygge profesjonelle fagmiljø utenfor de større pressområdene, må en kunne slå fast at KUFs strategi om at lånekassens ytterligere vekst i utgangspunktet skal skje ved regionkontorene, er i tråd med regjeringens politikk.

Jeg vil derfor ikke ta noe initiativ til å få flyttet hovedkontoret til Statens lånekasse for utdanning til Kongsvinger slik situasjonen er i dag. Jeg vil imidlertid ikke utelukke at dersom det i fremtiden oppstår en situasjon som gjør en slik vurdering naturlig, så kan en flytting kunne bli aktuell.

Spørsmål nr. 61

Innlevert 22. november 1999 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 10. desember 1999 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«I rengjøringsbransjen finnes bedrifter som er useriøse. Skatteunndragelse, dårlige lønns- og arbeidsforhold og dårlig miljømessig håndtering av kjemikalier kan forekomme. Skattedirektøren hevder i vedlagt brev av 28 mai -98 at dette dreier seg om over ½ milliard og at dette ikke forekommer i bedrifter godkjent gjennom Ren Utvikling.

Når vil statsråden sørge for at krav om godkjenning fra Ren Utvikling stilles til alle rengjøringsbedrifter staten benytter?

Vedlegg til spørsmål:

Brev fra Skattedirektoratet til Karin Andersen. Referanse: 98/05626. Datert 28. mai 1998.

Ren utviklingsrolle i bekjempelse av svart arbeid

Skattedirektoratet har i lengre tid vært oppmerksom på omfanget av svart arbeid i renholdsbransjen. Fordi lønn og sosiale kostnader er den dominerende kostnadsfaktoren, er bransjen minst like utsatt for svart arbeid som andre næringer eller deler av nærin

ger som er dominert av små og mellomstore bedrifter. Det vil si at man kan anta at omfanget av svart arbeid tilsvarer minst en fjerdedel av omsetningen, i den delen av næringen som består av små og mellomstore bedrifter.

I 1996 ble en evaluering av utviklingen mht. til svart arbeid i renholdsbransjen gjennomført på oppdrag av Skattedirektoratet av firmaet Arthur Andersen. Evalueringen bekrefter at det er klare indikasjoner på betydelig svart omsetning i bransjen. Det er stor usikkerhet knyttet til det reelle antall virksomheter i bransjen: over 2600 bedrifter er registrert som renholdsvirksomheter under bransjekoden 74700 i merverdiavgiftsantallet. Evalueringen tyder på at det reelle antall virksomheter som skulle vært registrert er mye høyere. Utbredt bruk av deltidsarbeidere, og det faktum at mange personer arbeider for flere arbeidsgivere, dels som ansatte og dels som kontraktører, vanskeliggjør tallfestingen.

Skattedirektoratet har på basis av den evaluering satt i gang et kontrollprosjekt i renholdsbransjen, med nye metoder som er nå under utprøving i Akershus fylke.

Den oppgitte omsetningen var i 1996 på ca. 3,5 mrd kr. (økning i 1997: ca. 10%). Ca. 2,4 mrd av den totale oppgitte omsetning på ca. 3,5 mrd kom fra små og mellomstore bedrifter. I underkant av 2 mrd kroner kom fra små og mellomstore bedrifter som ikke var godkjent av Ren Utvikling. Legger man til grunn at minst en fjerdedel av omsetningen i disse virksomhetene er svart er det lite sannsynlig at omfanget av svart omsetning i bransjen ligger under en halv milliard kroner.

Vi kjenner til arbeidet som er utført av stiftelsen Ren Utvikling, både i forbindelse med godkjenningsordningen og mer generelt. Stiftelsen Ren Utvikling har hatt løpende kontrakter med aktuelle fylkesskattekontor, noe som har videre medvirket til å redusere omfanget av svart arbeid. Vi regner det som svært usannsynlig at det finnes noen skatteunndragelser av et slikt omfang som nevnt ovenfor, i Ren Utvikling-godkjente bedrifter.

Skatteetaten kan ikke utføre den type kontroll som Stiftelsen Ren Utvikling gjennomfører i forbindelse med godkjenning av virksomheter. Det er heller ikke praktisk mulig å kontrollere alle disse bedriftene gjennom bokettersyn. Arbeidet som Stiftelsen Ren Utvikling utfører, og bransjens engasjement generelt, er m.a.o. et helt avgjørende bidrag for å få redusert omfanget av svart arbeid og andre skatteunndragelser i bransjen.

Ordningen med Ren Utvikling-godkjenning er imidlertid bare effektiv dersom kravet om godkjenning stilles av de som kjøper renholdstjenester. Skattedirektoratet har derfor i det samarbeidet som er avtalt med Kommunenes Sentralforbund, LO og NHO mot svart økonomi, bl.a. avtalt at "Partene vil fortsette å samarbeide for at offentlige institusjoner og private bedrifter kvalitetssikrer sine innkjøp i forhold til useriøse leverandører, bl.a. ved å benytte skatteattest og eventuelt bransjeordninger som Ren Utvikling-godkjenning i Renholdsbransjen.»

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at jeg stiller meg meget positiv til det samarbeidet som er utført mellom offentlig og privat sektor gjennom stiftelsen Ren Utvikling. Jeg har også tro på at Ren Utvikling i fremtiden vil bidra til å heve standarden innen rengjøringsbransjen, hvilket er årsaken til at Kommunal- og regionaldepartementet har bidratt til finansieringen så langt med til sammen ca. 4 mill. kroner.

For å få bukt med de useriøse aktørene i renholdsbransjen er det viktig at de renholdsbedrifter som inngår kontrakt med statlige virksomheter har ordnede forhold. Useriøse bedrifter som for eksempel underbyr på pris fordi de ikke opererer i henhold til regelverket, skal ikke ha fordeler som følge av dette

Når det gjelder spørsmålet om å bruke Ren Utvikling ved statlige innkjøp av renholdstjenester, er dette langt på vei fulgt opp i regjeringens beslutning av 27. august 1998, hvor det heter "Regjeringen følger opp intensjonene bak prosjektet Ren Utvikling ved at alle statsråder instruerer sitt eget departement og underliggende etater så langt det er mulig å kjøpe renholdstjenester fra godkjente virksomheter eller virksomheter som kan fremlegge skatteattest og HMS egenerklæring".

Vedtaket innebærer at skatteattest og HMS-egenerklæring kan benyttes istedenfor godkjennelse fra Ren Utvikling. Dette kan begrunnes ut fra flere forhold.

Regjeringen ønsker å følge opp forslaget i Ot. prp nr 71 (1997-98) om ny lov om offentlige anskaffelser, hvor det legges et grunnlag for forenkling og bedre rammevilkår for ensartede regler for alle offentlige anskaffelser. I nevnte Odelstingsproposisjon er det, etter en avveining mellom ulike hensyn, tatt stilling til dokumentasjon når det gjelder overholdelse av skatteforpliktelser, samt overholdelse av regelverket om helse, miljø og sikkerhet for ansatte.

En slik dokumentasjon ivaretar de behov som er til stede for å avgjøre om virksomheten overholder sine skatteforpliktelser, samtidig som virksomheten også må avgi en erklæring på at virksomheten overholder de forpliktelser som gjelder overfor ansatte. Det har videre vært en målsetning for Regjeringen at de krav som stilles skal være forenlig med målsettingen om mer effektive offentlige anskaffelser.

For øvrig vil et krav om godkjennelse fra Ren Utvikling for å kunne selge renholdstjenester til staten, være problematisk i forhold til EØS- reglene på området.

Jeg vil avslutningsvis nevne at statlige virksomheter kan stille krav til kvalifikasjoner hos leverandørene i konkurransen om statlige rengjøringskontrakter. I denne sammenheng vil en godkjennelse av virksomheten fra Ren Utvikling, støtte opp om den dokumentasjonen som kreves fra leverandørene og tjene som et kvalitetsstempel på virksomheten.

Spørsmål nr. 62

Innlevert 22. november 1999 av stortingsrepresentant Torstein Rudihagen

Besvart 26. november 1999 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«Høyskolen i Gjøvik fikk i brev av 5.08.99 avslag på søknad om etablering av sivilingeniørstudium i elektronisk publisering av multimediateknikk. I dimensjoneringsmeldingen står det: "Å sikre livskraftige høgre utdanningsinstitusjoner i distriktene og å styrke de regionale forskningsmiljøene vil være viktig...". Vil departementet bl.a. på bakgrunn av dette og nye forskningsresultat foreta en ny vurdering av søknaden?»

Begrunnelse:

Ny forskning viser at Hedemark og Opplands befolkning har et relativt lågt utdanningsnivå i forhold til resten av landet. Det er en negativ utviklingstrend i befolkningsutvikling og alderssammensetting. Det vil være et riktig og viktig grep å satse på høyere utdanning i større grad i disse fylkene. Ikke minst med tanke på å beholde ungdom og stimulere til ny og framtidsretta næringsutvikling. Et sivilingeniørstudium i elektronisk mediateknikk vil være en riktig satsing av flere grunner. Landet trenger denne kompetansen i økende grad framover og på Gjøvik er det en kompetanse og et miljø for å gi dette studiet. Det vil både

direkte og indirekte stimulere til ny næringsutvikling, og det er helt i tråd med omstillingsprogrammet "Morgenlandet". Det vil ikke være noen løsning for Høgskolen i Gjøvik å redusere eller legge ned noe av sitt øvrige tilbud for å få dette til.

Svar:

Som uttalt i brev til høgskolen ser Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet positivt på at Høgskolen i Gjøvik har tatt initiativ til og foretatt en utredning av et sivilingeniørstudium i elektronisk publisering og multimediateknikk. Faglig sett vurderer jeg initiativet som en interessant videreutvikling av høgskolens knutepunktfunksjon innenfor grafisk ingeniørutdanning.

Et problem så langt har vært at planen, slik den foreløpig er presentert for departementet, forutsetter tilførsel av nye studieplasser og økte bevilgninger til høgskolen. Som det fremgår av departementets brev til høgskolen, har ikke departementet funnet rom for friske ressurser til formålet eller har udisponerte budsjettmidler, og høgskolens søknad ble avslått på dette grunnlag.

Regjeringen har i forslag til statsbudsjettet lagt til grunn at nye studieplasser i 2000 skal gå til videreføring av økt opptak ved prioriterte utdanninger innenfor helsefag og IKT. Budsjettet for 2000 er stramt, og i den grad den enkelte høgskole/universitet ønsker å etablere nye studietilbud, er det lagt opp til at dette i 2000 må finansieres av institusjonen selv ved omdisponeringer innenfor tildelt budsjetttramme eller ved at det skaffes til veie eksterne midler, eventuelt en kombinasjon av disse.

Høgskolen har i brev av 25.10.99 meldt tilbake til departementet at styret har vedtatt at det skal arbeides med å få til en delfinansiering gjennom større bedrifter, fylkeskommunen og andre eksterne aktører, samt ved en intern omstilling. Høgskolen vil deretter sende en ny søknad til departementet.

Jeg er innstilt på å vurdere saken i sin fulle bredde på grunnlag av en slik fornyet søknad. I den forbindelse vil både økonomiske og faglige forutsetninger vurderes. I henhold til lov om universiteter og høyskoler skal sektorens undervisning være forskningsbasert. På flere av sivilingeniørstudiets fagområder har Høgskolen i Gjøvik per i dag ingen forskningsaktivitet. Det er ønskelig at de institusjoner som tilbyr utdanning på sivilingeniør/hovedfagsnivå, har forskningsaktivitet innen alle relevante fagområder for utdanningen.

I den grad en slik søknad forutsetter at departementet skal bidra til finansiering gjennom tilførsel av friske midler, vil dette måtte vurderes som del av en samlet budsjettopplegg, tidligst for 2001. Jeg viser her til de premisser Regjeringen har trukket opp i St.meld. nr. 36 (1998-99) - Om prinsipper for dimensjonering av høyere utdanning, som innebærer at kapasitetsøkningen i hovedsak må skje gjennom interne omstillinger ved den enkelte høgskole, eller gjennom omdisponering av studieplasser mellom utdanninger, institusjoner og regioner. Denne meldingen er nå til behandling i Stortinget.

Spørsmål nr. 63

Innlevert 22. november 1999 av stortingsrepresentant Siri Frost Sterri

Besvart 30. november 1999 av sosialminister Magnhild Meltveit Kleppa

Spørsmål:

«Vårt trygdesystem inneholder bestemmelser som utelukker norske statsborgere fra ulike trygdeytelser når de kommer tilbake til Norge, hvis de har vært bosatt og arbeidet utenlands i en periode på mer enn 3 år/5 år i internasjonale organisasjoner som Norge er medlem av. Vil statsråden ta initiativ for å endre denne urimeligheten i trygdelovgivningen?»

Svar:

En person som kommer til Norge for å bosette seg her, blir medlem av folketrygden fra ankomstdato. Statsborgerskap og tidligere tilknytning til Norge spiller for så vidt ingen rolle. Medlemskapet gir da tilgang til en rekke ytelser som f. eks. stønad ved helsetjenester.

For å få folketrygdens langtidsytelser (unntatt alderspensjon), må man imidlertid ha vært medlem av folketrygden i den siste perioden fram til stønadstilfellet inntreffer. Eksempelvis gis uførepensjon som hovedregel bare dersom man har vært medlem av folketrygden i de siste tre årene fram til uførheten inntreffer.

Kravene om medlemskap fram til stønadstilfelle gjelder ikke for personer som er flyktninger eller statsløse etter FN-konvensjonene. Disse gruppene kan få ytelser umiddelbart ved ankomst. Unntaket omfatter ikke personer som får oppholdstillatelse på humanitært grunnlag.

Det er også adgang til å dispensere fra kravene om forutgående medlemskap på individuell og skjønsmessig basis. For enkelte av ytelsene vil slik dispensasjon regelmessig bli gitt dersom en person har tidligere tilknytning til Norge, f. eks. ved trygdeytelser som enslig forsørger.

Når det gjelder uførepensjon og pensjon til gjenlevende ektefelle eller barn, er unntakene fra hovedregelen om medlemskap i de siste årene fram til stønadstilfellet tatt direkte inn i loven. Blant annet skal det ses bort fra hovedregelen når utenlandsopphold etter fylte 16 år ikke overstiger 5 år. Ytelser kan da gis etter ett år i Norge, selv om stønadstilfellet eventuelt er inntrådt utenlands.

Trygdeavtalene med andre land, inkludert EØS-avtalen, vil dekke opp en rekke tilfelle som ikke omfattes av unntaksreglene i folketrygdloven. Medlemskapskravene kan da oppfylles gjennom sammenlegging av perioder med medlemskap i norsk trygd og medlemskap i utenlandsk trygd.

Jeg antar at spørsmålet gjelder personer som har arbeidet ved internasjonale organisasjoner som privatpersoner. Representanter for den norske stat er etter loven pliktige medlemmer av folketrygden. Andre som arbeider i internasjonale organisasjoner kan tas opp i folketrygden som frivillige medlemmer. Avbrudd i medlemskapet vil da ikke oppstå. Frivillig medlemskap er imidlertid forholdsvis dyrt - avgiftssatsen har gjennom årene utgjort 35-38 prosent av brutto lønn.

Selv om vedkommende ikke har vært med i folketrygden under tiden i den internasjonale organisasjonen, vil tilbakevendingen til Norge oftest gå greit, se redegjørelsen ovenfor. Problemet synes å begrense seg til uføre- og etterlatteytelser til personer som har vært ute av landet i mer enn 5 år og uførheten eller dødsfallet inntreffer i utlandet eller før det er gått 3 år etter tilbakekomsten til Norge.

I St meld nr 50 (1998-99) Utjamningsmeldinga pkt 9.6 er det reist spørsmål om å etablere en ny stønadsordning som skal sikre ytelser om lag på nivå med minstepensjon til dem som ikke fyller medlemskapskravene eller har for kort botid til å få full pensjon. En slik ordning vil gi en minstegaranti også for dem som er tatt opp i representanten Frost Sterris spørsmål.

Når det gjelder spørsmålet om særordninger for dem som har arbeidet i internasjonale organisasjoner, er det grunner som kan tale både for og mot. Dersom man ser på avgiftsbetaling og skatt til Norge som forutsetninger for å få ytelser, er det lite som skiller den aktuelle gruppa fra andre med tilsvarende lange utenlandsopphold i rent privat virksomhet. I tillegg kommer at de har hatt muligheten til å være medlem i folketrygden under utenlandsoppholdet, selv om denne muligheten kan fortone seg som lite attraktiv på grunn av avgiftsnivået.

Det som kan tale for særløsninger, er at internasjonale organisasjoner i mange henseender er i en trygdemessig særstilling. Organisasjonen vil oftest ha sin egen trygdeordning, som ikke vil omfattes av en trygdeavtale med landet der virksomheten foregår. Eventuelle avtaler må i tilfelle inngås med organisasjonen. Det at organisasjonen har sin egen ordning, kan også medføre at det er vanskelig å unngå dobbelte trygdeavgifter dersom vedkommende skulle ønske å bli frivillig medlem av folketrygden.

Etter omstendighetene finner jeg grunn til å ta den aktuelle problemstillingen med meg i det videre arbeidet med denne siden av reglene i folketrygden. Dette arbeidet vil ta utgangspunkt i den skisse til en ny stønadsordning som er lagt fram i St meld nr 50 og stortingets merknader til skissen.

Spørsmål nr. 64

Innlevert 23. november 1999 av stortingsrepresentant Øystein Djupedal

Besvart 29. november 1999 av nærings- og handelsminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«Norsk Hydro planlegger å bygge en aluminiumsfabrikk på Island, med kraft fra et vannkraftverk, Fljotdalur. Vannkraft-verket er hittil ikke underlagt en miljøkonsekvensanalyse, til tross for at det vil ligge i et unikt våtmarksområde.

Anser næringsministeren at det er uproblematisk at NH er involvert i et så kontroversielt prosjekt, og hva vil ministeren gjøre for at det blir foretatt en miljøkonsekvensanalyse for kraftverket?»

Begrunnelse:

Vannkraftverket ligger nord for Vatnajökul. Kraftverket vil oversvømme 44 km² våtmark, Eyjabakkar, et område som er unikt både på Island og i Europa. Det vil ødelegge landskapet, jords-monnet, det økologiske samspillet blant arter som lever i området i dag, påvirke overflatevannet og planter som vokser der. Området er meget attraktivt som turistområde i dag.

Islandsk lov krever at demninger større enn 3 km² skal underlegges en miljøkonsekvensutredning. Dammen til Fljotdalur blir som kjent 44 km². Det samme gjelder kraftlinjene som er planlagt for prosjektet. Her er grensene 33 kV - for Fljotdalur skal det trekkes to kraftlinjer, en på 220 kV og 132 kV. Det samme gjelder selvfølgelig veier inn i området, selve demningene, bygg og lignende. Det er med andre ord ingen tvil om at det skulle vært foretatt en miljøkonsekvens-utredning.

I disse dager er det en diskusjon på Island om en grundig undersøkelse av de miljømessige sidene ved kraftverket skal utføres i henhold til islandsk lov eller ei. Denne debatten foregår dels i Alltinget, dels i mediene, og representanter for Norsk Hydro har deltatt i debatten gjennom intervjuer i store islandske aviser. Bedriftens uttalelser til pressen bærer preg av svakt skjulte trusler om å avlyse sine planer dersom man går inn for en konsekvensutredning.

Dette skyldes i hovedsak at sjansen for at analysen vil kunne gjøre bygging av kraftverket enten umulig eller ulønnsomt, ved at avdekking av store miljøskader ville kreve enten en mindre utgave av kraftverket, eller store tiltak for å redusere skadene.

Hydros vurdering synes å bære preg av at ingen andre alternativer til vannkraftverket finnes. Ironisk nok er det nylig presentert en rapport som viser alternativ kraftkilde. I rapporten fra Det nasjonale energibyrået ble det påpekt at det finnes potensial til et geotermisk anlegg i områdene Krafla, Námafjall, Öxarfjörður og Theistareykir. Et slikt geotermisk anlegg med dampturbiner ville kunne stå ferdig i 2003 og produsere så mye som 1.600 gWh årlig. Til sammenligning skal det planlagte vannkraftverket produsere kun 1.250 gWh årlig.

Svar:

Ved forvaltningen av statens eierinteresser legger nærings- og handelsdepartementet vekt på å følge aksjelovens bestemmelser om kompetansefordelingen mellom aksjeselskapers organer.

Ledelsen av Norsk Hydros forretningsmessige virksomhet hører under selskapets styre og administrerende direktør. Staten utøver som aksjonær hovedsakelig sine eierinteresser gjennom deltakelse på generalforsamlingen.

Hydros engasjement på Island er en del av selskapets forretningsmessige virksomhet. Det er ikke naturlig for generalforsamlingen å gripe inn i konkrete fremgangsmåter eller beslutninger i denne saken.

Jeg vil imidlertid som aksjonær naturligvis være opptatt av at et selskap som Norsk Hydro i sin virksomhet ivaretar miljøhensyn på en forsvarlig måte. Jeg forventer at Hydro følger de miljøbestemmelser som gjelder for selskapets virksomhet i alle de land hvor selskapet er engasjert, og vet at selskapets ledelse er sterkt opptatt av slike spørsmål.

Hydro opplyser at det planlagte aluminiumsverket har vært underlagt en miljøkonsekvensanalyse, utført av et kommunalt islandsk selskap. Analysen er utarbeidet med bistand av islandske og norske fagfolk. Den viser at aluminiumsverket, blant annet ved å ta i bruk dagens mest avanserte renseteknologi, vil tilfredsstille alle islandske og internasjonale miljøkrav.

Aluminiumsverket skal forsynes med kraft hovedsakelig fra et nytt vannkraftverk, Fljotsdalsvirkjun, samt fra et geotermisk kraftverk nord på Island. Det nasjonale islandske kraftselskapet Landsvirkjun vil bygge, eie og drive vannkraftverket. Norsk Hydro er ikke direkte involvert i vannkraftutbyggingen.

Dette kraftverket ble besluttet utbygget tidlig på 1980-tallet. Utbyggingen ble påbegynt i 1991, etter tillatelse fra det islandske Alltinget. På grunn av at en planlagt industrietablering den gang likevel ikke fant sted, stanset utbyggingen opp.

Den islandske regjering har i disse dager tatt skritt med sikte på å få Alltingets bekreftelse på at den påbegynte utbygging av kraftverket kan fortsette. Regjeringen legger til grunn at utbyggingstillatelsen som ble gitt av Alltinget i 1991 ikke er tidsbegrenset, men fortsatt står ved lag. Den islandske loven om miljøkonsekvensanalyse ble vedtatt i 1993, og er ikke gitt tilbakevirkende kraft. Regjeringen mener at kravet om miljøkonsekvensanalyse derfor ikke berører dette kraftverkprosjektet. Denne oppfatningen har vist seg å være kontroversiell.

Det foreligger en utredning av konsekvensene av kraftverkprosjektet. Denne er utført av Landsvirkjun. Utredningens konklusjon er at prosjektet bør realiseres. Prosjektets kritikere har imidlertid anført at det er fare for at denne rapporten ikke gir en uavhengig og upartisk vurdering, fordi den er utført av utbyggen. Rapporten er oversendt Alltinget.

Det må i denne saken, etter mitt syn, være de islandske myndigheters egen oppgave å bestemme hvordan den skal behandles. Utbyggingsspørsmålet vil som nevnt også drøftes i Alltinget. Hydro vil forholde seg til de beslutninger som islandske myndigheter tar. Hydro vil også, før en endelig investeringsbeslutning fattes, vurdere alle sider ved dette prosjektet, inkludert det planlagte vannkraftverket.

Jeg ser for øvrig naturligvis ingen problemer i at Norsk Hydro engasjerer seg i et prosjekt hos vår nordiske nabo Island.

Dokument nr. 15:6

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 65

Innlevert 23. november 1999 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 7. desember 1999 av utenriksminister Knut Vollebæk

Spørsmål:

«Det vises til vedlagte papirer angående barne bortførings sak. Saken var også oppe til debatt i Sentrum primo november, der justisministeren selv deltok. Papirene oversendes i forståelse med Kate Mortensen og hennes advokat. Kan jeg be om justisministerens beskrivelse av hvordan det går med denne saken?»

Svar:

Ifølge opplysninger Utenriksdepartementet har fått fra Kate Mortensens advokat, er hennes barn både norske og libanesiske statsborgere. Barna ble i desember 1998 bortført av sin far og befinner seg i Libanon. Landet er ikke part i Haagkonvensjonen av 25. oktober 1980 om de sivile sidene ved internasjonal barne bortføring, og det er heller ikke inngått bilaterale avtaler mellom Norge og Libanon som dekker dette forholdet.

Tilbakeføring av barn som er bortført til land som ikke har tiltrådt Haagkonvensjonen, kan etter en konkret vurdering søkes løst gjennom diplomatiske kontakter. Med utgangspunkt i norske rettskraftige rettsavgjørelser kan myndighetene i det landet barnet er bortført til, kontaktes med anmodning om bistand til tilbakeføring av barnet. En slik henvendelse vil gjøres i samråd med den fornærmede parten, den norske ambassaden på stedet og gjerne en stedlig advokat.

Landet anmodningen rettes til, vil imidlertid ikke være folkerettslig forpliktet til å medvirke til en tilbakelevering. Har barna dobbelt statsborgerskap, vil norske myndigheters muligheter til å nå frem med en henvendelse være begrenset. Myndighetene i det landet barnet også er statsborger av, kan velge å se bort fra det norske statsborgerskapet. En norsk rettsavgjørelse vil heller ikke kunne fullbyrdes i det landet barnet oppholder seg. Er en sak om barnefordeling først brakt inn for et annet lands domstoler, vil en henvendelse til landets politiske myndigheter erfaringsmessig bli besvart med at saken er til behandling for en domstol. Utfallet av barnefordelingssaker i utlandet er usikre, de tar gjerne lang tid og kan bli svært kostbare.

Da Utenriksdepartementet og ambassaden i Damaskus ble kontaktet om Kate Mortensens barn i januar i år, var det først nødvendig å få bekreftet at barna befant seg i Libanon. Ambassaden i Damaskus kunne ikke drive privat etterforskning i Libanon ettersom barna var etterlyst av Interpol, og libanesiske politi var koblet inn i saken.

Utenriksdepartementet ble i mars i år informert av Kripos om at barna og barnefaren var blitt lokalisert gjennom Interpol. På bakgrunn av informasjon fra Kripos tok UD kontakt med Mortensens advokat og mottok deretter en skriftlig henvendelse om bistand til tilbakeføring av barna.

Utenriksdepartementet foreslo overfor advokaten at saken burde søkes løst på myndighetsplan før den eventuelt ble brakt inn for libanesiske domstoler. Departementet rådet også til at en libanesiske advokat ble kontaktet om den konkrete fremgangsmåten. For å kontakte libanesiske myndigheter med anmodning om tilbakeføring av barna, ba departementet i mars i år om å få oversettelser av de norske rettsavgjørelsene i saken. Disse forelå først i september.

Ambassaden i Damaskus anbefalte en libanesisk advokat som ville kunne bistå både Mortensen og ambassaden med en vurdering av valg av fremgangsmåte i saken. Videre ble det satt opp en oversikt over beregnede kostnader ved å engasjere advokaten. Denne informasjon ble oversendt Mortensens advokat.

Departementet ble senere gjennom oppslag i pressen, hvor bl.a. Mortensens advokat uttalte seg, gjort oppmerksom på at det var blitt avsagt en libanesisk rettsavgjørelse i saken. Departementet mottok så i ettertid disse avgjørelsene fra advokaten. Avgjørelsene tilkjente faren foreldreretten til barna i Libanon og nedla et rettslig utreiseforbud for barna. Etter at ambassaden i Damaskus hadde konsultert den libanesiske advokaten, fremholdt departementet at en henvendelse til de politiske myndighetene i Libanon måtte antas å bli besvart med at saken hører hjemme i rettsapparatet og derfor ligger utenfor de politiske myndighetenes kompetanse.

Mortensen følger nå opp saken overfor det libanesiske rettsapparatet, i samråd med sin norske og libanesiske advokat. Ambassaden i Damaskus søker så langt som mulig å gi praktisk bistand, gjennom kontakt med de to advokatene. Ambassaden har også vært i kontakt med barnefaren og har blant annet besøkt ham, uten å få møte barna. Ambassaden har tilbudt Mortensen bistand med å legge forholdene til rette for at hun skal kunne besøke barna sine. Det ser imidlertid ikke ut til at hennes libanesiske advokat på nåværende tidspunkt vil tilråde et slikt besøk.

Utenriksdepartementet vil fortsatt følge utviklingen i denne saken og vil i samråd med Kate Mortensen bistå så langt det er praktisk mulig.

Spørsmål nr. 66

Innlevert 24. november 1999 av stortingsrepresentant Inga Balstad

Besvart 30. november 1999 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«I Sør-Trøndelag skal en videregående skole bygges og drives i "partnerskap" med næringslivet. Prosjektet vil bety mye for utviklinga i videregående skole. To parter med nokså ulike arbeidsmiljøer må her arbeide langt tettere sammen enn de gjør i dag, men gjennom et slikt prosjekt må begge miljøer tilpasse seg den andre samarbeidspartneren.

Vil statsråden bidra til en følgeforskning på hvilke virkninger dette vil ha på arbeidsmiljøet i skolen?»

Svar:

Jeg viser til det omtalte prosjektet i Sør-Trøndelag, med sikte på å bygge og drive en videregående skole i samarbeid mellom fylkeskommunen og næringslivet.

La det med en gang være sagt at jeg er opptatt av å bidra til at fylkeskommunene kan planlegge og utvikle sitt tilbud innenfor videregående opplæring på en slik måte at opplæringsmiljøet for alle elever kan bli optimalt. Når det gjelder utforming og lokalisering av skolebygg, har jeg merket meg at mange fylkeskommuner er i ferd med å tenke nytt. Det er gledelig å registrere at Sør-Trøndelag fylkeskommune er blant disse.

Når det gjelder kvaliteten på skolebygg, driften av disse og virkninger for læringsmiljøet, er det - som kjent - et fylkeskommunalt ansvar. For å kunne vite mer om hvordan skoler og lærebedrifter utvikler og endrer seg er det derfor lagt opp til et system for skole- og bedriftsbasert vurdering. Det naturlige vil derfor være at Sør-Trøndelag fylkeskommune i samarbeid med de involverte parter i det aktuelle byggeprosjektet legger til rette arbeidet med å vurdere virkninger av samlokaliseringen på arbeidsmiljøet i den planlagte skolen.

Fra departementets side tas det derfor ikke sikte på å bidra til en særskilt følgeforskning knyttet til dette konkrete utbyggingsprosjektet.

Spørsmål nr. 67

Innlevert 25. november 1999 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 3. desember 1999 av miljøvernminister Guro Fjellanger

Spørsmål:

«Det vises til artikkel i avisen Nordlys 19.11.99 der det blir foreslått at jegere med ønske om ekstremopplevelser i naturen skal kunne jakte på rovdyr mot at det betales høye summer for denne muligheten. Hvordan vil Statsråden stille seg til å la jegere med ønske om spesielle villmarksopplevelser jakte på rovdyr i Norge mot at de betaler for dette?»

Svar:

Departementet gikk i St. meld. nr 35 (1996-97) Om rovviltforvaltning inn for at lisensjakt skulle kunne knyttes til grunneierretten. Stortinget gikk imidlertid ved sin behandling av meldinga, jf Innst. S. nr 301 (1996-97), inn for at jakt på store rovdyr ikke skal knyttes til grunneierretten. Stortingets flertall advarte i den forbindelse mot en kommersialisering av rovdyrjakt.

Dagens situasjon er at gaupe er en jaktbar art med fastsatt jakttid i medhold av viltlovens § 9. Denne jakta er knyttet til grunneierretten, jf viltlovens § 27. Dette innebærer at det er opp til grunneieren å bestemme hvem som skal få jakte på gaupe, herunder også pris.

Bjørn, jerv og ulv kan bare felles etter særskilt fellingstillatelse gitt av myndighetene. Dette innebærer at grunneier ikke kan kreve betaling som for ordinær jakt.

Jeg legger stor vekt på å følge opp Stortingets retningslinjer for rovviltforvaltningen og har derfor kommentert spørsmålet om jaktrett på store rovdyr i forslaget til endringer i viltloven, som nå er ute til høring. I forslaget går departementet inn for at skillet mellom jaktbare arter og ikke jaktbare arter opprettholdes i forholdet til grunneierretten. Lovendringen vil bli fremmet for Stortinget i løpet av vårsesjonen, og spørsmålet om jakt på store rovdyr mot betaling vil bli nærmere drøftet i den forbindelse.

Spørsmål nr. 68

Innlevert 26. november 1999 av stortingsrepresentant Vidar Kleppe

Besvart 7. desember 1999 av forsvarsminister Eldbjørg Løwer

Spørsmål:

«Vil Statsministeren personlig bidra til at de gjenlevende befal og soldater ved Infanteriregiment 15 og 16 gis kompensasjon/erstatning for tapte eiendeler?»

Begrunnelse:

Befal og soldater ved Infanteriregimentene 15 og 16, deltok i kampene i 1940 med meget stor heder. De kjempet i 63 døgn uten noen som helst form for avløsning. Tapene og påkjenningene var meget store og langt mer belastende for de som overlevde enn de fleste som lever i dagens velferdssamfunn kan forestille seg.

I 1930-årene hadde utdannelsen av disse soldater og befal, blitt sterkt forsømt grunnet en naiv holdning til verden omkring oss. Dette til tross, møtte de soldater søknaden gjelder pliktskyldigst opp da landet ble angrepet, villige til å ofre liv og helse for landets frihet, og fremtredende autoriteter i samfunnet samarbeidet åpenlyst med angriperen eller forholdt seg passive.

Angrepet av verdens best utdannede og utrustede soldater, viste soldater og befal ved IR 15 og 16 det ypperste av ansvarsfølelse og offervilje.

Vi skriver nå snart 2000. Norge som nasjon bør snarest ferdigbehandle denne sak og gi de gjenlevende soldater en verdig behandling. Noe annet oppleves av mange, herunder undertegnede, som helt uforståelig særlig i lys av de offer soldatene representerte og den tid som har gått.

Det bør ikke glemmes at Norges mobiliseringsstyrke i 1940 var 119 000 mann. Dette utgjorde ca. 4 % av befolkningen. I løpet av felttoget i 1940 ble det registrert ca. 50 000 nordmenn under våpen. Ca. 30 000 ble mobilisert mellom 9/4 og 10/6 - 1940. Det var aldri mer enn ca 25 000 mann samtidig under våpen. Dette utgjør ca 1/5 av hva nasjonen kunne stille. Av dette beskjedne antall, var det bare et fåtall som deltok under hele felttoget. Bn II/IR 15 kommer i så måte i en særstilling fordi de deltok under hele felto

get, og fordi de bar hovedtyngden under angrepet på Narvik og gjenerobringen av byen 28 mai 1940. Tiden er for lengst inne til å gi de anslagsvis 300 gjenlevende lønn som fortjent ved å gi erstatning for tapte eiendeler. Det skulle nasjonen ha råd til.

Svar:

Det vises til ovennevnte spørsmål fra stortingsrepresentant Vidar Kleppe til statsministeren, der det spørres om statsministeren personlig vil bidra til at de gjenlevende befal og soldater ved Infanteriregiment 15 og 16 gis kompensasjon/erstatning for tapte eiendeler. Saken er, etter beslutning av statsministeren, overført meg til besvarelse, jf. brev fra Statsministerens kontor til Stortinget av 1. desember 1999.

Saken har vært fremmet som billighetserstatningssak, og den ble senest avslått av Billighetserstatningsutvalget i vedtak av 12 februar 1997. Klagen ble avslått av Stortinget 18 desember 1997 (Innst. S nr. 39 for 1997-98, sak nr. 47).

Regjeringen kan ikke overprøve den avgjørelsen som Stortinget har fattet i saken.

Spørsmål nr. 69

Innlevert 26. november 1999 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 7. desember 1999 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«Fra fagforeningshold har det kommet klager på at forpleiningskontrakter offshore blir inngått uten den lovbestemte arbeidstakermedvirkning, ofte med derav påfølgende økte arbeidsbelastninger. Det pekes også på at tilsynsmyndighetene har et ansvar til å reagere på dette. Det er en kjent sak at gjennomsnittsalderen på forpleiningsansatte er lav, og at denne arbeidstakergruppen derfor burde ha spesiell oppmerksomhet. Hva vil statsåden gjøre for å sikre at gjeldende lov- og regelverk følges?»

Begrunnelse:

En av kontraktene som ble tildelt sørfeltene i våres ble gjort uten den lovbestemte arbeidstakermedvirkning. Fra en fagforening, OFS, er det sendt brev til OD om at det forventes at myndighetene, OD, tar ut

stevning mot bedrifter og bedriftsledelse som har brutt lov og regelverk ved bemanningsfastsettelse. Tilsynsmyndighetene mister sin troverdighet, hvis en lar rettighetshaver og operatør tillate bemanningsfastsettelser uten arbeidstakermedvirkning og med økte arbeidsbelastninger.

Mange forpleiningsansatte er faktisk utslitt i 40 års alderen, etter bare 15 - 20 år i yrke. Ved ytterligere økt arbeidsmengde, og derved ennå tidligere utstøtning fra arbeidslivet, blir samfunnet via trygdeutbetalinger og bruk av helsevesenet, belastet de utgifter oljevirkosomheten skulle brukt til lønnsutgifter. Et etablert entreprenørselskap med aktive fagforeninger og oppegående vernetjeneste må framlegge bemanningstall for nye anbud. Et nytt selskap uten de samme veletablerte fagforeninger og vernetjeneste slipper dette. De får derved et konkurransefortrinn i det de kan framlegge anbud med lavere bemanning og uten å ta hensyn til arbeidstakerne.

Svar:

Representanten Langeland stiller spørsmål ved hva tilsynsmyndigheten Oljedirektoratet gjør for å følge opp at nødvendig arbeidstakermedvirkning finner sted ved inngåelse av forpleiningskontrakter på den norske kontinentalsokkelen.

Innledningsvis vil jeg bemerke at når det gjelder de konkret omtalte kontraktene som ble tildelt på sørfeltene, så er oppfølgingen av Oljearbeidernes fellessammenslutnings henvendelse til Oljedirektoratet ennå ikke avsluttet fra direktoratets side. De berørte selskaper er blitt informert om at direktoratet kommer til å be om en nærmere redegjørelse for hvorledes kravene til arbeidstakermedvirkning og vurdering av arbeidsmiljøet er ivarett. På bakgrunn av de opplysningene Oljedirektoratet vil motta vil det måtte vurderes om man skal iverksette reaksjoner. Siden dette er en pågående sak kan jeg ikke gå nærmere inn på de konkrete forholdene, men jeg vil gi en kort generell beskrivelse av regelverket og praksis på området.

Arbeidstakerne har en rett til å medvirke i saker som kan få betydning for arbeidsmiljøet. Etter alminnelig praksis på sokkelen er for eksempel inngåelse av forpleiningskontrakter av en slik art at de kan få vesentlig betydning for arbeidsmiljøet. Denne vurderingen er formidlet fra Oljedirektoratet til arbeidstakerorganisasjoner og aktuelle operatørselskaper.

Etter det jeg kjenner til er det ikke uenighet mellom arbeidstakerorganisasjonene og selskapene om dette. I enkelte saker er det imidlertid stilt spørsmål om på hvilket tidspunkt i prosessen retten til å medvirke inntreffer. Krav om medvirkning må balanseres mot krav om konfidensialitet ifm med konkurranse

om oppdrag, offentliggjøring osv. Det er imidlertid et krav at ingen omorganisering kan finne sted uten arbeidstakermedvirkning. Dersom arbeidstakerne ikke har vært involvert i å fastlegge bemanningsstørrelse ved utsendelse av operatørens forespørselsdokument, må de involveres etter at kontraktstildelingen har funnet sted, dersom det i dette foreligger planer om omorganisering. For øvrig vil jeg nevne at arbeidstakerne på selvstendig grunnlag kan ta opp spørsmål om bemanning i for eksempel arbeidsmiljøutvalget.

Regelverket stiller også krav om at det skal gjennomføres analyser som begrunner at endringene er forsvarlige, og at arbeidet tilrettelegges slik at hensynet til den enkelte arbeidstaker ivaretas, før det kan gjennomføres omorganiseringer. I praksis ser det imidlertid ut til at operatørselskapene i stadig mindre grad spesifiserer i anbudsdokumentene hvordan forpleiningstjenesten skal organiseres, og hva den skal inneholde. Det blir dermed opp til de enkelte anbydere å spesifisere tilbudet, herunder størrelsen på bemanningen etter hvor mange som skal betjenes, etter egen profesjonell vurdering.

Det fremgår videre av spørsmålet at det hevdes at nye selskap innen forpleining får et konkurransefortrinn, fordi de kan fremlegge anbud med lavere bemanning uten å ta hensyn til arbeidstakerne. Det er imidlertid praksis på norsk sokkel at nye forpleiningsselskaper som kommer inn overtar de arbeidstakerne som arbeider på de berørte innretninger. I noen grad vil dette også kunne følge av reglene om virksomhetsoverdragelse i arbeidsmiljøloven kap. XIIA. Dersom dette regelverket får anvendelse, gjelder egne regler om informasjon og konsultasjon av de berørte arbeidstakerne, som blant annet innebærer at tidligere og ny innehaver plikter så tidlig som mulig å drøfte overføring, herunder å gi informasjon om planlagte tiltak, med de tillitsvalgte.

På denne måten kan arbeidstakere som har erfaring fra gjeldende innretning, vurdere forsvarligheten av organiseringen hos den nye arbeidsgiveren. Dermed får arbeidstakerne en mulighet til å demme opp for noen av de uheldige virkningene som eventuelt kan følge av den nye organiseringen, slik som påpekt av representanten Langeland.

Avslutningsvis vil jeg nevne at Oljedirektoratet er opptatt av de problemstillingene som reises, og at etaten vil følge opp slike saker kontinuerlig i sitt tilsynsarbeid på sokkelen. Direktoratet har etter det jeg har fått opplyst også i flere brev til arbeidstakernes organisasjoner og i flere møter med arbeidstakerne, utredet og redegjort for hvilken rett arbeidstakerne har til å medvirke ved slike kontraktstildelinger.

Spørsmål nr. 70

Innlevert 26. november 1999 av stortingsrepresentant Marit Tingelstad

Besvart 6. desember 1999 av miljøvernminister Guro Fjellanger

Spørsmål:

«Gjennom media har det blitt reist flere spørsmål omkring Raufoss ASA og dumping av metallavfall og ammunisjon i Mjøsa i perioden 1945 til slutten av 1960-tallet.

Oppfatter miljøvernministeren dumpingen av metallavfall og ammunisjon i Mjøsa som noen trussel for miljøet i Mjøsa, og hva vil i så fall bli gjort fra myndighetenes side?»

Svar:

Jeg er opptatt av at de nødvendige undersøkelser blir igangsatt så snart som mulig for å bringe klarhet i hva som har skjedd i denne saken, slik at vi kan vurdere eventuelle konsekvenser og om det er behov for å iverksette tiltak. Det første som bør skje er derfor at det igangsettes en nærmere kartlegging av omfanget av denne aktiviteten, samt mengde og type avfall som er blitt dumpet, slik at det kan vurderes om dette kan utgjøre noen trussel mot miljøet i Mjøsa.

Jeg er gjort kjent med at det allerede har vært avholdt et møte i Gjøvik kommune mellom representanter fra kommunen, fylkesmannen i Oppland, Raufoss ammunisjonsfabrikk, Forsvaret og Politiet. Etter dette har fylkesmannen i Oppland bedt både Raufoss ASA og Forsvaret v/distriktskommando Østlandet om at det blir igangsatt en kartlegging av mengder og typer avfall som er dumpet, samt en vurdering av både sikkerhets- og evt. miljø- og helserisiko som dumpingen kan medføre.

Statens forurensningstilsyn er også i gang med å gjennomgå hele saken, og det vil kunne bli aktuelt å pålegge bedriften å lage en tiltaksplan for opprydding på grunnlag av de forhold som kommer frem under denne kartleggingen. Det må likevel sies at det fortsatt gjenstår å klargjøre nærmere både hva som har skjedd og ansvarsforholdene, i og med at dumpingen har funnet sted for flere tiår siden.

Spørsmål nr. 71

Innlevert 26. november 1999 av stortingsrepresentant Bjørn Hernæs

Besvart 3. desember 1999 av finansminister Gudmund Restad

Spørsmål:

«Stein Henning Larsen fra Brumunddal er flyver i Widerøe. Både for å få ham tilbake i arbeidet og for å befri ham fra sterke smerter bekostet selskapet en hofteoperasjon for Larsen. Operasjonen, som kostet 70 000 kroner sparte det offentlige for en halv million kroner i sykepenger, samt kostnadene for operasjonen. Nå har Larsen fått en skatt på 35 000 kroner for denne "gaven". Synes statsråden dette er rimelig og vil han i motsatt fall sørge for å endre disse umulige reglene?»

Svar:

Skattelovens hovedregel er at enhver fordel vunnet ved arbeid er skattepliktig. Fordel i form av penger, naturalytelse eller annen økonomisk støtte likestilles i denne sammenheng. Dersom en arbeidstaker for eksempel får dekket utgifter til en operasjon ved en privat klinikk, stilles han bedre enn andre arbeidstakere i tilsvarende helsesituasjon hvor arbeidsgiver ikke dekker slike utgifter til privat behandling. Han har derfor mottatt en fordel i skattelovens forstand. Denne fordelens beskattes på samme måte som om arbeidsgiver i stedet hadde valgt å øke arbeidstakerens lønn med støttebeløpet. Dette innebærer både inntektsbeskatning hos arbeidstakeren og plikt til å svare arbeidsgiveravgift for arbeidsgiver.

Jeg har naturligvis forståelse for at enkelte kan oppfatte beskatning av et slikt støttebeløp fra arbeidsgiver som urimelig. Likhetsprinsippet taler imidlertid for beskatning av slike fordeler. Dersom man skulle innføre regler om skattefrihet for dekning av slike private utgifter, ville dette medføre en betydelig skattemessig forskjellsbehandling mellom arbeidstakere. Noen arbeidstakere ville få dekket utgifter til privat behandling skattefritt, mens andre måtte velge mellom å betale tilsvarende behandling med egne beskattede midler eller å vente i køen i det offentlige helsevesen. Arbeidsgivers vilje og evne til å betale for privat behandling, ville bli avgjørende for hvem som skulle kunne dra nytte av skattefritaket. Arbeidsgivers vilje til å betale, ville igjen avhenge av hvor gunstig posisjon arbeidstaker hadde i arbeidsmarkedet, og hvor viktig han/hun var for arbeidsgiveren. Det kunne fort bli en elitepreget utvelgelse av hvilke arbeidstakere som nøt godt av skattefri arbeidsgiverdekning.

Unnlatt beskatning kan også åpne for at arbeidsgiver og arbeidstaker avtaler at den ansatte i større utstrekning skal lønnes ved at arbeidsgiver dekker vedkommendes private kostnader i stedet for å betale kontantlønn. Dette strider mot tanken om at det ikke skal være skattemessig avgjørende hvilken avlønningssom velges.

Dersom ytelser som nevnt skulle være skattefrie, ville dessuten den helsepolitiske prioriteringen av hvem som har størst behov for hurtig behandling, i større grad bli overført fra det offentlige helsevesen til private arbeidsgivere. Et skattefritak ville derfor også i dette henseende medføre at de arbeidstakere som er mest attraktive på arbeidsmarkedet, kommer behandlingsmessig gunstigere ut enn personer som ikke er i en slik situasjon, uavhengig av hvem som har størst behov for behandling.

Regler om skattefritak vil også stimulere til økt etterspørsel etter private helsetjenester. Fordi ressursene i helsevesenet er knappe (særlig på kvalifisert personell), vil dette kunne være med på å svekke behandlingstilbudet i det offentlige helsevesen.

Regler om skattefritak vil endelig innebære vanskelige grensdragninger med hensyn til hva som skal omfattes av fritaket, for eksempel hvilke typer lidelser, hvilken type behandling osv. som skal falle innenfor ordningen.

Jeg vil dessuten gjøre oppmerksom på at skattytere som har usedvanlig store utgifter på grunn av varig sykdom eller svakhet, kan ha krav på særfradrag i inntekten. Utgifter til behandling utenfor offentlig norsk helsevesen gir imidlertid bare rett til særfradrag dersom det ikke foreligger tilsvarende tilbud fra offentlig norsk helsevesen. Dersom ventetiden på tilsvarende behandling i det offentlige helsevesen er urimelig lang sett i forhold til sykdommens alvorlighet, vil man på nærmere vilkår kunne få rett til særfradrag.

Skatten kan videre settes ned eller ettergis når det på grunn av særlig alvorlig eller langvarig sykdom eller av andre årsaker virker særlig urimelig eller uforholdsmessig trykkende å fastholde hele skatten.

I noen tilfeller vil reglene om særfradrag og ettergivelse medføre lavere eller ingen skatt på fordel ved arbeidsgivers dekning av behandling ved privat institusjon.

Til tross for disse klare utgangspunktene, vil jeg se nærmere på problemstillingen. Jeg vil i denne forbindelse nevne at det i budsjettet ble foreslått en økning av bevilgningen til den offentlige ordningen med kjøp av private behandlingsplasser. I budsjettforliket ble bevilgningen ytterligere økt. Denne ordningen innebærer at man overfører midler fra trygdestaten til helsesektoren, nettopp for å prioritere arbeidstakere som er tatt ut i sykemelding og som står

i kø for behandling. Ordningen er for øvrig under løpende vurdering, og jeg vil ta spørsmålene opp med helseministeren og eventuelt komme nærmere tilbake til saken senere.

Innlevert 29. november 1999 av stortingsrepresentant Dag Danielsen

Besvart 7. desember 1999 av utenriksminister Knut Vollebæk

Spørsmål:

«Ifølge oppslag i media som har menneskerettighetsforkjempere i Hong Kong som kilde, har kinesiske myndigheter arrestert 35 792 medlemmer av bevegelsen Falun Gong siden den ble forbudt for fire måneder siden. Hva er utenriksministerens vurdering av disse arrestasjonene og hva har den norske Regjering gjort i sakens anledning, har dette for eksempel vært tema i norske myndigheters dialog med Kina?»

Svar:

La meg først slå fast at jeg anser menneskerettighetsdialogen vi fører med Kina som meget viktig. Den gir oss grunnlag for stadig tettere drøftinger av aktuelle menneskerettslige spørsmål, og den åpner også for flere praktiske muligheter til å fremme utvikling av menneskerettighetene i Kina. Sett over tid er det ingen tvil om at kinesiske myndigheter har vist evne og vilje til å styrke rettsstaten og til særlig å bedre respekten for økonomiske, sosiale og kulturelle menneskerettigheter. Det er også gjort fremskritt når det gjelder sivile og politiske rettigheter, samt internasjonale forpliktelser.

Samtidig har vi sett flere negative utviklingstrekk det siste året. Tilstramninger har funnet sted overfor kristne og andre religiøse bevegelser, såvel som politiske opposisjonelle og representanter for minoritetsgrupper. De kinesiske myndighetenes kampanje mot bevegelsen Falun Gong er blitt viet stor oppmerksomhet i media, men er bare en del av et større bilde. Det blir begått brudd på ytringsfriheten, forsamlingsfriheten og religionsfriheten, prinsipper som alle står nedfelt i Kinas grunnlov. Omfattende lovarbeid er gjennomført, men håndhevelsen er mangelfull. Dette gir grunn til sterk bekymring.

Kinas grunnlov garanterer religionsfrihet, men religionsutøvelsen er gjenstand for grundig kontroll. Mens den offisielt godkjente kristne kirken blir tolerert av myndighetene, har omfattende religiøse folkelige bevegelser blant protestanter, katolikker og muslimer vært utsatt for aksjoner. En rekke kristne ledere for "husmenigheter" er også blitt arrestert det siste året. Den norske ambassaden i Beijing har tatt opp dette i sine samtaler med kinesiske myndigheter og gitt uttrykk for vår bekymring.

Også i Tibet har det skjedd en negativ utvikling som har gitt seg utslag i brudd på menneskerettighetene.

Propaganda-kampanjen mot Falun Gong er trolig den mest omfattende siden 1989. Bevegelsen, som ble dannet i 1992 av kineseren Li Hongzhi, kom for alvor i myndighetenes søkelys etter en storstilt demonstrasjon utenfor Zhongnanhai (hovedkvarter for parti og regjering) 25. april i år, der 10.000 medlemmer deltok i en fredelig markering.

Det er riktig som representanten Dag Danielsen påpeker at det har vært foretatt omfattende arrestasjoner av medlemmer av Falun Gong siden den ble definert som en samfunnsødeleggende sekt og forbudt 22. juli d.å. Det er vanskelig å fastslå hvor mange som holdes i forvaring. Med unntak av sentrale ledere er det store flertallet av de arresterte sluppet fri etter å ha gjennomgått en form for omskoleringsprosess. Et stort antall tidligere tilhengere har deretter gått ut offentlig med "selvkritikk" og sagt at organisasjonen sprer overtro, farer med svindel og ødelegger folks helse.

Vår menneskerettighetsdialog med Kina gir oss et godt grunnlag for å ta opp situasjonen for Falun Gong. Bare en uke etter at bevegelsen ble forbudt uttrykte Utenriksdepartementets menneskerettighetsrådgiver sin dype bekymring i forbindelse med et symposium i Kina, der det også ble redegjort for situasjonen sett med kinesiske myndigheters øyne. Saken har ellers vært tatt opp gjentatte ganger, for eksempel under utenriksminister Tangs besøk i Oslo i mars 1999, under den årlige rundebordskonferansen i Oslo i juni og sist under Shanghais partisekretær Huang Jus besøk i Norge i oktober. Regjeringen vil følge nøye med i den videre utviklingen i saken.

Spørsmål nr. 73

Innlevert 30. november 1999 av stortingsrepresentant Dag Danielsen

Besvart 6. desember 1999 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«Ifølge opplysninger i media vurderes voksenopplæringstilbudet i norsk på kveldstid for innvandrere ved Rosenhoff Voksenopplæringssenter i Oslo nedlagt, på grunn av at Oslo kommune ikke får dekket kostnadene fra staten. Norskopplæring er et meget viktig integreringstiltak. Det opplyses i media at Utdanningsdepartementet heller ikke har satt av penger til å sikre denne undervisningen til neste år. Hva akter statsråden å foreta seg med saken for å sikre at undervisningen fortsetter?»

Svar:

Representanten Dag Danielsen spør om hva jeg vil foreta meg for at kveldsundervisningen i norsk med samfunnskunnskap for voksne innvandrere ved Rosenhoff Voksenopplæringssenter skal kunne fortsette. Det blir opplyst at årsaken til innskrenkningen er at statstilskuddet ikke dekker kommunenes utgifter.

Kommunenes utgifter til norskopplæring blir hvert år kartlagt i et utvalg kommuner. Kartleggingen gjennomføres av Beregningsutvalget som består av representanter fra stat, kommuner og Kommunenes Sentralforbund. Den siste kartleggingen som gjaldt 1998, er presentert i sluttrapport fra Beregningsutvalget i mai 1999. Oslo kommune var en av utvalgskommunene i 1998.

Beregningsutvalgets opererer med to utgiftsbegrep: statens og kommunenes. Staten forutsetter at tilskuddet til norskopplæring ikke skal dekke utgifter til husleie/bygningsrelaterte utgifter, jf forutsetningen i voksenopplæringsloven § 21 om at kommunene skal stille lokaler til disposisjon for voksenopplæring. Kommunene forutsetter at statstilskuddet skal dekke utgifter til lokaler.

Statstilskuddet til Oslo kommune var i 1998 kr 532 pr undervisningstime. Beregningsutvalgets rapport viser at utgiftene var kr 497 pr undervisningstime med utgangspunkt i statens utgiftsbegrep og kr 594 med utgangspunkt i kommunenes.

Resultatene fra Beregningsutvalgets kartlegging i 1998 indikerer at Oslo kommune med et stort antall deltakere kan ha stordriftsfordeler, fordi kommunens utgifter ligger under det faktiske tilskuddet når en legger statens utgiftsbegrep til grunn. På grunnlag av foreliggende informasjon i denne saken kan jeg ikke se at det er grunnlag for handling i forhold til Oslo kommune. Innenfor rammen av det kommunale selvstyre et det kommunenes ansvar å tilrettelegge tjenestetilbud tilpasset brukernes behov. Jeg har tillit til at Oslo kommune er i stand til å ivareta dette ansvaret.

Jeg viser for øvrig til at forslag til bevilgning for 2000 på kap 254 post 60 Tilskudd til norskopplæring for innvandrere bygger på at opplæringen kan videreføres innenfor rammen av eksisterende regler. Forslaget forutsetter et tilskudd på kr 335 pr undervisningstime og et tillegg på kr 16 pr deltaker pr time, det vil si en videreføring av tilskuddssatsene i 1999.

Spørsmål nr. 74

Innlevert 30. november 1999 av stortingsrepresentant Eirin Faldet

Besvart 8. desember 1999 av samferdselsminister Dag Jostein Fjærvoll

Spørsmål:

«Statens jernbanetilsyn har truet med å stenge Stange jernbanestasjon, hvis ikke Jernbaneverket øker sikkerheten. Slik togtabellen er nå, blir passasjerene stående mellom to tog på en smal perrong.

Kan statsråden medvirke til at Jernbaneverket gjør noe med sikkerheten på Stange stasjon?»

Svar:

Etter at Stange kommune hadde tatt opp saken, ga Statens Jernbanetilsyn 26. oktober 1999 Jernbaneverket pålegg om å iverksette tiltak for å bedre sikkerheten ved Stange stasjon.

På bakgrunn av at Jernbaneverket ikke satte i verk tiltak innen den fristen Statens tilsyn hadde satt, fattet tilsynet vedtak 1. desember 1999, og påla Jernbaneverket bl.a. å sørge for at det ikke foregår av- eller påstigning for reisende til eller fra tog i spor 2 på Stange stasjon, eller at det oppholder seg publikum på plattform 2. Jernbaneverket ble samtidig pålagt senest innen 10. desember 1999, å iverksette tiltak som ivaretar sikkerheten for publikum på Stange stasjon i tilstrekkelig grad. Vedtaket er ikke gitt oppsettende virkning.

Det er i vedtaket fra tilsynet bl.a. påpekt at forholdene ved Stange stasjon ikke er i samsvar med Jernbaneverkets egne trafikk sikkerhetsbestemmelser.

Jernbaneverket har opplyst at det har fulgt opp Statens jernbanetilsyns vedtak av 1. desember 1999 ved at nordgående tog fra 2. desember 1999 ikke stanser for av- og påstigning ved Stange. Reisende til/fra Stange befordres med buss på strekningen Tangen - Stange - Hamar.

På grunn av at Jernbaneverket for sin del mener at fortsatt bruk av plattformen til spor 2 på Stange stasjon gir de reisende et akseptabelt sikkerhetsnivå, har det opplyst at det vil påklage tilsynets vedtak.

Samferdselsdepartementet er klageinstans for vedtak fattet av Statens jernbanetilsyn. Av den grunn finner jeg det riktig å avvente klagen før jeg går nærmere inn i saken.

Spørsmål nr. 75

Innlevert 30. november 1999 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 7. desember 1999 av nærings- og handelsminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«I forbindelse med avviklingen av A/S Sydvaranger gjennom omstillingselskapet Sydvaranger ASA selges nå statens aksjeandel i selskapet. 7 Finnmarkskommuner er medbydere gjennom felleseie i selskapet Varangerkraft. St prp 62 (1995-96) og næringskomiteens innstilling til denne vektlegger tiltak på lokalsamfunnets premisser i omstillingsfasen. Vil næringsministeren vektlegge dette, og dermed ta andre hensyn enn rent økonomiske når anbudsrunder skal avgjøres?»

Svar:

Regjeringen gikk i St.prp. nr. 62 for 1995-96 inn for at Sydvaranger ASA avvikler sin malmbaserte virksomhet i løpet av 1996. Det ble forutsatt at selskapet selv skulle ha ansvaret for gjennomføringen av avviklingen inkludert sikring av anlegg, realisering av aktiva og dekning av utestående forpliktelser. Videre ble det lagt til grunn at statens engasjement i Sydvaranger ASA skulle opphøre innen utgangen av 1998 uten

at det gis ytterligere statlige bevilgninger. Stortinget fattet 20. juni 1996 vedtak i tråd med forslaget i proposisjonen og tilrådingene fra et flertall i næringskomiteen, jf. Innst. S. nr. 289 for 1995-96.

Arbeidet med å avvikle statens engasjement i Sydvaranger har fulgt de linjer som ble trukket opp i St.prp. nr. 62 for 1995-96. Som ledd i avviklingen er det blant annet blitt gjennomført salg av eiendeler i betydelig omfang. Dette omfatter sentralverkstedet i Bjørnevatn, administrasjonsbygget i Kirkenes, to slepebåter og alt rullende gruve-materiell. Videre er det gjennomført salg av et betydelig antall boligtomter.

I 1997, -98 og -99 har Sydvaranger utbetalt utbytte til sine aksjonærer med i alt 109 mill. kroner, hvorav 95 mill. kroner på statens aksjer. De midlene som staten har mottatt er i det alt vesentlige kommet lokalsamfunnet og tidligere ansatte ved Sydvaranger til gode gjennom bevilgninger til omstillingstiltak og førtidspensjonering.

Nærings- og handelsdepartementet har tatt kontakt med henholdsvis Landbruksdepartementet og Sør-Varanger kommune med sikte på å komme fram til løsninger for utskilling av deler av Sydvarangers grunnarealer som naturlig hører inn under offentlig eierskap. I juli 1999 ble diverse tomtearealer i Kirkenes sentrum overdratt til Sør-Varanger kommune ved bruk av statlige omstillingsmidler. Videre er Sydvaranger for tiden i forhandlinger med Statskog SF med sikte på en avtale om overføring av utmarksarealer.

Varanger Kraft AS, som er eiet av 7 kommuner i Øst-Finnmark, la 8. november 1999 fram et offentlig tilbud om kjøp av samtlige aksjer i Sydvaranger ASA til en pris på 104 kroner pr. aksje. Budet ble senere forhøyet til 117 kroner pr. aksje, hvilket verdsatte selskapet til i alt ca. 249 mill. kroner og statens aksjepost til ca. 217 mill. kroner.

Departementet mottok også tilbud fra Arctic Bulk Minerals AS (ABM) på kjøp av statens aksjer i Sydvaranger til en pris på 122 kroner pr. aksje, hvilket tilsvarer ca. 226 mill. kroner for hele aksjeposten. Dette budet ble imidlertid gitt med forbehold om at ABM fikk innvilget en søknad om lånefinansiering hos sin bankforbindelse.

Nærings- og handelsdepartementet aksepterte 3. desember 1999 tilbudet fra Varanger Kraft AS. Ved

beslutningen ble det lagt vekt på Stortingets forutsetning om at statens engasjement i Sydvaranger skulle avvikles snarest, fortrinnsvis i 1999, og at vilkårene i Varanger Kraft's tilbud var akseptable ut fra en totalvurdering. Videre anså departementet tilbudet fra Varanger Kraft som det eneste reelle salgsalternativet som forelå på tidspunktet for beslutning, ettersom det andre tilbudet som var fremsatt var beheftet med finansieringsforbehold. Da anbudsrunderen ble avgjort ble derfor statens økonomiske interesser og risikovurderinger tillagt avgjørende vekt.

Varanger Kraft AS inngikk 3. desember 1999 en avtale med Troms Kraft AS og Hafslund ASA om at de to sistnevnte selskapene på gitte betingelser kan tre inn som deleiere i Sydvaranger. Selskapene har en felles intensjon om å utvikle et nærings-samarbeid blant annet basert på kraftsektoren i regionen, og vil samarbeide om virksomhet rettet mot Nordvest- Russland.

Salget av statens aksjer i Sydvaranger er gjennomført med hjemmel i den fullmakten som Stortinget i juni 1998 gav regjeringen til å selge aksjer for inntil 500 mill. kroner under forutsetning at nedsalget kunne skje til en akseptabel pris. Fullmakten ble som kjent forlenget til 31.12.99 ved stortingsvedtak 30.11.98.

Spørsmål nr. 76

Innlevert 30. november 1999 av stortingsrepresentant Sigvald Oppebøen Hansen

Besvart 6. desember 1999 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«I dagens Opplæringslov/Privatskulelov og forskrifter til disse, kan det tyde på at barns tryggleik på klasseturar/leirskular ikkje er godt nok formulert i lovverket når det gjeld rutinar og ansvars plassering. Vil statsråden sørgje for at det blir utarbeida detaljert regelverk og rutinar for korleis elevturar skal førebuast og gjennomførast i framtida?»

Svar:

I opplæringslova § 9-3, om utstyr og arbeidstilhøve, er det i andre leddet gitt heimel for forskrifter om tryggleiken til elevane. Forskrifta til opplæringslova inneheld slike reglar i kapittel 12.

Eg vil her vise til bokstav a i forskrifta, der det heiter: "Når skolen er ansvarleg for tryggleiken til elevane, må tilsynet i praksis vere forsvarleg i forhold til risikoen for at skade eller ulykke kan skje."

Leirskole og obligatoriske klasseturar er grunnskuleopplæring og blir såleis regulerte av forskrifta om tryggleiken for elevane. Det er kommunen som er ansvarleg for å oppfylle krava i forskrifta.

Også i ordensreglementa for skulane kan det takast inn reglar som nærmare regulerer førebyggjande tiltak, jf. bokstav d i forskrifta. Også slike ordensreglement er kommunane sitt ansvarsområde.

Opplæringslova gjeld for det offentlege skuletilbodet og for private grunnskular som ikkje er godkjende med rett til statstilskott etter privatskulelova, jf. opplæringslova § 1-1 andre leddet.

Eg meiner at dei reglane som er gitt i forskrift til opplæringslova, på ein god måte varetek behovet for tryggleik for elevane. Regelverket for den offentlege skulen er formålstenleg og dekkjande. Etter mi meining er det ikkje mogleg å gi eit så detaljert regelverk at det i detalj regulerer alle tilfelle som kan oppstå.

For private skular som er godkjende med rett til statstilskott etter privatskulelova, gjeld reglane i privatskulelova.

Når det gjeld private skolar, vil departementet vurdere om regelverket er formålstenleg utforma.

Spørsmål nr. 77

Innlevert 30. november 1999 av stortingsrepresentant Sigvald Oppebøen Hansen

Besvart 8. desember 1999 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«Tilgang på scenekunst som teater, opera og dans er ein del av læreplanen for L 97 og R 94. Riksteateret har nå signalisert at dei må redusere sine spelestadar med det som resultat at Unge Riks blir nedlagt og skuleteaterordninga blir avvikla. Korleis vil statsråden sikre at elevar i grunnskule og vidaregåande skule får oppfylt læreplanen sin intensjon på dette området?»

Svar:

Kulturmedvit er ein del av allmenndanninga. I den generelle delen av læreplanverka blir læring knytt til mellom anna kreativitet, kritisk sans og skjønn. Det blir understreka at elevane må utvikle glede ved det vakre både i møte med kunstneriske uttrykk og ved å utforske og utfalde egne skapande evner. Dette gjeld like mykje deira aktive rolle i den skapande prosessen, som krav til møtet mellom profesjonell kunst og elev, eit møte som kan skje både på og utanfor profesjonelle arenaer.

I Prinsipp og retningslinjer for opplæringa i grunnskulen, jf. læreplanverka, legg ein vekt på den estetiske dimensjon, det vil seie at ein legg vekt på skapande verksemd og refleksjon, opplevingar og uttrykk, og har ei medviten holdning til kunst og estetikk. Det skal leggjast til rette for at elevane kan medverke i aktivitetar og uttrykksformer som til dømes skulekor, konsertar og teatergrupper. Lokalsamfunnet må nyttast på ein aktiv måte i opplæringa.

Korleis dette kan gjerast, er opp til den enkelte skulen. Det vil vere avhengig av lokale forhold. Skulane må sjølv vurdere korleis dei kan leggje til rette for kunst og kulturopplevingar både når elevane sjølv er aktive, når kunstnarar vitjar skulen og når skulen oppsøker ein kunst- og kulturinstitusjon. Læreplanen stiller ikkje krav om besøk på profesjonelt teater.

Læreplanane i både musikk og dans i vidaregåande opplæring er utforma slik at dei ikkje krev at elevane skal vitje eit profesjonelt teater eller ei scene. Når det gjeld drama, heiter det rett nok i innleiinga til læreplanen i studieretningsfaga i vidaregåande kurs I og II drama: "Gjennom egne forestillinger, oppsøkende virksomhet med egne drama- og teaterforløp og besøk til profesjonelle teatre knyttes opplæringen nært til elevenes egen hverdag, til lokalsamfunnet og til verden utenfor og menneskenes situasjon på jorden i forgangne tider." Det det her er snakk om, er eit ledd i den kulturelterte allmenndannande verksemda i faget, ikkje eit krav for å oppfylle måla i læreplanen.

I Teaterkunnskap II i same læreplanen står det i eitt av hovudmomenta: "Elevene skal kunne sammenligne egenproduserte rapporter fra teaterbesøk med teaterkritikker i presse og media". Dette fordrar heller ikkje at elevane har besøkt ei profesjonell teaterforestilling, men kan for eksempel varetakast gjennom besøk på amatørteater. Tilgangen på scenekunst som teater, opera og dans blir varetaken også gjennom dei egne elevproduksjonane og elevoppsetningane. I tillegg vil tilgangen på profesjonell scenekunst kunne bli varetaken gjennom andre fora enn Riksteatret og skuleteaterordninga.

Berre fem fylke har hatt Unge Riks-tilbod. Kulturdepartementet kan vanskeleg forsvare å avgrense Unge Riks-verksemda til fem fylke på permanent basis. Det vil ikkje vere mogleg å byggje ut Unge Riks- tilbodet

til alle fylke utan å leggje band på eit for stort beløp. I lys av dei mange behova på kulturområdet generelt har Kulturdepartementet ikkje funne det rett å prioritere ei så vidt kostnadskevande utbygging.

Forslaget om at Riksteatret skal føre vidare og utvikle satsinga på teater for unge i Riksteatret innanfor ramma av ein samla repertoar- og formidlingspolitikk, inneber at tilbodet til denne gruppa vil bli styrkt i heile landet.

Spørsmål nr. 78

Innlevert 1. desember 1999 av stortingsrepresentant Reidun Gravdahl

Besvart 8. desember 1999 av helseminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Mandag 29. november skrev Oppland Arbeiderblad om en person som fikk en skade etter en operasjon utført i privat klinikk etter henvisning fra det offentlige. Det ble søkt om erstatning i Norsk Pasientskadeerstatning, men søknaden ble avslått fordi skaden hadde oppstått ved en privat klinikk. Hvorfor er det slik når man blir henvist av det offentlige?»

Svar:

På bakgrunn at et oppslag i Oppland Arbeiderblad om en kvinne som fikk sitt erstatningskrav avvist fra Norsk Pasientskadeerstatning, NPE, er jeg bedt om å svare på hvorfor denne erstatningsordningen ikke også omfatter skader påført ved en privat klinikk. Det spesielle i denne saken, er at behandlingen betales av fylkeskommunen.

NPE omfatter i henhold til Regler for midlertidig ordning med pasientskadeerstatning for somatiske sykehus/poliklinikker § 1 "offentlige somatiske sykehus og deres poliklinikker". Bestemmelsen sier videre at "som offentlig sykehus regnes i denne forbindelse også privateide sykehus som omfattes av fylkeskommunale helseplaner eller som får sine driftsutgifter dekket over statsbudsjettet". Det har fra ordningen trådte i kraft i 1988 blitt lagt til grunn at behandling i private sykehus og klinikker ut over dette ikke skal omfattes av NPE-ordningen.

Begrunnelsen for denne avgrensningen mot private tilbud har vært at det offentlige ikke kan ta erstatningsansvar for behandling ved private klinikker og sykehus hvor det offentlige ikke har instruksjonsmyndighet. Det er videre lagt til grunn at den forsikringsplikt for leger som følger av legeloven § 5 i tilstrekkelig grad skal gi pasientene sikkerhet for feil som følge av uforsvarlig behandling. Kvinnen som er behandlet ved Helse- og Idrettsklinikken i Gjøvik vil således kunne rette et krav mot klinikken etter vanlige erstatningsregler, og hun vil kunne få sitt krav behandlet av forsikringsgiver for klinikken.

Jeg vil legge til at Sosial- og helsedepartementet anmodet fylkeskommunene i Rundskriv I-7/95 om å følge visse rutiner ved henvisning av ventelistepasienter til private sykehus. Fylkeskommunene ble bedt om å informere pasientene blant annet om at reglene for NPE ikke gjelder ved eventuell skade og hvilket forsikringsselskap det aktuelle private sykehuset har tegnet ansvarsforsikring i.

Regjeringen la i desember 1998 fram Ot.prp. nr. 31 (1998-99) Om lov om erstatning ved pasientskader (pasientskadeloven). Proposisjonen foreslår en utvidelse av anvendelsesområdet for NPE-ordningen, slik at private og offentlige helsetjenestetilbud vil bli omfattet av det samme regelverket. Hvis loven blir vedtatt, vil således også pasienter ved en klinikk som Helse- og Idrettsklinikken i Gjøvik bli omfattet av det samme regelverk som offentlige sykehus.

Spørsmål nr. 79

Innlevert 1. desember 1999 av stortingsrepresentant Reidun Gravdahl

Besvart 7. desember 1999 av sosialminister Magnhild Meltveit Kleppa

Spørsmål:

«I Oppland Arbeiderblad har det gjentatte ganger i høst vært skrevet om et barn med klumpfot som faller utenom alle trygdeordninger. Det sies at departementet er informert om saken, men at ingenting har skjedd. Et barn med en slik lidelse krever oppfølging og trening, og med spesielle bandasjer kreves spesielle rutiner og mye ressurser.

Hvorfor er det ingen støtte til klumpfotbarn?»

Svar:

Jeg vil innledningsvis gjøre oppmerksom på at departementet ikke har mottatt skriftlige henvendelser i sakens anledning. Det har imidlertid innkommet en henvendelse fra NRK Oppland, angående rett til pleiepenger etter folketrygdloven § 9-11 for foreldre til barn med klumpfot.

Pleiepenger etter folketrygdloven § 9-11 ytes til et medlem som har omsorg for barn under 18 år som har en livstruende eller annen svært alvorlig sykdom eller skade. Det er et vilkår at medlemmet av hensyn til barnet må oppholde seg i en helseinstitusjon mens barnet er innlagt, eller må være hjemme fordi barnet trenger kontinuerlig tilsyn og pleie fra en av foreldrene. Pleiepenger beregnes etter de samme bestemmelsene som sykepenger fra trygden, og kan gis så lenge

det er nødvendig for behandlingen og rehabiliteringen av det enkelte barn. Bestemmelsen ble innført for å dekke tapt arbeidsinntekt for personer som hadde omsorg for kreftsyke barn eller andre alvorlig syke barn der det ofte gjennom flere år, i perioder er behov for at vedkommende er til stede ved sykehuset under behandlingen av barnet. Stønadsretten er begrenset til den perioden hvor sykdommen eller skaden er livstruende eller svært alvorlig. Hvis situasjonen stabiliserer seg vil det ikke lenger kunne ytes pleiepenger etter denne bestemmelsen.

Pleiepenger ytes som nevnt ovenfor til en person som har omsorgen for barn med livstruende eller annen svært alvorlig sykdom eller skade. Avgjørelsen av hvilke tilfeller som skal gi rett til pleiepenger etter § 9-11 må bero på skjønn. I henhold til retningslinjer fra Rikstrygdeverket (utarbeidet i samarbeid med Rikshospitalets barneklinnikk) vil for eksempel kreftsykdommer, hjertefeil, livstruende psykiatriske lidelser, store trafikkskader eller andre alvorlige skader være omfattet. Bestemmelsen kan også anvendes ved andre livstruende og svært alvorlige sykdommer dersom behovet er like påkrevet av hensyn til den alvorlige situasjonen hos barnet.

Når det gjelder den aktuelle saken er det etter hva departementet kjenner til, rettet forespørsler om pleiepenger på bakgrunn av foreldres behov for å tre helt eller delvis ut av arbeidslivet for å kunne gi barnet bl.a. nødvendig oppfølging og trening i hjemmet. Som det fremgår av det ovennevnte, kan det ikke gis pleiepenger i slike situasjoner. Dersom barnet på grunn av varig sykdom, skade eller lyte, har behov for særskilt tilsyn og pleie og det foreligger et privat pleieforhold, kan det imidlertid ytes hjelpestønad etter folketrygdloven § 6-4. Det er et vilkår for rett til hjelpestønad at hjelpebehovet har et omfang som kan svare til et vederlag på minst samme nivå som den fastsatte satsen for hjelpestønad (p.t. kr. 10.800 pr. år). Hjelpestønad til et barn gis for omsorgs- og pleiebehov som friske barn i samme alder ikke har. Dersom barnet er under 18 år og har vesentlig større behov for tilsyn, pleie og annen hjelp enn det som hjelpestønad etter § 6-4 dekker, kan det gis forhøyet hjelpestønad etter § 6-5. Forhøyet hjelpestønad kan gis dersom denne stønaden gir barnet bedre muligheter til å bli boende i familiehjemmet.

Jeg vil også gjøre oppmerksom på at i.h.t. sosialtjenesteloven § 4-2 bokstav e kan personer som har særlig tyngende omsorgsarbeid søke kommunen om omsorgslønn. Ordningen er først og fremst ment for personer som har tyngende omsorgsarbeid over tid. Det er opp til kommunens skjønn om søknaden skal innvilges. Dersom det kan være adgang til både hjelpestønad og kommunal omsorgslønn, anvendes hjelpestønad først. Kommunen kan ta hensyn til hjelpestønaden ved tildeling og utmåling av omsorgslønnen.

Jeg har forståelse for at foreldre med funksjonshemmede barn kan oppleve sin situasjon som vanskelig, og har stor respekt for den innsatsen som legges ned i forbindelse med ekstra pleie, omsorg og opptrening. Mange av disse vil nok føle behov for støtte utover de situasjoner som omfattes av folketrygdlovens regler. Det vurderes imidlertid for tiden ikke å utvide stønadsområdet for pleiepenger.

Spørsmål nr. 80

Innlevert 1. desember 1999 av stortingsrepresentant Inger Lise Husøy

Besvart 8. desember 1999 av nærings- og handelsminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«En næringslivsdelegasjon under ledelse av Harriet Elisabeth Berg har nylig besøkt Iran. Menneskerettigheter skulle tas opp på en formålstjenlig måte. På hvilken måte ble menneskerettigheter tatt opp og hvordan vurderes den politiske situasjonen i Iran?»

Svar:

I forbindelse med besøket til Iran 19 - 23 november tok Statssekretær Harriet E. Berg i Nærings- og handelsdepartementet opp menneskerettighetsspørsmål i et møte i det iranske utenriksdepartementet. Spørsmål vedrørende rettsstatslig styreform og menneskerettigheter ble også berørt i andre sammenhenger. Fra norsk side ble det fremført både generelle synspunkter vedrørende respekten for menneskerettigheter og synspunkter på konkrete enkeltsaker, herunder spionasjesaken mot en gruppe jøder, arresterte studenter etter studentopptøyene i sommer og Baha'ienes situasjon i Iran.

Når det gjelder den politiske situasjon i Iran, ble det fra iransk side fremhevet at den sittende regjeringens målsetting er å utvikle Iran til en stat styrt etter rettsstatens prinsipper og med respekt for menneskerettighetene, samt at Iran ønsker å fortsette sin normaliseringsprosess i forhold til det internasjonale samfunn. Regjeringen deler her de synspunkter som kommer frem i den nylige vedtatte FN-resolusjon om

menneskerettighetssituasjonen i Iran. Det pekes her på at Iran har gjort fremskritt på flere områder, men at det er grunn til bekymring for situasjonen på andre områder.

Situasjonen i Iran er fortsatt preget av store politiske motsetninger. Det synes å være en alminnelig oppfatning at gjennomføringen og resultatet av parlamentsvalget i februar 2000 vil være meget viktig for den videre politiske utvikling i Iran.

Dokument nr. 15:7

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 81

Innlevert 2. desember 1999 av stortingsrepresentant Kristin Krohn Devold

Besvart 10. desember 1999 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Ved pågrepelse av forbrytere, avverging av kriminelle handlinger og andre aksjoner fra politiets side blir ofte uskyldige tredjemenn skadelidende i form av skader på legeme og eiendom.

Synes Statsråden at tredjemenn i disse tilfellene er tilstrekkelig beskyttet med dagens erstatningsregler, og hvis nei hva vil Statsråden gjøre for å styrke tredjemanns stilling?»

Begrunnelse:

Det vises til en nylig avsagt dom i Asker & Bærum byrett (RG 1999 s. 497) som gjaldt erstatning etter skade oppstått ved politiets pågrepelse av gjerningsmann. I saken ble det ikke ansett å foreligge nødrettshandling som påkrevet etter Skadeserstatningslovens § 1-4. Det som denne saken illustrerer er at vi ikke har noen generell erstatningsordning for de skader som blir påført tilfeldig innblande i politiets aksjoner. Det er i fellesskapets interesse at forbrytere blir pågrepet, og at politiet ikke blir hemmet i deres aksjoner. Dersom tredjemenn må tenke på å verne sin eiendom ved politiaksjoner kan dette redusere politiets evne til å samarbeide med publikum. Derfor har samfunnet som helhet også et ansvar for å fordele kostnadene på alle borgerne slik at ikke enkelte blir spesielt skadelidende.

Svar:

Spørsmålet er stilt på bakgrunn av en herredsrettsdom hvor en drosjeeier ble påført tap da politiet pågrep en ransmann. Erstatning ble ikke tilkjent. Jeg finner ikke grunn til å vurdere riktigheten eller rimeligheten av en enkeltstående herredsrettsdom. Jeg nevner likevel at saken for retten lå slik an at ikke alle mulighetene for erstatning ble vurdert. I liknende tilfeller kunne utfallet ha blitt et annet.

Ved besvarelse av spørsmålet må det skilles mellom tilfeller hvor politiet opptrer innenfor de rammer loven setter, og de tilfellene hvor politiet opptrer ulovlig.

Dersom politiets opptreden er ulovlig og uforsvarlig, vil det som den store hovedregel foreligge grunnlag for arbeidsgiveransvar for staten etter skadeserstatningsloven § 2-1, med den virkning at skadelidte får dekket sine økonomiske tap som følge av den skadevoldende handling. Staten står her i prinsippet i samme stilling som en hvilken som helst annen skadevolder.

Politiet har på grunn av sine særlige oppgaver knyttet til blant annet det å opprettholde ro og orden, forebygge kriminalitet og forfølge straffbare handlinger en særlig vid adgang til, med loven i hånd, å opptre på en måte som er ulovlig for andre, f.eks. ved pågrepelse av mistenkte personer og når ro og orden skal opprettholdes.

Dersom politiets maktanvendelse er lovlig, er utgangspunktet i norsk rett i dag at det offentliges lovlige virksomhet ikke påfører staten erstatningsansvar. Dette gjelder også for politiet.

Det finnes imidlertid flere regelsett som kan gi grunnlag for erstatning til uskyldige tredjemenn selv om politiets handling var lovlig.

1. Straffeprosessloven

Etter straffeprosessloven § 448 kan andre enn siktede tilkjennes erstatning for skade eller annen ulempe som vedkommende er påført ved gransking, ransaking, beslag, kommunikasjonskontroll eller annen forføyning under en straffesak. For eksempel vil en situasjon hvor en uskyldig tredjemann påføres skade under pågrepelse av en mistenkt, være omfattet. Erstatning kan tilkjennes av forhørsretten når det etter forholdene fremstiller seg som rimelig. Det at en uskyldig tredjemann rammes, vil være et moment som tilsier at det er rimelig å tilkjenne erstatning.

Skade som blir påført tredjemann av politiet under utførelse av ordenstjeneste eller gjøremål av forvaltningmessig art, kan ikke kreves erstattet etter straffeprosessloven § 448 .

I disse tilfellene oppstår derfor spørsmålet om uskyldige tredjemenn kan tilkjennes erstatning med grunnlag i andre regler.

2. Nødrett

I skadeserstatningsloven § 1-4 første punktum heter det: «Skadevolder plikter å erstatte skade han lovlig har voldt for å avverge truende fare.»

Denne bestemmelsen tar ikke særlig sikte på skade som oppstår ved politiets eller andre offentlige myndigheters lovlige utøvelse av myndighet, men kan etter omstendighetene anvendes også i slike tilfeller.

Vilkåret er at politiet har et redningsmotiv, det vil si at politiet ved sin handling tar sikte på å redde et gode. Dessuten må politiet ha et ofringsforsett, det vil si at en ved handlingen er klar over faren for at tredjepersonens gode ofres.

Bestemmelsens rekkevidde som erstatningshjemmel er begrenset, men vil kunne dekke praktisk viktige tilfeller, særlig hvor det står klart for politiet at dets opptreden kan resultere i skade for uskyldige tredjemenn.

3. Ulovfestet objektivt ansvar

Ansvar for det offentlige for tredjemanns tap som følge av lovlige aksjoner fra politiets side kan også tenkes med utgangspunkt i det alminnelige, ulovfestede objektive erstatningsansvaret for lovlig virksomhet.

Det finnes ingen nyere norsk høyesterettsdom som drøfter spørsmålet om ansvar på dette grunnlaget for handlinger som er begått av politiet. Rettstilstanden er derfor usikker på dette punktet, men det er mulig at det er grunnlag for ansvar i mer ekstraordinære og uventede situasjoner som har sammenheng med oppgaver som er typisk for politiet.

4. Billighetserstatning

Jeg nevner også at Stortinget har anledning til å betale billighetserstatning til uskyldige tredjemenn som rammes av politiets virksomhet.

Det er etter mitt syn ikke ønskelig å innføre en generell erstatningsordning for de skader som blir påført personer som tilfeldig blir innblandet i politiets aksjoner. Til det er politiets virksomhet for mangeartet. De hensynene som kunne tale for erstatningsansvar, kan gjøre seg gjeldende med svært ulik styrke. Det er derfor behov for ulike løsninger for de ulike sidene av politiets virksomhet, og det er behov for å kunne tilpasse løsningen til det konkrete saksforholdet. Dagens rettstilstand, med en nokså variert regulering av erstatningsspørsmålene, er uttrykk for nettopp dette. I en rekke tilfeller vil ikke politiets oppgaver avvike fra det som gjelder for typisk forvaltningsvirksomhet ellers. I slike tilfeller er det ikke naturlig å gi særlige regler for politiet. I andre tilfeller, hvor politiets virksomhet innebærer en særlig fare for tredjemenn og behovet for erstatningsvern er større, kan alminnelige erstatningsrettslige regler gi rom for nyanserte løsninger som gir rimelige løsninger tilpasset den enkelte skadesituasjon.

Forutsatt at gjeldende erstatningsregler anvendes korrekt, mener jeg at tredjemenn er tilstrekkelig beskyttet med dagens erstatningsregler.

Spørsmål nr. 82

Innlevert 2. desember 1999 av stortingsrepresentant Inger Stolt-Nielsen

Besvart 8. desember 1999 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«Studenter som setter seg i gjeld for å få en utdanning ved statens høyere læreinstitusjoner, må ha krav på at staten følger opp sine forpliktelser ved å gi en undervisning tilsvarende de studieplaner studentene forholder seg til når de søker opptak som studenter. Mener Statsråden at Departementet har oppfylt sine forpliktelser i forhold til studentene ved Kunsthøgskolen i Oslo?»

Svar:

Kunsthøgskolen i Oslo hadde i 1998 et merforbruk på 4,3 mill kroner. 1,2 mill kroner av merforbruket ble ikke belastet høgskolen, mens høgskolen fikk

tillatelse til å dekke inn det resterende merforbruket over to budsjetterminer, hvorav 2,15 mill kroner skulle inndeckes i 1999. Kunsthøgskolen i Oslo fikk i inneværende år en ekstrabevilgning på 3 mill kroner ved behandling av St prp 67 (1998-99). Totalt sett betyr dette at kunsthøgskolen har fått økt rammen i 1999 med kr 850 000 i forhold til 1998. Ved tildeling av ekstrabevilgninger presiserte Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet høgskolens ansvar for å oppfylle studentmåltall og opptakstill i 1999.

I henhold til lov om universiteter og høyskoler § 46 nr 3 fastsetter universiteter, vitenskapelige høyskoler, statlige høyskoler og kunsthøyskoler selv studieplan for de enkelte fag og emner. Studieplanene ved Kunsthøgskolen i Oslo er således ikke fastsatt av departementet. Kunsthøgskolen i Oslo har følgelig et selvstendig ansvar for å tilby en undervisning som er i tråd med de studieplaner studentene søker studiet ut fra.

Kunsthøgskolen i Oslo burde etter de tilleggsmidler den har fått ha økonomiske forutsetninger for å gi studietilbud av samme kvalitet i 1999 som i de foregående år. Det er kunsthøgskolens ledelse som er ansvarlig for å fordele midlene internt mellom avdelingene ved høgskolen, slik at studentene får det studietilbud de forventer ved den enkelte avdeling. Kunsthøgskolen i Oslo er derfor på bakgrunn av representanten Stolt-Nielsens spørsmål, bedt om å redegjøre for om de har oppfylt sine forpliktelser overfor studentene ved høgskolen. Kunsthøgskolen har i notat av 06.12.99 svart bl.a. følgende på denne henvendelsen:

«I revidert nasjonalbudsjett for 1999 bevilget Stortinget 3 mill kroner til høgskolen som av høgskolestyret ble fordelt til avdelingene kun til undervisningsformål. Tross dette har enkelte avdelinger i 1999 sett seg nødt til å redusere den normale undervisningen sett i forhold til de studieplaner som studentene har fått seg forelagt. Avdelingene har imidlertid bestrebet seg på å opprettholde kvalitetsnivået innenfor de reduserte tilbud som gis, selv om dette igjen har medført at enkelte deler av undervisningsopplegget er kuttet, utsatt eller redusert.»

Departementet viser til de forutsetninger som er satt for tildelingen. Det er som nevnt Kunsthøgskolen i Oslo sitt ansvar å gi et utdanningstilbud i samsvar med studieplanene. Det innebærer at institusjonen også må kunne gjøre endringer i undervisningstilbudet når situasjonen tilsier det og utdanningen likevel oppfyller planens krav. Det er derfor vanskelig for meg å avgjøre om det tilbudet som nå er gitt bryter med planens krav.

Jeg vil imidlertid understreke overfor Kunsthøgskolen i Oslo det ansvaret institusjonen har. I forbindelse med tildeling av midler for 2000, vil jeg videre be institusjonen vurdere om det er behov for ekstra tilbud til studenter, for å sikre at de får tilbud i samsvar med planens krav.

Spørsmål nr. 83

Innlevert 3. desember 1999 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 10. desember 1999 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«Oppslag i media viser til at studentar med lang utdanning har gått glipp av bortimot 200 millionar kroner fordi Lånekassa ikkje opplyser godt nok om at ein del studielån kan nedskrivast etter endt utdanning. Korleis ser statsråden på dette, og kva tiltak vil han evt. sette i verk for å forbetre informasjonen frå Lånekassa?»

Svar:

Eg går ut frå at du refererer til ein artikkel i Universitas om manglande kunnskap blant studentar om ordninga for ettergiving av lån etter fullførte lange utdanningar. Universitas rekner seg fram til at det i perioden frå 1994 og fram til i dag er 180 mill kr som ikkje er ettergitt, fordi studentane ikkje kjenner til ordninga.

Universitas har rekna ut denne summen på grunnlag av statistikk frå NIFU over uteksaminerte kandidater og opplysningar frå Lånekassen om summen for ettergiving for kandidatar som har fullført langvarig høyskole- eller universitetsutdanning.

Med dei knappe opplysningane som er gitt i artikkelen, er det ikkje mogleg å etterprøve dei utrekningane som er gjorde. Det ser ut til å vere fleire moglege feilkjelder som det ikkje er gjort greie for, slik som forhold mellom eksamen og tidspunkt for ettergiving, kva for gjennomsnittleg beløp som er nytta, om utdanningane er omfatta av ordninga med ettergiving og om kandidatane har lån som kan bli ettergitt. Det siste vil f eks ikkje vere tilfelle om ein student enten ikkje har hatt rett til støtte frå Lånekassen eller berre har søkt om stipend. Verken eg eller Lånekassen kan derfor gå god for den summen som er oppgitt.

Lånekassen har informert om ordninga gjennom alle dei vanlege kanalane og at dei har hatt plakat-kampanjer. I tillegg gir dei som regel på slutten av studiet informasjon på utbetalingspapiret til studentar som er aktuelle for ettergiving. Dei har og strekt seg langt i forhold til søknadsfristen. Lånekassen opplyser vidare at dei har hatt svært få klager frå studentar som i ettertid er blitt klår over at dei ikkje har nytta retten til nedskrivning av lånet. Dette styrkjer Lånekassen sitt inntrykk av at det ikkje er noko særleg stort underforbruk av ordninga.

Eg held det for lite sannsynleg at ordninga er så dårleg kjent blant studentane som artikkelen i Universitas gir inntrykk av. Men sjølv om det er få som ikkje får ettergitt lån, er det likevel uheldig for desse. Lånekassen prøver derfor å få til automatiserte rutinar for ettergiving, og har bede alle lærestadene om å sende lister over kandidatar som har fullført utdanningar som går inn under ordninga. Lånekassen voner at dei nye rutinane skal vere på plass for dei som tek eksamen hausten 1999.

Spørsmål nr. 84

Innlevert 3. desember 1999 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 13. desember 1999 av statsminister Kjell Magne Bondevik

Spørsmål:

«I Stortingets muntlige spørretime 1.12.99 svarte statsministeren på et spørsmål fra undertegnede at matsminke, barnemat og patent på liv-direktivene var svært problematiske og at Regjeringen ikke utelukker bruk av veto i sakene. Samtidig viste statsministeren til ulike måter Norge kunne unngå bestemmelsene på. Kan statsministeren gi en nærmere beskrivelse av hvilke tiltak og metoder han tenker seg?»

Svar:

De nevnte direktivene er på ulike stadier i prosessen frem til eventuell innlemmelse i EØS-avtalen. Det fremgikk av mitt svar i Stortingets spontanspørretime 1. desember d.å. at deler av innholdene av disse direktivene er problematiske for Norge og at avvisning av deler av regelverkene kan være en mulig reaksjonsform.

Det vil bli gjort grundige faglige og politiske vurderinger av alle sider av sakene før Regjeringen fremlegger dem for Stortinget. I denne forbindelse vil det også være aktuelt å redegjøre for mulige alternative fremgangsmåter fra norsk side.

Spørsmål nr. 85

Innlevert 3. desember 1999 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 10. desember 1999 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Småaksjonærer som risikerer tvangsinnløsning når hovedaksjonær har sikret seg 90% av aksjene i et selskap, ser ut til å ha svært lite rettsvern og heller ikke krav på informasjon. Sak reist fra en minoritetsaksjonær mot hovedaksjonær får ingen rettsfølger for andre. Hver enkelt må reise egen sak.

Ser finansministeren behov for et sterkere rettsvern for småaksjonærer?»

Svar:

Spørsmålet er stilt til finansministeren, som har oversendt det til meg som rette vedkommende.

Reglene om tvangsinnløsning av minoritetsaksjonærer finnes i dag i aksjeloven og allmennaksjeloven, henholdsvis lov 12. juni 1997 nr. 44 § 4-26 og lov av samme dato nr. 45 § 4-25. Innløsningsretten følger av bestemmelsenes første ledd, som for allmennaksjelovens del lyder: «Eier et allmennaksjeselskap alene eller gjennom datterselskap mer enn ni tideler av aksjene i et datterselskap og har en tilsvarende del av de stemmer som kan avgis på generalforsamlingen, kan styret i morselskapet beslutte at morselskapet skal overta de øvrige aksjene i datterselskapet. Hver av de øvrige aksjeeiere i datterselskapet har rett til å kreve at morselskapet overtar aksjene.» Bestemmelsene er en videreføring av § 14-9 og deretter § 3-15 i aksjeloven av 1976. Slike bestemmelser om innløsning av minoritetsaksjonærer er vanlige i europeisk rett, herunder i de øvrige nordiske land. Reglene er begrunnet nærmere i Ot. prp. nr. 19 (1974-75) side 205-09.

Bestemmelsene gir både hovedaksjonæren og en minoritetsaksjonær rett til å kreve innløsning. Retten for hovedaksjonæren er begrunnet i de praktiske problemer som et morselskap kan ha med en liten minoritet, jf. Innstilling om lov om aksjeselskaper (1970) side 184, sitert i Ot. prp. nr. 19 (1974-75) side 205. Som det sies videre, har hovedaksjonærens rett også en side til likhetsgrunnsetningen mellom aksjonærene: «Man må ellers ha for øye at den situasjon bestemmelsen beskriver, særlig er praktisk hvor et aksjeselskap ved erverv av aksjer i et bestående selskap har fått en dominerende innflytelse i dette. I disse tilfeller kan innløsningsretten ha en spesiell funksjon. Hvis aksjonærene i et bestående selskap får tilbud fra et annet aksjeselskap om kjøp av aksjene eller om ombytting med aksjer i tilbyderselskapet, vil det ofte være knyttet til en forutsetning om at alle går med og at ingen av aksjonærene skal kunne oppnå varige fordeler ved å si nei. Innløsningsretten kan tjene til å redusere spekulasjonsinteressen i disse tilfeller.»

Etter bestemmelsenes tredje ledd skal hovedaksjonæren gi minoritetsaksjonærene et tilbud om løsningssum. Det kan settes en frist (på minst to måneder) for å avslå eller reise innsigelse mot tilbudet dersom morselskapet informerer om tilbudet på lovbestemt måte - ved skriftlig henvendelse til alle aksjeeiere med kjent adresse, og i tillegg ved offentlig kunngjøring i Norsk Lysingsblad og i en alminnelig lest avis på selskapets forretningssted. Informasjonen må også gi opplysning om fristen og følgene av å oversitte den.

Dersom minoritetsaksjonæren ikke ved avtale eller ved fristoversittelse som nevnt ovenfor er blitt bundet av tilbudet, følger det av bestemmelsenes annet ledd at løsningssummen skal fastsettes ved rettslig skjønn, som hovedregel på hovedaksjonærens kostnad. Et slikt skjønn vil bli reist mot alle de aktuelle

minoritetsaksjonærer. En minoritetsaksjonær som er blitt bundet, kan på sin side kreve skjønn mot hovedaksjonæren etter bestemmelsenes fjerde ledd for å få satt den avtalte løsningssum til side etter reglene i avtaleloven § 36.

Slik reglene er utformet, vil det trolig være relativt sjelden at minoritetsaksjonærene selv har behov for å ta initiativ til rettslig prøving av spørsmål i forbindelse med innløsningen. Spørsmålet kan likevel tenkes å oppstå, f.eks. når det gjelder tilsidesetting av en avtalt løsningssum eller tidspunktet for overføring av aksjonærrettigheter til hovedaksjonæren.

Det er en grunnregel i norsk prosessrett at avgjørelsen i en sak bare er bindende for sakens parter, selv om det finnes visse unntak fra regelen (såkalt utvidet rettskraft). Det er på den annen side fri adgang for flere personer som står i samme stilling til å reise sak i fellesskap etter regelen i tvistemålsloven § 68 nr. 2. Hvorvidt det i tillegg er behov for regler som gjør at avgjørelsen i en sak anlagt av en enkelt, også blir bindende for andre i samme stilling uten at de selv opptrer som saksøkere, reiser spørsmål om å innføre regler om gruppesøksmål. Dette er nå under utredning i Tvistemålsutvalget, som ble oppnevnt ved kongelig resolusjon 7. april 1999. Jeg vil derfor gjøre Tvistemålsutvalget oppmerksom på spørsmålet fra representanten Karin Andersen og mitt svar.

For øvrig er det min oppfatning at de gjeldende regler i det vesentlige er hensiktsmessige. Ved de senere års aksjelovreformer har det vært flere anledninger for interesserte til å ta opp eventuelle svakheter ved reglene, senest ved lovreformene i 1997. Jeg vil likevel være oppmerksom på forholdet dersom utviklingen i praksis skulle avdekke svakheter som man hittil ikke har festet seg ved.

Spørsmål nr. 86

Innlevert 3. desember 1999 av stortingsrepresentant Synnøve Konglevoll

Besvart 10. desember 1999 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«Ifølge Nettavisen 2. desember i år har manglende informasjon ført til at folk med lang utdanning har gått glipp av 180 millioner kroner pluss renter, fordi de ikke har søkt om nedskrivelse av lånet etter fullført utdanning. Med dagens teknologi burde det være enkelt å innføre at avskrivning skjer automatisk. Vil Statsråden sørge for at dette blir gjort snarest mulig?»

Svar:

Jeg går ut fra at Nettavisen, som du refererer til, bygger på en artikkel i Universitas om manglende kunnskaper blant studenter om muligheten for å få ettergitt lån ved lange studier. Universitas anslår at i perioden fra 1994 og fram til i dag er det 180 mill kr som ikke er ettergitt, fordi studentene er ukjent med at de kan søke om ettergivelse.

Universitas har regnet ut beløpet på grunnlag av

NIFUs statistikk over uteksaminerte kandidater og opplysninger fra Lånekassen om antall ettergivelser for kandidater som har fullført langvarig høyskole- eller universitetsutdanning. Med de knappe opplysningene som er gitt i artikkelen, er det ikke mulig å etterprøve avisens beregninger. Det er imidlertid flere mulige feilkilder som det ikke er gjort rede for, slik som forholdet mellom eksamens- og ettergivelses-tidspunkt, hvilket gjennomsnittsbetrag som er benyttet, om utdanningene er omfattet av ettergivelsesordningen og om kandidatene har lån som kan ettergis. Det siste vil f.eks. ikke være tilfelle om en student enten ikke har vært berettiget til støtte fra Lånekassen eller bare har søkt om stipend. Dette gjør at verken Lånekassen eller jeg kan gå god for det tallet som er oppgitt.

Lånekassen har informert om ordningen gjennom alle de vanlige kanalene og at man dessuten har hatt kampanjer med plakater. I tillegg gir man som regel på slutten av studiet informasjon på utbetalingspapiret til studenter som omfattes av ordningen. Man har også strukket seg langt i forhold til søknadsfristen.

Lånekassen opplyser videre at man har hatt svært få henvendelser fra studenter som i ettertid er blitt klar over at de ikke har utnyttet muligheten for nedskrivning av lånet. Dette styrker Lånekassens inntrykk av at det ikke er noe særlig underforbruk av ordningen.

Jeg holder det for lite trolig at ordningen er så dårlig kjent blant studentene som artikkelen i Universitas gir inntrykk av. Men selv om det er få som ikke får ettergitt sine lån, er det uheldig for disse. Lånekassen forsøker derfor å få til automatiserte rutiner for ettergivelse, og har bedt alle lærestedene om å sende lister over utdanninger som omfattes av ordningen. Lånekassen håper at de nye rutinene skal være på plass for de som tar eksamen høsten 1999.

Spørsmål nr. 87

Innlevert 6. desember 1999 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 10. desember 1999 av nærings- og handelsminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«I forbindelse med den tragiske ulykken med hurtigbåten «Sleipner» nylig er det grunn til å stille spørsmål om sikkerheten for sjøfarende, både mannskap og passasjerer. Bedriften EXOTECH utviklet i perioden 1985-87 en personlig drakt/rakettender som ble typegodkjent i 1992. Senderen sender på VHF kanal 16. Kan statsråden tenke seg å vurdere et påbud av en slik sender ut fra sikkerhetshensyn?»

Svar:

Sjøfartsdirektoratet har vurdert å påby draktsendere for bruk om bord i fiskefartøyer, men har funnet å avvente et slikt påbud inntil det eventuelt internasjonalt blir vedtatt at personlige nødpeilesendere PLB (Personal Locator Beacons) skal være en del av nød- og sikkerhetsutrustningen til sjøs.

For laste- og passasjerfartøyer har utstyret ikke vært vurdert påbudt. På slike fartøyer er det i dag heller ikke krav til redningsdrakter for alle om bord.

Det omtalte EXOTECH-utstyret er godkjent av Statens Teleforvaltning, og kan benyttes frivillig i tillegg til påbudt redningsutstyr. For øvrig opplyser Sjøfartsdirektoratet at utstyret ikke dekker de frekvenser som er internasjonalt avsatt for lokalisering av nødstedte (PLB). Sjøfartsdirektoratet vurderer imidlertid å ta initiativet til å få IMO til å sette opp på sin agenda utvikling av «performance standards» (utstysstandarder) for PLB. Dette vil ikke føre til at utstyret blir påbudt men vil kunne løse problemet med frekvens.

Det vil nå være naturlig å avvente Sleipnerkommisjonens rapport før det foretas en ny vurdering vedrørende et nasjonalt påbud om slike sendere.

Avslutningsvis vil jeg gjerne få peke på at det er et krav om nødpeilesendere på alle passasjerskip som passerer åpne havstrekninger på mer enn 5 nautiske mil, på alle lasteskip på 300 tonn og derover i internasjonal fart, på alle lasteskip i liten kystfart og derover, samt på alle fiskefartøy med sertifikat for kystfiske eller større fartsområde.

Spørsmål nr. 88

Innlevert 6. desember 1999 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 10. desember 1999 av fiskeriminister Peter Angelsen

Spørsmål:

«Tunnel gjennom Stadt for kystskipstrafikken har lenge vært et krav. Ulike statsråder har talt varmt om å få denne saken løst, også den sittende Fiskeriministeren. Det har til og med blitt bevilget penger til forprosjekt. Kystfrakt-, fiske- og fritidsbåter venter på at saken skal bli løst.

Hvordan står denne saken nå?»

Svar:

En egen referansegruppe med representanter fra Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal fylkeskommuner, Selje kommune og Kystverket har gått i gjennom de foreliggende utredninger for en skipstunnel gjennom Stadlandet. Gruppen har på denne bakgrunn lagt fram en anbefaling om et forprosjekt som skal kunne frambringe et beslutningsgrunnlag for et eventuelt vedtak om skipstunnelen. I gruppens arbeid lå også en anbefaling for en samfinansiering av forprosjektet mellom staten og de to fylkeskommunene.

Fiskeridepartementet har på bakgrunn av gruppens anbefalinger og Kystdirektoratets vurderinger gitt Kystdirektoratet i oppdrag å forberede gjennomføringen av forprosjektet. Oppdraget er gitt med forbehold om samfinansiering av forprosjektet fra de to fylkeskommunene og Stortingets bevilgningsvedtak.

Sogn og Fjordane fylkeskommune har bekreftet at de vil delta i finansieringen og Kystdirektoratet venter en avklaring fra Møre og Romsdal fylkeskommune om kort tid. Kystdirektoratet antas derfor å kunne starte selve forprosjektet i løpet av de første månedene i 2000. Forprosjektet vil bli ledet av Kystdirektoratet. For å sikre forprosjektet en lokal forankring vil det også bli opprettet en egen rådgivende gruppe for Kystdirektoratet med representanter fra Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal fylkeskommuner og Selje kommune.

Spørsmål nr. 89

Innlevert 6. desember 1999 av stortingsrepresentant Børge Brende

Besvart 14. desember 1999 av samferdselsminister Dag Jostein Fjærvoll

Spørsmål:

«Toll- og avgiftsdirektoratet har åpnet for at privatpersoner gjennom Internett kan fortolle varer bestilt i utlandet. Posten har frem til nå krevd forbrukerne for 80 kroner for ekstraarbeidet med å fortolle varene. Men selv om man nå fortoller varene via Internett varsler Posten at de vil opprettholde gebyret. Tollvesenet stiller

seg helt uforstående til dette. Vil statsråden gjøre det klart overfor Posten at det er uaktuelt med innkreving av gebyr fra Postens side når man tollklarerer gjennom Internett?»

Svar:

Det er fastlagt at Samferdselsdepartementet skal godkjenne portosatsene for innenlands A-post innenfor enerettsområdet, mens styret for Posten Norge BA fastsetter alle andre portosatser m.m. Det må derfor være styret for Posten som treffer endelig avgjørelse når det gjelder eventuelle gebyrer for håndtering av postordresendinger fra utlandet.

Før 1. mars 1999 ble sendinger til privatpersoner hvor toll- og/eller avgifter ville utgjøre maksimum kr 50,-, behandlet som toll- og avgiftsfrie. De fleste slike sendinger er brevpostsendinger og disse ble sendt fram direkte til adressatens postkasse uten nevneverdig merarbeid fra Postens side.

Fra 1. mars 1999 ble det innført nye regler for beregning og innkreving av merverdiavgift for postordresalg til Norge. For Posten medførte dette at antallet sendinger til fortolling økte med ca. 150 prosent. For å håndtere økningen er det ved Postens Godssenter i Oslo alene registrert et merforbruk av personale tilsvarende 22 årsverk på årsbasis. Merforbruket til sammen ved de øvrige 23 fortollingskontorene i Posten antas å utgjøre tilsvarende forbruk. Omgjort i kostnader for Posten innebærer dette ca. 15 mill. kroner pr. år.

Postens fortollingstjeneste er en verdiøkende tjeneste hvor kravet til tjenesten er at den minimum skal dekke sine egne kostnader. Krysssubsidiering av tjenester er ikke tillatt. Selve fortolling består i å legge inn de foreskrevne opplysninger via en terminal (PC). Denne registreringen tar relativt kort tid i for

hold til det øvrige arbeidet med sendingene i tilknytning til selve fortollingsoperasjonen.

I Posten merket man seg opplysningen om ny rutine/database hos Toll- og avgiftsdirektoratet i september og stilte seg positive til den. Alle budsjettmidler og ressurser for høsten var imidlertid stort sett disponert, og man måtte omdisponere midler og omprioritere arbeidsoppgaver. Dette tok noe tid, men arbeidet med å tilpasse seg database-opplegget kom i gang tidlig i november måned. Analysearbeidet vil ifølge Posten være ferdig ved juletider.

Jeg har fått opplyst at Posten i brev av 5. oktober 1999 underrettet Toll- og avgiftsdirektoratet om at man ikke kunne innføre noen ny rutine 1. desember, dvs. i juletrafikken, og at man trengte tid for å legge om Postens systemer. Dessuten ville karantenebestemmelsene for endringer i datasystemene som følge av tusenårsskiftet, påvirke tidspunktet for mulig endring for Posten.

Posten opplyser at selskapet fortsatt er positivt til denne løsningen. Man ser dette som et mulig første skritt på ny tollrutine både for bedrifter og private, og noe som vil lette arbeidet med å oppnå en umerkelig tollgrense.

Portoandelene som Posten mottar fra utenlandske postverk, dekker bare framsending/distribusjon og ikke fortollingsarbeid. Det er det enkelte land som avgjør beregning og innkreving av toll- og avgifter. I mange andre land er det tollvesenet som foretar fortolling av postsendinger.

I forbindelse med ovennevnte internettløsning forutsetter Toll- og avgiftsdirektoratet at Posten ankomstbehandler toll- og avgiftspliktige sendinger og gir dem et ankomstnummer. Dette nummeret skal identifisere sendingen. Dessuten pålegger direktoratet Posten å sende en melding ut til vedkommende adressat og forespørre om adressaten vil fortolle selv eller om Posten eller noen annen speditør skal forestå fortolling. I påvente av svar må sendingene lagres. Posten må også ha et behandlingsopplegg for tilbakemeldingene som kommer inn fra adressatene. Nevnte aktiviteter påfører nå Posten ytterligere arbeid, noe som reduserer virkningen av det arbeid som innspares ved at adressaten eventuelt selv foretar fortolling, for eksempel via internett.

Posten sier seg enig i at fortollingsgebyret på kr 80,- bør falle bort for kunder som fortoller selv. Derimot mener Posten at «egenfortolleren» bør betale et ekspedisjons-/lagergebyr tilpasset de kostnader Posten har i forhold til ny behandlingsrutine. Etter Postens oppfatning bør det fortsatt være hovedregelen at det er de som benytter Postens tjenester, som skal betale det tjenesten koster. Dette gjelder også verdiøkende tjenester.

Posten opplyser at selskapet vil prioritere arbeidet med å tilpasse rutinene til internettfortolling og slik at merarbeidet kan minimaliseres. Det vil imidlertid fortsatt måtte ta noe tid å få brakt dette i orden.

Jeg er enig i at Posten må kunne ta seg betalt for arbeid som utføres for kundene, enten det dreier seg om fortolling eller annen håndtering av posten. Som nevnt over er det styret som fastsetter eventuelle gebyrer for slikt arbeid.

Spørsmål nr. 90

Innlevert 6. desember 1999 av stortingsrepresentant Tor Nymo

Besvart 15. desember 1999 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«I forbindelse med etterforskningen av en drapssak i Salangen er det blitt kjent at Rettsmedisinsk Institutt (RMI) ikke har kapasitet til foreta håranalyser for å sikre nødvendig fremdrift i etterforskningen. Det har resultert i at fremdriftsplanen som forutsatte at analysearbeidet skulle ha vært avsluttet innen 6 måneder, ser ut til å kunne ta opp til 2 år.

Når det viser seg at kapasiteten ved RMI ikke er tilstrekkelig, hva kan statsråden gjøre for å bedre situasjonen?»

Begrunnelse:

Saken gjelder et forsettlig drap begått i juli 1998 i Salangen i Troms. Politiet besluttet i samarbeid med RMI å iverksette det s.k. «hårprøveprosjektet» tidlig høsten 1998. Den framdrift politiet ble forespeilet var en analyse av ca. 100 prøver pr. uke, og analysearbeidet skulle i h.h.t. fremdriftsplanen være avsluttet ved årsskiftet.

Det viste seg etter relativt kort tid at kapasiteten ved RMI ikke var tilstrekkelig til at denne fremdriften kunne holdes, og politiet ble meddelt at man fra RMI antok å kunne analysere ca. 60 prøver pr. uke, og arbeidet skulle da kunne være ferdig senvinteren 1999.

Situasjonen pr. i dag er at ca. 1200 av totalt ca 1900 prøver er analysert. Dette betyr et snitt på om lag 20-25 prøver pr. uke. I et fjernsynssendt intervju med NRK «Nord-Nytt» medio oktober 1999 opplyser RMI at det vil kunne ta opptil ett år fra dette tidspunkt før de var ferdig med analysene. Det understrekes dog at dette var å oppfatte som «verstefallshypotese.»

Den tilbakemelding politiet har fått fra RMI er at kapasiteten er mangelfull. Jeg betviler ikke at dette er tilfelle, og føler meg sikker på at en får optimal saksbehandling fra instituttet. Situasjonen er imidlertid meget beklagelig, dette ikke minst for de pårørende som selvsagt har vært holdt løpende orientert om forsinkelsene fra RMI i forhold til hva de opprinnelig var forespeilet.

For å trygge rettssikkerheten og ikke svekke tilliten til politiet er det viktig å få fjernet flaskehalsen i systemet, som manglende kapasitet hos RMI ser ut til å være.

Svar:

Rettsmedisinsk institutt (RMI) får i 1999 en overføring fra Justisdepartementet på 3 millioner kroner, et beløp som er ment å skulle dekke halvparten av kostnadene for de tjenester politiet kjøper. Rekvirerende politidistrikt betaler den andre halvparten for analyser som blir foretatt ved instituttet.

Det er riktig at drapssaken i Salangen har påført RMI analyser av et omfang som instituttet ikke har ressurser til å avslutte så raskt som det var ønskelig. Arbeidet med håranalysene krever ifølge RMI over ett årsverk, og kommer i tillegg til det vanlige rutinearbeidet.

RMI foretar rutineundersøkelser fortløpende etter hvert som de kommer inn. Ressurssituasjonen gjør at store prosjekter, som hårprøveprosjektet, må vike til fordel for saker som har frister pga. fengsling eller behandling i domstolene.

Hårprøveanalysene forventes å være avsluttet fra RMIs side innen mars 2000. Senja politidistrikt er ennå ikke ferdig med den taktiske etterforskningen av drapssaken i Salangen. Forsinkelsen ved RMI har derfor ikke medført at saken har stoppet opp for politiets del. En tidligere avslutning av hårprøveanalysene hadde likevel vært nyttig med tanke på politiets videre arbeid med saken.

RMI er en del av Universitetet i Oslo. Justisdepartementet har ikke ansvar for bemanningen ved instituttet, og skal kun betale for analysekostnadene.

Justisdepartementets overføring til RMI har de siste årene vært noe lavere enn det instituttet har søkt om. Om bevilgningen for 1998 uttalte RMI at de forbeholdt seg retten til å ta kontakt med Justisdepartementet på

nytt dersom de tilgjengelige midler ikke skulle strekke til. Det er imidlertid grunn til å merke seg at instituttet hittil ikke har søkt om ytterligere overføring til drift i løpet av budsjettåret.

Departementet har nylig mottatt søknad fra RMI om midler for 2000. Søknaden vil bli vurdert på vanlig måte.

Spørsmål nr. 91

Innlevert 6. desember 1999 av stortingsrepresentant Per-Kristian Foss

Besvart 15. desember 1999 av finansminister Gudmund Restad

Spørsmål:

«Hva er årsaken til at departementet ikke har fremmet forslag til Stortinget om lovendring for å tillate etablering av ideelle verdipapirfond i tråd med Innst. S. nr 146 (1998-99) og hva er departementets nåværende fremdriftsplan for saken?»

Begrunnelse:

Jeg viser til Innst. S. nr 146 der det heter: «Komiteen vil på denne bakgrunn be Regjeringen om å fremme forslag om lovendringer som gir adgang til å etablere slike fond. Komiteen forutsetter at dette fremmes som egen sak så snart som mulig etter høringen.»

I Stortinget 6. mai -99 ble følgende vedtak fattet på basis av innstillingen: «Stortinget ber regjeringen fremme forslag om lovendringer som gir adgang til å opprette ideelle verdipapirfond.»

Etter den antydende lengde på høringsrunden til 6 uker burde departementet hatt rikelig tid til å fremme saken i løpet av inneværende år.

Svar:

Odelstingsproposisjon om såkalte ideelle fond er under utarbeidelse i departementet. Det tas sikte på at lovforslag fremmes i løpet av februar 2000. Etablering av ideelle fond reiser kompliserte skattemessige problemstillinger som det har tatt lengre tid enn forventet å avklare i departementet. Stortinget er opplyst om dette i brev 13. desember 1999.

Spørsmål nr. 92

Innlevert 7. desember 1999 av stortingsrepresentant Per Sandberg

Besvart 10. desember 1999 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Samboere» har verken opplysningsplikt eller innsynsrett i hverandres inntekt og formue. Mener Justisministeren det finnes unntak fra taushetsplikten for tjenestemenn i kommunal og statlig forvaltning vedrørende ligningslovens §3-13, straffelovens §3.24 og 121 eller forvaltningslovens §13 angående dette?»

Svar:

Alminnelige regler om forvaltningstjenestemenns taushetsplikt finnes i forvaltningsloven. Tjenestemenn i kommunal og statlig forvaltning plikter å hindre at andre får adgang til det de i forbindelse med arbeidet eller

tjenesten får vite om noens personlige forhold, jf. forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 1. Taushetsplikten gjelder også overfor ektefelle og samboer til den som opplysningene gjelder.

Forvaltningsloven gjelder ikke for saker som behandles etter ligningsloven, jf. ligningsloven § 1-2. Ligningsloven har imidlertid i § 3-13 bestemmelser om taushetsplikt for enhver som har eller har hatt verv, stilling eller oppdrag knyttet til ligningsforvaltningen. Etter disse bestemmelsene skal en tjenestemann hindre at uvedkommende får adgang eller kjennskap til det han i sitt arbeid får vite om noens formues- eller inntektsforhold eller andre økonomiske, bedriftsmessige eller personlige forhold. Også her er det slik at taushetsplikten gjelder overfor ektefelle og samboer til den som opplysningene gjelder.

Ekteskapsloven har i § 39 annet punktum en bestemmelse som gjør unntak fra ligningsmyndighetenes taushetsplikt i visse tilfeller. Etter denne bestemmelsen kan ligningsmyndighetene gi ektefelle opplysninger om eller kopi av den felles eller den andre ektefellens selvangivelse og ligning dersom slike opplysninger er nødvendige for å vurdere ektefellens økonomiske stilling. Det finnes ikke noe tilsvarende unntak fra ligningsmyndighetenes taushetsplikt for tilfeller hvor en samboer krever opplysninger om eller innsyn i den andre samboerens selvangivelse og ligning.

Jeg nevner for ordens skyld at dersom en samboer samtykker i at det gis innsyn i ellers taushetsbelagte opplysninger om vedkommendes inntekt og formue, er taushetsplikten ikke til hinder for at innsyn gis til den andre samboeren.

Straffeloven §§ 121 og 324 gjør ikke unntak fra plikten til å bevare taushet om den andre samboerens inntekt og formue.

Spørsmål nr. 93

Innlevert 7. desember 1999 av stortingsrepresentant Svein Ludvigsen

Besvart 13. desember 1999 av helseminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Jeg tillater å spørre statsråden om der foreligger planer for å bedre hørselomsorgen for barn i sin alminnelighet, og spedbarn i særdeleshet?»

Begrunnelse:

Hørselomsorgen for spedbarn er ikke tilfredsstillende, og som tidligere leder for Hørselshemmedes Landsforbund får jeg fra tid til annen eksempler på at nettopp nyfødte ikke blir testet godt nok for hørsel.

Problemet beskrives som todelt,- først må man oppnå tidlig diagnostikk av døve og tunghørte spedbarn, dernest må habilitering med høreapparat eller cochleære implantat finne sted. En ny praksis vil selvsagt kreve omstilling og berøre hørselssentraler så vel som det audiopedagogiske tilbudet.

Jeg er selvsagt kjent med at det blant hørselshemmede er delte meninger om cochleære implantat, men det kan ikke være til hinder for at der skal finnes et tilbud til små barn hvor foreldrene ønsker slik behandling. Den medisinske og teknologiske utviklingen gjør jo også sitt til at ny metodikk kan gi betydelige økonomiske innsparinger i forhold til dagens ordning.

Diagnostikk av døvhet og tunghørhet bør få samme status i nyfødtdisiplinen som den gjeldende screening for Føllings sykdom og hypotyreose har i dag. Dette bør nedfelles i forpliktende veiledninger som omfatter alle barn, og undersøkelsen bør finne sted i barselavdelingene slik praksis er i mange andre land.

Svar:

Når det gjelder forslag om screening av nyfødte i forhold til døvhet og tunghørhet, kan jeg vise til at en arbeidsgruppe nedsatt av Statens helsetilsyn avla i 1996 en rapport som tilrådde at alle spedbarn ble testet for alvorlig hørselssvikt innen de første leveuker ved helsestasjonen. Det ble tilrådd at dette ble prøvet ut, i første omgang, i ett fylke. Blant annet på grunn av kostnader knyttet til slik organisering ble dette ikke fulgt opp.

Medlemmene av arbeidsgruppen ble i sommer bedt om å uttale seg om mulighetene til testing ved fødeavdelingene sammenlignet med helsestasjonene. Det ble anbefalt at det iverksettes et program for testing ved alle fødeavdelingene i ett fylke som prøveordning over en 2-årsperiode. Det ble videre tilrådd at før det tas endelig stilling til spørsmålet om screening, bør en gjøre seg kjent med erfaringene fra andre land.

Helsetilsynet har anført at testene er usikre. Oppgaver har vist at for hvert barn med nedsatt hørsel vil 40 eller flere barn måtte bli underlagt nærmere undersøkelser for å kunne avdekke reell hørselssvikt. Det er antatt at det fødes ca. 60 barn årlig med hørselsnedsettelse. Med slike tester vil en dermed måtte undersøke svært mange barn uten hørselsnedsettelse for å finne fram til de barna som har hørselsnedsettelse. Et annet forhold er at effekten av slik screening ikke er dokumentert.

Det utføres slik testing ved enkelte fødeavdelinger.

Statens helsetilsyn har vurdert om det kan anbefales å sette i gang hørselsscreening hos alle nyfødte på lik linje med screening for Føllings sykdom (PKU) og hypotyreose. Helsetilsynet mener på bakgrunn av det som i dag er kjent om metoden at slik screening av alle nyfødte inntil videre ikke kan anbefales.

Helsetilsynet har bemerket at det bør legges til rette for systematisering av allerede eksisterende lokale forsøksopplegg og vurderes om nye, avgrensede screeningsprosjekt skal igangsettes.

Det kan også nevnes at i Helsetilsynets veileder for helsestasjons- og skolehelsetjenesten er det gitt anbefalinger om rutiner som vil bidra til at både moderat hørselsnedsettelse og alvorlig hørselssvikt bør kunne oppdages på et tidlig tidspunkt.

Jeg ser helsestasjonen som særlig viktig i forhold til å oppdage hørselshemming tidlig. Helsesøster møter det nyfødte barnet ved hjemmebesøk like etter fødselen, og følger barnet i skolealderen. Anbefalte rutiner er for eksempel informasjon til foreldre og spørsmål om barnets hørsel. Det er anbefalt å utføre hørselstest ved 6-8 måneder.

Når det gjelder behandling med cochleaimplantat, kan det vises til at dette er en internasjonalt akseptert behandlingsmetode som kan hjelpe pasienter som har så uttalt hørselstap at vanlige høreapparater ikke gir tilstrekkelig hjelp. Når det gjelder barn, vil det stort sett dreie seg om tilfeller med medfødt alvorlig eller total døvhet, og noen tilfeller med ervervet døvhet etter sykdom, f. eks. hjernehinnebetennelse. Et strukturert audiopedagogisk opplegg for den enkelte pasient er en vesentlig del av behandlingsmetoden.

I Norge foretas implantasjon på barn ved Rikshospitalet, og på voksne både ved Haukeland sykehus og Rikshospitalet. Rikshospitalet har anslått behovet til å være 4 - 7 barn og 25 - 30 voksne pr. år.

Generelt kan det nevnes at departementet nå arbeider med en plan for helhetlig rehabiliteringstilbud for hørselshemmede. Barn vil bli omtalt i dette arbeidet. Det kan videre nevnes at Statens helsetilsyn arbeider med en veileder om rehabilitering i forhold til sanseapgruppene. Tilbud til barn vil også bli tatt opp i denne veilederen.

Spørsmål nr. 94

Innlevert 7. desember 1999 av stortingsrepresentant Børge Brende

Besvart 15. desember 1999 av nærings- og handelsminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«Vil departementet gripe inn overfor Justervesenet og sørge for at det ikke stilles andre krav til veiing av avfall i Norge enn i de andre skandinaviske land, og på denne måte bidra til at man kan realisere en effektiv minimalisering av avfall?»

Begrunnelse:

Erfaring fra bl.a. Danmark, Tyskland og Sverige viser at når avfallet veies, dvs. man betaler søppelavgiften etter hvor mye man hiver i søppelkassen, går avfallsmengdene ned 20-30%.

Kommuner og andre renovatører kan i disse landene kjøpe kommersielt tilgjengelige anlegg og datasystemer. De har representanter som tilbyr det samme i Norge.

Justervesenet stiller i Norge meget strenge krav til veiingen. De mener at hvis kommunens renovasjonsavgift skal betales etter vekt, må målenøyaktigheten være som ved kjøp og salg:

Det som er godt nok for svensker og dansker er altså ikke godt nok for norske byråkrater. Det beste blir det godes fiende.

Stavanger har over flere år lagt ned store beløp i utvikling og prøving av ny teknologi fra en norsk fremtidig leverandør. Det går imidlertid veldig tregt. Selv nesten tomme spann skal veies før og etter, og forskjellen skal bli meget nøyaktig. De utenlandske leverandørene syens kravene er urimelige, og Norge et lite marked.

Hensikten er jo miljø- og ressursvern gjennom å stimulere folk til å skape mindre søppel. Vi ser at søppelmengdene bare øker, og øker kraftig fra år til år. Nå kjører snart alle kommuner langs svenskegrensen søppel til Umeå i Nord-Sverige. Det gjør selv Trondheim som tidligere hadde et godt opplegg med Heimdalsanlegget og fjernvarmen. Kildesorteringen ser ut til å dempe mengdene til forbrenning i år, men ikke totalmengden avfall.

Svar:

Etter det departementet erfarer har spørsmålet sitt utgangspunkt i et kommunalt prosjekt i Stavanger for beregning av renovasjonsavgift basert på husholdningsavfallets vekt. En bedrift har forsøkt å utvikle for kommunen et automatisk veiesystem som veier avfallet ved henting fra den enkelte bolig. Den teknologiske utfordringen ligger i at vekten skal være tilstrekkelig nøyaktig ved en bakkehelling på inntil 20° som man finner i Stavangers gater.

Vekter er justerpliktige i Norge når de skal benyttes til blant annet beregning av avgifter. Det betyr at de må oppfylle de gjeldende tekniske kravene før de kan bli godkjent for bruk. Det minste nøyaktighetskravet til slike vekter er at avviket ikke skal være større enn 10 -15%, forutsatt en bakkehelling på maksimum 5°. Nøyaktighets-kravet er det samme ved 20°. Hittil har ikke bedriften klart å levere et system som veier like nøyaktig ved 20° helling. Justervesenet gav imidlertid sommeren 1999 Hitecs veiesystem en midlertidig godkjenning for bruk i et halvt år. Den løper ut like etter nyttår.

Jeg understreker at de tekniske kravene når slike vekter skal typegodkjennes, er de samme i Sverige, i Danmark og i Tyskland som i Norge. De baserer seg på internasjonale anbefalinger. Sverige har imidlertid ikke per i dag en ordning med obligatorisk typegodkjenning for automatiske søppelvekter, men er i ferd med å innføre det, etter krav fra både forbrukerne og berørte foretak. Det finnes typegodkjente søppelvekter for små mengder avfall på markedet i både Sverige og Danmark. Der stilles det imidlertid ikke krav om at slike systemer skal være like nøyaktige også ved en bakkehelling på opp til 20°, fordi dette, så vidt meg bekjent, ikke har vært ansett som relevant i disse landene.

Jeg har forståelse for stortingsrepresentant Brendes anliggende fordi veiing av husholdningsavfall kan bidra til en mer rettferdig fordeling av renovasjonsavgiftene, og gi innbyggerne et incitament til å redusere massen av søppel som kastes.

Forbrukerne har imidlertid etter min mening krav på å kunne stole på at veiingen av avfallet er rimelig nøyaktig når renovasjonsavgiften skal baseres på den. Det er ikke urimelig å kreve at avviket ikke skal være større enn 10 -15 % også ved 20° helling.

Næringsdepartementet kommer derfor ikke til å foreslå endringer av det gjeldende regelverket på bakgrunn av denne saken.

Jeg kommer derimot til å be fagetaten, dvs. Justervesenet, om å utvise fleksibilitet i håndteringen av det gjeldende regelverk ved søknader om typegodkjenning av søppelveiesystemer som skal brukes ved stor bakkehelling, inkludert en vurdering av mulighetene for å gi midlertidige brukstillatelser inntil en tilfredsstillende teknologi er ferdig utviklet.

Dokument nr. 15:8

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 95

Innlevert 7. desember 1999 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 16. desember 1999 av arbeids- og administrasjonsminister Laila Dåvøy

Spørsmål:

«Felleskjøpenes oppkjøp av Stormøllen AS og 50% av Statkorn AS, vil i markedene for kraftfor og andre tonnevarer kraftig redusere konkurransen og skape monopollignende tilstander. I Konkurransetilsynets vurdering av oppkjøpet slås det fast at slikt oppkjøp må forbys. Slutter statsråden seg til Konkurransetilsynets rapport, og vil statsråden sørge for at nevnte erverv av konkurransemessige årsaker forbys?»

Svar:

Jeg viser til at Konkurransetilsynet i hht konkurranseloven (krll) § § 2-1, 2-2 forestår det løpende tilsyn etter loven. Konkurransetilsynet treffer sine beslutninger i enkeltsaker på selvstendig grunnlag. Det vil derfor i første instans være opp til Konkurransetilsynet å vurdere ovennevnte oppkjøp i forhold til krll § 3-11. Bestemmelsen gir Konkurransetilsynet hjemmel til å gripe inn mot bedriftserverv dersom tilsynet finner at vedkommende erverv vil føre til eller forsterke en vesentlig begrensning av konkurransen i strid med formålet i lovens § 1-1 om effektiv bruk av samfunnets ressurser. Vedtak om inngrep kan gå ut på å nedlegge forbud eller gi påbud, samt gi tillatelse på vilkår.

Konkurransetilsynets enkeltvedtak kan påklages til Arbeids- og administrasjonsdepartementet etter forvaltningslovens (fvls) alminnelige regler om klage og omgjøring, jf fvl kap VI. Av hensyn til at departementets rolle som overordnet klageinstans for tilsynets vedtak, vil jeg derfor ikke kommentere konkrete saker som er eller kan bli tatt til vurdering av Konkurransetilsynet.

For øvrig kan jeg opplyse at Konkurransetilsynet 19.11.1999 har sendt partene i saken et varsel om inngrep etter krll § 3-11. Tilsynet har samtidig satt en frist for tilbakemelding fra partene til 10.12.1999.

Spørsmål nr. 96

Innlevert 8. desember 1999 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 16. desember 1999 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«NRK nyheter melder 8.12.99 at flere beboere i tidligere husleieregulerte leiligheter er varslet en fordobling av husleia fra 1.1.2000. Ved behandlingen av loven vedtok flertallet at husleien maksimalt kunne øke med konsumprisindeks pluss 20% pr.år og at en full utjamning til markedspris først skulle skje 10.år. Hva gjør statsråden for å sikre at disse bestemmelsene blir fulgt?»

Svar:

Stortingets vedtak om maksimalt å øke husleiene med 20%, gjelder boliger omfattet av den "strengt" reguleringen etter husleiereguleringsloven kapittel II. For disse boligene har Arbeids- og administrasjonsdepartementet den 1. desember 1999 gjort vedtak om at leien kan økes med inntil 20 %, i samsvar med forutsetningene til flertallet i Kommunalkomiteen, jf. Innst. O. nr. 43 1998-99 side 14. Overtredelse av bestemmelsene er straffbart. I den utstrekning leieren betaler mer enn lovlig leie, kan leieren kreve det ulovlige beløpet tilbakebetalt. Jeg er ikke kjent med overtredelser av disse bestemmelsene.

De husleieøkningene som er omtalt i media de siste dagene gjelder husleieforhold som faller utenfor den "strengt" reguleringen i husleiereguleringsloven kapittel II. For disse boligene er situasjonen at leien kan oppjusteres til markedsleie, forutsatt at leieavtalen inneholder slik reguleringsklausul og at dagens leie ligger under markedsleien.

Spørsmål nr. 97

Innlevert 8. desember 1999 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 16. desember 1999 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«I Ot.prp. 82 (97-98) står det at opphevelsen av kap. III i husleiereguleringsloven antas å ikke få nevneverdige konsekvenser for de private parter. Mediaoppslag den siste tiden viser at husleien øker for noen til det dobbelte, og billige alternative boliger finnes ikke. Grunnlaget for opphevelsen av kap. III kan derfor vise seg å være feil. Iverksettingen av loven bør derfor utsettes. Er statsråden enig i dette?»

Svar:

Jeg er av den oppfatning at det ikke skulle være nødvendig å utsette iverksettingen av den nye husleiloven. Den nye loven gir leiere større vern mot urimelige husleieøkninger. Leien kan bare endres til-

svarende endringen i konsumprisindeksen i tre påfølgende år. Det tredje året kan leien settes lik "gjengs leie" dvs. en slags gjennomsnittsleie for tilsvarende boliger.

Dette innebærer at mange utleiery som i dag har lav husleie ønsker å sette opp leien til "høyeste lovlige leie" etter dagens regler, slik at de ikke skal bli avspist med en lav leie i tre år fremover. "Høyeste lovlige leie" i disse tilfellene vil tilsvare vanlig markedsleie. Leiere som har hatt spesielt lav husleie risikerer derfor store prosentvise tillegg. Jeg vil imidlertid understreke at denne oppreguleringen er hjemlet i den gamle husleieloven. En utsatt iverksetting av den nye loven vil derfor gi utleierne lengre frist til å oppregulere leiene, og ikke føre til lavere husleier. På denne bakgrunn kan jeg vanskelig se at det er grunn til å utsette iverksettelsen av den nye loven.

Under henvisning til den siste tids presseoppslag er jeg imidlertid opptatt av aktørenes vurderinger av sammenhengen mellom husleieforhøyelsene og avviklingen av husleiereguleringsloven kapittel III. Jeg har derfor invitert bl.a. Norges Leieboerforbund, Huseiernes Landsforbund og Oslo husleienemnd til et møte for å drøfte disse spørsmålene, og høre deres syn på behovet for eventuelle tiltak. Etter dette møtet vil jeg ta stilling til om departementet skal fremme forslag om andre tiltak.

Spørsmål nr. 98

Innlevert 8. desember 1999 av stortingsrepresentant Kjellaug Nakkim

Besvart 15. desember 1999 av finansminister Gudmund Restad

Spørsmål:

«I pressemelding fra Norges Bank, Fredrikstad avdeling fremgår det at den lokale Østfoldstatistikken vedrørende grensehandel, opphører pr. 1. desember d.å. Bakgrunnen for opphøret av statistikken er at det skal komme en ny og bedre.

Hvorfor må offentliggjørelsen av denne statistikken opphøre før en ny og bedre er på plass?»

Begrunnelse:

Det fremgår av Norges Banks pressemelding at Finans- og Nærings- og handelsdepartementet har sett det som et betydelig problem at det mangler fullgod statistikk over grensehandelen, både når det gjelder omfang og sammensetning av handelen. Det fremgår videre av pressemeldingen at departementene nå arbeider med å fremskaffe en bred og relevant statistikk over grensehandelen i hele landet.

Det er ingen uenighet om at månedsmeldingen fra Norges Bank - avdeling Fredrikstad ikke er noen fullgod måling på grensehandelens omfang eller utvikling. Men i alle år den har vært offentliggjort har den gitt en god indikasjon på størrelsen av økningen i grensehandelen.

Svar:

I pressemelding fra Norges Bank av 2. desember 1999 pekes det på at registreringen ikke lenger har verdi for Norges Bank og at den har så mange feilkilder at den ikke er utsagnskraftig når det gjelder spørsmålet om omfanget av grensehandelen. Jeg oppfatter at dette er bakgrunnen for at Norges Bank har valgt å legge ned statistikken. Jeg tar Norges Banks faglige vurdering og beslutning til etterretning.

Med utgangspunkt i Norges Banks pressemelding av 1. desember 1999, har enkelte oppslag i pressen kunnet gi inntrykk av at Finansdepartementet har vært involvert i beslutningen til Norges Bank. Norges Bank har på eget grunnlag besluttet å legge ned denne statistikken, jf. pressemeldingen av 2. desember 1999. Det er kun saker av særlig viktighet som Norges Bank forelegger Finansdepartementet for uttalelse, og denne saken har fra bankens side ikke blitt vurdert å være omfattet av foreleggelsesplikten. Jeg er enig i denne vurderingen og jeg finner det ikke naturlig å anmode Norges Bank om å videreføre månedsmeldingen.

Finansdepartementet har sett det som ønskelig å foreta en bedre kartlegging av omfanget og sammensetningen av grensehandelen. Finansdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet har nylig gjen-

nomført et prøveprosjekt for å framskaffe ny statistikk over grensehandelen. Hensikten med prøveprosjektet har vært å teste ut kartleggingsmetoden, dvs. evaluere bruk av spørreskjemaer og respons ved ulike intervjumetoder. Et hovedprosjekt vil starte fra årsskiftet. Resultatene fra hovedprosjekt vil tidligst kunne foreligge i begynnelsen av 2001. Kartleggingen vil dekke et helt kalenderår, og vil kunne gi bedre informasjon om hvilke varer nordmenn handler i svenske butikker og hva som er hovedformålet med turen over grensen. Dette er forhold som ikke ble fanget opp av Norges Banks registreringer av valutaomvekslinger i Østfold.

Spørsmål nr. 99

Innlevert 9. desember 1999 av stortingsrepresentant Torbjørn Andersen

Besvart 16. desember 1999 av finansminister Gudmund Restad

Spørsmål:

«Statens inntekter fra avgifter på bil, bensin mv. forventes å bli på over 29 milliarder for år 2000. Statens inntekter fra bilistene er med andre ord betydelige. Biltransport både av mennesker og gods er av stor positiv betydning for samfunnet, men samtidig påføres samfunnet kostnader fra biltrafikk ved trafikkulykker og miljøbelastninger osv.

Hva vil statsråden anslå de totale økonomiske kostnader forbundet med ulykker og skader relatert til bilbruk i Norge årlig beløper seg til?»

Svar:

Det er avgifter både på kjøp, eie og bruk av bil. De ulike avgiftene har til dels ulik begrunnelse. Engangsavgiften og årsavgiften skal først og fremst

skaffe staten inntekter, mens avgiftene på drivstoff har særlig til hensikt å prise de kostnadene bruk av bil påfører samfunnet. Dette er kostnader som blant annet knytter seg til vegbruk, ulykker og miljø.

Det knytter seg stor usikkerhet til anslag på kostnader som bruk av bil påfører samfunnet. I utredningen til Grønn skattekommisjon (NOU 1996:9) vises det til beregninger som tyder på at bensinavgiften lå noe over de beregnede samfunnsøkonomiske kostnadene når ikke de spesielle problemene i byene trekkes inn, slik som lokale kø-, miljø- og helsekostnader. På den annen side pekte kommisjonen på at autodieselavgiften lå noe under de anslåtte skadekostnadene.

I en undersøkelse fra Transportøkonomisk institutt (TØI-notat 1019/1995 Transportmidlenes marginale kostnadsansvar) blir de totale kostnadene som person- og godstransport på veg påfører samfunnet anslått til knapt 23,2 mrd. kroner i 1995. I dette anslaget inngår også lokale kø-, miljø- og helsekostnader, dvs. at anslaget tar hensyn til flere forhold enn de anslagene som Grønn skattekommisjon viste til. Til sammenligning gav avgiftene på bensin og autodiesel staten inntekter på om lag 12,6 mrd. kroner i 1995.

I undersøkelsen til TØI er kostnadene også fordelt på kjøretøygrupper og kjørte kilometer. Personbiler drevet av bensin og diesel ble anslått å forårsake kostnader på henholdsvis 0,428 og 0,411 kroner pr. km. Her er utslipp av CO₂ og støy holdt utenfor. Det er verdt å merke seg at tyngre kjøretøy har betydelig større marginale kostnader ved bruk, og at dette bidrar til en heving av de gjennomsnittlige kostnadene som bruk av bil påfører samfunnet.

Det er grunn til å tro at utvikling av teknologi har bidratt til å redusere miljøutslipp fra bil pr. kjørte kilometer. På den annen side avdekkes det også nye skadekostnader. En reduksjon av drivstofforbruket i kjøretøyene vil dessuten bidra til at bl.a. veikostnader og ulykkeskostnader blir høyere målt pr. liter drivstoff som forbrukes. I forbindelse med Nasjonal transportplan arbeides det med å oppdatere anslagene over kostnader som bruk av bil påfører samfunnet.

Spørsmål nr. 100

Innlevert 9. desember 1999 av stortingsrepresentant Torbjørn Andersen

Besvart 17. desember 1999 av samferdselsminister Dag Jostein Fjærvoll

Spørsmål:

«Innbyggere, politikere og næringslivsfolk i Aust- Agder raser mot det de oppfatter som sentrale myndigheters manglende forståelse for at det må gjøres noe med den svært mangelfulle veistandarden på E-18 i fylket. Den dårlige veistandarden er trolig medvirkende årsak til svært mange dødsulykker i Aust-Agder. Statistikken viser at E-18 gjennom Aust-Agder er den mest ulykkesbelastede delen av hele E-18. Betyr ikke de alvorlige ulykkestatistikken noe for å prioritere E-18 i Aust-Agder sterkere?»

Vedlegg til spørsmål:

Avisartikler fra Agderposten om vegstandarder på E18 i Aust-Agder.»

Svar:

Utbedring av E18 i Aust-Agder er viktig med hensyn til trafikkulykker, framkommelighet og miljøforhold. Ulykkesfrekvensen, både for antall ulykker og alvorlighetsgrad, ligger over gjennomsnittet for riksvegnettet på landsbasis.

Drifts- og vedlikeholdsmessig har E18 prioritet i fylket, og det vil i 2000 bli iverksatt flere typer fartsdempende tiltak. Åtte nye fotobokser vil bli satt i drift langs E18 øst for Arendal, mens kontrollintensiteten vil bli økt for eksisterende fotobokser i Lillesand. Fartsgrensen gjennom Lillesand ble i år satt ned til 70 km/t. Strekningen ved vestre Vallesverd i Lillesand vil bli skiltet som ulykkesstrekning. Statens vegvesen vil øke tungbil- og bilbeltekontrollen.

Det vurderes også å øke politiets kontrollvirksomhet langs E18 i fylket.

På utbyggingssiden pågår nå bygging av ny E18 mellom Arendal og Grimstad for statlige midler. Vegen skal etter planen åpnes for trafikk høsten 2000. Neste prioriterte utbyggingsprosjekt er parsellen Brokelandsheia - Vinterkjær lenger øst i fylket. Begge strekninger bygges/planlegges som to- og tre-felts motorveg med egne forbikjøringsfelt på deler av parsellene. Når disse prosjektene er ferdig-stilt, vil strekningene Telemark grense - Risør og Arendal - Grimstad få et moderne vegsystem med bl.a. sikre kryss og med muligheter for forbikjøring uten å benytte motgående kjørefelt. Særlig oppnås forbedringer i utviklingen av sommertrafikken, som i snitt er 35 pst. høyere enn trafikkmengden gjennom året.

Jeg har nylig vært på befaring i Agder-fylkene og må konstatere at vi står overfor store investeringer for å bedre trafikksikkerhet og framkommelighet.

Vegdirektoratet har til behandling en søknad fra Aust-Agder om delvis bompengefinansiering av E18 gjennom fylket. Når søknaden er ferdigbehandlet i Vegdirektoratet og Samferdselsdepartementet vil Samferdselsdepartementet fremme en bompengeproposisjon for E18 i Aust-Agder.

Jeg vil ellers vise til Nasjonal transportplan 2002- 2011 som legges fram i mars 2000. Her vil en avklare de fremtidige prioriteringer.

Spørsmål nr. 101

Innlevert 9. desember 1999 av stortingsrepresentant Aud Gaundal

Besvart 21. desember 1999 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«Da Stortinget behandlet opphevelsen av husleiereguleringen, var det størst bekymring for konsekvensen av opphevelsen av den strenge reguleringen. Vi ser imidlertid at enkelte leietakere, som berøres av opphevelsen av den milde reguleringen, nå får kraftig økning i husleie.

Er dette i samsvar med den nye loven, hvor leieprisvern, takstnemnd og opprettelse av husleietvistutvalg, var sentralt for å gi leietakerne beskyttelse for urimelige store økninger i husleiene?»

Svar:

Jeg kan opplyse om at den nye husleieloven vil gi leiere bedre vern mot urimelige husleieøkninger enn det den gamle husleieloven har gjort. Etter den nye loven får leierne vern mot økninger av husleien, ved at leien bare kan oppjusteres i samsvar med konsumprisindeksen tre år på rad. For å unngå stor ubalanse mellom vanlig markedpris og høyeste lovlige leie, kan leien etter tre år justeres i samsvar med gjengs leie, som er en gjennomsnittsleie for tilsvarende leieboliger. Uenighet om hva som er gjengs leie kan avgjøres av en takstnemnd og etter hvert også av Husleietvistutvalget i Oslo når dette blir etablert som forsøksordning.

For etablerte leieforhold kommer imidlertid ikke disse reglene til anvendelse fra årsskiftet. For slike leieforhold vil derfor den gamle husleieloven gjelde en tid framover. Disse leierne vil da være beskyttet av den gamle loven § 35. Denne bestemmelsen beskytter leieren mot urimelig leiepris, men leieren må være forberedt på vesentlig større leieøkninger enn endringene i konsumprisindeksen. Forutsetningen for store oppreguleringer er imidlertid at dagens leie ligger langt under vanlig markedpris, og at leieavtalen inneholder en reguleringsklausul som gir utleieren rett til oppjustering.

I den senere tid har det framkommet opplysninger om at noen utleiere har foretatt omfattende økninger av leien. Dette har vært mulig fordi leiene har ligget betydelig under vanlig markedpris. Det har også blitt fokusert på at det fra årsskiftet bare ville være domstolene som kunne ta stilling til tvister i tilknytning til oppreguleringen av leien i disse tilfellene. Dette var uheldig fordi domstolsbehandling er så vidt kostbar at en del leiere trolig ville kvie seg for å benytte denne muligheten. Dette forholdet har jeg offentlig påtatt meg ansvaret for, samtidig som jeg har vært opptatt av raskt å finne en god løsning på dette problemet.

Jeg er derfor glad for at Stortingets kommunalkomite i samråd med departementet svært raskt fikk fremmet Dokument nr 8:27 1999-2000 med forslag om at tvister etter den gamle husleieloven § 35 også skal kunne behandles av flere organer. Jeg er også glad for den raske Stortingsbehandlingen av lovforslaget, slik at lovendringen kan tre i kraft fra årsskiftet, samtidig med at den nye husleieloven trer i kraft.

Spørsmål nr. 102

Innlevert 9. desember 1999 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 17. desember 1999 av arbeids- og administrasjonsminister Laila Dåvøy

Spørsmål:

«Næringsministeren har slått fast at det allerede i dag er Regjeringens politikk "at offentlig virksomhet som er i direkte konkurranse med privat næringsvirksomhet, ikke skal subsidieres særskilt. Konkurransen skal skje på like vilkår, også i forhold til offentlig støtte." Betyr dette at statsråden vil være tilbakeholden med å overprøve vedtak eller forslag til vedtak som fattes av Konkurransetilsynet i slike saker når det skjer på områder som tradisjonelt er ivaretatt av det private næringsliv?»

Begrunnelse:

I Stortingets spørretime 3. november slo næringsministeren fast "at offentlig virksomhet som er i direkte konkurranse med privat næringsvirksomhet, ikke skal subsidieres særskilt. Konkurransen skal skje på like vilkår, også i forhold til offentlig støtte."

I et skriftlig spørsmål til Arbeids- og administrasjonsministeren 12. oktober tok jeg opp Konkurransetilsynets anmodning om å gripe inn mot Vefsn kommune for å motvirke offentlig monopol og sikre konkurranse på like vilkår. Bakgrunnen for Konkurransetilsynets anmodning er at Vefsn kommune subsidierer det kommunalt eide Kippermoen idrettsanlegg som i konkurranse med det private Helsehuset Fysioterapi og Manuell Terapi AS driver helsestudio og solarium. Subsidieringen av Kippermoen fører til at Helsehuset er i ferd med å gå konkurs.

I svaret mente statsråden det var nødvendig å se saken i et større perspektiv enn det rent konkurransepolitiske. Statsråden viste til at kommunehelsetjenesteloven pålegger kommunene å legge til rette for innbyggernes fysiske aktivitet og hevdet at dette hensynet må vurderes opp mot konkurransepolitiske målsetninger. Det må bero på en misforståelse når statsråden ser et motsetningsforhold mellom konkurransepolitiske og helsepolitiske målsetninger. Kommunen har full anledning til å subsidiere helsefremmende virksomhet. Forutsetningen er imidlertid at all virksomhet av tilsvarende helsefremmende art gis samme støtte som det kommunale tilbudet. Det har nå gått nesten sju måneder siden Konkurransetilsynet kom med sin anmodning om inngrep overfor Vefsn kommune. Hensyn til god forvaltningsskikk og Helsehusets økonomiske situasjon tilsier en snarlig avgjørelse i denne saken.

Næringsministerens svar av 3. november fastslår at oppfyllelsen av eventuelle helsepolitiske målsetninger skal kombineres med konkurransepolitiske prinsipper ved å gi samme støtte til det private og offentlige tilbudet. Helsehuset driver næringsvirksomhet på et forretningsområde som tradisjonelt er ivaretatt av det private næringsliv. Nye tilnærminger til helsepolitiske målsetninger må derfor ta hensyn til EØS-avtalens og konkurranselovens krav om at konkurranse skal skje på like vilkår, også i forhold til offentlig støtte. I motsatt fall kan store deler av norsk næringsliv i prinsippet risikere å bli satt i en uholdbar konkurransesituasjon. Jeg er derfor enig med Arbeids- og administrasjonsministeren i at denne konkrete saken reiser viktige prinsipielle spørsmål.

Svar:

Jeg støtter næringsministerens uttalelse slik den er gjengitt av representant Kristiansen. Like vilkår er en viktig forutsetning for virksom konkurranse og effektiv ressursbruk. Det gjelder også når offentlig virksomhet konkurrerer med privat næringsliv.

Det er slik at all ervervsvirksomhet enten den er privat eller offentlig omfattes av konkurranseloven. I utgangspunktet er det derfor Konkurransetilsynet som treffer vedtak i konkrete saker. Tilsynets vedtak kan imidlertid klages inn for departementet som har hjemmel til å overprøve disse.

Vedtaket rettet mot kommunale eller fylkeskommunale organer treffes imidlertid av departementet. Denne ordningen er begrunnet med at et fagorgan som tilsynet ikke skal overprøve lokalpolitikken. Konkurransetilsynet foretar den forberedende saksbehandling i saker der inngrepsfullmakten er lagt til departementet.

Når departementet behandler saker som gjelder offentlig ervervsvirksomhet, må på vanlig måte alle sider av saken vurderes og vektlegges. Det gjelder ikke bare de rent konkurransepolitiske, men også andre politiske hensyn. Ved behov trekker vi derfor også inn andre departement i behandlingen. Det gjelder både saker der departementet er klageinstans og ved vurdering av forslag om inngrep fra Konkurransetilsynet.

I saker som gjelder kommunale organer må også hensynet til det kommunale selvstyre tas med i betraktningen.

Det er en samlet vurdering av disse ulike hensyn som er grunnlaget for de vedtak departementet fatter. I enkelte saker vil andre hensyn enn de konkurransepolitiske veie tyngst og departementet vil fatte vedtak i samsvar med dette.

Jeg viser til departementets brev av 10. desember 1999 der det redegjøres for departementets beslutning om å ikke gripe inn mot Vefsn kommunes sub

sidiering av Kippermoen helsestudio, jf. Konkurransetilsynets anmodning om inngrep etter konkurranseloven § 3-10 i brev av 18. mai 1999. Som det videre fremgår har departementet imidlertid presisert i sitt brev at kommunes helsepolitiske målsetninger bør kunne oppfylles uten at det oppstår uheldige konkurransemessige virkninger. Kommunen oppfordres derfor til å vurdere å innlemme private alternativ i arbeidet med folkehelsepolitikken.

Spørsmål nr. 103

Innlevert 9. desember 1999 av stortingsrepresentant Einar Olav Skogholt

Besvart 21. desember 1999 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun

Spørsmål:

«Evalueringsrapporten om Kongsvinger - Kristiansundsmodellen som Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet bestilte fra Norsk institutt for studier av forskning og utdanning (NIFU), bekrefter at modellen har vært særdeles vellykket for Kongsvingers vedkommende. NIFU-rapporten foreslår en såkalt kontraktsmodell for finansiering av desentraliserte studietilbud. Vil Statsråden utprøve kontraktsmodellen i Kongsvinger?»

Svar:

Etter oppdrag fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet har Norsk institutt for studier av forskning og utdanning (NIFU) gjennomført en evaluering av ordningene med desentralisert høgskoleutdanning i Kongsvinger og Kristiansund.

Jeg har vurdert evalueringsrapporten fra NIFU og jeg har registrert at den gir en grundig analyse av den desentraliserte virksomheten i Kongsvinger og Kristiansund. Hovedinntrykket fra evalueringen er at de desentraliserte studiene har vært vellykkede tiltak. Til de fleste studiene har det vært god søking, særlig i Kongsvinger. Studentene har også høy gjennomføringsprosent innenfor normert tid (78 pst i Kongsvinger), og karakternivået er tilnærmet det samme som ved tilsvarende ordinære studium.

Evalueringsrapporten vurderer ulike former for finansiering og organisering av desentralisert utdanning og foreslår bla en kontraktsmodell for finansiering av desentraliserte studietilbud.

Dette forslaget er et nyttig innspill som vil inngå i grunnlaget for en mer prinsipiell vurdering av organisering og finansiering av desentraliserte studietilbud i den høgre utdanningssektoren. En omlegging av dagens finansieringsordning vil derfor bli vurdert i forbindelse med den videre oppfølgingen av Kompetansereformen og Mjøs-utvalgets innstilling. Departementet vil vurdere en ekstraordinær tildeling til Høgskolen i Hedmark for å videreføre det desentraliserte studietilbudet i Kongsvinger i påvente av en mer permanent avklaring.

Spørsmål nr. 104

Innlevert 9. desember 1999 av stortingsrepresentant Signe Øye

Besvart 15. desember 1999 av helseminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Vedlagt er tragisk historie om en liten gutt på 2 ½ år som døde på Rikshospitalet og der foreldrene følte seg maktesløse i en for dem meget vanskelig situasjon.

Hvilke rettigheter har barn på sykehus, hvilke rettigheter har foreldre når barn er innlagt på sykehus, hvilke yrkesetiske retningslinjer er rådende i slike tilfeller, og hvordan burde hjelpeapparatet forholde seg når foreldrene opplevde at de ikke nådde fram i den kritisk situasjonen?

Vedlegg til spørsmål:

"Vårt møte med Rikshospitalet - Legenes makt". Et brev fra foreldrene til en gutt på 2 1/2 år som gjennomgår en hjerteoperasjon på Rikshospitalet og dør 3 dager etter inngrepet. Brevet er datert 15. juni 1999.»

Svar:

Barns rettigheter på sykehus følger av forskrift 7. september 1988 nr. 746 om barn på sykehus, gitt med hjemmel i sykehusloven (19. juni 1969 nr. 57) § 3

tredje ledd. Noen av bestemmelsene i forskriften er tatt inn i pasientrettighetsloven kapittel 6. Videre er et utkast til ny forskrift om barns opphold i helseinstitusjon, med hjemmel i spesialisthelsetjenesteloven § 3-6, nå på alminnelig høring. Lovendringen samt forskriftsutkastet innebærer i liten grad endringer av gjeldende rett, men styrker barns og foreldres stilling på enkelte punkter.

Gjeldende forskrift tar først og fremst sikte på å regulere og styrke barns rettigheter ved innleggelse på somatiske sykehus. Den inneholder bestemmelser om barns rettigheter og sykehusenes plikter under sykehusopphold. Avdelinger og barnestuer der barn legges inn skal utformes og utstyres etter barns behov. Forskriften har bestemmelser om barnets rett til aktivisering/stimulering og undervisning under oppholdet, og om barnets og foreldrenes rett til informasjon. Barnet har rett til å ha minst en av foreldrene sine hos seg under hele sykehusoppholdet.

Foreldre skal få tilbud om overnatting på sykehuset, fortrinnsvis i nærheten av barnet. Dersom dette ikke er mulig og foreldrene er tilreisende, skal sykehuset dekke utgifter til hotell eller pensjonat. Videre skal sykehuset på visse vilkår dekke enkelte utgifter foreldrene har ved reising til og fra sykehuset. Foreldrenes innsats når barn er innlagt på sykehus er ofte stor og av avgjørende betydning for personalet. Foreldre skal derfor få avlastning etter behov og de skal ha adgang til oppholdsrom. De skal også få tilbud om å spise sammen med barnet på avdelingen dersom de oppholder seg på sykehuset store deler av døgnet.

Når det gjelder pårørendes samværsrett heter det i forskriften § 2-1 første ledd at "Barn på sykehus har rett til å ha minst en av sine foreldre hos seg under hele sykehusoppholdet." Av medisinske årsaker kan imidlertid besøks- og samværsretten begrenses noe, og det følger av § 2-2 siste ledd at "Foreldre og andre

besøkende til barn på sykehus skal rette seg etter avdelingens rutiner og følge personalets anvisninger." Pasientrettighetsloven § 6-2 er en videreføring av forskriftens bestemmelser om samværsrett.

Til spørsmålet om hvilke yrkesetiske retningslinjer som er rådende "i slike tilfeller", vil jeg vise til legeloven § 25 om forsvarlig legevirkosomhet. I henhold til denne bestemmelsen plikter enhver lege å utøve sin virksomhet forsvarlig. Dette gjelder ikke bare det medisinske, men innebærer ifølge loven at legen skal gjøre sitt beste for å gi sine pasienter kyndig og omsorgsfull hjelp. Det forventes derfor at det fra sykehusets side i hvert enkelt tilfelle blir foretatt en helhetlig, skjønsmessig vurdering av hva som er forsvarlig legevirkosomhet. Videre har pasient og pårørende rett til å få opplysninger om helsetilstanden og behandlingen i den utstrekning forholdene tilsier det.

Jeg kan ikke gi noen konkret redegjørelse for hvordan hjelpeapparatet burde opptrådt i forholdt til foreldrene i denne konkrete saken. Jeg er imidlertid svært opptatt av at det skal legges vekt på forholdet mellom pasient/pårørende og helsetjenesten. Det er viktig at det i tillegg til det rent medisinskfaglige også blir lagt vekt på å ivareta pasient og pårørende på en best mulig måte i den vanskelige situasjonen de befinner seg i. Jeg vil før jul legge fram en stortingsmelding om verdier for den norske helsetjenesten. Det vil bli lagt vekt på utfordringene i forbindelse med å utvikle dialogen mellom pasient/pårørende og behandler slik at det å yte helsetjeneste ikke bare dreier seg om teknisk pregede fagkunnskaper.

Når det gjelder den konkrete hendelsen på Rikshospitalet vil jeg vise til at sykehusets ledelse tar saken svært alvorlig, og har meddelt overfor departementet at de ønsker å se nærmere på hvordan forskriften om barn på sykehus praktiseres, og om det er mulig å myke opp enkelte rutiner. Pasienter og pårørende som føler seg dårlig behandlet kan alltid henvende seg til fylkeslegen, som skal ha tilsyn med helsevesen og helsepersonell i fylket. Videre kan de rette klager direkte til sykehusets ledelse dersom de skulle ønske det.

Til slutt vil jeg nevne at det i pasientrettighetsloven § 3-7 som kjent er en hjemmel for at det i forskrift kan gis bestemmelser om pasientansvarlig lege. Med pasientansvarlig lege menes en person som skal fungere som pasientens faste kontaktperson under sykehusoppholdet, og som har ulike oppgaver i forhold til pasienten.

Spørsmål nr. 105

Innlevert 10. desember 1999 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 17. desember 1999 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«Det vises til oppslag i Finnmark Dagblad 6/11, 3/12 og 6/12 angående en kurdisk familie som oppholder seg ved asylmottaket i Hammerfest. Familien ønsker å flytte til annet mottak der de kan omgås andre kurdere, men har fått avslag på dette hos Utlendingsdirektoratet. NOAS har henvendt seg dit for å få beslutningen omgjort, men UDI har så langt ikke kommet anmodningen i møte. Vil justisministeren bidra til at familien kan få flytte til annet mottak?»

Begrunnelse:

Kvinnen i familien er eneste kurdiske kvinne ved asylmottaket. Kurdisk skikk gjør at hun ikke kan snakke med andre menn ved mottaket. Hun blir dermed sosialt isolert, og beskrives utfra oppslagene nå som deprimert og fortvilet. Familien har tre barn på mottaket, to barn sitter fortsatt igjen i Nord-Irak. Det foreligger to legeerklæringer om at familien bør flytte som en konsekvens av kvinnens depresjon.

Svar:

Jeg viser til brev av 9. desember i år med spørsmål til skriftlig besvarelse stilet til justisminister Odd Einar Dørum. Siden Kommunal- og regionaldepartementet er ansvarlig for mottaksapparatet for asylsøkere, er spørsmålet oversendt meg.

Vi har i dag en situasjon med 131 statlige mottak for asylsøkere fordelt over hele landet med over 13 000 beboere. Av de ca 7 700 personene som har søkt om asyl i Norge i år, er ca 45 prosent fra Irak. Asylsøkere som ankommer Norge blir etter et opphold i transittmottak, flyttet til ulike mottak over hele landet. Kriterier som Utlendingsdirektoratet (UDI) legger til grunn ved fordeling av asylsøkerne til disse mottakene, og som også gjelder ved vurdering av søknader om flytting fra ett mottak til et annet, er asylsøkerens nærhet til andre familie medlemmer, behov for medisinsk oppfølging, at det er flere fra samme nasjon/ etniske gruppe på mottaket eller at asylsøkeren har tilbud om jobb eller utdanningsmuligheter.

Når det gjelder sammensetningen av beboere på mottak, vil dette endre seg etter som noen blir bosatt, noen flytter fra mottaket av egen vilje mens andre får avslag på søknaden om asyl og må forlate landet. Et fåtall beboere flyttes også hvis de er avhengig av medisinsk oppfølging som ikke er mulig å få der de bor.

Det vil til tider være situasjoner med kun et fåtall representanter fra enkelte nasjoner/ etniske grupper på mottakene. Dette søker UDI å avhjelpe ved å fordele nyankomne asylsøkere fra denne gruppen til disse mottakene, for på den måten å redusere muligheten for at enkeltpersoner blir etnisk og språklig isolerte.

Mottaket i Hammerfest har totalt 180 plasser. Den største flyktninggruppen på mottaket er for tiden fra Irak. I tillegg bor det menn og kvinner fra andre nasjoner/ grupper der. UDI arbeider for å øke andelen av kurdiske kvinner på mottaket i Hammerfest, der familien du henviser til i ditt brev bor. To kurdiske kvinner fra Irak har allerede fått tilvist plass på mottaket.

Det er forståelig at personer som i utgangspunktet er i en sårbar situasjon kan føle seg isolert på et mottak i Norge, langt fra familie og slekt. UDI har som nevnt rutiner nettopp for å søke å unngå at flyktningene skal bli isolert i Norge. I tillegg er direktoratet spesielt oppmerksom på situasjonen for moren i denne familien.

De tiltak som direktoratet har iverksatt for å bedre situasjonen vil forhåpentligvis endre hennes situasjon over litt tid. Flytting på grunn av at det er få fra "sin gruppe" på mottaket, vil være en situasjon som kan oppstå også på neste mottak av grunner som jeg har nevnt tidligere. Flytting kan også i noen sammenhenger være uheldig, spesielt for barna, som i mange tilfeller må skifte både miljø og skole.

Spørsmål nr. 106

Innlevert 10. desember 1999 av stortingsrepresentant Aud Gaundal

Besvart 17. desember 1999 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«Jeg viser til brev fra Verdal kommune, der den nye registreringsmåten fører til at det reelle antall psykisk utviklingshemmede i kommunen ikke kommer frem. Konsekvensen er at kommunen får redusert rammetilskudd med ca. 6 mill. kroner. Statsråden ga i Stortinget tirsdag 7. desember -99 uttrykk for han var klar over problematikken omkring innrapporteringen. Kan Verdal kommune regne med at de får rammetilskudd i år 2000 basert på det reelle antall psykisk utviklingshemmede kommunen har ansvar for?»

Vedlegg til spørsmål:

Brev fra Verdal kommune, Helse- og sosialadministrasjonen til Aud Gaundal, vedrørende registrering av psykisk utviklingshemmede, saksbehandler Harald Myrvang, datert 8. desember 1999.»

Svar:

Verdal kommune viser til at innrapporteringen av antallet psykisk utviklingshemmede som kriterium i inntektssystemet er blitt noe endret fra i fjor til i år. Den viktigste endringen er, som kommunen skriver, at det nå stilles krav til at det skal foreligge et vedtak om at de psykisk utviklingshemmede skal få tjenester etter kommunehelseloven eller sosialtjenesteloven. Hensikten med kravet om at det i hvert tilfelle skal foreligge et enkeltvedtak etter nevnte lover, er for det første at det vil gi et riktigere bilde av kommunenes utgiftsbehov til psykisk utviklingshemmede. For det andre vil det gjøre det mulig for en nøytral instans å kontrollere tallene som kommunene oppgir. Det er kommunerevisorene som foretar kontrollen på vegne av Sosial- og helsedepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet i et gitt utvalg av kommuner.

Det er ikke et krav om at en person skal ha en diagnose som psykisk utviklingshemmet for å bli registrert. Det er tilstrekkelig at personen har en "tilstand som er å forstå som en utviklingshemming". Dette er nødvendig for at kommunerevisjonen i sin kontroll kan finne fram til at det er det korrekte antallet psykisk utviklingshemmede som er registrert.

Når det gjelder 4 nye psykisk utviklingshemmede i 1999, vil disse ikke komme med før i registreringen pr 1.1.2000. De aller fleste kriteriedata til inntektssystemet blir oppdatert en gang årlig. Utgiftsutjevningen i inntektssystemet blir beregnet en gang i året, og det er nødvendig å holde fast på en rutine med samme registreringsdato for alle kriterieendringene. Det er derfor ikke mulig å foreta en ny beregning for år 2000 nå.

Spørsmål nr. 107

Innlevert 10. desember 1999 av stortingsrepresentant Inger Lise Husøy

Besvart 17. desember 1999 av utenriksminister Knut Vollebæk

Spørsmål:

«Kubanske myndigheter har gitt uttrykk for at de ønsker å utvikle de økonomiske forbindelsene med Norge, gjennom for eksempel en bilateral investeringsavtale.

Er det planer for en slik investeringsavtale og økt handel med Cuba?»

Svar:

Regjeringen ser gjerne at de generelle økonomiske forbindelsene, og ikke minst handelen, med Cuba øker. Dette er først og fremst opp til næringslivet på begge sider, men Regjeringen vil gjøre det den kan for å legge forholdene best mulig til rette for økt økonomisk samarbeid.

Jeg hadde i september i år en samtale med utenriksminister Pérez Roque om blant annet dette.

De norske økonomiske forbindelsene med Cuba har tradisjonelt vært ubetydelige. Både eksporten til og importen fra Cuba har vært og er svært begrenset. Én årsak til dette er liten interesse fra norske bedrifters side. Det har vært få varer vi har hatt interesse av å kjøpe fra Cuba. En annen årsak har vært at Cuba lenge har hatt små muligheter for å betale for varer fra utlandet.

Fra kubansk side har det blitt foreslått en såkalt investeringsbeskyttelses-avtale. Norske myndigheter har nå denne typen avtaler til prinsipiell vurdering. Dette skyldes at de berører bl.a. tvisteløsningsmekanismer og bestemmelser for ekspropriasjonserstatning, noe som reiser problemer i forhold til norsk lovverk.

Vårt syn på det kubanske forslaget må derfor i første omgang avvente en avklaring av de prinsipielle sidene ved slike avtaler. Vi håper på en snarlig avklaring av dette.

Dokument nr. 15:9

(1999-2000)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 108

Innlevert 10. desember 1999 av stortingsrepresentant Tor Nymo

Besvart 16. desember 1999 av finansminister Gudmund Restad

Spørsmål:

«En statsautorisert revisor i Tromsø er nektet bostedsregistrering på heimplassen Balsfjord Kommune. Hun har skriftlig erklært at hun vil oppfylle kravet til regelmessig døgnhvile i lov om folkeregistrering. Vedtaket er stadfestet av Sentralkontoret for folkeregistrering.

Vil finansministeren ta initiativ til å få klarhet i om loven praktiseres på en måte som gjør det vanskeligere å flytte fra by til landkommune, enn omvendt?»

Begrunnelse:

Saken gjelder Signe Dørum. Hun driver revisjonsfirmaet Noraudit Signe Dørum - NO 962 531 652 i personlig regi. Hun leier kontorlokaler i Storgata 52, og kommer fortsatt til å ha lokalene og drive virksomheten i Tromsø. Hun har ingen umiddelbare planer om å opprette kontor i Balsfjord, verken ved å ha det i egen bolig eller leide lokaler.

Hennes virksomhet nødvendiggjør ikke at hun daglig er tilstede på kontoret i Tromsø. Kontoret vil være betjent ved ansatte i normal åpningstid. For øvrig opplyser hun at selv om hennes kunder i hovedsak er i Tromsø, så har hun også kunder bl.a. i Balsfjord, Østfold og Vestfold.

For øvrig har hun også en skogbrukseiendom i Målselv som det påhviler driveplikt.

Hun eier ingen bolig eller fast eiendom i Tromsø, og leier heller ingen bolig. Arbeidsmengden, spesielt i sommermånedene, nødvendiggjør verken at hun daglig er på kontoret i Tromsø, eller at hun vil få overnattingsbehov i Tromsø av betydning. Behovet vil kunne dekkes ved overnatting hos venner og kjente.

Hun vil leie bolig i Tromsø når hun finner det formålstjenlig.

Hun har hele tiden vært kjent med kravet om at den overveiende døgnhvilen skal skje i Balsfjord for å kunne bli ansett for å bo der, og har tenkt å overholde dette kravet.

Svar:

Hvor personer skal folkeregistreres som bosatt, må avgjøres etter gjeldende regelverk. Det er ikke avgjørende hvor den enkelte ønsker å være bostedsregistrert, og det bør det heller ikke være. For at registreringen skal tjene sitt formål om blant annet å gi myndighetene opplysning om hvor borgerne oppholder seg og kan nås, både med offentlige tilbud og ellers, må utgangspunktet være at den enkelte skal registreres der han har sin overveiende døgnhvile.

Dersom en person har fast tilknytning og nærstående på et annet sted enn stedet der han har sin overveiende døgnhvile, vil dette formålet imidlertid kunne oppfylles om han registreres på det andre stedet. Samtidig er det en målsetting, som er uttrykt av Stortinget ved flere anledninger, at reglene om registrering i folkeregisteret og reglene om skattemessig bosted er så sammenfallende som mulig. Også ut fra disse reglene kan det være rimelig at en person anses å ha sitt bosted på et annet sted enn det stedet han har sin

overveiende døgnehvile. I tråd med dette er det blant annet gitt regler om at den som er gift eller har barn, skal ha som registrert bosted det felles hjem han har med ektefelle eller barn. Videre er det gitt regler

for at den som pendler til foreldrehjemmet, i enkelte tilfeller skal registreres der, og at den som pendler fra selvstendig bolig til uselvstendig bolig, skal registreres som bosatt i den selvstendige boligen. I alle disse tilfellene kan en person bli registrert som bosatt på et annet sted enn det stedet han har sin overveiende døgnehvile. Det er ingen av kriteriene i loven som tillegger det noen vekt om flyttingen skjer fra en bykommune til en landkommune eller omvendt.

Bakgrunnen for spørsmålet ditt er en bestemt sak. Jeg kan ikke her gå inn på en enkelt sak, særlig ikke en sak av denne art, der vurderingen av de faktiske forhold er et framtrødende grunnlag for avgjørelsen. Det jeg i det ovenstående har nevnt om reglene, viser imidlertid at det ikke nødvendigvis er avgjørende hvor en person har sin overveiende døgnehvile. Jeg har ingen grunn til å tro at praksis ikke er i samsvar med reglene.

I det store og hele er reglene etter mitt skjønn rimelige ut fra det formål de skal tjene. Det er likevel min oppfatning at det ikke alltid er rimelig at en enslig pendler mister pendlerfradraget fordi vanlig matlaging er mulig på en egen plass i arbeidsboligen hans. Det er resultatet på grunnlag av skillet mellom selvstendig og uselvstendig bolig i gjeldende regler. Jeg har derfor tatt initiativ til en utredning av mulige justeringer av begrepet selvstendig bolig på dette regelområdet. Finansdepartementet sendte 4. november 1999 ut et høringsnotat til berørte organisasjoner og organer, der Finansdepartementets foreløpige forslag til endringer ble presentert. Det vesentligste av forslagene er at kravet til selvstendig bolig oppjusteres, slik at bare boliger på minst 20 kvadratmeter boareal kan regnes som selvstendig bolig.

Spørsmål nr. 109

Innlevert 10. desember 1999 av stortingsrepresentant Terje Knudsen

Besvart 17. desember 1999 av helseminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Spørsmålet gjelder hvorvidt legemiddelet NovoNorm i nærmeste tid vil bli tillagt refusjonsordningen?»

Begrunnelse:

NovoNorm er et medikament for diabetisrammede som er godkjent av Statens Legemiddelkontroll (SLK). Primo april 1999 ble det sendt søknad til Rikstrygdeverket ihht. Refusjonsordningen.

Rikstrygdeverket har i dag ni måneder senere ikke kommet med sin avgjørelse. Dette er en uforholdsmessig lang prosess all den tid dette medikamentet for en gruppe pasienter er avgjørende for å opprettholde sitt yrkesaktive liv.

Fra pasienthold sies sitat "Fylkeslegen har bestemt at yrkessjåfører skal fratas kjøreseddel/sertifikat inntil de klarer å kontrollere blodsukkeret. NovoNorm er et nytt preparat som stabiliserer blodsukkeret på en måte som gjøre at det ikke er nødvendig med sykemelding. Det reageres imidlertid sterkt på at NovoNorm ikke er kommet på refusjonsordningen all den tid dette sparer samfunnet for unødvendige sykemeldinger.

Det foreligger eksempler på at indremedisinere foreskriver NovoNorm på blå resept, men dette blir ikke tatt til følge av apotekene, fordi Rikstrygdeverket ennå ikke har kommet med sin avgjørelse. Dette innebærer at denne gruppen må betale uforholdsmessig mye sammenlignet med andre diabetesrammede.

Jeg tillater meg vennligst å utbe meg Deres snarlige svar.

Svar:

NovoNorm med virkestoffet repaglinid fikk markedsføringstillatelse i mars d.å. med godkjent indikationsområde diabetes mellitus type 2 der en ikke oppnår tilstrekkelig metabolsk kontroll ved kostregulering, fysisk aktivitet eller vektreduksjon alene.

I spørsmål om et legemiddel skal gis offentlig refusjon, er saksgangen den at Rikstrygdeverket (RTV) er mottaker av søknader om opptak av legemidler på blå resept. Normal saksbehandlingsprosedyre deretter er at RTV ber Statens legemiddelkontroll (SLK) gjøre en helseøkonomisk vurdering av preparatet det søkes refusjon om. Grunnlaget for slik vurdering er dokumentasjon produsenten stiller til disposisjon. Etter at denne og andre nødvendige eksterne vurderinger er innhentet, utarbeider RTV en samlet vurdering og gir tilråding vedrørende refusjonsspørsmålet til departementet.

Sosial- og helsedepartementet har kontaktet RTV om status i saksbehandlingen. RTV opplyser at legemiddelfirmaet Novo Nordisk Pharma AS har søkt om at NovoNorm tas opp på blåreseptordningen etter forskriftens § 9 punkt 5, som omhandler diabetes mellitus. Saken ble mottatt i RTV den 9. april 1999 og har siden vært til behandling.

RTV anser at en pliktmessig refusjon av preparatet vil medføre store merutgifter for folketrygden, og saken ble derfor oversendt til SLK for helseøkonomisk vurdering den 30. august 1999. Saken vil bli behandlet og oversendt departementet så raskt som mulig etter at SLK har levert sin vurdering til RTV. RTV anslår at en tilråding vil bli oversendt departementet i løpet av januar eller februar 2000.

RTV meddeler for øvrig at de hittil har innvilget pliktmessig refusjon av NovoNorm etter særskilt søknad til personer som ikke har latt seg behandle tilfredsstillende med andre refusjonsberettigede blod-sukkersenkende tabletter, og hvor behandlingen er instituert av spesialist i indremedisin.

Diabetikere som ikke oppfyller ovennevnte vilkår for refusjon på blå resept, kan få bidrag etter folketrygdlovens § 5-22 (bidragsordningen) til dekning av 2/3 av utgiftene til NovoNorm utover en egenandel som i 1999 er på 900 kroner per år.

Etter at departementet har mottatt en tilråding fra RTV, vil saken bli vurdert her. Hvis det blir aktuelt å ta NovoNorm opp på pliktmessig refusjon, vil jeg evt. komme tilbake til Stortinget i budsjettssammenheng.

Spørsmål nr. 110

Innlevert 10. desember 1999 av stortingsrepresentant Oddvard Nilsen

Besvart 17. desember 1999 av samferdselsminister Dag Jostein Fjærvoll

Spørsmål:

«E-18 gjennom Aust-Agder er svært ulykkesbelastet. Hvilke tiltak vil statsråden foreslå blir satt i verk på E-18 gjennom Aust-Agder for å redusere antallet ulykker og når vil tiltakene bli iverksatt?»

Svar:

Utbedring av E18 i Aust-Agder er viktig med hensyn til trafikkulykker, framkommelighet og miljøforhold. Ulykkesfrekvensen, både for antall ulykker og alvorlighetsgrad, ligger over gjennomsnittet for riksvegnettet på landsbasis.

Ny E18 gjennom Agderfylkene er høyt prioritert. Dessverre kan det ikke avsettes nok midler til at vi får fullgod standard så raskt som ønskelig. I mellomtiden vil Statens vegvesen kontinuerlig vurdere mulige strakstiltak.

Drifts- og vedlikeholdsmessig har E18 prioritet i fylket, og det vil i 2000 bli iverksatt flere typer fartsdempende tiltak. Åtte nye fotobokser vil bli satt i drift langs E18 øst for Arendal, mens kontrollintensiteten vil bli økt for eksisterende fotobokser i Lillesand. Fartsgrensen gjennom Lillesand ble i år satt ned til 70 km/t. Strekningen ved vestre Vallesverd i Lillesand vil bli skiltet som ulykkesstrekning. Statens vegvesen vil øke tungbil- og bilbeltekontrollen.

Det vurderes også å øke politiets kontrollvirksomhet langs E18 i fylket.

På utbyggingssiden pågår nå bygging av ny E18 mellom Arendal og Grimstad for statlige midler. Vegen skal etter planen åpnes for trafikk høsten 2000. Neste prioriterte utbyggingsprosjekt er parsellen Brokelandsheia - Vinterkjær lenger øst i fylket. Begge strekninger bygges/planlegges som to- og tre-felts

motorveg med egne forbikjøringsfelt på deler av parsellene. Når disse prosjektene er ferdig-stilt, vil strekningene Telemark grense - Risør og Arendal - Grimstad få et moderne vegsystem med bl.a. sikre kryss og med muligheter for forbikjøring uten å benytte motgående kjørefelt. Særlig oppnås forbedringer i avviklingen av sommertrafikken, som i snitt er 35 pst. høyere enn trafikkmengden gjennom året.

Jeg har nylig vært på befaring i Agder-fylkene og må konstatere at vi står overfor store investeringer for å bedre trafiksikkerhet og fremkommelighet.

Vegdirektoratet har til behandling en søknad fra Aust-Agder om delvis bompengefinansiering av E18 gjennom fylket. Når søknaden er ferdigbehandlet i Vegdirektoratet og Samferdselsdepartementet, vil Samferdselsdepartementet fremme en bompengeproposisjon for E18 i Aust-Agder.

Jeg vil ellers vise til Nasjonal transportplan 2002- 2011 som legges fram i mars 2000. Her vil en avklare de fremtidige prioriteringer.

Spørsmål nr. 111

Innlevert 10. desember 1999 av stortingsrepresentant Inge Myrvoll

Besvart 17. desember 1999 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«Indre Namdal er plukket ut som pilotregion i Regjeringas utkantsatsing. I arbeidet for å stoppe utflyttinga fra området, arbeider KRD og regionen med å få tilført statlige oppgaver. Nå har vegkontoret i Nord-Trøndelag foreslått å flytte vegstasjonen i Indre Namdal vekk fra regionen, noe som innebærer tap av 15-20 arbeidsplasser. Vil kommunalministeren ta initiativ for å få dette vurdert i perspektiv av pilotarbeidets målsettinger?»

Svar:

I min distriktpolitiske redegjørelse i Stortinget 20. april då. redegjorde jeg for Regjeringens arbeid med å utvikle en samlet lokaliseringsspolitikk for statlig virksomhet. Et av hovedspørsmålene jeg har stått overfor i dette arbeidet er nettopp hvordan Regjeringen skal håndtere omorganiserings- og effektivitetstiltak i de landsomfattende statlige etatene som har sin virksomhet lokalt og regionalt. Som jeg sa i min distriktpolitiske redegjørelse vil det for statlige tjenester i distriktskommuner som berøres av landsomfattende strukturendringer, bli stilt visse krav.

Jeg vil at de distriktsmessige kostnadene ved innskrenkninger og rasjonaliseringer skal trekkes inn i de vurderingene som legges til grunn for strukturendringene i store etater. På samme måte som virksomhetene har et ansvar for å opprettholde tjenestekvalitet og personalansvar, så bør de også ha et samfunnsansvar for de stedene der de trapper ned.

Indre Namdal regionen er plukket ut som pilotregion i Regjeringens utkantsatsing. I den sammenheng arbeider regionen i nært samarbeid med Nord-Trøndelag fylkeskommune og Kommunal- og regionaldepartementet for å sikre de mål som er trukket opp for utkantsatsingen.

Arbeidet med utkantsatsingen er trukket opp i tre hovedstrategier:

- Samfunnsbygging.
- Næringsutvikling.
- Personorientering.

Tilgang på offentlig og privat service er viktige arbeidsområder. Denne service må sees sammen med offentlige arbeidsplasser som en del av næringslivet i kommunene i Indre Namdal. Kommunene i Indre Namdal er således invitert til å delta i et nasjonalt forsøk hvor målet er å sikre offentlig service til befolkningen gjennom etablering av offentlig servicekontor.

For Kommunal- og regionaldepartementet er det viktig at alle muligheter blir gjennomgått i saker hvor statlige organer foreslår delvis nedlegging eller flytting av statlige arbeidsplasser fra mindre kommuner i distrikts-Norge. Jeg vil derfor ta initiativ til et møte med samferdselsministeren for å drøfte denne konkrete saken, samtidig som jeg på generell basis drøfter departementets holdninger i slike saker.

Spørsmål nr. 112

Innlevert 10. desember 1999 av stortingsrepresentant Bjørn Hernæs

Besvart 20. desember 1999 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«Rovdyrpolitikken synes å være kommet inn i en fase hvor landbrukets og allmennhetens interesser taper på område etter område til fordel for et svært aktivt rovdyrvern, som går langt utover våre nasjonale målsettinger og internasjonale forpliktelser. Rovdyrenes utbredelse går nå lkkant utover kjerneområdene noe som både skaper frykt i befolkningen i store områder og fører til alvorlige ulemper for småfenæringen. Hva vil statsråden gjøre med dette i forhold til sin oppgave som ansvarlig for distriktspolitikken?»

Begrunnelse:

Med bakgrunn i mitt brev av 8. september 1999 til statssekretær Lundteigen, hadde som kjent stortingsrepresentant Ansgar Gabrielsen og undertegnede et konstruktivt møte med statsråden og statssekretæren på statsrådets kontor 7. oktober 1999. Vi ble på dette møtet enige om at Høyre og Senterpartiet i fellesskap skulle forsøke å arbeide for en ny forståelse av rovdyrsituasjonen overfor et flertall på Stortinget, med det siktemål å nå frem til en bedre rovdyrpolitikk. Behandlingen av Landbruksmeldingen kan by på en slik anledning. Foreløpig går imidlertid utviklingen i feil retning, noe nedenstående anførsler gir et inntrykk av.

"Kroken på døra for sauen?", skriver Østlendingen i sin lederartikkel 9. desember. Lederartikkelen underbygger på en forbilledlig måte den provokasjon sauenæringen er blitt utsatt for når Landbruksdepartementet fastslår at det er lovstridig å sende dyr på beite i områder med rovdyr. I og med at det snart er rovdyr overalt, blir beiteretten, den eldste av alle grunneierrettigheter, dermed uten videre og uten vederlag opphevet.

I tillegg viser et oppslag i Aftenposten 2. november d.å. at Miljøverndepartementet planlegger å bruke mellom 2 og 3 millioner kroner på å omskrive Eventyret om "Rødhette og ulven". Det er barnehaver og barneskoler i ulveområder som ifølge Aftenposten skal lære at "Rødhette lyver - lenge leve ulven". I tillegg til at en slik omskrivning må være kulturforfalskning, gir den liten trøst til engstelige foreldre i store deler av landet. Et fylke som Østfold, som inntil nylig stort sett var forskånet for rovdyrplager, er nå særlig hardt utsatt. Utviklingen har skapt berettiget frykt både blant foreldre og befolkningen for øvrig.

Årets budsjettbehandling gir bygdefolk ytterligere grunn til bekymring. I Budsjett-innst. S. nr. 9 (1999-2000) fra energi- og miljøkomiteen mener et flertall bestående av Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre at "hovedlinjene i rovdyrpolitikken skal ligge fast".

Jeg mener det er særlig oppsiktsvekkende at Senterpartiet i denne saken har gått sammen med de partiene som er ansvarlige for en rovdyrpolitikk som har skapt så mye uro rundt omkring landet.

Svar:

Rovdyrforvaltningen har stor distriktspolitisk betydning. Utbredelse av ulv og store stammer av de tre øvrige store rovdyrene gir store konflikter i forhold til nyttevilt og husdyr. Dette påvirker negativt hele det sosiale, økonomiske og kulturelle liv i de hardest rammede områdene.

Som ansvarlig for utviklingen i distriktene så legger vi stor vekt på hvordan folk opplever situasjonen i sine hjembygder. Det synes ganske opplagt at vi ikke kan leve med at folk på bygdene lever i frykt i sin hverdag, slik presseoppslag i den senere tid tyder på at noen gjør. I regjeringen er vi for tiden meget opptatt av hvordan vi kan dempe konfliktnivået mellom mellom bosetting og næringsdrift på den ene siden, og opprettholdelsen av uberørt natur inklusive rovdyrene på den andre siden.

Mitt håp er at vi relativt raskt kan komme frem til en differensiert forvaltning av rovdyr, slik at motstridende interesser kan forenes i et forslag som kan praktiseres også i dagliglivet.

Spørsmål nr. 113

Innlevert 13. desember 1999 av stortingsrepresentant Asmund Kristoffersen

Besvart 17. desember 1999 av helseminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«En russiskfødt lege, Tatiana Evsjukova Fugelsnes, som er godkjent russisk nevrolog med tillegg av administrativ utdanning, avlagt norskeksamen, medisinsk fagprøve og medisinsk tilleggseksamen, har på tross av søknad til fylkeslege og henvendelse til Sosial- og helsedepartementet ikke oppnådd autorisasjon som lege i Norge. Hva vil helseministeren gjøre for at denne legen kan få benytte sin kompetanse som lege i Norge?»

Begrunnelse:

Denne legen har i søknad til fylkeslegen i Oslo 17.02.98 søkt om å få godkjenning som lege i Norge, men fått avslag på denne. Hun har nå vært tilknyttet fylkessykehuset i Molde en tid, bl.a. utplassert som praktikant ved nevrologisk avdeling og senere i turnustjeneste ved kirurgisk avdeling.

Jeg minner om at det i lisens- og autorisasjonsreglene for utenlandske leger er åpnet for at utenlandske spesialister innen spesialitet som er anerkjent i Norge, kan gis lisens for virksomhet innen eget fagområde for inntil 3 år.

Det kan ut fra reglene gis tidsubegrenset lisens der rekrutteringssituasjonen er vanskelig over tid.

I dette tilfelle bør det etter mitt skjønn kunne vurderes å bruke denne regelen og videre kunne åpnes for at Tatjana Evsjukova Fugelsnes får komme i gang

med den norske spesialistutdannelsen i nevrologi, slik hun ønsker.

Videre har hun søkt om å få godkjenning som norsk lege uten å gjennomgå full turnustjeneste i kommunehelsetjenesten, da hun selvsagt ønsker å bruke sin fagkunnskap som nevrolog i sykehus.

Med manglende autorisasjon har hun heller ingen rettigheter i Den norske Lægeforening når det gjelder støtte til faglige kurs. Dessuten er hun avhengig av å ha autorisasjon før hun kan starte på prosessen det er å få godkjent nevrologspesialiteten.

For øvrig er mangelen på spesialister et betydelig problem ved mange av distriktssykehusene. Ved siden av de tiltak vi gjør selv på utdanningsida, har det gjennom forskjellige ordninger vært nødvendig å benytte tilgangen på utenlandske leger. Jeg viser videre til at helseministeren bl.a. gjennom svar på spørsmål fra meg i Stortingets spørretime har signalisert en revisjon av godkjenningsordningene for å autorisere utenlandske leger fra land utenfor EØS-området.

Svar:

Etter legeloven kreves særskilt tillatelse for å kunne virke som lege i Norge. Slik tillatelse innebærer enten autorisasjon (§ 2) eller lisens (§ 3). Lisens er en tillatelse til å utøve legevirksomhet som kan gis den som ikke fyller vilkårene for autorisasjon.

Autorisasjon er hovedregelen dersom legen skal praktisere over tid i Norge. For å få autorisasjon krever legeloven § 2 at søker har "norsk medisinsk embetseksamen, eller utenlandsk medisinsk eksamen som i medhold av lov er anerkjent som faglig jevn god", og "har utført praktisk tjeneste" (turnustjeneste). I tillegg kan det gis autorisasjon som lege på grunnlag av internasjonal overenskomst.

Jeg har fått opplyst fra Statens helsetilsyn at den omtalte legen er utdannet i Russland i 1990 og studerte nevrologi fra 1993 til 1995.

Det foreligger ingen internasjonal overenskomst mellom Norge og Russland som innebærer at russiske leger kan oppnå en forenklet autorisasjonsadgang i Norge. For å få autorisasjon må Fugelsnes i henhold til legeloven få sin eksamen anerkjent som faglig jevn god med norsk medisinsk embetseksamen og deretter utføre turnustjeneste.

Tatjana Evsjukova Fugelsnes ble i mars 1996 orientert av fylkeslegen i Oslo om gjeldende regelverk. Hun fikk sin første midlertidige lisens som lege i Norge i mars 1997. Videre ble hennes medisinske eksamen anerkjent som faglig jevn god med norsk medisinsk embetseksamen av Universitet i Oslo i september 1998.

Fugelsnes startet turnustjeneste på sykehus i januar 1999. Sykehustjenesten er fullført og det gjenstår 6 måneder turnustjeneste i kommunehelsetjenesten. Hun har hatt midlertidig lisens samt turnuslisens som lege i denne perioden.

I begrunnelsen for representantens spørsmål vises til revisjon av godkjenningsordningene for utenlandske leger fra land utenfor EØS. Saken er til vurdering i departementet. I denne typer saker er problemstillingen ofte at Universitetet i Oslo ikke anerkjenner den utenlandske utdanningen som faglig jevn god med norsk medisinsk embetseksamen. I herværende sak er problemstillingen annerledes. Fugelsnes' russiske eksamen er vurdert som faglig jevn god av Universitetet i Oslo september 1998. Årsaken til at Fugelsnes ikke har oppnådd autorisasjon er at hun ikke har utført turnustjeneste i kommunehelsetjenesten.

Det fremgår også av begrunnelsen for spørsmålet fra representanten at man må kunne bruke reglene for tidsbegrenset lisens der rekrutteringssituasjonen er vanskelig. Etter Helsetilsynets rundskriv IK-22/97 åpnes det opp for at slik lisens kan gis til spesialister innen fagområder der rekrutteringssituasjonen er vanskelig. For tiden gjelder ikke det for spesialiteten nevrologi, men for spesialitetene geriatri, klinisk kjemi, patologi, og radiologi. Jeg har ikke grunnlag for å foreslå endringer som betyr at også nevrologi bør omfattes av dette unntaket. Et slikt forslag foranlediger grundige undersøkelser om rekrutteringssituasjonen innen spesialiteten nevrologi i Norge.

Som nevnt ovenfor gjenstår det nå kun 6 måneder turnustjeneste i kommunehelsetjenesten før Fugelsnes kan søke om autorisasjon som lege i Norge. Etter min vurdering er det viktig at turnustjeneste i kommunehelsetjenesten gjennomføres for derved å få kunnskap om hele spekteret av kommunehelsetjenestens ansvars- og arbeidsområde, herunder ansvarsfordelingen mellom primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten. For til det fulle å forstå hvordan helsetjenesten i Norge er organisert, anser jeg slike kunnskaper som viktige uansett hvilket nivå en velger å arbeide på innen helsetjenesten i Norge.

Etter at autorisasjon er oppnådd, kan Fugelsnes påbegynne den norske spesialistutdanningen i nevrologi.

Jeg har fått opplyst at Fugelsnes har søkt om særplass for utførelse av turnustjeneste i kommunehelsetjenesten i Molde. Søknaden er nå til behandling hos fylkeslegen i Oslo.

Spørsmål nr. 114

Innlevert 13. desember 1999 av stortingsrepresentant Leif Lund

Besvart 22. desember 1999 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«Viser til pressemelding av 8.12.99 ang. vedovner produsert før 1. juli 1997 og en artikkel i BE-nytt nr. 2 september 1999 av statssekretær Per Olaf Lundteigen.

Vil ikke endringene medføre at vi reverserer utviklingen til de tilstander vi hadde før nytt regelverk ble iverksatt i 1997, som følge av endringene i Plan- og bygningsloven og at vi kan forvente en økning i branner?»

Svar:

Departementet har den 13.12.99 fastsatt endringer i byggeforskriftene som først og fremst tar sikte på å gjøre regelverket for byggesaker enklere. Det er således foretatt endringer både i saksbehandlingsforskriften, forskriften om godkjenning av foretak og i teknisk forskrift.

Regelverket som gjelder ildsteder, er endret på to vesentlige punkter ved:

1. at reinstallerings og reparasjon av ildsted unntas fra kravet om søknad eller melding, samt at nyinstallering unntas fra søknad eller melding forutsatt at det er sikret kvalifisert kontroll,
2. at kravene til høyeste tillatte verdier for utslipp av partikler ikke gjelder ved omplassering av lukkede ildsteder for vedfyring produsert før 01.07.97. Kravene gjelder heller ikke for bevaringsverdige lukkede ildsteder produsert før 1940.

Med det regelsettet som nå er etablert kan jeg ikke se at det skulle innebære noen økt brannfare å gjenbruke ovner produsert før 01.07.97. Dette har heller ikke vært noen problemstilling i de reaksjoner som inntreffer forut for fastsettelsen, hvor gjenbruk eller omplassering av disse ovnene primært er vurdert opp mot forurensningen som forårsakes av vedfyring, særlig i tettsteder. I storbyene er det etablert effektive tilskuddsordninger som stimulerer til en gradvis avvikling av eldre vedovner. Jeg er av den oppfatning at det er ressursløsning å ikke fortsatt kunne tillate gjenbruk ved omplassering av slike eldre ovner.

Jeg må understreke at installering av ildsteder, som også omfatter gjenbruk, kun er unntatt fra kravet om melding eller søknad til kommunen dersom det er sikret en kvalifisert kontroll.

Dersom tilfredsstillende kontroll ikke er sikret, er tiltaket fullt ut søknadspliktig.

Med disse endringene håper jeg å legge til rette for en smidig, men samtidig brannsikker lokal håndtering av reparasjoner og installering av vedovner.

Spørsmål nr. 115

Innlevert 13. desember 1999 av stortingsrepresentant Vidar Kleppe

Besvart 21. desember 1999 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Synes justisministeren det er betryggende at politiets særskilte etterforskningsorgan for politisaker SEFO skal foreta etterforskningen om polititjenestemannen har opptrådt uansvarlig/uaktsomt i tjenesten i saker som kan rammes av vegtrafikkloven?»

Begrunnelse:

Den senere tid har vist en tiltagende økning når det gjelder politijakt på offentlige veier der polititjenestemenn har tatt opp jakten på sivile kjøretøyer. Blant annet har SEFO-Agder over tid etterforsket flere saker der polititjenestemenn har vært innblandet i storstilte biljakter. Derfor sendte SEFO-leder Yngve Svendsen et skriv til landsdelens politimester den 1. juli i år med en innskjerping av regler for forfølgelse av kjøretøyer da det var SEFO sitt inntrykk at ikke alle polititjenestemenn synes å ha korrekt forståelse av de strenge regler som gjelder for iverksettelse av forfølgelse av kjøretøy og hvilke krav som gjelder under forfølgelsen. SEFO-leder Yngve Svendsen skriver: "forfølgelse av kjøretøyer representerer et stort farepotensial både for dem og de som forfølges, andre trafikkantene og de tjenestemenn som deltar. Marginene er ofte små i forhold til det som kan medføre de helt tragiske utfall. SEFO-lederen minner videre om at med dagens kriminalitetsbilde må det leg

ges til grunn at det vil komme nye tilfeller hvor forfølgelse kan være et aktuelt tema, noe vi ikke bare i Agder har sett, men i landet for øvrig. For å sikre at regelverket følges finner SEFO grunn til å be om at instruksjoner innskjerpes overfor tjenestemennene. Tirsdag den 7. desember ble 7 personer skadd, 2 alvorlig etter at en forfulgt Van braste inn flere biler som hadde stoppet foran en politisperring i Søgne. En trailer var stilt opp som veisperring på skrå over E39 og flere intetanende bilister plassert foran denne veisperringen, dette samtidig som en hasardiøs biljakt nærmet seg bakfra i politiets jakt på en bilist som hadde kjørt på en hund.

Svar:

De særskilte etterforskningsorgan (SEFO) ble opprettet i 1988 for å etterforske saker om straffbart forhold begått i tjenesten av embets- og tjenestemenn i politiet og påtalemyndigheten, herunder trafikk saker. Tidligere etterforsket politiet selv denne type saker ved bruk av settepolitikammer.

I henhold til påtaleinstruksen § 34-4 skal SEFO iverksette etterforskning når det som følge av anmeldelse eller andre omstendigheter er rimelig grunn til å undersøke om en ansatt i politiet eller påtalemyndigheten har begått en straffbar handling. Oppstår det situasjoner med dødsfall eller alvorlige skader, skal det automatisk igangsettes etterforskning.

For å få en mest mulig betryggende og grundig etterforskning er SEFO sammensatt av personer med ulik bakgrunn jf. påtaleinstruksen § 34-1. Lederen skal tilfredsstillende vilkårene for å være høyesterettsdommer. I dag er 9 av SEFO-lederne dommere mens to er advokater. Videre skal det i hvert organ være et advokatmedlem med erfaring fra straffesaker og et politimedlem med erfaring fra etterforskning.

Det er mitt inntrykk at det generelt er et høyt faglig nivå blant dagens SEFO-medlemmer.

I tillegg til å foreta egen etterforskning kan SEFO i saker om brudd på vegtrafikkloven ta i bruk de samme virkemidler som politiet. Dette innebærer blant annet at SEFO kan pålegge polititjenestemenn med erfaring fra trafikk saker å foreta konkrete undersøkelser på ulykkesstedet. Videre har SEFO adgang til å innhente ekstern bistand (f.eks sakkyndige på biler) i samme utstrekning som politiet ellers. Dette gjøres også i vid utstrekning. På denne måten har SEFO gode forutsetninger for å foreta en grundig etterforskning.

Når saken er tilstrekkelig klarlagt, skal etterforskningsorganet avgi innstilling til statsadvokaten om hvordan det mener påtalespørsmålet bør avgjøres. Etter påtaleinstruksen § 34-7 har statsadvokaten adgang til å selv å iverksette supplerende etterforskningsskritt eller be SEFO om å foreta bestemte etterforskningsskritt hvis han finner det nødvendig. Etterforskningen til SEFO er således underlagt statsadvokatens kontroll.

På denne bakgrunn kan jeg ikke se at det er behov for å skille ut saker om brudd på vegtrafikklovgivningen fra SEFO-ordningen.

Den siste tiden har det skjedd flere alvorlige ulykker etter eller i forbindelse med politiets forfølgelse av kjøretøy. Det er viktig å ha en grundig etterforskning av slike saker. Uansett vil vi ta et initiativ overfor

politidistriktene for å se hva vi kan lære av ulykkessakene. Jeg er innstilt på å gjennomgå SEFO-ordningen og vurdere eventuelle endringer for å sikre ordningen mest mulig tillit både i opinionen og hos politiet.

Spørsmål nr. 116

Innlevert 14. desember 1999 av stortingsrepresentant Per Sandberg

Besvart 20. desember 1999 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Som en oppfølging av spørsmål nr. 92 til justisministeren fra undertegnede ønsker jeg å stille følgende spørsmål. Mener justisministeren det finnes unntak fra taushetsplikten vedrørende spørsmål nr. 92 i Skattebetalingslovens §33, Dekningslovens §2- 7 eller Ligningslovens §3-13 2h?»

Svar:

Dekningsloven (lov 8. juni 1984 nr. 59 om fordringshavernes dekningsrett) § 2-7 er en bestemmelse som har regler om adgangen til - og begrensningene for - å ta utlegg i lønnskrav m.v. for å få inndrevet et forfalt krav. Bestemmelsen inneholder ingen regler om unntak fra taushetsplikt. Skattebetalingsloven og ligningsloven hører under finansministerens ansvarsområde, og jeg finner det derfor ikke riktig av meg å gi uttrykk for noen nærmere mening om hvordan bestemmelser i disse lovene skal forstås.

Spørsmål nr. 117

Innlevert 14. desember 1999 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 22. desember 1999 av nærings- og handelsminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«AAD besluttet 10. desember ikke å gripe inn overfor Vefsn Kommunes subsidiering av Kippermoen Helsestudio. Beslutningen er åpenbart i strid med næringsministerens tidligere uttalelse om at offentlig virksomhet som er i direkte konkurranse med privat virksomhet ikke skal subsidieres særskilt, og at konkurranse skal skje på like vilkår, også i.f.t offentlig støtte. Har denne uttalelsen fortsatt gyldighet, og hva vil i så fall statsråden i dette tilfellet gjøre for å etablere like konkurransevilkår?»

Begrunnelse:

Arbeids- og administrasjonsdepartementet (AAD) besluttet 10. desember ikke å følge Konkurransetilsynets anmodning av 18. mai d.å. om å gripe inn overfor Vefsn kommunes subsidiering av det kommunalt eide Kippermoen helsestudio. I brev fra AAD fremgår det at saken har vært forelagt Sosial- og helsedepartementet (SHD) og Kulturdepartementet. Næringsdepartementet har derimot ikke hatt direkte befatning med denne prinsipielt viktige næringspolitiske saken.

SHD mener kommunene vil miste virkemidler i sitt folkehelsearbeid dersom private aktører som starter opp virksomhet i konkurranse med tradisjonelle kommunale velferdstilbud, kan tvinge kommunen til å øke sine priser. Dette bygger på flere åpenbare misforståelser. For det første er det private tilbudet i dette tilfellet, Helsehuset A/S, etablert for tyve år siden mens det kommunale tilbudet ble etablert i 1997. Det er derfor det kommunale tilbudet som er etablert i konkurranse med det private og ikke motsatt. Det kan derfor heller ikke

være slik at virksomheten til Kippermoen helsestudio er en del av det tradisjonelle kommunale velferdstilbudet slik SHD legger til grunn. For det andre er det heller ikke slik at konkurranselovgivningen under noen omstendighet kan tvinge kommunen til å øke sine priser. Kommunen kan subsidiere prisene på treningstilbudet i kommunen så lenge slik støtte gis på like vilkår til all virksomhet som tilbyr tilsvarende tjenester.

I motsetning til SHD mener AAD at kommunens helsepolitiske målsetninger bør kunne oppfylles uten at det oppstår uheldige konkurransebegrensende virkninger og antar at mosjon og trening også ved private helsestudioer bidrar til å fremme formålene i kommunehelsetjenesteloven. AAD slår videre fast at kommunens subsidiering av Kippermoen helsestudio er egnet til å begrense konkurransen i det lokale markedet for denne typen tjenester. På denne bakgrunn blir det uforståelig at AAD unnlater å gripe inn mot Vefsn kommune. Dersom dette blir stående er en hvilken som helst småbedrift heretter uten konkurranserettslig vern mot at det offentlige etablerer og subsidierer virksomhet som underminerer bedriftens næringsgrunnlag.

I premissene for beslutningen om ikke å gripe inn skriver AAD at "selv om subsidieringen har konkurransemessige konsekvenser, er departementet imidlertid av den oppfatning at det ikke er åpenbart at subsidieringen fører til et samfunnsøkonomisk effektivitetstap av et omfang som gir grunnlag for et inngrep etter konkurranselovens § 3-10." Dette må skyldes en misforståelse av hva som må til for å gi et "samfunnsøkonomisk effektivitetstap" av et tilstrekkelig omfang. Det vil per definisjon nesten aldri være slik at begrensninger i lokale konkurranseforhold fører til nevneverdige samfunnsøkonomiske effektivitetstap. Betydelige samfunnsøkonomiske effektivitetstap oppstår imidlertid når prinsippet om like konkurransevilkår fravikes og konkurransebegrensende ordninger tolereres av myndighetene. Så lenge AADs holdning om at Vefsn og formodentlig også andre norske kommuner i kraft av det lokale selvstyret kan sette seg utover konkurransepolitiske prinsipper kan denne saken derfor føre til meget omfattende samfunnsøkonomiske effektivitetstap.

AADs beslutning er i direkte strid med næringsministerens uttalelser i Stortingets spørretime 3. november d.å. der det fremgikk at "Det ligger i Regjeringens politikk allerede i dag at offentlig virksomhet som er i direkte konkurranse med privat næringsvirksomhet, ikke skal subsidieres særskilt. Konkurransen skal skje på like vilkår, også i forhold til offentlig støtte." Etter AADs beslutning er det grunn til å spørre om næringsministerens uttalelse i Stortinget 3. november fortsatt har gyldighet, og hva han i så fall vil gjøre for å etablere like konkurransevilkår i dette konkrete tilfellet.

Svar:

Spørsmålet gjelder forholdet mellom Arbeids- og administrasjonsdepartementets (AAD) beslutning av 10. desember om ikke å gripe inn overfor "Vefsn kommunes subsidiering av Kippermoen Helsestudio" og min tidligere uttalelse i Stortinget om regelverket om offentlig støtte.

I spørretimen onsdag 3. november 1999 redegjorde jeg for EØS-avtalens regler om offentlig støtte på bakgrunn av et mer generelt spørsmål fra stortingsrepresentant Ivar Kristiansen. Det ble her uttalt at kon

kurransen skal skje på like vilkår, også i forhold til offentlig støtte. Det ble videre vist til EØS-avtalen og lov om offentlig støtte som setter klare rammer for Regjeringens støttopolitikk. I dette ligger det at Lov om offentlig støtte og EØS-avtalens regler må respekteres også i forhold til offentlig virksomhet som er i konkurranse med privat næringsvirksomhet.

Nærings- og handelsdepartementet har i forhold til Lov om offentlig støtte anledning til å gripe inn overfor offentlig støtte som ytes i strid med EØS-avtalens bestemmelser. For at støtten skal være i strid med EØS-avtalen må fire vilkår være oppfylt: 1) Det må foreligge støtte gitt av offentlige midler, 2) Støtten må vri eller true med å vri konkurransen, 3) Støtten må begunstige enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer, og 4) Støtten må være egnet til å påvirke samhandelen mellom EØS-landene. Samtlige vilkår må være oppfylt for at støtten skal anses å være gitt i strid med EØS-avtalen.

I saken om Vefsn Kommune og Kippermoen Helsestudio vil vilkår 2) og 3) om konkurransevridning og begunstiging av enkelte foretak kunne være oppfylt, dersom man betrakter dette som støtte (vilkår 1). Det er imidlertid tvilsomt om kommunens finansiering av dette idrettstilbudet kan betraktes som "støtte" i EØS-avtalens forstand. Staten og kommunene har iht. EØS-avtalen fortsatt en viss frihet mht. hvordan offentlige tilbud organiseres og det er en rekke offentlige tilbud som for så vidt konkurrerer med private uten at dette er i strid med EØS-avtalen. At det tas egenandeler eller gebyr endrer ikke uten videre på denne vurderingen.

Det er imidlertid ikke nødvendig å gå nærmere inn på den konkrete grensen i dette tilfellet, da jeg nedenfor er kommet til at det fjerde vilkåret uansett ikke er tilstede.

Det fjerde vilkåret reiser spørsmålet om Vefsn Kommunes disposisjoner i saken medfører en konkurransevridning som påvirker samhandelen mellom EØS-land.

I dette tilfellet vil den eventuelle påvirkning av konkurransen finne sted i et lokalt marked. Tar man også tjenestens art i betraktning, er det ikke sannsynlig at dette konkurranseforholdet påvirker samhandelen med andre EØS-stater. Til sammenligning foretok ESA i sin avgjørelse om den differensierte arbeidsgiveravgiften en avgrensning mot støtte som kun påvirker lokale markeder, mens støtte til foretak som driver eksporttrettet virksomhet og foretak som på hjemmemarkedet møter konkurranse fra produsenter av varer og tjenester i andre EØS-stater generelt er omfattet av vedtaket. Jeg kan derfor ikke se at dette vilkåret er oppfylt, og støtten kan således ikke sies å være i strid med EØS-avtalen.

Da det etter min vurdering ikke foreligger offentlig støtte som ytes i strid med EØS-avtalen, er det ikke grunnlag for å gripe inn overfor kommunen i denne saken i medhold av Lov om offentlig støtte.

Jeg anser derfor at AADs beslutning ikke er i strid med mine uttalelser i Stortingets spørretime den 3. november 1999. Jeg henviser ellers til Arbeids- og administrasjonsdepartementets begrunnelse for ikke å gripe inn i saken etter konkurranselovens bestemmelser.

Spørsmål nr. 118

Innlevert 15. desember 1999 av stortingsrepresentant Torbjørn Andersen

Besvart 21. desember 1999 av kommunal- og regionalminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

«Evje og Hornes kommune i Aust- Agder vil bli hardt rammet dersom militærleiren på Evjemoen bygges ned eller nedlegges. Hærens forlegning på Evjemoen er en "hjørnesteinsbedrift" i kommunen og en nedleggelse kan føre til store problemer med blant annet økt fraflytting og en betydelig reduksjon i folketallet. En større omstilling for kommunen kan bli helt nødvendig. Vil Statsråden redegjøre for de muligheter kommunen har når det gjelder hjelp til en eventuell omstilling dersom militærleiren nedlegges?»

Svar:

Innledningsvis vil jeg nevne at jeg er meget opptatt av at den planlagte omdisponeringen av ressurser i Hæren, ikke resulterer i at forsvarsavhengige kommuner i sum blir urimelig hardt rammet. På noen steder må det komme styrkereduksjoner, men samtidig fins det et sett av virkemidler for å skape ny utvikling på steder hvor Hæren i større eller mindre grad trekker seg ut.

Forsvarsdepartementet har, som oppfølging av gjeldende langtidsmelding for Forsvaret (Innst. S. nr. 245 (1997-98)/St. meld. nr. 22(1998-99)), iverksatt og planlagt en rekke utredninger med sikte på å rasjonalisere og effektivisere virksomheten i Forsvaret. Også Forsvarssjefen har igangsatt egne vurderinger med samme målsetting.

Jeg er kjent med at det for tiden gjennomføres en utredning vedrørende styrkeproduksjonen i Hæren, hvor også virksomheten ved Evjemoen blir berørt. Generalinspektøren for Hæren har i denne sammenhengen avgitt sin anbefaling til Forsvarssjefen i uke 48/99. Forsvarssjefens anbefalinger i saken planlegges fremmet til Forsvarsdepartementet primo 2000, og vil deretter gjennomgå en politisk vurdering.

Regjeringen legger vekt på å skape forutsigbarhet, oversiktighet og en viss fleksibilitet i den fortsatte omstillingsprosessen i Forsvaret. Utvikling av ny næringsvirksomhet som minsker avhengigheten av

enkeltbedrifter eller enkelt næringer, må forankres lokalt og regionalt. Regjeringen er opptatt av at kommunene og fylkeskommunene skal ha ansvaret for utformingen av omstillingsstrategiene.

Størstedelen av virkemidlene over KRDs budsjett rettet mot næringsutvikling, kanaliseres gjennom SND-systemet. Dette er næringsnøytrale midler som både skal stimulere til nyskaping innen etablert næringsliv samt til å skape ny næringsvirksomhet.

Når det gjelder omstillingsarbeid i forsvarskommuner, er praksis at midler til dette bevilges over Forsvarsdepartementet. Midlene overføres deretter Kommunal- og regionaldepartementet, som ivaretar den faglige oppfølgingen av virkemiddelet.

Regjeringen vil søke å begrense negative distriktpolitiske konsekvenser ved omstilling av forsvarsvirksomheten gjennom aktiv tilrettelegging for ny næringsvirksomhet. Med dette som utgangspunkt, og så langt det er forenlig med de overordnede sikkerhets- og forsvarspolitiske målene, vil regjeringen søke å begrense negative distriktpolitiske konsekvenser ved omstilling av virksomheten.